6
15 0
22

Digitized by Google

5709.1

[illegible]

Ex libris fris Brixien ...

Conventus Coronatæ Mediolani

Idem q supra ... 1560 ... vic. gnalis cong. manu propria

Pſalterium, Hebręum, Gręcū, Arabicū, & Chaldęū, cū tribus latinis īterp̄ratōibus & gloſſis.

תהלים עברי יואני ערבי עם
תרגום ושלשה תרגומים
מלטין עם פירושן

Ψαλτήριον ἑβραϊκὸν ἑλληνικὸν, ἀρα
βικὸν, χαλδαϊκὸν μετὰ τριῶν ἑρ
μηνειῶν λατινικῶν καὶ γλωσσημάτων.

مزامير عبراني يوناني
عرابي وكلداني بثلث
ترجمة لطين وتفسيرهم

ספרא דתהלאי יהודאי יונגאי
ערבאי וכשדאי עם תלת
מתרגמנא מן לטין ובהדיהון

Venerando in Chriſto, F. Auguſtino Iuſtiniano. Iacobus Antiquarius Salutem. Literarum ſtudia humano generi diuinitus conceſſa, mirum eſt qua cenſuræ uarietate quo ue æſtimatu, nunquam eodem aguntur, alia aliis ſubinde probantibus. Potiora tamen illa merentur haberi: quæ nec tanquã lucripeta ſe in uulgus demittunt: neq; ualde ambitioſa euolant in ſublime, ut caput inter nubila condant. Equidem ſolebam tuæ uitæ inſtitutum prius laudare, quod religionem ſanctiſſime cõplexus meditationibus aſſidue indulgens: & tamen a docendi ſcribendiq; labore nunquam ceſſans, tuum id atq; proprium arbitrareris eſſe quod ocium cum negocio, & cum utroq; parem laudem coniungere ſoleat. Nunc uero admirari non deſino quo pacto ſucciſiui temporis ratio, eo abs te fuerit producta, ut occupationibus maximis implicitus, Græcam, Hebræam, Chaldæam, Arabicamq; linguam repente adeptus uideare & ne ſine teſtibus res acta credatur, nuper eas ad nouum, ꝗ aiunt inſtrumentum contuliſti. Vt quod latinis poſitum literis habebatur, nunc adiunctis ipſarum quoq; gentium linguis appareat euangelium in omnem creaturam, iuxta domini mandatum, olim exiiſſe. Nam uno uolumine multifariam loquente palam inuitas diſcendi cupidos. Teq; ducem & authorem facis ad ea cõmertia, quæ ornamentum afferant & utilitatem. Sed quid erit inde tibi præmii? Porro quantum pre moderatione tua qui de fluxis & caducis rebus tibi nihil uſurpas, non concupiſceres, aut potius quale inter cœleſtes animos æternitatis plenum merito ſemper deſideraſti. Mihi uero is ex tua beniuolentia, quam ſingulari uirtute ſemper augere uiſus, fructus euenit qui ſit iucundiſſimus, quando tuæ laudis ad me quoq; pertinet poſſeſſio. Non arrogo quicquam. Sed quod tribuiſti meum iudico ſine ullius controuerſiæ ſuſpitione, quoniam herciſcundæ familiæ, aut cõmunis diuidundi actionem chriſtiana non nouit charitas. Vale.
Mediolani. viii. Kaleñ. Aprilis. M. D. VI.

Genuæ.
Emptus ā ano 1559
Ad uſum fris Bapti[illegible] et [illegible]

pelegri de grimaldis roby genuensis

AVG. IVSTINIANI GENVENSIS PRAEDICATORII ORDINIS EPISCOPI NEBIENSIS IN OCTAPLVM PSALTERII AD LEONEM .X. PONTIFICEM MAXIMVM PRAEFATIO.

SCio pater beatiſſime perlatum ad aures tuas iam diu laboraſſe nos, quo vtrūq; ſacræ legis inſtrumentū quinq; præcipuis linguis, hebræa, chaldæa, græca, latina, & arabica, in vnū redactum corpus, conſpicua verborum ſibi inuicem reſpondentium ſtructura ederemus. Opus nimirum vt meis viribus impar, ita noſtre profeſſioni, vel maxime cōgruens. Nihil enim æque ſacerdoti conuenit, quā ſacrarum literarum expoſitio & interpretatio. Huiuſmodi autem ſacræ interpretamenta ſcripturæ, olim tentata ſunt & a græcis, & a latinis, quinetiā hebræi, chaldæi, & arabes, eius conatus indicia poſteris reliquere, quorum venerādæ vetuſtatis & fidei apud me adhuc extant monimenta. Græci quidē vna interpretatione, minime contenti, ſex edidere, quas poſt modum diligentiſſimus Origenes in vnum collegit, appellauitq; ex re hexapla, quod ſex editiones vna tamen dūtaxat lingua in eodem folio continerentur. Nos vero non ſolum hexapla, verum octapla, perficere contendimus, nec vna ſolum lingua, verum omnibus illis, quibus perdiſcendis, haud ſine magna cauſa, impendi operam, ſacri canones iubēt. Acceſſerūt (qui fuit præcipuus labor) nouæ ex hebræo & chaldæo iterpretationes. Sed & ſcholia quædam, in maxime neceſſariis locis addidimus, quibus omnibus ſi lepor & elegantia verborū deſiderabitur, cogitet quilibet æquus rei arbiter cōtendiſſe nos, nō tam vt eleganter, q̄ vt ex fide, verba reſpōderent verbis, ſenſaq; ſenſibus. Ipſæ enim barbaræ figuræ, inciſaq; & circuitus, quæ omnia noſtri huius latii candor reſpuit, fœta ſunt myſteriis & ſacramentis. An vero noſter hic labor fructum aliquē ſit pariturus, in catholica matre cui ipſe digne præſides, libuit periculum facere hoc Dauidico pſalterio, q; ex toto opere nunc quaſi delibamus tuo dicatum nomini. Quod ſi tu cuius authoritate nihil inter humana ſublimius, rem ipſam prebaueris, & dignam editione duxeris, in promptu erit nobis vniuerſo operi manum extremā imponere, & tam nouum q̄ vetus inſtrumentum, iiſdem diſtinctū linguis, eademq; ſerie & ſtructura, tradere impreſſoribus formādum. Sit ergo tibi hoc quaſi primitiæ quædam totius operis, & meæ erga apoſtolicā ſedem obſeruantiæ monimentum, tuq; id ſuſcipe qua ſoles fronte laborantium in vinea domini lucubrationes. Et ſi hebetudo noſtri ingenii, q; in votis erat aſſequi non potuit, benignitate tua, qua ſemper præſtitiſti apud omnes, accipe ac ſi vndecūq; perfectum eſſet. Agnoſcere enim certum & verum beneficium etiam vulgaris hominis eſt. At voluntatem pro opere æſtimare, diuinum potius cenſendum. Genuæ calendis Auguſti. M.D.XVI.

Αὐγουστίνου, τοῦ Ἰουστινιανοῦ, τοῦ γενουέως, τοῦ ἐκ τῆς προκηρυκτικῆς συντάξεως, τοῦ νεβιέως ἐπισκόπου, εἰς τὴν τοῦ ψαλτηρίου ὀκταπλῆν βίβλον, πρὸς τὸν λέοντα, τὸν μέγιστον ἀρχιερέα, τοιούτου ὀνόματος δέκατον, προοιμίασμα.

Δοκῶ σε ὦ πάτερ μακαριώτατε ἅμα καὶ ἁγιώτατε, ἤδη πρὸς τὰ σὰ ὦτα ἀφῖχθαι, ἠκριβωκέναι ἡμᾶς, ὅπως ἂν τοῦ νόμου τοῦ ἁγίου τὸ καλούμενον θηκάτηρ σκεῦος ἐκδιδοίημεν, διὰ τῶν πέντε μάλιστα, καὶ πρώτιστα ἐκλεκτῶν ἅμα καὶ ἐξαιρέτων διαλέκτων, ἤγουν τῆς ἑβραϊκῆς, χαλδαϊκῆς, ἑλληνικῆς, λατινικῆς, ἀραβικῆς, ὥστε εἰς τὸ ἓν σωμάτιον τινα, καὶ μονοσωμάτιον συμπεπηγμένον ἅμα καὶ μεθηρμηνευμένον, ἐνυπάρχοντι, τῆς καλλίστης ἅμα καὶ ἁρμονίας ἐπισημοτάτης, καὶ ἐμφανεστάτης οὔσης, τῶν ῥημάτων τε καὶ τῶν λόγων, τῆς σφίσιν ἑαυτοῖς παραλλήλως ἀποκρινομένων τε, καὶ ἀπομιμουμένων. ἔργον δὴ ὡς χαλεπώτατον, καὶ δυσχερέστατον, καὶ τῇ δυνάμει μου μηδαμῶς ἰσαζόμενον, οὕτως ἡμῶν τῇ

προσαρμόσαι ἔχοι, ἅτε μάλιστα καθήκοντι, καὶ μεθαρμόζοι. Τί γὰρ ἄνδρα τὸν ἱερὸν οὕτω πρέπει, ὡς τῶν γραμμάτων τῶν ἁγίων ἡ σαφήνεια καὶ
ἡ ἑρμηνεία, ἀλλ' οὐδέ τι τοιούτῳ τολμήματι ὅπερ γεγονέναι δοκοῦσιν ἄνδρες εὐσεβέστατοι οἱ παλαιοί, οὔτε μὲν οἱ ἑβραῖοι, οὔτε οἱ χαλδαῖοι,
οὔτε δὲ οἱ ἕλληνες οὔτε οἱ λατῖνοι, οὔτε οἱ ἄραβες, τὰ πλεῖστα τοιούτων τῶν ἐπιτηδευμάτων δείγματα τοῖς ἐσομένοις αἰεὶ [illegible] ποτε.
Ὥντινα ἐκείνων μὲν [illegible] τῷ τε παλαιότητι τῷ τε πίστιν μνημόσυνά τε, καὶ λείψανα ἐπιδιατηρούμενα παρ' ἡμῖν μένει τε, καὶ
φυλάττεται. Καὶ μὲν δὴ ὁ ὠριγένης τῇ μιᾷ μὲν διαλέκτῳ (?) ἀρκούμενος, ὅτι τἄλλα τὰ πολλὰ [illegible] ταῖς ἐξ ἑρμηνεί
αις πρῶτος ἐξέδωκεν, οὕτω μὲν αὐτάς, ἄλλας δὲ οἱ ἕτεροι, ἁπάσας δὲ τῷ ὑπερφυεῖ καλλίστῳ τε καὶ πάντων ἀκριβεστάτῳ τῷ
ὠριγένει εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ συλλεχθείσας ἔκ τε τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προειρημένου τὰς ἑξαπλᾶς τῷ αὐτῷ ὀνομασθείσας, διὰ τοῦ τὰς ἐκ
δόσεις τὰς ἓξ τῇ μιᾷ μὲν διαλέκτῳ μόνον, ὁμοῦ δὲ τῷ ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τῷ φύλλῳ πάσας συνάγεσθαι. Ἡμεῖς δ' οὐ μὲν τὰς ἑξα
πλᾶς μόνον, ἀλλ' ἔτι δὲ καταρτίσαι καὶ τὰς ἡμῖν καλουμένας τὰς ὀκταπλᾶς διακριθέντες (?), οὔτε τῇ μιᾷ διαλέκτῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ
ταῖς ξυνεστώσαις ἐκείναις, ἅστινας φιλοπόνως, καὶ περιέργως μεμαθήκαμεν, οὔτε μὲν ἀκριβῶς, οὔτε λόγους, οὔτε τόπους, καλοῦσιν οἱ
κανόνες οἱ ἅγιοι, καλούμενα, παρῆν δ' ὥσπερ ἐν πρώτοις ὑπάρξειν διδάσκοντι, μὴ δὲ μὲν ἐκείνοις μέτριος, τῷ ἑρμηνεύματι
κοινῷ, ἔκ τε τοῦ ἑβραϊκοῦ, ἔκ τε τοῦ χαλδαϊκοῦ, τῶν ἰδιωμάτων. Ἔτι δὲ τούτοις τοῖς προτέροις οὐκ ἀρκούμενοι, τὰ καλούμενα
σχόλια τινὰ ἐν τοῖς τόποις τοῖς μάλιστα δοκοῦσιν ἡμῖν ἀναγκαίοις, ὡσεὶ τὰς κορωνίδας τινὰς προστεθήκαμεν. Ἀφ' ὧντινων τῶν
ξυμπάντων, εἴτε τῶν ῥημάτων, εἴτε λόγων ἡ ἐκλογή, ἔτι ἀρρυθμία, ἀκοσμία τε, καὶ ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν ἴσως, ἡ καλουμένη χάρις
ἄπεστιν, κατανοεῖν ὀφείλει, ὅστισοῦν ἔντυχοι, καὶ ἀγνώμων, καὶ ἐπιεικὴς δικαστής, ἡμῖν τοῦ ἐκείνου μάλιστα ἐπιμελήσασθαι, ὅτι τοσοῦ
τον ἂν ἐκλεκτῶς, ἀρρύθμως, καὶ ἀκόσμως, καὶ ἀχαρίστως κείμενα πάντα καταπίπτοι, ὅσῳ τοῖς μὲν ῥήμασι, τὰ ῥήματα, τοῖς
δὲ λέξεσι, οἱ λόγοι, ἔτι γνῶμαι ταῖς γνώμαις, ὡς ἂν ἀκριβέστατα προσάσσειν τε, καὶ μεθαρμόσαιεν, αὐτὰ γὰρ τὰ σχήματα τὰ
βαρβαρικὰ τά τε ἐγκόμματα, καὶ τὰ ἐγκολάμματα, καὶ τὰ περιθλύματα ἐκείνων μὲν ξύμφυτα τῇ τῶν ῥωμαϊκῶν ἁπλότητι,
καθαρότητί τε, καὶ ἀκρασίᾳ λόγων ἀντιτάμενα, παρ' αὐτοῖς τοῖς βαρβάροις, τῶν μεγάλων τε, καὶ ἐγκρυφίων, καὶ ἀπορρήτων ἐστὶ πλέα μυ
στηρίων τε καὶ πραγμάτων γέμει. Εἰ δὲ μὴ τοῦ νῦν παρόντος ἡμῶν τοῦ πονήματος κορυφωσαμένῃ, [illegible] καθο
λικὴ ἐκκλησία, ἐκείνῃ μὲν ἀξιώτατα ὑπ' αὐτοῦ προαιρουμένῃ, καταπράξασθαι παρρησιακῶς ἡμῖν ἔδοξεν, ἤρεσέ τε, [illegible] μάλιστα
τοῦ δαυϊδικοῦ τοῦ ψαλτηρίου τουτουί, ὅτι νῦν ἐξ ὁλοκλήρου τῆς ἡμῶν ἐργασίας ἐξαποστέλλομεν μόνον, [illegible], καὶ
σοὶ ὦ λέον [illegible], καὶ ἐξονομαστικῶς διδόαμεν, καὶ εἰ μέντοι αὐτό σου ὀλίγον, οὗτινος τοῦ ἀξιώματος διὰ τὰ ἀνθρώπινα ὑψηλότε
ρον οὐδὲν οὔθ' εὑρίσκεται, ὅτι γινώσκεται, τὴν τοῦ τολμήματος ἡμῶν ἐμπειρίαν δοκιμάσασθαι, τοῦτ' ἐκδοθῆναι αὐτήν,
ἀξιώσαις ἄν, [illegible], καὶ ἑτοιμασμένον ἡμῖν ὑπάρξει, τῷ ὅλῳ τῷ ἔργῳ τὴν χεῖρα τὴν ἐσχάτην τελευταίαν κα
[illegible] ἐντιθέναι θ' ἅματι, καὶ τὸ ἱκανόν, τό, τ' ἀρχαῖον σκεῦος, διά τε τῶν αὐτῶν διακεκριμένων γλωσσῶν, ὑπό τι τῆς αὐτῆς
συνακολουθήσεως, καὶ συστάσεως, τοῦ ἐντυπώσασθαι, τοῖς χαρακτῆρσί τε, καὶ τοῖς ἐκκολάπτουσι παρέχει. Ἡ τῶν μὲν οὖν σοὶ ὦ λέον
αὐτὴ ἡ παροῦσα τούτου τοῦ ψαλτηρίου δόσις, ὅτισοῦν ἂν ἔστιν, ὡσεὶ ἀπαρχή τις τῆς ὅλης τῆς ἡμῶν ἐργασίας, ἥτις πρὸς τὴν
[illegible] ἀποστολικὴν ἡμετέραν τῆς [illegible], καὶ [illegible], ὡς εἰ μνημόσυνόν τι αἰώνιον μενέτω, αὐτὸς δὲ τοῦτο τὸ
ὅλον, ὁ πόνος ἂν ὑπάρχει τοῦ [illegible] ὑπόδεξαι τῷ μετώπῳ, τῷ ἱλαρῷ, ὥς τινι τῶν ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ κυριακοῦ κατα
πονούντων ἀγρυπνήματα ὑποδέξασθαι εἰωθὼς δέον, ὅτι τι ἐντυγχάνεσθαι οὐχ ἅπτει ἦν τῆς ἐννοίας ἡμῶν ἡ ἀμβλύτης, καίπερ
ἀρθῆναί τι καὶ λίαν ἐκείνη ἐπιθυμήσασα, αὐτὸς σὺ ὑπόδεξαι τῇ φιλοφροσύνῃ, τῇ τε εὐγνωμοσύνῃ τῇ ἑαυτοῦ, τῇ ἐκείνῃ, ἥτινι σου
πρὸ πάντων, ἔν τε πᾶσι, καὶ παρὰ πᾶσιν ἴσως μεταπρέπει ἄν, ὥστε δηλοῦντε, καὶ πανταχοῦ ἀποτετελεσμένα τὰ αὐτὰ τὰ
ἡμέτερα ἂν εἴη τὸ μὲν γὰρ τὴν ἀληθινήν, τήν τε ἡμετέραν τὴν ἐργασίαν εἰδέναι, καὶ ὁ πανδήμιος ἀνὴρ δύναιτ' ἄν. Τὸ δὲ τὸ
θέλημά τινος ἀντὶ τῆς ἐργασίας λογίζεσθαι καὶ ἀντιταλαντεύειν, θεῖον τοῦτο μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπινον ὀρθότατα τίς ἂν κατακρί
νειε. γενηθὲν τῇ τοῦ αὐγούστου πρώτῃ τῇ νουμηνίᾳ. Ἔτει χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ δεκάτῳ ἕκτῳ.

β

מאגוסטינוס יוסטיניינוס גינובי מכת אחים החורשים
הגמון ניביו בשמינית התהלים לליאון
העשירי פיפיור מעולה: הקדמה:

דעתי אב מאושר הית טובא לאזניך אנחנו היותנו מתעסקים לחבר שני התורות יחד מהרת המקודשת בחמשת לשונות נבחרות עברית ארמית יונית לעזית וערביית הכל נקבץ בכונש אחד עם ציור בחור אשר הם נענים וזהו מלכה מיושרת כפי השגת יכולתי ובו דברים נאותים למלכתנו הרבה כילכהן אין דבר יאות כל כך כמו זה תביאור והפירוש מהאותיות הקדושות אשר כבר כזמן עבר אנשי החכמה מהלשונות אשר זכרנו למעלה נתנו פעולת בכמו אלו העינים ממה שהגיעו הרוח לנשארים אחריהם ועד היום נמצאים אצלי ספרים שהם עושים זכרון מאתם הישיבות מעולות וקדמונות והיונים אשר לא נתרעו מביאור אחד עשו שש ביאורים אשר אוריגיניש אנוש משתרל קבצם יחד וקראם ששית ההמשל לפי שבדף אחד בלבד היו הששה ביאורים אבל בלשון אחד בלבד ואנחנו לא בלבד ששית אבל נתעסקנו לעשות שמינית ולא בלשון אחד בלבד אבל בכל אותם אשר הזכרנו הקדושות מצות שיתלמדו ועשינו ביאורים חדשים מעברית וארמית אשר היתה עיקר עסקנו ותביאנו במקומות הצריכים הרבה פרושים כל האפשר ואם יתחפש עריכות והלצת דיבור יחשוב כל שופט ישר כי היותנו מתעסקים אנחנו לא כל כך כחברנו הלציי כמו בההאמתנו המילות יענו את לואת והתכונה תענת זו לזו כי הצורות והמשלים והתקשרות זרים אשר הוא רוחה ניקות וכוונת לשונינו הלטין הם מעוגבות מפלאות וחוקים אבל אם עסקנו זה תהיה ללדת שום פרי בכוללות התקבצות החכמים לאשר אתה בישר עליונם נתרצינו לנסות בתלים זה של דוד אשר מכל הפעולת בהווה התיאגולוגיא ואנחנו משרים אותו לשמך תיוחד אתה הראית ממי אשר לא בלבד נתאמתת אבל בצורך תתאמת זה הדבר ותשפוט שהוא תתחבר ותבנא ולנו מוטל לשלם כל המלכה וכך התורה החדשה כמו הישנה באלו הלשונות הנזכרים מוסיזורם ובנינם לתת לבעלי המחקק להיות מוחקק יהיה אם כוונת התהלים לך קצת מתנובת כלהמלכה ולזכרון תשתחויתי מול כסא האפושטוליקה ואתה תקבלהו עם מצחך הנאות כמו שהורגלת לקבל מספרי אותם אשר הם עכלים בגן אלים ואותו אשר לאגוכל לערך גם קנעם רצון כח עוני שכלנו למען טובך אשר אתה הוא מעולת אצל הכל קבלהו כמו שאם היה שלם מכל צדדיו בתכלית כי תכרת אמיתות ויושר ההטבה היא דבר נצרך לאיש המוני ובמיוחד שפלה אבל קבל הרצון במקום הפעולה מן הראוי לדין אותו ודבר אתי נכתבת בגינובא לכנישת אגושטו שנת אלף תק״יו

من اغوستينوس بوستنيانوش جنويد من جمعة الخوات
مواعكين اسقو في من نابيوا بالثما نيه المزمار
ليبابا العلي ليون العاشر مو قدما

بطوبي عرفة كيف ازناعل لاذنك نحن كنا مستعملين لتاليف اثنين من الحكمة مواحده من الدين المقدس بخمسه لسانن نعيمن عبرانيه بقداتيه بوناذيا وعربيا ولاذينه كلها مشتمع في جسم واحدا مع صيارا سفيا من كلمة بلفظو هدا لهدا شغل بالخفيا كد دراجة قواتي وفيه حاجة نعبون كثير لصنعتنا ان للقصبر مفيد حاجا بنفعه قد هدا الا التفسير والمعني من حروفين المقدسين خيد في زمان ماضي احسانة القسيسين من اللسنين المذكورين فوقعطو فعل بكمثل هدا المتلعن من احد بلا ودكر للبعض بعضهم وبالحلبا ملكيين عند كتابة احيد هوم عاملين دكر من كاول المدرسة عاليين وقديمين واليونانيين احيد لا رضو من تفسير واحدا عملو ستان اوريجانيس راجلون حديث اشتمعهم واحدو منهم سادس الامثل لاشن في ورقا واحدا كانو ستا التفسيرة الا في وحد الا لسان فارد

ونحن لا سدستون فارد الاستعملنا بعمل ثموديه ولا في لسان واحدا فريدا
الاشكال هدط ديد الشريعه المقدسين وصايادهم ان يتكلموا ۞ ولا بلاسباب
كبيرا وعلمنا تفسيرة جديد من العبريه والبغداديه اديه كان عنصور
سعتنا ۞ واجبنا في الموضعة الواجبين نفسيرد كثيرون ۞ وان بفتش حلوات
واستلاحة اللفظ يحسب كل الشريعي الحقني ديه كونا نحن مستعملين لا كذالط
في كلمنا مستليح قد باستقامتنا الكلمة بلفظو هذا الهذا والمعقولة
هذا الهدا ۞ ان الجوهرية والتمثلة والمداورة الخارجين الديه هوامو وقح صفاية
وداحية لساننا اللطين هوان حابلين من عجايبتن وقنونه ۞ وان استعملنا
هدا يذوله شاهد فاكيا بكوليه اشناعة الصدقون لمن انة بالاستقامة
علااهم ۞ ارضينا لحارب هدا المزامير من داود لمن كل الفعل بالحاليا اخرجنا
برا ۞ ونحن مسنا كمين لها لاسمط ۞ ديه انة هوالرابد من من اديه له
فاربدون مصدقا لاكين بالاحتياج يصدق هذا الفعل ونحكم ان هيا يدال
وبتبني ۞ ولنا بكون واجب لخلص كول الفعل وكذالك الدين الجديدا مثل
للعطفا بالالسنان المذكورين وادراجتهم وبداهم نعتهم المعلم الصابر
يصبرهم ۞ يكون كذالك هدا المزامير واحد كسر من كل الفعل ولذكر شجادتي
قبل الكرس الافوسطولها ۞ وانة قبيلو مع وجهد النعيما مثل ما استعودت لا قابلا
سمبرة هوان دهم مستعملين في جان الاهيا ۞ وديك الي ما نقدار استرا فنتهي مع
زضاة قوات جهل عقلنا لطيب احسانك ديكول وقد ان هو عالي قبل كول
المشمعة قبيلو مثل ماكن سليم بالاصلح من كل كرافتيه ۞ انا معرفة الحقيقة
ولاستقامة الاحسن هيا حاجا واحيا لاراجيلون صعيدي ومن دراجة سفليا لاكن
قابل الارادة تبديل الفعل من الواحب بودونها حجات الاهيا ۞ مكتوبة في دحلة
اغوسة في جنوا سنة الف وخمسوميا وستعشر للاجدسـ يسوع المسح

מן אגוסטינוס יוסטיניאנוס מאתר גינובי מן חולקת האחות
פהסניא הנפתה די ניביא בחסנתא די תהילאי
ללין עשירא פיפיורה ומאה שיראה

ועלנא אב מאושרה די הוא סעל לאותך נחנאותינת מתעסקין ללפפה חוי קיאמית
כחוא מיתת קדישא בחמש לישניא מובחרא יהודאה ארמאה יתנאי לועזאה וערבאית
טולה כנישת בנישפה חוא עם דוקינת פרשא מפיתגמית דיהן עניאן ואלוא עוביא
תריצא בעושינת יטולתא דילי ובית פיתגמיא נחפסין סגי לעיסקנא ארי לכהנה לית
פיתגמא נחפס טולה כחוא הכמא דן ברוחוא ופחשת מן כיהבת קדישא די מלקימין
גברית תכמתת מן לישניא דידרנא לעיל הבו עוביא בכמת דא השבליא מן מה והחתו
דוכרנה לנשתיירא בעדיהון ועד דנא יומא אנחן קדמאי ספראה דיהן עבידן הכין מן
אותיבתא אינון עילאה וקדמאת ותנאי דלא רעויאו מברחתת חוא עבית שיהו
די אותינש גברא מתערא כנישן כחוא וקרא יתהון שית דהכתלא די באפא חוא בלחוד

הוו עֵיתא ברוחתא ברם בלישנא חוא בלחוד ונחנא לא שיתא בלחוד ברם עסיקנא למעבד תפנחאה ולא
בלישנא-חוא בלחוד ברם בבלאיגון דינמסיא קדישא מפקדין לאלפא יתהון ועבידנא פירישתא חותא~ מ'ן
יהודאיה וארמאיה דיתות ואשת עיסקנא ואיתינא באתר דיצריך פרישתה סגיא כר~ איפשי וארוס' יבלשנאו
בסימות ופלחאת מילא יהיא חשיב כל דין תרץ הוינא עסקין נחנא לא כיא במלתא אפלתיא~ כמר~
באפיקנא קשטת מילא די יתהון עניאן דתלדת וסיכלתנותא דהדלא ארי צורתת ומתלאית וקיטורינא חלונ'יתא
די הוא פלי דכיאת וחכאת לישנגא לועאי מהדיאה מפרשותן ולמסיא ברם אם עיסקנא. דת תחות לאיתילדא
שום איבה במצע כנישתא דישלמיא די את בתריצותא עילאה להון ועדיאנא לנסאה בתיהלאיה הדין דחד די
מכל עוביא כעאן אפיקנא ברא ונחנא פתרצין יתה לשפך די את הוא מימאן דילא בלחוד תהוי יציבא ברם
דצריכה להרית יציבה פיתגמא דה ודין לאלפפא יתא ותתבנה ולנא יתהי חיובא לשלמא יתכל עובדא וכדין
קימא חדתא-כמא עתיקא בלישניא אלין די דכרנא ותריצותהון ובגיאנתון למיתן לאסן ציר לצירת יתהון
וכדין יתית תהילאה חיין לך חולקת עדילתא מין כל עוביה ולידתרנא סגידתי קובל כורסית די אפושטוליקיא
ואת תסיב יתית עם מצחא בסימותא דילך כמת דיאת סאיב תדיר עוללתא דיבתש דיהון פלחנין בכרמא
די אלהא ומת דילא נכול לסנגא יתיה עם רעות עושנת חיסרונת שכלנא בדילטבך דתדיר ארית הוא~
עילאה קובל מצע כולא תסיב יתית כמא דאם הוא קשיט מן כר~ סותרהא ארי אשתמודעת קשיטותא~
ותריצור~ טבא תיא~ פתגמא~ דיצריך לגבר~ שחיא~ ופלחן ברם לקבלא~ רעות חילופי עובדה
מין חיובה למיין יתית פתגם קדיש עבד כיתבאת וא באתר גנוביאר~ לדחילתא חודש~
אגושטו שנתת אלפת תקע

In obſeruationem conſtitutionis nuper edite in lateranenſi concilio.

Bernardus Granellus, delegatus a Reuerendo domino Laurentio de Fliſco Epiſcopo montis regalis, vicario Reuerendiſſimi patris domini Ioannis Marie Sfortie vicecomitis Archiepiſcopi Genuenſis, & Gaſpar de Varagine inquiſitor heretice prauitatis, ambo ordinis prædicatorum ſacreq; theologie doctores. Lectoribus, Salutem.

Vidimus opus in Dauidicos hymnos. R. D. Auguſtini Iuſtiniani Epiſcopi Nebienſis, miro quinq; linguarum ordine compoſitum, cum nonnullis pulcherrimis gloſſematibus, quod non ſolum probauimus ſed & laudauimus & admirati ſumus, noſtramq; authoritatem quo in plurima exempla tranſfundatur interpoſuimus. Actum Genuæ die. xxix. Ianuarii. M.D.XVI.

Vincentius de Mulphino notarius.

Hebrea.	Latina reſpondens hebree.	Latina communis.	Greca.
סֵפֶר תְּהִלִּים א	Liber hymnorum .I.	Dauid prophetę carmen,	Δαβὶδ Προφήτου καὶ βα
		& regis Deo,	σιλέως μέλος.
		Incipit Pſalterium A. ſiue	Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ἀνεπί
		liber hymnorũ ſiue pſalmo	γραφος παρ' ἑβραίοις. ά
		rum ſiue ſoliloquiorum.	
		Pſalmus Dauid .I.	
אַשְׁרֵי הָאִישׁ	BEatus vir, B.	BEatus vir	Μακάριος ἀνὴρ
אֲשֶׁר	qui	qui	ὃς
לֹא הָלַךְ	non abiit,	non abiit	οὐκ ἐπορεύθη
בַּעֲצַת	in conſilium	in conſilio	ἐν βουλῇ
רְשָׁעִים וּב	impiorum,	impiorum	ἀσεβῶν,
וּבְדֶרֶךְ חט	& in via	& in via	καὶ ἐν ὁδῷ
חַטָּאִים לֹא עָמָד	peccatorum non ſtetit,	peccatorum non ſtetit,	ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη,
וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא	& in ſede deriſorum, non	& in cathedra peſtilentie non	καὶ ἐπὶ καθέδρα λοιμῶν οὐκ
יָשָׁב כִּי אִם בְּתוֹרַת	ſedit. Sed in lege	ſedit. Sed in lege	ἐκάθισεν. Ἀλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ
יְהוָה חֶפְצוֹ	DEI voluntas eius,	domini voluntas eius,	κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ,
וּבְתוֹרָתוֹ יֶהְגֶּה	& in lege eius meditabitur	& in lege eius meditabitur	καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει
יוֹמָם וָלָיְלָה׃ וְהָיָה	die ac nocte. Et erit	die ac nocte. Et erit	ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ ἔσται
כְּעֵץ שָׁתוּל עַל	tanq̃ arbor plantata ſuper	tãq̃ lignũ qd plãtatũ eſt ſecus	ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ
פַּלְגֵי מָיִם אֲשֶׁר	riuulos aquarum, que	decurſus aquarum, quod	τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν
פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ	fructũ ſuũ dabit in tpe ſuo,	fructũ ſuũ dabit in tẽpore ſuo.	καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ.
וְעָלֵהוּ לֹא יִבּוֹל	& folium eius non defluet,	Et folium eius non defluet,	Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποῤῥυήσεται,
וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה	& omne quod faciet	& omnia quecũq; faciet	καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῇ
יַצְלִיחַ׃ לֹא כֵן	proſperabitur. Non ſic	proſperabuntur. Non ſic	κατευοδωθήσεται. Οὐχ οὕτως
הָרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמֹּץ	impii, ſed tanquam feſtuca	impii non ſic, ſed tanq̃ puluis	οἱ ἀσεβεῖς οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἢ ὡσεὶ χνοῦς
אֲשֶׁר תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ׃	quam proiicit ventus.	quẽ proiicit vẽtus a facie terre.	ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου(
עַל כֵּן לֹא יָקֻמוּ	Propterea non ſurgent	Ideo non reſurgunt	Διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται (τῆς γῆς.
רְשָׁעִים בַּמִּשְׁפָּט	impii in iudicio,	impii in iudicio,	ἀσεβεῖς ἐν κρίσει,
וְחַטָּאִים בַּעֲדַת	neq; peccatores ĩ cõgregatiõe	neq; peccatores in conſilio	οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ
צַדִּיקִים׃ כִּי יוֹדֵעַ	iuſtorum. Quoniam nouit	iuſtorum. Quoniam nouit	δικαίων. Ὅτι γινώσκει
יְהוָה דֶּרֶךְ צַדִּיקִים	DEVS viam iuſtorum,	dominus viam iuſtorum,	κύριος ὁδὸν δικαίων,
וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃	& via impiorum peribit.	& iter impiorum peribit.	καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

pſalteriũ & Citharã hoc intereſſe, q᷑ cithara deorſum percutitur. pſalterium ſurſum. hoc pluribus cõſtare chordis .i. decẽ illã tm̃ ſex, hoc ſuperius habere concauitatem illã vero inferius Auguſtinus vero pſalteriũ ſic dſcripſit. Pſalteriũ eſt organũ qd qdẽ manibus portatur pcutiẽtis, & chordas diſtinctas hꝫ ſed illũ locũ vnde ſonũ accipiũt cordę, illud cõcauũ lignũ qd pendet & tactu reſonat, qa teci

cuius prima columnella habet hebream editionem, ſecunda latinam interpretationem, reſpon
arabicam, ſexta paraphraſim, ſermone quidem chaldeo, ſed literis hebraicis conſcri
tinet Scholia idest annotationes ſparſas & interciſas.

Arabica.	Paraphraſis chaldea.	Latina reſpondens chaldee.
بسم الله الرووف الرحيم ❧ تتنشد بعون الله وحسن توفيقه بنسخ مزامير داود الملك والنبي ملك بني اسرائيل السفر الاول المزمور الاول	תְּהִלִּים	Interpretatio. I.
طوبى للرجل الذي لم يتبع راي	טוּבֵי גַבְרָא דְּלָא הֲלִיךְ בְּמִלְכַּת	Beatitudo viro, qui non ambulauit in conſilium
المنافقين	רַשִׁיעִין וּבְאוֹ	impiorum,
ولم يقف في طريق الخاطئين	וּבְאוֹרַח ח	& in via
ولم يجالس	חַיָּבִין לָא קָם	peccatorum non ſtetit,
المستهزيين لكن في ناموس	וּבִסְיַעַת מְמַקְנֵי לָא	& cum ſocietate deriſorum non
الرب مشيته	אִסְתְּחַר: אֱלָהֵן בְּנִימוּסָא	circumiuit. Sed in inſtitutione
وفي سننه يتلو	דַּיְיָ רְעוּתֵיהּ וּב	DEI voluntas eius,
ليلا ونهارا فيكون	וּבְאוֹרַיְתֵיהּ מְרַנֵּין	& in lege eius, meditatur
كمثل الشجرة المغروسة	יְמָם וְלֵילֵי: וִיהֵי	die ac nocte. Et erit
على مجاري المياه التي	כְּאִילָן חַיֵּי דִּנְצִיב עַל	ranq̃ arbor vite, que plantata eſt ſup
تعطي ثمرتها في حينه	טוּפְפֵי מַיָּא דִּי אִבֵּיהּ	fonticulos aquarum, cuius fructus
وورقها لا ينتثر	מְבַשֵּׁל בְּעִדָּנֵיהּ	matureſcit in tempore ſuo,
وكل ما يعمل	וְטַרְפוֹי לָא נָתְרִין	& folia eius non defluunt,
يتم ليس كذلك	וְכָל לִבְלוּבוֹי דִּמְלַבְלֵב	& omne germen quod germinat,
المنافقون ليس كذلك	מַגְרַגֵּר וּמַצְלַח: לָא הֵיכְדֵין	graneſcit & proficit. Non ſic
بل كالهبا الذي تذريه	רַשִׁיעֵי אֱלָהֵן כְּמוֹצָא	impii, ſed ſicut quiſquilie
الرياح عن وجه الارض	דִּי תְשַׁקְפִינֵיהּ זַעֲפָא:	quas proiicit ventus.
فلهذا لا تقوم	מְטוּל הֵיכְנָא לָא קָיְמִין	Propterea non ſurgent
المنافقون في القضا ❧	רַשִׁיעֵי בְּיוֹם דִּינָא רַבָּא	impii, in die iudicii magni,
ولا الخطاة في مجمع	וְחַיָּבַיָּא בִּסְיַעַת	neq; peccatores in ſocietate
الصديقين لان الرب	צַדִּיקֵי: מְטוּל דִּגְלֵי	iuſtorum. Quoniam manifeſta eſt
عارف بطريق الابرار	קֳדָם יְיָ אוֹרַח צַדִּיקֵי	ante DEVM, via iuſtorum,
وطريق الاثمة تبيد ❧	וְאוֹרְחַתְהוֹן דְּרַשִׁיעֵי תְּהוֹבַד:	& via impiorum perdetur.

Scholia.

A.

Q Vemadmodum prefati ſumus i principio Matthei nolumus nunc iuſtos condere cõmentarios in pſalteriũ ſicut nec in reliquos ſacre ſcripture libros. Caſſus ſiquidem & uanus exiſtimari poſſet labor noſter ſi poſt Didymũ Origenẽ Euſebiumq; grecos, aut poſt nros Hilarium Auguſtinũ: Hieronymum Ambroſium Caſſiodorum, aut etiam poſt Salomonem Abrahã Dauidem & multos alios hebreos, magnamq; iuniorum turbam, pſalmos explanare aggrederemur. Atqui paucula quedã adducemus qbus neoterici hebrei redargui poſſint, noſtri uero & delectari & in dogmate chriſtiano cõfirmari. quãquam que martyrũ ſãguine & romanorũ põtificum authoritate roborata ſunt confirmatione non indigent. Itaq; pſalteriũ, ut a libri nomie ordiamur, grecum uerbum eſt, quod latine laudatorium organum dici poteſt. Eſt autem ut Hieronymus ad Dardanum ſcripſit, uas in modum quadrati clypei cum decem cordis, ſecũdum quod ſcriptũ eſt in pſalterio decem chordarum pſallite il li. In comẽtariis uero pſalmorum idem Hieronymus quid ſit pſalterium magis exprimit, dicens illud eſſe genus organi muſici melius ſonantis quã cithara, ſimilitudinemq; habere cithare ſed nõ eſſe Citharam, inter cę pit aut ẽ pſalteriũ in ſupiore pte hʒ. Cithara uero hoc genus ligni cauũ & reſonãs, in inferiore pte hʒ. Itaq; in pſalterio chorde deſup ſonũ accipiũt. In cithara chorde ex inferiore pte ſonũ accipiũt Hieronymo ex authoribus hebreorũ cõſentiũt plures, & inprimis Simeon q ut refert cõmẽtator Salomon pſalterium a cithara diſtinguit, quod pſalterium plures q̃ cithara cõtineat chordas. Appellant

uero hebrei hoc inſtrumenti genus נבל neuel tam & ſi aliquibus eoꝝ neuel ſignificet tympanũ utriculariamq; fiſtulam uti E manueli & authori dictionarii ꝙ עגוך aruc uocant. Chaldei aũt tum nauha tum pſanterin nominãt, & inde fortaſſis ſumptũ eſt uerbum grecũ ψαλτήριον iam pridem receptum a cunctis latinis eccleſiaſticis ſcriptoribus, quibus etiam pſalterium ſignificat librum diuinoꝝ hymnorum quos pſalmos appellant quibus continenter Deũ laudant religioſi uiri. Hunc autẽ librũ hebrei uocant ספר תהלים cepher tehilim. Sed plura de re hac in noſtra aurea catena, in qua habentur omniũ ferme antiquoꝝ opiniones & ſententie.

B. Vir iſte eſt Chriſtus Ieſus uerbũ Dei, uerus Deus, uerusq; homo, quem deſcẽdiſſe de celis, pro ſalute humani generis, ſumpſiſſeq; hominis corpus, de femina cuius ſanctitas cõparationem non admittit, non ſolum predixere prophete q̃uis aliquantulum ſuboſcure, ꝙ moris fuit omnium qui uaticinati ſunt, apud omnes gentes, ſed etiã manifeſtiſſime ſcriptum reliquere authores hebrei, quod maxime liquet ex his que hoc loco inſerere operepretium putauimus. Ex commentariis libri geneſeos ierofolyma ſecretiore lingua conſcriptis, cuius author creditur. R. Simeon ben Iochai ſuper illud. Faciamus, hominẽ ad imaginẽ & ſimilitudinem noſtrã.

ותאנא בצניעותא דספרא כיון דאתבסמו לעילא כלילא דאדם גופא קדישא ועקבא איתחברו ויפנא תליתאה תפק איתבסמותא דבלא ואתבסמו עלמין עילאין ותתאין ופיקא אישתכלל עלמא דלעילא ולתתאה מסתרא דגופא קדישא ומתבקאן עלמין ומתאחדן דא בדא ואיתעבידו גופא אחד ובגין דליתו חד גופא סבנתא לעילא סבנתא לתתא קבת לעילא קבת ותתא ומשלפא רוחא ועייל בחד גופא וכלהו לא איתהוו אלא חד קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלא כל הארץ כבודו דכלאיהו חד גופא תאנא כיון דאתבסמו דא בדא וכתיב תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף איתקשרת דינא דרחמי ואתבסמת בדינדא ובגין לא סלקא דא בלא דא והל תאי תניגן פאי דאפיק גרמית סיאי עלמא גבולא דאדם לבתר כדנפקין מיאי עלמא לא עייל בכלילא דאדם דאקרי גופא קדישא אלא באירון דלא איקרו אדם ונפקין מכללא דגופא תניא תורי זהב ונקודות ככף דאתב כמו דינא ורחמי דלית דינא דלא הוו בית רחמי הבל דאכתיב נאוו לחייך בתורים צוארך בחרוזים בתורים כדא תורי זהב בתורים זכתיב נקודות הכסף צוארך

ב לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם	II.Quare ꝯgregate ſt gẽtes	II. ṗs.Dauid.Q uaꝛ fremu.gẽ.	β'. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ἱνατί ἐφρύαξαν
וּלְאֻמִּים יֶהְגּוּ רִיק׃	& populi meditabunt̃ inania.	& populi meditati ſunt inania.	καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά. (ἔθνη,
יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי־אֶרֶץ	Aſtabunt reges terre, A.	Aſtiterunt reges terre,	Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ	& principes tractabunt	& principes conuenerunt	καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν
יַחַד עַל־יְהוָה וְעַל־	vna adũſus DEVM & adũſuſ	in vnũ,aduerſus dñm,& adũſus	ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ
מְשִׁיחוֹ׃	Meſſiam eius.	chriſtum eius.	τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ.
נְנַתְּקָה אֶת־מוֹסְרוֹתֵימוֹ	Dirumpamus vincula eorũ	Dirumpamus vincula eorum,	Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν,
וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ	& proiiciamus a nobis B.	& proiiciamus a nobis	καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ᾽ ἡμῶν
עֲבֹתֵימוֹ׃ יוֹשֵׁב	laqueos eorum.Habitans	iugum ipſorum.Q ui habitat	τὸν ζυγὸν αὐτῶν. Ὁ κατοικῶν
בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק אֲדֹנָי	in celis ridebit,dominus	ĩ celis irridebit eos,& dominus	ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς, καὶ ὁ κύριος
יִלְעַג לָמוֹ׃ אָז יְדַבֵּר	ſubſannabit eos.Tũc loquet̃	ſubſannabit eos.Tunc loquetur	ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Τότε λαλήσει-
אֵלֵימוֹ בְאַפּוֹ	ad eos in ira ſua,	ad eos in ira ſua,	πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ׃	& ĩ furore ſuo ꝯturbabit eos.	& in furore ſuo cõturbabit eos.	καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.
וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי	Ego aũt vnxi regem meum,	Ego aũt cõſtiturus ſum rex ab eo	Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ,
עַל־צִיּוֹן הַר־קָדְשִׁי׃	ſup cion montẽ ſanctũ meũ.	ſup ſion montem ſanctum eius,	ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
אֲסַפְּרָה אֶל־חֹק	Narrabo preceptum.	predicans preceptum eius.	διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου.
יְהוָה אָמַר אֵלַי	DEVS dixit ad me,	Dominus dixit ad me	Κύριος εἶπε πρός με
בְּנִי אַתָּה אֲנִי	filius meus es tu,ego	filius meus es tu,ego	υἱός μου εἶ σὺ, ἐγὼ
הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃	hodie genui te.	hodie genui te.	σήμερον γεγέννηκά σε.
שְׁאַל מִמֶּנִּי וְאֶתְּנָה	Poſtula a me & dabo	Poſtula a me & dabo	Αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ καὶ δώσω σοι
גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ	gentes hereditatem tuam,	tibi gentes hereditatem tuam,	ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, (γῆς.
וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי־אָרֶץ׃	& poſſionẽ tuã ãgulos terre.	& poſſeſſionẽ tuã terminos t̃re.	καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς
תְּרֹעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל	Cõfringes eos ĩ virga ferrea,	Reges eos in virga ferrea,	Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם׃	vt vas figuli conteres eos.	& tãq̃ vas figuli cõfringes eos.	ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.
וְעַתָּה מְלָכִים	Et nunc reges	Et nunc reges	Καὶ νῦν βασιλεῖς
הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ	intelligite,caſtigamini	intelligite,erudimini	σύνετε, παιδεύθητε (σατε
שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ עִבְדוּ	iudices terre.Seruite	qui iudicatis terram.Seruite	πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν. Δουλεύ(
אֶת־יְהוָה בְּיִרְאָה	DEO in timore,	domino in timore,	τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ,
וְגִילוּ בִּרְעָדָה׃	& gaudete ĩ tremore. (taſcat,	& exultate ei cum tremore.	καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ. (Ὅταν
נַשְּׁקוּ־בַר פֶּן־יֶאֱנַף	C.Oſculamĩ filiũ ne forte i(	Apprehendite diſciplinã,ne q̃n	Δράξασθε παιδείας μήποτε (καίος.(
וְתֹאבְדוּ דֶרֶךְ כִּי־	& pereatis de via.Cum	iraſ.dñs,& peat[de via iuſta.Cũ	ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δι(

דבכולא זנוקבא ואפטרוניתא אתאנח בי מקדשא ולעילא ירושלם ומקדשא וכל דא מראבסיפת בגבורא ואתעביד כלא איש כולא מיפנותא פא מיפנותא אבגריא אשדרת כל מיפנותא .i. Traditũ nobis eſt, in libro בצניעותא דספרא ſecreta deciphra .i. pudoris & occultationis quãtum infra. Poſtq̃ in ſupernis determinatum eſt, in uniuerſum de hominis formatione, ſanctũ corpus & femina incorporata ſunt. In tempore autẽ tertio, q̃ uidelicet conſequitur primũ ſanctorum patrum tempus, & ſm tempus ꝓphetarum, cõpleta eſt hec maxima copula, & coniuncti ſunt & incorporati, mundi ſuperiores & mundi inferiores. Ab hinc uero incorporatus eſt mũdus ſuperior, mũdo inferiori, mediante corpore ſancto, quodãmodo uero ridebant mũdi & congratulabantur ſimul, efficiebãturq́ȝ unũ corpus, q̃m corpus quod erat ſuperius erat etiã inferius, Deus .s. & .b. ſuperius, Deus ſanctus & bñdictus inferius. Et proſiliens ſpiritus de uagina uenit in corpus, & in his omnibus unus tantũ uidebatur, ille nimirũ cui dicitur, ſanctus, ſanctus, ſanctus, Deus exercituũ, implet terram totam gloria ſua. Et hoc totum unũ eſt corpus. Traditũ item eſt. Poſtmodũ coniunxerunt ſe ueluti duo corpora q̃m unum penetrat aliud, hoc & illud, ſicut ſcriptum eſt. Torquem autẽ faciemus tibi cum notis argenteis, colligate ſunt iuſtitia & miſericordia, & unite ſunt uerbo in amore nec altera ſine altera aſcendit. Quapropter ſic nobis traditũ eſt. Quãdo diuiditur corpus a mundo hoc .i. q̃m in uniuerſum moriuntur homines, totum quod eſt hominis nequaquã ſuperius aſcendit, quẽadmodũ aſcẽdit hoc q̃d ſanctum uocamus corpus, tante certe dignitatis q̃ nõ uocatur אדם Adam .i. terreſtris. Sȝ איש IS .i. uir, & hoc utiq́ȝ differt a cũctis aliis corporibus. Legimus quoq́ȝ. Torquẽ auream & cellaturam argenteam, q̃m unum fiunt iuſtitia & miſericordia, nõ .n. eſt in illo iuſtitia ſiue miſericordia. Et ꝓpterea ſequitur pulchra facta eſt gena tua ꝓpter torquem, & collum tuũ pulchrũ factũ eſt ꝓpter margaritas, q̃m inter cunctas feminas in matrona hac reperitur ſanctitas imo diuinitas, que conſueuerat deſcendere ſup Ieruſalem ſupq́ȝ ſanctuarium. Et oĩa hec poſtq̃ uerbum in ea corpus aſſumpſit factũq́ȝ eſt de hominum uniuerſitate .i. homo, plenus fide. Et quid eſt plenus fide, quoniam .ſ. in illo inuenitur tota fides.

المزمور الثاني لماذا ارتجت	למא מתרגשין עממיא	II. Quare fremunt populi,
الشعوب وهذت الامم بالباطل	ואומיא מרננין סריקותא:	& nationes loquuntur vana
قامت ملوك الارض	קימין מלכי ארעא	Conſurgunt reges terre,
وروسا وها وانتمروا	ושלטוניהון אתחברו	& poteſtates conueniunt
جميعا علي الرب وعلي	כחדא למרדא קדם יי	in vnum, vt deficiant a DEO
مسيحه	ולמנצי עם משיחיה:	& certent cum Meſſia eius.
فلنقطع اغلالهم	אמרין נתרע אסרתהון	Dicunt, diſſoluamus vincula eorum,
ونلقي	ונטלוק מיננא	& proiiciamus a nobis
عنا نيرهم الساكن	שלשלתהון: דיתיב	funes eorum. Qui ſedet
في السموات يهزو بهم	בשמיא יחיך מימרא דיי	in celis ridebit, verbum DEI
والرب يمقتهم حينيذ	יבזח להון: הידין ימליל	ſubſannabit illos. Tunc loquetur
يكلمهم بغضبه	להון בתקופיה	ad eos in fortitudine ſua,
وبسخطه يدهشهم	וברתחיה יבהלינון:	& in ira ſua interturbabit eos.
انا اقامني الرب ملكا منه	ואנא רביתי מלכי ומניתיה	Et ego vnxi regẽ meũ, & cõſtitui ipſũ
علي صهيون جبل قدسه	על ציון טור מקדשי:	ſuper cion montem ſanctum meum.
لاخبر امر الرب	אשתעי דאלהא קימא	Recitabo DEI pactum,
قال لي الرب	יי אמר לי חביב כבר	DEVS dixit mihi dilecto, ſicut filius
انت ابني وانا	לאבא לי את זכאה	eſt patri, tu purus
اليوم ولدتك	כאילו יומא דין בריתך:	ac ſi die iſta creauiſſem te.
سالني فاعطيك	בעי מני ואתן נכסי	Poſtula a me, & dabo diuitias
الشعوب ميراثك	עממיא אחסנתך ואחודתך	ꝓpłoꝝ hẽditatẽ tuã, & poſſeſſionẽ tuam,
وسلطانك علي اقطار الارض	שלטוני סיפי ארעא:	poteſtates extremorum terre.
ترعاهم بقضيب من حديد	תתברינון היך בחוטרא	Confringes ipſos velut in virga
ومثل انية الفخار تسحقهم	דפרזלא היך מאן דפחר	ferrea, tanquam vas fictile
من الان تفهموا ادبا	תתרעינון: וכדון מלכיא	conteres eos. Et nunc reges
الملوك وتادبوا يا جميع	אשכילו קבילו מרדותא	intelligite, recipite eruditionem
قضاة الارض اعبدوا	נגודי ארעא: פלחו	duces terre. Seruite
الرب بخشية	קדם יי בדחלתא	coram DEO in timore,
سجدوا له برعدة	צלו ברתיתא:	orate in tremore.
الزموا الادب لئلا يغضب	קבילו אולפנא דילמא	Recipite doctrinam, ne forte
الرب عليكم فتضلوا عن سبيل	ירגז ותהובדון אורחא	iraſcatur, & amittatis viam.

A. Patres hebrei ſine controuerſia hunc pſalmum de Chriſto dño dictum intellexerunt. Quod primo atteſtatur etiam. R. Salomon, cuius uerba i cõmẽtariis huius pſalmi ſunt hec רבו' אמ' דרשו על מלך המשיח .i. doctores noſtri expoſuerunt de rege Meſſia. In libroquoq́ȝ qui inſcribitur midras tehilim (eſt uero hic liber cõmentarius pſalmoꝝ conflatus ex dictis authoꝝ hebreorũ ex quo multa adducemus in ſequẽtibus) ſuper illud. Narrabo preceptũ, ſic habetur מסופרים הם בחוקה של תורה ובחוקה של נביאים ובחוב' בחוק של תורה בני בכורי ישראל בחוקה של נביאים הנה ישכיל עבדי ירום ונשא בכתובי' נאם יהוה לאדוני .i. Narrata ſũt myſteria eius in ſcriptura legis, prophetarũ, & agiographoꝝ. In ſcriptura legis. Exod .iiii. Filius meus primogenitus iſrael. In ſcriptura prophetaꝝ. Iſaie .li. Ecce itelliget ſeruus meus, exaltabitur & eleuabitur. In agiographis .ps. cx Dixit Deus dño meo. Vbi aduertendũ q̃ in ꝓcedentibus doctores locuti ſunt de Chriſto & narrationẽ ſeu expoſitionem continuantes adducũt q̃ ꝓmiſimus ſententiam.

B. A nobis ſiue ab illo, utrũq́ȝ enim exprimere poteſt daghes intentiuus punctus incluſus in lr̃a מ mem.

C. נשקו בר Naſſegu bar, interpretati ſumus oſculamini filiũ,

יִבְעַר כִּמְעַט אַפּוֹ	exarſerit poſt paululũ furor(	exarſerit in breui ira eius,	ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ
אַשְׁרֵי כָּל־חוֹסֵי בוֹ׃	beati oẽs ſperãtes ĩ eo.(eius,	beati omnes qui cõfidunt in eo.	μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

ira dicentis. Ecce ſeruite Deo in timore contra id quod ſupra dixit. Aduerſus deum. Et oſculamini filium contra id quod ſupra dixit. Et aduerſum Meſſiam eius interpretatio uero huius dictionis בר bar. eſt talis qualis eius que habetur puerbiorũ capite. xxxi. מה ברי ma beri. i. qualis filius meus מה בר בטני. i. & qualis filius uteri mei. Ad idem quoq; habetur autoritas Rabbi libro midras tehilim. [illegible] i. Oſculamini filium. [illegible] Simile eſt hoc regi. qui ira percitus eſt in ciues. Iuerunt itaq; ciues & rogauerunt filium regis. ut ſedaret regis iram. Iuit filius & placauit patrem. Cum uero placatus fuiſſet a filio. conuenerunt ciues ut gratias agerent regi. Dixit autem eis rex. Mihi agitis gratias? Ite & agite gratias filio meo. Nam ſi ille non me rogaſſet iam euertiſſem ciuitatem. & hoc eſt oſculamini filium. Sed uidere eſt quaſi

ג מִזְמוֹר לְדָוִד	III. Pſalmus, Dauidis	III. Pſalmus Dauid	γ′. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ,
בְּבָרְחוֹ מִפְּנֵי	dum fugeret a facie	cum fugeret a facie	ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου
אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ׃	Abſalom, filii ſui.(tores mĩ, A	Abſalon filii ſui. (lãt me,	ἀβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
יְהוָה מָה־רַבּוּ צָרָי	DEVS q̃ mltiplicati ſt ĩfeſta(	Dñe qd mltiplicati ſũt q tribu(	Κύριε τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με,
רַבִּים קָמִים עָלָי׃	multi cõſurgũt aduerſũ me.	multi inſurgunt aduerſum me.	πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ᾽ ἐμέ,
רַבִּים אֹמְרִים לְנַפְשִׁי	Multi dicunt animę meę,	Multi dicunt animę meę,	πολλοὶ λέγουσι τῇ ψυχῇ μου,
אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ	non eſt ſalus huic	non eſt ſalus ipſi	οὐκ ἔστι σωτηρία αὐτῷ
בֵאלֹהִים סֶלָה׃ וְאַתָּה	in Deo in ſempitnũ B. Et tu	in Deo eius. Tu autem	ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. διάψαλμα. Σὺ δὲ,
יְהוָה מָגֵן בַּעֲדִי	DEVS clypeus circa me C.	domine ſuſceptor meus es,	κύριε ἀντιλήπτωρ μου εἶ,
כְּבוֹדִי וּמֵרִים רֹאשִׁי	glĩa mea & exaltãs caput mẽũ	glĩa mea & exaltãs caput meũ.	δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου.
קוֹלִי אֶל־יְהוָה אֶקְרָא	Voce mẽa ad DEVM clama(	Voce mea ad dominũ clamaui,	Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
וַיַּעֲנֵנִי מֵהַר	& rñdebit mihi de mõte (bo	& exaudiuit me de monte	καὶ ἐπήκουσέ μου ἐξ ὄρους
קָדְשׁוֹ סֶלָה׃ אֲנִי	ſãcto ſuo, ĩ ſempitnũ. Ego	ſancto ſuo. Ego	ἁγίου αὐτοῦ. διάψαλμα. Ἐγὼ δὲ
שָׁכַבְתִּי וָאִישָׁנָה	accubui & dormiam,	dormiui & ſoporatus ſum,	ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα,
הֱקִיצוֹתִי כִּי יְהוָה	euigilaui quia DEVS	& exurrexi quia dominus	ἐξηγέρθην ὅτι κύριος
יִסְמְכֵנִי׃ לֹא־אִירָא	ſuſtentauit me. Non timebo	ſuſcepit me. Non timebo	ἀντιλήψεταί μου, Οὐ φοβηθήσομαι
מֵרִבְבוֹת עָם אֲשֶׁר	myriades populi, qui	milia populi	ἀπὸ μυριάδων λαοῦ,
סָבִיב שָׁתוּ עָלָי׃	circundãtes ſtatuerũt de me.	circundantis me,	τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι,
קוּמָה יְהוָה הוֹשִׁיעֵנִי	Surge DEVS, ſaluũ me fac	exurge domine, ſaluum me fac	ἀνάστα κύριε σῶσόν με
אֱלֹהַי כִּי־הִכִּיתָ אֶת־	DEVS meus, quia percuſſiſti	Deus meus. Q̃m tu percuſſiſti	ὁ θεός μου. Ὅτι σὺ ἐπάταξας
כָּל־אֹיְבַי לֶחִי שִׁנֵּי	oĩum inimicorũ meorũ maxil(	oẽs aduſãtes mihi ſine cã, dẽtes	πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως, (ὀδόντας
רְשָׁעִים שִׁבַּרְתָּ׃	impiorũ cõfregiſti. (lã, dẽtes	peccatorum contriuiſti.	ἁμαρτωλῶν συνέτριψας
לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל־	DEI eſt ſalus, ſuper	Domini eſt ſalus, & ſuper	τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία, καὶ ἐπὶ
עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה׃	pplm tuũ bñdictio tua ſemp.	populum tuum benedictio tua.	τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου. διάψαλμα.

[illegible] i. Vultus de uultu, ſiue imago de imagine manuducit in cognitionem facierum. Aduerte tu. Quid nam intereſt inter antiquum & iuniorem facierum? Hic eſt dominus qui poſuit faciem uiuentem in femina, que quidem facies, eſt uita procedens a uita. Hec inſuper facies eſt paradiſus in quo habitat ſpiritus iunioris facierum. At uero femina genuflectit petitq; ueniam a ſpiritu qui immittitur in illam, qui ſpiritus proceſſit ab altiſſimo throno diuinitatis, ad feminam unam. Et ſpiritus qui egreſſus eſt ſiue qui proceſſit, eſt ſpiritus iunioris dierum quieſcens in delitiis paradiſi. Hic autem uitarum ſpiritus, preparatus fuit olim etiam ante tempus filio Dauidis ad percipiendum ſapientiam. Ab illa autem femina magna uirtute quaſi expreſſus ſpiritus egreſſus eſt de uulua ſigillata ſiue clauſa, paratus & aptus eſſe princeps altiſſimus. Is uero eſt rex MESSIAS. De illo ſiquidem ſcriptum eſt. Et quieſcet ſuper eum ſpiritus Dei, ſpiritus ſcientie & intellectus, ſpiritus conſilii & fortitudinis, ſpiritus ſapientie & timoris Dei. Hi ſunt qua-

العدل اذا اتوقد رجزه سريعا	כד יתחר בזעיר תוקפיה	Cum exardeſcet mox fortitudo eius,	authoritatem hebreorum ſecuti, & in primis אברהם אבן עזרא Abraham auenezra.
طوبى لجميع المتوكلين عليه	טוב לכל דסברין במימריה	bonũ oĩbus qui ſpetant in verbo eius.	

aperte antiqui hebreorum ſcripſerint. hunc filium quem Meſſiam diximus uerum eſſe Dei filium. Libro midras tehilim ſuper illud Dixit Deus ad me filius meus es tu. [illegible] .i. Rabbi. Huna dixit. Tribus diuiſionibus diuiſe [illegible] ſunt tribulationes. Vnam ſuſtinuerunt patres ſeculi & omnes generationes. Vnam generatio deſtructionis. & unã generatio meſſie. Et cum uenerit hora eius dicet. Deus ſanctus & benedictus. ut creet ipſum creaturam nouam uel potius ut conſtituat uel generet eum filium filiatione noua. & hoc eſt quod dicit. Ego hodie genui te. Non. s. ut reliqui generantur. Sed nouo generationis modo. ſiue de eterna ſiue de temporaria loquaris generatione. Quod totum exprimũt iſte hebree uoces. לבראתו ברית lebarato berita que & creari & generari & etiam filiari, modo ſic loqui liceat ſignificare poſſunt.

المزمور الثالث	תושבחתא לדוד	III. Laudatoria Dauidis,	
	במערקיה קדם	dum fugeret preſentiam	
	אבשלום בריה:	Abſalom filii ſui.	
يارب لماذا كثر الذين	יי כמא סגיעין מעיקי	DEVS q̃ multi ſunt, infeſtatores mei,	
يحزنوني كثيرون قاموا	סגיעין דקימין עלי	multi ſurgunt aduerſum me.	
على كثيرون يقولون	סגיעין אמרין לנפשי	Multi qui dicunt anime mee,	
لنفسي ليس له خلاص	לית פורקנא ליה	non eſt redemptio ei	
بالهه وانت	באלהא לעלמין: ואנת	in Deo in eternum. Et tu	
يارب ناصري	יי תריס עלי	DEVS, ſcutum ſuper me,	
ومجدي ورافع راسي	איקרי ומרומם רישי:	honor meus & exaltator capitis mei.	
بصوتي دعوت الرب	קלי קדם יי אצלי	Voce mea coram DEO orabo,	
فاستجاب لي من جبل	וקביל צלותי מן טור בית	& recepit oẽnẽ meã, de monte domus	
قدسه	מיקדשיה לעלמין: אנא	ſanctuarii ſui in eternum. Ego	
اضطجعت ونمت	שכבית ודמכית	quieui & dormiui,	
واستيقظت لان	אתערית מטול דיי	euigilaui quoniam DEVS	
الرب ناصري لا اخاف	סמך יתי: לא אדחל	ſuſtentauit me. Non timebo	
من ربوات الشعوب	מסגיעות עממיא דחזור	a lite populorum, qui circum	
المحيطين بي القايمين	חזור איתכנשו עלי:	circa coadunantur aduerſum me.	
على قم يارب وخلصني	קומה יי פרוקיני אלהי	Surge DEVS, redime me Deus meus,	
يا الهي لانك هلكت	ארום מחית ית כל בעלי	quoniam tu percuſiſti omnes patronos	
كل من يعاديني باطلا	דבבי על לסתהון כאכי	odii mei ſuper genas eorum, dentes	
اسنان الخطاة سحقتها	רשיעי תברתא:	impiorum confregiſti.	
لك يارب الخلاص وعلى	מן קדם יי פורקנא ועל	A preſentia DEI redemptio, & ſuper	
شعبك بركتك	עמך ברכתך לעלמין:	populũ tuũ benedictio tua in eternũ.	

A. Infeſtatores mei. Intellige hereticos omnis, qui nõ ceſſant filio Dei pbere moleſtias, & quoddammodo ei in uia tribulos ſpargere, qui uix ullo tempore ab agro ſancte matris eccleſie extirpari potuerũt, ueluti tenaces zizanie, renaſcens q; lolium, ſed & iuniores hebrei qui diuinitatẽ MESSIE inficiãtur, uirginitatemq; beatiſſime matris Dei negãt a numero moleſtantiũ & infeſtancium Dei filiu; non ſunt excluſi. Et mirum mediusfidius illos audere teſtibo adeo probatis contradicere, tam claris tam q; apertis reſiſtere authoribus & his eiſdem hebreis. Et quantum ad Chriſti diuinitatẽ, & ad uirginitatẽ beatiſſime matris attinet, neſcio quid clarius hebrei noſtri expetere poſſint quam que habent in iam memoratis commentariis libri geneſeos remotiore Ieroſolymorum lingua cõſcriptis quorum author creditur. R. Simeõ ben Iochai, dum exponitur illud. Faciamus hominẽ ad imaginem & ſimilitudinem noſtram in quibus hec uerba leguntur
tuor modi quibus uenturus eſt hic ſpiritus, & unus tantum ſpiritus, eſt dominus noſter diſtinctus a tribus. Dixit. R. Ioſi. In diebus regis MESSIE, nequaquam dicet alter ad alterum doce me ſcientiam, quoniam oẽs cognoſcent Deum a paruo uſq; ad magnum. In tempore uero illo expergiſcentur antiquus dierum, & ſpiritus qui egreſſus eſt de uulua clauſa. Cum uero ipſe ſurget, omnes etiã ſpiritus ſurgent cum illo. Et qui nam ſunt illi? Hi nimirum qui corona donati ſunt, ſancti iunioris facierum.

B. De uerbo סלה cela pro quo ſeptuaginta & Theodocion & Symmachus in greco poſuerunt diapſalma quodq; primum hic ſcribitur diſſident ne dum latini & greci ſed & hebrei inter ſe. Ego uero cũ illis hebreis ſentio qui cela סלה ſemper, ſiue eternum: ſiue perpetuum. interpretati ſunt. Quod & ſacer Hieronymus ſentire uiſus eſt. & Origenes ac etiam chaldeus interpres.

C. Gloria mea & exaltans caput meum, Libro midras tehilim [illegible] .i. Gloriã mea, quoniam habitare feciſti diuini tatem tuam in medio noſtri ſicut dictum eſt. Exod. xxv. Et facient mihi ſanctuarium & habitabo in medio eorum, & exaltans caput meum. Pro eo quod nos eramus obligati tibi leuare caput dediſti nobis ſuſpenſionem capitis ſicut dictũ eſt. Exo. xxx. Quoniam ſuſpendam caput filiorum iſrael. Sunt ex noſtris qui cõſtanter affirmant ex hac authoritate elici poſſe ſuſpenſionẽ in cruce MESSIE filii Dei, q̃ perpetrarunt impii hebrei, roborantq; opinionem ſuam, ex cap. xxviii. Deuteronomii ubi ſic legitur [illegible] .i. Et erit uita tua ſuſpenſa e regione tibi & timebis nocte ac die & non credes uite tue.

ד לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת	IIII. Ad victoriã. Laudatori(	IIII. In finẽ in carminibus	δ'. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus, Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
בְּקָרְאִי עֲנֵנִי	Cum inuocatem rñdiſti mihi	Cum inuocarem exaudiuit me	Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέ μου
אֱלֹהֵי צִדְקִי בַּצָּר	DEVS iuſtitie mee, ĩ ãguſtia	Deus iuſtitie mee ĩ tribulatiõe	ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου, ἐν θλίψει
הִרְחַבְתָּ לִּי חָנֵּנִי	dilataſti mihi, miſeref mei &	dilataſti mihi. Miſerere mei, &	ἐπλάτυνάς με, οἰκτείρησόν με, καὶ
וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי׃	exaudi orationem meam.	exaudi orationem meam.	εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
בְּנֵי־אִישׁ עַד־מֶה	Filii viri, vſquequo	Filii hominum vſquequo	Υἱοὶ ἀνθρώπων ἕως πότε
כְבוֹדִי לִכְלִמָּה	honor meus ad ignominiam,	graui corde,	βαρυκάρδιοι,
תֶּאֱהָבוּן רִיק	diligetis vanitatem,	vt quid diligitis vanitatem	ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα,
תְּבַקְשׁוּ כָזָב סֶלָה׃	inquiretis mendaciũ ſemp.	& queritis mendacium.	καὶ ζητεῖτε ψεῦδος. διάψαλμα.
וּדְעוּ כִּי־הִפְלָה	Et ſcitote quoniã ſegregauit	Et ſcitote quoniam mirificauit	Καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσε
יְהוָה חָסִיד לוֹ	DEVS miſericordem ſibi,	dominus ſanctum ſuum,	κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ, (ναί με
יְהוָה יִשְׁמַע בְּקָרְאִי	DEVS exaudiet, cũ clama.	dñs exaudiet me cũ clamauero	κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέ(
אֵלָיו׃ רִגְזוּ וְאַל־	ad eũ. Cõtremiſcite & nolite	ad eum. Iraſcimini & nolite	πρὸς αὐτόν. Ὀργίζεσθε καὶ μὴ
תֶּחֱטָאוּ אִמְרוּ	peccare, dicite	peccare, que dicitis	ἁμαρτάνετε, ἃ λέγετε
בִלְבַבְכֶם עַל־	in cordibus veſtris, ſuper	in cordibus veſtris & in	ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς
מִשְׁכַּבְכֶם ה	cubilia veſtra	cubilibus veſtris	κοίταις ὑμῶν
וְדֹמּוּ סל—	& tacete	compungimini.	κατανύγητε.
סֶלָה׃ זִבְחוּ זִבְחֵי־	ſemper. Sacrificate ſacrificia	Sacrificate ſacrificium	διάψαλμα. Θύσατε θυσίαν
צֶדֶק בט	iuſtitie, &	iuſtitie &	δικαιοσύνης καὶ
וּבִטְחוּ אֶל־יְהוָה׃	fidite in DEO.	ſperate in domino,	ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον,
רַבִּים אֹמְרִים מִי־	Multi dicentes quis	multi dicunt quis	πολλοὶ λέγουσι, τίς
יַרְאֵנוּ טוֹב נְסָה־	oſtẽdit nobis bonũ, erige A.	oſtẽdit nobis bona. Signatũ eſt	δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά. Ἐσημειώθη
עָלֵינוּ אוֹר פָּנֶיךָ	vexillũ ſup nos, lumĩs faciei(	ſuper nos lumen vultus tui	ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου
יְהוָה׃ נָתַתָּה שִׂמְחָה	DEVS. Dediſti letitiã (tue	domine, dediſti letitiam	κύριε, ἔδωκας εὐφροσύνην
בְלִבִּי מֵעֵת דְּגָנָם	ĩ corde mõ, a tpe frumẽtũ eo(rum)	in corde meo. A fructu frumẽti	εἰς τὴν καρδίαν μου. Ἀπὸ καρποῦ σίτου,
וְתִירוֹשָׁם רָבּוּ׃	& B. vinũ eo(rum), multiplica(	vini & olei ſui, multiplicati ſũt.	οἴνου, καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
בְּשָׁלוֹם יַחְדָּו	In pace, vnice (ta ſunt.	In pace in idipſum,	Ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ
אֶשְׁכְּבָה וְאִישָׁן כִּי־	cubabo & dormiam, quia	dormiam & requieſcã. Quoniã	κοιμηθήσομαι, καὶ ὑπνώσω. Ὅτι
אַתָּה יְהוָה לְבָדָד	tu DEVS ſpecialiter	tu domine ſingulariter	σὺ κύριε κατὰ μόνας
לָבֶטַח תּוֹשִׁיבֵנִי׃	ſecurum habitare feciſti me.	in ſpe, conſtituiſti me	ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

is patribus ſigna uti uidere eſt tota fere ueteris inſtrumenti ſerie. Verum id quod legitur apud interpretem Chaldeum libri ſanctiſſimi Iob quicũq; is fuerit, non eſt inter poſtrema ſigna interq; poſtremas figuras computandum. Eſt autem huiuſcemodi ושמעו
תלתא חברי איוב ית כל בישתא הדא די אתת עלוהי כד חמון אילני פרדסיהון דיביש ולחם סעודתהון די איתהפיך לבישרא חיא וית חמר משתיהון
די איתהפיך לדמא ואתו גבר מן אתריה ובריה ובתא איתעבידו מן אתרא דסופן ודון בגיהנם אליפז דמן תימן ובלדד דמן שוח וצופר דמן נעמת
i. Et perceperunt tres ſocii Iob omnia mala que euenerunt ei, ubi ſcilicet uide- ואזדמנו כחדא למיתי למנד ליה ולנחמותיה

ה לַמְנַצֵּחַ אֶל־	V. Ad victoriã Hanechilot	V. In finẽ p ea q̃ hẽditatẽ	ε'. Ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης
הַנְּחִילוֹת מִזְמוֹר לְדָוִד׃	.i. muſices iſtrũ. pſ. Dauidis.	cõſequitur. Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֲמָרַי הַאֲזִינָה	Verba mea audi	Verba mea auribus percipe	Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι
יְהוָה בִּינָה הֲגִיגִי׃	DEVS ĩtellige cogita. meã.	dñe, intellige clamorem meũ.	κύριε, σύνες τῆς κραυγῆς μου.

المزمور	לשבחא על נבינתא	IIII.In lau.lē,beneghinot.i.laudatorij
الرابع	תושבחתא לדוד:	inſtrumentis.Laudatoria Dauidis.
اذ دعوت تستجاب لي	בעידן צלותי קביל מני	In tempore orationis mee,recipe a me
اله بري وفي الشدة	אלהא צדקותי בעידן	Deus iuſtitie mee,in tempore
فرجت عني	עקתא אפתיתא לי חוס	anguſtie dilataſti mihi,miſerere
تراف علي	עלי וקביל צלותי:	mei & accipe orationem meam.
واسمع صلاتي	בני נשא מטול מה	Filii hominis,vſquequo
يا بني البشر حتى متى	איקרי לאיתכנעותא	honor meus ad vituperium,
ثقيل قلوبكم	רחמין סריקותא	amabitis inania,
لماذا تهوون الباطل	תבעין כדבא לעלמין:	quereris mendacia in eternum.
وتتبعون الكذب	וידעו ארום פריש	Et ſcirote quoniam ſeparauit
اعلموا ان الرب	יי חסידא ליה	DEVS miſericordem ſibi,
قد انتخب صفيه	יי יקבל צלותיה	DEVS accipiet orationem eius
بالعجب الرب يستجيب لي	במקריה ליה זועו מניה	cū iuocauerit eū.Cōtremiſcite ab illo,
اذا دعوت اليه اغضبوا	ולא תחטון אמרו בעותין	& nō peccetis,dicite orationē veſtrā,
ولا تاثموا	בפומכון ושאילתין בלבב	i ore vr̄o & petionē vr̄am i corde vr̄o,
وعلى ماتهمون	וצלו על משכביכון	& orate ſuper cubile veſtrum,
بقلوبكم اندموا	ואדכרו יומי מותא	& mementote diei mortis
عليه في مضاجعكم	לעלמין: כבושו יצריכון	ſemper.Domate cōcupiſcentiā veſtrā,
اذبحوا الله ذبيحة	ויתחשב לכון כנכסת	& reputabitur vobis ſicut ſacrificia
البر وتوكلوا على الرب	צדקתא וסברו על יי:	iuſtitie,& ſperate in DEO.
كثيرون يقولون من	סגיעין דאמרין מן	Plures ſunt qui dicunt,quis
يرينا الخير قد اضا	יחמיננא טבא נימרה	oſtendet nobis bonum,leua
علينا نور وجهك	עלנא נהור סבר אפך	ſup nos lumen iocunditatis faciei tue
يا رب اعطيت قلبي	יי: יהבת חדותא	DEVS.Dediſti leticiam
فرحا من كثرة ابيتهم	בלבבי מן עידן דעבורהון	in corde meo,a tp̄e q̄d frumentū eorū
الحنطة والخمر والزيت	וחמרהון סגיעו:	& vinum eorum multiplicata ſunt.
وبالسلامة	בשלמא כחדא	In pace vnice,
لا معهم اضطجع وانام	אשכוב ואדמוך מטול	accubabo & dormiam,quoniam
لانك وحدك يارب	דאנת יי בלחודך	tu DEVS ſingulariter
اسكنتني على الرجا مطمينا	לרוחצן תותבנני:	ſecure ſedere facies me.

A Libro midras tehilim רבים אומרים אלו אומות העולם שאומרים לישראל מי יתן לנו דספות עם ישראל בטובת של עולם הבא וישראל אומ׳ להן בכמה צרות בכמה שעבודין בכמה הריגות מסרנו עצמינו על קדושת השם ואתם באים לשוב אתה מן העקב נסה עלינו אור פניך יי׳ רוחות בשם ר׳ אחא אם ראותו הקלע אנו מצפין שנאמר הנה אנכי אשא אל גוים ידי ואל עמים ארים נסי .i.Multi dicentes.Iſti populi ſunt ſeculi qui dixerunt iſraeli,quis det nobis ut addamur iſraeli in bonis futuri ſeculi.Iſrael autem dicent eis,per quot tribulationes,per quot ſeruitutes,per quot etiam mortes dedimus nos ipſos ad ſanctitatem nominis.ſ.Dei,& uos uenitis accipere ipſam ex abrupto.Signa,uel leua ſuper nos lumen uultus tui Deus.ſ.dicture ſunt gentes.R.Huna in nomine.R.Aha dixit.Ad illam coniunctioni nos ſpeculantes ſicut ſcriptū eſt.Ecce leuabo ad gētes manum meam & ad populos exaltabo ſignum meum.

B. Hoc uinum hocq; frumentum,quod credētes auget atq; multiplicat,illud eſt quod indeſinenter tractatur in ſacris eccleſie altaribus,ſolā ſpeciē uini atque frumenti retinens eſt enim iam in uerum corpus uerumq; ſanguinem Chriſti conuerſum.Huius uero tam miri tamq; ineffabilis ſacramenti,multa tradita ſunt hebre

runt arbores que erant in hortis eorum aruiſſe,uideruntq; panem quo ſuſtentabantur conuerſum in carnem uiuentem & uinum quod bibebant conuerſum in ſanguinem.Et receſſerunt unuſquiſq; de loco ſuo,& huius officii gratia liberati ſunt a deſcenſu ad locum qui deputatus erat eis in gehenna. Heliphaz de regione teman,que ut placet multis inſula eſt in ſinu arabico,Bildad de prouincia ſuha,quam credunt eſſe partem egypti ſuperioris.Zophar de regione naama ea eſt terra Iudee quam promiſſionis appellant.Et ipſi quidem conuenerunt in unum,ut accederent ad Iob conſolaturi & confortaturi eum.

المزمور	לשבחא על חנגין	V. In laudem.Choris.
الخامس	תושבחתא לדוד:	Laudatoria.Dauidis.
اسمع يارب قولي	מימרי אצית	Verbum meum auſculta
يا [illegible]	יי ביונת רגגי:	DEVS,intellige cantum meum.

הקשיבה לקול שועי	Intende voci clamoris mei,	Intende voci orationis mee,	πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου,
מלכי ואלהי כי	rex meus & DEVS meus, q̃m	rex meus & Deus meus. Q̃m	ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου. Ὅτι
אליך אתפלל יהוה	ad te orabo. DEVS	ad te orabo domine	πρὸς σὲ προσεύξομαι κύριε,
בקר תשמע קולי	mane audies vocem meam,	mane exaudies vocem meam.	τὸ πρωῒ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου.
בקר אערך לך	mane ordinabo ad te,	Mane aſtabo tibi	Τὸ πρωῒ παραστήσομαί σοι
ואצפה: כי לא אל	& ɔtẽplabor. Q̃m ñ DEVS	& videbo, quoniam non Deus	καὶ ἐπόψομαι, ὅτι οὐχὶ θεὸς
חפץ רשע אתה לא	volens impietatem tu, non	volens iniquitatem tu es. Neq̃	θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ. Οὐ (μενοῦσι
יגרך רע: לא יתיצבו	hitabit iuxta te malignus. (	habitabit iuxta te malignus, (	παροικήσεταί σοι πονηρευόμενος, οὐδὲ δια(
הוללים לנגד	ſtulti ĩ ɔſpectu (Nõ manebũt	iniuſti ante (neq̃ pmanebunt	παράνομοι κατέναντι
עיניך שנאת כל	oculorum tuorum odiſti oẽs	oculos tuos. Odiſti omnes	τῶν ὀφθαλμῶν σου. Ἐμίσησας πάντας
פעלי און: תאבד	operãtes iniquitatẽ. Perdes	qui operantur iniquitatẽ pdes	τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν, ἀπολεῖς
דברי כזב איש דמים	loqntes mẽdaciũ, vir̨ ſãgui.	oẽs q loquũt mẽd. Vir̨ ſãguinũ	πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος. Ἄν(
ומרמה יתעב יי:	& doloſũ, aboĩabit DEVS.	& doloſum abominabitur dñs,	καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος, (δρα αἱμάτων
ואני ברב חסדך	Et ego ĩ mltitu. miſicõ. tue	ego aũt ĩ mltitudie miſicõ. tue.	ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου.
אבוא ביתך אשתחוה	introibo domũ tuã, adorabo	Introibo in domũ tuã, adorabo	Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσ(
אל היכל קדשך	in templo ſancto tuo	ad templum ſanctum tuum	πρὸς ναὸν ἅγιόν σου, (κυνήσω
ביראתך: יהוה נחני	ĩ tĩore tuo. DEVS deduc me	in timore tuo. Dñe deduc me	ἐν φόβῳ σου. Κύριε ὁδήγησόν με
בצדקתך למען	in iuſtitia tua, pp (ciẽ meã	in iuſtitia tua propter (ctu tuo	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου, ἕνεκα
שוררי הישר לפני	ĩſidiatores mos, dirige añ fa(	inimicos meos, dirige in cõſpe(	τῶν ἐχθρῶν μου κατεύθυνον ἐνώπιόν σου
דרכך: כי אין	viam tuam. Non eſt enim	viam meam. Quoniam non eſt	τὴν ὁδόν μου. Ὅτι οὐκ ἔστιν
בפיהו נכונה	in ore eius rectum,	in ore eorum veritas,	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια,
קרבם הוות	interiora eorum inſidie,	cor eorum vanum eſt.	ἡ καρδία αὐτῶν ματαία.
קבר פתוח גרונם	ſepulchrũ patẽs guttur eor̨,	Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eor̨,	Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
לשונם יחליקון:	linguam ſuam leuigabunt.	linguis ſuis doloſe agebant,	ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν,
האשימם אלהים	Condemna eos DEVS,	iudica illos Deus.	κρῖνον αὐτοὺς ὁ θεός. (λιῶν αὐτῶν,
יפלו ממעצותיהם	decidant a conſiliis ſuis,	Decidant a cogitationibus ſuis,	Ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβου(
ברב פשעיהם	iuxta mltitudinẽ ſcelerũ eor̨	ſm multitudinẽ impietatũ eor̨	κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν
הדיחמו כי מרו	expelle eos, q̃m ꝓuocauerũt	expelle eos, q̃m irritauerunt	ἔξωσον αὐτούς, ὅτι παρεπίκρανάν
בך: וישמחו כל	te. Et letentur omnes	te domine. Et letentur omnes	σε κύριε. Καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες
חוסי בך לעולם	qui ſperant in te, in ſeculum	qui ſperant in te, in eternum	οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ, εἰς αἰῶνα
ירננו ותסך עלימו	laudabunt & proteges eos,	exultabunt & habitabis in eis.	ἀγαλλιάσονται καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς.
ויעלצו בך אהבי	& letabũtur in te, amatores	Et gloriabunt ĩ te oẽs q diligũt	Καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ οἱ ἀγαπῶντες
שמך: כי אתה תברך	nois tui. Quia tu benedices	nomen tuum, q̃m tu benedices	τὸ ὄνομά σου ὅτι σὺ εὐλογήσεις
צדיק יהוה כצנה	iuſto A., DEVS vt ſcuto,	iuſto. Domine vt ſcuto	δίκαιον κύριε. Ὡς ὅπλῳ
רצון תעטרנו:	placabilitate coronabis eũ.	bõe volũtat(is) tue coronaſti nos.	εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.
ו למנצח בנגינות	VI. Ad victoriã laudatoriis	VI. In finem in	ς´. Εἰς τὸ τέλος
על השמינית	octonario. i. cithara octo	carminibus pro	ἐν ὕμνοις ὑπὲρ
מזמור לדוד:	cordarum. Pſalmus Dauidis.	octaua. Pſalmus Dauid.	τῆς ὀγδόης ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
יהוה אל באפך	DEVS ne in furore tuo	Domine ne in furore tuo	Κύριε μὴ τῷ θυμῷ σου
תוכיחני ואל	arguas me, neq̃	arguas me, neq̃	ἐλέγξῃς με μηδὲ
בחמתך תיסרני:	in ira tua corripias me.	in ira tua corripias me.	τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

Auſculta vocem petitionis mee,
rex meus & Deus meus, quoniam
coram te orabo DEVS
mane audi vocem meam,
mane ordinabor coram te
& reſpiciam. Quoniam non DEVS
volens impietatem tu es, & non
cōmorabiť tecū iniq̄tas. Nō pmāebūt
ſtulti coram
oculis tuis, odiſti omnes
operarios falſitatis. Perdes
oēs q loquūť mēdaciū, hoīem effuſorē
ſāguīs mū. & doloſū, lōge ppel. DEVS
Et ego in multitudine bonitatis tue,
ingrediar in domum tuam, adorabo
ad templum ſanctum tuum
in timore tuo. DEVS deduc me
in iuſtitia tua, propter
laudem meam, dirige
coram me viam tuam. Quoniam non
ſunt in ore impiorum recta,
corpora eorum plena iniquitate,
ſicut infernus apertū guttur eorum,
linguam ſuam leuigant.
Condēna illos Deus,
deſtruantur conſilia eorum,
in multitudine rebellationum eorum,
fac impingere eos, qm̄ rebelles fuerunt
verbo tuo. Et letabuntur omnes
qui ſperant in verbo tuo, in eternum
laudabunt, obumbrabis eos,
& letabuntur in verbo tuo amatores
nominis tui. Quoniam tu benedicis
iuſto, DEVS veluti clypeo,
voluntate bona coronabis eum.

VI. In laudem. Laudatorio,
citharaq; octo
fidium. Laudatoria.

Dauidis. DEVS non in furore tuo
corripias me, neq;
in ira tua percutias me.

A. Deus pater benedixit iuſto filio ſuo, donauitq; eū corona mā ſuetudinis, qua veluti fortiſſimo clypeo, tueretur ſe a iaculis inimicorū. Ipſe uero donat ſanctos milites ſuos corona fortitudinis ad reſiſtendum impiis tyrānis qui extrinſecus oppugnāt, adq; reſiſtendum congenitis paſſionibus, intrinſecus acrius bellum inferentibus. Sz & ſancti milites Chriſti iuſti.s. & qui meruerunt integritate uite, celeſtem patriā, ſuis optimis operibus imponunt coronam Chriſto filio Dei, & his cōcinnit q̄ legiť libro בגניזתא דספרא beſemota de ciphra.i. cellaiu pudoris his uerbis וכאן אינון צדיקיא דמשרפין בשמחתון מראי גופי קדישא ואנקני אדם דכליל גלא אתר דעטרין וכתרין קדישין מתחברין תמן בצרורא דאתבלא וכאין אנון צדיקיא דכל חגי מני קדישין דאתאפרו ברוח קדישא עילאה רוח דכל רוחין קדישין איתכלילן בית רוח דעילאין ותתאין צייתין ליה וכאין אנון מאריהון דמרין מיצוי חקוא דמרין הילין תגוצון ותסתכלון בית ותגדעון לפאריהון אפין באפין עינא בעינא ובתגי מילי תוכון ועל מת ואתי רוחד דיקצת חיום ותשבות אורבגך כי יי החסידים בשפים כמעל זעל הארץ מתחאין עיר .i. Puri ſiue qui meruerūt premium, ſunt iuſti illi q recuperauerūt animas ſuas mediāte corpore illo ſanctiſſimo, q̄ uocatur homo, q.ſ. implet totam terram & donať corona ab illis. Accipiunt uero coronā ſancti atq; cōiunguntur ibi, ī illa.s. caterua ī quā conueniunt puri ſiue merētes. Iuſti iſti quos appellat ſanctos ſunt comorantes cū ſpiritu ſancto altiſſimo. Spūs hic eſt ī quo clauduť omnes ſancti ſpiritus. Spiritus ſuperiorū & inferiorū. Exceperunt uero ipſum puri illi & benemeriti, dominum eorum dominumq; dominorum, in agro illo

חנני יהוה כי	M.ſerete mei DEVS qm̃	Miſerere mei domine quoniam	Ἐλέησόν με κύριε ὅτι
אמלל אני רפאני	afflictus ſum ego, ſana me	infirmus ſum ſana me	ἀσθενής εἰμι, ἴασαί με
יהוה כי נבהלו	DEVS qm̃ conſumpta ſunt	domine, quoniã cõturbata ſunt	κύριε ὅτι ἐταράχθη τὰ
עצמי ׃ ונפשי	oſſa mea. Er anima mea	oſſa mea. Et anima mea	ὀστᾶ μου. Καὶ ἡ ψυχή μου
נבהלה מאד ואתה	turbata eſt valde, & tu	turbata eſt valde, ſed tu	ἐταράχθη σφόδρα, καὶ σὺ
יהוה עד־מתי ׃	DEVS vſquequo.	domine vſquequo.	κύριε ἕως πότε,
שובה יהוה חלצה	Reuertere DEVS erue	Conuertere domine & eripe	ἐπίστρεψον κύριε ῥῦσαι
נפשי הושיעני	anima:n meam, ſalua me	animam meam, ſaluum me fac	τὴν ψυχήν μου. Σῶσόν με ([illegible]
למען חסדך ׃ כי אין	pp miſicordiã tuã. Q m̃ non	pp miſicordiã tuã. Q m̃ nõ eſt	ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου, ὅτι οὐκ ἔστιν (τῷ
במות זכרך בשאול	ẽ ĩ mõte rcõdatõ tui, ĩ iferno	ĩ morte q mẽor ſit tui in iferno	ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου, ἐν δὲ (
מי יודה לך ׃ יגעתי	aũt, qs ↄfitebit tibi. Laboraui	aũt qs confitebit tibi. Laboraui	τίς ἐξομολογήσεταί σοι. Ἐκοπίασα
באנחתי אשחה בכל	ĩ gemitu meo fluere faciã tota	ĩ gemitu meo, lauabo p ſingulas	ἐν τῷ στεναγμῷ μου, λούσω καθ᾽ ἑκάστην
לילה מטתי בדמעתי	nocte lectũ m̃ũ lachrym[m̃is	noctes lectũ m̃ũ, lachrymis m̃is	νύκτα τὴν κλίνην μου, ἐν δάκρυσί μου
ערשי אמסה ׃ עששה	ſtratũ m̃ũ A. liqfaciã. Tinea	ſtratũ meũ rigabo. Turbatus ẽ	τὴν στρωμνήν μου βρέξω. Ἐταράχθη
מכעס עיני עתקה	B. corro. ẽ p amari. oc. m. ĩu.	a furore oculus meus, ĩueteraui	ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου, ἐπαλαιώθην
בכל־צוררי ׃ סורו	ĩter oẽs ĩfeſta. m̃os. Recedite	ĩnt oẽs inimicos m̃os. Diſcedite	ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου. Ἀπόστητε
ממני כל־פעלי און	a me oẽs q opamini inĩqtatẽ	a me oẽs q opamini iniquitatẽ	ἀπ᾽ ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
כי שמע יהוה קול	quoniã audiuit DEVS vocẽ	quoniã exaudiuit dñs vocem	ὅτι εἰσήκουσε κύριος τῆς φωνῆς
בכיי ׃ שמע יהוה	fletus mei. Audiuit DEVS	fletus mei. Exaudiuit dominus	τοῦ κλαυθμοῦ μου. Ἤκουσε κύριος
תחנתי יי תפלתי	depcatõẽ m̃ã dñs oronẽ meã	depcationẽ meã, dñs oronẽ meã	τῆς δεήσεώς μου, κύριος τὴν προσευχήν μου
יקח ׃ יבשו ויבהלו	ſuſcipiet. Cõfũdãt, & ↄturbẽt	ſuſcepit. Erubeſcãt & ↄturbent	προσεδέξατο. Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχ(
מאד כל־איבי ישבו	vehemẽt oẽs inimici m̃i ĩuer(	vehemẽt oẽs inimici m̃i, ↄuertãt	πάντες οἱ ἐχθροί μου, ἀποστραφείησαν (καὶ [illegible]
יבשו רגע ׃	cõfundant ſubito. (tantur,	& erubeſcant valde velociter.	καὶ καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους.
שגיון לדוד	VII. Sigaion. i. iſtrumẽtũ	VII. In finem pſalmus	ζ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ
אשר־שר	muſices. Dauidis quẽ cecinit	Dauid quem cantauit	ὃν ᾖσε τῷ
ליהוה על־דברי	DEO propter verba Cus. i.	domino pro verbis	κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων
כוש בן־ימיני ׃	ethopia filii Iemini.	Chuſi filii gemini.	Χουσὶ υἱοῦ Ἰεμενί.
יהוה אלהי בך	DEVS Deus meus in te	Domine Deus meus in te	Κύριε ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
חסיתי הושיעני	ſperaui, ſalua me (bera me.	ſperaui ſaluũ me fac, (bera me.	ἤλπισα σῶσόν με (σαί με
מכל־רדפי והצילני ׃	ab oĩb ↄ pſequẽtib ↄ me & li(	ex oĩbus pſequẽtibus me & li(	ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦ(
פן־יטרף כאריה	Ne forte rapiat vt leo	Nequando rapiat vt leo	Μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων
נפשי פרק ואין	aĩam meam dilaceret & non	aĩam meã, dũ non eſt q redimat	τὴν ψυχήν μου, μὴ ὄντος λυτρουμένου
מציל ׃ יהוה אלהי	ſit liberator. DEVS Deↄ m̃ↄ	neq̃ q ſaluũ faciat. Dñe Deↄ m̃ↄ	μηδὲ σώζοντος. Κύριε ὁ θεός μου
אם־עשיתי זאת	ſi feci iſtud,	ſi feci iſtud,	εἰ ἐποίησα τοῦτο,
אם יש־עול	ſi eſt iniquitas	ſi eſt iniquitas	εἰ ἔστιν ἀδικία
בכפי ׃ אם־גמלתי	in manibus meis. Si reddidi	in manibus meis, Si reddidi	ἐν χερσί μου. Εἰ ἀνταπέδωκα (σοιμι
שולמי רע ואחלצה	retribuẽ. mihi malũ & dimiſi	retribuẽtibↄ mihi mala, decidã	τοῖς ἀνταποδιδοῦσί μοι κακά, ἀποπέ(
צוררי ריקם ׃ ירדף	ĩſeſtato. m̃os vacuoſ. Perſeqt	merito ab inimi. m̃is ĩanis. Per(	ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός. Καταδιώξαι
אויב נפשי וישג	inimicↄ aĩã m̃ã, & apphẽdat,	inimicↄ aĩã m̃ã & ↄphẽdat (ſeqt	ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι
וירמס לארץ חיי	& cõculcet ĩ terra vitã meã,	& conculcet in terra vitã meã,	καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου,
וכבודי לעפר ישכן	& gl'iã meã ĩ puluere ſepeliat	& gl'iã meã in puluerẽ deducat.	καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι.

ارحمنى يارب فانى	חוס עלי יי מטול	Miſe tere mei DEVS quoniam
ضعيف اشفنى	דחלש אנא אסי יתי	debilis ego ſum, ſana me
يارب فان عظامى	יי מטול דאתבהילו	DEVS quoniam obſtupuerunt
وبهتت ونفسى	גרמיי ונפשי	oſſa mea. Et anima mea
جزعت جدا وانت	אתבהילת לחדא ואנת	ſtupefacta eſt nimis, & tu
يارب حتى متى	יי עד אימת רוח לי:	DEVS, vſquequo das dilationē mihi.
تعطف على يارب ونج	תוב יי פצי נפ	Reuertere DEVS libera
نفسى وخلصنى	נפשי פרוק יתי	animam meam, redime me
من اجل رحمتك فليس فى	בגלל זכותך: מטול דלית	propter mundiciā tuam. Quoniā non
الموتى من يذكرك ولا فى	במותא דוכרנך בשאול	eſt in morte memoria tui, in inferno
الجحيم من يشكرك تعبت	מן יודי לך: אשתלהית	autem quis laudabit te. Laſſatus ſum
فى تنهدى داحم فى كل	בתינחתי אמלל בצערי כל	ſuſpirio meo, loquar ī dolore meo, tota
ليلة سريرى وبدموعى	ליליא על שוויי בדמעתי	nocte ſup lectum meū, lachrymis meis
ابل فراشى ذبلت	דרגשי אשמט: חשכת	cubile meum diſſipabo. Caligabat
من السخط عيناى وتعتقت	מן רוגזא עיני בלאת	pre dolore oculus meus, cōſumebatur
فى جميع اعدائى ابعدوا	בכל עיקתי: זורו	ī oībus moleſtatiōībus meis. Recedite
عنى يا جميع عاملى الاثم	מיני כל עובדי שקר	a me omnes operarii falſitatis,
فان الرب سمع صوت	ארום קביל יי קל	quoniā accepit DEVS vocem (DEI
بكائى الرب سمع	בכיתי: שמיע קדם יי	ploratus mei. Exaudita eſt ī cōſpectu(
تضرعى الرب قبل صلاتى	בעותי יי צלותי	petitio mea, DEVS orationem meam
يخزى وبهت	קביל: יבהתון ויתבהלון	accepit. Interturbabunt & cōfundent
جميع اعدائى وينصرعوا	לחדא כל בעלי דבבי	nimis omnes patroni odii mei,
ويسقطوا جدا عاجلا	יתובון ויבהתון בשעא:	reuertentur & confundent in puncto.
المزمور السابع	תורגמא דאודיתא לדוד	VII. Interp̃tatio cōfeſſionis Dauidis,
	דשבח קדם יי מטול ואמר	qua laudem cecinit corā DEO, dixitq;
	שירתא על תברא דשאול	canticum pro interitu Saul,
	בר קיש דמן שיבט בנימן	filii Chis de tribu Beniamin.
توكلت عليك يا ربى	יי אלהי בך במימרך	DEVS Deus meus, in verbo tuo
والهى خلصنى	סברית פרוק יתי	ſperaui, redime me
ومن جميع الطاردين	מכל רדפי ופצא יתי:	ab oībus pſequētibus me, & libera me.
لى نجنى لئلا يختطفوا مثل	דילמא יתבר היך אריא	Ne forte diripiat ſicut leo
الاسد نفسى حيث لا منج	נפשי יפשח ולית די	animā meā, diſcindat & non ſit qui
ولا مخلص اللهم ربى	יפצי: יי אלהי	eruat. DEVS Deus meus,
ان كنت فعلت هذا	אין עבדית שירתא הדא	ſi feci canticum iſtud
او لست	בכוונתא בישא אין אית	in concupiſcentia mala, ſi eſt
بيدى ظلما او جازيت	עוולתא בידיי: אין פרעית	obliquū in manibus meis. Si reddidi
الذين صنعوا بى شرا اسقط	לבעיל שלמי ביש ורחקית	patrono pacis mee malum, & ſtrinxi
اذن من اعدائى خاويا	מעיקי מגן: ירדוף רדיפא	eū q me angebat fruſtra. Perſequatur
ويطلب العدو نفسى	בעיל דבבא נפשי וידבק	pſonus odii, aīam meā & apprehendat
فيدركها ويطا فى الارض	וידוש לארעא חיי	& premat ad terram vitam meam,
حياتى ويحل فى التراب مجدى	ויקרי לעפרא ישרי	& gloriam meam in puluere ponat

qui arboribus plenus eſt, fecerunt ſui notitiam, & acceperunt intellectum ab eo, & uiciſſim cum eorum domino ſe cognouerunt, facies cum facie, & oculus cum oculo, & huius rei gratia meruerunt premiū in futuro mūdo, & hoc eſt quod ſcriptum eſt, & cognoſces hodie reuerſus ad cor tuum, quod cui dat eſſe ipſe eſt Deus in celis deſuper, & q̃ in terra deorſum non ſit preter eum.

A. *Sumpta metaphora a ſolis calore quo liquefiunt & diſſoluuntur concreta.*

B. Carie attritus aut tinea corroſus עשש enim tineam ſignificat a qua uoce deducitur uerbum עשש quod ſonat tineauit, proquo auribus cōſulētes uertimus tinea corroſus eſt.

סֶלָה׃ קוּמָה יְהוָה	ĩ ſempiternũ. Surge DEVS	Exurge domine	Ἀνάστηθι κύριε
בְּאַפֶּךָ הִנָּשֵׂא בְּעַבְרוֹת	ĩ furoꝛ tuo eleuarĩ ĩ irã (mihi	in ira tua, & exaltare in finibus	ἐν ὀργῇ σου, ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι
צוֹרְרָי וְעוּרָה אֵלַי	moleſtãtiũ me & euigila ꝛ fac(	inimi. meoꝝ. Et exurge dñe deꝰ	τῶν ἐχθρῶν σου. Καὶ ἐξεγέρθητι κύριε ὁ θεός
מִשְׁפָּט צִוִּיתָ׃ וַעֲדַת	iudiciũ ꝙ mãdaſti. Et cõgre(	meus ĩ pcẽpto ꝙ mãdaſti, & ſy(	μου ἐν προστάγματι ᾧ ἐνετείλω, καὶ συνα(
לְאֻמִּים תְּסוֹבְבֶךָּ	populoꝝ circũdet te, (gatio	pplõꝝ circũdabit te. (nagoga	λαῶν κυκλώσει. (γωγὴ
וְעָלֶיהָ לַמָּרוֹם	& pro ea in altum	Et propter hanc in altum	Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος
שׁוּבָה׃ יְהוָה יָדִין	reuertere. DEVS iudicabit	regredere, dominus iudicat	ἐπίστρεψον, κύριος κρινεῖ
עַמִּים שָׁפְטֵנִי יְהוָה	populos, iudica me DEVS	populos. Iudica me domine	λαούς. Κρῖνόν με κύριε (κίαν μου ἐπ' ἐμοί.
כְּצִדְקִי וּכְתֻמִּי עָלָי׃	ſm iuſtiti. meã & ſm pſe. mã(	ſm iuſtitiã mã, & ſm ĩnocẽtiã(	κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀκα(
יִגְמָר־נָא רַע	Cõpleaꝛ obſecro malũ (ſr me	Cõſumeꝛ neqtia (meã ſup me.	Συντελεσθήτω δὴ πονηρία
רְשָׁעִים וּתְכוֹנֵן	impiorum & confirmetur	peccatorum, & diriges	ἁμαρτωλῶν, καὶ κατευθυνεῖς
צַדִּיק וּבֹחֵן לִבּוֹת	iuſtus, probator cordium	iuſtum, ſcrutans corda	δίκαιον, ἐτάζων καρδίας
וּכְלָיוֹת אֱלֹהִים צַדִּיק׃	& renum, Deus iuſtus.	& renes Deus. Iuſtum	καὶ νεφροὺς ὁ θεὸς δικαίως.
מָגִנִּי עַל־אֱלֹהִים	Clypeus meus in Deo,	adiutorium meum a domino,	Ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ
מוֹשִׁיעַ יִשְׁרֵי־לֵב׃	qui ſaluat rectos corde.	qui ſaluos facit rectos corde.	τοῦ σώζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. (ἡμέρας
אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק	Deus iudicans iuſtũ (bus.	Deꝰ iudex iuſtus (ſingulos dies.	Ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος (ἐπάγων) καθ' ἑκάστην(
וְאֵל זֹעֵם בְּכָל־יוֹם׃	& Deus iraſcẽs in oĩbus die(	fortis & patiẽs, nũqd iraſcet p(	καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος, καὶ μὴ ὀργὴν(
אִם־לֹא יָשׁוּב חַרְבּוֹ	Profecto ſi ꝯũrtꝛ, gladiũ ſuũ	Niſi cõuerſi fueritis gladiũ ſuũ	Ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ
יִלְטוֹשׁ קַשְׁתּוֹ דָרַךְ	poliet, arcum ſuum tetendit,	vibrauit, arcum ſuum tetendit	στιλβώσει· τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινε
וַיְכוֹנְנֶהָ׃ וְלוֹ הֵכִין	& parauit illũ. Et illi parauit	& parauit illũ. Et in eo parauit	καὶ ἡτοίμασεν αὐτό. Καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασε
כְּלֵי־מָוֶת חִצָּיו	vaſa mortis, ſagittas ſuas	vaſa mortis, ſagittas ſuas	σκεύη θανάτου, τὰ βέλη αὐτοῦ
לְדֹלְקִים יִפְעָל׃ הִנֵּה	pſecutoribus opatus ẽ. Ecce	ardentibus effecit. Ecce	τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο. Ἰδοὺ
יְחַבֶּל־אָוֶן וְהָרָה	parturit iniqtatẽ, concepto	parturit iniuſtitiam, concepit	ὠδίνησεν ἀδικίαν, συνέλαβε
עָמָל וְיָלַד שָׁקֶר׃	dolore & peperit mẽdaciũ.	dolorem & peperit iniquitatẽ.	πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.
בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֵהוּ	Lacum aperuit & effodit eũ,	Lacum aperuit & effodit eum,	Λάκκον ὤρυξε καὶ ἀνέσκαψεν αὐτόν,
וַיִּפֹּל בְּשַׁחַת יִפְעָל׃	& icidet ĩ foueã q̃ opatus eſt.	& incidit in foueam quã fecit.	καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.
יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְרֹאשׁוֹ	Reuerteꝛ prauitas. eꝰ ĩ ca. eiꝰ	Cõuerteꝛ dolor eiꝰ ĩ caput eiꝰ,	Ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ,
וְעַל־קָדְקֳדוֹ חֲמָסוֹ	& ſup verticẽ eiꝰ iniqtas eiꝰ	& in verticẽ ipſius iniqtas eius	καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ
יֵרֵד׃ אוֹדֶה יְהוָה	deſcẽdet. Confitebor DEO	deſcendet. Confitebor domino	καταβήσεται. Ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ
כְּצִדְקוֹ וַאֲזַמְּרָה	ſm iuſtitiam eius, & cantabo	ſm iuſtitiam eius, & pſallam	κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ψαλῶ
שֵׁם־יְהוָה עֶלְיוֹן׃	nomini DEI altiſſimi.	nomini domini altiſſimi.	τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.
ח לַמְנַצֵּחַ עַל־הַגִּתִּית	VIII. Ad victoriã cithara	VIII. In finẽ pro torcularibus.	η. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν,
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	hagitina. Pſalmus Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה אֲדֹנֵינוּ מָה־	DEVS dominator noſter, q̃	Domine dominus noſter, q̃	Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν ὡς
אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל־	magnificũ eſt nomẽ tuũ ĩ v(	admirabile eſt nomen tuũ ĩ v(	θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
הָאָרֶץ אֲשֶׁר תְּנָה	terra, qui das (niuerſa	terra. Q̃m eleuata eſt (niuerſa	τῇ γῇ. Ὅτι ἐπήρθη
הוֹדְךָ עַל־הַשָּׁמָיִם׃	decorem tuum ſuper celos.	magnificentia tua, ſuper celos.	ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
מִפִּי עוֹלְלִים וְיֹנְקִים	Ex ore infantiũ & lactentiũ	Ex ore infantiũ & lactentium	Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων
יִסַּדְתָּ עֹז לְמַעַן	perfeciſti laudem, propter	perfeciſti laudem propter	κατηρτίσω αἶνον. Ἕνεκα
צוֹרְרֶיךָ לְהַשְׁבִּית	moleſtatores tuos, vt tollaꝛ	inimicos tuos, vt deſtruas	τῶν ἐχθρῶν σου τοῦ καταλῦσαι
אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם׃	inimicus & vltor.	inimicum & vltorem.	ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.

مجدى قم يارب	לעלמין קום יי	in perpetuum.Surge DEVS
بغضبك واعلو على رقاب	בתוקפך אתנטל ברתחא	in fortitudine tua,irrue in fremitu,
اعدائى قم يارب والهى	על מעיקי וסהיב לי	ſi moleſtatores meos,& accelera mihi
للامر الذى امرت به وجميع	דינא דפקדתא׃ וכנשת	iudiciũ quod mandaſti.Et cõgregatio
الشعوب تجتمع اليك	אומיא יתחזרנך	gentium circundabit te,
لهذا اصعد الرب	ואמטולתהון לבית שכינתך	& vmbra tua ad domũ diuinitatis tue
الى العلا ليدين	תוב׃ מימרא דיי ידין	reuertatur . Verbum DEI iudicabit
الشعوب احكم لى يارب	עממיא דון יתי יי	populos,iudica me DEVS
مثل برى وعلى كمثل حسنى	כזכותי וכשלמותי פרע לי	ſm meritũ meũ,& ſm pfectionẽ meã(
وليكمل الشر على	ישתיצי כען בישתא	Deſtruatur nũc malitia (pſolue mihi.
الخطاة ونتوم	דרשיעי ישתכללון	impiorum,& confirmentur
الصديق الاله العادل	צדיקי ובחין לבבי	iuſti,ſcrutatur uero corda
فاحص القلوب والكلى	וכוליין אלהא זכאי׃	& renes DEVS iuſtus.
معونتى من عند الله حقا	תריסי על יי	Clypeus meus in DEO,
وهو مخلص مستقيمى القلوب	פריק תריצי לבא	qui redimit rectos corde.
الله حاكم عدل قوى طويل	אלהא דיינא זכאה ובתקוף	DEVS iudex iuſtus,& in fortitudine
الاناة لا ياتى برجزه فى	רגיז על רשיעי כל יומא׃	iraſcitur aduerſus impios tota die.
كل يوم ان لم ترجعو	אין לא תאיבין לדחלתיה	Si non reuertãtur ad timorem eius,
اصقل سيفه واوتر قوسه	סייפיה שנין וקשתיה מתח	gladium ſuũ acuit,arcum ſuũ tendit
واعد فيها الة	וסדרה׃ ולמטולתיה אתקן	& dirigit,& ipſi parauit
الموت وجعل	זיני מותא גירוהי	arma mortis,ſagittas ſuas,
سهامه للذين يتوقدون	לרדפי צדיקיא יעביד׃ הא	perſecutoribus iuſtorũ operabit.Ecce
ان الظالم امتخض ظلما	יצטער לשקר ויעדי	laborabit in vanum & concipiet
وحبل وجعا وولد ظلما	עמלא ויליד שקרא	prauitatem,& pariet mendacium.
وحفر بيرا واعمقها	שוחה כרה ועמקיה	Foueam effodit & ſepulchrum ſuum,
فيسقط فى الحفرة التى	ונפל בשחתא דעבד	& cadet in foueam quam fecit.
اعدها وعناه يعود على	יתוב עמליה ברישיה	Reuertet prauitas eius in caput eius,
راسه وعلى هامته ينزل	ועל מוקדיה אונסיה	& ſuper verticem eius iniquitas eius
ظلمه اشكر الرب	יחות׃ אשבח יי	deſcendet.Laudabo DEVM
على عدله وارتل	כזכותיה ואשבחה	ſecundum iuſtitiam eius,
اسم الرب العلى	שום אלהא עלאה׃	& laudabo nomen DEI altiſſimi,
	לשבחא על כינרא דאיתי	VIII. In laudem cithara allata
المزمور الثامن	מן גת תושבחתא לדוד׃	ab vrbe Gat,Laudatoria.Dauidis.
الرب ربنا ما	יי אלהא רבוננא כמא	DEVS deus preceptor noſter,quam
عجب اسمك فى الارض	תקיף ומשבח שמך בכל	forte & laudabile eſt nom̃ tuũ i vniũſa
كلها لان بهاءك	ארעא דיהבתא	terra,qui conſtituiſti
قد ارتفع على السموات	שבחותך על מן שמיא׃	laudem tuã altiſſimam pluſquã celos.
من افواه الاطفال والرضعان	מפום שליא ויונקיא	Ex ore infantium & lactentium
هيات سبحا لاجل	אשתתא עושין בגלל	fundaſti fortitudinem,propter
اعدائك بضمحل	מעיקיך לבטלא	aduerſarios tuos,vt deſtruas
العدو والمنتقم	בעיל דבבא ונוקמא׃	patrem odii & minacem.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי	Videbo enĩ cęlos tuos,opa	Q̃m̃ videbo celos tuos opera	Ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς ἔργα
אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ	digitorum tuorum lunam	digitorum tuorum, lunam	τῶν δακτύλων σου, σελήνην
וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר	& ſtellas que	& ſtellas que	καὶ ἀστέρας ἃ
כּוֹנָנְתָּה מָה אֱנוֹשׁ	cõpoſuiſti. Quid eſt homo,	tu fundaſti. Quid eſt homo	σὺ ἐθεμελίωσας. Τί ἐστιν ἄνθρωπος
כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן	q̃m recordaberis eiꝰ, vł filiꝰ	ꝙ memor es eius, aut filius	ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς
אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃	hoĩs quoniã viſitabis eum,	hominis quoniam viſitas eum.	ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν.
וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט	Minuiſti eum parum	Minuiſti eum paulo minus	Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι
מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד	a DEO, gloria	ab angelis, gloria .A.	παρ᾽ ἀγγέλους, δόξῃ
וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃	& decore coronabis eum.	& honore coronaſti eum	καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי	Dabis ei poteſtatem, ĩ opere	& conſtituiſti eum ſuper opera	καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα
יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת	mãuũ tuarũ, cũcta poſuiſti ſb	manuũ tuarũ. Oĩa ſubieciſti ſub	τῶν χειρῶν σου, Πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω
רַגְלָיו צֹנֶה וַאֲלָפִים	pedibꝰ eius. Oues & armẽta	pedibus eius oues & boues	τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας
כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת	omnia, inſuper & animalia	vniuerſas, inſuper & pecora	ἁπάσας, ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη
שָׂדָי׃ צִפּוֹר שָׁמַיִם	agri. Auis celorum,	campi. Volucres celi	τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
וּדְגֵי הַיָּם עֹבֵר	& piſces maris, qui trãſeunt	& piſces maris, qui perambulãt	καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα
אָרְחוֹת יַמִּים יְהוָה	ſemitas ponti. DEVS	ſemitas maris. Domine	τρίβους θαλασσῶν. Κύριε ὁ
אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר	dñator noſter, q̃ magnificũ	dominus noſter, q̃ admirabile	κύριος ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃	ẽ nomẽ tuũ ĩ vniuerſa terra.	eſt nomẽ tuũ in vniuerſa terra.	τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Pauli ad Hebreos hebraico ſermone ſcriptam, uertit in grecum. utebatur enim uocabulo Paulus quo & Dauid, & a DEO dicebat. Quomodo enim ab angelis diceret cum hunc locum ubiq; intelligat de Chriſto, & de eo ad hebreos dicat: ſedet ad dexteram maieſtatis eius in excelſis, tanto melior angelis effectus, quanto pre illis differentius nomen hereditauit. & cum introducit primogenitum in orbem terre dicit & adorent eum omnes angeli DEI. quomodo igitur legendum eſt minuiſti eum paulominus ab angelis? Sed quia cum in forma DEI eſſet, non rapinam arbitratus eſt ſe eſſe equalem DEO, exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens, idcirco recte dicitur minoratus paulominus a DEO. Preterea ad ephesios de patre & eo locutus, conſtituens inquit ad dexteram ſuam in celeſtibus ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. quomodo igitur minoratus iure ſcribetur ab angelis, qui conſtitutus eſt ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. ſunt enim principatus, poteſtates & uirtutes angelis ſuperiores. Adde quod adiungit & ſuper omne nomen quod nominatur non ſolum in hoc ſeculo, ſed etiam in futuro. ne credas eum minorem thronis, cherubim aut ſeraphim. Ceterum Ioannes de Chriſto loquens, qui de ſurſum uenit, ſuper omnes eſt. & pater diligit filium, & omnia dedit in manus eius, qua igitur ratione qui ſuper omnes eſt, & cui pater dedit omnia, minor aſſeretur angelis. Ad hec. Si Paulus in epiſtola ad hebreos ſcripſit, minuiſti eum paulominus ab angelis, qui fit ut dicat omnia ſubieciſti ſub pedibus eius. in eo enim ꝙ omnia ei ſubiecit, nihil dimiſit non ſubiectum ei. Et ad Corinthios, omnia ei ſubiecit ſub pedibus eius. cum autem dicit omnia ſubiecta ſunt ei, proculdubio preter eum qui ſubiecit ei omnia. Vides igitur non uelle eum minoratum paululum ab angelis (alioqui ſuit eius argumentatio) ſed ubiq; legendum eſſe a DEO. quid enim abſonum, ei qui paulominus a DEO minoratus eſt, ſubiecta eſſe omnia, preter eum qui ſubiecit ei omnia, ideſt patrem & diuinitatem ipſam, & qua paulominus minutus eſt ab eo qui ſubiecit ei omnia illi ſubiectum eſſe. uides etiam quomodo non paſſibiliter, non carnaliter diuinus Paulus intelligit oues & boues, & quod ſequitur, ſed uiuifice & intellectualiter, ut par rationabileq; eſt, pro celeſtibus, terreſtribus & infernis. alioqui non colligat ex hac prophetia, omnia ei ſubiecta eſſe, preter eum qui ſubiecit ei omnia. At dicet fortiaſſe quiſpiam contentioſus, minutus eſt paulominus ab angelis ſecundum humanitatem. Verum illum noſſe oportuit, filium hominis hypoſtaſeos & perſone nomen eſſe, non nature. ſic apud Mattheum dominus de ſe, dominus enim eſt filius hominis etiam ſabbati. Et in Marco. ut autem ſciatis quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata ait paralytico, tibi dico ſurge, tolle grabatum tuum, & uade in domum tuam. & ſtatim ſurrexit ille, & ſublato grabato abiit inde coram oĩbus. Et in Luca. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum poteſtate magna & maieſtate. Et in Ioanne de ſe dicit ad Nicodemum. nemo aſcendit in celum, niſi qui deſcendit de celo filius hominis qui eſt in celo. ſi ergo ipſam naturam dicit non hypoſtaſin quomodo dicat filius hominis qui eſt in celo, cum ſecundum humanitatem & in terra eſſet, & lo-

ט לַמְנַצֵּחַ עַלְמוּת	IX .Ad victoriã.almut.i.	IX. In finem	θ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
לַבֵּן מִזְמוֹר	inſtrumẽto muſices, filio.	pro occultis filii.	τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ,
לְדָוִד	Pſalmus, Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל	Cõfitebor DEO in toto .B.	Confitebor tibi domine in toto	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ
לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל	corde meo narrabo omnia	corde meo, narrabo omnia	καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα
נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ אֶשְׂמְחָה	mirabilia tua. Letabor	mirabilia tua. Letabor	τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι
וְאֶעֶלְצָה בָךְ אֲזַמְּרָה	& gaudebo in te, canam	& exultabo in te pſallam	καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ
שִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ בְּשׁוּב	noĩ tuo altiſſime. Cũ cõuertẽ	noĩ tuo altiſſime. In cõuertẽdo	τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι

لاني رايت السموات صنع	מטול דאחמי שמיך	Quoniam ſuſpicio celos tuos,
يديك القمر	עובדי אצבעתך סיהרא	opera digitorum tuorum, lunam
والنجوم انت	וכוכבים דאת קנתא	& ſtellas que tu concinnaſti.
اتقنتها من هو الانسان	מא בר אנש	Quid eſt filius hominis
الحيد ذكرته وابن	ארום תדכר עובדוי ובר	qm̃ recordaris opationũ eius, & filius
الانسان الحيد اصطفيته	אנש ארום תסער עלוי	hominis quoniam viſitas eum.
نقصته بسيرا	ותחסרתה יתיה קליל	Minuiſti autem eum minimo
من الملايكة بالمجد	מן מלאכיא ויקרא	ab angelis, gloria
والوقار توجته	ושבהורא תכליליניה	& ſplendore coronaſti eum.
وعلى اعمال يديك	אשלטתיה בעובדי	Dediſti ei poteſtatem in operibus
اقمته كلا اخضعت تحت	אידך כולא שויתא תחות	manuum tuarum, omnia poſuiſti ſub
قدميه جميع الغنم	ריגלוי: עאן ותורי	pedibus eius, Oues & tauros
والبقر وبهايم	כולהון ואוף בעירי	omnes, & inſuper beſtias
الشهل وطير السما	חקלא: ציפרי שמיא	agri. Aues celi
وسمك البحر السالكة	ונוני ימא ולויתן דנגח	& piſces maris, & leuiatam tranſiens
في عمق البحار ايها الرب	אסרטי ימיא יי	vias maris DEVS
ربنا ما اعجب	אלהא רבוננא כמא תקיף	deus preceptor noſter, quam forte
اسمك في الارض كلها	ומשבח שמך בכולא ארעא	& laudabile ẽ nom̃ tuũ i vniũſa terra.

.A. Minuiſti eũ paulominus ab ãgelis. Lapſus eſt hoc loco quantũ ego ſentio chaldeus interpres ſup uerbo אלהים ELOHIM Quod uertendũ fuerit DEO ut Hieronymus uertit & ipſe inſuper. Quod perperã an recte factum ſit manifeſtum fiet legenti quã ſubiicimus Fabri noſtri de re hac diſputationẽ. Hieronymus ex hebreo minues eũ paulominus a DEO, i ceteris tralationibus habetur ab angelis, in hebraica aute quẽadmodũ & Dauid ſcripſit a deo. hic recte ille perperã. ſed ſeptuaginta duo interpretes dicẽtes ab angelis, ueriti ſunt dicere a deo ne plus homini q̃ par eſt tribuerẽt, no intelligentes hunc locũ nõ intelligi debere de ſimplici hoie, ſʒ de DEO hoie. ſimili errore lapſus eſt qui epiſtolam

quereretur in terra, & nondum conſcendiſſet in celum. Et cum ſe nominat filium hominis, nos illuminat ad intelligendas ſcripturas & prophetias, filium hominis continentes nõ de puro homine, ſed de ſe intelligi debere. Certum eſt igitur filium hominis de perſona intelligi debere & nullo pacto quadrare poſſe quod dicitur, minuiſti eum paulominus ab angelis. Sed & de natura uide, ne etiam id, paulominus ab angelis non congruat. legimus enim in Apocalypſi. dignus eſt qui occiſus eſt accipere uirtutem, & diuinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem. & omnem creaturam que in celo eſt, & ſuper terrã, & ſub terra, & que ſunt in mari, & que in eo, omnes audiui dicentes. ſedenti in throno & agno, benedictio, & honor, & gloria, & poteſtas in ſecula ſeculorum. quid enim per ſedentem in throno niſi diuinitas, & per agnum niſi humanitas deſignatur, cui nihilominus omnis creatura in celo, in terra, & mari dat benedictionem, honorem, gloriam & poteſtatem. qui fit igitur, ut aliter q̃ ſpiritus ſanctus per prophetam locutus eſt, dicamus minuiſti eum paulominus ab angelis, qui adoratur ab omnibus angelis, & non potius dicamus ut ueritas habet, minuiſti eum paulominus a DEO. At forte rurſum inſurges: ubi habemus angelis hebraice ELOHIM habetur, quod nomen DEI plurale eſt. quare diis potius q̃ deo erit dicendum. Noſſe etiam oportet conſuetudinem eſſe tranſlatorum ſiue unice ſiue pluratiue nomen dei ponatur per ſingularem numerum tranſferre. ut pſalmi. xliiii. uerſu. ix. propterea unxit te deus ubi deus ELOHIM. pſalmi. l. uerſu. xi. cor mundum crea in me deus. pſalmi. lxvi. uerſu, vi. poſt benedicat nos continuo duobus in locis ſubiungitur ELOHIM. & pſalmus lxxi. deus iudicium tuum regi da, ab illo uocabulo incipit. uides igitur quomodo ELOHIM ſingulariter tranſferunt non pluraliter. Et myſterium continet ea uocis pluralitas, non diuinitatis ſed diuinarum hypoſtaſeon pluralitatem inſinuans. Quo quidem ſacramento nihil fuerit ab orthodoxe fidei integritate alienum, ſi hoc in loco exinanitus paulominus a pluribus, patre ſcilicet & ſpiritu ſancto filius deſignetur. quorum neuter carnem aſſumpſit: ſed ſolus filius. unde inſani heretici Noetiani & Sabelliani & qui patrem filium & ſpiritum ſanctum in unam hypoſtaſin confundunt & eque patrem & ſpiritum ſanctum ut filium natũ & paſſum uolunt, redarguuntur & eorũ retunditur inſania. Nã alioqui & pater & ſpiritus imminuti eſſent formã ſerui accipientes, aut filius nõ eſſet par ſuper imminutus ab eis. quid igitur uetabit quo minus legere audeamus minuiſti eum paulominus a deo, ut & ueritas habet & ſpiritus ſanctus per prophetam intonuit. Quare uos per IHESVM & hoc dulce & benedictũ nomen oro, ut a modo in eccleſiis & cõgregationibus ſanctorũ pſallatis ſapienter, minuiſti eũ paulominus a deo gloria & honore coronaſti eũ & conſtituiſti eũ ſuper opera manuum tuarum, mendas codicũ eluite, & ad incudẽ locũ beatiſſimi Pauli ad hebreos reuocate legentes minuiſti eũ paulominus a deo. & paulopoſt. & eũ autem qui modico a Deo minoratus eſt uidemus IHESVM propter paſſionem mortis gloria & honore coronatum, audete nihil ueremini, faceſſat uetus error. ei uero qui largitus eſt intelligentiam, omnis honor & gloria per immenſa ſecula. amen.

	לשבחא על מיתותא דגברא	IX. In laudem, pro morte viri,
	דנפק פולמירכא בביני	qui egreſſus eſt princeps de medio
المزمور التاسع	משריתא תושבחא לדוד	exercituum. Laudatoria, Dauidis.
اشكرك يا الله من كل	אשבח קדם יי בכל	Laudabo coram DEO in toto
قلبي واقص جميع	לבבי אשתעי כל פרישותך	corde meo, narrabo omnia
عجايبك افرح	פרישתך אחדי	mirabilia tua. Gaudebo
واسر بك وارتل اسمك	ואבוע בך אשבח	& letabor in te laudabo
العالي حين يولون	שמך עילאה כד תוב	nomẽ tuũ altiſſimũ, Quãdo reuertet

.B. Confitebor Deũ in toto corde meo. Libro midras tehilim. i. ביצר הטוב וביצר הרע שלא יהא בלבי נקף eũ concupiſcentia bona, & cum concupiſcẽtia mala, adeo quod nõ ſit in corde meo diuiſio.

אוֹיְבַי אָחוֹר יִכָּשְׁלוּ	fuerit inimici mei retrorſũ,(	inimicũ meũ retrorſũ ĩfirmabũt	Τοὺς ἐχθρούς μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι
וְיֹאבְדוּ מִפָּנֶיךָ	& pierit a facie tua. (corrue	& peribunt a facie tua.	καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου.
כִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי	Feciſti.n.iudiciũ meũ,(rint	Quoniã feciſti iudiciũ meum	Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου
וְדִינִי יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא	& cãm meã, ſediſti ſup ſoliũ	& cãm meã, ſediſti ſup thronũ	καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου
שׁוֹפֵט צֶדֶק׃ גָּעַרְתָּ	Iudex iuſtitie. Increpuiſti	qui iudicas iuſtitiã. Increpaſti	ὁ κρίνων τὴν δικαιοσύνην. Ἐπετίμησας
גוֹיִם אִבַּדְתָּ	gentes perdidiſti	gentes & periit	ἔθνεσι καὶ ἀπώλετο
רָשָׁע שְׁמָם	impium, nomen eorum	impius, nomen eorum	ὁ ἀσεβής, τὸ ὄνομα αὐτοῦ
מָחִיתָ לְעוֹלָם וָעֶד׃	deleſti ĩ ſclm & ĩ ſempitnũ.	deleſti in eternũ: & in ſclm ſcli.	ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα (
הָאוֹיֵב	Inimice,	Inimici	τοῦ ἐχθροῦ (τοῦ αἰῶνος
תַּמּוּ חֳרָבוֹת	cõplete ſũt deſtructiões tue	defecerunt framee (xiſti.	ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι
לָנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ	ĩ ſẽpitnũ, & ciuitates ſubũti(	in finẽ, & ciuitates eoꝝ deſtru(	εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες.
אָבַד זִכְרָם הֵמָּה׃	piit mẽoria eoꝝ cũ ipis.(ſti,	Periit memoria eoꝝ cũ ſonitu,	Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου
וַיהוָה לְעוֹלָם	DEVS autẽ in ſempiternũ	& dominus in eternum	καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα
יֵשֵׁב	ſedebit, (ſuum.	permanet.	μένει.
כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃	ſtabiliuit ad iudicãdũ ſoliũ(	Parauit in iudicio thronũ ſuũ,	Ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.
וְהוּא יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל	Et ipſe iudicabit orbem	& ipſe iudicabit orbem terre	καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים	in iuſtitia iudicabit populos	in equitate, iudicabit populos	ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς
בְּמֵישָׁרִים׃ וִיהִי	in equitatibus. Et erit	in iuſtitia. Et factus eſt	ἐν εὐθύτητι, καὶ ἐγένετο
יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ	DEVS robur pauperis,	dominus refugium pauperi,	κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה׃	robur opportunũ ĩ ãguſtia.	adiutor ĩ opportũitatibꝰ ĩ tri(	βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι.
וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי	Et cõfidẽt ĩ te cognoſcẽtes	Et ſpẽt ĩ te q nouẽt (bulatõe.	καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες
שְׁמֶךָ כִּי לֹא־עָזַבְתָּ	nomẽ tuũ, qm̃ nõ dereliqſti	nomẽ tuũ, quoniã nõ dereliqſti	τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες
דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה׃ זַמְּרוּ	querẽtes te DEVS. Cãtate	querentes te domine. Pſallite	τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε
לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן	DEO habitatori cion,	domino qui habitat in ſion,	τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιών,
הַגִּידוּ בָעַמִּים	annunciate in populis	annunciate inter gentes	ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι
עֲלִילוֹתָיו׃ כִּי־דֹרֵשׁ	opationes eius. Qm̃ inqrẽs	ſtudia eius. Quoniã requirens	τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν
דָּמִים אוֹתָם	ſanguinem eorum (moris	ſãguinẽ eoꝝ recordatus ẽ, nõ ẽ	τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο (
זָכָר לֹא־שָׁכַח צַעֲקַת	recordatus ẽ, ñ ẽ oblitꝰ cla(	oblitꝰ clãorẽ paupꝝ. Miſerẽ mei	τῶν πενήτων. Ἐλέησόν με (τῆς κραυγῆς
עֲנָוִים׃ חָנְנֵנִי	pauperum. Miſerete mei	domine, vide humilitatẽ meã	κύριε, ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου
יְהוָה רְאֵה עָנְיִי	DEVS uide afflictionẽ meã	de inimicis meis. Qui exaltas(	ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ ὑψῶν με
מִשֹּׂנְאָי מְרוֹמְמִי	ex oſoribus meis, exaltator(	de portis mortis, vt (me	ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅπως
מִשַּׁעֲרֵי מָוֶת׃ לְמַעַן	de portis mortis. ꝑpea(meꝰ	annunciẽ oẽs laudationes tuas	ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου,
אֲסַפְּרָה כָּל־תְּהִלָּתֶיךָ	narrabo omẽs laudes tuas,	in portis filie ſion.	ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιών,
בְּשַׁעֲרֵי בַת־צִיּוֹן	in portis filie cion,	Exultabo in ſalutari tuo,	Ἀγαλλιασόμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου,
אָגִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ׃	exultabo in ſalutari tuo.	Infixe ſunt	ἐνεπάγησαν
טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת	Demerſe ſũt gẽtes, ĩ ĩteritu	gentes in interitu (fecõderũt	ἔθνη ἐν διαφθορᾷ (ἐκρύψαν
עָשׂוּ בְּרֶשֶׁת־זוּ טָמָנוּ	quẽ fecerũt, in rete iſtud ꝙ	quẽ feceẽt. In laqo iſto quẽ ab(	ἣν ἐποίησαν. Ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ (
נִלְכְּדָה רַגְלָם׃ נוֹדַע	abſcõdeẽt, captꝰ ẽ pes eoꝝ.	cõphẽſus ẽ pes eoꝝ. Cognoſceẽ	συνελήφθη ὁ ποὺς αὐτῶν. Γινώσκεται
יְהוָה מִשְׁפָּט עָשָׂה	Agnitꝰ ẽ Deꝰ iudiciũ faciẽſ	dominus iudicia faciens,	κύριος κρίματα ποιῶν,
בְּפֹעַל כַּפָּיו נוֹקֵשׁ	ĩ ope palmarũ ſuaꝝ corruit	in operibus manuum ſuarum	ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
רָשָׁע הִגָּיוֹן סֶלָה׃	impius ſonitu ſempiterno.	comprehenſus eſt peccator.	συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. Διάψαλμα.

اعداي على ادبارهم يضعفون	בעיל דבבי לאחורא	pſonus odij mei retrorſum,et ſpitabũt
ويبيدون جميعا من بين	יתקלון ויהובדון מן קדמך	& peribunt a conſpectu tuo.
يديك لانك قضيت وانتقمت	בטול דעבדת דיני	Quoniam feciſti iudicium meum
لي بالعدل الحق استويت	ודיני יתבת על כורסי	& cauſam meam. Sediſti ſuper ſedem
على العرش رجزت	דינא זכאה נזפת	iudex iuſtus, Increpuiſti
الشعوب وابدت	עממי דפלשתאי הובדת	populum paleſtinorum,perdidiſti
المنافق ومحوت اسمه	גלית רשיעא שומהון	Goliam impium,nomen eorum
الى الابد والى ابد الابد	מחיתא לעלמי עלמין:	deleſti in ſecula ſeculorum.
لانك انت	וכד נפל בעיל דבבא	Dum caderet patronus inimicitie,
سلاح العدو	אשתציו וקרויהון אצטדו	deſtructi ſũt,& ciuitates eorꝫ delete ſt
الى الابد واخربت مدائنه	לעלמא וקרויהון ערקתא	In ſempiternũ,ceſſauit habitatio eorꝫ,
وازلت ذكرهما بصراخ	הובדת ודוכרנהון מנהון	deleuiſti memoriam eorum ab illis.
والرب دائم الى	ויי לעלמין עלמין	DEVS autem in ſecula ſeculorum,
الابد	מותביה בשמי מרומא	habitatio eius in celis altiſſimis,
اعد كرسيه للقضا	התקן לדינא כורסייה:	dirigit ad iudicium ſedem ſuam.
ليقضي بالعدل	והוא ידין ארעא	Et ipſe iudicabit terram
للمسكونة ويدين الشعوب	בזכותא ידין עממיא	in iuſtitia iudicabit populos
بال استقامة	בתריצותא: ויהי מימרא	in equitate. Et erit verbum
الرب كان ملجا للفقير	דיי תקוף למסכינא	DEI fortitudo miſero,
وعونه في زمان احزانه	תקוף בעידני עוקתא:	fortitudo in temporibus moleſtie.
فليتوكل عليك جميع العار	ויתרחצון בסברותך ידעי	Et confident in ſermone tuo ſcientes
فين باسمك لانك لم تضيع	שמך מטול דלא שבקתא	nomen tuum,quoniã non dereliquiſti
من يبتغيك يارب رتلوا	תבעיך יי שבחו קדם	querentes te DEVM. Laudate coram
للرب الساكن في صهيون	יי דאשרי שכינתיה	DEO,qui poſuit diuinitatem ſuam
واخبروا في الامم	בציון תניאו בעממיא	In cion,annunciate in populis
عجايبه فانه ذكر الطالب	עובדוהי: מטול דתבע	opera eius. Quoniam requirens
لدما يهم	דמא דזכאין ית צדיקי	ſanguinẽ eorũ qui mundi & iuſti ſunt,
ولم ينس دعوة	דכיר ולא שלי קבלת	recordatur nec obliuiſcitur clamoris
المسكين ارحمني	עינותני: חוס עלי	humilium. Miſerere mei
يارب وانظر الى ذلي	יי חמי סיגופי מן סנאי	DEVS vide afflictionem meam
من اعداي يا رافعي	מן מעיקי	ex oſoribus meis,exalta
من ابواب الموت لكي	סופא: מן בגללי	me ab ingreſſu mortis. Huius gratia,
اقص جميع تسابيحك	דאשתעי לכולהון תושבחתך	narrabo omnibus miracula tua,
في ابواب بنت صهيون	במעלני תרעי כנישת	in ingreſſibus portarum eccleſie
اتهلل بخلاصك	ציון אדוץ בפורקנך	cion,letabor in redemptione tua.
انغرست الامم في الفساد	טמעו עממיא בשחותא	Demerſi ſunt populi in foueam
الذي صنعوا والفخ الذي	דעבדו במצודא דין דטמרו	q̃ fecerũt, In rete hoc quod inſidiabant,
اخفوه علقت ارجلهم يعرف	איתאחדת רגליהון גלי	captus eſt pes eorum. Manifeſtum
الرب انه صانع	יי דין דעבד	eſt DEO iudicium quod fecit,
الاحكام يجازي	בעובדי ידוהי איתקל רשיעא	in operibus ſuis corruit impius,
الخاطي بما صنعت يداه	ירננון צדיקי לעלמין	gaudebunt iuſti in eternum.

ישובו רשעים	Conuertantur impii	Conuertantur peccatores	Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
לשאולה כל גוים	in infernum omnes gentes	in infernum, omnes gentes	εἰς τὸν ᾅδην, πάντα τὰ ἔθνη
שכחי אלהים	que oblite ſunt DEVM.	qui obliuiſcuntur DEVM.	τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ.
כי לא לנצח ישכח	Q̃m nõ ĩ eternũ obliuioni	Quoniam non in finẽ obliuio	Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται
אביון תקות	erit pauper, expectatio	erit pauperis, patientia	ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ
ענוים תאבד לעד	paupꝑ nõ ꝑibit ĩ ꝑpetuũ. A	pauperum nõ peribit in finem.	τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος.
קומה יהוה אל יעז	Surge DEVS nõ cõfortet	Exurge dñe non confortetur	Ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω
אנוש ישפטו	homo, iudicentur	homo, iudicentur	ἄνθρωπος, κριθήτωσαν
גוים על פניך	gentes ante faciem tuam.	gentes in conſpectu tuo.	ἔθνη ἐνώπιόν σου.
שיתה יהוה מורה	Pone DEVS terrorem	Conſtitue domine legiſlatorem	Κατάστησον κύριε νομοθέτην
להם ידעו גוים	eis ſciant gentes,	ſuper eos, vt ſciant gentes	ἐπ᾽ αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη,
אנוש המה סלה:	eos hoĩes in ſempiternum.	quoniam homines ſunt.	ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. διάψαλμα.
למה יהוה תעמד	X. B. Quare DEVS ma(	Vt quid domine receſſiſti	Ἵνα τί κύριε ἀφέστηκας
ברחוק תעלים	a lõge, abſcõderis. C. (nebis	longe, deſpicis	μακρόθεν, ὑπερορᾷς
לעתות בצרה:	in temporibus anguſtie.	ĩ opportũitatibus ĩ tribulatõe.	ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσιν. (πυρίζεται
בגאות רשע ידלק	In ſuperbia impii ardebit	Dum ſuperbit impius incẽditur	Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμ(
עני יתפשו במזמות	pauper capiãtur ĩ ſceleribus	pauper, cõprehẽdunt in cõſiliis	ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίαις
זו חשבו כי	que cogitauerunt. Quia	quibus cogitant. Quoniam	οἷς διαλογίζονται. Ὅτι
הלל רשע על תאות	iactat ſe ĩpius ſup deſideriũ	laudatur peccator in deſideriis	ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
נפשו ובצע ברך	aĩe ſue, & raptorẽ bñdicens	aĩe ſue, & iniquus benedicitur.	τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται.
נאץ יהוה: רשע	blaſphemauit DEũ. Impius	Exacerbauit dominũ peccator,	Παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός,
כגבה אפו בל ידרש	ſm altitudinẽ furoris ſui ñ(	ſm multitudinẽ ire ſue ñ q̃ret.	κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκ(
אין אלהים כל	nec DEVS ĩ oĩbus (reqret,	Non eſt DEVS in	Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς (ζητήσει.
מזמותיו:	cogitationibus eius.	conſpectu eius,	ἐνώπιον αὐτοῦ,
יחילו דרכו בכל	Parturiũt vie eius in omni	inquinate ſunt vie illius ĩ omni	βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ
עת מרום משפטיך	tempore, diſtant iudicia tua	tẽpore. Auferuntur iudicia tua	καιρῷ. Ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου
מנגדו כל צורריו	a cõſpectu eius, oẽs ĩſeſtato(	a facie eiꝰ, oĩum inimicoꝝ ſuoꝝ	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχ(
יפיח בהם: אמר	deſpicit. Dixit (res ſuos	dñabitur. Dixit (generatione	κατακυριεύσει. Εἶπε (θρῶν αὐτοῦ
בלבו בל אמוט לדר	ĩ corde ſuo, ñ mouebor ĩ ge.	eni ĩ corde ſuo nõ mouebor a(	γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐ μὴ σαλευθῶ, (
ודר אשר לא ברע:	& gñationem, etc ſine malo	in generationem ſine malo.	εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ. (ἀπὸ γενεᾶς
אלה פיהו מלא	Maledictõe os eius plenũ ẽ,	Cuius maledictiõe os plenũ eſt	Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει
ומרמות ותך תחת	& dolis & auaricia, ſub	& amaritudine & dolo, ſub	καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ
לשונו עמל ואון:	lingua eiꝰ labor & vanitas.	lingua eius labor & dolor.	τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.
ישב במארב חצרים	Sedet in inſidiis atriorum,	Sedet in inſidiis cum diuitibus	Ἐγκάθηται ἐν ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων,
במסתרים יהרג	in abſconditis interficiet	in occultis, vt interficiat	ἐν ἀποκρύφοις τοῦ ἀποκτεῖναι
נקי עיניו לחלכה	ĩnocẽtes ocli eiꝰ paupẽ tuũ	innocẽtẽ. Oculi eius ĩ paupẽrẽ	ἀθῷον. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
יצפנו יארב במסתר	circũſpiciũt. Inſidiat ĩ abſ(	reſpiciunt, inſidiat ĩ abſcõdito	ἀποβλέπουσιν, ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ
כאריה בסכה יארב	q̃ſi leo ĩ cubi. ſuo ĩſi. (cõdito	quaſi leo in ſpelũca ſua. Inſidiat	ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. Ἐνεδρεύει
לחטוף עני יחטף	vt rap'at pauperem rapiet	vt rapiat pauperẽ, rapere (ſuo	τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν, ἁρπάσαι (αὐτοῦ
עני במשכו ברשתו	paupe. cũ attra. eũ ad re. ſu.	paupẽ dũ attrahit eũ. In laq̃o(	πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. Ἐν τῇ παγίδι (
ידכה ישח ונפל	Humi. & deprimet & cadere	hũiliabit eũ, ſcl̃iabit ſe & cadet	ταπεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται

يرجع الخطاة الى
الجحيم وكل الامم
الذين نسوا الله
الفقير لا ينساه الرب
الى الدهر صبر ذوي
المسكنة لا يضيع الى الابد
قم يارب لئلا يتقوى
الانسان ولتجزا
الامم اماما
ولتعلم
الشعوب
انهم بشر
لماذا يارب بعدت عنا بعيدا
تغافلت في زمن الشدايد
عند تكبر المنافق يحترق
المسكين يوخذون بالمشورة
التي تشاوروا بها
يفتخر المنافق بشهوات
نفسه والظالم يباركه
الاثيم اسخط الرب
مثل كثرة سخطه لا يفحص
ليس الله
اما ما
يدنس طرقه في كل
حين ينزع احكامك
عن وجهه ويتسلط على
جميع اعدايه قال
في قلبه لا احول جيلا
بعد جيل بغير سو
فمه مملو لعنة
ومرارة وغشا تحت
لسانه تعب والم
جالسا متكمنا مع الاغنيا
ليقتل الزكي في
خفية عيناه تنظران
الى الفقير وكامن في خفية
كالاسد في مكمنه ليخطف
الضعيف يختطف الفقير
اذا ما جذبه وفي
فخه يذله ويتكا
ويسقط

יתובון רשיעי
לשאול כולהון עממיא
דאתנשו דחלתא דאלהא
מטול דלא לעלמי יתנשי
מסכינא סבר ענותני
לא ייבד לעלמא
קומה יי לא יתקף
בר נשא רשיעא יתדנון
עממיא קדמך
שוי יי דחלתא
להון ידעון עממיא
דבר נש אנון לעלמין
למא יי תקום
ברחיק היכדין במדור
קודשך לעידני עקתא
בגסות רשיעא ירדף
עניא יתאחדון במחשבתהון
דגון דחשיבו למעבד
דאשתבח רשיעא על רגיגת
נפשיה ומברך גזלנא
שליא מרתיקיא רשיעא
בגסות רוחיה לא יתבע
אלהא אמר בליביה לית אלהא
קדם כולהון מחשבתיה
מצלחין אורחתיה בכל
עדן רחיקין דינך
מן קובליה כל מעיקוי
יתעוף בהון יימר
בליביה לא אזוע מדר
לדר מלמעבד בישא
לווטין פומיה מלי
ניכלין ונכלא תחות
לישניה ליעות ושקר
יתיב בכמני דורתא
בטומרא יקטול
זכאה עינוי למסכיני
יסכון יכמון בטומרא
היך אריא במטלליה יכמון
למחטף עניא יחטף
עניא כד נגיד במצדתיה
דכיך ישוח רפול

Conuertentur impii
in infernum, omnes populi
qui obliti ſunt timoris DEI.
Quoniã non ſemp obliuioni tradetur
pauper, ſpes humilium
non peribit in eternum.
Surge DEVS non confortetur
homo impius, iudicentur
populi coram te.
Incute DEVS timorem
eis, ſciant populi
eſſe homines eos, in eternum.
X. Quare DEVS ſtabis
a longe, abſconderis in habitaculo
ſanctitatis tue, ĩ temporibus moleſtie.
Arrogantia impii perſequetur
afflictus, capiantur in cogitationibus
iſtis quas cogitant facere. Quare
iactatur impius ſuper concupiſcentia
anime ſue, & qui benedicit hominem
raptorem reiicit DEVM. Impius
in arrogantia ſpiritus ſui, nõ requiret
Deũ, dicit ĩ corde ſuo, nõ ſunt mãifeſti
ante DEVM omnes cogitatus mei.
Proſperãtur cuncte vie eius, in omni
tempore, longe ſunt iudicia tua
a facie eius, omnes moleſtatores eius,
ſtaſceturq; in illos. Dixit
in corde ſuo nõ mouebor de gñatione
in generationem ab opere malo.
Blaſphemia os eius plenum eſt,
doloq; & fraude, ſub
lingua eius iniquitas & falſitas.
Sedet in inſidiis villarum
in occultis, occidit
innocentem, oculi eius miſeros
obſeruant. Inſidiabitur in occulto
quaſi leo in ſpelunca ſua, inſidiabitur
vt rapiat pauperem, rapiet
paupetẽ cũ traxerit rete ſuũ, (ditq;
Simulat egritudinẽ & debilitatẽ ca(

A. Addita hec negatio, quod prima apud hebreos, tam primum quam ſecũdum neget uerbum.

.B. Numerus pſalmorum non eſt idem apud oẽs. Nã & patres hebrei uti conſtat ex antiquis eorum codicibus diuerſimode pſalmis numerant. Chaldei quoq; huic diuerſitati cõcinnunt & pleriq; aliaꝶ linguarum homines q pſalteriũ propria lingua legũt. Diuerſitas uero que ẽ inter nos & hebreos hoc loco icipit. Quare hinc uſq; ad calcem quaſi pſalterii numerus pſalmorũ cõium unitate minuitur a numero hebreorum.

.C. Libro midras tehilim אר יוחנן שלש שנים ומחצה היתה שכינה עומדת בהר הזתים ומכרזת דרשו יי בהמצאו ולא היו משגיחין שנא נדרשתי ללא שאלו נמצאתי ללא בקשוני פשל למי הדבר דומה לכהן שנטמא

.f. Dicit R. Iochanan. Tribus annis cum dimidio ſtetit diuinitas in monte oliuarum, & clamauit. Querite Deum dum inueniri poteſt. & non fuit eis cure. Sicut di

בעצומיו חלכאים:	faciet I fortitu.ſua paupes.	eũ dominatus fuerit pauperũ.	ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
אמר בלבו שכח אל	Dixit i corde ſuo oblitus ẽ(	Dixit.n.ĩ corde ſuo oblitꝰ ẽ deꝰ	Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιλέλησται(
הסתיר פניו בל	abſcõdit faciẽ ſuã ñ(DEVS	auertit faciem ſuam ne	ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ (ὁ θς,
ראה לנצח: קומה	reſpiciet ĩ perpetuũ.Surge	videat in finẽ,Exurge	βλέπειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι
יהוה אל נשא ידך	DEVS deus leua manũ tuã	dñe deus & exalteẽ manus tua,	κύριε ὁ θς, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου
אל תשכח ענוים:	ne obliuiſcaris pauperum,	ne obliuiſcaris pauperum.	μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων σου εἰς τέλος.
על מה נאץ רשע	Sup quo blaſphemat ĩpius,	Propter quid irritauit impius	Ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς
אלהים אמר בלבו	DEVM dixit in corde ſuo,	deum,dixit enim in corde ſuo	τὸν θν, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
לא תדרש ראתה כי	non veſtigabis. Vides quia	non requiret. Vides quoniam	οὐκ ἐκζητήσει. Βλέπεις ὅτι
אתה עמל	tu iniquitatem	tu laborem	σὺ πόνον
וכעס תביט	& furorem reſpicis	& dolorem conſideras,	καὶ θυμὸν κατανοεῖς,
לתת בידך	vt detur in manu tua,	vt tradas eos in manus tuas.	τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου.
עליך יעזב חלכה	tibi relinquunẽ paupes tui,	Tibi derelictus eſt pauper,	Σοὶ οὖν καταλέλειπται ὁ πτωχός,
יתום אתה היית	pupillo tu eris	orphano tu eris	ὀρφανῷ σὺ ἦσθα
עוזר: שבר זרוע	adiutor.Contere brachium	adiutor.Contere brachium	βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα
רשע ורע תדרש	impii & maligni queres	peccatoris & maligni,quereẽ	τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητηθήσεται
רשעו בל תמצא:	impietatẽ eius nec iuenies.	peccatum illius & nõ inuẽnieẽ.	ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ.
יהוה מלך עולם	DEVS rex in ſeculum	Dominus regnabit in eternũ &	Κύριος βασιλεύς εἰς τὸν αἰῶνα,
ועד אבדו גוים	& in eternũ,perierũt gẽtes	In ſeculũ ſeculi,peribitis gẽtes	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε ἔθνη
מארצו תאות ענוים	de ẽra eiꝰ.Deſideriũ paupꝝ	de terra illiꝰ.Deſideriũ paupꝝ	ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενή(
שמעת יהוה תכין	audiſti DEVS preparaſti	exaudiuit dñs, preparationem	εἰσήκουσας κύριε, τὴν ἑτοιμασίαν (των
לבם תקשיב אזנך:	cor eorũ,audiat auris tua.	cordis eorũ audiuit auris tua.	τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου.
לשפט יתום ודך בל	Vt iudices pupillũ & oppſ(	Iudicare pupillo & humili,vt ñ	Κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ
יוסיף עוד לערץ	apponat vltra ſupbire(ſum,	apponat vltra magnificare ſe	προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν
אנוש מן הארץ:	homo de terra. (nequaq̃	homo ſuper terram.	ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.
יא למנצח לדוד	XI. Ad victoriã.Dauidis.	X, In finẽ pſalmus Dauid,	ι. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
ביהוה חסיתי איך	In deo ſperaui,quomodo	In domino confido,quomodo	Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα πῶς
תאמרו לנפשי נודו	dicitis aĩe mee vt migret	dicitis anime mee tranſmigra	ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου, μεταναστεύου
הרכם צפור כי הנה	ĩ mõrẽ veſtrũ ſicut paſſer,(	A. ĩ mõtẽ ſic paſſer.Q̃m ecce	ἐπὶ τὰ ὄρη, ὡς στρουθίον. Ὅτι ἰδοὺ
הרשעים ידרכון	ĩpii tetenderũt(Quia ecce	peccatores intenderunt	οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν
קשת כוננו חצם	arcũ parauerũt ſagittã ſuã	arcũ,parauerunt ſagittas ſuas	τόξον, ἡτοίμασαν βέλη
על יתר לירות במו	ſuper neruũ,vt ſagittent in	in pharetra,vt ſagittent in	εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι
אפל לישרי לב: כי	abſcõdito rectos corde.Q̃d	obſcuro rectos corde.Quoniã	ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὅτι
השתות יהרסון	fundamenta deſtruantur,	que perfeciſti deſtruxerunt,	ἃ σὺ κατηρτίσω αὐτοὶ καθεῖλον
צדיק מה פעל: יהוה	iuſtus qd operatus eſt.DEVS	iuſtus autem quid fecit.Dñs	ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε. Κύριος
בהיכל קדשו: יהוה	in tẽplo ſancto ſuo,DEVS	in templo ſancto ſuo,dominus	ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ
בשמים כסאו	in celo thronus eius,	ĩ celo ſedes eius.(palpebre eius	θρόνος αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν
עיניו יחזו עפעפיו	oculi eiꝰ uidẽt,palpebre eiꝰ	Oculi eiꝰ ĩ pauperẽ reſpiciũt,(	πένητα ἐπιβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ
יבחנו בני אדם:	probant filios hominum.	interrogant filios hominum.	ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
יהוה צדיק יבחן	DEVS iuſtum probat	Dominus interrogat iuſtum	Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον
ורשע ואהב חמס	& ĩpiũ,diligẽtẽ aũt iniqtatẽ	& ĩpiũ,q autẽ diligit iniquitatẽ	καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν,

اذاما تسلط على الفقير	בתקוף גבנוי עניי	in ſortitudine inſidiarū eius pauper.
لانه قال في قلبه ان الله	יימר בלביה איתנשי אלהא	Dixit ī corde ſuo obliuiſcitur DEVS,
قد نسي صد وجهه فلا	טמר אפוי לא	abſcondit faciem ſuam, & non
ينظر الى الابد قم	חמי לעלמין קומה	reſpiciet in perpetuum. Surge
يا ربي والهي ولترتفع يدك	יי אלהא קיים סבוצא ידך	DEVS deus, confirma iuſiurādū ma(
ولا تنس الفقير الى الابد	לא תנשי עניי	non obliuiſcaris humilium. (nus tue
حتى متى يسخط المنافق	מטול מה רחיק רשיעא	Quare propellit impius
الله قال في قلبه	אלהא אמר בלביה	DEVM, dixit in corde ſuo
انك لا تنتقم وانت يارب	לא תתבע גלי קדמך	non requiret. Notum eſt apud te,
ترى اثمه	ואנת לאוות ורגזו על	quod ipſe tribulationes & impetū ſup
وسو عمله	רשיעא תסער אסתכל	impium immittes, reſpicies
لتبسطه في يد يدك	לשלמא אגרא לצדיקיא	vt reddas premium iuſto
بك يعتز الفقير	בידך עלך יסברון ענייך	manu tua, in te ſperant pauperes tui,
انت عون	איתם אנת הוית	orphano tu eris
اليتيم احطم ذراع	סעיד חבר אדרעהון	adiutor. Contere brachia
الخاطي والشرير ستطلب	דרשיעי ובישי יתבעון	impiorum & iniquorum, querentur
خطيته فلا يوجد من	רשעתהון ולא ישתכחון	impietates eorum & nō inuenientur.
واخلها الرب يملك الى الابد	יי מליך לעלמי	DEVS regnabit in ſecula
والى ابد الابد يبيد الشعوب	עלמין אבדו עממיא	ſeculorum, peribunt populi
من ارضه سمع الرب	מארעיה רגנתא דעניי	de terra eius. Clamor pauperū (illoꝝ,
شهوة الفقرا واصغى اذنيه	שמיע קדם יי תתקין לבהון	auditus ē corā te DEVS, aptabis cor(
لتهيبة قلوبهم	תציל אודנך לצלותהון	arrigeſq; aurē tuam ad oratiōes eoꝝ.
ليحكم لليتيم والبايس حتى	למידן איתם ועניא לא	Vt iudices orphano & pauperi, nec
لا يعود الانسان	יוספון תוב בני אינשא	apponent filii hominum
يفتخر على الارض بالعظايم	לאתגברא מן רשיעי ארעא	vt reuertāt, & cōterant ab īpiis terre.
المزمور العاشر	תושבחתא לדוד	XI. Laudatoria, Dauidis.
توكلت على الرب فكيف	בסיבר דיי סברית היכדין	In verbum DEI ſperaui, quomodo
تقولون لنفسي انتقلي	אתון אמרין לנפשי איטלטלי	vos dicitis anime mee, migra
على الجبل مثل العصفور لان	לטורא היך צפרא ארום	ad montem ſicut auis. Quoniam
الخطاة اوتروا	הא רשיעי נגדין	ecce impii tendunt
قسيهم واعدوا سهامهم	קשתא מתקנין גיריהון	arcum, dirigunt ſagittas ſuas
في جعابهم ليرموا	על גיתא למרמי בקבלא	ſuper neruum, vt ſagittent in obſcuro
خفيا مستقيمي القلوب هم	עילוי תריצי ליבא מטול	rectos corde. Quoniam
هدموا ما اصلحت	דאין אושייתא יתרעון	ſi fundamenta deſtruuntur
البار ماذا صنع ان الرب	צדיקא מה עבד טב יימר	iuſtus cur operatus eſt bonum. Verbū
في هيكل قدسه الرب	יי בהיכלא קודשיה אלהא	DEI in templo ſanctuarii ſui, DEVS
في السما كرسيه	בשמי מרומא כורסיה	in celis altiſſimis ſedes eius,
عيناه الى الفقير تنظران	עינוי חמיין תיבוהי	oculi eius reſpiciunt, & palpebre eius
لحظاته تفحص بني البشر	מבחנן בני נשא	conſiderant filios hominis.
الرب يبلو الصديق	יי אלהא צדיקא בחין	DEVS deus iuſtos probat
والمنافق والذي يهوى	ורשיעא ורחמי חטופין	& impios, diligentes autē iniquitatem

ctum eſt. Iſaie. lxvi. Feci ut īquireret ab his q nō interrogauerūt. Inuētus ſum a nō querentibꝰ. Simile hoc eſt comitatui uiatoꝝ qui ambulabat per uiam, cum autē aduesperaſceret, acceſſit ad eos hoſpes dicēs, recipite uos in hoſpitium propter feras & propter latrones, at illi dixerunt ei non eſt nobis conſuetudo nocte in hoſpitio commorari. Poſtquam autē receſſiſſent irruit ſuper eos intempeſta nox & tenebre, & reuertentes petebāt aperiri ſibi ab hoſpite hoſtium. Ille autem dixit eis non conſueuit hoſpes aperire hoſtiū nocte quoniam nō admittit hominem nocturno tempore, quo tempore q̄ſiui recipere uos hoſpitio non uoluiſtis, nūc autem uos q̄ritis, ipſe autem nolo admittere uos. Sic dixit DEVS .ſ. & benedictus. Querite Deum dum inueniri poteſt, reuertimini filii preuaricatores, & non fuit q quereret & reuerteret. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus. Vadam & reuertar ad locū meum primū. Poſtquam uero traditi ſunt regnis aſſimilati ſunt animalibus & ceperunt clamare, Quare deus ſtas a longe. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus quando ego queſiui, uos non q̄uiuiſtis, nunc autem uos queritis me, & ego nō audiam uos, uiciſſitudo ꝓ uiciſſitudine. ſicut dictū eſt. Factum eſt ſicut uocauit & nō audierunt. Nunquid hoc erit perpetuo miſericordia & pax .i. abſit. Vſq; ad tempus & tēpora & uſq; ad dimidium temporis.

.A. Particule in, & ſicut, in hebreo minime leguntꝰ. Quod ipſe rationem metri ī cauſa eſſe arbitror. Hebrei tamen īterpretes ſubintelligendas precipiunt. Poſſetq; eque uerti de monte ſicut in montem.

שנאה נפשו ימטר	odit anima eius. Pluet	odit animam ſuam. Pluet	μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Ἐπιβρέξει
על רשעים פחים	ſuper impios carbones	ſuper peccatores laqueos,	ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας,
אש וגפרית ורוח	ignis, & ſulphur & ſpiritus	ignis & ſulphur & ſpiritus	πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα
זלעפות מנת כוסם	tẽpeſtatũ pars calicis eorũ.	procellarum pars calicis eorũ.	καταιγίδος, ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.
כי צדיק יהוה	Quoniam iuſtus DEVS	Quoniam iuſtus dominus	Ὅτι δίκαιος κύριος
צדקות אהב ישר	iuſtitias dilexit, recti	& iuſtitias dilexit, equitatem	καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν, εὐθύτητας
יחזו פנימו׃	videbunt facies eorum.	vidit vultus eius.	εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

[illegible]

i. Sermo alius. Videbũt faciẽ eius. He ſũt ſeptẽ iuſtorũ diuerſitates de qbus dictũ eſt. Danielis. xii. Et itelligẽtes ſplẽdebũt ſicut ſplẽdor celi. Futurũ ſiquidẽ eſt ut facies iuſtorũ fulgeãt tãq̃ ſol, tãq̃ luna, tanq̃ celũ, tanq̃ ſtelle, tãq̃ fulgura, tanq̃ lilia, & tanq̃ lampades. Tãquã ſol ſicut dictum eſt. Iudicũ. v. Sicut egreſſus ſolis in fortitudine ſua. tanquã luna ſicut dictum eſt. ps. lxxxviii. Sicut luna preparata in eternum, ſicut celum, ut dictum eſt, Danielis. xii. Tanquã ſplendor celi. Vt ſtelle ſicut dictum eſt.

יב למ׳ על השמינית	XII. Ad victoriã. octonario	XI. In finem pſalmus	ια. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης
מזמור לדוד׃	Pſalmus Dauidis.	Dauid pro octaua.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
הושיעה יהוה כי	Salua DEVS quoniam	Saluum me fac domine quoniã	Σῶσόν με κύριε ὅτι
גמר חסיד כי פסו	defecit pius, qm̃ iminuti ſũt	defecit ſanctus, qm̃ diminute ſũt	ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν
אמונים מבני אדם	fideles a filiis hominum.	veritates a filiis hominum.	αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν
שוא ידברו	Fruſtra loquuntur	Vana locuti ſunt	τῶν ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν
איש את רעהו	vnuſquiſq; proximo ſuo,	vnuſquiſq; ad proximum ſuum	ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
שפת חלקות בלב	labium blanditiarũ in corde	labia doloſa in corde	χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ,
ולב ידברו׃	& corde locuti ſunt.	& corde locuti ſunt.	καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν κακά.
יכרת יהוה כל	Diſperdat DEVS omnia	Diſperdat dominus vniuerſa	Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ
שפתי חלקות לשון	labia blanditiarũ, linguam	labia doloſa, & linguam	χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν
מדברת גדלות׃	loquentem magnalia.	magniloquam.	μεγαλοῤῥήμονα.
אשר אמרו ללשננו	Qui dixerũt linguã noſtrã	Qui dixerunt linguam noſtrã	Τοὺς εἰπόντας τὴν γλῶσσαν ἡμῶν
נגביר שפתינו	roboremus labia noſtra	magnificabimus, labia noſtra	μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν
אתנו מי אדון לנו	nobiſcũ ſũt, qs dñs noſter ẽ.	a nobis ſunt, qs noſter deus eſt.	παρ' ἡμῖν ἐστι, τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν.
משד עניים	Propter vaſtitatem inopũ	Propter miſeriam inopum	Ἕνεκεν τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν
מאנקת אביונים	& gemitum miſerorum,	& gemitum pauperum, nunc	καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων,
עתה אקום יאמר	nunc conſurgam dicit	exurgam dicit	νῦν ἀναστήσομαι λέγει
יהוה אשית בישע	DEVS, ponam in ſalutari	dominus. Ponam in ſalutari,	κύριος. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ,
יפיח לו׃ אמרות	loquar ei. Eloquia	fiducialiter agam ĩ eo. Eloquia	παῤῥησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Τὰ λόγια
יי אמרות טהרות	DEI, eloquia munda	domini eloquia caſta,	κυρίου, λόγια ἁγνά.
כסף צרוף בעליל	argẽtũ repurgatũ ĩ fuſorio	argentum igne examinatum	ἀργύριον πεπυρωμένον (πλασίως.
לארץ מזקק שבעתים׃	a ẽra repurgatũ ſeptuplũ.	ꝓbatũ terre purgatũ ſeptuplũ	δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπτα(
אתה יהוה תשמרם	Tu DEVS cuſtodies eos	Tu domine ſeruabis nos,	Σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς
תצרנו מן הדור	ſeruabis nos a generatione	& cuſtodies nos a generatione	καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς γενεᾶς
זו לעולם׃ סביב	hac in eternum. In circuitu	hac in eternum. In circuitu	ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. Κύκλῳ
רשעים יתהלכון	ĩpii ãbulãt, (bũt filii hoĩum.	ĩpii ambulãt, (sti filios hoĩum.	οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι. (τῶν ἀνθρώπων.
כרם זלות לבני אד	cũ exaltati fuerint, viliſica(	ſm altitudinẽ tuã multiplica(	κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς (

الظلم فلنفسه يشنا يمطر	סנאת נפשיה יהת מימריה	odiuit aĩa eius. Deſcẽdeĩ faciet pluuias	A. Libro midras tehilim
فخاخا على الخطاه	דפורענו על רשיעיא פחין	condẽnation's ſuper impios, ſpirantes	דא יחזו פנימו אילו שבע כיתות של צדיקי
نارا وكبريتا وريحا	אשתא וכבריתא וזלעפא	ignem, ſulphur autem, & ventus	שכן נאמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע שהן
عاصفه هذا نصيب كاسهم	ועלעולא יהבין כליהון	& tẽpeſtas, miniſtrabunt calices eorũ.	עתידין להיות מאירין פניהם כחמה ולבנה
لان الرب عادل	מטול דצדיק יי	Quoniam iuſtus DEVS,	כרקיע וככוכבים כברקים כשושנים וכלפידים
والعدل احب وذو بد	צדקתא רחם תקניא	iuſtitiam dilexit, recti	כחמה שנא׳ בצאת השמש בגבורתו כלבנה שנא׳
الاستقامه ينكرون وجهه	יחמון כבר אפוי:	videbunt iocunditatem facierũ eius.	כירח יכון עולם כרקיע שנא׳ כזוהר הרקיע ככוכבים שנ׳ ומצדיקי

Danielis.xii. Et iuſti ſplendeſcent ſicut ſtelle. Vt fulgura ſicut dictum eſt. Naun.ii. Tanq̃ fulgura diſcurrẽt. Sicut lilia ſicut dictũ eſt. In.ps. Ad victoriam ſuper liliis. Tanq̃ lampades ſicut dictũ eſt. Naun.ii. Viſio eorum ſicut lampadarũ primi ante faciem regis habitant & intuentur regem & faciem eius ſicut dictum eſt. Habitabunt recti coram facie tua, & dictũ eſt recti videbunt faciem eius. Secundi, dicunt, Beati qui habitant in domo tua. Tertii, quis aſcẽdet in montẽ Dei. Quarti, beatus quẽ elegiſti & appropinquaſti. Quinti, Deus quis hoſpitabitur in tabernaculo tuo. Sexti, quis habitabit in mõte ſancto eius. Septimi, & qs ſurget ĩ loco ſancto eius. Quelibet autẽ harum diuerſitatũ habet manſionẽ p ſe ĩ horto deliciarũ, & ecõtra ſeptem quoq; habentur manſiones in gehẽna pro impiis. Et ſunt iſte ſeol.i. infernus, abadon.i. perditio, ghe.i. uallis uel pfundũ, duma.i. taciturnitas, zalmauet.i. umbra mortis, erez tahtit.i. terra iferior, & erez cia.i. terra ſitiens. He ſunt ſeptẽ manſiones iuſtorum & ſeptem impiorũ. Cuilibet autẽ, manſio deputatur, iuxta opera eius.

المزمور الحادي عشر	לשבחא על כינורא דתמניא	XII. In laudẽ. Cithara octo
خلصني يارب فقد	נימי תושבחתא לדוד:	cordarum. Laudatoria Dauidis,
فني الطاهر وقلت	פרוק יי מטול	Redime me DEVS quoniam
الامانه من بني البشر	דגמרו טביא ספו	defecerunt boni, imminuti
وتكلم كل احد	מהימני מן בני נשא:	ſunt fideles a filiis hominum.
بالباطل مع قريبه	שיקרא ממללין אנש	Mendacia loquuntur homines
بشفه غاشه	עם חבריה ספוותא	cum proximo ſuo, labia
وقلب مختلف	שעיען בלבהון מגללין	blãdientia in corde eoꝝ, cogitãt malũ
الرب يبيد كل	ובליבא משיקרא ממללין	& corde mendaci loquuntur.
الشفاه الغاشه والالسن	ישיצי יי מן עלמא	Diſperdat DEVS de mundo
المتعظمه بالقول	ספוון שעיען לישנא	labia blandientia, linguam
القايلين نعظم السنتنا	דממללא רברבניתא:	loquentem magnalia.
وشفاهنا	דאמרין ללישננא נתגבר	Qui dicũt linguã nſam roborabimus,
معنا من هو ربنا	ספוותנא עמנא מן דהוא	labia noſtra nobiſcum, ex negantibus
من اجل بوس الفقرا	בעיקרא מאן רבון הלנא:	radicem, quis dominus noſter eſt.
وتنهد المساكين	מן איגנסא דעניי מן	Propter violentiam pauperum &
قال الرب الان اقوم واصنع	צוחת חשיבי השתא איקום	ꝑpter clamorẽ miſerorũ nũc exurgã
الخلاص علانيه اقوال	בדינא אמר יי אישוי פורקן	ĩ iudiciũ dicẽ Deo, ſtatuãq; redẽptionẽ
الرب اقوال كيه	לעמי ולרשיעי אסהיד	populo meo, impiis vero teſtificabitur
لفضه محميه مسبوكه	לרתון בישותא: מליא	malitia. Eloquia
في الارض قد صفيه	דיי מיליא דכיין ספא	DEI eloquia munda, argentum
الواحد سبعه اضعاف	סגינא בכורא על ארעא	repurgatum in fuſorio a terra,
وانت يارب تحفظنا	זקק שבעתי זמנין:	repurgatum ſepties.
وتنجينا من هذا الجيل	את עטרנון לצדיקיא	Tu conſeruabis iuſtos,
والى الابد لان المنافقون	תנטרינון מן דרא בישא	cuſtodies eos, a generatione praua
حولنا يمشون	הדין לעלם: חזור חזור	hac in eternum. Circumeuntes
وكمثل ارتفاعك	רשיעיא מהלכין בעלמא	impii ambulant tanq̃ ſanguiſuga
يارب اوسعت اعمار بني البشر	דמצצא דמהון דבני נשא	que ſugit ſanguinem filioꝝ hominum.

יג לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד	XIII. Ad victoriã.ps.d.d.	XII. In finē.ps.Dauid.	ιβ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
עַד־אָנָה יְיָ תִּשְׁכָּחֵנִי	Vſqquo Deus obliuiſceris(	Vſquequo dñe obliuiſceris me	Ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου
נֶצַח עַד־אָנָה תַּסְתִּיר	ppetuo,vſq quo abſcōdes (mei	in finem,vſquequo auertis	εἰς τέλος, ἕως πότε ἀποστρέψεις
אֶת־פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי׃ עַד	faciē tuam a me,vſquequo	faciem tuam a me.Quādiu	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ἕως
אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת	ponam conſilia	ponam conſilia	τίνος θήσομαι βουλὰς
בְּנַפְשִׁי יָגוֹן בִּלְבָבִי	ĩ aĩa mea dolorē ĩ corde mõ	in aĩa mea,dolorē ĩ corde meo	ἐν ψυχῇ μου ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου
יוֹמָם עַד אָנָה יָרוּם	p diem,vſquequo exaltabit	p diem.Vſquequo exaltabitur	ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἕως πότε ὑψωθήσεται
אֹיְבִי עָלָי׃ הַבִּיטָה	inimicꝯ meꝯ ſt me.Cõuer(	inimicus meus ſup me,reſpice	ὁ ἐχθρός μου ἐπ᾽ ἐμέ, ἐπίβλεψον,
עֲנֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי	rñde mihi Deꝯ deꝯ mñ,(teē	& exaudi me dñe deus meus.	εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου.
הָאִירָה עֵינַי פֶּן	illumĩa oclos meos ne vnq̃	Illumina oculos meos ne vnq̃	Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μήποτε
אִישַׁן	obdormiam (res mei	obdormiam	ὑπνώσω
הַמָּוֶת׃ פֶּן־יֹאמַר	ĩ morte.Ne qñ dicat (ſtato	ĩ morte,neqñ dicat (tribu.me	εἰς θάνατον, μήποτε εἴπῃ
אֹיְבִי יְכָלְתִּיו צָרַי	ĩnimi.meꝯ pua.adũ.eũ,ĩſe(	inimicꝯ meꝯ pua.adũ.eũ.Qui(	ὁ ἐχθρός μου ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλί(
יָגִילוּ כִּי אֶמּוֹט׃	exultabũt cũ motus fuero.	exultabunt ſi motus fuero,	ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ, (βοντές με
וַאֲנִי בְּחַסְדְּךָ בָטַחְתִּי	Ego ãt ĩ miſicordia tua ꝯfi(	ego aũt ĩ miſicordia tua ſpaui.	ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.
יָגֵל לִבִּי בִּישׁוּעָתֶךָ	exltabit cor meũ ĩ) (ſus ſũ,	Exultabit cor meũ in ſalutari(	Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτη(
אָשִׁירָה לַיהוָה	cãtabo DEO)ſalutari tuo,	cantabo domino (tuo,	ᾄσω τῷ κυρίῳ (ρίῳ σου,
כִּי גָמַל עָלָי׃	quoniam tetribuit mihi.	qui bona tribuit mihi,	τῷ εὐεργετήσαντί με,
		& pſallam nomini dñi altiſſimi.	καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

xi motus eſt pes meus,miſericordia tua deus ſuſtētabit me.Sermo alius.Et ego ĩ miſicordia tua cõfiſus ſum,ĩ lege.ſ.ſicut dictũ ē ĩ &
lex pietatis ĩ ligua eius.Exultauit cor meũ ĩ ſaluatõe tua.Hec ē una de ſcripturis duriſſimis.q.ſ.ſalutatio dei ſca & bñdicti ſit ſaluatio
iſrachis,ſaluatio nr̃a,nõ eſt ſcriptũ ſic,ſʒ ſaluatio tua.Dixit itaqʒ Dauid ſaluatio nr̃a ipſa ē ſaluatio tua.Hinc ex nr̃is multi elicere me

יד לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד	XIIII. Ad victoriã.d.d.	XIII. In finē.ps.Dauid.	ιγ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אָמַר נָבָל בְּלִבּוֹ אֵין	Dixit igratꝯ ĩ corde ſuo,nõ	Dixit inſipiens in corde ſuo,nõ	Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ
אֱלֹהִים	eſt DEVS, (les facti ſunt	eſt DEVS. (les facti ſunt	ἔστι θεός.
הִשְׁחִיתוּ הִתְעִיבוּ	corrupti ſunt abhominabi(	Corrupti ſunt & abhominabi(	Διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν
עֲלִילָה אֵין	ſtudioſe,non eſt	in ſtudiis ſuis,nõ eſt (vnũ.Dñs	ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι
עֹשֵׂה טוֹב׃ יְהוָה	qui faciat bonum.DEVS	qui faciat bonũ non eſt vſq ad(	ποιῶν χρηστότητα. Κύριος
מִשָּׁמַיִם הִשְׁקִיף עַל	de celo proſpexit ſuper	de celo proſpexit ſuper	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ
בְּנֵי אָדָם לִרְאוֹת הֲיֵשׁ	filios hoĩum,vt videret ſi ē	filios hominum,vt videat ſi eſt	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι
מַשְׂכִּיל דֹּרֵשׁ אֶת	intelligens inquirens	intelligens aut requirens	συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν
אֱלֹהִים׃ הַכֹּל סָר יַחְדָּו	Deũ.Oēs declinauerũt ſil	deũ.Oēs declinauerunt ſimul	τὸν θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν ἅμα
נֶאֱלָחוּ אֵין עֹשֵׂה	ĩeõmodi fuerũt,ñ ē q faciat	inutiles facti ſunt nõ eſt q faciat	ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוֹב אֵין גַּם אֶחָד	bonum vel etiam vnus.	bonum,non eſt vſq ad vnum.	χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
		Sepulchrũ patēs ē guttur eoꝝ,	
		linguis ſuis doloſe agebant,	
		venenũ aſpidũ ſub labiis eorũ.	
		Quorum os maledictione &	
		amaritudine plenũ eſt,veloces	
		pedes eorum	
		ad effundendum ſanguinem.	
		Contritio & infelicitas in	

المزمور الثاني عشر	לשבחא תושבחתא לדוד	XIII. In laudē. Laudatoria Dauidis.
حتى متى تنساني يارب الى	עד אימתי יי תנשינני	Vſquequo DEVS obliuiſceris mei
التمام حتى متى تصرف	לעלמין עד אימתי תסלק	ſemper, vſquequo abſcondes
وجهك عني حتى متى	זיו אפך מני עד	ſplendorem faciei tue a me. Vſque
تترك هذه الافكار نفسي	אימתי אשוי מלכא	quo ponam conſilia
والهموم والاوجاع في قلبي	בנפשי דונא בלבי	in anima mea, dolorem in corde meo
النهار اجمع حتى متى يعلو	יממא עד אימתי יתרם	per diem, uſquequo exaltabitur
عدوي علي انظر	בעל דבבי עלי אסתכל	pſono inimicitie mee ſr me. Reſpice &
واستجب لي يارب والهي	קביל צלותי יי אלהי	accipe orationē meam. DEVS deus
انر عيني لئلا	נהר עיני באוריתך דלמא	meus, illumīa oc'los meos ī lege tua, (
انام ميتا ولئلا يقول	אחוב ואדמוך עם	peccem & dormiā cum (ne forte
عدوي اني قويت عليه	חייבי מותא דלמא יימר יצרא	his q̄ meruerūt mōtē. Et ſi dicat fomes
قد قدرت والمضطهدون لي	בישא אשתלטית עלוהי מעיקי	prauo, dn̄atꝰ ſū ī eo, moleſtatores mei
يفرحون اذا انا زللت	ידוצון ארום אתמוטט מאורחך	exltabūt cū decliauero a ſemitis tuis.
وانا على رحمتك توكلت	ואנא בטובך רחיצית	Et ego in bonitate tua confiſus ſum
قلبي بخلاصك يفرح	ידוץ לבי בפורקנך	exultabit cor meū in redēptione tua,
ارتل للرب الخير	אשבח קדם יי מטול	laudes dicam coram DEO, quoniam
صنع لي حسنا	דגמל עלי טבאתא	meum benigne egit.
وسبح اسم الرب العلي		

.A. Ego aūt ī miſicordia tua ɔfiſus ſū, exultauit cor meū ī ſalutari tuo ſiue ī ſaluatione tua. Libro midras tehilim אמ תבלת דוד באו ונשים כי אתה אום ו ברים תרלו אם לו שאני נ ישת על הכו ירשת ואני בחסדך בטחתי באותו החסד של נך חסדת מלאת הארץ ו אם אם אמרתי כטת רגלי חסדך היסעדני ז אואני בחסדך בטחתי בתורת כזא ותורת חסד על לשונה יגר לבי בישוע זת אחד מן המקראות הקשין שישועתו של תבת הוא ישועתן של ישראל ישועתנו אין כתוב אין אלא ישועתך אם דוד ישועתנו היא ישועתך. Dixit .ſ. Deus ſcūs & bn̄dictus Dauidi. Dauid q̄ōo p̄ſumis tu dicere uerba huiuſcemōi. Dixit ei. Q̄m ego cōfiſus ſum ī miſicordia tua ſicut dictū eſt. Ego aūt ī miſicordia tua confiſus ſū ī illa .ſ. miſicordia de q̄ dictū eſt, miſicordia Dei plena eſt terra de qua ēt dictū eſt. Si dicunt diuinitatē Meſſie ītelligūtqꝫ ſaluationē Dei eē ſaluationē Iſraelis & ecōtra, q̄m ſaluato Meſſia uero Deo, q eſt caput & princeps iſrael ſaluat & iſrael & Deus ſit. Et hūc itellectū habuerūt antiq hebreoꝝ. uti magis declarauimus in ſcholiis libri leuitici & i ſcholiis Iſaie. Nec mirū ſi uidebat arduū eis & difficillimū myſteriū iſtud. Q̄m filii Dei incarnatio ſupat nō ſolū oēm ſenſum ſed oēm itellectū.

	לשבחא ברוח נבואה	XIIII. In laudem ſpiritu prophetico.
المزمور الثالث عشر	על ידוי דדוד	Per manum Dauidis.
قال الجاهل في قلبه ليس	אמר שטיא בלביה לית	Dixit ingratus in corde ſuo, non eſt
الاه	שולטנא דאלהא בארעא	poteſtas DEI in terra,
فسدوا ورذلوا	חבילו עובדיהון רחקו	corruperunt opera ſua, reiecerunt
باعمالهم وليس من	טבתא אשכחו עלילן	bona, adinuenerunt excuſationes non
يعمل صالحا ولا واحد الرب	לית דעביד טב יי	eſt qui operetur bonum. DEVS •
اطلع من السما على	מן שמיא אדיק על	de celo aſpicit ſuper
بني البشر لينظر	בני נשא למחמי אין אית	filios hominum vt videat ſi eſt
هل فيهم فهم او طالب	משכיל תבע אולפן מן	intelligens, querenſq; eruditionem a
الله حاد جميعهم ورذلوا	קדם יי כולהון זרו לאחורא	ɔſpectu DEI. Oēs cōuerſi ſunt retro,
وليس من يعمل صالحا	כחדא אתרשלו לית דעביד	ſimul torpuerunt, nō eſt qui operetur
ولا واحدا	טב לית אוף לא חד	bonum, non eſt uel unus.
مكروا بالسنتهم		
سم الافاعي		
في شفاههم البس		
انوا هم مملوة لعنة		
ومرارة وارجلهم الى		
سفك الدما سريعة		
والبوس والتعييس في		

.B. אמר נבל .i. dixit igratus & נבל .i. נדיב .i. nabal & nadib, apud hebreos uoces oppoſite, in quarum interpretatione uariant interpretes. Nam Ionatas chaldeus interpretatur, nadib iuſtus, nabal uero impius. Auenezra uero ſuper illud Deuteronomii עם נבל ולא חכם quod nos legimus popule ſtulte & inſipiēs dicit נדיב eū ſignificare qui libere & uoluntarie & gratis bōa tribuit quē nos beneficum dicere poſſumus נבל uero eum qui bonorū que accepit obliuiſcitur & in hunc ſenſum interpretatur uerba predicta deuteronomii. Populus enim hebreorū ut ipſe ait recte Nabal .i. igratus appellatur quod innumerabilibus bonis a Deo acceptis nequaquam (ut decebat) gratias egit, quin potius blaſphemus & iniurius in Deum ſemper fuit. Et pari modo

		viis eorum,& viam pacis non	
		cognouerunt,non eſt timor	
		dei ante oculos eorum.	
הלא ידעו כל פעלי	Nõne cognoſcẽt oẽs q opãt	Nõne cognoſcẽt oẽs q operant	Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
און אכלי עמי	iniqtatẽ,comedẽtes pplm(	iniqtatẽ q deuorant plebẽ meã	τὴν ἀνομίαν, οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου
אכלו לחם יהוה	comedeſt panẽ,DEũ (meũ	ſicut eſcam panis.Dominum	ἐν βρώσει ἄρτου. Τὸν κύριον
לא קראו שם פחדו	nõ iuocauerũt.Ibi formida(	ñ inuocauerũt,illic trepidauerũt	οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ἐκεῖ ἐδειλίασαν
פחד כי אלהים	formidiñe,qm̃ DEVS(uerũt	tiore vbi ñ erat tior.Qm̃ dñs	φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι κύριος
בדור צדיק	in generatione iuſti.	in generatione iuſta eſt,	ἐν γενεᾷ δικαίων,
עצת עני תבישו	Cõſilium inopis confudiſtis	conſilium inopis confudiſtis	βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε, ὁ
כי יהוה	quoniam DEVS	quoniam dominus	δὲ κύριος
מחסהו	ſpes eius eſt.	ſpes eius eſt.	ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστι.
מי יתן מציון ישועת	Quis dabit de cion ſalutẽ	Quis dabit ex ſion ſalutare	Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον
ישראל בשוב יהוה	iſrael,qñ reduxerit DEVS	iſrael,cum auerterit dominus	τοῦ ἰσραήλ. ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κν̄ (τὴν
שבות עמו יגל	captiuitatẽ ppli ſui,exltabit	captiuitatẽ plebis ſue exultabit	αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. ἀγαλλιά(
יעקב ישמח ישראל	Iaacob letabitur iſrael.	iacob & letabitur iſrael. .C.	ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.

[illegible]

.C. Tres huius pſalmi verſus, qnt ñ videlʒ ſextũ & ſeptimũ nõ habẽt hebreus nec chaldeus cõtextus. Græcus et nũc illos nõ hʒ, oli cũ

טו מזמור לדוד	XV .Pſalmus Dauidis.	XIIII. In finẽ.pſ.Dauid.	ΙΔ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יהוה מי יגור	DEVS quis peregrinabit	Domine quis habitabit	Κύριε, τίς παροικήσει
באהלך מי ישכן	ĩ tẽtorio tuo,& qs habitabit	ĩ tabñaculo tuo aut qs requeſcet	ἐν τῷ σκηνώματί σου, ἢ τίς κατασκηνώσει
בהר קדשך הולך	ĩ mõte ſancto tuo.Ambulãs	ĩ mõte ſancto tuo.Qui ĩgredit	ἐν ὄρει ἁγίῳ σου. Πορευόμενος
תמים ופעל צדק	integre,& faciens iuſtitiam,	ſine macula:& operat iuſticiã.	ἄμωμος, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην.
ודבר אמת בלבבו	dicẽſq veritatẽ ĩ corde ſuo.	Qui loqt veritatẽ ĩ corde ſuo,	Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.
לא רגל על לשנו	Nec inſimulauit lingua ſua,	qui nõ egit dolũ in lingua ſua.	ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ.
לא עשה לרעהו רעה	nec fecit proximo ſuo malũ,	Nec fecit proximo ſuo malum:	Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν.
וחרפה לא נשא על	& opprobriũ ñ ſuſtinuit ſup	& opprobriũ nõ accepit adũſus	καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ
קרבו נבזה בעיניו	ppĩquo ſuo.Deſpecto ĩ ocu(	pxĩos ſuos.Ad nihil.dedu.ẽ ĩ cõ(	τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ
נמאס ואת יראי	& abiectus timẽteſq (lis ſuis	maligno,timẽtes aũt (ſpectu eis	πονηρευόμενος, τοὺς δὲ φοβουμένους τὸν κν̄
יהוה יכבד נשבע	DEũ glorificat,iurat (cuniã	dominum glorificat.Qui iurat	δοξάζει. Ὁ ὀμνύων (κύριον
להרע ולא ימר כספו	vt ſe affligat nec variat.Pe(	pxĩo ſuo & nõ decipit,q pecũiã	τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν, τὸ ἀρ(
לא נתן בנשך ושחד	ſuã ñ dedit,ad vſu.& mũera	ſuã nõ dedit ad vſurã,& mũera	αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα
על נקי לא לקח עשה	adũſũ ĩnoxiũ ñ accipit faci(	ſr ĩnocẽtẽ ñ accepit.Qui facit	ἐπ᾽ ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν
אלה לא ימוט לעולם	hec nõ mouebit ĩ etnũ.(ens	hec,nõ cõmouebitur ĩ eternũ.	ταῦτα, οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
טז מכתם לדוד	Xvi.Mictã.i.muſices vas.(	XV.Tituli ĩſcriptõ ipſi dauid.	ΙΕ. Στηλογραφία τῷ Δαβίδ.
שמרני אל כי חסיתי	Cuſtodi me Deus) (Dauid.	Conſerua me dñe qm̃ ſperaui	Φύλαξόν με κύριε ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα,
בך אמרת ליהוה	ĩ te.Dixi Deo.A.)qm̃ ſpaui	in te,dixi domino (meoꝝ	εἶπα τῷ κυρίῳ
אדני אתה טובתי	deus meus es tu,bonũ meũ	deus meus es tu,qm̃ bonorum(	κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου
בל עליך לקדושים	non eſt ad te.Sanctis	non eges.Sanctis	οὐ χρείαν ἔχεις. Τοῖς ἁγίοις
אשר בארץ	qui in terra ſunt,	qui ſunt in terra eius	τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
והמה אדירי	& magnificis	mirificauit	ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος,

شداهم وطريق السلا		
مة ما عرفوه وليس خوف		
الله امام اعينهم		
الم يعلم جميع عاملي	הלא ידעו כל עבדי	Nunquid ſciunt omnes operatores
الاثم الذين ياكلون شعبي	שקרא מיכלי עמי	mendacii.comedẽtes populum meum
اكل الخبز والرب	מיכלין לחמא שמא דיי	comedunt panem, nomen DEI
لم يدعوا انهم خافوا	לא ברכו תמן דחילו	non benedixerunt. Ibi timore
هناك خوفا حيث لا خوف	דלוחא דשקר ולא הוה	timuerunt mendacium quem
لان الرب في جيل الابرار	למדחל מטול	non decebat timere, quoniam
المسكين سفهوا راي	דמימרא דיי בדר צדיקין	verbum DEI in generatione iuſtorũ.
وان الرب	מלכת ענייא דמסתכלין	Conſilium pauperum quod cogitant
لرجاه من يعطي	לכון תבהתון מטול	in vos vituperaſtis, quoniam
من صهيون خلاصا	דשוי דיי סברתיה	poſuerunt in DEO ſpem ſuam.
لاسرايبل اذا رد الرب	מאן יתן מציון פורקנא	Q uis iuſſit moueri a cion redẽptionẽ
سبي شعبه بتهلل	דישראל באתבות יי גלות	iſraelis. Q ñ ĩduxerit Deꝰ captiuitatẽ
يعقوب ويفرح اسرايل	ציון ירנן יעקב יחדי ישראל	cion exultabit Iaacob, letabiť iſrael.

Nabal ille de quo legiť in libris regum multis a Dauide bonis donatus nullam, gratitudinem oſtẽdit. Vnde merito נבל .i. ingratus dictus eſt. Libuit ꝓinde authoritatẽ Auenezra ſecutus que etiã rõne fulcitur magis interpretari quod hic legiť אמר נבל Dixit ingratus, quã dixit ſtultus. Verbum etiam arabicũ huic correſpondẽs immanem, potius & impium ac immitem quã ſtultum ſignificat. Verba autẽ Auenezra ſtudioſis hebree lingue hoc loco ſubiicimus לא אמר נבל בפעשיו ולא אכם בלבו ולפי דעתי העושה טובה אם יקרא נדיב ופשלם רעה לפי שהטיב עמו יקרא נבל והוא שאמר לא יקרא עוד לנבל נדיב כי הוא הפנו לכך אמר על נבל

forſã habuit eos græcus ꝙ ſuſpicari lꝫ, tũ ex utraqꝫ arabica iterp̃tatiõe ſyra uideliꝫ & egyptia q̃s e græco deſumptas nõ dubito ĩ qua ẽt nũc ui ſunt, tũ ex tertio capite ep̃le Pauli ad romãos ubi græcã lrãm q̃ ut arbitrãſ nõnulli .lxx. duoꝝ fuit iterp̃tũ cũ his iſerit uerbis.

الرابع عشر المزمور	תושבחתא דדוד	XV. Laudatoria Dauidis.
يسكن يا رب من	יי מן יהי חמי למידר במשכנך	Deus q̃s dignꝰ vt hĩtet ĩ tab̃naclõ tuo
او من يحل في مسكنك	ומן יהי חמי למשרי בטור בית	& q̃s meretur hoſpitari ĩ mõte domus
في طور قدسك الا الذي	מקדשך דמהלך	ſanctitatis tue. Q ui ambulat
يمشي بلا عيب ويعمل البر	בשלימות ועביד צדקתא	in perfectione & operatur iuſta,
ويتكلم في قلبه بالحق	וממליל קושטא בלביה	& loquitur veritatem in corde ſuo.
ولا يغش بلسانه احدا	לא אכל קורצין בלישניה	Non facile detrahit lingua ſua,
ولا يصنع بقريبه سوا	לא עבד לחבריה בישתא	nec facit proximo ſuo malum
ولا يلتمس لجيرانه	וחיסודא לא סובר על	& opprobrium non ſuſtinet ſuper
عارا فاعل الشر مرذول	קריביה יִשִיט באנפוהי	propinquo ſuo. Deſpecto coram eo
امامه عبداه تشبا الانفه	ובסיר וית דחליא	& contempto, atqui timentes
يمجد اتقيا الرب يحلف	דיי מיקר ימי	DEVM glorificat, iurat (cuniã
لقريبه ولا يكذب ولا يعطي	לאבאשא ולא משקר סימתיה	vt affligat ſe ipm, & nõ peierabit. Pe(
فضته بالربا ولا يقبل	לא יהב בחיבוליא ושוחדא	ſuam non dat ad vſuram, & munus
الرشوة على الزكي الذي	על זכאה לא קביל דעבד	ſuper innocentẽ nõ accipit. Q ui facit
يفعل هذا يدوم الى الابد	אלין לא יזוע לעלמא	hec non mouebitur in eternum.
المزمور الخامس عشر	גליפא תריצא לדוד	XVI. Sculptura recta, Dauidis.
احفظني يارب فاني عليك	נטר יתי יי מטול דסברית	Cuſtodi me DEVS q̃m confiſus ſum
توكلت قلت للرب	במימרך אמרת נפשי	in verbo tuo. Locuta es tu anima mea
انت هو ربي وانت غير	קדם יי אלהי ברם טבתי לא	corã DEO deo meo, nẽpe bonũ meũ ñ
محتاج الى حسناتي لاطهار	מתיהבא אלא מנך לקדישיא	procedit niſi a te. Sanctis
بقديسيه عجيبه في ارضه	די בארעא אודעו תוקפא	qui ſunt ĩ terra, manifeſtate virtutem
وجعل	גבורתיה מן שמיא ותקיפין	fortitudinis eius de celis, valẽtibus ãt

.A. Dixi Deo Deus meus. Libro midras tehiliꝫ אמר דוד לפני הקבה רבונו של עולם שהייתי מלך הטוב תיך עלי אם לו תבת אני פחוק לך טובת טובתי בל עלוך חסי אני פחוק טובת וקדושי אשר בארץ המה שאין תבת קורא לצדיקים קדושים עד שינתנו

כִּי אֶרְאֶה שָׁמֶיךָ מַעֲשֵׂי	Videbo enī cęlos tuos, opa	Q̄m videbo celos tuos opera	Ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς, ἔργα
אֶצְבְּעֹתֶיךָ יָרֵחַ	digitorum tuorum lunam	digitorum tuorum, lunam	τῶν δακτύλων σου, σελήνην
וְכוֹכָבִים אֲשֶׁר	& ſtellas que	& ſtellas que	καὶ ἀστέρας ἃ
כּוֹנָנְתָּה מָה אֱנוֹשׁ	cōpoſuiſti. Quid eſt homo,	tu fundaſti. Quid eſt homo	σὺ ἐθεμελίωσας. Τί ἐστιν ἄνθρωπος
כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן	q̄m recordaberis eis, vł filiū	φ memor es eius, aut filius	ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ, ἢ υἱὸς
אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ׃	hoīs quoniā viſitabis eum,	hominis quoniam viſitas eum.	ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν.
וַתְּחַסְּרֵהוּ מְּעַט	Minuiſti eum parum	Minuiſti eum paulo minus	Ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι
מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד	a DEO, gloria	ab angelis, gloria .A.	παρ' ἀγγέλους, δόξῃ
וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ׃	& decore coronabis eum.	& honore coronaſti eum	καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי	Dabis ei poteſtatem, ī opere	& conſtituiſti eum ſuper opera	καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα
יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת	mãuū tuaꝝ, cūcta poſuiſti ſb	manuū tuaꝝ. Oīa ſubieciſti ſub	τῶν χειρῶν σου, Πάντα ὑπέταξας ὑπο-
רַגְלָיו צֹנֶה וַאֲלָפִים	pedibꝰ eius. Oues & armēta	pedibus eius oues & boues	κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα καὶ βόας
כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת	omnia, inſuper & animalia	vniuerſas, inſuper & pecora	ἁπάσας, ἔτι δὲ τὰ κτήνη
שָׂדָי צִפּוֹר שָׁמַיִם	agri. Auis celorum,	campi. Volucres celi	τοῦ πεδίου. Τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
וּדְגֵי הַיָּם עֹבֵר	& piſces maris, qui trāſeunt	& piſces maris, qui perambulāt	καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπο-
אָרְחוֹת יַמִּים יְהוָה	ſemitas ponti. DEVS	ſemitas maris. Domine	ρευόμενα τρίβους θαλασσῶν. Κύριε ὁ κύριος
אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר	dñator noſter, q̄ magnificū	dominus noſter, q̄ admirabile	ἡμῶν ὡς θαυμαστὸν
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃	ē nomē tuū ī vniuerſa terra.	eſt nomē tuū in vniuerſa terra.	τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

Pauli ad Hebreos hebraico ſermone ſcriptam, uertit in grecum. utebatur enim uocabulo Paulus quo & Dauid, & a DEO dicebat. * Quomodo enim ab angelis diceret cum hunc locum ubiq; intelligat de Chriſto, & de eo ad Hebreos dicat: ſedet ad dexteram maieſtatis eius in excelſis, tanto melior angelis effectus, quanto pre illis differentius nomen hereditauit. & cum introducit primogenitum in orbem terre dicit & adorent eum omnes angeli DEI. quomodo igitur legendum eſt minuiſti eum paulominus ab angelis? Sed quia cum in forma DEI eſſet, non rapinam arbitratus eſt ſe eſſe equalem DEO, exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens. idcirco recte dicitur minoratus paulominus a DEO. Preterea ad epheſios de patre & eo locutus. conſtituens inquit ad dexteram ſuam in celeſtibus ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. quomodo igitur minoratus iure ſcribetur ab angelis, qui conſtitutus eſt ſuper omnem principatum & poteſtatem & uirtutem & dominationem. ſunt enim principatus, poteſtates & uirtutes angelis ſuperiores. Adde quod adiungit & ſuper omne nomen quod nominatur non ſolum in hoc ſeculo, ſed etiam in futuro. ne credas eum minorem thronis, cherubim aut ſeraphim. Ceterum Ioannes de Chriſto loquens, qui de ſurſum uenit, ſuper omnes eſt. & pater diligit filium, & omnia dedit in manus eius, qua igitur ratione qui ſuper omnes eſt, & cui pater dedit omnia, minor aſſeretur angelis. Ad hec. Si Paulus in epiſtola ad hebreos ſcripſit, minuiſti eum paulominus ab angelis, qui fit ut dicat omnia ſubieciſti ſub pedibus eius. in eo enim φ omnia ei ſubiecit, nihil dimiſit non ſubiectum ei. Et ad Corinthios, omnia ei ſubiecit ſub pedibus eius. cum autem dicit omnia ſubiecta ſunt ei, procul dubio preter eum qui ſubiecit ei omnia. Vides igitur non uelle eum minoratum paululum ab angelis (alioqui ruit eius argumentatio) ſed ubiq; legendum eſſe a DEO. quid enim abſonum, ei qui paulominus a DEO minoratus eſt, ſubiecta eſſe omnia, preter eum qui ſubiecit ei omnia, ideſt patrem & diuinitatem ipſam, & qua paulominus minutus eſt ab eo qui ſubiecit ei omnia illi ſubiectum eſſe. uides etiam quomodo non paſſibiliter, non carnaliter diuinus Paulus intelligit oues & boues, & quod ſequitur, ſed uiuifice & intellectualiter, ut par rationabileq; eſt, pro celeſtibus, terreſtribus & infernis. alioqui non colligat ex hac prophetia, omnia ei ſubiecta eſſe, preter eum qui ſubiecit ei omnia. At dicet fortitan quiſpiam contentioſus, minutus eſt paulominus ab angelis ſecundum humanitatem. Verum illum noſſe oportuit, filium hominis hypoſtaſeos & perſone nomen eſſe, non nature. ſic apud Mattheum dominus de ſe, dominus enim eſt filius hominis etiam ſabbati. Et in Marco. ut autem ſciatis quia filius hominis habet poteſtatem in terra dimittendi peccata ait paralytico, tibi dico ſurge. tolle grabatum tuum, & uade in domum tuam. & ſtatim ſurrexit ille, & ſublato grabato abiit inde coram oībus. Et in Luca. Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nube cum poteſtate magna & maieſtate. Et in Ioanne de ſe dicit ad Nicodemum. nemo aſcendit in celum, niſi qui deſcendit de celo filius hominis qui eſt in celo. ſi ergo puram naturam dicit non hypoſtaſim quomodo dicat filius hominis qui eſt in celo, cum ſecundum humanitatem & in terra eſſet, & Io-

ט לַמְנַצֵּחַ עַלְמוּת	IX .Ad victoriā. almut. i.	IX. In finem	θ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
לַבֵּן מִזְמוֹר	inſtrumēto muſices, filio.	pro occultis filii.	τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ,
לְדָוִד׃	Pſalmus, Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל	Cōfitebor DEO in toto. B.	Confitebor tibi domine in toto	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ
לִבִּי אֲסַפְּרָה כָּל	corde meo narrabo omnia	corde meo, narrabo omnia	καρδίᾳ μου, διηγήσομαι πάντα
נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ אֶשְׂמְחָה	mirabilia tua. Letabor	mirabilia tua. Letabor	τὰ θαυμάσιά σου. Εὐφρανθήσομαι
וְאֶעֶלְצָה בָךְ אֲזַמְּרָה	& gaudebo in te, canam	& exultabo in te pſallam	καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί, ψαλῶ
שִׁמְךָ עֶלְיוֹן׃ בְּשׁוּב	noī tuo altiſſime. Cūcōuerſi	noī tuo altiſſime. In cōuertēdo	τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Ἐν τῷ ἀποστραφῆναι

لاني رايت السموات صنع	מטול דאחמי שמיך	Quoniam ſuſpicio celos tuos,
يديك القمر	עובדי אצבעתך סיהרא	opera digitorum tuorum, lunam
والنجوم انت	וכוכבים דאת קנתא	& ſtellas que tu concinnaſti.
اتقنتها من هو الانسان	מא בר אנש	Quid eſt filius hominis
الحيد ذكرته وابن	ארום תדכר עובדוי ובר	quõ recordaris opationũ eius, & filius
الانسان الحيد افتقدته	אנש ארום תסער עלוי	hominis quoniam viſitas eum.
نقصته يسيرا	ותחסרתיה קליל	Minuiſti autem eum minimo
من الملايكة بالمجد	מן מלאכיא ויקרא	ab angelis, gloria
والوقار توجته	ושבהורא תכלילניה	& ſplendore coronaſti eum.
وعلى اعمال يديك	אשלטתיה בעובדי	Dediſti ei poteſtatem in operibus
اقمته كلا اخضعت تحت	אידך כולא שויתא תחות	manuum tuarum, omnia poſuiſti ſub
قدميه جميع الغنم	ריגלוי עאן ותורי	pedibus eius, Oues & tauros
والبقر وبهايم	כולהון ולחוד בעירי	omnes, & inſuper beſtias
الشهل وطير السما	חקלא צפר שמיא	agri. Aues celi
وسمك البحر السالكة	ונוני ימא חורתן ותנינה	& piſces maris, & leuiatam tranſiens
بعمق البحار ايها الرب	אורחת ימיא יי	vias maris DEVS
ربنا ما اعجب	אלהא רבוננא כמא תקיף	deus preceptor noſter, quam forte
اسمك في الارض كلها	ומשבח שמך בכולא ארעא	& laudabile ē nomē tuũ i vniũſa terra.

.A. Minuiſti eũ paulominus ab ãgelis. Lapſus eſt hoc loco quantũ ego ſentio chaldeus interpres ſup uerbo אלהים ELOHIM Quod uertendũ fuerit DEO uti Hieronymus uertit & ipſe inſuper. Quod perperã an recte factum ſit manifeſtum fiet legenti quã ſubiicimus Fabri noſtri de re hac diſputationē. Hieronymus ex hebreo minues eũ paulominus a DEO, i ceteris tralationibus habetur ab angelis, in hebraica aute quẽadmodũ & Dauid ſcripſit a deo. hic recte illic perperã. ſed ſeptuaginta duo interpretes dicẽtes ab angelis, ueriti ſunt dicere a deo ne plus homini q̃ par eſt tribuerẽt, nõ intelligentes hunc locũ nõ intelligi debere de ſimplici hoie, ſ3 de DEO hoie. ſimili errore lapſus eſt qui epiſtolam

queretur in terra, & nondum conſcendiſſet in celum. Et cum ſe nominat filium hominis, nos illuminat ad intelligendas ſcripturas & prophetias, filium hominis continentes nõ de puro homine, ſed de ſe intelligi debere. Certum eſt igitur filium hominis de perſona intelligi debere & nullo pacto quadrare poſſe quod dicitur, minuiſti eum paulominus ab angelis. Sed & de natura uide, ne etiam id, paulominus ab angelis non congruat. legimus enim in Apocalypſi. dignus eſt qui occiſus eſt accipere uirtutem, & diuinitatem, & ſapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem. & omnem creaturam que in celo eſt, & ſuper terrã, & ſub terra, & que ſunt in mari, & que in eo, omnes audiui dicentes. ſedenti in throno & agno, benedictio, & honor, & gloria, & poteſtas in ſecula ſeculorũ. quid enim per ſedentem in throno niſi diuinitas, & per agnum niſi humanitas deſignatur, cui nihilominus omnis creatura in celo, in terra, & mari dat benedictionem, honorem, gloriam & poteſtatem. qui fit igitur, ut aliter q̃ ſpiritus ſanctus per prophetam locutus eſt, dicamus minuiſti eum paulominus ab angelis, qui adoratur ab omnibus angelis, & non potius dicamus ut ueritas habet, minuiſti eum paulominus a DEO. At forte rurſum inſurges: ubi habemus angelis hebraice ELOHIM habetur, quod nomen DEI plurale eſt. quare diis potius q̃ deo erit dicendum. Noſſe etiam oportet conſuetudinem eſſe tranſlatorum ſiue unice ſiue pluratiue nomen dei ponatur per ſingularem numerum transferre. ut pſalmi. xliiii. uerſu. ix. propterea unxit te deus ubi deus ELOHIM. pſalmi. l. uerſu. xi. cor mundum crea in me deus. pſalmi. lxvi. uerſu. vi. poſt benedicat nos continuo duobus in locis ſubiungitur ELOHIM. & pſalmus lxxi. deus iudicium tuum regi da, ab illo uocabulo incipit. uides igitur quomodo ELOHIM ſingulariter transferunt non pluraliter. Et myſterium continet ea uocis pluralitas, non diuinitatis ſed diuinarum hypoſtaſeon pluralitatem inſinuans. Quo quidem ſacramento nihil fuerit ab orthodoxe fidei integritate alienum, ſi hoc in loco exinanitus paulominus a pluribus, patre ſcilicet & ſpiritu ſancto filius deſignetur. quorum neuter carnem aſſumpſit: ſed ſolus filius. unde inſani heretici Noetiani & Sabelliani & qui patrem filium & ſpiritum ſanctum in unam hypoſtaſin confundunt & eque patrem & ſpiritum ſanctum ut filium natũ & paſſum uolunt, redarguuntur & eorũ retunditur inſania. Nã alioqui & pater & ſpiritus imminuti eſſent formã ſerui accipientes, aut filius nõ eſſet par ſuper imminutus ab eis. quid igitur uetabit quo minus legere audeamus minuiſti eum paulominus a deo, ut & ueritas habet & ſpiritus ſanctus per prophetã intonuit. Quare uos per IHESVM & hoc dulce & benedictũ nomen oro, ut a modo in eccleſiis & cõgregationibus ſanctorũ pſallatis ſapienter, minuiſti eũ paulominus a deo gloria & honore coronaſti eũ & conſtituiſti eũ ſuper opera manuum tuarum, mendas codicũ eluite, & ad incudẽ locũ beatiſſimi Pauli ad hebreos reuocate legentes minuiſti eũ paulominus a deo. & paulopoſt. & eũ autem qui modico a Deo minoratus eſt uidemus IHESVM propter paſſionem mortis gloria & honore coronatum, audete nihil ueremini, faceſſat uetus error. ei uero qui largitus eſt intelligentiam, omnis honor & gloria per immenſa ſecula. amen.

	לשבחא על מיתותא דגברא	IX. In laudem, pro morte viri,
	דנפק גולייתא מביני	qui egreſſus eſt princeps de medio
مزمور التاسع	משריתא תושבחא לדוד	exercituum. Laudatoria, Dauidis.
اشكرك يا الله من كل	אשבח קדם יי בכל	Laudabo coram DEO in toto
قلبي واقص جميع	לבבי אשתעי כולהון	corde meo, narrabo omnia
عجايبك افرح	פרישתך אחדי	mirabilia tua. Gaudebo
واشرك وارتل اسمك	ואבוע בך אשבח	& letabor in te laudabo
ايها العلي حين يولون	שמך עילאה בזמן דתוב	nomẽ tuũ altiſſimũ, Quãdo reuerteẽ

.B. Confitebor Deõ in toto corde meo. Libro midras tehilim. i. ביצר הטוב וביצר הרע שלא יהא בלבי נקף eũ concupiſcentia bona, & cum concupiſcẽtia mala, adeo quod nõ ſit in corde meo dubiũ.

אוֹיְבַי אָחוֹר יִכָּשְׁלוּ	fuerit inimici mei retrorſū,(	inimicū meū retrorſū īfirmabūt	Τοὺς ἐχθρούς μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι
וְיֹאבְדוּ מִפָּנֶיךָ א א	&pierīt a facie tua. (corrue	& peribunt a facie tua.	καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου
כִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי	Feciſti.n.iudiciū meū,(rint	Quoniā feciſti iudiciū meum	Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου
וְדִינִי יָשַׁבְתָּ לְכִסֵּא	&cām meā,ſediſti ſup ſoliū	& cām meā,ſediſti ſup thronū	καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου
שׁוֹפֵט צֶדֶק׃ גָּעַרְתָּ	Iudex iuſtitie.Increpuiſti	qui iudicas iuſtitiā. Increpaſti	ὁ κρίνων τὴν δικαιοσύνην. Ἐπετίμησας
גוֹיִם אִבַּדְתָּ	gentes perdidiſti	gentes& periit	ἔθνεσι καὶ ἀπώλετο
רָשָׁע שְׁמָם	impium ,nomen eorum	impius,nomen eorum	ὁ ἀσεβής, τὸ ὄνομα αὐτοῦ
מָחִיתָ לְעוֹלָם וָעֶד׃	deleſti ī ſclm &ī ſempitnū.	deleſti in eternū:& in ſclm ſcli.	ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα (
הָאוֹיֵב	Inimice,	Inimici	τοῦ ἐχθροῦ (τοῦ αἰῶνος
תַּמּוּ חֳרָבוֹת	cōplete ſūt deſtructiōes tue	defecerunt framee (xiſti.	ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι
לָנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ	īſēpitnū,&ciuitates ſubūti(	in finē,& ciuitates eorꝝ deſtru(	εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες.
אָבַד זִכְרָם הֵמָּה׃	pīit mēoria eorꝝ cū ipis.(ſti,	Periit memoria eorꝝ cū ſonitu,	Ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου
וַיהוָה לְעוֹלָם	DEVS autē in ſempiternū	& dominus in eternum	καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα
יֵשֵׁב	ſedebit, (ſuum.	permanet.	μένει.
כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ׃	ſtabiliuit ad iudicādū ſoliū(	Parauit in iudicio thronū ſuū,	Ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.
וְהוּא יִשְׁפֹּט תֵּבֵל	Et ipſe iudicabit orbem	& ipſe iudicabit orbem terre	καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים	In iuſtitia iudicabit populos	in equitate , iudicabit populos	ἐν δικαιοσύνῃ, κρινεῖ λαοὺς
בְּמֵישָׁרִים׃ וִיהִי	in equitatibus.Et erit	in iuſtitia.Et factus eſt	ἐν εὐθύτητι, καὶ ἐγένετο
יְהוָה מִשְׂגָּב לַדָּךְ	DEVS robur pauperis,	dominus refugium pauperi,	κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
מִשְׂגָּב לְעִתּוֹת בַּצָּרָה׃	robur opportunū ī āguſtia.	adiutor ī opportūitatibꝰ ī tri(	βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσι.
וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי	Et cōfidēt ī te cognoſcētes	Et ſpēt ī te q noueīt (bulatōe.	καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σοὶ οἱ γινώσκοντες
שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ	nomē tuū,qm̄ nō dereliqſti	nomē tuū,quoniā nō dereliqſti	τὸ ὄνομά σου, ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες
דֹרְשֶׁיךָ יְהוָה׃ זַמְּרוּ	querētes te DEVS.Cātate	querentes te domine . Pſallite	τοὺς ἐκζητοῦντάς σε κύριε. Ψάλατε
לַיהוָה יֹשֵׁב צִיּוֹן	DEO habitatori cion,	domino qui habitat in ſion,	τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν σιών,
הַגִּידוּ בָעַמִּים	annunciate in populis	annunciate inter gentes	ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι
עֲלִילוֹתָיו׃ כִּי דֹרֵשׁ	opationes eius.Qm̄ ingrēs	ſtudia eius.Quoniā requirens	τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ὅτι ὁ ἐκζητῶν
דָּמִים אוֹתָם	ſanguinem eorum (motis	ſāguinē eorꝝ recordatus ē,nō ē	τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη, οὐκ ἐπελάθετο (
זָכָר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת	recordatus ē,nō ē oblitꝰ cla(	oblitꝰ clāorē paupꝝ.Miſerē mei	τῶν πενήτων. Ἐλέησόν με (τῆς κραυγῆς
עֲנָוִים׃ חָנְנֵנִי	pauperum.Miſerere mei	domine , vide humilitatē meā	κύριε ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου
יְהוָה רְאֵה עָנְיִי	DEVS uide afflictionē meā	de inimicis meis.Qui exaltas(	ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου. Ὁ ὑψῶν με
מִשֹּׂנְאָי מְרוֹמְמִי	ex oſoribus meis,exaltator(	de portis mortis,vt (me	ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ὅπως
מִשַּׁעֲרֵי מָוֶת׃ לְמַעַן	de portis mortis. ppea(meꝰ	annunciē oēs laudationes tuas	ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου,
אֲסַפְּרָה כָּל תְּהִלָּתֶיךָ	narrabo omēs laudes tuas,	in portis filie ſion.	ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς σιών,
בְּשַׁעֲרֵי בַת צִיּוֹן	in portis filie cion,	Exultabo in ſalutari tuo,	Ἀγαλλιασόμεθα ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου,
אָגִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ׃	exultabo in ſalutari tuo.	infixe ſunt	ἐνεπάγησαν
טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת	Demerſe ſūt gētes,ī īteritu	gentes in interitu (ſcōderūt	ἔθνη ἐν διαφθορᾷ (ἔκρυψαν
עָשׂוּ בְּרֶשֶׁת זוּ טָמָנוּ	quē fecerūt , in rete iſtud ꝙ	quē feceīt.In laqo iſto quē ab(	ᾗ ἐποίησαν. Ἐν παγίδι ταύτῃ ᾗ (
נִלְכְּדָה רַגְלָם׃ נוֹדַע	abſcōdeīt,captꝰ ē pes eorꝝ.	cōphēſus ē pes eorꝝ.Cognoſceē	συνελήφθη ὁ πούς αὐτῶν. Γινώσκεται
יְהוָה מִשְׁפָּט עָשָׂה	Agnitꝰ ē Deꝰ iudiciū facieſ	dominus iudicia faciens,	κύριος κρίματα ποιῶν,
בְּפֹעַל כַּפָּיו נוֹקֵשׁ	ī ope palmarū ſuaꝝ corruit	In operibus manuum ſuarum	ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ
רָשָׁע הִגָּיוֹן סֶלָה׃	impius ſonitu ſempiterno.	comprehenſus eſt peccator.	συνελήφθη ὁ ἁμαρτωλός. διάψαλμα.

اعداي على ادبارهم يضعفون	בעיל דבבי לאחורא	pſonus odii mei retrorſum, & ſpitabũt
ويبيدون جميعا من بين	יתקלון ויהובדון מן קדמך	& peribunt a conſpectu tuo.
يديك لانك قضيت وانتقمت	בטול דעבדת דיני	Quoniam feciſti iudicium meum
لي باحباز الحق استويت	ודיני יתבת על כורסי	& cauſam meam. Sediſti ſuper ſedem
على العرش رجزت	דינא ואתיגזפת	Iudex iuſtus, increpuiſti
الشعوب وابدت	עממי דפלשתאי הובדת	populum paleſtinorum, perdidiſti
المنافق ومحوت اسمه	גלית רשיעא שומהון	Goliam impium, nomen eorum
الى الابد والى ابد الابد	מחיתא לעלמי עלמין	deleſti in ſecula ſeculorum.
لانك ابدت	וכד נפל בעיל דבבא	Dum caderet patronus inimicitie,
سلاح العدو	אשתציו וקרויהון אצדו	deſtructi ſũt, & ciuitates eo℞ delete ſt
الى الابد واخربت مدايته	לעלמא וקרויהון צדיתא	in ſempiternũ, ceſſauit habitatio eo℞,
وازلت ذكريها بصراخ	הובדת ודכרניהון מנהון	deleuiſti memoriam eorum ab illis.
والرب حاضر الى	ויי לעלמיה עלמין	DEVS autem in ſecula ſeculorum,
الابد	מותביה בשמי מרומא	habitatio eius in celis altiſſimis,
اعيد كرسيه للقضا	תקן לדינא כורסייה	dirigit ad iudicium ſedem ſuam.
ليقضى بالعدل	והוא ידין ארעא	Et ipſe iudicabit terram
للمسكونة ويدين الشعوب	בצדקתא ידין עממיא	in iuſtitia iudicabit populos
بال استقامة	בתריצותא יהי מימרא	in equitate. Et erit verbum
الرب كان ملجا للفقير	דיי תקוף למסכינא	DEI fortitudo miſero,
وعونه في زمان احزانه	תקוף בעידני עקתא	fortitudo in temporibus moleſtie.
فليتوكل عليك جميع العارفين	ויתרחצון במימרך ידעי	Et confident in ſermone tuo ſcientes
باسمك لانك لم تخذل	שמך מטול דלא שבקת	nomen tuum, quoniã non dereliquiſti
من يبتغيك يارب رتلوا	תבעייך יי שבחו קדם	querentes te DEVM. Laudate coram
للرب الساكن في صهيون	יי דאשרי שכינתיה	DEO, qui poſuit diuinitatem ſuam
واخبروا في الامم	בציון חוו בעממיא	In cion, annunciate in populis
عجايبه فانه ذكر الطالب	עובדוי מטול דתבע	opera eius. Quoniam requirens
لدما يهم	דמא דזכאין ית צדיקי	ſanguinẽ eorũ qui mundi & iuſti ſunt,
ولم ينس دعوة	דכיר ולא שלי קבלת	recordatur nec obliuiſcitur clamoris
المسكين ارحمني	עינותני חוס עלי	humilium. Miſerete mei
يارب وانظر الى ذلي	יי חמי סיגופי מרדפי	DEVS vide afflictionem meam
من اعداي يارافعي	מן מעלני	ex oſoribus meis, exalta
من ابواب الموت لكي	מותא מן בגלל	me ab ingreſſu mortis. Huius gratia,
اقص جميع تسابيحك	דאשתעי לכולהון שבחך	narrabo omnibus miracula tua,
في ابواب بنت صهيون	במעלני תרעי כנישת	In ingreſſibus portarum eccleſie
اتهلل بخلاصك	ציון אדוץ בפורקנך	cion, letabor in redemptione tua.
انغرست الامم في الفساد	טמעו עממיא בשחותא	Demerſi ſunt populi in foueam
الذي صنعوا والفخ الذي	דעבדו במצודתא דנו טמרו	q̃ fecerũt, In rete hoc quod inſidiabant,
اخفوه علقت ارجلهم يعرف	איתחדת רגליהון גלי	captus eſt pes eorum. Manifeſtum
الرب انه صانع	יי דין דעבד	eſt DEO iudicium quod fecit,
الاحكام يجازى	בעובדוי איתקל רשיעא	in operibus ſuis corruit impius,
الخاطي بما صنعت يداه	ירנון צדיקי לעלמין	gaudebunt iuſti in eternum.

ישובו רשעים	Conuertantur impii	Conuertantur peccatores	Ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
לשאולה כל גוים	in infernum omnes gentes	in infernum,omnes gentes	εἰς τὸν ᾅδην, πάντα τὰ ἔθνη
שכחי אלהים	que oblite ſunt DEVM.	qui obliuiſcuntur DEVM.	τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ.
כי לא לנצח ישכח	Q̃m nõ ĩ eternũ obliuioni	Quoniam non in finẽ obliuio	Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται
אביון תקות	erit pauper,expectatio	erit pauperis,patientia	ὁ πτωχός, ἡ ὑπομονὴ
ענוים תאבד לעד:	paupꝝ nõ pibit ĩ ppetuũ.A	pauperum nõ peribit in finem.	τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τέλος.
קומה יהוה אל יעז	Surge DEVS nõ cõforteť	Exurge dñe non confortetur	Ἀνάστηθι κύριε μὴ κραταιούσθω
אנוש ישפטו	homo,iudicentur	homo,iudicentur	ἄνθρωπος, κριθήτωσαν
גוים על פניך:	gentes ante faciem tuam.	gentes in conſpectu tuo.	ἔθνη ἐνώπιόν σου.
שיתה יהוה מורה	Pone DEVS terrorem	Conſtitue domine legiſlatorem	Κατάστησον κύριε νομοθέτην
להם ידעו גוים	eis ſciant gentes,	ſuper eos,vt ſciant gentes	ἐπ᾽ αὐτούς, γνώτωσαν ἔθνη,
אנוש המה סלה:	eos hoĩes in ſempiternum.	quoniam homines ſunt.	ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν. Διάψαλμα.
למה יהוה תעמד	X. B. Quare DEVS ma(	Vt quid domine receſſiſti	Ἵνα τί κύριε ἀφέστηκας
ברחוק תעלים	a lõge,abſcõderis.C.(nebis	longe,deſpicis	μακρόθεν, ὑπερορᾷς
לעתות בצרה:	in temporibus anguſtie.	ĩ opportũitatibus ĩ tribulatõe.	ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψεσιν. (πυρίζεται
בגאות רשע ידלק	In ſuperbia impii ardebit	Dum ſuperbit impius incẽditur	Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμ(
עני יתפשו במזמו	pauper capiãtur ĩ ſceleribus	pauper,cõprehẽdunť in cõſiliis	ὁ πτωχός, συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις
זו חשבו כי	que cogitauerunt.Quia	quibus cogitant.Quoniam	οἷς διαλογίζονται. Ὅτι
הלל רשע על תאות	iactat ſe ĩpius ſup deſideriũ	laudatur peccator in deſideriis	ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις
נפשו ובצע ברך	aĩe ſue,& raptorẽ bñdicens	aĩe ſue,& iniquus benedicitur.	τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν εὐλογεῖται.
נאץ יהוה: רשע	blaſphemauit DEũ.Impius	Exacerbauit dominũ peccator,	Παρώξυνε τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός,
כגבה אפו בל ידרש	ſm altitudinẽ furoris ſui ñ(	ſm multitudinẽ ire ſue ñ q̃ret.	κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκ(
אין אלהים כל	nec DEVS ĩ oĩbus(requiret,	Non eſt DEVS in	Οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς (ζητήσει.
מזמותיו:	cogitationibus eius.	conſpectu eius,	ἐνώπιον αὐτοῦ,
יחילו דרכו בכל	Parturiũt vie eius in omni	inquinate ſunt vie illius ĩ omni	βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ
עת מרום משפטיך	tempore,diſtant iudicia tua	tẽpore.Auferuntur iudicia tua	καιρῷ. Ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου
מנגדו כל צורריו	a cõſpectu eius,oẽs ĩſeſtato(	a facie eiꝰ,oĩum inimicoꝝ ſuoꝝ	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πάντων τῶν ἐχ(
יפיח בהם: אמר	deſpicit.Dixit (res ſuos	dñabitur.Dixit (generatione	κατακυριεύσει. Εἶπε (θρῶν αὐτοῦ
בלבו בל אמוט לדר	ĩ corde ſuo,ñ mouebor ĩ ge.	enĩ ĩ corde ſuo nõ mouebor a(	γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐ μὴ σαλευθῶ,(
ודר אשר לא ברע:	& g̃nationem,ero ſine malo	in generationem ſine malo.	εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ. (ἀπὸ γενεᾶς
אלה פיהו מלא	Maledictõe os eius plenũ ẽ,	Cuius maledictiõe os plenũ eſt	Οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει
ומרמות ותך תחת	& dolis & auaricia,ſub	& amaritudine & dolo,ſub	καὶ πικρίας καὶ δόλου, ὑπὸ
לשונו עמל ואון:	lingua eiꝰ labor & vanitas.	lingua eius labor & dolor.	τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.
ישב במארב חצרים	Sedet in inſidiis atriorum,	Sedet in inſidiis cum diuitibus	Ἐγκάθηται ἐν ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων,
במסתרים יהרג	in abſconditis interficiet	in occultis,vt interficiat	ἐν ἀποκρύφοις τοῦ ἀποκτεῖναι
נקי עיניו לחלכה	ĩnocẽtes ocli eiꝰ paupẽ tuũ	innocẽtẽ.Oculi eius ĩ pauperẽ	ἀθῷον. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα
יצפנו יארב במסתר	circũſpiciũt. Inſidiať ĩ abſ(	reſpiciunt,inſidiať ĩ abſcõdito	ἀποβλέπουσιν, ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ
כאריה בסכה יארב	q̃ſi leo ĩ cubi.ſuo ĩſi. (cõdito	quaſi leo in ſpelũca ſua.Inſidiať	ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ. Ἐνεδρεύει
לחטוף עני יחטף	vt rapiat pauperem rapiet	vt rapiat pauperẽ,rapere (ſuo	τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν, ἁρπάσαι (αὐτὸν
עני במשכו ברשתו:	paupe.cũ attra.eũ ad re.ſu.	paupẽ dũ attrahit eũ.In laq̃o(	πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν. Ἐν τῇ παγίδι(
ידכה ישח ונפל	Humi.& deprimeť & cadere	hũiliabit eũ,ĩclinabit ſe & cadet	ταπεινώσει αὐτόν, κύψει καὶ πεσεῖται

يرجع الخطاه الى	יתובו רשיעי	Conuertentur impii
الجحيم وكل الامم	לשאול כולהון עממיא	in infernum, omnes populi
الذين نسوا الله	דאשתליאו דחלתא דאלהא	qui obliti ſunt timoris DEI.
الفقير لا ينساه الرب	מטול דלא לעלמי ישתלי	Q uoniã non ſemp obliuioni tradetur
الى الدهر صبر ذوي	חשוכא סברא דענותני	pauper, ſpes humilium
المسكنة لا يضيع الى الابد	לא תהובד לעלמא:	non peribit in eternum.
قم يا ربي لئلا يتقوى	קומה יי לא יתעשן	Surge DEVS non confortetur
الانسان ولتجزا	בר נשא רשיעא יתדנון	homo impius, iudicentur
الامم امامك	עממיא קדמך:	populi coram te.
ولتعلم	שוי יי דחלתא	Incute DEVS timorem
الشعوب	להון ידעון עממיא	eis, ſciant populi
انهم بشر	דבר נש אנון לעלמין:	eſſe homines eos, in eternum.
لماذا يارب بعدت عنا بعيدا	למא יי תקום	X. Q uare DEVS ſtabis
تغافلت في زمن الشدايد	ברחיק העמר בסתר	a longe, abſconderis in habitaculo
عند تكبر المنافق يحترق	קודשך לעידני עקתא :	ſanctitatis tue, ĩ temporibus moleſtie.
المساكين يوخذون بالمشوره	בגסות רשיעא ירדף	Arrogantia impii perſequetur
التي تشاوروا بها	ענוי יתאחדון בנכלותא	afflictus, capiantur in cogitationibus
يفتخر المنافق بشهوات	דין דחשיבו למעבד מטול	iſtis quas cogitant facere. Q uare
نفسه والظالم يباركه	דאשתבח רשיעא על רגג	iactatur impius ſuper concupiſcentia
الاثيم اسخط الرب	נפשיה ומברך גזלא	anime ſue, & qui benedicit hominem
مثل كثرة سخطه لا يفحص	טליתא מרגיז רשיעא	raptorem reiicit DEVM. Impius
ليس الله	בגסות רוחיה לא יתבע	in arrogantia ſpiritus ſui, nõ requiret
اما مه	אלהא יי בליביה לא גליין	Deũ, dicit ĩ corde ſuo, nõ ſunt mãifeſti
يدنس طرقه في كل	קדם יי כולהון מחשבתיה:	ante DEVM omnes cogitatus mei.
حين ترفع احكامك	מצלחין כל ארחתיה בכל	Proſperãtur cunctę vie eius, in omni
عن وجهه ويتسلط على	עדן רחיקין דינך	tempore, longe ſunt iudicia tua
جميع اعدايه قال	מן קובליה כל מעיקוי:	a facie eius, omnes moleſtatores eius,
في قلبه لا احول جيلا	יתעוף בהון יימר	iraſceturq; in illos. Dixit
بعد جيل بغير سو	בליביה לא אזוע מדר	in corde ſuo nõ mouebor de gñatione
فمه مملو لعنه	לדר מלמעבד בישא:	in generationem ab opere malo.
ومراره وغشا تحت	לוטין פומיה מלי	Blaſphemia os eius plenum eſt,
لسانه تعب والم	נכלין ונכיותא תחות	doloq; & fraude, ſub
جالسا متكمنا مع الاغنيا	לישניה ליעות דשקר:	lingua eius iniquitas & falſitas.
ليقتل الزكي في	יתיב בכמני דירתניא	Sedet in inſidiis villarum
خفيه عيناه تنظران	בטומריא יקטול	in occultis, occidit
الى الفقير وكامن في خفيه	זכאי עינוי למסכיני	innocentem, oculi eius miſeros
كالاسد في مكمنه ليخطف	יסתכון: יכמון בטומרא	obſeruant. Inſidiabitur in occulto
الضعيف يختطف الفقير	היך אריא במטלליה יכמון	quaſi leo in ſpelunca ſua, inſidiabitur
اذا ما جذبه وفي	למחטף ענייא יחטף	vt rapiat pauperem, rapiet
فخه يذله ويتطاطا	ענייא במנגדיה במצדתיה	pauperẽ cũ traxerit rete ſuũ, (dirq;
ويسقط	ויגדד ישוח ויפול	Simulat egritudinẽ & debilitatẽ ca(

A. Addita hec negatio, quod prima apud hebreos, tam primum quam ſecũdum neget uerbum.

.B. Numerus pſalmorum non eſt idem apud oẽs. Nã & patres hebrei uti conſtat ex antiquis eorum codicibus diuerſimode pſalmis numerant. Chaldei quoq; hanc diuerſitatem cõcinnunt & pleriq; aliarũ linguarum homines q̃ pſalterium propria lingua legũt. Diuerſitas uero que ẽ inter nos & hebreos hoc loco icipit. Quare hinc uſq; ad calcem quaſi pſalterii numerus pſalmorũ cõium unitate minuitur a numero hebreorum.

.C. Libro midras tehilim אר יוחנן שלש שנים ומחצה היתה שכינה עומדת בהר הזתים ומכרזת דרשו יי בהמצאו ולא היו משגיחין שנא נדרשתי ללא שאלו נמצאתי ללא בקשוני משל לשיירה שהיתה מהלכת בדרך כיון שחשך בא הבורגן אמר להם כנסו לתוך לבורגן מפני חיה רעה ולסטים אמרו לו אין דרכו של שייר ליכנס לבורגן בלילה כיון שהלך בא עליהם אישון לילה ואפלה חזר ובא לו אצל הבורגן והיה מבקש ממנו שיפתח לו אמר לו הבורגן אין דרכו של בורגן לפתוח בלילה לפי שאין דרכו לקבל אדם בלילה בשעת חזן בשבקשתי והכנסתיך לא רצית עכשו שתרצה איני רוצה והכניסך כך אמר הקבה ורשעים בהמצאו שובו בנים שובבים ולא היו מבקשים לשוב אמ להם הקבה אלכה ואשובה אל מקומי הראשון כיון שנמסרו למלכיות שנמסרו כחיות התחילו צועקים ומתאוים תעמוד ברחוק אמ הקבה כשבקשתי ואבקשתם עכשו אתם מבקשים מפני ואני שומע רבם מרת מגרופות שנא יהי כאשר קרא ושמאוהם ושלום עד עולם עד עידן עידנין ועוד עידן

.f. Dixit. R. Iochanan. Tribus annis cum dimidio ſteterit diuinitas in monte oliuarum, & clamauit. Querite Deum dum inueniri poteſt, & non fuit eis cure. Sicut di

בעצומיו חלכאים:	faciet I fortitu.ſua paupes.	cũ dominatus fuerit pauperũ.	ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
אמר בלבו שכח אל	Dixit i corde ſuo oblitus ẽ(	Dixit.n.i corde ſuo oblitꝰ ẽ deꝰ	Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιλέλησται(
הסתיר פניו בל	abſcõdit faciẽ ſuã ñ(DEVS	auertit faciem ſuam ne	ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ (ὁ θεός,
ראה לנצח: קומה	reſpiciet i perpetuũ.Surge	videat in finem,Exurge	βλέπειν εἰς τέλος. Ἀνάστηθι
יהוה אל נשא ידך	DEVS deus leua manũ tuã	dñe deus & exaltet manus tua,	κύριε ὁ θεός, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου
אל תשכח ענוים:	ne obliuiſcaris pauperum,	ne obliuiſcaris pauperum.	μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων εἰς τέλος.
על מה נאץ רשע	Sup quo blaſphemat ĩpius,	Propter quid irritauit impius	Ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς
אלהים אמר בלבו	DEVM dixit in corde ſuo,	deum,dixit enim in corde ſuo	τὸν θεόν, εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
לא תדרש: ראתה כי	non veſtigabis. Vides quia	non requiret. Vides quoniam	οὐκ ἐκζητήσει. Βλέπεις ὅτι
אתה עמל	tu iniquitatem	tu laborem	σὺ πόνον
וכעס תביט	& furorem reſpicis	& dolorem conſideras,	καὶ θυμὸν κατανοεῖς,
לתת בידך	vt detur in manu tua,	vt tradas eos in manus tuas.	τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν εἰς χεῖράς σου.
עליך יעזב חלכה	tibi relinquunt paupes tui,	Tibi derelictus eſt pauper,	Σοὶ δὲ καταλέλειπται ὁ πτωχός,
יתום אתה היית	pupillo tu eris	orphano tueris	ὀρφανῷ σὺ ἦσθα
עוזר: שבר זרוע	adiutor.Contere brachium	adiutor.Contere brachium	βοηθός. Σύντριψον τὸν βραχίονα
רשע ורע תדרש	impii & maligni queres	peccatoris & maligni,queret	τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ, ζητηθήσεται
רשעו בל תמצא:	impietatẽ eius nec iuenies.	peccatum illius & nõ inuenietur.	ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ.
יהוה מלך עולם	DEVS rex in ſeculum	Dominus regnabit in eternũ &	Κύριος βασιλεύσει εἰς τὸν αἰῶνα,
ועד אבדו גוים	& in eternũ,perierũt gẽtes	In ſeculũ ſeculi,peribitis gẽtes	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, ἀπολεῖσθε ἔθνη
מארצו: תאות ענוים	de tra eiꝰ.Deſideriũ paupꝝ	de terra illiꝰ.Deſideriũ paupꝝ	ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ. Τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενή(
שמעת יהוה תכין	audiſti DEVS preparaſti	exaudiuit dñs, preparationem	εἰσήκουσας κύριε, τῇ ἑτοιμασίᾳ (των
לבם תקשיב אזנך:	cor eorũ,audiat auris tua.	cordis eorũ audiuit auris tua.	τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὖς σου.
לשפט יתום ודך בל	Vt iudices pupillũ & opp̃ſ(	Iudicare pupillo & humili,vt ñ	Κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ, ἵνα μὴ
יוסיף עוד לערץ	apponat vltra ſupbire(ſum,	apponat vltra magnificare ſe	προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν
אנוש מן הארץ:	homo de terra. (nequaq̃	homo ſuper terram.	ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.
יא למנצח לדוד	XI. Ad victoriã.Dauidis.	X, In finẽ pſalmus Dauid,	ι. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
ביהוה חסיתי איך	In deo ſperaui,quomodo	In domino confido,quomodo	Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς
תאמרו לנפשי נודו	dicitis aĩe mee vt migret	dicitis anime mee tranſmigra	ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου, μεταναστεύου
הרכם צפור: כי הנה	ĩ mõtẽ veſtrũ ſicut paſſer,(	A. ĩ mõtẽ ſic̃ paſſer.Q̃m ecce	ἐπὶ τὰ ὄρη, ὡς στρουθίον. Ὅτι ἰδοὺ
הרשעים ידרכון	ĩpii tetenderũt(Quia ecce	peccatores intenderunt	οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν
קשת כוננו חצם	arcũ parauerũt ſagittã ſuã	arcũ,parauerunt ſagittas ſuas	τόξον, ἡτοίμασαν βέλη
על יתר לירות במו	ſuper neruũ,vt ſagittent in	in pharetra,vt ſagittent in	εἰς φαρέτραν, τοῦ κατατοξεῦσαι
אפל לישרי לב: כי	abſcõdito rectos corde.Q̃ d	obſcuro rectos corde.Quoniã	ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ὅτι
השתות יהרסון	fundamenta deſtruantur,	que perfeciſti deſtruxerunt,	ἃ σὺ κατηρτίσω αὐτοὶ καθεῖλον
צדיק מה פעל: יהוה	iuſtus qd opatus eſt.DEVS	iuſtus autem quid fecit.Dñs	ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησε. Κύριος
בהיכל קדשו יהוה	in tẽplo ſancto ſuo,DEVS	in templo ſancto ſuo,dominus	ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, κύριος ἐν οὐρανῷ ὁ
בשמים כסאו	in celo thronus eius,	ĩ celo ſedes eius.(palpebre eius	θρόνος αὐτοῦ. Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν
עיניו יחזו עפעפיו	oculi eiꝰ uidẽt,palpebre eiꝰ	Oculi eiꝰ ĩ pauperẽ reſpiciũt,(	πένητα ἐπιβλέπουσι, τὰ βλέφαρα αὐτοῦ
יבחנו בני אדם:	probant filios hominum.	interrogant filios hominum.	ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
יהוה צדיק יבחן	DEVS iuſtum probat	Dominus interrogat iuſtum	Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον
ורשע ואהב חמס	& ĩpiũ,diligẽtẽ aũt iniqtatẽ	& ĩpiũ,q autẽ diligit iniquitatẽ	καὶ τὸν ἀσεβῆ, ὁ δὲ ἀγαπῶν τὴν ἀδικίαν,

اذاما تسلط على الفقير	בתקוף בגנוה עניי	In fortitudine inſidiarũ eius pauper.
لانه قال في قلبه ان الله	יימר בלביה איתנשי אלהא	Dixit ĩ corde ſuo obliuiſcitur DEVS,
قد نسي صد وجهه فلا	טמר אפוי לא	abſcondit faciem ſuam,& non
ينظر الى الابد قم	חמי לעלמין קומה	reſpiciet in perpetuum.Surge
يا ربي والهي ولترتفع يدك	יי אלהא קיים שבועתך ידך	DEVS deus,confirma iuſiurãdũ ma(
ولا تنس الفقير الى الابد	לא תנשי ענויי	non obliuiſcaris humilium. (nus tue
حتى متى يسخط المنافق	מטול מה רחיק רשיעא	Quare propellit impius
الله قال في قلبه	אלהא אמר בלביה	DEVM,dixit in corde ſuo
انك لا تنتقم وانت يارب	לא תיתבע גלי קדמך	non requiret.Notum eſt apud te,
ترى اثمه	ואנת לאות ורגוז על	quod ipſe tribulationes & imperũ ſup
وسو عمله	רשיעא תסער אסתכל	impium immittes,reſpicies
لبسلر في يد يد	למשלם אגרא לצדיקיא	vt reddas premium iuſto
بك يعتز الفقير	בידך עלך יסברון ענייך	manu tua,in te ſperant pauperes tui,
انت عون	איתם אנת הוית	orphano tu eris
اليتيم احطم ذراع	סעיד תבר אדרעיהון	adiutor.Contere brachia
الخاطي والشرير ستطلب	דרשיעי ובישי יתבעון	impiorum & iniquorum,querentur
خطيته فلا يوجد من	רשעתהון ולא ישתכחון	impietates eorum & nõ inuenientur.
واخلها الرب يملك الى الابد	יי מליך לעלמי	DEVS regnabit in ſecula
والى ابد الابد يبيد الشعوب	עלמין אבדו עממיא	ſeculorum,peribunt populi
من ارضه سمع الرب	מארעיה רגתא דעניי	de terra eius.Clamor pauperũ (illorũ,
شهوة الفقراء واصغى اذنيه	שמיע קדמך יי תתקין לבהון	auditus ẽ corã te DEVS,aptabis cor(
لتهيبة فاو بهم	תציית אודנך לצלותהון	arrigeſq; aurẽ tuam ad oratiões eorũ.
ليحكم لليتيم والبايس حتى	למידן איתם ועניא לא	V t iudices orphano & pauperi,nec
لا يعود الانسان	יוספון תוב בני אינשא	apponent filii hominum
يفتخر على الارض بالعظايم	לאתגברא על רשיעי ארעא	vt reuertãt,& cõterant ab ĩpſis terre.
المزمور العاشر	תושבחתא לדוד	XI. Laudatoria,Dauidis.
توكلت على الرب فكيف	במימריה דיי סברית היכדין	In verbum DEI ſperaui,quomodo
تقولون لنفسي انتقلي	אתון אמרין לנפשי איטלטלי	vos dicitis anime mee,migra
على الجبل مثل العصفور لان	לטורא היך צפריא ארום	ad montem ſicut auis.Q uoniam
الخطاه اوتروا	הא רשיעיא נגדין	ecce impii tendunt
قسيهم واعدوا سهاما	קשתא מתקנין גיריהון	arcum,dirigunt ſagittas ſuas
في جعابهم ليرموا	על גירא למרמי בקבלא	ſuper neruum,vt ſagittent in obſcuro
خفيا مستقيمي القلوب هم	עילוי תריצי ליבא מטול	rectos corde.Q uoniam
هدموا ما اصلحت	ואין אושייתא יתרעון	ſi fundamenta deſtruuntur
البار ماذا صنع ان الرب	צדיקא מה עבד טב ימרי	iuſtus cur operatus eſt bonum.Verbũ
في هيكل قدسه الرب	יי בהיכלא דקודשיה אלהא	DEI in templo ſanctuarii ſui,DEVS
في السما كرسيه	בשמי מרומא כורסייה	in celis altiſſimis ſedes eius,
عيناه الى الفقير تنظران	עינוי חמיין תימורוי	oculi eius reſpiciunt,& palpebre eius
لحظاته تمتحن بني البشر	מבחנן בני נשא	conſiderant filios hominis.
الرب يبلو الصديق	יי אלהא צדיקא בחין	DEVS deus iuſtos probat
والمنافق والذي يهوى	ורשיעא ורחמי חטופין	& impios,diligentes autẽ iniquitatem

ctum eſt. Iſaie. lxvi. Feci ut igreerer ab his q nõ interrogauerũt. Inuẽtus ſum à nõ querentibꝰ. Simile hoc eſt comitatui uiatorũ qui ambulabat per uiam, cum autẽ aduesperaſceret, acceſſit ad eos hoſpes dicẽs, recipite uos in hoſpitium propter feras & propter latrones, at illi dixerunt ei non eſt nobis conſuetudo nocte in hoſpitio commorari. Poſtquam autẽ receſſiſſent irruit ſuper eos intempeſta nox & tenebre, & reuertentes petebãt aperiri ſibi ab hoſpite hoſtium. Ille autem dixit eis non conſueuit hoſpes aperire hoſtiũ nocte quoniam nõ admittit hominem nocturno tempore, quo tempore q̃uius recipere uos hoſpitio non uoluiſtis, nũc autem uos q̃ritis, ipſe autem nolo admittere uos. Sic dixit DEVS .ſ. & benedictus. Querite Deum dum inueniri poteſt, reuertimini filii preuaricatores, & non fuit q quereret & reuerteret. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus. Vadam & reuertar ad locũ meum primũ. Poſtquam uero traditi ſunt regnis aſſimilati ſunt animalibus & ceperunt clamare, Quare deus ſtas a longe. Dixit eis Deus ſanctus & benedictus quando ego queſiui, uos non reſpondiſtis, nunc autem uos queritis me, & ego nõ audiam uos, uiciſſitudo p uiciſſitudine. ſicut dictũ eſt. Factum eſt ſicut uocauit & nõ audierunt. Nunquid hoc erit perpetuo miſericordia & pax, .i. abſit. Vſq; ad tempus & tẽpora & uſq; ad dimidium temporis.

.A. Particule in, & ſicut, in hebreo minime legunt. Quod ipſe rationem metri ĩ cauſa eſſe arbitror. Hebrei tamen iterpretes ſubintelligendas precipiunt. Poſſetq; eque uerti de monte ſicut in montem.

שנאה נפשו ימטר	odit anima eius. Pluet	odit animam ſuam. Pluet	μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν. Ἐπιβρέξει
על רשעים פחים	ſuper impios carbones	ſuper peccatores laqueos,	ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας,
אש וגפרית ורוח	ignis, & ſulphur & ſpiritus	ignis & ſulphur & ſpiritus	πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα
זלעפות מנת כוסם	tẽpeſtatũ pars calicis eorũ.	procellarum pars calicis eorũ.	καταιγίδος, ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου αὐτῶν.
כי צדיק יהוה	Quoniam iuſtus DEVS	Quoniam iuſtus dominus	Ὅτι δίκαιος κύριος
צדקות אהב ישר	iuſtitias dilexit, recti	& iuſtitias dilexit, equitatem	καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν, εὐθύτητας
יחזו פנימו:	videbunt facies eorum.	vidit vultus eius.	εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

[illegible] .i. Sermo alius. Videbũt faciẽ eius. He ſũt ſeptẽ iuſtorũ diuerſitates de qbus dictũ eſt. Danielis. xii. Et itellig ẽtes ſplẽdebũt ſicut ſplẽdor celi. Futurũ ſiquidẽ eſt ut facies iuſtorũ fulgeãt tãq̃ ſol, tãq̃ luna, tanq̃ celũ, tanq̃ ſtelle, tãq̃ fulgura, tanq̃ lilia, & tanq̃ lampades. Tãquã ſol ſicut dictum eſt. Iudicũ. v. Sicut egreſſus ſolis in fortitudine ſua. tanquã luna ſicut dictum eſt. ps. lxxxviii. Sicut luna preparata in eternum, ſicut celum, ut dictum eſt, Danielis. xii. Tanquã ſplendor celi. Vt ſtelle ſicut dictum eſt.

יב למנצח על השמינית	XII. Ad victoriã. octonario	XI. In finem pſalmus	ιά. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης
מזמור לדוד:	Pſalmus Dauidis.	Dauid pro octaua.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
הושיעה יהוה כי	Salua DEVS quoniam	Saluum me fac domine quoniã	Σῶσόν με κύριε ὅτι
גמר חסיד כי פסו	defecit pius, qm̃ ĩminuti ſũt	defecit ſãctus, qm̃ diminute ſũt	ἐκλέλοιπεν ὅσιος, ὅτι ὠλιγώθησαν
אמונים מבני אדם	fideles a filiis hominum.	veritates a filiis hominum.	αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν
שוא ידברו	Fruſtra loquuntur	Vana locuti ſunt	τῶν ἀνθρώπων. Μάταια ἐλάλησεν
איש את רעהו	vnuſquiſq; proximo ſuo,	vnuſquiſq; ad proximum ſuum	ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
שפת חלקות בלב	labium blanditiarũ in corde	labia doloſa in corde	χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ,
ולב ידברו:	& corde locuti ſunt.	& corde locuti ſunt.	καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε κακά.
יכרת יהוה כל	Diſperdat DEVS omnia	Diſperdat dominus vniuerſa	Ἐξολοθρεύσαι κύριος πάντα τὰ
שפתי חלקות לשון	labia blanditiarũ, linguam	labia doloſa, & linguam	χείλη τὰ δόλια, γλῶσσαν
מדברת גדלות:	loquentem magnalia.	magniloquam.	μεγαλορρήμονα.
אשר אמרו ללשננו	Qui dixerũt linguã noſtrã	Qui dixerunt linguam noſtrã	Τοὺς εἰπόντας τὴν γλῶσσαν ἡμῶν
נגביר שפתינו	roboremus labia noſtra	magnificabimus, labia noſtra	μεγαλυνοῦμεν, τὰ χείλη ἡμῶν
אתנו מי אדון לנו	nobiſcũ ſũt, qs dñs noſter ẽ.	a nobis ſunt, qs noſter deus eſt.	παρ᾽ ἡμῖν ἐστι, τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν.
משד עניים	Propter vaſtitatem inopũ	Propter miſeriam inopum	Ἕνεκα τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν
מאנקת אביונים	& gemitum miſerorum,	& gemitum pauperum, nunc	καὶ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων,
עתה אקום יאמר	nunc conſurgam dicit	exurgam dicit	νῦν ἀναστήσομαι λέγει
יהוה אשית בישע	DEVS, ponam in ſalutari	dominus. Ponam in ſalutari,	κύριος. Θήσομαι ἐν σωτηρίῳ,
יפיח לו: אמרות	loquar ei. Eloquia	fiducialiter agam ĩ eo. Eloquia	παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ. Τὰ λόγια
יי אמרות טהרות	DEI, eloquia munda	domini eloquia caſta,	κυρίου, λόγια ἁγνά.
כסף צרוף בעליל	argẽtũ repurgatũ ĩ fuſorio	argentum igne examinatum	ἀργύριον πεπυρωμένον (πλασίως.
לארץ מזקק שבעתים:	a t̃ra repurgatũ ſeptuplũ.	ꝓbatũ terre purgatũ ſeptuplũ	δοκίμιον τῇ γῇ, κεκαθαρισμένον ἑπτα(
אתה יהוה תשמרם	Tu DEVS cuſtodies eos	Tu domine ſeruabis nos,	Σὺ κύριε φυλάξεις ἡμᾶς
תצרנו מן הדור	ſeruabis nos a generatione	& cuſtodies nos a generatione	καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς, ἀπὸ τῆς γενεᾶς
זו לעולם: סביב	hac in eternum. In circuitu	hac in eternum. In circuitu	ταύτης, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα. Κύκλῳ
רשעים יתהלכון	ĩpii ãbulãt, (bũt filii hoĩum.	ĩpii ambulãt, (ſti filios hoĩum.	οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσι. (τῶν ἀνθρώπων.
כרם זלות לבני אדם	cũ exaltati fuerint, vilifica(	ſm altitudinẽ tuã multiplica(	κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς (

الظلم فالنفسه يشنا يمطر	סנאת נפשיה יחית מימריה	odiuit aĩa eius. Deſcẽdet faciet pluuias
على الخطاة فخاخا	דפורענו על רשיעיא פחין	condẽnationis ſuper impios, ſpirantes
نارا وكبريتا وريحا	אשתא וגפריתא וזלעפא	ignem, ſulphur autem, & ventus
عاصفة هذا نصيب كاسهم	ועלעולא יהבין כליהון	& tẽpeſtas, miniſtrabunt calices eorũ.
لان الرب عادل	מטול דצדיק יי	Quoniam iuſtus DEVS,
والعدل احب وذوية	צדקתא רחם תקיפיא	iuſtitiam dilexit, recti
الاستقامة يبصرون وجهه	יחמין בברא אפוי:	videbunt iocunditatem faciẽrũ eius.

A. Libro midras tehilim רא יהו״ש פני... שבע כיתות של צדיקים שכן נאמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע שהן עתידין להיות מאירין פניהם כחמה ולבנה ברקיע וככוכבים כברקים כשושנים וכלפידים כחמה שנא׳ בצאת השמש בגבורתו כלבנה שנא׳ כירח יכון עולם כרקיע שנא׳ כזוהר הרקיע ככוכבים שנ׳ ומצדיקי

Danielis.xii. Et iuſti ſplendeſcent ſicut ſtelle. Vt fulgura ſicut dictum eſt. Naun.ii. Tanq̃ fulgura diſcurrẽt. Sicut lilia ſicut dictũ eſt. In ps. Ad uictoriam ſuper liliis. Tanq̃ lampades ſicut dictũ eſt. Naun.ii. Viſio eorum ſicut lampadarũ primi ante faciem regis habitant & intuentur regem & faciem eius ſicut dictum eſt. Habitabunt recti coram facie tua, & dictũ eſt recti uidebunt faciem eius. Secundi, dicunt. Beati qui habitant in domo tua. Tertii, quis aſcẽdet in montẽ Dei. Quarti, beatus quẽ elegiſti & appropinquaſti. Quinti, Deus quis hoſpitabitur in tabernaculo tuo. Sexti, quis habitabit in mõte ſancto eius. Septimi, & qs ſurget i loco ſancto eius. Quelibet autẽ harum diuerſitatũ habet manſionẽ p ſe i horto deliciarũ, & ecõtra ſeptem quoq; habentur manſiones in gehẽna pro impiis. Et ſunt iſte ſeol.i.infernus, abadon.i.perditio, ghe.i.uallis uel pfundũ, duma.i.taciturnitas, zalmauet.i.umbra mortis, erez tahtit.i.terra iferior, & erez cia.i.terra ſitiens. He ſunt ſeptẽ manſiones iuſtorum & ſeptem impiorũ. Cuilibet autẽ, manſio deputatur, iuxta opera eius.

المزمور الحادي عشر	לשבחא על כינרא דתמניא	XII. In laudẽ. Cithara octo
خلصني يارب فقد	נימי תושבחתא לדוד:	cordarum. Laudatoria Dauidis,
فني الطاهر وقلت	פרוק יי מטול	Redime me DEVS quoniam
الامانة من بني البشر	דגמרו טביא כפו	defecerunt boni, imminuti
وتكلم كل احد	כהימני מן בני נשא:	ſunt fideles a filiis hominum.
بالباطل في قريبه	שיקרא ממללין אנש	Mendacia loquuntur homines
بشفة غاشة	עם חבריה ספותא	cum proximo ſuo, labia
وقلب مختلف	שעיען בלבהון מבגלין	blãdientia in corde eoꝝ, cogitãt malũ
الرب يبيد كل	ובלבא משיקרא ממללין	& corde mendaci loquuntur.
الشفاه الغاشة والالسن	ישיצי יי מן עלמ	Diſperdat DEVS de mundo
المتكلمة بالقول	ספון שעיען לישנא	labia blandientia, linguam
القايلين تعظم السنتنا	דממללא רברבתא:	loquentem magnalia.
وشفاهنا	דאמרין בלישננא נתגבר	Qui dicũt linguã nr̃am roborabimus,
معنا من هو ربنا	ספותנא עמנא מן דכפרין	labia noſtra nobiſcum, ex negantibus
من اجل بوس الفقرا	בעיקרא מאן רבון דילנא:	radicem, quis dominus noſter eſt.
وتنهد المساكين	מן אינוסא דעניי מן	Propter violentiam pauperum &
قال الرب الان اقوم واصنع	צוחת חשיבי כען איקום	ꝓpter clamorẽ miſerorũ nũc exurgã
الخلاص علانية اقوال	בדינא אמר יי אשוי פורקן	i iudiciũ dic Deo, ſtatuãq; redẽptionẽ
الرب اقوال زكية	לעמי ולרשיעי אסהיד	populo meo, impiis vero teſtificabitur
لفضة محمية مسبوكة	להון בישותא: מליא	malitia. Eloquia
في الارض قد صفية	דיי מליא דכיין סימא	DEI eloquia munda, argentum
للواحد سبعة اضعاف	סנינא בכורא על ארעא	repurgatum in fuſorio a terra,
وانت يارب تحفظنا	זקיק שבעתי זמנין:	repurgatum ſepties.
وتنجينا من هذا الجيل	את עטרנון לצדיקיא	Tu conſeruabis iuſtos,
والى الابد لان المنافقون	תנטרינון מן דרא בישא	cuſtodies eos, a generatione praua
حولنا يمشون	הדין לעלם: חזור חזור	hac in eternum. Circumeuntes
وكمثل ارتفاعك	רשיעיא מהלכין כעלוקא	impii ambulant tanq̃ ſanguiſuga
يارب اوسعت عمرا بني البشر	דמצצא דמהון דבני נשא	que ſugit ſanguinem filioꝝ hominum.

יג למנצח מזמור לדוד	XIII. Ad victoriã.pſ.dd.	XII. In finẽ.pſ.Dauid.	ιβ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
עד אנה יי תשכחני	Vſqquo Deus obliuiſceris(	Vſquequo dñe obliuiſceris me	Ἕως πότε κύριε ἐπιλήσῃ μου
נצח עד אנה תסתיר	ppetuo,vſq̃q̃ abſcõdes (mei	in finem,vſquequo auertis	εἰς τέλος, ἕως πότε ἀποστρέψεις
את פניך ממני עד	faciẽ tuam a me,vſquequo	faciem tuam a me.Quãdiu	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ἕως
אנה אשית עצות	ponam conſilia	ponam conſilia	τίνος θήσομαι βουλὰς
בנפשי יגון בלבבי	ĩ aĩa mea dolorẽ ĩ corde m̃o	in aĩa mea, dolorẽ ĩ corde meo	ἐν ψυχῇ μου, ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου
יומם עד אנה ירום	p diem,vſquequo exaltabit	p diem.Vſquequo exaltabitur	ἡμέρας καὶ νυκτός. Ἕως πότε ὑψωθήσεται
איבי עלי: הביטה	inimicꝰ meꝰ ſr̃ me.Cõuer(	inimicus meus ſup me,reſpice	ὁ ἐχθρός μου ἐπ᾽ ἐμέ, ἐπίβλεψον,
ענני יהוה אלהי:	rñde mihi Deꝰ deꝰ m̃ꝰ,(te ĩ	& exaudi me dñe deus meus.	εἰσάκουσόν μου κύριε ὁ θεός μου.
האירה עיני פן	illumĩa ocl'os meos ne vnq̃	Illumina oculos meos ne vnq̃	Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου μήποτε
אישן	obdormiam (tes mei	obdormiam	ὑπνώσω
המות: פן יאמר	ĩ morte.Ne'qñ dicat (ſtato	ĩ morte,neqñ dicat (tribu.me	εἰς θάνατον, μήποτε εἴπῃ
איבי יכלתיו צרי	inimi.meꝰ pua.adũ.eũ, ĩſe(	inimicꝰ meꝰ pua.adũ.eũ.Qui(	ὁ ἐχθρός μου ἴσχυσα πρὸς αὐτόν. Οἱ θλί(
יגילו כי אמוט:	exultabũt cũ motus fuero.	exultabunt ſi motus fuero,	ἀγαλλιάσονται ἐὰν σαλευθῶ. (βοντές με
ואני בחסדך בטחתי	Ego ãt ĩ miſicordia tua ꝯfi(	ego aũt ĩ miſicordia tua ſpaui.	ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα.
יגל לבי בישועתך	exl'tabit cor meũ ĩ) (ſus ſũ,	Exultabit cor meũ in ſalutari(	Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτη(
אשירה ליהוה	cãtabo DEO)ſalutari tuo,	cantabo domino (tuo,	ᾄσω τῷ κυρίῳ (ρίῳ σου,
כי גמל עלי:	quoniam retribuit mihi.	qui bona tribuit mihi,	τῷ εὐεργετήσαντί με,
		& pſallam nomini dñi altiſſimi.	καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

xi motus eſt pes meus,miſericordia tua deus ſuſtẽtabit me. *Sermo alius*. Et ego ĩ miſicordia tua cõfiſus ſum, ĩ lege.ſ.ſicut dictũ ẽ ĩ & lex pietatis ĩ ligua eius. Exultauit cor meũ ĩ ſaluatõe tua. Hec ẽ una de ſcripturis duriſſimis.q.ſ.ſaluatio dei ſcĩ & bñdicti ſit ſaluatio ſiraelis,ſaluatio nſa,nõ eſt ſcriptũ ſic, ſʒ ſaluatio tua. Dixit itaqʒ Dauid ſaluatio nr̃a ipſa ẽ ſaluatio tua. Hinc ex nr̃is multi elicere ni-

יד למנצח לדוד	XIIII. Ad victoriã.dd.	XIII. In finẽ.pſ.Dauid.	ιγ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אמר נבל בלבו אין	Dixit ĩgratꝰ ĩ corde ſuo,nõ	Dixit inſipiens in corde ſuo,nõ	Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ
אלהים	eſt DEVS, (les facti ſunt	eſt DEVS. (les facti ſunt	ἔστι θεός.
השחיתו התעיבו	corrupti ſunt abhominabi(	Corrupti ſunt & abhominabi(	Διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν
עלילה אין	ſtudioſe,non eſt	in ſtudiis ſuis,nõ eſt (vnũ.Dñs	ἐν ἐπιτηδεύμασιν, οὐκ ἔστι
עשה טוב: יהוה	qui faciat bonum.DEVS	qui faciat bonũ non eſt vſqʒ ad(	ποιῶν χρηστότητα. Κύριος
משמים השקיף על	de celo proſpexit ſuper	de celo proſpexit ſuper	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ
בני אדם לראות היש	filios hoĩum,vt videret ſi ẽ	filios hominum,vt videat ſi eſt	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστι
משכיל דרש את	intelligens inquirens	intelligens aut requirens	συνιῶν, ἢ ἐκζητῶν
אלהים: הכל סר יחדו	Deũ.Oẽs declinauerũt ſil'	deũ.Oẽs declinauerunt ſimul	τὸν θεόν. Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
נאלחו אין עשה	ĩcõmodi fuerũt,ñ ẽ q faciat	inutiles facti ſunt nõ eſt q faciat	ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב אין גם אחד	bonum vel etiam vnus.	bonum,non eſt vſqʒ ad vnum.	χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
		Sepulchrũ patẽs ẽ guttur eoꝝ,	
		linguis ſuis doloſe agebant,	
		venenũ aſpidũ ſub labiis eorũ.	
		Quorum os maledictione &	
		amaritudine plenũ eſt,veloces	
		pedes eorum	
		ad effundendum ſanguinem.	
		Contritio & infelicitas in	

المزمور الثاني عشر
حتى متى تنساني يا رب الى التمام حتى متى تصرف وجهك عني حتى متى تردد هذه الافكار في نفسي والهموم والاوجاع في قلبي النهار اجمع حتى متى يعلو عدوي علي. انظر واستجب لي يا ربي والهي انر عيني لئلا انام مبدا ولئلا يقول عدوي اني عليه قد قدرت والمضطهدون لي يفرحون ان انا ازلت وانا على رحمتك توكلت قلبي بدلا يفرح ارتل للرب الجيد صنع لي حسنا واسبح اسم الرب العلي

לשבחא תושבחתא לדוד
עד אימתי יהוה תנשינני לעלמין עד אימתי תכסי ית זיו אפך מני
עד אימתי אשוי מלכין בנפשי דוונא בלבבי ביממא עד אימתי יתרם בעל דבבי עלי
אסתכל וקביל צלותי יהוה אלהי
אנהר עייני באוריתך דילמא אחוב ואדמוך עם חייבי מותא
דילמא יימר בעל דבבי יכילית ליה מעיקי ירננון ארום אתמוטט
ואנא בטובך רחיצית יבוע לבי בפורקנך
אשבח קדם יהוה ארום פרע עלי טבתא

XIII. In laudẽ. Laudatoria Dauidis.
Vſquequo DEVS obliuiſceris mei ſemper, vſquequo abſcondes ſplendorem faciei tue a me. Vſque quo ponam conſilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem, uſquequo exaltabitur p̃ſono inimicitie mee ſr me. Reſpice & accipe orationẽ meam. DEVS deus meus, illumĩa ocl'os meos ĩ lege tua, (ne forte peccem & dormiã cum his q̃ meruet mõtẽ. Et ſi dicat fomes prauo, dĩat o ſũ ĩ eo, moleſtatores mei exltabũt cũ decliauero a ſemitis tuis. Et ego in bonitate tua confiſus ſum exultabit cor meũ in redẽptione tua, laudes dicam coram DEO, quoniam meum benigne egit.

.A. Ego aũt ĩ miſicordia tua ↄfiſus ſũ, exultauit cor meũ ĩ ſalutari tuo ſiue ĩ ſaluatione tua. Lĩbro midras tehilim אמ תגתלית דוד באו ווטורם כיא אתה אום וגרים תרלו אם לו שאני בוטח עד הכי ירשת האני בחסדך בטחתי באותו החסד של גרחסד ת מלאת הארץ ואול אם אמרתי כטת רגלי חסדך היסעדני ואומי בחסדך בטחתי בתורת כוא ותורת חסד על רשונה יגל לבי בישוע זה אחד מן המקראות הקשין שישועתו של הנב הוא ישועתן של ישראל ישועתנו אין כתוב אן אלא ישועתך אם דוד ישועתנו היא ישועתך. Dixit .d. Deus ſcũs & b̃ndictus Dauidi. Dauid quõ p̃ſumis tu dicere uerba huiuſcemõi. Dixit ei, Q̃m ego cõfiſus ſum ĩ miſicordia tua ſicut dictũ eſt. Ego aũt ĩ miſicordia tua confiſus ſũ ĩ illa .ſ. miſicordia de q̃ dictũ eſt, miſicordia Dei plena eſt terra de qua et dictũ eſt. Si dicunt diuinitatẽ Meſſie ĩtelligũtq3 ſaluationẽ Dei eẽ ſaluationẽ Iſraelis & ecõtra, q̃m ſaluato Meſſia uero Deo, q eſt caput & princeps iſrael ſaluat & iſrael & Deus ſit. Et hũc ĩtellectũ habuerũt antiq hebreoꝝ. uti magis declarauimus in ſcholiis libri leuitici & ĩ ſcholiis Iſaie. Nec mirũ ſi uidebat arduũ eis & difficillimũ myſteriũ illud. Q̃ñ filii Dei incarnatio ſupat nõ ſolũ oẽm ſenſum ſed oẽm itellectũ.

المزمور الثالث عشر
قال الجاهل في قلبه ليس الاه فسدوا ورذلوا باعمالهم وليس من يعمل الخير ولا واحد الرب اطلع من السماء على بني البشر لينظر هل فيهم فهيم او طالب لله حاد جميعهم ورذلوا وليس من يعمل الخير ولا واحدا
مكروا بالسنتهم
سم الافاعي
في شفاههم البس
افواههم مملوءة لعنة
ومرارة وارجلهم الى
سفك الدما سريعة
والبوس والتعبيس في

לשבחא ברוח נבואה
על ידוי דדוד
אמר שטיא בלבביה לית שולטנא דאלהא בארעא
חבילו עובדיהון רחקו
טבתא אשכחו עילאות
לית עביד טב
מן שמיא אדיק על
בני נשא למחמי אית
משכיל תבע אולפן מן
קדם יהוה כולהון
כחדא אתרשלו לית דעביד
טב לית אפילו חד

XIIII. In laudem ſpiritu ꝑphetico.
Per manum Dauidis.
Dixit ingratus in corde ſuo, non eſt poteſtas DEI in terra, corruperunt opera ſua, reiecerunt bona, adinuenerunt excuſationes non eſt qui operetur bonum. DEVS de celo aſpicit ſuper filios hominum vt videat ſi eſt intelligens, querenſq̃ eruditionem a ↄſpectu DEI. Oẽs cõuerſi ſunt retro, ſimul torpuerunt, nõ eſt qui operetur bonum, non eſt uel unus.

.B. אמר נבל .i. dixit igratus .i. נבל & נדיב .i. nabal & nadib, apud hebreos uoces oppoſite, in quarum interpretatione uariant interpretes. Nam Ionatas chaldeus interpretatur, nadib iuſtus, nabal uero impius. Auenezra uero ſuper illud Deuteronomii עם נבל ולא חכם quod nos legimus popule ſtulte & inſipiẽs dicit נדיב eũ ſignificare qui libere & uoluntarie & gratis bõa tribuit quẽ nos beneficum dicere poſſumus נבל uero eum qui bonorũ que accepit obliuiſcitur & in hunc ſenſum interpretatur uerba predicta deuteronomii. Populus enim hebreorũ ut ipſe ait recte Nabal .i. ingratus appellatur quod innumerabilibus bonis a Deo acceptis nequaquam (ut decebat) gratias egit, quin potius blaſphemus & iniurius in Deum ſemper fuit. Et pari modo

		viis eorum,& viam pacis non	
		cognouerunt,non eſt timor	
		dei ante oculos eorum.	
הלא ידעו כל פעלי	Nõne cognoſcẽt oẽs q opãt	Nõne cognoſcẽt oẽs q operant	Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
און אכלי עמי	iniqtatẽ,comedẽtes pplm(	iniqtatẽ q deuorant plebẽ meã	τὴν ἀνομίαν,οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου
אכלו לחם יהוה	comedeſt panẽ,DEũ (meũ	ſicut eſcam panis.Dominum	ἐν βρώσει ἄρτου.Τὸν κύριον
לא קראו שם פחדו	nõ ĩuocauerũt.Ibi formida(	ñ ĩuocauerũt,illic trepidauerũt	οὐκ ἐπεκαλέσαντο,ἐκεῖ ἐδειλίασαν
פחד כי אלהים	formidĩe,qm̃ DEVS(uerũt	tiore vbi ñ erat tior.Q m̃ dñs	φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι κύριος
בדור צדיק	in generatione iuſti.	in generatione iuſta eſt,	ἐν γενεᾷ δικαίων,
עצת עני תבישו	Cõſilium inopis confudiſtis	conſilium inopis confudiſtis	βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε,ὁ
כי יהוה	quoniam DEVS	quoniam dominus	δὲ κύριος
מחסהו:	ſpes eius eſt.	ſpes eius eſt.	ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστι.
מי יתן מציון ישועת	Quis dabit de cion ſalutarẽ	Quis dabit ex ſion ſalutare	Τίς δώσει ἐκ σιὼν τὸ σωτήριον
ישראל בשוב יהוה	iſrael,qñ reduxerit DEVS	iſrael,cum auerterit dominus	τοῦ ἰσραὴλ.ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κν̄ (σεται
שבות עמו יגל	captiuitatẽ ppli ſui,exltabit	captiuitatẽ plebis ſue exultabit	τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.ἀγαλλιά(
יעקב ישמח ישראל	Iaacob letabitur iſrael.	iacob & letabitur iſrael. .C.	ἰακὼβ καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.

הכרתי כי כשפו נחמאנבל שבות גלות עמו כי דוד עשה עמו טובה גדולה ושפר כי אשר לו ומאו לארצה לשום לו כפור דעת בפלאכי ובוהו

.C.Tres huius pſalmi uerſus,quarũ uidelz ſextũ & ſeptimũ nõ habẽt hebreus nec chaldeus cõtextus.Græcus ẽt nũc illos nõ hʒ,olitñ

טו מזמור לדוד	XV .Pſalmus Dauidis.	XIIII. In finẽ.pſ.Dauid.	ΙΔ. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יהוה מי יגור	DEVS quis peregrinabit	Domine quis habitabit	Κύριε, τίς παροικήσει
באהלך מי ישכן	ĩ tẽtorio tuo,& qs habitabit	ĩ tabnaculo tuo aut qs requieſcet	ἐν τῷ σκηνώματί σου· καὶ τίς κατασκηνώσει
בהר קדשך: הולך	ĩ mõte ſancto tuo.Ambulãs	ĩ mõte ſancto tuo.Qui igredit	ἐν ὄρει ἁγίῳ σου.Πορευόμενος
תמים ופעל צדק	integre,& faciens iuſtitiam,	ſine macula:& operatr̃ iuſtitiã.	ἄμωμος,καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην.
ודבר אמת בלבבו:	dicẽſq veritatẽ ĩ corde ſuo.	Qui loqt̃ veritatẽ ĩ corde ſuo,	Λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ.
לא רגל על לשנו	Nec inſimulauit lingua ſua,	qui nõ egit dolũ in lingua ſua.	Ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ.
לא עשה לרעהו רע	nec fecit proximo ſuo malũ,	Nec fecit proximo ſuo malum:	Καὶ οὐκ ἐποίησε τῷ πλησίον αὐτοῦ κακόν.
וחרפה לא נשא על	& opprobriũ ñ ſuſtinuit ſup	& opprobriũ nõ accepit adũſus	καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ
קרבו: נבזה בעיניו	ppĩquo ſuo.Deſpecto ĩ ocu(	pĩos ſuos.Ad nihil.dedu.ẽ ĩ cõ(	τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ. Ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ
נמאס ואת יראי	& abiectus timẽteſq (lis ſuis	maligno,timẽtes ãt (ſpectu eio	πονηρευόμενος.τοὺς δὲ φοβουμένους τὸν κν̄
יהוה יכבד נשבע	DEũ glorificat,iurat (cuniã	dominum glorificat.Qui iurat	δοξάζει. Ὁ ὀμνύων (γύριον
להרע ולא ימר: כספו	vt ſe affligat nec uariat.Pe(	pxĩo ſuo & nõ decipit,q pecũiã	τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν, τὸ ἀρ(
לא נתן בנשך ושחד	ſuã ñ dedit,ad vſu.& mũera	ſuã nõ dedit ad vſurã,& mũera	αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ, καὶ δῶρα
על נקי לא לקח: עשה	adũſũ ĩnoxiũ ñ accipit faci(	ſr̃ ĩnocẽtẽ ñ accepit. Qui facit	ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν. Ὁ ποιῶν
אלה לא ימוט לעולם:	hec nõ mouebit̃ ĩ etnũ.(ens	hec,nõ cõmouebitur ĩ eternũ.	ταῦτα,οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
טז מכתם לדוד	Xvi.Mictã.i.muſices vas.(	XV.Tituli ĩſcriptiõ ipſi dauid.	ΙΕ. Στηλογραφία τῷ Δαβίδ.
שמרני אל כי חסיתי	Cuſtodi me Deus) (Dauid.	Conſerua me dñe qm̃ ſperaui	Φύλαξόν με κύριε ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα,
בך: אמרת ליהוה	ĩ te.Dixi Deo.A.)qm̃ ſpaui	in te,dixi domino (meor̃	εἶπα τῷ κυρίῳ
אדני אתה טובתי	deus meus es tu,bonũ meũ	deus meus es tu,qm̃ bonorum(	κύριός μου εἶ σύ, ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου
בל עליך: לקדושים	non eſt ad te.Sanctis	non eges.Sanctis	οὐ χρείαν ἔχεις.Τοῖς ἁγίοις
אשר בארץ	qui in terra ſunt,	qui ſunt in terra eius	τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
המה ואדירי	& magnificis	mirificauit	ἐθαυμάστωσεν ὁ κύριος,

شداهم وطريق السلا		
مة ما عرفوه وليس خوف		
الله امام اعينهم		
الم يعلم جميع عاملي	הלא ידעו כל עבדי	Nunquid ſciunt omnes operatores
الاثم الذين ياكلون شعبي	שקרא סעודי עמי	mendacii.comedētes populum meum
اكل الخبز والرب	סעדי לחמא שמא דיי	comedunt panem, nomen DEI
لم يدعوا وانهم خافوا	לא ברכו תמן דחלו	non benedixerunt.Ibi timore
هناك خوفا حيث لا خوف	דלוחא דשקר דלא חמי	timuerunt mendacium quem
لان الرب في جيل الابرار	למדחל מטול	non decebat timere,quoniam
سفهوا راي المسكين	ומימרא דיי בדר צדיקי	verbum DEI in generatione iuſtorū.
وان الرب	מלכת ענייא דמכוונין	Conſilium pauperum quod cogitant
لرجاه من بعض	לכון תבהתון מטול	in vos vituperaſtis,quoniam
من صهيون خلاصا	דשוו ביי סברה	poſuerunt in DEO ſpem ſuam.
لاسرائيل اذا رد الرب	מאן יהיב מציון פורקנא	Quis iuſſit moueri a cion redēptionē
سبي شعبه بنهلل	דישראל באתבות יי גלות	iſraelis.Q̄n ī duxerit Deꝯ captiuitatē
يعقوب ويفرح اسرائيل	ציון ירנן יעקב יחדי ישראל	cion exultabit Iaacob,letabit̄ iſrael.

Nabal ille de quo legit̄ in libris regum multis a Dauide bonis donatus nullam,gratitudinem oſtēdit. Vnde merito נבל .i. ingratus dictus eſt. Libuit proinde authoritatē Auenezra ſecutus que etiā rōne fulcitur magis interpretari quod hic legit̄ אמר נבל Dixit ingratus,quā dixit ſtultus. Verbum etiam arabicū huic correſpondēs immanem. potius & impium ac immitem quā ſtultum ſignificat. Verba autē Auenezra ſtudioſis hebree ligue hoc loco ſubiicimus
ר״א אמר נבל במעשיו ולא חכם בלבו ולפי דעתי העושה טובה אם יקרא נדיב ומשלם רעה לפי שהטיב עמו יקרא נבל והוא שאמר לא יקרא עוד לנבל נדיב כי הוא הפכו לכך אמר על נבל

forſā habuit eos græcus q̄ ſuſpicari l̄z,tū ex utraq; arabica iterp̄tatiōe ſyra uidel; & egyptia q̄s e græco deſumptas nō dubito ī qua ē nūc ui ſunt,tū ex tertio capite ep̄le Pauli ad romāos ubi græcā l̄ram q̄ ut arbitrāt̄ nōnulli .lxx.duo; fuit iterp̄tū cū his īſent uerbibus.

المزمور الرابع عشر	תושבחא דדוד	XV. Laudatoria Dauidis.
يارب من يسكن	יי מן יחמי למידר במשכנך	Deus q̄s dignꝯ vt hītet ī tabn̄aclo tuo
في مسكنك اومن يحل	ומן יחמי למשרי בטור בית	& q̄s meretur hoſpitari ī mōte domus
في طور قدسك الا الذي	מקדשך דמהלך	ſanctitatis tue.Qui ambulat
يمشي بلا عيب ويعمل البر	בשלימות ועביד צדקתא	in perfectione & operatur iuſta,
ويتكلم في قلبه بالحق	וממליל קושטא בלבביה	& loquitur veritatem in corde ſuo.
ولا يغش بلسانه احدا	לא אכל קורצין בלישניה	Non facile detrahit lingua ſua,
ولا يصنع بقريبه سوا	לא עבד לחבריה בישתא	nec facit proximo ſuo malum
ولا يلتمس لجيرانه	וכיסופא לא סובר על	& opprobrium non ſuſtinet ſuper
عارا فاعل الشر مرذول	קריביה: בסיט באנפוי	propinquo ſuo.Deſpecto coram eo
امامه عبيدة تشبا الاثمه	ומנסיר ית דחליא	& contempto,atqui timentes
يمجد اتقيا الرب يحلف	דיי מוקיר דימי	DEVM glorificat,iurat (cuniā
لقريبه ولا يكذب ولا يعطي	לאבאשא ולא ימרת סימיה	vt affligat ſe ip̄m,& nō peierabit.Pe(
فضته بالربا ولا يقبل	לא יהב בהיבולא ושוחדא	ſuam non dat ad vſuram,& munus
الرشوة على الازكيا الذي	על זכאה לא מקביל ועביד	ſuper innocentē nō accipit.Qui facit
يفعل هذا يدوم الى الابد	אלין לא יזוע לעלמא:	hec non mouebitur in eternum.
المزمور الخامس عشر	גליפא תריצא לדוד	XVI. Sculptura recta,Dauidis.
احفظني يارب فانني عليك	נטר יתי יי מטול דסברית	Cuſtodi me DEVS q̄m confiſus ſum
توكلت قلت للرب	במימרך מלל אנת נפשי	in verbo tuo.Locuta es tu anima mea
انت هو ربي وانت غير	קדם יי אלהי ברם טבתי לא	corā DEO deo meo,nēpe bonū meū ſi
محتاج الى حسناتي لكهز	כת יהב בר מנך לקדישי	procedit niſi a te.Sanctis
بقديسيه عجبيه في ارضه	די בארעא אנון הודעו כח	qui ſunt ī terra,manifeſtate virtutem
وجعل	גבורתיה מן שמיא ואתגון	fortitudinis eius de celis,valētibus āt

.A. Dixi Deo Deus meus. Libro midras tehiliz אמ׳ דוד לפני הקב״ה רבונו של עולם שהייתי מלך אפרוג תוך עלי אם לו חבת אני פתוק לך טובת טובתי בל עלוך חלפי אני פחוק טובת לקדושי אשר בארץ הכה שאין חבת קוראו לצדיקים קדושים עד שימותו

כָּל־חֶפְצִי	omnis voluntas mea	omnes voluntates meas	πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ
בָם	in eis.	in eis.	ἐν αὐτοῖς.
יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם	Multiplicabūt āguſtie eoꝝ,	Multiplicate ſūt īfirmitates eoꝝ	Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ	q̄ poſt aliēū ꝑpāt ñ miſcebo	poſtea accelerauerūt. Nō ꝯgre(	μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν. Οὐ μὴ συναγά(
נִסְכֵּיהֶם מִדָּם	mixtiones eoꝝ de ſanguine,	ꝯuēticula eoꝝ de ſāguib⁹ (gabo	τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων, (γω
וּבַל־אֶשָּׂא אֶת	neq; aſſumam	nec memor ero	οὐδὲ μὴ μνησθῶ
שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי	nomina eorū in labiis meis.	nominum eorū per labia mea.	τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
יְהוָה מְנָת־	DEVS ſors	Dominus pars	Κύριος μερὶς
חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה	portiōis m̄e, & calicꝫ mei, tu	hēditatis mee, & calicis mei: tu	τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου, σὺ
תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי חֲבָלִים	ſuſtinēs ſortē meam. Linee	es q̄ ṙſtitu. hēdi. meā mihi. Fūes	εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί. (
נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים	cecideīt mihi ī pl̄cherrimis	ceciderunt mihi in preclaris,	ἔπεσόν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις μου, (Σχοινία
אַף־נַחֲלָת שָׁפְרָה עָלָי	ſed & hēditas mea ſpecioſiſſi	etenī hēditas mea p̄clara ē mihi	καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.
אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר	Bn̄dicā Deū q̄ (ma ſup me.	Bn̄dicā dn̄m q̄ (vſq; ad noctē	Εὐλογήσω τὸν κύριον
יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת	dedit mihi ꝯſiliū īſt & noctꝫ	tribuit mihi intellectū īſup & (	τὸν συνετίσαντά με, ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς
יִסְּרוּנִי כִלְיוֹתָי	erudieīt me renes mei. (bo	increpuerunt me renes mei.	ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
שִׁוִּיתִי יְהוָה	Poſui DEVM	Prouidebam dominum	Προωρώμην τὸν κύριον
לְנֶגְדִּי תָמִיד כִּי	in cōſpectu meo ſemp, quia	in conſpectu meo ſemp, quoniā	ἐνώπιόν μου διαπαντός, ὅτι
מִימִינִי בַּל־אֶמּוֹט	a d̄xtris meis ē ne ꝯmoueat.	a dextris eſt mihi ne cōmouear.	ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
לָכֵן שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל	P̄pea letarū ē cor meū, & (	Propt hoc letatū ē cor meū & (	Διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλ(
כְּבוֹדִי אַף־בְּשָׂרִי	gl̄ia mea, & caro mea (exul.	līgua mea, īſt & caro mea (exul.	ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου (λιάσατο
יִשְׁכֹּן לָבֶטַח כִּי לֹא־	habitauit cōfidēter. Nō enī	requieſcet in ſpe. Quoniā non	κατασκηνώσει ἐπ᾿ ἐλπίδι. Ὅτι οὐκ
תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל	dereliq̄s aīam meā ī iferno,	derelinques aīam meā ī iferno,	ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην,
לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ	nec dabis miſicordē tuum	nec dabis ſanctum tuum	οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου
לִרְאוֹת שָׁחַת	uidere corruptionem.	videre corruptionem.	ἰδεῖν διαφθοράν.
תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח	Oſtendis mihi ſemitam	Notas mihi feciſti vias	Ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς
חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת	uite, plenitudinē leticiarū	vite, adimplebis me letitia	ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης
אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת	ante uultum tuum, decores	cum vultu tuo delectationes	μετὰ τοῦ προσώπου σου, τερπνότης
בִּימִינְךָ נֶצַח	in dextera tua eternos.	in dextera tua vſq; in finem.	ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

Formatur in homine in mundo iſto, & nō eſt ſecutus de ipſo uſq; ad diem mortis ſue. Propterea dixit Salomon. Quoniam nō eſt homo iuſtus ſuper terram. Nam & patriarche non ſunt uocati ſancti donec traditi ſunt terre. Sicut dictum eſt. Ecce in ſanctis eius non confidit. Quando igitur confidit in eis. In tali hora qualis fuit illa qua dixit Moſſe. Vade & deſcende ad ſeniores iſrael, reſpondit Moſſe & dixit, memento Abraham Iſaac & iſrael ſeruorum tuorum. Dixit .r. Pinchas, Si queſiuiſſent patres dari eis habitationem ſupernam utiq; impetraſſent, & nihilominus non ſunt uocati ſancti uſquequo traditi ſunt terre & cooperta eſt uello facies eorum. Dixit .r. Aba

יז תְּפִלָּה לְדָוִד	XVII. Oratio Dauidis.	XVI. Oratio Dauid.	ιϛ Προσευχὴ τῷ Δαβίδ.
שִׁמְעָה יְהוָה צֶדֶק	Audi DEVS iuſtitiam,	Exaudi domine iuſtitiā meam,	Εἰσάκουσον κύριε δικαιοσύνης μου,
הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי	intende deprecationē meā,	intēde deprecationem meam.	πρόσχες τῇ δεήσει μου.
הַאֲזִינָה תְפִלָּתִי	auribus p̄cipe orationē meā	Auribus p̄cipe orationē meā,	Ἐνώτισαι τὴν προσευχήν μου
בְּלֹא שִׂפְתֵי מִרְמָה	abſq; labiis doli.	non in labiis doloſis.	οὐκ ἐν χείλεσι δολίοις.
מִלְּפָנֶיךָ מִשְׁפָּטִי	De uultu tuo iudiciū meum	De vultu tuo iudicium meum	Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου
יֵצֵא עֵינֶיךָ תֶּחֱזֶינָה	prodeat oculi tui uideant	prodeat, oculi tui videant	ἐξέλθοι, οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν
מֵישָׁרִים בָּחַנְתָּ לִבִּי	eq̄tates. Probaſti coꝝ meū,	equitatem. Probaſti cor meum	εὐθύτητας. Ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν(
פָּקַדְתָּ לַּיְלָה	uiſitaſti nocte,	& viſitaſti nocte,	ἐπεσκέψω νυκτός, (μου,

فيهم جميع	בְּעוֹבָדִין טָבִין כָל־	In operibus bonis, omnis
مسرتة	רְעוּתִי צְבָא בְהוֹן	mea bona voluntas in ipſis.
عند ذلك سريعا كثرت	סַגְיָן צַלְמָנֵיהוֹן וּמִן	Multiplicant idola ſua, &
اوجاعهم ابلا اجتمع	בָּתַר כֵּן זָרִיזִין לְקָרְבָא	poſtmodum feſtinant vt ſacrificent
مع الجموع على الدما	קוּרְבָּנִין לָא אֲקַבֵּל בְּרַעֲוָא	ſacrificia, ſi recipiã ſpõtaneo(eorum, & ſi
ولا اذكر	נִיסוּכֵיהוֹן וְדַם קוּרְבָּנֵיהוֹן לָא	mixtões eorum nec ſãguinẽ ſacrificiorum(
اسماهم بشفتي	אַדְכַּר שְׁמָהַת עַל סִפְוָתִי	memorabunt nõia eorũ in labiis meis.
الرب نصيب	יְיָ מְנָתִיה	DEVS preparatio
ميراثي وكاسي انت	כַּלִילָא וְחוּלָקִי אַנְתְּ	fortis mee, & calix meus tu
الذي ترد الي ميراثي حبال	תִּסְעַד עַדְבִי עַדְבִין	conſeruabis ſortem meam. Sortes
المساحة وقعت لي من	נְפַלִין לִי בְּבַסִימוּתָא	contigerunt mihi in dulcedine,
لاغرا ومراثي دايم	אַחְסַנְתָּא שַׁפִּירָא עֲלָי	ſed & hereditas complacuit ſuper me.
لي الابد ابارك الرب الذي	אֲבָרֵךְ יַת־יְיָ דְּאַמְלְכַנִי	Benedicã DEVM qui conſuluit mihi,
افهمني وفي الليالي	אוּף בְּלֵילְיָא רְדוֹן	inſuper in nocte caſtigabo
وعظتني كلياتي	לִי כּוּלְיָתַאי	mihi renes meos.
تقدمت الرب	שַׁוִּיתִי מֵימְרֵיהּ דַּיְיָ לְקִבְלִי	Poſui verbum DEI in conſpectu meo
اما مي في كل حين لانه	תְּדִירָא מְטוּל דִּשְׁכִינְתֵּיהּ	ſemper, quoniam autẽ diuinitas eius
عن يميني لكيلا ازل	שַׁרְיָא מִן יַמִּינִי לָא אָזוּעַ	quieſcit in dextera mea nõ mouebor.
لذلك فرح قلبي وتهلل	בְּגִין הֲכָא חֲדֵי לִבִּי וְדָן	Propterea letabatur cõ meũ & exſtabat
لساني وحل جسدي	אֵיקָרִי אוּף בִּסְרִי יִשְׁרֵי	gloria mea, quin & caro mea
مطمينا على الرجا لانك	בִּתְקוֹף מְטוּל דְּלָא	habitabit quiete. Quoniam non
لم تترك نفسي في الجحيم	תִּשְׁבּוֹק נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל	derelinques animã meam in inferno,
ولم تدع حفيظ	וְלָא תִמְסוֹר חֲסִידָךְ	non permittes iuſtum
يري الفساد	לְמִיחְמֵי בֵּית שְׁחִיתָא	videre domum fouee.
عرفتني سبل	תְּהוֹדַע לִי אוֹרַח	Doce me viam
الحياة تملاني فرحا	חַיֵּי סוֹבְעָא דְחֶדְוָתָא	vite, plenitudo letitiarum
بوجهك ومن نعيم	קֳדָם אַפָּךְ בְּסִימָתָא	ante faciem tuam, dulcedo
يمينك الى الابد	בִּימִינָךְ לְעָלְמִין	in dextera tua in eternum

בארץ עד יום מותם לפת שיצר הרע מיצר את ם בעולם הזה ואינו מאמין בהם עד יום מותם ונאמר שלשה ב' אזם אין צדיק בארץ לפיכך אינו נקרא קדוש עד שימות בארץ ואפילו האבות לא נקראו קדושים עד שמתו בארץ שנא חן בקדושיו לא יאמין ואימת יאמין בהן בשעה שאמר לפשה רך אספה את זקני ישראל ספר משה אחר ביד אורא לאברהם ליצחק וליעקב עבדיך אר פינחס אפילו בקשו האבות שתהא דירתן למערת יכורין היה ואעפ"כ לא נקראו קדושי עד שמיתתו שארץ ובמת הגדול בפניום אר אחא בר פפא מאי קראה משך אבירים בכחו זה יצר הרע שמושך אבירי בכחו בנח דורו שהאבדו ודור המבול ודור הפלגה ובסדומי ירבו עצבותם כמו שכתו בעצבון תאכלנה ואמ' הרבה ארבה עצבונך היית הרבת עצבונות לאומות העולם ושמא הפכירו הר בר אחד בכבירם פרס .i. Dixit Dauid corã Deo ſãcto & bñdicto. Dñe orbis quis ego eẽ rex tñ cõſtitui te regẽ ſup me. Dixit ei Deus ſcũs & bñdictus, nequaquã ego cõfirmo tibi bonũ. ſequitur bõitas mea ñ ẽ ſ(ſi)r te .i. q̃ bõitate mã nihil ad te .i. ñ curas de ipſa, & cũ nã ego cõfirmo bonũ, ſcis q̃ i(n)ſraſt Deus ſiq̃dẽ ſcũs & bñdictus nõ uocat iuſtos ſãctos donec tradantur terre uſq̃ nimirũ ad diem mortis eorũ. Quare? Quia fomes prauus

bar papa, quid ſibi uult quod ſcriptum eſt, traxit robuſtos in fortitudine ſua, hic eſt fomes prauus. robuſtos in fortitudine ſua, hoc eſt generationem Enos, generationem diluuii, generationem diuiſionis .i. turris babiloniẽ, & generationem ſodomorũ multiplicabuntur labores eorũ ſicut ſcriptũ eſt & dixit multiplicans multiplicabo labores tuos. אר אבהו שמח לבי ברבה תורה ויגל כבודי במלך המשיח .B. Libro midras tehilim. Dixit rabbi Abahu. Letatũ eſt cor meũ .ſ. in uerbis legis. & exultauit gloria שעתיד לצאת ממנו כי על כל כבוד חופה mea i rege .ſ. MESSIA, Qui erat egreſſurus de ipſo. Quoniã de ipſo dictũ eſt. Iſaie .iiii. Quia ſuper omnem gloriam cooperimentum.

المزمور السادس عشر	צְלוֹתָא לְדָוִד	XVII. Oratio, Dauidis.
استمع يا الله بري	קַבֵּיל יְיָ צְלוֹתִי בְּצִדְקָא	Suſcipe DEVS orõnẽ meã in iuſtitia,
واذكر الى تضرعي	אַצִּית שְׁבָחִי	intende laudationi mee,
وانصت الى صلاتي	אַצְלֵי אוּדְנָךְ לִצְלוֹתִי	inclina aurem tuam ad orationẽ meã
بغير غش شفتين	בְּלָא סִפְוָתֵי נִכְלָא	abſq̃ labiis doli.
من قدامك فليخرج	מִן קֳדָמָךְ דִּינִי	A conſpectu tuo iudicium meum
قضاي عيناك ينظران	יִפּוֹק עַיְינָךְ תֶּחֱזְיָן תְּרִיצָן	prodibit, oculi tui videbunt
الاستقامه تلوت قلبي	תְּרִיצוּתָא בְּחַנְתָּ לִבִּי	equitates. Probaſti cor meum,
وتعهدتني ليلا	אַסְעַרְתָּא בְּלֵילְיָא	viſitaſti in nocte,

צְרַפְתַּנִי בַל־תִּמְצָא	repurgaſti me ñ īueniſti .A	igne me examinaſti,& non	ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη
זַמֹּתִי בַּל־יַעֲבָר־פִּי	cogitatões meas trãſire os(	eſt inuēta in me iniqtas. Vt nõ	ἐν ἐμοὶ ἀδικία. Ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ
לִפְעֻלּוֹת אָדָם	In opibus hominis (meũ.	loquat̃ os meũ opera hominũ,	τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων,
בִּדְבַר שְׂפָתֶיךָ אֲנִי	in uerbo labiorũ tuorũ ego	ꝑpter verba labiorũ tuorũ ego	διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ
שָׁמַרְתִּי אָרְחוֹת פָּרִיץ	obſeruaui uias dirutas.	cuſtodiui vias duras.	ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.
תָּמֹךְ אֲשֻׁרַי	Suſtenta greſſus meos	Perfice greſſus meos	Κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου
בְּמַעְגְּלוֹתֶיךָ בַּל־נָמוֹטּוּ	in callibus tuis nõ moueant̃	in ſemitis tuis: vt nõ moueant̃	ἐν ταῖς τρίβοις σου, ἵνα μὴ σαλευθῶσι
פְעָמָי׃ אֲנִי קְרָאתִיךָ	veſtigia mã. Ego īuocaui te	veſtigia mea. Ego clamaui	τὰ διαβήματά μου. Ἐγὼ ἐκέκραξα,
כִי־תַעֲנֵנִי אֵל	qa reſpõdebis mihi DEVS	quoniam exaudiſti me deus,	ὅτι ἐπήκουσάς μου ὁ θεός.
הַט־אָזְנְךָ לִי שְׁמַע	īclina autẽ tuam mihi, audi	inclina aurẽ tuã mihi & exaudi	κλῖνον τὸ οὖς σου μοί, καὶ εἰσάκουσον
אִמְרָתִי׃ הַפְלֵה	eloquium meum. Segrega	verba mea. Mirifica	τῶν ῥημάτων μου. Θαυμάστωσον
חֲסָדֶיךָ מוֹשִׁיעַ	miſericordias tuas ſaluator	miſericordias tuas, qui ſaluos	τὰ ἐλέη σου ὁ σώζων (στηκότων
חוֹסִים מִמִּתְקוֹמְמִים	ſperantium a reſiſtentibus	facis ſperãtes ī te. A reſiſtẽtibꝰ	τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. Ἐκ τῶν ἀνθε(
בִּימִינֶךָ׃	dextere tue.	dextere tue, cuſtodi me vt pu(	τῇ δεξιᾷ σου.
שָׁמְרֵנִי כְּאִישׁוֹן	Cuſtodi me vt pupillam	oculi. Sub vmbra (pillam	φύλαξόν με κύριε ὡς κόρην
בַּת־עָיִן בְּצֵל	filiam oculi in vmbra	alarum tuarum protege me,	ὀφθαλμοῦ. Ἐν σκέπῃ
כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנִי	alarum tuaꝝ abſcondes me.	a facie impiorum	τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με,
מִפְּנֵי רְשָׁעִים	A facie impiorum horum	qui me afflixerunt. Inimici mei	ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν
זוּ שַׁדּוּנִי אֹיְבַי	predantiũ me, inimici mei	animam meã circundederunt,	τῶν ταλαιπωρησάντων με.
בְּנֶפֶשׁ יַקִּיפוּ עָלָי׃	ī aīa mea circũdederũt me.	adipem ſuum	Οἱ ἐχθροί μου
חֶלְבָּמוֹ	Adipe ſuo	concluſerunt, os eorum	τὴν ψυχήν μου περιέσχον.
סָּגְרוּ פִּימוֹ	clauſerunt, ore ſuo	locutum eſt ſuperbiam.	τὸ στέαρ αὐτῶν
דִּבְּרוּ בְגֵאוּת׃	locuti ſunt in ſuperbia.	Proiicientes	συνέκλεισαν, τὸ στόμα αὐτῶν
אַשֻּׁרֵנוּ עַתָּה סְבָבוּנִי	Incedẽtes adũſũ me, nẽ cir(	me nunc circundederunt me,	ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.
עֵינֵיהֶם יָשִׁיתוּ	oclos ſuos cõ)(cũdedeẽt me	oculos ſuos ſtatuerunt	Ἐκβαλόντες με νυνὶ περιεκύκλωσάν με.
לִנְטוֹת בָּאָרֶץ׃	declinare ī terrã.)ſtituerũt	declinare in terram.	τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο (λέων
דִּמְיֹנוֹ כְּאַרְיֵה	Similitudo eoꝝ, quaſi leonis	Suſceperunt me ſicut leo	ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ. Ὑπέλαβόν με ὡσεὶ(
יִכְסוֹף לִטְרֹף וְכִכְפִיר	deſiderãtis ꝑdã, & qſi catu(	paratus ad ꝑdã, & ſicͭ catulꝰ leõis	ἕτοιμος εἰς θήραν, καὶ ὡσεὶ σκύμνος
יֹשֵׁב בְּמִסְתָּרִים׃	ſedẽtis ī abſcõditis. (li leõis	habitans in abditis.	οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.
קוּמָה יְהוָה קַדְּמָה	Surge DEVS preueni	Exurge domine preueni	Ἀνάστηθι κύριε πρόφθασον
פָנָיו הַכְרִיעֵהוּ פַּלְּטָה	faciẽ eius incurua eum erue	eum & ſupplanta eum, eripe	αὐτούς, καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς· ῥῦσαι
נַפְשִׁי מֵרָשָׁע חַרְבֶּךָ	aĩã meã ab īpio q ẽ gladius(	aĩam meã ab impio frameã tuã	τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς, ῥομφαίαν σου
מִמְתִים יָדְךָ יְהוָה	A uiris mãus tue deꝰ (tuꝰ.	ab inimicis manus tue. Domiẽ	ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου. Κύριε
מִמְתִים מֵחֶלֶד חֶלְקָם	a viris de ſeculo. Pars quorũ	a paucis de terra diuide eos	ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς διαμέρισον αὐτοὺς
בַּחַיִּים וּצְפוּנְךָ	ī vita eoꝝ, & de abſcõdi. tuis	ī vita eorũ, & de abſcõditis tuis	ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ τῶν κεκρυμμένων σου
תְּמַלֵּא בִטְנָם יִשְׂבְּעוּ	īplebis vẽtrẽ eoꝝ, q ſatura(	adimpletꝰ ẽ vẽter eoꝝ. Saturati	ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθησαν
בָנִים וְהִנִּיחוּ	filiis & dimittent (bũtur	ſunt filiis, & dimiſerunt	υἱῶν, καὶ ἀφῆκαν
יִתְרָם לְעוֹלְלֵיהֶם׃	reliquias ſuas paruulis ſuis.	reliquias ſuas paruulis ſuis.	τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
אֲנִי בְּצֶדֶק אֶחֱזֶה	Ego autẽ in iuſticia videbo	Ego autem in iuſtitia apparebo	Ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι
פָנֶיךָ אֶשְׂבְּעָה	faciem tuam, ſatiabor (tua.	conſpectui tuo, ſatiabor	τῷ προσώπῳ σου. χορτασθήσομαι
בְהָקִיץ תְּמוּנָתֶךָ׃	C. cũ euigilauero ſilitudĩe(	cum apparuerit gloria tua.	ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τὴν δόξαν σου.

جربتني فلم تجد	בחנתא דילא	probaſti me non
فيّ ظلما ولم يتعدّ فمي	צשתכחת שחיתא חשיבית	inueniſti peccatum,cogitatio
في اعمال البشر	ביש ותא לא עברת פומי	ma'a non tranſiuit os meum.
من اجل كلام شفتيك	ברם אנסנית עובדיהון	Vere ſpeculatus ſum opera
حفظت طرقا صعبة	לבני נשא במימר ספותך	filiorum hominũ,in verbo labiorũ tuorũ
لكيما يشتد	אנא נטרית ארחת חציף	ego obſeruaui viam audacis.
في سبلك خطوي ولا تزل	סעיד אסתוותי	Suſtenta greſſus meos
خطاي وابدا دعوتك	בהילכתך דלא יזועון	in ſemitis tuis,vt non moueantur
استجب لي	רגלי : אנא קרית יתך	pedes mei.Ego inuocaui te,
اللهم انصت الي بسمعك	מטול דתקבל צלותי אלהא	qm̃ accipies orõnẽ meam,DEVS iube
وتقبل دعاي وليتعجب	צלי אודנך לי שמע	inclinari aurem tuam mihi & audi
من رحمتك يا مخلص	מילולי : פריש	eloquium meum.Separa
المتوكلين عليك خلصني	זכוותך פריקהון דמאפני	merita tua,redemptor confidentium,
بيمينك	פרע להון מן דקיימין	vlciſcere illos qui inſurgunt
من المضادين لي	עליהון באידא דמינך :	in eos,manu dextera tua.
احفظني يا رب مثل حدقة	נטר יתי היך בבאת גילגלא	Cuſtodi me ſicut pupillam orbiculatã
العين وبظلال جناحك	דמציעת עינא בטול	que eſt in medio oculi,in vmbra
ظللني من وجه المنافقين	שכינתך תטמור יתי :	diuinitatis tue abſconde me.
الذين اجهدوني اعدايك	מן קדם רשיעיאלין	A preſentia impiorum horum,
الذين اكتنفوا نفسي	דמחבלין יתי בעלי דבבי	vaſtantiũ me,patroni inimicitie mee,
تعقدت	ברעות נפשהון מחזרין	ĩ volũtate aĩaꝝ ſuaꝝ circũdederũt me
شحومهم وتكلمت	עלי : עותרהון סגא	Diuitie eorum multe,
افواههم بالكبريا	שומניהון כסיין פומהון	adeps eorum operit os eorum,
عندما اخرجوني احاطوا بي	מללו בגיותנותא :	loquuntur arroganter.
ونصبوا اعينهم	אסתוותנא השתא חזרו	Greſſus noſtros,noſq ipſos nunc
ليضربوا بي الارض	לנא עיניהון סשוון	circundant oculos ſuos firmant,
استقبلوني مثل الاسد	למפשוט בארעא דמותיה	vt extendant eos in terra.Similitudo
المستعد للفريسة ومثل	היך ארין דמרגג למתבר	eorum ſicut leonis deſiderantis p̃dã,
الشبل الذي ياوي في خفية	וכשחלא דיתיב בטומרי	& ſicut catuli leonis degẽtis ĩ occulto
قم يا رب ادركهم	קום יי אקדם אפוי חמתיה	Surge DEVS p̃ueni facies eoꝝ,i cur(
وعن قلهم ونج	פצא נפשי מן רשיעא	erue animã meã ab impio, (ua eũ,
نفسي من المنافقين ومن	דאתחייב קטול בסייפך :	qui meretur interfici gladio tuo.
سيف اعدايك اللهم	וצדיקיא דמסרן נפשיהון	Et iuſtorum qui deuouerunt aĩas ſuas
عن قريب شتتهم في الارض	מטולך למיתותא מארעא	propter te in mortem de terra,
قسمهم في حياتهم من	חולקהון בחיי עלמא	pars in vita eterna,
ذخائرك امتلات بطونهم	ושימתך טבא יתמליין	Theſaurus tuus bonus implebit
ومن لحم الخنازير	כרסיהון יתשבעון בנין	thecas eorum,ſaturabuntur filiis
شبع بنو ادم	וישבקון שיארהון לטליהון	& relinquẽt reliqas ſuas paruulis ſuis.
وانا بالبر اترايا	אנא בקושטא איחמי	Ego autem in veritate videbo
لوجهك واشبع	סבר אפך אשבע בעידן	iocunditatẽ faciei tue,ſatiabor in tpe
حين كون مجدك	דאיתער מנאק פרצופך	quo euigilauero,a gl̃ia ſimilitudinis tue.

A Non inueniſti cogitationes meas tranſire os meũ. Due negationes apud grecos nequaquam affirmatiuã efficiunt orationẽ: quẽ admodũ apud latinos: ſed quod una negatione negatiuum reddit, altera nihilominus ſuperueniente etiam negatiũ permanet quod grece ſcientibus notiſſimũ eſt. Ita eſt etiam per oĩa apud hebreos uti manifeſte liquet hoc quarto uerſiculo ĩ quo due habentur negatiue negationes בל תמצא זמתי בל יעבור פי .i. non inueniſti cogitationes meas: nõ trãſire os meum.

b A uiris manus tue &c. ממתים notarum: ſecũa ſignificat uiros notarum uero .. zere ſignificat mortuos, ut liquet ex ordinaria hebreoꝝ gloſſa.
C. Non in hoc ſeculo ſicut impii quorum pars eſt ĩ hac uita ſed in ſeculo futuro in qꝫ eterna uita ubi euigilauero a ſomno mortis: uideboqꝫ ſimilitudinem tuã imo gloriam tuã: imo te ipſum qui es tota gloria mea.

יח לַמְנַצֵּחַ	XVIII. Ad victoriã.	XVII. In finem	ιζ΄. Εἰς τὸ τέλος
לְעֶבֶד	Serui. A.	puero	τῷ παιδὶ
יְהוָה לְדָוִד אֲשֶׁר	DEI Dauidis, qui	domini Dauid qui	κυρίου τῷ Δαβὶδ, ὃς
דִּבֶּר לַיהוָה אֶת	locutus eſt DEO	locutus eſt domino	ἐλάλησε τῷ κυρίῳ
דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת	verba cantici huius,	verba cantici huius	τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης.
בְּיוֹם הִצִּיל־יְהוָה	in die qua liberauit DEVS	in die qua eripuit eũ dominus	ἐν ἡμέρᾳ ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν ὁ κύριος
אוֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו	illũ, de mãu oĩum inimico(	de manu oĩum inimicorũ eius,	ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ
וּמִיַּד שָׁאוּל׃	& de manu Saulis (rũ eius,	& de manu Saul,	καὶ ἐκ χειρὸς σαούλ
וַיֹּאמַר אֶרְחָמְךָ	& dixit. Diligam te	& dixit. Diligam te,	καὶ εἶπεν. Ἀγαπήσω σε
יְהוָה חִזְקִי׃ יְהוָה	DEus fortitudo mea. DEus	domine fortitudo mea, dñs	κύριε ἡ ἰσχύς μου. κύριος
סַלְעִי וּמְצוּדָתִי	arx mea & robur meum,	firmamẽtũ meũ & refugiũ meũ	στερέωμά μου, καὶ καταφυγή μου
וּמְפַלְטִי אֵלִי	& liberator meus. Deus meus	& liberator meus. Dñs meus	καὶ ῥύστης μου. Ὁ θεός μου
צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ	fortis meus, ſperabo in eo,	adiutor meus, & ſperabo in eũ.	βοηθός μου καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.
מָגִנִּי	ſcutum meum	Protector meus	Ὑπερασπιστής μου
וְקֶרֶן	& cornu	& cornu	καὶ κέρας
יִשְׁעִי	ſalutis mee,	ſalutis mee,	σωτηρίας μου
מִשְׂגַּבִּי׃	ſuſceptor meus.	& ſuſceptor meus,	καὶ ἀντιλήπτωρ μου.
מְהֻלָּל אֶקְרָא	Laudatum inuocabo	Laudans inuocabo	Αἰνῶν ἐπικαλέσομαι
יְהוָה	DEVM (ero.	dominum,	τὸν κύριον,
וּמִן־אֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃	& ab inimicis meis ſaluus(	& ab inimicis meis ſaluus ero.	καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.
אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־	Circũdederunt .n. me funes	Circundederunt me dolores	Περιέσχον με ὠδῖνες
מָוֶת	mortis,	mortis,	θανάτου
וְנַחֲלֵי	& torrentes	& torrentes	καὶ χείμαρροι
בְלִיַּעַל	Belial	iniquitatis	ἀνομίας
יְבַעֲתוּנִי׃	terruerunt me.	conturbauerunt me.	ἐξετάραξάν με.
חֶבְלֵי שְׁאוֹל	Funes inferni (runt me	Dolores inferni (runt me	Ὠδῖνες ᾅδου
סְבָבוּנִי קִדְּמוּנִי	circũdederũt me, preuene(	circũdederũt me, ꝓoccupaue(	περιεκύκλωσάν με. Προέφθασάν με
מוֹקְשֵׁי מָוֶת׃ בַּצַּר־לִי	laq̃i mõtis. In adũſitate mea	laquei mortis. In tribulatiõe mã	παγίδες θανάτου. Καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με
אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־	inuocabo DEVM & ad	inuocaui dominum, & ad	ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον. καὶ πρὸς
אֱלֹהַי אֲשַׁוֵּעַ יִשְׁמַע	deũ meũ clamabo, exaudiet	deũ meũ clamaui. Et exaudiuit	τὸν θεόν μου ἐκέκραξα. Ἤκουσεν
מֵהֵיכָלוֹ קוֹלִי	de regia ſua vocem meam,	de tẽplo ſancto ſuo vocẽ meã,	ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου.
וְשַׁוְעָתִי לְפָנָיו	& clamor meɔ añ faciẽ eius,	& clamor meus ĩ cõſpectu eius	καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ
תָּבוֹא בְאָזְנָיו׃	veniet in aures eius.	introiuit in aures eius.	εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.
וַתִּגְעַשׁ וַתִּרְעַשׁ	Et cõmota eſt & cõtremuit	Cõmota eſt & contremuit	Καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη
הָאָרֶץ וּמוֹסְדֵי הָרִים	terra, & fundamẽta montiũ	terra, fundamenta montium	ἡ γῆ, καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων
יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ	cõcuſſa ſũt & cõquaſſata ſũt	cõturbata ſunt & cõmota ſũt,	ἐταράχθησαν. καὶ ἐσαλεύθησαν
כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה	qm̃ iraſcebatur ei. Aſcendit	quoniã iratus eſt eis. Aſcendit	ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός. Ἀνέβη
עָשָׁן	fumus	fumus	καπνὸς
בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ	in furore eius, & ignis	in ira eius, & ignis	ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ πῦρ
מִפִּיו תֹּאכֵל	ex ore eius deuorans,	a facie eius exarſit,	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ καταφλεγήσεται.
גֶּחָלִים	carbones	carbones	ἄνθρακες

XVIII. In laudem,
pro mirabilibus
que facta ſunt
ſeruo DEI Dauidi, qui inter laudandū
cecinit & pphetauitq; corā DEO verba
cātici huius, p oībus diebus, (pſonoꝝ
qbus liberauit eum DEVS, de manu(
inimicitie eius. & de gladio Saulis,
& dixit. Diligam te
Deum fortitudinis mee. Deus
fortitudo mea, & fiducia mea,
& liberabit me Deus,
qm̄ cōplacuit ſibi ī me, & applicuit me
timori ſuo, ſcutum meūm quoniam a
preſentia eius data eſt mihi
fortitudo & ſalus, (mea.
ſup patronos inimicitie mee, fiducia(
Dixit Dauid inter laudandum,
ego orabo coram DEO,
& a pſonis inimicitie mee redemit me.
Circūdedit me anguſtia ſicut mulieris
que ſedet in partu, nec vis eſt
ei patiendi, ipſaq;
periclitatur ad mortem, adiutorium
peritorum queſiui mihi.
Cohors iniquorum circundedit me,
preuenerunt me armati
armis interitus. Quādo moleſtant me
ego oro apud DEum. & corā Deo meo
cōmitto me. & accipit oratioaē meā,
de templo ſuo, & petitio mea
coram ipſo, recipitur
in auribus eius, & fiet.
Et contremuit & cōmota eſt
terra, fundamenta montium
cōmota ſunt & concuſſa ſunt,
quoniam iraſcebatur ei. Aſcendit
iniquitas Pharaonis ſicut
fumus, ppterea immiſit furorē ſuum,
ſicut ignem ardētē, de cōſpectu eius,
feruida increpatio eius,

A. Serui Dei. Libro midras tehilim כך ישראל כשיבא פרק המשיח גפהרת בימיו אין אומ שירא עד שיתחרף מלך המשיח שנ אשר חרפו אויביך יי וגו ועד שיפלו לפניו ארבעת מלכיות שנא ואספתי את כל הגוים אל ירושלם מיד ויצא יי ונלחם בגוים ההם אותה שעה אומ שירה שנ מזמור שירו ליי שיר חדש כי נפלאות עשה i. Sic iſrael cū uenerit rex MESSIAS in feſtinatiōe, i diebus eius nequaq̄ dicēt canticū. donec exprobratu fuerit regi MESSIE ſic dictū eſt. ps. lxxxyiii. Quod exprobrauerūt inimici tui Deus. &c. Et donec corruāt corā eo quatuor regna ſicut dictū eſt. Zach. xiiii. Et cōgregabo oēs gētes cōtra Ieruſalē &c. & egredieť Deus & pliabiť cōtra gētes illas &c. Tūc aūt dicēt canticū ſicut dictū eſt. ps. xcix. Cātate Deo canticū nouū q̄m mirabilia fecit.

Superſticioſi hebreoꝝ inceſſanter carpūt inuehūturq; i authores noui teſtamēti, qđ nō allegēt teſtimonia ueteris ſacre ſcripturꝰ ea uerboꝝ ſerie ac eoꝝ ordine, quo legūť in libris pphetaꝝ, iſſimulātq; eos corruptionis ſcripturaꝝ, & cū dicitur ad excuſandos authores nr̄os, ſatis fuiſſe qđ uiri Dei ſpiritu acti iſeruerīt ſuis ſcriptis, ſenſa legis & prophetaꝝ, nō et uerba, n̄ admittunt hoc pertinaces & dure ceruicis hebrei, minime aiaduertētes idē feciſſe authores ueteris iſtr̄i, qđ tm̄ male a nr̄is factū pdicāt. Que res maxie ex hoc. ps. xyiii. patet. Si. n. diligenter legať hic pſalmus apud Samuelē pphetā. ii. regū. xxii, capite deprehēdeť hebreā Samuelis lrām i locis nouē & q̄draginta a lr̄a Dauidis differre. Poſſumus itaq; hebreis rn̄dere ubi in nr̄os iſurgūt, ea q̄ a

בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃	incenſi ſunt ab eo.	ſuccenſi ſunt ab eo.	ἀνήφθησαν ἀπ᾽ αὐτοῦ.
וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרַד	Inclinauit celos & deſcēdit	Inclinauit celos & deſcendit,	Καὶ ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη,
וַעֲרָפֶל תַּחַת	& caligo ſub	& caligo ſub	καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας
רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב	pedibus eius. Et aſcendit	pedibus eius. Et aſcendit	αὐτοῦ. Καὶ ἐπέβη
עַל כְּרוּב	ſuper cherubim,	ſuper cherubin	ἐπὶ χερουβὶμ
וַיָּעֹף וַיֵּדֶא עַל	& volauit, volauit ſuper	& volauit, volauit ſuper	καὶ ἐπετάσθη ἐπὶ
כַּנְפֵי רוּחַ׃ יָשֶׁת	pennas venti. Poſuit	pennas ventorum. Et poſuit	πτερύγων ἀνέμων, Καὶ ἔθετο
חֹשֶׁךְ סִתְרוֹ	tenebras latibulum ſuum,	tenebras latibulum ſuum,	σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ.
סְבִיבוֹתָיו	in circuitu eius,	In circuitu eius	κύκλῳ αὐτοῦ
סֻכָּתוֹ	tabernaculum eius,	tabernaculum eius,	ἡ σκηνὴ αὐτοῦ.
חֶשְׁכַת	tenebroſas	tenebroſa	σκοτεινὸν
מַיִם	aquas	aqua	ὕδωρ
עָבֵי	nubes	In nubibus	ἐν νεφέλαις
שְׁחָקִים׃	celorum.	aeris.	ἀέρων.
מִנֹּגַהּ	Pre fulgore	Pre fulgore	Ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως
נֶגְדּוֹ עָבָיו	in conſpectu eius nubes	In conſpectu eius nubes	ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι
עָבְרוּ בָּרָד	tranſierunt, grando	tranſierunt grando	διῆλθον. χάλαζα
וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃ וַיַּרְעֵם	& carbones ignis. Et ītonuit	& carbones ignis. Et intonuit	καὶ ἄνθρακες πυρός. Καὶ ἐβρόντησεν
בַשָּׁמַיִם יְהוָה	in celis DEVS	de celo dominus,	ἐξ οὐρανοῦ ὁ κύριος.
וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קֹלוֹ	& altiſſimus dedit vocē ſuā,	& altiſſimus dedit vocem ſuā,	καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκε φωνὴν
בָּרָד וְגַחֲלֵי אֵשׁ׃	grando & carbones ignis.	grando & carbones ignis.	αὐτοῦ.
וַיִּשְׁלַח חִצָּיו	Et miſit ſagittas ſuas	Et miſit ſagittas ſuas	Ἐξαπέστειλε βέλη, (σεν
וַיְפִיצֵם וּבְרָקִים	& diſſipauit eos. Et fulgura	& diſſipauit eos, fulgura	καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς. Καὶ ἀστραπὰς (θυ
רָב וַיְהֻמֵּם׃ וַיֵּרָאוּ	mltiplicauit & ꝑcuſſit illos.	multiplicauit & ɔturbauit eos.	ἐπλήθυνε καὶ συνετάραξεν αὐτούς. Καὶ ὤφ(
אֲפִיקֵי מַיִם וַיִּגָּלוּ	Et appuerūt effuſiōes aqrū,	Et apparuerūt fontes aquarū	αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων. καὶ ἀνεκαλύφθη
מוֹסְדוֹת תֵּבֵל	& reuelata ſt fūdamēta orbis	& reuelata ſt fūdamēta orbis terræ	τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης.
מִגַּעֲרָתְךָ יְהוָה	ab increpatione tua DEVS	Ab increpatione tua domine	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου κύριε.
מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפֶּךָ׃	a ſuflatiōe ſpūs furoris tui.	ab inſpiratione ſpiritus ire tue.	ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.
יִשְׁלַח מִמָּרוֹם	Miſit de alto,	Miſit de ſummo	Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους
יִקָּחֵנִי יַמְשֵׁנִי	accepit me, extrhaxit me	& accepit me, & aſſumpſit me	καὶ ἔλαβέ με. προσελάβετό με
מִמַּיִם רַבִּים׃	de aqs multis. (potētiſſimo,	de aquis multis. (fortiſſimis	ἐξ ὑδάτων πολλῶν.
יַצִּילֵנִי מֵאֹיְבִי עָז	Libauit me de inimico meo(	Eripuit me de inimicis meis (	Ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν,
וּמִשֹּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ	& de his q oderūt me, qm̄ ro(	& ab his q oderūt me, qm̄ ɔfortati	καὶ ἐκ τῶν μισούντων με ὅτι ἐστερεώθησαν
מִמֶּנִּי׃	me erant. (buſtiores	ſunt ſuper me. (mee	ὑπὲρ ἐμέ.
יְקַדְּמוּנִי בְיוֹם אֵידִי	Preuenerūt me ī die afflictōis	Preuenerūt me ī die afflictiōis(	Προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου.
וַיְהִי יְהוָה לְמִשְׁעָן לִי׃	me, & factꝰ ē Deꝰ firmamētū	& factus eſt dn̄s ꝓtector meus.	καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου.
וַיּוֹצִיאֵנִי לַמֶּרְחָב	meū. Et eduxit me ī latitudi	Et eduxit me in latitudinem,	Καὶ ἐξήγαγέ με εἰς πλατυσμόν.
יְחַלְּצֵנִי כִּי חָפֵץ בִּי׃	nē, liberauit me qa ɔplacuit	ſaluū me fecit qm̄ voluit me.	ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέλησέ με. Καὶ ἀνταπο-
יִגְמְלֵנִי יְהוָה	ei ī me. Retribuit mihi Deꝰ	Et retribuet mihi dn̄s (ma. maꝝ	δώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου.
כְּצִדְקִי כְּבֹר יָדַי	ſm̄ iuſti. meā, ſm̄ mūdi. ma.	ſm̄ iuſtitiā meā, & ſm̄ puritatē(	καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου
יָשִׁיב לִי׃ כִּי שָׁמַרְתִּי	maꝝ red. mihi. Quia cuſto.	retribuet mihi. Quia cuſtodiui	ἀνταποδώσει μοι. Ὅτι ἐφύλαξα

مثل جمر نار	כגומרין דנור דלקין מימרה	vt carbones ignis ardētis verbū eius,
طاطا السما ونزل	וארכין שמיא ואתגלי	Declinauit celos & apparuit
والضباب تحت	איקריה ועננא אמיטתא	gloria eius,& nubes tenebricoſas
رجليه ركب	כיבש קדמוהי ואתגלי	ſuppoſuit coram ſe. Et viſus eſt
على الكاروبيم	בגבורתיה על כרובין	in robore ſuo ſuper cherubim
وطار على	קלילין ודבר בתוקף	leuiſſimos,& ambulauit in fortitudine
اجنحة الرياح جعل	על גדפי רוחא ואשרי	ſuper alas ventorum. Et poſuit
الظلمة له	שכינתיה בערפילא	diuinitatem ſuam in tenebris,
حجابا	ואתחור בעננא יקריה	& circundedit nubibus gloriam ſuam
يحوطه بها	היך מטללתא ואחית	ſicut tabernaculum,& deſcēdere fecit
مظلته مياه	מיטרין דרעוא על עמיה	pluuias beneplaciti ſuper populū ſuū
مظلمة في	ומיין תקיפין מרקפת	& aquas validas a conſtrictione
سحب الهوا	עננין דקבלא על רשיעי	nubium tenebroſarum ſuper impios,
من الزمهرير	מן רומיה דעלמא	ab altitudine mundi.
ظلاله	מזיהור יקריה ענני	A ſplendore glorie eius nubes
ومن بريقه	שמיא עברו בזעופיתיה	celi tranſierunt in increpatione ſua,
وبرد	כגומרין דנור וברדא	ſicut carbones ignis,& grando
وجمر	דלקא מן מימריה ואכלי	ardens,a verbo eius. Et intonuit
جعل الغمام	מן שמיא יי	de celis DEVS
يجري بين يديه	ועלאה מימריה רמא	& altiſſimus verbum ſuum exaltauit,
ارسل سهاما	ברדא וגומרין דנור	proiecit grandinem & carbones ignis.
وفرقهم اكثر	ואשדר מימריה כגירין	Et miſit verbum ſuum tanq̄ carbones,
البرق واقلقهم فظهرت	ובדרין וברקין סגיעין	& grandinem & fulgura plurima
عيون المياه وانكشفت	ושגשינון ואתחמיאו	& interturbauit eos. Et apparuerunt
اساسات المسكونة	עמקי מיא ואתגליאו	pfunditates aquarū & diſcoopta ſunt
من انتهارك يا رب	שתאסיא דתבל	fundamenta orbis,
ومن هبوب روح سخطك	מזעופיתא מן קדם יי	ab increpatione, a preſentia DEI,
ارسل من العلى	ממימר תקוף רוגזך	a verbo valido ire eius.
واخذني وانتشلني	שלח נביאוהי מלך תקיף	Miſit prophetas ſuos rex fortis, (me
من المياه الغزيرة	דיתיב בתקוף רומא דברני	q habitat ī fortitudīe excelſa, dixerit(
وخلصني من اعداي الاشدا	שיזבני מעממין סגיעין	& eripuit me de populis plurimis.
ومن المبغضين	שיזבני משנאי ארום	Libera me de inimicis meis, quoniam
لي لانهم تقووا	עשינין הינון מבעלי	potentes ſunt, a patronis
اكثر مني ادركوني في	דבבי ארום אתגברו עלי	odii mei, qm̄ roborati ſūt aduerſū me.
يوم حزني والرب صار لي	אקדימו לי ביום טלטולי	Preuenerūt me ī die īterfectiōis mee,
سندا واخرجني الى السعة	והות מימרא דיי סמך לי	& fuit verbum DEI adiutorium mihi.
وانقذني لانه احبني	ואפיק לרווחתי שיזבני	Et eduxit me ī latitudinē, liberauit me,
خلصني من اعداي الاشدا	מטול דאתרעי בי	quoniam voluntas eius fuit in me.
ومن المبغضين لي جازاني	יגמלינני יי	Retribuet mihi DEVS (mearū
الرب مثل بري ومثل طهر	כזכותי כברירות ידי	ſm iuſtitiā meā, ſm mundiciā manuū(
يدي يعطيني لاني حفظت	יתיב לי מטול דנטרית	reddet mihi. Quia cuſtodiui

ſcriptorib: noue legis edita ſunt, nō ſolū diuina iſtigatione & magna ſapiētia elucubrata fuiſſe. Sed ēt data opera ita edita ad imitationē eorū q ueterē ſcripſerunt legem.

De authore chaldee editiōis q̄ habetꝰ ſexto libri huius ordine, nō eſt una oium ſnia. Siq̄dē ſunt ex latinis q editiōem huiuſcemodi Ionate benoziel aſcribant, qbus tū ipſe neq̄q̄ aſſentio. Cōſtat nāq3 & pro cōfeſſo habetur, tū apud latinos, tū apud hebreos Ionatam edidiſſe chaldeā īterpretationē librorū Samuelis prophete, quos noſtri pmū & ſm regum appellāt, ſtilus uero chaldeus huius. xvii. pſalmi. q ibidē legitur pmultum diſſimilis habetur ab eo quē in pſalterio habemus. quo fit ut non ab eodē authore manaſſe utrāq3 editionē credēdum ſit. Alioqui nihil cauſe erat, quod idem author in re unius & eiuſdē ſenſus ſe tam uariū tāq3 ſui diſſimilem exhiberet. Cōſequens pinde hāc Dauidicā pſalmorū interpretationē ab alio q̄ a Ionata manaſſe. Quod ſi hebreis credimus, q̄q̄ ſue aſſertionis iuratos nō afferant teſtes, dicemus. R. Ioceph cecū, qui ferme annis trecentis floruit poſt ſecundā templi deſtructionē, huius editionis authorē. Virū citra cōtrouerſiā multe eruditionis, theologiāq3 apprime callentē, qui et meminit de attributis (quos appellāt) diuinis, ſz & de uerbo Dei in inumeris locis honorificam facit mentionem. & multa adducit electiſſima ac rata in fauorem Chriſtiane religionis ex quibus hebrei redargui & conuinci poſſunt.

דַּרְכֵי יְהוָה וְלֹא	vias DEI, & non	vias domini, nec	τὰς ὁδοὺς κυρίου. καὶ οὐκ
רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי׃ כִּי	egi impie a DEO meo.	impie geſſi a DEO meo. (meo,	ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου. (πιόν μου.
כָל מִשְׁפָּטָיו לְנֶגְדִּי	Oĩa.n.iudicia eiꝰ ĩ ꝯſpectu(	Q̃m oĩa iudicia eius ĩ ꝯſpectu(	Ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώ(
וְחֻקֹּתָיו לֹא אָסִיר׃	& p̃cepta eiꝰ ñ amoui (m̃o,	& iuſtitias eius non repuli	καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα
מֶנִּי׃ וָאֱהִי תָמִים	a me. Et fui integer	a me. Et ero immaculatus	ἀπ᾽ ἐμοῦ. Καὶ ἔσομαι ἄμωμος
עִמּוֹ וָאֶשְׁתַּמֵּר	cum eo, & cuſtodiui me	cũ eo, & obſuabo me (mihi dñs	μετ᾽ αὐτοῦ. καὶ φυλάξομαι (μοι κύριος
מֵעֲוֹנִי׃ וַיָּשֶׁב יְהוָה	ab iniqtate mea. Et reddidit	ab iniqtate mea. Et retribuet(	ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου. Καὶ ἀνταποδώσ(
לִי כְצִדְקִי כְּבֹר	mihi DEus ſm iuſtitiã meã,	ſm iuſtitiã meã, & ſm puritatẽ	κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου. καὶ κατὰ τὴν
יָדַי לְנֶגֶד עֵינָיו׃	& ſm mũdiciã manuũ meaꝝ	manuũ meaꝝ in cõſpectu ocu(	καθαριότητα τῶν χειρῶν μου, ἐνώπιον
עִם חָסִיד	ĩ ꝯſpectu oclõꝝ eius. Cũ ſcõ	Cum ſancto (loꝝ eius.	τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Μετὰ ὁσίου
תִּתְחַסָּד	ſanctus eris,	ſanctus eris,	ὅσιος ἔσῃ.
עִם גְּבַר	& cum viro	& cum viro	καὶ μετὰ ἀνδρὸς
תָּמִים	perfecto	innocente	ἀθῴου
תִּתַּמָּם׃	perfectus eris.	innocens eris.	ἀθῷος ἔσῃ.
עִם	Cum	Et cum	Καὶ μετὰ
נָבָר	mundo	electo	ἐκλεκτοῦ
תִּתְבָּרָר	mundus eris,	electus eris,	ἐκλεκτὸς ἔσῃ.
וְעִם	& cum	& cum	καὶ μετὰ
עִקֵּשׁ	peruerſo	peruerſo	στρεβλοῦ
תִּתְפַּתָּל׃	peruertes. A.	peruerteris.	διαστρέψεις.
כִּי אַתָּה	Quoniam tu	Quoniam tu	Ὅτι σὺ
עַם עָנִי	populum pauperem	populum humilem	λαὸν ταπεινὸν
תוֹשִׁיעַ	ſaluabis,	ſaluum facies,	σώσεις,
וְעֵינַיִם	& oculos	& oculos.	καὶ ὀφθαλμοὺς
רָמוֹת	excelſos	ſuperborum	ὑπερηφάνων
תַּשְׁפִּיל׃ כִּי	humiliabis. Quoniam	humiliabis. Quoniam	ταπεινώσεις. Ὅτι
אַתָּה תָּאִיר	tu illuminas	tu illuminas	σὺ φωτιεῖς
נֵרִי	lucernam meam,	lucernam meam	λύχνον μου
יְהוָה	DEVS	domine,	κύριε.
אֱלֹהַי יַגִּיהַּ	deus meus illuminabis	deus meus illumina	ὁ θεός μου φωτιεῖς
חָשְׁכִּי׃	tenebras meas.	tenebras meas.	τὸ σκότος μου. (ρίου.
כִּי בְךָ אָרֻץ גְּדוּד	In te enim inſequar aciem,	Q̃m in te eripiar a tẽtatione,	Ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατη(
וּבֵאלֹהַי אֲדַלֶּג	& in DEO meo tranſiliam	& in Deo meo tranſgrediar	καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι
שׁוּר׃ הָאֵל תָּמִים	murum. DEVS perfecta	murum. Deus meus impolluta	τεῖχος. Ὁ θεός μου ἄμωμος
דַּרְכּוֹ אִמְרַת יְהוָה	via eius, eloquium DEI	via eius, eloquia domini	ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. τὰ λόγια κυρίου
צְרוּפָה מָגֵן הוּא	repurgatum. Scutum eſt	igne examinata, protector eſt	πεπυρωμένα. ὑπερασπιστής ἐστι
לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ׃	omnium ſperantium in eũ.	omnium ſperantium in ſe.	πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ᾽ αὐτόν.
כִּי מִי	Quoniam quis	Quoniam quis	Ὅτι τίς
אֱלוֹהַּ	eſt DEVS	DEVS	θεὸς
מִבַּלְעֲדֵי	pretereum	preter	πλὴν
יְהוָה	qui dat eſſe. B.	dominum,	τοῦ κυρίου.

سبل الرب ولم	אורחן דתקנן קדם יי ולא	vias rectas ante DEVM,& non
اعضر الهي	הליכית ברשע קדם אלהי׃ מטול	ābulaui ī īpietate corā Deo meo.Qm̄
اذ كل احكامه قدامي	דכל דינוהי גלן לקבלי	oia iudicia eius manifeſta ſūt apud me
وعدله لم ابعده عني	למעבדהון וקימוי לא	vt faciam ea,& precepta eius non
واكون معه	אעדי מני׃ והוית שלים	repuli a me.Et fui perfectus
بلا عيب واجتنب	בדחלתיה והוית נטיר	ī timore eius,& fui ſeruator (DEVS
حتى يجازيني الرب	נפשי מחובין ופרע יי	aīe mee ab iniqtatibus.Et retribuet (
مثل بري	לי הדך זכותי כברירות	mihi ſm̄ merita mea,ſm̄ mundiciam
ومثل طهر يدي	אידי קדם מימריה׃	manuum mearum coram verbo ſuo.
امام عينيه مع العفيف	עם אברהם דאשתכח חסיד	Cum Abraham qui repertus eſt pius
عفيفا تكون	קדמך אסגיתא למעבד	ante te,multiplicaſti facere
ومع	חסד עם זרעיה יצחק דהוה	pietatem,cum ſemine Iſaac qui fuit
البار	שלים בדחלתך אשלימתא	perfectus in timore tuo perfeciſti
بارا تكون	מימר רעותך עמיה׃	verbum,voluntas tua cum eo.
ومع	עם יעקב דהוה בריר קדמך	Cum Iaacob qui mundus fuit apud te,
المختار	בחרתא בנוי מן כל עממיא	elegiſti filios eius de cunctis populis,
مختارا تكون	ואפרשתא זרעיה מן כל	ſegregaſtiq; ſtirpem eius ab omni
ومع	פסול ועם פרעה ומצראי	falſitate,& cum Pharaone & egyptiis
الملتوي	דחשיבו מחשבן בישין על עמך	q cogitauerūt cogitatōes malas ſr pp̄lm
ملتويا تكون	בלבלתינון במחשבתהון	tuū,iterturbaſti illos ī cogitatiōibus(
من	מטול דאנת ית עם בית	Quoniā tu populo domus (cog. C
اجل انك تنجي الشعب	ישראל דחשיכין ביני	iſtael,quem obtenebras inter
المتواضع	עממיא בגלותא את עתיד	populos in captiuitatem,futurus es
وتذل	למפרק ובמימרך אומיא	ad redemptionē,ī verbo aūt tuo pp̄los
اعين	תקיפיא דמתגברין	fortes qui roborantur
المتعظمين وانت	עליהון תמאיך׃ מטול	aduerſum eos delebis.Quoniam
يارب	דאנת תנהר בוצין ישראל	tu illuſtrabis lumen Iſtael
تضي	דמטפיא בגלותא דאנת	quod extinctū eſt ī captiuitate,qm̄ tu
سراجي	הוא מרי דנהורא דישראל	ipſe author luminis Iſtael, (ſplēdorē
الهي انت تنير	יי אלהי יפקנני לנהור	Deus deus meus ipſe deducet me ad (
ظلمتي	ויחמינני בנחמתא דעלמא	& videte me faciet ī cōſolatōībo mūdi
لاني بك انجو من المحن	דעתיד למיתי לצדיקיא׃	futuri,que iuſtis future ſunt,
وبالهي اعبر	מטול דבמימרך אסגי	quoniam in verbo tuo,multiplicabo
السور الله لا ريب في	משרין ובמימר אלהי אכבוש	exercitus,& ī verbo dei mei debellabo
سبله كلام الرب	כרכין תקיפין׃ אלהא דתקנן	arces munitas.DEVS eius vie
مختبر مخلص	אורחתיה אוריתא דיי	ſunt recte,lex DEI
جميع المتوكلين عليه	בחירא תריס הוא לכולהון	electa,clypeus ipſe omnibus
لا	דמתרחצין עלוהי׃	qui confidunt in eo.
اله	ארום על ניסא דתעביד	Quoniam pp̄ter miranda que facies
الا	למשיחך ולשארי	MESSIE tuo,& reliquiis
الرب	דישתארון יודון כל	que remanebunt,laudes dicent oēs

A. Cum puerſo peruerteris. Rectius peruertes quam perueteris,ut ſermo ad Deum dirigi intelligatur. Nam hic Deus cum ſancto ſanctus quia ſanctificat & cū uiro perfecto perfectus quia perfectionē preſtat & cum mundo mundus quia munditiam cordis tribuit, & cum peruerſo peruertens quia ultor & uindex malorū. Et hec ni fallor & Hieronymi & patrū hebreorum intelligentia,& Bernardi inſuper ſic ſuper cantica ſcribentis. Qualem te paraueris DEO,talis oportet appareat tibi Deus cum ſancto ſanctus erit, & cum uiro innocente innocens erit,quid ni?eque & cū amante amans,& cum uacante uacans,& cū intento intentus,& cū ſolicito ſolicitus.

B. Quoniam quis eſt Deus &c. Magnū nomen DEI יהוה tetragrammaton hoc loco interpretati ſumus eū qui dat eſſe, alioqui dicendum nobis fuerat, quis eſt Deus preter Deum,que oratio abſona admodum & inintelligibilis uidebatur.

C. Proprietas ſermonis Caldei.

ומי	& quis	aut quis	ἢ τίς
צור	fortis	DEVS	θεὸς
זולתי	preter	preter	πλὴν
אלהינו: האל	DEVM noſtrum.DEVS	DEVM noſtrum.DEVS	τοῦ θεοῦ ἡμῶν. Ὁ θεὸς
המאזרני חיל	q̄ accinxit me fortitudine,	qui precinxit me virtute,	ὁ περιζωννύων με δύναμιν.
ויתן תמים דרכי:	& dedit pfectā viam meam.	& poſuit immaculatā viā meā.	καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου.
משוה רגלי	Coequans pedes meos	Qui perfecit pedes meos	Καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου
כאילות ועל במתי	ceruis,& ſuper excelſa	tanq̄ ceruorum,& ſuper excelſa	ὡσεὶ ἐλάφου. καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ
יעמידני: מלמד	ſtatuens me.Docens	ſtatuens me.Qui docet	ἱστῶν με. Διδάσκων
ידי למלחמה	manus meas ad prelium.	manus meas ad prelium,	χεῖράς μου εἰς πόλεμον.
ונחתה קשת נחושה	& poſuit areum ereum	& poſuiſti vt arcum ereum	καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν
זרועתי: ותתן לי	brachia mā,Et dediſti mihi A	brachia mea.Et dediſti mihi	τοὺς βραχίονάς μου. Καὶ ἔδωκάς μοι
מגן ישעך וימינך	clypeū ſalu.tue,& dxte.tua	protectōnē ſalu.tue,& dexte.tua	ὑπερασπισμὸν σωτηρίας. καὶ ἡ δεξιά σου
תסעדני וענותך	ꝯfortauit me,& māſuetudo(	ſuſcepit me.Et diſciplina tua	ἀντελάβετό μου. Καὶ ἡ παιδεία σου
תרבני: תרחיב	aplū fecͤ me.Dilatabis (tua	corre.me ī finē,&.d.t.i.m.d.d.	ἀνώρθωσέ με εἰς τέλος. καὶ ἡ π.α.μ.δ. Ἐ-
צעדי תחתי ולא	greſſus meos,ſubtus me,& ñ	greſſus meos ſubtus me,& non	τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου. καὶ οὐκ
מעדו קרסלי:	ſt lapſa calcanea mea. (eos,	ſunt infirmata veſtigia mea.	ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου. (λήψομαι αὐτούς.
ארדוף אויבי ואשיגם	Perſeq̄t inimi.meos & app̄.(	Perſeq̄r inimi.m̄os & cōp̄.illos,	Καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ κατα(
ולא אשוב עד כלותם	& ñ reuer.dōec cōſumā eos.	& nō cōuertar donec deficiāt.	καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι ἕως οὗ ἐκλείπωσιν.
אמחצם ולא יכלו	Cōfringā eos,& nō poterūt	Confringam illos nec poterūt	Ἐκθλίψω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ δύνωνται
קום יפלו תחת	ſurgere,cadent ſub	ſtare,cadent ſubtus	στῆναι, πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς
רגלי: ותאזרני	pedibꝰ meis.Et accīxiſti me	pedes meos.Et precinxiſti me	πόδας μου. Καὶ περιέζωσάς με
חיל	virtute	virtute	δύναμιν
למלחמה	ad prelium,	ad bellum,	εἰς πόλεμον. (τοὺς ἐπ' ἐμὲ
תכריע קמי	incuruabis reſiſtentes mihi	& ſupplātaſti inſurgētes in me	συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμέ(
תחתי:	ſub me.	ſubtus me.	ὑποκάτω μου.
ואיבי	Et inimicorum meorum	Et inimicos meos	Καὶ τοὺς ἐχθρούς μου
נתתה לי ערף	dediſti mihi dorſum,	dediſti mihi dorſum,	ἔδωκάς μοι νῶτον.
ומשנאי אצמיתם:	& odientes me diſperdam.	& odientes me diſperdidiſti.	καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλόθρευσας.
ישועו ואין	Clamabunt & non	Clamauerunt nec	Ἐκέκραξαν καὶ οὐκ ἦν
מושיע על יהוה	erit qui ſaluet ad DEVM	erat qui ſaluos faceret ad dn̄m,	ὁ σώζων. πρὸς κύριον
ולא ענם:	& non reſpondebit eis.	nec exaudiuit eos.	καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.
ואשחקם כעפר	Conteram eos vt puluerem	Et cōminuam eos vt puluerē	Καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡσεὶ χνοῦν
על פני רוח כטיט	ante faciem venti,vt lutum	ante faciem venti,vt lutum	κατὰ πρόσωπον ἀνέμου. ὡς πηλὸν
חוצות אריקם:	platearum conteram eos.	plateaū delebo eos. (populi,	πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.
תפלטני מריבי עם	Erues me a cōtradictōibus(	Eripies me de cotradictiōibus(	Ῥύσῃ με ἐξ ἀντιλογίας λαοῦ·
תשימני לראש	pones me caput (populi,	conſtitues me in caput	καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν
גוים עם לא	gentiū.Populus quem non	gentium.Populus quem non	ἐθνῶν. Λαὸς ὃν οὐκ
ידעתי יעבדוני:	cognoui ſeruiet mihi,	cognoui ſeruiuit mihi,	ἔγνων, ἐδούλευσέ μοι.
לשמע אזן ישמעו	auditione auris obediet	in auditu auris obediuit	εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέ μου.
לי בני נכר יכחשו	mihi.Filii alieni mentiētur	mihi.Filii alieni mentiti ſunt	υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι.

populi, nationes, & lingue,	עממיא אומיא ולישניא	ولا
& dicēt nō eſt DEVS niſi qui dat eſſe,	ויימרון לית אלהא אלא יי	عزيز
qm̄ nō eſt, niſi tu, populus autem tuus	ארום לית בר מינך ועמך	مثل
dicet, non eſt fortis niſi	יימרון לית תקיף אלא	الهنا
DEVS noſter. DEVS	אלהנא : אלהא	الله
qui accinxiſti me cingulo in virtute,	דמזרז לי קמור בחילא	الذي عضدني بقوة
& ſtatuiſti perfectum iter meum,	ויהב שלים אורחי	وجعل سبلي بلا عيب
Pone pedes meos agiles ſicut	משוי ריגלי קלילן היך	يثبت قدمي
ceruorum, & ī domo fortitudinis mee	איילתא ועל בית מקדשי	كالايايل وعلى المشارف
manutene me. Doce	יקיימינני : מאלף	رفعني الذي يعلم
manus meas facere bellum,	אידיי למעבד קרבא	يدي القتال
& corrobora veluti arcum calibeum	ומתקף היך קשת נחשא	وشدد ذراعي مثل قوس
brachiū meū, Et dediſti mihi fortitu(	דרעי : ויהבת לי תקוף	النحاس اعطاني
& ſalutē, & dextera tua (dinem	ופורקן ימינך	نصرة الدرع ويمينك
ſuſtinet me, & in verbo tuo	תסייעינני ובמימרך	تصرتني وادبك اقامني
magnificaſti me. Firmaſti	אסגיתנא : אפתיעת	الى الانقضا وحكمتك
greſſus meos in loco meo, & non	פסיעתי באתרי ולא	علمتني اوسعت
ſunt cōmoti tali mei. (dam illos,	איזדעזעא רכובתי :	خطاي تحتي ولم
Perſequar inimicos meos & cōprehē(	ארדוף סנאי ואדביקנון	تضعف قوايمي
& non conuertar donec deleuero eos.	ולא תבית עד דשיציתינון	اطلب اعداي فادركهم
Delebo eos & non poterunt	אשיצינון ולא יכלון	ولا ارجع حتى يفنوا
ſurgere & cadent mortui	למיקם ויפלון קטילין	ارميهم فلا يستطيعون
ſubtus veſtigia pedū meoꝝ. Precīxiſti	תחות פרסת ריגלי : ותזרז	القيام ويسقطون تحت
me virtute ſicut accintus ad faciendū	לי חילא היך קמור למעבד	قدمي وعضدتني
bellum, confregiſti populos	קרבא . תברתא עממיא	بقوة في الحرب
q̄ ſtāt ad offenſionē meā, (micitie mee	דקיימין לאבאשא לי	جعلت كل الذين قاموا
& inclinaſti eos ſub me. Et pſones ini(	תחותי : ובעלי דבבי	علي تحتي وابدت اعدايي
confregiſti coram me. Feciſti eos	תברתא קדמי יהבתנון	واستاصلت
ūteī tga ī ɔſpectu meo, oſores āt mos(	מחוורי קדל וסנאי ושיציתי	الذين وشنوني
q̄rētq auxiliū & fi erit eis (cōfregiſti,	בעאן סעיד ולית להון	صرخوا فلم يكن
redemptor, orabunt DEVM,	פריק מצלן קדם יי	لهم مخلص الى الله
& non recipiet orationem eorum.	ולא קביל צלותהון :	فلم يستجيب لهم
Et delebo eos vt puluerem	ואשחקינון היך גרגישתא	اسحقهم مثل الغبار
ante faciem venti, vt lutum	על אנפי זעפא והיך טינא	امام الريح وكمثل
platearum conculcabo eos.	אשקיק שוקיא אנון :	طين الطريق اطاهم
Saluabis me a contradictionibus	תשיזבינני מפלוגתא	تنجيني رب من مقاومة
populoꝝ, cuſtodies me, cū ambulauero	דעממי תטרינני בזיני	الشعب وصيرني راسا
armatus in caput gentium. Populi	מזיין בריש עממיא עמא	الشعوب والذي لا
qui non nouerunt me, ſeruient mihi,	דלא חכימית יפלחונני :	اعرفه تعبد لي
auditu auris obedient	למשמע אדן ישתמעון	سماع الاذن اطاعوني
mihi, filii populorum mentientur	לי בני עממיא יכדבון	ابنا الغربا اقبلوا الطاعتي

A. Et dediſti mihi clypeum ſalutis tue. Vel dabis mihi clypeum ſalutem tuam. Libro midras tehilim
ר' יודן בשם ר' חייא אמר
עתיד הקב"ה מושיב
למלך המשיח לימינו של
נאם יי' לאדני שב לימיני
.i. Rabbi Iodan in nomine rabbi Chia dixit Futurum eſt quod Deus ſanctus & benedictus ſedere faciat regem MESSIAM ad dexteram ſuam ſicut dictum eſt. pſ. cx. Dixit dominus domino meo ſede ad dexteram meam.

לי׃ בני־נכר יבלו	mihi, filii alieni defluent	mihi, filii alieni ĩueterati ſunt,	υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
ויחרגו	& cingentur	& claudicauerunt	καὶ ἐχώλαναν
ממסגרותיהם׃ חי־	a clauſuris ſuis, viuit	a ſemitis ſuis. Viuit	ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν. Ζῇ
יהוה וברוך	DEVS & benedictus	dominus & benedictus	κύριος καὶ εὐλογητὸς
צורי	fortis meus, (tis mee.	DEVS meus,	ὁ θεός.
וירום אלוהי ישעי׃	& exaltabitur DEVS salu(	& exaltetur Deus ſalutis mee.	καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου.
האל הנותן נקמות	DEVS ipſe dans vindictas	Deus qui das vindictas	Ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις
לי וידבר עמים תחתי	mihi, & ĩterimẽs pplos ſ b me	mihi & ſubdis populos ſub me,	ἐμοὶ, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ
מפלטי מאיבי	Eruis me ab inimicis meis,	liberator meꝰ de inimicis meis	ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου
אף מן קמי	& inſuper ab inſurgentibus	iracundis. Et ab inſurgentibus	ὀργίλων. Ἀπὸ τῶν ἐπανισταμένων
תרוממני	eleuas me,	in me exaltabis me,	ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με.
מאיש חמס	a viro iniquo	a viro iniquo	ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου
תצילני׃	liberas me.	eripies me.	ῥύσῃ με.
על־כן	Propterea	Propterea	Διὰ τοῦτο
אודך בגוים יהוה	cõfitebor tibi ĩ gẽtibꝰ Deus	cõfitebor tibi ĩ natiõibus dñe,	ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι κύριε,
ולשמך אזמרה׃	& nomini tuo cantabo.	& nomini tuo pſalmum dicam.	καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.
מגדל ישועות	Magnificanti ſalutes	Magnificans ſalutis	Μεγαλύνων τὰς σωτηρίας
מלכו ועשה חסד	rgis tui & faciẽti miſicordiã	regis eius, & faciẽs miſicordiã	τοῦ βασιλέως, καὶ ποιῶν ἔλεος
למשיחו לדוד	A, MESSIE tuo Dauidi,	Chriſto ſuo dauid,	τῷ χριστῷ αὐτοῦ τῷ Δαβὶδ
ולזרעו עד־עולם׃	& ſemini eius vſq; ĩ eternũ.	& ſemini eius vſq; in ſeculum.	καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.
יט למנצח	XIX. Ad victoriam.	XVIII. In finem	ιη. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד׃	Pſalmus. Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
השמים מספרים	Celi enarrant	Celi enarrant	Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται
כבוד־אל ומעשה	gloriã DEI, & opa (ſio A	gloriam DEI, & opera	δόξαν θεοῦ. ποίησιν δὲ
ידיו מגיד הרקיע׃	manuũ eius annũciar extẽ(	manuũ eiꝰ ãnũciat firmamẽtũ.	χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα.
יום ליום יביע	Dies diei dicit	Dies diei eructat	Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται
אמר ולילה ללילה	verbum, & nox nocti	verbum, & nox nocti	ῥῆμα, καὶ νὺξ νυκτὶ
יחוה דעת׃	indicat ſcientiam.	indicat ſcientiam.	ἀναγγέλλει γνῶσιν.
אין אמר ואין	Nõ ſunt loquelle, & nõ ſunt	Non ſunt loquelle neq;	Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ
דברים בלי נשמע	verba, non auditur B	ſermones, quorũ nõ audiantur	λόγοι ὧν οὐχὶ ἀκούονται
קולם׃ בכל	vox eorum, In omnem	voces eorum. In omnem	αἱ φωναὶ αὐτῶν. Εἰς πᾶσαν
הארץ יצא קום	terram exiuit filũ eoꝝ, C	terram exiuit ſonus eorum,	τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν. (αὐτῶν
ובקצה תבל מליהם	& ĩ fines mũdi verba eoꝝ, D	& ĩ fines orbis terre verba eoꝝ.	καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα
לשמש שם אהל	ſoli poſuit tabernaculum	In ſole poſuit tabernaculum	Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα
בהם׃ והוא כחתן	in eis. Et ipſe tanquã ſpõſus	ſuum, & ipſe tanq̃ ſponſus	αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος
יצא מחפתו	procedens de thalamo ſuo,	procedens de thalamo ſuo.	ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ.
ישיש	exultauit	Exultauit	Ἀγαλλιάσεται
כגבור	vt fortis	vt gigas	ὡς γίγας
לרוץ	ad currendam	ad currendam	δραμεῖν
ארח׃ מקצה	viam. A ſummitate	viam, a ſummo	ὁδὸν. ἀπ' ἄκρου
השמים מוצאו	celi egreſſus eius,	celo egreſſio eius.	τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ.

ودنو الغربا عنقو	קדמי בני עממיא יסופון	ĩ pſẽtia mea.Filii populoꝝ cõſumẽtur
وصاروا عرجا	ויטלטלון מבית פלטריהון: קים	& migrabunt de pretoriis ſuis. Viuit
في طرقهم حي	הוא יי וברִיך תקיפא	DEVS ipſe,& benedictus fortis,
هو الله تبارك	דמן קדמוהי מתיהיב לי	quoniam ante eum dabitur mihi
الله	תוקפא ופורקנא ומרומם	fortitudo & redemptio,& exaltetur
خلاصي	אלהא תקיף פורקני:	DEVS fortis redemptio mea.
تعالى الرب الذي انقذني	אלהא דעבד פורענותא לי	DEVS qui vltus eſt me,
الله الذي وهب لي الانتقام	ומתבר עממיא דקימין	& proſtrauit populos,qui exurgunt
اخضع الشعوب تحتي	לאבאשא לי תחותי:	ad offenſionem meam ſub me.
ونجاني من يد اعداي	משיזב יתי מבעלי דבבי	Eripuit me de pſonis inimicitie mee,
المبغضين ورفعني من الذين	ועל דקימין לאבאשא לי	iſup pluſq̃ illos q exur. vt noceãt mihi
قاموا علي ومن	תגברינני מן גוג ומשירייתיה	valẽtiorẽ me efficies, ab gog ãt & ab(
الرجال الاثمة	עם סגיאי חטופין דעמיה	pplorꝫ rapaciũ,q ſt cũ illo (exercitibꝫ
نجاني لذلك	תשיזבינני: מטול הכנא	eripies me.Propterea
اشكرك يا رب بين الشعوب	אודה קדמך ביני עממיא	laudabo te in populis
وارتل اسمك	יי ולשמך אימר תושבחן:	DEVS & nomini tuo laudes dicam.
يا معظم خلاص	מסגי למעבד פורקן	Magnifico vt faciat redemptionem
الملك وصانع الرحمة	עם מלכיה ועביד טיבו	cum rege ſuo,& facienti bonum
لمسيحه داود	למשיחיה לדוד:	MESSIE ſuo Dauidi,
وزرعه الى الابد	ולזרעיה עד עלמא:	& ſemini eius vſq; in eternum.
	לשבחא	XIX. In laudem.
المزمور الثامن عشر	תושבחתא לדוד	Laudatoria Dauidis.
السموات تنطق	דמסתכלין בשמיא משתעין	Qui ſuſpiciunt celos enarrant
بمجد الله والفلك	יקרא דיי ועובדי אידוהי	gloriam DEI,& opera manuum eius
يخبر بعمل يديه	מחוין דמסתכלין באוירא:	annunciant qui ſuſpiciunt in aera.
يوم يبدي كلامه	יומא ליומא מוסיף ומחוי	Dies diei apponit,& manifeſtat
ليوم وليل يبدي	מימרא ולילייא ללילייא	verbum & nox nocti
علما لليل	מחסר ומחוי מדעא:	diminuit & nunciat ſcientiam.
ليس بقول ولا	לית מימר דתורעמא ולית	Nõ eſt verbũ lamentationis,& nõ ſunt
بكلمات الذين لا تسمع	מלי דשאונא ולית	ſermones tumultus & non
اصواتهم خرجت	משתמע קליהון: בכל	audiuntur voces eorum.In omnem
اصواتهم في الارض كلها	ארעא מתח עבדיהון	terram extenſi ſunt effectus eorum,
وبلغ كلامهم اقطار	ובסיפי תבל מליהון	& in fines orbis omnia verba eorum,
المسكونة جعل مسكنه في	לשמשא שוי משרוי	ſoli poſuit tabernaculum,
الشمس وهو مثل العريس	ונהוריהון בהון: והוא בצפרא	illumiationẽ aũt ĩ illos. Et ipſe ĩ mane
يخرج من خدره	כחתנא נפק מגנוניה	tanq̃ ſponſus procedẽs de thalamo ſuo
يفرح	ברוחא ובפלגות יומא	pulcherrime,& dum diuiditur dies
مثل الجبار	יחדי היך גברא ומטר	letatur vt gigas,& obſeruat
الذي يسرع	למרהט בתקוף באורח	ad currendam in fortitudine viam
في سبله من اطراف	מעלני בפניא: מסיפי	occaſus veſptini. Ab extremitatibus
السما خروجها	שמיא מפקיה	celorum egreſſus eius,

F. Libro midras tehilim in calce huius pſalmi ומהו מגדול שנעשה להם מלך המשיח כמגדול של מגדול ישועות ומה מגדול עז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב .i. Et quod eſt caſtrum, uel que eſt turris,que facta eſt eis ? Rex MESSIAS, quẽadmodum dictũ eſt turris ſalutis, & ſcriptũ eſt turris fortitudinis nomen DEI in ipſum currit iuſtus & ſuſtolletur.

A. Secundum ex ſeptem nominibus quibus hebrei celum ſignificant, impoſitũ uerius ab extendendo quam a firmando.

B. Non auditur uox eorũ, Iuxta illud. Nõ enim uos eſtis qui loquimini, ſed ſpiritus patris ueſtri qui loquitur in uobis. Et hic literalis ille ſenſus,qui cum ſpiritali coincidit,uti ſcripſit Faber principio comentationum ſuarum.

C. In omnem terram exiuit filum ſiue linea eorũ. eo intellectu quo linea ꝓprie ſignificat filum illud,quo materiarii utũtur fabri ad ſignandam materiam, perinde ac ſi dixiſſet propheta. exiuit ſtructura ſine edificiũ eorum.

D. Et in fines mundi uerba eorum, Saltem tẽporibus noſtris q̃bꝫ mirabili auſu Chriſtophori columbi genuenſis,alter pene orbis repertus eſt chriſtianorumq; cetui aggregatus. At uero quoniam Columbus frequẽter ꝓdicabat ſe a Deo electum ut per ipſum adimpleretur hec prophetia. non alienũ exiſtimaui uitam ipſius hoc loco inſerere. Igitur Chriſtophorus cognomento columbus patria genuenſis,uilibus ortus parentibus, noſtra etate fuit qui ſua induſtria,plus terrarum & pellagi explorauerit paucis mẽſibus,quam pene reliqui omnes mortales uniuerſis retro actis ſeculis. Mira res, ſꝫ ta

וּתְקוּפָתוֹ עַל־קְצוֹתָם	& ĩcurſꝰ eiꝰ vſq; ad ſũmita(	Et occurſus eiꝰ vſq; ad ſummũ	καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ, ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ.
וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ	illiꝰ. & ñ ē q ſe abſcõdat (tē	eius, nec eſt qui ſe abſcondat a	καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τῆς θέρμης αὐτοῦ.
תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה	a calore eius. Lex Dei pfecta	calore eius. Lex dñi ĩmaculata	Ὁ νόμος κυρίου ἄμωμος
מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת	cõuertẽs aĩas teſtimonium	conuertens animas, teſtimoniũ	ἐπιστρέφων ψυχάς, ἡ μαρτυρία
יְהוָה נֶאֱמָנָה	DEI fidele	domini fidele	κυρίου πιστὴ
מַחְכִּימַת פֶּתִי׃	ſapientiã preſtans inſipiẽti.	ſapientiam preſtans paruulis.	σοφίζουσα νήπια.
פִּקּוּדֵי יְהוָה יְשָׁרִים	Precepta DEI recta	Iuſtitie domini recte	Τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθέα,
מְשַׂמְּחֵי־לֵב מִצְוַת	letificantia cor, mandatum	letificantes corda preceptum	εὐφραίνοντα καρδίαν. ἡ ἐντολὴ
יְהוָה בָּרָה מְאִירַת	DEI lucidum illuminans	domini lucidum illuminans	κυρίου τηλαυγὴς φωτίζουσα
עֵינָיִם׃ יִרְאַת יְהוָה	oculos, Timor DEI	oculos. Timor domini	ὀφθαλμούς. Ὁ φόβος κυρίου
טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לָעַד	mundus pſeuerãs in ſecula,	ſanctus permanens in ſeculum	ἁγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα
מִשְׁפְּטֵי־יְהוָה אֱמֶת	iudicia DEI vera	ſeculi, iudicia domini vera	αἰῶνος. τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινά,
צָדְקוּ יַחְדָּו׃	iuſtificata ſimul.	iuſtificata in ſemetipſa.	δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό.
הַנֶּחֱמָדִים מִזָּהָב	Deſiderabilia ſuper aurum	Deſiderabilia ſuper aurum	Ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον
וּמִפַּז רָב וּמְתוּקִים	& obrizũ pcioſũ multũ, &(	& lapidẽ pcioſũ multũ, & dul(	καὶ λίθον τίμιον πολύν, καὶ γλυκύτερα
מִדְּבַשׁ וְנֹפֶת	ſup mel & fauũ (dulciora	ſuper mel & fauum. (ciora	ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
צוּפִים׃ גַּם־עַבְדְּךָ	redũdantẽ. Vñ & ſuus tuus	Etenim ſeruus tuus	Καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου
נִזְהָר בָּהֶם	eſt ſollicitus ineis,	cuſtodit ea,	φυλάσσει αὐτά.
בְּשָׁמְרָם	in cuſtodiendis illis	in cuſtodiendis illis	ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ
עֵקֶב רָב׃	premium multum.	retributio multa.	ἀνταπόδοσις πολλή.
שְׁגִיאוֹת מִי־יָבִין	Errores quis intelliget.	Delicta quis intelligit	Παραπτώματα τίς συνήσει.
מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי׃	ab occultis munda me,	ab occultis meis munda me,	ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με.
גַּם מִזֵּדִים חֲשֹׂךְ	ab arrogãtiis quoq; libera. E	& ab alienis parce	καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φεῖσαι
עַבְדֶּךָ אַל־יִמְשְׁלוּ־	ſeruũ tuũ, nõ dominentur	ſuo tuo. Si mei nõ fuerint dñati	τοῦ δούλου σου. Ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσι
בִי אָז אֵיתָם	in me, tunc perfectus ero	tunc immaculatus ero,	τότε ἄμωμος ἔσομαι (λης,
וְנִקֵּיתִי מִפֶּשַׁע רָב׃	& emũdabor a culpa multa.	& emũdabor a delicto maximo.	καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγά(
יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי־	Sint ad placẽdũ ſermones	Et erunt vt complaceãt eloqa	Καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια
פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי	oris mi, & meditatõ cõdis mi	oris mei, & meditatio cordis mi	τοῦ στόματός μου, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου
לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי	ĩ cõſpectu tuo, Deꝰ fortitu(	ĩ cõſpectu tuo ſẽp. Dñe adiutor	ἐνώπιόν σου διαπαντός. Κύριε βοηθέ μου
וְגֹאֲלִי׃	& redẽptor meus. (do mea,	meus, & redemptor meus.	καὶ λυτρωτά μου.

celerius quam luſitani feciſſent nouas terras, nouoſq; adire populos, regiones poſtremo ante hac incognitas penetrare. Fit celeriter de re hac uerbum regi, qui tum regum luſitanorum emulatione, tum ſtudio huiuſmodi nouarum rerum & glorie, que ſibi ac poſteris poſſet de ea re accedere pellectus diu re cum Columbo tractata, nauigia tandem exornari duo iubet quibus ſoluens Columbus ad inſulaſq; fortunatas nauigans curſum inſtituit paululum ab occidentali linea ſiniſter inter libicum .s. ac zephirum remotior tamen longe a libico & ferme zephiro iunctus. Vbi cõplurium dierum curſus exactus eſt & computata ratione cognitum quadragies ſeſe iam centena paſſuum millia eſſe permenſum recto curſu ceteri quidem ſpe omni lapſi: referendum iam eſſe pedem & curſum in contrariam partem flectendum contendebant, ipſe uero in incepto perſiſtere & quantum coniectura aſſequi poſſet promittere haud longius diei unius nauigatione abeſſe uel continentes aliquas terras, uel inſulas. Haud abfuit dictis fides. Quippe ſequẽti luce terras neſcio quas conſpicati naute eum laudibus efferre, & maximam in hominis opinione fiduciam reponere. Inſule erant ut poſtea cognitum eſt ferme innumere, non longe a continentibus quibuſdam terris ut preſe ferebat aſpectus. Ex huiuſmodi inſulis nonnullas animaduerſum ferre homines incultos cognomento caniballos, humanis ad eſum carnes minime abhorrentes, ac uicinos populos latrociniis infeſtantes, cauatis quibuſdam magnarum arborum truncis quibus ad proximas etabicientes inſulas homines quaſi lupi in cibum uenentur. Nec defuit fortuna ex his unam nauiculis cum ſuis huiuſmodi ductoribus comprehendendi atq; haud incruenta pugna qui poſtmodum uſq; in hiſpaniam ſoſpites uecti ſunt. Que prima eſt inuenta ex inſulis hiſpana eſt nuncupata. In eaq; inuenti mortales innumeri paupertate & nuditate conſpicui, quos primo nutibus ad congreſſum comiter inuitatos domiſq; allectos, ubi propius acceſſerũt, facile apparebat & diſſimilem ſuo candorem, & habitum & inauditum antea ad eos acceſſum, ceteraq; omnia quaſi e celo aduenientium obſtupeſcere & mirari, quippe color illis lõge diſſimilis noſtro, minime tamen niger ſed auro perſimilis, lacerna illis collo pẽdebat hereba(?)q; pectori contegens pudenda quaſi uelamen, cui modicum annexũ eſſet aurum, eaq; cõmunis mariũ & feminarũ, nõ amplius uirginũ.

والى اطراف السما منتهاها	ותוקפיה על סיטריהון	& fortitudo eius ſuper latera eorum,
وليس من يختفي من حرارتها	ולית דמיטמר מן ריתחיה:	& nõ eſt quiſe abſcõdat a fer uore eius
سنة الرب بلا عيب	אורייתא דיי שלימתא	Lex DEI perfecta
بها ترد النفوس شهادة	מתיבא נפש סהדותא	conuertens animam, teſtimonium
الرب صادقة	דיי מהימנא	DEI fidele
تعلم الاطفال	מחכמא שברא :	prebens ſapientiam neſcienti.
امر الرب مستقيم	פקודיא דיי תריצין	Precepta DEI recta
تفرح به القلوب وصية	מחדין ליבא פיקודא	letificantia cor, preceptum
الرب مضية تضى	דיי ברירא מנהרא	DEI purum illuminans
بها الابصار خشية الرب	עיינין דחלתא דיי	oculos. Timor DEI
طاهرة دايمة الى ابد	דכיא קימא לעלמא	mundus permanet in perpetuum,
الابد احكام الرب احكام	דיניא דיי מהימנותא	iudicia DEI fidelia
حق في كل شي عادله	צדיקו כחדא :	iuſtificata ſimul.
راحة قلبه مختارة هي	דמתינין מן דהבא ומן	Deſiderabilia magis quam aurũ & quã
اشهى من الذهب والجوا	אובריזין סגי ובסימין	obrizum multum, & dulcedine
هر الكريمة وحلا من	יתיר מן דובשא ובנורית	ſuperant mel & pinguedinem
العسل والشهد وان عبدك	חלייתא : ברם עבדך	lactis. Equidem ſeruus tuus
بحفظها	אזדהר בהון כד נטר נון	eſt diligens in eis, & quia ſeruauit illa,
وفي حفظها	חלופי הכנא אתעביד	propterea ſic
مكافاة كثيرة	טבתון דישראל :	benefuit iſraeli.
من يتفكر في العثرات	שלותא מן יתבין	Errores quis ſcit,
طهرني يا رب من	ומטמרתא זכי יתי :	ab occultis meis munda me.
خفاياي ومن الاثم اسلمني	ברם מן זדוניא פצא	Sed & a temeritatibus libera
ومن الاعدا وقني	עבדך דלא ישלטון בי	ſeruum tuum, ne dominentur in me,
ان لم يملكوني	הידין איתי בלא מום	tunc enim ſiam ſine macula,
حينيذ اكون بلا عيب اما مط	ואהא זכאי מחובא רבא:	& ero iuſtificatus a peccato magno.
واطهر من عظم خطيتي	יהון לרעוא מימרי	Sint placentia uerba (mearum
قول فمي يكون كمسرتك	פומי ורינות רעיוני	oris mei, & meditatiões cogitationũ(
فكر قلبي امامك في كل حين	קדמך יי תוקפי	apud te, DEVS fortitudo mea
الرب عوني ومخلصي	ורוחצני :	& fiducia mea.

men plurium iam non nautum modo, ſed claſſium & exercituũ euntium redeuntiumq; teſtimonio explorata & certa. Hic puerilibus annis uix prima elementa edoctus, pubeſcẽs iam rei maritime operam dedit, dein profecto in luſitaniam fratre, ac ulixippone queſtum inſtituente, pingendarum tabellarum ad uſum maritimum, effigiantium maria & portus & litora, huiuſmodi maritimos ſinus atq; inſulas didicit ab eo, que ibi tum forte is a plurimis acceperat, qui ex regio inſtituto ibant quotannis ad explorandas inaceſſas ethiopum terras, & oceani intra meridiem & occaſum, remotas plagas. Cum quibus is pluries ſermonẽ ſerensque q; ab his acceperat conferens cum hisque & in ſuis ipſe iam dudum fuerat meditatus picturis, & legerat apud coſmographos, tandem uenerat in opinionem poſſe omnino fieri, ut qui ethiopum ad libicum uergentiũ litora linquẽs, rectus dirigat inter zephirum & libicum nauigationẽ, paucis menſibus aut inſulam aliquam, aut ultimas indorum continentes terras aſſequeretur. Que ubi ſatis exacte percepit a fratre, ſerio intra ſe rem examinans, nõ nullis regis hiſpani proceribus oſtendit eſſe ĩ animo ſibi, modo rex neceſſaria conficiende rei ſubminiſtret, longe

Nam uirgines nude prorſus incedunt, donec a uiris quibuſdam, eius rei peritis oſſeo quodã ueluti digito, uirginitatẽ exuantur. Nulla apud eos animalia quadrupedia, preter canes quoſdam puſillos, alimenta illis radices ex quibus panes conficiuntur, haud diſſimilis ſaporis triticeo tum glandes alia figura q̃ noſtre ſed eiuſ iocũdiores. Voti cõpos iam factus Colũbus, remeare in hiſpaniam conſtituit, communitoq; loco quem primum occupauerat ſolisq; quadraginta ad cuſtodiam relictis in hiſpaniam nauigat, proſperamq; ſortitus nauigationem, ubi primũ ad fortunatas appulit inſulas nuncios cũ literis ad regẽ premittit, qui de his omnibus factus certior mirum immodũ gauiſus eſt, prefectumq; eum totius rei maritime conſtituẽs, magnis honoribus ornat. Procedunt ei uenẽti obuiam uniuerſi proceres, magnoq; gaudio excipitur noui orbis inuentor. Nec mora, parantur alie naues & numero & magnitudine, priores longe excedentes omniumq; rerum genere implentur. Mittit hiſpania iam ſua in innocuum orbem uenena, oneratur plurima & ſerica & aurata ueſtis, & cui non ſatis erat de hoc noſtro orbe triumphaſſe nauigat in puros & in innocuos populos luxus, & que uix noſtram ſatiare ingluuiem poterant ſilue quamuis inceſſantibus pene exhauſte uenationibus, in remotiſſimas plagas mittunt ſuem aprumq; illorum ante hac neſcios uentres diſtenturos. Sed nauigant cum his qui ex parata & populos iam iam captura ingluuie, proventuris morbis Eſculapii inuento medeantur. Deferuntur ſemina & plante arborum. Nam triticum ut poſtea cognitum eſt ubi terre conditum fuerat, primo ſtatim ad grandiuſculam altitudinem creſcens, paulo poſt euaneſcebat, quaſi damnante natura noua cibariorum genera, & eos ſuis radicibus eſſe contentos iubente. Soluens igitur Columbus claſſem duodecim nauium, armis uiriſq; ac omni rerum copia inſtructam, non amplius uiginti dierum nauigatione ad inſulam hiſpanam appellit, offendit quos reliquerat ad unum a barbaris ſtrangulatos, cauſa pretenſa quod in eorum mulieres impudici & iniuria fuiſſent. Igitur accuſata eorum ſeuicie & ingratitudine, ubi uidet eos ad penitentiam uerſos, ueniam eis edicit indulturum modo fideles in poſterum & dicto audientes ſint. Deinde miſſis inquiſitoribus in quaſcũq; partes, ubi uidet iſulã eſſe & magnitudine, & aeris tẽperie, & ſoli fecũditate, & pploꝝ frequẽ

tia inſignem,ſimulq; affertur inueniri certis in locis,aquarum in preruptis,puriſſimũ aurum,nec deeſſe in campis ſemen quoddã piperi perſimile & figura & ſapore,ſtatuit oĩno oppidũ cõdere. Vndiq; igitur cõquiſita materie,adhibitiſq; earũ rerũ peritis, breui erectũ eſt oppidũ,cui Heliſaber inditũ nomẽ. Ipſe pfectus duabus ſibi nauibus aſſumptis, iſulã ipſam circuit. Deinde e cõtinẽtis illius ſoli quod Ioane nomine nuncupauerat litus legẽs,dies unũ & ſeptuaginta adnauigat ei litori,iugiter occiduũ ſolem uerſus prorã tenẽs,circiterq; ſexagies centena millia paſſuũ,ut nauigiorũ curſus peritiſſimus eſtimator,ſe eẽ progreſſum,ex dierũ noctiũq; ſupputatiõe cognoſcit. Id quo cõſtitit pmontoriũ Euãgeliſta appellat,retroq; flectẽs curſum cõſilium capit,rediturus eo paratior & iſtructior. Inter nauigandũ uero, ſignãtur in tabula & ſinus & litora & pmõtoria. Retulit eſt hoc mũdi latus poli artici decẽ & octo graduũ eleuationẽ habere,cũ quatuor tñ & uiginti ſeptẽtrionale litus inſule hiſpane, poli ipſius altitudinẽ oſtẽdat. Cognitum eſt autẽ ex obſeruatiõe ſuorũ,ſi modo ueram,inire rationem potuerit,eam que anno dñi quarto & nonageſimo poſt milleſimũ & quadrigẽteſimũ eclipſim apparuit menſe ſeptembri,quatuor ferme horis ante apud hiſpanam inſulam q̃ hiſpali que uulgo ſibilia nuncupatur uiſam. Ex ea autem computatione colligebat Columbus eam inſulam horis quatuor, Euangeliſta uero decem a gadibus diſtare,nec amplius duabus horis,

כ לַמְנַצֵּחַ	XX. Ad victoriam.	XIX. In finem	ιθʹ. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יַעַנְךָ יְהוָה בְּיוֹם	Reſpõdeat tibi DEVS ĩ die	Exaudiat te dominus in die	Ἐπακούσαισόν κύριος ἐν ἡμέρᾳ
צָרָה יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם	tribulatiõis,fortẽ te faciat(	tribulationis ptegat te nomen	θλίψεως. ὑπερασπίσαισόν τὸ ὄνομα
אֱלֹהֵי יַעֲקֹב׃ יִשְׁלַח־	DEI Iaacob.Mittat (nomẽ	DEI iacob.Mittat	τοῦ θεοῦ Ἰακώβ. Ἐξαποστείλαι
עֶזְרְךָ מִקֹּדֶשׁ	auxilium tuum de ſancto	tibi auxilium de ſancto,	σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου.
וּמִצִּיּוֹן יִסְעָדֶךָּ׃	& de cion roboret te.	& de ſion tueatur te.	καὶ ἐκ Σιὼν ἀντιλάβοιτό σου.
יִזְכֹּר כָּל־מִנְחֹתֶךָ	Memor erit oĩs ſacrificii tui	Memor ſit omnis ſacrificii tui,	Μνησθείη πάσης θυσίας σου,
וְעוֹלָתְךָ יְדַשְּׁנֶה	& holocauſtum tuum cinis(	& holocauſtũ tuũ pingue fiat.	καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω
סֶלָה׃ יִתֶּן־לְךָ	ſemper.Det tibi (fiat .A	Tribuat tibi	διάψαλμα. Δῴη σοι κύριος (βουλήν σου
כִלְבָבֶךָ וְכָל־עֲצָתְךָ	ſm cor tuũ,& oẽ cõſiliũ tuũ	ſm cor tuũ,& omne cõſiliũ tuũ	κατὰ τὴν καρδίαν σου. καὶ πᾶσαν τὴν(
יְמַלֵּא׃ נְרַנְּנָה	perficiat.Cantabimus	confirmet,Letabimur	πληρώσαι. Ἀγαλλιασόμεθα
בִּישׁוּעָתֶךָ וּבְשֵׁם־	in ſalutari tuo.& in nomine	in ſalutari tuo,& in nomine	ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου. καὶ ἐν ὀνόματι
אֱלֹהֵינוּ נִדְגֹּל	DEI nři leuabimus vexillũ,	DEI noſtri magnificabimur,	κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
יְמַלֵּא יְהוָה כָּל־	impleat DEVS omnes	Impleat dominus omnes	Πληρώσαι κύριος πάντα
מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ׃ עַתָּה	petitiones tuas.Nunc	petitiones tuas,nunc	τὰ αἰτήματά σου. νῦν
יָדַעְתִּי כִּי הוֹשִׁיעַ	ſciui quoniam ſaluabit	cognoui quoniam ſaluum fecit	ἔγνων ὅτι ἔσωσε
יְהוָה מְשִׁיחוֹ	DEVS Meſſiam ſuum,	dominus chriſtum ſuum.	κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ. (αὐτοῦ.
יַעֲנֵהוּ מִשְּׁמֵי קָדְשׁוֹ	rñdebit ei de celo ſãcto ſuo,	Exaudiet illũ de celo ſãcto ſuo,	Ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου(
בִּגְבֻרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ׃	ĩ fortitudinibus ſalutis dex(	ĩ potẽtatibꝫ ſalus dextere eiꝫ.	ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.
אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה	Hi ĩ curribus,& hi(tere eiꝫ.	Hi in curribus & hi	Οὗτοι ἐν ἅρμασι καὶ οὗτοι
בַסּוּסִים וַאֲנַחְנוּ	in equis,nos autem	in equis,nos autem	ἐν ἵπποις. ἡμεῖς δὲ
בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	in noĩe DEI nři (uati ſunt	in nomine domini DEI noſtri	ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν
נַזְכִּיר׃ הֵמָּה כָּרְעוּ	thura ponemus.Ipſi incur(	inuocabimus.Ipſi obligati ſunt	ἐπικαλεσόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν
וְנָפָלוּ וַאֲנַחְנוּ	& ceciderũt,nos ãt (ſumus	& ceciderunt nos autem	καὶ ἔπεσον. ἡμεῖς δὲ
קַמְנוּ וַנִּתְעוֹדָד׃	ſurreximus & fortes facti (	ſurreximus & erecti ſumus.	ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.
יְהוָה הוֹשִׁיעָה	DEVS ſalua,	Domine ſaluum fac	Κύριε σῶσον
הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ	rex reſponde nobis,	regem,& exaudi nos	τὸν βασιλέα καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν,
בְיוֹם־קָרְאֵנוּ׃	in die inuocationis noſtre.	in die qua inuocauerimus te.	ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.
כא לַמְנַצֵּחַ	XXI. Ad victoriam.	XX In finem	κʹ. Ψαλμὸς
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis. (biẽ	pſalmus Dauid.	τῷ Δαβίδ.
יְהוָה בְּעָזְּךָ יִשְׂמַח־	DEus ĩ fortitudĩe tua leta(	Domine in virtute tua letabiẽ	Κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται
מֶלֶךְ וּבִישׁוּעָתְךָ	rex,& in ſalutari tuo	rex,& ſuper ſalutare tuum	ὁ βασιλεύς, καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου
מַה־יָּגֶיל מְאֹד׃	exultabit nimis.	exultabit vehementer.	ἀγαλλιάσεται σφόδρα.

hoc eſt duodecima parte totius circuli terrarum, ab eo loco quem Ptolemeus catigara uocat & ultimum habitabilis in oriente ſole conſtituit abeſſe, Quod ſi non obſtiterit nauigantibus ſolum, bi eius futurum ut ultimum oriens omni decurſo inferiore noſtro hemiſperio, contrario eius ſu coniunctus fuerit a tendentibus ad occidentem. His tam mirisperactis nauigationibus, regreſſus in hiſpaniam Columbus fati munus ipleuit. Rex ipſe qui uiuēti multa priuilegia cōtulerat, mortuo dedit ut filius in patris locū ſuccederet, pfectur āq; indorum mariſq; oceani ageret, qui in hodiernum uſq; uiuit, ſumma cum amplitudine, ſummiſq; opibus. Nec primores hiſpanie dedignati ſunt illi coniugio copulare, iuuenem nobilitate & moribus inſignem. Moriens autem Columbus, haud oblitus eſt dulcis patrie, reliquit enim officio. ſancti Georgii quod appellant, habenteq; genuenſes precipuum & ueluti totius reipublice decus & columen, decimam partem prouentuum uniuerſorum quos uiuens poſſidebat. Hic fuit uiri celeberrimi exitus, qui ſi grecorum heroum temporibus natus eſſet proculdubio in deorum numerum relatus eſſet.

E. i. a temeritatibus & a peccatis que perpetrantur ex propria malicia que hebrei זדים uocant nos temeritates, arrogantias, petulancias, ſuperbias q; appellare poſſumus.

المزمور
التاسع عشر
يستجيب لك الرب في يوم
شدتك ينصرك اسم
اله يعقوب يرسل
لك عونا من قدسه
ومن صهيون يعضدك
يذكر لك الرب جميع
قرابينك ووقودك يقبل
يعطيك الرب مثل
قلبك وكل امانيك
يتمم يفرح لك بارك
بخلاصك وباسم
الرب الهنا نفتخر
يكمل لك الرب جميع
سولك من الان
عرفت ان الرب
قد نجا مسيحه وهو
يستجيب له من سما قدسه
بالجبروت خلاص يمينه
هولاي بالمراكب وهولاي
بالخيل ونحن
باسم الرب الهنا
نفتخر هم اشتكوا
وسقطوا ونحن
نهضنا واستقمنا
يا رب خلص
الملك واستجب
لنا يوم ندعوك

المزمور
العشرون
يا رب بقوتك يفرح
الملك وبخلاصك
يستبشر جدا

למשבחא
תושבחתא לדוד׃
יקביל צלותך יי ביומא
דעקא ישגבינך שום
אלהא דיעקב׃ יסדר
סעדך מבית מוקדשא
ומציון יסעדינך׃
ידכר כל דורונך ועלוונך
ידהנון׃
לעלמין׃ יתן לך
כרעותך וכל מילכך
ישלם׃ נשבחא בפורקנך ובשום
אלהנא ניפקס
ישלם יי כל שאלתך
כדון ידעית ארום פרק
יי משיחיה קביל צלותיה
מבית שכינתיה דשמיא
בגבורן ופורקן ימיניה׃
אלין ברתיכין ואלין
בסוסוון ואלהנא
בשום אלהנא
נדכר׃ אינון גחנו
ונפלו ואנחנא
איזדקפנא ואתחלנא׃
מימרא דיי פרוקנא
מלכא קביל צלותנא
ביום מקרינן׃

לשבחא
תושבחתא לדוד׃
יי בעושנך יחדי
מלכא משיחא ובפורקנך
כמה ידוץ לחדא׃

XX. In laudem.

Laudatoria Dauidis.

Accipiat oratione tuā DEVS, in die
tribulationis, protegat te nomen
DEI Iaacob, Ordinabit
auxilium tuum de domo ſanctuarii
& de cion auxiliabitur tibi.
Recordabitur oīum ſacrificiorum tuorum,
& holocauſta tua pinguia erunt
ſemper. Tribuat tibi
ſm cogitationē tuā & omne ɔſiliū tuū
perficiat. Dicent populus tuus,
laudabimꝰ pp redēptōnē tuā & ī noīe
DEI noſtri explicabimus ſignum
adimplebit DEVS omnes
petitiones eius. Nunc
cognoſcam qd redemit (orōnē eius
DEVS, MESSIAM ſuū, exaudiuit(
de loco ſuo, de celis ſanctis (re eius.
ī poteſtatibus & redēptiōibus dexte(
Iſti in curribus & iſti
in equis & nos
in nomine DEI noſtri
recordabimur. Ipſi obligati ſunt
& humiliati, nos autem
ſurreximus & validiores facti ſumus.
Verbum DEI redime nos,
rex fortis accipe orationem noſtram
in die inuocationis noſtre.

XXI In laudem.

Laudatoria Dauidis,

DEVS in fortitudine tua regnabit
Rex MESSIAS & in redemptiōe tua,
exultabit quam maxime.

xxi. Libro midras tehilim. Deus in fortitudine tua letabitur rex
[illegible]
& pau-
lo iterius [illegible]
[illegible]
i. Dixit R. Hanna nō eſt uenturus rex Meſſias niſi ad dandū pcepta gētibus mūdi, quē admodū ſunt zucha, lulab & tephilim, & quare, quia propterea dictum eſt,

תַּאֲוַת לִבּוֹ נָתַתָּה	Deſideriũ cõdis eius dediſti	Deſideriũ cõdis eiꝰ tribuiſti ei,	Τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἔδωκας
לּוֹ וַאֲרֶשֶׁת שְׂפָתָיו	ei, & ſermone labiorũ eius,	& volũtate labiorum eius non	αὐτῷ, καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ (και
בַּל מָנַעְתָּ סֶּלָה׃ כִּי	ñ phibuiſti eũ ĩ ppetuũ.(A	fraudaſti eum. Quoniam	οὐκ ἐστέρησας αὐτόν. Ὅτι
תְקַדְּמֶנּוּ בִּרְכוֹת	p̃ueiſti eũ bñdictiõibꝰ (Q̃m	p̃ueniſti eũ in benedictionibus	προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις (αὐτε
טוֹב תָּשִׁית לְרֹאשׁוֹ	bõitatis, pones ĩ capite eius	dulcedinis, poſuiſti ĩ capite eius	χρηστότητος. ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν(
עֲטֶרֶת פָּז׃ חַיִּים	coronaꝫ de obrizo. Vitam	coronã de lapide p̃cioſo. Vitã	στέφανον ἐκ λίθου τιμίου. Ζωὴν
שָׁאַל מִמְּךָ נָתַתָּה	petiit a te, dediſti	petiit a te, & tribuiſti ei,	ᾐτήσατό σε, καὶ ἔδωκας
לּוֹ אֹרֶךְ יָמִים עוֹלָם	ei, lõgitudinẽ dierũ in ſeculũ	lõgitudinẽ dierũ ĩ ſclm & ĩ ſclm	αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν, εἰς αἰῶνα
וָעֶד׃ גָּדוֹל כְּבוֹדוֹ	& ĩ eternũ. Magna gl'ia eius	ſeculi. Magna eſt gloria eius	αἰῶνος. Μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ
בִּישׁוּעָתֶךָ הוֹד	in ſalutari tuo, laudem	in ſalutari tuo gloriam	ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. δόξαν
וְהָדָר תְּשַׁוֶּה עָלָיו׃	& decorẽ pones ſuper eum.	& magnũ decorẽ ĩpones ſup eũ	καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ᾽ αὐτόν.
כִּי תְשִׁיתֵהוּ בְרָכוֹת	Q̃m pones eũ bñdictiones	Q̃m dabis eũ in benedictionẽ	Ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν
לָעַד תְּחַדֵּהוּ בְשִׂמְחָה	ſẽtnũ, letificabis eũ ĩ gaudio	ĩ ſclm ſcli, letificabis eũ ĩ gaudio	εἰς αἰῶνα αἰῶνος. εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ
אֶת פָּנֶיךָ׃ כִּי הַמֶּלֶךְ	apud vultũ tuũ. Quia rex	cum vultu tuo. Quoniam rex	μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ὅτι ὁ βασιλεὺς
בֹּטֵחַ בַּיהוָה וּבְחֶסֶד	ɔfidet ĩ DEO, & ĩ miſicõdia	ſperat in dño, & in miſericordia	ἐλπίζει ἐπὶ κύριον, καὶ ἐν τῷ ἐλέει
עֶלְיוֹן בַּל יִמּוֹט׃	excelſi, non cõmouebitur.	altiſſimi non cõmouebitur.	τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.
תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל	Inueniet manus tua, omnes	Inueniatur manus tua oĩbus	Εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσι
אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ	inimicos tuos, dextera tua	inimicis tuis, dextera tua	τοῖς ἐχθροῖς σου. ἡ δεξιά σου
תִּמְצָא שֹׂנְאֶיךָ׃	inueniet odientes te.	inueniat omnes qui te oderũt.	εὕροι, πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
תְּשִׁיתֵמוֹ כְּתַנּוּר	Pones eos vt clibanum	Pones eos vt clybanum	Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον
אֵשׁ לְעֵת פָּנֶיךָ יְהוָה	ignis ĩ tpe vultꝰ tui, DEVS	ignis in tẽpore vultus tui, dñs	πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου. κύριος
בְּאַפּוֹ יְבַלְּעֵם	in furore ſuo p̃cipitabit eos,	in ira ſua conturbabit eos	ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς.
וְתֹאכְלֵם אֵשׁ׃	& deuorabit eos ignis.	& deuorabit eos ignis.	καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.
פִּרְיָמוֹ מֵאֶרֶץ תְּאַבֵּד	Fructũ eorũ de terra p̃des,	Fructum eorũ de terra perdes,	Τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἀπολεῖς.
וְזַרְעָם מִבְּנֵי אָדָם׃	& ſemẽ eorũ de filiis hoĩum.	& ſemen eorũ a filiis hominũ.	καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων.
כִּי נָטוּ עָלֶיךָ רָעָה	Q̃m ĩclinauerũt ſup te malũ,	Q̃m declinauerũt in te mala,	Ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά.
חָשְׁבוּ מְזִמָּה בַּל	cogitauerũt ſcelus quod nõ	cogitauerunt conſilia que non	διελογίσαντο βουλάς, ἃς οὐ μὴ
יוּכָלוּ׃ כִּי תְּשִׁיתֵמוֹ	potuerunt. Q̃m pones eos	potuerũt ſtabilire. Q̃m pones eos	δύνανται στῆναι. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς
שֶׁכֶם בְּמֵיתָרֶיךָ	partem, funes tuos	dorſum, in reliquiis tuis	νῶτον ἐν τοῖς περιλοίποις σου.
תְּכוֹנֵן עַל פְּנֵיהֶם׃	firmabis contra facies eorũ.	preparabis vultum eorum.	ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.
רוּמָה יְהוָה בְעֻזֶּךָ	Exalta ĩ Deo ĩ fortitudĩe tua,	Exaltare dñe in virtute tua,	Ὑψώθητι κύριε ἐν τῇ δυνάμει σου.
נָשִׁירָה וּנְזַמְּרָה	cantabimus & pſallemus	cantabimus & pſallemus	ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς
גְּבוּרָתֶךָ׃	fortitudines tuas.	virtutes tuas.	δυναστείας σου.

tur eius uocatur nomine ipſius. Dei autem .s.&.b. uocauit Moſſe nomine eius. Sicut dictũ eſt. Vide dedite p̃ Deo Pharaoni & ſimiliter Iſrael. Ego dixi Dii eſtis uos. Et uocabimini ſancti ſicut dictũ eſt, Sancti eritis q̃m ſcũs ego Deus. Et ſcriptũ eſt q̃m pp̃ls ſcũs eſt, & uocauit rege Meſſiã noie eius, & q̃ eſt nomẽ eius. Deus uir pugnator. & de rege Meſſia ſcriptũ eſt. & hoc eſt nomẽ q̃ uocabũt eũ Deus iuſtus noſter. & Ieruſalem uocata eſt nomine eius, ſicut dictum eſt. & nomen ciuitatis a die illa Deus ibidem. &c.

כב לַמְנַצֵּחַ	XXII. Ad victoriã ſr aielet	XXI. In finem.	κά. Εἰς τὸ τέλος
עַל אַיֶּלֶת	haſachar .i. inſtrm muſices,	Pſalmus Dauid	ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως
הַשַּׁחַר	quod interpretatur cerua	pro ſuſcepione	τῆς ἑωθινῆς
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	matutina. Pſalmus Dauidis.	matutina. (me q̃re me	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ
אֵלִי אֵלִי לָמָה	DEVS meꝰ deus meꝰ, q̃re	DEVS deus meus reſpice in(	Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι, ἵνατί

لانك اعطيته شهوة قلبه	תְּאוּבַת נַפְשֵׁיהּ יְהַבְתְּ לֵיהּ	Deſiderium anime eius tribuiſti ei,
ولم تحرمه سوال	וּפִירוּשׁ סִפְוָתֵיהּ לָא	& prolationem labiorum eius non
شفتيه ☙ ابتد	כְּלֵיתָא לְעָלְמָא ׃ אֲרוּם	prohibuiſti in eternum. Quoniam
انه ابدر كان	הַקְדֵּמְתֵּיהּ בִּרְכָן	preueniſti eum benedictionibus
لانه ☙ وضعت على راسه	טָבָן רְשַׁמְתְּ עַל רֵישֵׁיהּ	bonis, poſuiſti ſuper caput eius
اكليلا من جوهر كريم	כְּלִיל דְּהַבָא טָבָא ׃ חַיֵּי	coronam de auro optimo. Vitam
سالك حيا فما اعطيته	עָלְמָא שְׁאֵיל מִינָךְ יְהַבְתָּא	eternam petiit a te, dediſti
طول الايام والدهر	לֵיהּ נְגִירוּת יוֹמִין לְעָלְמֵי	ei longitudinem dierum in ſecula
عظيم هو مجده	עָלְמִין ׃ סַגִּי אִיקָרֵיהּ	ſeculorum. Multa eſt gloria eius
بخلاصك الجد	בְּפוּרְקָנָךְ תּוּשְׁבַּחְתָּא	in redemptione tua, laudem
والجلال جعلت عليه ☙	וְשִׁיבְחוּרָא תְּשַׁוֵּי עֲלוֹהִי ׃	& decorem poſuiſti ſuper eum.
لانك جعلته بركة الى الدهر	מְטוּל תְּשַׁוֵּינֵיהּ בִּרְכָן	Quoniam pones eum benedictionem
الداهرين ابهجته بفرح	לְעָלְמִין תְּחַדְּנֵיהּ בְּחֶדְוָתָא	per ſecula, letificabis eum gaudio
وجهك لان الملك	מִן קֳדָמָךְ ׃ מְטוּל דְּמַלְכָּא	ab aſpectu tuo. Quoniam rex
توكل على الرب ونعمة	מְשִׁיחָא סָבַר בַּיהוָה	MESSIAS ſpat i Deo, & i miſicordia
العلي لا يزول ☙	וּבְחִסְדָּא דְעִלָּאָה לָא יָזוּעַ ׃	altiſſimi non cõmouebitur.
تظفر يدك على جميع	תַּדְבֵּיק מַחַת אִידָךְ לְכָל	Apprehẽdet ictus manus tue, cunctos
اعدائك وتظفر	בַּעֲלֵי דְבָבָךְ וּפוּרְעֲנוּת	patronos inimicitie tue, & punitio
يمينك بجميع مبغضيك ☙	יְמִינָךְ תַּשְׁכַּח לְכָל סַנְאָךְ ׃	dextere tue iueniet oẽs qui te oderũt.
تجعلهم مثل نار	תְּשַׁוִּינוּן הֵיךְ אַתּוּן	Pones eos vt furnum
التنور في وقت السخط الرب	נוּרָא לְעִידָן רוּגְזָךְ יְיָ	ignis, in tempore ire tue, DEVS
بسخطه يحرقهم	בְּאֶשָּׁתָא יְשֵׁיצֵינוּן	igni inflammabit eos,
والنار تاكلهم ☙	וְתֵיכְלִינוּן עֲמַר גֵּיהִנָּם ׃	& conſumet eos incendio gehenne,
و بذ من الارض ذكرالهم	בְּנֵיהוֹן מֵאַרְעָא תְּהוֹבֵד	Filios eorum de terra perdes,
وذريتهم من بني البشر ☙	וְזַרְעֲיָתְהוֹן מִבְּנֵי אֱנָשָׁא ׃	& ſemen eorum a filiis hominum.
لانهم اما لوا عليك الشرور	מְטוּל דְּצַלִּיאוּ עֲלָךְ בִּישְׁתָּא	Quoniã declinauerunt ſuper te mala,
وفكروا في امور لم	חַשִּׁיבוּ מַחְשְׁבָן בִּישָׁן וְלָא	cogitauerũt cogitatiões prauas & nõ
يستطيعوا القيام بها لك	יְכִילוּ ׃ מְטוּל תְּשַׁוִּינוּן	potuerunt eas. Quoniam pones
كذلهم ببولون على ادبارك	לְעַמָּךְ חֲדָא בְּאֵיטוּנֵי	populum tuũ partem vnam in funibus
هم ☙ جعلت على وجو	מַשְׁכְּנָךְ תְּתַקֵּין אוֹרַיְתָא קֳדָמֵיהוֹן	tabernaculi tui, ordĩabis legẽ corã eis,
ههم تعالى الله بقوتك ☙	אִיתְרוֹמַם יְיָ בְּעוּשְׁנָךְ	Exaltare DEVS in ſalute tua,
ارتل وامجد	נְשַׁבַּחְתָּא וּנְזַמֵּר	laudabimus & pſallemus,
لجبروتك ☙	עַל גְּבוּרְתָּךְ ׃	pro fortitudinibus tuis.

Iſaie .ii. ad eum gẽtes ſtudebunt. Iſrael autẽ diſcent legẽ a Deo ſancto & benedicto ſicut dictum eſt. Iſaie. liiii. Et oẽs filii tui erũt docti a Deo. R. Hanina in noie. R. Aba dixit quid eſt quod ſtatim ſequitur & erit menuhatho .i. requies eius caabod .i. honor uel gloria qa ipſe .s. Deus .s. & b. tribuit regi Meſſie de honore ſupno. Et hoc eſt dictu Dñe in uirtute tua letabitur rex. Traditio eſt magiſtrorũ noſtrorũ. Regis carnis & ſanguinis ſceptrum nullus aſcẽdit. & nullus inſup ſedet ſuper ſellã eius nec aliqs utitur ſceptro eius. Moſſe sũt magiſter noſter uſus ẽ ſceptro dei s. & b. ſicut ſcriptum eſt. Et accepit Moſſe uirgã Dei. Helias cuoque, curru eius uectus eſt, Et quis eſt currus Dei .s. & .b. uentus niminũ & turbo. De Helia nãqz ſcriptũ eſt. Et aſcẽdit Helias p turbinẽ in celo. Regis carnis & ſãguinis corona nullus utitur Deus ãt s. & .b. dedit eam regi Meſſie ſicut dictũ eſt. Pones capiti eius coronam auri & gẽmarũ. Regis carnis & ſanguinis purpura, nemo ueſtitur. Et que eſt illa, Cõfeſſio & decor pro indumẽto. Et de rege Meſſia ſcriptũ eſt. cõfeſſionẽ & decorẽ poſuiſti ſup eum. Super thronũ regis carnis & ſanguinis nullus ſedet Salomon uero ſedit ſuper thronũ eius, ſicut dictũ eſt. Et ſedit Salomon ſup thronũ Dei. Regis carnis & ſanguinis nullus ſubditos

B כי תקדמנו ברכו תוב ר׳ אמ׳ ברכת משה שנקרא טוב שנ׳ ותרא אותו כי טוב הוא רבנן אמרי ברכותיה של תורה שנ׳ כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו כי בן הייתי לאבי רך ויחיד לפני אמי .i. Qm pueniẽt eũ bñdictiones boni, Rabbi dixit, bñdictiones Moſſe q appellatus eſt bonus, ſicut dictũ eſt. Exo, ii. Et uidit eũ qm bonus ipſe, magiſtri dixerũt qm bñdictões legis .s. puenerũt regẽ Meſſiã ſicut dictũ eſt puerbiorũ. iiii. Qm donũ bonũ dedi uobis, legẽ meã nõ derelinquatis, qm filius fui patri meo, tenellus & unicus coram matre mea.

	לְשַׁבָּחָא	XX. In laudem
	עַל תּוּקְפָא	pro virtute
	קוּרְבָּנָא תְּדִירָא	ſacrificii, continueqz
المزمور الحادي والعشرون	וְקַרְבְּנָא תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד	imolatiõis. Laudatoria Dauidis.
الهي الهي انظر الي لماذا	אֱלָהִי אֱלָהִי מְטוּל מָה	DEVS meus deus meus, quare

A. Rectius quãtum mea fert opinio uerbũ hebreum איה uertitur ceruã feminino genere, quã ceruus ppter ה q̃ plurimũ deſignatiuũ eſt feminei ſexus. Quod ẽt cõprobatur libro midras tehillim

עֲזַבְתָּנִי רָחוֹק	dereliquiſti me, longe	B.	dereliquiſti, longe	ἐγκατέλιπές με. μακρὰν
מִישׁוּעָתִי דִּבְרֵי	a ſalute mea verba		a ſalute mea verba	ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι
שַׁאֲגָתִי׃ אֱלֹהַי	lamẽtatiõis mee. Deus meus		delictorũ meorum. Deus meus	τῶν παραπτωμάτων μου. Ὁ θεός μου
אֶקְרָא יוֹמָם וְלֹא	clamabo diu, & non		clamabo per diem & non	κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ
תַעֲנֶה וְלַיְלָה וְלֹא־	reſpondebis, & noctu nec		exaudies, & nocte & non	εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ
דוּמִיָּה לִי׃ וְאַתָּה	eſt ſilentium mihi. Et tu		ad inſipientiam mihi. Tu autẽ	εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Σὺ δὲ
קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב	ſancte habitator,	C.	in ſancto habitas	ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς
תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל׃	laudes iſrael.		laus iſrael.	ὁ ἔπαινος τοῦ ἰσραήλ.
בְּךָ בָּטְחוּ אֲבֹתֵינוּ	In te cõfiſi ſũt patres noſtri,		In te ſperauerũt patres noſtri,	Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν.
בָּטְחוּ וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃	confiſi ſunt & liberaſti eos.		ſperauerunt & liberaſti eos.	ἤλπισαν καὶ ἐρρύσω αὐτούς.
אֵלֶיךָ זָעֲקוּ	Ad te clamauerunt		Ad te clamauerunt	Πρὸς σὲ ἐκέκραξαν
וְנִמְלָטוּ בְּךָ בָטְחוּ	& ſalui facti ſũt, ĩ te cõfiſi ſũt,		& ſalui facti ſũt, ĩ te ſperauerũt	καὶ ἐσώθησαν. ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν,
וְלֹא בוֹשׁוּ׃ וְאָנֹכִי	& nõ ſunt confuſi. Ego autẽ		& non ſunt confuſi. Ego autem	καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν. Ἐγὼ δέ
תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ	ſum vermis, & nequaq̃ vir		ſum vermis & non homo,	εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος.
חֶרְפַּת אָדָם	opprobrium hominum,		opprobrium hominum	ὄνειδος ἀνθρώπων
וּבְזוּי עָם׃	& deſpectio populi. (me,		& abiectio plebis.	καὶ ἐξουθένημα λαοῦ. (σάν με.
כָּל־רֹאַי יַלְעִגוּ לִי	Oẽs vidẽtes me ſubſannãt(		Oẽs vidẽtes me deriſerũt me,	Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρι(
יַפְטִירוּ בְשָׂפָה	demittunt labia,		locuti ſunt labiis	ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν,
יָנִיעוּ רֹאשׁ׃	mouent caput. (eripiat eũ		& mouerunt caput.	ἐκίνησαν κεφαλήν.
גֹּל אֶל־יְיָ יְפַלְּטֵהוּ	Vertit ſe ad Deũ( )ſeũ.		Sperauit ĩ domino eripiat eũ,	Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν.
יַצִּילֵהוּ כִּי חָפֵץ בּוֹ׃	liberet eũ qm̃ cõplacẽtiã hũit)		ſaluũ faciat eum qm̃ vult eum.	σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.
כִּי־אַתָּה גֹחִי מִבָּטֶן	Tu ãte extraxiſti me ex vte(		Q̃m tu es q extraxiſti me de(	Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός
מַבְטִיחִי עַל־שְׁדֵי	fiducia mea ab vberibus (ro		ſpes mea ab vberibus (vẽtre,	ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν
אִמִּי׃ עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי	mẽis mee. In te piectus ſum		matris mee, in te piectus ſum	τῆς μητρός μου. ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην
מֵרָחֶם מִבֶּטֶן	a vulua, de ventre		ex vtero. De ventre	ἐκ μήτρας. Ἀπὸ γαστρὸς
אִמִּי אֵלִי אָתָּה׃	mẽis mee DEus meus es tu.		matris mee Deus meus es tu,	μητρός μου θεός μου εἶ σύ,
אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי	Ne lõge ſias a me, quoniam		ne diſceſſeris a me. Quoniam	μὴ ἀποστῇς ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ὅτι
צָרָה קְרוֹבָה כִּי	tribulatio proxima eſt, qm̃		tribulatio proxima eſt, &	θλῖψις ἐγγύς. ὅτι
אֵין עוֹזֵר׃ סְבָבוּנִי	nõ ẽ adiutor. Circũdederũt me		nõ ẽ q adiuuet. Circũdederũt me	οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν μοι. Περιεκύκλωσάν με
פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי	tauri multi, fortes		vituli multi, tauri pingues	μόσχοι πολλοί. ταῦροι
בָשָׁן כִּתְּרוּנִי׃	baſſan vallauerunt me.		obſederunt me.	πίονες περιέσχον με.
פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם	Aperuerunt ſup mẽ os ſuũ,		Aperuerunt ſuper me os ſuum	Ἤνοιξαν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν.
אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג׃	leo rapiens & rugiens.		ſicut leo rapiens & rugiens.	ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος,
כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי	Sicut aqua effuſus ſum,		Sicut aqua effuſus ſum,	Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη
וְהִתְפָּרְדוּ כָּל־עַצְמוֹתָי	& ſeparata ſũt oĩa oſſa mea,		& diſperſa ſũt omnia oſſa mea.	καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου.
הָיָה לִבִּי כַּדּוֹנַג	factũ eſt cor meũ ſicut cera		Factũ eſt cor meum tanq̃ cera	Ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς
נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי׃	liq̃facta, ĩ medio vẽtris mei.		liqueſcẽs, in medio vẽtris mei.	τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי	Aruit veluti teſta fortitu(		Aruit tanq̃ teſta virtus mea,	Ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου.
וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק	& lĩgua mea adheſit (do mẽa		& lingua mea adheſit	καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται
מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר	palato meo, & in puluerem		faucibus meis, & in puluerem	τῷ λάρυγγί μου. καὶ εἰς χοῦν
מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי׃ כִּי	mortis repoſuiſti me. Q̃m		mortis deduxiſti me. Quoniã	θανάτου κατήγαγές με. Ὅτι

يا الهي تركتني ۞ تباعدت	שבקתני רחיק	dereliquiſti me, a longe
عن خلاصي لقول	מן פורקני מילי	a redemptione mea verba
جهلي ۞ الهي	אכליותי: אלהי אנא	lamentationis meæ. Deus meus ego
دعوتك النهار كله فلم	קרי ביממא ולא תקביל	clamo in die & non accipis
تستجب لي ۞ وفي الليل فلم	צלותי ובליליא ולא	orationem meam, & in nocte, & non
تصغ الي وانت	שתיקותא לי: ואת	eſt ſilentium mihi. Et tu
تحل في القدس بسبح ۞	קדיש דמייתב עלמא	ſanctus qui inhabitas orbem
يا فخر اسرائيل	על תושבחן דישראל:	propter laudes iſrael.
بك امن اباونا ۞	במימרך סברו אבהתנא	In verbo tuo ſperauerunt pr̃es noſtri,
توكلوا عليك فنجيتهم	סברו במימרך ושיזבתנון	ſperauerũt ĩ verbo tuo & liberaſti eos.
صرخوا اليك	קדמך צלו ואשתיזבו	Apud te habuerũt orõnẽ & liberati ſũt,
فخلصتهم ۞ رجوك	במימרך אתרחיצו	in verbo tuo confiſi ſunt,
فلم يخزوا ۞ وما انا	ולא בהיתו: ואנא	& non ſunt confuſi. Et ego
فدودة ولست انسان	נחל וחלש ולא גיבר	vermis & debilis & nequaq̃ fortis(
عار في الناس	סבל חרפת בני נשא	portans vituperia hominum)
مرذول في الشعوب ۞	ומתרכרכותא דעממין:	& deſpectio populorum.
راني هزا بي ۞ كل من	כל דחמיין לי יתחייכון עלי:	Omnes qui vident me derident me,
تكلموا بشفاههم	מתגררין ביש בספותהון	garriunt malum labiis ſuis,
وحركوا رووسهم ۞ وقالوا	יטלטלון ברישיהון	mouentq; capita ſua.
ان كان امن اوتوكل على	שבחית קדם יי ושזבני	Laudes dixi apud Deũ & eripuit me,
الرب فليخلصه ولينجيه اذ	פרצא יתי אם ואתרעי בי:	eruit me qm̃ complacuit ſibi in me.
كان يحبه وانت من البطن	מטול דאנת הוא אפקתני	Quoniam tu ipſe extrhaxiſti me
اخرجتني ومذ كنت ارضع	מכריסא אסברתני על	de ventre ſpes mea ſuper
من ثدي امي انت رجاي القيت	תדיי אמי: במעבד	vbera matris meæ. In roboratione tua
اليك من الاحشا ومن بطن	אישתלקית מן מעייא	leuaui me, a viſceribus
امي انت الهي	מכריסא דאמי אלהי את:	ventris matris meæ, Deus meus es tu.
فلا تبعد عني فان	לא תתרחק מני בטול	Ne elongeris a me quoniam
الشدة قد قربت مني	דעיקתא קריבא ארום	tribulatio propinqua, quoniam
وليس من يخلصني احاطت	לית פריק: אחזרו עלי	nõ eſt q redimat. Circundederunt me
بي عجول كثيرة واكتنفت	עממיא דמתילין לתורין	populi ſimiles tauris,
ثيران سمان	רברבני מתנן אפקוני:	principes baſſan vallauerunt me.
فتحت علي افواهها	פתחו עלי פומהון היך	Aperuerunt ſuper me os ſuum ſicut
مثل الاسد الزائر المفترس	אריא אכיל ותביר:	leo rapiens & rugiens.
انهرقت مثل الما	היך מיא אתשדית	Veluti aqua effuſus ſum,
وتحللت جميع عظامي	ואיתפרפרן כולהון גרמי	& diſperſa ſunt omnia oſſa mea,
وصار قلبي مثل الشمع	הוה לבי כתכך היך	fuit cor meum liquefactum ſicut
المذاب في وسط بطني	שעוא בגו מעיא:	cera in medio ventris mei.
يبس قواي مثل	יבש היך פחר חילי	Aruit veluti teſtaceum virtus mea
الفخار ولصق لساني	ולישני אדיק לכורגי	& lingua mea adheſit palato meo,
بحنكي ۞ والى تراب	ולבית קבורתא	& in domum ſepulchri
الموت انزلتني	אמטיתני: מטול דאחזרו	deduxiſti me. Quoniam vallauerunt

bilim ĩ ipſo ſtatim pri cipio expoſitionis hu ius pſalmi על אילת השחר ושה אחתי כו חילי וסאות תלוי באילות אר פנים כאילי אין כתו כאן ואילא מאילות בינגלי הנקבות יותר עומדות מן הזכרים .i. ſup ceruã matutina hoc eſt quod ſcriptũ eſt Deus deus uirtus mea & ponet pe des meos tanq̃ ceruarũ. Dixit .r. Pinchas, ſicut ceruorũ, nõ eſt ſcriptũ ſic, ſꝫ ſicut ceruarum. Qm̃ pedes femellarũ habent firmiores pedi bo mariũ. Sũt tñ mul ti hebreorũ q cõcedũt hoc totum אילת שחר quod nos interpretati ſumus cerua matutina nomẽ eſſe inſtrumenti muſices ĩter quos rab bi Salomon authorq; gallici uocabularii & plerią; alii quẽadmo dũ refert Chimchi, ſꝫ & nõ deſunt q dicant אילת nomẽ eſſe ſtelle.

B Deus meus Deus meus. Hoc nimirũ (ut ait Robertus ĩ libro de uictoria uerbi Dei, ita recte ĩtelligit̃ ac ſi di ceret o habitãs in me oĩs pulchritudo diuini tatis corporaliter, cur te ĩtus e oĩnes cur me moriente ſiles, paulo ante uĩ mea uoce tua ꝓ ieciſti retrorſum quæ rẽtes me, nuper quoq; multitudine igentẽ ra diãdo ex his oculis q nũc languẽt terruiſti, & ꝙ iuſtus exercitus facere non potuiſſet uno flagello facto de reſticulis eieciſti, de tẽ plo, ut qd o tã potens cã fortis diuinitas uer bi me carnẽ tuã dere liquiſti intus cõtinens tanq̃ gladius iuagina.

H. Libro midras te hilim זא עזרת גבורי מדבר בארבע מלכיות עורה בבבל שהצמחת לנו חנניה מישאל ועזריה עורה במדי שהצמחת לנו מרדכי ואסתר עורה ביון והצמחת לנו חשמונאי ובניו עורה באדום שאתה עתיד להצמיח לנו מלך המשיח .i. Sermo alius ſurge gloria mea, loq̃tur de quatuor regnis ſurge in babilonia ubi aſ aie feciſti nobis, Miſaelẽ Ananiã & Azariam.

D iii

סְבָבוּנִי כְּלָבִים	circundederunt me canes,	circundederunt me canes	ἐκύκλωσάν με κύνες
עֲדַת מְרֵעִים	congregatio peſſimorum	multi,concilium malignantiũ	πολλοί. συναγωγὴ πονηρευομένων
הִקִּיפוּנִי כָּאֲרִי	obſedit me ſicut leo, A	obſedit me. Foderunt	περιέσχον με. Ὤρυξαν
יָדַי וְרַגְלָי׃	manus meas & pedes meos.	manus meas & pedes meos,	χεῖράς μου καὶ πόδας μου,
אֲסַפֵּר כָּל־עַצְמוֹתָי	Numerabo omnia oſſa mea,	dinumerauerunt oĩa oſſa mea.	ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
הֵמָּה יַבִּיטוּ יִרְאוּ־	ipſi videntes deſpexerunt	Ipſi ũo ↄſiderauẽt & iſpexẽt	αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.
בִי׃ יְחַלְּקוּ בְגָדַי	me. Diuiſerũt veſtimẽta mea	me diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea,	Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου
לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי	ſibi,& ſuper veſtimentũ meũ	& ſuper veſtem meam	αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
יַפִּילוּ גוֹרָל׃	miſerunt ſortem.	miſerunt ſortem,	ἔβαλον κλῆρον.
וְאַתָּה יְהוָה אַל־	Tu autem DEVS ne	Tu autem domine ne	Σὺ δὲ κύριε μὴ
תִּרְחָק אֱיָלוּתִי	longe fias, fortitudo mea	elõgaueris auxilium tuũ a me,	μακρύνῃς τὴν βοήθειάν σου
לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃	in auxilium meum feſtina.	ad defenſionem meã conſpice.	ἀπ' ἐμοῦ, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες.
הַצִּילָה מֵחֶרֶב	Libera a gladio	Erue a framea	Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας
נַפְשִׁי מִיַּד	animam meam, & de manu	Deus aĩam meam, & de manu	τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς
כֶּלֶב יְחִידָתִי׃	canis vnicam meam.	canis vnicam meam.	κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.
הוֹשִׁיעֵנִי	Salua me	Salua me	Σῶσόν με
מִפִּי אַרְיֵה	ex ore leonis,	ex ore leonis	ἐκ στόματος λέοντος.
וּמִקַּרְנֵי רְאֵמִים	& de cornibus narícornuum	& a cornibus vnicornium	καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων,
עֲנִיתָנִי	reſponde mihi.	humilitatem meam.	τὴν ταπείνωσίν μου.
אֲסַפְּרָה שִׁמְךָ לְאֶחָי	Narrabo nom̃ tuũ frĩbꝰ m̃is,	Narrabo nomẽ tuũ frĩbꝰ meis	Διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς (μου,
בְּתוֹךְ קָהָל אֲהַלְלֶךָּ׃	in medio eccleſie laudabo te.	In medio eccleſie laudabo te.	ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε.
יִרְאֵי יְהוָה הַלְלוּהוּ	Qui timet; deũ laudate eũ,	Qui timetis dñm laudate eũ,	Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον αἰνέσατε αὐτόν,
כָּל־זֶרַע יַעֲקֹב	omne ſemen Iaacob	vniuerſum ſemen iacob	ἅπαν τὸ σπέρμα ἰακὼβ
כַּבְּדוּהוּ וְגוּרוּ	glorificate eum, & metuite	glorificate eum. Timeat	δοξάσατε αὐτόν. Φοβηθήτω
מִמֶּנּוּ כָּל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל	ab illo vniuerſũ ſemẽ iſrael.	eum omne ſemen iſrael,	δὲ ἀπ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ σπέρμα ἰσραήλ.
כִּי לֹא־בָזָה וְלֹא	Quoniam nõ deſpexit neq́	quoniã non ſpreuit neq́	Ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ
שִׁקַּץ עֱנוּת עָנִי וְלֹא	abomiatus ẽ afflictionẽ affli(	deſpexit dep̃catiõẽ paupis. Nec	προσώχθισε τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ. Οὐ
הִסְתִּיר פָּנָיו	abſcõdit faciẽ ſuã (cti,& nõ	auertit faciem ſuam	γὰρ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ	ab eo,& cum clamaret	a me,& cum clamarem	ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με
אֵלָיו שָׁמֵעַ׃	ad eum exaudiuit.	ad eum exaudiuit me.	πρὸς αὐτὸν εἰσήκουσέ μου.
מֵאִתְּךָ תְהִלָּתִי	Apud te laus mea	Apud te laus mea	Παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου, (σοι. Τὰς εὐχάς μου
בְּקָהָל רָב נְדָרַי	in eccleſia multa, vota mea	in eccleſia magna, vota mea	ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐξομολογήσομαί (
אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יְרֵאָיו׃	reddã ĩ ↄſpectu timẽtiũ eũ.	reddã in ↄſpectu timentiũ eũ.	ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
יֹאכְלוּ עֲנָוִים	Comedent pauperes	Edent pauperes	Φάγονται πένητες
וְיִשְׂבָּעוּ יְהַלְלוּ	& ſaturabuntur, laudabunt	& ſaturabuntur, & laudabunt	καὶ ἐμπλησθήσονται, καὶ αἰνέσουσι
יְהוָה דֹּרְשָׁיו יְחִי	DEVM querẽtes eũ, viuet	dñm qui requirunt eum, viuẽt	κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν. Ζήσονται
לְבַבְכֶם לָעַד׃	cor eorum in ſempiternum.	corda eorum in ſeculũ ſeculi.	αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
יִזְכְּרוּ וְיָשֻׁבוּ אֶל־	Recordabũt & cõuertẽt ad	Reminiſcẽtur & cõuertent ad	Μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται
יְהוָה כָּל־אַפְסֵי־	DEVM omnes fines	dominum, vniuerſi fines	πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα
אָרֶץ וְיִשְׁתַּחֲווּ	terre,& adorabunt	terre. Et adorabunt	τῆς γῆς. Καὶ προσκυνήσουσιν
לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפְּחוֹת	corã te vniuerſe cognatiões	ĩ ↄſpectu eius, vniuerſe familie	ἐνώπιον αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν.

احاطت بي كلاب	עַל רַשִׁיעֵי דְּמַתְלִין	me impii ſimiles
كثيرة اكتنفتني جماعة	לְכַלְבַיָּא סַגִּיאֵי כְּנִישַׁת	canibus plurimis, congregatio
الاشرار ثقبوا	מְבַאֲשִׁין אַקְפוּנִי נָכְתִין	malignorum circũdedit me, mordẽtes
يدي ورجلي	הֵיךְ אַרְיָא יְדַי וְרַגְלָי׃	veluti leones mãus meas & pedes mõs.
وزعزعوا جميع عظامي	אֶמְנֵה כָּל־הַדָּמֵי גַרְמַי	Dinũerabo oĩum mẽbrorũ meorũ oſſa,
نظروا الي وشمتوا	אִנּוּן מִסְתַּכְּלִין בִּזְיָן	ipſi viderunt & contempſerunt
بي اقتسموا ثيابي بينهم	לִי׃ פַּלְגִין לְבוּשַׁי לְהוֹן	me. Diuiſerunt veſtimenta mea ſibi,
وعلى لباسي	וְעַל פַּרְגוֹדִי יַרְמוּן	& ſuper veſtem meam miſerunt
اقترعوا	עַדְבִין׃ וְאַתְּ יְיָ לָא	ſortem. Et tu DEVS ne
وانت يا رب	תִתְרְחַק תּוּקְפִּי	elongeris, fortitudo mea
فلا تبعد عن معونتي	לְסִיוּעִי אוֹחִי׃	ad defenſionem meam feſtina.
انظر لنصرتي	פְּצֵי מִקַּטְלִין בְּחַרְבָּא נַפְשִׁי	Libra ab his q occidũt gladio, aiã meã,
نج من السيف	מִן אִידָא דְרַשִׁיעַיָּא דְמַתְלִיל	de manu iniquorum qui ſimulant
نفسي ومن ايدي	לְכַלְבָא רוּחָא דְגוּשְׁמִי׃	canes ſpiritum corporis mei.
الكلاب وحدتي	פָּרְקֵנִי מִן פּוּם תַּקִּיף	Salua me a feroci fortiſſimo
ومن فم	הֵיךְ אַרְיָא וּמִן מַלְכָּא	ſicut leone, & a rege
الاسد خلصني	דְּתַקִּיף וּגְוָה הֵיךְ	potenti, cuius ſuperbia ſicut
ومن الفرن المتعالي	רֵימָנִין קַבֵּל צְלוֹתִי	naricornis, accepiſti orationem meã.
على تواضعي	אֲחַוֵּי גְּבוּרַת שְׁמָךְ לַאֲחַי	Narrabo fõtitudinẽ noĩs tui ſr̃ibo m̃is,
لابشر باسمك اخوتي	בְּמִצִּיעוּת כְּנִשְׁתָּא אֲשַׁבְּחִנָּךְ	in medio eccleſie laudabo te.
وبين الجماعة امجدك	דְּחַלַיָּא דַיְיָ שַׁבְּחוּ קֳדָמוֹי	Qui timetis DEVM, laudate corã eo
ايها الخايفون من الرب	כָּל־זַרְעָא דְיַעֲקֹב הַבוּ	omne ſemen Iaacob aff(er)at
مجدوه يا جميع ذرية	לֵיהּ יְקַר אִיקַרוּנוּ	honorem ei, horreat
يعقوب سبحوه وليخشاه	מִנֵּיהּ כָּל־זַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל׃	ab illo omne ſemen iſrael.
كل زرع اسرايل	מְטוּל דְּלָא בְסִיר וְלָא שַׁקִּיץ	Q(uonia)m non deſpexit nec abominatus eſt
لانه لم يهن ولم	צְלוֹתְהוֹן דְּעַנְיֵי וְלָא	deprecationes pauperum, & non
يرذل دعوة المسكين ولا	סַלֵּיק שְׁכִינְתֵּיהּ	amouit diuinitatem ſuam
صرف وجهه	מִבֵּינֵיהוֹן וּבְצַלּוֹאֵיהוֹן	de medio eorum, & dum precantur
عني وعند دعاي	קֳדָמוֹי מְקַבֵּל׃	eum acceptat.
استجاب لي	מִינָךְ תּוּשְׁבַּחְתִּי	A te laus mea,
من عندك مدحتي	בִּכְנִשְׁתָּא	in congregatione
في الجمع العظيم اشكرك	סַגִּיאֵי עַמְמַיָּא	magna populorum,
واوفي نذوري قدام	נִדְרַי אֲשַׁלֵּם קֳבֵל דַּחֲלוֹי׃	vota mea reddã ĩ cõſpectu timẽtiũ eũ.
خايفيه ناكل المساكين	יֵיכְלוּן עִנְוְתָנֵי	Edent mites
ويشبعون ويسبح	וְיִסְבְּעוּן יִשְׁרֵי	& ſaturabuntur, requieſcet
الرب جميع الذين يبتغونه	רוּחַ נְבוּאָה בְּהִרְהוּרֵי	ſpiritus prophetie in cogitationibus
تحيا قلوبهم الى الابد	לִבְּהוֹן לְעָלְמִין׃	cordis eorum in eternum. (uertent
ويتذكرون ويتقبلون الى	יִדְכְּרוּן נִסּוֹי וְיִתּוּבוּן	Recordabunt miraculorũ eius, & con(
الرب من كل	קֳדָם יְיָ כָּל־סְיָפֵי	coram DEO omnia extrema
اقطار الارض وتسجد	אַרְעָא וְיִסְגְּדוּן	terre & adorabunt
قدامه كل قبايل	קֳדָמָךְ כָּל־זַרְעִיַּת	coram te omnes familie

Surge in medis ubi aſtare feciſti nobis Mardocheum & Heſter. Surge in grecis ubi aſtare feciſti nobis Haſmonai .i. machabeos & filios eius. Surge in edom .i. i Romanis e(n)i futurũ eſt ut aſtare facias nobis regẽ meſſiã. Volunt nõnulli ex hoc haberi quod Meſſias naſciturus erat tempore regni romanorũ.

A. Sicut leo, manus mee & pedes mei, ſiue manus meas & pedes meos. Cõſtructio defectiua, ſubaudiendũ e(n)i ipſi tãq̃ leo manus meas & pedes meos foderũt pforauerũt, male habuerũt, fixerũt, aut male tractauerũt. Si q(ui)dẽ uerbũ hebreũ כארי caari q aliq iterpretati ſunt foderũt, cõpoſitũ eſt ex litera ſimilitudinẽ ſignificante, & ex noĩe ſignificãte leonẽ. Nec aũt nuc dicentib(us) hebreos h(un)c l(o)cũ corrupiſſe, q(uo)d ex n(ost)ris arbitrant multi, q dicũt legendũ apud hebreos כרו caru deducta uoce a uerbo כרה cara q(uod) fodio ſiue figo ſiue uirco ſignificat. Loca e(ni)m omnia que hebrei corruperũt, ſtudioſos huius lingue nõ latent & ipſe i n(ost)ris ſcholus diffuſe de illis diſſeruj, inter q̃ hic locus nec uaq̃ numerat. Verũ q(uod) hic uerborũ ſtructus defectiuus habeatur liquet ex chaldeo textu q defectui occurrẽs addidit uerbũ נכתין nachtin q(uod) mordentes ſeu u. lanerantes ſeu ferientes ſignificat.

B. Et aia eius nõ uiuet. Nõ uiuet recte legit̃ ẽt authore Hieronymo p(ro)p(ter) particulã לא negatiuã cõcine Iſaie oraculũ. Iõ diſpartiã ei plurimos & fortiũ diuidet ſpolia p(r)o eo q(uo)d tradidit in mortẽ aiam ſuã, & cum ſceleratis reputatus eſt.

C. Quemadmodũ fideles oẽs, hũc pſalmũ de xpo ĩtelligũt, eliciuntq; hinc multa, tum de diuinitate tum de humanitate ipſius, ita econtra hebrei contendũt elicere hinc multa

גוים׃ כי ליהוה	gentium. Quia DEI	gentium. Quoniam domini	Ὅτι τοῦ κυρίου
המלוכה ומשל	eſt regnum, & dominabitur	eſt regnum & ipſe dominabitur	ἡ βασιλεία καὶ αὐτὸς δεσπόζει
בגוים׃ אכלו	gentibus. Comederunt,	gentium. Manducauerunt	τῶν ἐθνῶν. Ἔφαγον
וישתחוו כל־דשני	& adorauerunt oēs pingues	& adorauerunt omnes pingues	καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες
ארץ לפניו יכרעו	t̄re, añ fa. ei9 curuabūt genu	terre, in conſpectu eius cadent	τῆς γῆς, ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται
כל־יורדי עפר	vniūſi q deſcēdūt ī puluerē,	omnes qui deſcendūt in terrā.	πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς γῆν.
ונפשו לא חיה׃	& anima eius non uiuet. B	Et anima mea illi viuet,	Καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ,
זרע יעבדנו יספר	Semen ſeruiet ei,	& ſemen meum ſeruiet ipſi.	καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ.
לאדני לדור׃	narrabit̄ dño ī generatione.	Annunciabitur dño generatio	Ἀναγγελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ
יבאו ויגידו	Venient & annunciabunt	ventura, & annunciabunt	ἡ ἐρχομένη, καὶ ἀναγγελοῦσι (σομένῳ
צדקתו לעם נולד	iuſticiā eius, populo q naſcet̄	celi iuſticiā eius, pplo q naſcet̄	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, λαῷ τῷ τεχθη(
כי עשה׃	que fecit. C	quem fecit dominus.	ὃν ἐποίησεν ὁ κύριος.

[illegible]

Que uerba ſic interpretari poſſunt. Pſalmū iſtum exponūt nazareni .i. chriſtiani de Ieſu & illi nu- mer ātoīa mala q fecit ei iſrael. Et introducut filiū clamātē ad ptē3 quo liberet eū de cūctis moleſtiis & dicētē Deus meus deus meus q̄re dereliquiſti me. uſq3 ad pſalmi finē. Corrupūt aūt ſcripturā uerbi כארי catai & legūt כרו caru q ſignificat fodere puteū, qm̄ inimici fixerūt clauos ī manus eius, & in pedes eius. qn̄ .ſ. ſuſpēderūt illū. Fuit at illis cā erroris, hic uel ſus. Et aīa3 eius nō uiuificabit. Et dicūt q ipſe eſt Deus. q ei iclinari debēt oēs q deſcēdūt in puluerē & ipſe noluit uiuificare aīa3 ſuā, qm̄ hoc pacto deſcēdit carnē ſumere q ca-

כג מזמור לדוד	XXIII. Pſalmus Dauid's.	XXII. Pſalmus Dauid.	κβ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יהוה רעי לא	DEVS paſtor meus, non	Dominus regit me & nihil	Κύριος ποιμαίνει με καὶ οὐδέν με
אחסר׃ בנאות	imminuar, in paſcuis	mihi deerit, in loco paſcue	ὑστερήσει, εἰς τόπον
דשא ירביצני	herbarum accliñauit me,	ibi me collocauit.	χλόης ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν.
על־מי מנחות	ſup aquas refectionis q̄eſcere	Super aquā refectiōis educauit	Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με,
ינהלני׃ נפשי	faciet me. Animam meam	me, animam meam	τὴν ψυχήν μου
ישובב ינחני	conuertet, ducet me	conuertit. Deduxit me	ἐπέστρεψεν. Ὡδήγησέ με
במעגלי צדק	per ſemitas iuſtitie,	ſuper ſemitas iuſtitie,	ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης,
למען שמו׃ גם כי	ꝑpter nomē ſuum. Sed & ſi	propter nomē ſuum. Nam & ſi	ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἐὰν γὰρ
אלך בגיא צלמות	ambulauero in valle mortis,	ābulauero ī medio vmbre mōt(	καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου,
לא אירא רע כי	non timebo malū quoniam	non timebo mala, quoniam	οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι
אתה עמדי	tu aſiſtis mihi	tu mecum es.	σὺ μετ᾽ ἐμοῦ εἶ.
שבטך ומשענתך	virga tua & baculus tuus	Virga tua & baculus tuus,	Ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου,
המה ינחמני׃	ipſa conſolabuntur me.	ipſa me conſolata ſunt.	αὗταί με παρεκάλεσαν.
תערך לפני	Pones coram me	Paraſti in conſpectu meo	Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου
שלחן נגד	menſam, ex aduerſo (ſti oleo	menſam, aduerſus eos (leo	τράπεζαν. ἐξεναντίας
צררי דשנת בשמן	moleſtātiū meoꝝ, īpingua(	q tribulāt me. Impinguaſti ī o(	τῶν θλιβόντων με. Ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ
ראשי כוסי	caput meum, calix meus	caput meum, & calix meus	τὴν κεφαλήν μου καὶ τὸ ποτήριόν σου
רויה׃ אך טוב	ſatians. Sed & benignitas	inebrians q̄ preclarus eſt. Et	μεθύσκον με ὡσεὶ κράτιστον. Καὶ τὸ ἔλεός
וחסד ירדפוני	& miſericordia ſubſequet̄ me,	miſericordia tua ſubſequet̄ me,	σου καταδιώξει με (κατοικῆσαί με
כל־ימי חיי ושבתי	oībꝰ die. vite mee, & hītabo	oībꝰ diebꝰ vite mē. Et vt ihitē	πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου. Καὶ τὸ(

الشعوب لان الملك	עממיא מטול דיה דקדם יי	populorum.Quoniam a pſentia DEI	que contraria ſunt po ſitioni chriſtianorum
لله وسلطانه	מלכותא ושליט	eſt regnum,poteſtatem habebit	Itaq; nō abre putaui
على كل الامم باد ل بسجد	בעממיא : סגדו	in populis.Roboramini	adducere que illi i nos garriūt & in primis.r,
قدام الرب ه جميع ملوك	וסגדו כל דהיני	& adorate omnes pingues	Dauid Chimchi.qui
الارض ويبز بدبه تجثوا	ארעא קדמוי נחתין	terre,coram eo cadent	in commentariis pſal morū hec que ſequunt
جميع ها بطي الارض	כל נחתי בית קבורתא	oēs qui deſcendūt in domū ſepulchri,	cōtra chriſtianos ſcri pſit זה המזמור יפרשו
له نحيي نفسي	ונפש רשיע לא ייחי ; זרעא	& anima impii non viuet.Semen	אותו הנוצרים על ישו
وذريتي تتعبد له	דאברהם יפלחון קדמוהי יתנון	Abraham ſeruiet corā eo,annūciabit	[illegible]
اخبروا بالرب ايها الجيل	גבורתיה דיי לדר דאתיה	ſutuTē fortitudīs Dei,gñrarōi vēture.	[illegible]
الاتي ه ويحدثون	ייתון בניהון יתנון	Venient filii eorum,& annunciabunt	[illegible]
بعدله لبرب الشعب الذي	צדקתיה לעמא דעתיד	iuſtitiam eius,populo in futurum	[illegible]
لد صنع الرب ه بو	למילד פרישן דעבד :	naſcituro,miracula que operatus eſt.	[illegible]

ro occidēda eēt, & ppea ſaluādi eēt oēs q deſcēdūt in gehēnā,iō noluit uiuificare aiām ſuā, ſ; potius tradidit ſe ipſum i manus interfectoꝝ eius. Verū audiāt q̄ dicūt itelligātq; xpiani ſeipſos. Ecce dicūt q noluit uiuificat aiam ſuā & noluit erui ab itetfectoribus,qñ exclamabat Deus meus Deus meus,quare dereliqſti me lōge eſt ſalus mea, ſi noluit ſaluari. Ecce q̄ñ oblitus ē pacti ſui,queritq; exaudiri & nō uult exaudiri.Preterea.ſi ipſe eſt Deus in eſſentia.ſaluet ipſe eſſentiā ſuā.Preterea.Laus iſrael.& tū iſrael uituperāt illū, & dicūt q ipſi laudāt Deū.Preterea.In te ſperauerūt pres nři.q tū aſſeruerūt Deū unicū eſſe.Preterea.Deus.ſ.dicit de ſe ipſo uermis ſu; & nō homo. Ad hec,dicūt uertit ſe ad Deū,eripiat eū & liberet eū. Et qd̄ : qua xps Ieſus carnē hēbat,nō eripuit nec liberauit eū, qua uero diuinitatem,diuinitas moleſtias pati non potuit ut liberatione indigeret.Preterea.Quoniā tu es qui extrhaxiſti me de uentre ſpes mea ab uberibus matris mee.Pōt ne aliqs idē & unus eſſe extrahēs & extractus.Preterea.Narrabo nomē tuū fratribus meis, Deo autē fratres nequaquā ſunt.Preterea.dicuntur laudes & aguntur gratiarum actiones poſt liberationem, Ieſus tamen nō fuit liberatus. Ecce quomodo omnia que aſſerunt falſa comprobantur.Preterea.Omne ſemē Iaacob glorificate eum & metuite ab illo omne ſemen iſrael,quoniā non ſpreuit nec deſpexit deprecationem pauperis Iſrael,nihilominus affixit illum & cōtemptui habuit.Ecce falſa omnia.Preterea.Adorabunt coram te uniuerſe familie gentium. Et ecce falſum.Nam nec hebrei nec arabes adorant eū.Hec ille,que adeo craſſe adeoq; rudit ſunt dicta.uti reſponſione digna non ſint.

المزمور الثاني والعشرون	תושבחתא לדוד	XXIII. Laudatoria Dauidis.
الرب برعاني فلا شي	יי זן ית עמיה במדברא	DEVS pauit populum ſuū in deſerto
يعوزني ه وعلى المرج	לא חסרו כולא : באתר	non defuit quicquam eis.In loco
الخصيب احلني ه	צחותא בחסינת דיתאין	arido ſuper virentes herbas,fecit
وعلى ماء الراحة احسانني	אשריני ועל מי נייחא	quieſcere me,& ſuper aquas quietis
والى سبيل البر رد نفسي	דברני : נפשי	deduxit me.Animam meam
وهداني ه	ייתב במנא ופיקיונין	nutriuit manna & coturnicibus,
لاجل	דברני בהילכות צדיקיא :	duxit me per ſemitas iuſtorum
اسمه ان سلكت	בדיל שמיה ברם כד	propter nomen ſuum.Sed & quando
وسط ظلال الموت	איזיל בגלותא במישר	ducat in captiuitatem,in planitie
لا اخشى من السو	טולא דמותא לא אדחל	vmbre mortis,non timebo
لانك معي ه	בישתא מטול דמימרך	malum,quoniam verbum tuum
عصاك وقضيبك	בסעדי תגדאר תריצא	in auxilio meo,caſtigationes tue recte
هما عزياني ه	ואוריתך אינון יבח לנגני	& lex tua,ipſe me conſolate ſunt.
جعلت قدامي	סדרתא קדמי פתורמנא	Ordinaſti i ɔſpectu meo mēſam māne,
مايدة مقابل	זקיף קביל מעיקי דהיצת	iſtructa aduerſus moleſtatores meos,(
اعدائي ه دهنت بالدهن	עזפיא פטיביא גושמי	auribus opimis corpɔ meū, (īpīguaſti
راسي ه وكاسي	ובמשחרבותא רישכהניי	& oleo vnctōis caput ſacerdotū meoꝝ,
اسكرني كالصرف	כלידי רויתא ברם טיבות	calix vero meɔ āplus.Sed & bēignitas
رحمتك وكتبك تدركني	וחסדא ירדפונני	& miſericordia ſubſequentur me
كل ايام حياتي لكيما اسكن	כל יומי חיי בד אתיב	oībus diebus vite mee,eū habitauero

בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ	in domo DEI in longitudine	in domo dñi, in longitudinem	ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα
יָמִים׃	dierum.	dierum. (ma ſabbati.	ἡμερῶν. (σαββάτων.
כד לְדָוִד מִזְמוֹר	XXIIII. Dauidis. pſ.	XXIII. pſ. Dauid in pri(	κγ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ τῆς μιᾶς(
לַיהוָה הָאָרֶץ	DEI eſt terra A	Domini eſt terra	Τοῦ κυρίου ἡ γῆ
וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל	& plenitudo eius, orbis	& plẽitudo eiꝰ, orbis (Quia ipſe	καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη
וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ כִּי־הוּא	& habitãtes in eo. Quia ipſe	terræ & vniuerſi q̃ hitãt ĩ eo.(	καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Αὐτὸς
עַל־יַמִּים יְסָדָהּ	ſuper maria fundauit eum,	ſuper maria fundauit eum,	ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν,
וְעַל־נְהָרוֹת יְכוֹנְנֶהָ׃	& ſuper flumina ſtabiliuit eũ.	& ſuper flumina preparauit eũ.	καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.
מִי־יַעֲלֶה בְהַר	Quis aſcendet in montem	Quis aſcendet in montem	Τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ
יְהוָה וּמִי־יָקוּם	DEI, & quis ſurget	domini, aut quis ſtabit	κυρίου, ἢ τίς στήσεται ἐν τόπῳ
בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ׃	in loco ſancto eius.	in loco ſancto eius.	ἁγίῳ αὐτοῦ. Ἀθῷος χερσὶ καὶ καθαρὸς
נְקִי כַפַּיִם וּבַר־	Innocens manibus & mundo	Innocens manibus & mundo	τῇ καρδίᾳ, ὃς οὐκ ἔλαβεν
לֵבָב אֲשֶׁר לֹא־נָשָׂא	corde, qui non iurauit	corde qui non accepit	ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ
לַשָּׁוְא נַפְשִׁי וְלֹא	temere in animam ſuã, & nõ	in vano aĩam ſuã, nec (cipiet	ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ
נִשְׁבַּע לְמִרְמָה׃ יִשָּׂא	iurauit doloſe. Accipiet	iurauit ĩ dolo ꝓximo ſuo, Hic ac(	τῷ πλησίον αὐτοῦ. Οὗτος λήψεται
בְרָכָה מֵאֵת יְהוָה	benedictionem a DEO	benedictionem a domino,	εὐλογίαν παρὰ κυρίου,
וּצְדָקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ׃	& iuſtitiã a Deo ſalutari ſuo.	& miſericordiã a deo ſalutari ſuo	καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
זֶה דּוֹר דֹּרְשָׁיו	Hec eſt gñratio querẽtiũ eũ,	Hec eſt generatio querẽtiũ eũ,	Αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον,
מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ יַעֲקֹב	querentiũ faciẽ tuã Iaacob	querentium faciem Dei iacob.	ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ἰακώβ(
סֶלָה׃ שְׂאוּ שְׁעָרִים	ſemper. Leuate porte	Attolite portas	Ἄρατε πύλας (διάψαλμα.
רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ	capita veſtra, & erigimini	principes veſtras, & eleuamini	οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא	ianue ſẽpiterne, & ingredieť	porte eternales, & introibit	πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃	rex glorie.	rex glorie.	ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד	Quis eſt iſte rex glorie.	Quis eſt iſte rex glorie,	Τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
יְהוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר	DEVS fortis & potens,	dominus fortis & potens	κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός,
יְהוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה׃	DEVS fortis in prelio.	dominus potens in prelio.	κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
שְׂאוּ שְׁעָרִים	Leuate porte	Attolite portas	Ἄρατε πύλας
רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ	capita veſtra, & erigimini	principes veſtras, & eleuamini	οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ ἐπάρθητε
פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא	ianue ſempiťne, & ingredieť	porte eternales & introibit	πύλαι αἰώνιοι, καὶ εἰσελεύσεται
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ מִי	rex glorie. Quis	rex glorie. Quis	ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Τίς
הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד	eſt iſte rex glorie,	eſt iſte rex glorie,	ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης,
יְהוָה צְבָאוֹת הוּא	DEVS exercituum ipſe	dominus virtutum ipſe	κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός
מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה׃	eſt rex glorie ſemper.	eſt rex glorie.	ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης διάψαλμα.
כה לְדָוִד	XXV. Dauidis.	XXIIII. In finẽ. pſ. Dauid.	κδ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי	Ad te DEVS animã meam	Aleph Ad te dñe leuaui aĩam(	Πρὸς σὲ κύριε ἦρα τὴν ψυχήν μου,
אֶשָּׂא אֱלֹהַי בְּךָ	leuabo DEVS meus in te	Deus meus in te (meã,	ὁ θεός μου ἐπὶ σοὶ
בָטַחְתִּי אַל־אֵבוֹשָׁה	confiſus ſum, non cõfundar,	confido non erubeſcam.	πέποιθα, μὴ καταισχυνθείην, μὴ οἱ ἐχθροί
אַל־יַעַלְצוּ אֹיְבַי	ne letentur inimici	Beth Neq; irrideãt me inimici	εἰς τὸν αἰῶνα. Μηδὲ καταγελασάτωσάν(
לִי׃ גַּם כָּל־קֹוֶיךָ	mei. Sed & oẽs ſuſtinẽtes te,	mei, Gimel etenĩ vniũſi q̃ ſuſti(	μου. καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε,
לֹא יֵבֹשׁוּ יֵבֹשׁוּ	nõ cõfundantur, cõfundanť	nõ cõfũdẽť. Cõfundãť (nẽt te	οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν. Αἰσχυνθήτ(
הַבּוֹגְדִים רֵיקָם׃	qui iniqua egerunt fruſtra.	oẽs iniq̃ agẽtes, ſupua. Deleth	οἱ ἀνομοῦντες διακενῆς. (τωσαν

في بيت الرب طول	בבית יהוה נוגדא	In domo DEI in longitudine	
الايام	דיומיא :	dierum.	
لداود المزمور الثالث والعشرون	לדוד תושבחתא	XXIIII. Dauidis laudatoria.	
للرب الارض	דיהוה ארעא ובריתא דבה	DEI eſt terra & creature eius, orbis	A Libro midras tehilim [illegible Hebrew]
وما فيها الدنيا	תבל ויתבין בה ארום הוא	& qui habitant in eo. Quoniam ipſe	
وجميع سكانها لانه	על ימיא שכליל אושיה	ſuper maria poſuit fundamentũ eius,	
على البحار اساسها جعل	ועל נהרותא אתקנה :	& ſuper flumina preparauit eum.	
وعلى الانهار اتقنها	מאן יסק בטור מקדשא	Quis aſcendet in montem ſanctitatis	
من ذا الذي يصعد الى جبل	בית דיי ומאן יקום	domus DEI, & quis ſtabit	
الرب او من يقف	באתר קודשיה :	in loco ſancto eius.	
في موضع قدسه	זכי אידיא ודכי	Innocens manibus & mundus	
الا الطاهر اليدين النقي	רעיונא דלא אומי על	voluntate, qui non iurauit ſuper	
القلب الذي لم يحلف	שיקרא לחיבא נפשיה	falſo, ad damnationem anime ſue,	.i. R. Lulianí dixit propter quid nõ ſunt creati angeli a principio. Ne fortaſſis dicerent. Michael extẽdebat ab oriente & Gabriel a meridie. Deus autem .s. & .b. tãtum menſuram adinuenit. Ego Deus faciens omnia inclinans celos ſolus extendens terram ex me: me ibi ſcriptũ eſt .i. ex me. ſiue me ſolo. Quis fuit ſocius mecum dum crearem orbẽ. Dixit Dauid fortitudo ſiue potẽtia tua & tu creaſti celos & terram: itaq; nomini tuo ego tribuam illa ſicut dictum eſt. Dei eſt terra & plenitudo eius.
بنفسه الكذب ولا	ולא קיים	& non iurauit in	
يحلف لقريبه بالغدر	לנכלא : יקבל	fraudem. Accipiet	
هذا يقبل البركة من الرب	ברכתא מן קדם יי	benedictionem a conſpectu DEI	
والرحمة من اله مخلصه	וזדקתא מאלהא פורקניה	& iuſtitiam a DEO redemptore ſuo.	
هذا الجيل الذي يطلب	דין דרא דתבעין	Hec generatio querens	
الرب ويبتغي وجه اله يعقوب	ליה יעקב דבעין סבר	ipſum Iaacob, querens iocunditatem	
ارفعوا ابوابها	אפוי לעלמין : זקופו	faciei eius in eternum. Leuate	
الرؤوس ابوابكم وارتفعي	תרעי בית מקדשא רישיכון	porte domus ſanctuarii capita veſtra,	
الابواب الدهرية	ואזדקפו מעלני עלמא	& erigimini porte mundi,	
ليدخل ملك المجد	ויעול מלכא יקרא :	& introibit rex glorie.	
من هذا ملك المجد	מאן דין מלכא יקרא	Quis eſt iſte rex glorie,	
الرب العزيز القوي الجبار	יי עשין וגבר יי מרי	DEVS fortis & potens, Deus author	
القاهر في الحرب	גבורתא עבד קרבא :	fortitudinis faciens bellum.	
ارفعوا ايها الملوك	זקופו תרעי גינתא	Leuate porte horti	
ابوابكم وارتفعي ابوابها	דעדן רישיכון ואזדקפו	deliciarum capita veſtra, & erigimini	
الابواب الدهرية ليدخل	מעלני עלמא ויעול	porte mundi & introibit	
ملك المجد من	מלכא יקרא : מאן	rex glorie. Quis eſt	
هو هذا ملك المجد	הוא דין מלך יקרא	iſte rex glorie,	
الرب القوي	יי צבאות הוא	DEVS exercituum, ipſe	
هو ملك المجد	מלך יקרא לעלמין :	rex glorie in eternum	
لداود المزمور الرابع والعشرون	לדוד	XXV. Dauidis.	
اليك يا رب رفعت نفسي	קדמך יי נפשי	Coram te DEO animam meam	
الهي عليك	אטול בצלו : אלהי עלך	leuabo in oratione. Deus meus in te	
توكلت فلا اخزى الى الابد	אתרחצית לא אבהת	confido, non erubeſcam,	
ولا تشمت بي اعدائي	לא יחדון בעלי דבבי	nec letabũtur patroni inimicitie mee	
لان جميع المتوكلين عليك	עלי : ברם כל דסברין לך	ſuper me. Sed & vniuerſi qui ſperãt i te	
لا يخزون بل يخزى	לא יבהתון יבהתון	non erubeſcent, erubeſcant	
الاثمة بدا طلهم الهدى	בזוזין וריקנא :	contemptores & vani.	

דְּרָכֶיךָ יְהוָה	Vias tuas DEVS	Vias tuas domine	Τὰς ὁδούσσου κύριε,
הוֹדִיעֵנִי אֹרְחוֹתֶיךָ	oſtende mihi,& ſemitas tuas	demõſtra mihi,& ſemitas tuas	γνώρισόνμοι, καὶ τὰς τρίβουσμου,
לַמְּדֵנִי׃ הַדְרִיכֵנִי	doce me.Deduc me	edoce me.He Dirige me	δίδαξόνμε. Ὁδήγησόνμε
בַאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי	in veritate tua,& doce me,	ĩ veritate tua,Vau & doce me	ἐπὶ τὴν ἀλήθειάνσου, καὶ δίδαξόνμε,
כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי	qa tu es Deus ſaluatõis mee,	qa tu es DEVS ſaluator meus	ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρμου,
אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל-	te expectaui tota (tuarũ	& ſuſtinui tota (tionũ tuarũ	καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην
הַיּוֹם׃ וּזְכֹר רַחֲמֶיךָ	die.Recordare miſationũ(	die. Zain Reminiſcere miſa(	τὴν ἡμέραν. Μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου
יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי	Deo,& miſicordiaꝝ tuaꝝ qa	dñe,& miſericordiaꝝ tuaꝝ que	κύριε, καὶ τὰ ἐλέησου
מֵעוֹלָם הֵמָּה׃	a ſempiterno ſunt ipſe.	a ſeculo ſunt.	ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰσίν.
חַטֹּאות נְעוּרַי	Peccatorũ adoleſcẽtie mee,	Heth Delicta iuuentutis mee,	Ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ
וּפְשָׁעַי אַל-תִּזְכֹּר	& ſcelerũ meoꝝ ne mẽineris	& ignorãtias m̃as ne mẽineris.	ἀγνοίας μου, μὴ μνησθῇς.
כְּחַסְדְּךָ זְכָר-לִי אַתָּה	ſm miſicor.tuã,ſcor.mei tu	Scd̃m miſicordiã tuã mem̃to(	Κατὰ τὸ ἔλεόσσου μνήσθητί μου σὺ,
לְמַעַן טוּבְךָ יְהוָה׃	ꝓpter bonitatẽ tuã DEVS,	ꝓꝑ bonitatẽ tuã dñe. (mei tu,	ἕνεκεν τῆς χρηστότητόσσου κύριε.
טוֹב וְיָשָׁר יְהוָה	Bonus & rectus DEVS,	Teth Dulcis & rectus dñs,	Χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος,
עַל כֵּן יוֹרֶה חַטָּאִים	ꝓpterea docebit peccatores	ꝓꝑ hoc legẽ dabit deliquẽtibus	διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας
בַּדָּרֶךְ׃ יַדְרֵךְ עֲנָוִים	in via.Deducet pauperes	ĩ via.Ioth Diriget manſuetos	ἐν ὁδῷ. Ὁδηγήσει πραεῖς
בַּמִּשְׁפָּט וִילַמֵּד עֲנָוִים	ĩ iudicio,& docebit humiles	in iudicio,docebit mites	ἐν κρίσει διδάξει πραεῖς
דַּרְכּוֹ׃ כָּל-אָרְחוֹת	viam ſuam.Omnes ſemite	vias ſuas.Caph Vniuerſe vie	ὁδοὺς αὐτοῦ. Πᾶσαι αἱ ὁδοὶ
יְהוָה חֶסֶד וֶאֱמֶת	DEI miſicordia & veritas,	dñi miſericordia & veritas	κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια,
לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ	his q cuſtodiunt pactũ eius,	requirẽtibus teſtamentũ eius,	τοῖς ἐκζητοῦσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
וְעֵדֹתָיו׃ לְמַעַן	& teſtificatões eius.Propter	& teſtĩonia eiꝰ.Lameth Proptẽ	καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Ἕνεκεν
שִׁמְךָ יְהוָה וְסָלַחְתָּ	nomẽ tuũ DEVS ꝓpiciare	nomẽ tuum dñe propiciaberis	τοῦ ὀνόματός σου κύριε, καὶ ἱλάσθητι
לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא׃	iniqtati mee,qm̃ multa eſt.	peccato meo,multũ eſt enim.	τῇ ἁμαρτίᾳ μου πολλὴ γάρ ἐστι.
מִי-זֶה הָאִישׁ יְרֵא	Quis eſt vir timens	Mem Quis eſt homo q timet	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος
יְהוָה יוֹרֶנּוּ בְּדֶרֶךְ	DEVM,docebit eum in via	dominũ,legem ſtatuit ei in via	τὸν κύριον, νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ
יִבְחָר׃ נַפְשׁוֹ בְּטוֹב	q̃ elegit.Anima eius ĩ bono	q̃ elegit.Nun Aĩa eius ĩ bonis	ᾗ ᾑρετίσατο. Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς
תָּלִין וְזַרְעוֹ	cõmorabitur & ſemen eius	demorabitur,& ſemen eius	αὐλισθήσεται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
יִירַשׁ אָרֶץ׃	hereditabit terram.	hereditabit terrã. (tibus eũ,	κληρονομήσει γῆν. (τὸν,
סוֹד יְהוָה לִירֵאָיו	A.Secretũ DEI timẽtibꝰ eũ,	Samech Firmamẽtũ ẽ dñs tim(	Κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐ(
וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם׃	& pactum ſuum oſtendet eis.	& teſtm̃ ipſiꝰ vt mãifeſtẽ illis.	καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς.
עֵינַי תָּמִיד אֶל-יְיָ	Oculi mei ſemp ad DEVM,	Ain Oculi mei ſemp ad dñm,	Οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν κύριον,
כִּי הוּא-יוֹצִיא	quia ipſe educet	quoniam ipſe euellet	ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει
מֵרֶשֶׁת רַגְלָי׃ פְּנֵה	de rete pedes meos.Reſpice	d̃ laq̃o pedes m̃os.Phe Reſpice	ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου. Ἐπίβλεψον
אֵלַי וְחָנֵּנִי כִּי	ĩ me & miſerere mei,quoniã	in me & miſerere mei,quia	ἐπ᾿ ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με, ὅτι
יָחִיד וְעָנִי אָנִי׃	ſolus & pauper ſum ego.	vnicus & pauper ſum ego.	μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.
צָרוֹת לְבָבִי	Tribulationes cordis mei	Sade Tribulatiões cordis mei	Αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου
הִרְחִיבוּ מִמְּצוּקוֹתַי	m̃ltiplicate ſũ,de ãguſtiis m̃is	multielicate ſũt,de neceſſita(	ἐπληθύνθησαν. ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου
הוֹצִיאֵנִי׃ רְאֵה	educ me.Vide (meũ & ꝑce	erue me.Res Vide (tibꝰ meis	ἐξάγαγέ με. Ἴδε (ἄφες
עָנְיִי וַעֲמָלִי וְשָׂא	humilitatẽ meã & laborem(	hũili.m̃ã & labo.m̃ũ,& dimitte	τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, κ(
לְכָל-חַטֹּאותָי׃ רְאֵה-	oĩbus peccatis meis.Vide	vniũſa delicta m̃a,Res Reſpice	πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. Ἴδε
אוֹיְבַי כִּי-רַבּוּ	inimicos m̃os qa m̃ltipli.ſũt,	inimi.m̃os qm̃ m̃ltiplicati ſũt,	τοὺς ἐχθρούς μου ὅτι ἐπληθύνθησαν,

يا رب طرقك	אורחתך יי	Vias tuas DEVS
وعرفني سبلك *	אודע יתי הילכתך	erudi me, ſemitas tuas
وفهمني	אליף יתי : אדריכני	inſtrue me. Deduc me
عدلك وعلمني	בקושטך ואלפני	in veritate tua & doce me
لانك الهي ومخلصي *	ארום את הוא אלהא פרוקי	quoniam tu es DEVS ſaluator meus,
واياك املت كل	יתך סברית כל	te expectaui tota
ايامي * اذكر يا رب رافتك	יומא : אדכר רחמיך	die. Recordare miſericordiarũ tuarũ
ورحمتك	יי וטבוותך ארום	DEVS, & beneficiorũ tuoꝝ, quoniam
فانها ثابتة من الابد *	מן עלמא אינון :	ab eterno ſunt.
لا تذكر خطايا	חובי טליותי	Delictorum iuuentutis mee,
صباي وجهلي *	ומרדיי לא תידכר	& rebellationũ mearũ ne memineris.
لكن مثل كثرة رحمتك	בטבותך אידכר לי צבותך	Veꝝ i bẽgnitate tua recordaꝛ mei tu,
اذكرني من اجل صلاحك	בגין טובך יי	propter bonitatem tuam DEVS.
يا الهي وانت يا رب بار عادل	טב ותריץ יי	Bonus & rectus DEVS,
اذ جعلت في السبل سنتك	בגין כן מליף חייביא	propter hoc docet peccatores
للخطاة * تدبر المتوا	באורחא : מדריך ענותני	in via. Dirigens manſuetos
ضعين بالعدل وتعرف المسا	בדינא ומליף ענותני	in iudicio, docebit manſuetos
كين طرقك * جميع سبل	אורחתיה : כל הלכתיה	vias ſuas. Omnes vie
الرب رحمه وعدله *	דיי טיבו וקשוט	DEI bonitas & veritas
للذين يحفظون عدله	לנטרי קימיה וסהדותיה :	cuſtodientibus pactum eius
وشهاداته * اللهم	מן בגלל	& teſtimonia eius. Ob gratiam
بجلال اسمك اغفر	שמך יי ותשבוק	nominis tui Deus, parce
خطاياي فانها عظيمة *	לחובי ארום סגי הוא :	peccato meo, quoniam grande eſt.
من هو الرجل الخايف	מן הוא דין גברא דדחיל	Quis eſt is homo qui timet
من الرب يهديه كبر ما	מן קדם יי ילפיניה באורחא	ab aſpectu DEI, docebit eum in via
يرضاه * ونعيم نفسه في	דאיתרעי : נפשיה בטובא	quã elegit. Anima eius in bonis
الخير اذ ذريته	דעלמא דאתי תבית	mundi venturi demorabitur,
ترث الارض *	ובנוי יחסנון בארעא :	& filii eius hereditabunt terram.
الرب عز لخايفيه واسم الرب	רזא דיי גליא לדחלוהי	Secretũ Dei mãifeſtũ ẽ his q̃ timẽt eũ,
الذين يخشونه وهو	וקימיה לאודעותהון :	& pactum eius docebit eos.
تفهمهم ميثاقه * عيناي	עיני מסתכלן תדירא	Oculi mei reſpiciunt ſemper
تنظران الى الرب كل	קדם יי ארום הוא יפיק	coram DEO. Quoniam ipſe euellet
حين لانه من الفخ	מצודתא ריגלי : אסתכי	de laqueo pedes meos. Aſpice
اطلق قدمي * وعطف علي	לותי וחוס עלי ארום	me & miſerere mei, quoniam
ورحمني اذ كنت وحيدا	יחידאי ועניא אנא :	ſolus & pauper ſum ego.
وبائسا * كثيرة هي احزان	עקתי לבבי	Tribulationes cordis mei
قلبي اللهم اخرجني من	פתיין כשנוק	multiplicate ſunt, de anguſtiis meis
شدايدي * وانظر	אפיק יתי : חמי	libera me. Penſa (dimitte
الى خضوعي وكدي واغفر	סגופי ועמלי ושבוק	afflictionẽ meam & laborẽ meum, &(
لي جميع خطاياي واذكر	לכל חובי : חמי	omnia peccata mea. Vide (cati ſunt,
ان اعداي قد كثر	בעלי דבבי ארום סגיעו	patronos inimicitie mee, q̃m multipli(

A. *Secretum Dei timentibus eum.* Secreta que docet Deus timentes eũ, ſunt ea que continentur lege euãgelica, partus uirgis, uerbi Dei incarnatio, filii Dei mors, eius a mortuis reſurrectio. Corpus eius in ſanguinem & potum, & reliqua id genus ſecreta.

וְשִׂנְאַת חָמָס	& odio iniquo	& odio iniquo	καὶ μῖσος ἄδικον
שְׂנֵאוּנִי׃ שָׁמְרָה	oderunt me. Cuſtodi	oderunt me. Sin. Cuſtodi	ἐμίσησάν με. Φύλαξον
נַפְשִׁי וְהַצִּילֵנִי	animã meam & libera me,	animam meam & erue me,	τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με,
אַל־אֵבוֹשׁ כִּי־חָסִיתִי	non confundar quia ſperaui	non erubeſcam quoniã ſperaui	μὴ καταισχυνθείην ὅτι ἤλπισα
בָךְ׃ תֹּם־וָיֹשֶׁר	in te. Integritas & equitas	in te, Thau Innocentes & recti	ἐπὶ σέ. Ἄκακοι καὶ εὐθεῖς
יִצְּרוּנִי כִּי קִוִּיתִיךָ׃	ſuabũt me, qa expectaui te.	adheſerunt mihi, qa ſuſtinui te.	ἐκολλῶντό μοι ὅτι ὑπέμεινά σε
פְּדֵה אֱלֹהִים אֶת־	Redime DEVS (eius.	Libera DEVS (ſuis	κύριε. Λύτρωσαι ὁ θεὸς τὸν
יִשְׂרָאֵל מִכֹּל צָרוֹתָיו׃	iſraelem, ex oibus anguſtiis(	iſrael ex oĩbus tribulatiõibus(	ἰσραήλ, ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.
כו לְדָוִד	XXVI. Dauidis.	XXV. Pſalmus Dauid.	κε. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שָׁפְטֵנִי יְהוָה כִּי־	Iudica me DEVS. quoniã	Iudica me domine, quoniam	Κρῖνόν με κύριε ὅτι
אֲנִי בְּתֻמִּי	ego in integritate	ego in innocentia	ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου
הָלַכְתִּי	mea ambulaui,	mea ingreſſus ſum,	ἐπορεύθην,
וּבַיהוָה בָּטַחְתִּי	& in DEO confidens	& in domino ſperans	καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων,
לֹא אֶמְעָד׃ בְּחָנֵנִי	non deficiã. Proba me (ga	non infirmabor. Proba me	οὐ μὴ ἀσθενήσω. Δοκίμασόν με
יְהוָה וְנַסֵּנִי צָרְפָה	DEVS & expire me, ſpur(	domine & tenta me, vre	κύριε καὶ πείρασόν με. πύρωσον
כִלְיוֹתַי וְלִבִּי׃ כִּי־	renes mos & cõ meũ. Quia	renes meos & cor meum. Q̃m	τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου. Ὅτι
חַסְדְּךָ	miſericordia tua, in	miſericordia tua	τὸ ἔλεός σου
לְנֶגֶד עֵינָי	conſpectu oculorũ (te tua.	ante oculos (te tua.	κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου
וְהִתְהַלַּכְתִּי בַּאֲמִתֶּךָ	meorꝶ ẽ. & ãbulabo ĩ verita(	meos eſt & cõplacui in verita(	ἐστί, καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
לֹא־יָשַׁבְתִּי עִם־מְתֵי־	Non ſedi cũ viris (bus ſe	Non ſedi cum concilio	Οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου
שָׁוְא וְעִם נַעֲלָמִים	vanitatis, & cũ occultanti(	vanitatis, & cũ iniqua gerẽtibꝰ	ματαιότητος. καὶ μετὰ παρανομούντων
לֹא אָבוֹא׃ שָׂנֵאתִי	non ingrediar. Odi	non introibo. Odiui	οὐ μὴ εἰσέλθω. Ἐμίσησα
קְהַל מְרֵעִים וְעִם־	eccleſiam peſſimorũ, & cum	eccleſiam malignantium, & cũ	ἐκκλησίαν πονηρευομένων. καὶ μετὰ
רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב׃	iniquis non ſedebo. (meas,	impiis non ſedebo. (meas,	ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
אֶרְחַץ בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי	Lauabo in mũdicia manus(	Lauabo iter inocẽtes manus(	Νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου,
וַאֲסֹבְבָה אֶת־מִזְבַּחֲךָ	& circuibo altare tuum	& circundabo altare tuum	καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου
יְהוָה׃ לַשְׁמִעַ בְּקוֹל	Deus. Vt audire faciã ĩ voce	domine. Vt audiam vocem	κύριε. Τοῦ ἀκοῦσαί με φωνῆς
תּוֹדָה וּלְסַפֵּר כָּל־	laudis, & vt narrem omnia	laudis, & enarrem vniuerſa	αἰνέσεώς σου καὶ διηγήσασθαι πάντα
נִפְלְאוֹתֶיךָ׃ יְהוָה	mirabilia tua. DEVS	mirabilia tua. Domine	τὰ θαυμάσιά σου, Κύριε
אָהַבְתִּי מְעוֹן בֵּיתֶךָ	dilexi habitaculũ domꝰ tue,	dilexi decorem domus tue,	ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου.
וּמְקוֹם מִשְׁכַּן	& locum tabernaculi	& locum habitationis	καὶ τόπον σκηνώματος
כְּבוֹדֶךָ׃ אַל־תֶּאֱסֹף	glorie tue. Ne colligas	glorie tue. Ne perdas	δόξης σου. Μὴ συναπολέσῃς
עִם־חַטָּאִים נַפְשִׁי	cũ peccatoribus aĩam meã,	cum impiis DEVS aĩam meã,	μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου.
וְעִם־אַנְשֵׁי דָמִים	& cum viris ſanguinum	& cum viris ſanguinum	καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων
חַיָּי׃ אֲשֶׁר בִּידֵיהֶם	vitã meã. In quorꝶ manibus	vitã meam. In quorũ manibus	τὴν ζωήν μου. Ὧν ἐν χερσὶν
זִמָּה וִימִינָם מָלְאָה	ſcelꝰ ẽ, & dextra eorꝶ repleta	iniqtates ſt dextera eorꝶ ĩpleta	αἱ ἀνομίαι. ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη
שֹּׁחַד׃ וַאֲנִי בְּתֻמִּי	ẽ mũeribꝰ. E.a.ĩ pfectõe mea	ẽ mũeribꝰ. Ego ãt ĩ inocẽtia mea	δώρων. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου (με.
אֵלֵךְ פְּדֵנִי וְחָנֵּנִי׃	gradiar, redime me, & miſe(	ĩgreſſus ſũ, redime me & miſe(	ἐπορεύθην. λύτρωσαί με κύριε καὶ ἐλέησόν(
רַגְלִי עָמְדָה	Pes meus ſtetit (rere mei.	Pes enĩ meus ſtetit (re mei.	Ὁ πούς μου ἔστη
בְמִישׁוֹר בְּמַקְהֵלִים	in recto in eccleſiis	in directo in eccleſiis	ἐν εὐθύτητι. ἐν ἐκκλησίαις
אֲבָרֵךְ יְהוָה׃	benedicam DEO.	benedicam te domine.	εὐλογήσω σε κύριε.

وابغضوني	וסוגאיתא דחטופין	& odio rapine
ظلما	שנו יתי ׃ טור	oderunt me. Cuſtodi
احفظ نفسي ونجني	נפשי ושיזיב יתי	animam meam & libera me,
لئلا اخزى لاني عليك	לא אבהות מטול דסברית	non confundar quoniam ſperaui
توكلت الابرار والاتقيا	עלך׃ שלימותא ותריצות	in te. Perfectio & rectitudo
لاحقوني لاني رجوتك يارب	ינטרונני ארום סברית עלך׃	ſeruabunt me, quia confiſus ſum in te.
اللهم خلص	פרוק אלהא ית	Libera DEVS
اسرايل من جميع شدايده	ישראל מכל עקתיה׃	iſrael de omnibus tribulatiõibus eius.
المزمور الخامس والعشرون	לדוד	XXVI. Dauidis.
احكم لي يارب فانني	דונני יי ארום	Iudica me DEVS quoniam
بالتواضع	אנא בשלימותי	ego in perfectione
مشيت	הליכית	mea ambulaui,
وعلى الرب توكلت	ובי״י סברית	& in DEO confiſus
فلا اجزع جربني	לא אזדעזע׃ בחונני	nequaquam labar. Proba me
يارب وابلني وامتحن	יי ונסינני צרוף	Deus & tenta me, purifica
قلبي وكليتي فان	כוליתי ורעיוני׃ מטול	renes meos & cogitatiões meas. Q͂m
رحمتك	דטובך	bonitas tua
قبالة عيني	קבל עיני	ante oculos meos eſt,
مشيت بالايمان ولم اخالط	והליכית בקושטך׃	& ambulaui in veritate tua.
الاثمة ولا واصلت	לא אסתחרית עם גברי	Non circũiui cum viris
السفها	שקרא ועם מטמרין	mendacibus, & cum occultantibus ſe
ابغضت مجمع	לאבאשא לא איעול׃ סניתי	vt noceant non introibo. Odiui
الاشرار	כנישת מבאשין ועבדי	congregationẽ prauorum, & cũ ſeruis
ولم اجالس المنافقين	רשעא לא אתחבר׃	impietatis non ſedebo.
غسلت بالطهارة يدي	נקיש בזכותא אידי	Sanctificabo in munditia manus meas,
لاطوف بمذبحك يارب	ואחזור ית מדבחך	& circundabo altare tuum
واسمع صوت	יי׃ לאשמעא בקל	DEVS. Vt audire faciam, in voce
تسبحتك واقص جميع	תושבחתא ולאשתעי כל	laudis, & vt enarrem omnia
عجايبك يارب	פרישתך׃ יי	mirabilia tua. DEVS
احببت بها بيتك	רחימית מדור בית	amaui habitaculum domus
وموضع محل	מקדשך ואתר משכן	ſanctitatis tue, locum habitationis
مجدك لا تهلك	יקרך׃ לא תתכנוש	glorie tue. Ne coniungas
مع الخطاة نفسي	עם חייביא נפשי	cum peccatoribus animam meam,
ولا مع رجال الدما	ועם אנשי שדיי דמא	& cum hoĩbus effundentibus ſanguinẽ
حياتي الذين في ايديهم بغض	חיי׃ דבאידיהון עצת חיובא	vitã meã. Q͂m ĩ mãibus eoꝝ ɔſiliũ, pcĩ
السيات بمينهم امتلت	וימינהון מליא	& dextera eorum plena (te mea
رشوة وانا عشت في بساطة	שוחדא׃ ואנא בשלימותי	ſordidis muneribus. Et ego ĩ itegrita(
انقذني يارب وارحمني	איזיל פרוקני וחוס עלי׃	gradiar, redime me & miſerere mei.
قامت رجلي	רגלי קמת	Pes meus ſtetit
في الاستقامة يارب	בתרוצא בכנישת	in rectitudine in congregatione
كل يوم يارب في بيعتك	צדיקיא אברך יי׃	iuſtorum benedicam DEVM.

כו לְדָוִד	XXVII.Dauidis,	xxvi. In fi.ps.D,priuſq̃ liniretur.	κϛ'. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι
יְהוָה אוֹרִי וְיִשְׁעִי	Deus lux mea,& ſalutare meũ	Dñs illuminatio mea,& ſalus	Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου,
מִמִּי אִירָא יְהוָה	a quo timebo.DEVS	mea quem timebo.Dominus	τίνα φοβηθήσομαι. Κύριος
מָעוֹז חַיַּי מִמִּי	fortitudo vite mee,a quo	protector vite mee,a quo	ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου, ἀπὸ τίνος
אֶפְחָד׃ בִּקְרֹב עָלַי	formidabo.Dũ appropinquarẽt(	trepidabo,Dũ appropiãt ſup me	δειλιάσω. Ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ᾽ ἐμὲ
מְרֵעִים לֶאֱכֹל אֶת	maligni vt cõederẽt (mihi	nocentes,vt edant (inimici	κακοῦντας, τοῦ φαγεῖν (ἐχθροί μου,
בְּשָׂרִי צָרַי וְאֹיְבַי	carnẽ meã,moleſtatores &(	carnes mẽas.Qui tribulãt me(	τὰς σάρκας μου. Οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ(
לִי הֵמָּה כָשְׁלוּ	mei ipſi ĩpegerũt (inimici	mei,ipſi ĩfirmati ſunt (caſtra,	αὐτοὶ ἠσθένησαν
וְנָפָלוּ׃ אִם תַּחֲנֶה	& ceciderũt.Si caſtrametẽtur,	& ceciderũt.Si cõſiſtãt adũſũ me(	καὶ ἔπεσον. Ἐὰν παρατάξηται
עָלַי מַחֲנֶה לֹא יִירָא	adũſus me caſtra,ſi timebit	non timebit	ἐπ᾽ ἐμὲ παρεμβολὴ, οὐ φοβηθήσεται
לִבִּי אִם תָּקוּם עָלַי	cor meũ,ſi ſurrexerit cõtra(	cor meũ.Si exurgat adũſũ me	ἡ καρδία μου. Ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ᾽ ἐμὲ
מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי	bellum iu hoc ego (me	prelium,in hoc ego	πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ
בוֹטֵחַ׃ אַחַת שָׁאַלְתִּי	confido.Vnam petiui	ſperabo.Vnam petii	ἐλπίζω. Μίαν ᾐτησάμην
מֵאֵת יְהוָה אוֹתָהּ	a DEO hanc	a domino hanc	παρὰ κυρίου, ταύτην
אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית	inquirã,vt habitẽ in domo	requirã,vt inhabitem in domo	ζητήσω. τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ
יְהוָה כָּל יְמֵי חַיַּי	DEI,oĩbus diebus vite mee.	dñi omnibus diebus vite mee.	κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου.
לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה	vt videã in voluptate DEI	Vt videã voluntatem domini	Τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα κυρίου.
וּלְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ׃	& de mane in templo eius.	& viſitem templum eius. (ſuo	καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ.
כִּי יִצְפְּנֵנִי בְּסֻכֹּה	Repõet.n.me ĩ tabnacu.ſuo	Qm̃ abſcõdit me ĩ tabnaculo(	Ὅτι ἔκρυψέ με ἐν σκηνῇ αὐτοῦ,
בְּיוֹם רָעָה יַסְתִּרֵנִי	in die mala abſcondet me	in die malorum,protexit me	ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου. ἐσκέπασέ με (πέ-
בְּסֵתֶר אָהֳלוֹ בְּצוּר	ĩ ſecreto tẽtorii ſui,in rupe	ĩ abſcõdito tabernaculi ſui.In(	ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ. Ἐν πέ(
יְרוֹמְמֵנִי׃ וְעַתָּה	exaltabit me.Nunc quoq;	exaltauit me,& nunc (petra	ὕψωσέ με. καὶ νῦν
יָרוּם רֹאשִׁי עַל	exaltauit caput meũ,ſuper	exaltauit caput meum ſuper	ἰδοὺ ὕψωσε κεφαλήν μου
אֹיְבַי סְבִיבוֹתַי	inimi.meos circũdãtes me,	inimicos meos.Circuiui	ἐπ᾽ ἐχθρούς μου. Ἐκύκλωσα
וְאֶזְבְּחָה בְאָהֳלוֹ	& ĩmolabo ĩ tabernaclo eius	& immolaui ĩ tabernaculo eius	καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ
זִבְחֵי תְרוּעָה	hoſtiam iubili,	hoſtiam vociferationis,	θυσίαν αἰνέσεως
אָשִׁירָה וַאֲזַמְּרָה	cantabo & pſallam	cantabo & pſalmum dicam	καὶ ἀλαλαγμοῦ, ᾄσω καὶ ψαλῶ
לַיהוָה׃ שְׁמַע יְהוָה	DEO.Audi DEVS (mei,	dño.Exaudi dñe (ſere mei	κυρίῳ. Εἰσάκουσον κύριε
קוֹלִי אֶקְרָא וְחָנֵּנִי	vocẽ meã ĩuocãtis,miſere(	vocẽ meã q̃ clamaui ad te mi(	τῆς φωνῆς μου ἧς ἐκέκραξα. ἐλέησόν με
וַעֲנֵנִי׃ לְךָ אָמַר	& reſponde mihi.Tibi dixit	& exaudi me.Tibi dixit	καὶ εἰσάκουσόν μου. Σοὶ εἶπεν
לִבִּי בַּקְּשׁוּ פָנָי אֶת	cor meũ exq̃ſiuit vultus mei,	cor meũ exq̃ſiuit te facies mea,	ἡ καρδία μου, κύριον ζητήσω. ἐξεζήτησέ σε
פָּנֶיךָ יְהוָה אֲבַקֵּשׁ׃	faciẽ tuã DEVS veſtigabo.	faciem tuam domine requirã.	τὸ πρόσωπόν μου. τὸ πρόσωπόν σου κύριε ζη(
אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ	Ne abſcondas faciem tuam	Ne auertas faciem tuam	Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου (τήσω
מִמֶּנִּי אַל תַּט בְּאַף	a me,ne declines in furore	a me,& ne declines in ira	ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ
עַבְדֶּךָ עֶזְרָתִי הָיִיתָ	adſuũ tuũ.Auxiliũ meũ fu(	a ſuo tuo.Adiutor meus es tu	ἀπὸ τοῦ δούλου σου. Βοηθός μου γενοῦ
אַל תִּטְּשֵׁנִי וְאַל	ne dereliñqs me,& ne (iſti,	ne derelinquas me,neq;	μὴ ἀποσκορακίσῃς με. καὶ μὴ
תַּעַזְבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעִי	dimit.me Deus ſalutis mee.	deſpicias me deꝰ ſalutaris meꝰ.	ἐγκαταλίπῃς με ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου.
כִּי אָבִי וְאִמִּי	Pater.n.meus & mater mea	Qm̃ pater meus & mater mea	Ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου
עֲזָבוּנִי וַיהוָה	dereliquerũt me,DEVS ãt	dereliquerunt me,dñs autem	ἐγκατέλιπόν με. ὁ δὲ κύριος
יַאַסְפֵנִי׃ הוֹרֵנִי	colliget me.Oſtende mihi	aſſumpſit me.Legẽ pone mihi	προσελάβετό με. Νομοθέτησόν με
יְהוָה דַּרְכֶּךָ וּנְחֵנִי	DEVS viã tuã,& deduc me	domine in via tua,& dirige me	κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ ὁδήγησόν με

المزمور السادس والعشرون	לדוד מימרא	XXVII. Dauidis. Verbum
الرب نوري ومخلصي	דיי נהורי ופורקני	DEI illuminatio mea & redēptio mea
ممن اخاف ۞ الرب	ממאן אידחל יי	a quo timebo, DEVS
ناصر حياتي ممن	עושנא דחיי ממאן	fortitudo vite mee a quo
اجزع ۞ اذا اقتربت مني	אדחל: כד קריבין עלי	formidabo. Dū ꝑpinqui fient cōtra me
الاشرار ليا كلوا ۞	מבאשין למגרם ית	maligni ad rodendam
لحمي الذين احزنوني	בשרי מעיקי ובעלי דבבי	carnē meā, moleſtatores mei, & pſoni
مع اعداي يسقطون	הינון אתקלו	inimicitie mee ipſi impegerunt
ويهلكون ۞ وان حل	ונפלו: אין תשרי עלי	& ceciderūt. Si caſtrametabit̃ adūſus me
جمعهم بي لم يخف	משריית רשיעא לא יתחל	exercitus iniquus, non pauebit
قلبي ۞ وان قام علي	לבבי אין תקום עלי	cor meum, ſi ſurrexerit contra me
القتال فبهذا	קרבא בדא אנא	bellum in hoc ego
اتكالي ۞ واحدة سالت	סביר: חדא בעית מן	confido. Vnam petiui a
الرب واياها	קדם יי יתה אתבוע	conſpectu DEI hanc requiram
اطالب ۞ ان اسكن في	דאיתיב בבית מקדשא דיי	vt habitem in domo ſancta DEI
بيت الرب جميع ايام حياتي	כל יומי חיי	omnibus diebus vite mee.
لانظر فرح الرب	למחמי בבסימותא דיי	Ad videndum in dulcedine DEI
واتعهد هيكله المقدس ۞	ולבקרא בהיכליה:	& ad viſitandum in templo eius.
لانه جللني بستره	ארום יטמרנני בטלליה	Qm̄ abſcondit me in vmbraculo ſuo,
في ايام الشدة ۞ وفي ظل	ביום בישתא יטמרנני	in die mala, abſcondet me
خيمته اخفاني وعلى الصفا	בטמור משכניה בכרך	in occulto diuinitatis ſue, in arce
رفعني ۞ الان	תקיף ירומם יתי: והשתא	forti exaltabit me. Et nunc
رفع راسي على اعداي	יתרברב רישי על בעלי	exaltabit caput meum ſuper patronos
الذين احزنوني ۞ ذبحت	דבבי סחור סחור	inimicitie mee qui circundant me.
وذبحت ذبيحة	ואכוס במשכניה	Et ſacrificabo in tabernaculo eius
التهليل في مظلته ۞	נכסת חדוא ביבבא	ſacrificia acceptabilia, in iubilatione
امجد الرب وارتل	אשבח ואבוע	laudes dicam & pſallam
له ۞ اسمع يارب صوتي	קדם יי: קביל יי	coram DEO. Accipe DEVS
الذي به دعوتك ۞ وترحم	צלותי אקרא וחוס עלי	orationē meā inuocātis, & miſerere mei
علي واستجب لي فلك قال	ורחים יתי: לך אמר	& pius eſto in me. Tibi dixit
قلبي ۞ ولو جهك اطلب	לבי בעו אפי ית	cor meum, exquiſiuit facies mea,
يارب ۞ ولنور وجهك ابتغي	סבר אפך יי אתבע:	iocunditatē faciei tue DEVS reqrā.
لا تصرف وجهك	לא תסלק שכינתך	Non amoueas diuinitatem tuam
عني ولا تمل برجزك	מיני לא תצלי ברוגזא	a me, non declines in ira
على عبدك كن لي معينا	לעבדך סיוע הויתא לא	ad ſeruū tuū, auxiliū meum fuiſti, non
لا تقصني ولا ترفضني	תטלטל יתי ולא	moueas me, & non
يا الهي ومخلصي	תשבקנני אלהא פורקני:	me deſeras Deus redemptor meus.
فان ابي وامي	מטול דאבא ואמא	Quoniam pater meus & mater mea
تركاني والرب	שבקו יתי מימרא דיי	dereliquerunt me, verbum autē DEI
اواني ۞ اجعل لي	ישכנוש עלי: אלפני	colliget me. Doce me
يارب في سبيلك	יי אורחתך ודברני	Deus viam tuam, & deduc me

בְּאֹרַח מִישׁוֹר לְמַעַן	In ſemitam rectam propter	in ſemitam rectam propter	ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ, ἕνεκα
שׁוֹרְרָי׃ אַל תִּתְּנֵנִי	inſidiato. meos. Ne tradas me	inimicos m̄os, Ne tradideris me	τῶν ἐχθρῶν μου. Μὴ παραδῷς με
בְּנֶפֶשׁ צָרָי כִּי קָמוּ	aīe tribulātiū me, qm̄ ſurre,	ī aīas tribulātiū me, qm̄ iſurre(	εἰς ψυχὰς θλιβόντων με, ὅτι ἐπανέστησάν
בִי עֵדֵי שֶׁקֶר וִיפֵחַ	ɔtra m̄ teſtes falſi, & muſitāt	ī me teſtes iniq, & mētita (xeſt	μοι μάρτυρες ἄδικοι καὶ ἐψεύσατο
חָמָס׃ לוּלֵא הֶאֱמַנְתִּי	iniqtatē. Niſi quod credidi,	eſt iniquitas ſibi. Credo	ἡ ἀδικία ἑαυτῇ. Πιστεύω
לִרְאוֹת בְּטוּב יְהוָה	vt viderem in bonis DEI	videre bona domini,	τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου
בְּאֶרֶץ חַיִּים׃ קַוֵּה	in terra viuentium. Expecta	in terra viuentium. Expecta	ἐν γῇ ζώντων. Ὑπόμεινον
אֶל יְהוָה חֲזַק וְיַאֲמֵץ	DEVM, cōfortare, roboret	dn̄m viriliter age & confortet	τὸν κύριον, ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω
לִבֶּךָ וְקַוֵּה אֶל יְהוָה	cor tuū & expecta DEVM.	cor tuum, & ſuſtine dominum.	ἡ καρδία σου καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.
כא לְדָוִד	XXVIII. Dauidis.	XXVIII. pſ. ipſi Dauid.	κζ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֵלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא	Ad te DEVM clamabo	Ad te domine clamabo	Πρὸς σέ κύριε κεκράξομαι,
צוּרִי אַל תֶּחֱרַשׁ	fortis meus, ne obſurdeſcas	Deus meus ne ſileas	ὁ θεός μου μὴ παρασιωπήσῃς
מִמֶּנִּי פֶּן תֶּחֱשֶׁה	mihi, ne forte taceas	a me ne quando taceas	ἀπ' ἐμοῦ, καὶ
מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי	mihi, & ſimilem eos	a me, & aſſimilabor	ὁμοιωθήσομαι τοῖς
עִם יוֹרְדֵי בוֹר׃	qui deſcendūt in ſepulchrū.	deſcendentibus in lacum.	καταβαίνουσιν εἰς λάκκον. (ώς μου,
שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנַי	Audi vocē depcationis mee,	Exaudi dn̄e vocē oratiōis mee	Εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς τῆς δεήσε(
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ	cum clamauero ad te,	dum oro ad te,	ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ,
בְּנָשְׂאִי יָדַי אֶל	cū leuauero manus meas ad	dum extollo manus meas ad	ἐν τῷ αἴρειν με χεῖράς μου πρὸς
דְּבִיר קָדְשֶׁךָ׃ אַל	oraculum ſanctū tuum. Ne	templum ſanctū tuum. Ne	ναὸν ἅγιόν σου. Μὴ
תִּמְשְׁכֵנִי עִם רְשָׁעִים	trahas me cum impiis,	ſimul tradas me cū peccōribus,	συναπολέσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν,
וְעִם פֹּעֲלֵי אָוֶן	& cū operātibus iniquitatē,	& cū operantibus iniquitatem	καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίας,
דֹּבְרֵי שָׁלוֹם עִם	qui loquuntur pacem cum	ne pdas me. Qui loquūt pacē(	μὴ συναπολέσῃς με. Τῶν λαλούντων εἰρή(
רֵעֵיהֶם וְרָעָה	amicis ſuis, & eſt malum	pximo ſuo, mala autē (cū	τῶν πλησίον αὐτῶν, κακὰ δὲ (νην μετὰ
בִּלְבָבָם׃ תֶּן לָהֶם	in corde eorum. Da eis	in cordibus eorum. Da illis	ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. Δὸς αὐτοῖς
כְּפָעֳלָם וּכְרֹעַ	ſm opus eorū, & ſm malum	ſm opera eorū, & ſm nequitiā	κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, καὶ κατὰ τὴν πονη(
מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה	ad inuētionū eoꝝ, iuxta opus	ad inuētionū ipſoꝝ. Scd̄m opa	τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. Κατὰ (ρίαν
יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם	manuum eorum da eis,	manuum eorum tribue illis,	τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς. τὰ ἔργα
הָשֵׁב גְּמוּלָם לָהֶם׃	redde retributōnē eoꝝ illis.	redde retributionē eorū ipſis.	ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.
כִּי לֹא יָבִינוּ	Quoniam non intelligunt	Quoniam non intellexerunt	Ὅτι οὐ συνῆκαν
אֶל פְּעֻלֹּת יְהוָה	opera DEI,	opera domini,	εἰς τὰ ἔργα κυρίου,
וְאֶל מַעֲשֵׂה יָדָיו	neq; opus manuum eius,	& in opera manuum eius	καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ,
יֶהֶרְסֵם וְלֹא יִבְנֵם׃	deſtrues eos & nō edificabis.	deſtrues illos & non edificabis	καθελεῖ αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις
בָּרוּךְ יְהוָה כִּי	Bñdictus DEVS, qa (arū	eos. Benedictus dn̄s quoniam	αὐτούς. Εὐλογητὸς κύριος ὅτι
שָׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנָי׃	audiuit vocē depcatōnū me(	exaudiuit vocē depcatōis mee.	εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
יְהוָה עֻזִּי וּמָגִנִּי	Deo fortitu. mā, & ſcutū mū	Dn̄s adiutor meus & ꝓtector(	Κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου,
בּוֹ בָטַח לִבִּי	in ipſo confiſum eſt cor meū,	& ī ipſo ſpauit cor meū (meus,	ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου,
וְנֶעֱזָרְתִּי וַיַּעֲלֹז	& habui adiutoriū, & gauiſū ē	& adiutus ſum. Et refloruit	καὶ ἐβοηθήθην. Καὶ ἀνέθαλεν
לִבִּי וּמִשִּׁירִי	cor meum, & in cantico meo	caro mea, & ex voluntate mea	ἡ σάρξ μου, καὶ ἐκ θελήματός μου
אֲהוֹדֶנּוּ׃ יְהוָה עֹז	ɔfitebor illi. Deus fortitudo	confitebor ei. Dn̄s fortitudo	ἐξομολογήσομαι αὐτῷ. Κύριος κραταίωμα
לָמוֹ וּמָעוֹז	eis & robur	plebis ſue, & protector	τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, καὶ ὑπερασπιστὴς
יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ	ſalutarium MESSIE ſui	ſaluationum chriſti ſui	τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ

نورا ۞ واهدني الى دربـ	בהלכתא תריצא מטול	in ſemitam rectam, propter
مستقيمه ۞ ولا تسلمني في	תושבחתי׃ לא תמסרנני	laudem meam. Ne tradas me
ابغى اعداي الذين احزنوني	ברעות מעיקי צרו קמון	volũtati tribulãtiũ me, qm̃ ſurrexerũt
فان شهود الزور قاموا علي	עלי סהדי שקרא וממללי	contra me teſtes iniqui, & loquuntur
والظالم اكذب نفسه وانا	חטופין׃ אילולי דהימני	rapinas. Niſi quod credo
مصدق ان اعاين خيرات	למיחמי בטובא דיי	videre in bonitate DEI
الرب في ارض الحيا ۞	בארע דחיי עלמא׃ סביר	in terra vite eterne. Confide
ارجو الرب يقويني ويعتز	על יי תקוף ועלם	in DEO, confortetur & roboretur
قلبي اذا املت الرب ۞	לבך וסבור על יי׃	cor tuum, & ſpera in DEO.
المزمور السادس والعشرون	לדוד	XXVIII. Dauidis.
اليك يارب صرخت	לותך יי אנא קרי	Ad te Deum clamaui,
الهي لا تغفل	תקיפא לא תשתוק	fortitudo mea, ne taceas
عني لئلا تغفل	מני דילמא תשתוק	a me, quoniam ſi tacueris
عني ۞ فاكون	מני ואתמתילית	a me aſſimilabor
كالهابطين في الجب	עם נחתי גובא׃	his qui deſcendunt in puteum.
اسمع يارب صوت تضرعي	קביל קל בעותי	Accipe vocem petitionis mee
اذا صرخت اليك ۞	במצלי לותך	dum oro ad te,
ورفعت يدي	כד אפרוש ידי בצלותי	cũ extẽdero manus meas ĩ orõne corã
الى هيكل قدسك	היכל קודשך׃ לא	templo ſancto tuo. Non
تدركني مع الخطاة	לא תתגרינני עם רשיעי	trahas me cum impiis,
لا تدركني مع الخطاة ولا	ועם עבדי עילא	& cum operantibus iniquitatem,
تهلكني مع الظالمين الذين	דממללין שלמא עם	qui loquuntur pacem cum
يتكلمون بالسلامة مع	חבריהון ובישתא	proximis ſuis, & malum eſt
اصحابهم والشر في قلوبهم ۞	בלבהון׃ הב להון	in cordibus eorum. Da eis
اجزيهم كاعمالهم ومثل سو	כעובדיהון וכבישות	ſm opera eorum & ſm maliciam
صنيعهم وكاعمال	מעלליהון כעובדי	geſtorum eorum, ſicut opera
ايديهم كافيهم	ידיהון פרע להון	manuum eorum perſolue illis,
اجزهم جزاهم لانهم	ואתיב פורענותא להון׃	& conuerte condẽnationem ad eos.
لم يفهموا	מטול דלא מתביינין	Quoniam non intellexerunt
اعمال الرب ۞	בי מתביינין לאוריתא דיי	legem DEI
ولا صنع يديه ۞	ולעובדי אידוי	nec opera manuum eius,
تهدمهم ولا تبنيهم	יפגרינון ולא יבנינון׃	deſtruet eos, & non edificabit illos.
تبارك الرب الاله	בריך מימרא דיי ארי	Benedictum verbum DEI quoniam
الذي سمع صوت تضرعي	קביל קל צלותי׃	admiſit vocem orationis mee,
الرب هو عوني وناصري ۞	יי עושני ותריסי	DEVS fortitudo mea & ſcutũ meum
عليه توكلت	במימריה אתרחיץ לבי	in verbo eius confiſum eſt cor meum,
وبه معونتي وهو انمى	וסעדותני ויחדי	adiutor meus & letabitur
لحمي ۞ وبالمجد ابخي	לבי ובתושבחתי אודי	cor meum, & in laude mea
شكره ۞ الرب قوة	קדמוי׃ יי תקוף	cõfitebor coram eo. DEVS fortitud.
شعبه وناصر	להון ועושנא	eis & robur,
ومخلص مسيحه	פורקנות משיחיה	redemptio MESSIE ſui ipſe

הוא׃ הושיעה את־	ipſe.Salua	eſt.Saluum fac	αὐτοῦ ἐστι. Σῶσον
עמך וברך את־	populum tuum,& benedie	populũ tuum dñe & benedic	τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον
נחלתך ורעם	hereditati tue,& paſce eos,	hereditati tue,& rege eos	τὴν κληρονομίαν σου, καὶ ποίμανον αὐτούς,
ונשאם עד העולם׃	& ſubleua eos vſq; ī ſeplinū.	& extolle eos vſq; in eternum.	καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.
כט מזמור	XXIX. Pſalmus	XXVIII.ps.Dd.ī ɔſũmatiõe	κη. Ψαλμὸς τῷ (κυρίῳ
לדוד הבו ליהוה	Dauidis. Afferte DEO	tabernaculi. Afferte dño	Δαβίδ, Ἐξοδίου σκηνῆς. Ἐνέγκατε τῷ
בני אלים הבו	filii robuſtorum,afferre	filii Dei afferte	υἱοὶ θεοῦ, ἐνέγκατε
ליהוה כבוד ועז׃	DEO gloriã & fortitudinẽ.	domino filios arietum.	τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν.
הבו ליהוה כבוד	Afferte DEO gloriam	Afferte dño gl'iã (eiꝰ,adorare	Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν
שמו השתחוו	nomini eius,adorate	& honorẽ,afferte dño gl'iã noi(	καὶ τιμήν. ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, δόξαν ὀνόματι(
ליהוה בהדרת־	DEVM in decore	dominum in atrio ſancto	τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ (αὐτοῦ, προσκυνήσατε
קדש׃ קול יהוה על־	ſancto. Vox DEI ſuper	eius. Vox domini ſuper	ἁγίᾳ αὐτοῦ. Φωνὴ κυρίου ἐπὶ
המים אל הכבוד	aquas,Deus glorie	aquas,deus maieſtatis	τῶν ὑδάτων, ὁ θεὸς τῆς δόξης
הרעים יהוה על־	intonuit,DEVS ſuper	intonuit,dominus ſuper	ἐβρόντησε, κύριος ἐπὶ
מים רבים׃ קול	aquas multas. Vox	aquas multas. Vox	ὑδάτων πολλῶν. Φωνὴ
יהוה בכח קול	DEI in fortitudine,vox	domini in virtute,vox	κυρίου ἐν ἰσχύι, φωνὴ
יהוה בהדר׃ קול	DEI in decore. Vox	domini in magnificentia. Vox	κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ. Φωνὴ
יהוה שבר ארזים	DEI confringens cedros,	domini confringentis cedros,	κυρίου συντρίβοντος κέδρους,
וישבר יהוה את־	& confringet DEVS	& confringet dominus	καὶ συντρίψει κύριος
ארזי הלבנון׃	cedros libani.	cedros libani.	τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου.
וירקידם כמו עגל	Et diſperget eas q̃ſi vitulus	Et cõminuet eas tanq̃ vitulũ	Καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον
לבנון ושרין כמו	libani,& ſarion quaſi	libani,& dilectus queẽadmodũ	τοῦ Λιβάνου, καὶ ὁ ἠγαπημένος
בן ראמים׃ קול־	filius naricornis. Vox A.	filius vnicornuum. Vox	ὡς υἱὸς μονοκερώτων. Φωνὴ
יהוה חצב להבות	DEI diuidens flammam	domini intercidentis flãmam	κυρίου διακόπτοντος φλόγα
אש׃ קול יהוה יחיל	ignis vox DEI pauere faciẽs	ignis,vox domini concutiẽtis	πυρός, φωνὴ κυρίου συσσείοντος
מדבר יחיל יהוה	deſtũ,pauere faciet DEVS	deſertum,& cõmouebit dñs	ἔρημον, καὶ συσσείσει κύριος
מדבר קדש׃ קול	deſertum cades. Vox	deſertum cades. Vox	τὴν ἔρημον Καδής. Φωνὴ
יהוה יחולל	DEI obſtetricans	domini preparantis	κυρίου καταρτιζομένη
אילות ויחשף	ceruas,& reuelans	ceruos & reuelabit	ἐλάφους, καὶ ἀποκαλύψει
יערות ובהיכלו	ſaltus,& in templo eius	condenſa,& in templo eius	δρυμούς, καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ
כלו אמר כבוד׃	omnis loquetur gloriam.	omnes dicent gloriam.	πᾶς τις λέγει δόξαν.
יהוה למבול	DEVS diluuium	Dominus diluuium	Κύριος τὸν κατακλυσμὸν
ישב	inhabitat,	inhabitare facit,	κατοικιεῖ,
וישב	& ſedebit	& ſedebit	καὶ καθίεται
יהוה	DEVS	dominus	κύριος
מלך	rex	rex	βασιλεὺς
לעולם׃	in eternum. (ſuo	in eternum.	εἰς τὸν αἰῶνα.
יהוה עז לעמו	DEVS fortitudinẽ populo(	Dominus virtutẽ populo ſuo	Κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει
יתן יהוה יברך	dabit,DEVS benedicet	dabit,dominus benedicet	κύριος εὐλογήσει
את־עמו בשלום׃	populo ſuo in pace. A.	populo ſuo in pace.	τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.
ל מזמור	XXX. Pſalmus.	XXIX. Pſalmus	κθ. Ψαλμός

خلص	הוא ׃ פרוק ית	eſt.Redime
شعبك بارك	עמך וברך ית	populum tuum & benedic
ميراثك ♣ ارعهم	אחסנתך וזון להון	hereditati tue,& paſce eos
وسسهم الى الابد ♣	וסובר יתהון עד עלמא ׃	& dirige eos vſqꝫ in eternum.
المزمور الثامن والعشرون	תושבחא	XXIX. Laudatoria.
قربوا للرب ابنى	לדוד	Dauidis.
الرب قربوا	הבון קדם יי תושבחתא	Afferte coram DEO laudes
للرب ابن الكباش قدموا للرب	כתי מלאכיא הבון	chorus angelorum,afferte
مجدا وكرامه قدموا للرب	קדם יי איקר ועושנא ׃	coram DEO gloriã & fortitudinem.
تسبيحا لاسمه ♣ اسجدوا	הבון קדם יי איקר שמיה	Afferte corã DEO gloriã nomini eius,
للرب في محل	סגידו קדם יי בשבחורת	adorate coram DEO in decore
قدسه ♣ صوت الرب على	קודשא ׃ קלא דיי שמיע על	ſanctitatis. Vox DEI audita eſt ſuper
المياه اله المجد	מיא בתקף איקריה	aquas, in fortitudine glorie eius,
ارعد الرب على	אכלי יי על	intonuit DEVS ſuper
المياه العزيرة صوت	מיין סגיאין ׃ קלא	aquas multas. Vox
الرب بالقوة ♣ صوت	דיי שמיע בחילא קלא	DEI audita eſt in virtute, vox
الرب بعظيم الجلال صوت	דיי שמיע בשיבהורא ׃	DEI audita eſt in decore. Vox
الرب يحطم الارز ♣	קלא יי מתבר ארזיא	DEI confringens cedros,
الرب يكسر	ותבר מימרא דיי ית	& confregit verbum DEI
ارز لبنان	ארזיא דליבנן ׃	cedros libani.
ويسحقه مثل عجل	ושוורינון היך עיגלא	Et inſilire eas fecit ſicut vitulus
لبنان ♣ والمحبوب مثل	ליבנן וטור מפרי פירוי	libani,& mons producens fructus ſuos
ابن وحيد القرن ♣ صوت	היך בר ראימא ׃ קלא	ſicut filius naricornis. Vox
الرب يقطع لهيب	יי פסיל שלהובין	DEI ſcindens flammas
النار ♣ صوت الرب يزلزل	דנור ׃ קלא דיי מרתית	ignis. Vox DEI tremorẽ ſcutit deſerto,
القفر الرب	מדברא מרתית מימרא דיי	incutit tremorem verbum DEI
بزلزل برية قادس صوت	חיויא מדברא דרקם ׃ קלא	ſerpẽtibus q ſunt ĩ deſerto rechã, Vox
الرب يثبت	דיי מבטן איילתא	DEI parturire faciens ceruas,
الايل ويكشف	ומפליח תחות חורשיא	& ſoluens animalia ſilue,
الغاب ♣ وفي هيكله	ובמוקדשיה דלעיל	& in ſanctuario eius exultabunt
المقدس كل البشر يسبحونه	כלהון שמשוי אמרין	omnes miniſtri eius dicentes
الرب يمسك	איקר קדמוי ׃ יי בדרא	gloriam coram eo. DEVS in tempore
الطوفان ♣	דמבולא יתיב על כורסי	diluuii ſuper ſedem
الرب	דינא למתפרעא מנחן	Iudicii ſedit vt vices redderet prauis,
يجلس	ויתיב יי על כורסי	ſeditqꝫ ſuper ſedem
ملكا	דרחמותיה ושזיב ית נח	miſericordie & liberauit Noah,
الى ابده ♣	ומלך על בנוי לעלמי	& regnabit ſup filios eius in ſcl̃a ſclorꝫ.
الرب يعطي شعبه	עלמין ׃ יי אוריתא לעמיה	DEVS legem populo ſuo
قوة الرب يبارك	יהב יי יברך	dedit, DEVS benedicet
شعبه لسلامه ♣	ית עמיה בשלם ׃	populo ſuo in pace.
المزمور التاسع والعشرون	בר תושבחת שירתא	XXX. Dñi laudes dicerenſ. Cãticũ

A. Rhinoceros grece, latine naricornis animal quod duo gerit cornua unum in nare & alterum quod ſuperne erumpit exiguum quidem ſed ualidiſſimum. Huius animalis nuper pictam uidimus imaginem referentem ex hoc genere unum. Quod per hec tempora luſitano regi ex india allatum eſt.

A Ideſt i MESSIA. Nomen enim Meſſie, pax. Iſaie. ix. Pater, eternus, princeps, pax.

שיר חנכת הבית	Canticũ dedicatiõis domus.	Cantici in dedicatione domus	ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου
לדוד : ארוממך	Dauidis, Exaltabo te	Dauid. Exaltabo te	Δαβίδ. Ὑψώσω
יהוה כי דליתני	DEVS qm̃ ſublimaſti me,	domine quoniam ſuſcepiſti me,	κύριε ὅτι ὑπέλαβές με,
ולא שמחת איבי	& nõ letificaſti inimicos m̃os	nec delectaſti inimicos meos	καὶ οὐκ εὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου
לי : יהוה אלהי	de me. DEVS DEVS meus	ſuper me. Domine Deus meus	ἐπ᾽ ἐμέ. Κύριε ὁ θεός μου
שועתי אליך	clamaui ad te,	clamaui ad te,	ἐκέκραξα πρὸς σέ
ותרפאני : יהוה	& ſanaſti me. DEVS	& ſanaſti me. Domine	καὶ ἰάσω με. Κύριε
העלית מן שאול	eduxiſti ex inferno	eduxiſti ab inferno	ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου
נפשי חייתני	animã meam, viuificaſti me	animam meam, ſaluaſti me	τὴν ψυχήν μου, ἔσωσάς με (Ψάλατε
מיורדי בור : זמרו	ne deſcẽderẽ in lacũ. Cãtate	a deſcẽdẽtibus in lacũ. Pſallite	ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον. (
ליהוה חסידיו	DEO miſericordes eius,	domino ſancti eius, (tatis eius.	τῷ κυρίῳ οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, (νης αὐτοῦ.
והודו לזכר קדשו :	& ɔfitemĩ mẽorie ſc̃itat(eiꝰ.	& confitemini memorie ſancti(	καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύ(
כי רגע באפו חיים	Qm̃ momẽtũ ĩ ira eius, vita	Qm̃ ira ĩ idignatõe eiꝰ, & vita	Ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ, καὶ ζωὴ
ברצונו בערב	A. ĩ bñplacito eius, ad veſpe(	in volũtate eius. Ad veſperum	ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ. Τὸ ἑσπέρας
ילין בכי ולבקר	cõmorabitur fletus, & ĩ ma(	demorabitur fletus, & ad ma(	αὐλισθήσεται κλαυθμός, καὶ εἰς τὸ πρωῒ
רנה :	laus. .B (tutino	letitia, (tutinum	ἀγαλλίασις.
ואני אמרתי	Ego autem dixi (bor	Ego autem dixi	Ἐγὼ δὲ εἶπα
בשלוי בל אמוט	ĩ abũdãtia mea, nõ cõmoue(	in abundãtia mea, nõ mouebor	ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ
לעולם : יהוה	in eternum. DEVS	in eternum, Domine	εἰς τὸν αἰῶνα. Κύριε
ברצונך העמדתה	ĩ volũtate tua, ſtatuiſti (diſti	in voluntate tua preſtitiſti	ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου
להררי עז הסתרת	mõti m̃o fortitudinẽ, abſcõ(	decori meo virtutẽ. Auertiſti	τῷ κάλλει μου δύναμιν. Ἀπέστρεψας
פניך הייתי נבהל :	faciẽ tuã, factus ſũ ɔturbatꝰ.	faciẽ tuã a me, & factus ſum cõ(	δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τετα(
אליך יהוה אקרא	Ad te DEVM clamabo,	Ad te dñe clamabo, (turbatus.	Πρὸς σὲ κύριε κεκράξομαι (ραγμένος.
ואל אדני אתחנן :	& ad dñm meũ deprecabor.	& ad Deum meũ deprecabor.	καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι.
מה בצע בדמי	Que ẽ vtilitas ĩ ſãguĩe m̃o,	Que vtilitas in ſanguine meo,	Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου,
ברדתי אל שחת	cũ deſcẽdero ĩ corruptionẽ,	dum deſcendo in corruptionẽ.	ἐν τῷ καταβαίνειν με εἰς διαφθοράν;
היודך עפר	nunqd confitebiť tibi puluis,	Nunqd cõfitebitur tibi puluis,	Μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς,
היגיד אמתך :	aut ãnũciabit veritatẽ tuã.	aut annũciabit veritatẽ tuam.	ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου.
שמע יהוה וחנני	Audi DEVS & miſerere mei,	Audiuit dñs & miſertus ẽ mei,	Ἤκουσε κύριος καὶ ἠλέησέ με,
יהוה היה עזר לי :	DEVS eſto adiutor mihi.	dñs factus eſt adiutor meus.	κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
הפכת מספדי	Cõuertiſti planctum meum	Conuertiſti planctum meum	Ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου
למחול לי פתחת	in chorum mihi, ſoluiſti	in gaudium mihi, conſcidiſti	εἰς χαρὰν ἐμοί, διέρρηξας
שקי ותאזרני	ſaccũ meum & accinxiſti me	ſaccum meũ, & circũdediſti me	τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με
שמחה : למען	leticia. Propterea	letitia. Ve	εὐφροσύνην. Ὅπως
יזמרך כבוד ולא	laudabit te gloria, & non	cantet tibi gloria mea & non	ἂν ψαλῇ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ
ידם יהוה אלהי	tacebit DEVS Deus meus	compũgar, domine deus meus	μὴ κατανυγῶ, κύριε ὁ θεός μου
לעולם אודך :	in ſempiternũ cõfitebor tibi.	in eternum confitebor tibi.	εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.
לא למנצח :	XXXI. Ad victoriã.	XXX. In finem.	λ΄. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד :	Pſalmus Dauidis.	pſalmus Dauid pro extaſi.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ἐκστάσεως.
בך יהוה חסיתי	In te DEO ſperaui	In te domine ſperaui	Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα
אל אבושה לעולם	non confundar in eternum,	non confundar in eternum	μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα

اعظمك	על חנכת בית מוקדשא	pro dedicatione domus ſanctuarii.
يا رب	לדוד: ארוממינך	Dauidis.Exaltabo te
لانك قبلتني ٭	יי ארום אזקפתני	Deus quoniam erexiſti me,
ولم تشمت بي اعدائي	ולא אחדיתא	& non lętificaſti (deus
ايها الرب الهي	בעלי דבבי עלי: יי אלהי	pſonos inimicitię meę de me.DEVS(
اليك صرخت	צליתי קדמך	meus oraui coram te,
فشفيتني ٭	ואסיתני: יי אסיקתא	& ſanaſti me.DEVS extrhaxiſti
ومن الجحيم اصعدت	מן שאול נפשי קיימתני	de inferno animam meam ſaluaſti me
نفسي يا رب ومن الهابطين	מן למיחת לבית קבורתא:	a deſcenſu in domum foueę.
في الجب نجيتني رتلوا	שבחו קדם	Laudate coram DEO
للرب يا جميع اصفيائه ٭	יי חסידוהי ואודו	pii eius,& confitemini
واعترفوا لذكر قدسه ٭	אידכרו קודשיה:	& recordamini ſanctitatis eius,
لان الرجز في غضبه	מטול דשעתא רוגזיה	Quoniam vna hora indignatio eius,
والحياة في مسرته ٭ بالعشي	חיי עלמא ברעותיה טבא	vita eterna bona voluntas eius.
يكون البكا وفي الصباح	ברמשא מבית בכותא	Ad veſperum iubet immorari fletum,
يكون الفرح ٭	ולצפרא קם בתושבחתא:	& mane iubet perſiſtere in laude.
انا قلت	ואנא אמרית בשלותי	Et ego dicebam cum ſederem
عند غنائي اني لا احول	ברוחצנא דלא אזוע	in fiducia,non mouebor
الى الابد ٭ يا رب	לעלמא: יי	in eternum.DEVS
بمشيتك وهبت	ברעותך איתעתדתא	in voluntate tua preparatus fuiſti
لبهائي قوة صرفت	לטורא תקיפא אסליקת	ſicut mons fortitudinis,ammouiſti
وجهك عني ٭ فصرت جزعا	שכינתך הויתי מתבהיל:	diuinitatem tuam,& cõturbatus ſum.
اليك يا رب اصرخ	קדמך יי אקרא	Coram te DEO meo clamabo,
والى الهي اتضرع ٭	ולותך אלהא אצלי:	& ad te Deum meum orabo.
اي منفعة في دمي	אמרית מה ממון אית	Dixi,quid erunt diuitię
اذا هبطت الى الجحيم	במחתי לבית קבורתא	in deſcenſu meo ad locum ſepulchri,
هل يشكرك التراب ٭	איפשר דישבחינך דשרי	nunquid poſſunt laudare te habitãtes
او يخبر بحقك ٭	בעפרא איפשר דיתנון	in puluere,nunquid poſſunt annũciare
سمع الرب فرحمني ٭	הימנותך: קבל יי צלותי	fidẽ tuam,Accipe Deus orationẽ meã
الرب صار لي عونا ٭	ורחם עלי יי הוי סעידי	& miſerere mei DEVS ſis adiutor
جعل حزني	אפכתא אילי	mihi.Conuertiſti luctum meum
فرحا ٭ نزعت مسحي	לחינגין לי שריתא	in choros mihi,ſoluiſti
والبستني	שקי וזרזתני	ſaccum meum & cinxiſti me
سرورا ٭ لكيما	חידותא מן בגלל	lętitia.Huius gratia,
تمجدك نفسي ولا	דישבחונך יקירי עלמא	laudabunt te honorabiles mundi,
يحزن قلبي ٭ ايها الرب الهي	ולא ישתקון יי אלהי	& non tacebunt,DEVS deus meus
اشكرك الى الابد ٭	לעלמא אשבחינך:	in eternum laudabo te.
المزمور	תושבחתא	XXXI. Laudatoria
الثلاثون	לדוד	Dauidis.
عليك يا رب توكلت	במימרך יי סברית	In verbum tuum DEVS ſperaui
فلا اخزى الى الابد	לא אבהת לעלמא	non confundar in eternum,

A. In repropiciatione,in uoluntario,in uolito,in uoluntate,ſi ſumatur pro actu,omnia enim hec fert uocabulum hebreum.

B. Ex libro Mechta
אמר ר' משה הדרשן
כי רגע באפו חיים
ברצונו נאמר על משיח
צדקנו כי יהיה ברגע
המות והחיים ברצונו
לתת לאחרים ולקבלת
הוא לעצמו וסמיך ליה
בערב ילין בכי ולבקר
רנה כי כשיתן המיתה
לשום אחר ובכו בצרו
ובשיחיה אותו ירננו
והוא כשימות יתאבלו כל
רודפו שמו ובשיחיה
ירננו ונסמך להם יחינו
מיומים וביום השלישי
יקימנו ונחיה לפניו
.i.dixit.R.Moſſe hadarſſan.Quoniam momentum in ira eius,uita in uoluntate eius, hoc dictũ eſt de MESSIA noſtro iuſto.Quoniam erunt in momento mors & uita eius p uoluntate ſua ad dandum aliis & ad recipiendum in ſemetipſo. Et huic coniungitur illud. Ad ueſperum cõmorabitur fletus & in matutino laus ſiue letitia,quando enim alii ei inferet mortem,flebunt ſuper illo,& cum ad uitam reſtituet illum,laudes canẽt.Cũ uero ipſe morietur triſtes erũt de morte eius omnes ſectatores nominis eius, & cum ad uitam redibit ſiue cũ reſurget gaudebũt & canent, Et huic cõiungitur illud,uiuificabit nos poſt duos dies, & in die tertia reſurgere faciet nos & uiuemus cum illo.

בצדקתך פלטני׃	in iuſticia tua ſalua me.	in iuſtitia tua libera me.	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ
הטה אלי אזנך	Inclina ad me aurem tuam,	Inclina ad me aurem tuam,	με. Κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου. Τάχυνον
מהרה הצילני	velociter libera me,	acceleta vt eruas me.	τοῦ ἐξελέσθαι με.
היה לי לצור מעוז	eſto mihi ĩ lapidẽ fortiſſimũ,	Eſto mihi in Deum protectorẽ	Γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν.
לבית מצודות	in domum munitam	& in domum refugii,	καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς
להושיעני׃ כי	vt ſalues me. Quia	vt ſaluum me facias. Quoniã	τοῦ σῶσαί με. Ὅτι
סלעי ומצודתי	petra mea, & arx mea	fortitudo mea & refugiũ meũ	κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου
אתה ולמען שמך	tu es, & propter nomen tuũ	es tu, & propter nomen tuum	εἶ σύ, καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
תנחני ותנהלני׃	duces me, & enutries me.	deduces me & enutries me.	ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με.
תוציאני מרשת	Educes me de rete	Educes me de laqueo	Ἐξάξεις με ἐκ παγίδος
זו טמנו לי כי	hoc q̃d abſcõderunt mihi, q̃a	hoc quẽ abſconderũt mihi, q̃m	ταύτης ἧς ἔκρυψάν μοι, ὅτι
אתה מעוזי בידך	tu fortitu. m̃a es. In mãu tua	tu es ꝓtector m̃s. In mãus tuas	σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου, κύριε, εἰς χεῖράς σου
אפקיד רוחי פדית	cõmẽdabo ſpũm meũ, r̃dẽiſti	cõmẽdo ſpiritũ meũ, redemiſti	παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου. Ἐλυτρώ(
אותי יהוה אל אמת	me DEVS deus veritatis.	me domine deus veritatis.	με κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας. (σω
שנאתי השמרים	Odiui cuſtodientes	Odiſti obſeruantes	Ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας
הבלי שוא ואני	vanitates fruſtra, ego	vanitates ſuperuacue. Ego	ματαιότητας διακενῆς. Ἐγὼ δὲ
אל יהוה בטחתי׃	autẽ in DEO confiſus ſum.	autem in domino ſperaui,	ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα,
אגילה ואשמחה	Exultabo & letabor	exultabo & letabor	ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι
בחסדך אשר ראית	ĩ miſericordia tua, q̃a vidiſti	in miſericordia tua. Quoniam	ἐπὶ τῷ ἐλέει σου. Ὅτι ἐπεῖδες
עניי ידעת	afflictionem meam ſciuiſti	r̃ſpexiſti hũilitatẽ meã, ſaluaſti	ἐπὶ τὴν ταπείνωσίν μου, ἔσωσας
בצרות נפשי ולא	tribulationes aĩe mee. Et nõ	de neceſſitatibꝰ aĩam meã. Nec	ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου. Καὶ οὐ
הסגרתני ביד	concluſiſti me in manu	concluſiſti me in manibus	συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας
אויב העמדת	inimici, ſtatuiſti (ſere mei	inimici mei, ſtatuiſti (ſere mei	ἐχθροῦ, ἔστησας
במרחב רגלי חנני	ĩ latitudine pedes meos. Mi(	ĩ loco ſpacioſo pedes meos. Mi(	ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου. Ἐλέησόν με
יהוה כי צר לי	DEVS quoniã tribulor, A.	domine quoniam tribulor	κύριε, ὅτι θλίβομαι,
עששה בכעס עיני	tinea corroſus ẽ ĩ furorẽ ocu(	cõturbatus ẽ ĩ ira oculus meus,	ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου,
נפשי ובטני׃ כי	aĩa m̃a & vẽter m̃us. (lus m̃ꝰ	anima mea & venter meus.	ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου.
כלו ביגון חיי	Quia cõſũpte ſt̃ ĩ merorẽ vi(	Q̃m defecit ĩ dolore vita mea,	Ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου,
ושנותי באנחה	& ãni mei ĩ gemitu (te mee,	& anni mei ĩ gemitibus. (mea,	καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς.
כשל בעוני כחי	ĩfirmata ẽ ĩ iniq̃tate for. m̃a,	Infirmata ẽ ĩ paupꝫtate virtus(	Ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου,
ועצמי עששו׃	& oſſa mea tinea corroſa ſũt.	& oſſa mea conturbata ſunt.	καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
מכל צררי הייתי	Pluſq̃ oẽs moleſta. mei factꝰ(	Supꝫ oẽs inimicos meos factꝰ ſũ	Παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην
חרפה ולשכני	opprobriũ vicinis meis (ſũ	opprobrium vicinis meis	ὄνειδος, καὶ τοῖς γείτοσί μου
מאד ופחד למיודעי	nimis, & timor notis meis,	valde, & timor notis meis.	σφόδρα, καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου.
ראי בחוץ נדדו	q̃ videbãt me ĩ plateis fugie.	Qui videbãt me foras fugerũt	Οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον
ממני נשכחתי	a me. Obliuioni traditus ſũ,	a me, obliuioni datus ſum	ἀπ' ἐμοῦ, ἐπελήσθην
כמת מלב הייתי	q̃ſi mortuus a corde, factꝰ ſũ	tãq̃ mortuus a corde. Factus ſũ	ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας. Ἐγενήθην
ככלי אבד׃	quaſi vas perditum.	tanquã vas perditum,	ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός,
כי שמעתי דבת	Audiui enim opprobrium	quoniã audiui vituperationem	ὅτι ἤκουσα ψόγον
רבים מגור	multorum, cõgregationem	multoꝝ cõmorãtiũ ĩ circuitu.	πολλῶν παροικούντων (τοὺς ἅμα
מסביב בהוסדם	in circuitu, eũ inirẽt cõſiliũ	In eodum conuenirent ſimul	κυκλόθεν. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐ(

خلصني وانقذني بعدلك ۞	בצדקתך שיזב יתי׃	in iuſtitia tua libera me.
انصت الي بسمعك	אצלי לותי אודנך	Inclina ad me aurem tuam,
عاجلا كي تخلصني ۞	בסרהובא פצא יתי	feſtina libera me,
كن لي الاها ناصرا	הוי לי לכרך עשין	eſto mihi ciuitas fortitudinis
وملجا لكي	לחוסנא כרכא	ad robur arcis.
تخلصني ۞ لانك	למפרוק יתי׃ מטול	vt redimas me. Quoniam
عوني	דתוקפי ורוחצני	fortitudo mea & fiducia mea
وملجاي ۞ وباسمك	את בגלל שמך	tu es, & propter nomen tuum
يا رب تهديني وتعينني ۞	דברתני וזון יתי׃	duc me & enutri me.
وتخرجني من هذا الفخ	אפיק יתי ממצדתא	Eripies me de laqueo
الذي اخفوا لي ۞ لانك انت	דנא דפרסו לי ארום	iſto quem tetenderunt mihi, quoniam
ناصري يا رب وفي يديك	אנת עושני׃ באידך	tu es fortitudo mea. In manu tua
اسلم روحي ۞ نجني	אפקיד רוחי פרקת	cõmendabo ſpiritum meum, redemiſti
يا رب اله الحق ۞	יתי יי אלהא קשיטא׃	me DEVS deus verax.
ابغضت الذين يقتبطون	סניתי דנטרין עובדין	Odiui obſeruantes opera,
بالاوثان الباطلة وانا	ודמין ללבא ולשקרא	que ſimulant vanitatem & mendaciũ,
على الرب توكلت	ואנא על יי סברית׃	ego autem in DEO ſperaui.
افرح واسر	אבוע ואחדי בטובך די	Gaudebo & exultabo in bonitate tua,
برحمتك ۞ لانك نظرت	חמיתא ית סגופי	quoniam reſpexiſti afflictionem meam,
الى تواضعي	ידעתא בעקתין	intellexiſti tribulationes
وخلصت نفسي من	דנפשי׃ ולא	animæ meæ. Et non
الشدايد ولا تسلمني في ايدي	מסרתני באידא	me concluſiſti in manu dominorum
الاعدا ۞ اقمت	דבעיל דבבא אקימתא	inimicitie mee ſtatuiſti
رجلي في السعة ۞ ارحمني	לרווחתא רגלי׃ חוס	ĩ latitudine pedes meos. Miſerere
يا رب فاني حزين	עלי יי ארום עיקא לי	mei Deus quoniã infeſtatio adeſt mihi,
تعكرت عيناي من	בלאת מרוגזא עיני	conturbatus eſt ab ira oculus meus
سخطك ۞ ونفسي وقواي ۞	איתעק נפשי וכריסי׃	cõſtricta ſunt aĩa mea & venter meus.
فني عمري بالاحزان ۞	ארום אישתיצון בדוונא	Quoniam defecerunt in anxietate
وسني بالزفرات ۞	חיי ושנאי בתיוחתא	vite mee, & anni mei in ſuſpiriis,
وضعفت بالمسكنة	תקל בחובי חילי	infirmata eſt in peccatis virtus mea,
قوتي ۞ وقلقت عظامي ۞	ואיברי כלו בשבו׃	& membra mea deſtructa ſunt.
صرت عارا في جميع	יתיר מן כל מעיקי הוית	Pre omnibus qui angunt me, factus
اعدايي وجيرتي جدا ۞	כיסופא ולשיבבי לחדא	ſum opprobrium vicinis meis valde,
ورهبة لمن عرفني ۞	ודלוחא לידעי די	& metuendus notis meis,
من عاينني تباعد عني	דחמין לי בשוקא ערקין	& qui videbant me in platea fugerunt
ونسوني من قلوبهم	מן קדמי׃ אתנשית	a cõſpectu meo. Obliuioni traditus ſũ
مثل الميت ۞ صرت	היך שכיבא מן רעינא	a beis tanq̃ mortuus a cogitatione,
مثل انا مكسور ۞	הויתי כמאן דפחר תביר׃	factus ſum veluti vas terreũ cõfractũ.
لاني سمعت سب	מטול דשמעית טיב ביש	Quoniam audiui famam malam
جميع من حولي هواني ۞	דאמרין עלי עממין	quam dicunt contra me populi
وعند اجتماعهم جميعا	סגיאין דחילתא מחזור	multi, timorem circũquaq;

A. Nicolaus de Cuſa homo in omni ſcientia eminentiſſimus ꝓpter ea que hoc loco a propheta dicuntur tum propter multa alia credidit Chriſtum dominum ſuſtinuiſſe in anima dolores inferni, q̃ ſane opinionẽ ipſe nec amplector nec aſpernor. Habentur uero paſſim ſermones eius in quibus de re hac docſſime diſputat.

יַחַד עָלַי לָקַחַת	aduerſum me, vt auferrent	aduerſum me, accipere	ἐπὶ μέ, τοῦ λαβεῖν τὴν
נַפְשִׁי זָמָמוּ׃	animam meam cogitauerũt.	animam meam conſiliati ſunt.	ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.
וַאֲנִי עָלֶיךָ	Ego autem in te	Ego autem in te	Ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ
בָטַחְתִּי יְיָ אָמַרְתִּי	ſperaui DEVS dixi	ſperaui domine, dixi	κύριε ἤλπισα, εἶπα,
אֱלֹהַי אָתָּה׃ בְּיָדְךָ	Deus meus es tu. In mãu tua	Deus meus es tu, ĩ manibꝰ tuis	σὺ εἶ ὁ θεός μου ἐν ταῖς χερσί σου
עִתֹּתָי הַצִּילֵנִי מִיַּד	tpa mea, libera me de manu	ſortes meę. Eripe me de manu	οἱ κλῆροί μου. Ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς
אוֹיְבַי וּמֵרֹדְפָי׃	inimicoꝝ meoꝝ & pſequẽtiũ(	inimicoꝝ meoꝝ, & a pſequẽti(	ἐχθρῶν μου, καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.
הָאִירָה פָנֶיךָ עַל	Illumina faciẽ tuã ſup (me.	Illuſtra faciẽ tuã ſup (bus me.	Ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ
עַבְדֶּךָ הוֹשִׁיעֵנִי	ſeruum tuum, ſalua me	ſeruum tuum, ſaluum me fac	τὸν δοῦλόν σου, σῶσόν με
בְחַסְדֶּךָ׃ יְהוָה אַל	ĩ miſericordia tua. DEVS nõ	in miſericordia tua domine, nõ	ἐν τῷ ἐλέει σου, κύριε μὴ
אֵבוֹשָׁה כִּי קְרָאתִיךָ	confundar, quia inuocaui te,	confundar quoniã inuocaui te.	καταισχυνθείην ὅτι ἐπικαλεσάμην σε.
יֵבֹשׁוּ רְשָׁעִים יִדְּמוּ	cõfundantur impii, & taceãt	Erubeſcãt impii & deducãtur	Αἰσχυνθείησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν
לִשְׁאוֹל׃ תֵּאָלַמְנָה	in inferno. Muta fiant	in infernum, muta fiant	εἰς ᾅδου. Ἄλαλα γενηθήτω
שִׂפְתֵי	labia	labia	τὰ χείλη
שָׁקֶר הַדֹּבְרוֹת עַל	mendacii, quę loquunt cõtra	doloſa. Quę loquunt aduerſus	τὰ δόλια τὰ λαλοῦντα κατὰ)ρηφανίᾳ
צַדִּיק עָתָק בְּגַאֲוָה	iuſtum inueterata in ſupbia	iuſtum iniquitatem in ſuperbia	τοῦ δικαίου ἀνομίαν, ἐν ὑπε)(χρηστότητός
וָבוּז׃ מָה רַב טוּבְךָ	& dſpectõe. Quã mlta ẽ bo.	& ĩ abuſiõe. Quã magna mul,(	καὶ ἐξουδενώσει. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς (
אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִּירֵאֶיךָ	q̃ reſuaſti timẽtibꝰ te (tua,	dñe, q̃ abſcõ. timẽ. te. (dul. tue	σου κύριε, ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.
פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ	operatus es ſperãtibus in te,	Perfeciſti eis qui ſperant in te,	Ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σέ,
נֶגֶד בְּנֵי אָדָם׃	in conſpectu filiorũ hoĩum.	in cõſpectu filiorum hominum.	ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
תַּסְתִּירֵם בְּסֵתֶר	Abſcondes eos in abſcõſione	Abſcondes eos in abſcondito	Κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ
פָּנֶיךָ מֵרֻכְסֵי אִישׁ	vultus tui, a duricie viri,	faciei tuę, a cõturbatiõe hoĩum	τοῦ προσώπου σου, ἀπὸ ταραχῆς ἀνθρώπων.
תִּצְפְּנֵם בְּסֻכָּה	ſeruabis eos in tabernaculo	proteges eos in tabernaculo	Σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ
מֵרִיב לְשֹׁנוֹת׃	a cõtradictione linguarum.	tuo a contradictione linguarũ.	ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
בָּרוּךְ יְהוָה כִּי	Benedictus DEVS q (mihi,	Benedictus dominus quoniam	Εὐλογητὸς κύριος ὅτι
הִפְלִיא חַסְדּוֹ לִי	mirabilẽ fecẽ miſicordiã ſuã(	mirificauit miſicordiã ſuã mihi	ἐθαυμάστωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
בְּעִיר מָצוֹר׃ וַאֲנִי	in ciuitate munita. Ego aũt	in ciuitate munita. Ego autem	ἐν πόλει περιοχῆς. Ἐγὼ δὲ
אָמַרְתִּי בְחָפְזִי	dixi in feſtinatione mea,	dixi in exceſſu mentis meę,	εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
נִגְרַזְתִּי מִנֶּגֶד	exciſus ſum de conſpectu	proiectus ſum a facie	ἀπέρριμμαι ἀπὸ προσώπου
עֵינֶיךָ אָכֵן שָׁמַעְתָּ	oculorũ tuorũ, vtiq; audiſti	oculoꝝ tuorum. Ideo exaudiſti	τῶν ὀφθαλμῶν σου. Διὰ τοῦτο εἰσήκουσας
קוֹל תַּחֲנוּנַי	vocem deprecationis meę,	vocem orationis meę,	τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
בְּשַׁוְּעִי אֵלֶיךָ׃	cum clamarem ad te.	dum clamarem ad te.	ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.
אֶהֱבוּ אֶת יְהוָה כָּל	Diligite DEVM omnes	Diligite dominum omnes	Ἀγαπήσατε τὸν κύριον, πάντες
חֲסִידָיו אֱמוּנִים	miſericordes eius, fideles	ſancti eius, quoniam veritatem	οἱ ὅσιοι αὐτοῦ, ὅτι ἀληθείας
נֹצֵר יְהוָה וּמְשַׁלֵּם	ſeruat DEVS, & retribuet	requiret dominus & retribuet	ἐκζητεῖ κύριος, καὶ ἀνταποδίδωσι
עַל יֶתֶר עֹשֵׂה	his q abundantius operãtur	abundanter facientibus	τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν
גַאֲוָה׃ חִזְקוּ	ſuperbiam. Confortamini	ſuperbiam. Viriliter agite	ὑπερηφανίαν. Ἀνδρίζεσθε
וְיַאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל	& roboretur cor veſtrũ, oẽs	& confortetur cor veſtrũ, oẽs	καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν, πάντες
הַמְיַחֲלִים לַיהוָה׃	qui expectatis DEVM.	qui ſperatis in domino.	οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.
לב לְדָוִד	XXXII. Dauidis.	XXXI. Intellectus	λα. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ
מַשְׂכִּיל	intellectus.	Dauid.	συνέσεως.

علي تآمروا	חזור באתכנשותהון כחדא	cum conuenirent inſimul
لاخذ نفسي *	עלי למיסב	contra me vt caperent
وانا يارب عليك	נפשי חשיבו :	animam meam cogitauerunt.
توكلت * قلت	ואנא על מימרך רחיצית	Et ego in verbo tuo confiſus ſum
انت الهي وفي يديك	ייי אמרית דאלהי את :	Deus,dixi Deꝰ meꝰ es tu.)m̄e lib̄a me
قسمي نجني من ايدي	בידך זמני פורקני פצית	In mãu tua dies redẽptõis) (ribꝰ m̃is.
اعداي * والطاردين لي	מיד בעלי דבבי ומן רדפי	de mãibus inimicoꝝ meoꝝ & a pſecuto(
انر وجهك على	אנהר סבר אפך על	Lucere fac iocunditatem faciei tue ſup
عبدك * وخلصني	עבדך פרוקתי	ſeruum tuum,redime me
برحمتك يارب لا	בטובך ייי לא אבהת	bonitate tua.DEVS non confundar
تخزني فانني دعوتك *	ארום קריתך יבהתון	quoniam inuocaui te,confundantur
تخزا الاثمون ويهبطون	רשיעיא ישתתקון יחתון	impii,obmuteſcant & deſcendant
الى الجحيم * ولتبكم	לשאול : תתפקקן	in infernum.Muteſcant
الشفاه	שפוותא שיקרא דממללן	labia mendacii que loquuntur
الفاشة * المتقوله على	על צדיקא גידופין	aduerſus iuſtum opprobria,
الصديق بالاثم والكبر با	בגיותנותא ובסרנותא :	in ſuperbia & contemptu. (ſcondiſti
والبهتان * ما اكثر رحمتك	כמה סגי טובך ייי דאצנעת	Quã magna bonitas tua Deus,q̃ ab(
يارب التي حفظتها لجميع خا	לדחלין מינך עבדתא	timentibus te,operatus es
يفيك اعددتها لمن اعتصم	לסברין עלך למיתן	ſperantibus in te,vt reddas
بك امام بني البشر *	להון אגר טב קביל בני	eis premium bonum in cõſpectu filioꝝ
استرهم في كنفك	נשא : תטמורינון	hominum.Abſcondes eos
من اشرار الناس *	בטמרא בעידן רוגזך	in occulto,in tempore ire tue,
وفي ظلال وجهك *	מגברי גיותן כיד	ab hominibus contentioſis,
وقهم من معاومة الالسن	בפלוגתא כתנראת	a contradictione
تبارك الرب الذي	לישניא : בריך ייי ארום	linguarũ.Benedictus DEVS quoniã
انتجب له اصفيا *	פריש טבותיה לי	ſeparauit bonitatem ſuam mihi,
في المدينة العظيمة * انا	בקרתא כריכתא : ואנא	in ciuitate munita.Ego autem
قلت في تحيري	אמרית באתבעותי	dixi in furore meo
انني طرحت من امام	למערק אשתצית	quo fugiebam,prohibitus ſum
عينيك * فلذلك سمعت	מקבל יקרך בקושטא	a preſentia glorie tue in veritate,
صوت تضرعي	שמעת קל צלותי	tu vero audiſti vocem orationis mee,
حين دعوتك *	באתחננותי לותך :	cum clamarem ad te.
حبوا الرب يا جميع	רחימו ית ייי כל	Diligite Deum omnes
قديسيه فان	חסידוי מהימנאי	pii eius,fideles
الرب يبغي الحق ويكافي	נטיר מרגיש ייי ופרע	cuſtodiet a malo Deus,& retribuet
المتكبرين	על גיותנאי דעבדין	tranſgreſſoribus,qui operantur
بفعلهم قصود	גיותנות : תקופו	ſuperbe.Confortamini,
قلوبكم وتشتد يا جميع	ויתעלם דביבכון כל	& roborentur cogitationes veſtre oẽs
المتوكلين على الرب *	דסברין למימרא דייי	qui confiditis in verbo DEI.
المزمور الحادي	לדוד	XXXII. Dauidis
والثلثون	שכלא טבא אמר דוד	intellectus bonus,dixit Dauid.

אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶּשַׁע	Beatus cui dimiſſa ē iniqtas,	Btī quorū remiſſe ſūt iniqtates,	Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι,
כְּסוּי חֲטָאָה׃	& abſconditum eſt peccatū.	& quorum tecta ſunt peccata.	καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι.
אַשְׁרֵי אָדָם לֹא	Beatus homo cui non	Beatus vir cui non	Μακάριος ἀνήρ, ᾧ οὐ
יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֺן	imputauit DEVS iniqtatē,	imputauit dominus peccatum,	μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν,
וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה׃	& nō eſt in ſpiritu eius dolus.	nec eſt in ſpiritu eius dolus.	οὐδέ ἐστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.
כִּי הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ	Quia tacui attrita ſunt	Quoniā tacui inueterauerunt	Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη
עֲצָמָי בְּשַׁאֲגָתִי	oſſa mea, in rugitu meo	oſſa mea, dum clamarem	τὰ ὀστᾶ μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με
כָּל־הַיּוֹם׃ כִּי יוֹמָם	tota die. Die enim	tota die. Quoniam die	ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅτι ἡμέρας
וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי	& nocte grauatur ſuper me	ac nocte grauata eſt ſuper me	καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ (τῶ
יָדֶךָ נֶהְפַּךְ לְשַׁדִּי	mānus tua, cōuerſꝰ ē humor meus	manus tua, conuerſus ſum	ἡ χείρ σου, ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν, ἐν(
בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה׃	ī ſiccitatis eſtatis in ꝑpetuū.	in erūna mea dū configit ſpina.	ἐμπαγῆναί μοι ἄκανθαν διάψαλμα.
חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ	Peccatū meū notū facio tibi,	Delictū meū cognitū tibi feci,	Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα,
וַעֲוֺנִי לֹא כִסִּיתִי	& iniqtatē meā nō abſcōdo,	& iniuſtitiā meam nō abſcondi.	καὶ τὴν ἁμαρτίαν μου οὐκ ἐκάλυψα.
אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי	dixi confitebor ſuper	Dixi cōfitebor aduerſum me	Εἶπα ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ,
פְשָׁעַי לַיהוָה	ſcelera mea DEO,	iniuſtitiam meam domino,	τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ,
וְאַתָּה נָשָׂאתָ עֲוֺן	& tu dimiſiſti iniquitatem	& tu remiſiſti impietatem	καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν
חַטָּאתִי סֶלָה׃	peccati mei ſemper.	peccati mei.	τῆς καρδίας μου διάψαλμα.
עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל	Pro hac orat	Pro hac orabit	Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται
כָּל־חָסִיד אֵלֶיךָ לְעֵת	omnis miſericors ad te, tēpus	ad te omnis ſanctus, in tēpore	πρὸς σὲ πᾶς ὅσιος ἐν καιρῷ
מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם	inueniēs, vt cū inundauerit aq̄	oportūo. Verūtñ ī diluuio aq̄ꝝ	εὐθέτῳ. Πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων
רַבִּים אֵלָיו לֹא	multe, ad illum non	multarum, ad eum non	πολλῶν, πρὸς αὐτὸν οὐκ
יַגִּיעוּ׃ אַתָּה סֵתֶר	accedāt. Tu es abſcōſio (me,	approximabunt. Tu es refugiū	ἐγγιοῦσι. Σύ μου εἶ καταφυγὴ
לִי מִצַּר תִּצְּרֵנִי	mea, a moleſtatorē cuſtodies(	meū a tribulatōe q̄ circūde. me	ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με,
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי	exſtatō me euaſiōis circūda(	exultatio mea erue me a circū(	τὸ ἀγαλλίαμά μου λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν(
סֶלָה׃ אַשְׂכִּילְךָ	ī ꝑpetuū. Docebo te (bis me	me. Intellectū tibi dabo (dātibꝰ	με διάψαλμα. Συνετιῶ σε (κυκλωσάντων
וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ זוּ	& monſtrabo tibi viam hāc,	& inſtruam te in via hac	καὶ συμβιβάσω σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ
תֵלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ	ꝑ q̄ ambules, cōſulā ſuper te	qua gradieris, firmabo ſuper te	ᾗ πορεύσῃ, ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ
עֵינִי׃ אַל־תִּהְיוּ	oculo meo. Non ſitis	oculos meos. Nolite fieri	τοὺς ὀφθαλμούς μου. Μὴ γίνεσθε
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין	ſicˀ equus & ſicut mulus, non	ſicut equus & mulus, quibus	ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος οἷς οὐκ
הָבִין בְּמֶתֶג־	aduertētes, ī loco (ſtringant	non eſt intellectus. In chamo	ἔστι σύνεσις. Ἐν κημῷ
וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם	& freno ornatus eoꝝ vt cō(	& freno maxillas eoꝝ cōſtringe,	καὶ χαλινῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν
בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ׃	ne accedant ad te.	qui non approximant ad te.	ἄγξαι, τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
רַבִּים מַכְאוֹבִים	Multi dolores	Multa flagella	Πολλαὶ αἱ μάστιγες
לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ	impii confidentem autem	peccatoris ſperantes autem	τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τὸν δὲ ἐλπίζοντα
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ	ī Deo miſericōdia circūdabit.	in dn̄o miſericordia circūdabit	ἐπὶ κύριον, ἔλεος κυκλώσει.
שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ	Letamini ī DEO & exultate	Letamini ī domino & exultate	Εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ	iuſti & laudate	iuſti, & gloriamini	δίκαιοι, καὶ καυχᾶσθε
כָּל־יִשְׁרֵי לֵב׃	omnes recti corde.	omnes recti corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
לג רַנְּנוּ	XXXIII .Gaudete	XXXII. In finē. ṗs. Dauid.	λβʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ἀνεπίγραφος
צַדִּיקִים בַּיהוָה	iuſti in DEO,	Exultate iuſti in domino,	παρ' Ἑβραίοις. Ἀγαλλιᾶσθε δίκαιοι ἐν κυρίῳ,
לַיְשָׁרִים נָאוָה	rectos decet	rectos decet	τοῖς εὐθέσι πρέπει

طوبا هم الذي تركت لهم	טוביה דמאן דשתבקן ליה	Beatus cui remiſſa ſunt ſcelera ſua,
سياتهم والذين سترت خطا	מרודי חפיין על חיטאוהי:	tegumenta autem ſuper peccata eius.
ياهم طوبا للرجل الذي	טוביה דבר נשא דלא	Beatus homo cui non
لم يحسب الرب عليه خطيه	חשיב יי ליה עויין	imputat Deus peccata
وليس في فيه غش	ולית ברוחיה נכלא ׃	& non eſt in ſpiritu eius dolus.
انا سكت لان عظامي	מטול דשתיקית מפתגמי	Quoniam tacui a verbis
بليت من صراخي اليك	אוריתא בליין גרמי	legis, attrita ſunt oſſa mea,
النهار كله لان اجل ان	בנהמותי כולא יומא ארום	ob rugitum meum tota die. Quoniá
يدك ثقلت علي ليلا	איממ ולילי תקפת עלי	die ac nocte inualuit ſuper me
ونهارا وتردد الهموم	מחתך איתהפיך רוטבי היך	percuſſio tua, cõuerſus eſt viror meus
المقاتله في قلبي	שירבא דקייטא לעלמא:	in ſiccitatem eſtatis ſempet.
اعترف الرب	חובתי אודענך	Delictum meum notum faciam tibi,
بخطيتي ولم اخف اثمي	ועויתי לא חפיית	peccatum meum non abſcondi,
قلت اعترف باثمي	אמרית אודה על	dixi confitebor
امام الرب وهو الذي	מרודי קדם יי ואנת	ſcelus meum coram Deo & tu
يغفر اثام قلبي	שבקתא עוית	remiſiſti impietatem
لهذا يصلي لك	חובי לעלמין ׃	delicti mei in eternum
كل بار في حين	על דא יצלי כל חסידא	Propter hoc orabit omnis pius
اجابه لا تدنو	לעידן רעותא לחוד לעדן	ad te in tẽpore opportuno. Verũ ĩ tpe
اليهم	דייתון עממין סגיעין	quo venient populi multi,
سيل المياه	היך מיא לותיה לא	veluti aque ad eum non
الغزيره انت ملجاي	ימטון לבאשא: אנת יי	appropinquabũt vt noceãt. Tu Deus
من الاحزان المحيطه بي	טמר לי במטרך ר נט נני	abſcõſio es mihi, ĩ ũbo tuo cuſtodies me
انت مجدي انقذني من	ביעת שבותא תחורינני	cantico redemptionis circũdabis me
اعداي المحيطين بي سافهمك	לעלם: אשכלתך ואלפינך	ĩ etnũ. Intellectũ dabo tibi & docebo (te,
واعلمك الطريق التي	באורח דני תהך אמלכינך	via hac incedes, ponam
تسلكها واجعل عيني	אשוי עלך לטבא	ſuper te in bonum
عليك لا تكونوا	עיני: לא תיהוו היך סוסיא	oculum meum. Non ſitis ſicut equus
مثل الخيل والبغال التي	והיך כודנא דלית להון	& ſicut mulus, quibus non eſt
لا فهم لها وانما تحتذب	בינא בזממא ופרוקני	intellectus, capiſtrum & frenum
بالحم في افواهها	תיקוניה לאתחסמא	ornatus eorum, vt conſtringantur
فكذلك الذين لا يلنون	כחדא לא יתקריב לותך:	ſimul ne accedant ad te.
اليك كثيره من ضربات	סגיעין כיבין	Multi dolores
الخطاه والذين يتوكلون	לרשיעיא ודסביר ביי	impii, qui vero ſperauerit in Deo,
على الرب فالرحمة تحوطهم	טיבותא יחזרוניה:	benignitas circundabit eum.
افرحوا بالرب وتهللوا	חדו ביי ובועו	Letamini in Deo & exultate
ايها الصديقون وافتخروا بالرب	צדיקיא ושבחו	iuſti, & laudes dicite
يا جميع مستقيمي القلوب	כל תריצי רעיונא ׃	omnes quorũ ſunt recte cogitationes.
المزمور الثاني والثلثون	שבחו	XXXIII. Laudes dicite
ابتهجوا ايها الابرار بالرب	צדיקיא קדם יי	iuſti coram Deo,
وبالمستقيمين يليق	לתריצי יאיא	rectos decet

תהלה: הודו ליהוה	laudatio.Confitemini DEO	collaudatio.Confitemini dño	ὕμνησις. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
בכנור בנבל	incithara in pſalterio	in cithara,in pſalterio	ἐν κιθάρᾳ, ἐν ψαλτηρίῳ
עשור זמרו לו:	denario cantate ei.	decem chordarum pſallite illi.	δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.
שירו לו שיר חדש	Cantate ei canticũ nouum,	Cantate ei canticum nouum,	Ἄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν,
היטיבו נגן	diligenter pſallite ei	bene pſallite ei	καλῶς ψάλατε αὐτῷ
בתרועה: כי ישר	in iubilo.Quia rectum	in vociferatione. Quia rectũ	ἐν ἀλαλαγμῷ. Ὅτι εὐθὺς
דבר יהוה וכל	eſt verbum DEI,& omne	eſt verbum domini,& omnia	ὁ λόγος τοῦ κυρίου, καὶ πάντα
מעשהו באמונה:	opus eius in fide.	opera eius in fide.	τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει.
אהב צדקה ומשפט	Diligit iuſtitiam & iudiciũ,	Diligit miſericordiã & iudiciũ,	Ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν
חסד יהוה מלאה	miſericordia DEI plena eſt	miſericordia domini plena eſt	ὁ κύριος, τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης
הארץ: בדבר יהוה	terra.In verbo DEI	terra.Verbo domini	ἡ γῆ. Τῷ λόγῳ κυρίου
שמים נעשו וברוח	celi facti ſũt,& ĩ ſpũ (gregãs	celi firmati ſunt,& ſpiritu	οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν, καὶ τῷ πνεύματι
פיו כל צבאם: כנס	oris eius oĩs exercitꝰ eorꝫ.Cõ(	oris eius oĩs ũtꝰ eorꝫ.Cõgregãs	τοῦ στόματος αὐτοῦ, πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.(
כנד מי הים נתן	qſi ĩ vtre aquas maris,ponẽs	ſicut ĩ vtre aquas maris,ponẽs	ὡσεὶ ἀσκὸν, ὕδατα θαλάσσης,)(Συνάγων
באצרות תהומות:	in theſauris abyſſos.	in theſauris abyſſos.	ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους. Πλ.ἐς
יראו מיהוה כל	Timeat à DEO omnis	Timeat dominum omnis	Φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα
הארץ ממנו יגורו	terra,ab eo formident	terra,ab eo autem cõmoueant	ἡ γῆ, ἀπ᾽ αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν
כל ישבי תבל	vniuerſi habitatores orbis.	omnes inhabitantes orbem.	πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην.
כי הוא אמר ויהי	Quoniam ipſe dixit & fuit	Quoniã ipſe dixit & facta ſũt,	Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν,
הוא צוה ויעמד	ipſe precepit & ſubſtiterunt.	ipſe mandauit & creata ſunt.	αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν.
יהוה הפיר עצת	DEVS diſſoluit conſilium	Dominus diſſipat conſilia	Κύριος διασκεδάζει βουλὰς
גוים הניא	gentium,irritas fecit	gentium,reprobat autem	ἐθνῶν, ἀθετεῖ δὲ (χόντων.
מחשבות עמים:	cogitationes populorum.	cogitatões pplorꝫ, (dñi ĩ eternũ	λογισμοὺς λαῶν, καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρ(
עצת יהוה לעולם	Cõſiliũ autẽ DEI in eternũ	& reprobat cõſilia prĩ.Cõſiliũ ãt(	Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα
תעמד מחשבות לבו	ſtabit cogitatões cõdis eiꝰ ĩ(	manet,cogitatões cordis eius ĩ(	μένει, λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν
לדור ודור: אשרי הגוי	& gñatõe.Btã gẽs (gñatõe	& gñationẽ.Btã gẽs (gñatõe	καὶ γενεάν. Μακάριον τὸ ἔθνος
אשר יהוה אלהיו	cuius q̃ dat eſſe eſt deus eius,	cuius eſt dominus Deus eius,	οὗ ἐστι κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.
העם בחר לנחלה	populo quẽ elegit ĩ hẽditatẽ	populus quẽ elegit in hẽditatẽ	λαὸς ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν
לו: משמים הביט	ſibi.De celo reſpexit	ſibi.De celo reſpexit	ἑαυτῷ. Ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν
יהוה ראה את כל	DEVS,vidit omnes	dominus vidit omnes	ὁ κύριος, εἶδε πάντας
בני האדם: ממכון	filios adam.De firmiſſimo	filios hominum.De preparato	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐξ ἑτοίμου
שבתו השגיח אל	ſolio ſuo,proſpexit ad	habitaculo ſuo,reſpexit ſuper	κατοικητηρίου αὐτοῦ, ἐπέβλεψεν ἐπὶ
כל ישבי הארץ:	vniuerſos habitatores terre.	omnes qui habitant terram.	πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
היצר יחד לבם	Formãs ſingulatĩ cor eorꝫ,A	Qui finxit ſigillatĩ corda eorꝫ,	Ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν,
המבין אל כל	intelligens omnia	qui intelligit omnia	ὁ συνιεὶς εἰς πάντα
מעשיהם: אין המלך	opera eorum.Nõ ſaluabitur	opera eorum.Non ſaluatur	τὰ ἔργα αὐτῶν. Οὐ σῴζεται
נושע ברב חיל	rex ĩ multitudine exercitus,	rex per multam virtutem,	βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν,
גבור לא ינצל	nec fortis liberabiť (equus	& gigas nõ ſaluabitur (equus	καὶ γίγας οὐ σωθήσεται
ברב כח: שקר הסוס	ĩ mltitudĩe virtutis.Fallax(	ĩ mltitudie virtutꝭ ſue.Fallax(	ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ. Ψευδὴς ἵππος
לתשועה וברב	ad ſalutẽ,& in multitudine	ad ſalutem,in abundantia	εἰς σωτηρίαν, ἐν δὲ πλήθει
חילו לא ימלט:	roborꝭ ſui neq̃q̃ euadeť faciet	autẽ virtutis ſue non ſaluabiť.	δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.

التسبيح ٭ اشكروا الرب	שבחתא: אודו קדם יי	laudatio.Confitemini coram DEO
بالقيثارة ٭ رتلوا له	בכינר בנבלא דעשרתי	in cithara in pſalterio decem
بعود ذات عشرة اوتار ٭	נימין שבחו ליה:	cordarum laudate eum.
سبحوه تسبيحا جديدا ٭	שבחו קדמוי שירתא	Cantate coram eo canticum
رتلوا له حسنا	חדתא אוטיבו לשבחא	nouum,nauiter laudate eum
باصوات عالية لان كلمة	ביבבא: בטול דתקין	in iubilo.Quoniam caſtigatum eſt
الرب مستقيمة وجميع	פתגמא דיי וכל	verbum DEI,& omnia
اعماله بامانة ٭	עובדוי בהימנותא:	opera eius in fide.
الرب يحب الرحمة والعدل	רחים צדקתא ודינא	Amat iuſtitiam & iudicium,
الارض كلها مملوة من	טובא דיי מליא	bonitate autem DEI plena eſt
رحمة الرب ٭ وبكلمته	ארעא: במימרא דיי	terra.Verbo DEI
قامت السموات ٭ وبروح	שמיא אתעבדו וברוחא	celi facti ſunt,& ſpiritu
فيه جميع جنودها جميع	דפומיה כל חיליהון:	oris eius omnis exercitus eorum.
مياه البحار كانها في زقاق	דמכניש היך זיקא מי	Congregans ſicut vter
ترك الاعماق في خزاين ٭	דימא יהבינון באפית ק	aquas maris,poſuit eas ī pfunditatibꝰ
فليخف من الرب جميع من	תהומיא: דחילו מן קדם יי	abyſſorum.Timete ab aſpectu DEI
في الارض وبخشاه كل	כל דיתבי ארעא מניה	oēs habitatores t̄re,ab eo cōtremiſcāt
سكان المعمورة	ירתתון כל דיירי ארעא:	omnes inhabitantes terram.
لانه قال فكانوا	בטול דהוא אמר והוה	Quoniam ipſe dixit & fuit,
وامر فخلقوا	והוא פקיד ואתקיים:	ipſe mandauit & ſubſtitit.
الرب يبطل آراء الامم ويغير	יי בדר מילכת	DEVS diſſipat conſilia
افكار الشعوب	עממיא בטיל	populorum,& irritas facit
ويرذل مشورات الملوك	מחשבת אומיא:	cogitationes nationum.
مشيئة الرب دايمة الى	מילכתא דיי לעלמא	Conſilium vero DEI in eternum
الابد وارادته الى	קיימא מחשבת לביה לדרי	pmāet,cogitatōes cordis eiꝰ a gñatōe
الدهر طوبى للشعب	דריא: טובי גברא	ad generationem.Beatus vir
الذي الرب الهه	דיי הוא אלהיה	cuius,ille qui dat eſſe eſt Deus eius,
والشعب الذي اختاره له	עמא דבחר לאחסנא	populus quem elegit
ميراثا اطلع الرب من	ליה: מן שמיא	in hereditatem ſibi.De celo
السما وراى	אסתכל יי חמא ית בני	reſpexit Deus vidit filios
بني البشر من مسكن	אינשא: ממדור	hominum.De habitatione
قدسه نظر الى	בית מותביה אודיק	domus hoſpitii ſui,
جميع سكان الارض	לות כל יתבי ארעא:	reſpexit ſup omnes qui habitāt terrā,
الذي خلق وحده قلوبهم	דברא יתהון כחדן	Qui creauit eos,vnit
ويعلم جميع	כחדא לבהון ומתבונן לכל	corda eorum & veſtigat omnia
اعمالهم لا يفلت	עובדיהון: לית מלכא	opera eorum.Non eſt rex
ملك بكثرة جنوده	מתפרק בסוגעי	qui ſaluetur multitudine
ولا ينجو جبار	חילוותיה גיברא לא מתפצי	exercitus ſui,gigas quoꝙ non euadet
بكثرة حيله ولا يسلم	בסוגעית חיליה: שקרא	multa fortitudine ſua.Fallax
الفرس ولا يخلص	סוסא לפורקנא ובסוגעית	equus ad ſalutem propter ingentem
راكبه بشدة حيله	תוקפיה לא משיזיב:	fortitudinem ſuam non ſaluatur.

A. *Singulatim*, a ſingulo deriuatum, idem quod ſingillatim, ſeorſum, ſingulariter, ſolitarie. At qui ſigillatim a ſigno & ſigillo dicitur, aliamq; habet intelligentiam nequaquā huic loco accomodatā. Redarguitur uero ex hoc facile Auerroici q contendunt omniu hominum eandem mentē unicamq; animā eſſe. Sed & qui ſecuti Origeniſtarum & aliquorū hebreorū fabulas predicant omnes animas ſimul a principio concreatas, & in corporibus poſtmodum delapſas.

הִנֵּה עֵין יְהוָה אֶל־	Ecce oculi DEI ſuper	Ecce oculi domini ſuper	Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ
יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים	timentes eum, & expectãtes	metuẽtes eũ, & i eis qui ſperãt	τοὺς φοβουμένους αὐτόν, τοὺς ἐλπίζοντας
לְחַסְדּוֹ׃ לְהַצִּיל	miſericordiá eius. Vt eruat	ſup miſericordia eius. Vt eruat	ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ῥύσασθαι
מִמָּוֶת נַפְשָׁם	de morte animas eorum,	a morte animas eorum,	ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν,
וּלְחַיּוֹתָם בָּרָעָב׃	& viuificet eos in fame.	& alat eos in fame.	καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.
נַפְשֵׁנוּ חִכְּתָה	Anima noſtra expectauit	Anima noſtra ſuſtinet	Ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει
לַיהוָה עֶזְרֵנוּ	DEVM, auxilium noſtrum,	dominum, quoniam adiutor	τῷ κυρίῳ, ὅτι βοηθὸς
וּמָגִנֵּנוּ הוּא׃	& clypeus noſter eſt.	& protector noſter eſt.	καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν. (ἡμῶν,
כִּי בוֹ יִשְׂמַח לִבֵּנוּ	In ipſo, n. letabiť cor noſtrũ	Quia in eo letabiť cor nr̃m,	Ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία
כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ	quia in nomine ſancto eius	& in nomine ſancto eius	καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
בָטָחְנוּ׃ יְהִי חַסְדְּךָ	ſpauimus. Sit miſicõdia tua	ſpauimus. Fiat miſicordia tua	ἠλπίσαμεν. Γένοιτο κύριε τὸ ἔλεός σου
יְהוָה עָלֵינוּ	DEVS ſuper nos,	domine ſuper nos,	ἐφ᾽ ἡμᾶς,
כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ׃	ſicut expectauimus te.	quẽadmodũ ſperauimus in te.	καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.
לד לְדָוִד	XXXIIII. Dauidis,	XXXIII. Pſalmus Dauid	λγ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
בְּשַׁנּוֹתוֹ אֶת־טַעְמוֹ	qñ cõmutauit ſenſum ſuum	cummutauit vultum ſuum	Ὅτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
לִפְנֵי אֲבִימֶלֶךְ	coram Abimelech	coram Achimelech	ἐναντίον Ἀβιμέλεχ
וַיְגָרְשֵׁהוּ וַיֵּלַךְ׃	& eiecit eum & abiit.	& dimiſit eum & abiit.	καὶ ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.
אֲבָרְכָה אֶת־יְהוָה	Benedicam DEVM	Benedicam dominum	Εὐλογήσω τὸν κύριον
בְּכָל־עֵת תָּמִיד	in omni tempore, ſemper	in omni tempore, ſemper	ἐν παντὶ καιρῷ, διαπαντὸς (τῷ κα-
תְּהִלָּתוֹ בְּפִי׃ בַּיהוָה	laus eius ĩ ore meo. In DEO	laus eiꝰ ĩ ore meo. Beth In dño	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου. Ἐν
תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי	laudabitur anima mea,	laudabitur anima mea,	ἐπαινεθήσεται ἡ ψυχή μου,
יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים	audiant manſueti	audiant manſueti	ἀκουσάτωσαν πρᾳεῖς
וְיִשְׂמָחוּ׃ גַּדְּלוּ	& letentur. Magnificate	& letẽtur. Gimel Magnificate	καὶ εὐφρανθήτωσαν. Μεγαλύνατε
לַיהוָה אִתִּי	DEVM mecum,	dominum mecum,	τὸν κύριον σὺν ἐμοί,
וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ	& exaltemus nomen eius	& exaltemus nomen eius	καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ
יַחְדָּו׃ דָּרַשְׁתִּי אֶת־	pariter. Quęſiui DEVM &	ĩ idipſũ. Daleth Exqſiui dñm &	ἐπὶ τὸ αὐτό. Ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ
יְהוָה וְעָנָנִי וּמִכָּל־	reſpõdit mihi, & de omnibus	exaudiuit me, & ex omnibus	ἐπήκουσέ μου, καὶ ἐκ πασῶν
מְגוּרוֹתַי הִצִּילָנִי׃	a qbus timebã liberauit me.	tribulatõibus meis eripuit me.	τῶν θλίψεών μου, ἐρρύσατό με.
הִבִּיטוּ אֵלָיו	Reſpicite ad eum	He Accedite ad eum (es vr̃e	Προσέλθετε πρὸς αὐτόν
וְנָהָרוּ וּפְנֵיהֶם	& illuminamini, & vultꝰ vñ	& illuminamini. Vau Et faci(	καὶ φωτίσθητε. καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
אַל־יֶחְפָּרוּ׃ זֶה עָנִי	nõ confundentur. Hic paup	nõ cõfundẽtur. Zain Iſte paup	οὐ μὴ καταισχυνθῇ. Οὗτος ὁ πτωχὸς
קָרָא וַיהוָה שָׁמֵעַ	clamauit & Deus exaudiuit,	clamauit & dominus exaudiuit	ἐκέκραξε, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν
וּמִכָּל־צָרוֹתָיו	& de oĩbus tribulationibus	eũ, & de oĩbus tribulationibus	αὐτοῦ, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων
הוֹשִׁיעוֹ׃ חֹנֶה מַלְאַךְ	ſaluauit eũ. Firmat angelus	eius ſaluauit eũ. Heth Immit(	αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν. Παρεμβαλεῖ ἄγγελος
יְהוָה סָבִיב	DEI per circuitum	dñi in circuitu (tet angelus	κυρίου κύκλῳ
לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם׃	timentes eum, & eruet eos.	timentium eum, & eripiet eos,	τῶν φοβουμένων αὐτόν, καὶ ῥύσεται αὐτούς.
טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי־	Guſtate & videte, quoniam	Teth Guſtate & videte quoniã	Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι
טוֹב יְהוָה אַשְׁרֵי	bonus DEVS, beatus	ſuauis eſt dominus, beatus	χρηστὸς ὁ κύριος, μακάριος
הַגֶּבֶר יֶחֱסֶה בּוֹ׃	vir qui ſperat in eo.	vir qui ſperat in eo.	ἀνὴρ ὃς ἐλπίζει ἐπ᾽ αὐτόν.
יְראוּ אֶת־יְהוָה	Timete DEVM	Ioth Timete dominum omnes	Φοβήθητε τὸν κύριον, πάντες
קְדֹשָׁיו כִּי־אֵין	ſancti eius, quoniam non eſt	ſancti eius, quoniam non eſt	οἱ ἅγιοι αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστιν

اعين الرب على	הא עינא דיי מסתכלא	Ecce oculus DEI aſpicit
تقايه المتوكلين	לדחלין מניה ולסברין	timentes eum, & ſperantes
على رحمته لينجى	לטבותא : לשיזבא	in benignitate eius. Vt eripiat
نفوسهم من الموت	ממותא נפשתהון	a morte animas eorum,
في ايام الشدة يشبعهم ۞	ולקיימותהון באולצנא :	& paſcat eos in tempore famis.
نفوسنا رجت	נפשנא מסתכיא לפורקנא	Anima noſtra expectat redemptionẽ
الرب كل حين ۞ لانه	דיי סועדנא	DEI, ſuſtentatio enim noſtra,
عوننا	ותריסנא הוא :	& ſcutum noſtrum ipſe
وناصرنا	ארום במימריה יחדי	quoniam in verbo ſuo letabitur
وعلى اسمه القدوس	ליבנא מטול דבשום	cor noſtrum. Quoniam in nomine
توكلنا ۞ لتكن رحمتك	קודשיה אתרחצנא : יהי	ſancto eius ſpes noſtra. Sit
يا رب علينا	טוביה דיי עלנא	miſericordia DEI ſuper nos,
كمثل توكلنا عليك ۞	היכמה דסברין עלך :	quemadmodum ſperauimus in te.
	לדויד	XXXIIII. Dauidis,
	כד שני ית מדעיה	quando mutauit ſenſum ſuum
	קדם אבימלך	coram Abimelec,
المزمور الثالث والثلثون	וטרדיה ואזל :	& reliquit eum & abiit.
ابارك الرب	אברך ית יי	Benedicam DEVM
في كل حين ۞ كل	בכל עידן	in omni tempore,
اوان تسبحته في فمي بالرب	תדירא תושבחתיה	ſemper laus eius in
تفتخر نفسي ۞	בפומי : במימרא דיי	ore meo. In verbo DEI
فلتسمع اهل الدعة	תשתבח נפשי ישמעון	laudabit anima mea, audient
ويفرحون ۞ عظموا	ענותניא ויחדון : הבו	manſueti & letabuntur. Afferte
معي الرب	רבותא קדם יי	magnificentiam coram DEO,
ولنعلي اسمه	ונרומם שמיה	& exaltemus nomen eius
اجمعون ۞ طلبت الرب	כחדא : תבעית אולפן	ſimul. Queſiui doctrinã (omnibus
فاجابني ومن جميع	מן קדם יי ועניני ומכל	a cõſpectu DEI, & reſpõdit mihi, & de(
احزاني خلصني ۞	דחלתי פצא יתי :	timoribus meis liberauit me.
اقبلوا الى الرب	אסתכלו לותיה	Reſpicite ad eum
واستنيروا بهما ان وجوهكم	ואתנהרו ואפיהון	& illuminamini & facies veſtre
لا تخزا ان المسكين	לא צבעו : דין ענייא	non confundentur. Hic pauper
صرخ فاستجاب له الرب ۞	קרא ויי שמיע	clamauit, & DEVS exaudiuit
ومن جميع احزانه	ומכל עקתיה	& de omnibus tribulationibus eius
خلصه ملاك	פרקיה : שרי מלאכא	liberauit eum. Immoratur angelus
الرب يحوط	דיי חזור חזור לדחלין	DEI in circuitu timentium eum
اتقياه وينجيهم	מניה ושזיבינון :	& liberat eos.
ذوقوا وتيقنوا	אישתמודעו וחמון ארום	A. Percipite & videte, quoniam
اطيب الرب ۞ طوبا	טב הוא יי טוביה דגברא	bonus ipſe DEVS, beatus homo
الرجل المتوكل عليه ۞	דאתרחיץ במימריה :	qui confidit in verbo eius.
اتقوا الرب	דחלו מן קדם יי	Timete a preſentia DEI
يا جميع قديسيه ۞ فانه	קדישוי ארום לית	ſancti eius quoniam non

A. In cõmẽtariis R. Moſſe hadarſſan. in pſalmo. cxxxv. qui incipit. Confitemini domino quoniam bonus quãtũ infra עוד שאמר דבר ידוע נותן לחם לכל בשר הדה הוא דאמרי טעמו וראו כי טוב יי כי אלהים נתנו לכל והוא בשרו ובטעם אלהים טוב לבשר והוא שאמר וראו כי טוב יי והיא פלא גדול Amplius dictum eſt verbũ notum. Qui dat panẽ ſiue cibũ omni carni. Hoc eſt illud quod dictum eſt. ps. xxxiiii. Guſtate & uidete quoniam bonus eſt Deus, quoniam cibus quem dat omnibus, ipſe ẽ caro eius. Et dum guſtatur cibus ſiue panis cõuertitur in carnem. Et hoc eſt quod dictũ eſt. Et uidete quoniam bonus Deus. Hoc uero mirabile eſt magnum. Que paucula uerba, ſi bene examinentur illuminare poſſunt cecutiẽtes hebreos de ſacramento eucharistie.

בְּמַחְסוֹר לִירֵאָיו׃	inopia timentibus eum.	inopia timentibus eum.	ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
כְּפִירִים רָשׁוּ	Leonculi indiguerunt	Chaph.Diuites eguerunt	Πλούσιοι ἐπτώχευσαν
וְרָעֵבוּ וְדֹרְשֵׁי	& eſurierũt,quęrẽtibus aũt	& eſurierunt,inquirentes autẽ	καὶ ἐπείνασαν, οἱ δὲ ἐκζητοῦντες
יְהוָה לֹא־יַחְסְרוּ	DEVM,non deerit	dominum non minuentur	τὸν κύριον, οὐκ ἐλαττωθήσονται
כָל־טוֹב׃ לְכוּ־בָנִים	omne bonũ. Ambulate filii	omni bono.Lamech Vẽite filii	παντὸς ἀγαθοῦ. Δεῦτε τέκνα
שִׁמְעוּ־לִי יִרְאַת	audite me,timorem	audite me,timorem	ἀκούσατέ μου, φόβον
יְהוָה אֲלַמֶּדְכֶם׃	DEI docebo vos.	domini docebo vos.	κυρίου διδάξω ὑμᾶς.
מִי־הָאִישׁ הֶחָפֵץ	Quis eſt vir qui velit	Mem.Quis eſt homo qui vult	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων
חַיִּים אֹהֵב יָמִים	vitam,diligens dies quibus	vitam,diligit dies	ζωὴν ἀγαπῶν ἡμέρας
לִרְאוֹת טוֹב׃ נְצֹר	videat bonum.Cuſtodi	videre bonos.Nun. Prohibe	ἰδεῖν ἀγαθάς. Παῦσον
לְשׁוֹנְךָ מֵרָע	linguam tuam a malo,	linguam tuam a malo,	τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ,
וּשְׂפָתֶיךָ מִדַּבֵּר	& labia tua ne loquantur	& labia tua ne loquantur	καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι
מִרְמָה׃ סוּר מֵרָע	dolum.Recede a malo	dolũ.Samech Diuerte a malo	δόλον. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ,
וַעֲשֵׂה־טוֹב בַּקֵּשׁ	& fac bonum inquire	& fac bonum,inquire	καὶ ποίησον ἀγαθόν, ζήτησον
שָׁלוֹם וְרָדְפֵהוּ׃	A. pacẽ & perſequere eam.	pacem & perſequere eam.	εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.
עֵינֵי יְהוָה אֶל	Oculi DEI ad	Ain Oculi domini ſuper	Ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ
צַדִּיקִים וְאָזְנָיו	iuſtos,& aures eius	iuſtos,& aures eius	δικαίους, καὶ ὦτα αὐτοῦ
אֶל־שַׁוְעָתָם׃ פְּנֵי	ad clamorẽ eorum. Vultus	in p̃ces eoꝝ.Phe Vultus autem	εἰς δέησιν αὐτῶν. Πρόσωπον δὲ
יְהוָה בְּעֹשֵׂי רָע	DEI ſuper facientes mala,	domini ſuper facientes mala,	κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ
לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ	vt pdat de terra (& DEVS	vt pdat de terra (rũt iuſti & dñs	τοῦ ἐξολοθρεῦσαι ἐκ γῆς (καιοι καὶ ὁ κ̅ς̅
זִכְרָם׃ צָעֲקוּ וַיהוָה	mẽoriã eoꝝ.Clamauerũt,(	memoriã eoꝝ.Sadic Clamaue(	τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἐκέκραξαν οἱ δί(
שָׁמֵעַ וּמִכָּל־צָרוֹתָם	exaudi.& ex oĩbus tribu.eoꝝ	exaudi.eos,& ex oĩbꝰ tribu.eoꝝ	εἰσήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων(
הִצִּילָם׃ קָרוֹב יְהוָה	liberauit eos. Propĩquus ẽ(	lĩbauit eos.Quos Iuxta eſt dñs	ἐρρύσατο αὐτούς. Ἐγγὺς κ̅ς̅ (αὐτῶν,
לְנִשְׁבְּרֵי־לֵב וְאֶת	contritis corde, (DEVS	his qui tribulato ſunt corde,	τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν,
דַּכְּאֵי־רוּחַ יוֹשִׁיעַ׃	& cõfractos ſpiritu ſaluabit.	& humiles ſpiritu ſaluabit.	καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
רַבּוֹת רָעוֹת צַדִּיק	Multe tribulationes iuſti,	Res.Multe tribulatiões iuſtoꝝ,	Πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων,
וּמִכֻּלָּם יַצִּילֶנּוּ	& ex oĩbus illis liberabit eũ	& de omnibus his liberauit eos	καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν, ῥύσεται αὐτοὺς
יְהוָה׃ שֹׁמֵר כָּל־	DEVS.Cuſtodit omnia	dñs.Sin Cuſtodit dominus oĩa	ὁ κύριος. Φυλάσσει κύριος πάντα
עַצְמוֹתָיו אַחַת מֵהֵנָּה	oſſa eius,vnum ex eis	oſſa eorum,vnum ex his	τὰ ὀστᾶ αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν
לֹא נִשְׁבָּרָה׃ תְּמוֹתֵת	nõ confringetur.Interficiet	non conteretur.Thau Mors	οὐ συντριβήσεται. Θάνατος
רָשָׁע רָעָה וְשֹׂנְאֵי	impium malitia,& odientes	peccatorũ peſſima,& q oderunt	ἁμαρτωλῶν πονηρός, καὶ οἱ μισοῦντες
צַדִּיק יֶאְשָׁמוּ׃ פּוֹדֶה	iuſtũ pdentur.Redimet B.	iuſtum delinquent.Redimet	τὸν δίκαιον πλημμελήσουσι. Λυτρώσεται
יְהוָה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו	DEVS aĩas ſeruorũ ſuorũ,	dominus animas ſeruorũ ſuoꝝ,	κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ,
וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל־	& non delebuntur omnes	& non delinquent omnes	καὶ οὐ μὴ πλημμελήσωσι, πάντες
הַחֹסִים בּוֹ׃	ſperantes in eo.	qui ſperant in eo.	οἱ ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτόν.
לה לְדָוִד	XXXV. Dauidis.	XXXIIII.In finẽ pſ ipſi Dd.	λδ´. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
רִיבָה יְהוָה אֶת־	Iudica DEVS	Iudica domine	Δίκασον κύριε
יְרִיבַי לְחַם אֶת־	aduerſarios mos,pugna ɔtra	nocentes me,expugna	τοὺς ἀδικοῦντάς με, πολέμησον τοὺς
לֹחֲמָי׃ הַחֲזֵק מָגֵן	ĩpugnãtes me. Apprehẽde(	ĩpugnãtes me.Apphẽde arma	πολεμοῦντάς με. Ἐπιλαβοῦ ὅπλου
וְצִנָּה וְקוּמָה	& parmulã,& cõſurge(ſcutũ	& ſcutum,& exurge	καὶ θυρεοῦ, καὶ ἀνάστηθι
בְּעֶזְרָתִי׃ וְהָרֵק	ĩ auxiliũ meũ.Arma capeſſe,	ĩ adiutoriũ mihi.Effũde frameã.	εἰς τὴν βοήθειάν μου. Ἔκχεον ῥομφαίαν

لاعوز لاتقيايه ۿ	חוּסְרָנָא לְדַחֲלוֹי׃	eſt egeſtas timentibus eum.
الاغنيا افتقروا	בְּנֵי אַרְיָוָא אִתְמַסְכְּנוּ	Filii leonum eguerunt
وجاعوا والذين يطلبون	וּכְפַנוּ וְתָבְעֵי אוּלְפָנָא	& eſurierunt,ingrentes autē doctrinā
الرب لايعدمهم	דַיְיָ לָא חַסְרִין	DEI non caruerunt
كل الخيرات ۿ هلموا ايها	כָּל־טוּבָא׃ אֵיתוֹ בְּנַיָּא	omni bono. Ambulate filii
الابنا واسمعوا مني	קַבִּילוּ מִנִּי דַחַלְתָּא	accipite a me,timorem
لافهمكم مخافة الرب ۿ	דַיְיָ אַלִּיף יָתְכוֹן	DEI docebo vos.
من هو الرجل الذي هويد	מַאן גַּבְרָא דְּרָעֵי	Quis eſt vir qui velit
الحياة ۿ ويحب ان يرا	חַיֵּי רָחִים יוֹמַיָּא	vitas,amans dies,
اياما صالحة ۿ اكفف	לְמֶחֱמֵי טָבָא׃ טַר	quo videat bonum.Cuſtodi
لسانك عن الشر ۿ	לִישָּׁנָךְ מִבִּישׁ	linguam tuam a malo
وشفتيك لكيلا تتكلم	וְסִפְוָתָךְ מִלְּמַלָּלָא	& labia tua ne loquantur
بالغدر ۿ ابعد عن الشر	נִכְלָא׃ זוּר מִבִּישׁ	dolum.Recede a malo
واصنع الخير ۿ واطلب	וַעֲבֵיד־טַב בְּעֵי	& fac bonum inquire
السلامة واتبعها	שְׁלָמָא וּרְדוֹף בַּתְרוֹי׃	pacem & ſequere eam.
فان عيني الرب على	עֵינוֹי דַיְיָ לְוָת	Oculi DEI ſuper
الابرار ۿ وسمعه	צַדִּיקַיָּא וְאוּדְנוֹי	iuſtos,& aures eius
الى تضرعهم ۿ وجه	לְקַבָּלָא צְלוֹתְהוֹן׃ פַּרְצוּפָא	ad recipiēdas preces eorū. Vultus aūt
الرب على صانعي الشر	דַיְיָ בְּעוֹבְדֵי בִישָׁא	DEI ſuper facientes mala,
ليمحي ذكرهم من	לְשֵׁיצָאָה מִן אַרְעָא	ad abolendam de terra
على الارض ۿ الابرار دعوا	דּוּכְרָנְהוֹן׃ צַלִּין צַדִּיקַיָּא	memoriam eorum,Orant iuſti,
فاستجاب لهم الرب ۿ ومن	קֳדָם יְיָ שְׁמִיעַ וּמִכָּל	& a aſpectu DEI exauditi ſt & de oībꝫ
جميع شدايدهم نجاهم	עָקְתְהוֹן פְּצָאִינוּן׃ קָרִיב יְיָ	tribulatōībus eoꝝ liбauit eos. Prope ē
الرب قريب من منكسري	לִתְבִירֵי לִבָּא וְיָת	Deus contritis corde,&
القلوب ۿ مخلص متواضعي	מַכִּיכֵי רוּחָא יִפְרוֹק׃	humiles ſpiritu ſaluabit.
الارواح كثيرة هي احزان	סַגִּיעָן בִּישָׁן לְצַדִּיקָא	Mulre tribulationes iuſti,
الصديقين ومن جميعها	וּמִן כּוּלְהוֹן פְּצָאלֵיהּ	& ex omnibus illis liberauit eum
يخلصهم الرب الرب يحفظ	יְיָ׃ נָטַר לְכוּלְהוֹן	Deus.Cuſtodit omnia
جميع عظامهم ولو احدة	אֵיבָרוֹי חַד מִנְּהוֹן	eorum membra vnum ex eis
منها لاتنكسر ۿ موت	לָא מִתַּבְּרָא׃ מוֹתָנָא	non confringetur.Mors
الخطاة شرير	דְרַשִׁיעַיָּא בִּישָׁא וְסָנְאֵי	impii mala,& qui oderunt
ومبغضوا البار يهلكون	צַדִּיקָא יִתְחַיְּבוּן׃ פָּרִיק	iuſtum peribunt.Redimet
الرب ينجي انفس عبيده	יְיָ נַפְשׁוֹי דְעַבְדוֹי	DEVS animas ſeruorum ſuorum,
ولا يخيب	וְלָא מִתְחַיְּבִין כָּל	& non condemnabuntur omnes
المتوكلين عليه ۿ	דְּסָבְרִין בְּמֵימְרֵיהּ׃	qui ſpetant in verbo eius.
المزمور الرابع والثلثون	לְדָוִד	XXXV. Dauidis.
حاكم يارب	אִתְגְּרֵי יְיָ בְּמָרֵי	Concerta DEVS contra authores,
الذين يظلمونني قاتل	תִגְרָתִי סַדַּר קְרָבָא קֳבֵיל	cōcertatiōis mee, iſtrue bellū aduerſū
الذين يقاتلونني	בַּעֲלֵי קְרָבוּתִי׃ אַתְקֵיף	patronos belli mei. Apprehende
خذ سلاحا وترسا وقم	תְּרִיס וְעִגִּיל וְקוּם	clypeum & parmulam,& ſurge
لمعونتي ۿ استل سيفا	בְּסַעֲדִי׃ וְשָׁלוֹף מוּרְנִיָּתָא	in adiutoriū meum. Euagina lanceam,

A. Ideſt Chriſtum.

B. Redimet Deus animas ſeruorum ſuorū. Libro midras tehilim אמר שמואל בר נחמני אם רעב שונאך האכילהו לחם ביצר הרע הכתוב מדבר אדם הולך עם חבירו שעה אחת ונעשה אוהבו ויצר הרע הולך עם האדם וגדל עמו כל ימיו שנא׳ כי יצר לב האדם רע מנעוריו אם מצא מקום להפילו בן כ׳ בן ל׳ בן מ׳ בן פ׳ הוא מפילו ישלך שונא גדול מזה .i. Dixit. R. Samuel filius Nachamani. Si eſurierit inimicus tuus ciba eū pane. Prouer. xxv. De figmēto malo ſcriptura loquitur. Homo ambulat cum ſocio ſuo una hora,& efficitur amicus eius. Figmentum autē malum natum eſt cum homine circuitq; cum illo cunctis diebus ſuis ſicut dictum eſt. Geñ. viii. Quoniam concupiſcentia cordis hominis mala, ab adoleſcentia ſua. Si tamen inuenerit locum ad precipitandum eum, quando fuerit etatis uiginti, ſiue quadraginta, ſiue ſeptaginta, ſiue octoginta annorum, precipitabit eū. Quis igitur inimicus eſt tibi, maior iſto.

חנית וסגר לקראת	lanceã & ſpatam, ĩ occurſum	& conclude aduerſus eos qui	καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας (χῆ μου,
רדפי אמר לנפשי	pſecutoꝝ meoꝝ, dic aĩe mee,	perſequuntur me, dic anime	τῶν καταδιωκόντων με, εἶπον τῇ ψυ(
ישעתך אני׃	ſalus tua ego ſum.	mee ſalus tua ego ſum.	σωτηρία σου εἰμὶ ἐγώ.
יבשו ויכלמו	Confundanẽ & reuereantur	Confundantur & reuereantur,	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν
מבקשי נפשי יסגו	q̃ q̃rũt aĩam meã, cõuertanẽ	querẽtes aĩam meã. Auertanẽ	οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου. Ἀποστρα(
אחור ויחפרו	retrorſum & confundantur,	retrorſum & confundantur,	εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν (φήτω
חשבי רעתי׃ יהיו	qui cogitant malũ mihi. Sint	cogitantes mihi mala. Fiant	οἱ λογιζόμενοί μοι κακά. Γενηθήτωσαν (σαν
כמוץ לפני רוח	ſicut feſtuce ante faciẽ vẽti,	tanq̃ puluis ante faciem venti,	ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
ומלאך יהוה דוחה׃	& angelus DEI impellat.	& angelus domini coartãs eos.	καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς.
יהי דרכם חשך	Sit via illorum tenebre	Fiant vie illorum tenebre	Γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν, σκότος
וחלקלקות ומלאך	& lubricum, & angelus (ſtra	& lubricum, & angelus	καὶ ὀλίσθημα, καὶ ἄγγελος
יהוה רדפם׃ כי חנם	DEI pſequaẽ eos. Quia fru(	dñi perſequẽs eos. Q̃m gratis	κυρίου καταδιώκων αὐτούς. Ὅτι δωρεὰν
טמנו לי שחת רשתם	abſcõderũt mihi ĩſidias ret(	abſcõderẽt mihi ĩteritũ laq̃i ſui,	ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν,
חנם חפרו לנפשי׃	ſine cã foderũt aĩã mã. (ſui,	ſupuacue exprobrauerẽt aĩam(	μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου.
תבואהו שואה לא	Veniat ei laqueus, nec	Veniat illi laqueus quẽ (meã.	Ἐλθέτω αὐτῷ παγὶς ἣν οὐ
ידע ורשתו אשר	ſciat, & rete eius quod	ignorat & captio quã abſcondit	γινώσκει, καὶ ἡ θήρα ἣν
טמן תלכדו בשואה	abſcõdit, ꝯphẽdat eũ ĩ laq̃ũ,	apprehendat eum, & in laqueũ	ἔκρυψε, συλλαβέτω αὐτόν, καὶ ἐν τῇ παγίδι
יפל בה׃ ונפשי	cadatq; in eũ. Aĩa autẽ mea	cadat in idipſum. Aĩa autẽ mea	πεσεῖται ἐν αὐτῇ. Ἡ γὰρ ψυχή μου
תגיל ביהוה תשיש	exultabit in DEO, letabitur	exultabit ĩ dño, & delectabitur	ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τερφθήσεται
בישועתו׃ כל	in ſalute tua. Omnia	ſuper ſalutari ſuo. Omnia	ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ. Πάντα
עצמתי תאמרנה	oſſa mea dicent,	oſſa mea dicent,	τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσι
יהוה מי כמוך	DEVS quis ſimilis tui.	domine quis ſimilis tibi. (eius,	κύριε, κύριε, τίς ὅμοιός σοι.
מציל עני מחזק	Eruens inopem a validiore	Eripiẽs ĩopẽ de manu fortioꝝ(	Ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων
ממנו ועני ואביון	& pauperem & mendicum	egenum & pauperem	αὐτοῦ, καὶ πτωχὸν καὶ πένητα,
מגזלו׃ יקומון	a violento. Surgentes	a diripientibus eum. Surgẽtes	ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν. Ἀναστάντες
עדי חמס אשר לא	teſtes iniqui, que	teſtes iniqui, que	μοι μάρτυρες ἄδικοι, ἃ
ידעתי ישאלוני׃	neſciebam interrogabãt me.	ignorabam interrogabant me.	οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με.
ישלמוני רעה	Reddebant mihi mala	Retribuebant mihi mala	Ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ
תחת טובה שכול	pro bono, ſterilitatem	pro bonis, ſterilitatem	ἀντὶ ἀγαθῶν, καὶ ἀτεκνίαν
לנפשי׃ ואני	anime mee. Ego autem	anime mee. Ego autem	τῇ ψυχῇ μου. Ἐγὼ δὲ
בחלותם לבושי	cũ ipſi infirmarenẽ induebar	cũ mihi moleſti eſſent, ĩduebar	ἐν τῷ αὐτούς παρενοχλεῖν μοι, ἐνεδυόμην
שק עניתי בצום	ſacco, humiliabam in ieiunio	cilitio. Humiliabam in ieiunio	σάκκον. Καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ
נפשי ותפלתי על	animã meã, & oratio mea ad	aĩam meã, & oratio mea (ximũ	τὴν ψυχήν μου, καὶ ἡ προσευχή μου,
חיקי תשוב׃ כרע	ſinũ mũ fuer. Quaſi ad ami.	ĩ ſinu meo cõuertẽ. Quaſi p(	εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται. Ὡς πλησίον
כאח לי התהלכתי	q̃ſi ad frẽm meũ ſic ãbulabã,	& q̃ſi fratrẽ nrm ſic cõplacebã,	ὡς ἀδελφῷ ἡμετέρῳ οὕτως εὐηρέστουν,
כאבל אם קדר	q̃ſi lugẽs mater, triſtis (mea	quaſi lugens & contriſtatus	ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων,
שחותי׃ ובצלעי	incuruabar. Et ĩ ĩfirmitate(	ſic humiliabar & aduerſum me	οὕτως ἐταπεινούμην. Καὶ κατ᾽ ἐμοῦ
שמחו ונאספו	letabantur & cõgregabanẽ.	letati ſunt & conuenerunt,	εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν,
נאספו	Collecti ſunt	congregata ſunt	συνήχθησαν
עלי נכים ולא	aduerſum me claudicãtes &	ſuper me flagella &	ἐπ᾽ ἐμὲ μάστιγες
ידעתי קרעו	neſciebam, ſciderunt	ignoraui. Diſſipati ſunt	καὶ οὐκ ἔγνων. Διεσχίσθησαν

ورد به اعداى الذين	ושרוק ותיא דזמין	& vibra iaculum quod paratum eſt
يطردونني ❀ وقل لنفسي	לאורעית רדפי אימר	aduerſum perſecutores meos, dic
انا هو مخلصك ❀	לנפשי פריקך אנא:	anime mee redemptor tuus ego.
وليخزوا ويبهت	יבהתון ויכספון	Confundantur & erubeſcant,
طالبوا نفسي ❀ ويرتدوا	תבעי נפשי יתהפכון	querentes animã meam, cõuertantur
على اعقابهم ويخزوا الذين	לאחורא ויתכלמון	retrorſum & confundantur
يتفكرون لي الشر ويكو	חשלי בישתי׃ יהון	qui cogitant malum mihi. Sint
نون كالغبار امام الريح	היך מוצא קדם עלעולא	ſicut palea coram vento,
وملاك الرب يخزهم	ומלאכא דיי דחי׃	& angelus DEI impulſor.
ولتكن طريقهم ظلمة	יהי אורחתהון חשוכא	Sint vie illorum renebre
وزلقا ❀ وملاك	וחליקליקא ומלאכא	& lubricum, & angelus
الرب يطاردهم لانهم اخفوا	דיי רדיף להון׃ מטול	DEI perſequatur eos. Quoniam
لي فخا بغير حق ❀	דמגן פרשון לותי שוחא	ſine cauſa tetenderunt mihi laqueum
وعيروا نفسي باطلا ❀	מצדתהון מגן חפרו	retis ſui, ſine cauſa inſidiati ſunt
فليأتهم الشر بغتة	לנפשי׃ תיתיה שיציא ולא	anime mee, Veniat ei deſolatio & non
والمصيدة التي اخفوها	יתחכם ומצדתיה די טמרו	aduertat, & rete eius quod abſcondit
تاخذهم وفي الحفرة	תצדיניה בשיציא	capiat eum in laqueo,
التي حفروها يسقطون ❀	יפיל בה׃ ונפשי	cadatq; in eum. Et anima mea
نفسي تبتهج بالرب وتتنعم	תחדי במימרא דיי תדוץ	gaudebit in verbo DEI, exultabit
بخلاصه ❀ عظامي	בפורקניה׃ כל	in redemptione eius. Omnia
كلها تقول	גרמי יימרון אמרין	oſſa mea dicent
يا رب من يشبهك ❀	יי מאן כוותך	DEVS quis ſimilis tibi,
منجي المسكين من يد	פצי ענוא מן דתקיף	eripiens inopem de manu
القوي والفقير والبايس	מניה ועניא וחשיכא	violenti, & pauperem & mendicum
من يد الذين يختطفونه	מן אנסיה׃ קימין	a raptore eorum. Surgentes
قام علي شهود الزور	סהדין חטופין מן דלא	teſtes iniqui, eorum que
وعما لم اعلم سايلوني ❀	חכימית שיילין לי׃	neſciebam interrogabant me.
جازوني بدل الخير	פרעין לי בישתא חלף	Reddebant mihi malum pro
شرا وابادوا	טבתא בעין למתכל	bono querentes ſterilitatem
نفسي ❀ وانا	לנפשי׃ ואנא	anime mee. Ego vero
عندما قاوموني لبست	בעידן מרעיהון לבשית	in tempore infirmitatis eoꝝ induebar
مسحا وبالصيام اذللت	שקא סגיפית בצומא	ſacco, affligebamq; ieiunio
نفسي ❀ وصلاتي عادت	נפשי וצלותי על	animam meam, oratio autem mea ad
الى حضني ❀ ومثل قريب	עובבי תתוב׃ היך חברא	pectus meũ reuertet. Quaſi cũ ſocio
ا ح كذلكم صرت	והיך אחא דילי הליכית	& fratre ita cum eo ambulabam,
كالحزين الكئيب في	והיך אבלא דמתאבל על	& ſic lugẽs & triſtis de (bularõe mea
تواضعي ❀ اجتمعوا	אמיה חביר שחיית׃ ובתבר	m̃re ſua, obſcurus humiliabar. Et i tri(
علي وفرحوا	חדין ואתכנשו מתכנשין	letantur & congregantur, conuerũtur
اجتمع علي	עלי רשיעיא דמכמרין לי	aduerſum me impii, inſidiantes mihi
الاشرار ولم	במליהון ולא חכימית	verbis ſuis & neſciui,
اعلم انهم	אילו מקרעין משכי ולא	ſi excoriarent me pelle mea, non

ולא־דמו : בחנפי	& non tacuerunt. Simulátes	nec cõpuncti, tentauerunt me	καὶ οὐ κατενύγησαν, ἐπείρασάν με
לעגי מעוג חרק	derriſioneq; derridétes, frẽ(	ſubſannauerũt me ſubſannatõe	ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν, ἔβρυξαν
עלי שנימו :	cõtra me détibꝰ ſuis.(debát	frẽduerũt ſup me détibus ſuis.	ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
אדני כמה תראה	Domine vſquequo reſpicies,	Domine quando reſpicies,	Κύριε πότε ἐπόψῃ,
השיבה נפשי	conuerte animam meam	reſtitue animam meam	ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου
משאיהם מכפירים	a calamitatibꝰ eius, a leõibꝰ	a malignitate eorũ, a leonibus	ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν, ἀπὸ λεόντων
יחידתי : אודך	vnicá meam. Cõfitebor tibi	vnicam meam. Confitebor tibi	τὴν μονογενῆ μου. Ἐξομολογήσομαί σοι
בקהל רב בעם	in eccleſia multa, in populo	in eccleſia magna, in populo	ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ, ἐν λαῷ
עצום אהללך אל־	forti laudabo te. Non	graui laudabo te. Non	βαρεῖ αἰνέσω σε. Μὴ
ישמחו־לי איבי	letentur ſuper me inimici	ſupgaudeát mihi, qui aduerſant᷑	ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι
שקר שנאי חנם	mẽdaces, odiẽtes me fruſtra	mihi inique q̃ oderũt me gratis	ἀδίκως, οἱ μισοῦντές με δωρεὰν
יקרצו־עין : כי לא־	annuent oculo, Non enim	& annunt oculis. Quoniam	καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς. Ὅτι
שלום ידברו ועל	pacem loquuntur. Sed in	mihi qdẽ pacifice loqbant᷑, & in	ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ
רגעי־ארץ דברי	rapina terre, verba	iracundia terre loquentes	ἐπ' ὀργὴν τῆς γῆς δόλους
מרמות יחשבון :	fraudulenta concinnant.	dolos cogitabant.	διελογίζοντο.
וירחיבו עלי	Et dilatauerunt ſuper me	Et dilatauerunt ſuper me	Ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ
פיהם אמרו האח	os ſuum, dixerunt heah	os ſuum, dixerunt euge	τὸ στόμα αὐτῶν, εἶπον εὖγε
האח ראתה עינינו :	heah vidit oculus noſter.	euge viderunt oculi noſtri.	εὖγε εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
ראיתה יהוה אל־	Vidiſti DEVS ne	Vidiſti domine ne ſileas,	Εἶδες κύριε μὴ
תחרש אדני אל־	ſileas, domine ne	domine ne	παρασιωπήσῃς, κύριε μὴ
תרחק ממני :	elongeris a me	diſcedas a me.	ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ.
העירה והקיצה	Conſurge & euigila	Exurge & intende	Ἐξεγέρθητι κύριε καὶ πρόσχες
למשפטי אלהי	ĩ iudicium meũ, Deus meus	iudicio meo Deus meus,	τῇ κρίσει μου, ὁ θεός μου,
ואדני לריבי :	& DEVS meus in cãm meá.	& dñs meus in cauſam meam.	καὶ ὁ κύριός μου εἰς τὴν δίκην μου.
שפטני כצדקך	Iudica me ſm iuſtitiá tuam	Iudica me ſm iuſtitiam tuam	Κρῖνόν με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου.
יהוה אלהי ואל־	DEVS Deus meus, & ne	domine deus meus & non	κύριε ὁ θεός μου καὶ μὴ
ישמחו־לי : אל־	inſultent mihi, nec	ſupergaudeant mihi. Non	ἐπιχαρείησάν μοι. Μὴ
יאמרו בלבם האח	dicant in corde ſuo, heah	dicant in cordibus ſuis euge	εἴπαισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν. Εὖγε
נפשנו אל־יאמרו	anime noſtre, nec dicant	euge anime noſtre, nec dicant	εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν, μὴ δὲ εἴπαισαν
בלענוהו : יבשו	abſorbuimus eũ. Cõfundant᷑	deuorabimus eum. Erubeſcant	κατεπίομεν αὐτόν. Αἰσχυνθείησαν
ויחפרו יחדו	& reuereantur pariter,	& reuereantur ſimul,	καὶ ἐντραπείησαν ἅμα
שמחי רעתי	q̃ letátur in afflictione mea.	qui gratulantur malis meis.	οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου.
ילבשו בשת וכלמה	Induat᷑ ɔfuſiõe & verecũdia,	Induant᷑ cõfuſiõe & reuerẽtia,	Ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν
המגדילים עלי :	qui magnificátur ſuper me.	qui maligna loquuntur ſup me.	οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.
ירנו וישמחו	Gaudeant & letentur,	Exultent & letentur	Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν,
חפצי צדקי	qui volunt iuſtitiam meam,	qui volunt iuſtitiam meam,	οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου.
ויאמרו תמיד	& dicant ſemper	& dicant ſemper	Καὶ εἰπάτωσαν διαπαντὸς
יגדל יהוה החפץ	magnificet᷑ DEVS, q̃ volũt	magnificetur dominus q̃ volũt	μεγαλυνθήτω ὁ κύριος οἱ θέλοντες
שלום עבדו :	pacem ſerui eius.	pacem ſerui eius.	τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
ולשוני תהגה	Et lingua mea meditabitur	Et lingua mea meditabitur	Καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει
צדקך כל־היום	iuſtitiam tuam, tota die	iuſtitiam tuam tota die	τὴν δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν

ولم يندموا ه واحزنوني	מפקין דמא : במלייא	haurirent a me ſanguinem. Verbis
وهزوا بي صروا	שעיעתא ורברבניא	de luſoriis, & ſuperbis,
اسنانهم علي ه	ומבזחניא מעסן עלי	& deriſoriis, ſtrinxerunt contra me
يارب متى تنظر ه	ככיהון : יי כמה את חמי	dentes ſuos. DEVS quantũ reſpicies,
نج نفسي	אתיב נפשי משלהיתהון	cõuerte aĩam meã a deſolatõibus eoꝝ,
من شر ما نصبوا ومن الاسد	מבני דאריותא	a filiis leonum
نج وحدتي لاشكرك	גושמי : אודי קדמך	corpus meum. Confitebor coram te
يارب في الجموع الكثيرة	בכנישתא רבא. בעמא	in congregatione magna, in populo
وفي شعب صالح ارتل لك لا	תקיפא אשבחינך : לא	valido laudabo te. Non
تسرني الماردين لي ظلما	יחדון עלי בעלי דבבי	letẽtur ſup me patroni inimicitie mee
الذين يبغضوني بلا ه	לשקרא סנאי מגן רמזין	mẽdaces, odiẽtes me ſine cã, ãnuẽtes(
ويتغامزون بعيونهم لانهم	בעיניהון : מטול דלא	oculis ſuis. Quoniam non (mihi
تكلموا معي بالسلام وبالدغل	ממללין שלמא ועל	loquuntur pacem, & contra
والغضب كانوا يتفكرون	צדיקי ארעא דנייחין	iuſtos terre quieſcentes
وعلى المتواضعين في الارض	בעלמא הדין ניכלאן חשלין	in ſeculo illo, doloſe cogitant,
يقولون الكذب ه فتحوا	ואפתיאו ארעא דתחותי	& aperuerunt terram que
افواههم ه وقالوا نعما	עלי פומהון אמרין	ſubtus me eſt, ore ſuo dixerũt ſuper me
نعما قد نظرت به عيوننا ه	חדוה חדוה חמת עיננא	euax euax vidit oculus noſter.
اللهم قد رايت لا تغفل	חמיתא יי לא	Vidiſti Deus ne
ولا تبعد	תשתוק יי לא	ſileas Deus ne
عني يارب ه	תרחק מיני :	elongeris a me.
انظر سريعا	אתער ואתקיץ	Euigila & expergiſcere (victorie mee,
في قضائي الهي	לדיני אלהי ומרי נצחני	ad iudiciũ meũ, Deus meus & author(
وربي احكم في كلامتي ه	יי לתגראתי :	DEVS ad litem meam.
واحكم لي مثل برك ه	דונני כזכותך	Iudica mihi ſm̃ iuſtitiam tuam
الرب الهي لا	יי אלהי ולא	DEVS deus meus, & non
يسرهم بي لئلا	יחדון לי : דילמא	inſultent mihi. Vt non
يقولوا في قلوبهم ثنيحت	יימרון בלבהון חדת	dicant in cordibus ſuis letabitur
نفوسنا ه ولا يقولوا	נפשנא דלמא יימרון	anima noſtra, & non dicant
قد ابتلعنا ه يخزون	תגמרנא יתיה : יבהתון	deuorauimus illum. Erubeſcant
ويهتون جميع	ויתכלמון כחדא	& confundantur pariter, qui letantur
الذين يفرحون بشياتي	על בישתי ילבשון	malo meo, induantur
يلبسون الخزي والعار ه	בהתא וכיסופא	verecundia & confuſione,
الذين يعظمون علي القول	דמתרברבין עלי :	qui magnificantur ſuper me.
يسروا ويفرحوا	יבועון ויחדון	Gaudeant & letentur
الذين يهوون بري	תבעי זכותי	qui querunt iuſtitiam meam,
وليقولوا في كل حين	ויימרון תדירא	& dicant continenter
عظيم هو الرب الذين	יסגי יקרא דיי דרעי	magnificetur gloria DEI, qui vult
يريدون سلامة عبده	שלמא דעבדיה :	pacem ſerui ſui.
لساني يتلو	ולישני תרגין	Et lingua mea meditabitur
عدلك وتمجيدك	צדקתך כולא יומא	iuſtitiam tuam, tota die

תְּהִלָּתֶךָ׃	Laudem tuam.	laudem tuam.	τὸν ἔπαινόν σου.
לו לַמְנַצֵּחַ	XXXVI. Ad victoriã.	XXXV. In finem	λέ. Εἰς τὸ τέλος
לְעֶבֶד־יְהוָה לְדָוִד.	Serui DEI Dauidis.	ſeruo domini Dauid.	τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαβίδ.
נְאֻם־פֶּשַׁע לָרָשָׁע	Dictum ſceleris impio	Dixit iniuſtus vt delinquat	Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν
בְּקֶרֶב לִבּוֹ אֵין־פַּחַד	A.i medio cõdis mi ñ tior B	in ſemetipſo, non eſt timor	ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος
אֱלֹהִים לְנֶגֶד עֵינָיו	Dei ante oculos eius.	Dei ante oculos eius.	θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
כִּי־הֶחֱלִיק אֵלָיו	Quia blande egit adũſus eũ	Quoniã doloſe egit ĩ cõſpectu	Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον
בְּעֵינָיו לִמְצֹא	ĩ oculis eius, vt ĩueniret (ba	eius vt inueniatur	αὐτοῦ, τοῦ εὑρεῖν
עֲוֹנוֹ לִשְׂנֹא׃ דִּבְרֵי־	iniqtatẽ eio ad odiẽdũ Ver(	iniquitas eius ad odium. Verba	τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι. Τὰ ῥήματα
פִּיו אָוֶן וּמִרְמָה	oris eius iniquitas & dolus,	oris eius iniquitas & dolus,	τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος,
חָדַל לְהַשְׂכִּיל	ceſſauit cogitare vt	noluit intelligere vt	οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ
לְהֵיטִיב׃ אָוֶן יַחְשֹׁב	bñ oparet. Iniqtatẽ cogitat	bñ ageret. Iniqtatẽ meditatus	ἀγαθῦναι. Ἀνομίαν διελογίσατο,
עַל־מִשְׁכָּבוֹ יִתְיַצֵּב	in cubili ſuo, ſtabit	eſt in cubili ſuo, aſtitit	ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ, παρέστη
עַל־דֶּרֶךְ לֹא־טוֹב רָע	in via non bona, malum	omni vie non bone, maliciam	πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ, κακίᾳ δὲ
לֹא יִמְאָס׃ יְהוָה	non abiecit. DEVS	autem non odiuit. Domine	οὐ προσώχθισε. Κύριε
בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ	in celo miſericordia tua,	in celo miſericordia tua,	ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου,
אֱמוּנָתְךָ עַד־שְׁחָקִים	fides tua vſq; ad nubes.	& veritas tua vſq; ad nubes.	καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν.
צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל	Iuſtitia tua q̃ſi mõtes Dei,	Iuſtitia tua ſicut montes Dei,	Ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη θεοῦ,
מִשְׁפָּטֶךָ תְּהוֹם	& iudicia tua abyſſus	iudicia tua abyſſus	τὰ κρίματά σου, ἄβυσσος
רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה •	multa, homines & iumenta	multa. Homines & iumenta	πολλή. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη
תוֹשִׁיעַ יְהוָה	ſaluabis DEVS.	ſaluabis domine, (cordiã tuã	σώσεις κύριε,
מַה־יָּקָר חַסְדְּךָ	Quã prioſa ẽ miſcõdia tua	quẽadmodũ multiplicaſti miſi(	ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου
אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם	Deus, & filii Adam	Deus. Filii autem hominum,	ὁ θεός. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων
בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן	ĩ vmbra alarũ tuarũ ſpabunt.	ĩ tegmine alarũ tuarũ ſperabũt.	ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι.
יִרְוְיֻן מִדֶּשֶׁן	Saturabũtur de pinguedine	Inebriabũt ab vbertate (tis tue	Μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος
בֵּיתֶךָ וְנַחַל עֲדָנֶיךָ	do. tue, & torrẽtẽ dliciarũ tuarũ	domus tue, & torrẽte volupta(	οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου
תַשְׁקֵם׃ כִּי־עִמְּךָ מְקוֹר	potabis eos. Q̃m tecũ ẽ fõs. C	potabis eos. Q̃m apud te ẽ fons	ποτιεῖς αὐτούς. Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ
חַיִּים בְּאוֹרְךָ	vite, in lumine tuo	vite, & in lumine tuo	ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου
נִרְאֶה־אוֹר׃	videbimus lum. (entibo te,	videbimus lumen. (bus te,	ὀψόμεθα φῶς.
מְשֹׁךְ חַסְדְּךָ לְיֹדְעֶיךָ	Imptire miſericordiã tuã ſci(	Pretẽde miſericordiã tuã ſcienti(	Παράτεινον τὸ ἔλεός σου, τοῖς γινώσκουσί σε
וְצִדְקָתְךָ לְיִשְׁרֵי־לֵב׃	& iuſtitiã tuam rectis corde.	& iuſtitiã tuã his q̃ recto ſũt cõde,	καὶ τὴν δικαιοσύνην σου, τοῖς εὐθέσι τῇ
אַל־תְּבוֹאֵנִי רֶגֶל	Ne veniat mihi pes	Non veniat mihi pes	καρδίᾳ. Μὴ ἐλθέτω μοι ποὺς
גַּאֲוָה וְיַד־רְשָׁעִים	ſuperbie, & manus impiorũ	ſuperbie, & manus peccatoris	ὑπερηφανίας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλοῦ
אַל־תְּנִדֵנִי׃	ne me cõmoueat.	non moueat me.	μὴ σαλεύσαι με.
שָׁם נָפְלוּ פֹּעֲלֵי	Ibi ceciderunt operantes	Ibi ceciderunt qui operantur	Ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
אָוֶן דֹּחוּ וְלֹא־	iniqtatẽ, expulſi ſunt & non	iniquitatem, expulſi ſunt nec	τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ
יָכְלוּ קוּם׃	potuerunt ſurgere.	potuerunt ſtare.	μὴ δύνωνται στῆναι.
לו לְדָוִד	XXXVII. Dauidis.	XXXVI. pſ. ipſi Dauid.	λς́. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אַל־תִּתְחַר בַּמְּרֵעִים	Ne ſequaris malignos,	Aleph Noli emulari ĩ malignã(	Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις
וְאַל־תְּקַנֵּא בְּעֹשֵׂי	neq; emuleris facientes	neq; zelaueris faciẽtes (tibus,	μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας
עַוְלָה׃	iniquitatem.	iniquitatem.	τὴν ἀνομίαν.

النهار كله ✿	תושבחתך	laudem tuam.
المزمور	לשבחא	XXXVI. In laudem,
الخامس والثلثون	לעבדא דיי לדוד:	ſerui DEI Dauidis.
قال الجاهل في قلبه	אמר מרדא לחייבא	Dixit ſcelus impio
انه يخطى ✿ اذ ليس	לבביה בקביעות לית	in medio cordis eius,ne
خوف الله امام عينيه ✿	דחלתא דיי לקביל עינוי:	ponat timorem Dei coram oculis eius.
لانه صنع الفش	ארום שעיעית	Quoniam facillimum
قدامه لما وجد	בעינוי למשכח חוביה	in oculis eius,adinuenire culpam eius,
خطيته وابغضها ✿ كلام	למסני אולפנא: מילי	& odio habere doctrinam. Verba
فيه اثم ودغل ✿	פומיה רשעא ונכילו	oris eius impietas & dolus,
لم يحب ان	פסק מלמסכל	abſcidit intellectum a bene
يفهم ليعمل الخير وفكر	לאוטבא: רשעא חשיל	operando. Impietatem cogitat in
بالاثم على مضجعه ووقف	על שוויה יתעתד על	cubili ſuo manet in
في كل طريق غير صالحه	אורחא דלא טבא ביש	via non bona,malitiam
ومن الشر لم يمل ✿ يارب	לא ירחק יי	non proiecit. DEVS
في السما رحمتك	בשמי שמיא טובך	in celis celorum bonitas tua,
وبرك بحقك الى السحاب ✿	הימנותך עד שחקים:	fides tua vſq; ad ethera.
عدلك مثل جبال الله ✿	צדקתך רמא כטוריא	Iuſtitia tua excelſa ſicut montes
احكامك مثل اللجج	תקיפיא ודינך עמיקין	fortes,& iudicia tua profunda
العميقه الناس والبهايم	היך תהומא רבא בני	ſicut abyſſi magne,
انت مخلصهم يارب ✿	נשא ובעירא תפרוק יי	homines & iumenta ſaluabis DEVS.
لقد كثرت رحمتك	כמה יקיר טובך	Quam precioſa miſericordia tua
يا الله ✿ وبنو البشر	יי ובני נשא	Deus,homines autem
بظلال كنفك يستترون ✿	בטלל שכינתך יתרחצון:	in vmbra diuinitatis tue ſperabunt.
ومن نعيم بيتك	יתרוון מן תרבא	Satiabuntur a pinguedine bñdictionis
يشبعون ومن واحي نعمتك	דביתך ומבוע בסימתך	domus tue,& de torrẽte deliciaꝝ tuaꝝ
يشربون ✿ لان ينبوع	תשקינון: מטול דעמך	potabis eos. Quoniam apud te
الحياه عندك ✿ بنورك	טיפי מיין דחיין ברו	ſunt ſtillicidia aque viuẽtis,ĩ ſplẽdore
نعاين النور	יקרך נחמי נהורא:	glorie tue videbimus lumen. (bus te,
ابسط رحمتك على الذين	נגיד טובך על ידעך	Impartire bonitatẽ tuã cognoſcenti(
يعرفونك ✿ وعدلك على	וזכותך על תריצי ליבא	& iuſtitiã tuã his q cogitatiõe recti ſũt.
مستقيمي القلوب لا تغشاني	לא תאתיניני ורגלא	Non veniat mihi pes
ارجل المتعظمين ولا تعزعزني	דגיותנא ואידיהון	ſuperbie,& manus
ايدي الخطاه	דרשיעיא לא תטלטלנני	impiorum non moueat me.
هناك سقط عمال	תמן נפלו עבדי	Ibi ceciderunt operarii
الاثم لانهم ابعدوا فلم	שקר יתדחון ולא	falſitatis,expellantur & non
يستطيعوا القيام ✿	יוספון למיקום:	apponant vt ſurgant.
المزمور السادس والثلثون	לדוד	XXXVII. Dauidis,
لا تحسد الاشرار	לא תתגרי במבאשין	Ne emuleris malignos,
ولا تغاير فاعلي	למיהוי די כותהון ולא	ne ſias ſimilis illis,& non
الاثم ✿	תקנן בעבדי טלומא:	emuleris facientes iniquitatem.

A. Ideſt ut arbitror in corde meo.

B. Proprietas hebrei ſermonis.

C. Quoniam apud te eſt fons uite in lumine tuo uidebimus lumẽ. Libro midras tehilim [illegible] .i. Dixit R. Iochanan. Euenit ut homo, quiſpiam niteretur accendere lucernam nocte, lucerna uero frequenter extinguebatur. Dixit itaq;. Vſqquo fatigabor i opere hoc. Expectabo ortum ſolis,& ambulabo in lumine ſolis. Ita & iſrael oppreſſi ſunt ſeruitute in egypto. Surrexerunt Moiſe & Aharon & liberauerunt eos. Oppreſſi ſunt ſeruitute in Babilonia & liberati ſunt per manus Chananie Miſaelis & Azarie. Iterũ oppreſſi ſunt ſeruitute i edom, & dixerunt uſquequo grauamur ſeruitute, & modo ſeruimus, & modo liberamur. Non querimus amodo qđ illuceſcat nobis caro & ſanguis. S3 Deus ſanctus & benedictus in ſubſtantia ſua. Sicut dictum eſt Deus Deus & illuceſcet nobis.

כִּי כֶחָצִיר	Quoniam ſicut porrum	Quoniam tanquam fenum	Ὅτι ὡσεὶ χόρτος
מְהֵרָה יִמָּלוּ	velociter abſcindentur,	velociter areſcent,	ταχὺ ἀποξηρανθήσονται,
וּכְיֶרֶק	& ſicut viror	& quemadmodum olera	καὶ ὡσεὶ λάχανα
דֶּשֶׁא יִבּוֹלוּן׃	herbe ſiccabuntur	herbarum ciro decident.	χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
בְּטַח בַּיהוָה וַעֲשֵׂה־	Spera in DEO, & fac (cere	Beth Spera in dñо & fac (tis	Ἔλπισον ἐπὶ κῦ καὶ ποίει (ποιμανθήσῃ
טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וּרְעֵה	A. bonũ, ĩhabita trã & paſ(	bõitatẽ, & ĩhabita trã & paſce(	χρηστότητα, καὶ κατασκήνου τὴν γῆν καὶ (
אֱמוּנָה ׃ וְהִתְעַנַּג	B. fide. Delectare	ĩ diuitiis eius. Gimel Delectare	ἐπὶ τῷ πλούτῳ αὐτῆς. Κατατρύφησον
עַל־יְהוָה וְיִתֶּן	in DEO, & dabit	in domino, & dabit	τοῦ κυρίου καὶ δώῃ
לְךָ מִשְׁאֲלֹת לִבֶּךָ	tibi petitiones cordis tui,	tibi petitiones cordis tui.	σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.
גֹּל אֶל־יְהוָה דַּרְכֶּךָ	volue ad DEVM, viam tuã	Reuela domino viam tuam	Ἀποκάλυψον πρὸς κῦ τὴν ὁδόν σου,
וּבְטַח עָלָיו וְהוּא	& confide in eo, & ipſe	& ſpera in eo, & ipſe	καὶ ἔλπισον ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ αὐτὸς
יַעֲשֶׂה ׃ וְהוֹצִיא	faciet. Et educet	faciet. Et educet	ποιήσει. Καὶ ἐξοίσει
כָאוֹר צִדְקֶךָ	ſicut lumen iuſtitiam tuam,	quaſi lumen iuſtitiam tuam.	ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου,
מִשְׁפָּטֶךָ כַּצָּהֳרָיִם׃	& iudiciũ tuũ ſicut meridiẽ.	& iudiciũ tuum tanq̃ meridiẽ,	καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
דּוֹם לַיהוָה	Tace DEO	ſubditus eſto domino	ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ
וְהִתְחוֹלֵל לוֹ אַל־	& expecta eum, ne	& ora eum. Daleth Noli	καὶ ἱκέτευσον αὐτόν. Μὴ
תִּתְחַר בְּמַצְלִיחַ	ſequaris eum qui proficit	emulari in eo qui proſperantur	παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ
דַּרְכּוֹ בְּאִישׁ עֹשֶׂה	in via ſua, virum qui facit	in via ſua, in homine faciente	ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι
מְזִמּוֹת ׃ הֶרֶף מֵאַף	que cogitat. Dimitte iram	iuſtitias. He Define ab ira	παρανομίας. Παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς
וַעֲזֹב חֵמָה אַל־	& relinque furorem, noli	& derelinque furorem, noli	καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν, μὴ
תִּתְחַר אַךְ לְהָרֵעַ׃	ꝑgeĩ poſt illa, vt male facias.	emulari vt maligneris.	παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι.
כִּי מְרֵעִים	Qm̃ q male faciunt (VM,	Quoniam qui malignantur	Ὅτι οἱ πονηρευόμενοι (τὸν κύριον,
יִכָּרֵתוּן וְקוֹיֵ יְהוָה	exſcidẽt expectãtes ãt DE(	extermĩabũt, ſuſtinẽtes ãt dñm	ἐξολοθρευθήσονται, οἱ δὲ ὑπομένοντες (
הֵמָּה יִירְשׁוּ אָרֶץ׃	ĩpſi hereditabunt terram.	ipſi hereditabunt terram.	αὐτοὶ κληρονομήσουσι γῆν.
וְעוֹד מְעַט וְאֵין	Adhuc enim modicum & nõ	Vau Et adhuc puſillum & non	Καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ
רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ	erit impius, & cogitabis	erit peccator, & queres	μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός, καὶ ζητήσεις
עַל־מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ׃	de loco eius & non ſubſiſtet.	locum eius & non inuenies.	τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς.
וַעֲנָוִים יִירְשׁוּ־	Mites autem hereditabunt	Manſueti autem hereditabunt	Οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσι
אֶרֶץ וְהִתְעַנְּגוּ עַל־	terram, & delectabuntur in	terrã, & delectabunt in (uabit	γῆν, καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ
רֹב שָׁלוֹם ׃ זֹמֵם	multitudine pacis. Cogitat	multitudie pacis. Zain Obſer(	πλήθει εἰρήνης. Παρατηρήσεται
רָשָׁע לַצַּדִּיק וְחֹרֵק	impius de iuſto, & frendet	peccator iuſtum, & ſtridebit	ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρύξει
עָלָיו שִׁנָּיו ׃ אֲדֹנָי	adũſ ꝯ eũ dẽtibꝯ ſuis. DEVS	ſuper eum dentibus ſuis. Dñs	ἐπ᾽ αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ὁ δὲ κε
יִשְׂחַק לוֹ כִּי רָאָה	derridebit eum, videns	autẽ irridebit eum, qm̃ ꝑſpicit	ἐκγελάσεται αὐτόν, ὅτι προβλέπει
כִּי־יָבֹא יוֹמוֹ ׃ חֶרֶב	qđ veniet dies eius, Gladiũ	ꝙ vẽiet dies eius. Heth Gladiũ	ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ. Ῥομφαίαν
פָּתְחוּ רְשָׁעִים	euaginauerunt impii,	euaginauerunt peccatores,	ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί,
וְדָרְכוּ קַשְׁתָּם	intenderunt arcum ſuum	intenderunt arcum ſuum.	ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν,
לְהַפִּיל עָנִי	vt cadere faciant egenum,	Vt decipiant pauperem,	Τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν
וְאֶבְיוֹן לִטְבוֹחַ	& pauperem, & interficiant	& inopem, vt trucident	καὶ πένητα, τοῦ σφάξαι
יִשְׁרֵי־דָרֶךְ׃ חַרְבָּם .	rectos in via. Gladius	rectos corde. Gladius	τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. Ἡ ῥομφαία
תָּבוֹא בְלִבָּם	eorũ ingrediatur ĩ cor eoꝝ.	eorum intret in corda ipſorũ,	αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν,
וְקַשְּׁתוֹתָם תִּשָּׁבַרְנָה׃	& arcus eorũ confringãtur.	& arcus eoꝝ confringaẽ. Teth.	καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείη.

Q uoniam finis eorum ſicut
herbe que cito decidit,
& tanquam viriditas herbe
ſubito defluent.
Confide in verbo DEI & fac
bonum, inhabita terram & negocioſus
eſto in fide. Delectare
in DEO & dabit
tibi petitiones cordis tui.
Manifeſta coram DEO vias tuas,
& ſpera in verbo DEI, & ipſe
operabitur. Et educet
ſicut lucem iuſtitiam tuam,
& iudicia tua ſicut meridiem.
Tace coram DEO & expecta eum,
non emuleris impium cuius proſperatᷓ
via, hominem
operantem ſm̃ conſilia peccatorum
Dimite iram
& relinque furorem, ne
emulatus fueris vt nequiter facias.
Q m̃ q nequiter agũt exterminabunᷓ,
& qui confidunt in verbo DEI,
ipſi hereditabunt terram.
Et adhuc modicum & non
erit peccator, & queres
de loco eius & non erit.
Et mites hereditabunt
terram, & delectabuntur in
multa pace. Cogitat
pctõr malũ aduerſus iuſtũ, & ſtridebit
ſuper eum dentibus ſuis. DEVS autẽ
illudet eum, quoniam proſpicit
diem flagelli ſui.
Gladium euaginauerunt peccatores
tetenderunt arcum ſuum
vt interficiant egenos & pauperes,
& ad decollandum rectos
in via. Gladius eorum
penetret in cor eorum,
& arcus eorum confringantur.

A. Et fac bonum Libro midras tehilim אין טוב אלא תשובה שנ׳ כל תשא עון וקח טוב .i. Nõ aliud bonũ hoc loco ſignificat quã penitentia. Sicut dictũ eſt. Ne imputes mihi iniquitatem, ſed accipe, tob. i. bonum.

B. Hebreũ verbum, eque fidem ſicut diuitias ſignificat, quo datur intelligi diuitias in hoc mundo eſſe fidem Dei. Qui enim fide caret pauperrimus & miſer eſt.

טוב מעט לצדיק	Melius eſt parum iuſto,	Melius eſt modicum iuſto,	Κρέσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ,
מהמון רשעים	quam diuitie peccatorum	ſuper diuitias peccatorum	ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν
רבים׃ כי זרועות	multe. Quoniam brachia	multas. Quoniam brachia	πολύν. Ὅτι βραχίονες
רשעים תשברנה	impiorum confringentur,	peccatorum conterentur,	ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται,
וסומך צדיקים	ſubleuat autem iuſtos	confirmat autem iuſtos	ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους
יהוה׃ יודע יהוה	DEVS. Nouit DEVS	dominus. Ioth Nouit dominus	ὁ κύριος. Γινώσκει κύριος
ימי תמימם	dies perfectorum,	dies immaculatorum,	τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων,
ונחלתם לעולם	& hereditas eorum eterna	& hereditas eorum in eternum	καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν, εἰς αἰῶνα
תהיה׃ לא יבשו	erit. Non confundentur	erit. Non confundentur	ἔσται. Οὐ καταισχυνθήσονται
בעת רעה ובימי	in tempore malo, & ĩ diebus	in tempore malo, & in diebus	ἐν καιρῷ πονηρῷ, καὶ ἐν ἡμέραις
רעבון ישבעו׃ כי	famis ſaturabuntur, Quia	famis ſaturabuntur, quia	λιμοῦ, χορτασθήσονται, ὅτι
רשעים	impii	peccatores	οἱ ἁμαρτωλοὶ
יאבדו	peribunt	peribunt.	ἀπολοῦνται.
ואיבי	& inimici	Caph Inimici vero	Οἱ δὲ ἐχθροὶ
יהוה	DEI	domini, (exaltati,	τοῦ κυρίου,
כיקר כרים	ſicut pretioſiora arietũ, A.	mox vt honorificati fuerint &(	ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς
כלו בעשן	cõſumenẽ ſic̃ fumus (& nõ	deficientes quẽadmodũ fumus	καὶ ὑψωθῆναι, ἐκλείποντες, ὡσεὶ καπνὸς
כלו׃ לוה רשע ולא	ɔſumiẽ. Mutuo accipit ĩpiɔ(	deficient. Mutuabiẽ pctõr & nõ	ἐξέλιπον. Δανείζεται ὁ ἁμαρτωλός, καὶ οὐκ
ישלם וצדיק חונן	reddit, Iuſtus miſeretur	ſoluet, Iuſtus ãt miſeẽ (cẽreſci	ἀποτίσει, ὁ δὲ δίκαιος, οἰκτείρει
ונותן׃ כי מברכיו	& tribuit. Quia bñdicẽtes ei	& tribuet. Lamech Quia bñdi(	καὶ δίδωσιν. Ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν
ירשו ארץ ומקלליו	hẽditabũt terrã, & q maledi(	hẽditabũt trã, maledicẽte ſãt ei	κληρονομήσουσι γῆν, οἱ δὲ καταρώμενοι
יכרתו׃ מיהוה	interibunt. A DEO (cũt ei	diſperibunt. Mem Apud dñm	ἐξολοθρευθήσονται. Παρὰ κυρίου (αὐτοῦ,
מצעדי גבר כוננו	greſſus viri firmabuntur,	greſſus hominis dirigetur,	τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
ודרכו יחפץ׃ כי	& viam eius volet. Cum	& viam eius volet. Cum	καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει σφόδρα. Ὅταν
יפל לא יוטל כי	ceciderit non allidetur, quia	ceciderit non collidetur, quia	πέσῃ οὐ ταραχθήσεται, ὅτι
יהוה סומך ידו׃	DEVS ſuſtẽtat manũ eius.	dominus ſupponit manũ ſuam.	κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ.
נער הייתי גם	Puer fui &	Nun Iunior fui etenim	Νεώτερος ἐγενόμην, καὶ γὰρ
זקנתי ולא ראיתי	ſenui, & non vidi	ſenui, & non vidi	ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον
צדיק נעזב	iuſtum derelictum,	iuſtum derelictum,	δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον,
וזרעו מבקש לחם׃	neq̃ ſemẽ eius querẽs panẽ.	nec ſemen eius querẽs panem.	οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους.
כל היום חונן	Tota die miſeretur	Samech Tota die miſeretur	Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ
ומלוה וזרעו	& cõmodat, & ſemen eius	& cõmodat, & ſemen illius	καὶ δανείζει ὁ δίκαιος, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
לברכה׃ סור מרע	ĩ bñdictione. Recede a malo	ĩ bñdictiõe erit. Declina a malo	εἰς εὐλογίαν ἔσται. Ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ,
ועשה טוב ושכן	& fac bonum, & inhabita	& fac bonum, & inhabita	καὶ ποίησον ἀγαθόν, καὶ κατασκήνου
לעולם׃ כי יהוה	ĩ ſempiterno. Quia DEVS	in ſeculum ſeculi. Quia dñs	εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Ὅτι κύριος
אהב משפט ולא	diligit iudicium, & non	amat iudicium, & non	ἀγαπᾷ κρίσιν, καὶ οὐκ (χθήσονται,
יעזב את חסידיו	derelinquet miſicordes ſuos,	derelinquet ſanctos ſuos,	ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, (ἐκδιω
לעולם נשמרו	in eternum cuſtoditi ſunt,	in eternum conſeruabuntur.	εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται. Ἄνομοι δὲ
וזרע רשעים נכרת׃	& ſemen impiorum peribit.	Ain Iniuſti puniẽt, & ſemẽ ĩpi(	καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσεται.
צדיקים ירשו	Iuſti hereditabunt	Iuſti aũt hẽditabũt (orũ pibit.	Δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι (αἰῶνος
ארץ וישכנו לעד	terrã, & habitabũt in ſeculũ	terrã, & inhabitabũt ĩ ſclm ſcli	γῆν, καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα

الخير اليسير للصديق	טב קדם יי זעירות צדיקי	Melius coram DEO modicum iuſti,
افضل من كثرة غنا	מן כנפת רשיעין	quam diuitie peccatorum
الخطاة لان سواعد	סגיעין: ארום דרען	multe. Quoniam brachia
الخطاة تنكسر	דרשיעיא יתברון	impiorum confringentur,
والرب يحفظ الابرار	וסעיד צדיקיא	roborabit autem iuſtos
الرب يعرف	יי: ידיען קדם יי	Deus. Cogniti ſunt apud DEVM
ايام صديقيه	יומיהון דשלמי	dies perfectorum,
التي لا عيب فيها ميراثهم	ואחסנתהון לעלם	& hereditas eorum in eternum
دايم الى الابد لا يخزون	תהי: לא יבהתון	erit. Non confundentur
في زمان سوء وفي ايام	בעדן בישתא וביומי	in tempore malo, & in diebus
المجاعة يشبعون لان	אולצנא ישבעון: מטול	famis ſaturabuntur. Quoniam
الاثمة	דרשיעיא יבדון ובעלי	impii peribunt, & patroni
يبيدون	דבבא דיי היך יקר	inimicitie DEI ſicut gloria
اعدا	פלגיסין דמן אכל	veruecum, qui cibo
الرب حين يرتفعون	מתפטמין וסופיהון	impinguantur, & finis eorum
ويتمجدون يذهبون	מתנכסין היכנא רשיעי	decollatio. Sic impii
ومثل الدخان يضمحلون	יסופון ובתנן גיהנם	confundentur, & in fumo gehenne
الفاجر يقترض ولا	יתגמרון: יזיף רשיעא	cõſumentur. Mutuabit peccator & nõ
يوفي واما البار فيترأف	ולא פרע וצדיקיא מרחים	reddet, iuſtus autem miſerebitur
ويعطي لان مباركيه	ויהיב דמתברכין במימריה	& donabit. Propterea q bñdicẽt ĩ ũbo
يرثون الارض وملعونيه	ירתון ארעא ומתלטטין	eius hereditabũt terrã, & q maledicẽt
يستاصلون. الرب	במומתיה ישתיצון: מן קדם	in iureiurãdo eius pibũt. A pñtia
يقوم خطوات الانسان	יי פסיעותיה דגברא	DEI greſſus hominis
ويهديه طريقه ان	מתקנן וארחיה יתרעי:	dirigentur & viam eius volet.
سقط البار لم ينجرع لان	ארו יפול מרע ולא ימות	Et ſi ceciderit in ĩfirmitate nõ moriet.
الرب ماسك بيده	מטול דיי סעיד בידיה:	Quoniã Deus ſuſtinet eum manu ſua.
كنت صبيا وقد شخت	טלי הויתי ברם סיבית	Puer fui & nunc ſenui,
لم ار	ולא חמית צדיקא שביקא	& non vidi iuſtum derelictum,
صديقا رفضه	ובנוי תבען	nec filios eius querentes
الله ولا ذريته طالبة	לחמא מחוסרנא:	panem propter inopiam.
خبزا النهار كله يرحم	מן בגלל דכל יומא	Quoniam tota die
ويقرض ونسله يكون	חאים ומוזיף וזרעיה	miſeretur & cõmodat, & ſemen eius
مباركا ابعد من الشر	לברכתא: עדי מביש	in benedictione. Recede a malo
واصنع الخير واسكن	ועביד טב ושרי	& operare bonum, & dominaberis
الى الابد لان الرب	לעלמא: מטול דיי	in ſempiternum. Quoniam Deus
يحب العدل ولا	רחים דינא לא ישבוק	amat iudicium, & non deſeret
يضيع اتقياه يحفظهم	ית חסידוי	miſericordes ſuos,
الى الابد الاثمة يهلكون	לעלם מינטרין ובניהון	in eternum cuſtodientur, & filii
نسل الخطاة يستاصلون	דרשיעיא ישתיצון:	impiorum peribunt.
واما الصديقون فيرثون	צדיקיא יחסנון ארעא	Iuſti hereditabunt terram
الارض ويسكنون فيها الى	וישרון לעלמין	& inhabitabunt in ſecula

A, Precioſus in arietibus & ueruecibus eſt pinguedo.

בַּעֲצָמַי מִפְּנֵי	in oſſibus meis a facie	oſſibus meis a facie (mee	ἐν τοῖς ὀστέοις μου, ἀπὸ προσώπου
חַטָּאתִי׃ כִּי עֲוֺנֹתַי	pctī mei. Quia iniqtates m̄e	pctōrū meorū. Q̄m̄ iniqtates(	τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅτι αἱ ἀνομίαι μου
עָבְרוּ רֹאשִׁי כְּמַשָּׂא	trāſieſt caput meū, q̄ſi onus	ſupgreſſe ſt caput m̄ū, & ſic onꝰ	ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου, ὡσεὶ φορτίον
כָבֵד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי׃	graue aggrauate ſūt ſup me	graue grauate ſunt ſuper me.	βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ᾽ ἐμέ.
הִבְאִישׁוּ נָמַקּוּ	Cōputruerūt & euanuerūt	Putruerunt & corrupte ſunt	Προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν
חַבּוּרֹתָי מִפְּנֵי	cicatrices mee, a facie	cicatrices mee, a facie	οἱ μώλωπές μου, ἀπὸ προσώπου
אִוַּלְתִּי׃ נַעֲוֵיתִי	inſipiētie mee. Afflictus ſum	inſipientie mee. Miſer factus	τῆς ἀφροσύνης μου. Ἐταλαιπώρησα
שַׁחֹתִי עַד מְאֹד כָּל־	& icuruatus ſum nimis, tota	ſū & curuatꝰ ſū vſq; ī finē, tota	καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους, ὅλην
הַיּוֹם קֹדֵר הִלָּכְתִּי׃	die merens ambulaui.	die contriſtatus ingrediebar.	τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.
כִּי כְסָלַי מָלְאוּ	Q̄m̄ lumbi mei impleti ſunt	Quoniā lumbi mei īpleti ſunt	Ὅτι αἱ ψόαι μου ἐπλήσθησαν
נִקְלֶה וְאֵין מְתֹם	ignominia, & non eſt ſanitas	illuſionibus, & non eſt ſanitas	ἐμπαιγμάτων καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις
בִּבְשָׂרִי׃ נְפוּגוֹתִי	in carne mea. Andus fui	in carne mea. Afflictus ſum *	ἐν τῇ σαρκί μου. Ἐκακώθην
וְנִדְכֵּיתִי עַד מְאֹד	& afflictus ſum nimis,	& humiliatus ſum nimis,	καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
שָׁאַגְתִּי מִנַּהֲמַת לִבִּי׃	rugiebā a gēitu cordis mei.	rugiebā a gemitu cordis mei.	ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.
אֲדֹנָי נֶגְדְּךָ כָל־	Dn̄e in conſpectu tuo omne	Domine ante te omne	Κύριε ἐναντίον σου πᾶσα
תַּאֲוָתִי וְאַנְחָתִי	deſideriū meū, & gēitꝰ m̄us	deſideriū meū, & gemitus meus	ἡ ἐπιθυμία μου καὶ ὁ στεναγμός
מִמְּךָ לֹא נִסְתָּרָה׃	a te non eſt abſcōditus. (me	a te nō eſt abſcōditus. (liqt me	μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβη.
לִבִּי סְחַרְחַר עֲזָבַנִי	Cor meū circuībat, d̄reliqt(	Cor meū ɔturbatū ē ī me dere(	Ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέ με
כֹחִי וְאוֹר עֵינַי	fortitudo mea, & lux oc̄lorꝫ(	virtus mea, & lum̄ oc̄lorꝫ meorꝫ	ἡ ἰσχύς μου, καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου,
גַּם הֵם אֵין אִתִּי׃	ēt ipſa nō eſt mecū. (meorꝫ,	& ipſū nō eſt mecū. (uerſū me	καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστι μετ᾽ ἐμοῦ.
אֹהֲבַי וְרֵעַי מִנֶּגֶד	Cari mei & amici mei e ɨgiōe	Amici mei & proximi mei, ad(	Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου, ἐξεναντίας
נִגְעִי יַעֲמֹדוּ	plage mee manſerunt,	appropinquauerūt & ſteterūt.	μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν.
וּקְרוֹבַי מֵרָחֹק	& vicini mei a longe	Et qui iuxta me erant de longe	Καὶ οἱ ἔγγιστά μου, ἀπὸ μακρόθεν
עָמָדוּ׃ וַיְנַקְשׁוּ	ſteterunt. Et irruebant	ſteterunt & vim faciebant qui	ἔστησαν, καὶ ἐξεβιάζοντο,
מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי	querentes aīam meā, (bāt	querebant animam meam.	οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου.
וְדֹרְשֵׁי רָעָתִי דִּבְּרוּ	& veſtigātes mala mihi q̄te(	Et q ingrebāt mala mihi locuti	Καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι, ἐλάλησαν
הַוּוֹת וּמִרְמוֹת כָּל־	peruerſitates, & dolos tota	ſunt vanitates, & dolos tota die	ματαιότητας, καὶ δολιότητας ὅλην
הַיּוֹם יֶהְגּוּ׃ וַאֲנִי	die meditabantūr. Ego autē	meditabantur. Ego autem	τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν. Ἐγὼ δὲ
כְחֵרֵשׁ לֹא אֶשְׁמָע	quaſi ſurdus non audiebam,	tanq̄ ſurdus non audiebam,	ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον,
וּכְאִלֵּם לֹא יִפְתַּח	& quaſi mutus non aperiens	& ſicut mutus non aperiens	καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων (ἄνθρωπος
פִּיו׃ וָאֱהִי כְּאִישׁ	os ſuum. Et erā quaſi homo,	os ſuū. Et factus ſum ſicut homo	τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄν(
אֲשֶׁר לֹא שֹׁמֵעַ וְאֵין	qui non audit, & non habet	non audiens, & non habens	οὐκ ἀκούων, καὶ οὐκ ἔχων
בְּפִיו תּוֹכָחוֹת׃ כִּי לְךָ	ī ore ſuo redargutōes. Te.n.	ī ore ſuo redargutōes. Q̄m̄ ī te	ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς. Ὅτι ἐπὶ
יְהוָה הוֹחָלְתִּי אַתָּה	DEVS expectabā, tu vero	domine ſperaui, tu	σοὶ κύριε ἤλπισα, σὺ
תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהָי׃	rn̄debis DEVS deus meus.	exaudies me domīe deus meus.	εἰσακούσῃ κύριε ὁ θεός μου.
כִּי אָמַרְתִּי פֶּן	Quia dixi ne forte (rint	Quia dixi neq̄ñ (& dū ɔmouēt	Ὅτι εἶπον, μήποτε (λευθῆναι
יִשְׂמְחוּ לִי בְּמוֹט	īſultēt mihi, & cū vacillaue(	ſupgaudeāt mihi inimici mei, (	ἐπιχαρῶσί μοι οἱ ἐχθροί μου, καὶ ἐν τῷ σα(
רַגְלִי עָלַי הִגְדִּילוּ׃	pedes mei ſr me magnificēt.	pedes m̄i ſr me magna locuti ſt.	πόδας μου, ἐπ᾽ ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν.
כִּי אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן	Quia ego ad fracturā patɔ(	Q̄m̄ ego ī flagella paratus ſū,	Ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος,
וּמַכְאוֹבִי נֶגְדִּי	& dolor m̄us cōtra me ē (ſū,	& dolor meus in cōſpectu meo	καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου
תָמִיד׃ כִּי עֲוֺנִי	ſemper. Quia iniqtatē meā	ſemper. Q̄m̄ iniquitatē meam	ἐστὶ διαπαντός. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου

راحة من اجل	בגרמי מן קדם	in oſſibus meis ab aſpectu
خطيتي ٭ لان ذنوبي	חובי ׃ ארום חובי	peccati mei. Quoniam iniqtates mee,
علت راسي ٭ ومثل الحمل	עברו על רישי היך	tranſierunt ſuper caput meum, q̃aſi
الثقيل اثقلتني ٭	כמטול יקר יקרו מני ׃	onus graue aggrauate ſunt ſuper me.
نتنت وتحنت	סריאו יתמסיו	Computruerunt & tabuerunt
جراحي من اجل	הלבשושי מן קדם	cicatrices mee ab aſpectu
جهلي ٭ شقيت	טפשותי ׃ עקמית	ignorantie mee. Recuruus factus ſum
وانحنيت الى الدهر ٭ مشيت	שחית עד לחדא כל	& inclinatus vſq; in ſummum tota
يومي كله كيبا	יומא חביך הליכית	die incedebam triſtis.
لان نفسي مملوه هزا	ארום כיסלי איתמליין	Quoniam lumbi mei impleti ſunt
وليس لجسدي راحه شقيت	קדיחותא ולית אסו	illuſionibus, & non eſt ſanitas
واتضعت جدا ٭	בגושמי ׃ פגיית	in corpore meo. Afflictus ſum
صرخت من	ואתמכיית עד לחדא	& humiliatus ſum nimis,
تنهد قلبي	רגישית מנהמות דלבי	mugiebam a tumultu cordis mei.
شهواتي كلها بين يديك	יי לקבלך כל	Deus coram te omne
يارب ٭ وسري	רגגתי ותינחתי מינך	deſiderium meum, & ſuſpiria mea a te
عندك لم يخف قلق	לא איתכסיאת ׃	non ſunt abſcondita.
قلبي وزالت عني	לבי אסתחרר שבקני	Cor meum horruit, dereliquit me
قوتي ٭ ولم اجد لعيني	חילי ונהור עיני	virtus mea, & lumen oculorum meorũ
نوما ٭	ברם אנון לית עמי ׃	etiam ipſum non eſt mecum.
احبابي واقاربي اقتربوا	רחמי וחברי	Amatores mei & proximi mei
مني ووقفوا بحذائي ٭	מקביל מכתשי קמו	e regione vulneris mei ſteterunt,
والغريبون الي وقفوا	וקריבי מרחיק	propinqui vero mei de longe
بعيدا مني ملتمسوا	קימין ׃ ועבדין	ſteterunt. Er fecerunt
نفسي كلموا ٭	פחין תבעי נפשי	laqueos, querentes animam meam,
المريدون بي الشر تكلموا	ובעי בישתי מלילו	& querentes malum mihi, locuti ſunt
بالبا كل ٭ النهار كله	שיקרא ונכילא כל	mendacia, & dolos quotidie
يرددون شرهم صرت	יומא מרגנין ׃ ואנא	cogitauerunt. Sed ego
كالاصم الذي لا يسمع	היך חרשא לא אשמע	veluti ſurdus non audiebam,
ومثل الاخرس	והיך אלמנא דלא פתיח	& ſicut mutus non aperiens
الذي لا ينطق ٭ وكالرجل	פומיה ואהוי היך גבר דלא	os ſuum. Et fui ſicut vir non
الذي لا سمع له ولا	שמע מעלמא ולא איתי	audiens a ſeculo, & non habens
عطه في فيه ٭ توكلت	בפומיה מכסנותא ׃ מטול	in ore ſuo redargutiones. Quoniam
عليك يارب وانت	דקדמך יי צליית אנת	coram te DEVS oraui, tu
تستجيب لي يارب والهي	תקביל יי אלהי ׃	exaudies DEVS Deus meus.
لاني قلت لكيلا	מטול דאמרית דלמא	Quia dixi ne forte
تسر بي اعدائي وعند ذلك	יחדון עלי כיר איזדעזעא	ſupgaudeant mihi, & dũ vacillauerint
رجلي عظموا القول علي	רינלי עלי איתרברבו ׃	pedes mei ſupet me magnificentur.
وانا استعددت للضرب ٭	מטול דאנא לתברא	Quoniam ego ad percuſſiones
وحزني امامي كل ٭	מתקן וכיבי לקבלי	paratus ſum, & dolot meus coram me
حين لاني ٭ اعترف	תדירא ׃ מטול דחובי	continue. Quoniam peccatum meum

Digitized by Google

אַגִּיד אֶדְאַג	annuncio, ſollicitus	annunciabo, cogitabo	ἐγὼ ἀναγγελῶ, καὶ μεριμνήσω
מֵחַטָּאתִי׃ וְאֹיְבַי	ꝑ peccato meo. Inimici aũt	pro peccato meo. Inimici autē	ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου. Οἱ δ' ἐχθροί μου
חַיִּים עָצֵמוּ וְרַבּוּ	mei viuētes ɔfortati ſũt, & mlſ(	mei viuũt & ɔfirmati ſũt ſup me,(	ζῶσι, καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ. καὶ ἐπλη(
שֹׂנְאַי שָׁקֶר׃	odiētes me mēdaciũ. (tipli. ſũt	ſũt q oderũt me iniq, (& mltiplica.	οἱ μισοῦντές με ἀδίκως. (θύνθησαν
וּמְשַׁלְּמֵי רָעָה תַּחַת	Et qui reddunt malum pro	Qui retribuunt mala pro	Οἱ ἀνταποδιδόντες με κακὰ ἀντὶ
טוֹבָה יִשְׂטְנוּנִי	bono aduerſabantur mihi,	bonis detrahebant mihi,	ἀγαθῶν, ἐνδιέβαλλόν με,
תַּחַת רָדוּפִי טוֹב׃	quia ſequebar bonum.	quoniam ſequebar bonitatem.	ἐπεὶ κατεδίωκον ἀγαθωσύνην.
אַל־תַּעַזְבֵנִי יְהוָה	Ne derelinquas me DEVS	Ne derelinquas me domine	Μὴ ἐγκαταλίπῃς με κύριε
אֱלֹהַי אַל־תִּרְחַק	deus meus, ne elongeris	deus meus, ne diſceſſeris	ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς
מִמֶּנִּי׃ חוּשָׁה	a me. Feſtina	a me. Intende	ἀπ' ἐμοῦ. Πρόσχες
לְעֶזְרָתִי אֲדֹנָי	in auxilium meum, Deus	in adiutorium meum, domine	εἰς τὴν βοήθειάν μου, κύριε
תְּשׁוּעָתִי׃	ſalutis mee.	deus ſalutis mee.	τῆς σωτηρίας μου.
לט לַמְנַצֵּחַ	XXXIX, Ad victoriā,	XXXVIII. In finē	λη'. Εἰς τὸ τέλος
לִידוּתוּן	A. Idiutũ. i. iſtrumētum muſices	pro idytum	τῷ Ἰδιθοὺμ
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis.	canticum Dauid.	ᾠδὴ τῷ Δαβίδ.
אָמַרְתִּי אֶשְׁמְרָה	Dixi cuſtodiam	Dixi cuſtodiam	Εἶπα, φυλάξω
דְרָכַי מֵחֲטוֹא	vias meas, a peccando	vias meas, & non delinquam	τὰς ὁδούς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν
בִלְשׁוֹנִי אֶשְׁמְרָה	B. in lingua mea, cuſtodiā	in lingua mea. Poſui ori meo	με ἐν γλώσσῃ μου. Ἐθέμην
לְפִי מַחְסוֹם בְּעֹד	os meum fiſcella donec eſt	cuſtodiam cum conſiſteret	τῷ στόματί μου φυλακήν, ἐν τῷ συστῆναι
רָשָׁע לְנֶגְדִּי׃	impius contra me.	peccator aduerſum me.	τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה	Obmutui ſilentio,	Obmutui & humiliatus ſum	Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην
הֶחֱשֵׁיתִי מִטּוֹב	tacui de bono,	& ſilui a bonis	καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν,
וּכְאֵבִי נֶעְכָּר׃	& dolor meus ɔturbatus eſt.	& dolor meus renouatus eſt,	καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.
חַם־לִבִּי בְּקִרְבִּי	Incaluit cor meũ ī medio mĩ	Concaluit cor meum intra me,	Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου,
בַּהֲגִיגִי תִבְעַר	ī meditatiōe mea īcēſus ſum	& ī meditatiōe mea exardeſcet	καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται
אֵשׁ דִּבַּרְתִּי בִּלְשׁוֹנִי׃	igni, locutus ſũ ī lĩgua mea.	ignis. Locutus ſũ ī lingua mea,	πῦρ. Ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου,
הוֹדִיעֵנִי יְהוָה קִצִּי	Oſtēde mihi DEVS (oꝝ q̄ta	notũ fac dñe (rũ meoꝝ qs eſt,	γνώρισόν μοι κύριε (ρῶν μου τίς
וּמִדַּת יָמַי מַה הִיא	finē meũ, & mēſurā dieꝝ me(	mihi finē meũ. Et numerũ die(	τὸ πέρας μου. Καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμε(
אֵדְעָה מֶה חָדֵל אָנִי׃	ſit vt ſciā, qñ dficiā ego. Ecce	vt ſciam quid deſit mihi. Ecce	ἐστιν, ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ. Ἰδοὺ
הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתָּה	C. exigue mēſu. poſu. di. mos	mēſurabiles poſuiſti dies meos,	παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου.
יָמַי וְחֶלְדִּי כְאַיִן נֶגְדֶּךָ	& tps meũ q̄ſi ñ ſit ī ɔſpe. tuo	& ſubſtātia mea tāq̄ nihilũ añ te.	καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου.
אַךְ כָּל־הֶבֶל כָּל־	Verũtñ oīa vanitas, omnis	Verũtñ vniuerſa vanitas, oīs	Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς
אָדָם נִצָּב	homo ſtans	homo viuens.	ἄνθρωπος ζῶν,
סֶלָה׃ אַךְ־בְּצֶלֶם	ſemp. Tñ in imagine D.	Veruntamen in imagine	Διάψαλμα. Μέντοιγε ἐν εἰκόνι
יִתְהַלֶּךְ־אִישׁ אַךְ־	ambulat vir, tantum	pertranſit homo. ſed &	διαπορεύεται ἄνθρωπος, πλὴν
הֶבֶל יֶהֱמָיוּן יִצְבֹּר	fruſtra conturbat̃, cōgregat	fruſtra conturbat̃. Theſaurizat	μάτην ταράσσονται. Θησαυρίζει
וְלֹא־יֵדַע מִי־אֹסְפָם׃	& ignorat quis colligat ea.	& ignorat cui congregabit ea.	καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.
וְעַתָּה מַה־קִּוִּיתִי	Nunc ergo quid expecto	Et nũc que eſt expectatio mea,	καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου, οὐχὶ
אֲדֹנָי תּוֹחַלְתִּי לְךָ	domine, preſtolatio mea tu	nōne dñs & ſubſtātia mea apd̃ te	κύριος, καὶ ἡ ὑπόστασίς μου, παρὰ σοῦ
הִיא׃ מִכָּל־פְּשָׁעַי	es. Ab oībus iniq̄tatibꝰ meis	eſt. Ab omnibus iniq̄tatis meis	ἐστιν. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου,
הַצִּילֵנִי חֶרְפַּת	libera me, opprobrium	erue me opprobrium	ῥῦσαί με, ὄνειδος

بذنبي واهتم	אתני אתייצף	narrabo dubitabundus
بخطيتي ۞ اعدايا	מן חטאי ובעיל דבב,	pp peccatũ meũ. Pſoni inimicitie mee
احيا واعزمني ۞ كثر من	על מאן קיימין איתגברו	validi permanent, conforrati ſunt
يشانيني كلما الذين جرونني	וסגין סנאי על שקרא :	& multiplicati q me odeñt ſr mẽdacio.
على الخير شرا مكروابي	ופרעין בישא חולף	Qui reddunt malum pro
لاني كلبد البر كرحوني انا	טבתא סטנן לי	bono, oderunt me,
الحبيب كالميد المرذول	חלופי דרדפית טב :	quia ego ſequebar bonitatem.
وسمروا جسدي لا ترفضني	לא תשבקנני יי	Ne derelinquas me DEVS
يا ربي والهي ولا تبعد	אלהי לא תיתרחק .	deus meus, ne elongeris
عني ۞ انظر	מני : זריז	a me. Feſtina
في معونتي	לסיועי יי	in auxilium meum Deus
يا اله خلاصي ۞	פורקני :	redemptionis mee.
المزمور الثامن والثلثون	לשבחא על מטרת	XXXIX. In laudẽ. Pro cuſtodia
	בית מוקדשא על פומא	domus ſanctuarii, ore
	דוחתון תושבחא לדוד	Idutum. Laudatoria, Dauidis.
قلت احفظ	אמרית אנטור	Dixi cuſtodiam
طرقي لئلا اخطي	אורחי מלמחטי	viam meam, ne peccem
بلساني ۞ جعلت لفمي	בלישני אנטור	lingua mea, cuſtodiam
حافظا عند قيام	לפומי זממא כדאית-	os meum fiſcella, quamdiu
المذنب امامي	רשיעא לקבלי :	impius eſt contra me.
خرست وتواضعت	אתאלמית שתקית בטיל	Obmutui, ceſſaui & tacui
وامسكت عن الخير	מן פתגמי אורייתא מטול	a verbis legis, quoniam
متجدد حزني ۞	הרגזא כיבי מתרגש :	dolor meus conturbatus eſt.
واحترق قلبي في باطني ۞	רתח לבבי בגושמי	Incaluit cor meum in corpore meo,
وعند تلاوتي اضطرمت	ברינוני תבעיר	in cogitatu meo inflammabitur
النار في ۞ تكلمت بلساني	אשתא מלילית בלישני :	ignis, locutus ſum lingua mea.
وقلت عرفني يا رب منتهى	אודע יתי יי סופי	Notum fac mihi DEVS finem meum
عمري وعدد ايامي ما هو	ומשחת יומי מנא אינון	& menſurã dierũ meorum quãta erit,
لاعلم ما ذا العجز لانك	אידע אימתי פסיק מן	vt ſciam quando deficiam a
جعلت ايامي	עלמא אנא : הא קלילין	ſeculo. Ecce leues
قصيرة وبقاي كلا شي ۞	סדרתא יומי וגושמי	ordinaſti dies meos & corpus meum
اما مك ۞ بل كل شي	כלמא לקבלך ברם כולא	tanq̃ nihil coram te. Propterea omnia
لانسان حي	ללמא חשיבין ברם	nihil reputantur, verum
فهو باطل ۞	כולהון צדיקיא קיימין	omnes iuſti ſurgent
الان الانسان يمشي بصورة	לחיי עלמא : ברם בדיוקני	ad vitam eternam. Tãtum in imagine
وكالفي يزول ۞ يدخر	דיי הליך גבר ברם לריקנא	DEI ambulat homo, verum vane
الذخاير ولا يعلم من	מטרגשין כניש ולא חכים	conturbatur, congregat & neſcit,
ياخذها الان من رجاي	מן כנא כנש אנון וכדון	quis collecturus ſit. Nunc
الا انت وقوامي البشر من	מנא סברית יי אוריכותי	ergo in quo confidã DEVS, ſpes mea
عندك ۞ كهرني من جميع	עלך היא : מכולהון מרודי	in te ipſo. Ab omnibus ſceleribus meis
سيآتي جعلتي.	פצא יתי חיסודי	libera me, opprobrium

A. Idutum aut proprium nomẽ unius ex cantoribus, aut nomen inſtrumenti muſices. Ambo.n. hec ſignificare videtur, hec vox, & R. Salomom & reliqs hebreis pceptoribus.

B. Dixi cuſtodiam vias meas. Libro midras tehilim ואת מענת רך יא״ב תיפח ודבר עצב יעלה אף קאותו שון חרע מנו סותרי בשתאו ישראל במגדלא נותם עליהם גור דין עד שחטאו בזיהם והא דישמע יי את קול דבריכם ויקצף וישבע לאמר אם לא כאשר דברתם באזני כן אעשה לכם ואתם התנצחתם יי בדבריכם בתפשיכם אנו א״ם אלא בדבריכם הא כי כשות ירושלם יהודה היתה לי נחלתי כארית ביער נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה תני בקולה שנאתי ולא בקולה אהבתי של השמיעני את קולך בקוית אהבת ובקולה שנאה אמר מצאתי מית וחיים ביד לשון מעשה היה במלך פרס שנטה למית אמרו לו והרפאו אין לך רפואה עד שיביאו לך חלב לביא ונעשה לך רפואה ענה אחר פרים אם רצונך אני אגו תנו לי עשרה עזים אם לעבדיו ונתנו לו הלך לגוב אריות והיתה שם לביא מניקה גוריה יום ראשון עמד מרחוק והשליך לה אחד ואכלה יום שני נתקרבה מעט והשליך אחרת כן בכל יום ויום עד שהיה משחק עמה ולקח מחלבה ונתן והלך לו ובשהיה בחצי הדרך ראה בחלום שהיו אברים מדברים זה עם זה אמרו הרגלים אין בכל האברים כמותו שאם לא הייתו הרכינו לא הית יכול להביא מן החלב ענו הידים אין בכל האברים כמותנו שאם לא אנו שחלבנו לא היה הדבר כלום אמרו העינים אנו שהראינו לו הדרך ולא עשה כלום ענה הלב אני שנתתי לו העצה ולא הועלתם כלום ענה הלשון אמר והבאים לא הייתי אני מה הייתם עושים ענו כל האברים ואמרו לו איך לא יראת להשוות אלינו ואת סגורה ונתונה במקום חשך ועך.

נָבָל אַל־תְּשִׂימֵנִי׃	ſtulto ne ponas me.	Inſipienti dediſti me.	ἄφρονι ἔδωκάς με.
נֶאֱלַמְתִּי לֹא אֶפְתַּח־	Obmutui non aperui	Obmutui & non aperui	Ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα
פִּי כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ׃	os meum, quia tu feciſti.	os meum quoniam tu feciſti,	τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ ἐποίησας,
הָסֵר מֵעָלַי נִגְעֶךָ	Tolle a me plagas tuas,	amoue a me plagas tuas.	ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου.
מִתִּגְרַת יָדְךָ אֲנִי	a fortitudine manus tue ego	A fortitudine manus tue ego	Ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου, ἐγὼ
כָלִיתִי׃ בְּתוֹכָחוֹת	cōſūptus ſū. In ĩcrepatõibus	defeci in increpationibus	ἐξέλιπον, ἐν ἐλεγμοῖς
עַל־עָוֺן יִסַּרְתָּ	pro iniquitate corripuiſti	ꝑpter iniquitatem corripuiſti	ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας
אִישׁ וַתֶּמֶס כָּעָשׁ	virū, & cōſumpſiſti, q̃ſi tinea	hoīē. Et tabeſcere feciſti ſicͭ ara(	ἄνθρωπον. Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην
חֲמוּדוֹ אַךְ הֶבֶל	carnē eius verūtñ vanitas	aīam eius, verūtñ vane (neā	τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, πλὴν μάτην
כָּל־אָדָם סֶלָה׃	omnis homo ſemper.	conturbatur omnis homo.	πᾶς ἄνθρωπος διάψαλμα.
שִׁמְעָה תְפִלָּתִי	Audi orationē meā (audi,	Exaudi orationem meam	Εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου
יְהוָה וְשַׁוְעָתִי	DEVS, & clamorē meū ex(	dñe, & depcatōnē meā, auribus	κύριε, καὶ τῆς δεήσεώς μου, ἐνώτισαι
הַאֲזִינָה אֶל־דִּמְעָתִי	ad lachrimam meam	percipe lachrymas meas.	τῶν δακρύων μου.
אַל־תֶּחֱרַשׁ כִּי גֵר	ne obſurdeſcas, quia aduena	Ne ſileas quoniam aduena	Μὴ παρασιωπήσῃς, ὅτι πάροικος
אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב	ego ſū apud te & peregrinus	ego ſum apud te & peregrinus,	ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ καὶ παρεπίδημος,
כְּכָל־אֲבוֹתָי׃ הָשַׁע	ſicut oēs patres mei. Recede	ſicut oēs patres mei. Remitte	καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου. Ἄνες
מִמֶּנִּי וְאַבְלִיגָה	a me & fortificabor	mihi vt refrigeter,	μοι ἵνα ἀναψύξω, (ὑπάρξω.
בְּטֶרֶם אֵלֵךְ וְאֵינֶנִּי׃	anteq̃ vadam, & nō ſubſiſtā.	priuſq̃ abeā, & amplius nō ero.	πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ (

furorem. Peior eſt lingua praua quā idolatria. Si quidem quando peccauerunt filii iſrael in deſerto, nō eſt lata in eos ſententia iudicii, donec perpetrarunt peccatum oris. Et hoc eſt quod ſcriptum eſt. Et audiuit Deus uocem ſermonum eorum. Dixit aūt. Viuus ego dicit Deus, ſi non ſicut locuti eſtis in auribus meis ſic faciam uobis. Et dixit irritaſtis Deum uerbis ueſtris, uerbis inquit ueſtris, nō autē dixit operibus ueſtris. Et hoc eſt q ſcriptum eſt. Qm̄ ceſpitauit Ieruſalem & Iuda. Erat mihi hereditas mea ſicut leo i ſilua, dedit aduerſum me uocem ſuā propterea odi eam. Sed nunquid ꝑpter uocem eius eam odio habuit. Videtur enim q ꝑpter uocem eius dilexerit eam. Nā ſcriptum eſt. Fac me audire uocem tuā. Sed ſoluitur. Eſt uox amari digna. Et eſt uox digna haberi odio. Proin dicito nunc, mortē & uitā repoſitā eſſe in poteſtate lingue. Euenit ut rex perſarum detineretur mortali egritudine. Cui dixerunt medici, rex nunq̃ poteris cōualeſcere niſi adhibeas tibi leene lac q ſolum ualet ad curam tuā. Reſpondit ex ſeruis ſuis quiſpiā. Si placet maieſtati tue, iube ut dentur mihi decem capre & ipſe afferam lac leene. Quibus acceptis acceſſit homo, ad ſpeleum leonum repperitq; leenam lactantē catulos ſuos. Et prima quidē die ſtetit uir a longe, ſecūdo uero die propius acceſſit, deditq; leene unā ex capris quā comedit. Cū uero ſic feciſſet multis diebus, cicureſcente nimirū fera, emunxit ab ea lac. Reuertens uero priuſq̃ in domo ſe reciperet uidit p ſomniū, cōcertationem ſingulorū membrorū ſuorū. Etenim pedes dicebant. Niſi nos functi fuiſſemus officio nō poterat hic ire & portare lac, nos igitur primatum tenemus inter oīa membra. At uero manus, imo nos pricipes ſumus. Nā ſola noſtra opera, lac emunctū eſt. Sed & oculi exclamabant. Nos cuncta exſuperamus membra. Niſi enim nobis iter monſtrantibus nihil factum eſſet. Cor uero dicebat immo ipſe cunctis

מ לַמְנַצֵּחַ	XL. Ad victoriā	XXXIX. In finem	λθ΄. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר׃	Dauidis. Pſalmus.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
קַוֺּה קִוִּיתִי יְהוָה	Expectās expectaui DEVM	Expectans expectaui dominū,	Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον,
וַיֵּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע	& ĩcliatus ē ad me, & audiuit	& intendit mihi. Et exaudiuit	καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσήκουσε
שַׁוְעָתִי׃ וַיַּעֲלֵנִי	clamorem meum. Et eduxit	preces meas, & eduxit me	τῆς δεήσεώς μου. Καὶ ἀνήγαγέ
מִבּוֹר שָׁאוֹן מִטִּיט	me de lacu tumultus, de luto	de lacu miſerie & de luto	με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας, καὶ ἀπὸ πηλοῦ
הַיָּוֵן וַיָּקֶם עַל־	ceni, & ſtatuit ſupra	fecis. Et ſtatuit ſupra	ἰλύος. Καὶ ἔστησεν ἐπὶ
סֶלַע רַגְלַי כּוֹנֵן	petrā pedes meos, ſtabiliuit	petram pedes meos, & direxit	πέτραν τοὺς πόδας μου, καὶ κατεύθυνε
אֲשֻׁרָי׃ וַיִּתֵּן בְּפִי שִׁיר	greſſus meos. Et dedit ĩ ore(	greſſus meos. Et īmiſit ī os me(	τὰ διαβήματά μου. Καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ(
חָדָשׁ תְּהִלָּה	nouū, laudē (meo canticū	nouū, carmē Deo (um cāticū	καινόν, ὕμνον (στόμα μου, ᾆσμα
לֵאלֹהֵינוּ יִרְאוּ	DEO noſtro. Videbunt	noſtro. Videbunt	τῷ θεῷ ἡμῶν. Ὄψονται
רַבִּים וְיִירָאוּ	multi & timebunt,	multi & timebunt	πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται,
וְיִבְטְחוּ בַּיהוָה׃	& ſperabunt in DEO.	& ſperabunt in domino.	καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.
אַשְׁרֵי־הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־	Beatus vir qui	Beatus vir cuius	Μακάριος ἀνήρ, οὗ

عارا للجاهل ۵	סכלא לא תשוי עלאי ׃	ignorantis non ponas ſuper me,
خرست ولم افتح	אתאלמית ולא אפתח	obmutui nec aperiam
فاه ۵ لانك الذي خلقتني	פומי מטול דאנת עבדתא׃	os meum, quoniam tu feciſti.
ابعد عني ضربك	אעדי מינאי מכתשך	Amoue a me vulnus tuum,
فقد فنيت من قوة	ממחת גבורת ידך אנא	a percuſſione valide manus tue ego
يدك ۵ وعظك الانسان	שיצית ׃ במכסנותא	conſumptus ſum. In reprehenſione
بالتجارب لاجل خطيته ۵	על חובא את בר נשא	ꝑpter iniquitatẽ, tu corripuiſti hoīem
ومثل العنكبوت اضعفت	ומסיית היך עש—	& deſtruxiſti velut araneam,
نفسه ۵ ومثل المنام تذهب	דאתקיים גושמיה ברם	cuius corpus fractum eſt, quoniam
شهواته ومثل الفي جميع	לחבלא כל בר נשא לעלם׃	vanitas omnis homo ſemper.
البشر استجب صلاتي ودعاي	קביל צלותי	Accipe orationem meam
يارب ۵ وانصت لتضرعي	יי ולבעותי צית	Deus & ad petitionem meam inclina
ولا تغفل عن دموعي	אודנך ולדמעתי לא	aurem tuam, & ad lachrymã meã non
فاني غريب في	תשתוק מטול דגיורא	ſileas, quoniam veluti peregrinus
الارض وحدا هب	אנא גבך תותבא היך	& aduena, ſum ego apud te ſicut
مثل ابايه ۵ فرج عني	כולהון אבהתי ׃ אשלי	omnes patres mei. Laxa
كي استريح من قبل ان	מיני ואתגבר	mihi, & fortis ſiam, vſquequo
اذهب فلا اعود اكون ۵	עד לא איזיל ולא איתי ׃	vadam, & non ſubſiſtam.

שאין גך ענה בשאר כל האברי ענת להם הלשון היום תאמרו שאני מלך שלכם שפט הראש את הדברים ופתח המלך לו אמר המלך אמר לו הרך חלב כלבת מיד קצף המלך וצוה לתלותו כשהלך ר׳ עלב היו כל האברים בוכין אמ׳ להם הלשון הרא אמרתם שאין בי׳ ממש ואם אני מציל אתכם תודו לי שאני מלך עליכם אמרו לו הן אם הלשון השיבוני אצל המלך השיבוהו אמר ממנו מה צוית לתלותי אמר לו לפני שהבאת לי חלב כלבת אמר לו מה איכפת לך והא לך רפואת ממני ועוד לביא קורין אותה כלבת לקחו ממנו ונסאוה ומצאו חלב לביא אמרו לו כל האברים עכשו אנו מודין לך שהוי או מות וחיים ביד הלשון

d. Hoc eſt quod ſcriptum eſt. Reſponſio mollis compeſcit iram. Verbum autem durum excitat

ſum anteponendum. Quod ſolo me conſulente, res hec tentata & ꝑfecta eſt. Vltimo ſurrexit lingua dicens, ſi ego locuta non fuiſſem, nihil facere potuiſſetis. Excanduerunt in linguam ſingula membra & dixerunt ei, tu que obligata es & clauſa in loco obſcuro, careiqꝫ oſſe quaſi in uituperium, audes mutire contra nos. Illa uero reſpondit eis. Hodie uel inuiti confitebimini me eſſe principem & reginam omnium ueſtrum. Hac uiſa per ſomnium cõcertatione, timuit homo accedeniqꝫ ad regem dixit. En quod tibi attuli canis lac. Succenſus eſt ira rex, & iuſſit hominem cruci affigi. Cum uero duceretur ad patibulum plorabant & triſtabantur nimis ſingula alia membra. Dixit aũt ad ea lingua. Nõne dixiſtis me infimam iter uos immo nihili eſſe, atqui ſi ipſa hodie uos liberauero nun confitebimini principatum meum ſuper uos. Quibus reſpondentibus utiqꝫ dixit lingua, reuertamur ad regem. Cui cum adſtaret dixit. Cur iubes me ſuſpendi. Quod inquit lac canis pro lacte leene mihi attuleris. At illa quid tua hec res intereſt, modo curam admittas mea opera. Sed & neſcis leenam canem, nonnunquam appellatam. Inuentum eſt autem, experimento facto, quod lac, leene eſſet. Reuocata uero ſententia mortis, membra ſingula confeſſa ſunt eſſe principatum lingue. Quod citra dubium mors & uita in poteſtate lingue conſtituta ſunt.

C. Verbum hebreum ſignificat quattuor digitorum menſuram, quanta. ſ. eſt palma manus, & quod ipſi dicunt palmares dies.

D. In imagine, quia in hoc mundo non eſt ueritas uite hominis, ſed quedam umbra quoddam ueſtigium & tenuis imago in comparatione ad eam uitam quam finita peregrinatione habiturus eſt apud Deum.

المزمور	לשבחא לדוד	XL. In laudem. Dauidis
التاسع والثلثون	תושבחתא ׃	laudatoria.
بالصبر رجوت الرب	מסכר סכרית יי	Expectans expectaui Deum,
فذكرني وسمع تضرعي	וצלא לותי וקביל	& inclinauit ad me, & exaudiuit
واصعدني	בעותי ׃ ואסקני מן	preces meas. Et eduxit me de
من جب الهلاك وطين	אתר שיחא ומסקן	puteo luti ſcaturientis
الفساد ۵ اقام على	טינא ואקים על כיפא	cenum, & ſtatuit ſupra petram
الصفا قدمي ۵ وقوم	ריגלי תקין אסתוריי ׃	pedes meos ſtabiliuit greſſus meos.
خطواتي وجعل في فمي	ויהב בפומי שבח חדת	Et ordinauit ĩ ore meo cãtillenã nouã,
تسبيحا جديدا ۵ اسبح	תושבחתא קדם אלהנא	hymnum coram DEO noſtro.
الهي بريه	יחמון סגיאין	Videbunt multi
كثيرا وينخافون	וידחלון	& timebunt
ويتوكلون على الرب ۵	ויסברון על מימרא דיי ׃	& ſperabunt in verbo DEI,
طوبى للرجل الذي	טוביי דגברא	Beatus homo

שָׂם יְהוָה מִבְטַחוֹ	poſuit DEVM cõfidẽtiã ſuã,	eſt nomen domini ſpes eius,	ἐστὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ,
וְלֹא־פָנָה אֶל־	& nõ ẽ cõuerſo ad (ad mẽdacia.	& non reſpexit in	καὶ οὐκ ἐπέβλεψεν εἰς
רְהָבִים וְשָׂטֵי כָזָב׃	ſupbias, & ad eos q declinãt(	vanitates & inſanias falſas.	ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς.
רַבּוֹת עָשִׂיתָ אַתָּה יְיָ	Multa feciſti tu DEVS	Multa feciſti tu domine	Πολλὰ ἐποίησας σὺ κύριε
אֱלֹהַי נִפְלְאֹתֶיךָ	deus meus, mirabilia tua,	deus meus mirabilia tua,	ὁ θεός μου τὰ θαυμάσιά σου,
וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ	& cogitatiões tuas p nobis,	& cogitationibus tuis non	καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου,
אֵין עֲרֹךְ אֵלֶיךָ	A. non eſt proportio ad te,	eſt qui ſimilis ſit tibi.	οὐκ ἔστι τις ὁμοιωθήσεταί σοι.
אַגִּידָה וַאֲדַבֵּרָה	ſi narrarẽ voluero, & nũerare	Annunciaui & locutus ſum,	Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα,
עָצְמוּ מִסַּפֵּר׃	plura ſũt q̃ vt nũerari q̃ant.	multiplicati ſunt ſup numerũ.	ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν.
זֶבַח וּמִנְחָה לֹא־	Victimã & oblatiõẽ noluiſti,	Sacrificiũ & oblationẽ noluiſti,	Θυσίαν καὶ προσφορὰν, οὐκ ἠθέλησας
חָפַצְתָּ אָזְנַיִם כָּרִיתָ	aures fodiſti (pro peccato	aures autem perfeciſti	σῶμα δὲ κατηρτίσω
לִּי עוֹלָה וַחֲטָאָה	mihi holocauſtũ & oblatõẽ(	mihi. Holocauſtũ & p peccato	μοι. Ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
לֹא שָׁאָלְתָּ׃ אָז	non petiſti, Tunc	non poſtulaſti, tunc	οὐκ ἐζήτησας, τότε
אָמַרְתִּי הִנֵּה־	dixi ecce	dixi ecce	εἶπον, ἰδοὺ
בָאתִי בִּמְגִלַּת	venio, in volumine	venio. In capite	ἥκω. Ἐν κεφαλίδι
סֵפֶר כָּתוּב	libri ſcriptum eſt (tibi,	libri ſcriptum eſt	βιβλίου γέγραπται
עָלָי׃ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ	de me. Vt facerẽ placitum(	de me vt facerẽ volũtatẽ tuã,	περὶ ἐμοῦ, τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου
אֱלֹהַי חָפָצְתִּי	Deus meus volui,	Deus meus volui,	ὁ θεός μου ἐβουλήθην,
וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מֵעָי׃	& lex tua ĩ medio vẽtris mei.	& legẽ tuã ĩ medio cordis mei.	καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
בִּשַּׂרְתִּי צֶדֶק בְּקָהָל	Annũciaui iuſtitiã ĩ eccleſia	Annũciaui iuſtitiã tuã ĩ eccl'ia	Εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλη(
רָב הִנֵּה שְׂפָתַי לֹא	multa, ecce labia mea non	magna, ecce labia mea non	μεγάλῃ, ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ (σίᾳ
אֶכְלָא יְהוָה אַתָּה	prohibebo, DEVS tu	prohibebo domine tu	κωλύσω, κύριε σὺ
יָדָעְתָּ׃ צִדְקָתְךָ לֹא־	noſti. Iuſtitiam tuam non	ſciſti. Iuſtitiam tuam non	ἔγνως. Τὴν δικαιοσύνην σου, οὐκ
כִסִּיתִי בְּתוֹךְ לִבִּי	abſcõdi in medio cordis mei,	abſcondi in corde meo,	ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου,
אֱמוּנָתְךָ וּתְשׁוּעָתְךָ	fidem tuam & ſalutare tuum	veritatẽ tuam & ſalutare tuũ	τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου
אָמָרְתִּי לֹא כִחַדְתִּי	dixi, non abſcondi (tuam	dixi. Non abſcondi	εἶπα. Οὐκ ἔκρυψα
חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ	miſericordiã tuã & veritatẽ(	miſericordiã tuã & veritatẽ tuã	τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου
לְקָהָל רָב׃ אַתָּה יְיָ	ĩ eccleſia multa, Tu DEVS	a cõcilio multo. Tu autem dñe	ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς. Σὺ δὲ κύριε
לֹא־תִכְלָא רַחֲמֶיךָ	ñ phibebis miſericordias tuas	ne longe facias miſerationes tuas	μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου
מִמֶּנִּי חַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ	a me, miſericordia tua, & veri(	a me, miſericordia & veritas tua	ἀπ' ἐμοῦ, τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά
תָּמִיד יִצְּרוּנִי׃	iugiter ſuabũt me. (tas tua	ſemper ſuſceperunt me.	διαπαντὸς ἀντιλάβοιντό μου.
כִּי אָפְפוּ־עָלַי	Circundederunt enim me	Quoniam circundederunt me	Ὅτι περιέσχον με
רָעוֹת עַד־אֵין מִסְפָּר	mala quorũ nõ eſt numerus,	mala quorum non eſt numerus	κακὰ, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
הִשִּׂיגוּנִי עֲוֹנֹתַי	cõphẽderũt me iniqtates mẽ,	cõphẽderũt me iniqtates mee	κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου,
וְלֹא־יָכֹלְתִּי לִרְאוֹת	& non potui videre, (mei	& non potui vt viderem.	καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν. (κεφαλῆς μου
עָצְמוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי	plures fcẽ ſũt q̃ capilli capit(	Mltiplicate ſũt ſup capillos ca(	Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς(
וְלִבִּי עֲזָבָנִי׃	& cor meum dereliquit me.	& cor mẽũ dereliqt me. (pitis mĩ,	καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέ με.
רְצֵה יְהוָה לְהַצִּילֵנִי	Placeat tibi Deo vt libes me	Cõplaceat tibi dñe vt eruas me	Εὐδόκησον κύριε τοῦ ῥύσασθαί με,
יְהוָה לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃	Deo ad adiuuãdũ me feſtina.	dñe ad adiuuãdum me reſpice.	κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.
יֵבֹשׁוּ וְיַחְפְּרוּ	Cõfundantur & reuereãtur	Confundantur & reuereantur	Καταισχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν
יַחַד מְבַקְשֵׁי נַפְשִׁי	ſimul querentes animã meã,	ſimul qui querũt animã meam	ἅμα, οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου

qui poſuit Deum ſpem ſuam,
& non reſpexit elatos
& loquentes mendacia.
Multa miracula feciſti tu
DEVS Deus, mirabilia tua
& cogitationes tue verſus nos. Non
eſt poſſibile ordinare laudem tuam, A. *Senſum e ſenſu*
ſi voluero narrare & loqui,
plures ſunt q̃ vt enarrentur.
Sacrificiū & oblationē noluiſti, (maſti
aures āt ad auſcultāda p̄cepta tua for(
mihi, holocauſtū & ſacrificiū p̄ pcō, p(
non poſtulaſti. Tunc (pter ſcelera
dixi ecce ingrediar ad vitam
eternā. Quādo ſtuduero in volumine
libri legis, quod propter me
ſcriptum eſt. Facere voluntatē tuam
Deus deſidero, & lex tua
inuoluta eſt in medio viſcerum meoꝝ.
Annunciaui iuſtitiam tuam in eccleſia
magna, ecce labia mea non
prohibui DEVS Deus meus tu
ſcis. Iuſtitiam tuam non
abſcondi in medio cordis mei,
veritatem tuam & redemptionē tuā
dixi, non occului
bonitatem tuam & fidem tuam
in eccleſia magna. Propterea
tu DEVS ſi p̄hibebis miſericordiā tuā
a me, benignitas tua & veritas tua
continue cuſtodient me.
Quoniam circundederunt me
mala que numerari non poſſunt,
cōprehenderunt me iniquitates mee
& non potui videre, (pitis mei,
multiplicate ſunt pluſquā capilli ca
& cogitationes mee reliquerunt me.
Placeat tibi DEVS vt liberes me,
DEVS ad adiuuandum me feſtina.
Confundantur & reuereantur
ſimul querentes animam meam,

לספותה יסגו	vt ꝑcidāt eam. Reuertantur	vt auferant eam. Auertantur	τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν. Ἀποστραφήτωσαν
אחור ויכלמו	retrorſum & confundantur,	retrorſum & reuereantur,	εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν,
חפצי רעתי ישמו	q volunt mihi mala. Pereant	qui volunt mihi mala. Ferant	οἱ θέλοντές μοι κακά. Κομισάσθωσαν
על־עקב בשתם	pro culpa confuſionis eorũ	confeſtim confuſionem ſuam	παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν,
האמרים לי האח	dicentes mihi heah	qui dicunt mihi euge	οἱ λέγοντές μοι εὖγε
האח : ישישו	heah. Gaudeant	euge. Exultent	εὖγε. Ἀγαλλιάσθωσαν
וישמחו בך כל	& letentur in te	& letentur ſuper te	καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ, (τωσαν
מבקשיך יאמרו	qui querunt te, & dicant	omnes querentes te, & dicant	πάντες οἱ ζητοῦντές σε. Καὶ εἰπά(
תמיד יגדל יהוה	iugiter magnificeť DEVS	ſemper magnificetur dominus	διὰ παντὸς μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
אהבי תשועתך :	qui diligunt ſalutare tuum.	qui diligunt ſalutare tuum.	οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
ואני עני ואביון	Ego aũt ſum egenus & paup,	Ego aũt mẽdicus ſum & paup,	Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης,
אדני יחשב לי	Deus ſolicitus erit pro me,	dominus ſollicitus eſt mei.	κύριος φροντιεῖ μου.
עזרתי ומפלטי	auxiliũ meũ & lib̃ator meus	Adiutor meus & ꝓtector meus	Βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου
אתה אלהי אל	tu es, DEVS ne	tu es, Deus meus ne	εἶ σὺ ὁ θεός μου, μὴ
תאחר :	moreris.	tardaueris.	χρονίσῃς.
מא למנצח	XLI. Ad victoriam	XL. In finem.	μ΄. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד	Pſalmus Dauidis.	Pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אשרי משכיל	Beatus cuius intellectus	Beatus vir qui intelligit	Μακάριος ὁ συνιῶν
אל־דל	verſatur ſuper pauperem,	ſuper egenum & pauperem,	ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα,
ביום רעה	in die mala	in die mala	ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ
ימלטהו יהוה	liberabit eum DEVS.	liberabit eum dominus.	ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος.
יהוה ישמרהו	DEVS cuſtodiet eum	Dominus conſeruet eum	Κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν
ויחיהו יאשר	& viuificabit eũ, beatus erit	& viuificet eũ & bearũ faciat eũ	καὶ ζήσαι αὐτὸν, καὶ μακαρίσαι
בארץ ואל־תתנהו	in terra, & non tradet eum	in terra, & non tradat eum	αὐτὸν ἐν τῇ γῇ, καὶ μὴ παραδῴη αὐτὸν
בנפש איביו : יהוה	aĩe inimicorũ eius. DEVS	in animam inimicoꝝ eius. Dñs	εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κύριος
יסעדנו על־ערש	confortabit eum in lecto	opem ferat illi ſuper lectum	βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης
דוי כל־משכבו	infirmitatis, totũ ſtratũ eius	doloris eius, vniuerſum ſtratũ	ὀδύνης αὐτοῦ, ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ
הפכת	vertiſti	eius verſaſti	ἔστρεψας
בחליו :	in egrotatione eius.	in infirmitate eius.	ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ.
אני אמרתי יהוה	Ego dixi, DEVS	Ego dixi domine	Ἐγὼ εἶπα, κύριε
חנני רפאה נפשי	miſerere mei, ſana aĩam meam	miſerere mei, ſana animã meã	ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχήν μου
כי־חטאתי לך :	quoniam peccaui tibi.	quia peccaui tibi.	ὅτι ἥμαρτόν σοι.
אויבי יאמרו רע	Inimici mei dicunt malum	Inimici mei dixerunt mala	Οἱ ἐχθροί μου εἶπον κακά
לי מתי ימות ואבד	mihi, qñ morietur & peribit	mihi, quãdo morietur & peribit	μοι, πότε ἀποθανεῖται καὶ ἀπολεῖται
שמו : ואם־בא	nomen eius. Et ſi venerit	nomen eius. Et ſi ingrediebať	τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο
לראות שוא ידבר	vt videat, vana loqueť (ſibi,	vt videret vana loquebatur,	τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει
לבו יקבץ־און לו	cor eius, ꝯgregabit iniqtatẽ(	cor eius ꝯgregauit iniqtatẽ ſibi	ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ,
יצא לחוץ ידבר :	egrediens foras detrahet.	Egrediebať foras, & loquebať	ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει
יחד עלי יתלחשו	Siĺ aduſũ me murmurabãt,	ĩ idipſũ. Aduerſũ me ſuſurrabãt	ἐπὶ τὸ αὐτό. Κατ᾽ ἐμοῦ ἐψιθύριζον
כל־שנאי עלי	oẽs odientes me contra me,	oẽs inimici mei, aduerſum me	πάντες οἱ ἐχθροί μου, κατ᾽ ἐμοῦ
יחשבו רעה לי	cogitabant malum mihi.	cogitabant mala mihi.	ἐλογίζοντο κακά μοι.

ويرتدون على اعقابهم ۞	יסתחרון	conuertantur retrorſum
ويخزون الذين يطلبون	לאחורא ויתכספון	& confundantur
لي الشر ۞ ويبهتون	רעיין בישתי יתבהתון	volentes malum mihi. Confundantur
ويتبددوا عن جزعهم سريعا	מטול בהתין דאמרין לי	preuerecundia, qui dicunt in me,
القايلون لي نعما	חדינא על חברת חייתא	gauiſi ſumus deſtructione eius, gaudiũ
نعما ۞ ويفرح	על סגופה יחדון	ſuper tribulatione eius. Gaudebunt
بك ويتهلل الراغبين	ויחדון במימרא כל	& letabuntur in verbo tuo omnes
اليك يارب ۞ ويقولون	דתבעין יתך יימרון	qui querunt te, & dicent
في كل حين عظيم هو الرب	תדירא יסגי חילא דיי	ſemper, magnificetur robur DEI
الذين يحبون خلاصك ۞ في	דרחמין פורקנך	diligentes redemptionem tuam.
كل حين ۞ وانا مسكين	ואנא עניא ומסכינא	Et ego egenus ſum & pauper,
وضعيف والرب يهتم بي ۞	יי יחשב טב עלי	Deus cogitabit bonum mihi.
عوني ومنقذي	סיועי ושיזבותי	Auxilium meum & defenſio mea
فلا تغفل	את אלהי לא	tu. Deus meus ne
عني ۞	תאחר	moreris.
المزمور	לשבחא	XLI. In laudem.
لا ربعون	תושבחא לדוד	Laudatoria Dauidis.
طوبى لمن يتعطف	טובוי למאן דמשכיל	Beatus qui cogitat
على المسكين والفقير ۞	לעניא מסכינא	de rebus pauperis,
الرب ينجيه	לרחמותיה ביומא	quo miſereatur eius, in die
في اليوم السو ۞	דבישא ישיזביניה יי	mala liberabit eum DEVS.
الرب يحفظه	יי ינטריניה	DEVS cuſtodiet eum (nẽ in terra,
ويعمره ويطيب	ויחייניה ויתאשר בארעא	& vitã ꝑſtabit ei, & dabit ei beatitudi(
في الارض ذكره والى	לא תמסריניה ברעות	& non tradet illum voluntati
الاعدا لا يسلمه ۞ يعضده	בעלי דבבוי מימרא דיי	patronoq; inimicitie eius. Verbũ DEI
الاله على سرير	יסייעניה בחייוהי	adiuuabit eum in vita eius
وجعه ويصرف كل	ויתגלי ליה על שוויה	& apparebit illi ſuper lectum
اوجاعه وهو على مضجعه	מרעיה כל משכביה אפכת	ĩfirmitatꝭ eius, totũ ſtratũ eius vertiſti
انا قلت يارب	בעידן מרעיה ואכסנתיה	ĩ tp̃e egritudinis eius, & turbatõis eius
ارحمني ۞ ونج نفسي	אנא אמרית יי	Ego dixi DEVS
فقد اخطات اليك ۞	חוס עלי אסי נפשי	miſerere mei, ſana animam meam
اعدايي قالوا في شرا	מטול דחבית קדמך	quia peccaui coram te.
متى يموت فيبيد ذكره ۞	בעלי דבבי ימרון ביש	Patroni inimicitie mee dicunt malum
وكانوا اذا اتوا	עלי אימתי ימות וייבד	ſuper me, quando morietur & peribit
ليروني يتكلمون بالكذب	שמיה ואין אתא למקבל	nomen eius. Et ſi veniret vt accipiat
في قلوبهم ويضمرون الشر	אפי שקרא ימלל	faciem meam, mendacium loquetur
فاذا صاروا خارجا	ברעיוניה יכנוש עילויה	in cogitatione ſua, apponit malũ ſibi,
تكلموا وتشاوروا على جميع	יפוק לשוקא וממלל	egreditur in plateas & loquitur,
من يشناني فكروا بالسوء	כחדא עלי ממללין	Simul contra me loquuntur
واعدوا	בחשאי כל סנאי עלי	clam omnes odientes me
كلام الاثم ۞	חשבין בישתא לי	cogitantes malum mihi.

דְּבַר־בְּלִיַּעַל לְגִ־	Verbum belial	Verbum iniquum	Λόγον παράνομον
יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר־	infundebant in me,& qui	cōſtituerūt aduerſū me,nūqd q	κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, μὴ
שָׁכַב לֹא יוֹסִיף ל	dormiuit non addet	dormit non adiiciet	ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει
לָקוּם׃ גַּם־אִישׁ ש	vt reſurgat.Sed & homo	vt reſurgat.Etenim homo	τοῦ ἀναστῆναι. Καὶ γὰρ ἄνθρωπος
שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־	pacificus meus in quo	pacis mee in quo	τῆς εἰρήνης μου ἐφ' ὃν
בָּטַחְתִּי בוֹ אוֹכֵל	habui fiduciam,manducans	ſperaui,qui edebat	ἤλπισα, ὁ ἐσθίων
לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי	panē meū,leuauit adūſū me	panes meos,magnificauit ſr me	ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ
עָקֵב׃ וְאַתָּה יְהוָה	A. calcaneū.Tu āt DEVS	ſupplantationē.Tu autem dn̄e	πτερνισμόν. Σὺ δὲ κύριε
חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי	miſerere mei,& elleua me	miſerere mei,& reſuſcita me	ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με,
וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם׃	vt reddam eis.	& retribuam eis.	καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.
בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־	In hoc cognoui quod	In hoc cognoui quoniam	Ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι
חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־	velis me,quia non	voluiſti me,quoniam non	τεθέληκάς με, ὅτι οὐ μὴ
יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי׃	īſultabit inimicus meus mihi	gaudebit inimicꝰ meus ſup me.	ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.
וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ	Ego āt ī ītegritate mā adiutꝰ	Me autem propter innocentiā	Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου,
בִּי וַתַּצִּיבֵנִי ל	ſum a te,& ſtatues me	ſuſcepiſti,& confirmaſti me	καὶ ἐβεβαίωσάς με
לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם׃	ante faciem tuam in ꝑpetuū.	in conſpectu tuo in eternum.	ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus Deus	Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם	iſrael,a ſeculo	iſrael a ſeculo,	Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן	& vſq ſeculum.Amen	& in ſeculum fiat	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο
וְאָמֵן׃	& Amen.	fiat.	γένοιτο.
מב לַמְנַצֵּחַ	XLII Ad victoriā.	XLI .In finē ītellectus filioꝝ	μα. Εἰς τὸ τέλος εἰς
מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח׃	A. Intellectus filioꝝ quorah.	chore.Pſalmus Dauid.	σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.
כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־	Sicut ceruus rugiet ſuper	Quemadmodū deſiderat cer(	Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ
אֲפִיקֵי מָיִם כֵּן נ	fluenta aquarum ſic	fontes aquarum,ita (uus ad	τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, οὕτως
נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ	anima mea clamabit ad te	deſiderat anima mea ad te	ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σὲ
אֱלֹהִים׃ צָמְאָה נַפְשִׁי	Deus.Sitiuit anima mea	Deus.Sitiuit anima mea	θεός. Ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου,
לֵאלֹהִים לְאֵל חָי	Deum,fortem,viuentem,	ad Deum fontem viuum,	πρὸς τὸν θεὸν τὸν ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα·
מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה	quando veniam & apparebo	quando veniam & apparebo	Πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι
פְּנֵי אֱלֹהִים׃ הָיְתָה־	ante faciem Dei.Fuerunt	ante faciem Dei.Fuerunt	τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ. Ἐγενήθη
לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם	mihi lachryme mee panis,	mihi lachryme mee panes	τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος
יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר	ꝑ diē ac noctē,cum diceretur	die ac nocte,dum dicitur	ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐν τῷ λέγεσθαί
אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה	mihi tota die,vbi eſt	mihi quotidie vbi eſt	μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ποῦ ἐστιν
אֱלֹהֶיךָ׃ אֵלֶּה א	Deus tuus.Horum	Deus tuus.Hec	ὁ θεός σου. Ταῦτα
אֶזְכְּרָה וְאֶשְׁפְּכָה	recordabor & effundam	recordatus ſum & effudi	ἐμνήσθην, καὶ ἐξέχεα
עָלַי נַפְשִׁי כִּי א	ſuper me animam meā,quia	in me animam meam,quoniam	ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου, ὅτι
אֶעֱבֹר בַּסָּךְ אֶדַּדֵּם	trāſibo ī nūero, B.emouebo(	tranſibo in locum tabernaculi	διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς
עַד־בֵּית אֱלֹהִים	vſq ad domum (eos	admirabilis vſq ad domum	θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου
בֵּית־אֱלֹהִים ב	Dei.	Dei.	τοῦ θεοῦ.
בְּקוֹל־ רִנָּה	In voce	In voce	Ἐν φωνῇ
רִנָּה ותודה	cantus	exultationis	ἀγαλλιάσεως
וְתוֹדָה הָמוֹן	& confeſſionis	& confeſſionis	καὶ ἐξομολογήσεως

وقالوا من	... בלוטא יהך	Verbum iniquum ſtillat
الان اذا امت	ביה ואמר דין	in ſe ipſum, & dicit hic
لا يعود ان	דמרע לא יוסף	qui infirmatur non apponet
يقوم ۞ ان الرجل	למיקם: אף גבר דבעי	vt reſurgat. Sed & homo inquiſitor
الذي سال عن سلامتي	שלמי דאתרחיצית	pacis mee in quo confidebam,
وكنت به واثقا الذي اكل	עלוי סבר סעודתי	qui comedebat robur
خبزي رفع علي	אסגי עלי	meum, magnificauit ſuper me
عقبه وانت يارب	לחכמותא: ואנת יי	dolū. Et tu DEVS (ſirmitate mea,
ارحمني واقمني	חוס עלי ואקימני ממרעי	miſerere mei, & iube reſurgere me ab(
لاجريهم ۞	ואשלם להון:	& reddam eis.
بهذا اعرف	בהדא ידעית ארום	In hoc cognoſcam quod
رضاك عني اذ لم	אתרעיתא בי ארום	velis me, quoniam non (ſuper me,
تسر بي عدوي ۞	לא יתגבר בעל דבבי	roborabitur patronus inimicitie mee(
ولدعتي عضدتني	לאבאשא: ואנא	vt noceat. Et ego
تبثني بين يديك ۞	בשלימותי סעדתא בי	perfectione mea adiutus ſum,
الى الابد ۞	ואוקמתני קדמך לעלמין:	ſtatues me coram te in perpetuum,
تبارك الرب اله	בריך שמיה דיי אלהא	Benedictum nomen DEI Dei
اسرايل من الان	דישראל מן עלמא הדין	iſrael ab hoc ſeculo
والى دهر الداهرين يكون	לעלמא דאתי יימרון	ad ſeculum futurum, dicent
يكون ۞	צדיקיא אמן ואמן:	iuſti amen & amen.
المزمور	לשבחא בשכלא טבא	XLII. In laudē, ītelligētia bona,
الحادي والاربعون	על ידא דבני קרח:	per manus filiorum Quorah.
مثل ما يتوق الايل	היך איילא דמרגגא על	Sicut cerua que rugit ſuper
الى منابع المياه ۞ كذلك	פרקי מיא היכדין	fontes aquarum, ſic
تاقت نفسي اليك	נפשי מתרגגא לותך	anima mea rugit ad te
يا الله ۞ ظمئت نفسي	אלהים: צחיאת נפשי	Deum. Sitiuit anima mea
الى الاله الحي ۞	לאלהא לתקיפא חיא	Deum fortem viuentem
حتى متى يكون ظهوري	וקימא אימתי איעול	& permanentem, quando ingrediar,
لوجه الهي صارت	ואחמי דרשכינתא דיי:	& reſpiciā ſplēdorem diuinitatis DEI
دموعي مطعما لي	הות לי דמעתי למיכל	fuit mihi lachryma mea incibum
في النهار والليل اذ يقولون	יממא ולילי במימר	die ac nocte, dum diceret
لي في كل يوم	לי סנאה כל יומא אן	mihi inimicus tota die, vbi
اين الهك ۞ هذه	הוא אלהך: אלין	eſt ipſe Deus tuus. Horum
ذكرتها فهو يت	נסיא אנא דכיר ואשפוך	mirabilium memor ſum & conuerto
نفسي ان	עלי תרעוני נפשי ברם	ſuper me cogitationes anime mee, qñ
انطلق في مظلة الستر الى	אעבר תחות טלליא	tranſibo ſub vmbraculis,
بيت	לבלחודי אתדדר	ſolus deambulans
الرب	במשריתהון דצדיקיא	in caſtris iuſtorum
باصوات	עד בית מקדשא דיי בקל	vſq; ad domum ſanctam DEI. In voce
التسبيح	בעותא ותושבחתא	cantus & laudis
والشكر	אתרגושת עממין דאתיין	tumultuſq; populorum venientium.

A. Leuauit contra me calcaneum. Sic & Ioannes in euangelio, qui manducat meū panem leuabit cōtra me calcaneum ſuum.

A. Maſqil, inſtrumētum muſices, quod interpretatur īntellectus. Pſalmū edidit Dauid canendumq; tradidit tribus filijs Quorah. Aſir, Helqana, & Auiaſap, qui inter diuinos pſaltas & ſanctuarij miniſtros nūerati ſūt. Et hec illorum hebreorum ſententia, qui melius mihi ſentire uiſi ſunt.

B. Ideſt ſtipatus magno numero, & magna caterua militantium, tralatio apud hebreos admodum apta.

המון חוגג:	tumultus feſta celebrantis.	ſonus epulantis.	ἤχου ἑορτάζοντος.
מה תשתוחחי	Quare incuruaris	Quare triſtis es	Ἵνα τί περίλυπος
נפשי ותהמי עלי	anima mea,& rugis in me.	aīa mea,& quare cõturbas me.	εἶ ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με.
הוחילי לאלהים ח	Expecta Deum	Spera in Deo	Ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεὸν
כי עוד אודנו	quia adhuc confitebor ei,	quoniam adhuc confitebor illi,	ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ,
ישועות פניו:	ſalutaribus vultus eius.	ſalutare vultus mei (nima mea	σωτήριον τοῦ προσώπου μου
אלהי עלי נפשי	Deus meus ī me ipſo aīa mea	& Deus meus. Ad meipſum a(	καὶ ὁ θεός μου. Πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου
תשתוחח על כן	incuruatur, propterea	conturbata eſt, propterea	ἐταράχθη, διὰ τοῦτο
אזכרך	recordabor tui	memor ero tui	μνησθήσομαί σου
מארץ ירדן	de terra iordanis,	de terra iordanis	ἐκ γῆς ἰορδάνου
וחרמונים	& hermonim	& hermoni	καὶ ἑρμωνιείμ,
מהר מצער:	de monte minimo.	a monte modico.	ἀπὸ ὄρους μικροῦ.
תהום	Abyſſus	Abyſſus	Ἄβυσσος
אל תהום	abyſſum	abyſſum	ἄβυσσον
קורא לקול	inuocat, in voce	inuocat, in voce	ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν
צנוריך	C. cataractarum tuarum.	cataractarum tuarum.	τῶν καταρρακτῶν σου.
כל משבריך	Omnes gurgites tui	Omnia excelſa tua	Πάντες οἱ μετεωρισμοί σου,
וגליך עלי	& fluctus tui, ſuper me	& fluctus tui, ſuper me	καὶ τὰ κύματά σου, ἐπ᾽ ἐμὲ
עברו:	tranſierunt.	tranſierunt.	διῆλθον.
יומם יצוה יהוה	Per diem mandauit DEVS	In die mandauit dominus	Ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος
חסדו ובלילה	miſericordiā ſuā, & in nocte	miſericordiam ſuam, & nocte	τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ νυκτὸς
שירה עמי תפלת	canticū ſuum, mecū oratio	canticū eius. Apud me oratio	ᾠδὴ αὐτῷ παρ᾽ ἐμοί. Προσευχὴ
לאל חיי: אומרה	Deo vite mee. Dicam	Deo vite mee, dicam	τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου, ἐρῶ
לאל סלעי למה	Deo petra mea, quare	Deo ſuſceptor meus es. Quare	τῷ θεῷ ἀντιλήπτωρ μου εἶ. Διὰ τί
שכחתני למה קדר	oblitus es me, quare triſtis	oblitus es mei, & q̄re cõtriſtatꝰ	μου ἐπελάθου, καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων
אלך בלחץ אויב:	incedo affligente inimico.	incedo, dū affligit me inimicus.	πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν.
ברצח בעצמותי	Cū me iīficerēt, ī oſſibꝰ m̄is	Dum confringuntur oſſa mea,	Ἐν τῷ καταθλᾶσθαι τὰ ὀστᾶ μου,
חרפוני צוררי	exꝓbrauerūt mihi, moleſtatoꝛ(	exꝓbra. mihi q̄ tribu. me ini. m̄i.	ὠνείδισάν με οἱ ἐχθροί μου. (ἡμέραν,
באמרם אלי כל	dicētes mihi tota die(res m̄i,	Dū dicunt mihi ꝑ ſingulos dies	Ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ᾽ ἑκάστην(
היום איה אלהיך:	vbi eſt Deus tuus.	vbi eſt Deus tuus,	ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου.
מה תשתוחחי	Quare incuruaris	quare triſtis es	Ἵνα τί περίλυπος εἶ
נפשי ומה תהמי	anima mea, & rugis	anima mea, & quare conturbas	ἡ ψυχή μου καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
עלי הוחילי	in me. Expecta	me. Spera in	με. Ἔλπισον ἐπὶ τὸν
לאלהים כי עוד	Deum quoniam adhuc	Deo quoniam adhuc	θεόν, ὅτι
אודנו ישועות	confitebor ei, ſalutaribus	confitebor illi, ſalutare	ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον
פני ואלהי:	vultus mei, & Deo meo.	vultus mei & Deus meus.	τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.
מג שפטני	XLIII. Iudica me	XLII. In finē pſ. Dd. Iudica me	μβ΄. Κρῖνόν με Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ,(
אלהים וריבה	Deus & diſcerne	Deus & diſcerne	ὁ θεός, καὶ δίκασον (ἀνεπίγραφος παρ(
ריבי מגוי לא	cauſam meam de gente non	cauſam meam de gente non	τὴν δίκην μου, ἐξ ἔθνους (Ἑβραίοις.
חסיד מאיש מרמה	miſericorde, a viro iniquo	ſancta, ab homine iniquo	οὐχ ὁσίου, ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου
ועולה תפלטני:	& doloſo ſalua me.	& dol. ſ. erue me.	καὶ δολίου ῥῦσαί με.

في جلبة المعيدين ❧	למיתי לירושלם׃	feſta celebrare in Ieruſalem.	
لماذا تحزن	מה תתמככין	Quam triſtis es	
يا نفسي ولماذا تقلقيني ❧	נפשי ותרגושי עלי	anima mea & fremis aduerſum me,	
توكلي على الله	אוריכי לאלהא ארום	ſpera in DEO, quoniam	
فاني اسكره ❧	אשבחניה בפורקנא	adhuc laudes dicā, ꝑpter redēptionē	
الهي مخلص	דמן קדמוי׃	que eſt a conſpectu eius.	
وجهي وعند هذا	אלהי עלי נפשי תתרגש	Deus ſuper me anima mea cōmouetur	
قلقت	מטול היכנא ידכרונך	propterea recordabuntur	
نفسي	יתבי בארעא	habitatores terre	
وذكرته	ירדנא ויתבי טורי	iordanis, & habitatores montium	
في ارض الاردن	חורמני לעמא דקבילו	hormoni, populus vero accepit	
وحرمون	אורתא בטורא דסיני	legem in monte ſinai	
من الجبل الاصغر ❧	דמכיך וזעיר׃ תהומא	demiſſo & paruo. Abyſſus	
العمق ينادي	עילאה לתהומא ארעאה	ſuperior abyſſum inferiorem	
الغمق بصوت	קרי לקל לזחלי	inuocat in voce ſtillationum	
قدرتك ❧	מרזבין היכנא	canalium tuarum, ſicq;	C. Catarac̄te proprie ſunt canalia & impluuia per que de tecto aque deriuantur in domo.
جميع اهوالك	כולהון מתברייך	omnes gurgites tui	
وامواجك جازت علي	ונחשליך עלי עברו	& fluctus tui ſuper me tranſierunt,	
بالنهار يوصي الرب	בזמן דנפקנן ממצרים׃	in tempore egreſſionis ab egypto.	
برحمته وفي الليل	יימם יפקד יי	Per diem mandauit DEVS	
عندي تسابيحه ❧ اصلي	טוביה ובליליא תושבחתיה	benignitatē ſuā, & ꝑ noctē laudes eius,	
لاله حياتي قلت	עמי צלותא לאלהא	mecum oratio ad Deum	
الهي انت ناصري لماذا	דנטיר חיי׃ אימר	cuſtodem vite mee. Dicam	
نسيتني ❧ ثم لماذا تركتني	לאלהא תוקפי למה	Deo fortitudinis mee, quare	
ولماذا امشي حزينا ❧	אשלית יתי למה בקבלא	oblitus es mei, quare in tenebris	
باضطهاد اعدائي لي وعند	איזיל בדחוק בעלי דבבא	īcedā inter moleſtias ꝑſoni inimicitie.	
وهن عظامي عيروني	בדקטלין יתי ומשחין	Dum occidunt me & excoricant	
الذين يضايقوني اذ	גרמי בזמן דמחרפין	membra mea in tēpore quo exprobant	
يقولون لي في كل يوم اين	יתי מעיקי כד אמרין לי	mihi vituperatores mei, q̄ dicūt mihi	
الهك لماذا حزنت	כל יומא אן הוא אלהך׃	tota die vbi eſt Deus tuus.	
يا نفسي ولماذا تقلقيني	מה תתמככין	Quare contrita es	
توكلي على	נפשי ומה תתרגשי עלי	aīa mea, quare fremis aduerſum me,	
الله فاني	אוריכי לאלהא ארום תוב	ſpera in Deo quoniam adhuc	
اسكره	אשבחיניה	confitebor ei,	
مخلص	בפורקנא	propter redemptionem	
وجهي هو الهي المزمور الثاني	דמן קדמוי הוא אלהי׃	q̄ eſt a p̄ntia eius, q̄m ipſe ē Deus meus.	
والاربعون احكم لي	דון יתי	XLIII. Iudica me	
بالله وانتقم	אלהא בדין קשוט תעלך	Deus iudicio veritatis, tuum enim	
لكلامتي ❧ من امة	למנצב מצות מדנים	eſt agere cauſam meam, a gente	
غير بارة ومن انسان ظالم	דלא זכאי מן גבר נכיל	immunda ab homine iniquo	
دغل نجني ❧	ושקרא תשיזבינני׃	& doloſo libera me.	

כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי	Tu enim Deus (me,	Quia tu es Deus	Ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς
מָעוּזִּי לָמָה זְנַחְתָּנִי	fortitudo mea, q̃re pieciſti(	fortitudo mea, q̃re me repuliſti	κραταίωμά μου, ἵνα τί ἀπώσω με
לָמָּה קֹדֵר אֶתְהַלֵּךְ	quare triſtis incedo,	& quare triſtis incedo	καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι
בְּלַחַץ אוֹיֵב׃ שְׁלַח	affligente inimico.Mitte	dũ affligit me inimicus.Emitte	ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν. Ἐξαπόστειλον
אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה	lucẽ tuã & veritatẽ tuã,ipſa	lucem tuã & veritatẽ tuã,ipſa	τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου, αὐτά με
יַנְחוּנִי יְבִיאוּנִי	ducẽt me & introducẽt me,	me deduxerunt & adduxerunt	ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με
אֶל הַר קָדְשְׁךָ	in montem ſanctum tuum	in montem ſanctum tuum	εἰς ὄρος ἅγιόν σου
וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ׃	& in tabernacula tua.	& in tabernacula tua.	καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
וְאָבוֹאָה אֶל מִזְבַּח	Et introibo ad altare	Et introibo ad altare	Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον
אֱלֹהִים אֶל אֵל	Dei,ad deũ (Et cõfitebor tibi	Dei,ad deum (tebor tibi	τοῦ θεοῦ, πρὸς τὸν θεὸν (μολογήσομαί σοι
שִׂמְחַת גִּילִי וְאוֹדְךָ	q letificat exultatõnẽ meã.(	q letificat iuuẽtutẽ meã.Cõfi(	τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου. Ἐξο(
בְכִנּוֹר אֱלֹהִים	in cithara, A. Deus	in cithara Deus	ἐν κιθάρᾳ ὁ θεὸς
אֱלֹהָי׃ מַה תִּשְׁתּוֹחֲחִי	deus meus, q̃re inclinaberis	deus meus,quare triſtis es	ὁ θεός μου, ἵνα τί περίλυπος εἶ
נַפְשִׁי וּמַה תֶּהֱמִי	anima mea,& quare fugis	anima mea,& quare conturbas	ἡ ψυχή μου, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις
עָלָי הוֹחִילִי	in me.Expecta	me.Spera in	με. Ἔλπισον
לֵאלֹהִים כִּי עוֹד	Deum quoniam adhuc	Deo quoniam adhuc	ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι
אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת	confitebor ei,ſalutaribus	confitebor illi,ſalutare	ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον
פָּנַי וֵאלֹהָי׃	vultus mei & Deo meo.	vultus mei & Deus meus.	τοῦ προσώπου μου καὶ ὁ θεός μου.
מד לַמְנַצֵּחַ	XLIIII. Ad victoriam	XLIII. In finẽ p filiis chore	μγ'. Εἰς τὸ τέλος
לִבְנֵי קֹרַח מַשְׂכִּיל׃	Filioꝝ Quotah.Intellectus.	intellectus.Pſalmus Dauid.	τοῖς υἱοῖς Κορε εἰς σύνεσιν.
אֱלֹהִים בְּאָזְנֵינוּ	DEVS auribus noſtris	DEVS auribus noſtris	Ὁ θεὸς ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν
שָׁמַעְנוּ אֲבוֹתֵינוּ	audiuimus,patres noſtri	audiuimus,patres noſtri	ἠκούσαμεν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν
סִפְּרוּ לָנוּ פֹּעַל	narrauerunt nobis,opus	annunciauerunt nobis.Opus	ἀνήγγειλαν ἡμῖν. Ἔργον,
פָּעַלְתָּ בִימֵיהֶם	ꝙ operatus es ĩ diebus eoꝝ,	quod operatus es ĩ diebus eoꝝ,	ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν,
בִּימֵי קֶדֶם׃ אַתָּה	in diebus antiquis.Tu	& in diebus antiquis.Manus	ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις. Ἡ
יָדְךָ גּוֹיִם הוֹרַשְׁתָּ	manu tua gentes deleſti	tua gentes diſperdidit	χείρ σου, ἔθνη ἐξωλόθρευσε
וַתִּטָּעֵם תָּרַע	& plantaſti eos,afflixiſti	& plantaſti eos,afflixiſti	καὶ κατεφύτευσας αὐτούς, ἐκάκωσας
לְאֻמִּים וַתְּשַׁלְּחֵם׃	nationes & emiſiſti eos.	populos & expuliſti eos.	λαούς, καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.
כִּי לֹא	Non enim	Nec enim	Οὐ γὰρ
בְחַרְבָּם יָרְשׁוּ	in gladio ſuo poſſederunt	in gladio ſuo poſſederunt	ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν
אֶרֶץ וּזְרוֹעָם	terram, & brachium eorum	terram,& brachium eorum	γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν
לֹא הוֹשִׁיעָה	non ſaluauit	non ſaluauit	οὐκ ἔσωσεν
לָמוֹ כִּי	eos,ſed	eos.Sed	αὐτούς. Ἀλλ'
יְמִינְךָ וּזְרוֹעֲךָ	dextera tua & brachiũ tuũ,	dextera tua & brachium tuum	ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου
וְאוֹר פָּנֶיךָ	& lux vultus tui,	& illuminatio vultus tui,	καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου.
כִּי רְצִיתָם׃	quia complacuiſti in eis.	quoniam complacuiſti in eis.	ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.
אַתָּה הוּא מַלְכִּי	Tu ipſe rex	Tu es ipſe rex	Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς
אֱלֹהִים צַוֵּה	meus Deus, precipe	meus & Deus meus,qui mãdas	μου, καὶ ὁ θεός μου, ὁ ἐντελλόμενος
יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב׃	ſalutes Iaacob (vẽtilabimo,	ſalutes Iacob. (nĩos vẽtilabimo	τὰς σωτηρίας Ἰακώβ. (ἡμῶν κερατιοῦμεν
בְּךָ צָרֵינוּ נְנַגֵּחַ	ĩ te q̃ ãgũt nos()teſ cõtra nos.	In te inimicos()ſurgẽtes ĩ nobis.	Ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ( )ανισταμένους ἡμῖν
בְּשִׁמְךָ נָבוּס קָמֵינוּ	ĩ noĩe tuo cõculcabimꝰ ĩſurgẽ)	cornu,& ĩ noĩe tuo ſpnemus ĩ)	καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπ(

لانك انت اله	ארום את אלהא עושני למא	Q m̃ tu Deus fortitudo mea, quare
عزي لماذا ابعدتني	שבקתני למא בקבלא	me dereliquiſti, quare in tenebris
ولماذا امشي مهموما عندما	איזיל ברחוק	incedam, dum affligit
اضطهدني عدو ارسل	בעיל דבבא׃ שדר	patronus inimicitie. Ordinato
نورك وعدلك فانهما	נהורך והימנותך הינון	lucem tuam & veritatem tuam, ipſa
الذان ارشداني واصعداني	ידברנני יעלון יתי	ducent me & introducent me,
الى طورك المقدس	לטור בית מוקדשך	in montem domus ſanctuarii tui,
والى مسكنك	ולמדרש בית שכינתך׃	& in ſcholis domus diuinitatis tue.
ادخل الى مذبح	ואיעול לקרבא קורבני	Et introibo vt ſacrificẽ ſacrificiũ meũ
الله الى الهي	למדבחא דיי אלהא	ſuper altare DEI Dei.
المبهج لشبابي اشكرك	דביניה חידות ביעותי	qm̃ ab ipſo gaudium exultationis mee,
بالقيثارة يا الله	אודה קדמך בכינרא	confiteborq; coram te in cithara
الهي لماذا تحزنين	יי אלהי׃ מה תתמככין	DEO Deo meo. Quare triſtaris
يا نفسي ولماذا تقلقينني A	נפשי ומא תרגושי	anima mea & quare conturbaris
توكلي على	עלי אוריכי	pro me, ſpera
الله فاني	לאלהא ארום תוב	in Deo quoniam adhuc
اشكره مخلص	אשבחיניה בפורקנא	laudes perſoluam propter redẽptionẽ
وجهي هو الهي	דמן קדמוהי והוא אלהי׃	q̃ ẽ a cõſpectu eius qm̃ ipſe ẽ Deus meus
المزمور	לשבחא על ידוהי דבני	XLIIII. In laudẽ. Per manũ filiorũ
الثالث والاربعون	קרח שכלא טבא׃	Quorah intelligentia bona.
اللهم انا قد سمعنا	יי באודננא	DEVS auribus noſtris
باذاننا واخبرنا اباونا	שמענא אבהתנא	audiuimus patres noſtri
بالاعمال	אשתעיין לנא עובדא	nunciauerunt nobis, opera
التي صنعت في ايامهم	דעבדתא ביומיהון	que operatus es in diebus eorum,
الايام الاولى التي	ביומא דמלקדמין׃ את	in diebus antiquis. In
ابدت فيها يدك الشعوب	ביד גבורתך עממי כנען	mãu fortitudinis tue, pplos chananeos
وغرستهم كسرت الامم	תרכתא ונציבתינון לבני	deleſti, & plantaſti domum
وشردتهم	ישראל בארעהון תברתא	iſrael in terra eorum, confregiſti
لانهم لم	עממיא ושלחתינון׃	populos & eieciſti eos.
يرثوا الارض	ארום לא בגבורת	Quoniam non propter robur
بسيفهم ولم يخلصوا	סייפיהון ירתו ארעא	gladiorũ ſuorũ hereditauerunt terram,
بقوة سواعدهم	ובתקוף אדרעיהון לא	& ꝑpter fortitudinem brachii ſui non
ولكن	פרקת להון ארום ימינך	ſaluaſti eos. Sed dextera tua,
يمينك وذراعك	ואדרע גבורתא ונהור	& brachio fortitudinis tue, & lumine
ونور وجهك	זיו יקרך ארום כל זמן	ſplẽdoris glorie tue. Q m̃ quocũq; tpe
لانك سررت بهم	דעסיקין באורייתא	ſtuduerunt legi
انت ملكي	איתרעי בהון את הוא מלכי	cõplacuit tibi in eis. Tu ipſe rex meus
والهي الذي امرت	אלהא בעידנא הדא פקיד	Deus meus, in tempore hoc precipe
بخلاص يعقوب	פורקנות דבית יעקב׃	redẽptõnẽ domus Iaacob. (bimo eorũ,
بك ننطح اعداينا	במימרך מעיקנא נגנח	In nõbo tuo moleſtatores nr̃os vẽtila(
وباسمك ندوس من يقاومنا	ובשמך נדבוש על דקימ	& ĩ noĩe tuo ſubiiciemus oẽs iſurgẽtes

A. In cithara qua ternarius deſignatur. Eſt q̃ ſm̃ ſpiritum trigona & cithara peculiaris ſolis Chriſti cultoribus. Nam ipſi ſoli cantant canticum nouũ. Benedicamus patrem & filium cum ſancto ſpiritu laudemus & ſuperexaltemus eum in ſecula. Ex cõmẽtariis Fabri noſtri.

כִּי לֹא בְקַשְׁתִּי	Non enim in arcu meo	Non enim in arcu meo	Οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου
אֶבְטָח וְחַרְבִּי	confidam, & gladius meus	ſperabo & gladius meus	ἐλπιῶ, καὶ ἡ ῥομφαία μου
לֹא תוֹשִׁיעֵנִי׃	non ſaluabit me,	non ſaluabit me.	οὐ σώσει με.
כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ	Quia ſaluaſti nos, (derũt nos	Saluaſti enim nos (nos	Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς (τοὺς ἡμᾶς
מִצָּרֵינוּ וּמְשַׂנְאֵינוּ	ab his q̄ ãgũt nos, & eos q̄ o(	de affligẽtibus nos, & odiẽtes(	ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς, καὶ τοὺς μισοῦντ(
הֱבִישׁוֹתָ׃ בֵּאלֹהִים	confudiſti. In DEO	confudiſti. In Deo	κατῄσχυνας. Ἐν τῷ θεῷ
הִלַּלְנוּ כָל הַיּוֹם	laudabimus tota die,	laudabimur tota die,	ἐπαινεθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,
וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם	& nomini tuo in eternum	& in nomine tuo confitebimur	καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου, (μα. Νυνὶ δὲ ἀπώσω
נוֹדֶה סֶלָה׃ אַף זָנַחְתָּ	cõfitebimur ſp. Verũ ꝑieciſti	in ſeculum. Nunc autẽ repuliſti	ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα. διάψαλ(
וַתַּכְלִימֵנוּ וְלֹא	& confudiſti nos, & non	& confudiſti nos, & non	καὶ κατῄσχυνας ἡμᾶς, καὶ οὐκ (μα-
תֵצֵא בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃	egredieris ĩ exercitibus nr̃is.	egredieris ĩ virtutibus noſtris.	ἐξελεύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
תְּשִׁיבֵנוּ אָחוֹר	Vertiſti terga noſtra hoſti,	Auertiſti nos retrorſũ poſt ini(	Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω (ἡμῶν
מִנִּי צָר וּמְשַׂנְאֵינוּ	& qui oderunt nos	noſtros, & q̄ oderũt nos (micos	παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες(
שָׁסוּ לָמוֹ׃ תִּתְּנֵנוּ	diripuerũt nos, Dediſti nos	diripiebant ſibi. Dediſti nos	διήρπαζον ἑαυτοῖς. Ἔδωκας ἡμᾶς
כְּצֹאן מַאֲכָל	quaſi gregem ad vorandum,	tanq̃ oues eſcarum	ὡς πρόβατα βρώσεως,
וּבַגּוֹיִם זֵרִיתָנוּ׃	& in gentibus diſperſiſti nos.	& in gentibus diſperſiſti nos.	καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.
תִּמְכֹּר עַמְּךָ	Vendidiſti populum tuum	Vendidiſti populum tuum	Ἀπέδου τὸν λαόν σου
בְלֹא הוֹן וְלֹא	ſine precio, & non	ſine precio, & non (bus eoꝝ.	ἄνευ τιμῆς, καὶ οὐκ
רִבִּיתָ בִּמְחִירֵיהֶם׃	acceſſit tibi ĩ cõmutatiõe eoꝝ.	fuit multitudo ĩ cõmutationi(	ἦν πλῆθος τοῖς ἀλλάγμασιν ἡμῶν.
תְּשִׂימֵנוּ חֶרְפָּה	Poſuiſti nos opprobrium	Poſuiſti nos opprobrium	Ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος
לִשְׁכֵנֵינוּ לַעַג	vicinis noſtris, ſubſãnationẽ	vicinis noſtris, ſubſannationem	τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸν
וָקֶלֶס לִסְבִיבוֹתֵינוּ׃	& irriſũ iis q̄ erãt ĩ circuitu(	& deriſũ his q̄ ĩ circuitu nr̃o ſt.	καὶ χλευασμὸν τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
תְּשִׂימֵנוּ מָשָׁל	Poſuiſti nos puerbiũ (nr̃o.	Poſuiſti nos in ſimilitudinem	Ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν
בַּגּוֹיִם מְנוֹד רֹאשׁ	ĩ gẽtibus, cõmotionẽ capitis	gentibus, cõmotionem capitis	ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς
בַּלְאֻמִּים׃ כָּל הַיּוֹם	in nationibus. Tota die	in populis. Tota die	ἐν τοῖς λαοῖς. Ὅλην τὴν ἡμέραν
כְּלִמָּתִי נֶגְדִּי	confuſio mea contra me,	verecundia mea contra me	ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μου (ἐκάλυψέ με
וּבֹשֶׁת פָּנַי כִּסָּתְנִי׃	& ignominia faciei mee coo(	ẽ & cõfuſio faciei mẽe cooperuit me.	ἐστι, καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκά(
מִקּוֹל מְחָרֵף	A voce exꝓbrãtis (perit me.	A voce exprobrantis	Ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος (θρού
וּמְגַדֵּף מִפְּנֵי אוֹיֵב	& blaſphemãtis, a fa. inimici	& obloquentis, a facie inimici	καὶ καταλαλοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχ(
וּמִתְנַקֵּם׃ כָּל זֹאת	& vltoris. Omnia hec	& perſequentis. Hec omnia	καὶ ἐκδιώκοντος. Ταῦτα πάντα
בָּאַתְנוּ וְלֹא	venerunt ſuper nos, & obliti	venerunt ſuper nos nec obliti	ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου
שְׁכַחֲנוּךָ וְלֹא	nos ſumus tui, neq̃	ſumus te, & (to tuo,	καὶ οὐκ
שִׁקַּרְנוּ בִּבְרִיתֶךָ׃	mentiti ſumus in pacto tuo.	inique nõ egimus in teſtamen(	ἠδικήσαμεν ἐν τῇ διαθήκῃ σου.
לֹא נָסוֹג אָחוֹר	Non eſt conuerſum retro	& non receſſit retro (noſtras	Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω (ἡμῶν
לִבֵּנוּ וַתֵּט אֲשֻׁרֵינוּ	A. cor nr̃um, & declinaſti ſe(	cor noſtꝝ, & declinaſti ſemitas(	ἡ καρδία ἡμῶν, καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους(
מִנִּי אָרְחֶךָ׃ כִּי	a via tua. Q̃m (mitas nr̃as	a via tua. Quoniam	ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου. Ὅτι
דִכִּיתָנוּ בִּמְקוֹם	cõminuiſti nos in loco	humiliaſti nos in loco	ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ
תַּנִּים וַתְּכַס עָלֵינוּ	draconum, & operuit nos	afflictionis, & cooperuit nos	κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς
בְצַלְמָוֶת׃ אִם שָׁכַחְנוּ	vmbra mõtis. Si obliti ſum9	vmbra mortis. Si obliti ſumus	σκιὰ θανάτου. Εἰ ἐπελαθόμεθα (μα
שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וַנִּפְרֹשׂ	nõis Dei nr̃i, & ſi expãdimus	nomen Dei nr̃i, & ſi expãdimus	τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσα(
כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר׃	manus nr̃as, ad Deũ alienũ.	manus noſtras ad Deũ alienũ.	χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἀλλότριον.

لم نتكل بقسينا	ארום לא בקשתי	In nos. Quoniam non in arcu meo
وسيفنا لن	אנא רחיץ וסייפי	ego confido, & gladius meus
ان تخلصنا	לא תפרוק יתי:	non ſaluabit me.
بل انت الذي خلصتنا	ארום פרקתנא ממעיקנא	Q̃m redemiſti nos ab affligẽtibꝯ nos,
من اعدائنا ۞ وخزيت	ומסנאנא איתיתא	& in eos qui oderunt nos adduxiſti
شانئنا فنسبحك	עילויהון בהתא: במימר	confuſionem. In verbo
يا الهنا في كل يوم	דיי אנן משבחין כל יומא	DEI nos laudamus tota die
ونشكر اسمك ۞	ובשמך יי	& in nomine tuo DEVS
الى الدهر الان اقصيتنا	נודי לעלמין: לחוד	confitebimur in ſeculum. Verum
واخزيتنا ۞ ولم	אשליתנא ואכספתנא ולא	oblitus es noſtri & confudiſti nos, & nõ
تكن يارب تصحب جيوشنا	תשרי שכינתך בחילותנא:	hitabit maieſtas tua i exercitibus nr̃is.
لكن رددتنا على اعقابنا	אתהדרתנא קדל קדם	Feciſti vt verteremus terga coram
اكثر من اعدائنا واختطفنا	מעיקנא ומסנאנא	hoſtibus, & qui oderunt nos
مبغضونا جميعنا	בזו לנא: מסרתנא	ſubiecerunt nos. Dediſti nos
اما كله كالغنم	היך ענא למיכלא וביני	ſicut oues ad vorandum, & inter
وبين الشعوب بددتنا ۞	עממיא בדרתא יתנא:	populos diſperſiſti nos.
بعت شعبك	זבינתא עמך מגן ולא	Vendidiſti populum tuũ gratis & ſine
بلا ثمن واقللت	בדמיא ולא אסגיתא	pretio, & non multiplicaſti
كثرة عددهم	קנינא במחרגיהון:	lucrum in commutatione eorum.
صيرتنا عارا في	תשוינא חיסודא	Poſuiſti nos vituperium
جيراننا هزوا	לשיבבנא ממקנותא	vicinis noſtris, ſubſannationem
وطنزا لمن حولنا	וחרפותא לחזרנותנא:	& irriſum his qui circum nos ſunt.
صرنا مثلا	תשוינא למתלא	Poſuiſti nos opprobrium
في الشعوب وهزا للرؤوس	בעממיא טילטול רישא	populis, motionem capitis
في الامم ۞ حزني	באומיא: כל יומא	nationibus. Omnibus diebus
امامي النهار كله	כיסופי לקבלי ובהתת	verecũdia mea cõtra me eſt, & cõfuſio
الخزي ستر وجهي ۞	אפיי חפת יתי:	faciei mee cooperuit me.
من صوت المعير لي	מן קל מחסד ומחרף	A voce obloquentis (citie
والغاضب ۞ ومن اعدائي	ומגדף מן קדם בעיל דבב	& calũniantis ab aſpectu pſoni inimi(
المتوعدين لي اللهم ان	ומתנקם בנקמתא: כל דא	& vleiſcentis vltiones. Hec omnia
هذا كله نالنا ولم ننس	ערעת יתנא ולא	venerunt nobis, & non
اسمك	אנשינך ולא	obliti ſumus te, & non ſumus
ولا نكثنا عهدك ۞	שקרנא בקיימך:	mentiti in teſtamento tuo. (ſupbũ
ولا صرفنا وجهنا عنك	לא תב לאחורא וחתין	Nõ eſt reuerſum retrorſũ neq̃ factũ(
عدلت بعهدنا عن	ליבנא ואת אסטיתא אסתורנא מן	cor noſtꝶ & tu declinaſti greſſus nr̃os a
سبلك لانك	הרינות אורחך: ארום	recta via tua. Quoniam
اذ للتنا في محل	אמכיתנא באתר אתרין	humiliaſti nos in locis
العذاب ۞ وغشيتنا	ודפיתא עלנא בטולא	draconum, & cooperuiſti nos
بظلال الموت ان كنا نسينا	דמותא: אין אשלינא שום	vmbra mortis. Si obliti ſumus nomen
اسم الهنا وبسطنا	אלהנא ופרשנא ידנא בצלו	Dei nr̃i, & tetẽdimꝰ mãus nr̃as ĩ orone
ايدينا الى اله اخر غريب ۞	לטעות עממין נוכראין:	idolis populorum alienorum.

A. Hebrea ſtructura affirmatiua eſt, tametſi Hieronymus & poſt illũ Faber noſter, negatiue legant.

הלא אלהים יחקר	Nunqd non Deus veſtigabit	Nonne Deus requiret	Οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει
זאת כי הוא ידע	illud, ipſe enim nouit	iſta, ipſe enim nouit	ταῦτα, αὐτὸς γὰρ γινώσκει
תעלמות לב׃ כי	occulta cordis. Quoniam	abſcondita cordis. Quoniam	τὰ κρύφια τῆς καρδίας. Ὅτι
עליך הרגנו כל	ppte mortificati ſumus tota	propter te mortificamur tota	ἕνεκά σου θανατούμεθα ὅλην
היום נחשבנו	die, reputati ſumus	die, eſtimati ſumus	τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὡς
כצאן טבחה׃ עורה	ſic̄ oues occiſiōis. Expgiſcet	ſicut oues occiſionis. Exurge	πρόβατα σφαγῆς. Ἐξεγέρθητι
למה תישן אדני	quare obdormis domine,	quare obdormis domine,	ἵνα τί ὑπνοῖς κύριε,
הקיצה אל תזנח	euigila ne deſeras nos	exurge & ne repellas	ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ
לנצח׃ למה	In ſempiternū. Quare (tis	in finem. Quare	εἰς τέλος. Ἵνα τί τὸ
פניך תסתיר תשכח	faciē tuā abſcōdis, obliuiſce(	faciem tuā auertis, obliuiſceris	πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις, ἐπιλανθάνῃ
ענינו ולחצנו׃	afflictionū & āguſtiaꝝ nr̄aꝝ.	inopie noſtre & tribulatiōis nr̄e.	τῆς πτωχείας ἡμῶν, καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν
כי שחה לעפר	Q̃m īcuruata eſt in puluere	Q̃m humiliata eſt in puluere	Ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν
נפשנו דבקה	anima noſtra adheſit	anima noſtra, cōglutinatus eſt	ψυχὴ ἡμῶν, ἐκολλήθη
לארץ בטננו׃	terre venter noſter.	in terra venter noſter.	εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν.
קומה עזרתה לנו	Surge auxiliare nobis, (tuā.	Exurge domine adiuua nos,	Ἀνάστα κύριε βοήθησον ἡμῖν,
ופדנו למען חסדך׃	& redime nos pp miſericordiā(	& redime nos ppter nomē tuū.	καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
מה למנצח	XLV, Ad victoriam	XLIIII. In finē p his q	μδ'. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν
על ששנים ל	liliis .i. īſtrumēto muſices	commutabuntur	ἀλλοιωθησομένων
בני קרח	filiorum Quorah.	filiis chore	τοῖς υἱοῖς Κορὲ
משכיל שיר	Intellectus.	ad intellectum,	εἰς σύνεσιν,
שיר ידידת׃	Canticum amicitiarum.	canticum pro dilecto.	ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.
רחש לבי דבר	Eructauit cor meū verbum	Eructauit cor meum verbum	Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον
טוב אמר אני מעשי	bonum, dico ego opera mea	bonum, dico ego opera mea	ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου
למלך לשוני עט	regi, lingua mea,	regi. Lingua mea (bentis.	τῷ βασιλεῖ. Ἡ γλῶσσά μου
סופר מהיר׃	ſtilus ſcribe velocis.	calamus ſcribe, velociter ſcri(	κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.
יפיפית מבני	Pulcherrimus fuiſti filiorum	Speciosus forma pre filiis	Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς
אדם הוצק חן	hominum, diffuſa eſt gratia	hominum, diffuſa eſt gratia	τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις
בשפתותיך על כן	in labiis tuis, propterea	in labiis tuis, propterea	ἐν χείλεσί σου, διὰ τοῦτο
ברכך אלהים	benedixit tibi Deus	benedixit te deus	εὐλόγησέ σε ὁ θεὸς
לעולם׃ חגור	in eternum. Accingere	in eternum. Accingere	εἰς τὸν αἰῶνα. Περίζωσαι
חרבך על ירך	gladio tuo ſuper femur,	gladio tuo ſuper femur tuum,	τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου
גבור הודך	fortis, ſpecie tua	potentiſſime. Specie tua	δυνατέ. Τῇ ὡραιότητί σου
והדרך׃ והדרך	& decore tuo. Decore āt tuo	& pulchritudine tua,	καὶ τῷ κάλλει σου,
צלח רכב	proſpere equita.	intende proſpere procede	καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ
על דבר א	Propter verbum	& regna. Propter	καὶ βασίλευε. Ἕνεκεν
מת וענ	veritatis	veritatem	ἀληθείας
וענות צד	& manſuetudinem	& manſuetudinem	καὶ πραότητος
צדק ותורך	& iuſtitiam, & docebit te	& iuſtitiam, & deducet te	καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει
נוראות ימינך׃	timenda dextera tua.	mirabiliter dextera tua.	σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου.
חציך שנונים	Sagitte tue acute	Sagitte tue acute,	Τὰ βέλη σου ἠκονημένα δυνατέ,
עמים תחתיך	populi ſub te	populi ſub te	λαοὶ ὑποκάτω σου

Nunquid non Deus inquiret iſta,
ipſe enim ſcit
ſecreta cordis, Quoniam
propter te mortificamur tota
die, exiſtimati ſumus ſicut oues
que deputantur occiſioni. Vigeas
DEVS quare es ſicut homo.
qui dormit, expergiſcere. Deus ne
proiicias nos in ſempiternum. Quare
diuinitatem glorie tue auferes, (nſe.
obliuiſceris ãguſtie nſe & tribulatõis(
Quoniam humiliata eſt in puluere.
anima noſtra, copulatus eſt terre
curuus venter noſter.
Exurge auxiliare nobis,
& ſalua nos propter bonitatem tuam.

XLV. In Laudẽ. Pro ſedẽtibus iudi(cibus ordinatis
a Meſſe, dicta ſpiritu
prophetico per manum filiorum
Quorah, intelligentia bona,
Laudatoria & confeſſio.

Querit cor meum ſermonem A.
bonum, dico ego opera mea regi,
verba lingue mee prompta tanq̃
calamus ſcribe exercitati.
Pulchritudo tua o rex Meſſia maior
filiorum hominum datus eſt ſpiritus
prophetie in labiis tuis,
propterea benedixit te DEVS
in eternum. Cinge enſem tuum ſuper
latus tuũ o fortis, quo interficias reges
& poteſtates, ſplendore tuo
& gloria tua. Gloria autem tua
multiplicabit filios ſicq; proſperabis
vt equites ſuper thronos
regios, propter negocium fidei
& veritatem & humilitatem,
atq; iuſtitiam, & docebit te DEVS
operari timenda, manu dextera tua.
Sagitte tue acute ad interficiendas
acies, populi ſub te

A. De quo nimirum ſcriptum eſt. Dum medium ſilentium tenerent omnia ſermo tuus domine a regalibus ſedibus venit.

יִפְּלוּ בְּלֵב	cadent,in corde	cadent in corda	πεσοῦνται, ἐν καρδίᾳ
אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ׃	inimicorum regis.	inimicorum regis.	τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם	Thronus tuus deus ĩ ſeculũ	Sedes tua Deus in ſeculum	Ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα
וָעֶד שֵׁבֶט מִישׁוֹר	& in eternũ,ſceptrũ eqtaris	ſeculi,virga directionis	τοῦ αἰῶνος ῥάβδος εὐθύτητος,
שֵׁבֶט מַלְכוּתֶךָ׃	ſceptrum regni tui.	virga regni tui.	ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
אָהַבְתָּ צֶדֶק וַתִּשְׂנָא	Dilexiſti iuſtitiam & odiſti	Dilexiſti iuſtitiam & odiſti	Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας
רֶשַׁע עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ	ĩpietatẽ,propterea vnxit te	iniquitatem ꝓpterea vnxit te	ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε
אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ	Deus Deus tuus,	Deus deus tuus	ὁ θεὸς ὁ θεός σου,
שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מח	oleo exultationis	oleo leticie	ἔλαιον ἀγαλλιάσεως
מֵחֲבֵרֶךָ׃ מֹר	pre ꝑcipibus tuis.Myrrha	pre conſortibus tuis.Myrrha	παρὰ τοὺς μετόχους σου. Σμύρνα
וַאֲהָלוֹת קצ	& ſtorax	& gutta	καὶ στακτὴ
קְצִיעוֹת כָּל־	& caſſia lignea in cunctis	& caſia a	καὶ κασία ἀπὸ
בִּגְדֹתֶיךָ מִן ה	veſtimentis tuis de	veſtimentis tuis,a	τῶν ἱματίων σου, ἀπὸ
הֵיכְלֵי שֵׁן	pretoriis eburneis,	domibus eburneis	βάρεων ἐλεφαντίνων
מִנִּי שִׂמְּחוּךָ׃	quibus letificauerunt te.	ex quibus delectauerunt te	ἐξ ὧν εὔφρανάν σε,
בְּנוֹת מְלָכִים	Filie regum	filie regum	θυγατέρες βασιλέων
בְּיִקְּרוֹתֶיךָ	in honore tuo,	in honore tuo,	ἐν τῇ τιμῇ σου.
נִצְּבָה שג	ſtetit	Aſtitit	Παρέστη,
שֵׁגַל לִימִינְךָ	regina ad dexteram tuam,	regina a dextris tuis	ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου,
בְּכֶתֶם אופ	in diademate	in veſtitu (Audi	ἐν ἱματισμῷ (μένη. Ἄκουσον
אוֹפִיר׃ שִׁמְעִי	aureo.Audi	deaurato circũdata varietate.(	διαχρύσῳ, περιβεβλημένη πεποικιλ(
בַת ור	filia	filia	θύγατερ
וּרְאִי הט	& vide	& vide	καὶ ἴδε,
וְהַטִּי . אזנ	& inclina	& inclina	καὶ κλῖνον
אָזְנֵךְ ושב	aurem tuam,	aurem tuam,	τὸ οὖς σου,
וְשִׁכְחִי עם	& obliuiſcere	& obliuiſcere	καὶ ἐπιλάθου
עַמֵּךְ וּבֵית אב	populi tui & domus	populum tuum & domum	τοῦ λαοῦ σου, καὶ τοῦ οἴκου
אָבִיךְ׃ וְיִתְאָו	patris tui.Et concupiſcet	patris tui.Et concupiſcet	τοῦ πατρός σου. Καὶ ἐπιθυμήσει
הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי הוּא	rex decorem tuum,quia ipſe	rex decorẽ tuum,quoniã ipſe	ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου, ὅτι αὐτός
אֲדֹנַיִךְ וְהִשְׁתַּחֲוִי	eſt dominus tuus & adora	eſt dñs deus tuus & adorabunt	ἐστι κύριός σου καὶ προσκυνήσεις
לוֹ׃ וּבַת־צֹר	eum.Et o tu fil'a fortiſſimi,	eum.Et filie tyri	αὐτῷ. Καὶ θυγάτηρ τύρου
בְּמִנְחָה פ	in muneribus	in muneribus	ἐν δώροις,
פָּנַיִךְ יְחַלּוּ	faciem tuam deprecabũtur	vultum tuum deprecabuntur	τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν
עֲשִׁירֵי עָם׃	diuites populi.	omnes diuites plebis.	οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.
כָּל־כְּבוּדָּה	Omnis gloria eius	Omnis gloria eius	Πᾶσα ἡ δόξα
בַת־מֶלֶךְ פ	filie regis	filie regis	τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως
פְּנִימָה ממש	intrinſecus	ab intus	ἔσωθεν,
מִמִּשְׁבְּצוֹת זה	faſciis	in fimbriis	ἐν κροσσωτοῖς
זָהָב לְבוּשָׁהּ׃	aureis veſtita eſt:	aureis,	χρυσοῖς
לִרְקָמוֹת	In textura varii operis,	circũamicta varietatibus.	περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
תּוּבַל למל	ducetur	Adducentur	Ἀπενεχθήσονται

تحنك في قلب	יפלון ובני קשתיך	cadent,& filii arcuum .A. tuorum	A. Ideſt ſagitte.
اعدا الملك	ישתלחון בלב שנאי מלכא	tranſmittētur in corda odiētiū regē.	
اللهم ان كرسيك الى الابد	כורסיך אלהא בשמיא	Sedes tua Deus in celis,	
والدهر القضيب المستقيم	לעלמי עלמין מלכות	in ſecula ſeculorum regnum	
قضيب ملكك	תריץ חטר מלכותך	rectitudinis ſceptrum regni tui.	
احببت العدل وابغضت	אנת מלכא משיחא מטול	At,o,tu rex MESSIAS,quoniam	
الاثم لذلك مسحك	דרחמתא צדקתא וסניתא	dilexiſti iuſtitiam & odiſti	
الله الهك	רשעא מטול היכנא רבייך	impietatem propterea vnxit te	
بدهن الفرح افضل	יי אלהך משחא דחדותא	DEVS Deus tuus oleo leticie	
من اصحابك المر	יתיר מן חברך : מירא	abundantius q̄ cōſortes tuos,Myrrha	
والميعة	[illegible] ליאן	& ligno aloes	
والسليخة	וקציעתא מתנגדן כל	& caſſia lignea,ſuffumigabunt omnia	
من ثيابك من	לבושיך מן היכליא	indumenta tua,a pallatiis	
منازل شريف	דמתבנין בשן דפילא	que conſtruentur dentibus elephātoꝝ	
العاج التي بهجتك	מארע מני יחדונך :	de armenia,letificabunt te.	
بنات الملوك	פלכי מלכותא אתיין	Regionum regna venient	
في كرامتك	למקבל אפך ולאיקרותך	vt ſuſcipiāt faciē tuā,& vt g̃lificēt te,	
قامت	בזמן דמתעתד ספר	in tempore quo ſtabit liber	
الملكة عن يمينك	אוריתא בסטר ימינך	legis in latere dextere tue	
بثياب مذهبة مشتملة بها	ומכתבא באובריזין	& ſcribetur obrizo	
مزينة باشكال كثيرة	דמן אופיר: שמעי כנישתא	ophiritico.Audiſti congregatio	
اسمعي يا بنت	דישראל אוריתא פומי	iſrael,legem oris eius	
وافهمي	וחמי פרישן עובדוי	& intuita es miranda opera eius,	
واصغي	ותצלי אודנך לפתגמי	& inclinaſti aurem tuam ad verba	
بسمعك	אורייתא ותתנשי	legis,& obliuiſceris	
وانسي	עובדין בישיא דרשיעי	operationum iniquarum impiorum	
شعبك وبيت	עמך ובית טעות דפלחת	populi tui & domus idoloꝝ q̄bus fuiſti	
ابيك فان الملك	בבית אבהך : ובכן ירגג	ī domo patrū tuoꝝ.Propterea expetit	
اشتهى الى جمالك لانه	מלכא שופרך ארום	rex pulchritudinem tuam,quoniam	
الهك وله تسجدين تسجد	הוא רבונך ותסגדין ליה:	ipſe eſt dominus tuus,& adorabis eum.	
له بنات صور	ויתבי כרכא דצור	Habitatores arcis munitiſſime	
وسيقبلون	בתקרובתא תהא אתיא	eum muneribus venturi ſunt,	
وجهك بالهدايا	אפיך ישחרון לבית	faciem vero tuā deprecabunt in domo	
اغنيا شعب الارض	מקדשיך עתירי עממיא :	ſanctuarii tui, diuites populorum.	
جميع مجد	כל שבק אתא נכסי	Oē laudabile & pulchrū atq; deſidera(	
ابنة الملك	פלכי אוצרי מלכיא	regionū theſauriq; regū (bile ī ſacul(	
من داخل	דמטמרן מלגיו יקרבון	q̄ repoſiti erāt īterius offerēt (tatibus	
مزينة	לכהניא ודמרמצין	ſacerdotibus,quorum veſtes	
مشتملة	בדהבא טבא לבושיהון:	auro optimo ſunt intexte.	
بالذهب الخالص	בלבושי ציורין	In veſtibus varii coloris	
يوتي بها الى	יקרבון קורבניהון קדם	ſacrificabunt ſacrificia coram	

לַמֶּלֶךְ בת	ad regem,	regi	τῷ βασιλεῖ
וּלוֹת	virgines	virgines	παρθένοι
אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ	poſt eam, ſodales eius	poſt eam, proxime eius	ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς
מוּבָאוֹת לָךְ׃	adducentur	afferentur	ἀπενεχθήσονται
תּוּבַלְנָה בִּשְׂמָחֹת	tibi. Ducentur in letitiis,	tibi. Afferentur in leticia	σοι. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ
וָגִיל תְּבֹאֶינָה	& exultatione ingredientur	& exultatione, adducentur	καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται
בְּהֵיכַל מֶלֶךְ׃	thalamum regis.	in templum regis.	εἰς ναὸν βασιλέως.
תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ	Vice patrum tuorum erunt	Pro patribus tuis nati	Ἀντὶ τῶν πατέρων σου, ἐγενήθησαν
בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ	filii tui, pones eos	ſunt tibi filii, conſtitues eos	οἱ υἱοί σου, καταστήσεις αὐτοὺς
לְשָׂרִים בְּכָל הָאָרֶץ׃	principes in vniuerſa terra.	principes ſuper omnem terrã.	ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
אַזְכִּירָה	Recordabor	Memor ero	Μνησθήσομαι
שִׁמְךָ בכל	nominis tui,	nominis tui	τοῦ ὀνόματός σου
בְּכָל דּוֹר	in omni generatione	in omni generatione	ἐν πάσῃ γενεᾷ
וָדֹר עַל כֵּן	& generatione. Propterea	& generatione. Propterea	καὶ γενεᾷ. Διὰ τοῦτο
עַמִּים יְהוֹדֻךָ	populi confitebuntur tibi	populi confitebuntur tibi,	λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
לְעוֹלָם וָעֶד׃	in ſeculum & in eternum.	in eternum & ĩ ſeculum ſeculi.	εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
מו לַמְנַצֵּחַ	XLVI. Ad victoriã.	XLV. In finem	νος. Εἰς τὸ τέλος
לִבְנֵי קר	Filiorum	filiis	ὑπὲρ τῶν υἱῶν
קֹרַח על	Quorah,	chore	κορέ
עַל עֲלָמוֹת	ſuper alamot	pro archanis.	ὑπὲρ τῶν κρυφίων
שִׁיר׃ אל	.i. iſtſo muſices. Canticũ.	Pſalmus Dauid.	ψαλμός.
אֱלֹהִים לָנוּ מַחֲסֶה	Deus noſtra ſpes	Deus noſter refugium	Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ
וָעֹז עֶזְרָה	& fortitudo, auxilium	& virtus, adiutor (nimis,	καὶ δύναμις, βοηθὸς
בְצָרוֹת נִמְצָא מְאֹד׃	ĩ ãguſtiis, inuẽtus es validũ.	ĩ tribulatiõibus q̃ ĩuenerũt nos(	ἐν θλίψεσι ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
עַל כֵּן לֹא נִירָא	Ideo non timebimus	Propterea non timebimus	Διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα
בְּהָמִיר א	cum mutabitur	dum turbabitur	ἐν τῷ ταράσσεσθαι
אָרֶץ וּבְמוֹט	terra dum mouebuntur	terra, & transferentur	τὴν γῆν, καὶ μετατίθεσθαι
הָרִים בְּלֵב	montes in cor	montes in cor	ὄρη ἐν καρδίαις
יַמִּים׃ יה	maris.	maris.	θαλασσῶν.
יֶהֱמוּ יח	Sonabunt	Sonuerunt	Ἤχησαν
יֶחְמְרוּ מֵימָיו	criſpe fient aque eius	& turbate ſunt aque eorum,	καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν,
יִרְעֲשׁוּ הָרִים	contumeſcent montes	conturbati ſunt montes	ἐταράχθησαν τὰ ὄρη,
בְּגַאֲוָתוֹ סֶלָה׃	in ſuperbia eius, ĩ perpetuũ.	in fortitudine eius.	ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. Διάψαλμα.
נָהָר פְּלָגָיו	Fluminis ſeparationes	Fluminis impetus	Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα
יְשַׂמְּחוּ עי	letificabunt	letificat	εὐφραίνουσι
עִיר אֱלֹהִים	ciuitatem Dei,	ciuitatem Dei,	τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ,
קְדֹשׁ משכ	ſanctum	ſanctificauit	ἡγίασε
מִשְׁכְּנֵי עֶלְיוֹן׃	tabernaculum altiſſimi.	tabernaculum ſuũ altiſſimus.	τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
אֱלֹהִים בְּקִרְבָּהּ בַּל	Deus in medio eius non	Deus in medio eius non	Ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ οὐ
תִּמּוֹט יַעְזְרֶהָ	commouebitur, auxiliabit̃ ei	commouebitur, adiuuabit eam	σαλευθήσεται, βοηθήσει αὐτῇ
אֱלֹהִים לִפְנוֹת בֹּקֶר׃	Deus in regreſſu diluculi,	Deus mane diluculo.	ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωΐ.

الملك	מַלְכָּא דְעָלְמָא וּשְׁאָר	rege mundi, & reliqui
يغادرك	חַבְרַיָא דְמִתְבַּדְּרִין בֵּינֵי	ſocii qui diſperſi ſunt inter
خلفها	עַמְמַיָא יִתְיַתְיָין בְּחֶדְוָא	gentes ducentur in leticia
مع الفرح وتنطلق	לְוָתָךְ לִירוּשְׁלֵם :	ad te Ieruſalem.
صواحباتها العذارى في اثرها	יֵיתוּן בְּחֶדְוָא	Venient in gaudio
يوتى بهن بالفرح والنعيم	וּבְתוּשְׁבְּחָתָא יְעָלוּן	& exultatione, & aſcendent
يدخلن الى هيكل الملك	בְּהֵיכְלָא דְמַלְכָּא עָלְמָא :	in templum regis mundi.
عوض ابايك ه فليكن	בָּתַר אֲבָהָתָךְ צַדִּיקַיָא	Loco patrum tuorum iuſtorum
بنوك يقيمهم	יְהוֹן בְּנָךְ תְּמַנֵּינוּן	erunt filii tui, conſtitues eos
روسا على جميع الارض	לְרַבְרְבַיָא בְּכָל אַרְעָא :	principes in totam terram.
وسيذكرون	בְּעִדָּנָא הַהִיא תֵּימְרוּן	In tempore illo dicetis, (generatiōe
اسمك	אַדְכַּר שְׁמָךְ בְּכָל דָּר וְדָר	memorabo nomē tuū in oī gñatiōe &(
جيل بعد	מְטוּל הָכְנָא עַמְמַיָא	Quoniam populi
جيل لذلك	דְמִתְגַּיְיְרִין יְהוֹדוּן	conuerſionis confitebuntur
تشكرك الشعوب	לְוָתָךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי	te in eternum & in ſecula
يا الله الى الابد والى ابد الابد	עָלְמַיָא :	ſeculorum.
	לְשַׁבָּחָא עַל יְדֵיהוֹן דִּבְנֵי	XLVI. In laudē, Per manus filiorꝫ
	קֹרַח אֲמִירָא בְּרוּחַ נְבוּאָה	Quorah, dicta ſpiritu prophetico,
	בִּזְמַן דְאִתְכַּסִּי אֲבוּהוֹן	quo tempore abſconditus eſt ab eis
	מִנְּהוֹן וְאִנּוּן אִשְׁ	pater eorum, ipſi vero
المزمور الخامس والاربعون	תֵּיזִבוּ אֲמָרוּ שִׁירָתָא :	liberati dixerunt canticum.
اللهم انك ملجانا	אֱלָהָא לָנָא רְחִיצָנָא	Deus noſtrum refugium
وقوتنا ومعيننا	וְתוּשְׁפָּא סַעֲדָנָא בְּ	& virtus, adiutor
في كثرة الشدائد التي	בְּעָקְתָא נִשְׁכַּח לַחֲדָא :	in tribulatione inuentus validus.
نالتنا جدا وجدنا لذلك لا نخاف في	מְטוּל הָכְנָא לָא נִדְחַל	Propterea non timuimus
كل وقت من اجل ذلك فلسنا	בְּעִדָּן דְאִשְׁתַּלְחִיפוּ	eo tempore quo expulſi fuerunt
نخاف اذا انزعجت الارض	אֲבָהָתָנָא מִן אַרְעָא כַּד	patres noſtri a terra, quando
وتزلزلت الجبال	מִתְמוֹטְטִין הֵיךְ טוּרַיָא	concuſſi ſunt veluti montes
في قلوب البحار	בִּפְלַגּוֹס יַמָּא רַבָּא :	in pelago maris magni.
تعكرت	מִשְׁתַּגְשִׁין וּמִשְׁתַּשְׁשִׁין	Sonuerunt & turbate ſunt
المياه وتقلبت	מוֹהִי מִן עֲפְרֵיהוֹן	aque, a puluere eorum
الجبال	מִתְרַגְּפִין טוּרַיָא	commoti ſunt montes
من عزه ه	בִּגְבוּרְתָךְ לְעָלְמִין :	in fortitudine tua in ſecula
تزعزعت مجاري الانهار ه	עַמְמִין הֵיךְ נַהֲרִין	Populi tanquam flumina
تفرح	וּמְבוּעֵיהוֹן יֵיתוּן	& impetus eorum, venient
مدينة الله	וִיחַדּוּן קַרְתָּא דַיְיָ	& letificabunt ciuitatem DEI,
مقدس	וּמְצַלִּין בְּבֵית מַקְדְּשָׁא	& orabunt in domo ſanctitatis
هو بيت الرب ه	דַיְיָ בְּמַשְׁכְּנֵי עִלָּאָה :	Dei ī tabernaculo altiſſimi. (mouebiſ,
والله في وسطها لا	אֱלָהּ וּשְׁכִינְתֵּיהּ בְּגַוַּהּ לָא תְזוּעַ	Deus & diuinitas eius ī medio eius ñ eō(
يزول ه ومعبدها	יְסַעֲדִינַהּ יְיָ בִּזְכוּתֵיהּ	adiuuabit eam DEVS ꝑpter meritū
الله في اوان الصبح ه	דְאַבְרָהָם דְצַלִּי עֲלָהּ לְעִדּוֹנֵי	Abraham, qui orauit pro ea in tēpore

גר המו	Conturbatæ ſunt	Conturbatæ ſunt	Ἐταράχθησαν
גוים מטו ממ	gentes commota ſunt	gentes & inclinata ſunt	ἔθνη, ἔκλιναν
לכות נתן	regna, dedit	regna, dedit	βασιλεῖαι, ἔδωκεν
בקולו תמוג	vocem ſuam proſtrata eſt	vocem ſuam mota eſt	φωνὴν αὐτοῦ ὁ ὕψιστος, ἐσαλεύθη
ארץ: יהוה צבאות	terra. DEVS exercituum	terra. Dominus virtutum	ἡ γῆ. Κύριος τῶν δυνάμεων
עמנו משגב לנו	nobiſcum, protector noſter	nobiſcum, ſuſceptor noſter	μεθ' ἡμῶν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν
אלהי יעקב סלה:	Deus Iaacob in eternum.	Deus Iacob.	ὁ θεὸς ἰακώβ διάψαλμα.
לכו חזו מפעלות	Ambulate, videte, opera	Venite & videte opera	Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα
יי אשר שם שמות	DEI, qui poſuit ſolitudines	domini que poſuit prodigia	τοῦ θεοῦ, ἃ ἔθετο τέρατα
בארץ: משבית	in terra. Compeſcuit	ſuper terram, auferens	ἐπὶ τῆς γῆς, ἀνταναιρῶν
מלחמות עד קצה	bella vſq ad extremum	bella vſq ad finem	πολέμους μέχρι τῶν περάτων
הארץ קשת ישבר	terre, arcum confringet	terre. Arcum conteret	τῆς γῆς. Τόξον συντρίψει
וקצץ חנית	& concidet haſtam,	& confringet arma	καὶ συνθλάσει ὅπλον,
עגלות ישרף באש	plauſtra comburet igni.	& ſcuta comburet igni.	καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί.
הרפו ודעו כי	Vacate & cognoſcite, qm̄	Vacate & videte quoniam	Σχολάσατε καὶ γνῶτε, ὅτι
אנכי אלהים ארום	ego ſum Deus exaltabor	ego ſum Deus, exaltabor	ἐγώ εἰμι ὁ θεός, ὑψωθήσομαι
בגוים ארום בארץ:	in gētibus, exaltabor ĩ terra.	in gentibus & exaltabor ĩ terra.	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.
יהוה צבאות עמנו	DEVS exercituū nobiſcū,	Dominus virtutum nobiſcum.	Κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν,
משגב לנו אלהי	fortitudo noſtra Deus	ſuſceptor noſter Deus	ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς
יעקב סלה:	Iaacob in perpetuum.	Iacob.	ἰακώβ. διάψαλμα.
מז למנצח	XLVII. Ad victoriā	XLVI. In finem	μϛ'. Εἰς τὸ τέλος
לבני קרח מזמור:	filior̄. Quorah. Pſalmus.	p̄ filiis chore. p̄s. Dauid.	ὑπὲρ τῶν υἱῶν κορὲ ψαλμός.
כל העמים תקעו	Omnes populi plaudite	Omnes gentes plaudite	Πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε
כף הריעו לאלהים	manibus iubilate Deo	manibus, iubilate Deo	χεῖρας, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ
בקול רנה: כי יהוה	in voce cantus. Qm̄ DEVS	in voce exultationis. Qm̄ dn̄s	ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. Ὅτι κύριος
עליון נורא מלך	altiſſimus metuendus, rex	excelſus terribilis rex	ὕψιστος, φοβερός, βασιλεὺς
גדול על כל הארץ:	magnus ſuper omnē terrā.	magnus ſuper omnem terram.	μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
ידבר עמים תחתינו	Interficiet pp̄los ſubter nos,	Subiecit populos nobis,	Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν,
ולאמים תחת	& nationes ſub	& gentes ſub	καὶ ἔθνη, ὑπὸ τοὺς
רגלינו: יבחר	pedibus noſtris. Delegit	pedibus noſtris. Elegit	πόδας ἡμῶν. Ἐξελέξατο
לנו את נחלתנו	nobis hereditatem noſtram,	nobis hereditatem ſuam,	ἡμῖν τὴν κληρονομίαν ἑαυτοῦ,
את גאון יעקב אשר	celſitudinem Iaacob, quam	ſpeciem Iacob quam	τὴν καλλονὴν ἰακώβ, ἣν
אהב סלה: עלה	dilexit in perpetuū. Aſcēdit	dilexit. Aſcendit	ἠγάπησε. διάψαλμα. Ἀνέβη
אלהים בתרועה	Deus in iubilo	Deus in iubilo,	ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ,
יהוה בקול שופר:	DEVS in voce buccine.	& dominus in voce tube.	κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.
זמרו אלהים זמרו	Canite Deo canite,	Pſallite Deo noſtro pſallite,	Ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε,
זמרו למלכנו	canite regi noſtro	pſallite regi noſtro	ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν,
זמרו כי מלך על	canite. Quia rex	pſallite. Quoniam rex	ψάλατε. Ὅτι βασιλεὺς
כל הארץ אלהים	vniuerſe terre Deus,	omnis terre Deus,	πάσης τῆς γῆς ὁ θεός,
זמרו משכיל מלך	cãite ĩtellectualr. Regnauit	pſallite ſapienter. Regnabit	ψάλατε συνετῶς. Ἐβασίλευσεν
אלהים על גוים	Deus ſuper gentes.	Deus ſuper gentes,	ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη.

حـــا ذ ـــ	צפרא : במיתן אוריתא	matutino. Quando dabat legem
الشعوب واضطربت	לעמיה איתרגישו עממיא	populo ſuo conturbatæ ſunt gentes,
الملوك ۞ ابدا	אזדעזעו מלכותא כד	tremuerunt reges, quando
صوتـــه فتزلزلت	ארים קליה אתמסמסו	exaltauit vocem ſuam confuſi ſunt
الارض ۞ الرب اله اجواد	יתבי ארעא : מימרא דיי	habitatores terre. Verbum DEI
معنا ناصرنا	צבאות בסעדנא תקוף	exercituũ ĩ adiutoriũ noſtꝛ, fortitudo
هـــو اله يعقوب ۞	לנא אלהא דיעקב לעלמין	noſtra Deus Iaacob ſemper.
اقبلوا وانظروا الى ايات	איזילו חמון עובדא דיי	Ambulate videte opera DEI
الله العجايب التي صنعها	דשוי צדיין ברשיעי	qui poſuit deſolationes in impios
في الارض ۞ مزيـــل	ארעא : מבטיל	terre. Ablator
الحروب من اقاصي	קרבא עד סייפי ארעא	belli vſq; ad extremum terre,
الارض ۞ يكسر القسي	קשתא יתבר ויקטע	arcum confringet, & concidet
ويرض الرماح	מורניתא תריסיא	arma, ſcuta
ويحرق التراس بالنار ۞	עגילן יוקד בנורא :	rotunda comburet igni.
تيقنوا واعلموا اني	פסיקו מן קרבא ודעו	Diſcedite a bello & aduertite,
انا هـــو الله انعالي	ארום אנא יי רמא בעממיא	qm̃ ego ſum DEVS exaltatus ĩ pp̃lis,
في الامم وانعالى في الارض	ורמא על יתבי ארעא :	& exaltatus ſuper habitatores terre.
الرب العزيز معنا ۞	מימרא דיי בסעדנא	Verbum DEI in auxilium noſtrum,
ناصرنا هـــو اله	תקוף לנא אלהא	fortitudo noſtra Deus
يـــعقوب	דיעקב לעלמין :	Iaacob in eternum.
المزمور	לשבחא על ידוי	XLVII. In laudẽ. Per manus
السابع والاربعون	דבני קרח תושבחתא :	filiorum Quorah. Laudatoria.
صفقوا يا جميع الامم	כל עממיא טפחו	Omnes populi plaudite
بايديكم هللوا لله	ידא בחדותא יבבו קדם יי	manibus gaudio, iubilate coram DEO
بصوت الفرح فان	בקל תושבחתא ארום יי	in voce laudis. Quoniam DEVS
الرب الها عال مخوف هو	עילאה דחילא מלך	altiſſimus & timendus, rex
الملك العظيم على جميع	רב על כל יתבי ארעא :	magnus ſup omnes habitatores terre.
الارض اخضع الشعوب لنا	יקטול במותנא עממיא	Occidet interitu populos
والامم تحت	חולפנא ואומיא יכבוש	propter nos, & gentes ſuponet
ارجلنا ۞ اختار لنا	תחות ריגלנא : יתרעי לנא	pedibus noſtris. Elegit nos
ميراثا له ۞	למירת ית אחסנתנא	vt hereditaremus hereditatẽ noſtrã,
جمال يعقوب الذي	ית בית מקדשא דיעקב	domum ſanctam Iaacob
احب ۞ صعد	דרחים לעלמין : יתעלה	quam dilexit ſemper. Exaltabitur
الاله بالتهليل	שום אלהא ביבבא	nomen Dei in iubilo,
والرب بصوت البوق ۞	יי בקל שופרא :	DEVS in voce cornu.
رتلوا لالهنا رتلوا	שבחו קדם יי שבחו	Laudate coram DEO laudate,
رتلوا لملكنا	שבחו קדם מלכנא	laudate regem noſtrum,
رتلوا رتلوا فان الرب هو	שבחו : ארום מליך על	laudate. Quoniam rex ſuper (dicite
ملك الارض كلها	כל יתבי ארעא יי שבחו	oẽs habitatores terre DEVS, laudes(
رتلوا له بفهم ۞ ملك	קדמוהי בשכלתנא טבא מלך	coram eo ĩ itelligẽtia bona. Regnabit
الرب على جميع الامم	יי על כל עממיא	ſuper omnes populos,

אלהים ישב על	Deus ſedit ſuper	Deus ſedet ſuper	ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ
כסא קדשו : נדיבי	thronum ſanctũ ſuũ.Inclyti	ſedem ſanctam ſuam,Principes	θρόνου ἁγίου αὐτοῦ. Ἄρχοντες
עמים נאספו עם	pploꝝ aggregati ſt pplo A.	populorum congregati ſunt cũ	λαῶν συνήχθησαν μετὰ
אלהי אברהם כי	Dei Abraham,quoniam	Deo Abraam,quoniam	τοῦ θεοῦ ἀβραάμ, ὅτι
לאלהים מגני	Dii ſcuta	Dii fortes	τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ,
ארץ מאד נעלה :	terre vehemẽter eleuati ſũt.	terre vehemẽter eleuati ſunt.	τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν.
מח שיר	XLVIII. Canticũ.	XLVII. Pſalmus cãtici filiis	μζ'. Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς
מזמור לבני קרח :	Pſalmus.Filioꝝ Quorah.	chore ſecunda ſabbati.	κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου.
גדול יהוה ומהלל	Magnus DEVS & laudabilį	Magnus dominus & laudabilis	Μέγας κύριος, καὶ αἰνετὸς
מאד בעיר אלהינו	nimis,ĩ ciuitate .B. Dei nři,	nimis,in ciuitate Dei noſtri	σφόδρα, ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν
הר קדשו :	mõte ſancto eius. (cãs oẽm	in monte ſancto eius.	ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ.
יפה נוף משוש כל	Pulcherrimo frutice, letific(	Fundatur exultatiõe vniuerſe	Εὐρίζῳ ἀγαλλιάματι πάσης
הארץ הר ציון	terram monte cion,	terre mons ſyon,	τῆς γῆς, ὄρη σιὼν
ירכתי צפון	latetibus aquilonis	latera aquilonis	τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
קרית מלך רב :	ciuitate regis magni.	ciuitas regis magni.	ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου.
אלהים בארמנותיה	Deus in pretoriis ſuis	Deus in domibus eius	Ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς
נודע למשגב :	agnitus eſt,dum auxiliatur.	cognoſcetur cum ſuſcipiet eã.	γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.
כי הנה המלכים	Quia ecce reges	Quoniã ecce reges (in vnũ.	Ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς
נועדו עברו יחדו :	ɔgregati ſt,trãſierũt ĩ vnũ.	terre ɔgregati ſũt,cõuenerũt(	τῆς γῆς συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό.
המה ראו כן	Ipſi videntes ſic	Ipſi videntes ſic	Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως
תמהו נב	obſtupuerunt,	ammirati ſunt,	ἐθαύμασαν,
נבהלו נחפזו :	cõturbati ſũt & admirati ſt.	conturbati ſunt,cõmoti ſunt,	ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,
רעדה אחזתם שם	Horror poſſedit eos,ibi	timor apprehendit eos.Ibi	Τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν. Ἐκεῖ
חיל כיולדה :	dolor quaſi parturientis.	dolores vt parturientis,	ὠδῖνες ὡς τικτούσης,
ברוח קדים תשבר	In vẽto oriẽtali confringẽs	in ſpiritu vehementi conterẽs	ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις
אניות תרשיש :	naues maris.	naues tharſis,	πλοῖα θαρσίς.
כאשר שמענו כן	Sicut audiuimus ita	Sicut audiuimus ſic	Καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως
ראינו בעיר יהוה	vidimus,in ciuitate DEI	vidimus in ciuitate domini	καὶ εἴδομεν, ἐν πόλει κυρίου
צבאות בעיר	exercituum,in ciuitate	virtutum in ciuitate	δυνάμεων, ἐν πόλει
אלהינו אלהים	Dei noſtri,Deus	Dei noſtri,Deus	τοῦ θεοῦ ἡμῶν διάψαλμα. Ὁ θεὸς
יכוננה עד עולם	cõponet eam vſq; in ſeculũ	fundauit eam in eternum.	ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
סלה : דמינו אלהים	ſepitnũ. Eſtimauimus Deus	Suſcepimus Deus (tui.	ὑπελάβομεν ὁ θεὸς
חסדך בקרב היכלך	miſi.tuã,in medio tẽpli tui.	miſericordiã tuã, ĩ medio tẽpli(	τὸ ἔλεός σου, ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
כשמך אלהים כן	Secũdũ nomẽ tuũ Deus,ſic	Secundũ nomen tuũ Deus,ſic	Κατὰ τὸ ὄνομά σου ὁ θεὸς, οὕτως
תהלתך על קצוי	laus tua,vſq; ad extremum	& laus tua in fines	καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα
ארץ צדק מלאה	terre,iuſtitia repleta eſt	terre iuſticia plena eſt	τῆς γῆς, δικαιοσύνης πλήρης
ימינך : ישמח הר	dextera tua.Letetur mons	dextera tua.Letetur mons	ἡ δεξιά σου. Εὐφρανθήτω ὄρος σιὼν,
ציון תגלנה בנות	cion & exultent filie	ſyon & exultent filie	καὶ ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες
יהודה למען	Iude propter	Iude,propter	τῆς ἰουδαίας ἕνεκεν
משפטיך : סבו ציון	iudicia tua.Circundate cion	iudicia tua dñe.Circũdate ſyon	τῶν κριμάτων σου κύριε. Κυκλώσατε σιὼν,
והקיפוה ספרו	& circuite eam,numerate	& complectimini eam,narrate	καὶ περιλάβετε αὐτήν, διηγήσασθε

DEVS ſedet ſuper ſedem
ſanctitatis ſue, Principes
populi aggregati ſunt populo,
qui fidelis eſt Deo
Abraham, quoniam coram DEO
ſcuta terre vehementer exaltata ſunt.

XLVIII. Canticũ & laudatoria,
per manus filiorum Q uorah.
Magnus DEVS & laudabilis valde,
in Ieruſalem ciuitate Dei noſtri,
& in monte domus ſanctitatis eius.
Pulcher vt ſponſus, gaudium
omnium habitatorum terre, mons
cion, a partibus aquilonis,
ciuitas regis magni.
DEVS in pretoriis ſuis
cognoſcetur ad fortitudinem,
quoniam reges
congregati ſunt, tranſierunt ſimul.
Ipſi videntes ſic
admirati ſũt ꝑpter ſigna & miracula,
conturbati ſunt & fugerunt,
tremor apprehendit eos, ibi
tremor ſicut mulieris parturientis.
In vento noto valido qui egreditur a
conſpectu Dei, confringentur naues
tarſis. Dicent omnes
ſimul, ſicut audiuimus
ſic vidimus in ciuitate DEI
exercituum, Deus fundabit eam
in ſecula ſeculorum.
Eſtimauimus DEVS benignitatẽ tuã
in medio templi tui.
Ecce ſecundũ nomen tuũ DEVS, ſic
laus tua in fines
terre iuſtitia plena eſt
dextera tua. Letetur mons cion
plena letitia in laudibus
congregation's domus iude,
propter iudicia tua. Circundate cion,
& circuite eam numerate

A. Populi Dei Abrahã fũt chriſtiani. Ipſe ſiqdẽ pricipiũ fuit credẽdi patrẽ & filium & ſpiritũ ſanctũ.

B. Ciuitas Dei noſtri, Mons ſanctus, Specioſum germẽ, Exultatio uniuerſe terre, Mons cion, Latera aqlonis, Ciuitas magni regis, Sepcẽ eccleſie noia ut ſenciunt eruditiores.

Pſalmi. xlix.

A. Et filii hominis, in hebreo, & filii Adam, ſuper quo uerbo libro multas rebibim ושרו
גם בני אדם גם בני
איש בני אדם זה אברהם
שנקרא האדם הגדול
שבענקים גם בני איש
אלו בניו של ישמעאל
ובני קטורה איש אלו
בניו של נח שנקרא איש
צדיק לא אלו שבעים
אומות שיורדין לגיהנם
יחד עשיר ואביון עשיר
בתורה ואביון בתורה
כולם יורדין לגיהנם
עשיר בתורה זה דואג
ואחיתופל לפי שלא
שמרו את התורה ירדו
לגיהנם אבל שהן ראשי
סנהדרין ואביון בתורה
כל מי שיש ספק בידו
לעסוק ולא עסק .i. Et gdillud, & filii Adã & filii uiri. Filii Adã hic eſt Abrahã q uocatus eſt homo magnus in gigantibus. Ioſue. xiiii. Etiam filii, is, hi ſunt filii Iſmael & Ceture, q ſequitur uiri hi ſunt filii Noah, qui uocatus eſt uir iuſtus. Et ſunt qui dicũt hos eſſe ſeptuaginta populos q deſcendũt in gehẽnã, ſimul diues & pauper. Diues in lege & paup in lege oẽs deſcẽdunt i gehẽnã. Diues i lege Doeg & Achitophel, qm nõ ſeruauerũt legẽ deſcẽderũt in gehẽnã Etiã ſi fuerint capita iudicũ ordinatorum. Pauper uero a lege ois qui habet facultatẽ in manu ſua ad diſcendã legem & non diſcit.

מגדלותיה ׃ שיתו	turres eius.Ponite (ſepate	in turribus eius.Ponite (buite	ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς.Θέσθε
לבכם לחילה פסגו	cor veſtrũ ĩ menibus eius,(	corda vr̃a ĩ ũtute eiꝰ,& diſtri(	τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐ(
ארמנותיה למען	palatia eius vt	domos eius,vt	τὰς βάρεις αὐτῆς, ὅπως (τῆς, καὶ καταδιέ(
תספרו לדור אחרון ׃	enarretis gñatiõi nouiſſime.	enarretis in progenie altera.	ἂν διηγήσησθε εἰς γενεὰν ἑτέραν. (λεσθε
כי זה אלהים	Quoniam ipſe Deus	Quoniam hic eſt Deus	Ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς
אלהינו עולם	deus noſter in ſeculum	deus noſter in eternum,	ἡμῶν, εἰς τὸν αἰῶνα,
ועד הוא	& in perpetuum,ipſe	& in ſeculum ſeculi,ipſe	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, αὐτὸς
ינהגנו על	erit dux noſter	reget nos	ποιμανεῖ ἡμᾶς
עלמות ׃	in iuuentute.	in ſecula.	εἰς τοὺς αἰῶνας.
מט למנצח	XLIX. Ad victoriã	XLVIII. In finẽ ꝓ filiis	μη. Εἰς τὸ τέλος τοῖς υἱοῖς
לבני קרח מזמור ׃	filiorꝫ Quorah.Pſalmus.	chore.Pſalmus Dauid.	κορὲ ψαλμός.
שמעו זאת כל	Audite hoc omnes	Audite hec omnes	Ἀκούσατε ταῦτα πάντα
העמים האזינו	populi,auribus percipite	gentes,auribus percipite	τὰ ἔθνη, ἐνωτίσασθε (νην. Ὅτι
כל ישבי חלד ׃ גם	vniũſi habitatores orbis.Et	oẽs qui habitatis orbẽ.Quiqꝫ	πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμέ(
בני אדם גם בני	filii hominis .A. & filii	terrigene & filii	γηγενεῖς καὶ υἱοὶ
איש יחד עשיר	viri,ſimul diues	hominum,ſimul in vnum diues	τῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος
ואביון ׃ פי ידבר	& pauper.Os meũ loquetur	& pauper.Os meum loquetur	καὶ πένης. Τὸ στόμα μου λαλήσει
חכמות והגות לבי	ſapiẽtias,& meditatio cõdi(	ſapiẽtiã,& meditatio cõdis mei	σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου
תבונות ׃ אטה	prudẽtias.Inclinabo (mei	prudentiam.Inclinabo	σύνεσιν. Κλινῶ
למשל אזני אפתח	ad parabolã,aurẽ meã, apiã	in parabolã aurem meã,aperiã	εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω
בכנור חידתי ׃	in cithara enigma meum.	in pſalterio propoſitionẽ meã.	ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.
למה אירא בימי	Quare timebo in diebus	Cur timebo in die	Ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ
רע עון עק	malis,iniquitas	malo,iniquitas	πονηρᾷ ἡ ἀνομία
עקבי יסוב	calcanei mei (habent	calcanei mei	τῆς πτέρνης μου,
יסבני ׃ הבטחים	circũdabit me.Qui fiduciã(	circũdabit me.Qui cõfidũt B.	κυκλώσει με. Οἱ πεποιθότες
על חילם וברב	in re ſua,& in multitudine	in virtute ſua,& ĩ multitudine	ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει
עשרם יתהללו ׃	diuitiarum gloriantur.	diuitiarum ſuarum gloriãtur.	τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι.
אח לא	C. Fratrem	Frater	Ἀδελφὸς
פדה	nequaquam redemptione	non redimit	οὐ λυτροῦται,
יפדה איש לא	redimet vir .D. nec	redimet homo,non	λυτρώσεται ἄνθρωπος, οὐ
יתן לאלהים כפרו ׃	dabit Deo p̃tiũ ĩdẽptõis eiꝰ.	dabit Deo placationem ſuam.	δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα ἑαυτοῦ.
ויקר פד	Et pretioſam fecit	Et pretium	Καὶ τὴν τιμὴν
פדיון נפשם וח	redemptionẽ aĩarũ ſuarum,	redemptionis anime ſue,	τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ,
וחדל ל	& ceſſauit	& laborabit	καὶ ἐκοπίασεν
לעולם ׃ ויחי עוד	in ſeculum.Et viuet vltra	in eternum & viuet adhuc	εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται
לנצח לא יראה	ĩ ſempiternũ, E.nõ videbit	in finem.Non videbit	εἰς τέλος. Οὐκ ὄψεται
השחת ׃	interitum.	interitum	καταφθοράν
כי יראה חכמים	Cum viderit ſapientes	cum viderit ſapientes	ὅταν ἴδῃ σοφοὺς
ימותו יחד כסיל	morientes,ſimul inſipiens	morientes,ſimul inſipiens	ἀποθνήσκοντας, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων
ובער יאבדו	& indoctus peribunt,	& ſtultus peribunt.	καὶ ἄνους ἀπολοῦνται.
ועזבו לא	& relinquent	Et relinquent	Καὶ καταλείψουσιν

في ابراجها ٭ اعدلوا	מגדליהא : שוו לבכון	turres eius. Ponite cor veſtrum
بقلوبكم الى قوتها اقتسموا	לאוכלוסהא רמין לעיל	in exercitibus eius, exaltata in altum
منازلها	בירנייתהא מטול	pretoria eius, propterea
لكيما يخبروا جيلا اخر ٭	דתשתעון לדר אחרן :	narrabitis in generatione nouiſſima.
ان الله هو	ארום דין אלהא אלהנא	Quoniam hic eſt Deus deus noſter,
الهنا الى الابد	שכינתיה בגוה ומדוריה	diuinitas eius in ea, & habitatio eius
والى ابد الابد ٭ وهو	בשמיא לעלמי עלמין	in celis in ſecula ſeculorum,
الذي يرعانا	הוא ידברננא ביומי	ipſe ducet nos in diebus
الى جميع الدهور	טליותנא :	iuuentutis noſtre.
المزمور	לשבחא על ידיהון	XLIX. In laudē. Permanus
الثامن والاربعون	דבני קרח תושבחתא :	filiorum Quorah. Laudatoria.
اسمعوا هذا يا جميع	שמעו אוריתא דא כל	Audite legem hanc omnes
الامم ٭ انصتوا يا	עממיא אצותו	populi, auſcultate
جميع سكان الارض اهل	כל דיירי ארעא : אף	omnes habitatores terre. Et
الارض وابنا	בני אדם קדמאה אף בני	filii Adam antiqui, & filii
البشر ٭ الاغنيا والفقرا	דיעקב כחדא זכאה	Iaacob, ſimul mundus
جميعا ٭ فمي ينطق	וחייבא : פומי ממליל	& prophanus, Os meum loquetur
بحكمة وتلاوة قلبي	חוכמתא והגיית לבי	ſapientiam, & meditatio cordis mei
بفهم ٭ انحني	ביונא : אצלי למתלא	intellectum. Inclinabo ad parabolam
الامثال بسمعي واكشف	אודני אשרי למפתח	aurem meam, incipiam aperire
بالتزمير خفياتي	בכינרא אחידתי :	in cithara enigma meum.
لاخاف في يوم	מטול מה איחל ביום	Quare timebo in die
السو ٭ اذا	אסערות בישא אלהן	tempeſtatis male, niſi
احاطني	דחובת סורחנותי בסופי	quia reatus peccati mei in fine mea
اعداي ايها الواثقون	יחזרנני : ייאה לחייביא	circundabit me. Ve peccatoribus
بقوتهم المفتخرون	דמתרחצין על נכסיהון	qui confidunt in ſubſtantiis ſuis
بكثرة اموالهم ٭	ובסגיעות עותרהון	& in multitudine diuitiarum ſuarum
لا يفدي	משתבחין : אחוהי	laudantur. Fratrem ſuum
الاخ	דאישתבא לא מפרק	captiuum nequaquam redemptione
ولا ينجي انسان ٭ ولا	יפרוק גבר רשיעא ולא	redimet vir impius, & non
يعطي الله له خلاصا	יהב לאלהא פורקניה :	dabit Deo pretium redemptionis eius.
ولا ثمن	ואילו יהיב יהי יקר	Quod ſi daret eſſet pretioſum
فدية نفسه ٭	בפורקן נפשיה ויפסוק	in redēptione anime eius, & aufferret
تعب	בישותיה ופורענותיה	malum eius, & punitionem eius
الى الدهر ليحيى الى	לעלם : ויחי תוב לחיי	in ſeculum. Et viuet adhuc vita
الابد لا يرى	עלמא ולא יחמי דין	eterna & non videbit iudicium
الفساد ٭	גיהנם : ארום	gehenne.
حين يرى الحكما	יחמון חכימיא	Quoniam videbit ſapientes
يموتون ٭ الجاهل	רשיעיא מתדנין בגיהנם	impios iudicatos gehenne,
والناقص الفهم جميعا	כסילא ושטיא	ſimul neſcius & prauus
يهلكان	כחדא יאבדון וישבקון	perdentur, & relinquent

B. Qui confidūt, Libro midras tehilim
שאין בוטחין על חילם
שלא מבטחים על חילם
אלא שיצא מה הן יכולין
לעשות אין עושים עושר
להן ובן הוא אם טב כספם
גם זהבם לא יוכל להצילם
אל יאמר אדם אבי כשר
היה בזכותו אנו נמלט
אין אברהם מציל לבנו
ישמעאל ולא יעקב לעשו
אחיו וכן הוא אומר אח לא
פדה יפדה איש מה
הצדיקים אומר על אחיו
והם אין מה קשה אחי לא
פדה יפדה איש ולמה קר
פדיון נפשם. .i. Qui cōfidūt i uirtute ſua, ſicut dictū ē cōfidētes ī uirtute ſua. Quid ualebūt facere. Diuitie ſiquidē eoꝝ nō remanebūt eis, & ſic eſt dictū. Sopho. i. Argentū eoꝝ & aurū eoꝝ nō poterit liberare eos. Non dicat hō pr̄ meus fuit diues multitudine meritoꝝ, & ꝑp meritū eius liberabor. Nā Abrahā nō ualebit liberare filium ſuū Iſmaelē. Nec Iaacob Eſau fratrē ſuū, & ꝑpea dictū eſt frater non redimet, redimet uir &c.

C. *Sunt ex hebreis* q̄ iterpretant̄. Vnus non redimet, redimāt ſingu li uel redimat qſqȝ ut ſit poſitū אח pro אחד ſicut alibi אחד מ אחד.

D. Ex libro ciphre
אני אמית ואחיה וגו כה
אמר יי מלך ישראל וגואלו
יי צבאות אני ראשון ואני
אחרון אני אמית ואחיה
זה אחד שנתן ריוח ויפן
לתחיית המתים אני
אמית ואחיה תמות נפשי
מות ישרים יש ראובן
אל ימות יחיינו מיומים
ראו אני אמית ואחיה
שומע אני מיתה באחד
וחיים באחר תל מחצתי
ואני ארפא כדרך כך
מיתה וחיים באחד ואין
מידי מציל אין אבות
מצילין את הבנים לא
אברהם ניצל את ישמעאל
ולא יצחק מציל את עשו
אין לי אלא אבות שאין
מצילין את הבנים אחין
את אחין מנין תל אח
לא פדה יפדה איש ולא
יצחק מציל את ישמעאל
ולא יעקב מציל את עשו
ואם נותן לו ממון
שבעולם אין נותנין לו
כופרו של אח לא פדה

לַאֲחֵרִים חֵילָם׃	alienis diuitias ſuas,	alienis diuitias ſuas,	ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,
קִרְבָּם בָּתֵּימוֹ	ſepulchra eorũ domus eorũ	& ſepulchra eorũ domus illorũ	καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν, οἰκίαι αὐτῶν
לְעוֹלָם מִשְׁכְּנֹתָם	in ſeculum. Tabernacula ſua	in eternum. Tabernacula eorũ	εἰς τὸν αἰῶνα. Σκηνώματα αὐτῶν,
לְדֹר וָדֹר׃	ĩ generatiõe & generatiõe,	in progenie & progen'e,	εἰς γενεὰν καὶ γενεάν,
קָרְאוּ בִשְׁמוֹתָם	vocauerunt in noĩbus ſuis	vocauerunt nomina ſua	ἐπικαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν
עֲלֵי אֲדָמוֹת׃	in regionibus.	in terris ſuis.	ἐπὶ τῶν γαιῶν.
וְאָדָם בִּיקָר בַּל	Et homo in honore non	Et homo cũ in honore eſſet non	Καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὤν, οὐ
יָלִין נִמְשַׁל	cõmorabitur, aſſimilatus eſt	intellexit, comparatus eſt	συνῆκε, παρασυνεβλήθη
כַּבְּהֵמוֹת נִדְמוּ׃	iumentis mutis.	iumẽtis ĩſipiẽtibus, (rũ ſcãdalũ	τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις (σκάνδαλον
זֶה דַרְכָּם כֵּסֶל	Hec via illorum, vecordia	& ſiliis facto ẽ illis. Hec via illo(	καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν, (
לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם	eis, & poſt hos	ipſis, & poſtea	αὐτοῖς, καὶ μετὰ
בְּפִיהֶם יִר	in ore ſuo	in ore ſuo	ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
צוּ סֶלָה׃	current in perpetuum.	complacebunt.	εὐδοκήσουσιν.
כַּצֹּאן לִשְׁ	Quaſi oues	Sicut oues	Ὡς πρόβατα
אוֹל	in inferno	in inferno	ἐν ᾅδῃ
שַׁתּוּ מָוֶת יִר	poſiti ſunt, mors	poſiti ſunt, mors	ἔθεντο, θάνατος
עֵם וַיִּר	paſcet eos.	depaſcet eos.	ποιμανεῖ αὐτούς.
דּוּ בָם יְשׁ	Et ſubiicient eos	Et dominabuntur eorum	Καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν
שָׁרִים לַבֹּקֶר	rectos in matutino,	iuſti in matutino,	οἱ εὐθεῖς τὸ πρωΐ,
וְצוּרָם לְבַלּוֹת	& figura eorum conteretur	& auxilium eorum veteraſcet	καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν, παλαιωθήσεται
שְׁאוֹל מִזְּבֻל לוֹ׃	in inferno ab habitaculo ſuo.	in inferno a gloria eorum.	ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν
אַךְ אֱלֹהִים	Verumtamen Deus	Verumtamen deus	ἐξώσθησαν. Πλὴν ὁ θεὸς
יִפְדֶּה נַפְשִׁי	redimet animam meam	redimet animam meam	λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου
מִיַּד שְׁאוֹל כִּי	de manu inferi,	de manu inferi,	ἐκ χειρὸς ᾅδου,
יִקָּחֵנִי סֶלָה׃	cum aſſumpſerit me ſemper.	cum acceperit me.	ὅταν λαμβάνῃ με.
אַל תִּירָא	Noli timere	Ne timueris	Μὴ φοβοῦ,
כִּי יַעֲשִׁר א	cum diues fiet	cum diues factus fuerit	ὅταν πλουτήσῃ
אִישׁ כִּי יִרְבֶּה	vir, cũ multiplicata fuerit	homo, & cũ multiplicata fuerit	ἄνθρωπος, ἢ ὅταν πληθυνθῇ
כְּבוֹד בֵּיתוֹ׃	gloria domus eius.	gloria domus eius.	ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח	Neq; enim moriens tollet	Quoniã cũ ĩterierit nõ ſumet	Ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν, λήψεται
הַכֹּל לֹא יֵרֵד אַחֲרָיו	omnia, nec deſcẽdet poſt eũ	omnia, neq; deſcendet cum eo	τὰ πάντα, οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ
כְּבוֹדוֹ׃ כִּי נַפְשׁוֹ	gloria eius. Quia anime ſue	gloria eius, Quia anima eius	ἡ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
בְּחַיָּיו יְבָר	in vita ſua	in vita ipſius	ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ
יְבָרֵךְ וְיוֹדֻךָ כִּי	benedicet, laudabunt te	benedicetur, confitebitur tibi	εὐλογηθήσεται, ἐξομολογήσεταί σοι
כִּי תֵיטִיב לָךְ׃	cum benefeceris tibi.	cum benefeceris ei.	ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.
תָּבוֹא עַד	Venient vſq; ad	Introibit vſq; in	Εἰσελεύσεται ἕως
דּוֹר אֲבוֹתָיו	generationem patrũ ſuorũ	progenies patrum ſuorum,	γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ,
עַד נֵצַח לֹא יִר	vſq; in eternum non	vſq; in eternum non	ἕως αἰῶνος οὐκ
יִרְאוּ אוֹר׃ אָדָם	videbunt lumen. Homo	videbit lumen. Homo	ὄψεται φῶς. Καὶ ἄνθρωπος
בִּיקָר וְלֹא	cum in honore eſſet, non	cum in honore eſſet non	ἐν τιμῇ ὤν, οὐ
יָבִין נִמְשַׁל	intellexit	intellexit,	συνῆκε,

يترك ازما جمع لاخرين	לצדיקיא ממונהון	iuſtis diuitias ſuas.
فبورهما مدا زلهما	בבית קבורתהון ישרון	In domo ſepulture eorum habitabunt
الى الابد ومساكنهم	לעלם ולא יקומון	in eternum, & non ſurgent (tionem.
الى حقب الاحقاب ۞	ממשכניהון לדרי דריא	de tabernaculis ſuis, a gñatione ĩ gña(
دعوا باسمايهم	מטול דאיתגאון וקנו שום	Q̃m ſuperbi facti ſunt & ſortiti ſunt
على ارضهم	ביש עלוי ארעא	nomen prauum ſuper terram.
انسان في كرامة	וגברא חייבא ביקרא לא	Et homo peccator, in honore non
وجهلها شبه	יבית עם צדיקי איתמתיל	cõmorabitur cum iuſtis, aſſimilatus eſt
بالبهايم التي لا عقل	היך בעירא אשתקא	beſtie mute.
لها وما هذا سبلهم	דין אורחתהון שטותא	He vie illorum ſtulticia
طرق عثرة لهم وبعد	להון ובסופיהון	ipſis, & in fine eorum
هذا بافواههم	בפומהון ירעון	ore ſuo, palam facient
يباركون	סורחנותהון לעלמא	peccata ſua ſeculo
مثل الغنم	דאתי היך ענא למותא	futuro. Sicut oues ad mortem,
الى الجحيم	צדיקיא וקטלונון	iuſti, & interfecerunt
يدفعون ۞ والموت	ותברו צדיקיא ופלחו	& extirpauerunt iuſtos, & ſubiecerunt
يرعاهم	בהון ותריציא אלקו	eos, rectos inſuper percuſſerunt.
ويتسلط عليهم ۞	מטול הכי גופיהון	Propterea corpora eorum
المستقيمون في الغداة	בליין בגיהנם מן בגלל	conſumentur in gehenna quoniam
معونتهم بليت	דאושיטו ידיהון וחבילו	extenderunt manũ ſuã & deſtruxerũt
في الجحيم ومن مجدهم	בית מדור שכינתא דיליה	domum habitationis diuinitatis eius.
ويسقطون من الاه	אמר דוד ברוח נבואה ברם	Dixit Dauid in ſpiritu ꝓphetico v tiq̃
منقذ نفسي	אלהא יפרוק נפשי מדין	Deus redimet animam meam a iudicio
من ايدي الجحيم	גיהנם ארום ילפינני	gehenne, quoniam docebit me
اذا اخذها ۞	אורייתיה לעלמין	legem ſuam in eternum. (phetauit
لا تخيف	על קרח וסיעתיה אתנבי	De Quorah, & de ſocietate eius pro(
اذا ما الرجل	ואמר לא תדחל משה אף	& dixit. Ne timeas Moſſe, licet
كان مستفيدا ولا اذا كثر	יעתיר קרח גברא דמצות	diues ſit Quorah homo contentioſus,
مجد بيته ۞	ארום יסגי יקר ביתיה	licet creſcat gloria domus eius,
فانه لا ينال عند موته	ארום לא במותיה יסב	quoniã nequaq̃ in morte eius portabit
شيا ولا ينزل معه	כולא ולא ייחות בתרוהי	omnia, & non ſequetur poſt eum
ما اقتني الى الجحيم لان	יקריה ארום נפשיה	gloria eius. Quoniam anima
نفسه انما تمجد في	דמשה בחיוהי יברך לך	Moſſe in vita eius benedixit te,
حياته ۞ ويشكرك	ויודנך צדיקיא ארום	& confitebuntur te iuſti, quoniam
الناس كله اذا انعمت عليه	תיטיב לפלחין קדמך	beneficus eris ſeruientibus coram te.
ويدخل الى	תיסק דוכרנהון	Aſcendet memoria
اعمار ابايه	דצדיקי עד דר אבהתהון	iuſtorꝫ vſq; ad gñrationẽ patrũ ſuorũ,
ولا يعاين النور	ורשיעיא לעלמי עלמיא	& impij in ſecula ſeculorum
الى الابد الانسان	לא יחמון נהורא גבר	non videbunt lumen. Homo
الذي هو بدعته	חייבא בזמן דאיתיה	iniquus in tempore quo manet
جاهل فانه	ביקרא ולא ירבין	in gloria non intelliget,

[illegible]
בזרו ויקר פדיון נפשם
[illegible]
.i. Ego occidã & ego viuere faciã, &c. Hec enim ait Deus rex Iſrael & redẽptor eorꝫ Deus exercituũ. Ego ꝑmus & ego nouiſſimus. Ego occidã & ego viuere faciã. Hoc quẽ poſtq̃ data eſt eis manna pro viuificatione mortuorũ. Ego occidã & ego viuere faciã. Morietur aĩa mea morte rectorꝫ. Viuet Ruben & nõ morietur, Viuificabit nos, poſt dies tres. Ego occidã & ego viuere faciam, vti ſentio ipſe. Quod mors quidẽ in uno, & vita in uno & eodẽ, quẽadmodũ dictũ eſt. Ego vulnus inferã, & ego medebor, ita mors & vita in uno erũt, & nõ eſt q de manu mea poſſit euadere. Pres ſaluabũt ne filios: nequaq̃. Nã Abrahã nõ ſaluabit Iſmael, nec Iſaac ſaluabit Eſau. Quoniã mors & vita, a me ſolũ pendet. Fratres etiã nõ poterũt ſaluare fratres ſuos. Et hoc eſt q ſcriptũ eſt. Frater nõ redimet ſiue nõ ſaluabit, ſaluabit autẽ vir. Et Iſaac nõ ſaluabit Iſmaelẽ. Et Iacob nõ ſaluabit Eſau. Et ſi darẽt pro ſaluatione eorꝫ oẽs mũdi diuitias, nõ ſufficiũt, ſaluare illos, nec ſunt digna aĩaꝫ eorꝫ preciũ, & hoc ẽ q ſcriptũ eſt. Frater nõ redimet, redimet autẽ vir, & nõ dabit Deo preciũ redẽptionis eorꝫ.

E. Ex cõmẽtariis. R. Moſſe hadarſan אמר ר משה הדרשן ראשונות הפסוק נאמר על מ״ך המשיח שימות כדי לפדות את האבות ואחר יחיה לנצח לא יראה שחת כמו החכמים שימותו

Et viuet vltra. &c. ſiue & viuet ſemp & nõ videbit infernũ vti videbũt ſapiẽtes morientes, vti aliq interpretati ſũt. Dixit R. Moſſe hadarſan hic verſus dictus eſt de rege Meſſia, q̃m morietur ꝓ ſaluãdos pres. Et poſtmodũ viuet in ſempiternũ. Nec videbit infernũ quẽadmodũ ſapiẽtes qui moriunt.

נִמְשַׁל נבת	aſſimilatus eſt	comparatus eſt	παρασυνεβλήθη
בַּבְּהֵמוֹת נדס	iumentis	iumentis inſipientibus &	κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ
נִדְמוּ ׃	mutis.	ſimilis factus eſt illis.	ὡμοιώθη αὐτοῖς.
נ׳ מִזְמוֹר לְאָסָף	L. Pſalmus. Aſaph.	XLIX. Pſalmus Aſaph.	μθ΄. Ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.
אֵל אֱלֹהִים יְהוָה	Deus, deus, DEVS A.	DEVS deorum dominus	Θεὸς θεῶν κύριος
דִּבֶּר וַיִּקְרָא־אָרֶץ	locutus ē, B. & vocauit trã,	locutus eſt, & vocauit terram.	ἐλάλησε, καὶ ἐκάλεσε τὴν γῆν,
מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ עַד־	ab ortu ſolis vſq; ad	A ſolis ortu vſq; ad	ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι
מְבֹאוֹ׃ מִצִּיּוֹן מכ	occaſum eius. De ſion	occaſum, ex ſyon	δυσμῶν. Ἐκ Σιὼν
מִכְלַל־יֹפִי א	perfecto decore,	ſpecies decoris eius.	ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ.
אֱלֹהִים הוֹפִיעַ׃	Deus apparuit	Deus manifeſte	Ὁ θεὸς ἐμφανῶς
יָבֹא אֱלֹ-	veniet	veniet	ἥξει,
אֱלֹהֵינוּ וְאַל־	deus noſter & non	deus noſter & non	ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ οὐ
יֶחֱרַשׁ אֵשׁ־	tacebit, ignis	ſilebit. Ignis	παρασιωπήσεται. Πῦρ
לְפָנָיו תֹּאכֵל	coram eo vorabit,	in conſpectu eius exardeſcet,	ἐνώπιον αὐτοῦ καυθήσεται,
וּסְבִיבָיו נסע	& in circuitu eius	& in circuitu eius	καὶ κύκλῳ αὐτοῦ
נִשְׂעֲרָה מְאֹד׃	tempeſtas valida.	tempeſtas valida.	καταιγὶς σφόδρα.
יִקְרָא אֶל־הַשָּׁמַיִם	Vocabit celum	Aduocauit celum	Προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν
מֵעָל וְאֶל־הָאָרֶץ	deſurſum & terram	de ſurſum, & terram	ἄνω, καὶ τὴν γῆν
לָדִין עַמּוֹ׃ א	vt iudicet populum ſuum.	diſcernere populum ſuum.	τοῦ διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ.
אִסְפוּ־לִי ח	Congregate mihi	Congregate illi	Συναγάγετε αὐτῷ
חֲסִידָי נר	miſericordes meos,	ſanctos eius,	τοὺς ὁσίους αὐτοῦ,
כֹּרְתֵי נר	qui paciſcuntur	qui ordinant	τοὺς διατιθεμένους
בְרִיתִי עֲלֵי־	pactum meum in	teſtamentum eius ſuper	τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ
זָבַח׃ וַיַּגִּידוּ שָׁמַיִם	ſacrificio. Et ãnũciabũt celi	ſacrificia. Et annunciabũt celi	θυσίαις. Καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ
צִדְקוֹ כִּי־אֱלֹהִים	iuſtitiam eius, quia Deus	iuſtitiam eius, quoniam Deus	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, ὅτι ὁ θεὸς
שֹׁפֵט הוּא סֶלָה׃	iudex eſt in perpetuum.	iudex eſt.	κριτής ἐστι. Διάψαλμα.
שִׁמְעָה עַמִּי וַאֲדַבֵּרָה	Audi popule mi & loquar,	Audi populus meus & loquar,	Ἄκουσον λαός μου, καὶ λαλήσω σοι,
יִשְׂרָאֵל וְאָעִידָה	iſrael & conteſtabor	iſrael & teſtificabor	ἰσραὴλ καὶ διαμαρτύρομαί
בָּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ	te, Deus Deus tuus	tibi, Deus deus tuus	σοι, ὁ θεὸς ὁ θεός σου
אָנֹכִי׃ לֹא עַל־	ego ſum. Non propter	ego ſum. Non	εἰμὶ ἐγώ. Οὐκ
זְבָחֶיךָ אוכ	victimas tuas	in ſacrificiis tuis	ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου
אוֹכִיחֶךָ וע	arguam te,	arguam te,	ἐλέγξω σε,
וְעוֹלֹתֶיךָ ל	& holocauſtomata tua	holocauſta autem tua	τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου
לְנֶגְדִּי תָמִיד׃	coram me ſunt ſemper.	in conſpectu meo ſunt ſemper.	ἐνώπιόν μού ἐστι διαπαντός.
לֹא־אֶקַּח מִבֵּיתְךָ	Non accipiam de domo tua	Non accipiam de domo tua	Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου
פָר מִמִּכְלְאֹתֶיךָ	vitulũ, neq; de gregibus tuis	vitulos, neq; de gregibus tuis	μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου
עַתּוּדִים׃ אם כי	hircos.	hyrcos,	χιμάρρους.
כִּי־לִי כָל־	Mea enĩ ſunt omnia	Quoniam mee ſunt omnes	Ὅτι ἐμά ἐστι πάντα
חַיְתוֹ־יָעַר	animalia ſiluarum,	fere ſyluarum,	τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
בְּהֵמוֹת כת	pecudes	iumenta	κτήνη
בְּהַרְרֵי־אָלֶף	in montibus	in montibus &	ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ

نتصير دحله	ובאיסתלקות יקריה	& dum extollitur gloria eius
للبهايم بمن مثلا	אתמתיל לבעירא	aſſimilatus eſt beſtiis
وبها متشبها	ואישתויא ללמיא ׃	& equatus eſt mutis.
المزمور التاسع والاربعون	תושבחתא על ידוי דאסף	L. Laudatoria per manū Aſap.
اله الالهة رب	תקיפא אלהא יי מליל	Fortis Deus DEVS loquebatur
تكلم ودعا الارض ✿	מבראשית וקרא למעבד	a principio, & vocabat vt faceret
من مشارق الشمس الى	ארעא ממדנח שמשא עד	terram, ab ortu ſolis vſq;
مغاربها ✿ في صهيون	מעלניה ׃ ושירי ברית	ad occaſum eius. Cepit autem creare
اظهر	עלמא מציון ומתמן גמיר	mundum de cion & inde perfecit (ſc.
الله مجده ✿	שופריה אלהא אתגלי ׃	pulchritudinē eius, Deus māifeſtauit(
الاها ياتي ظاهرا	יימרון צדיקיא ליום	Dicturi ſunt iuſti in die
الهنا لا	דינא רבא ייתי אלהנא	iudicii magni, veniet Deus noſter
يغفل ✿ النار	ולא ישתוק למעבד	& non tacebit vt faciat
تتقد امامه	פורענות עמיה אשתא קדמוהי	vltionem populi ſui, ignis coram eo
يشتد حوله	תצלהב וחזור חזור ליה	ardebit, & circa eum
الهبا جدا ✿	תזעף עלעולא לחדא ׃	ſpirabit turbo validus nō ſingulariter
يدعو السما	יקרי למלאכי מרומא	Inuocabit angelos .bb. excelſos
من فوق والارض	מלעיל ולצדיקי ארעא	de ſurſum & iuſtos terre
الى محاكمة شعبه ✿	מלרע למיתבע דין על	de deorſum, quo diſtendat iudiciū ſup
اجمعوا اليه	עמיה ׃ כנושו לותי חסידי	pplm ſuū. Cōgregate ad me pios meos,
يا قديسيه	דגזרו קיימי וקיימי	q ordinauerūt pactū meū & pactiones
الواضعين	אוריתי ואתעסקון	legis mee, & vacauerunt
عهده على	בצלותא ואתמתילת	orationi que equipollet
الذبايح والسموات تخبر	לקרבנא ׃ ויתנון מלאכי	ſacrificiis. Et annunciabūt angeli .bb
بعدله لان الله	מרומא זכותיה ארום	altiſſimi iuſtitiam eius, quoniam
هو الديان ✿	אלהא דיין הוא לעלם ׃	Deus iudex ipſe in eternum.
اسمع يا شعبي فاكلمك	שמעו עמי ואימליל	Audi popule mi & loquar
ويا اسرائيل فاشهد	ישראל ואסהיד	Iſrael, & teſtificabor
عليك انا هو الله الهك	בך אלהא אלהך	in te Deus Deus tuus
لست	אנא ׃ לא מטול דבחייך דלא	ego. Non propter ſacrificia tua que nō
او بخك على	קריבתא קדמי בגלותא	ſacrificaſti mihi in captiuitate
ذبايحك	אנא מוכח לך ארום על	ego corripio te, ſed propter
وقودك	עלוותך דקריבו	holocauſtomata que ſacrificauerunt
امامي في كل حين	אבהתך לקבלי תדירא ׃	patres tui coram me iugiter.
لا اقبل ثيرانا	מן יומא דחרב בית	A die deſtructionis domus
من بيتك ولا جداء من	שכינתי לא קבילית מן ידך	diuinitatis mee, nō accepi de mānu tua
اغنامك ✿	תורא ומן עדריך ברחי ׃	boues, nec de gregibus tuis hircos.
لان لي جميع	ארום דילי כל חית ברא	Qm̄ mea ſunt omnia aīalia ſilueſtria
حيوان البر	חורשא ועתדית לצדיקיא	nemorum, & preparaui iuſtis
بها يم	בגן עדן בעיריא דכיין	in horto deliciarum animalia munda
الجبال	ותור בר דרעי בכל יומא	& bouē ſilueſtrē qui paſcitur quotidie

bb. Angeli nomē prius chaldeum q̄ grecū fuiſſe ſuſpicati ſunt nonnulli, quod pluribus in locis apud Chaldeos legatur, uti liquet. xiii. & xxi. linea huius pſalmi, ubi bina uice chaldeus interpres dixit angeli.

A. Libro midras tehilim [illegible Hebrew] ... Quā obrem memoratū eſt nomē Dei ſancti & bndicti tribus uicibus: quo doceret illis tribus noībus Deū ſanctū & bndictū creaſſe mundū e regione triū pprietatū qbus mundus creatus eſt, & ille ſūt ſapiētia, ſciētia, & itellectus, e qbus dictū eſt. Prouerbiorū .iii. Deus ſapiētia fundauit terrā, ſciētia eius erupūt abyſſi. Cōcinnauit celos, itellectu. Ipſe quoq; ſic ait. Exo. xx. Ego Deus Deus tuus Deus zelator. Ecce tres loco triū proprietatū qbus mūdus creatus ē. Sic ēt filii Gad, & filii Ruben dixerūt Deus Deus Deus ipſe ſcit. Joſue. xxii. Quid nā uiderūt, ut hoc idē repeterēt tribus uicibus. Deus deus deus qa eis creatus eſt mūdus. Deus Deus Deus qa eis data eſt lex &c. Sed nunqd potuit alter eorū ELOHIM. ſ. ſe ſolo & alter ēt IOVA .ſ. ſe ſolo, ſeparatimq;

l

אלף: ידעתי	mille. Scio	boues. Cognoui	βόες. Ἔγνωκα
הר כל־עוף	omnes aues	omnia volatilia	πάντα τὰ πετεινὰ
ה הרים	montium,	celi,	τοῦ οὐρανοῦ,
זז וזיז	& fera	& pulchritudo	καὶ ὡραιότης
עמד שדי	agri	agri	ἀγροῦ
אם עמדי :	mecum eſt.	mecum eſt,	μετ᾽ ἐμοῦ
לא אם־ארעב	Si eſuriero non	Si eſuriero non	ἐστιν. Ἐὰν πεινάσω, οὐ
כי אמר־לך	dicam tibi, meus eſt	dicam tibi, meus eſt	μή σοι εἴπω, ἐμὴ γάρ
לי תבל ומלאה:	enī orbis & plenitudo eius.	enī orbis terre, & plēitudo eius	ἐστιν ἡ οἰκουμένη, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
בשר האוכל	Nunquid comedam carnes	Nunquid manducabo carnes	Μὴ φάγομαι κρέα
וד אבירים	taurorum,	taurorum	ταύρων,
עתד ודם	& ſanguinem	aut ſanguinem	ἢ αἷμα
אש עתודים	hircorum	hircorum	τράγων
וזבח אשתה:	bibam. Immola	potabo. Immola	πίομαι. Θῦσον
תודה לאלהים	Deo ſacrificium cōfeſſionis.	Deo ſacrificium laudis,	τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως,
לעליון ושלם	& redde altiſſimo	& redde altiſſimo	καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ
נדריך: וקראני	vota tua, Et inuoca me	vota tua. Et inuoca me	τὰς εὐχάς σου. Καὶ ἐπικάλεσαί με
ביום צרה אחלצך	ī die tribulatōis, liberabo te,	in die tribulationis, eruam te	ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, καὶ ἐξελοῦμαί σε,
ותכבדני : ולרשע	& glorificabis me. Impio aūt	& honorificab[is] me. Peccatori āt	καὶ δοξάσεις με. Τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ
אמר אלהים	dixit Deus,	dixit Deus,	εἶπεν ὁ θεός,
לם מה־לך	quid tibi eſt (meorū,	quare tu	ἱνατί σὺ
חקי לספר	cū enarratione ꝓceptorum	enarras iuſtitias meas,	ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου,
ותשא בריתי עלי־	& vt aſſumas pactum meum	& aſſumis teſtamentum meum	καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου
פיך: ואתה שנאת	in ore tuo. Et tu odiſti	per os tuum. Tu vero odiſti	διὰ στόματός σου. Σὺ δὲ ἐμίσησας
מוסר ותשלך	diſciplinam & proieciſti	diſciplinam, & proieciſti	παιδείαν, καὶ ἐξέβαλες
דברי אחריך :	verba mea poſt te.	ſermones meos retrorſum.	τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.
גנב אם־ראית	Si videbas furem	Si videbas furem	Εἰ ἐθεώρεις κλέπτην
ותרץ עמו ועם	conſentiebas ei, & cum	currebas cum eo, & cum	συνέτρεχες αὐτῷ καὶ μετὰ
מנאפים חלקך:	adulteris erat pars tua,	adulteris portionē tuā pōebas.	μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις.
פיך שלחת	Os tuum dimiſiſti	Os tuum abundabit	Τὸ στόμα σου ἐπλεόνασε
ברעה ולשונך	ad maliciam, & lingua tua	malicia, & lingua tua	κακίαν, καὶ ἡ γλῶσσά σου
תצמיד מרמה:	concinnauit dolum.	concinnabat dolos. (quebaris,	περιέπλεκε δολιότητας. (λάλεις,
תשב באחיך תדבר	Sedēs ī fratrē tuū loq̄baris,	Sedens aduerſus fratrē tuū lo(	Καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατε(
בבן־אמך תתן־	& ī filiū mrīs tue fabricabas	& aduerſus filiū mrīs tue pōebas	καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις
דפי : אלה	opprobrium. Hec	ſcandalum, hec	σκάνδαλον. Ταῦτα
חרש עשית	feciſti	feciſti	ἐποίησας,
והחרשתי	& tacui,	& tacui.	καὶ ἐσίγησα.
דמית היות	exiſtimaſti me eſſe futurum	Exiſtimaſti inique ꝙ ero	ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαι
אהיה כמוך	ſimilem tui.	tui ſimilis,	σοι ὅμοιος.
יא אוכיחך	Arguam te	arguam te	Ἐλέγξω σε,
ואערכה	& ordinabo illa	& ſtatuam	καὶ παραστήσω

טורין אלפין דגלין קדמי כל	والبقر اعرف	môtes mille.Note ſût ĩ ɔſpectu meo,(
מיני עופין דפרחין	جميع كابهز	ſpecies auium que volant (oēs
באויר שמיא ותרנגול	السما	in aera celorum,& gallus
ברא דקרסלוי שרין	وكل وحشن	ſilueſter cuius pedes quieſcunt
בארעא ורישיה מטי	الصارى	in terra,& cuius caput attingit
בשמיא מרנן קדמי:	حسن الحقول معي	celum cantat coram me.
אין מטי זמן קרבן	فان جعت فلا	Si venerit tempus ſacrificii
תדירא לא אמר לך ארום	اقول لك لاز لي	continui non dicam tibi,quoniam
דילי ארעא ומליתה:	الدنيا وما فيها	mea eſt terra & plenitudo eius.
מן יומא דחרוב בית	لا اكل لحم	A die deſtructionis domus
מקדשא לא קבילית בשר	الشبران	ſanctuarii non accepi carnes .
ניכסת פטימין ואדם	ولا اشرب دم	ſacrificiorum pinguium & ſanguinem
ברחי לא זרקו כהניא	الجدا	hircoꝝ nõ fuderũt ſacerdotes (prauã,
קדמי: כבוש יצרך בישא	اذبح	corã me.Reprime concupiſcẽtiã tuã(
ויתחשב קדם יי כניכסת	الله ذبيحة التسبيح	& reputabit corã DEO ſicut ſacrificiũ
תודתא ושלם לעילאה	واوف العلي	manifeſtum,& redde altiſſimo
[illegible]	[illegible]	vota tua.Et orabis coram me
[illegible]	[illegible]	in die tribulationis liberabo te quoniã
[illegible]	[illegible]	honorificabis me.Impio autẽ quẽ non
[illegible]	[illegible]	penitet & orat
[illegible]	[illegible]	in habitaculo dixit Deus,quare
[illegible]	[illegible]	enarras preceptum meum & cur ſuras
[illegible]	[illegible]	in noie meo,& verſatur ṗceptũ meũ ĩ
[illegible]	[illegible]	ore tuo.Et tu odiſti
[illegible]	[illegible]	caſtigationem ſapientum,
[illegible]	[illegible]	& proieciſti verba mea poſt te.
[illegible]	[illegible]	Si vides furem
[illegible]	[illegible]	curris poſt illum,& cum
[illegible]	[illegible]	fornicariis ponis partem tuam.
[illegible]	[illegible]	Os tuum diſpoſuiſti vt loqueretur
[illegible]	[illegible]	loquellam iniquam,& linguam tuam
[illegible]	[illegible]	ſtrinxiſti vt loqueretur dolum.
[illegible]	[illegible]	Stas & in fratrem tuum loqueris
[illegible]	[illegible]	mẽdacia,& in filium matris tue ponis
[illegible]	[illegible]	opprobrium.Has operationes
[illegible]	[illegible]	malas operatus es,ego vero expectaui
[illegible]	[illegible]	conuerſionẽ,exiſtimaſti permãſurũ te
[illegible]	[illegible]	in eternum pacificum,dixiſti
[illegible]	[illegible]	in corde tuo ero fortis
[illegible]	[illegible]	ſicut tu,arguam te in hoc mundo,
[illegible]	[illegible]	& ordinabo gehennam

ſuple dediſſe legẽ,aut creaſſe mũdũ. Neceſſe quã. Si duo ĩ unũ fue runt,neceſſario creauerũt. Et ſic eſt ipſe dicẽs. Vtiq; manus mea fecit fundamẽta terre, & dextera mea cõcinnauit celos. Et hoc eſt illud. A bortu ſolis uſq; ad occaſum,laudabile.ſ.ẽ nomẽ Dei &c.

B. Deus pater locutus eſt,tum alibi,tum ibi. Hic eſt filius meus dilectus. Deus filius locutus eſt ut paſſim habetur in eu:gelio Deus ſpiritus ſanctus locutus eſt,tum per apoſtolos,tum per eorum ſucceſſores.

B. Iterum.Ex commentariis hebraicis [illegible]

.i. Dixit .R. Nahum mipum, bedita, quid eſt dictu id quod ſcriptum eſt. Filum tripli catum non facile rumpetur. Hoc dictum eſt pro penitentia & conuerſione mundi,quemadmodũ dixit Dauid, Deus Deus Deus locutus eſt & uocauit terram, quoniam ueniet Deus cum prophetis ſuis pro emendatione populi ſui & ipſi negabunt eum. Et rurſum ueniet ad corrigendos illos uirtute diuinitatis,que eſt regula iudicii, & non credent in eũ,donec ueniat ipſe in miſericordia ſua,q̃ quidem eſt ipſum nomen Dei tetragrammaton .i. יהוה Ioua. Et uocabit totam terrã ut cognoſcere eos

לְעֵינֶיךָ : בִּי	ante oculos tuos.	contra faciem tuam.	κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου.
בִּינוּ נָא זֹאת	Intelligite queſo hec	Intelligite hec	Σύνετε δὴ ταῦτα
שֹׁכְחֵי אֱלוֹהַּ פֶּן	q obliuiſcimini Dei, ne forte	qui obliuiſcimini Deum, neq̃ñ	οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ, μήποτε
אֶטְרֹף וְאֵין	rapiam & non ſit	rapiat & non ſit	ἁρπάσῃ καὶ οὐ μὴ ᾖ
מַצִּיל : זֹבֵחַ	qui liberet. Qui immolat	qui eripiat. Sacrificium	ὁ ῥυόμενος. Θυσία
תּוֹדָה יְכַבְּדָנְנִי	confeſſionem glorificat me,	laudis honorificabit me,	αἰνέσεως δοξάσει με,
וְשָׂם דֶּרֶךְ אר	& preparanti iter	& illic iter	καὶ ἐκεῖ ὁδὸς
אַרְאֶנּוּ ב	oſtendam ei	quo oſtendam illi	ᾗ δείξω αὐτῷ
בְּיֵשַׁע אֱלֹהִים :	in ſalute Dei.	ſalutare Dei.	τὸ σωτήριόν μου.
נא לַמְנַצֵּחַ	LI. Ad victoriã.	L. Pſalmus in finem	ν΄. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς
מִזְמוֹר לְדָוִד :	Pſalmus Dauidis.	Dauid quando	τῷ Δαβίδ, ἐν τῷ
בְּבוֹא אֵלָיו נָתָן	Q̃n venit ad eũ Natan	venit ad eum Nathan	ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν
הַנָּבִיא כַּאֲשֶׁר בָּא	propheta, cũ intrauit	propheta quãdo intrauit	τὸν προφήτην, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς
אֶל בַּת שָׁבַע :	ad Bat ſabaa. A.	ad Berſabee.	Βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα Οὐρίου.
חָנֵּנִי אֱלֹהִים	Miſerere mei Deus, (tuam,	Miſerere mei Deus (miſa.tuã	Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, (σου τῶν οἰκτιρμῶν σου,
כְּחַסְדֶּךָ כְּרֹב רַחֲמֶיךָ	ſm miſi.tuã, iuxta mul.mi.(	ſm mag.miſi.tuã. Et ſm mul.(	κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Καὶ κατὰ τὸ πλῆ(
מְחֵה פְשָׁעָי הרב	dele iniqtates mãs. Admodũ	dele iniquitatẽ meã. Amplius	ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. Ἐπὶ πλεῖον
כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי ומ	laua me ab iniquitate mea,	laua me ab iniquitate mea,	πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου,
וּמֵחַטָּאתִי טַהֲרֵנִי :	& a peccato meo mũda me.	& a pctõ meo mũda me. (ſco,	καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.
כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע	Q̃m iniqtã. mãs ego cogno.	Q̃m iniqtatẽ meã ego cogno(	Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω,
וְחַטָּאתִי נֶגְדִּי	& peccatũ meum cõtra me	& peccatum meum contra me	καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου
תָמִיד : לְךָ לְבַדְּךָ	eſt ſemper. Tibi ſoli	eſt ſemper. Tibi ſoli	ἐστὶ διαπαντός. Σοὶ μόνῳ
חָטָאתִי וְהָרַע	peccaui & malum	peccaui & malum	ἥμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν
בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי	in oculis tuis feci,	coram te feci,	ἐνώπιόν σου ἐποίησα.
לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדָבְרֶךָ	vt iuſtificeris ĩ ſmõibus tuis	vt iuſtificeris ĩ ſermonibus tuis	Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου,
תִּזְכֶּה בְשָׁפְטֶךָ הֵן	& emũdes ĩ iudicio tuo. Ecce	& vincas cum iudicaris. Ecce	καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Ἰδοὺ
בְּעָווֹן חוֹלָלְתִּי	in iniquitate cõceptus ſum,	enĩ in iniqtatibus cõceptus ſũ,	γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην,
וּבְחֵטְא יֶחֱמַתְנִי	& ĩ peccõ cõcepit me (luiſti,	& ĩ peccatis cõcepit me (xiſt,	καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με
אִמִּי הֵן אֱמֶת חָפַצְ	mr̃ mã. Ecce.n.veritatẽ vo(	mr̃ mea. Ecce.n.veritatẽ dile(	ἡ μήτηρ μου. Ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας,
בַּטֻּחוֹת וּבְסָתֻם	in abſconditis & in archano	incerta & occulta	τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια
חָכְמָה תוֹדִיעֵנִי :	ſapientie, erudies me.	ſapientie tue manifeſtaſti mihi.	τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
תְּחַטְּאֵנִי בְאֵזוֹב	Aſperges me hyſſopo	Aſperges me hyſopo	Ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ,
וְאֶטְהָר	& mundabor,	& mundabor,	καὶ καθαρισθήσομαι,
תְּכַבְּסֵנִי וּמִשֶּׁלֶג	lauabis me & ſup niuẽ (cias	lauabis me & ſuper niuem	πλυνεῖς με καὶ ὑπὲρ χιόνα
אַלְבִּין : תַּשְׁמִיעֵנִי	dealbabor. Auditũ mihi fa(	dealbabor. Auditui meo dabis	λευκανθήσομαι. Ἀκουτιεῖς μοι
שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה תָּגֵלְנָה	gaudiũ & leticiã, & exultent	gaudiũ & leticiã, & exultabunt	ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσοντ(
עֲצָמוֹת דִּכִּיתָ :	oſſa humiliata. (tis meis,	oſſa humiliata. (meis,	ὀστέα τεταπεινωμένα. (ἁμαρτιῶν μου,
הַסְתֵּר פָּנֶיךָ מֵחֲטָאַ	Abſcõde faciẽ tuã a pecca(	Auerte faciem tuã a peccatis (	Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν(
וְכָל עֲוֹנֹתַי מְחֵה :	& oẽs iniqtates meas dele.	& omnes iniqtates meas dele.	καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי	Cor mundum crea mihi	Cor mundum crea in me	Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ
אֱלֹהִים וְרוּחַ נָכוֹן	Deus, & ſpiritum ſtabilem	Deus, & ſpiritum rectum	ὁ θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς,

in mundo futuro coram te.
Intelligite queſo hec
impii qui obliuiſ. imini Dei,
ne forte conteram fortitudinē veſtrā,
& non erit qui vos eripiat. Domanti
fomitem prauū veluti ſacrificiū laudis
imputabitur ei, & honoranti
me, & obſeruanti ſemitas prauas
oſtendam ei in redemptione Dei.

faciat, iudicia eius, & ꝑcepta eius, quod erit tunc tertia, & hoc est quod dicitur Deus. Deus Deus locutus est, ipſe ſiquidem est filum triplum, & eo operatus est in mundo trina uirtute & unica ſubſtātia. Et hec trinitas est ſimuliſſima.

LI. In laudem.

Laudatoria Dauidis,
quando venit ad eum Natan
propheta, quando miſcuit ſe
cum Bat ſabah,

A. Berſabee, legendum, bat ſaba citra dubium non Berſabee, quod corruptum eſt & apud latinos & apud grecos.

Miſere mei Deus ſm benignitatē tuā
ſm multitudinē miſerationū tuarum
dimitte peccatum meum. Admodum
lauabis me ab iniquitatibus meis,
& a culpa mea mundabis me.
qm̄ ſcelera mea corā me māifeſta ſunt,
& peccatū meū ī ɔſpectu meo cōtinue.
Coram te ſolo
peccaui & malum coram te feci,
propterea iuſtificabis me
in ſermone tuo, purum reddes me
cum iudicabis. Ecce
in iniquitate conceptus ſum
& in peccato concepit me
mater mea. Ecce veritatem voluiſti
in ebetudinibus & obtuſo corde
ſapiētiā docebis me. Infūde ſup me ſic(
ſi ī mūdū aq̄ aſpſiōis, (ſacerdos īfūdēs
cum hyſſopo & cineribus vacce,
& mundus ero, lauabis me & pluſquā
nix candidus fiam. Nunciabis mihi
gaudium & leticiam, & perſonabunt
laudes membra que confregiſti.
Amoue furorem tuum a peccato meo,
& cunctas iniquitates meas expunge.
Cor mundum crea mihi Deus
& ſpiritum rectum in timore tuo

חַדֵּשׁ בְּקִרְבִּי׃ אַל	renoua ĩ viſceribus meis.Ne	innoua in viſceribus meis.Ne	ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου. Μὴ
תַּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ	proiicias me,a facie tua,	proiicias me a facie tua,	ἀποῤῥίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου,
וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל־תִּקַּח	& ſpũm ſctũm tuũ ne auferas	& ſpũm ſanctũ tuũ ne auferas	καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, μὴ ἀντανέλῃς
מִמֶּנִּי׃ הָשִׁיבָה לִּי	a me.Redde mihi	a me.Redde mihi	ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ἀπόδος μοι (ματι
שְׂשׂוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ	letitiã ſalutaris tui,& ſpiritu	leticiam ſalutaris tui,& ſpiritu	τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου καὶ πνεύ(
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי׃	nobili confirma me.	principali confirma me.	ἡγεμονικῷ στήριξόν με.
אֲלַמְּדָה פֹשְׁעִים	Docebo iniquos	Docebo iniquos	Διδάξω ἀνόμους
דְּרָכֶיךָ וְחַטָּאִים	vias tuas,& peccatores	vias tuas,& impii	τὰς ὁδούς σου, καὶ ἀσεβεῖς
אֵלֶיךָ יָשׁוּבוּ׃	ad te reuertentur.	ad te conuertentur.	ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσι.
הַצִּילֵנִי מִדָּמִים	Libera me de ſanguinibus	Libera me de ſanguinibus	Ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων
אֱלֹהִים אֱלֹהֵי	Deus Deus	Deus Deus	ὁ θεὸς ὁ θεὸς
תְּשׁוּעָתִי תְּרַנֵּן	ſalutis mee,laudabit	ſalutis mee,& exultabit	τῆς σωτηρίας μου, ἀγαλλιάσεται
לְשׁוֹנִי צִדְקָתֶךָ׃	lingua mea iuſtitiam tuam.	lingua mea iuſtitiam tuam.	ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.
אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח	Domine labia mea aperies,	Domine labia mea aperies,	Κύριε τὰ χείλη μου ἀνοίξεις,
וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ׃	& os mũ ãnũciabit laudẽ tuã	& os meũ annũciabit laudẽ tuã.	καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.
כִּי לֹא־תַחְפֹּץ זֶבַח	Nõ enĩ vis vt victimã feriã,	Q̃m ſi voluiſſes ſacrificiũ de(	Ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα
וְאֶתֵּנָה עוֹלָה לֹא	nec holocauſtum tibi	vtique,holocauſtis nõ (diſſem	ἄν, ὁλοκαυτώματα οὐκ
תִרְצֶה׃ זִבְחֵי אֱלֹהִים	placet.Sacrificium Dei,	delectaberis.Sacrificium Deo	εὐδοκήσεις. Θυσία τῷ θεῷ,
רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב	ſpiritus confractus cor	ſpiritus contribulatus,cor	πνεῦμα συντετριμμένον, καρδίαν
נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה	contritum & humiliatum	contritum & humiliatum	συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην
אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה׃	Deus non deſpicies.	Deus non deſpicies.	ὁ θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει.
הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ	Benigne fac in volũtate tua	Benigne fac ĩ bõa volũtate tua	Ἀγάθυνον κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου
אֶת־צִיּוֹן תִּבְנֶה	cion,& edificentur	ſyon,vt edificentur	τὴν σιών, καὶ οἰκοδομηθήτω
חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָםִ׃	muri ieruſalem.	muri hieruſalem.	τὰ τείχη ἱερουσαλήμ.
אָז תַּחְפֹּץ זִבְחֵי־	Tunc ſuſcipies ſacrificium	Tunc acceptabis ſacrificium	Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν
צֶדֶק עוֹלָה וְכָלִיל	iuſtitie oblatiões & holocau(	iuſtitie oblatiões & holocauſta,	δικαιοσύνης, ἀναφορὰς καὶ ὁλοκαυτώματα,
אָז יַעֲלוּ עַל־	tunc imponent ſuper (ſta,	tunc imponent ſuper	τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ
מִזְבַּחֲךָ פָרִים׃	altare tuum tauros.	altare tuum vitulos.	τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.
נב לַמְנַצֵּחַ	LII. Ad victoriã.	LI. In finem	νά. Εἰς τὸ τέλος
מַשְׂכִּיל לְדָוִד׃	Dauidis,intellectus.	intellectus Dauid	συνέσεως τῷ Δαβίδ,
בְּבוֹא דּוֹאֵג הָאֲדֹמִי	Cum venit Doeg idumeus,	cũ venit ad eũ Doech idumeus	ἐν τῷ ἐλθεῖν Δωὴκ τὸν Ἰδουμαῖον
וַיַּגֵּד לְשָׁאוּל	& nunciauit Sauli,	& nunciauit Saul,	καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ Σαοὺλ
וַיֹּאמֶר לוֹ בָּא דָוִד	& dixit ei.Venit Dauid	venit Dauid	καὶ εἰπεῖν αὐτῷ, ἦλθε Δαβὶδ
אֶל־בֵּית אֲחִימֶלֶךְ׃	in domum Achimelec.	in domum abimelech.	εἰς τὸν οἶκον Ἀβιμέλεχ.
מַה־תִּתְהַלֵּל	Quid gloriaris	Quid gloriaris	Τί ἐγκαυχᾷ,
בְּרָעָה הַגִּבּוֹר חֶסֶד	in malicia,potẽs miſericordia	in malicia,qui potens	ἐν κακίᾳ ὁ δυνατός,
אֵל כָּל־הַיּוֹם׃	Dei tota die.	es in iniquitate.Tota die (tua,	ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν,
הַוּוֹת תַּחְשֹׁב לְשׁוֹנֶךָ	Inſidias cogitauit lĩgua tua,	iniuſtitiã tuã cogitauit lingua(	ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου.
כְּתַעַר מְלֻטָּשׁ	quaſi nouacula acuta	ſicut nouacula acuta	Ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον
עֹשֵׂה רְמִיָּה׃	faciens dolum.	feciſti dolum. (tatem,	ἐποίησας δόλον.
אָהַבְתָּ רָע מִטּוֹב	Dilexiſti malũ magĩ q̃ bonũ,	Dilexiſti maliciã ſuper benigni(	Ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην,

tenoua in me. Ne
proiicias me a preſentia tua, & ſpiritũ
ꝓpheticum ſanctitatis tue ne auferas
a me. Conuerte ad me legem tuam
vt gaudeam in redẽptione tua, & ſpũs
propheticus confortabit me.
Docebo ſceleſtos
vias tuas & impii
coram te conuertentur.
Libera me de iudicio interfectionis
DEVS Deus redemptionis mee,
& ſtillabit laudem,
lingua mea iuſtitie tue.
DEVS labia mea aperi in lege tua,
& os meum annunciabit laudẽ tuam.
Quoniam non placent tibi ſacrificia
ſancta, holocauſta quoq; non
vis. Sacrificia ſancta Dei
anima contrita, cor
confractum & humiliatum
Deus non deſpicies.
Fac benigne in voluntate tua
ciõn vt edificentur
muri ieruſalem.
Tunc acceptabis ſacrificia
iuſtitie, oblationes & incenſa,
tunc ponent ſacerdotes
ſuper altare tuum vitulos.

LII, In laudẽ, itellectus bonus
per manus Dauidis,
quando acceſſit Doeg idumeus,
& nunciauit Sauli
& dixit ei. Venit Dauid
in domum Achimelec.

Quid laudaris lingua iniquitatis,
potens vt damnes ſanguinem iuſtum,
miſericordia Dei adeſt tota die.
Dolos cogitaſti in corde tuo,
lingua tua ſicut nouacula acuta
operatur verborum ſuſurrationes.
Dilexiſti malũ magis q̃ bonũ mẽdaciũ

שקר מדבר צדק סלה	mẽdaciũ mag̃ q̃ loq̃ iuſtitiã(	iniq̃tatẽ magis q̃ loq̃ equitatẽ.	ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην(
אהבת כל דברי	Dilexiſti oĩa ũba (ĩ ꝑpetuũ.	Dilexiſti omnia verba	Ἠγάπησας πάντα ῥήματα (διάψαλμα.
בלע לשון מרמה	deſtructõis, linguãq̃ doloſã.	precipitationis lingua doloſa.	καταποντισμοῦ, γλῶσσαν δολίαν.
גם אל ית	Sed Deus	Propterea Deus	Διὰ τοῦτο ὁ θεὸς
יתצך לנצח	deſtruet te in ſempiternum	deſtruet te in finem,	καθελεῖ σε εἰς τέλος,
יחתך ויסחך	incidet te, & precidet te,	euellet te & emigrabit te	ἐκτίλαι σε καὶ μεταφυτεύσαι σε,
מאהל ושרשך	de tabnaclõ & eradicabit te	de tabnaculo tuo, & radicẽ tuã	ἀπὸ σκηνώματός σου, καὶ τὸ ῥίζωμά σου
מארץ חיים סלה	de terra viuẽtiũ in ꝑpetuũ.	de terra viuentium.	ἐκ γῆς ζώντων διάψαλμα.
ויראו צדיקים	Videbunt iuſti	Videbunt iuſti	Ὄψονται δίκαιοι
וייראו ועליו	& timebunt & ſuper eum	& timebunt, & ſuper eum	καὶ φοβηθήσονται, καὶ ἐπ' αὐτὸν
ישחקו : ח	ridebunt.	ridebunt	γελάσονται
הנה הגבר לא	Ecce vir qui non	& dicent, ecce homo qui non	καὶ ἐροῦσιν. Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
ישים אלהים מעזו	poſuit Deũ fortitudinẽ ſuã,	poſuit deũ adiutorẽ ſuũ.(ſuarũ,	ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ,(τοῦ αὐτοῦ,
ויבטח ברב עשרו	ſed ſperauit ĩ mul.diuiti.ſuarũ,	Sed ſperauit ĩ m̃titudi.diuitiarũ(	Ἀλλ' ἐπήλπισεν ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου(
יעז בהותו : ואני	ↄforta.ẽ ĩ ĩſidiis ſuis. Ego aũt	& ꝑualuit ĩ vanitate ſua. Ego aũt	καὶ ἐνεδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.(
כזית רענן בבית	ſicut oliua ramoſa in domo	ſicut oliua fructifera in domo	ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ. Ἐγὼ δὲ
אלהים בטחתי	Dei, ſperaui	Dei, ſperaui	τοῦ θεοῦ. Ἤλπισα (εἰς τὸν αἰῶνα
בחסד אלהים עולם	in miſericordia Dei ĩ ſeculũ	ĩ miſericordia ĩ eternũ & ĩ ſeculũ	ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ(
ועד : אודך לעולם	ſẽpitnũ. Cõfitebõ tibi ĩ ſcl'm	ſeculi. Cõfitebor tibi in ſeculũ	τοῦ αἰῶνος. Ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν(
כי עשית ואקוה	quoniã feciſti, & expectabo	quia feciſti, & expectabo	ὅτι ἐποίησας, καὶ ὑπομενῶ (αἰῶνα
שמך כי טוב נגד	nom̃ tuũ, qm̃ bonũ ĩ ↄſpectu	nom̃ tuũ qm̃ bonũ ẽ ĩ cõſpectu	τὸ ὄνομά σου ὅτι χρηστὸν ἐναντίον
חסידיך :	miſericordium tuorum.	ſanctorum tuorum.	τῶν ὁσίων σου.
נג למנצח	LIII. Ad victoriã.	LII. In finem	νβ΄. Εἰς τὸ τέλος
על מחלת	Per chorum.	intellectus	ὑπὲρ μαελὲθ
משכיל לד	Intellectus.	Dauid	συνέσεως
וד :	Dauidis.	pro amalech.	τῷ Δαβίδ.
אמר נבל בלבו אין	Dixit ĩgratus ĩ corde ſuo, nõ	Dixit inſipiens in corde ſuo, nõ	Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ
אלהים	eſt Deus,	eſt Deus.	ἔστι θεός.
השחיתו	corrupti ſunt	Corrupti ſunt	Διεφθάρησαν
והתעיבו	& abominabiles facti ſunt	& abominabiles facti ſunt	καὶ ἐβδελύχθησαν
עול אין עשה	iniquitate, non eſt qui faciat	in iniq̃tatibus, nõ eſt qui faciat	ἐν ἀνομίαις, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב : אלהים משמים	bonum. Deus de celo	bonum. Deus de celo	ἀγαθόν. Ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
השקיף על	proſpexit, ſuper	proſpexit ſuper	διέκυψεν ἐπὶ
בני אדם לראות	filios hominum vt videret	filios hominum, vt videat	τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἰδεῖν
היש משכיל	ſi eſſet intelligens,	ſi eſt intelligens	εἰ ἔστι συνιῶν,
דרש את אלהים :	requirens Deum.	aut requirens Deum.	ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
כלו סג יחדו	Omnes auerſi ſunt pariter	Omnes declinauerunt ſimul	Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα
נאלחו אין עשה	aboĩabiles fcĩ ſũt ñ ẽ q̃ faciat	inutiles facti ſunt, nõ eſt q̃ faciat	ἠχρειώθησαν, οὐκ ἔστι ποιῶν
טוב אין גם אחד :	bonum vel etiam vnus.	bonum non eſt vſq̃ ad vnum.	ἀγαθόν οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
הלא ידעו פעלי	Nunq̃d cognouerũt q̃ opãt	Nonne ſcient oẽs qui operãtur	Οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι
און אכלי עמי	iniq̃tatẽ, cõcedẽtes pplm̃ meũ,	iniq̃tatẽ, q̃ deuorãt plebẽ meã,	τὴν ἀνομίαν, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου

والكذب على الصدق	מן למללא צדקתא לעלמין:	magis quam loqui iuſtitiam in ppetuū.
احببت الذين يتكلمون	רחימתא כל מלי	Dilexiſti omnia verba
بالجهل والالسن الخاينة	סלעמית לישן דנכלין:	precipitationis lingua doloſa.
لاجل ذلك	לחוד אלהא יתרעינך	Ideo Deus deſtruet te
استاصلك الله الى الابد	לעלמין יתברינך	in eternum diſſipabit te,
ويقلعك وينقلك	יטלטלינך מן משכנא	migrare te faciat ab habitatione
من مسكنك واصلك	במשכנא ויתלושינך	tabernaculi, eradicabit te
من ارض الحيا ۞	מן ארע חייא לעלמין:	de terra vite in eternum.
يرى الصديقون	יחמון צדיקיא בפ	Videbunt iuſti
فيخشون	בפורענותך וידחלון מן	punitionem tuam & timebunt ab
ويضحكون عليه	קדם יי ואמטוליה יגחכון:	aſpectu Dei, & ſuper eum ridebunt,
ويقولون هذا الرجل الذي لم	ויימרון הא גברא דלא	& dicent hic eſt homo qui non
يتوكل على الله ۞	שוי מימרא דיי עושניה	poſuit verbum DEI fortitudinē ſuā,
لكنه توكل على كثرة غناه	סבר בעותריה עשין	ſpauit vero ī diuitiis ſuis fortis factus ē
واعتمد على حيله واما	בממוניה: ואנא	in pecunia ſua. Et ego
مثل شجرة الزيتون المثمرة	היך זיתא רענן בבית	ſicut arbor oliue frondoſe in domo
في بيت الله ۞ متوكل	מקדשא אלהא סברית	ſancta Dei confiſus ſum
على رحمة الله الى الابد	בחסדא דאלהא לעלמי	in miſericordia Dei in ſecula
والى ابد الابد اشكرك يا رب	עלמין: אודי קדמך לעלם	ſeculorum. Confitebor tibi in ſeculum
الى الابد على فعلك واتمسك	ארום עבדת פורענות	quoniam operatus es punitionem
باسمك لانه صالح امام	דיני ואסתכי שמך ארום	iudicii mei, & expectabo nomē tuū qm̄
اصفياءك ۞	טב קבל חסידיך:	bonum eſt coram piis tuis.
	לשבחא על פורענות	LIII, In laudē. Pro punitione
	רשיעיא דמפסין שמא	impiorum blaſphemātiū nomen
المزمور	דיי רשם שכלא טבא	Domini. Intellectus bonus
الثاني والخمسون	על ידוי דדוד:	per manum Dauidis.
قال الجاهل في قلبه انه ليس	אמר נבל בליביה לית	Dixit ingratus ī corde ſuo, nequaq̄ eſt
اله	אלהא פרע מניה מטול	Deus. Qui puniat me, propterea
فسدوا	היכנא חבילו רשיעיא	corrumpunt impii
ورذلوا	אורחתהון רחיקו מן טבא	vias ſuas, elongantur a bono,
بنجاستهم وليس من يعمل	אשתכחת בהון עילא לית	obliquum inuenitur in eis non eſt qui
صالحا اطلع الله من السما	דעביד טב: ברם אלהא	operetur bonum. Verūtamen Deus
على	משמיא אודיק על	de celis proſpiciet ſuper
بني البشر لينظر	בני נשא למיחמי האית	filios hominum vt videat ſi eſt
هل من عالم	דמשכיל באורייתא תבע	intelligens legem, & querens
او طالب الله ۞	אולפן מן קדם יי: כ	eruditionem a conſpectu DEI.
زاغوا جميعا	כולהון זניו בחדא	Omnes alieni ſunt ſimul
ورذلوا وليس من يعمل	איטנפו לית עביד	maculati ſunt, non eſt qui faciat
صالحا ولا واحدا	טב לית אפילו חד:	bonum vel etiam vnus.
الم يعلم جميع عاملي	הלא ידעון עבדי שיקרא	Nūqd nō cognouerūt q opāt iniqtatē,
الاثم ۞ الاكلين	דמן קדמך מה יהב מזונא	quod a conſpectu Dei daē nutrimētū,

אָכְלוּ לֶחֶם׃	comederunt panem	vt cibum panis.	ἐβρώσει ἄρτου.
אֱלֹהִים לֹא קָרָאוּ׃	Deum non inuocauerunt.	Deum non inuocauerunt,	Τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο,
שָׁם פָּחֲדוּ פַחַד	Ibi timuerunt timore	illic trepidauerunt timore	ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον,
לֹא הָיָה פָחַד כִּי	vbi non eſt timor, quoniam	vbi non fuit timor, Quoniam	οὗ οὐκ ἦν φόβος. Ὅτι
אֱלֹהִים פִּזַּר	Deus diſperſit	Deus diſſipauit	ὁ θεὸς διεσκόρπισεν
עַצְמוֹת חֹנָךְ	oſſa circundantium te,	oſſa eoꝝ que hominibus placẽt,	ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων,
הֱבִשֹׁתָה כִּי	confuſi ſunt quoniam	confuſi ſunt quoniam	κατῃσχύνθησαν ὅτι ὁ θεὸς
אֱלֹהִים מְאָסָם׃	Deus proiecit eos.	Deus ſpreuit eos.	ἐξουδένωσεν αὐτούς.
מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁ	Quis dabit ex cion	Quis dabit ex ſyon	Τίς δώσει ἐκ σιὼν
יְשֻׁעוֹת יִשְׂרָאֵל	ſalutare iſrael, (tatem	ſalutare iſrael	τὸ σωτήριον τοῦ ἰσραήλ, (σίαν
בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת	cũ reduxerit Deus captiui(	cũ conuerterit dñs captiuitatẽ	ἐν τῷ ἐπιστρέψαι τὸν θεὸν τὴν αἰχμαλω(
עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב	populi ſui, exultabit iacob,	plebis ſue exultabit iacob	τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἀγαλλιάσεται ἰακὼβ
יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל׃	letabitur iſrael.	& letabitur iſrael.	καὶ εὐφρανθήσεται ἰσραήλ.
נד לַמְנַצֵּחַ	LIIII. Advictoriá,	LIII. In finem	νγ΄. Εἰς τὸ τέλος
בִּנְגִינוֹת מַשְׂכִּיל	laudatoriis intellectus,	in carminibus intellectus	ἐν ὕμνοις συνέσεως,
לְדָוִד בְּבוֹא הַזִּיפִים	Dauidis. Cũ veniſſent Zipei	Dauid, cũ vẽiſſent zyphei	τῷ Δαβίδ, ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς ζιφαίους
וַיֹּאמְרוּ לְשָׁאוּל	& dixiſſent Sauli,	& nunciaſſent Sauli,	καὶ εἰπεῖν τῷ σαοὺλ,
הֲלֹא דָוִד	nonne Dauid	nonne Dauid	οὐκ ἰδοὺ Δαβὶδ
מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ׃	abſconditus eſt apud nos.	abſconditus eſt apud nos.	κέκρυπται παρ' ἡμῖν.
אֱלֹהִים בְּשִׁמְךָ	Deus in nomine tuo	Deus in nomine tuo	Ὁ θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου
הוֹשִׁיעֵנִי ע	ſalua me,	ſaluum me fac,	σῶσόν με,
וּבִגְבוּרָתְךָ תְדִינֵנִי׃	& ĩ fortitudĩe tua iudica me	& in virtute tua iudica me.	καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με.
אֱלֹהִים שְׁמַע תְּפִלָּתִי	Deus exaudi orationẽ meá,	Deus exaudi orationem meam,	Ὁ θεὸς εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
הַאֲזִינָה לְאִמְרֵי פִי׃	auribꝰ pcipe verba oris mei.	auribus pcipe verba oris mei.	ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
כִּי זָרִים קָמוּ עָלַי	Quia ipſi ĩſurrexerũt aduer(	Qm̃ alieni ĩſurrexerũt aduer(	Ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ,
וְעָרִיצִים בִּקְשׁוּ	& fortes queſierũt (ſus me,	& fortes queſierũt (ſum me,	καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν
נַפְשִׁי לֹא שָׂמוּ	aĩam meam, non poſuerunt	animã meã & non pſpoſuerunt	τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ προέθεντο
אֱלֹהִים לְנֶגְדָּם סֶלָה׃	Deũ ĩ cõſpectu ſuo ĩ eternũ.	Deum ante conſpectum ſuum.	τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν διάψαλμα.
הִנֵּה אֱלֹהִים עֹזֵר	Ecce Deus auxiliabitur	Ecce enim Deus adiuuat	Ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ
לִי אֲדֹנָי בְּסֹמְכֵי	mihi, dominus ſuſtentans	me, & dominus ſuſceptor eſt	μοι, καὶ ὁ κύριος ἀντιλήπτωρ τῆς
נַפְשִׁי׃ יָשִׁיב הָרַע	aĩam meam. Redde malum	anime mee. Auerte mala	ψυχῆς μου. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ
לְשֹׁרְרָי בַּאֲמִתְּךָ	ĩſidiatoribꝰ m̃is, ĩ ũitate tua	inimicis meis, & in veritate tua	τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου
הַצְמִיתֵם׃ בִּנְדָבָה	diſperde eos. Voluntarie	diſperde illos. Voluntarie	ἐξολόθρευσον αὐτούς. Ἑκουσίως
אֶזְבְּחָה לָּךְ אוֹדֶה	ſacrificabo tibi, confitebor	ſacrificabo tibi, & confitebor	θύσω σοι, ἐξομολογήσομαι
שִׁמְךָ יְהוָה כִּי טוֹב׃	noĩ tuo DEVS qm̃ bonũ eſt	nomini tuo dñe qm̃ bonum eſt.	τῷ ὀνόματί σου κύριε, ὅτι ἀγαθόν.
כִּי מִכָּל צָרָה	Quoniá ex omni tribulatõe	Quoniam ex omni tribulatiõe	Ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως
הִצִּילָנִי וּבְאֹיְבַי	libauit me, & ĩ inimicos m̃os	eripuiſti me, & ſup inimicos m̃os	ἐρρύσω με, καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου
רָאֲתָה עֵינִי׃	vidit oculus meus.	deſpexit oculus meus.	ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.
נה לַמְנַצֵּחַ	LV. Advictoriá.	LIIII. In finem	νδ΄. Εἰς τὸ τέλος
בִּנְגִינוֹת מַשְׂכִּיל	Laudatoriis ĩtellectus	in carminibus intellectus	ἐν ὕμνοις συνέσεως
לְדָוִד 1 הא	Dauidis.	Dauid.	τῷ δαδ.

شعبي الخبز	ומה דין אכלין עמי וסעדין	qd hoc,comedẽtes pplm̃ meũ comedũt
والله لم يسموا ۵	לַחְמָא שְׁמָא דַיְיָ לָא בָרִיכוּ :	panẽ,nomẽ aũt Dei nõ benedixerunt.
سيخافون هناك	תַּמָּן דְּחִילוּ דַּחַלְתָּא	Ibi timuerunt timore
حيث لا خوف لان	מִן פְּתַכְרֵיהוֹן וְלֵית בֵּית	ab idolis eorum,& non eſt in illis
الله يفرق	צְרוֹךְ לְמִדְחַל אֲרוּם אֱלָהָא	cauſa qua timeantur.quoniam Deus
عظام المرايين للناس	מְבַדַּר תְּקוֹף מַשִּׁרְיַת	diſperdet robur exercituum
يخزون لان	חַיָּבַיָּא אִתְבְּהִיתוּ אֲרוּם	peccatorum,erubuerunt quoniam
الله رذلهم	מֵימְרָא דַיְיָ רַחִיקִינוּן :	verbum DEI abiecit eos.
من يعطي من صهيون	מָאן הוּא דְיִתֵּן מִן צִיּוֹן	Quis ipſe qui dabit de cion
الخلاص لاسرايل ۵	פּוּרְקָנָא דְיִשְׂרָאֵל אֱלָהֵן יְיָ	redemptionem iſrael niſi DEVS,
اذا رد الرب سبي	כַּד יְתִיב מֵימְרָא דַיְיָ גָלוּת	qñ reduxerit verbũ DEI captiuitatẽ
شعبه فليتهلل يعقوب	עַמֵּיהּ יְדוּץ דְּבֵית יַעֲקֹב	populi ſui exultabit domus Iaacob
وليفرح إسرائيل	וְיֶחְדֵי דְּבֵית יִשְׂרָאֵל :	letabitur domus iſrael.
	לְשַׁבָּחָא עַל תּוּשְׁבְּחָא	LIIII. In laudẽ.Laudatoriis,
	שִׂכְלָא טָבָא עַל יְדֵי דָוִד :	itellectus bonus p manũ Dauidis
	כַּד אֲתוֹ אֱנָשֵׁי זִיפָא	quando venerunt viri Ziphei
	וַאֲמַרוּ לְשָׁאוּל הֲלָא	& dixerunt Sauli,
المزمور	הָא דָוִד מִטַּמַּר	nonne Dauid
الثالث والخمسون	מִטַּמַּר גַּבָּן : אֱלָהָא	latitat apud nos.
باسمك نجني	אֱלָהָא בִּשְׁמָךְ פְּרוֹק	Deus in nomine tuo
اللهم يا	פְּרוֹק יָתִי וּבִגְ	redime me,
وبجبروتك احكم لي ۵	וּבִגְבוּרְתָּךְ דִּין יָתִי :	& ĩ virtute fortitud'nis tue iudi. a me.
اللهم استجب دعائي	אֱלָהָא קַבֵּיל צְלוֹתִי	Deus meus accipe orationem meam,
وانصت لكلام فمي	אַצֵּית לְמִימְרֵי פּוּמִי :	auſculta verba oris mei.
لان الغربا قاموا علي	אֲרוּם זֵידָנִין קָמוּ עֲלַי	Q m̃ ſupbi inſurrexerũt aduerſum me
والاقويا طلبوا	וְעַלִּימִין תְּבַעוּ נַפְשִׁי	& fortes queſierunt
نفسي ۵ لم يجعلوا	נַפְשִׁי לָא שַׁוִּיוּ אֱלָהָא	animam meam.Non poſuerunt Deum
الله امامهم	לְקִבְלֵיהוֹן לְעָלְמִין :	in conſpectu ſuo in eternum.
لان الله يعينني	הָא אֱלָהָא סָעֵיד לִי	Ecce Deus adiuuat me,
والرب ناصر	יְיָ בְּסָמְכֵי יָתִי	Deus inter ſuſtentatores
نفسي ترد الشر	נַפְשִׁי יְתוּב	animemee,fac vt reuertatur
على اعدائي ۵ اسحقهم	בִּישָׁא לִמְעִיקַי	malum ad eos qui angunt me,
بعدلك ۵ اسبح	בְּקוּשְׁטָךְ אֲשֵׁיצֵינוּן	in veritate tua confundam
لك طايعا واشكر	יַתְהוֹן בְּנִיסְבְּתָא אֲדַבַּח	illos Sacrificia ſacrificabo (qm̃ bonũ,
اسمك يا رب لانه صالح ۵	קֳדָמָךְ אוֹדֵי לִשְׁמָךְ יְיָ אֲרוּם	corã te,laudabo nomen tuũ DEVS,(
وانت نجيتني من كل حزن	טָב : אֲרוּם מִכָּל עָקָא	quoniam ex omni tribulatione
وقررت	פְּצָא יָתִי וּבְבַעֲלֵי דְבָבַי	liberauit me,& ĩ pſonis inimicitie mee
عيني باعدائي	חֲמַת עֵינִי נִקְמְתָא :	vidit oculus meus vltionem.
المزمور	לְשַׁבָּחָא עַלְמַיָּא	LV. In laude m eternam.
الرابع	תּוּשְׁבַּחְתָּא שִׂכְלָא טָבָא	Laudatoria,intelligentia bona
والخمسون	עַל יְדֵי דָוִד : הָא	per manum Dauidis

הַאֲזִינָה אֱלֹהִים	Auſculta Deus	Exaudi Deus	Ἐνώτισαι ὁ θεὸς
תְּפִלָּתִי וְאַל־תִּתְעַלַּם	oronē meā,& ne abſcondaris	orationē meā,& ne deſpexeris	τὴν προσευχήν μου, καὶ μὴ ὑπερίδῃς
מִתְּחִנָּתִי׃ הַקְשִׁיבָה	a deprecatione mea. Attēde	deprecationem meam,intende	τὴν δέησίν μου, πρόσχες
לִּי וַעֲנֵנִי אָרִיד	mihi & rñde mihi,obſtrepam.	mihi & exaudi me. Cōtriſtatɔ ſū	μοι καὶ εἰσάκουσόν μου. Ἐλυπήθην
בְּשִׂיחִי וְאָהִימָה׃	ĩ lamētatione mea & rugiā.	ĩ exercitatōe mā,& ɔturbatɔ ſū	ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην,
מִקּוֹל אוֹיֵב מִפְּנֵי	A voce inimici a facie	a voce inimici & a tribulatione	ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως
עָקַת רָשָׁע כִּי־יָמִיטוּ	pſequētis ĩpij,qm̄ pieceerūt	peccatoris. Qm̄ declinauerūt	ἁμαρτωλοῦ. Ὅτι ἐξέκλιναν
עָלַי אָוֶן וּבְאַף	ſup me iniquitatē,& ĩ furore	in me iniquitates,& in ira	ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ
יִשְׂטְמוּנִי׃ לִבִּי יָחִיל	adūſabāt mihi. Cōr m̄ū doluit	moleſti erāt mihi. Cor meū cō(	ἐνεκότουν μοι. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη
בְּקִרְבִּי וְאֵימוֹת	in vitalibus meis,& terrores	in me,& formido (turbatū eſt	ἐν ἐμοί, καὶ δειλία
מָוֶת נָפְלוּ עָלָי׃	mortis ceciderūt ſuper me.	mortis cecidit ſuper me.	θανάτου, ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ.
יִרְאָה וָרַעַד יָבֹא	Timor & trēor venerit ſup(	Timor & trēor venerit ſup me,	Φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ' ἐμέ,
בִי וַתְּכַסֵּנִי פַּלָּצוּת׃	& operuit me formido.(me,	& contexerunt me tenebre.	καὶ ἐκάλυψέ με σκότος.
וָאֹמַר מִי־יִתֶּן־לִּי	Et dixi quis dabit mihi	Et dixi,quis dabit mihi	Καὶ εἶπα, τίς δώσει μοι (σομαι
אֵבֶר כַּיּוֹנָה אָעוּפָה	alas ſicut columbe,volabo	pēnas ſicut columbe,& volabo	πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, καὶ πετασθή(
וְאֶשְׁכֹּנָה׃ הִנֵּה	& requieſcam. Ecce	& requieſcam. Ecce	καὶ καταπαύσω. Ἰδοὺ
אַרְחִיק נְדֹד	longe fugiam,	elongaui fugiens,	ἐμάκρυνα φυγαδεύων
אָלִין בַּמִּדְבָּר סֶלָה׃	cōmorabor in deſerto ſemp.	& manſi in ſolitudine.	καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ διάψαλμα.
אָחִישָׁה מִפְלָט לִי	Feſtinabo vt ſaluer	Expectabā eū q ſaluū me fecit	Προσεδεχόμην τὸν θεὸν τὸν σώζοντά με,
מֵרוּחַ סֹעָה מִסָּעַר׃	a ſpū tēpeſtatis & turbinis.	a puſillanimitate ſpūs & tēpe(	ἀπὸ ὀλιγοψυχίας, καὶ ἀπὸ καταιγίδος.
בַּלַּע אֲדֹנָי פַּלַּג	Precipita Deus diuide	Precipita dñe diuide (ſtate.	Καταπόντισον κύριε καὶ καταδίελε
לְשׁוֹנָם כִּי־רָאִיתִי	linguas eorum, quoniā vidi	linguas eorum,quoniam vidi	τὰς γλώσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον
חָמָס וְרִיב בָּעִיר׃	iniqtatē & cōtradictionē in(	iniqtatē & ɔtradictōē ĩ ciuitate	ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
יוֹמָם וָלַיְלָה	Die ac nocte (ciuitate.	Die ac nocte	Ἡμέρας καὶ νυκτὸς
יְסוֹבְבֻהָ עַל־	circumeuntes	circumdabit eam ſuper	κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ
חוֹמֹתֶיהָ וְאָוֶן	muros eius,& ſcelus	muros eius iniquitas (ſticia.	τὰ τείχη αὐτῆς, καὶ ἀνομία
וְעָמָל בְּקִרְבָּהּ׃	& iniquitas in medio eius	& labor in medio eius & iniu(	καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία.
הַוּוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא־	Inſidie in medio eius,& non	Et non defecit	Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν
יָמִישׁ מֵרְחֹבָהּ תֹּךְ	recedit de platea eiɔ falſitas	de plateis eius,vſura	ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος
וּמִרְמָה׃ כִּי לֹא־	& fraudulentia. Non enim	& dolus. Quoniam ſi (hi,	καὶ δόλος. Ὅτι εἰ
אוֹיֵב יְחָרְפֵנִי	inimicus exprobrauit mihi	inimicus meus maledixiſſet mi(	ὁ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με
וְאֶשָּׂא לֹא־מְשַׂנְאִי	vt ſuſtineā,neq̃ is q me oderat	ſuſtinuiſſē vtiq̃. Et ſi is q oderat	ὑπήνεγκα ἄν. Καὶ εἰ ὁ μισῶν
עָלַי הִגְדִּיל	ſuper me magnificatus eſt,	me ſr̄ me magna locutus fuiſſet,	με ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν,
וְאֶסָּתֵר מִמֶּנּוּ׃	vt abſcondar ab eo.	abſcondiſſem me forſitan ab eo.	ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ.
וְאַתָּה אֱנוֹשׁ	Sed tu homo	Tu vero homo	Σὺ δὲ ἄνθρωπε
כְּעֶרְכִּי אלו	valoris mei,	vnanimis,	ἰσόψυχε,
אַלּוּפִי וּמְיֻדָּעִי׃	dux meus & notus meus.	dux meus & notus meus.	ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου
אֲשֶׁר יַחְדָּו נַמְתִּיק	Qui ſimul habuimus dulce	Qui ſimul mecum dulces	Ὃς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανάς
סוֹד בְּבֵית אֱלֹהִים	ſecretum,in domo Dei	capiebas cibos,in domo Dei	μοι ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ
נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ׃ יַשִּׁי	ābulauimɔ ĩ cōgregatōe, Sit	ābulauimus cū cōſenſu. Veniat	ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ. Ἐλθέτω
מָוֶת עָלֵימוֹ	mors ſuper eos	mors ſuper illos,	δὴ θάνατος ἐπ' αὐτούς,

Auſculta Deus
otationem meam,& nõ abſcondaris a
precatione mea. Attende
ordinariũ ſmonẽ meũ & accipe a me,
lamentabor in verbis meis & rugiam.
A voce patroni inimicitie a conſpectu
infeſtantis impli, quoniã declinauerũt
ſuper me mendacia & in furore
obſeruãt odire me. Cor meum tremit
in me, & timores
mortis ceciderunt ſuper me.
Timor & tremor venerunt
mihi, & cooperuit me formido.
Et dixi quis dabit mihi
pennas ſicut columbe volarem
& hoſpitio me reciperem. Ecce
ptoriperer a loco fuga,
habitarem in deſerto perpetuo
accelerarem ſaluationem meam
a vento tempeſtatis & a turbine.
Diſſipa Deus conſilia eorum diuide
linguas eorum, quoniam vidi
rapinam & rixam in ciuitate.
Die ac nocte
circumeuntes ſuper
muros eius iniquitas
& falſitas in medio eius,
inſidie quoq; in ea,
nõ diſcedunt de plateis eius mẽdaciũ
& fraus. Quoniam non
patronus inimicitie mee impellet
me & ſuſtinebo. Et non
is qui odit me, ſuper me, exaltabitur
& abſcondar a conſpectu eius.
Et tu Achitophel homo ſimilis
mihi, preceptor qui docuiſti me,
& ſcire feciſti ſapientiam mihi.
Simul enim dirigemus ſecretũ ĩ domo
ſan.ta Dei ambulabimus
cũ feſtinatione. Cõdẽnabit eos iudiciũ
mortis & ſententiam dabit ſuper eos

יֵרְדוּ שְׁאוֹל	deſcendant in infernum	& deſcendant in infernum	καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου
חַיִּים כִּי רע	viuentes, quia	viuentes. Quoniam	ζῶντες, ὅτι
רָעוֹת בִּמְגוּרָם	nequitię ĩ cõgregatiõe eorũ,	nequitię in habitaculis eorum,	πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν,
בְּקִרְבָּם : אֲנִי אֶל	& ĩ medio eorũ. Ego autẽ ad	in medio eorum. Ego autem ad	ἐν μέσῳ αὐτῶν. ἐγὼ πρὸς
אֱלֹהִים אֶקְרָא	Deum clamabo,	Deum clamaui,	τὸν θεὸν ἐκέκραξα,
וַיהוָה יוֹשִׁיעֵנִי :	& DEVS ſaluabit me.	& dominus ſaluauit me.	καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου.
עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם	Veſpere & mane & meridie,	Veſpere & mane & meridie	ἑσπέρας καὶ πρωῒ καὶ μεσημβρίας,
אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה	loquar & reſonabo (met	narrabo & annunciabo,	διηγήσομαι καὶ ἀπαγγελῶ, (σεται
וַיִּשְׁמַע קוֹלִי : פָּדָה	& exaudiet vocẽ meã. Redi(	& exaudiet vocẽ meã. Redimet	καὶ εἰσακούσεται τῆς φωνῆς μου. Λυτρώ(
בְשָׁלוֹם נַפְשִׁי	in pace animam meam	in pace animam meam	ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου,
מִקְּרָב לִי כִּי	ab appropinquantibus mihi,	ab his qui appropinquant mihi,	ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι
בְרַבִּים הָיוּ עִמָּדִי	multi enim ſtãt aduerſũ me.	quõ inter multos erant mecũ.	ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.
יִשְׁמַע אֵל וְיַעֲנֵם	Exaudiet Deus & humi. eos,	Exaudiet Deus & hũiliabit illos	Εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς,
וְיֹשֵׁב קֶדֶם סֶלָה :	qui iudex eſt ab initio ſemp,	qui eſt ante ſecula.	ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων. διάψαλμα.
אֲשֶׁר אֵין חֲלִיפוֹת	non enim mutantur	Non enim eſt illis cõmutatio,	Οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα,
לָמוֹ וְלֹא יָרְאוּ	neq timent	& non timuerunt	ὅτι οὐκ ἐφοβήθησαν
אֱלֹהִים :	Deum. ca ſua,	Deum	τὸν θεόν, (διδόναι
שָׁלַח יָדָיו בִּשְׁלֹמָיו	Extẽdit manũ ſuã ad pacifi(	extẽdit manũ ſuã ĩ retribuẽdo.	ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀπο(
חִלֵּל בְּרִיתוֹ :	cõtaminabit pactum ſuum.	Cõtaminauerũt teſtamẽtũ eius,	ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
חָלְקוּ מַחְמָאֹת	Mollificauerunt	diuiſi ſunt ab	διεμερίσθησαν ἀπὸ
פִּיו וּקְרָב לִבּוֹ	pluſquã butyra os eorum,	ira vultus eius,	ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
רַכּוּ דְבָרָיו	pugnat autem cor illorum,	& appropinquauit cor illius,	καὶ ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν.
מִשֶּׁמֶן וְהֵמָּה	molliores ſermones eorum	Molliti ſunt ſermones eius ſup	ἡπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτῶν ὑπὲρ
פְתִחוֹת : הַשְׁלֵךְ עַל	oleo, cum ſint	oleum, & ipſi ſunt	ἔλαιον, καὶ αὐτοί εἰσι
יְהוָה יְהָבְךָ וְהוּא	enſes. Proiice ſuper	iacula. Iacta ſuper	βολίδες. Ἐπίρριψον ἐπὶ
יְכַלְכְּלֶךָ לֹא יִתֵּן	DEVM onus tuum, & ipſe	dominum curam tuam & ipſe	κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός
לְעוֹלָם מוֹט לַצַּדִּיק	enutriet te, non dabit	te enutriet, & non dabit	σε διαθρέψει, οὐ δώσει
וְאַתָּה אֱלֹהִים	ĩ eternum vt labatur iuſtus.	in eternum fluctuationẽ iuſto.	εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.
תּוֹרִדֵם לִבְאֵר	Tu autem Deus	Tu vero Deus	Σὺ δὲ ὁ θεός
שַׁחַת אַנְשֵׁי	deduces eos in puteum	deduces eos in puteum	κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ
דָמִים וּמִרְמָה לֹא	interitus. viri	interitus. Viri	διαφθορᾶς. Ἄνδρες
יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי	ſanguinum & doloſi, non	ſanguinum & doloſi non	αἱμάτων καὶ δολιότητος, οὐ
אֶבְטַח בָּךְ :	dimidiabunt dies ſuos, ego	dimidiabunt dies ſuos, ego	μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν, ἐγὼ
	autem confidam in te.	autem ſperabo in te domine.	δὲ κύριε ἐλπιῶ ἐπὶ σέ.
נו לַמְנַצֵּחַ	LVI. Ad victoriã.	LV. In finem	νε. Εἰς τὸ τέλος
עַל יוֹנַת א	Pro columba	pro populo qui	ὑπὲρ τοῦ λαοῦ
אֵלֶם רח	muta A.	a ſanctis	τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων
רְחֹקִים	longitudinum.	longe factus	μεμακρυμμένου,
לְדָוִד מכת	Dauidis.	eſt in titulũ inſcriptiõe ipſi	τῷ Δαβὶδ
מִכְתָּם באח	Mictam. i. hũile ſuauiter	Dauid	εἰς στηλογραφίαν
בֶּאֱחֹז אֹתוֹ	reſonãte. Quã tenuerũt	cum tenerent	ὁπότε ἐκράτησαν

ويهبطون الى الجحيم
احيا ٭ لان
الجنث في وسط
مساكنهم ٭ واما انا
الى الله صرخت
والرب اجابني ٭
اتكلم وقد المسا وبالغداة
ووسط النهار ٭ اتكلم
واقول ويسمع قولي وينقذ
بالسلامة نفسي
من المقتربين الي
فانهم كانوا كثيرين معي
والله يستجيب ويذلهم
الكاين الدايم قبل الدهور
ولم يعتبروا
ولا خافوا
الله
بسط يده للجزاء ٭
عندما خالفوا ميثاقه
تفرقوا
ورغد قلوبهم
من رجز وجهه ٭
كلامهم البز من
الدهن وهي
كالنصال الق همك الى
الله وهو
يرزقك ٭ لا يترك
الصديق يزل الى الابد
وانت الله
اهبطهم الى جب
الهلاك ٭ الرجال
السافكة الدما العاشرة
لا يكملوا نصف ايامهم ٭ واما
على الرب توكلت ٭

בישין להון חרחורן
לשאול ידחון חיין ארום
בישין במדוריהון
בגופיהון: אנא קדם
אלהא אצלי ומימריה
דיי יפרוק יתי:
ברמשא ובצפרא ובטיהרא
אצלי ואצוח
וישמע קלי: יפרוק
בשלם נפשי דלא למקרב
בי ארום בסגיען
עקתא ממריה בסעדי:
ישמע אל ויקביל מנהון
ויתיב שמיא מלקדמין
לעלמין וחייביא דלא
מהפכין אורחתהון בישין
ולא דחילו מן קדם אלהא:
אושיט ידיה בבני
שלמיה אפיס קיימיה:
שעיען יתיר מן שמן
תובנין מלי פומיה
והיך זיני קרבא לביה
רכיכן מלוי יתיר מן
משח והינון סייפין
דקטול: טלוק דוד על יי
סוברך והוא יזיד יתך
לעלמא לא יתן לעלמא
חוסרנא לצדיקיא:
ואנת במימרך אלהא
תחית יתהון לגיהנם
עמיקא גברי מרי קטול
ונכילו לא יחמון פלגות
יומיהון ואנא אתרחיץ
במימרך:

לשבחא על כנישתא
דישראל דמתילא ליונתא
שתיקתא בעידן ד
אתרחקו מן קירויהון
וחזרין ומשבחין למרי
עלמא היך דוד מכיך
ושלים כד אחדו יתיה

malum Doeg, deſcendent
in infernum viuentes. Quoniam
mala in tabernaculis eorum,
in corporibus eorum. Ego autē coram
Deo orabo & verbum
DEI redimet me.
Veſpere & mane & meridie,
orabo & clamabo,
& exaudiet vocem meam. Redimet
in pace animā meā, & nō admouebitur
malū mihi, quoniā in multis (meus.
tribulatōibus fuit verbū eius adiutor(
Audiet Deus & accipiet ab eis,
& habitator celorum a principio
ſeculorum, peccatores autem qui non
mutantur a viis ſuis peſſimis,
& non timent ab aſpectu Dei. A.
Extendet manum ſuam, in hominibus
pacis ſue permutabit pactum ſuum.
Teneriora quam pinguedo
caſei verba oris eius,
& ſicut arma bellica cor eius.
Lenia verba eius pluſquam
oleum & ipſa arma
occiſionis. Proiice Dauid ſup DEVM
onus tuum & ipſe nutriet te
in eternum, nec dabit in perpetuum
egeſtatem iuſto.
Et tu in verbo tuo Deus
facies eos deſcendere in gehennam
pfundā, hoīes authores interfectionis,
& doloſi non videbunt dimidium
dierum ſuorum, & ego ſperabo
in verbo tuo.

LVI. In laudē. Pro eccleſia
iſraelis que ſimilatur columbe
mute in tempore
elōgationis eoꝝ a ciuitatibus eoꝝ,
& reuertuntur & laudant authorē
mundi, ſicut Dauid contritus
& perfectus, quando tenuerunt eū

A. Defectiua ſtructura.

A. Ideo columba muta iuxta Dauid Chimchi in cōmentariis, qa dū detineretur i Gad urbe paleſtinorum ne quoquā auſus fuit uel uerbum ex ſententia animi loqui.

פְלִשְׁתִּים בְּגַת׃	eum paleſtini in gat.	cum allophyli in geth.	αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν γέθ.
חָנֵּנִי אֱלֹהִים כִּי־	Miſerere mei Deus, quoniã	Miſerere mei Deus quoniam	Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ὅτι
שְׁאָפַנִי אֱנוֹשׁ כָּל־	abſorbuit me homo, tota	conculcauit me homo, tota	κατεπάτησέ με ἄνθρωπος, ὅλην
הַיּוֹם לֹחֵם יִלְחָצֵנִי׃	die oppugnator moleſtauit(	die impugnans tribulauit me.	τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέ με.
שָׁאֲפוּ שׁוֹר	Abſorbuerunt me (me.	Conculcauerunt me	Κατεπάτησάν με
שׁוֹרְרַי כָּל־	inſidiatores mei tota	inimici tota	οἱ ἐχθροί μου ὅλην
הַיּוֹם כִּי־רַבִּים	die, multi enim.	die, quoniam multi	τὴν ἡμέραν, ὅτι πολλοὶ
לֹחֲמִים לִי מָרוֹם׃	ꝙ pugnãt cõtra me excelſũ.	bellantes aduerſum me.	οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.
יוֹם אִירָא אֲנִי	Die qua timuero ego	Ab altitudine diei timebo, ego	Ἡμέρας οὐ φοβηθήσομαι, ἐγὼ
אֵלֶיךָ אֶבְטָח׃	in te confidam.	vero in te ſperabo.	δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ.
בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל	In Deo laudabo	In Deo laudabo	Ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω
דְּבָרוֹ בֵּאלֹהִים	verbum eius, in Deo	ſermones meos, in Deo	τοὺς λόγους μου, ἐπὶ τῷ θεῷ
בָּטַחְתִּי לֹא אִירָא	ſperaui non timebo,	ſperaui non timebo	ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι,
מַה־יַּעֲשֶׂה בָשָׂר לִי׃	quid faciat caro mihi.	quid faciat mihi caro.	τί ποιήσει μοι σάρξ.
כָּל־הַיּוֹם דְּבָרַי	Tota die ſermonibus meis	Tota die verba mea	Ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου
יְעַצֵּבוּ עָלַי כָּל־	tenitebantur, cõtra me oẽs	execrabãtur, aduerſum me oẽs	ἐβδελύσσοντο, κατ᾽ ἐμοῦ πάντες
מַחְשְׁבֹתָם לָרָע׃	cogitationes eorũ in malũ.	cogitationes eorum in malum.	οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
יָגוּרוּ יִצְפּוֹנוּ	Cõgregabunt, abſcõdẽtur.	Inhabitabunt & abſcondent,	Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν
הֵמָּה עֲקֵבַי	ipſi calcanea mea	ipſi calcaneum meum	αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου
יִשְׁמֹרוּ כַּאֲשֶׁר קִוּוּ	obſeruabũt, ſicut expectãtes	obſeruabunt. Sicut ſuſtinuerũt	φυλάξουσι. Καθάπερ ὑπέμειναν
נַפְשִׁי׃ עַל־אָוֶן	aĩam meã. Propter iniqtatẽ	animã meam pro nihilo ſaluos	τὴν ψυχήν μου, ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις
פַּלֶּט־לָמוֹ בְּאַף	eiicies eos, in furore	facies illos, in ira	αὐτοὺς, ἐν ὀργῇ
עַמִּים הוֹרֵד אֱלֹהִים׃	populos deſcẽdere fac Deus.	populos confringes. Deus	λαοὺς κατάξεις. Ὁ θεὸς
נֹדִי סָפַרְתָּה אָתָּה	Peregrĩatõẽ mã nũeraſti tu,	vitam meam annunciaui tibi,	τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι,
שִׂימָה דִמְעָתִי בְנֹאדֶךָ	põe lachrimã mã ĩ vtre tuo,	poſuiſti lachrymas meas ĩ oſpe(	ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου,
הֲלֹא בְּסִפְרָתֶךָ׃	vtiq & in libro tuo.	Sic & ĩ pmiſſiõe tua (ctu tuo.	ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.
אָז יָשׁוּבוּ אוֹיְבַי	Tũc cõuertent inimici mei	tunc cõuertentur inimici mei	Ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου (σωματικῶς)
אָחוֹר בְּיוֹם אֶקְרָא	retrorſũ, ĩ die ꝙ ĩuocauero,	retrorſũ. In ꝗcũq die ĩuocaue,	εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε
זֶה־יָדַעְתִּי כִּי־אֱלֹהִים	hoc ſcio quia Deus meus es.	ecce cognoui qm̃ Deus meus es.	ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ.
לִי׃ בֵּאלֹהִים אֲהַלֵּל	In Deo laudabo	In Deo laudabo	Ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω
דָּבָר בַּיהוָה	verbum, in Deo	verbum, in domino	ῥῆμα, ἐπὶ τῷ κυρίῳ
אֲהַלֵּל דָּבָר	laudabo verbum.	laudabo ſermonem,	αἰνέσω λόγον,
בֵּאלֹהִים בָּטַחְתִּי	In Deo ſperaui	in Deo ſperaui	ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα,
לֹא אִירָא מַה־יַּעֲשֶׂה	non timebo, quid faciat	non timebo quid faciat	οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει
אָדָם לִי׃ עָלַי אֱלֹהִים	mihi hõ. Sup me ſunt Deus	mihi homo. In me ſunt Deus	μοι ἄνθρωπος. Ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς,
נְדָרֶיךָ אֲשַׁלֵּם	vota tua, reddam (puiſti	vota tua, que reddam	εὐχαὶ ἃς ἀποδώσω
תּוֹדֹת לָךְ׃ כִּי הִצַּלְתָּ	confeſſiones tibi. Quia eri(	laudationes tibi. Q̃m eripuiſti	αἰνέσεώς σου. Ὅτι ἐρρύσω
נַפְשִׁי מִמָּוֶת הֲלֹא	aĩam meam de morte, ſed &	animam meam de morte, &	τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου, τοὺς
			ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων.
רַגְלַי מִדֶּחִי	pedes meos de lapſu,	pedes meos de lapſu,	καὶ τοὺς πόδας μου, ἀπὸ ὀλισθήματος.
לְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי	vt ambulem coram	vt placeam coram	Εὐαρεστήσω ἐνώπιον

paleſtini in Gat.
Miſerere mei Deus, quoniã cõculcans
coartauit me adũſarius meus hõ pee(
tota die bellator moleſtat me. (cator,
Cõculcauerũt oſſa mea moleſtatores(
die, quoniã multi (mei tota
pugnant contra me, Deus altiſſime
cuius ſedes eſt in excelſo.
In die qua timuero ego
in te confidam.
In proprietate iudicii Dei, laudabo
in verbo eius, in Deo ſperaui
non timebo quid faciat
caro mihi.
Omnibus diebus ſuſtinui
anguſtias, contra me omnes
cogitationes eorum in malum.
Congregabunt & abſcõdent in ĩſidiis,
ipſi plantas meas
obſeruabunt, ſicut expectauerunt
ſic fecerunt aĩe mee. Propter falſitatẽ
que eſt in manibus eorum contere eos,
in furore miſeros faciet populos Deus.
Dies peregrinationis mee numeraſti
tu, pone lachrymã meam in vtre tuo
vtiq; & in rationibus tuis.
Tunc reuertentur patroni
inimicitie mee vertẽtes ceruicẽ, in die
qua inuocabo hoc ſciui,
quod Deus ſit in adiutorium mihi.
In proprietate iudicii Dei, laudabo
in verbo eius, in ꝓprietate miſicordie
DEI, laudabo in verbo eius.
In verbo Dei ſperaui
non timebo quid faciat filius
hominis mihi. In me accepi Deus
vota tua, reddam ſacrificia
confeſſionis tibi. Quoniam liberaſti
animam meam de morte ſed &
pedem meum a lapſu
vt placeam coram DEO

אלהים באור החיים:	Deo in lumine viuentium.	Deo in lumine viuentium.	κυρίου, ἐν φωτὶ ζώντων.
נז למנצח אל תשחת	LVII. Ad victo. nō diſpdas	LVI. In finē, ne diſpdas	νς'. Εἰς τὸ τέλος μὴ διαφθείρῃς,
לדוד מכתם	Dauidis. Mictā. i. īſtrumento	Dauid ī tituli inſcriptiōe,	τῷ Δαβὶδ εἰς στηλογραφίαν ἐν
בברחו מפני	ſuaue ſonāti, q̄n fugit a facie	cum fugeret a facie	τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου
שאול במערה:	Saulis in ſpeluncam.	Saul regis iſrael ī ſpelūcā.	σαοὺλ εἰς τὸ σπήλαιον.
חנני אלהים חנני	Miſere mei Deus miſerē mei,	Miſere mei Deus miſere mei,	Ἐλέησόν με ὁ θεὸς, ἐλέησόν με,
כי בך חסיה נפשי	q̄m in te ſperat anima mea,	quoniā in te cōfidit anima mea.	ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου.
ובצל כנפיך אחסה	& ī vmbra alaꝝ tuaꝝ ſpabo,	Et ī vmbra alaꝝ tuaꝝ ſperabo,	Καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ,
עד יעבר הוות:	donec tranſeant inſidie.	donec tranſeat iniquitas.	ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.
אקרא ל	Inuocabo	Clamabo	Κεκράξομαι
לאלהים עליון	Deum altiſſimum,	ad Deum altiſſimum,	πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
לאל גמר	Deum vltorem	Deum qui benefecit	τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά
עלי: ישלח משמים	meum. Mittet de celo	mihi. Miſit de celo	με. Ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ
ויושיעני חרף	& ſaluabit me, exprobrabit	& liberauit me, dedit ī opp̄briū	καὶ ἔσωσέ με, ἔδωκεν εἰς ὄνειδος (τούς
שאפי סלה ישלח	abſorbēti me ī ppetuū, mittet	cōculcantes me. Miſit (tē ſuā,	τοὺς καταπατοῦντάς με διάψαλμα. Ἐξα(
אלהים חסדו ואמתו:	Deus miſicōdiā ſuā, & veri(	Deus miſericordiā ſuā, & verita(	ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ,
נפשי בתוך ל	Aīa mea ī medio (tatē ſuā,	& eripuit animā meā de medio	καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου
לבאים אשכבה	leonum dormiuit	catulorum leonum dormiui	σκύμνων, ἐκοιμήθην
להטים בני	ferocientium, filii	conturbatus. Filii	τεταραγμένος. Υἱοὶ
אדם שניהם	hominum dentes eorum	hominum dentes eorum	ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν,
חנית וחצים	lancee & ſagitte,	arma & ſagitte,	ὅπλα καὶ βέλη,
ולשונם חרב	& lingua eorum gladius	& lingua eorum gladius	καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν, μάχαιρα
חדה: רומה על השמים	acutus. Exaltare ſuper celos	acutus. Exaltare ſuper celos	ὀξεῖα. Ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς
אלהים על כל	Deus, ſuper omni	Deus, & in omni	ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν
הארץ כבודך:	terra gloria tua. (meis,	terra gloria tua.	τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
רשת הכינו לפעמי	Rete parauerunt greſſibus(	Laqueū parauerūt pedibꝰ mīs,	Παγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσί μου,
כפף נפשי כרו	ad īcuruādū aīā meā. Fodeřt	& īcuruauerūt aīā meā. Fodeřt	καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου. Ὤρυξαν
לפני שיחה נפלו	ante me foueam, ceciderunt	ante faciē meā foueā, & īciderūt	πρὸ προσώπου μου βόθρον, καὶ ἐνέπεσον
בתוכה סלה: נכון	ī mediū eiꝰ ī ppetuū. Paratū	in eam. Paratum	εἰς αὐτόν. Διάψαλμα. Ἑτοίμη
לבי אלהים נכון	cor meum Deus paratum	cor meum Deus, paratum	ἡ καρδία μου ὁ θεὸς ἑτοίμη
לבי אשירה	cor meum, cantabo	cor meum, cantabo	ἡ καρδία μου, ᾄσομαι
ואזמרה: עורה	& pſallam. Expergiſcere	& pſalmum dicam dn̄o. Exurge	καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι
כבודי עורה הנבל	gl̄ia mea, expgiſceř pſalteriū	gloria mea, exurge pſalterium	ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον
וכנור אעירה שחר:	& cithara, expergiſcar, mane	& cithara exurgam diluculo.	καὶ κιθάρα, ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
אודך בעמים אדני	Cōfitebor tibi ī populis dn̄e,	Confitebor tibi in populis dn̄e,	Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε,
אזמרך בלאמים:	cantabo tibi in nationibus.	& pſalmū dicā tibi in gentibus.	ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
כי גדול עד שמים	Quia magna vſq; ad celos	Q̄m magnifica. ē vſq; ad celos	Ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν
חסדך ועד שחקים	miſicōdia tua, & vſq; ad celū	miſericordia tua, & vſq; ad nubes	τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν
אמתך: רומה על	veritas tua. Exaltare ſuper	veritas tua. Exaltare ſuper	ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ
שמים אלהים על	celos Deus, in	celos Deus, & ſuper	τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεὸς, καὶ ἐπὶ
כל הארץ כבודך:	omni terra gloria tua.	omnem terram gloria tua.	πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

In lumine viuorum. (quo dixit

LVII. In laudē, p moleſtia, tpe(
Dauid ñ me deſtruas, p manū Dauidis
humilis & perfecti, dum fugeret ab
aſpectu Saulis in ſpeluncam.
Miſerere mei Deus miſerere mei, qm̄
in verbo tuo ſperauit anima mea,
& in vmbra diuinitatis tue ego cōfido
donec tranſeat tumultus.
O rabo coram DEO altiſſimo
& forti. Qui precepit aranee
vt perficeret in ore ſpelunce
telā in defenſionem meā. Miſit angelū מלאכיא עירלא
de celis altiſſimis & ſaluum me fecit,
confudit conculcantes me in eternū,
miſit Deus bōitatē ſuā & veritatē ſuā.
Anima mea colligata tanq̄ in medio
flammarum dormiuit inter
carbones flammigeros, filii
hominis quorum dentes ſunt ſicut
arma & ſagitte,
& lingue eorum ſicut enſis
acutus. Exaltare ſuper
angelos celorum Deus, ſuper omnes
habitatores terre g'oria tua.
Laqueum parauerunt
greſſibus meis īcuruauerūt aīam meā,
foderunt ante me foueam, ceciderunt
in mediū eius in eternum. Paratum
cor meum Deus ad legē tuam, paratū
cor meum timori tuo laudes dicam
& pſallā. Expgiſcer glīa mea expgiſcer
vt laudes ore pſalterii
& cithare, expergiſcar ad orationem
matutinā. Cōfitebor corā te ī populis
DEVS, laudabo te in nationibus,
qm̄ magnificata eſt vſq; ad ſupficiē ce(
benignitas tua, & vſq; ad celos (lorū
ipſos veritas tua. Exaltare ſuper
angelos celorum Deus, ſuper
omnes qui habitant terram gloria tua.

נח לַמְנַצֵּחַ	LVIII. Ad victoriã.	LVII. In finem	νζ΄. Εἰς τὸ τέλος
אַל־תַּשְׁחֵת	Nõ diſperdas. Dauidis Mictã	ne diſperdas Dauid	μὴ διαφθείρῃς τῷ Δαβὶδ
לְדָוִד מִכְתָּם :	.i. inſtrumẽto ſuaue ſonanti.	in tituli inſcriptione.	εἰς στηλογραφίαν.
הַאֻמְנָם אֵלֶם	Si vere vtiq;	Si vere vtiq;	Εἰ ἀληθῶς ἄρα
צֶדֶק תְּדַבֵּרוּן	iuſtitiam loquimini,	iuſtitiam loquimini	δικαιοσύνην λαλεῖτε,
מֵישָׁרִים תִּשְׁפְּטוּ	recte iudicate	recte iudicate	εὐθεῖα κρίνατε
בְּנֵי אָדָם : א	filii hominum.	filii hominum.	υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
אַף־בְּלֵב עוֹלֹת	Et enim in corde iniq̃tates	Et enim in corde iniquitates	Καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας
תִּפְעָלוּן בָּאָרֶץ חֲמַס	op̃abimini in terra, iniq̃tatẽ	operamini in terra, iniuſtitias	ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ, ἀδικίαν
יְדֵיכֶם תְּפַלֵּסוּן :	manuũ veſtrarũ cõcinnabit;.	manus veſtre concinnant.	αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.
זֹרוּ רְשָׁעִים	Alienati ſunt peccatores	Alienati ſunt peccatores	Ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ
מֵרֶחֶם תָּעוּ	a vulua, errauerunt	a vulua, errauerunt	ἀπὸ μήτρας, ἐπλανήθησαν
מִבֶּטֶן דֹּבְרֵי כָזָב :	ab vtero loquẽtes mẽdaciũ.	ab vtero locuti ſunt falſa.	ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψευδῆ.
חֲמַת־לָמוֹ כִּדְמוּת	Furor eorũ ad ſimilitudinẽ	Furor illis ſm ſimilitudinem	Θυμὸς αὐτοῖς εἰς τὴν ὁμοίωσιν
חֲמַת־נָחָשׁ כְּמוֹ־פֶתֶן	furoris ſpẽtis ſicut aſpidis A.	ſerpentis, ſicut aſpidis	τοῦ ὄφεως, ὡσεὶ ἀσπίδος
חֵרֵשׁ יַאְטֵם אָזְנוֹ :	ſurde obturantis aurẽ ſuam.	ſurde & obturantis aures ſuas.	κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς.
אֲשֶׁר לֹא־יִשְׁמַע	Vt non audiat	Que non exaudiet	Ἥτις οὐκ εἰσακούσεται
לְקוֹל מְלַחֲשִׁים	vocẽ murmurantiũ, (tiões.	vocem incantantium,	φωνῆς ἐπᾳδόντων, (σοφοῦ.
חוֹבֵר חֲבָרִים מְחֻכָּם :	nec icãtatoris callidi icãta(	& venefici incantãtis ſapiẽter.	φαρμακοῦται φαρμακευομένη παρὰ(
אֱלֹהִים הֲרָס־שִׁנֵּימוֹ	Deus contere dentes eorum	Deus conteret dentes eorum	Ὁ θεὸς συντρίψει τοὺς ὀδόντας αὐτῶν
בְּפִימוֹ מַלְתְּעוֹת	in ore eorum, molares	in ore ipſorum, molas	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, τὰς μύλας
כְּפִירִים נְתֹץ יְהוָה :	leõculorũ cõfringe DEVS.	leonum confringet dominus.	τῶν λεόντων συνέθλασεν ὁ κύριος.
יִמָּאֲסוּ כְמוֹ־מַיִם	Diſſoluantur quaſi aque	Ad nihilũ deueniẽt tanq̃ aqua	Ἐξουδενωθήσονται ὡσεὶ ὕδωρ
יִתְהַלְּכוּ־לָמוֹ יִדְרֹךְ	que defluunt, intendet	decurrens, intendit	διαπορευόμενον, ἐντενεῖ
חִצָּו כְּמוֹ יִתְמֹלָלוּ :	ſagittas ſuas, ſubito cõterẽt.	arcũ ſuum donec infirmentur,	τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.
כְּמוֹ שַׁבְּלוּל	Sicut limax	Sicut cera	Ὡσεὶ κηρὸς
תֶּמֶס יַהֲלֹךְ	tabefactus pertranſeant,	que fluit auferentur,	τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται,
נֵפֶל אֵשֶׁת בַּל־	ſicut abortus mulieris q̃ non	ſupercecidit ignis	ἔπεσε πῦρ
חָזוּ שָׁמֶשׁ : ב	vidit ſolem.	& non viderunt ſolem.	ἐπ' αὐτούς, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.
בְּטֶרֶם יָבִינוּ ס	Antequam creſcant	Priuſquã intelligerent	Πρὸ τοῦ συνιέναι
סִירֹתֵיכֶם אָטָד	ſpine veſtre in thannum. B.	ſpine veſtre thannum,	τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον,
כְּמוֹ־חַי כְּמוֹ	quaſi viuentes, quaſi	ſicut viuentes ſic	ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ
חָרוֹן יִשְׂעָרֶנּוּ :	ira tempeſtas rapiet eos.	in ira abſorbet eos.	ἐν ὀργῇ καταπίεται αὐτούς.
יִשְׂמַח צַדִּיק כִּי־	Letabitur iuſtus cum	Letabitur iuſtus cum	Εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν ἴδῃ
חָזָה נָקָם פְּעָמָיו	viderit vltionem, pedes ſuos	viderit vindictam, manus ſuas	ἐκδίκησιν, τὰς χεῖρας αὐτοῦ
יִרְחַץ בְּדַם ה	lauabit in ſanguine	lauabit in ſanguine	νίψεται ἐν τῷ αἵματι
הָרָשָׁע וְיֹאמַר אָדָם	impii. Et dicet homo,	peccatoris. Et dicet homo	τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος,
אַךְ־פְּרִי לַצַּדִּיק	vere fructus eſt iuſto,	ſi vtiq; eſt fructus iuſto,	εἰ ἄρα ἐστὶ καρπὸς τῷ δικαίῳ
אַךְ יֵשׁ־אֱלֹהִים	vere eſt Deus	vtiq; eſt Deus	ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς
שֹׁפְטִים בָּאָרֶץ :	iudicans in terra.	iudicans eos in terra.	κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.
נט לַמְנַצֵּחַ אַל	LIX. Ad victoriã. Nõ	LVIII. In finem ne	νη΄. Εἰς τὸ τέλος μὴ

المزمور	לשבחא על עקתא בזמן	LVIII. In laudē. Pro tribulatōe ī tpe
السابع والخمسون	דאמר דוד לא תחבל	quo dixit Dauid ne deſtruas me.
	על דוד מכיך ושלים:	Pro dauide contrito & perfecto.
انـــ كنتم	האברם בקושטא שתקין	Si vtiq; in veritate ſiletis
بالصدق والحق تتكلمون	צדיקי בעידן מצותא יאי	iuſti, in tempore litis decet
فبالعدل احـــكموا	לכון דתמללון	vos iuſte loqui,
يا بني البشر ه	ובתריצותא תדונון בני נשא:	& recte iudicare filios hominum.
فان افكار قلوبكم	ברם רשיעי מה דין	Et enim impii quid nam habetis
السو	בליבכון עוילן תעבדון	in corde dolos operabimini,
بها تعملون الاثم في الارض	חטוף אידיכון תתקנון:	iniqua manus veſtre concinnabunt.
وايديكم في الظلم منغمسة	איתעקרו תרתי מעבדין	Alieni facti ſunt ab vtero
ابعد الاثمة	רשיעיא מן מעא טעו מן	peccatores, errauerunt a
من الرحـــم وضل	כרסא ממללי כדבא:	ventre, loquuntur mendacium.
من البطن المتكلمون	ארסא להון בדמין לארסא	Venenū eorū ſimile veneno ſerpētis,
بالكذب الغضب فليكن لهم	דחיויא היך חורמנא	ſimile aſpidis
مثل الحية ه ومثل الافعى	חרשא דמטמטם אודניה:	ſurde obturantis autem ſuam.
الصما التي تسد اذنيها	דילא יקבל מילי חרשיא	Que non admittit verba malefici
فلا تسمع	אסורי נחשיא ומן	ligantia ſerpentes, & magis
صوت الراقي ه	חכימא דמלחש לחשין חכימא:	q̄ incantans incantationes, ipſa ſapiēs
وكان التعزيم عليها من	אלהא תבר ככיהון	Deus conteret dentes eorum
حكيم الله يرض اسنانهم	בפומהון ניבי	in ore ipſorum, maxillas
في افواههم ه الاسد	בני אריון תתרע יי:	filiorum leonum confringet DEVS.
ينزع الرب انيابها ه	יתמסון בחוביהון היך	Liquefient in peccatis ſuis, ſicut
وبرذلون كالما	מיא ייזלון להון ימתח	aqua defluent tetendit in eos
المهراق ه يرميهم	גירוי אסנותהון	ſagittas ſuas mortiferas
بنبله حتى يضعفوا	ויהוון מתגזרין: היך זחיל	& ipſi abſcindentur. Sicut limax
ويكونون كالشمعة	תיבללא דמאיס אורחיה	tabefactus, qui ei ſumitur itinere ſuo,
التي تذوب يفنون	היך בוטלא ואשותא די	ſicut ſorex & talpa
وعند سقوط النار	סמיין ולא חמין שמשא:	cecus, qui non vident ſolem.
لم ينظروا ضو الشمس ولم	עד דלא יתקפון רשיעי	Priuſquam impii
يعقلوا ميكون شوكهم	רכיכי יקושן היך אטדא	teneri dureſcant ſicut ſpine
عوسجا	עד דהינון כגובעא	donec ſunt ſicut herba
بسخطه يبتلعهم	בעלעולא ישיצינון:	turbine deſtruet illos.
الرجزوهم احيا ه	יחדי צדיקא ארום חמא	Letabitur iuſtus, quando viderit
يفرح البار اذا	פורענותא דמתהון	vltionem illorum,
راى الجزا ه ويدم	אסחריתה ישוג באדם	pedes ſuos lauabit in ſanguine
العالم اذا غسل	רשיעא: ויימרון בני נשא	impiorum. Et dicent filii hominis
يديه ويقول الانسان	ברם אית אגר טב לצדיק	profecto eſt premium bonum iuſto,
هل ذا ثمرة الصديق	ברם אית אלהא דדינוי	profecto eſt DEVS, cuius iudicia
انت يا رب	פתירין בארעא:	extenduntur in terra.
الحاكم بينهم في الارض	לשבחא על עקתא בזמן	LIX. In laudē. Pro tribulatōe, tpe

A. Regulus, incantationibus minime patens. Aſpis autem patere incantationibus arbitror notum.

תשחת לדוד מכתם	diſpdas,dauidis Mictā.i.iſtio	diſperdas Dauid in tituli	διαφθείρῃς τῷ Δαβὶδ εἰς
בשלח שאול	ſuaue ſonāti.Q.ñ miſit Saul	inſcriptione qñ miſit Saul	στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλε σαοὺλ
וישמרו את	& cuſtodierunt	& cuſtodiuit domum	καὶ ἐφύλαξε τὸν οἶκον
הבית להמיתו :	domum,vt eū interficerent.	eius vt interficerēt eum.	αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
הצילני מאיבי	Eripe me de inimicis meis	Eripe me de inimicis meis	Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου
אלהי ממתקוממי	Deo meo,& a īſiſtētibo mihi	Deo meo,& ab īſurgētibo ī me	ὁ θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ᾽ ἐμέ,
תשגבני : הצילני	protege me.Libera me	libera me.Eripe me	λύτρωσαί με. Ῥῦσαί με (ἀνδρῶν
מפעלי און ומאנשי	ab oparijs iniqtatis,& a viris	de opātibus iniqtatē,& de viris	ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν, καὶ ἐξ
דמים הושיעני :	ſanguinum ſalua me.	ſanguinum,ſalua me.	αἱμάτων σῶσόν με.
כי הנה ארבו	Quia ecce inſidiati ſunt	Quia ecce ceperunt	Ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν
לנפשי יגורו עלי	aie mee,cōgregāt aduſū me	animam meā,irruerunt in me	ψυχήν μου, ἐπέθεντο ἐπ᾽ ἐμὲ
עזים לא פשעי	fortiſſimi,abſq iniqtate mea	fortes.Neq iniquitas mea	κραταιοί. Οὔτε ἡ ἀνομία μου,
ולא חטאתי יהוה :	& abſq peccato meo DEVS	neq peccatum meum domine,	οὔτε ἡ ἁμαρτία μου κύριε,
בלי עון ירצון	Nō egi iniquē,& illi currunt	ſine iniquitate cucurri	ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον
ויכוננו עורה	& preparant.Expergiſcere	& direxi. Exurge	καὶ κατεύθυνα. Ἐξεγέρθητι
לקראתי וראה :	ex aduerſo pro me & reſpice.	in occurſum meum & vide,	εἰς συνάντησίν μου καὶ ἴδε,
ואתה יהוה אלהים	Et tu DEVS Deus	& tu domine Deus	καὶ σὺ κύριε ὁ θεὸς
צבאות אלהי	exercitus, A. Deus	virtutum Deus	τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς
ישראל הקיצה	iſrael,euigila	iſrael.Intende	τοῦ ἰσραήλ. Πρόσχες
לפקד כל הגוים	vt viſites omnes gentes,	ad viſitandas omnes gentes,	τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα (ἐργαζομένους
אל תחן כל בגדי	nō miſcearis vniūſis q opant̃	nō miſerearis oībus q operant̃	τὰ ἔθνη, μὴ οἰκτειρήσῃς πάντας τοὺς (
און סלה : ישובו	iniqtatē ī ppetuū.Reuertāt̃	iniquitatem. Conuertentur	τὴν ἀνομίαν. Ἐπιστρέψουσιν
לערב יהמו ככלב	ad veſperā,latrent vt canes	ad veſperā & famē patient̃ vt(	εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων,
ויסובבו עיר :	& circumeant ciuitatem.	& circuibunt ciuitatē, (canes,	καὶ κυκλώσουσι πόλιν.
הנה יביעון	Ecce loquuntur	Ecce loquentur	Ἰδοὺ αὐτοὶ ἀποφθέγξονται
בפיהם חרבות	in ore ſuo,gladij	in ore ſuo,& gladius	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ῥομφαία
בשפתותיהם כ	in labijs eorum,	in labiis eorum,	ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν,
כי מי שמע :	quoniam quis audiuit.	quoniam quis audiuit.	ὅτι τίς ἤκουσε.
ואתה יהוה תשחק	Tu autē DEVS derridebis	Et tu dñe derridebis (gētes.	Καὶ σὺ κύριε ἐκγελάσεις
למו תלעג לכל גוים :	eos,ſubſannabis oēs gentes.	eos,& ad nihilū deduces omēs(	αὐτούς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
עזו אליך אשמרה	Fōr.tudo eorū,B.te obſuabo	Fortitudinē meā ad te cuſtodiā	Τὸ κράτος μου πρὸς σὲ φυλάξω,
כי אלהים משגבי :	qm̄ Deus exaltator meus,	quia Deus ſuſceptor meus	ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἀντιλήπτωρ μου
אלהי חסדו	Deus miſericordia mea	es,Deus meus miſicordia eius	εἶ. Ὁ θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ
יקדמני אלהים	preueniet me,Deus (meis	preueniet me.Deus	προφθάσει με, ὁ θεὸς
יראני בשררי	oſndit mihi p inſidiatoribus(	oſtēdit mihi ſup inimicos meos	μου δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.
אל תהרגם פן	Ne occidas eos ne forte	ne occidas eos nequando	Μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε
ישכחו עמי	obliuiſcatur populus meus,	obliuiſcantur populi mei.	ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου.
הניעמו בחילך	diſpge eos ī fortitudine tua,	Diſperge illos in virtute tua,	Διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου,
והורידמו ס	& deſtrue eos	& depone eos	καὶ κατάγαγε αὐτοὺς
מגננו אדני :	protector noſter DEVS.	protector meus domine.	ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
חטאת פימו דבר	Peccato oris eorū,ſermone	Delictum oris eorū ſermonem	Ἁμαρτία στόματος αὐτῶν, λόγον

المزمور	דאמר יי לא תחבל על יד	quo dixit Dauid ſi me deſtruas, p manũ
الثامن والخمسون	דוד מכיך ושלים כד שדר	Dauidis contriti & pfecti, quãdo miſit
	שאול ונטרו ית ביתא	Saul ad cuſtodiendam domum
	מטול למקטליה:	vt eum interficerent.
اللهم نجني من اعدائي	פצאיתי מבעלי דבבי	Eripe me de patronis inimicitie mee
ومن الذين يناصبونني	אלהי מן קיימין עלי	Deus meus, & ab ĩſurgẽtibꝰ adũſũ me
انقذني ومن	תשזבינני: פצאיתני	libera me. Libera me
حاملي الاثم خلصني ومن	מן עבדי שקר ומן גברין	ab operatiis falſitatis, & a viris
الرجال السافكة الدما ۞	קטולין זכין פרוק יתי:	homicidis ſalua me.
سلمني لانهم كمنوا	ארום הא כמנו	Quoniam ecce inſidiati ſunt
لنفسي اشتدوا علي	לנפשי מתכנשין עלי	aīe mee, congregati ſunt aduerſum me
بشرورهم ۞ لا بجرمي	עשינין לא על סורחני	fortes, non propter iniquitatẽ meam,
ولا بخطيتي يارب	ולא על חובי	& non propter peccatum meum
لكن بغير ذنب سعيت	יי: על לא עויתא רהטין	DEVS. Abſq̃ culpa mea currunt
فتحدث ۞ اللهم	ומסדרין קרבא	& parant bellum,
لاتغفل عني وانظر	איתגבר לקדמותי וחמי:	roborare coram me & reſpice.
يا الهي	ואנת יי אלהים צבאות אלה	Et tu DEVS Deus exercituum, Deus
واله الجنود واله	דישראל איתער למסער	iſrael, euigila in adiutorium
اسرائيل ۞ وافحص عن	על עממיא לא תרחם	ſuper gentes, non miſerearis
جميع الامم	כל שליטי שקרא	omnibus principibus mendacii
لاتتراف على عاملي الاثم	לעלמין: יתובון	in eternum. Conuertentur
لانهم يرجعون اذا	לרמשא איתחשן היך	ad veſperam latrabunt vt
امسوا يجوعون مثل الكلاب	כלבא ויחזרון קרתא:	canes circuibunt ciuitatem.
ويكتنفون المدينة	הא יבועון בפומהון	Ecce loquentur ore ſuo
وها هم ينطقون	מליהון דשנינן היך	verba acuta ſicut
بافواههم ۞	סייפא בספותהון	gladius, labiis ſuis
ومثل السيوف في شفاههم	אמרין נתגבר ארום	dicent fortificabimur, quoniã
ويقولون من ذا الذي يسمع	מן הוא דשמע ויתפרע:	quis ille qui audiet & puniet.
وانت يارب تعذب	ואנת יי תגחיך להון	Et tu DEVS deridebis eos,
منهم وتزدل جميع الامم	תתלעב לכל עממין	ſubſannabis omnes populos.
وتخطي لتسبيحي	עושני לך אנטור	Fortitudo mea, te obſeruabo,
لانك الهي وناصري ۞	ארום אלהא שיזבותי	quoniam Deus refugium meum.
ورحمتك يارب	אלהי טובי יק	Deus bonitas mea
تشملني اللهم	יקדמינני אלהי יחמינני	preibit me, Deus oſtendet mihi
ارني في اعداي	בפורענותא במעיקי:	vltionem inimicorum meorum.
لاتقتلهم لئلا	לא תקטלינון מדילמא	Ne occidas eos ſubito, ne forte
ينسوا سنتك	יתנשון עמי טלטל	obliuiſcantur populi mei, expelle
لكن فرقهم بقوتك ۞	יתהון מן בתיהון	eos a domibus eorum
ذللهم ياربي لانك	בתוקפך ותכסכין יתהון	in virtute tua, & minue
عليك توكلي ۞ من اجل	מן ממונהון תריסנא יי:	facultates eoꝝ defenſor meus DEVS.
خطية افواههم وكلام	חובת פומהון ומלל	Propter delictũ oris ſui & pp ſermonẽ

A. Exercitus, tanq̃ unum nomen Dei, nominatiui uel uocatiui caſus. Qui licet ſit in ſe unus tamen dicitur pluraliter exercitus, ſicut dicitur adonai, qd' interpretatur pluraliter Dñi mei. Et hec ſententia. R. Moſſe egyptii.

B. Admiratiuus ſermo & defectiuus, quaſi dicat ꝑpter immenſam eorum fortitudinem, obſeruabo te.

שפתימו וילכדו	labiorū eorum, & capiantur	labioꝝ ipſorū, & cōprehēdātur	χειλέων αὐτῶν, καὶ συλληφθήτωσαν
בגאונם ומאלה	in ſupbia ſua, & maledictionē	in ſupbia ſua. Et de execratione	ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς
ומכחש יספרו׃	& mendacium narrantes.	& de mendacio annunciabūtur	καὶ ψεύδους διαγγελήσονται
כלה בחמה כלה	Conſume in furore cōſume,	in cōſumatiōe ī ira cōſumatiōis	ἐν συντελείᾳ, ἐν ὀργῇ συντελείας
ואינמו וידעו כי	vt nō ſubſiſtant, & ſciāt qm̄	& non erunt. Et ſcient quia	καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσι. Καὶ γνώσονται ὅτι
אלהים משל ביעקב	Deus dominabitur Iaacob,	Deus dominabitur Iacob,	ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ Ἰακώβ,
לאפסי הארץ סלה׃	in finibus terre in perpetuū.	& finium terre. (patientur	καὶ τῶν περάτων τῆς γῆς.
וישבו לערב יהמו	Cōuertāſ ad veſperā, latrēt	Cōuertenſ ad veſperā & famē(	Ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν, καὶ λιμώξουσιν
ככלב ויסובבו	vt canis & circūeant	vt canes, & circuibunt	ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι
עיר׃ המה	ciuitatem. Ipſi	ciuitatem. Ipſi	πόλιν. Αὐτοὶ
ינועון לאכל	vagabuntur vt comedant,	diſpergentur ad manducandū,	διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν.
אם לא ישבעו	& quāuis ſaturati non	ſi vero non fuerint ſaturati	ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι,
וילינו׃ וא	fuerint dormient. (tuā,	& murmurabunt.	καὶ γογγύσουσιν.
ואני אשיר עזך	Ego aūt cātabo fortitudinē(	Ego āt cātabo fortitudinē tuā,	Ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου,
וארנן לבקר חסדך	& laudabo māe miſicor. tuā.	& exaltabo māe miſicōdiā tuā.	καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός
כי היית משגב לי	Q m̄ fcūs es fōrtitudo mihi, &	Quia factꝰ es ſuſceptor meꝰ &	σου. Ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήπτωρ μου καὶ
ומנוס ביום צר	refugium in die tribulatiōis.	refugiū meū, in die tribulatiōis	καταφυγή μου, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς
לי׃ עזי אליך	Fortitudo mea tibi	mee. Adiutor meus tibi	μου. Βοηθός μου εἶ, σοὶ
אזמרה כי אלהים	cātabo, qm̄ Deus (miſi. mea.	pſallā, q̄a Deus (ſicordia mea.	ψαλῶ, ὅτι σὺ ὁ θεὸς
משגבי אלהי חסדי׃	adiutor meus, DEVS meꝰ(	ſuſceptor meꝰ es, Deꝰ meꝰ mi(	ἀντιλήπτωρ μου εἶ, ὁ θεός μου τὸ ἔλεός μου.
ס למנצח על	LX. Ad victoriā. Pro	LIX. In finem pro	νθ. Εἰς τὸ τέλος τοῖς
שושן עדות מכתם	liliis teſtimonii. Mictam	his q cōmutabūt ī (doctrinā	ἀλλοιωθησομένοις εἰς (στή-
לדוד ללמד׃	hūiliū ſuaue ſonās, Dauidis(	tituli īſcriptōe ipſi Dauid ī(	λογραφίαν τῷ Δαβὶδ εἰς διδα(
בהצותו את	qn̄ pugnauit aduſꝰ (ad doc.	cū ſuccēdit meſopotamiam	ὁπότε ἐνεπύρισε τὴν μεσοποτα(
ארם נהרים	Syriam fluuiorum A.	ſyrie &	συρίας καὶ (μίαν
ואת ארם	& aduerſus Syriam	ſobal	τὴν συρίαν σοβάλ,
צובה וישב	ſoba C. & reuerſus eſt	& conuertit	καὶ ἐπέστρεψεν
יואב ויך את	Ioab & percuſſit	Ioab & percuſſit	ἰωὰβ καὶ ἐπάταξε
אדום	Edom	Edom	τὴν ἐδὼμ
בגיא מלח	in valle ſalinatum	in valle ſalinarum	ἐν τῇ φάραγγι τῶν ἁλῶν,
שנים עשר אלף׃	duodecim milia.	xii. milia.	δώδεκα χιλιάδας.
אלהים זנחתנו	Deus proieciſti nos	Deus repuliſti nos	Ὁ θεὸς ἀπώσω ἡμᾶς
פרצתנו אנפת	ſcidiſti nos, iratus es,	& deſtruxiſti nos, iratus es	καὶ καθεῖλες ἡμᾶς, ὠργίσθης
תשובב לנו׃	conuerte nos.	& miſertus eſt nobis.	καὶ ᾠκτείρησας ἡμᾶς.
הרעשתה ארץ	Commouiſti terram	Cōmouiſti terram	Συνέσεισας τὴν γῆν
פצמתה רפה	& dirupiſti eam, ſana	& conturbaſti eam ſana	καὶ συνετάραξας αὐτήν, ἴασαι
שבריה כי	rupturas eius quoniam	contritiones eius quia	τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι
מטה׃ הראית עמך	mota eſt. Oſtendiſti pplo tuo	cōmota eſt. Oſtendiſti pplo tuo	ἐσαλεύθη. Ἔδειξας τῷ λαῷ σου
קשה השקיתנו יין	dura, potaſti nos vino	dura potaſti nos vino	σκληρά, ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον
תרעלה׃ נתתה	venenato. Dediſti	compunctionis. Dediſti	κατανύξεως. Ἔδωκας
ליראיך נס	metuentibus te vexillum,	metuentibus te ſignificationē,	τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν,

شفاههم ملبو خذو
بكبريايهم لانهم باللعنه
والكذب يتكلمون
دايما اللهم اهلكهم برجزك
النام فلا يكونوا ليعلموا
ان السلطان لله على يعقوب
وعلى اقطار الارض
يرجعون عند مسايهم
فيجوعون مثل الكلاب
ويحوطون المدينه
ويتفرقون ويطلبون
الاكل فان لم يشبعوا
تقمقموا ٭
وانا امجد قوتك
واسبح بالغداه برحمتك
لانك صرت لي ناصرا
ومخلصا في يوم شدتي
انت معيني
فارتل لك ٭ بالهي
لانك ملجايه واله رحمتي

المزمور
التاسع والخمسون
اللهم انك اقصيتنا
وخططتنا سخطت ثم
تراءفت علينا ٭
زلزلت الارض
وارعدتها
اجبر كسرها فانها قد
اضطربت ٭ اريت شعبك
شدايد سقيتنا خمرا
عسكرا جعلت
لاتقيايك علامة

ספותהון יתאחדון
בגיותנותהון ארום מן
מומתא ומן שיקרא משתעין:
שיצי יתהון ברוגזא שיצי
יתהון עד דליתיהון
וינדעון ארום אלהא שליט
ביעקב לסייפי ארעא לעל׳
ויתובון לרמשא
ויתנשון היך כלבא
ויחזרון קרתא: אנון
איטלטלון למיכל בזיזתא
למיכל ולא ניחון עד
די ישבעון ובייתון:
ואנא אשבח עושנך
ואיבוע לעידן צפרא טובך
ארום הוית משיזב
ורוחצני ביומא דעקא
לי: עושני
אשבח ארום אלהא
שיזבני אלהא טובי:
לשבחא על עדיק סהדותא
דביני יעקב ולבן פרשגן
על ידוי דדוד לאלפא:
כד כנש דוד משריין
ועבר על איגר סהדותא
ואגיח קרבא עם ארם דעל
פרת ועם ארם צובה ומן
בתר כן תב יואב ומחא ית
אדומאי במישר מילחא
ונפלו מן חילוותא דדוד
ויואב תריסר אלפין:
אמר דוד אלהא שבקתנא
תקפתא עלנא תקוף רוגזך
תוב בעיקרך לנא
ארגישתא ארעא דישראל
זעזעתא ואסדיקתא יתה
אסי תבריהא ארום
איתמוטטא: אחמיתא עמך
קשיא אשקיתנא חמר
דלווט: יהבתא לדחליך
ניסא לאתנסאה ביה

labiorum ſuorum, comprehendantur
in ſuperbia ſua. Quoniam
periurium & mendacium narrabunt.
Deſtrue illos in ira, deſtrue
illos vſq; ad nihilum,
& ſcient quoniam Deus dominatur
Iaacob & finium terre in
ſeculum. Conuertentur ad veſperam
& latrabunt ſicut canis,
& circuibunt ciuitatem. Ipſi
fatigabuntur querentes predam
vt comedant, & non quieſcent donec
ſaturentur & dormiant.
Et ego laudabo fortitudinem tuam,
& pſallã tpe matutino bonitatem tuã,
quoniam factus es refugium meum
& auxilium meum in die tribulationis
mee. Fortitudo mea te
laudabo, quoniam Deus
redẽptor meus, Deus miſericordie mee.

LX. In laudẽ. Pro veteri teſtimonio
Inter Iaacob & Laban, traducti
per manum Dauidis ad eruditionẽ
qñ congregauit Dauid exercitus
trãſiuitq; p Algar ſaduta .i. p mõtẽ
teſtimõii & iſtruxit bellũ adũſo, atã b q
ẽ ſup Prat, D. & adũſus atã ſoba, E. &
poſt hec reuerſus eſt Ioab & pcuſſit
idumeos, in planitie ſalis,
& ceciderunt de exercitibus Dauid
& Ioab duodecim milia,
dixit Dauid. Deus dereliquiſti nos,
ɔfregiſti nos iratus ẽ nobis vehemẽter,
iube vt reuertatur gloria tua ad nos.
Commouiſti terram iſrael,
conturbata eſt, & dirupiſti eam,
ſana ſciſſuras eius quoniam
commota eſt. Oſtendiſti populo tuo
duriciem, potaſti nos vino
luctus. Dediſti metuentibus te
vexillum vt exaltentur in illo

A. .ſ. Meſopotamiã ſm aliquos. Non deſunt tamen qui contendant Syriam fluuiorũ eſſe Damaſcum, propter duo flumina que per ciuitatem tranſeunt, inter quos Auenezra. Chimchi, & author midras.

b. Ideſt ſyriam
C. Ideſt Pheniciam.
D. Ideſt Euphraten.
E. .i. Syriã pheniciã.

להתנוסס מפני	vt exaltentur a facie	vt fugiant a facie	τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου
קשט סלה : למען	veritatis in perpetuum. Vt	arcus. Et	τόξου. διάψαλμα. Ὅπως
יחלצון יד	liberentur	liberentur	ἂν ῥυσθῶσιν
ידידיך ט	amici tui,	dilecti tui,	οἱ ἀγαπητοί σου,
הושיעה ימינך	ſalua dexteram tuam	ſaluum fac dextera tua	σῶσον τῇ δεξιᾷ σου
ועננו : אלהים	& reſponde mihi. Deus	& exaudi me. Deus	καὶ ἐπάκουσόν μου. Ὁ θεὸς
דבר בק	locutus eſt	locutus eſt	ἐλάλησεν
בקדשו ע	in ſanctuario ſuo,	in ſancto ſuo,	ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ,
אעלזה	letabor	letabor	ἀγαλλιάσομαι
אחלקה	diuidam	& partibor	καὶ διαμεριῶ
שכם ועמק סכ	ſiccimam & vallem	ſichimam, & conuallem	σίκιμα, καὶ τὴν κοιλάδα
סכות אמדד :	ſoccot demetiar.	tabernaculorum metibor.	τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.
לי גלעד	Meus eſt galaad,	Meus eſt galaad	Ἐμός ἐστι Γαλαάδ,
ולי מנשה	& meus eſt manaſſe,	& meus eſt manaſſes,	καὶ ἐμός ἐστι μανασσῆς,
ואפרים מעוז	& effraim fortitudo	& effraim fortitudo	καὶ ἐφραὶμ κραταίωσις
ראשי יה	capitis mei.	capitis mei.	τῆς κεφαλῆς μου.
יהודה מחקקי :	Iudas preceptor meus,	Iuda rex meus,	Ἰούδας βασιλεύς μου,
מואב סיר	moab olla	moab olla	μωὰβ λέβης
רחצי ע	lauacri mei,	ſpei mee.	τῆς ἐλπίδος μου.
על אדום א	Super idumeam	In idumeam	Ἐπὶ τὴν ἰδουμαίαν
אשליך נ	proiiciam	extendam	ἐκτενῶ
נעלי ע	calciamentum meum,	calciamentum meum,	τὸ ὑπόδημά μου.
עלי פלשת	mihi paleſtina	mihi allenigene	ἐμοὶ ἀλλόφυλοι
התרועעי : מי	federata eſt. Quis (nitam,	ſubditi ſunt. Quis (nitam,	ὑπετάγησαν. Τίς
יובלני עיר מצור	deducet me ad ciuitatē mu(	deducet me vſq̄ ī ciuitatē mu(	ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς,
מי נחני עד אדום :	qs deducet me vſq; ad idūeā.	qs deducet me vſq̄ in idumeā.	ἢ τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς ἰδουμαίας.
הלא אתה אלהים	Nonne tu Deus	Nonne tu Deus	Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς
זנחתנו ולא תצא	q̄ pieciſti nos, & n̄ egredier[i],	q repuliſti nos, & nō egredieris	ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
אלהים בצבאתינו :	Deus in exercitibus noſtris.	Deus in virtutibus noſtris.	ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
הבה לנו עזרת מצר	Affer nobis auxiliū ī tribula.	Da nobis auxiliū de tribulatōe,	Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως,
ושוא תשועת אדם :	vana eſt enim ſalus ab hoīe.	& vana ſalus hoīs. (tes nos.	καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
באלהים נעשה חיל	In Deo faciemus virtutem,	In Deo faciemus virtutē, (lā(	Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν.
והוא יבוס צרינו :	& ipſe pcſſūdabit tribulā. nos.	& ipſe ad nihilū deducet tribu(	καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.
סא למנצח	LXI. Ad victoriā.	LX. In finem	ξ'. Εἰς τὸ τέλος
על נגינת לדוד :	In organis, Dauidis.	ī hymnis pſalmus Dauid.	ἐν ὕμνοις τῷ Δαυίδ ψαλμός.
שמעה אלהים רנתי	Exaudi Deus canticū meum	Exaudi Deus depcationē meā,	Εἰσάκουσον ὁ θεὸς τῆς δεήσεώς μου,
הקשיבה תפלתי :	intende orationi mee.	intende orationi mee.	πρόσχες τῇ προσευχῇ μου,
מקצה הארץ אליך	De nouiſſimo terre ad te	A finibus terre ad te	Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς, πρὸς σὲ
אקרא בעטף	clamabo, cum triſte fuerit	clamaui dum anxiaretur	ἐκέκραξα, ἐν τῷ ἀκηδιάσαι
לבי בצור ירום	cor meum, in petra altiore	cor meum, in petra exaltaſti	τὴν καρδίαν μου, ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς
ממני תנחני כי	me, eris ductor meus. Quia	me. Deduxiſti me, quia	με. Ὡδήγησάς με, ὅτι

propter veritatem Abraham
in eternum. Propter
meritum Iſaac liberabuntur
amatores tui, redime dexteram tuam,
propter miſericordiam Iaacob,
& ſuſcipe oratonē meā. Deus locutus eſt
in domo ſanctuarii letabor quoniam
preualebit domus iſrael,
diuidam predam cum filiis
Ioceph, habitantes in ſichem
in valle tabernaculorum menſura
menſurabo, & diuidam ſpolia.
Mecum erat domus Gilat,
& mecum domus Manaſſe
& fortes filiorum Ephraim fortitudo
capitis mei, a domo autem Iude,
ſcribe domus doctrine mee.
Dū conculcarent moabite fedati ſunt
pedes mei in ſanguine procerum eius,
ſicut olla lotionis ſuper
collum occipitii, proceres idumeorum
conculcauerunt calcei mei, ſuper
paleſtinos leticia congregationis
iſrael. Quis deducet
me ad ciuitatem deſtructam Zor,
quis deducet me vſq; idumeam.
Nonne tu es DEVS
qui dereliquiſti nos, & non egrederis
Deus cum exercitibus noſtris.
Affer nobis auxilium in tribulatione
quoniam vana redemptio homin's,
In verbo DEI operabimur virtutem,
& ipſe conculcabit tribulantes nos,

LXI. In laudem.

Pro laudibus Dauidis.

Accipe Deus deprecationem meam,
intende orationi mee.
Ab extremis terre coram te orabo
cum triſte fuerit cor meum, in arce
munita, que cōſtructa eſt ſuper rupem
altiorē me ipſo, deduxiſti me. Quoniā

הָיִיתָ מַחְסֶה לִי מִגְדַּל	fuiſti ſpes mea turris	factus es ſpes mea, turris	ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος
עֹז מִפְּנֵי אוֹיֵב׃	munitiſſima, a facie inimici.	fortitudinis a facie inimici.	ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
אָגוּרָה בְאָהָלְךָ	Habitabo ĩ tabernaculo tuo	Inhabitabo in tabernaculo tuo	Παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου
עוֹלָמִים אֶחֱסֶה	in ſecula, ſperabo	in ſecula, protegar	εἰς τοὺς αἰῶνας, σκεπασθήσομαι
בְסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶּלָה׃	ĩ ꝓtectione alaꝝ tuaꝝ ſemp.	in velamento alarum tuarum.	ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου. Διάψαλμα
כִּי אַתָּה אֱלֹהִים	Tu enim Deus	Quoniam tu Deus (diſti	Ὅτι σὺ ὁ θεὸς
שָׁמַעְתָּ לִנְדָרָי נָתַתָּ	exaudiſti vota mea dediſti	meus exaudiſti oꝛonẽ meã de(	εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου, ἔδωκας
יְרֻשַּׁת יִרְאֵי שְׁמֶךָ׃	hẽditatẽ, timẽtibꝫ nomẽ tuũ.	hẽditatẽ timentibus nomẽ tuũ.	κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου
יָמִים עַל	Dies ſuper	Dies ſuper	Ἡμέρας ἐφ'
יְמֵי מֶלֶךְ	dies regis	dies regis	ἡμέρας τοῦ βασιλέως
תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו	adiicies annos eius,	adiicies, annos eius	προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ
כְּמוֹ דֹר וָדֹר׃	donec eſt generatio	vſq; in diem generationis	ἕως ἡμέρας γενεᾶς
יֵשֵׁב עוֹלָם	& gñatio. Cõmorabiť ſemp	& gñatiõis. Permanet ĩ eternũ	καὶ γενεᾶς. Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα
לִפְנֵי אֱלֹהִים חֶסֶד	ante faciẽ Dei, miſericordia	in cõſpectu Dei, miſericordiam	ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ἔλεος
וֶאֱמֶת מַן יִנְצְרֻהוּ׃	& veritas ꝑparate ſuabũt eũ	& veritatẽ eius quis requiret.	καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει.
כֵּן אֲזַמְּרָה	Sic canam	Sic pſalmum dicam	Οὕτως ψαλῶ τῷ
שִׁמְךָ	nomini tuo	nomini tuo	ὀνόματί σου
לָעַד לְשַׁלְּמִי	iugiter, reddens	in ſeculum ſeculi, vt reddam	εἰς τοὺς αἰῶνας, τοῦ ἀποδοῦναί με
נְדָרַי יוֹם	vota mea per	vota mea de	τὰς εὐχάς μου
יוֹם׃	ſingulos dies.	die in diem.	ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.
סב לַמְנַצֵּחַ	LXII. Ad victoriã ſup idutũ	LXI In finẽ ꝓ idytum	ξα. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ Ἰδιθοὺμ
עַל־יְדוּתוּן מִזְמוֹר	.i. muſices inſtrũ. Pſalmus	pſalmus	ψαλμὸς
לְדָוִד׃	Dauidis.	Dauid.	τῷ Δαβίδ.
אַךְ אֶל־הָאֱלֹהִים	Profecto apud Deum	Nonne Deo	Οὐχὶ τῷ θεῷ
דּוּמִיָּה נַפְשִׁי מִמֶּנּוּ	ſilebit anima mea, ex eo	ſubiecta erit anima mea, ab ipſo	ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου, παρ' αὐτοῦ
יְשׁוּעָתִי׃ אַךְ־הוּא	ſalus mea. Certe ipſe	enim ſalutare meũ. Nam & ipſe	γὰρ τὸ σωτήριόν μου. Καὶ γὰρ αὐτὸς
צוּרִי וִישׁוּעָתִי	robuſto meo & ſalutari meo,	Deus meus & ſalutaris meus,	θεός μου καὶ σωτήρ μου,
מִשְׂגַּבִּי לֹא־אֶמּוֹט	fortitudo mea, nõ emouebor	ſuſceptor meus non mouebor	ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ σαλευθῶ
רַבָּה׃ עַד־אָנָה	amplius. Vſquequo	amplius. Quouſq;	ἐπὶ πλεῖον. Ἕως πότε
תְּהוֹתְתוּ עַל־אִישׁ	inſidiamini contra virum	irruitis in hominem	ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον,
תְּרָצְּחוּ כֻלְּכֶם	interficiemini omnes vos,	interficitis vniuerſi vos,	φονεύετε πάντες ὑμεῖς,
כְּקִיר נָטוּי גָּדֵר	ſicͣ paries inclinatus & ſepes	tãq̃ parieti ĩclinato & macerie	ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ
הַדְּחוּיָה׃ אַךְ מִשְּׂאֵתוֹ	ipu ſa. Certe ꝓ exaltatõe ſua	depulſe. Verũtamẽ ꝓciũ meũ	ὠσμένῳ. Πλὴν τὴν τιμήν μου
יָעֲצוּ לְהַדִּיחַ	conſiliũ fecerũt vt pellerẽt,	cogitauerunt repellere,	ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
יִרְצוּ כָזָב בְּפִיו	placuerit ſibi ĩ mẽda. ore ſuo	cucurri in ſiti, ore ſuo	ἔδραμον ἐν δίψει. Τῷ στόματι αὐτῶν
יְבָרֵכוּ וּבְקִרְבָּם	bñdicũt, ĩterioribus aũt ſuis	benedicebant & corde ſuo	εὐλόγουν, καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
יְקַלְלוּ	maledicunt	maledicebant.	κατηρῶντο. Διάψαλμα
סֶלָה׃ אַךְ לֵאלֹהִים	in ꝑpetuũ. Verũtamen Deo	Verũtamen Deo	Πλὴν τῷ θεῷ
דּוֹמִּי נַפְשִׁי כִּי־מִמֶּנּוּ	retice anima mea, ab ipſo	ſubiecta eſto aĩa mea, qm̃ ab ipſo	ὑποτάγηθι ἡ ψυχή μου, ὅτι παρ' αὐτοῦ
תִּקְוָתִי׃ אַךְ־הוּא	.n. ꝓſtolatio mea. Certe ipſe ẽ	patientia mea. Quia ipſe	ἡ ὑπομονή μου. Ὅτι αὐτὸς
צוּרִי וִישׁוּעָתִי	robur meum & ſalus mea,	Deus meus & ſaluator meus,	θεός μου καὶ σωτήρ μου,

منجيا وحصنا	הויתא רחיץ לי קשיטא	factus es ſpes mea turris	
حصينا في وجه العدو	עשינא מן קדם בעיל דבבי:	fortitudinis a facie patroni inimicitie.	
اسكن في مسكنك	אדור במשכנך	Habitabo in tabernaculo tuo,	
الى الابد واستتر	לעלמין אתרחיץ	in ſecula, protegat	
بظلال كنفك	בטלל שכינתך לעלמין:	vmbra diuinitatis tue in eternum.	
لانك انت الله	ארום את אלהא	Quoniam tu DEVS	
سمعت صلاتي اعطيت	שמעת נדרי יהבת	exaudiſti vota mea, dediſti	
خائفي اسمك ميراثا	ירותא לדחלי שמך:	hereditatem timentibus nomẽ tuum.	
زدت الملك	יומין לעלמא דאתי על	Dies mundi futuri ſuper	
على ايامه	יומי מלכא משיחא	dies regis MESSIÆ	
اياما وسنيه	תוסיף שנוי היך דרי	appones, anni eius ſicut generationes	
الى جيل بعد	עלמא הדין ודרי עלמא	mundi huius, & generationes mundi	
جيل ويدوم امام الرب	דאתי יתיב לעלמין	venturi. Cõmorabit in ſecula (rauit	
الى الابد رحمته	קדם אלהא טיבו וקשוט	corã DEO, bonitas & veritas q̃s ꝓpa(	
وعدله من يبتغيها	מן מרי עלמא ינטרון ליה:	author ſeculi ſeruabunt eum.	
لذلك امجد	בכן אשבח שמך לעלמין	Sic laudabo nomẽ tuũ ineternũ, poſtq̃	
اسمك	כד אשלים ביום פורקנא	A. compleuero in die redemptionis	A .i. Perſoluero uota.
الى ابد الابد واوفي	דישראל וביום דיתרבי	iſrael, in die quo vngetur	
نذوري	מלכא משיחא למהוי	rex MESSIAS, vt conſtituatur	
يوما فيوما	מלך:	Rex.	
	לשבחא	LXII. In laudem,	
المزمور	על ידי ידותון	per manus Idutum,	
الثاني والستون	תושבחתא לדוד:	Laudatoria Dauidis.	
ان الله	ברם לאלהא שתיקא	Certe DEO ſilet	
تخضع نفسي لان من	נפשי מניה פורק	anima mea, ab eo autem	
عنده خلاصي هو	פורקני: ברם הוא	redẽptio mea. Profecto ipſe (tum meũ	
الهي ومخلصي	תוקפי ופורקני סמיכי	fortitudo mea & redẽptio mea, auxili(	
وناصري فلا احول	לא אזדעזע ביום עקא	non mouebor in die tribulationis	
ابدا حتى متى	רבא: עד אימתי תרגשון	magne. Vſquequo fremetis	
تميلون على الانسان	על גבר חסיד תתעבדון	in virum miſericordem, perpetrabitis	
لتقتلوه كلكم	קטולין כולכון היך שור	homicidia. Omnes vos ſicut murus	
مثل جدار مايل	דסטי היך גודא ד	inclinatus, & ſicut ſeptum	
وسياج واقع لانكم تحبون	דעיעתא: ברם כד יומא	corruens. Profecto in die	
تقصون من نعمته	דאוטבותא מתמלכין	bone operationis conſiliantur	
سعوا بغش ويباركون	למדחה יתהון כדבותא	vt impingant, loquunturq; mendaciũ.	
بافواههم ويلعنون	בפומהון מברכין	Ore ſuo benedicunt	
بقلوبهم	ובלבהון מלטטין	& corde ſuo maledicunt	
الله	לעלמין: ברם לאלהא שתיקי	in eternum. Verumtamen Deo taceas	
تخضع نفسي لان من	נפשי ארום מניה	anima mea quoniam ab ipſo	
عنده صبري لانه	סברי: ברם הוא	patientia mea. Profecto ipſe	
هو ومخلصي	תוקפי ופורקני	fortitudo mea, redemptor meus,	

מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט ׃	fortitudo mea nõ mouebor.	adiutor meus non emigrabo.	ἀντιλήπτωρ μου, οὐ μὴ μεταναστεύσω,
עַל אֱלֹהִים יִשְׁעִי	In Deo ſalutare meum	In Deo ſalutare meum	ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου,
וּכְבוֹדִי צוּר עֻזִּי	& glĩa mea, robur fortitudi(	& gloria mea, Deus auxilii mei	καὶ ἡ δόξα μου. Ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου
מַחְסִי בֵּאלֹהִים׃	& ſpes mea ĩ Deo. (nis mee,	& ſpes mea in Deo eſt.	καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ,
בִּטְחוּ בוֹ בְכָל עֵת	Sperare in eo omni tẽpore	Sperare in Deo oĩs cõgregatio	ἐλπίσατε ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ
עָם שִׁפְכוּ לְפָנָיו	populi, effundite coram eo	populi, effundite coram illo	λαοῦ. Ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ
לְבַבְכֶם אֱלֹהִים	cor veſtrum, Deus	corda veſtra, Deus	τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς
מַחֲסֶה לָּנוּ סֶלָה ׃	ſpes noſtra in perpetuum.	adiutor noſter in eternum.	βοηθὸς ἡμῶν διάψαλμα.
אַךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם	Verũtamẽ vanitas filii hoĩs,	Verũtamen vani filii hominũ	Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
כָּזָב בְּנֵי אִישׁ	mendacium filii viri,	mendaces filii hominum	ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
בְּמֹאזְנַיִם רא	ſi aſcendant	in ſtateris, vt	ἐν ζυγοῖς τοῦ
לַעֲלוֹת הֵמָּה	in ſtateras, minus q̃ vanitas	decipiant ipſi de	ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ
מֵהֶבֶל יָחַד׃	erunt inſimul.	vanitate in idipſum.	ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.
אַל תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק	Nolite confidere in calũnia,	Nolite ſperare in iniquitate,	Μὴ ἐλπίζετε ἐπ᾽ ἀδικίαν,
וּבְגָזֵל אַל תֶּהְבָּלוּ	neq; ĩ rapina ne fruſtremini.	& rapinas nolite concupiſcere,	καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε,
חַיִל כִּי יָנוּב אַל	Diuitie ſi affluxerint, ne	diuitie ſi affluant nolite	πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ
תָּשִׁיתוּ לֵב׃ אַחַת	apponatis cor. Vnum	cor apponere. Semel	προστίθεσθε καρδίαν. Ἅπαξ
דִּבֶּר אֱלֹהִים	locutus eſt Deus,	locutus eſt Deus	ἐλάλησεν ὁ θεός,
שְׁתַּיִם זוּ שמע	duo hec	duo hec	δύο ταῦτα
שָׁמָעְתִּי כִּי עֹז	audiui, quia fortitudo	audiui, quia poteſtas	ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος
לֵאלֹהִים׃ וּלְךָ אֲדֹנָי	Dei eſt. Et tibi domine	Dei eſt, & tibi domine	τοῦ θεοῦ, καὶ σοί κύριε
חֶסֶד כִּי אַתָּה תְשַׁלֵּם	miſericordia, quia tu reddes	miſericordia, quia tu reddes	τὸ ἔλεος. Ὅτι σὺ ἀποδώσεις
לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ ׃	vnicuiq; ſecundũ opus eius.	vnicuiq; iuxta opera ſua.	ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
סג מִזְמוֹר	LXIII. Pſalmus,	LXII. Pſalmus	ξβ΄. Ψαλμὸς
לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ	Dauidis cum eſſet	Dauid cum eſſet	τῷ Δαβὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν
בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃	in deſerto Iudee.	in deſerto idumee.	ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας.
אֱלֹהִים אֵלִי אַתָּה	Deus Deus meus .A. tu,	Deus Deus meus,	Ὁ θεὸς ὁ θεός μου,
אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה לְךָ	inquiram te, ſitiuit te (mea	ad te de luce vigilo. Sitiuit ĩ te	πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδίψησέ σοι
נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי	aĩa mea, deſiderauit te caro(	aĩa mea, q̃ multipliciter tibi ca(	ἡ ψυχή μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου.
בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעָיֵף	in terra in via, & conſitiente	In terra deſerta ĩ via (ro mea.	Ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ
בְּלִי מָיִם׃ כֵּן בַּקֹּדֶשׁ	ac ſine aqua. Sic in ſancto	& inaquoſa ſic in ſancto	καὶ ἀνύδρῳ, οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
חֲזִיתִיךָ לִרְאוֹת	aſpexit te, vt videat	apparui tibi, vt viderem	ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν
עֻזְּךָ וּכְבוֹדֶךָ ׃	fortitudinẽ tuã & gloriã tuã	virtutem tuam & gloriã tuam.	τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
כִּי טוֹב רס	Melior eſt enim	Quoniam melior eſt	Ὅτι κρεῖσσον
חַסְדְּךָ מח	miſericordia tua	miſericordia tua	τὸ ἔλεός σου
מֵחַיִּים שפ	quam vite,	ſuper vitas,	ὑπὲρ ζωάς,
שְׂפָתַי ישב	labia mea	labia mea	τὰ χείλη μου
יְשַׁבְּחוּנְךָ ׃ כ	laudabunt te.	laudabunt te.	ἐπαινέσουσί σε.
כֵּן אֲבָרֶכְךָ	Sic benedicam tibi	Sic benedicam te	Οὕτως εὐλογήσω σε
בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ	in vita mea, & in nomine tuo	in vita mea, & in nomine tuo	ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου
אֶשָּׂא כַפָּי כפ	leuabo	leuabo	ἀρῶ

refugium meum non mouebor,
In Deo redemptio mea,
gloria mea, robur fortitudinis mee,
ſpes mea in Deo.
Sperate in verbo eius omni
tẽpore, popule domus iſrael expãdite
corã eo ſuperbiã cordiũ veſtrorum, dicite
Deus ſaluator noſter in eternum.
Quippe nihil hoſum filii, mendacium
viri filii quando ducunt vxores
ſtatera ponderantur
fata eorum. Verum oſſa eorum
in nihilum redigentur ſimul.
Nolite confidere in rapinis
& violentiis, nolite concupiſcere
diuitias, que & ſi affluant
non apponatis cor. Legem vnam
locutus eſt Deus & bis
illam audiuimus de ore Moſſe
ſcribe magni, quoniam virtus
corã Deo noſtro. Tuum vero DEVS
vt benefacias iuſtis, quoniam tu
reddes homini ſecundum opera eius.

LXIII, Laudatoria, Dauidis ĩ tpe
quo erat in deſerto
in finibus tribus iude.

Deus meus fortitudo mea tu preueniã
in mane coram te, ſitiuit te
anima mea, deſiderauit te caro mea
in terra arida & ſitienti
& ſine aqua. Sic in loco
ſancto vidi te, tribue mihi meritum
quo videã virtutem tuã & gloriã tuã.
Quoniam bona miſericordia tua
quam facies iuſtis in mundo
venturo, pluſquã vita quam dediſti
impiis in mundo iſto,
propterea labia mea laudabunt te.
Sic benedicam te in vita
mea in mundo iſto, & in nomine
verbi tui extẽdã manus meas in oſone

A. Primo hoc uerſu inſinuat trinitatis myſterium. Siquidem primum uerbum אלהים elhoim pluralis eſt numeri, ſm uero אלי eli, numeri eſt ſingularis, poſſetq; non abſurde ſic uerti Dii ſunt Deus meus, Dii inquã diſcreti tribus perſonis, uniti autem eſſentia, ſunt Deus meus, quẽ ego inquiram.

כַפָּי׃ כְּמוֹ חֵלֶב	manus meas. Quaſi adipe	manus meas. Sicut adipe	τὰς χεῖράς μου. Ὡς ἐκ στέατος
וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי	& pīguedīe īplebit aīa mea,	& pinguedine repleat aīa mea,	καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου,
וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת	& labiis laudantibus	& labiis exultationis	καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως
יְהַלֶּל־פִּי׃ אִם־	canet os meum. Si	laudabit os meum. Sic	αἰνέσει τὸ στόμα μου. Εἰ
זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי	recordatus tui ī cubili meo,	memor fui tui ſup ſtratū meū,	ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,
בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה	p ſingulas vigilias meditabō	in matutinis meditabor in	ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς
בָּךְ׃ כִּי־הָיִיתָ	tibi. Quia fuiſti	te, quia fuiſti	σέ. Ὅτι ἐγενήθης
עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל	auxilium meum, & in vmbra	adiutor meus. Et in velamento	βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ (λήθη
כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ דָּבְקָה	alarū tuaꝶ laudabo. Adheſit	alarum tuarū exultabo, adheſit	τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι. Ἐκολ
נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי	anima mea poſt te, quia	anima mea poſt te, me	ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ
תָּמְכָה יְמִינֶךָ׃	ſuſcepit me dextera tua.	ſuſcepit dextera tua.	ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה	Ipſi vero interficere	Ipſi vero in vanum	Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην
יְבַקְשׁוּ נַפְשִׁי יָבֹאוּ	querūt aīam meā, īgredient	queſierunt aīam meā, introibūt	ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται
בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ׃	In inferiora terre,	in inferiora terre,	εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς.
יַגִּירֻהוּ עַל־יְדֵי	deturbabuntur in manus	tradentur in manus	Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας
חָרֶב מְנָת שֻׁעָלִים	gladii, pars vulpium	gladii, partes vulpium	ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων
יִהְיוּ׃ וְהַמֶּלֶךְ	erunt. Rex autem	erunt. Rex vero	ἔσονται. Ὁ δὲ βασιλεὺς
יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים	letabitur in Deo,	letabitur in Deo,	εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ,
יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע	laudabitur omnis qui iurat	laudabuntur omnes qui iurant	ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων
בּוֹ כִּי יִסָּכֵר פִּי	in eo, quia obſtruetur os	in eo, quia obſtructum eſt os	ἐν αὐτῷ. Ὅτι ἐνεφράγη στόμα
דוֹבְרֵי־שָׁקֶר׃	loquentium mendacium.	loquentium iniqua.	λαλούντων ἄδικα.
סד לַמְנַצֵּחַ	LXIIII. Ad victoriā.	LXIII. In finem	ξγ΄. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus Dauidis.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי	Audi Deus vocem meam	Exaudi Deus orationem meam	Εἰσάκουσον ὁ θεὸς φωνῆς μου,
בְשִׂיחִי מִפַּחַד	loquentis, a timore	cum deprecor, a timore	ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ φόβου
אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי׃	inimici ſerua vitam meam.	inimici eripe animam meam.	ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד	Abſconde me a ſecreto	Protexiſti me a conuentu	Σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς
מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת	malignorum, a tumultu	malignantium, a multitudine	πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ אֲשֶׁר	operantiū iniquitatē. Quia	operātium iniquitatem. Quia	ἐργαζομένων ἀδικίαν. Οἵ
שָׁנְנוּ כַחֶרֶב	exacuerunt quaſi gladium	exacuerunt vt gladium	τινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν
לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ	linguam ſuam, tetenderunt	linguas ſuas, intenderunt	τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν
חִצָּם דָּבָר	ſagittā ſuā, verbū (abſcōdit	arcum rem	τόξον αὐτῶν πρᾶγμα (φοις
מָר׃ לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים	amariſſimū. Vt ſagittarēt i(	amarā, vt ſagittent in occultis	πικρόν. Τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύ(
תָּם פִּתְאֹם יֹרֻהוּ	pfectū, ſubito ſagittabūt eū	imaculatū. Subito ſagittabūt eū	ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτόν,
וְלֹא יִירָאוּ׃ יְחַזְּקוּ	& nō timebūt. Cōfortauerūt	& non timebunt, firmauerunt	καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκραταίωσαν
לָמוֹ דָּבָר רָע יְסַפְּרוּ	ſibi ſmoē peſſimū, narrauerūt	ſibi ſmoné nequā. Narrauerūt	ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο
לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים	vt abſconderent laqueos,	vt abſconderent laqueos	τοῦ κρύψαι παγίδας.
אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָּמוֹ׃	dixerunt quis videbit nos.	dixerunt quis videbit eos.	Εἶπον, τίς ὄψεται αὐτούς,
יַחְפְּשׂוּ עוֹלֹת	Scrutati ſunt obliqua,	Scrutati ſunt iniquitates,	ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν,
תַּמְנוּ חֵפֶשׂ	compleuerunt ſcrutari	defecerunt ſcrutantes	ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες
מְחֻפָּשׂ וְקֶרֶב	ſcrutationes, in ventre	ſcrutinio. Accedet	ἐξερευνήσεις. Προσελεύσεται

فتمتلي يدي	לְעָלְמָא דְאָתֵי: הֵיךְ תַּרְבָּא	in mundo venturo.Quaſi adipe
نفسي كشبعها من الشحم	וּדְהִין תִּסְבַּע נַפְשִׁי	& pinguedine ſaturabis animã meam
وتهلل شفتاي	וְסִפְוָן דְּתוּשְׁבְּחָן יְשַׁבַּח	& labiis laudabundis,laudabit
وتسبح فمي اذا	פּוּמִי: אִין אִידְכַּרְתָּךְ עַל	os meum.Si recordatus fuero tui ſup
ذكرتك على مضجعي	דַּרְגַשִׁי בְּמַטְּרָתָא אֲתָנִין	cubili meo,p ſingulas cuſtodias cãtabo
وفي الاسحار اتدلاوتي	בְּמֵימְרָךְ: אֲרוּם הֲוֵיתָא	in verbo tuo.Quoniam fuiſti
لانك كنت	סְעִיד לִי וּבִטְלָל	robur meum, & in vmbra
عوني وفي ظلال	שְׁכִינְתָךְ אֲבוּעַ: אִידְבְּקַת	diuinitatis tue exultabo.Adheſit
كيفا بهجة تبعت	נַפְשִׁי בָּתַר אוֹרְחָתָךְ	anima mea poſt vias tuas,
انا رط نفسي	בִּי סְעִידַת יְמִינָךְ: וְהִנּוּן	ſuſtinuit me dextera tua.
وعضدتني يمينك	דְּתָבְעִין לִקְבוּרְתָא	Ipſi vero ad ſepulturam
نفسي كلبوا	יִתְבְּעוּן נַפְשִׁי יֵעֲלוּן	inquirent animam meam intrabunt
كلما تلبثه عوا	בְּאַרְעִיּוּת אַרְעָא:	in inferiores partes terre.
الى اسافل الارض	יִדְחֲלוּן יָתֵיהּ מִטּוּל מַחַת	Timebunt eum propter percuſſionem
وللسيف يسلمون	סַיְפָא מוּתְבַת תַּעֲלַיָּא	gladii,partes vulpium
وللثعالب يكونون كعاما	יְהוֹן: וּמַלְכָּא יֶחְדֵּי	erunt.Et rex letabitur
بفرح الملك	בְּמֵימַר אֱלָהָא יְשַׁבְּחוּן כָּל	in verbo DEI,laudabunt omnes
با لله	דְּמִקַּיְּמִין בְּמֵימְרֵיהּ אֲרוּם	qui pacificũtur in verbo eius.Quoniã
ويفتخر كل من يحلف	יִסְתַּתְמוּן פּוּמֵיהוֹן דִּמְמַלְּלִין	claudentur ora eorum qui loquuntur
به لانه سد افواه	שִׁקְרָא:	mendacium.
بالكلام المتكلمين	תוּשְׁבַּחְתָּא	LXIIII. Laudatoria
المزمور	לְדָוִד:	Dauidis.
الثالث والستون	שְׁמַע אֱלָהָא קָלִי בְּעִידָן	Audi Deus vocem meam in tempore
اللهم تقبل صلاتي	צְלוֹתִי מִדְּחַלְתָּא דְבַעַל	orationis mee,a timore patroni
اذا تضرعت اليك ومن	דְּבָבוּ תִנְטַר חַיָּי:	inimicitie mee cuſtodi vitam meam.
جزع العدو انقذ نفسي	תְּטַמְּרִינַנִי מִרָזֵיהוֹן	Abſcondes me a ſecretis
ومن غل الاشرار وكثرة	דִּמְבַאֲשִׁין מֵאַתְרָגְשׁוּת	prauorum a fremitu
كلم الظالمين	עָבְדֵי שִׁקְרָא: דְּשַׁנִּינוּ הֵיךְ	operantiũ falſitatẽ.Qui exacuerũt ſicut
استرني الذين حددوا	כְּסַיְפָא לִשָּׁנֵיהוֹן נְגָדוּ	gladium linguas ſuas,tetenderunt
مثل السنتهم	קַשְׁתֵּיהוֹן מְשַׁחוּ	arcus ſuos vnxerunt
السيف واوترو	גִּירֵיהוֹן סַמָּא דִקְטוֹל	ſagittas ſuas veneno mortifero
مكرا قسيهم	וּמְרִיר: לְמִרְמָא בְּטוּמְרָא	& amaro.Vt ſagittarent occulte
لير موا في خفية	דְּלָא מוּם בִּתְכֵיף יִרְמוּן	immaculatum,ſubito ſagittabunt
السليمين من العيب	לֵיהּ וְלָא יִדְחֲלוּן: יְתַקְּפוּן	eum & non timebunt.Roborauerunt
بغتة يرمون ولا يخافون	לְהוֹן פִּתְגָם בִּישׁ יִשְׁתָּעוּן	ſibi verbum iniquum,narrabunt
وبكلام الشر عزوا نفوسهم	לְמִטְמַר תַּקְלִין אָמְרִין	vt abſcondant laqueos,dicunt
فخا وتواطوا ليخفوا	מַאן יִחְמֵי לְהוֹן:	quis videt nos.
وقالوا من يرانا	יִבְלְשׁוּן לְמִשְׁבַּק עֵילִין	Quęrunt vt inueniant iniquitates
وعدد همتهم	לְשֵׁיצָאָה זַכָּאִין	in interitum iuſtorum,
بالسوء بادوا	בִּלּוּשׁ דְּמִתְפַּחֲשִׁין	ſcrutationem occultam
لان الانسان	בְּגוֹף בַּר נָשָׁא	in ventre hominis,

A. In ſecunda tẽpli deſolatione,pluſquam undecies centena mil lia iudeoꝝ deſiderata ſũt,mater pietatis materne oblita,proprium mandit filiũ & ut Hieremias habet,qui nutriebantur in croceis amplexati ſunt ſtercora,ut q que egererant pre nimia fame,cogebantur paulo momẽto ad uitam retinendam, in uentrem iterum ingerere.Hec omnia uidentes gentes timuerunt & annũciauerũt opus Dei,ut habetur circa pſalmi finem.

Pſalmi. lxy.

A. Silentium.Hinc diuinus ille Dionyſius libro de myſtica theologia exclamauit.Ne

L.

איש ולב עמק ׃	viri & corde acuto. (Cum	homo ad cor altum	ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα,
וירם אלהים חץ	Et ſagittabit eos Deus, iacu(	& exaltabitur Deus. Sagitte	καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. Βέλος
פתאום היו מכותם ׃	repẽtinũ erũt ꝑcuſſiões eoꝝ.	paruuloꝝ facte ſunt plage eoꝝ,	νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,
ויכשילוהו עלימו	Et ſcãdalizate ſunt ꝯtra eos	& infirmate ſunt contra eos	καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς (πάντες
לשונם יתנדדו כל	lingue eoꝝ, cõmouebant oẽs	lingue eoꝝ. Cõturbati ſunt oẽs	αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Ἐταράχθησαν(
ראה בם ׃ וייראו	q videbant eos. Et timebunt	qui videbant eos & timuit	οἱ θεωροῦντες αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη
כל אדם ויגידו	oẽs hoĩes, & annũclabũt A.	omnis homo. Et ãnunciauerũt	πᾶς ἄνθρωπος. Καὶ ἀνήγγειλαν
פעל אלהים	opus Dei,	opera Dei	τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
ומעשהו השכילו ׃	& opus eius intelligent.	& facta eius intellexerunt.	καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
ישמח צדיק ביהוה	Letabitur iuſtus in DEO	Letabitur iuſtus in domino	Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυρίῳ,
וחסה בו ויתהללו	& ſperabit in eo & exultabũt	& ſperabit in eo, & laudabũtur	καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν. Καὶ ἐπαινεθήσονται
כל ישרי לב ׃	omnes recti corde.	omnes recti corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
סה למנצח	LXV. Ad victoriã.	LXIIII. In finem.	ξδʹ. Εἰς τὸ τέλος
מזמור לדוד שיר ׃	Pſalmus Dauidis. Cãticũ.	Pſalmus Dauid canticum	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαυίδ, ᾠδὴ
		aggei hieremie & ezechielis de	Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιήλ
		verbo peregrinationis, & de	τοῦ λαοῦ τῆς
		populo tranſmigrationis	παροικίας, ὅτε ἔμελλον
		cum inciperent proficiſci.	ἐκπορεύεσθαι.
לך דמיה תהלה	Tibi ſilentium A. laus	Te decet hymnus	Σοὶ πρέπει ὕμνος
אלהים בציון ולך	Deus in cion & tibi	Deus in ſyon, & tibi	ὁ θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ
ישלם נדר ׃	reddetur votum. (ad te	reddetur votum in hieruſalẽ.	ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.
שמע תפלה עדיך	Exaudiẽs oĩonẽ, vſquequo(	Exaudi orationem meam ad te	Εἰσάκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ
כל בשר יבאו ׃	omnis caro veniat.	omnis caro veniet.	πᾶσα σὰρξ ἥξει.
דברי עונת גברו	Verba iniqtatũ ꝑualuerũt,	Verba iniquorum ꝑualuerunt	Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν
מני פשעינו אתה	adũſũ nos, ſceleribus nr̃is tu	ſup nos, & impietatibus nr̃is tu	ἡμᾶς, καὶ ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ
תכפרם אשרי תבחר	ꝓpitiaberi. Btũs quẽ elegeri	ꝓpitiaberis. Beatus quẽ elegiſti	ἱλάσῃ. Μακάριος, ὃν ἐξελέξω (αὐλαῖς σου.
ותקרב ישכן חצריך	& ſuſce. hĩtabit. n. ĩ atriis tuis	& aſſũpſiſti ĩhĩtabit ĩ atriis tuis.	καὶ προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς(
נשבעה בטוב ביתך	Replebimur ĩ bõĩs domꝯ tue	Replebimur ĩ bõĩs domus tue,	Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου
קדש היכלך ׃	ſanctũ eſt templum tuum.	ſanctum eſt templum tuum	ἅγιος ὁ ναός σου,
נוראות בצדק	Terribilis in iuſtitia,	mirabile in equitate,	θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.
תעננו אלהי	reſponde nobis Deus	Exaudi nos Deus	Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς
ישענו מבטח כל	ſaluator nr̃, cõfidentia oĩum	ſalutaris noſter ſpes omnium	ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων
קצוי ארץ וים	finium terre & maris	finium terre & in mari	τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ
רחקים ׃ מכין	longinqui B. Preparans	longe. Preparans	μακράν. Ἑτοιμάζων
הרים בכחו	montes in virtute ſua,	montes in virtute tua	ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ,
נאזר • בג	accinctus	accinctus	περιεζωσμένος
בגבורה ׃ משביח	fortitudine, compeſcens	potentia, qui conturbas	ἐν δυναστείᾳ. Ὁ συνταράσσων
שאון ימים שאון	ſonitum maris, fremitum	profundum maris ſonum	τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους
גליהם והמון	fluctuum eius, & tumultum	fluctuum eius. Turbabuntur	κυμάτων αὐτῆς, τίς ὑποστήσεται. Ταραχ(
לאמים ׃ וייראו	nationum. Et timebunt	gentes & timebunt	τὰ ἔθνη καὶ φοβηθήσονται, (θήσονται
ישבי קצות	qui habitant in extremis	qui habitant terminos	οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα

بتقدم بقلب غميق	והרהורי לבא עמיקא :	& cogitationes cordis profundas.
فيتدالى الله ويضرى	ויגרי עליהון אלהא גירא	Excutiet in eos ſagittas Deus, ſagitta
بالنبل الصغار جراحهم	ויתיהבון על מחתהון :	inferet plagas eorum.
وتضعف	ויתקלון להון	Confundent eos
السنتهم فيرهب جميع	לישנהון ולבהון כל	lingue eorum, mouebũt capita omnes
من براهم ويجزع	דחמי בהון : וידחלון	qui reſpicient in eos. Et timebunt
كل انسان ويخبر	כל בני נשא ויתנון	omnes filii hominis & annunciabunt
بايات الله	עובדא דיי אלהים	opera DEI Dei,
وصنعه فيهم	ועובדוהי יהון מתבינין :	& opera eius inquirentur.
عند ذلك تفرح الصديقون	יחדי צדיקא ביי	Letabitur iuſtus in DEO
بالرب وتسبحه	ויתרחיץ במימריה	& ſperabit in verbo eius,
جميع الصادقة قلوبهم	וישתבחון כל תריצי לבא :	& laudabuntur omnes recti corde.
المزمور	לשבחא	LXV. In laudem.
الرابع والستون	תושבחא לדוד ושירתא :	Laudatoria Dauidis & canticum.

لك يا الهي ينبغي	קדמך מתחשבא היך	Coram te reputatur ſicut
التسبيح في صهيون ولك	שתיקותא תושבחא אלהא	ſilentium laus Deus
تو في النذور في ابروشليم	בציון ולך ישתלמון נדריא :	in cion & tibi reddentur vota.
اسمع يا الله صلاتي	מקבל צלותא קדמך	Receptor orationis, ad te
فاليك ياتي كل البشر	כל בני בישרא ייתון :	omnes filii carnis venient.
كلام الخاطئين قوي	פתגמי עויין תקיפו	Verba iniquitatum potentiora
علينا وانت غافر	מני סורחננא אנת	me fuerunt, peccata noſtra tu
ذنوبنا طوبى لمن انتجبته	תכפר נון : טובוי דתבחר	remittes. Beatus quem elegeris
وقبلته ليسكن في ديارك	ותקרב ישרי בדרתך	& ſuſceperis, habitabit in atriis tuis,
الى الابد ونشبع من نعيم	יימרון צדיקי נסבע בטוב	dicent vero iuſti ſaturabimur bonitate
بيتك هيكلك مقدس	ביתך קודשא דהיכלך :	domus tue, ſanctitate templi tui.
وبالبر عجيب	דחילן בצדקתא תקבל	Timenda in iuſtitia, exaudies
استجب لنا يا الهنا	צלותנא אלהא פורקנן	orationẽ noſtrã, Deus redẽptor noſter
ومخلصنا يا رجا من في	סברא דכל סייפי ארעא	ſpes omnium finium terre
اقاصي الارض والذين في	ונגות ימא דרחיקין מן	& inſularum maris diſtantis ab
البحار البعيدة انت صانع	יבשתא : דאתקין מזונא	arida. Qui preparat cibum
الجبال بقوتك	ליעלי טוריא בגבורת	ibicibus montium in virtute
وبجبروتك	גבורתיה מזרז קמור	fortitudinis ſue, accintus cingulo
تقرها تقلب	בגבורתיה : מסכיך	in robore. Compeſcens
عمق البحار فليسكن	אתרגוש ימא ואתרגוש	ſonitum maris, ſonitum
امواجها لذلك دوي	גליהון ורכפות	vndarum eius & tumultus
تجزع الشعوب وتخاف	עממיא : וידחלון	gentium. Et timebunt
جميع سكان الارض	יתבי סייפין מאתוותך	qui habitant fines a ſignis ſuis,

q₃ ueritas eſt, neq₃ regnum, neq₃ ſapientia, neq₃ unũ, neq₃ unitas, neq₃ deitas aut bonitas, neq₃ ſpiritus eſt quantũ ſcire ipſi poſſumus, neq₃ filiu, neq₃ patris eſt denominatio, neq₃ aliud aliquid ex his que nobis aut alteri cuiquã in mũdo ſũt cognita, neq₃ aliquid eorũ que nõ ſunt, neq₃ eorũ, que ſunt eſt, neq₃ ea que ſunt illã ſciũt, ſicut ipſa eſt, neq₃ ſcit ipſa q̃ ſunt ſicuti ſũt, neq₃ ſermo ipſius eſt, neq₃ nomen neq₃ ſcientia, neq₃ tenebre neq₃ lux, neq₃ error neq₃ ueritas, neq₃ eſt ipſius ulla ꝯino poſitio neq₃ ablatio. Vera ꝓinde Dei laus ſilentiũ, q̃ negatiuã reſpicit theologiã. In qua poſt Paulum, Bartholomeum, Ioſephum, Dionyſiũ, Hierotheũ, & Antiphatũ, ualuit Nicolaus Cuſanus, ſancte romane eccleſie cardinalis.

B. Libro midras tehilim ר חיננא בר פפא שאל לר שמואל בר נחמני מהו סכותה בענן לך אמ לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה אינן נעולים של מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים מה הים הזה אינו נעול לעולם אלא כל מי שמבקש לרחוץ בו רוחץ בכל שעה שאדם רוצה כך התשובה בכל שעה שאדם רוצה לעשות תשובה עושה והקבה מקבלו. R. Chanina filius papa interrogauit R. Samuel filium Nachmani, quid ſibi uult illud qđ ſcriptũ eſt Cooperuiſti in nube tibi. Dixit ei, porte orationis qñq₃ ſut aperte quãdoq₃ ſunt clauſe. Porte uero penitentie nunquã ſunt clauſe in eternũ ſicut dictũ eſt ſpes omniũ finiũ terre & mariũ longinquorũ. Quemadmodũ mare iſtud nunq̃ clauditur. Sed quicuq₃ uult lauat ſe ibi, i omni hora qua uult. Sic & penitẽtia i omni hora qua homo uult penitere, ſemitet & Deus ſanctus & benedictus recipit eum.

מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי	a ſignis tuis,egreſſus	a ſignis tuis,exitus	ἀπὸ τῶν σημείων σου. Ἐξόδους
בֹקֶר וָעֶרֶב תַּרְנִין	matutini & veſpi laudãtes(	matutini & veſpere delectabis.	πρωΐας καὶ ἑσπέρας τέρψεις,
פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ	Viſitaſti terram (facies	Viſitaſti terram	ἐπεσκέψω τὴν γῆν
וַתְּשֹׁקְקֶהָ רַבַּת	& potum dediſti ei,multum	& inebriaſti eam,multiplicaſti	καὶ ἐμέθυσας αὐτήν. Ἐπλήθυνας
תַּעְשְׁרֶנָּה פֶּלֶג	ditabis eam.Riuus	locupletare eam.Flumen	τοῦ πλουτίσαι αὐτήν, ὁ ποταμὸς
אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם	Dei plenus aqua,	Dei repletum eſt aquis,	τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων.
תָּכִין דְּגָנָם כִּי	preparabis ſegetẽ eorũ,quia	paraſti cibum illorum quoniam	Ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν ὅτι
כֵן תְּכִינֶהָ ׃	talis preparatio eius,	ita eſt preparatio eius.	οὕτως ἡ ἑτοιμασία,
תְּלָמֶיהָ רַוֵּה נַחֵת	Sulcos eius ſatia,depone	Riuos eius inebria,multiplica	τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον. Πλήθυνον
גְּדוּדֶהָ בִּרְבִיבִים	areolas eius,pluuiis	genimina eius,in ſtillicidiis	τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν
תְּמֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ	irriga eam,germini eius	eius letabit germinãs.Bñdices	αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογήσεις(
תְּבָרֵךְ ׃ עִטַּרְתָּ שְׁנַת	benedic.Coronaſti annum	corone anni	τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ (σου
טוֹבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ	bẽignitatis tue,& nubes tue	benignitatis tue,& campi tui	τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου
יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן ׃	ſtillabunt pinguedinem.	replebuntur vbertate.	πλησθήσονται πιότητος.
יִרְעֲפוּ נְאוֹת	Pingueſcent paſcue	Pingueſcent ſpecioſa	Πιανθήσονται τὰ ὡραῖα
מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת	deſerti,& exultatione colles	deſerti,& exultatione colles	τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ
תַּחְגֹּרְנָה ׃ לָבְשׁוּ	accingentur.Veſtite ſunt	accingentur.Induti ſunt	περιζώσονται. Ἐνεδύσαντο
כָרִים הַצֹּאן	planities ouibus,	arietes ouium,	οἱ κριοὶ τῶν προβάτων,
וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ	& valles operientur	& valles abundabunt	καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι
בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף	frumento,iubilabunt &	frumento,clamabunt etenim	σῖτον, κεκράξονται, καὶ γὰρ
יָשִׁירוּ ׃	canent.	hymnum dicent.	ὑμνήσουσιν.
סו לַמְנַצֵּחַ שִׁיר	LXVI.Ad victoriã.Cãticũ	LXV. In finẽ cãticũ pſalmi	ξε. Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ
מִזְמוֹר הָרִיעוּ	Pſalmus. Iubilate	reſurrectionis. Iubilate.	ἀναστάσεως. Ἀλαλάξατε
לֵאלֹהִים כָּל הָאָרֶץ ׃	Deo omnis terra,	Deo omnis terra,	τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ,
זַמְּרוּ כְבוֹד שְׁמוֹ	cantate gloriã nomini eius,	pſalmum dicite nomini eius,	ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
שִׂימוּ כָבוֹד תְּהִלָּתוֹ ׃	date gloriam laudi eius.	date gloriam laudi eius.	Δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ,
אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה	Dicite Deo quam (tudine	Dicite Deo q̃ (multitudine	εἴπατε τῷ θεῷ ὡς
נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ ׃ בְּרֹב	terribilia opera tua,ĩ multi(	terribilia ſunt opa tua dñe,in(	φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει
עֻזְּךָ יְכַחֲשׁוּ לְךָ	fortitudinis tue,mẽtiẽt tibi	virtutis tue mentientur tibi	τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε
אֹיְבֶיךָ ׃ כָּל הָאָרֶץ	inimici tui.Omnis terra	inimici tui,Omnis terra	οἱ ἐχθροί σου. Πᾶσα ἡ γῆ
יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ	adoret te	adoret te	προσκυνησάτωσάν σοι
וִיזַמְּרוּ לָךְ יְזַמְּרוּ	& canat tibi,canat	& pſallat tibi,pſalmum dicat	καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν
שִׁמְךָ סֶלָה ׃ לְכוּ	nomini tuo ſemp.Ambulate	nomini tuo.Venite	δὴ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Διάψαλμα.(
וּרְאוּ מִפְעֲלוֹת	& videte opera	& videte opera	καὶ ἴδετε τὰ ἔργα (Δεῦτε
אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִילָה	Dei,terribilia opera	Dei,terribilis in conſiliis	τοῦ θεοῦ, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς
עַל בְּנֵי אָדָם ׃ הָפַךְ	ſuper filiis hominũ.Cõuertit	ſup filios hoĩum.Qui cõuertit	ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ὁ μετα(
יָם לְיַבָּשָׁה	mare in aridam,	mare in aridam,	τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, (στρέφων
בַּנָּהָר יַע	in flumine	in flumine	ἐν ποταμῷ
יַעַבְרוּ בְ	pertranſibunt	pertranſibunt	διελεύσονται
בְרָגֶל שָׁם	pede,ibi	pede ibi	ποδί. Ἐκεῖ (ζοντι
נִשְׂמְחָה בּוֹ ׃ מֹשֵׁל	letabimur ĩ eo.Qui dñatur	letabimur in ipſo.Qui dñatur	εὐφρανθησόμεθα ἐπ᾽ αὐτῷ, τῷ δεσπό(

من ابا تك ٨ ومن خروج	מִמַּפְקָנֵי צְפַר וְרַמְשָׁא	ab ortu matutino & veſpere
والنهار ٨ الليل	תְּסַדֵּר בְּפוּמְהוֹן שְׁבַחְתָא ׃	ordinabis in ore eorum laudem.
الارض ذكرت	אִידְכַּרְתָּא אַרְעָא	Recordatus es terre
وبالكثرة فاروتيها	וְאַשְׁקֵיתָהּ סוֹגֵי עֲלַלְתָא	& potum dediſti ei vbertate ſegetum
انهار ٨ اغنيتها	אַעְתַּרְתָּהּ מִן מַבּוּעָא	ditaſti eam. Ex fonticulo
من المياه ٥ الله مملوء	דֶּאֱלָהָא דְּבִשְׁמַיָּא דִּמְלֵא	Dei, qui eſt in celis qui plenus eſt
... ذلك يسر ...	מִטְרָא תַּתְקֵין עִיבוּרֵיהוֹן	pluuia preparabis ſegetes eorum
اصلحتها ٨ اذ ...	אֲרוּם הֵיכְדֵין תַּתְקְנִינַהּ	quando talis preparatio eius.
... ٨ لتروى	מַרְוֵי צִמְחָהָא רַוֵּי	Irrigationes germinum eius ſatia,
ولتكثر ثمارها وبالقطر	תְּשַׁדֵּךְ גְּיִסְתָא בִּרְסִיסִין	compeſces acies eius, ſtillicidiis
باركت ٨ ...	תְּמַסְמְסִינַהּ צִמְחָהָא	liquefacies eam, germinationibus eius
اكليل السنة	תְּבָרֵךְ אַכְלֵילְתָּא שְׁנַת טוּב	benedices. Coronaſti annum bonitate
٨ بنعمتك تملى	בִּרְכְתָךְ וְכִבְשֵׁי אֻרְחָךְ	bñdictiõis tue, & cõculcatões itiner[ũ] tu[e]
من بركتك بقاع	יִבְסְמוּן דִּיהְנָא ׃	ſtillabunt pinguedinem.
يكثر عشب	דְּבַסְמוּן תּוּשְׁבַּחְתָּא	Stillabit laudem
البرية وتتمنطق الاكام	מַדְבְּרָא וְחֶדְוָא גִלְמְתָא	deſertum, & exultatione colles
تملى بالسرور	תְּקַמְרוּן לְהוֹן ׃ יִסְקוּן	accingentur ei. Aſcendent
يا ... قول	דִּכְרִין עַל	arietes ſuper
قمح	עָנָא וּמֵישְׁרָא יִתְחַפְּיָן	peccora, & valles cooperientur
فيض خوف	עִיבוּרָא יְבוּעוּן	frumento iubilabunt
ويسبحون	יְשַׁבְּחוּן ׃	& laudem dicent.
المزمور	לְשַׁבָּחָא שִׁירָא	LXVI. In laudem, canticũ
الغامير والسلوك	וְתוּשְׁבַּחְתָּא יַבִּיבוּ	& laudatoria. Iubilate
فلتهلل لله الارض كلها	קֳדָם יְיָ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא ׃	corã DEO omnes habitatores terre,
٨ لاسمه رتلوا	שַׁבְּחוּ אִיקַר שְׁמֵיהּ	laudes dicite glorie nominis eius,
لمجده ٥ سبحوا	שַׁוּוּ אִיקַר תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ ׃	conſtituite gloriam laudi eius.
قولوا لله ما	אֱמַרוּ קֳדָם אֱלָהָא מָה	Dicite coram Deo quam
ارهب اعمالك من كثرة	דְּחִילִין עוֹבָדָךְ	timenda illa opera tua, in multitudine
ابا تك يجحدها	בִּסְגֵי עֻשְׁנָךְ יְכַדְּבוּן לָךְ	fortitudinis tue, mentientur tibi
فلتسجد لك اعداوك	בַּעֲלֵי דְבָבָךְ ׃ כָּל יָתְבֵי אַרְעָא	pironi inimicitie tue. Oẽs habitatores(
كلها الارض	יִסְגְּדוּן קֳדָמָךְ	adorabunt coram te, (terre
ولترتلوا لك ٨ ولترتلوا	וִישַׁבְּחוּן לָךְ יְשַׁבְּחוּן	& laudabunt te, laudabunt
٨ اسمك هلموا	שְׁמָךְ לְעָלְמִין ׃ אִיתוֹ	nomen tuũm in eternum. Ambulate
وانظروا اعمال	וַחֲזוֹן עוֹבָדֵי	videte opera
الله المرهوب في ارايه	אֱלָהָא דְחִיל מָרֵי מִסְקוּפִין	Dei, terribilis, author adinuentionum
على بني البشر لانه	עַל בְּנֵי נְשָׁא ׃ דְּהַפַּךְ	ſuper filios hominum. Qui conuertit
جعل البحر يبسا	יַמָּא דְסוּף לְיַבֶּשְׁתָּא בְּנַהֲרָא	mare rubrum in ſicum in flumine
فجازوا	יַרְדְּנָא עֲבָרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל	iordanis tranſierunt filii iſrael
الانهار	בְּרִגְלֵיהוֹן אִיתְרָא	pedibus ſuis ducam
بارجلهم هناك	יַתְהוֹן לְטוּר קוּדְשָׁא תַּמָּן	eos ad montem ſanctitatis, ibi
يسود سيفرح به الذي	נֶחְדֵּי בְּמֵימְרֵיהּ ׃ דְּשַׁלִּיט	lętabimur i[n] ũbo ei[us]. Qui pt[ẽ]tiã habet

TRINITAS.
Pſalm. lxvii.
A. Vltimo uerſu. Bñdicat nos Deus Deus nr̃ bñdicat nos Deus. In et uides Deũ repertũ ad hyperthee triados ſupeq; diuine trinitatis myſterio, q[uod] i[n] aduẽtu Meſſie, & i[n] receptiõe fidei eius a gẽtibus cognitũ ẽ, & q[uo]d illũ colũ[n]t cũcti & metuãt eũ oẽs fines terre, p[ro] id ſingulare eũ nominis declarat myſteriũ trinitatis i[n] ſubſtantia & natura, q[uod] & ita eẽ cõfirmat Alexãder, no[n] e[st] lõginquo Petro i[n] ſede ſuccedẽs, hinc de trinitate & unitate argumẽtũ ſumẽs. Si trinitas i[n] q[uo]d nõ ẽ, q̃re Dauid tertio dixit bñdicat nos deus, Deus nr̃ bñdicat nos Deus. Si unitas n[on] eſt, q̃re cũ tertio Deũ noiaſſet bñdicat dixit & nõ bñdicãt adiũxit ex uerbo bñdicat id ẽ (q[uod] & relatiuũ eũ oſtẽdit) colligens. Hec ex Fabri cõmentariis. Et q[ui]dẽ de beatiſſima trinitate dei p[at]re & filio & ſpu ſ[an]c[t]o, multa rabẽtur i[n] remotiſſimis cõmẽtariis cabaliſtar[um], & i[n] uniuerſũ i[n] cõmẽtatorib[us] hebreor[um] q[ui] añ uel p[ro]pe aduẽtũ Chriſti ſcripſer[un]t. Illi ẽt[ia]m q[ui] legit[ur] i[n] epĩa Neumie filii ac cana, ad Haccanã filiũ q[uam] אגרת הסודות agheret haſodot. i. epĩa ſecretor[um] appellat, cõſtat ũ q[uo]d ex libro רזיא רבא raza rabba, q[uo]d ẽ hoc loco iſerere opeptiũ iudicauimus, mihi ſ[an]e int[er] oia maifeſtiſſimũ uiſũ eſt, & q[uo]d a iunioribus hebreis neq̃q̃ negari poſſit. i. בספר אגרת הסודות ... בקש פעם אחת אבחוניהם נגיד על עיר רחוק מר הקדוש שילמדתו אחת החכמות שם ד׳ אותיות ושם יב אותיות ושם מב אותיות תשובה בעבור שתשאל היות נגמר מיסודות לו סחודות שם ד׳ אותיות ושם יב אותיות ושם מב אותיות אני מודיע לך אתם היה סמכות ... אשר ראוי היות נכתר סבר איש אבל בעבור שאני מכיר היותך מתלמידים המאורים והוא דבר קרוב אר

בגבורתו עולם	In fortitudine ſua mundo,	in virtute ſua ineternum,	ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος.
עיניו בגוים תצ	oculi eius gentes	oculi eius ſuper gentes	Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη
פינה הסוררים	aſpiciũt, q̃ icreduli ſũt (nũ.	reſpiciunt, qui exaſperant	ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες
אל ירומו למו סלה	ñ exaltẽt ĩ ſemetipſis ĩ ſẽpit(	non exaltentur in ſemetipſis.	μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα.
ברכו עמים אלהינו	Bñdicite populi Deo noſtro,	Benedicite gentes Deũ noſtrũ,	Εὐλογεῖτε ἔθνη, τὸν θεὸν ἡμῶν,
והשמיעו קול	& auditã facite vocẽ (noſtrã	& auditam facite vocem	καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν (χήν μου
תהלתו השם נפשנו	laudis eiꝰ. Qui poſuit aĩam(	laudis eius. Qui poſuit aĩã meã	Τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ. Τοῦ θεμένου τὴν ψυ(
בחיים ולא נתן	in vita, & non dedit	ad vitam, & non dedit	εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος
למוט רגלנו: כי	ĩ cõmotionẽ pedes noſtros.	in cõmotionem pedes meos.	εἰς σάλον τοὺς πόδας μου,
בחנתנו אלהים	Probaſti.n.nos Deꝰ, (argẽtũ	Q̃m ꝓbaſti nos Deus, (argẽtũ.	ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός. (ριον
צרפתנו כצרף כסף	repurgaſti nos ſicĩ repurgat(	igne nos examiaſti ſicẽ examiat(	Ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύ(
הבאתנו במצודה	Introduxiſti nos ĩ obſidionẽ,	Induxiſti nos in laqueum	εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα,
שמת מועקה	poſuiſti ſtridorem	poſuiſti tribulationes	Ἔθου θλίψεις
במתנינו: הרכבת	in dorſo noſtro, eq̃tare feciſti	in dorſo noſtro, impoſuiſti	ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ἐπεβίβασας
אנוש לראשנו	homines ſuper caput noſtrũ.	homines ſuper capita noſtra.	ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν.
באנו באש ובמים	Venimus per ignẽ & aquã,	Trãſiuimus per ignem & aquã	Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
ותוציאנו לרויה:	& induxiſti nos ĩ ſaturitatẽ.	& eduxiſti nos in refrigerium.	καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.
אבוא ביתך בעולות	Ingrediar domũ tuã ĩ holo(	Introibo ĩ domũ tuã ĩ holocau(	Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλο(
אשלם לך נדרי:	r̃dda tibi vota mea. (cauſtis,	reddam tibi vota mea (ſtis,	ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, (καυτώ(
אשר פצו שפתי	q̃ pmiſerũt labia mea, (tet.	q̃ diſtinxerũt labia mea. (mea,	ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, (μασιν,
ודבר פי בצר לי:	& locutũ ẽ os mũ cũ tribula(	Et locutũ ẽ os mũ ĩ tribulatõe(	καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.
עולות מחים אעלה	Holocauſta medullata offerã	Holocauſta medullata offeram	Ὁλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνοίσω
לך עם קטרת אילים	tibi, cum incenſo arietum,	tibi cum incenſo arietum,	σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν,
אעשה בקר עם	faciam vaccas cum	offeram tibi boues cum	ἀνοίσω σοι βόας μετὰ
עתודים סלה: לכו	hircis in perpetuũ. Venite,	hircis. Venite	χιμάρων. διάψαλμα. Δεῦτε
שמעו ואספרה כל	audite & narrabo omnes	audite & narrabo omnes	ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες
יראי אלהים אשר	qui timetis Deum, quanta	qui timetis Deum, quanta	οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα
עשה לנפשי: אליו	fecerit anime mee. Ipſum	fecit anime mee. Ad ipſum	ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. Πρὸς αὐτὸν
פי קראתי ורומם	ore meo inuocaui, & exaltaui	ore meo clamaui, & exultaui	τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα
תחת לשוני: און	ſub lingua mea. Iniquitatem	ſub lingua mea. Iniquitatem	ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ἀδικίαν
אם ראיתי בלבי	ſi vidi in corde meo,	ſi aſpexi in corde meo,	εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου,
לא ישמע אדני:	non exaudiet dominus.	non exaudiet dominus.	μὴ εἰσακουσάτω μου κύριος.
אכן שמע אלהים	Ideo exaudiuit Deus,	Propterea exaudiuit Deus,	Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός,
הקשיב בקול	& attendit vocem (Deus	& attendit voci	προσέσχε τῇ φωνῇ
תפלתי: ברוך אלהים	depcationis mee. Bñdictus(	depcatõis mee. Bñdictus Deus,	τῆς δεήσεώς μου. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς
אשר לא הסיר	qui non abſtulit	qui non amouit	ὃς οὐκ ἀπέστησε
תפלתי וחסדו	orõnẽ meã, & miſericordiã ſuã	orõnẽ meã & miſericordiã ſuã	τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
מאתי:	a me.	a me.	ἀπ᾽ ἐμοῦ.
סז למנצח	LXVII. Ad victoriã,	LXVI. In finẽ ĩ hymnis.	ξϛ´. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις
בנגינות מזמור שיר	laudatoriis, ps. Canticũ.	Pſalmi. Cantici Dauid.	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ.
אלהים יחננו	Deus miſereatur noſtri,	Deus miſereatur noſtri	Ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς

virtute fortitudinis ſue ſuper orbem,
oculi eius populos reſpiciunt,
at rebelles non exaltentur
in ſecula.
Benedicite populi Deo,
& audiri facite vocem (noſtrã in vitã
laudis eius. Qui connumerauit aĩam(
mundi venturi, & non permiſit
commoueri pedes noſtros. Quoniam
pĩculũ de nobis feciſti Deus cõflaſti nos
ſicut argẽtarius qui repurgat argẽtũ.
Introduxiſti nos in laqueum
poſuiſti catenam
lumbis noſtris humiliaſti nos,
iuſſiſti equitare authorẽ increpationis
ſuper caput noſtrũ, iudicaſti nos igne
& aqua & duxiſti nos in latitudinem.
Intro·bo in domum tuã in holocauſtis,
reddam tibi vota mea.
Propitea apta ſũt labia mea, (ſet mihi.
& locutũ ẽ os meũ dũ tribulatio adeſ(
Holocauſta pingula ſacrificabo corã te,
cum thure aromatico ſacrificiaq́
arietum, offeram boues cum
hircis, ſemper. Ambulate
audite & narrabo omnes
qui timetis Deum,
quid fecerit anime mee. Ipſum
ore meo inuocaui & laus eius
ſub lingua mea. Mendacium
ſi vidi in corde meo
vtinam non exaudiat DEVS.
In veritate audiuit Deus,
exaudiuit vocem
orationis mee. Benedictus Deus
qui non amouit
orationem meã & benignitatem ſuam
a me.

LXVII, In laudẽ. Lau.datoriis.

Laudatoria & canticum.

Deus miſereatur nobis,

וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר	& benedicat nobis, illuſtret	& benedicat nobis, illuminet	καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς· ἐπιφάναι (ἡμᾶς.
פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה׃	faciē ſuā ſup nos ī ſēpiternū.	vultū ſuū ſup nos & miſeat nr̄i.	τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι(
לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ	Vt nota fiat ī terra via tua,	Vt cognoſcamus ī tra viā tuā,	διάψαλμα. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδ(
בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ׃	ī vniuerſis gētibus ſalus tua.	& ī oībus gētibus ſalutare tuū.	ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. (όν σου,
יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים	Cōfiteant tibi populi Deus,	Cōfiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם׃	confiteantur tibi populi oēs.	cōfiteantur tibi populi omnes.	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ	Letentur & laudent	Letentur & exultent	Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν
לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט	nationes, quoniam iudicas	gentes, quoniam iudicas	ἔθνη, ὅτι κρινεῖς
עַמִּים מִישׁוֹר וּלְאֻמִּים	populos in eq̄tate, & gentiū	populos in equitate & gentes	λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη
בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה׃	q̄ ī tra ſt, ductores ī ſēpitnū.	in terra dirigis.	ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις.
יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים	Cōfiteant tibi populi Deus,	Confiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
יוֹדוּךָ עַמִּים כ	confiteantur tibi populi	confiteantur tibi populi	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ
כֻּלָּם׃ אֶרֶץ נָתְנָה	omnes. Terra dedit	omnes, terra dedit	πάντες, γῆ ἔδωκε
יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ	fructum ſuum, bn̄dicat nobis	fructum ſuum. Benedicat nos	τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογήσαι ἡμᾶς
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ׃	Deus Deus noſter.	Deus Deus noſter,	ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡμῶν
יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים	Benedicat nobis Deus A.	benedicat nos Deus,	εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός.
וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־	& timeant eum omnes	& metuant eum omnes	Καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα
אַפְסֵי־אָרֶץ׃	fines terre.	fines terre.	τὰ πέρατα τῆς γῆς.
סח לַמְנַצֵּחַ	LXVIII. Ad victoriā,	LXVII. In finem	ξζ΄. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר׃	Dauidis, Pſalmus, Cāticū.	pſal. cantici Dauid.	ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. (σου
יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ	Exurgat Deus & diſſipentur	Exurgat Deus & diſſipentur	Ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν(
אוֹיְבָיו וְיָנוּסוּ	inimici eius, & fugiant	inimici eius, & fugiant	οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν
מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו׃	qui oderūt eum a facie eius.	qui oderunt eum a facie eius.	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.
כְּהִנְדֹּף עָשָׁן תִּנְדֹּף	Scd̄m expulſionē, fumi ex(	Sicut defecit fumus deficiant,	Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν,
כְּהִמֵּס דּוֹנַג מִפְּנֵי־	ſic tabeſcit cera a facie (pel(	ſicut fluit cera a facie	ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου
אֵשׁ יֹאבְדוּ רְשָׁעִים	ignis, pereant impii (le eos,	ignis ſic pereant peccatores	πυρός. Οὕτως ἀπολοῦνται οἱ ἁμαρτωλοὶ
מִפְּנֵי אֱלֹהִים׃	a facie Dei.	a facie Dei.	ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ,
וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ	Iuſti autem letentur	Et iuſti epulentur	καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.
יַעַלְצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים	& exultēt in conſpectu Dei	& exultent in conſpectu Dei,	Ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
וְיָשִׂישׂוּ בְשִׂמְחָה׃	& gaudeant in leticia.	& delectentur in leticia.	τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
שִׁירוּ לֵאלֹהִים	Cantate Deo,	Cantate Deo	Ἄισατε τῷ θεῷ,
זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ	canite nomini eius, extollite	pſalmū dicite nomini eius, iter	ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁδοποιήσατε
לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ	eq̄tarē in A. celis, ī DEO	facite ei q̄ aſcēdit ſr occaſū dn̄s	τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν. Κύριος
שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו׃	nomē eius, & exultate corā eo	nomē illi. Exultate ī ɔſpectu eiꝰ,	ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.
אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן	Patre pupillorum & iudice	turbabunt a facie eius pr̄is or(	Ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,(
אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים	viduarum, Deus	viduaꝝ. Deus (phãoꝝ, & iudic[	τῶν χηρῶν, ὁ θεὸς (τοῦ πατρὸς τῶν ὀρ(
בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ א	in habitaculo ſancto ſuo.	in loco ſancto ſuo,	ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ, (φανῶν καὶ κριτοῦ
אֱלֹהִים מוֹשִׁיב	Deus inhabitare facit	Deus qui inhabitare facit	Ὁ θεὸς κατοικίζει
יְחִידִים בי	vnicos	vnius moris	μονοτρόπους
בַּיְתָה ם	in domo,	in domo.	ἐν οἴκῳ,
מוֹצִיא ס.א	qui educit	Qui educit	ἐξάγων

ويبارك فينا ويشرق	ויברכיננא ינהר יי	& benedicat nobis lucere faciat
وجهه علينا ويرحمنا	אנפוי עימנא לעלמין:	ſplẽdorem faciei ſue ſuper nos ſemper
لنعرف في الارض سبلك	להודעא בארעא אורחך	Vt innoteſcat in terra via tua,
وفي جميع الشعوب خلاصك	בכל עממיא פורקנך:	in omnibus populis redemptio tua.
تشكرك الامم يا الله	יודון קדמך עממיא אלהא	Confitebuntur coram te populi Deus,
وتعترف لك الشعوب كلها	יודון קדמך עממיא כולהון	cõfitebuntur coram te populi omnes.
وتفرح الامم	יחדון ויבועון אומיא	Letabuntur & gaudebunt gentes,
ويسبحونك لانك تحكم	ארום תדין עממיא	quoniam iudicabis populos
بين الشعوب بالعدل وتهدي	בתריצותא ואומיא	inequitate, & gentes
الامم في الارض	בארעא תדברינון לעלמין:	que ſunt in terra duces in eternum.
فلتمجدك الشعوب يا الله	יודון קדמך עממיא	Confitebuntur coram te populi
وتسبحك جميع	אלהא יודון קדמך עממיא	Deus confitebuntur coram te populi
الامم وتعطي الارض	כולהון: ארעא יהבת	omnes. Terra dedit
اثمارها فالله	איבה יברכיננא	fructum ſuum, benedicet nobis
يبارك فينا الهنا	אלהא אלהנא:	Deus Deus noſter.
يباركنا	יברך יתן אלהנא	Benedicet nobis Deus noſter,
فلتخشاه جميع	וידחלון יתיה כל	& timebunt eum omnea
سكان الارض	סייפי ארעא:	fines terre.
المزمور	לשבחא	LXVIII In laudem.
السابع والستون	לדוד תושבחתא ושירתא:	Dauidis. Laudatoria & canticũ.
ليقم الله وجميع اعدايه	יקום אלהא יתבדרון	Exurgat Deus, diſpergantur
فليتفرقوا ومبغضوه	בעלי דבבוי ויערקון	patroni inimicitie eius & fugiant
عن وجهه يتبددون	סנאוי מן קדמוי: היך	odientes eum a facie eius.
يضمحلون كما يضمحل	הי כמה דמתמסי שעוה מן	Ecce ſicut liqueſcit cera ab
الدخان	קדם אשתא יובדון רשיעיא	aſpectu ignis, peribunt impii
ومثلما يذوب الشمع	מן קדם אלהא:	ab aſpectu Dei.
بالنار كذلك يهلك	וצדיקין יחדון ויח	Et iuſti letabuntur
الخطاة من قدامه	ויבועון קדם יי וחדין	& exultabunt coram DEO,
وليفرح الصديقون	ויחדון בחדותא:	& letabuntur in letitia.
وليسروا امام الله	שבחו קדם אלהא	Laudate coram Deo,
ويفتخرون بالتهليل	שבחו שמיה יקרו	laudes dicite nomini
سبحوا الهي ورتلوا	יקרותקלסון לדיתיב על	glorie eius, extollite ſedentem ſuper
لاسمه يسروا طريقا	כורסי יקרא בערבות ביה	ſedem glorie in nono celo, in DEO
الرب الذي استوى على المغارب	שמיה וחדו קדמוי: אבא	nomen eius, & letamini coram eo.
الرب هو اسمه ابتهجوا بين	אבוהון דיתמי דיינהון	Patre orphanorum & iudice
يديه واخشوا من قدامه	דארמלן אלהא במדור	viduarum, Deus in habitaculo
لانه ابو الايتام وقاضي	בית שכינת קודשיה:	domus diuinitatis ſanctе ſue.
الارامل الله في	אלהא דמזוג זוגין	Deus qui combinat combinationes
مكانه المقدس	יחידאין לבר זוגא כחדא	ſingulorũ, ad filum cõbinationis ſimul.
الله يسكن	דאפיק בית ישראל דהוו	Qui eduxit domum iſrael que fuit
المتقين في بيته ويخلق	אסירין במצרים על	in captiuitate in egypto, propter

Queſiuit aliqñ Antoninus cõſul urbis Rome a Rabbeno hacchados ut eũ de ueritate iſtrueret eius uidelꝫ ꝙ ſignat nomẽ.iiii.lr̃arũ .ſ.tetragrãmatõ & nomen.xii.&.xlii.lr̃ar̃. rñſio. Qđ petis te de ueritate iformari eius .ſ.ꝙ demõſtrat nomẽ .iiii.nom̃.xii.& nomẽ xlii.lr̃ar̃, notũ tibi facio hec ẽẽ archana diuina q̃ oẽs hoies clã eẽ debẽt. Verũ qa te ex ſcholaſticis bñmeritis eſſe cognoſco, cõſentaneũq; ẽ rõni detegere illis huiuſmõi res, qm huiuſce gñris hoibus haud quaq̃ occultãda ſũt talia. Idcirco notũ tibi facio, Deũ ñ hẽre nom̃ cuius nos cognitionẽ hẽre poſſimus. Qñquidẽ eius ſubſtãtia ẽ nom̃ ipſius & ecõtra & quemadmodum eius ſubſtãtie noticiã ullã hẽre ñ poſſumus, qm̃ ea cognita illi ſiles efficeremur, atq; ita ſui nois cognitiõez habeñ negmus, nihilominus oĩa eius noĩa ſunt attributiua. Et qa nomẽ q̃ttuor lr̃ar̃ operatõibus eius eſt peculiarius oñditq; noticiã pfectiorẽ & illi accõmodatiorẽ ꝓut eſt nobis poſſibile captu, ex hoc aũt ꝓcedũt oĩa ſua nomina. Ideo hoc nom̃ dictũ ẽ Semhameforas, nõ ꝙ ipſũ ſit eius nom̃ ſubſtantiale, ſꝫ nos id dicimus qm̃ hoc ẽ q̃rũ nr̃a facultas cõprehẽdere p̃t, & altius aſcẽdere nõ poſſumus. Notarẽ ãt debes nom̃.xii. nom̃ẽq; .xlii.lr̃ar̃ non eẽ noĩa quor̃ unũ qđq; ſit uerbũ.xii.lr̃is conſtet aut.xlii. ſꝫ quodlibꝫ eor̃ ſit uerba diuerſa q̃ unũ oñdũt. Poſtq̃ aũt hoc tibi apui aiaduerte nomẽ.iiii.lr̃arũ prout ſcriptũ eſt, & ſic ſcribiẽ i hebraico יהוה .ſ.Ioua, ipſum Deũ generãtẽ ſignificare. Et qa nõ p̃t eſſe generãs abſq; gñto, neceſſario ꝓcedere debet amor a gñrãte ad gñatũ & ecõuerſo, qa ſi hoc non eẽt nõ gñaret, & nõ ꝓcederet amor a gñato ad generãtẽ, diſtingue

גם אֲסִירִים	vinctos	vinctos	πεπεδημένους
בַּכּוֹשָׁרוֹת	in congruentiis,	in fortitudine, ſimiliter	ἐν ἀνδρίᾳ. Ὁμοίως
אַךְ סוֹרְרִים	In creduli autem	eos qui exaſperant qui	τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς
שָׁכְנוּ צְחִיחָה׃	habitauerunt in ſiccitate.	habitant in ſepulchris.	κατοικοῦντας ἐν τάφοις.
אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ	Deus cum egrederis	Deus cum egredieris	Ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε
לִפְנֵי עַמֶּךָ	ante populum tuum,	in conſpectu populi tui,	ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου,
בי בְּצַעְדְּךָ	& ambulares	cum pertranſires	ἐν τῷ διαβαίνειν σε
כל בִישִׁימוֹן	per deſertum	in deſerto.	ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα.
סֶלָה׃ אֶרֶץ רָעָשָׁה	ſemper. Terra cōmota eſt,	Terra mota eſt,	Γῆ ἐσείσθη,
אַף שָׁמַיִם נָטְפוּ	& celi diſtillauerunt	etenim celi diſtillauerunt	καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν,
מִפְּנֵי אֱלֹהִים	a facie Dei	a facie	ἀπὸ προσώπου
פס זֶה סִינַי	hoc eſt cinai, A.	ſynai, a facie	τοῦ θεοῦ τοῦ σινᾶ, ἀπὸ προσώπου
מִפְּנֵי אֱלֹהִים	a facie Dei	Dei	τοῦ θεοῦ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃	Dei iſrael.	iſrael.	Ἰσραήλ.
גֶּשֶׁם נְדָבוֹת	Pluuiam voluntariam	Pluuiam voluntariam	Βροχὴν ἑκούσιον
אל תָּנִיף	eleuaſti	ſegregabis	ἀφοριεῖς
אֱלֹהִים	Deus,	Deus	ὁ θεὸς
נַחֲלָתְךָ	hereditatem tuam	hereditati tue	τῇ κληρονομίᾳ σου,
א וְנִלְאָה	laborantem,	& infirmata eſt,	καὶ ἠσθένησε,
גו אַתָּה	tu	tu	σὺ
חי כּוֹנַנְתָּהּ	confortaſti.	vero perfeciſti eam.	δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ בָהּ	Aīalia tua habitauerūt ī ea,	Animalia tua habitabunt in ea,	Τὰ ζῶά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ,
תָּכִין בְּטוֹבָתְךָ	preparaſti in bonitate tua	paraſti in dulcedine tua	ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου
לֶעָנִי אֱלֹהִים׃	pauperi Deus. B.	pauperi Deus.	τῷ πτωχῷ ὁ θεός.
אֲדֹנָי יִתֶּן	Domine dabis	Dominus dabit	Κύριος δώσει
חם אֹמֶר	ſermonem	verbum	ῥῆμα
הַמְבַשְּׂרוֹת	annunciatricibus, B.	euangelizantibus,	τοῖς εὐαγγελιζομένοις
צָבָא רָב׃	exercitus multi,	virtute multa.	δυνάμει πολλῇ,
צב מַלְכֵי	reges	Rex	ὁ βασιλεὺς
צְבָאוֹת יִדֹּדוּן	exercituum retrouertentur	virtutum dilecti	τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,
יִדֹּדוּן וּנְוַת	retrouertētur, C. & hera	dilecti, & ſpeciei	τῇ ὡραιότητι
בַּיִת תְּחַלֵּק	domus diuidet	domus diuidere	τοῦ οἴκου διελέσθαι
א שָׁלָל׃	ſpolia.	ſpolia.	σκῦλα.
ב אִם תִּשְׁכְּבוּן	Si accubueritis	Si dormiatis	Ἐὰν κοιμηθῆτε
ב בֵּין שְׁפַתָּיִם	inter terminos,	inter medios cleros	ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων,
יע כַּנְפֵי	penne	penne	πτέρυγες
נה יוֹנָה	columbe	columbe	περιστερᾶς
ב נֶחְפָּה	cooperientur	deargentate,	περιηργυρωμέναι,
בַכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ	argento, & ale eius	& poſteriora dorſi eius	καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς
דר בִּירַקְרַק	in virore	in pallore	ἐν χλωρότητι
חָרוּץ׃ בְּפָרֵשׂ	auri. Dum diuideret	auri. Dum diſcernit	χρυσίου. Ἐν τῷ διαστέλλειν

A. .i. Hoc factum fuit in mōte cinai

B. Feminino genere. Nā hebreus habet המבשרות q. ſe minimum eſt.

C. Retro uerteni aut mouebunt, rectius q̄ ſe derabūtur, etiā authoritate galli ei dictiona tū.

الاسرته	עובדי אבהתהון כשרין	opera patrum eius abſoluti ſunt	feturq; ab ipſo,& eſſent due ſubſtantie.
كذلك بقدرته ⁂	בפומבי ברם פרעה	manifeſte,Pharao autem	Nos aũt uolumus generantẽ & generatum
يحل	ומשריתיה דסריבו	& exercitus eius q pertinaces fuerunt	una eſſe ſubſtantiam.
القبور في اغرده	לשלחהון שרון צחיין	ad dimittẽdos illos,habitauerũt in ſic(	Idcirco neceſſario ex
حين جزت اللهم	אלהא כד נפקתא בעמוד	Deus cũ egredereris ĩ colũna (cita tibo	uno ad alterũ proceſſurus eſt amor. Et pro-
امام شعبك	דאישתא ובעמודא	ignis,in columna	pterea ex hoc ſemha-
واذ عبرت	דעננא קומי עמך כד	nubis ante populum tuum,cum	meforas deriuatũ eſt
في البرية	טיילתא במדברא דישימון	perambulares in deſerto ſolitudinis	nomen.xii.literarũ,eſtq;
الارض تزلزلت	לעלמין כד יהבתא אוריתא לעמך	in eternũ.Q ñ dabas legẽ populo tuo,	pater,filius,& ſpiritus
امطرت والسموات	ארעא ארתיעת לחוד שמיא	terra mota eſt & inſupẽr ce'i	almus,q hebraice.xii.
عند من	אטיפו טלא מן קדם ייי דין	ſtillauerunt rorẽ a conſpectu DEI hic	literis continetur huiuſ-
ومن وجه الله في جبل سينا	סיני סליק תננה כתננא	ẽ cinai,aſcẽdebat fumus eius ſicͭ fumus	modi אב בן ורוח הקודש
اله	דאתונא מן קדם דאיתגלי	fornacis,a ɔſpectu eius q mãifeſtatus ẽ	ab.ben.ueruha.haccodes. Quoniam au-
اسرابيل ⁂	עלוי ייי אלהא דישראל	ſuper eum DEVS Deus iſrael.	tem non inuenitur ali-
سعيت	כד שמעו בית ישראל קל	Quando audiuit domus iſrael vocem	quid in Deo quod non
مصر انك مر	גבורתך פרחו נפשיהון	fortitudinis tue,euolauit anima eorũ	ſit Deus,ex noĩe duo-
الرضا	מן יד אחיתתא עליהון	ſubito,aſcendere feciſti ſuper eos	decim literarum ema-
مرض	טלין דתחייתא מטרין	rorem viuificationis,pluuiam	nat nomen quadragin-
فجرته	דרעוא אסחתא אלהא על	voluntariã deſcẽdere feciſti Deus ſup	taduarũ literarũ q ẽ eſt אב
فيه اسكنت	אחסנתך וכנישתא	hereditatem tuam,& eccleſiam	אלהים בן אלהים רוח
صنعت حبوانك	דאישתלהיית אנת אתקינת	laborantem tu erexiſti.	הקודש אלהים שלשה
المساكين	תחייתך אתיבתא בה	Viuificationẽ tuã reuerti feciſti ĩ eã,	באחד אחד בשלשה
يا الله بجودك	ארקינתא משריית מלאכי	preparaſti exercitus angelorum	ab.elohim.ben.elohim
انت المعطي	לאוטבא לענויי אלהא	vt benefacerent pauperibus Deus.	ruha.haccodes.elohim ſeloſſa.beehad
كلمه	ייי יהיב פתגמי אוריתא	Deus dedit verba legis	ehad beſeloſſa,q hebraice ſũt.xlii.lr̃e,ſi-
لمبشرين	לעמיה בדרס משה ואהרן	pplõ ſuo mediantibus Moſſe & Aharon	gnificatq; Deũ patrẽ. Deum filium. Deum
بالقوة	מבשרין מימר אלהא	qui annunciauerunt verbum Dei,	ſpiritum ſanctum,trinitatem in unitate &
⁂ العظيمة	לחילא רבא דישראל	exercitui magno iſraelis.	unitatem in trinitate.
ملك	מלכוותא עם חיליהון	Reges cum exercitibus ſuis,	Notare autem debe-
هو المحبوبة القوات	איטלטלו מן פלטריהון	migrauerunt de pretoriis ſuis.	bis hec nomina eſſe ex diuinis archanis que a
خبرات ومن	דחכימי איטלטלו מן	Qui ſapiẽtes habebãt migrauerũt	quocunq; occultari debent quouſq; ueniat
الغنيمة بتك	בדעיהון וכנשתא דישראל	a ſenũbus ſuis,cõgregatio aũt iſraelis	Meſſias iuſtus noſter. Illa tibi patefeci ea oc-
⁂ بقتسمون	מפלגא עדאה מן שמיא	diuidebat predam de celis.	cule. Quoniam uero liber agei et haſod.certa-
ان اضطجعتم	אין איתון מלכיא רשיעיא	Si vos reges impii	riſſimus eſt & fortaſſis unicus tota europa
السهل في وسط	שכיבין בגו קילקלתא	commotantes in malitia,	ne cauſent hebrei nos iſta cõfixiſſe ad corro-
فتم	כנישתא דישראל דדמיא	eccleſia iſraelis ſimil's	borãda myſteria chriſtiane religiõis,ſubne-
اجنحة	ליונתא מטללא בענני	columbe cooperta nubibus	ctẽda duxi,q de noĩe xii.literarũ,deq; no-
حمامة	יקרא מפלגא ביזת	glorie,diuiũt predam	mine.xlii.literarũ,ſcripta reliquit.R.Moſſe
مفشاة بفضة	מצראי סימא זקיק	egyptiorum,argentum repurgatum,	egyptius,libro primo more haneuochim.i.
بصفرة من ظهرها	וסבריתא כרליין	& arculas plenas	directionis murantiũ cap.lxii,cuius liber ad
انتخب حين الذهب	אבריזין בד פרסת	obrizo puriſſimo.Quando extendit	manus cuilibet eẽ pt, tã etſi olim ignicõbu-

ſtus fuerit a gallis hebreis quod nimis fauere uideret rõibus chriſtianorum. Igitur egyptii uerba hec ſũt בספר מורה הנבוכים אמר הרב משה איש עליתי אשר אני אומר ודעי ואמרתי אני אומר כהן וספעתי שתביליני בגינינות אחיו הנבנים ואת אלהים גב בן שם בן

מִשְׂגַּבִּי לֹא אֶמּוֹט׃	fortitudo mea nõ mouebor.	adiutor meus non emigrabo.	ἀντιλήπτωρ μου οὐ μὴ μεταναστεύσω,
עַל אֱלֹהִים יִשְׁעִי	In Deo ſalutare meum	In Deo ſalutare meum	ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου,
וּכְבוֹדִי צוּר עֻזִּי	& glĩa mea, robur fortitudi(	& gloria mea, Deus auxilii mei	καὶ ἡ δόξα μου. Ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου
מַחְסִי בֵּאלֹהִים׃	& ſpes mea ĩ Deo. (nis mee,	& ſpes mea in Deo eſt.	καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ,
בִּטְחוּ בוֹ בְכָל עֵת	Sperate in eo omni tẽpore	Sperate in Deo oĩs cõgregatio	ἐλπίσατε ἐπ᾽ αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ
עָם שִׁפְכוּ לְפָנָיו	populi, effundite coram eo	populi, effundite coram illo	λαοῦ. Ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ
לְבַבְכֶם אֱלֹהִים	cor veſtrum, Deus	corda veſtra, Deus	τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς
מַחֲסֶה לָּנוּ סֶלָה׃	ſpes noſtra in perpetuum.	adiutor noſter in eternum.	βοηθὸς ἡμῶν. Διάψαλμα.
אַךְ הֶבֶל בְּנֵי אָדָם	Verũtamẽ vanitas filii hoĩs,	Verũtamen vani filii hominũ	Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
כָּזָב בְּנֵי אִישׁ	mendacium filii viri,	mendaces filii hominum	ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
בְּמֹאזְנַיִם רא	ſi aſcendant	in ſtateris, vt	ἐν ζυγοῖς τοῦ
לַעֲלוֹת הֵמָּה	in ſtateras, minus q̃ vanitas	decipiant ipſi de	ἀδικῆσαι, αὐτοὶ ἐκ
מֵהֶבֶל יָחַד׃	erunt inſimul.	vanitate in idipſum.	ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.
אַל תִּבְטְחוּ בְעֹשֶׁק	Nolite confidere in calũnia,	Nolite ſperare in iniquitate,	Μὴ ἐλπίζετε ἐπ᾽ ἀδικίαν,
וּבְגָזֵל אַל תֶּהְבָּלוּ	neq; ĩ rapina ne fruſtremini.	& rapinas nolite concupiſcere,	καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε·
חַיִל כִּי יָנוּב אַל	Diuitie ſi affluxerint, ne	diuitie ſi affluant nolite	πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ
תָּשִׁיתוּ לֵב׃ אַחַת	apponatis cor. Vnum	cor apponere. Semel	προστίθεσθε καρδίαν. Ἅπαξ
דִּבֶּר אֱלֹהִים	locutus eſt Deus,	locutus eſt Deus	ἐλάλησεν ὁ θεός,
שְׁתַּיִם זוּ שמע	duo hec	duo hec	δύο ταῦτα
שָׁמָעְתִּי כִּי עֹז	audiui, quia fortitudo	audiui, quia poteſtas	ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος
לֵאלֹהִים׃ וּלְךָ אֲדֹנָי	Dei eſt. Et tibi domine	Dei eſt, & tibi domine	τοῦ θεοῦ, καὶ σὸν κύριε
חָסֶד כִּי אַתָּה תְשַׁלֵּם	miſericordia, quia tu reddes	miſericordia, quia tu reddes	τὸ ἔλεος. Ὅτι σὺ ἀποδώσεις
לְאִישׁ כְּמַעֲשֵׂהוּ׃	vnicuiq; ſecundũ opus eius.	vnicuiq; iuxta opera ſua.	ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
סג מִזְמוֹר	LXIII. Pſalmus,	LXII. Pſalmus	ξβ΄. Ψαλμὸς
לְדָוִד בִּהְיוֹתוֹ	Dauidis cum eſſet	Dauid cum eſſet	τῷ Δαβὶδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν
בְּמִדְבַּר יְהוּדָה׃	in deſerto Iudee.	in deſerto idumee.	ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας.
אֱלֹהִים אֵלִי אַתָּה	Deus Deus meus .A. tu,	Deus Deus meus,	Ὁ θεὸς ὁ θεός μου,
אֲשַׁחֲרֶךָּ צָמְאָה לְךָ	inquiram te, ſitiuit te (mea	ad te de luce vigilo. Sitiuit ĩ te	πρὸς σὲ ὀρθρίζω, ἐδίψησέ σοι
נַפְשִׁי כָּמַהּ לְךָ בְשָׂרִי	aĩa mea, deſiderauit te caro(	aĩa mea, q̃ multipliciter tibi ca(	ἡ ψυχή μου, ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου.
בְּאֶרֶץ צִיָּה וְעָיֵף	in terra in via, & confitiente	In terra deſerta ĩ via (ro mea.	Ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ
בְּלִי מָיִם׃ כֵּן בַּקֹּדֶשׁ	ac ſine aqua. Sic in ſancto	& inaquoſa ſic in ſancto	καὶ ἀνύδρῳ, οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ
חֲזִיתִיךָ לִרְאוֹת	aſpexit te, vt videat	apparui tibi, vt viderem	ὤφθην σοι, τοῦ ἰδεῖν
עֻזְּךָ וּכְבוֹדֶךָ׃	fortitudinẽ tuã & gloriã tuã	virtutem tuam & gloriã tuam.	τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
כִּי טוֹב רס	Melior eſt enim	Quoniam melior eſt	Ὅτι κρεῖσσον
חַסְדְּךָ פח	miſericordia tua	miſericordia tua	τὸ ἔλεός σου
מֵחַיִּים שפ	quam vite,	ſuper vitas,	ὑπὲρ ζωάς,
שְׂפָתַי ישב	labia mea	labia mea	τὰ χείλη μου
יְשַׁבְּחוּנְךָ׃ כ	laudabunt te.	laudabunt te.	ἐπαινέσουσί σε.
כֵּן אֲבָרֶכְךָ	Sic benedicam tibi	Sic benedicam te	Οὕτως εὐλογήσω σε
בְחַיָּי בְּשִׁמְךָ	in vita mea, & in nomine tuo	in vita mea, & in nomine tuo	ἐν τῇ ζωῇ μου, ἐν τῷ ὀνόματί σου
אֶשָּׂא כַפָּי נפ	leuabo	leuabo	ἀρῶ

وناصري فلا اجزع	סמיכי לנא אזדעזע:	refugium meum non mouebor,
اللهم ان عليك توكلي	על אלהא פורקני	In Deo redemptio mea,
فلك تسبيحي	ויקרי תקוף עושני ס	gloria mea, robur fortitudinis meæ,
وانت يا رب عوني ورجايه	סברי באלהא:	ſpes mea in Deo.
توكلوا عليه يا جميع	סברו במימרה בכל	Sperate in verbo eius omni
الشعوب ابتهلوا	עידן עמא דבית ישראל שדו	tēpore, popule domus iſrael expādite
بقلوبكم اليه لانه اله	קדמוהי רעיוני לבבון אמרו	corā eo ſuperbiā cordiū veſtrorū, dicite
عونكم	אלהא סבר לנא לעלמין:	Deus ſaluator noſter in eternum.
جميع بني البشر	ברם הבלא בני נשא כדיבא	Quippe nihil hoīum filii, mendacium
كالفي خابون وبنو البشر	בני גבר כד מסבין נשין	viri filii quando ducunt vxores
يدحسون بالموازين	במסחתא יתקלון	ſtatera ponderantur
كاحبون وهم	עולתהון היכין גרמיהון	fata eorum. Verum oſſa eorum
باجمعهم خايبون	מן הבלא הוון כחדא:	in nihilum redigentur ſimul.
وانهم على الباطل	לא תתרחצון בטלומא	Nolite confidere in rapinis
المنفقون لا تعتمدوا على	ובאונסא לא תתחמדון	& violentiis, nolite concupiſcere
الظلم ولا تبتغوا النجس	ממונא ארום ישגה לא	diuitias, que & ſi affluant
ولا تفرح قلوبكم بما	תשוון לבא: אורייתא חדא	non apponatis cor. Legem vnam
تدخرونه لان الله قال	מלל אלהא ותרתין זמנין	locutus eſt Deus & bis
مرة وثانيه لها	דין שמעית מפום משה	illam audiuimus de ore Moſſe
سمعنا انا العزة	ספרא רבא ארום עושנא	ſcribe magni, quoniam virtus
لله ومنك يارب	קדם אלהנא ולך אלהא למעבד	corā Deo noſtro. Tuum vero DEVS
الرحمة وانت مجازي	טיבו לצדיקיא ארום אנת	vt benefacias iuſtis, quoniam tu
كل واحد واحد كاعماله	משלים לאינש היך עובדוי:	reddes homini ſecundum opera eius.
	תושבחתא לדוד בעידן	LXIII, Laudatoria, Dauidis ī tēpe
المزمور	מהויה במדברא	quo erat in deſerto
الثاني والستون	דבתחום שבט יהודה:	in finibus tribus iude.
اللهم يا الاهي اليك	אלהא תוקפי אנת אקדים	Deus meus fortitudo mea tu preueniā
ابكر غدوي عند ظميت	בצפרא קדמך צחיית לך	in mane coram te, ſitiuit te
اليك نفسي وترجاك جسدي	נפשי תאיב לך בסרי	anima mea, deſiderauit te caro mea
في قفر من الارض لا نسلك	בארע צחיא ומשלהיא	in terra arida & ſitienti
بعيدا من الماء كذلك في القدس	מדלית מוי היכנא באתר	& ſine aqua. Sic in loco
ظهرت لك لاري	קודשא חמיתך זכה יתי	ſancto vidi te, tribue mihi meritum
عزك ومجدك	למיחמי עושנך ואיקרך:	quo videā virtutem tuā & gloriā tuā.
لان رحمتك	ארום טב טובא חסדך	Quoniam bona miſericordia tua
افضل	דתעבד לצדיקיא לעלמא	quam facies iuſtis in mundo
من الحياة	דאתי מן חיי דיהבת	venturo, pluſquā vita quam dediſti
عند ذلك	לרשיעיא בעלמא הדין	impiis in mundo iſto,
تمجدك شفتاي	בגין כן שפתי ישבחונך:	propterea labia mea laudabunt te.
واسبحك	היכנא איברכינך בחיי	Sic benedicam te in vita
في حياتي وباسمك	בעלמא הדין ובשום	mea in mundo iſto, & in nomine
ارفع	מימרך אפרוס ידי בצלו	verbi tui extēdā manus meas in ofone

A. Primo hoc uerſu inſinuat trinitatis myſterium. Siquidem primum uerbum אלהים elhoim pluralis eſt numeri, lmi uero אלי eli, numeri eſt ſingularis, poſſetq; non abſurde ſic uerti Dii ſunt Deus meus. Dii inquā diſcreti tribus perſonis, unius autem eſſentia, ſunt Deus meus, quē ego inquiram.

כַּפָּי׃ כְּמוֹ חֵלֶב	manus meas. Quaſi adipe	manus meas. Sicut adipe	τὰς χεῖράς μου. Ὡς ἐκ στέατος
וָדֶשֶׁן תִּשְׂבַּע נַפְשִׁי	& pīguedīe īplebit aīa mea,	& pinguedine repleatur aīa mea,	καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου,
וְשִׂפְתֵי רְנָנוֹת	& labiis laudantibus	& labiis exultationis	καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως
יְהַלֶּל־פִּי׃ אִם־	canet os meum. Si	laudabit os meum. Sic	αἰνέσει τὸ στόμα μου. Εἰ
זְכַרְתִּיךָ עַל־יְצוּעָי	recordatus tui ī cubili meo,	memor fui tui ſup ſtratū meū,	ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,
בְּאַשְׁמֻרוֹת אֶהְגֶּה	ꝑ ſingulas vigilias meditabō	in matutinis meditabor in	ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς
בָּךְ׃ כִּי־הָיִיתָ	tibi. Quia fuiſti	te, quia fuiſti	σέ. Ὅτι ἐγενήθης
עֶזְרָתָה לִּי וּבְצֵל	auxilium meum, & in vmbra	adiutor meus. Et in velamento	βοηθός μου, καὶ ἐν τῇ σκέπῃ (λήθη
כְּנָפֶיךָ אֲרַנֵּן׃ דָּבְקָה	alarū tuarū laudabo. Adheſit	alarum tuarū exultabo, adheſit	τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι. Ἐκολ
נַפְשִׁי אַחֲרֶיךָ בִּי	anima mea poſt te, quia	anima mea poſt te, me	ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου, ἐμοῦ δὲ
תָּמְכָה יְמִינֶךָ׃	ſuſcepit me dextera tua.	ſuſcepit dextera tua.	ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
וְהֵמָּה לְשׁוֹאָה	Ipſi vero interficere	Ipſi vero in vanum	Αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην
יְבַקְשׁוּ נַפְשִׁי יָבֹאוּ	querūt aīam meā, īgredient	queſierunt aīam meā, itroibūt	ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, εἰσελεύσονται
בְּתַחְתִּיּוֹת הָאָרֶץ׃	in inferiora terre,	in inferiora terre,	εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς.
יַגִּירֻהוּ עַל־יְדֵי־	deturbabuntur in manus	tradentur in manus	Παραδοθήσονται εἰς χεῖρας
חֶרֶב מְנָת שֻׁעָלִים	gladii, pars vulpium	gladii, partes vulpium	ῥομφαίας, μερίδες ἀλωπέκων
יִהְיוּ׃ וְהַמֶּלֶךְ	erunt. Rex autem	erunt. Rex vero	ἔσονται. Ὁ δὲ βασιλεὺς
יִשְׂמַח בֵּאלֹהִים	letabitur in Deo,	letabitur in Deo,	εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ,
יִתְהַלֵּל כָּל־הַנִּשְׁבָּע	laudabitur omnis qui iurat	laudabuntur omnes qui iurant	ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων
בּוֹ כִּי יִסָּכֵר פִּי	in eo, quia obſtruetur os	in eo, quia obſtructum eſt os	ἐν αὐτῷ. Ὅτι ἐνεφράγη στόμα
דוֹבְרֵי־שָׁקֶר׃	loquentium mendacium.	loquentium iniqua.	λαλούντων ἄδικα.
סד לַמְנַצֵּחַ	LXIIII. Ad victoriā.	LXIII. In finem	ξγʹ. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד׃	Pſalmus. Dauidis.	pſalmus Dauid.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שְׁמַע אֱלֹהִים קוֹלִי	Audi Deus vocem meam	Exaudi Deus orationem meam	Εἰσάκουσον ὁ θεὸς φωνῆς μου,
בְשִׂיחִי מִפַּחַד	loquentis, a timore	cum deprecor, a timore	ἐν τῷ δέεσθαί με πρὸς σέ, ἀπὸ φόβου
אוֹיֵב תִּצֹּר חַיָּי׃	inimici ſerua vitam meam.	inimici eripe animam meam.	ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
תַּסְתִּירֵנִי מִסּוֹד	Abſconde me a ſecreto	Protexiſti me a conuentu	Σκέπασόν με ἀπὸ συστροφῆς
מְרֵעִים מֵרִגְשַׁת	malignorum, a tumultu	malignantium, a multitudine	πονηρευομένων, ἀπὸ πλήθους
פֹּעֲלֵי אָוֶן׃ אֲשֶׁר	operantiū iniquitatē. Quia	operātium iniquitatem. Quia	ἐργαζομένων ἀδικίαν. Οἵ
שָׁנְנוּ כַחֶרֶב	exacuerunt quaſi gladium	exacuerunt vt gladium	τινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν
לְשׁוֹנָם דָּרְכוּ	linguam ſuam, tetenderunt	linguas ſuas, intenderunt	τὰς γλώσσας αὐτῶν, ἐνέτειναν
חִצָּם דָּבָר	ſagittā ſuā, verbū (abſcōdit	arcum rem	τόξον αὐτῶν πρᾶγμα (φοις
מָר׃ לִירוֹת בַּמִּסְתָּרִים	amariſſimū. Vt ſagittarēt i(	amarā, vt ſagittent in occultis	πικρόν. Τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύ(
תָּם פִּתְאֹם יֹרֻהוּ	ꝑfectū, ſubito ſagittabūt eū	imaculatū. Subito ſagittabūt eū	ἄμωμον, ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν
וְלֹא יִירָאוּ׃ יְחַזְּקוּ־	& nō timebūt. Cōfortauerūt	& non timebunt, firmauerunt	καὶ οὐ φοβηθήσονται. Ἐκράτυναν
לָמוֹ דָּבָר רָע יְסַפְּרוּ	ſibi ſmōē peſſimū, narrauerūt	ſibi ſmonē nequā. Narrauerūt	ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν, διηγήσαντο
לִטְמוֹן מוֹקְשִׁים	vt abſconderent laqueos,	vt abſconderent laqueos	τοῦ κρύψαι παγίδας.
אָמְרוּ מִי יִרְאֶה לָּמוֹ׃	dixerunt quis videbit nos.	dixerunt quis videbit eos.	Εἶπον, τίς ὄψεται αὐτούς,
יַחְפְּשׂוּ עוֹלֹת	Scrutati ſunt obliqua,	Scrutati ſunt iniquitates,	ἐξηρεύνησαν ἀνομίαν,
תַּמְנוּ חֵפֶשׂ	compleuerunt ſcrutari	defecerunt ſcrutantes	ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες
מְחֻפָּשׂ וְקֶרֶב	ſcrutationes, in ventre	ſcrutinio. Accedet	ἐξερευνήσεις. Προσελεύσεται

in mundo venturo. Q uaſi adipe
& pinguedine ſaturabis animā meam
& labiis laudabundis, laudabit
os meum. Si recordatus fuero tui ſup
cubili meo, p ſingulas cuſtodias cātabo
in verbo tuo. Q uoniam fuiſti
robur meum, & in vmbra
diuinitatis tue exultabo. Adheſit
anima mea poſt vias tuas,
ſuſtinuit me dextera tua.
Ipſi vero ad ſepulturam
inquirent animam meam intrabunt
in inferiores partes terre.
Timebunt eum propter percuſſionem
gladii, partes vulpium
erunt. Et rex letabitur
in verbo DEI, laudabunt omnes
qui paciſcūtur in verbo eius. Q uoniā
claudentur ora eorum qui loquuntur
mendacium.

LXIIII. Laudatoria
Dauidis.

Audi Deus vocem meam in tempore
orationis mee, a timore patroni
inimicitie mee cuſtodi vitam meam.
Abſcondes me a ſecretis
prauorum a fremitu
operantiū falſitatē. Q ui exacuerūt ſic
gladium linguas ſuas, tetenderunt
arcus ſuos vnxerunt
ſagittas ſuas veneno mortifero
& amaro. Vt ſagittarent occulte
immaculatum, ſubito ſagittabunt
eum & non timebunt. Roborauerunt
ſibi verbum iniquum, narrabunt
vt abſcondant laqueos, dicunt
quis videt nos.
Q uerunt vt inueniant iniquitates
in interitum iuſtorum,
ſcrutationem occultam
in ventre hominis,

A. In ſecunda tēpli deſolatione, pluſquam undecies centena milia iudeorū deſiderata ſūt, mater pietatis materne oblita, proprium mandit filiū & ut Hieremias habet, qui nutriebantur in croceis amplexati ſunt ſtercora, ut q que egererant pre nimia fame, cogebantur paulo momēto ad uitam retinendam, in uentrem iterum ingerere. Hec omnia uidentes gentes timuerunt & annūciauerūt opus Dei, ut habetur circa pſalmi finem.

Pſalmi. lxv.

A. *Silentium*. Hinc diuinus ille Dionyſius libro de myſtica theologia exclamauit. Ne-

L.

אִישׁ וְלֵב עָמֹק ׃	viri & corde acuto. (dum	homo ad cor altum	ἄνθρωπος καὶ καρδία βαθεῖα,
וַיֹּרֵם אֱלֹהִים חֵץ	Et ſagittabit eos Deus,iacu(	& exaltabitur Deus.Sagitte	καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός. Βέλος
פִּתְאוֹם הָיוּ מַכּוֹתָם׃	repētinũ erũt ꝑcuſſiões eoꝝ.	paruuloꝝ facte ſunt plage eoꝝ,	νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,
וַיַּכְשִׁילֻהוּ עָלֵימוֹ	Et ſcãdalizate ſunt ɔtra eos	& infirmate ſunt contra eos	καὶ ἐξησθένησαν ἐπ᾽ αὐτοὺς (πάντες
לְשׁוֹנָם יִתְנֹדְדוּ כָּל־	lingue eoꝝ,cõmouebant oẽs	lingue eoꝝ.Cõturbati ſunt oẽs	αἱ γλῶσσαι αὐτῶν. Ἐταράχθησαν(
רֹאֵה בָם׃ וַיִּירְאוּ	q videbant eos.Et timebunt	qui videbant eos & timuit	οἱ θεωροῦντες αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη
כָּל־אָדָם וַיַּגִּידוּ	oẽs hoĩes,& annũciabũt A.	omnis homo.Et ãnunciauerũt	πᾶς ἄνθρωπος. Καὶ ἀνήγγειλαν
פֹּעַל אֱלֹהִים	opus Dei,	opera Dei	τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ,
וּמַעֲשֵׂהוּ הִשְׂכִּילוּ׃	& opus eius intelligent.	& facta eius intellexerunt.	καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
יִשְׂמַח צַדִּיק בַּיהוָה	Letabitur iuſtus in DEO	Letabitur iuſtus in domino	Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ κυρίῳ,
וְחָסָה בוֹ וְיִתְהַלְלוּ	& ſperabit in eo & exultabũt	& ſperabit in eo,& laudabũtur	καὶ ἐλπιεῖ ἐπ᾽ αὐτόν. Καὶ ἐπαινεσθήσονται
כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב׃	omnes recti corde.	omnes recti corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
סה לַמְנַצֵּחַ	LXV. Ad victoriã.	LXIIII. In finem.	ξδ′. Εἰς τὸ τέλος
מִזְמוֹר לְדָוִד שִׁיר׃	Pſalmus Dauidis.Cãticũ.	Pſalmus Dauid canticum	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ, ᾠδὴ
		aggei hieremie & ezechielis de	Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιὴλ
		verbo peregrinationis,& de	τοῦ λαοῦ τῆς
		populo tranſmigrationis	παροικίας, ὅτε ἔμελλον
		cum inciperent proficiſci.	ἐκπορεύεσθαι.
לְךָ דֻמִיָּה תְהִלָּה	Tibi ſilentium A. laus	Te decet hymnus	Σοὶ πρέπει ὕμνος
אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן וּלְךָ	Deus in cion & tibi	Deus in ſyon,& tibi	ὁ θεὸς ἐν Σιών, καὶ σοὶ
יְשֻׁלַּם נֶדֶר׃	reddetur votum. (ad te	reddetur votum in hieruſalẽ.	ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ.
שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ	Exaudiẽs oĩonẽ, vſque quo(	Exaudi orationem meam ad te	Εἰσάκουσον προσευχῆς μου, πρὸς σὲ
כָּל־בָּשָׂר יָבֹאוּ׃	omnis caro veniat.	omnis caro veniet.	πᾶσα σὰρξ ἥξει.
דִּבְרֵי עֲוֺנֹת גָּבְרוּ	Verba iniqtatũ ꝑualuerũt,	Verba iniquorum ꝑualuerunt	Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν
מֶנִּי פְּשָׁעֵינוּ אַתָּה	a dũſũ nos,ſceleribus nr̃is tu	ſup nos,& impietatibus nr̃is tu	ἡμᾶς, καὶ ταῖς ἀσεβείαις ἡμῶν σὺ
תְכַפְּרֵם׃ אַשְׁרֵי תִּבְחַר	ꝑpitiaberis.Btũs quẽ elegeris	ꝑpitiaberis.Beatus quẽ elegiſti	ἱλάσῃ. Μακάριος ὃν ἐξελέξω (αὐλαῖς σου.
וּתְקָרֵב יִשְׁכֹּן חֲצֵרֶיךָ	& ſuſce.hĩtabit.n.ĩ atriis tuis	& aſſũpſiſti ĩhitabit ĩ atriis tuis.	καὶ προσελάβου, κατασκηνώσει ἐν ταῖς(
נִשְׂבְּעָה בְּטוּב בֵּיתֶךָ	Replebimur ĩ bõis domo tue	Replebimur ĩ bõis domus tue,	Πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
קְדֹשׁ הֵיכָלֶךָ׃	ſanctũ eſt templum tuum.	ſanctum eſt templum tuum	ἅγιος ὁ ναός σου,
נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק	Terribilis in iuſtitia,	mirabile in equitate,	θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.
תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי	reſponde nobis Deus	Exaudi nos Deus	Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ θεὸς
יִשְׁעֵנוּ מִבְטָח כָּל־	ſaluator nr̃,cõfidentia oĩum	ſalutaris noſter ſpes omnium	ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἡ ἐλπὶς πάντων
קַצְוֵי־אֶרֶץ וְיָם	finium terre & maris	finium terre & in mari	τῶν περάτων τῆς γῆς, καὶ τῶν ἐν θαλάσσῃ
רְחֹקִים׃ מֵכִין	longinqui B. Preparans	longe.Preparans	μακράν. Ἑτοιμάζων
הָרִים בְּכֹחוֹ	montes in virtute ſua,	montes in virtute tua	ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ,
נֶאְזָר • בִּגְ	accinctus	accinctus	περιεζωσμένος
בִּגְבוּרָה׃ מַשְׁבִּיחַ	fortitudine,compeſcens	potentia,qui conturbas	ἐν δυναστείᾳ. Ὁ συνταράσσων
שְׁאוֹן יַמִּים שְׁאוֹן	ſonitum maris,fremitum	profundum maris ſonum	τὸ κύτος τῆς θαλάσσης, ἤχους
גַּלֵּיהֶם וַהֲמוֹן	fluctuum eius,& tumultum	fluctuum eius.Turbabuntur	κυμάτων αὐτῆς, τίς ὑποστήσεται. Ταραχ(
לְאֻמִּים׃ וַיִּירְאוּ	nationum.Et timebunt	gentes & timebunt	τὰ ἔθνη καὶ φοβηθήσονται, (θήσονται
יֹשְׁבֵי קְצָוֺת	qui habitant in extremis	qui habitant terminos	οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα

يتقدم بقلب غميق	והרהורי לבא עמיקא :	& cogitationes cordis profundas.
فيمد الى الله ويضرى	ויגרי עליהון אלהא גירא	Excutiet in eos ſagittas Deus, ſagitta
بالنبل الصغار جراحهم	יתיהבון על מחתהון :	inferet plagas eorum.
وتضعف	ויתקלון להון	Confundent eos
السنتهم فيرهب جميع	לישנהון לפלחון כל	lingue eorum, mouebũt capita omnes
من براهم ويجزع	דחמי בהון : ויתדחלון	qui reſpicient in eos. Et timebunt
كل انسان ويخبر	כל בני נשא ויתנון	omnes filii hominis & annunciabunt
بايات الله	עובדא דיי אלהים	opera DEI Dei,
وصنعه فيهم	ועובדוהי יהון מתביינין :	& opera eius inquirentur.
عند ذلك تفرح الصديقون	יחדי צדיקא ביי	Letabitur iuſtus in DEO
بالرب وتسبحه	ויתרחיץ במימריה	& ſperabit in verbo eius,
جميع الصادقة قلوبهم	וישתבחון כל תריצי לבא :	& laudabuntur omnes recti corde.
المزمور	לשבחא	LXV. In laudem.
الرابع والستون	תושבחא לדוד ושירתא :	Laudatoria Dauidis & canticum.

لك يا الهي ينبغي	קדמך מתחשבא היך	Coram te reputatur ſicut
التسبيح في صهيون ولك	שתיקותא תושבחתא אלהא	ſilentium laus Deus
تو في النذور في اورشليم	בציון ולך ישתלמון נדרין :	in cion & tibi reddentur vota.
اسمع يا الله صلاتي	מקבל צלותא לותך	Receptor orationis, ad te
فاليك ياتي كل البشر	כל בני בישרא ייתון :	omnes filii carnis venient.
كلام الظالمين قوي	פתגמי עויין תקיפו	Verba iniquitatum potentiora
علينا وانت غافر	מני סורחננא אנת	me fuerunt, peccata noſtra tu
ذنوبنا طوبى لمن انتخبته	תכפרינון : טובוי דתתרעי	remittes. Beatus quem elegeris
وقبلته ليسكن في ديارك	ותקרב ישרי בדרתך	& ſuſceperis, habitabit in atriis tuis,
الى الابد ونشبع من نعيم	יימרון צדיקי נסבע בטוב	dicent vero iuſti ſaturabimur bonitate
بيتك هيكلك مقدس	ביתך קודשא דהיכלך :	domus tue, ſanctitate templi tui.
وبالبر عجيب	דחילן בצדקתא תקבל	Timenda in iuſtitia, exaudies
استجب لنا يا الهنا	צלותנא אלהא פרוקנן	orationẽ noſtrã, Deus redẽptor noſter
ومخلصنا يا رجا من في	סברא דכל סייפי ארעא	ſpes omnium finium terre
اقاصي الارض والذين في	ונגוות ימא דרחיקין מן	& inſularum maris diſtantis ab
البحار البعيدة المصلح	יבשתא : דאתקין מזונא	arida. Qui preparat cibum
الجبال بقوتك	ליעלי טוריא בחילה	ibicibus montium in virtute
وبجبروتك	גבורתיה מזרז קמור	fortitudinis ſue, accinctus cingulo
تقرها تقلب	בגבורתא : משתיק	in robore. Compeſcens
عمق البحار فليسكن	תקוש ימא ותקוש	ſonitum maris, ſonitum
دوي امواجها لذلك	גלליהון ורגושת	vndarum eius & tumultus
تجزع الشعوب وتخاف	עממיא : ודחלון	gentium. Et timebunt
جميع سكان الارض	יתבי סייפי מאתוותך	qui habitant fines a ſignis ſuis,

q3 ueritas eſt, neq3 regnum, neq3 ſapientia, neq3 unũ, neq3 unitas, neq3 deitas aut bonitas, neq3 ſpiritus eſt quantũ ſcire ipſi poſſumus, neq3 filii, neq3 patris eſt denominatio, neq3 aliud aliquid ex his que nobis aut alteri cuiquã in mũdo ſũt cognita, neq3 aliquid eorũ que nõ ſunt, neq3 eorũ que ſunt eſt, neq3 ea que ſunt illã ſciũt, ſicut ipſa eſt, neq3 ſcit ipſa q̃ ſunt ſicuti ſũt, neq3 ſermo ipſius eſt, neq3 nomen neq3 ſciẽtia, neq3 tenebre neq3 lux, neq3 error neq3 ueritas, neq3 eſt ipſius ulla õino poſitio neq3 ablatio. Vera ꝑinde Dei laus ſilentiũ, q̃ negatiuã reſpicit theologiã. In qua poſt Paulum, Bartholomeum, Ioſephum, Dionyſiũ, Hierotheũ, & Antiphatũ, ualuit Nicolaus Cuſanus, ſancte romane eccleſie cardinalis.

B. Libro midras tehilim ר׳ חיננא בר פפא שאל לר׳ שמואל בר נחמני מהו דכתיב סכותה בענן לך אמר לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה אינן נעולים של פתוחים כל קצוי ארץ וים רחוקים מה הים הזה אינו נעול לעולם אלא כל מי שמבקש לרחוץ בו רוחץ בכל שעה שהוא רוצה כך התשובה בכל שעה שאדם רוצה לעשות תשובה עושה ונתקבל .i. R. Chanina filius papa interrogauit R. Samuel filium Nachmani, quid ſibi uult illud quod ſcriptũ eſt Cooperuiſti i nube tibi. Dixit ei, porte orationis quãdoq3 ſũt aperte quãdoq3 ſunt clauſe. Porte uero penitentie nunquã ſunt clauſe in eternũ ſicut dictũ eſt ſpes omniũ finiũ terre & mariũ longinquoꝝ. Quemadmodũ mare iſtud nunq̃ clauditur. Sed quicuq3 uult lauat ſe ibi, i omni hora qua uult. Sic & penitẽtia i omni hora qua homo uult penitere, facit & Deus ſanctus & benedictus recipit eum.

מֵאוֹתֹתֶיךָ מוֹצָאֵי	a ſignis tuis,egreſſus	a ſignis tuis,exitus	ἀπὸ τῶν σημείων σου. Ἐξόδους
בֹּקֶר וָעֶרֶב תַּרְנִין	matutini & veſpi laudãtes(	matutini & veſpere delectabis.	πρωΐας καὶ ἑσπέρας τέρψεις,
פָּקַדְתָּ הָאָרֶץ	Viſitaſti terram (facies	Viſitaſti terram	ἐπεσκέψω τὴν γῆν
וַתְּשֹׁקְקֶהָ רַבַּת	& potum dediſti ei,multum	& inebriaſti eam,multiplicaſti	καὶ ἐμέθυσας αὐτήν. Ἐπλήθυνας
תַּעְשְׁרֶנָּה פֶּלֶג	ditabis eam.Riuus	locupletare eam.Flumen	τοῦ πλουτίσαι αὐτήν, ὁ ποταμὸς
אֱלֹהִים מָלֵא מָיִם	Dei plenus aqua,	Dei repletum eſt aquis,	τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων.
תָּכִין דְּגָנָם כִּי	preparabis ſegetẽ eorũ,quia	paraſti cibum illorum quoniam	Ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν ὅτι
כֵן תְּכִינֶהָ׃	talis preparatio eius,	ita eſt preparatio eius.	οὕτως ἡ ἑτοιμασία,
תְּלָמֶיהָ רַוֵּה נַחֵת	Sulcos eius ſatia,depone	Riuos eius inebria,multiplica	τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον. Πλήθυνον
גְּדוּדֶהָ בִּרְבִיבִים	atcolas eius,pluuiis	genimina eius,in ſtillicidiis	τὰ γεννήματα αὐτῆς, ἐν ταῖς σταγόσιν
תְּמֹגְגֶנָּה צִמְחָהּ	irriga eam,germini eius	eius letabit̃ germinãs.Bñdices	αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα. Εὐλογή(
תְּבָרֵךְ׃ עִטַּרְתָּ שְׁנַת	benedic.Coronaſti annum	corone anni	τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ (σεις
טוֹבָתֶךָ וּמַעְגָּלֶיךָ	bẽignitatis tue,& nubes tue	benignitatis tue,& campi tui	τῆς χρηστότητός σου, καὶ τὰ πεδία σου
יִרְעֲפוּן דָּשֶׁן׃	ſtillabunt pinguedinem.	replebuntur vbertate.	πλησθήσονται πιότητος.
יִרְעֲפוּ נְאוֹת	Pingueſcent paſcue	Pingueſcent ſpecioſa	Πιανθήσονται τὰ ὡραῖα
מִדְבָּר וְגִיל גְּבָעוֹת	deſerti,& exultatione colles	deſerti,& exultatione colles	τῆς ἐρήμου, καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ
תַּחְגֹּרְנָה׃ לָבְשׁוּ	accingentur.Veſtite ſunt	accingentur.Induti ſunt	περιζώσονται. Ἐνεδύσαντο
כָרִים הַצֹּאן	planities ouibus,	arietes ouium,	οἱ κριοὶ τῶν προβάτων,
וַעֲמָקִים יַעַטְפוּ	& valles operientur	& valles abundabunt	καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι
בָר יִתְרוֹעֲעוּ אַף	frumento,iubilabunt &	frumento,clamabunt etenim	σῖτον, κεκράξονται, καὶ γὰρ
יָשִׁירוּ׃	canent.	hymnum dicent.	ὑμνήσουσιν.
סו לַמְנַצֵּחַ שִׁיר	LXVI.Ad victoriã.Cãticũ	LXV. In finẽ cãticũ pſalmi	ξέ. Εἰς τὸ τέλος ᾠδὴ ψαλμοῦ
מִזְמוֹר הָרִיעוּ	Pſalmus. Iubilate	reſurrectionis. Iubilate.	ἀναστάσεως. Ἀλαλάξατε
לֵאלֹהִים כָּל־הָאָרֶץ׃	Deo omnis terra,	Deo omnis terra,	τῷ κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ,
זַמְּרוּ כְבוֹד־שְׁמוֹ	cantate gloriã nomini eius,	pſalmum dicite nomini eius,	ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.
שִׂימוּ כָבוֹד תְּהִלָּתוֹ׃	date gloriam laudi eius.	date gloriam laudi eius.	Δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ,
אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה־	Dicite Deo quam (tudine	Dicite Deo q̃ (multitudine	εἴπατε τῷ θεῷ ὡς
נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ׃ בְּרֹב	terribilia opera tua,ĩ multi(	terribilia ſunt opa tua dñe,in(	φοβερὰ τὰ ἔργα σου. Ἐν τῷ πλήθει
עֻזְּךָ יְכַחֲשׁוּ לְךָ	fortitudinis tue,mẽtiẽt̃ tibi	virtutis tue mentientur tibi	τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σοι
אֹיְבֶיךָ׃ כָּל־הָאָרֶץ	inimici tui.Omnis terra	inimici tui,Omnis terra	οἱ ἐχθροί σου. Πᾶσα ἡ γῆ
יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ	adoret te	adoret te	προσκυνησάτωσάν σοι
וִיזַמְּרוּ לָךְ יְזַמְּרוּ	& canat tibi,canat	& pſallat tibi,pſalmum dicat	καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν
שִׁמְךָ סֶלָה׃ לְכוּ	nomini tuo ſemp.Ambulate	nomini tuo.Venite	δὴ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε. Διάψαλμα(
וּרְאוּ מִפְעֲלוֹת	& videte opera	& videte opera	καὶ ἴδετε τὰ ἔργα (Δεῦτε
אֱלֹהִים נוֹרָא עֲלִילָה	Dei,terribilia opera	Dei,terribilis in conſiliis	τοῦ θεοῦ, ὡς φοβερὸς ἐν βουλαῖς
עַל־בְּנֵי אָדָם׃ הָפַךְ	ſuper filiis hominũ.Cõuertit	ſup filios hoĩum.Qui cõuertit	ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ὁ μετα(
יָם לְיַבָּשָׁה	mare in aridam,	mare in aridam,	τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν, (στρέφων
בַּנָּהָר	in flumine	in flumine	ἐν ποταμῷ
יַעַבְרוּ	pertranſibunt	pertranſibunt	διελεύσονται
בְרָגֶל שָׁם	pede,ibi	pede ibi	ποδί. Ἐκεῖ (ζοντι
נִשְׂמְחָה־בּוֹ׃ מֹשֵׁל	letabimur ĩ eo.Qui dñatur	letabimur in ipſo.Qui dñatur	εὐφρανθησόμεθα ἐπ᾽ αὐτῷ, τῷ δεσπό(

من اياتك ومن خروج	מפקני צפר ורמשא	ab ortu matutino & veſpere
الليل والنهار	תסדר בפומהון שבחא :	ordinabis in ore eorum laudem.
ذكرت الارض	אידכרתא ארעא	Recordatus es terre
فارويتها وبالكثرة	ואשקיתה סגי עללתא	& potum dediſti ei vbertate ſegetum
اغنيتها انهار	תעתרינה מן קבוצא	ditaſti eam. Ex fonticulo
الله مملوء من المياه	דאלהא דבשמיא דמליא	Dei, qui eſt in celis qui plenus eſt
تعد ذلك يسرت	מטרין תתקין עיבוריהון	pluuia preparabis ſegetes eorum
كما مهرها اذ اصلحتها	ארום הכנא תשכלילינה	quando talis preparatio eius.
لترويه حسرثها	מרוית צימחהא חדי	Irrigationes germinum eius ſatia,
ولتكثر ثمارها وبالقطر	תשדך גייסהא ברסיסין	compeſces acies eius, ſtillicidiis
تربى نبتها باركت	תחסינה בצימחהא	liquefacies eam, germinationibus eius
اكليل السنة	תברך אכלילתא שנת טובך	benedices. Coronaſti annum bonitate
بنعمتك تمتلي	בריכתך ובכבשי אורחך	bndictiõis tue, & cõculcatões itiner tui
من بركة بقاع	יבסמון דהינא :	ſtillabunt pinguedinem.
يكثر عشب	יבסמון תושבחתא	Stillabit laudem
البرية وتتمنطق الاكام	מדברא וחדוא גלמתא	deſertum, & exultatione colles
بالسرور تمتلي	תקמרון ליה : יעלון	accingentur ei. Aſcendent
الخروف والسهول	דכריא על	arietes ſuper
قمحا	ענא ומישרא יתחפיין	peccora, & valles cooperientur
فيصر خونيه	עיבורא ברנן	frumento iubilabunt
ويسبحونه	ישבחון :	& laudem dicent.
المزمور	לשבחא שירא	LXVI. In laudem, canticũ
الخامس والستون	ותושבחתא ביבי	& laudatoria. Iubilate
تسبح لله الارض كلها	קדם יי כל יתבי ארעא :	corã DEO omnes habitatores terre,
رتلوا لاسمه	שבחו איקר שמיה	laudes dicite glorie nominis eius,
سبحوا لمجده	שוו איקר תושבחתיה :	conſtituite gloriam laudi eius.
قولو للهما	אמרו קדם אלהא מה	Dicite coram Deo quam
ارهب اعمالك من كثرة	דחילין תקיפין עובדך	timenda illa opera tua, in multitudine
اياتك يجحدها	בסגיעות עושנך יכדבון לך	fortitudinis tue, mentientur tibi
اعداوك فلتسجد لك	בעלי דבבך כל יתבי ארעא	pſoni inimicitie tue. Oẽs habitatores (
الارض كلها	יסגדון קדמך ישבחון	adorabunt coram te, (terre
ولبرنلوا لك ولبرنلوا	ישבחון לך ישבחון	& laudabunt te, laudabunt
اسمك هلموا	שמך לעלמין : איתיו	nomen tuum in eternum. Ambulate
وانظروا اعمال	חמון עובדי אלהא	videte opera
الله المرهوب في اراده	אלהא דחיל מרי תסקופין	Dei, terribilis, author adinuentionum
اكثر من بني البشر لانه	על בני נשא : הפך	ſuper filios hominum. Q ui conuertit
جعل البحر يبسا	ימא דסוף ליבשתא בנהר	mare rubrum in ſicum in ſlumine
فجازوا	ירדנא עברו בני ישראל	iordanis tranſierunt filii iſrael
الانهار	ברגליהון אוביל	pedibus ſuis ducam
بار جلهم هناك	יתהון לטור קודשיה תמן	eos ad montem ſanctitatis, ili
يسود سيفرح به الذي	נחדי במימריה : דשליט	letabimur i ũbo eiꝰ. Q ui prĩcipat habet

Pſalmi. lxyii.

A. Vltimo uerſu. Bñdicat nos Deus Deus nr̃ bñdicat nos Deus. Ecce uides Deũ repeti tũ ad hyperthee triados ſupꝫ diuine trinitatis myſterio, q̃ i aduẽtu Meſſie, & i receptiõe fidei eius a gẽtibus cognitũ ẽ, & quilliꝫ coſubiegit & metuãt eũ oẽs fines terre, p id ſingulare eũ no minus declarat myſteriũ triunitatis i ſubſtantia & natura, q̃ & ita e ẽ cõfirmat Alexãder, no e lõginquo Petro i ſede ſuccedẽs, hinc de trinitate & unitate argumẽtũ ſumẽs. Si trinitas i q̃t nõ ẽ, q̃re Dauid tertio dixit bñdicat nos deus, Deus nr̃ bñdicat nos Deus. Si unitas ñ eſt, q̃re cũ tertio Deũ noiaſſet bñdicat dixit & nõ bñdicãt adiũxit ex uerbo bñdicat idẽ (q̃ & relatiuũ eũ oſtẽdit) colligens. Hec ex Fabri cõmentariis. Et q̃dẽ de beatiſſima triunitate dei ꝫ p̃re & filio & ſpũ ſcõ, multa habẽtur i remotiſſimis cõmẽtariis cabaliſtarũ, & i uniuerſũ i cõmẽtatorib hebreorꝫ q añ uel ꝑ pe aduẽtu Chriſti ſcripſerũt. Illi tñ q̃ legũt iepſa. Neumie filii Iacana, ad Haccanã filiũ q̃ אגרת הסוד aggeret haſodot. i. epla ſecretoꝝ appellat, cõprobatũ q̃ ex libro ראשי ga le raiaia, q̃dẽ hoc loco iſerere operpretiũ iudicauimus, mihi ſꝫ int oĩa maifeſtiſſimũ uiſũ eſt, & q̃ a iunioribꝫ hebreis neq̃q̃ negari poſſit. i. בספר אגרות ר.נ.

בקש פעם אחת אנטונינוס נגיד על עיר רומי פר הקדוש שילמדהו אמת ה הוספת שם ד אותיות ושם יב אותיות ושם מב אותיות תשובת בעבור שתשאל חיות נרפר מיסוד וד מאמרות שם ד אותיות ושם יב אותיות ושם מב אותיות אני מודיע לך אתם היותם סודות אלהים אמר ראה היותם נכתבים מכר איש אגל בעבור שאני מכיר חיותך מתלמידים המאורים והוא דבר קרוב אל

בגבורתו עולם	in fortitudine ſua mundo,	in virtute ſua in eternum,	ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος·
עיניו בגוים תצ	oculi eius gentes	oculi eius ſuper gentes	Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη
תצפינה הסוררים	aſpiciũt, q icreduli ſũt (nũ.	reſpiciunt, qui exaſperant	ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες
אל ירימו למו סלה	ñ exaltẽt ſe i ſemetipſis ſẽpit(	non exaltentur in ſemetipſis.	μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς. διάψαλμα.
ברכו עמים אלהינו	Bñdicite populi Deo noſtro,	Benedicite gentes Deũ noſtrũ,	Εὐλογεῖτε ἔθνη, τὸν θεὸν ἡμῶν,
והשמיעו קול	& auditã facite vocẽ (noſtrã	& auditam facite vocem	καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν (χήν μου
תהלתו השם נפשנו	laudis eio. Qui poſuit aiam(	laudis eius. Qui poſuit aĩã meã	τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ. τοῦ θεμένου τὴν ψυ(
בחיים ולא נתן	in vita, & non dedit	ad vitam, & non dedit	εἰς ζωήν, καὶ μὴ δόντος
למוט רגלנו כי	ĩ cõmotionẽ pedes noſtros.	in cõmotionem pedes meos.	εἰς σάλον τοὺς πόδας μου,
בחנתנו אלהים	Probaſti.n. nos Deo, (argẽtũ	Qm̃ pbaſti nos Deus, (argẽtũ.	ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς ὁ θεός. (ριον
צרפתנו כצרף כסף	repurgaſti nos ſicͤ repurgaẽ(	igne nos examiaſti ſicͤ examiaẽ(	ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύ(
הבאתנו במצודה	Introduxiſti nos ĩ obſidionẽ,	Induxiſti nos in laqueum	εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα.
שמת מועקה	poſuiſti ſtridorem	poſuiſti tribulationes	Ἔθου θλίψεις
במתנינו הרכבת	in dorſo noſtro, eqtare feciſti	in dorſo noſtro, impoſuiſti	ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν, ἐπεβίβασας
אנוש לראשנו	homines ſuper caput noſtrũ.	homines ſuper capita noſtra.	ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν.
באנו באש ובמים	Venimus per ignẽ & aquã,	Trãſiuimus per ignem & aquã	Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
ותוציאנו לרויה	& induxiſti nos ĩ ſaturitatẽ.	& eduxiſti nos in refrigerium.	καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.
אבוא ביתך בעולות	Ingrediar domũ tuã ĩ holo(	Introibo ĩ domũ tuã ĩ holocau(	Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλο(
אשלם לך נדרי	rẽdã tibi vota mea. (cauſtis,	reddam tibi vota mea (ſtis,	ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου, (καυτώ(
אשר פצו שפתי	q̃ pmiſerũt labia mea, (ter.	q̃ diſtinxerũt labia mea. (mea,	ἃς διέστειλε τὰ χείλη μου, (μασιν,
ודבר פי בצר לי	& locutũ ẽ os mũ cũ tribula(	Et locutũ ẽ os mũ ĩ tribulatõe(	καὶ ἐλάλησε τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου.
עלות מחים אעלה	Holocauſta medullata offerã	Holocauſta medullata offeram	Ὁλοκαυτώματα μεμυελωμένα ἀνοίσω
לך עם קטרת אילים	tibi, cum incenſo arietum,	tibi cum incenſo arietum,	σοι μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν,
אעשה בקר עם	faciam vaccas cum	offeram tibi boues cum	ἀνοίσω σοι βόας μετὰ
עתודים סלה לכו	hircis in perpetuũ. Venire,	hircis. Venite	χιμάρων. διάψαλμα. Δεῦτε
שמעו ואספרה כל	audite & narrabo omnes	audite & narrabo omnes	ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες
יראי אלהים אשר	qui timetis Deum, quanta	qui timetis Deum, quanta	οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν, ὅσα
עשה לנפשי אליו	fecerit anime mee. Ipſum	fecit anime mee. Ad ipſum	ἐποίησε τῇ ψυχῇ μου. Πρὸς αὐτὸν
פי קראתי ורומם	ore meo inuocaui, & exaltaui	ore meo clamaui, & exultaui	τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὕψωσα
תחת לשוני און	ſub lingua mea. Iniquitatem	ſub lingua mea. Iniquitatem	ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου. Ἀδικίαν
אם ראיתי בלבי	ſi vidi in corde meo,	ſi aſpexi in corde meo,	εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου,
לא ישמע אדני	non exaudiet dominus.	non exaudiet dominus.	μὴ εἰσακουσάτω μου κύριος.
אכן שמע אלהים	Ideo exaudiuit Deus,	Propterea exaudiuit Deus,	Διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεός,
הקשיב בקול	& attendit vocem (Deus	& attendit voci	προσέσχε τῇ φωνῇ
תפלתי ברוך אלהים	depcationis mee. Bñdictus(	depcatõis mee. Bñdictus Deus,	τῆς δεήσεώς μου. Εὐλογητὸς ὁ θεὸς
אשר לא הסיר	qui non abſtulit	qui non amouit	ὃς οὐκ ἀπέστησε
תפלתי וחסדו	orõnẽ meã, & miſericordiã ſuã	orõnẽ meã & miſericordiã ſuã	τὴν προσευχήν μου, καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
מאתי	a me.	a me.	ἀπ᾽ ἐμοῦ.
סז למנצח	LXVII. Ad victoriã,	LXVI. In finẽ ĩ hymnis.	ξϛ΄. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις
בנגינת מזמור שיר	laudatoriis, ps. Canticũ.	Pſalmi. Cantici Dauid.	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβίδ.
אלהים יחננו	Deus miſereatur noſtri,	Deus miſereatur noſtri	Ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς

virtute fortitudinis ſue ſuper orbem,
oculi eius populos reſpiciunt,
at rebelles non exaltentur
in ſecula.
Benedicite populi Deo,
& audiri facite vocem (noſtrã in vitã
laudis eius. Qui connumerauit aĩam(
mundi venturi, & non permiſit
commoueri pedes noſtros. Quoniam
piculũ de nobis feciſti Deus cõflaſti nos
ſicut argẽtarius qui repurgat argẽtũ.
Introduxiſti nos in laqueum
poſuiſti catenam
lumbis noſtris humiliaſti nos,
iuſſiſti equitare authorẽ increpationis
ſuper caput noſtrũ, iudicaſti nos igne
& aqua & duxiſti nos in latitudinem.
Introibo in domum tuã in holocauſtis,
reddam tibi vota mea.
Propterea apta ſũt labia mea, (ſet mihi.
& locutũ ẽ os meũ dũ tribulatio adeſ(
Holocauſta pinguia ſacrificabo corã te,
cum thure aromatico ſacrificiaq;
arietum, offeram boues cum
hircis, ſemper. Ambulate
audite & narrabo omnes
qui timetis Deum,
quid fecerit anime mee. Ipſum
ore meo inuocaui & laus eius
ſub lingua mea. Mendacium
ſi vidi in corde meo
vtinam non exaudiat DEVS.
In veritate audiuit Deus,
exaudiuit vocem
orationis mee. Benedictus Deus
qui non amouit
orationem meã & benignitatem ſuam
a me.

LXVII, In laudẽ. Laudatoriis.

Laudatoria & canticum.

Deus miſereatur nobis,

וִיבָרְכֵנוּ יָאֵר	& benedicat nobis, illuſtret	& benedicat nobis, illuminet	καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι (ἡμᾶς.
פָּנָיו אִתָּנוּ סֶלָה:	faciẽ ſuã ſup nos ĩ ſẽpiternũ.	vultũ ſuũ ſup nos & miſereať nři.	τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεήσαι(
לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ	Vt nota fiat ĩ terra via tua,	Vt cognoſcamus ĩ ťra viã tuã,	διάψαλμα. Τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδ(
בְּכָל־גּוֹיִם יְשׁוּעָתֶךָ:	ĩ vniuerſis gẽtibus ſalus tua.	& ĩ oĩbus gẽtibus ſalutare tuũ.	ἐν πᾶσιν ἔθνεσι τὸ σωτήριόν σου. (όν σου,
יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים	Cõfiteanť tibi populi Deus,	Cõfiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
יוֹדוּךָ עַמִּים כֻּלָּם:	confiteantur tibi populi oẽs.	cõfiteantur tibi populi omnes.	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
יִשְׂמְחוּ וִירַנְּנוּ	Letentur & laudent	Letentur & exultent	Εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν
לְאֻמִּים כִּי־תִשְׁפֹּט	nationes, quoniam iudicas	gentes, quoniam iudicas	ἔθνη, ὅτι κρινεῖς
עַמִּים מִישׁוֹר וּלְאֻמִּים	populos in eqtate, & gentiũ	populos in equitate & gentes	λαοὺς ἐν εὐθύτητι, καὶ ἔθνη
בָּאָרֶץ תַּנְחֵם סֶלָה:	q̃ ĩ ťra ſť, ductores ĩ ſẽpiťnũ.	in terra dirigis.	ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις.
יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים	Cõfiteanť tibi populi Deus,	Confiteantur tibi populi Deus,	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ ὁ θεός,
כ יוֹדוּךָ עַמִּים	confiteantur tibi populi	confiteantur tibi populi	ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ
כֻּלָּם: אֶרֶץ נָתְנָה	omnes. Terra dedit	omnes, terra dedit	πάντες, γῆ ἔδωκε
יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ	fructum ſuum, bñdicat nobis	fructum ſuum. Benedicat nos	τὸν καρπὸν αὐτῆς. Εὐλογήσαι ἡμᾶς
אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ:	Deus Deus noſter.	Deus Deus noſter,	ὁ θεός, ὁ θεὸς ἡμῶν
יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים	Benedicat nobis Deus A.	benedicat nos Deus,	εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός.
וְיִירְאוּ אוֹתוֹ כָּל־	& timeant eum omnes	& metuant eum omnes	Καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα
אַפְסֵי־אָרֶץ:	fines terre.	fines terre.	τὰ πέρατα τῆς γῆς.
סח לַמְנַצֵּחַ	LXVIII. Ad victoriã,	LXVII. In finem	ξζ΄. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר שִׁיר:	Dauidis, Pſalmus, Cãticũ.	pſal'. cantici Dauid.	ᾠδῆς ψαλμὸς τῷ Δαυΐδ. (σου
יָקוּם אֱלֹהִים יָפוּצוּ	Exurgat Deus & diſſipentur	Exurgat Deus & diſſipentur	Ἀναστήτω ὁ θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν(
אוֹיְבָיו וְיָנוּסוּ	inimici eius, & fugiant	inimici eius, & fugiant	οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, καὶ φυγέτωσαν
מְשַׂנְאָיו מִפָּנָיו:	qui oderũt eum a facie eius.	qui oderunt eum a facie eius.	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οἱ μισοῦντες αὐτόν.
כְּהִנְדֹּף עָשָׁן תִּנְדֹּף	Scd̃m expulſionẽ, fumi ex(	Sicut defecit fumus deficiant,	Ὡς ἐκλείπει καπνὸς ἐκλιπέτωσαν,
כְּהִמֵּס דּוֹנַג מִפְּנֵי־	ſic tabeſcit cera a facie (pel(	ſicut fluit cera a facie	ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου
אֵשׁ יֹאבְדוּ רְשָׁעִים	ignis, pereant impii (le eos,	ignis ſic pereant peccatores	πυρός. Οὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ
מִפְּנֵי אֱלֹהִים:	a facie Dei.	a facie Dei.	ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ,
וְצַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ	Iuſti autem letentur	Et iuſti epulentur	καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν.
יַעַלְצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים	& exultẽt in conſpectu Dei	& exultent in conſpectu Dei,	Ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
וְיָשִׂישׂוּ בְשִׂמְחָה:	& gaudeant in leticia.	& delectentur in leticia.	τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
שִׁירוּ לֵאלֹהִים	Cantate Deo,	Cantate Deo	ᾌσατε τῷ θεῷ,
זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ	canite nomini eius, extollite	pſalmũ dicite nomini eius, iter	ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὁδοποιήσατε
לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ	eqtatẽ in A. celis, ĩ DEO	facite ei q̃ aſcẽdit ſr̃ occaſũ dñs	τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν. Κύριος
שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו:	nomẽ eius, & exultate corã eo	nomẽ illi. Exultate ĩ ɔſpectu eiꝰ,	ὄνομα αὐτῷ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ
אֲבִי יְתוֹמִים וְדַיַּן	Patre pupillorum & iudice	turbabunť a facie eius pr̃is or(	Ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, (
אַלְמָנוֹת אֱלֹהִים	viduarum, Deus	viduarũ. Deus (phãoꝝ, & iudic(	τῶν χηρῶν, ὁ θεὸς (τοῦ πατρὸς τῶν ὀρ(
א בִּמְעוֹן קָדְשׁוֹ	in habitaculo ſancto ſuo.	in loco ſancto ſuo,	ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ. (φανῶν καὶ κριτοῦ
אֱלֹהִים מוֹשִׁיב	Deus inhabitare facit	Deus qui inhabitare facit	Ὁ θεὸς κατοικίζει
בי יְחִידִים	vnicos	vnius moris	μονοτρόπους
ם בַּיְתָה	in domo,	in domo.	ἐν οἴκῳ,
אס מוֹצִיא	qui educit	Qui educit	ἐξάγων

ويبارك فينا ويشرق	ויברכיננא ינהר זיו	& benedicat nobis lucere faciat
وجهه علينا ويرحمنا	אפוי עמנא לעלמין:	ſplēdorem faciei ſue ſuper nos ſemper
لنعرف في الارض سبلك	להודעא בארעא אורחך	Vt innoteſcat in terra via tua,
وفي جميع الشعوب خلاصك	בכל עממיא פורקנך:	in omnibus populis redemptio tua.
تشكرك الامم يا الله	יודון קדמך עממיא אלהא	Confitebuntur coram te populi Deus,
وتعترف لك الشعوب كلها	יודון קדמך עממי כולהון	cōfitebuntur coram te populi omnes.
وتفرح الامم	יחדון ויבועון אומיא	Letabuntur & gaudebunt gentes,
ويسبحونك لانك تحكم	ארום תדין עממיא	quoniam iudicabis populos
بين الشعوب بالعدل وتهدي	בתריצותא ואומיא	inequitate, & gentes
الامم في الارض	בארעא תדברינון לעלמין:	que ſunt in terra duces in eternum.
فلتمجدك الشعوب يا الله	יודון קדמך עממיא	Confitebuntur coram te populi
وتسبحك جميع	אלהא יודון קדמך עממיא	Deus confitebuntur coram te populi
الامم وتعطي الارض	כולהון: ארעא יהבת	omnes. Terra dedit
اثمارها الله	איבה יברכיננא	fructum ſuum, benedicet nobis
يبارك فينا الهنا	אלהא אלהנא:	Deus Deus noſter.
يباركنا	יברך יתן אלהנא	Benedicet nobis Deus noſter,
فلتخشاه جميع	וידחלון יתיה כל	& timebunt eum omnes
سكان الارض	סייפי ארעא:	fines terre.
المزمور	לשבחא	LXVIII In laudem.
السابع والستون	לדוד תושבחתא ושירתא:	Dauidis. Laudatoria & canticū.
ليقم الله وجميع اعدايه	יקום אלהא יתבדרון	Exurgat Deus, diſpergantur
فليتفرقوا ومبغضوه	בעלי דבבוי ויערקון	patroni inimicitie eius & fugiant
عن وجهه يتبددون	סנאוי מן קדמוי:	odientes eum a facie eius.
يضمحلون كما يضمحل	הי כמה דחמסי שעותא מן	Ecce ſicut liqueſit cera ab
الدخان	קדם אשתא יובדון רשיעי	aſpectu ignis, peribunt impii
ومثلما يذوب الشمع	מן קדם אלהא:	ab aſpectu Dei.
بالنار كذلك يهلك	וצדיקין יחדון ידוצון	Et iuſti letabuntur
الخطاة من قدامه	ירוצון קדם יי ויבועון	& exultabunt coram DEO,
وليفرح الصديقون	ויחדון בחדותא:	& letabuntur in letitia.
وليسروا امام الله	שבחו קדם אלהא	Laudate coram Deo,
ويفتخرون بالتهليل	שבחו שום יקר	laudes dicite nomini
سبحوا الله ورتلوا	יקריה קלסון ליתיב על	glorie eius, extollite ſedentem ſuper
لاسمه يسروا طريق	כורסי יקרא בערבות ביה	ſedem glorie in nono celo, in DEO
للرب الذي استوى على المغارب	שמיה ובועו קדמוי:	nomen eius, & letamini coram eo.
الرب هو اسمه ابتهجوا بين	אבוהון דיתמי ודיינהון	Patre orphanorum & iudice
يديه واخشوا من قدامه	דארמלן אלהא במדור	viduarum, Deus in habitaculo
لانه ابو الايتام وقاضي	בית שכינת קדשיה:	domus diuinitatis ſanctae ſue.
الارامل الله في	אלהא דמזוג זוגין	Deus qui combinat combinationes
مكانه المقدس	יחידאין לבר זוגא כחדא	ſingulorum, ad filium cōbinationis ſimul.
الله يسكن	דאפיק בית ישראל דהוו	Qui eduxit domum iſrael que fuit
المتفقين في بيته ويطلق	אסירין במצרים עדל	in captiuitate in egypto, propter

Queſiuit aliquā Antoninus cōſul urbis Rome a Rabbeno haccha dos ut eū de ueritate īſtrueret eius uidelʒ qꝺ ſignat nomē .iiii. līarū .i. tetragrāmatō & nomen .xii. & .xlii. līarꝫ. rñſio. Qꝺ petis te de ueritate īformari eius .ſ. qꝺ demōſtrat nomē .iiii. nom. xii. & nomē xlii. līarꝫ, notū tibi facio hec eē archana diuina q̄ oēs hoies clā eē debēt. Verū qa te ex ſcholaſticis bñmeritis eſſe cognoſco, cōſentaneūqꝫ ē rōni detegere illis huiuſmōi res, qm̄ huiuſce gn̄is hoibus haud quaq̄ occulcāda ſūt talia. Idcirco notū tibi facio, Deū ñ hēre nom̄ cuius nos cognitionē hēre poſſimus. Qm̄ quidē eius ſubſtātia ē nom̄ ipſius & ecōtra & quemadmodum eius ſubſtātie noticiā ullā hēre ñ poſſumus, qm̄ ea cognita illi ſiſes efficeremur, atqꝫ ita ſui nois cognitōeꝫ habeř neqmus, nihilominus oīa eius noīa ſunt attributiua. Et qa nomē q̄ttuor līarꝫ opera tōibus eius eſt peculiarius oñditqꝫ noticiā pfectiorē & illi accōmodatiorē ꝑut eſt nobis poſſibile captu, ex hoc aūt ꝑcedūt oia ſua nomina. Ideo hoc nom̄ dictū ē Semhameforas, nō qꝺ ipſū ſit eius nom ſubſtantiale, ſʒ nos id dicimus qm̄ hoc ē q̄tū nr̄a facultas cōprehēdere ꝑt, & altius aſcēdere nō poſſumus. Notař āt debes nom̄ .xii. nom̄qꝫ .xlii. līarꝫ non eē noia quoꝝ unū qꝺqꝫ uerbū .xii. līris conſtet aut .xlii. ſʒ quodlibʒ eoꝝ ſt uerba diuerſa q̄ unū oñdūt. Poſtq̄ aūt hoc tibi apui aiaduerte nomē .iiii. līarū prout ſcriptū eſt, & ſic ſcribiť ī hebraico יהוה .i. Ioua, ipſum Deū generātē ſignificare. Et qa nō ꝑt eſſe generās abſqꝫ gn̄to, neceſſa io ꝑcedere debet amor a gn̄rāte ad gn̄atū & ecōuerſo, qa ſi hoc non eēt nō gn̄aret, & nō ꝑcederet amor a gn̄ato ad generātē, diſtingue

גם אֲסִירִים	vinctos		vinctos	πεπεδημένους
בַּכּוֹשָׁרוֹת	in congruentiis,		in fortitudine, ſimiliter	ἐν ἀνδρείᾳ. Ὁμοίως
אַךְ סוֹרְרִים	increduli autem		eos qui exaſperant qui	τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς
שָׁכְנוּ צְחִיחָה׃	habitauerunt in ſiccitate.		habitant in ſepulchris.	κατοικοῦντας ἐν τάφοις.
אֱלֹהִים בְּצֵאתְךָ	Deus cum egrederis		Deus cum egredieris	Ὁ θεὸς ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε
לִפְנֵי עַמֶּךָ	ante populum tuum,		in conſpectu populi tui,	ἐνάντιον τοῦ λαοῦ σου,
בי בְּצַעְדְּךָ	& ambulares		cum pertranſies	ἐν τῷ διαβαίνειν σε
סל בִישִׁימוֹן	per deſertum		in deſerto.	ἐν τῇ ἐρήμῳ. διάψαλμα.
סֶלָה׃ אֶרֶץ רָעָשָׁה	ſemper. Terra cōmota eſt,		Terra mota eſt,	Γῆ ἐσείσθη,
אַף שָׁמַיִם נָטְפוּ	& celi diſtillauerunt		etenim celi diſtillauerunt	καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν,
מִפְּנֵי אֱלֹהִים	a facie Dei		a facie	ἀπὸ προσώπου
מם זֶה סִינַי	hoc eſt cinai, A.	A. .i. Hoc factum fuit	ſynai, a facie	τοῦ θεοῦ τοῦ σιναί, ἀπὸ προσώπου
מִפְּנֵי אֱלֹהִים	a facie Dei	i mōte cinai	Dei	τοῦ θεοῦ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃	Dei iſrael.		iſrael.	ἰσραήλ.
גֶּשֶׁם נְדָבוֹת	Pluuiam voluntariam		Pluuiam voluntariam	Βροχὴν ἑκούσιον
אל תָּנִיף	eleuaſti		ſegregabis	ἀφοριεῖς
אֱלֹהִים	Deus,		Deus	ὁ θεὸς
נַחֲלָתְךָ	hereditatem tuam		hereditati tue	τῇ κληρονομίᾳ σου,
א וְנִלְאָה	laborantem,		& infirmata eſt,	καὶ ἠσθένησε,
גוג אַתָּה	tu		tu	σὺ
חי כוֹנַנְתָּהּ	confortaſti.		vero perfeciſti eam.	δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ בָהּ	Aīalia tua habitauerūt ī ea,		Animalia tua habitabunt in ea,	Τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ,
תָּכִין בְּטוֹבָתְךָ	preparaſti in bonitate tua		paraſti in dulcedine tua	ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου
לֶעָנִי אֱלֹהִים׃	pauperi Deus.	B. Feminino	pauperi Deus.	τῷ πτωχῷ ὁ θεός.
אֲדֹנָי יִתֶּן	Domine dabis	genere. Nā hebreus habet	Dominus dabit	Κύριος δώσει
חם אֹמֶר	ſermonem	המבשרות q̄d ſe mininum eſt.	verbum	ῥῆμα
הַמְבַשְּׂרוֹת	annunciatricibus, B.		euangelizantibus,	τοῖς εὐαγγελιζομένοις
צָבָא רָב׃	exercitus multi,		virtute multa.	δυνάμει πολλῇ,
צב מַלְכֵי	reges		Rex	ὁ βασιλεὺς
צְבָאוֹת יִדֹּדוּן	exercituum retrouertentur		virtutum dilecti	τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,
יִדֹּדוּן וּנְוַת	retrouertētur, C. & hera		dilecti, & ſpeciei	τῇ ὡραιότητι
בַּיִת תְּחַלֵּק	domus diuidet	C. Retro uertent aut mouebunt,	domus diuidere	τοῦ οἴκου διελέσθαι
א שָׁלָל׃	ſpolia.	rectius q̄ ſe derabūtur,	ſpolia.	σκῦλα.
ב אִם תִּשְׁכְּבוּן	Si accubueritis	etiā authoritate galli ci dictionarii.	Si dormiatis	Ἐὰν κοιμηθῆτε
ב בֵּין שְׁפַתָּיִם	inter terminos,		inter medios cleros	ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων,
יונ כַּנְפֵי	penne		penne	πτέρυγες
נח יוֹנָה	columbe		columbe	περιστερᾶς
ב נֶחְפָּה	cooperientur		deargentate,	περιηργυρωμέναι,
בַכֶּסֶף וְאֶבְרוֹתֶיהָ	argento, & ale eius		& poſteriora dorſi eius	καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς
חר בִּירַקְרַק	in virore		in pallore	ἐν χλωρότητι
חָרוּץ׃ בְּפָרֵשׂ	auri. Dum diuideret		auri. Dum diſcernit	χρυσίου. Ἐν τῷ διαστέλλειν

opera patrum eius abſoluti ſunt
manifeſte, Pharao autem
& exercitus eius q pertinaces fuerunt
ad dimittẽ ſios illos, habitauerũt in ſic(
Deus cũ egredereris ĩ colũna ſcita tibo
ignis, in eolumna
nubis ante populum tuum, cum
perambulares in deſerto ſolitudinis
in eternũ. Q ſi dabas legẽ populo tuo,
terra mota eſt & inſupẽr ce'l
ſtillauerunt rorẽ a conſpectu DEI hic
ẽ cinai, aſcẽdebat fumus eius ſicũ fumus
fornacis, a ɔſpectu eius q mãifeſtatus ẽ
ſuper eum DEVS Deus iſrael.
Quando audiuit domus iſrael vocem
fortitudinis tue, euolauit anima eorũ
ſubito, aſcendere feciſti ſuper eos
rorem viuificationis, pluuiam
voluntariã deſcẽdere feciſti Deus ſup
hereditatem tuam, & eecleſiam
laborantem tu erexiſti.
Viuificationẽ tuã reuerti feciſti ĩ eã,
preparaſti exercitus angelorum
vt benefacerent pauperibus Deus.
Deus dedit verba legis
pplõ ſuo mediantibus Moſſe & Aharon
qui annunciauerunt verbum Dei,
exercitui magno iſraelis.
Reges cum exercitibus ſuis,
migrauerunt de pretoriis ſuis.
Qui ſapiẽtes habitauerunt migrauerũt
a ſenibus ſuis, cõgregatio aũt iſraelis
diuidebat predam de celis.
Si vos reges impii
commorantes in malicia,
eccleſia iſraelis ſimil's
columbe cooperta nubibus
glorie, diuiſit predam
egyptiorum, argentum repurgatum,
& arculas plenas
obrizo puriſſimo. Quando extendit

retur q; ab ipſo, & eſſent due ſubſtantie. Nos aut uolumus generantẽ & generatum una eſſe ſubſtantiam. Idcirco neceſſario ex uno ad alterum procellus est amor. Et propterea ex hoc ſemihamephoras deriuatum eſt nomen .xii. litterarum, eſtq; pater, filius, & ſpiritus almus, q hebraice .xii. literis continet huiuſmodi ... ab. ben. ueruha. baccodes. Quoniam autem non inuenitur aliquid in Deo quod non ſit Deus, ex noie duodecim literarum emanat nomen quadraginta duarum literarum ... ab. elohim. ben. elohim. ruha. haccodes. elohim ſeloſſa. beehad ehad beſeloſſa, q hebraice ſũt .xlii. litterae, ſignificatq; Deũ patrẽ. Deum filium. Deum ſpiritum ſanctum, trinitatem in unitate & unitatem in trinitate. Notare autem debebis hec nomina eſſe ex diuinis archanis que a quocunq; occultari debent quouſq; ueniat Meſſias iuſtus noſter. Illa tibi patefeci ea occule. Quoniam uero liber age et haſodot rariſſimus eſt & fortaſſis unicus tota europa ne cauſent hebrei nos iſta cõfinxiſſe ad corroborãda myſteria chriſtiane religiõis, ſubnectẽda duxi, q de noie xii. literarũ, deq; nomine. xlii. litterarum, ſcripta reliquit. R. Moſſe egyptius, libro primo more haneuochim .i. directionis nutantium cap. lxii, cuius liber ad manus cuiuſlibet eẽ pt, tãetſi olim igni cõbuſtus fuerit a gallis hebreis quod nimis fauere uiderẽt rõnibus chriſtianorum. Igitur egyptii uerba hec ſũt

שַׁדַּי	qui ſufficit ſibi	celeſtis	τὸν ἐπουράνιον
מְלָכִים	reges	reges	βασιλεῖς
בָּהּ תַּשְׁלֵג	in ea, niue dealbabis eam	ſuper eam niue dealbabuntur	ἐπ᾽ αὐτῆς, χιονωθήσονται
בְּצַלְמוֹן ׃	in vmbra mortis.	in ſelmon,	ἐν σελμών.
הַר	Mons	mons	Ὄρος
אֱלֹהִים	Dei	Dei	τοῦ θεοῦ
הַר	mons	mons	ὄρος
בָּשָׁן	Baſſan	pinguis.	πῖον,
הַר	mons	Mons	ὄρος
גַּבְנֻנִּים	excelſus,	coagulatus	τετυρωμένον,
הַר	mons	mons	ὄρος
בָּשָׁן ׃	Baſſan.	pinguis,	πῖον.
לָמָּה תְּרַצְּדוּן	Quare inſultaſtis	vt quid ſuſpicamini	Ἵνα τί ὑπολαμβάνετε
הָרִים	montes	montes	ὄρη,
גַּבְנֻנִּים	coagulorum,	coagulatos.	τετυρωμένα,
הָהָר	aduerſus montem,	Mons in quo	τὸ ὄρος ὃ
חָמַד אֱלֹהִים	quem dilexit Deus,	beneplacitum eſt Deo	εὐδόκησεν ὁ θεὸς
לְשִׁבְתּוֹ	vt habitaret in eo	habitare in eo,	κατοικεῖν ἐν αὐτῷ.
אַף יְהוָה	ſiquidem DEVS	etenim dominus	Καὶ γὰρ ὁ κύριος
יִשְׁכֹּן לָנֶצַח ׃	habitabit ſemper	habitabit in finem.	κατασκηνώσει εἰς τέλος,
רֶכֶב אֱלֹהִים	Currus Dei	Currus Dei	τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ
רִבֹּתַיִם	myriadum	decem millibus multiplex	μυριοπλάσιον,
אַלְפֵי	milia	milia	χιλιάδες
שִׁנְאָן אֲדֹנָי	angelorum, dominus	letantium, dominus	εὐθηνούντων. Κύριος
בָם סִינַי	in eis cinai	in eis in ſyna	ἐν αὐτοῖς ἐν σινᾷ
בַּקֹּדֶשׁ עָלִיתָ לַמָּרוֹם	ī ſancto. Aſcēdiſti ī excelſum	in ſancto. Aſcendiſti in altum	ἐν τῷ ἁγίῳ, ἀνέβης εἰς ὕψος
שָׁבִיתָ	captiuam duxiſti	cepiſti	ᾐχμαλώτευσας
שֶּׁבִי	captiuitatem,	captiuitatem,	αἰχμαλωσίαν.
לָקַחְתָּ	accepiſti	accepiſti	Ἔλαβες
מַתָּנוֹת	dona	dona	δόματα
בָּאָדָם וְאַף	in homine, & inſuper	in hominibus. Etenim	ἐν ἀνθρώποις, καὶ γὰρ
סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן	ſceleſti cohabitare	non credentes inhabitare	ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι.
יָהּ אֱלֹהִים ׃	DEO Deo.	dominum Deum.	Κύριος ὁ θεὸς
בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם	Benedictus Deus die	Benedictus dominus die	εὐλογητός, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν
יוֹם יַעֲמָס	& die ornabit	quotidie, proſperum iter faciet	καθ᾽ ἡμέραν. Κατευοδώσαι
לָנוּ הָאֵל	nos, Deus	nobis Deus	ἡμῖν ὁ θεὸς
יְשׁוּעָתֵנוּ	ſalus noſtra	ſalutarium noſtrorum	τῶν σωτηρίων ἡμῶν. Διάψαλμα.
סֶלָה ׃ הָאֵל	ſemper. Deus	Deus	ὁ θεὸς
לָנוּ אֵל לְמוֹשָׁעוֹת	noſter Deus ſalutis,	noſter Deus ſaluos faciendi,	ἡμῶν, ὁ θεὸς τοῦ σώζειν,
וְלֵיהוִה	& Deo	& domini	καὶ τοῦ κυρίου
אֲדֹנָי לַמָּוֶת תּוֹצָאוֹת ׃	domino mortis egreſſus.	domini exitus mortis.	κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

الله	אורחא על ימא בצלו שדי	viā ſup mare, dū precarenť oīpotentē
ملوكا	אמכיך מלכין ואמטולת	humiliati ſunt reges, & propter eum
استدارت	פגן גהינם היך תלגא	refrixit gehenna ſicut nix,
في ظلمون	פצא יתיה מטולא דמותא	eripuit eum de vmbra mortis.
جبل	טור מוריה אתר דפלחו	Mons moria locus vbi adorauerunt
الله	אבהת עלמא קדם יי	patres ſeculi coram DEO
الجبل	איתבחר לבנין בית	electus eſt pro edificatione domus
الدسم	מוקדשא וטור סיני	ſanctuarii, & mons Cinai
الجبل	למיהבת אוריתא טור	ad dandam legem mons
المتجبن	מתנן טור תבור וכרמל	Baſſan, mons Tabor, & Carmelus
الجبل	איתפסלין איתעביד	repudiati ſunt, facta eſt
الدسم	להון גיבנא היך טור מתנן:	eis altitudo ſicut montis Baſſan.
ما دا تكنون	אמר אלה למא אתון טפזין	Dixit Deus quare admiramini
يا لجبال	טוריא לית רעותי למיתן	montes, non eſt mihi voluntas date
المتجبنة	אוריתא על טוריא	legem in montibus
الجبل الذي	גיותניא מבסרניא הא	altis & excelſis, hoc
شا الرب	טור סיני דמכיך רגג	in mōte Cinai q̄ humilis eſt deſiderauit
ان يسكنه	מימרא דיי לאשראה עלוי	verbum DEI ponere ſuper eum
الرب يحل فيه الى الابد	שכינתיה לחוד בשמי	diuinitatem ſuam, ſolum in celis
كعهر الله	שמיא יי ישרי לעלמין:	celorum Deus habitabit in eternum.
في الربوات المضاعفة	ארתכי דאלהא תרין	Currus Dei bine
والوف	ריבון דנור דליק תרין	myriades ignis ardentis duo
الجنود الرب	אלפין דאנגליא מדברין	millia angelorum ducunt
فيهم في سينا	להון שכינתא דיי שרת	illos diuinitas Dei quieſcit
قدسه صعد الى العلو	עליהון על טורא דסיני	ſuper illos, ſuperq́ montem Cinai
وسبا	בקודשא סליקתא לרקיע	in ſanctitate. Aſcendiſti celos (tatē,
سبيا	משה נביא שביתא שבית	Moſſe ꝓpheta captiuā duxiſti captiui(
واعطى	אליפתא פתגמי אוריתא	didiciſti verba legis
الناس	יהבת יתהון מתנן לבני	dediſti ea donum filiis
مواهب	נשא ברם סרבניא	hominum, verum & in rebelles,
والمردة لا تثبت امام	דמתגיירין ותייבין	qui conuertuntur & veniunt
الرب الى الابد مبارك الرب	בתתובא שרת עליהון	ad penitentiam quieſcet ſuper illos
الاله تبارك الرب في كل يوم	שכינת יקרא דיי אלהא:	diuinitas glorie DEI Dei.
الرب اله	בריך יי דבכל יומא ויומא	Benedictus DEVS qui quotidie
خلاصنا	טעין עלנא מוסיף	onerat nos, apponit
لسبيل سبينا	פיקודיא על פיקודיא	precepta ſuper precepta,
الاهنا	תקיפא דהוא פורקננא	fortis, qui eſt redemptor noſter
مخلصنا	וסעידנא לעלמין: אלהא	& robur noſtrum in eternum. Deus,
ربنا	לנא תקוף ופורקן ומקדם	nr̄a fortitudo & redēptio, & a cōſpectu
منجيا لله ربنا	אלה מתגרי ברשיעי מות	Dei concertant in impios mors
الموت	ומפקנו גישמת בסרניק:	& exitus anime in ſuffocatione.

שתים וארבעים אותיות
ידוע אצל כל אדם בעל
ציור שאי איפשר בשום
פנים שיהיו שתים
וארבעים אותיות פלח
אחת אם בבחינה ולפלות
רבות כללי אותיותיהם
שתים וארבעים ואין ספק
שהמלות ההם מורים על
ענינים באתכרות והעניני
ההם יקרבו ואפתח ציור
עצמו יותר בפנים אחר
אמרתו ואם כן נקראו אלו
המלות הרבות האותיות
שם להיותם מורים על
ענין אחד לבד כשאר
השמות המיוחדים ואם כן
רבו המלות ההם לאבנת
הענין כי הענין האחד
איפשר שיובן במלות
רבות ויבין זה ודע שזה
הדבר אשר לומר היה
לפיר העניינים שמורים
עליהם השמות וההם לא
הדבור לבד באותיות
הנצרופות מכל ציור ולא
נקרא כלל שם בן שתים
עשרה אותיות זה ולא שם
בן ארבעים ושתים אותיות
שם המפורש אבל שם
המפורש הוא השם
המיוחד לו כמו שבארנו
אם כן אלו השנים
והאחרים היו מלמדים קצת
חכמה האלהית בידיעת
והראיה על היותו מלמד
חכמה אמרו עליו שם בן
ארבעים ושתים אותיות
קדוש ומקודש ואין מוסרין
אותו אלא למי שצנוע
ועומד בחצי ימיו ואינו
כועס ואינו משתכר ואינו
מעמיד על מדותיו ודבור
בנחת עם הבריות וכל
היודעו והזהיר בו ושמרו
בטהרה אהוב למעלה
ונחמד למטה ואימתו
מוטלת על הבריות
ותלמודו מתקיים בידו
ונוחל שני עולמים העולם
הזה והעולם הבא זה
כתוב בתלמוד ומה מאד
רחוק מה שיובן מזה
המאמר מכונת אמרו זה
כי הרוב יחשבו שהם
אותיות ידובר בהם לא
דבר אחר ולא עניין להם
ענין והגיעו בהם אל אלו
העניינים הנשואים וצריך
להם פי שירצה להפתם
להכנות המדות ואלו
היה כונת הרב אשר זכר
ומבואר הוא שזה כלו
אינו רק הודעת עניינים
אלהיים מכלל העניינים
שהם סתרי תורה כמו
שבארנו וכבר התבארו
בספרים המחוברים
בחכמה האלהית שזאת
החכמה אי איפשר
לשכחה רק השגת השכל
הפועל והות ענין אמרו
ותלמודו מתקיים בידו

אַךְ־אֱלֹהִים יִמְחַץ	Verumtñ Deus confringet	Verũtñ Deus cõfringet capita	Πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς
רֹאשׁ אֹיְבָיו קָדְקֹד	caput inimico.ſuoꝝ,verticẽ	inimicorum ſuorum,verticem	ἐχθρῶν αὐτοῦ,κορυφὴν
שֵׂעָר מִתְהַלֵּךְ	crinium perambulantium	capilli perambulantium	τριχὸς διαπορευομένων
בַּאֲשָׁמָיו : אָמַר	in delictis ſuis.Dixit	in delictis ſuis.Dixit	ἐν πλημμελείαις αὐτῶν. Εἶπε
אֲדֹנָי	dominus	dominus	κύριος,
מִבָּשָׁן אָשִׁיב	de Baſſan conuertam,	ex Baſan conuertam,	ἐκ Βασὰν ἐπιστρέψω.
אָשִׁיב מִמְּצֻלוֹת	conuertam de profundis	conuertam in profundum	ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς
יָם : לְמַעַן ת	maris.Vt	maris.Vt	θαλάσσης. Ὅπως
תִּמְחַץ ת	calcet	intingatur	ἂν βαφῇ
רַגְלְךָ בְּדָם ל	pes tuus in ſanguine,	pes tuus in ſanguine,	ὁ πούς σου ἐν αἵματι,
לְשׁוֹן כל	lingua	lingua	ἡ γλῶσσα
כְּלָבֶיךָ מא	canum tuorum,	canum tuorum	τῶν κυνῶν σου
מֵאֹיְבִים מנ	ex inimicis	ex inimicis	ἐξ ἐχθρῶν
מִנֵּהוּ : רא	a temetipſo.	ab ipſo.	παρ' αὐτοῦ.
רָאוּ הֲלִיכוֹתֶיךָ	Viderunt itinera tua	Viderunt ingreſſus tuos	Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου
אֱלֹהִים	Deus,	Deus,	ὁ θεός,
הֲלִיכוֹת אֵלִי	itinera Dei mei	ingreſſus Dei mei	αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου
מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ :	regis mei in ſancto	regis mei qui eſt in ſancto.	τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.
קִדְּמוּ שָׂרִים	Preuenerunt principes	Preuenerunt principes	Προέφθασαν ἄρχοντες
אַחַר נֹגְנִים	coniuncti pſallentibus,	coniuncti pſallentibus,	ἐχόμενα ψαλλόντων,
בְּתוֹךְ עֲלָמוֹת	in medio puellarum	in medio iuuencularum	ἐν μέσῳ νεανίδων
תּוֹפֵפוֹת : בְּמַקְהֵלוֹת	tympaniſtriarũ.In eccleſiis	tympaniſtriarum.In eccleſiis	τυμπανιστριῶν. Ἐν ἐκκλησίαις
בָּרְכוּ אֱלֹהִים	benedicite Deo	benedicite Deo,	εὐλογεῖτε τὸν θεόν,
אֲדֹנָי מִמְּקוֹר	domino,de fontibus	domino de fontibus	κύριον ἐκ πηγῶν
יִשְׂרָאֵל :	iſrael.	iſrael.	ἰσραήλ.
שָׁם בִּנְיָמִן צע	Ibi Beniamin	Ibi Beniamin	Ἐκεῖ Βενιαμὶν
צָעִיר רד	paruulus	adoleſcentulus,	νεώτερος
רֹדֵם שר	continens eos,	in mentis exceſſu.	ἐν ἐκστάσει,
שָׂרֵי יה	principes	Principes	ἄρχοντες
יְהוּדָה רג	Iuda	Iuda	ἰούδα,
רִגְמָתָם ש	lapis D. eorum,	duces eorum,	ἡγεμόνες αὐτῶν,
שָׂרֵי זב	principes	principes	ἄρχοντες
זְבֻלוּן שר	Zebulon,	Zabulon	ζαβουλών,
שָׂרֵי נפ	principes	& principes	ἄρχοντες
נַפְתָּלִי : ש	Naphtali. tudine tua,	Neptalim.	νεφθαλίμ.
צִוָּה אֱלֹהֶיךָ עֻזֶּךָ	Precipit Deus tuus de forti(	Manda Deus virtuti tue,	Ἔντειλαι ὁ θεὸς τῇ δυνάμει σου,
עוּזָּה אֱלֹהִים זו	conforta Deus hoc quod	confirma hoc Deus quod	δυνάμωσον ὁ θεός, τοῦτο ὃ
פָּעַלְתָּ לָּנוּ :	operatus es in nobis.	operatus es in nobis.	κατειργάσω ἐν ἡμῖν,
מֵהֵיכָלֶךָ עַל	De templo tuo,quod eſt ſup	A templo tuo in	ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ
יְרוּשָׁלָםִ ל	ierufalem,	hieruſalem,	ἱερουσαλήμ.
לְךָ יוֹבִילוּ מְלָכִים	tibi offerent reges	tibi offerent reges	Σοὶ οἴσουσι βασιλεῖς

Arabic	Chaldean	Latin
يرضروش	ברם אלהא יתבר	Verum Deus confringet (capillos
اعدايه وهام	ריש בעלי דבבוי יתמר שעל	capita pſonorũ inimicitie ſue, vellet(
رووس الذين • يمشون	רישיה דגבר מהלך	capitis, viri ambu'antis
في خطاياهم ه قال	בחוביה: צדיקיא דמיתו	in delictis ſuis. Iuſti qui mortui ſunt
الرب	ואתאכלו מן חיות ברא	& vorati a beſtiis ſilue,
انا اخرج من بين	אמר יי מתנן אתיב	dixit DEVS de Baſſan, faciã reuerti
الاسنه وارجع من عمق	צדיקיא דאשתנקו	iuſtos qui demerſi ſunt
البحار ه	במצולתיה דימא: מן	in profundo maris. Propterea
لكيما تنصبغ	בגלל דיחמון בפורענות	eorum qui videbunt punitionem
رجلك من الدم	רשיעיא ישמשון	impiorum calcabunt
والسن	רגליהון באדם קטילין	pedes, in ſanguine interfectorum,
كلابك	לישן חיות ברא מן	lingua beſtie ſilueſtris de
من	מרבתון יחחון מן בעלי	numero eorum, lerabũtur de inimicis
اعدايك ه	דבבא מנהון יסבינון:	ſuis, ex ipſis predabuntur.
راوا اثارك	חמון בית ישראל הליכת	Viderunt domus iſrael ambulantem
يا الهي	שכינתך על ימא אלהא	diuiniratem tuam ſuper mare Deus,
اثار الهي	אמרין הליכת אלהנא מלך	dixerũt ambulatio Dei noſtri, ĩperauit
الملك القدوس	כל עלמא בקדושה:	toti orbi in ſanctitate.
بكروا العظما	אקדימו ואמרו שירתא	Preuenerunt, & dixerunt canticum
في اثر المجدين	בתר משה ואהרן דמנגנין	poſt Moſſe & Aharon, qui pulſabant
بين الفتيات الضاربات	במצע נשי צדיקתא דצים	in medio mulierum iuſtarum cum
بالدفوف في وسط الجماعات	מרים בתופין: בכנשי	Maria tympana, atq; ludebant. In
باركوا الله	כנישתא ברכו אלהא	eccleſiis benedicite Deo,
في اكنايس الرب في ينابيع	רוממו יי עובריא במעי	exaltent DEVM pueri in ventre
اسرائيل	אמהתון מן זרעא דישראל:	matrum ſuarum de ſemine iſrael.
هناك بنيامين	תמן בנימן זעיר בש	Ibi erat Beniamin minor
الاصغر	בשבטיא מן שירויא נחת	in tribubus, in principio deſcendit
في غطا نيته	לימא מטול היכנא קביל	ad mare, propterea recepit
عظما	מלכותא מן שירויא	imperium ab initio.
يهوذا	ובתריהון נחתו רברבי	Poſt eos deſcenderunt principes
وحوو سلطانهم	יהודה רגמו יתהון	Iuda, lapidauerunt eos
عظما	אבנין וקבילו רבנותא	lapidibus & acceperunt principatum
زابلون	בתריהון רבני זבולון	poſt eos, principes Zebulon
واشراف	הוו תגריהון רבני	fuerũt negociarores eorum, principes
نفتاليم ه	נפתלי הוו גבריהון:	Naptali fuerunt eorum milires.
اللهم ادن بعزتك	פקיד אלהא עושנך	Precipe Deus fortitudine tua,
واعضد يارب هذا الذي	אתעשן אלהא שרי בבית	fortis eſto Deus, habita in domo
اعددت لنا	מוקדשא דין דעבדת לנא:	ſancta hac quam feciſti nobis.
في هيكل المقدس	מן היכלך תקבל קרבנין	A templo tuo accipies ſacrificia,
بيروشليم	על ירושלם שכינתך שריא	ſuper ieruſalem diuinitas tua quieſcit,
ذا تيك الملوك	מפטימיהון לך ישרון	pinguia ſua tibi offerent

.i. Dixit. R. Tarphun Aſcẽdi aliqñ, poſt patrem meũ in tẽplũ, & adhibui aurẽ meã ſacerdoti, & percepi qđ exigeret horã magne delectatiõe, eũ reliqs fratribus ſacerdotib9. Erat aũt apud illos nomen duarꝫ & quadraginta lrãꝝ. Nouit aũt qcũqꝫ itellectu uiget, nõ poſſe aliquo modo fieri ut nomĩ unũ cõſtet duab9 & quadraginta lrĩs, uerũ erant multa noĩa compoſita ex lrĩs duab9 & quadraginta Nec dubiũ qn illa noĩa ſignificarẽt aliquas rõnes pducentes hoiem ad ueritatẽ ſubſtãtie creatoris, eo mõ quẽ diximus. Dicebãt uero illa multa noĩa, unũ nomẽ, pp unã rẽ q̃ ſignificabãt, ſicut alia noĩa ab opib9 ſumpta. Sed erat illoꝝ nominũ multitudo ũt intelligere ratio, q̃ forſitaſſis, nõ poterat itelligi niſi p multa uerba Itaqꝫ notato hec. Et aduertas ꝙ res q̃ demõſtrat ſciẽtia rõnũ, quas illa noĩa ſignificant, nõ erat ſimplicis ſmonis lrãꝝ, nũq̃ eni dictũ eſt nom duodecĩ & nomẽ duarꝫ & quadraginta lrãꝝ, eſſe noĩa ſeparata. Atqui nom ſeparatũ, eſt p ſe ſepatũ, ſicut iã declarauimus. Alia ãt noĩa magno adiumẽto erãt homini ad cognoſcendũ creatorẽ. Cuius rei argumẽto eſt, ꝙ dicũt ſapiẽtes, nom xlii. lrarũ, eſt ſanctũ & ſanctificatũ, & nõ padit niſi humili & q pceſſit ultra dimidiũ etatis ſue, minime iracundo aut ebrio uel pueriſis moribus, ſꝫ affabili. Quicũqꝫ uero eius noĩs ſcientiã hꝫ, & cauet ſibi in illo, cuſtoditqꝫ ill' ĩ ſcã mũditia, diligĩt a ſuperis, & deſideraĩ ab ĩferis, & timeĩ a creatura, & diſciplina eius ẽ ppetua ĩ manu ipſius, & obtinebit duos mũdos, pſentẽ & futurũ. Et hoc eſt ꝙ ſcriptũ ẽ ĩ talmut. O q̃tũ diſtat ꝙ intelligũt hoies ex his ut r'us ab eo ꝙ fuit in m̃te dictis, Nã

שָׁי ׃ גְּעַר חי	munera.Increpa	munera.Increpa	δῶρα, ἐπιτίμησον
חַיַּת קָנֶה	beſtiam calami	feras arundinis	τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου.
עֲדַת אבי	congregatio	congregatio	Ἡ συναγωγὴ
אַבִּירִים כע	fortium	taurorum	τῶν ταύρων
בְּעֶגְלֵי עַמִּים	in vitulis populorum,	in vaccis populorum,	ἐν ταῖς δαμάλεσι τῶν λαῶν,
מִתְרַפֵּס בר	calcitrantium	vt excludant eos	τοῦ ἐκκλεισθῆναι τοὺς
בְּרַצֵּי כָסֶף ב	contra rotas argenteas.	qui probati ſunt argento.	δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ.
בִּזַּר עַמִּים ק	Diſperſit populos	Diſſipa gentes	Διασκόρπισον ἔθνη,
קְרָבוֹת יֶחְפָּצוּ ׃	qui bella voluerunt,	que bella volunt,	τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα,
יֶאֱתָיוּ חש	offerent	venient	ἥξουσι
חַשְׁמַנִּים מִנִּי	principes ex	legati ex	πρέσβεις ἐξ
מִצְרָיִם כּוּשׁ	egypto,ethiopia	egypto,ethiopia	αἰγύπτου, αἰθιοπία
תָּרִיץ יָדָיו לא	feſtinet .E. manus ſuas	preueniet manus eius	προφθάσει χεῖρας αὐτῆς
לֵאלֹהִים ׃ מַמְלְכוֹת	Deo.Regna	Deo.Regna	τῷ θεῷ. Αἱ βασιλεῖαι
הָאָרֶץ שִׁירוּ לֵאלֹהִים	terre cantate Deo,	terre cantate Deo	τῆς γῆς, ᾄσατε τῷ θεῷ,
זַמְּרוּ אֲדֹנָי סֶלָה ׃	cantate domino ſemper.	pſallite domino.Pſallite Deo	ψάλατε τῷ κυρίῳ. Διάψαλμα.
לָרֹכֵב בִּשְׁמֵי	Qui equitauit ſuper celum	qui aſcendit ſuper celum	Τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν
שְׁמֵי קֶדֶם ה	celi a principio,	celi,ad orientem.	τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰς ἀνατολάς.
הֵן יִתֵּן בְּקוֹלוֹ	ecce dabit voci ſue,	Ecce dabit voci ſue	Ἰδοὺ δώσει τῇ φωνῇ αὐτοῦ,
קוֹל עֹז ׃ תנ	vocem virtutis.	vocem virtutis,	φωνὴν δυνάμεως,
תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים	Date gloriam Deo	date gloriam Deo,	δότε δόξαν τῷ θεῷ.
עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ	ſup iſrael,magnificẽtia eius,	ſuper iſrael magnificentia eius	Ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ.
וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים ׃	& fortitudo eius in celis.	& virtus eius in nubibus.	καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
נוֹרָא אֱלֹהִים	Terribilis Deus	Mirabilis Deus .	Θαυμαστὸς ὁ θεὸς
מִמִּקְדָּשֶׁיךָ אֵל	in ſanctuariis eius,Deus	in ſanctis ſuis,Deus	ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ θεὸς
יִשְׂרָאֵל הוּא נֹתֵן	iſrael,ipſe dabit	iſrael ipſe dabit	ἰσραήλ. Αὐτὸς δώσει
עֹז וְתַעֲצֻמוֹת ל	fortitudinẽ,& roborationes	virtutem & fortitudinem	δύναμιν καὶ κραταίωσιν
לָעָם בָּרוּךְ אֱלֹהִים ׃	populo,benedictus Deus	plebi ſue,benedictus Deus.	τῷ λαῷ αὐτοῦ, εὐλογητὸς ὁ θεός.
סט לַמְנַצֵּחַ	LXIX Ad victoriã.	LXVIII. In finẽ ꝓ hiſq	ξή. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ
עַל שׁוֹשַׁנִּים לְדָוִד ׃	liliis.i.muſices ĩſtſo,dauidis.	cõmutabũt. ps. ipſi dauid.	τῶν ἀλλοιωθησομένων ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
הוֹשִׁיעֵנִי אל	Salua me	Saluum me fac	Σῶσόν με
אֱלֹהִים כִּי	Deus, A. quoniam	Deus,quoniam	ὁ θεὸς ὅτι
בָאוּ מַיִם עַד	venerunt aque vſq;	intrauerunt aque,vſq;	εἰσήλθοσαν ὕδατα ἕως
נָפֶשׁ ׃ טָבַעְתִּי ׃	ad animam.Infixus ſum	ad animam meam.Infixus ſum	ψυχῆς μου. Ἐνεπάγην
בִּיוֵן מְצוּלָה	in limo profundi,	in limo profundi,	εἰς ἰλὺν βυθοῦ,
וְאֵין מָעֳמָד ב	& non poſſum conſiſtere.	& non eſt ſubſtantia.	καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις,
בָּאתִי בְמַעֲמַקֵּי	Veni in profundum	Veni in altitudinem	ἦλθον εἰς τὰ βάθη
מַיִם וְשִׁבֹּלֶת	aquarum & tempeſtas	maris & tempeſtas	τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς
שְׁטָפָתְנִי ׃	operuit me.	demerſit me.	κατεπόντισέ με,
יָגַעְתִּי בְקָרְאִי	Laboraui clamãs (defecerũt	Laboraui clamans (fecerunt	Ἐκοπίασα κράζων,
נִחַר גְּרוֹנִי כָּלוּ	raucũ factũ ẽ guttur meũ,(	rauce facte ſunt fauces mee,de(	ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου. Ἐξέλιπον

بالقرابين ﻫ ازجر	מלכיא קורבניא: נזוף	reges ſacrificium. Iraſcere
الغمر السباع ﻫ	במשירית חייבי תברע	in exercitus peccatorum confringe
وحوش الغاب جمع	יתהון היך קניא כנשת	illos ſicut cannam, congregationem
الثيران	גיבריא דמתרחצין	gigantium qui confidunt
وعجول الشعوب	בעיגליא טעוות עממיא	in vitulis idola populorum.
ليختبر المجربين	רעותיה בעמא דמתעסקין	Beneplacitum eius in populis q̃ ſtudēt
بالفضة ﻫ	ברעותא באוריתא דזקיק	legi voluntarie, multo puriori
مزق الامم	מכספא בדר עממיא די	argento. Diſſipa gentes
الذين يحبون القتال لتأتي	לאגחא קרבא צביין:	que bella volunt tumentes,
الشيوخ الرسل	ייתון דהדריין אוכמניא	venient principes.
من مصر ﻫ الحبش	ממצרים לאתגיירא	de egypto ad conuerſionem,
تسبق بيدها الى	בני כוש יריטון	filii ethiopum current
الله ﻫ ملوك	למפרס ידיהון בצלו קדם	extēdere manus ſuas in oratione ante
الارض تسبح لله	אלהא: מלכוות	Deum. Reges
رتلوا الرب	ארעא שבחו קדם יי	terre laudate coram DEO
رتلوا الاله	שבחו קדם יי לעלמין:	laudate coram DEO in eternum,
الذي استوى على سما	ליתיב על כורסיה בשמי	ſedenti ſuper thronum ſuum in celis
السما جبهة المشارق	שמיא מן לקדמין הוא	celorum a principio, ipſe
ها هوذا اسمع صوته	במימריה יהיב בקליה	in verbo ſuo, dabit in voce ſua,
صوتا بقوة	קל רוח נבואתא לנביא:	vocem ſpiritus prophetici, prophete.
عظموا الرب بالتسبيح	הבו עיקר בעושנא לאלהא	Date gloriam in fortitudine Deo
وكثرة بهايه على اسرايل	דעל ישראל גיותניה	qui eſt ſuper iſrael, robur eius
وجبروته في السحب	ועושניה בשמיא:	& fortitudo eius in celis
عجيب انت يا الله	דחיל אלהא	Timearis Deus
في قديسيك اله	מבית מקדשך תקיפא	a domo ſancta tua, fortis
اسرايل يعطي	דישראל הוא יהיב	iſrael ipſe, dabit
شعبه قوة وعزا	עושנא לעמיה	fortitudinem populo ſuo,
ومبارك هو الله	ויימרון בריך אלהא:	& dicent benedictus Deus.
المزمور	לשבחא על גלות	LXIX. In laudē. Pro captiuitate
الثامن والستون	סנהדרין על ידוי דדוד:	ſenatus per manum Dauidis.
اللهم خلصني	פרוק יתי אלהא ארום מטו	Redime me DEVS quoniam irruit
فان	משירית חייבין עד די	cohors peccatorum vt inſetat
المياه وصلت	אעיקן לי היך מיא די	tribulationem mihi, ſicut aque que
الى نفسي والى الغمق	מטו עד נפשי טמעית	irruūt vſq; ad animam. Demerſus ſum
العميق وصلت	בגלותא היך בוצא	in captiuitatem tanquam in lutum
فلامقام فيه ﻫ	דמצולתא ולית אתר לי	profunditatis, & non eſt mihi locus
وصلت الى عمق	למיקום סמכית בעושקי	vt conſiſtam, applicui in validam
البحر اغرقتني	דקום משירית רשיען	fortitudinem cohortis peccatorum,
اهواله ﻫ	ומלכא רשיעא אגלי יתי:	& rex impius captiuum tenet me.
مللت من دعاي	אשתלהית במקריא	Laſſatus ſum a clamoribus
مستغيثا ويبست حلقي وفنيت	איתחרחר ערקי כרוו	ſiccatū eſt guttur meū cōſumpti ſunt

multi arbitrantur, q̃d ſint ſolū littere de quibus loquantur, nō etiā q̃ ſit in eis ratio qua acquirantur dicti gradus ſublimes, quodq; ſint neceſſarie ad componendos modos illos, de quibus ſapiens quē ſupra noiauimus fecit mentionem. Clarū uero eſt quod hoc totum non eſt, niſi ſcientia diuinarum rationum, de numero rationum que ſunt archana legis ſicuti expoſuimus. Iam autem monſtratum eſt in libris compoſitionis ſapientie ſpiritalis, quod iſtius ſcientie nō poteſt obliuiſci, qui peritus ĩ ea fuerit, qm̃ ē apprehēſio itelligētie agētis. Et ꝓpter hoc dictum eſt, ſcientia huius perpetua in manu ipſius.

A. Nonum celum appellant hebrei proprio nomine plurali numero arauot, q̃ deſerta pluraliter ſonat. Deſertum aūt dicitur q̃ ſtellis omnino careat.

D. .i. cordis roboratio contra periculum.

E. Et de feſtina conuerſione, oblationeq; egyptiorū Chriſto domino oraculū iſtud impletum eſt, eccleſiis a Marco euangeliſta alexandrie & circa alexādriam mira ſanctimonia inſtitutis, quarum etiam Philo iudeus mirifica cū laude meminit. Et de ethiopia idē impletum eſt, Mattheo apoſtolo eodē & euangeliſta ibi predicante & euangeliū relinquente. Et hec & ſimilia ex hyſtoria Africani quam poſt Abdiā reliqt manifeſta ſunt. Ex Fabro.

A. Apud noſtrates ꝓ cōperto habetur & ꝓ coſtanti hunc pſalmū ꝓphetiā eſſe de Chriſto, quod & ipſe ſaluator & diſcipuli eius, & apoſtolus inſuper Paulus, nobis aperuerunt multis in locis.

עֵינַי מְיַחֵל לֵאלֹהָי׃	ocli mei expectātes Deū mū.	ocľ mei dū ſpoi Deū mū.(mei,	οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπί(α
רַבּוּ מִשַּׂעֲרוֹת רֹאשִׁי	Mltipl'cati ſt ſr capil. capi. mi	Mltiplicati ſt ſr capillos capit(	Ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κε(β
שֹׂנְאַי חִנָּם עָצְמוּ	q odeſt me gratis. Cōfor. ſūt	q odeſt me gratis. Cōfortati ſūt	οἱ μισοῦντές με δωρεάν. Ἐκραταιώθησαν
מַצְמִיתַי אֹיְבַי	qui trucidāt me, inimici mei	qui pſecuti ſunt me inimici mei	οἱ ἐχθροί μου, οἱ ἐκδιώκοντές
שֶׁקֶר אֲשֶׁר לֹא	mendacio que non	iniuſte, que non rapui	με ἀδίκως. Ἃ οὐχ ἥρπαζον,
גָזַלְתִּי אָז אָשִׁיב׃	rapui tunc exſoluebam.	tunc exoluebam.	τότε ἀπετίννυον. (α τὸν θεόν μου.
אֱלֹהִים אַתָּה יָדַעְתָּ	Deus tu ſcis	Deus tu ſcis	Ὁ θεὸς σὺ ἔγνως (β φαλῆς μου,
לְאִוַּלְתִּי וְאַשְׁמוֹתַי	ſtulticiā meā, & peccata mea	inſipientiā meā, & delicta mea	τὴν ἀφροσύνην μου, καὶ αἱ πλημμέλειαί μου
מִמְּךָ לֹא נִכְחָדוּ׃	a te non ſunt abſcōdita. (te	a te non ſunt abſcondita. (te	ἀπὸ σοῦ οὐκ ἀπεκρύβησαν. (τές σε
אַל יֵבֹשׁוּ בִי קֹוֶיךָ	Nō ɔfūdāt ī me, q expectāt(	Nō erubeſcāt ī me q expectāt(	Μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ὑπομένον(
אֲדֹנָי יְהוִה צְבָאוֹת	Deus, DEVS, exercitus,	domine, domine virtutum.	κύριε, κύριε τῶν δυνάμεων
אַל יִכָּלְמוּ בִי	non confundantur in me,	Non confundantur ſuper me,	μηδὲ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ
מְבַקְשֶׁיךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃	qui querunt te Deus iſrael.	qui querunt te Deus iſrael.	οἱ ζητοῦντές σε ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ.
כִּי עָלֶיךָ נָשָׂאתִי	Quia propter te portaui	Quoniam propter te ſuſtinui	Ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα
חֶרְפָּה כִּסְּתָה כְלִמָּה	opprobriū, operuit confuſio	opprobrium, operuit confuſio	ὀνειδισμόν, ἐκάλυψεν ἐντροπὴ (ωθεὶς
פָנָי׃ מוּזָר הָיִיתִי	faciē meā. Alienus factus ſū	faciē meā. Extraneus factus ſū	τὸ πρόσωπόν μου. Ἀπηλλοτριωμένος ἐγε(
לְאֶחָי וְנָכְרִי לִבְנֵי	frībus meis, & pegrinus filiis	fratribus meis, & pegrinus filiis	τοῖς ἀδελφοῖς μου, καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς
אִמִּי׃ כִּי קִנְאַת	matris mee. Quia zelus	matris mee. Quoniam zelus	τῆς μητρός μου. Ὅτι ὁ ζῆλος
אכ בֵּיתְךָ	domus tue	domus tue	τοῦ οἴκου σου
אֲכָלָתְנִי	comedit me,	comedit me,	κατέφαγέ με,
וְחֶרְפּוֹת חוֹרְפֶיךָ	& opprobria exprbrātiū tibi	& opprobria exprobrantiū tibi	καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε
נָפְלוּ עָלָי׃	ceciderunt ſuper me,	ceciderunt ſuper me.	ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
וָאֶבְכֶּה בַצּוֹם נַפְשִׁי	& fleui in ieiunio aīam meā,	Et operui in ieiunio aīam meā,	Καὶ συνεκάλυψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου
וַתְּהִי לַחֲרָפוֹת לִי׃	& factū eſt ī opprobria mihi.	& factū eſt in opprobrium mihi.	καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμοὺς ἐμοί.
וָאֶתְּנָה לְבוּשִׁי שָׂק	Et poſui veſtimētū mū ſaccū,	Et poſui veſtimētū meū ciliciū,	Καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον,
וָאֱהִי לָהֶם לְמָשָׁל׃	& factus ſum eis in parabolā.	& factus ſum illis in parabolam.	καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.
יָשִׂיחוּ בִי	Contra me loquebantur,	Aduerſum me loquebantur	Κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν
יֹשְׁבֵי שַׁעַר ו	qui ſedebant in porta,	qui ſedebant in porta,	οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις,
שו וּנְגִינוֹת	& cantabant	& in me pſallebant	καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον
שׁוֹתֵי שֵׁכָר׃ וַאֲנִי	bibentes ſiceram. Et ego	bibentes vinum. Ego vero	οἱ πίνοντες οἶνον. Ἐγὼ δὲ
תְפִלָּתִי לְךָ יְהוָה	orationē meā ad te DEVS,	orationē meam ad te domine,	τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε
עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב	tps bñplaciti ē Deo ī mltitu.	tps bñplaciti Deo. In mltitudie	καιρὸς εὐδοκίας. Ὁ θεός, ἐν τῷ πλήθει
חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת	miſericōdie tue exaudi me, ī(	miſericordie tue exaudi me, ī ve(	τοῦ ἐλέους σου ἐπάκουσόν μου, ἐν ἀληθείᾳ
יִשְׁעֶךָ׃ הַצִּילֵנִי	ſalutis tue. Eripe me (ritate	ſalutis tue. Eripe me (ritate	τῆς σωτηρίας σου, σῶσόν με
מִטִּיט וְאַל אֶטְבָּעָה	de luto, & non infigar,	de luto vt non infigar,	ἀπὸ πηλοῦ ἵνα μὴ ἐμπαγῶ.
אִנָּצְלָה מִשֹּׂנְאַי	liberabor ab his q odeſt me,	libera me ab his qui oderūt me	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν μισούντων με,
וּמִמַּעֲמַקֵּי מָיִם׃	& de profundis aquis.	& de profundis aquarum.	καὶ ἐκ τῶν βαθέων τῶν ὑδάτων.
אַל תִּשְׁטְפֵנִי שִׁבֹּלֶת	Non operiat me impetus	Non me demergat tempeſtas	Μή με καταποντισάτω καταιγὶς
מַיִם וְאַל תִּבְלָעֵנִי	aque, & non abſorbeat me	aque, neq abſorbeat me	ὕδατος, μηδὲ καταπιέτω με
מְצוּלָה וְאַל תֶּאְטַר	profundum, & non claudat	profundum, neq vrgeat	βυθός, μηδὲ συσχέτω
עָלַי בְּאֵר פִּיהָ׃	ſuper me puteus os ſuum.	ſuper me puteus os ſuum.	ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

عيناي مما ترجا الهي	עיני מן לאורכא לאלהי :	oculi mei, ꝑpter expectatõnẽ Dei mei.
لان الذا غضين لي ظلما	סגיאו מן סערי רישי	Mltiplicati ſũt pluſq̃ capilli capit; mei
اكثر من شعر راسي اعدايي	סנאי מגן תקפו מקניטי	inimici mei, ſine cã roborati ſũt irrita(
اعتزوا علي وابغضوني	בעלי דבבי סהדי	pſoni inimicitie mee, teſtes(tores mei,
بغير جرم وما لم اغتر	שקרא דלית אנסית על	mendaces, que non rapui ob
سايلوني ❧	סהדותהון הכדין אשלים:	teſtimonium eorum tunc reſtitui.
اللهم انك العالم	אלהא את ידעת	Deus meus tu noſti
بجهلي ولم تخف	לטפשותי וסורחנותי	ignorantiam meam, & peccata mea
عنك خطيتي	מן קדמך לא אתכסיו:	a conſpectu tuo non ſunt abſcondita.
لا يخزا لاجلي راجوك	לא יבהתון בי דסברין	Non erubeſcant in me qui expectant
يا اله الجنود ❧	עלך אלהא	te DEVS
ولا تخيب لاجلي	ולא יכספון בי דתבעין	& non confundantur in me qui querũt
الراغبون اليك يا اله اسرايل	אולפנא מנך אלהא דישראל	eruditionem a te Deus iſrael.
فلاجلك احتملت	ארום אמטולתך סוברית	Quoniam propter te ſuſtinui
عارا غطا الخزي	חיסודא חפת כיסופא אפי:	opꝓbriũ cooperuit verecũdia faciẽ meã.
وجهي صرت اجنبيا	נוכראה איתחשבית לאחי	Extraneus cõputatus ſũ fr̃ibus meis,
من اخوتي وفي بني امي	והיך בר עממין לבני	& veluti filius populorum filiis
غريبا ❧ لان غيرة	עמי : ארום קנאה דבית	populi mei. Quoniam zelus domus
بيتك	מוקדשך גמרת יתי	ſanctitatis tue, vorauit me
اكلتني	וחיסודי רשיעי דמחסדין	& vituperia impiorum qui vituperant
وعار معيرتك	לך כד משבחין טעוותהון	te, cum laudant idola ſua
وقع علي ❧	לאיקרך נפלו עלי :	pro honore tuo, ceciderunt ſuper me.
ذللت نفسي	ובכית בצומא נפשי	Et fleui in ieiunio animam meam
بالصيام فصار لي تقريعا	והות חסידותי לקלנא לי:	& fuit pietas mea in opprobriũ mihi.
جعلت لباسي مسحا	ויהבית תחות כסותי שקא	Et idutus ſum ꝑ veſtibus meis ſaccos,
فصرت لهم مثلا	והוית להון למתלא :	& fui illis ad parabolam.
الجالسون علي	ממללין עלי יתבי תרעא	Loquunť aduerſũ me ſedẽtes ĩ porta,
الابواب اغتابوني	בית קרנתא ומזמרין	in domo anguli, & fui cantillena illorũ
وترنم ❧	ואזלין למשתי חמרא	qui vadunt bibitum ſiceram
شاربوا الخمر عند ذلك	בבית קרקסיהון: ואנא	in domo cauponatia ſua. Et ego
صليت لك يارب	צלותי קדמך יי בעידן	orõnẽ meã corã te DEO, ĩ tp̃e (tis tue
في ساعة اجابة ❧ استجب	רעוא אלהא בסוגעי טובך	bñplaciti, Deus ꝑꝑ multitudinẽ bõita(
لي يا الله بكثرة رحمتك	עני יתי בקושט פורקנך:	rñdebis mihi, ĩ veritate redẽptõis tue.
نجني بكثرة خلاصك سلمني	פצא יתי מן גל	Libera me de
من حمة الطين لئلا انغرس	גלותא דאמתיל לטינא	captiuitate que ſimilis eſt luto,
فيها انقذني من مبغضي	ולא אטמוע אתפצי מן	& nõ ſubmergar, redime me ab (aq̃rũ.
ومن عمق المياه ❧	סנאי דדמין לעומקי מוי:	oſoribus meis, q ſimilãt ꝓfunditates(
فلا تغرقني امواج	לא יגלי יתי מליך תקיף	Non captiuabit me rex fortis,
الما ولا يتبلعني	ולא יתקף למחפי עלי	& non preualeat vt cooperiat
القعر ولا يطبق	יתי שולטן חסין ולא	me potentatus arduus & non
الجب علي فاه	תפתח עלי גהינם פומה	aperiat aduerſum me gehẽna os ſuum.

ענני יהוה כי־טוב	Rñde mihi DEVS qm̃ bona	Exaudi me dñe qm̃ benigna	Εἰσάκουσόν με κε, ὅτι χρηστὸν (μῶν σου
חסדך כרב רחמיך	ē miſicor.tua,ſm̃ mul.miſe(	ē miſicordia tua,ſm̃ multi.mi(	τὸ ἔλεός σου, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρ(
פנה אלי: ואל־	reſpice ad me.Et ne (ra.tua.	reſpice me.Et ne (ſeratōnū tuaꝝ	ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ. Μὴ (παιδός σου,
תסתר פניך מעבדך	abſcōdas faciē tuā a ſuo tuo	auertas faciē tuā a puero tuo,	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ (
כי־צר־לי מהר ענני:	qm̃ tribulor cito rñde mihi.	qm̃ tribulor velocit̃ exaudi me.	ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου,
קרבה אל־נפשי	Appropinqua anime mee	Intende anime mee	πρόσχες τῇ ψυχῇ μου, (θρῶν μου
גאלה למען איבי	& libera eā,pp inimicos m̃os	& libera eā,pp inimicos meos	καὶ λύτρωσαι αὐτήν. Ἕνεκα τῶν ἐχ(
פדני: אתה ידעת	libera me.Tu ſciuiſti (meā,	eripe me.Tu ſcis (ſionē meā,	ῥῦσαί με, σὺ γὰρ γινώσκεις
חרפתי ובשתי	opprobriū meū & ɔfuſionē(	ĩpropiū meū & cōfu( )ſūt oēs	τὸν ὀνειδισμόν μου, καὶ τὴν αἰσχύνην μου,
וכלמתי נגדך כל־	& ignominiā meā,corā te oēs	& ĩuerētiā meā.In ɔſpectu tuo)	καὶ τὴν ἐντροπήν μου. Ἐναντίον σου πάντες
צוררי: חרפה שברה	ĩfeſtatores mei.Opprobrio(	q tribulāt me,ĩppiū expectauit	οἱ θλίβοντές με, ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν
לבי ואנושה	cō meū & egrotaui(ɔtritū ē	cor meum & miſeriā. (nō fuit,	ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν. (ὑπῆρξε,
ואקוה לנוד ואין	& expectaui q ɔtriſtaret & ñ(	Et ſuſtinui q ſil̃ cōtriſtaret &(	Καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ(
ולמנחמים ולא	& qui cōſolaret & nō (fuit,	qui conſolaretur & non	καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ
מצאתי: ויתנו	inueni.Et dederunt	inueni.Et dederunt	εὗρον. Καὶ ἔδωκαν
בברותי ראש	in eſcam meam fel,	in eſcam meam fel,	εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν,
ולצמאי ישקוני	& in ſiti mea potauerūt me	& in ſiti mea potauerunt me	καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με
חמץ: יהי־	aceto.Sit	aceto. Fiat	ὄξος. Γενηθήτω
שלחנם לפניהם	menſa eorum coram eis	menſa eorum coram ipſis	ἡ τράπεζα αὐτῶν, ἐνώπιον αὐτῶν,
לפח ולשלומים	ĩ laqueum,& expectāti pacē	in laqueum,& in retributiones	εἰς παγίδα καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν
למוקש: תחשכנה	ad ſcandalum.Cōtenebrent	& in ſcandalum.Obſcurentur	καὶ εἰς σκάνδαλον. Σκοτισθήτωσαν
עיניהם מראות	oculi eorum ne videant,	oculi eorum ne videant,	οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,
ומתניהם תמיד	& lumbos eorum ſemper	& dorſum eorum ſemper	καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς
המעד: שפך־עליהם	tabefac.Effunde ſup eos (tuī	incurua.Effunde ſuper eos	σύγκαμψον. Ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς
זעמך וחרון אפך	ĩdignatōnē tuā,& ira furor[(	iram tuam,& furor ire tue	τὴν ὀργήν σου, καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου (αὐτ
ישיגם: תהי־טירתם	cōphēdat eos.Fiat hĩta.eoꝝ	cōphēdat eos.Fiat hĩtatio eorū	καταλάβοι αὐτούς. Γενηθήτω ἡ ἔπαυλις(
נשמה באהליהם	deſerta,in tabernaculis eoꝝ	deſerta,& in tabernaculis eorū	ἠρημωμένη, καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν
אל־יהי ישב: כי־	nō ſit qui habitet.Quoniam	nō ſit qui inhabitet.Quoniam	μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν. Ὅτι
אתה אשר־הכית	quem tu percuſſiſti	quem tu percuſſiſti	ὃν σὺ ἐπάταξας,
רדפו ואל־מכאוב	pſecuti ſunt & vt affligerēt,	perſecuti ſunt,& ſup dolorem	αὐτοὶ κατεδίωξαν, καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος
חלליך יספרו:	vulneratos tuos narrabant.	vulnerum eorum addiderunt.	τῶν τραυμάτων μου προσέθηκαν.
תנה־עון על־עונם	Da inīqtatē ſr̃ iniqtatē eoꝝ,	Appōe iniqtatē ſr̃ iniqtatē eoꝝ	Πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τῇ ἀνομίᾳ αὐτῶν,
ואל־יבאו בצדקתך	& nō veniant in iuſticiā tuā.	& non intrent in iuſtitiam tuā.	καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου.
ימחו מספר חיים	Deleantur de libro viuētiū,	Deleantur de libro viuentium,	Ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων,
ועם־צדיקים אל־	& cum iuſtis non	& cum iuſtis non	καὶ μετὰ δικαίων μὴ
יכתבו: ואני עני	ſcribantur.Ego aūt pauper	ſcribantur.Ego ſum pauper	γραφήτωσαν. Πτωχὸς
וכואב ישועתך	& dolens,ſalus tua	& dolens ſalus tua	καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ, ἡ σωτηρία σου
אלהים תשגבני:	Deus ſuſcipiet me.	Deus ſuſcepit me.	ὁ θεός, ἀντιλάβετό μου.
אהללה שם־אלהים	Laudabo nomen Dei	Laudabo nomen Dei	Αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ
בשיר ואגדלנו	in cantico,& magnificabo	cum cantico,& magnificabo	μου μετ' ᾠδῆς, μεγαλυνῶ
בתודה: ותיטב	eū in cōfeſſione.Et placebit	eum in laude.Et placebit	αὐτὸν ἐν αἰνέσει, καὶ ἀρέσει

Reſponde mihi DEVS, quoniã bona	ענני יתי יי ארום טב	استجب مني يارب فان
eſt miſericordia tua, ſic in multitudine(	חסדך הי כסגיעות רחמך	رحمتك ما بغة على بكثرة
verte te ad me. Ne (pietatis tue	אתפני לותי: ולא	رافتك
auferas diuinitatem tuam a ſeruo tuo,	תסלק שכינתך מן עבדך	لا تصرف وجهك عن عبدك
quoniam tribulor feſtina mihi.	ארום עיק לי סרהב עני:	اجبني عاجلا فقد اشتد
Appropinqua anime mee redime illã,	קרב לות נפשי פרוק יתה	حزني انظر الى وخلص
quo non magnificentur patroni	מטול דלא יתרברבון בעלי	نفسي من
inimicitie mee, redime me. Tu noſti	דבבי פרוק יתי: את ידעת	اعدائي لانك عارف
verecundiã meam & confuſionẽ meã,	קלני ובהתי וכסופי	بتعييري وخزيي
& opprobriũ meũ, ĩ cõſpectu tuo ſtãt oẽs	לקובליך קיימין כל	واستحيائي كل الذين
q moleſtant me. Ignominia diſſipauit(	מעיקי: קלנא תברת לבי	يحزنونني بين يديك وعند
& ecce ipſa valida, & expectaui (cor(	והואת תקיפא ואסיכית	ما وصل الى قلبي هم وخوف
preficos luctus & nõ ſubſiſtunt (meũ,	לקבל דמספדין וליתהון	املت من يحزن معي فلم اصب
& prefectos conſolationis & non	ולקבל מנחמין ולא	ومن يعزيني فلم
inueni. Et dederunt in eſcam meam	אשכחית: ויהבו בסעודתי	اجد جعلوا
fel capitum reguli,	מרירת רישי חורמני	في طعامي مرارة ۵
& cum ſitirem, potauerunt me	ולצחותי אשקיין יתי	وعند عطشي سقوني
aceto. Sit menſa eorum	חלא: יהי פתורהון	خلا ۵ فلتكن
quã parauerũt corã me vt comederẽ,	דסדרו קדמי באונסא	مائدتهم امامهم
corã eis in laqueum, & ſacrificia eorum	קדמיהון לתקלא ונכסתהון	فخا ومجازاة
in ſcandalum. Obtenebrentur	לתקלא: יחשכן	وعثرة ۵ لتظلم
oculi eorum ne videre poſſint,	עיניהון מן למחמי	عيونهم فلا يبصرون
& lumbos eorum continue	וחרציהון תדירא	لتكن ظهورهم في كل حين
tremore affice. Effunde ſuper eos	תמעד: שפוך עליהון	منحنية صب عليهم
furorem tuum, & fortitudo furoris tui	רוגזך ותקוף רוגזך	رجزك ولتدركهم شدة
apprehendat eos. Sit habitatio eorum	ידבקינון: תהי משכנתהון	سخطك ۵ ولتكن منازلهم
deſerta & in tabernaculis eorum non	צדיא במשכניהון לא	خرابا ۵ لا يسكن
ſit qui inhabitet. Quoniam	יהי יתיב: ארום	مساكنهم من بعد ما
quem tu vulneraſti	דאנת מחיתא רדפו	لانهم اضطهدوا من
perſecuti ſunt, & in eum qui afflictus	ועמיה דמחיתא דב	ابتليت وزادوا
propter interfectos tuos, obloquũtur.	על קטולך ישתעון:	الجرح وجعا ۵
Adde peccatum ſuper peccatum eorum,	הבה עויא על עויתהון	زدهم اثما على اثمهم
& non merentur intrare in eccleſiã	ולא יזכון למיעל בכנישת	ولا يدخلوا في عدلك ۵
iuſtorum tuorum. Deleantur de libro	צדיקך: יתמחון מספר	يمحون من سفر الاحيا
memorie viuorum, & cum iuſtis	דוכרן חייא ועם צדיקיא	ولا يكتبون مع
non ſcribantur. Et ego pauper	לא יתכתבון: ואנא ענייא	الابرار ۵ مسكين انا
& meſtus, redemptio tua	וכאיבא פורקנך	ووجيع خلاصك
Deus ſuſcipiat me.	אלהא תשזבינני:	يا الله اعانني
Laudabo nomen Dei	אשבח שום אלהא	لامجد اسم الرب
in cantico, & magnificabimus illum	בשירא ונרבניה	بالتسبيح ۵ واعظمه
in confeſſione. Et placebit oratio mea	בתודתא: ותשפר צלותי	بالشكر واكون عبد

ליהוה משור פר	DEO ſuper bouem & tauꝝ,	Deo ſuper vitulum nouellum,	τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον,
פפ מקרן	cornua &	cornua	κέρατα,
רא ומפריס:	vngulas efferentem.	producentem & vngulas.	ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς.
ראו ענוים	Viderunt manſueti	Videant pauperes	Ἰδέτωσαν πτωχοὶ
ישמחו דרשי	& letabuntur, querite	& letentur, querite	καὶ εὐφρανθήτωσαν, ἐκζητήσατε
אלהים ויחי	DEVM & viuet	Deum & viuet	τὸν θεὸν καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ
לבבכם כי שמע אל	cor veſtrũ. Q̃m exaudiuit	aĩa veſtra. Quoniã exaudiuit	ὑμῶν. Ὅτι εἰσήκουσε
אביונים יהוה	pauperes DEVS,	pauperes dominus,	τῶν πενήτων ὁ κύριος, (νωσεν.
ואת אסיריו לא בזה	& vinctos ſuos non deſpexit.	& vinctos ſuos non deſpexit.	καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδέ(
יהללוהו שמים	Laudent eum celi	Laudent illum celi	Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ
ארץ ימים וכל	& terra, mare & omnia	& terra, mare & omnia	καὶ ἡ γῆ, θάλασσα καὶ πάντα
רמש בם כי אלהים	q̃ mouenť in eis. Quia Deus	reptilia in eis. Quoniam Deus	τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ. Ὅτι ὁ θεὸς
יושיע ציון ויבנה	ſaluabit cion & edificabit	ſaluã faciet ſyon, & edificabunť	σώσει τὴν Σιών, καὶ οἰκοδομηθήσονται
ערי יהודה וישבו	ciuitates Iuda, & habitabunt	ciuitates Iude. Et inhabitabũt	αἱ πόλεις τῆς Ἰουδαίας. Καὶ κατοικήσουσιν
שם וירשוה: וזרע	ibi & poſſidebũt eã. Et ſemen	ibi, & hꝛ̃ditate acq̃rẽt eã. Et ſem̃	ἐκεῖ, καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν, καὶ τὸ σπέρ(
עבדיו ינחלוה	ſeruoꝝ eius hereditabit eã,	ſeruorum eius poſſidebit eam,	τῶν δούλων σου καθέξουσιν αὐτήν. (μα
ואהבי שמו	& qui diligunt nomen eius	& qui diligunt nomen eius	Καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου
ישכנו בה:	habitabunt in ea.	habitabunt in ea. (memoratiõe	κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ. (ἀνάμνησιν,
ע למנצח	LXX. Ad victoriã,	LXIX. In finẽ. ps. Dauidi i re(	ξθ'. Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαβὶδ εἰς(
לדוד להזכיר:	Dauidis. Ad recordãdũ.	eo ꝙ ſaluũ fecit eum dominus.	εἰς τὸ σῶσαί με κύριον.
אלהים להצילני:	Deus vt liberes me,	Deus in adiutoriũ meũ intẽde,	Ὁ θεὸς εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες,
יהוה לעזרתי	DEVS vt auxilieris mihi,	domine ad adiuuandum me	κύριε εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι
חושה: יבשו	feſtina. Confundantur	feſtina. Confundantur	σπεῦσον. Αἰσχυνθήτωσαν
ויחפרו מבקשי	& erubeſcant, querentes	& reuereantur qui querunt	καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες (πίσω
נפשי יסגו אחור	aĩam meã, ꝯuertãť retrorſũ	aĩam meã. Auertãť retrorſum	τὴν ψυχήν μου. Ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀ(
ויכלמו חפצי	& erubeſcãt, qui voluẽt mihi	& erubeſcant qui volunt mihi	καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ βουλόμενοί μοι
רעתי: ישובו על	malum. Reuertantur ad	mala. Auertantur ſtatim	κακά. Ἀποστραφήτωσαν παραυτίκα
בש עקב	veſtigium	erubeſcentes,	αἰσχυνόμενοι
בשתם האמרים	confuſionis ſue, qui dicunt	qui dicunt mihi	οἱ λέγοντές μοι
האח האח:	mihi heah heah.	euge euge.	εὖγε εὖγε. (ἐπὶ σοὶ
ישישו וישמחו בך	Gaudeant & letentur in te	Exultent & letentur in te	Ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν(
כל מבקשיך	omnes qui querunt te,	omnes qui querunt te,	πάντες οἱ ζητοῦντές σε
ויאמרו תמיד	& dicant ſemper	& dicant ſemper	ὁ θεός. Καὶ λεγέτωσαν διαπαντός,
יגדל אלהים	magnificetur dominus	magnificetur dominus	μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
אהבי ישועתך:	amatores ſalutis tue.	qui diligunt ſalutare tuum.	οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
ואני עני ואביון	Ego autẽ egenus & pauper	Ego vero egenus & paup ſum	Ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης,
אלהים חושה לי	Deus feſtina mihi. (meus tu	Deus adiuua me. (us es tu,	ὁ θεὸς βοήθησόν μοι,
עזרי ומפלטי אתה	Auxiliũ meũ, & liberator (	Adiutor meus & liberator me(	βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ,
יהוה אל תאחר:	DEVS ne moreris.	domine ne moreris.	κύριε μὴ χρονίσῃς.
		LXX. Pſalmus Dauid filioꝝ	ο'. Τῷ Δαβὶδ ψαλμὸς τῶν υἱῶν
		Ionadab & priorum	Ἰωναδάβ, καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων

الله بارا افضل من عجل	קדם יי מן תור פטים ובחיר	corã Deo, magis q̃ bos pĩguis & electus,
مفكوم خذ يد	דקריב אדם קדמאה	quẽ offerebat Adam primus (nem.
قرون واظلاف	דקדמוי קרנוי לטלפוהי:	cuius cornua ꝓcedebãt vngulas fiſſio(
انظروا ايها المساكين	חמון עינותניא	Viderunt humiles,
وافرحوا اطلبوا	ויחדון תבעי אולפן	& letabuntur querentes doctrinam
الله يحيى	מן קדם אלהא ויחי	a conſpectu DEI, & viuet
نفوسكم فقد	לבכון: ארום מקבל	cor veſtrum. Quoniam ſuſcepit
اجاب الرب	צלותהון דחשיביא יי	orationẽ pauperum ſuorum DEVS,
الفقرا ولم يهن اسراه	ואסירוי לא בסר:	& innocentes ſuos non deſpicit.
لتسبح له السموات	ישבחוניה מלאכי שמיא	Laudent eum angeli celorum,
والارض والبحار وكلما	ויתבי ארעא ימא וכל	& habitatores terre & maris & omnia
فيها	דרחשין בהון: ארום אלהא	reptantia in eis. Quoniam Deus
وكل ما يدب فيها لان الله	יפרוק ציון וישכלל	redimet cion & edificabit
مخلص صهيون ويبني	קרוי יהודה ויתבון	ciuitates Iude, & reuertentur ibi
مدا بن يهودا ويسكنها	תמן ויחסנונה: ובני	& poſſidebunt eam. Et filii
عباده ويرثونها ودريتهم	עבדוי יחסנון יתה	ſeruorum eius hereditabunt eam
يستدون عليها	ורחמי שמיה כד	& qui diligunt nomen eius
ومحبوا اسمه يكونون فيها	בגוה:	habitabunt in illa.
المزمور	לשבחא על ידי דוד	LXX. In laudẽ. Per manũ Dauidis,
التاسع والستون	לאדכרא על צרור לבונתא:	ad memoriam pro faſciculo thuris.
اللهم كن لي معينا	אלהא לשיזבותנא	Deus ad liberandum
انصرني يارب	יי לסיעותנא	nos, DEVS in auxilium noſtrum
عاجلا يخزا	אוחי: יבהתון	eſto ſolicitus. Confundantur
ويخجل الذين يريدون	ויתכנעון תבעי	& vituperentur, querentes
نفسي ويرتدون على	נפשי: יהדרון לאחורא	aĩam meam. Conuertantur retrorſum
اعقابهم ويخسروا الذين	ויכספון רעוין	& erubeſcant, volentes
ارادوا بي سوا اليولي سريعا	בישתי: יהדרון לאחורא	malum meũ. Cõuertentur retrorſum
ولينخزا	מטול דכמנו עלי,	quoniam inſidiati ſunt mihi,
القايلون لي	יתפרעון תד כבהתהון	pudentur iuxta verecundiam ſuam
نعما نعما	דאמרין עלי,	qui dicebant mihi
يفرح بك كل	חדו לנא חדו:	gaudeas gaudeas.
الراغبين اليك	יחדון ויבדצון במימרך	Exultabunt & letabunt in verbo tuo,
يا الله ويقولون في كل حين	כל תבעי אולפן מינך	omnes querentes eruditionem a te,
عظيم هو الله	וימרון תדירא יסגי	& dicent continue, magnificetur
الذين يحبون خلاصك	יקרא דיי רחמי פורקנך:	gloria DEI, diligẽtes redẽptionẽ tuã.
انا فقير بائس	ואנא עניא וחשיכא	Ego autem egenus ſum & pauper,
الله ناصري	אלהא אוחי לי,	Deus adiuua me
انت معيني ومنقذي	סעדי ושיזבותי את	auxilium meum & redemptio mea tu
فلا تؤخر لي يا الهي	הוא יי לא תוחר:	es, Deus ne moreris.

עא	LXXI.	captiuorum.	ἀντίγραφοι τοῖς ἑβραίοις.
בְּךָ־יְהוָה חָסִיתִי	In te DEVS ſperaui	In te domine ſperaui	Ἐπὶ σοὶ κύριε ἤλπισα,
אַל־אֵבוֹשָׁה לְעוֹלָם׃	non confundar in eternum.	non confundar in eternum,	μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.
בְּצִדְקָתְךָ תַּצִּילֵנִי	In iuſtitia tua libera me	In iuſtitia tua libera me	Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με
וּתְפַלְּטֵנִי הַטֵּה־אֵלַי	& erue me, inclina ad me	& eripe me. Inclina ad me	καὶ ἐξελοῦ με. Κλῖνον πρός με
אָזְנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי׃	aurem tuam & ſalua me. (lũ	aurem tuam, & ſalua me.	τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.
הֱיֵה לִי לְצוּר מָעוֹן	Eſto mihi robuſtũ habitacu(	Eſto mihi in Deum protectorẽ	Γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστήν,
לָבוֹא תָּמִיד צִוִּיתָ	vt igrediar iugiter, ꝑcepiſti	& in locũ munitum, vt ſaluum	καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ
לְהוֹשִׁיעֵנִי כִּי־	vt ſaluares me, quia	me facias. Quoniam	σῶσαί με. Ὅτι
סַלְעִי וּמְצוּדָתִי	petra mea & fortitudo mea	firmamẽtũ meũ, & refugiũ meũ	στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου
אָתָּה׃ אֱלֹהַי פַּלְּטֵנִי	es tu. Deus meus erue me	es tu. Deus meus eripe me	εἶ σύ. Ὁ θεός μου ῥῦσαί με
מִיַּד רָשָׁע מִכַּף מְעַוֵּל	de manu ípii, & de manu íniq	de manu pctõris, & de mãu ɔtra	ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ, ἐκ χειρὸς
וְחוֹמֵץ׃ כִּי־אַתָּה	& vim inferẽtis. Quia tu es	legẽ agẽtis & iniqui. Qm̃ tu es	παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος. Ὅτι σὺ εἶ
תִקְוָתִי אֲדֹנָי יְהוִה	expectatio mea, dñe DEVS	patientia mea domine, domine	ἡ ὑπομονή μου κύριε,
מִבְטַחִי מִנְּעוּרָי׃	fiducia mea, ab adoleſcẽtia(	ſpes mea a iuuentute mea.	κύριε ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου.
עָלֶיךָ נִסְמַכְתִּי	Sup te ſuſtẽtatus ſũ (mea.	In te confirmatus ſum	Ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην
מִבֶּטֶן מִמְּעֵי אִמִּי	ex vtero, de vẽtre mřis mee	ex vtero, de ventre matris mee	ἀπὸ γαστρός, ἐκ κοιλίας μητρός μου,
אַתָּה גוֹזִי בְּךָ	tu es erutor meus, in te	tu es protector meus. In te	σύ μου εἶ σκεπαστής. Ἐν σοὶ
תְהִלָּתִי תָמִיד׃	laus mea ſemper.	cantatio mea ſemper,	ἡ ὕμνησίς μου διαπαντός,
כְּמוֹפֵת הָיִיתִי	Quaſi portentũ factus ſum	tanꝗ prodigium factus ſum	ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην
לְרַבִּים וְאַתָּה מַחֲסִי־	multis, & tu ſpes mea	multis, & tu adiutor	τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθός μου
עֹז׃ יִמָּלֵא פִי	fortiſſima. Impleaẽ os meũ	fortis. Repleatur os meum	κραταιός. Πληρωθήτω τὸ στόμα μου
תְּהִלָּתֶךָ כָּל־הַיּוֹם	laude tua, tota die	laude vt cãtẽ gl'iã tuã, tota die	αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, (
תִּפְאַרְתֶּךָ׃ אַל־	gloria tua. Ne (do mea,	magnitudinem tuam. Ne	μεγαλοπρέπειάν σου. Μὴ (ὅλην τὴν ἡμέ(
תַּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת	píícias me in tpe (fortitu(	proiicias me in tempore (mea	ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν (ραν τὴν
זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחִי	ſenectutis, A eũ defecerit(	ſenectutis, cũ defecerit virtus(	γήρως, ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου
אַל־תַּעַזְבֵנִי׃	ne derelinquas me.	ne derelinquas me.	μὴ ἐγκαταλίπῃς με.
כִּי־אָמְרוּ אוֹיְבַי לִי	Quia dixe. inimici mei mihi,	Quia dixerũt inimici mei mihi,	Ὅτι εἶπον οἱ ἐχθροί μου ἐμοί,
וְשֹׁמְרֵי נַפְשִׁי	& q obſeruabãt aĩam meam	& qui cuſtodiebant aĩam meam	καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου
נוֹעֲצוּ יַחְדָּו׃ לֵאמֹר	inierũt piter ɔſiliũ. Dicẽtes	cõſiliũ fecerũt in vnũ. Dicẽtes	ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτό. Λέγοντες,
אֱלֹהִים עֲזָבוֹ רִדְפוּ	Deus dereliqt eũ, pſeqmini	Deus dereliquit eũ pſequimini	ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν, καταδιώξατε
וְתִפְשׂוּהוּ כִּי־אֵין	& cõprehendite eũ, quia nõ	& comprehendite eum, quia nõ	καὶ καταλάβετε αὐτόν, ὅτι οὐκ
מַצִּיל׃ אֱלֹהִים אַל־	eſt qui eruat. Deus ne	eſt qui eripiat. Deus ne	ἔστιν ὁ ῥυόμενος. Ὁ θεός μου, μὴ
תִּרְחַק מִמֶּנִּי אֱלֹהַי	elongeris a me, Deus meus	elongeris a me, Deus meus	μακρύνῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὁ θεός μου, (λοντες
לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃	in auxilium meum feſtina.	in auxilium meum reſpice.	εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες. (διαβάλ
יֵבֹשׁוּ יִכְלוּ שֹׂטְנֵי	Cõfũdant & ɔſumãt adũſarii	Cõfũdãt & deficiãt detrahẽtes	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐν(
נַפְשִׁי יַעֲטוּ חֶרְפָּה	aíe mee, operiant opprobrio	aíe mee, operiantur confuſione	τὴν ψυχήν μου, περιβαλέσθωσαν αἰσχύνην
וּכְלִמָּה מְבַקְשֵׁי	& confuſione, qui querunt	& pudore qui querunt	καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες
רָעָתִי׃ וַאֲנִי תָּמִיד	malũ mihi. Ego autẽ iugiter	mala mihi. Ego autem ſemper	τὰ κακά μοι. Ἐγὼ δὲ διαπαντὸς
אֲיַחֵל וְהוֹסַפְתִּי	expectabo, & multiplicabo	ſperabo, & adiiciam	ἐλπιῶ ἐπὶ σέ, καὶ προσθήσω
עַל־כָּל־תְּהִלָּתֶךָ׃	ſuper omnes, laudem tuam.	ſuper omnem laudem tuam.	ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.

عليك يا رب توكلت	במימרך יי רחיצית	In verbo tuo DEVS confiſus ſum
فلا اخزا ابدا	לא אבהית לעלם׃	non confundar in ſeculum.
نجني بعدلك	בצדקתך פצי יתי	In iuſtitia tua erue me,
وانقذني و اعدل الي	ותשיזבינני אצלי לותי	& libera me, inclina ad me
بسمعك وخلصني	אודנך ופרוק יתי׃	aurem tuam & redime me.
كن لي الها حافظا	הוי לי לטינר עשין	Sis mihi rupes fortis,
وحصنا الجا اليه في كل حين	למיעל תדירא פקדתא	ad refugium iugiter, iuſſiſti
لخلاصي فانت	למפרוק יתי	vt redimeres me, firmitas mea
ملجاي وناصري	תוקפי וכרך חוסני את	& arx refugii mei tu
الهي نجني	אלהי׃ אלהי שיזב יתי מן	Deus. Deus libera me ab
من يد المنافق ومن يد	רשיעא מן ידא דסרחי	impiis, de manu authoris
الشرير الظالم فانت	עולא וחטופי אנוסא׃	iniquitatis & vim inferẽtis. Q̃m tu es
عمادي يا الهي و انت	הוא סברי יי אלהי	ſpes mea, DEVS Deus meus
يا رب رجاي منذ صباي و	חסני מן טליותי׃	ab adoleſcentia mea,
عليك اعتمدت	עלך סמכית ס	Super te confirmatus ſum
من الاحشا ومذ كنت في	מן כרסא ממעיי	ab vtero, de ventre
بطن امي انت هو ناصري ولك	דאמי אנת ספקת במימרך	miſis mee tu extraxiſti me, ĩ verbo tuo
اسبح في كل حين	תושבחתי תדירא׃	laus mea iugiter.
كنت عجبا	היך תימהא הויתי	Sicut ſignum fui
للكثيرين وانت ناصري	לסגיעין ואנת חוסני	plurimis, & tu fiducia mea
ومعيني و الان يمتلي فمي	ועושנא דילי׃ יתמלי	& fortitudo mea. Replebitur
تسبيحا لاسبح في كل يوم	פומי תושבחתך כל יומא	os meum laude tua, tota die
عظم جلالك ومجدك	שבחורתך׃ לא	gloria tua. Ne
لا ترفضني عند	תטליק יתי לעידן	proiicias me in tempore
كبري ولا تخذلني	סיבו כד יפסוק	ſenectutis cum defecerit
عند ذهاب قوتي	חילי לא תשבוק יתי׃	virtus mea ne deſeras me.
فان اعداي ابتهروا علي	ארום אמרו בעלי דבבי	Q̃m dixerunt patroni inimicitie mee
والذين يرصدون نفسي	עלי ביש ונטרי נפשי	adũſũ me malũ, & obſuatores aĩe mee
اشتوروا علي جميعا قايلين	יתמלכו כחדא׃ למימר	conſuluerunt ſimul. Dicũt
قد رفضه الله فاطلبوه	אלהא שבקיה רדופו	Deus dereliquit eum perſequimini
وادركوه فليس	ואחודו יתיה ארום לית	& apprehendite eũm, quoniam non eſt
له ناصر و فلا	דפצי׃ אלהא לא	qui redimat. Deus ne
تبعد عني يا الهي و الهي	תתרחק מיני יי	elongeris a me, DEVS
اعطف علي بعونك	לסעדותי מבע׃	in auxilium meum feſtina.
ليخزوا ويخذل فالبوا	יבהתון ישיצון סטני	Confundẽtur & diſſipabunt aduerſarii
نفسي وليلبس الخزي	נפשי יתעטפון קלנא	anime mee, amicientur ignominia
والعار المريدون	ובסופא תבעי בישתי	& opprobrio querentes
بي الشر و لهذا يكون	בישתי׃ ואנא תדירא	malum meum. Ego autem iugiter
توكلي عليك في كل	אוריך ואוסיף	expectabo, & acceſcam
حين وازيد على تسبيحك	על כל תושבחתך׃	pluſquam omnes laudem tuam.

A. Precatur hoc loco Chriſtus, modo uera ſit temporum ſupputatio, non de ſua ipſius ſenecta & ſenio quod ſentit Hireneus martyr libro quem contra hereſes ſcripſit, uerũ de ſenecta & ſenio corporis ſui, hoc eſt eccleſie, ne i ultimis diebus reiiciatur, iuſta illud ego pro te rogaui Petre ut non deficiat fides tua.

פִּי יְסַפֵּר צִדְקָתֶךָ	Os meũ narrabit iuſtitiã tuã	Os meũ ãnũciabit iuſtitiã tuã,	Τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου,
כָּל הַיּוֹם תְּשׁוּעָתֶךָ	tota die ſalutare tuum,	tota die ſalutare tuum.	ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου.
כִּי לֹא יָדַעְתִּי	quia non cognoui	Quoniam non cognouit	Ὅτι οὐκ ἔγνων
סְפֹרוֹת : אָבוֹא	numerationes. Ingrediar	litteraturam introibo	γραμματείας, εἰσελεύσομαι
בִּגְבֻרוֹת אֲדֹנָי יֱהוִה	in fortitudinem domini Dei	in potentias domini, domine	ἐν δυναστείᾳ κυρίου, κύριε
אַזְכִּיר צִדְקָתְךָ לְבַדֶּךָ	recordabor iuſtitię tuę (tue mea,	mẽorabor iuſtitię tuę (te mea,	μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου
אֱלֹהִים לִמַּדְתַּנִי מִנְּעוּרָי	ſolio. Deo docuiſti me ab ado(	ſolius. Deus docuiſti me a iuuẽtu(	μόνου. Ὁ θεός μου ὁ ἐδίδαξάς με ἐκ νεό(
וְעַד הֵנָּה אַגִּיד	& vſq; nunc annunciabo	& vſq; nunc, pronunciabo	καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἀπαγγελῶ (τητός μου,
נִפְלְאוֹתֶיךָ : וְגַם עַד	mirabilia tua. Inſup & vſq;	mirabilia tua. Et vſq;	τὰ θαυμάσιά σου, καὶ ἕως
זִקְנָה וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים	in ſenectutem & canos, Deus	in ſenectam & ſenium, Deus	γήρως καὶ πρεσβείου. Ὁ θεὸς
אַל תַּעַזְבֵנִי עַד	ne derelinquas me, donec	ne derelinquas me. Donec	μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἕως
אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר	ãnũciẽ brachiũ tuũ gñationi,	annũciẽ brachiũ tuũ, gñationi	ἂν ἀπαγγελῶ τὸν βραχίονά σου τῇ γενεᾷ
לְכָל יָבוֹא גְּבוּרָתֶךָ :	cũctis q̃ venturi ſũt fortitudi(	oĩ que ventura eſt. Potẽtiã tuã	πάσῃ τῇ ἐρχομένῃ. Τὴν δυναστείαν σου
וְצִדְקָתְךָ אֱלֹהִים	Et iuſtitiã tuã Deus (nẽ tuã.	& iuſtitiam tuam Deus	καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ὁ θεὸς
עַד מָרוֹם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ	vſq; i excelſum, quãta feciſti	vſq; in altiſſima que feciſti	ἕως τῶν ὑψίστων. Ἃ ἐποίησάς μοι
גְדֹלוֹת אֱלֹהִים מִי	magnalia, Deus quis	magnalia, Deus quis	μεγαλεῖα, ὁ θεὸς τίς
כָמוֹךָ : אֲשֶׁר הִרְאִיתַנִי	ſilis tibi. Qui oſtẽdiſti nobis	ſimilis tibi. Quãtas oſtẽdiſti mihi	ὅμοιός σοι. Ὅσας ἔδειξάς μοι
צָרוֹת רַבּוֹת וְרָעוֹת	tribulatões plurias & malas,	tribulationes multas & malas,	θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς,
תָּשׁוּב תְּחַיֵּינִי	cõuertes & viuificabis nos,	& conuerſus viuificaſti me,	καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με,
וּמִתְּהֹמוֹת הָאָרֶץ	& de abyſſis terrę (gnificabis	& de abyſſis terre	καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς
תָּשׁוּב תַּעֲלֵנִי : תֶּרֶב	cõuertes & educes nos. Ma(	iterũ reduxiſti me. Multiplicaſti	ἀνήγαγές με. Ἐπλεόνασας
גְּדֻלָּתִי וְתִסֹּב	magnitudinẽ meã & conuerſus	magnificentiã tuã, & cõuerſus	ἐπὶ ἐμὲ τὴν μεγαλωσύνην σου, καὶ ἐπιστρέψας
תְּנַחֲמֵנִי : גַּם אֲנִי	conſolaberis me. Sed & ego	conſolatus es me. Nam & ego	παρεκάλεσάς με. Καὶ γὰρ ἐγὼ
אוֹדְךָ בִכְלִי נֶבֶל	cõfitebor tibi i vaſis pſalterii,	confitebor tibi in vaſis pſalmi	ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύ, ἐν σκ(
אֲמִתְּךָ אֱלֹהָי אֲזַמְּרָה	ueritatẽ tuã Deo meo, cãtabo	veritatem tuam Deus, pſallam	τὴν ἀλήθειάν σου ὁ θεός. Ψαλῶ (εύει ψαλμοῦ
לְךָ בְכִנּוֹר קְדוֹשׁ	tibi in cithara ſancte	tibi in cithara ſanctus	σοι ἐν κιθάρᾳ ὁ ἅγιος
יִשְׂרָאֵל : תְּרַנֵּנָּה	iſrael. Laudabunt	iſrael. Exultabunt	τοῦ Ἰσραήλ. Ἀγαλλιάσονται
שְׂפָתַי כִּי אֲזַמְּרָה	labia mea cum cantauero	labia mea cum cantauero	τὰ χείλη μου ὅταν ψάλω
לָּךְ וְנַפְשִׁי אֲשֶׁר	tibi, & anima mea quam	tibi, & anima mea quam	σοι, καὶ ἡ ψυχή μου ἣν
פָּדִיתָ : גַּם לְשׁוֹנִי	redemiſti. Inſup & lĩgua mea	redemiſti. Sed & lingua mea	ἐλυτρώσω. Ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου
כָּל הַיּוֹם תֶּהְגֶּה	tota die meditabitur	tota die meditabitur	ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει
צִדְקָתֶךָ כִּי בֹשׁוּ כִּי	iuſtitiã tuã, qa cõfuſi ſunt, qa	iuſtitiam tuam, cum confuſi &	τὴν δικαιοσύνην σου. Ὅταν αἰσχυνθῶσι
חָפְרוּ מְבַקְשֵׁי רָעָתִי :	dehoneſtati ſunt, q̃rẽtes ma(	reueriti fuerĩt q̃ q̃rũt mala mihi.	καὶ ἐντραπῶσιν, οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.
עב	LXXII. (lũ meũ.	LXXI. Pſalmus Dauid ĩ	οά. Εἰς Σολομῶν
לִשְׁלֹמֹה	Salomonis. A.	Salomonem.	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ	Deus iudicium tuum	Deus iudicium tuum	Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου
לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ	regi da, & iuſtitiam tuam	regi da, & iuſtitiam tuam	τῷ βασιλεῖ δός, καὶ τὴν δικαιοσύνην σου
לְבֶן מֶלֶךְ : יָדִין	filio regis. Iudicabit (tes tuos	filio regis. Iudicare (tuos	τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως. Κρίνειν (χούς σου
עַמְּךָ בְצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ	ppĺm tuũ i iuſtitia, & paupe(	ppĺm tuũ ĩ iuſtitia, & pauperes(	τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτω(
בְמִשְׁפָּט : יִשְׂאוּ הָרִים	in iudicio. Aſſumẽt montes	in iudicio. Suſcipiant montes	ἐν κρίσει. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη
שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת	pacem populo, & colles	pacem populo, & colles	εἰρήνην τῷ λαῷ, καὶ οἱ βουνοί

Os meum annūciabit iuſtitiam tuam, tota die redemptionem tuam, quoniā neſciui numerum earum. Ingrediar in fortitudinem DEI, Deus recordabor iuſtitię tuę tantummodo, Deus docuiſti me in portentis ab adoleſcētia mea, & vſq; nūc annūciabo mirabilia tua, Et etiam vſq; in ſenectutem & decrepitatē, Deus ne derelinquas me donec annunciem fortitudinem brachii tui generationi, cūctisq; vēturi ſunt virtutē fortitudi(nis tue. Et iuſtitia tua Deus vſq; ad celos excelſos, feciſti enim magnalia, Deus quis ſicut tu. Quí oſtendiſti mihi tribulationes multas & malas, conuertens viuificabis nos, & de abyſſis terre cōuertens aſcēdere facies nos. Multi(plicabis magnificentiam tuam, & reuerſus conſolaberis me. Sed & ego cōfitebor corā te, inſtrumētis muſices & laudatorio, ānūciabo veritatē tuā(laudabo nomē tuū cithara (Deus meus, ſancte iſraelis. Exultabunt labia mea, quod laudes dixerim corā te, & anima mea quam redemiſti. Inſuper lingua mea tota die annunciabit iuſtitiam tuam. quoniam confuſi ſunt, qm̄ vitupati ſūt. querētes malū meū.

LXXII. Per manū Salomonis, dicta prophetice.

Deus ſententiā iudicior; tuorum regi MESSIE da, & iuſtitiam tuam filio Dauidis regis. Iudicabit populum tuū in iuſtitia, & pauperes tuos in ſnīa iudicii. Afferent habitatores mōtium pacem populo domus iſrael,

A. Antiqui hebrei hunc pſalmū de Meſſia cantum intellexe tunc, quod etiam refert .h. Salomon qui tamen a patrum ſententia aberrauit. Verba eius ſunt hec [illegible] idest pizat bar (q. ſnos uertimus placentula frumenti) loquella eſt abundantie & multiplicationis. At qui magiſtri noſtri expoſuerunt ſermonem eſſe placentularum in diebus Meſſie, totūq; pſalmum expoſuerut de diebus Meſſie. Libro quoq; midras tehilim [illegible]

.i. Sermo alius. Iudicia tua regi da. Hic eſt rex Meſſias ſicut dictū eſt. Et odor eius cū timore Dei. Libro ēt ciſr a, ſup illud Deuteronomii. xxxii. Et nō erit cū eo Deus aliēus [illegible]

.i. Sermo alius. Dixit Deus ſanctus & benedictus futurus ſum ego ut conuertam uos in māſuetudinem ſpiritus in mundo iſto. Et non erit cum eo Deus alienus. Quia non erūt in uobis filii Adā exercentes negociationem aliquam ſicut dictū eſt pſalmo .lxxiii. Erit pizat bar idest placentula frumenti in terra in capite mōtiū. Erit pizat bar, quoniā frumenta producēt in diebus Meſſie placentas, ſicut eſt plenitudo uole ſeu palme iſtius, ſequitur. Turgeſcet ſicut libani fructus eius. Quēmā frumenta

בִּצְדָקָה׃ יִשְׁפֹּט עֲנִיֵּי	iuſtitiā. Iudicabit pauperes	iuſtitiam. Iudicabit pauperes	δικαιοσύνῃ. Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς
עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי	populi, ſaluabit filios	populi & ſalues faciet filios	τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει
אֶבְיוֹן וִידַכֵּא	egenorum, & confringet	pauperum, & humiliabit	τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων. Καὶ ταπεινώσει
עוֹשֵׁק׃ יִירָאוּךָ עִם	calūniatorē. Timebūt te cū	calūniatorem. Et pmanebit cū	συκοφάντην, καὶ συμπαραμενεῖ
שֶׁמֶשׁ וְלִפְנֵי	ſole, & ante	ſole & ante	τῷ ἡλίῳ. Καὶ πρὸ τῆς
יָרֵחַ דּוֹר	lunam, generatio (pluuia	lunam, in generatione	σελήνης γενεὰς
דּוֹרִים׃ יֵרֵד כְּמָטָר	generationū. Deſcēdet vt(	& gñatōnē. Deſcēdet ſic pluuia	γενεῶν. Καταβήσεται ὡς ὑετὸς
עַל גֵּז כִּר	ſuper vellus,	in vellus	ἐπὶ πόκον,
כִּרְבִיבִים זַר	vt ſtille	& ſicut ſtillicidia	καὶ ὡσεὶ σταγὼν
זַרְזִיף אָרֶץ׃	irrorantes terram.	ſtillantia ſuper terram.	στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν.
יִפְרַח בְּיָמָיו	Germinabit in diebus eius	Orietur in diebus eius	Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ
צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם	iuſtus & multitudo pacis.	iuſtitia, & abundantia pacis	δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης,
עַד בְּלִי יָרֵחַ׃	donec non ſit luna. (mare,	donec auferatur luna.	ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη. (θαλάσσης
וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד יָם	Et dñabitur a mari vſq ad(	Et dñabit a mari vſq ad mare,	Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως(
וּמִנָּהָר עַד אַפְסֵי	& a flumine vſq ad terminos	& a flumine vſq ad terminos	καὶ ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων (σοῦν)
אָרֶץ׃ לְפָנָיו יִכְרְעוּ	terre. Ante eum procidnet	orbis terraꝝ. Corā illo pcidēt	τῆς οἰκουμένης. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπε(
צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר	ppl'i, & inimici eius puluerē	ethiopes, & inimici eius terrā	αἰθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ, χοῦν
יְלַחֵכוּ׃ מַלְכֵי	lingēt. Reges	lingent. Reges	λείξουσι. Βασιλεῖς
תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים	B. tarſis & inſule	tharſis & inſule	θαρσεῖς καὶ νῆσοι,
מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי	munera offerent, reges	munera offerent, reges.	δῶρα προσοίσουσι, βασιλεῖς
שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר	arabes & ethiopes munus	arabum & ſaba dona	ἀράβων καὶ σαβᾶ, δῶρα
יַקְרִיבוּ׃ וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ	offerent. Et adorabunt eum	adducent. Et adorabunt eum	προσάξουσι. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ,
כָל מְלָכִים כָּל גּוֹיִם	oēs reges, omnes gētes C.	omnes reges, omnes gentes	πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, πάντα τὰ ἔθνη
יַעַבְדוּהוּ׃ כִּי יַצִּיל	ſeruient ei. Quia eruet	ſeruient ei. Quia liberauit	δουλεύσουσιν αὐτῷ. Ὅτι ἐρρύσατο
אֶבְיוֹן מְשַׁוֵּעַ וְעָנִי	pauperē clamantē, & inopē	pauperē a potente, & pauperē	πτωχὸν ἐκ δυνάστου, καὶ πένητα,
וְאֵין עֹזֵר לוֹ׃	cui non eſt adiutor.	cui non erat adiutor.	ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθός.
יָחֹס עַל דַּל וְאֶבְיוֹן	Compatietur inopi & paupi	Parcet pauperi & inopi,	Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος,
וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים	& animas pauperum	& animas pauperum	καὶ ψυχὰς πενήτων
יוֹשִׁיעַ׃ מִתּוֹךְ וּמ	ſaluabit. A fraude	ſaluas faciet. Ex vſuris	σώσει. Ἐκ τόκου (αὐτῶν,
וּמֵחָמָס יִגְאַל נַפְשָׁם	& iniqtate redimet aīas eoꝝ,	& iniquitate redimet aīas eoꝝ,	καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς(
וְיֵיקַר דָּמָם בְּעֵינָיו	& pcioſus erit ſāguis eoꝝ co(	& honorabile nomē eoꝝ corā illo	καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐνώπιον αὐτοῦ
וִיחִי וְיִתֶּן לוֹ	Et viuet & dabit ei (rā ocu(	Et viuet & dabitur ei	Καὶ ζήσεται καὶ δοθήσεται αὐτῷ
מִזְּהַב שְׁבָא וְיִתְפַּלֵּל	de auro ſaba, & orabit(lis eis.	de auro arabie, & adorabunt	ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς ἀραβίας, καὶ προσεύξονται
בַּעֲדוֹ תָמִיד כָּל	pro eo iugiter tota	de ipſo ſemper, tota	περὶ αὐτοῦ διαπαντός. Ὅλην τὴν ἡμέραν
הַיּוֹם יְבָרֲכֶנְהוּ׃	die benedicet ei.	die benedicent ei.	εὐλογήσουσιν αὐτόν,
יְהִי פִסַּת בַּר	D Erit placētula frumenti,	Erit firmamentum	ἔσται στήριγμα
בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים	in terra in capite montium	in terra in ſummis montium,	ἐν τῇ γῇ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν ὀρέων.
יִרְעַשׁ כַּלְּבָנוֹן	turgeſcet ſicut libani	ſuper extolletur ſuper libanum	Ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν λίβανον
פִּרְיוֹ וְיָצִיצוּ מ	fructus eius & pullulabunt	fructus eius, & florebunt	ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσουσιν
מֵעִיר כְּעֵשֶׂב הָאָרֶץ׃	de ciuitate ſicut herba terre	de ciuitate ſicut fenum terre.	ἐκ πόλεως, ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς. (αἰῶνας,
יְהִי שְׁמוֹ לְעוֹלָם	Erit nomen eius in eternū	Sit nomē eius bñdictū ī ſecula,	Ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς(

عدلا و يحكم لمساكين	בְּזָכוּתָא יְדִין עַנְיֵי	& colles iuſtitiam. Iudicabit pauperes
الشعب بعدل ويخلص بني	עַמָּא יִפְרוֹק לִבְנֵי	populi, redimet filios
المساكين ويذل	חֲשׁוֹכַיָּא וְיִמְאַךְ גַּבְרָא	miſerorum & humiliabit virum
الباغي ويدوم مع	טְלוֹמָא: יִדַּחֲלוּן מִינָךְ עִם	raptorem. Timebunt a te cum
الشمس وهو قبل	מֵיפַק שִׁמְשָׁא וִיצַלּוֹן קֳדָמָךְ	ortu ſolis, orabunt coram te
القمر باجيال	קֳדָם מֵיפַק סִיהֲרָא לְדָר	a lumine lunæ a generationibus
الاجيال ينزل مثل المطر	דָּרִין: יֵחוֹת הֵיךְ מִטְרָא	i generationes. Deſcẽdet ſicut pluuia
على الصوف	דְּרַעֲוָא עַל עִסְבָּא דְּגַזָּא	beneplaciti, ſuper herbam q̃ roſerunt
وكالقطر	סַרְגּוֹבָא הֵיךְ רְסִיסֵי	locuſte, ſicut ſtille
اذا هبط على الارض	מַלְקוֹשָׁא דְּטָפַן עַל אַרְעָא:	ſerotine ſtillantes ſuper terram.
ويشرق في ايامه	יִסְגּוּן בְּיוֹמוֹהִי צַדִּיקַיָּא	Multiplicabuntur in diebus eius iuſti
العدل وتكثر السلامة	וְיִסְגֵּי שְׁלָמָא עַד	& abundabit pax, donec
حتى يفنى القمر بالنقص	דְּיִשְׁתֵּיצוּן פָּלְחֵי סִיהֲרָא:	deſtruantur ſerui lunę.
ويملك من البحر الى البحر	וְיִשְׁלוֹט מִסְטַר יַמָּא רַבָּא	Et dominabiť ab angulo maris magni,
ومن الانهار الى اقاصي	לִסְטַר יַמָּא רַבָּא וּמִן פְּרָת	ad ãgulũ maris magni, & ab euphrate
الارض يجثوا	עַד סְיָפֵי אַרְעָא: קֳדָמוֹהִי יִגְחֲנוּן	ad fines terre, Corã illo humiliabũtur
النجابين بديه وجميع	אִפַּרְכִין וּבַעֲלֵי דְּבָבֵיהּ	proceres, & patroni inimicitie eius
اعدايه يلحسون التراب ملوك	עַפְרָא יְלַחֲכוּן: מַלְכֵי	puluerem lingent. Reges
ترسيس والجزاير	טַרְסוּס וְנִסֵּי יַמָּא רַבָּא	tarſis & inſule magni maris
يقبلون اليه بالهدايا ملوك	דְאוֹקְיָנוֹס תִּקְרוּבְתָּא	occeani, munera
العرب وسبا يقدمون اليه	יְתִיבוּן מַלְכֵי שְׁבָא	adducent reges ſeba
وتسجد له جميع الغرباء بين	וּסְבָא דוֹרוֹן קוּרְבָּן יְקָרְבוּן:	& ceba dona offerent, Et adorabunt
ملوك الارض وجميع الامم	לֵיהּ כָּל מַלְכַיָּא כָּל עַמְמַיָּא	eum omnes reges, omnes populi
تتعبد له لانه ينجي	יִשְׁתַּעְבְּדוּן לֵיהּ: אֲרוּם יְפַצֵּי	ſubditi erunt ei. Quoniam liberabit
الضعيف من يد القوي	מִסְכְּנָא דִּמְצַוַּח וְעַנְיָא	miſerum qui implorat miſericordiam
والبايس الذي لا ناصر له	וְלֵית סָמִיךְ לֵיהּ:	& pauperem cui non eſt adiutor.
بتراف على المسكين	יְחוּס עַל מִסְכְּנַיָּא	Miſerebitur miſero
والضعيف ويخلص انفس	וְחַשּׁוֹכַיָּא וְנַפְשָׁת חַשּׁוֹכַיָּא	& inopi, & animas inopum
المساكين ومن الزنا و	יִפְרוֹק: מִן שִׁקְרָא	redimet. A fraude
الظلم ينقذ ارواحهم	וּמֵחֲטוֹפִין יִפְרוֹק נַפְשָׁתְהוֹן	& furtis, liberabit animas eorum,
اسمه كريم لديهم	וִיהֵי יַקִּיר אַדְמְהוֹן קֳדָמוֹהִי	& erit honorificus ſãguis eo୧ corã eo.
يحيا ويعطى	וְיֵחֵי וְיִתְיְהֵיב לֵיהּ	Et viuet & dabitur ei
من ذهب ارابيا ولاجله	מִדְּהַב דְּאַיְתִיוּן לֵיהּ מִשְּׁבָא	de auro, quod affetent ei de ſeba
يصلون في كل	וִיצַלֵּי עֲלוֹהִי תְּדִירָא	& orabit pro eo continue
حين ويبارك النهار كله	כָּל יוֹמָא יְבָרְכִנֵּיהּ:	omni die benedicet illi.
يكون عمدة	יְהֵי סְעִיד לַחְמָא	Erit ſubſtantificus panis
في الارض وعلى رؤس الجبال	בְּאַרְעָא בְּרֵישׁ טוּרַיָּא	in terra, in capite montium,
تعلو ثمرته اكثر من	יַרְגִּישׁ הֵיךְ לִבְנָן אִיבֵּיהּ	concutietur ſicut libani fructus eius
شجر لبنان ويزهر لاهل	וְיִנְצוּן מִקַּרְתָּא יְרוּשְׁלֶם	& germinabunt de ciuitate Ieruſalem
المدينة كعشب الارض ويكون	הֵיךְ עִסְבָּא דְאַרְעָא:	ſicut herba terre.
اسمه الى الابد	יְהֵי שְׁמֵיהּ מִדְכַּר לְעָלַם	Erit nomen eius memorabile ſemper,

cõfricabunt ſe inuicẽ, & deiicient ſimilã ſuã in terrã, & tu ueniens accipies inde plenitudinem uole ſeu palme iſtius ẽ refectiões tuã Ex commentariis R. moſſe hadarſan לא פרי עץ כי דתיב בשבע שמה לא ישום אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק ומי הוא מלך צדיק ומושיע המשיח של העת מה דכך יבא רך צדיק ונושע שנ׳ הרמא ותמרים של ימי פסת בר בארץ ולא שכתוב והוא כהן לאל עליון Alius ſer mo Malchicedec hoc eſt ac ſi dixerit ſcriptura q̃ dictũ eſt ps. cx. Iurauit dñs & nõ penitebit eũ tu es ſacerdos in eternũ ẽm uerbum Malchicedec. Et quis eſt iſte. Iſte eſt rex iuſtus & ſaluator rex Meſſias. Sicut dictum eſt Zach. ix. Ecce rex tuus uenit tibi iuſtus & ſaluator. Et q̃d docet dicẽdũ, protulit panem & uinũ: quaſi dicat, erit placentula tritici in terra & hoc eſt q̃d ſcriptũ eſt. Et ipſe ſacerdos Deo altiſſimo.

B. Tarſis, ut aliqui opinantur cilicie ciuitas, ut alii Cartago, ut alii India, ut alii mare,

C. Ex cõmentariis R. moſſe hadarſan.

דרש ר׳ פנחס הדרשן לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים יראה שבט שיהיה גבר באחיו וש בספלות בידו כאי זה שהוא מלך על החיות כי גב יקרה לו בסקרא הארי שיכבול הרביצה כי עם כל נתו הוא כורע ורובץ ואין לו כח לעמוד על עמדו ובמשותו גם הוא יכרע ויפול תחת פשתו ויסבב גדולתו וישתעבד ביד מלכי אמות העולם ואמר ומי יקים גו עלות הגלות ושרוף שנמסרה הבריאה ושתים ותלך כדי שאמרו הגויים צוחם המגידים ומי יקימנו ויהיה תמו שאמר הנביא מי יקום יעקב כי קטן הוא נשאת עד ארמת אין מקים ולזה אמר שבט ולא אמר מלך בינלו וידוע והגיע שהוא יעמדו מלכותים תמיד עד כי יבא שילה והיא חבן והקטן העתיד להיות

לִפְנֵי־שֶׁמֶשׁ יִנּוֹן	ante ſolem filius E.	ante ſolem permanet	πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ (αὐτοῦ
שְׁמוֹ וְיִתְבָּרְכוּ־בוֹ	nomē eius. Et bñdicenť ī eo	nomē eius. Et benedicenť ī ipſo	τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν(
כָּל־גּוֹיִם יא	omnes gentes,	omnes tribus terre,	πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς,
יְאַשְּׁרוּהוּ׃	beatificabunt eum.	oēs gentes magnificabunt eū.	πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus	Εὐλογητὸς κύριος
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה	Deus iſrael, qui facit	Deus iſrael qui facit	ὁ θεὸς τοῦ ἰσραήλ, ὁ ποιῶν
נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ׃	mirabilia ſolus.	mirabilia ſolus.	θαυμάσια μόνος. (αὐτοῦ
וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ	Et bñdictū nomē glorie eius	Et bñdictū nom̄ maieſtatis eius	Καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης(
לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא	in ſempiternū & implebitur	In eternum, & replebitur	εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.(
כְבוֹדוֹ אֶת־כֹּל	gloria eius vniuerſa	maieſtate eius omnis	τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα (Καὶ πληρωθήσεται)
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן׃	terra amen & amen.	terra, fiat fiat,	ἡ γῆ, γένοιτο γένοιτο.
כָּלּוּ תְפִלּוֹת	Complete ſunt orationes	Defecerunt hymni	Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι
דָּוִד בֶּן־יִשָׁי׃	Dauidis filii Iſſai.	Dauid filii Ieſſe.	Δαβὶδ υἱοῦ ἰεσσαί.
עג מִזְמוֹר לְאָסָף	LXXIII. Pſalmus Aſaph.	LXXII. Pſalmus Aſaph.	οβ'. ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל	Attamen bonus eſt iſraeli	Quam bonus iſrael	Ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῷ
אֱלֹהִים לְבָרֵי לֵבָב׃	Deus, his q mūdo ſūt corde.	Deus, his qui recto ſunt corde.	ἰσραήλ, τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
וַאֲנִי כִּמְעַט נָטָיוּ	Mei autē pene vacillauerūt	Mei autem pene moti ſunt	Ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ
רַגְלָי כְּאַיִן שֻׁפְּכָה	pedes, pene effuſi ſunt (ſum	pedes pene effuſi ſunt	πόδες, παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη
אֲשֻׁרָי׃ כִּי קִנֵּאתִי	greſſus mei. Quia emulatꝰ(	greſſus mei. Quia zelaui	τὰ διαβήματά μου. Ὅτι ἐζήλωσα
בַּהוֹלְלִים שְׁלוֹם	in ſtultos pacem	ſuper iniquos, pacem	ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις εἰρήνην
רְשָׁעִים אֶרְאֶה׃ כִּי	impiorum videbo. Quoniā	peccatorum videns. Quia	ἁμαρτωλῶν θεωρῶν. Ὅτι
אֵין חר	non ſunt	non eſt	οὐκ ἔστιν
חַרְצֻבּוֹת ל	colligati A.	reſpectus	ἀνάνευσις
לְמוֹתָם	de morte ſua,	morti eorum,	ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν,
וּבָרִיא	& firma	& firmamentum	καὶ στερέωμα
אוּלָם׃ בַּעֲמַל	veſtibula eorum. In labore	in plaga eorum. In labore	ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν. Ἐν κόποις
אֱנוֹשׁ אי	hominum	hominum	ἀνθρώπων
אֵינֵמוֹ וע	non ſunt,	non ſunt,	οὐκ εἰσί,
וְעִם־ א	& cum	& cum	καὶ μετὰ
אָדָם ל	hominibus non	hominibus	ἀνθρώπων
לֹא יְנֻגָּעוּ׃ לָכֵן	vulnerabuntur. Ideo (bie,	non flagellabuntur. Ideo	οὐ μαστιγωθήσονται, διὰ τοῦτο
עֲנָקַתְמוֹ גַאֲוָה	circūdediſti eis torquē ſup(	tenuit eos ſuperbia,	ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία
יַעֲטָף־שִׁית ח	operti ſunt iniquitate	operti ſunt iniquitate	αὐτῶν εἰς τέλος. Περιεβάλοντο ἀδικίαν
חָמָס לָמוֹ׃	& impietate ſua. (culi eorū,	& impietate ſua.	καὶ ἀσέβειαν ἑαυτῶν,
יָצָא מֵחֵלֶב עֵינֵמוֹ	Proceſſerūt a pinguedine o(	Prodiit qſi ex adipe iniqtas eorū	ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν.
עָבְרוּ מַשְׂכִּיּוֹת	ſuperauerunt cogitationes	tranſierunt in affectum	Διῆλθον εἰς διάθεσιν
לֵבָב׃ יָמִיקוּ	cordis. Diſſoluentur	cordis. Cogitauerunt	καρδίας. διενοήθησαν
וִידַבְּרוּ בְרָע עֹשֶׁק	& loquenť ī malū, calūniam	& locuti ſunt nequitiā iniqtatē	καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν
מִמָּרוֹם יְדַבֵּרוּ׃	de excelſo loquentes.	in excelſo locuti ſunt.	εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν.
שַׁתּוּ בַשָּׁמַיִם פ	Poſuerunt in celum	Poſuerunt in celum	Ἔθεντο εἰς οὐρανὸν
פִּיהֶם וּלְשׁוֹנָם	os ſuum, & lingua eorum	os ſuum, & lingua eorum	τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν

A. Aliqui ſic uertendū cēſent, quoniā non eſt nodoſa mors eorū .i. penoſa.

& antequam eſſet ſol preparatum
erat nomen eius & benedicentur
in merito eius omnes populi,
& dicent, bonum illi.
Benedictus DEVS Deus
Deus iſraelis, qui fecit
mirabilia magna ſolus.
Et benedictum nomen glorie eius
in eternum, & replebitur
ſplendore glorie eius omnis
terra amen & amen.
Complete ſunt orationes
Dauidis filii Iſſai.

LXXIII. Laudatoria p manũ Aſaph.
Profecto bonus iſraeli
Deus, ei qui mundo eſt corde.
Mei autem pene moti ſunt
pedes pene vacillauerunt
greſſus mei. Quoniam emulatus ſum
iniquos, in tempore pacis
peccatores videbo. Quoniam
non terrentur
nec conturbantur, propter diem
mortis eorum, efferuntur
cogitatus eorum, & pingue
& forte eſt cor eorum. In labore
virorum laborantium
in lege, non
loquuntur, & cum hominibus
iuſtis qui patiuntur martyria
non vulnerantur. Ideo
circundedit eos ſuperbia,
coronam imponent capiti ſuo
de rapina ſua.
Mutata eſt ob pinguedinẽ figura eoꝝ,
tráſierũt inciſiones ſue q̃ cooperuerũt
cor. Liquefiunt propter pinguedinẽ,
loquuntur vt noceant, & ad violentiã,
de celſitudine cordis ſui loquuntur.
Poſuerunt in ſanctis celorum
os ſuum, & lingue eorum

i. Expoſitio. R. Moſſe hadarſan. Nõ auferet ſceptrũ de Iuda nec ſcriba de pedibus eius donec ueniat ſiloa. MESSIAS & ei aggregabunt populi. Demõſtrat q̃ quis ſit potẽtiſſimus fratrũ ſuoꝝ & ſceptrũ regni ſit in manu eius ueluti leo qui eſt rex cũctoꝝ animaliũ, nihilominus eueniet ei quemadmodum euenit leoni, qui quartanã patit, & quis ſit ualidiſſimus, tamen flectit genua, & proſternitur, nec poteſt conſiſtere in perſona & ſubſtantia ſua. Sic & ipſe genua flectet & cadet ſubtus ſarcinã ſuã, & proſternet magnificẽtia eius, & erit ſeruus in manu regum gentiũ mundi. Et dicit ſcriptura. Et qs ſurgere eũ faciet, nimirum ꝑpter captiuitatem hanc longam, ex qua conſequitur & genuflexio, & proſtratio, in tantum q̃ exclamabunt gentes. Creator eoꝝ carceri occluſit illos, & quis liberabit eos & uiuent. Et quẽadmodũ dictũ eſt a ꝓpheta. Quis ſurgere faciet Iaacob, q̃m minimus ipſe relictus eſt ſuper terram, & nõ eſt qui ſurgere eũ faciat, & ꝓpterea dixit ſceptrũ, & nõ regem, q̃m notum & manifeſtum eſt apud eum, q̃ reges eius non ſunt ſemp permanſuri, ſed ſolum uſq; ueniat ſiloa. MESSIAS q eſt filius paruulus, q erit ei, poſt multos dies, uti expoſuit Anchelos, de ꝓphetia & de paruitate eius, q̃m ia e cui aggregabuntur oẽs gentes & regnabit ſup illas regno iuſtitie & pacis, ſicut ſcriptum eſt,

תִּהֲלַךְ בָּאָרֶץ׃	deambulauit in terra.	tranſiuit in terra.	διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.
לָכֵן יָשׁוּב עַמּוֹ	Propterea ɔuertẽt ppl's eius	Ideo cõuertetur populus meus	Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου
הֲלֹם וּמֵי מָלֵא	hic, B, & plenum aqua	hic, & dies pleni	ἐνταῦθα, καὶ ἡμέραι πλήρεις
יִמָּצוּ לָמוֹ׃	ſugent ipſi.	inuenientur in eis.	εὑρεθήσονται ἐν αὐτοῖς.
וְאָמְרוּ אֵיכָה יָדַע	Et dixerunt quomodo nouit	Et dixerunt quomodo ſcit	Καὶ εἶπον πῶς ἔγνω
אֵל וְיֵשׁ דֵּעָה	Deus, & ſi eſt ſcientia	Deus, & ſi eſt ſcientia	ὁ θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶσις
בְעֶלְיוֹן׃ הִנֵּה־אֵלֶּה	in excelſo. Ecce iſti	in excelſo. Ecce ipſi	ἐν τῷ ὑψίστῳ. Ἰδοὺ οὗτοι
רְשָׁעִים וְשַׁלְוֵי	impii & quieſcentes	peccatores & abundantes	οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦντες
עוֹלָם הִשְׂגּוּ־חָיִל׃	i ſclo, mltiplicauerũt diuitias.	in ſeculo, obtinuerunt diuitias.	εἰς τὸν αἰῶνα, κατέσχον πλούτου.
אַךְ־רִיק זִכִּיתִי	Ergo ne fruſtra mundaui	Et dixi, ergo ſine cã iuſtificaui	Καὶ εἶπα, ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα
לְבָבִי וָאֶרְחַץ	cor meum, & laui	cor meum, & laui (Et fui	τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην
בְּנִקָּיוֹן כַּפָּי׃ וָאֱהִי	i inocẽtia mãus meas. Et fui	inter innocẽtes manus meas.(	ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου. Καὶ ἐγενόμην
נָגוּעַ כָּל־הַיּוֹם	vulneratus tota die,	flagellatus tota die,	μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν,
וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים׃	& icrepatio mea i matutinis	& caſtigatio mea in matutinis.	καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωΐας.
אִם־אָמַרְתִּי	Si dixi	Si dicebam	Εἰ ἔλεγον
אֲסַפְּרָה כְמוֹ הִנֵּה	narrabo ſic ecce (fraudaui.	narrabo ſic, ecce	διηγήσομαι οὕτως, ἰδοὺ
דוֹר בָּנֶיךָ בָגָדְתִּי׃	generationẽ filiorꝫ tuorꝫ de(	nationẽ filiorꝫ tuorꝫ reprobaui.	τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα,
וָאֲחַשְּׁבָה לָדַעַת	Et cogitaui vt ſcirem	Exiſtimabam vt cognoſcerem	καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι
זֹאת עָמָל הִיא	iſtud, labor hoc	hoc labor eſt	Τοῦτο κόπος ἐστὶν
בְעֵינָי׃ עַד־אָבוֹא	in oculis meis. Donec veniã	ante me. Donec intrem	ἐνώπιόν μου, ἕως οὗ εἰσέλθω
אֶל־מִקְדְּשֵׁי־אֵל	ad ſanctuarium Dei,	in ſanctuarium Dei,	εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ
אָבִינָה לְאַחֲרִיתָם׃	intelligam in nouiſſimo eorꝫ.	& intelligam in nouiſſimis eorꝫ.	καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.
אַךְ בַּחֲלָקוֹת תָּשִׁית	Verũtñ in adulatõe poſuiſti	Verũtñ propter dolos poſuiſti	Πλὴν διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν, ἔθου
לָמוֹ הִפַּלְתָּם	eos deieciſti eos	eis, deieciſti eos	αὐτοῖς κακά, κατέβαλες αὐτοὺς
לְמַשּׁוּאוֹת׃ אֵיךְ	ad euaſtationes. Quomodo	dum alleuarentur. Quomodo	ἐν τῷ ἐπαρθῆναι. Πῶς
הָיוּ לְשַׁמָּה כְרָגַע	facti ſũt i deſolationẽ ſubito	facti ſunt in deſolationẽ, ſubito	ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα, (αὐτῶν
סָפוּ תַמּוּ מִן־בַּלָּהוֹת׃	defecerũt cõſũpti ſunt a fre(	defecerũt perierunt pp iniqta(	ἐξέλιπον, ἀπώλοντο, διὰ τὴν ἀνομίαν
כַּחֲלוֹם מ	Quaſi ſomnium (mitibus	Velut ſomnium (tem ſuam.	Ὡσεὶ ἐνύπνιον
מֵהָקִיץ אד	euigilantis,	ſurgentium,	ἐξεγειρομένου,
ני בָּעִיר	domine in ciuitate	domine in ciuitate	κύριε ἐν τῇ πόλει
צַלְמָם תִּב	imaginem eorum	tua imaginẽ ipſorꝫ (matũ eſt	σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν
זֶה׃ כִּי יִתְחַמֵּץ	cõtẽnes. Quia acetoſum ẽ	ad nihilũ rediges. Quia iſlam(	ἐξουδενώσεις. Ὅτι ἐξεκαύθη
לְבָבִי וְכִלְיוֹתַי	cor meum, & renes mei	cor meum, & renes mei	ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροί μου,
אֶשְׁתּוֹנָן׃ וַאֲנִי	acuti. Et ego	cõmutati ſunt, & ad nihilum	ἠλλοιώθησαν. Κἀγὼ ἐξουδενωμένος,
בַעַר וְלֹא אֵדָע	inſipiens & neſcius,	redactus ſum & neſciui.	καὶ οὐκ ἔγνων,
בְּהֵמוֹת הָיִיתִי עִמָּךְ׃	beſtia fui tecum.	Vt iumẽtũ factus ſum apud te,	κτηνώδης ἐγενήθην παρὰ σοί,
וַאֲנִי תָמִיד עִמָּךְ	Et ego ſemper apud te,	& ego ſemper tecum.	κἀγὼ διαπαντὸς μετὰ σοῦ.
אָחַזְתָּ בְּיַד יְמִינִי	apprehẽdiſti manũ dexterã(	Tenuiſti manũ dexterã meam,	Ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου,
בַּעֲצָתְךָ תַנ	In conſilium tuum (meã.	& in voluntate tua	καὶ ἐν τῇ βουλῇ σου
חֵנִי וְאַחַר	deduces me,	deduxiſti me,	ὡδήγησάς με,
וְאַחַר כָּבוֹד	& poſtea in gloria	& cum gloria	καὶ μετὰ δόξης

في الارض السعير	מְעַלְהֲבָא בְּצַדִּיקֵי אַרְעָא׃	inflammant iuſtos terre. pulū DEI,
عند ذلك يرجع شعبي	בְּכֵן תָּאִיבִין עַל עַמֵּיהּ דַּיְיָ	Propterea cōuertuntur aduerſus po(
الى هاهنا ويجدون	וּמַחְיָין בְּפַטִּישִׁין	& feriunt eos malleis,
اياما كاملة	וּדְמָעִין סַגִּיאִין מְמַכְּכִין	& lachrymis multis humiliant
ويقولون كيف علم	לְהוֹן׃ וְאָמְרִין הֵיכְדֵין	eos. Et dicunt quomodo
الله وهل عند العلي	יְדַע אֱלָהָא וְאִית מַדְּעָא	ſcit Deus, quomodo & eſt ſcientia
علم هولا	בְּעִילָּאָה׃ הָא אִינּוּן	in altiſſimo. Ecce ipſi
المنافقون المخصبون	רַשִׁיעַיָּא דְּיָתְבִין בִּשְׁלָיְתָא	impii permanentes in tranquillitate
دايما قد حازوا الغنى	בְּעָלְמָא אַדְבִּיקוּ חֵילָא קְנוֹ	ī mūdo, adepti ſunt ſubſtātiā acq̄ſierūt
الى الابد فقلت عند ذلك	נִכְסִין׃ בְּרַם לִסְרִיקוּתָא	diuitias. Ergo inaniter purificaui
لترددا لا زكيت قلبي	זַכֵּיתִי לִבִּי וְשַׁזְגֵית	cor meum, & laui
وغسلت بالطهارة يدي	בִּבְרִירוּת יְדַי׃ וַהֲוֵית	in munditie manus meas. Et fui
وصرت كالمضروب النهار	מַלְקֵי כָּל יוֹמָא	flagellatus tota die
كله ومدبنا في الغدوات	וּמַכְסְנוּתִי לְצַפְרַיָּא׃	& caſtigatio mea in matutinis.
بالقول ان كنت فعلت	אִין אָמְרֵית	Si dixi
كفعلهم نجاز زيد	אִשְׁתַּעֵי דְּמוּתְהוֹן הָא	narrabo qualitates eorum, ecce
في ذريتك التي ارسلت	עַל דָּר בְּנָךְ אַרְשִׁיעִית׃	ſup generatione filioꝝ tuoꝝ ipſe agā.
لاني عار فانه	וְחַשְׁבֵית לְמִידַע	Et cogitaui vt ſcirem
هذا الامر على	דָּא לֵיעוּתָא הִיא	iſtud, labor hoc
حتى ادخل	בְּעֵינַי׃ עַד זְמַן פּוּרְקָנָא	ī oculis meis. Vſq; ad tēpus redēptiōis
قدس الله	דְּאֵיעוֹל לְמַקְדְּשַׁיָּא	quo veniam ad ſanctuaria
وافهم عواقبهم	אֱלָהָא אֶתְבְּיַן לְסוֹפֵיהוֹן׃	Dei intelligam finem eorum.
علما انك لدعاهم	בְּרַם בְּקִבְלָא שַׁוִּיתִנּוּן	Profecto in obſcuro poſuiſti
قد وضعت لهم سوا وعند	לְהוֹן רְמֵיתִנּוּן	eos, proieciſti eos
رفعتهم صرعتهم والخرب	לְשׁוּחֲוָתָא׃ הֵיכְדֵין	ad foueas. Quomodo
بغتة اسقطتهم بادوا وانحوا	הֲווֹ לְצָדוּ כְּשַׁעְתָּא	facti ſunt in deſolationem in momēto,
لاجل اثمهم مثل رويا	אִשְׁתֵּיצִיאוּ מִן אַתְרְגוּשָׁא׃	vaſtati ſunt a tribulatione.
المستيقظ	הֵיךְ חֶלְמָא מִן גְּבַר רַוֵי	Sicut ſomnium hominis ebrii
الاهم ارذل	דְּמִתְעַר יְיָ לְיוֹם דִּינָא	euigilantis, DEVS (a domo
اشخاصهم في	רַבָּא בְּאִתְּעָרוּתְהוֹן מִן בֵּית	ī die iudicii magni ſurgere eos faciet(
مدينتك	קְבוּרְתָּא בִּרְתְּנָא דְּמוּתְהוֹן	ſepulchri, & fremens imaginem eorū
فقد لهب	תְּבַסֵּר׃ אֲרוּם יִרְגּוּשׁ	ſpernet. Ecenim ſentiet
قلبي ودابتا	לִבִּי וְכוּלְיָתִי בְּעָרִין	cor meum, & renes mei ardentes
كليتاي وانا	כְּאֵישָׁתָא׃ וַאֲנָא	ſicut ignis. Et ego
مرذول ولم اشعر	שַׁטְיָא וְלָא יָדַע הֵיךְ	ſtultus & neſcius, quaſi
صرت كالبهيمة بين يديك	בְּעִירָא אִתְחַשְׁבֵית גַּבָּךְ׃	beſtia reputatus ſum apud te.
وانا في كل حين معك	וַאֲנָא תְּדִירָא עִמָּךְ	Ego autem continue ſum tecum,
اخذت بيدي اليمنى	אַחַדְתָּא בִּידָא יְמִינִי׃	tenuiſti manum dexteram meam.
مشيئتك	בְּמִלְּכָךְ תְּדַבְּרִינַנִי	In conſilio tuo duc me,
تهدني	בְּעָלְמָא הָדֵין וּבָתַר	in hunc mundum, & poſtquam
فلست	שְׁלִים אִיקָרָא דַּאֲמַרְתְּ	compleueris gloriā q̄ dixiſti venturā

Et humiliabuntur ei omnes reges, cuncte gentes ſeruient ei, & poſtea ipſe nemini humiliabitur, imo coram eo procidēt & proſternentur omnes. Et hoc eſt quod ſcriptum eſt. Coram eo humiliabuntur populi ſiue ethiopes & inimici eius puluerem lingent.

D. Quāplures ex noſtris qui hebraicis literis nauauerunt operam, ſcripſerūt, in textu chaldeo huic uerſiculo correſpondente, ſic haberi. Erit ſacrificium frumenti in terra in capite montium eccleſie. Ipſe uero, qui plures textus & quidem antiquos perſcrutatus ſum, nequaquā reperi ſicut illi ſcripſerunt. De quo admonuiſſe lectorem non ab re mihi uiſum eſt.

E. Filius nomē eius, huic īterpretationi hebrei conſentiunt. Et in primis. R. David Chimchi libro radicū.

B. Aduerbium.

N

תִּקָּחֵנִי ׃	ſuſcipies me.	ſuſcepiſti me.	προσελάβου με.
מִי־לִי בַשָּׁמָיִם	Quid mihi in celis,	Quid enim mihi in celo,	Τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ,
וְעִמְּךָ לֹא־חָפַצְתִּי	& tecum non volui in	& a te quid volui ſuper	καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ
בָאָרֶץ ׃ כָּלָה שְׁאֵרִי	terra. Cõſumpta ẽ caro mea	terram. Defecit caro mea	τῆς γῆς. Ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου
וּלְבָבִי צוּר לְבָבִי	& cor meũ, robur cordis mei	& cor meum, Deus cordis mei	καὶ ἡ σάρξ μου, ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου,
וְחֶלְקִי אֱלֹהִים	& pars mea Deus	& pars mea Deus	καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς
לְעוֹלָם ׃ כִּי־הִנֵּה	in eternum. Quia ecce	in eternum. Quia ecce	εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι ἰδοὺ
רְחֵקֶיךָ יֹאבֵדוּ	qui propellunt te peribunt	qui elongant ſe a te peribunt,	οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται,
הִצְמַתָּה כָּל־זוֹנֶה	perdidiſti oẽm fornicantem	perdidiſti omnes qui fornicãtur	ἐξωλόθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα
מִמֶּךָּ ׃ וַאֲנִי קִרֲבַת	abs te. Mihi aũt appropinq̃re	abs te. Mihi autem adherere	ἀπὸ σοῦ. Ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι
אֱלֹהִים לִי־טוֹב	Deo bonum eſt,	Deo bonum eſt,	τῷ θεῷ, ἀγαθόν ἐστι,
שַׁתִּי בַּאדֹנָי יְהוִה	ponere in domino DEO	ponere in domino Deo	τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ
מַחְסִי לְסַפֵּר כָּל־	ſpem meam, vt narrem oẽs	ſpem meã. Vt anuunciem oẽs	τὴν ἐλπίδα μου. Τοῦ ἐξαγγεῖλαί με πάσας
מַלְאֲכוֹתֶיךָ ׃	annunciationes tuas.	p̃dicatiões tuas, ĩ portis filie ſyõ	τὰς αἰνέσεις σου, ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγα(
מַשְׂכִּיל לְאָסָף עד	LXXIIII. Intellectus aſapi	LXXIII. In fiñ ẽ itelle. aſaph.	ογ´. Συνέσεως τῷ ἀσάφ. (τρὸς σιών.
לָמָה אֱלֹהִים זָנַחְתָּ	Vt quid Deus dereliquiſti	Vt quid Deus repuliſti	Ἵνα τί ὁ θεὸς ἀπώσω
לָנֶצַח יֶעְשַׁן אַפְּךָ	ĩ ꝑpetuũ, fumauit furor tuus	In finem, iratus eſt furor tuus	εἰς τέλος, ὠργίσθη ὁ θυμός σου
בְּצֹאן מַרְעִיתֶךָ ׃	ĩ oues paſcue tue. (poſſediſti	ſup oues paſcue tue. (poſſediſti	ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου.
זְכֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ	Recõdarẽ ꝯgregatõis tue, q̃(	Memor eſto ꝯgregatõis tue, q̃(	Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου ἧς ἐκτήσω
קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט	ab initio & redemiſti, virgã	ab initio. Redemiſti virgam	ἀπ᾽ ἀρχῆς, ἐλυτρώσω ῥάβδον
נַחֲלָתֶךָ הַר־צִיּוֹן	hereditatis tue, montẽ cion	hereditatis tue, mons ſion	κληρονομίας σου. Ὄρος σιὼν
זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ ׃	hunc in quo habitaſti.	in quo habitaſti in eo.	τοῦτο ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ,
הָרִימָה פְעָמֶיךָ	Leua greſſus tuos	Leua manus tuas	ἔπαρον τὰς χεῖράς σου (Ὅσα
לְמַשֻּׁאוֹת נֶצַח כָּל־	in deſolatiões in ꝑpetuũ, oẽ	in ſuperbias eorũ in finẽ quanta	ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος. (
הֵרַע אוֹיֵב	malũ egit inimicus q̃cs tui,	malignatus eſt inimicus	ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς (σου ἐν τοῖς
בַּקֹּדֶשׁ ׃ שָׁאֲגוּ צֹרְרֶיךָ	ĩ ſãctuario A. Fremuerũt ho(	ĩ ſãcto. Et gl̃ati ſũt q oderũt te,	ἐν τῷ ἁγίῳ σου, καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μι(
בְּקֶרֶב מוֹעֲדֶךָ שָׂמוּ	ĩ medio ſolẽnitatiſ tue poſuerũt	ĩ medio ſolẽnitatiſ tue. Poſuerũt	ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου. Ἔθεντο
אוֹתֹתָם אֹתוֹת ׃	ſigna ſua ſigna.	ſigna ſua ſigna,	τὰ σημεῖα αὐτῶν, σημεῖα,
יִוָּדַע כְּמֵבִיא	Oſtendebatur ac ſi donaret	& nõ cognouerũt ſic ĩ exitu ſup	καὶ οὐκ ἔγνωσαν, ὡς εἰς τὴν ἔξοδον
לְמַעְלָה בִּסְבָךְ־	altiſſimo, in contextu	ſummum. Quaſi in ſylua	ὑπεράνω. Ὡς ἐν δρυμῷ
עֵץ קַרְדֻּמּוֹת ׃	fructicum ſecures.	lignorum ſecuribus	ξύλων, ἀξίναις
וְעַתָּה פִּתּוּחֶיהָ	Et nunc ſculpturas eius	exciderunt ianuas eius	ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς
יַּחַד בְּכַשִּׁיל	pariter, maleis	in idipſum, in ſecuri	ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐν πελέκει
וְכֵילַפּוֹת יַהֲלֹמוּן ׃	& ſecuribus fregerunt.	& aſcia deiecerunt eam.	καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.
שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ	Miſerunt ignem	Incenderunt igni	Ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ
מִקְדָּשֶׁךָ לָאָרֶץ	in ſanctuarium tuũ in terra	ſanctuarium tuum in terra,	τὸ ἁγιαστήριόν σου, εἰς τὴν γῆν
חִלְּלוּ מִשְׁכַּן שְׁמֶךָ ׃	ꝯtaminauerũt taber. noĩs tui.	polluerũt tabernaculũ noĩs tui	ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου.
אָמְרוּ בְלִבָּם נִינָם	Dixerũt ĩ cordibꝰ ſuiſ filii coꝝ	Dixerũt ĩ cõde ſuo cognatio eoꝝ	Εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν αἱ συγγένειαι αὐτῶν
יָחַד שָׂרְפוּ כָל־	ſimul, incenderunt omnes	ſimul, quieſcere faciamus oẽs	ἐπὶ τὸ αὐτό, δεῦτε καὶ καταπαύσωμεν(
מוֹעֲדֵי־אֵל בָּאָרֶץ ׃	ſolẽnitates Dei in terra.	dies feſtos Dei a terra.	τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ τῆς γῆς. (πάσας
אוֹתֹתֵינוּ לֹא	Signa noſtra non	Signa noſtra non	Τὰ σημεῖα ἡμῶν, οὐκ

ſuper me accipies me.
Quis ſimilis tui mihi in celo,
niſi tu,& tecum ſocium non
volui in terra. Conſumptum eſt
corpus meum, cor meum robuſtum
ꝙ diſcernit, cor meũ & pars mea Deus
in eternum. Quia ecce impii
qui elongantur a te peribunt,
perdidiſti omnem apoſtatantem a
timore tuo. Mihi vero appropinquare
Deo bonum,
poſui in DEO fiduciam meam,
vt enarrem iuſtis
omnibus, precepta apoſtolorum tuoꝝ.
LXXIIII. Intel. bonus, ꝑ manũ aſaph.
Quare Deus repuliſti
in perpetuũ, fortificatus eſt furor tuus
in oues paſcue tue.
Recordare ꝯgregatōis tue q̃ acqſiuiſti
ab initio redemiſtiq; ex egypto,
tribus hereditatis tue, montis cion
huiꝯ, ꝙ qeſceẽ fecerꝭ diuinitatẽ tuã i eo
Leua greſſus tuos ad humiliandas
nationes in perpetuum, quoniã omni
vi, ſua malignatus eſt patronus
inimicitie in ſanctuario. Clamauerunt
moleſtatores tui, in medio tẽpoꝝ tuoꝝ
poſuerunt ſigna ſua ſigna.
Contundet malco, ſicut
vir qui leuat manum ſuam in ramis
lignorum, vt incidat ſecuribus.
Et ſic rami eius excidentur
ſimul bipẽni, trũcus aũt qui ĩ medio ẽ
largiens vitam in fruſtra cõminuetur.
Incenderunt igni domum
ſanctuarii tui, ad terram proſtrauerũt
tabernaculũ ĩ quo inuocaẽ nomẽ tuũ.
Dixerunt in corde ſuo filii eorum
ſimul, combuſſerunt patres eorum
omnes feſtiuitates Dei in terra.
Signa noſtra que dederunt nobis

A. *Sunt qui locum iſtum de impio exponant Mahumete quẽ adulteraſſe & temeraſſe euangelium & legẽ Chriſti omnibus manifeſtum eſt. Quibus & ego aſſentio. In Mahumetem uero, & in inſanum eius dogma, abũde ſcripſimus i noſtris ſup apocalypſim ſcholus.*

רָאִינוּ אֵין עוֹד	vidimus non eſt vltra	vidimus iam non eſt	ἴδομεν, οὐκ ἔστιν
נָבִיא וְלֹא אִתָּנוּ	propheta,& non eſt nobiſcũ	propheta,& nos non	ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ
יוֹדֵעַ עַד־מָה ׃	qui ſciat vſquequo. A.	cognoſcet amplius.	γνώσεται ἔτι.
עַד־מָתַי אֱלֹהִים	Vſquequo Deus (phemauit	Vſquequo Deus	Ἕως πότε ὁ θεός,
יְחָרֶף צָר יְנָאֵץ	exꝓbrabit aduerſatius,blaſ(	improperabit inimicus, irritat	ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός, παροξυνεῖ
אוֹיֵב שִׁמְךָ לָנֶצַח ׃	inimicus nomẽ tuũ ĩ ꝑpetuũ.	aduerſarius nomen tuũ in finẽ.	ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος.
לָמָּה תָשִׁיב יָדְךָ	Quare conuertis manũ tuã	Vt quid auertis manum tuam	Ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου
וִימִינְךָ מִקֶּרֶב	& dexteram tuam,in medio	& dexteram tuam,de medio	καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου
חֵיקְךָ כַלֵּה׃ וֵאלֹהִים	ſinu tuo prohibens.Deus	ſinu tuo in finem.Deus	τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος. Ὁ δὲ θεός,
מַלְכִּי מִקֶּדֶם פֹּעֵל	aũt rex meus ab initio,opaẽ	aũt rex noſter añ ſecula opatus	βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος, εἰργάσατο
יְשׁוּעוֹת בְּקֶרֶב	ſalutes in medio	eſt ſalutem in medio	σωτηρίαν ἐν μέσῳ
הָאָרֶץ׃ אַתָּה פוֹרַרְתָּ	terre.Tu diſſipaſti (triuiſti	terre.Tu confirmaſti	τῆς γῆς. Σὺ ἐκραταίωσας (τρίψας
בְעָזְּךָ יָם שִׁבַּרְתָּ	in fortitudine tua mare,cõ(	ĩ virtute tua mare,cõtribulaſti	ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν, σὺ συνέ(
רָאשֵׁי תַנִּינִים	capita draconum	capita draconum	τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων
עַל־הַמָּיִם ׃	in aquis.	in aquis.	ἐπὶ τοῦ ὕδατος.
אַתָּה רִצַּצְתָּ רָאשֵׁי	Tu confregiſti capita	Tu confregiſti capita	Σὺ συνέθλασας τὴν κεφαλὴν
לִוְיָתָן תִּתְּנֶנּוּ	Leniathan,dediſti eum	draconis,dediſti eum	τοῦ δράκοντος, ἔδωκας αὐτὸν
מַאֲכָל	in eſcam	eſcam	βρῶμα
לְעָם לְצִיִּים ׃	populo ethiopum.	populis ethyopum.	λαοῖς τοῖς Αἰθίοψι.
אַתָּה בָקַעְתָּ	Tu dirupiſti	Tu dirupiſti	Σὺ διέρρηξας
מַעְיָן וָנָחַל	fontem & torrentem,	fontes & torrentes,	πηγὰς καὶ χειμάρρους,
אַתָּה הוֹבַשְׁתָּ	tu exiccaſti	tu ſiccaſti	σὺ ἐξήρανας
נַהֲרוֹת	flumina	fluuios	ποταμοὺς
אֵיתָן ׃	fortia.	ethan.	Ἠθάμ.
לְךָ יוֹם אַף־לְךָ	Tua eſt dies,& tua eſt	Tuus eſt dies & tua eſt	Σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν
לָיְלָה אַתָּה הֲכִינוֹתָ	nox,tu ordinaſti	nox,tu fabricatus	ἡ νύξ, σὺ κατηρτίσω
מָאוֹר וָשָׁמֶשׁ׃ אַתָּה	luminaria & ſolem.Tu	es auroram & ſolem.Tu	φαῦσιν καὶ ἥλιον. Σὺ
הִצַּבְתָּ כָּל־גְּבוּלוֹת	ſtatuiſti omnes terminos	feciſti omnes	ἐποίησας πάντα
אֶרֶץ קַיִץ וָחֹרֶף	terre,eſtatẽ & hiemem	terminos terre,eſtatem & ver	τὰ ὅρια τῆς γῆς, θέρος καὶ ἔαρ
אַתָּה יְצַרְתָּם׃ זְכָר	tu plaſmaſti ea.Memento	tu plamaſti ea.Memor eſto	σὺ ἔπλασας αὐτά, μνήσθητι
זֹאת אוֹיֵב חֵרֵף	huius inimicus exprobrauit	huius inimicus improperauit	ταύτης. Ἐχθρὸς ὠνείδισε
יְהוָה וְעַם נָבָל	DEO & populus ingratus	domino,& populus inſipiens	τὸν κύριον, καὶ λαὸς ἄφρων
נִאֲצוּ שְׁמֶךָ׃ אַל	blaſphemauit nomẽ tuũ.Ne	incitauit nomen tuum.Ne	παρώξυνε τὸ ὄνομά σου. Μὴ
תִּתֵּן לְחַיַּת נֶפֶשׁ	tradas beſtie animam	tradas beſtiis animas	παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν
תּוֹרֶךָ	turturis tue,	confitentes tibi,	ἐξομολογουμένην σοι,
חַיַּת עֲנִיֶּיךָ	vite pauperum tuorum	& animas pauperum tuorum	τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου,
אַל־תִּשְׁכַּח לָנֶצַח ׃	ne obliuiſcaris in perpetuũ.	ne obliuiſcaris in finem.	μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.
הַבֵּט לַבְּרִית	Reſpice ad pactum,	Reſpice in teſtamentum tuum,	Ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου,
כִּי מָלְאוּ	quia repleuerunt	quia repleti ſunt	ὅτι ἐπληρώθησαν
מַחֲשַׁכֵּי	obſcurantes	qui obſcurati ſunt	οἱ ἐσκοτισμένοι
אֶרֶץ נְאוֹת	terram,habitationem	terre domibus	τῆς γῆς οἴκων

لننظر علامتنا لا	נביאיא לא חמינא לית	prophete non vidimus,non eſt
نبي لنا	תוב נביא ולית עימנא	amplius propheta,& non eſt nobiſcum
وحكيم ليس معنا	דידע עד אימתי	qui ſciat quouſq.
اللهم حتى متى	עד אימתי אלהי יחסד	Vſquequo Deus improperabit
يعيرنا العدو ويسخط	מעיקא ירחיק בעיל	moleſtator,repellet patronus
المخالف اسمك دايما	דבבא שמך לעלמין:	inimicitie nomẽ tuũ ĩ eternũ. (aũt tuã
لماذا ترد يدك	למא תתיב ידך וימינך	Quare cõuertes manũ tuá,dexterã(
ويمينك من وسط	מן גו אטבא דאפיך שיצי	de medio bõitatis tue extrahe,& cõteẽ
حضنك الى الانقضا والله	עקתך: ואלהי מלכא	q̃ pbẽr moleſtias tibi. At Deo me͛ rex
ملكيا قبل الدهور صانع	די שכינתיה קדישא	cuius diuinitas ſancta
الخلاص في وسط	מלקדמין עביד פורקנא	ab eterno,operatus eſt redemptionem
الدنيا انت حصنت	בגו ארעא: את גזרתא	in medio terre. Tu diuiſiſti
البحر بقوتك وسحقت	בעושנך מי ימא את	in fortitudine tua aquas maris,tu
رووس التنين	תברתא רישי תניניא	contriuiſti capita draconum,
في المياه	ושניקתא מצראי על ימא:	& merſiſti egyptios in mari,
ورضضت راس	את תרעתא רישי גיברי	Tu confregiſti capita procerum
التنين وجعلته	פרעה יהבתנון לתברא	Pharaonis,dediſti eos ad deſtructionẽ
طعاما	לעמא בית ישראל	populo domus iſrael,
لشعب الحبش	וגושמיהון ל[illegible]:	corpora vero eorum draconibus.
فجرت	את בזעתא מעיינא מן	Tu confregiſti fontem de
العيون والاودية	כיפא והוי לנחלין את	rupe,& fuit in flumen,tu
انت جففت	יבשת נחלי ארנונא	ſiccaſti flumina arnon,
انهارا	ומגירת יובקא ודי	& deeurſum eius rapidiſſimum
جارية	וירדנא דהוו תקיפין:	& iordanem inſuper validiorem.
لك النهار ولك	דילך יממא לחוד דילך	Tuus eſt dies & inſuper tua eſt
الليل انت اتقنت	לילא את תקינתא	nox,tu preparaſti
الشمس والقمر	סיהרא ושמשא: את	lunam & ſolem.Tu
اتقنت جميع	קימתא כל תחומי דארעא	ſtatuiſti omnes terminos terre,
حدود الارض خلقت القيظ	קיטא וסיתוא את	eſtatem & hyemem tu
والخريف اذكر	בריתנון: אדכר דא	creaſti.Memento
خليقتك هذه يارب وتعيير	דין דבעיל דבבא מחסד	huius,dominus inimicitie exprobrauit
العدو والشعب الجاهل اسخط	יי ועמא טפשא	DEO,& populus ingratus
اسمك لا تسلم للوحوش نفسا	דרחיקו שמך: לא	proiecit nomen tuum.Ne
عارفة بك	תמסור לעממיא דמתילין	tradas populis ſimilibus
ولا تنس نفوس	לחיות ברא נפשא מאלפי	animalibus ſilueſtribus,aĩas diſcentiũ
فقراك الى الابد	אורייתך חייהון	legem tuam,vitas
انظر يارب الى ميثاقك	דענותניך לא תתנשי לעלמין:	paupeꝝ tuoꝝ ne obliuiſcaris ĩ ppetuũ.
فان اخطاي	אסתכל לקימא דגזרתא	Reſpice ad pactum quod pepigiſti
قد ملوا ديار	לאבהתנא ארום איתמליאו	patribus noſtris,quoniã cõſumati ſunt
الارض ظلما	בניהון חשוכין פריסין	filii eorum,obſcuritas autẽ diſperſa eſt
وظلما لا يرجع المتواضع	על ארעא ואוני אתרא	ſuper terram,& dolus

A. Ex commentariis R. Moſſe hadarſſan

שאל ר׳ נטרונאי מהו
דכתי׳ אותותינו לא ראינו
אין עוד נביא ולא אתנו
יודע עד מה אמר ליה ר׳
אחא זה נאמר על פרושי׳
הדור שלא יאמינו
באותות שיעשה משיח
צדקנו ויאמרו עליו כי
הוא פועל בכשפים
ובשמות הטומאה וכי אותם
האותות לא היו אותם
שהיו נתנבאות על
המשיח ואם היו כי הם
לאחיו יודעים וגם לא היה
להם נביא שיגיד להם
שהיו אמיתיות ולכך היה
רז מן הראוי שיביא ראיות
מאמתות דבריו ואם לא
שיהרגוהו ולזה אמר
הנביא עד מתי אלהים
יחרף צר ינאץ אויב שמך
לנצח לומר שלא יסבול
דברים כאלו

idest. Interrogauit. R. Nattonai quid nã illud eſt ꝙ ſcriptũ eſt. Signa noſtra nõ uidimus, nõ eſt amplius ꝓpheta & nõ eſt nobiſcũ qui ſciat uſquequo Dixit ei. R. Acha. Hoc dictũ eſt de phariſeis, de quoꝝ genere erunt aliqui qui nõ credent ſignis que faciet Meſſias iuſtus noſter, & dicent de illo ꝙ operetur, magica arte & nominibus incantationis, & quod ſigna que ipſe dabat non ſunt ſigna illa, que propheti zauerunt prophete, de Meſſia. Et quod ſi ipſa erant latebat eos, & quod nõ erat inter eos propheta qui poſſet illis ueritatem manifeſtare, quapropter neceſſe illi erat probationem uerborum ſuorũ afferre alioqui ipſi interficerent eũ. Et ideo exclamat propheta. Vſquequo Deus improperabit inimicus, blaſphemabit inimicus nomen tuum ſemper: ac ſi dicat Deo, ꝙ non patiatur ſimilia uerba.

חָמָס אַל־יָשֹׁב דַּךְ	iniqtat͡ꝰ.Ne ſuertať ɔmſuto	iniqtatũ.Ne auertať humilis	ἀνομιῶν. Μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος
נִכְלָם עָנִי וְאֶבְיוֹן	& cõfuſus,egenus & pauper	factus cõfuſus,pauper & inops	κατῃσχυμμένος, πτωχὸς καὶ πένης,
יְהַלְלוּ שְׁמֶךָ׃ קוּמָה	laudabũt nomen tuũ.Surge	laudabunt nomen tuũ.Exurge	αἰνέσουσι τὸ ὄνομά σου. Ἀνάστα,
אֱלֹהִים רִיבָה רִיבֶךָ	Deus iudica cauſam tuam,	Deus iudica cãm tuam, (q̃ ab	ὁ θεὸς δίκασον τὴν δίκην σου,
זְכֹר חֶרְפָּתְךָ מִנִּי־	memento opprobrii tui ab	mẽor eſto ĩproprioꝝ tuoꝝ coꝝ(	μνήσθητι τοῦ ὀνειδισμοῦ σου τοῦ ὑπὸ
נָבָל כָּל־הַיּוֹם׃	ingrato tota die.	inſipiente ſunt tota die.	ἄφρονος ὅλην τὴν ἡμέραν.
אַל־תִּשְׁכַּח קוֹל	Ne obliuiſcaris voces	Ne obliuiſcaris voces	Μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς (σούντων σε,
צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ	tuoꝝ,ſonitꝰ aduſarioꝝ tuoꝝ	inimicoꝝ tuoꝝ, ſupbia eorũ q(	τῶν ἱκετῶν σου, ἡ ὑπερηφανία τῶν μι(
עֹלֶה תָמִיד׃	aſcendit iugiter.	aſcendit ſemper. (te oderunt	ἀνέβη διαπαντός.
לַמְנַצֵּחַ עת	LXXV. Ad victoriã,	LXXIIII. In finem	οδ´. Εἰς τὸ τέλος
אַל־תַּשְׁחֵת מִזְמוֹר	Nõ diſperdas.Pſalmus,	ne diſperdas vel corrũpas	μὴ διαφθείρῃς
לְאָסָף שִׁיר׃	Aſapi Canticum.	Pſalmus cantici Aſaph.	ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ ἀσάφ.
הוֹדִינוּ לְּךָ אֱלֹהִים	Confeſſi ſumus tibi Deus,	Confitebimur tibi Deus	Ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεός,
הוֹדִינוּ וְקָרוֹב	cõfeſſi ſumus ꝓximũ eſt (lia	confitebimur,& inuocamus	ἐξομολογησόμεθά σοι, καὶ ἐπικαλεσόμεθα
שְׁמֶךָ סִפְּרוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ	nom̃ tuũ,narrauerũt mirabi(	nom̃ tuũ.Narrabimus mirabi(	τὸ ὄνομά σου. Διηγήσομαι πάντα τὰ θαυ(
כִּי אֶקַּח מוֹעֵד אֲנִי	tua.Cũ accepo tminũ,ego	cũ accepero tẽpus ego (lia tua,	ὅταν λάβω καιρόν, ἐγὼ (μάσιά σου,
מֵישָׁרִים אֶשְׁפֹּט׃	recta iudicabo.	iuſtitias iudicabo.	εὐθύτητα κρινῶ.
נְמֹגִים אֶרֶץ וְכָל	Diſſoluerũt terra cum oĩbus	Liquefacta eſt terra & omnes	Ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες
יֹשְׁבֶיהָ אָנֹכִי תִכַּנְתִּי	habitatoribꝰ ſuis,ego direxi	q habitant in ea,ego cõfirmaui	οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Ἐγὼ ἐστερέωσα
עַמּוּדֶיהָ סֶּלָה׃	columnas eius in perpetuũ.	columnas eius.	τοὺς στύλους αὐτῆς διάψαλμα.
אָמַרְתִּי לַהוֹלְלִים	Dixi ſtolidis,	Dixi iniquis (tibus	Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι,
אַל־תָּהֹלּוּ וְלָרְשָׁעִים	nolite ſtolide agere,& ĩpiis	nolite iniq agere,& delinquen(	μὴ παρανομεῖτε, καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσι
אַל־תָּרִימוּ קָרֶן׃	nolite exaltare cornu.	nolite exaltare cornu.	μὴ ὑψοῦτε κέρας.
אַל־תָּרִימוּ לַמָּרוֹם	Nolite extollere ĩ excelſum	Nolite extollere in altum	Μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος
קַרְנְכֶם תְּדַבְּרוּ	cornu veſtrum,loquentes	cornu veſtrum,nolite loqui	τὸ κέρας ὑμῶν, καὶ μὴ λαλεῖτε
בְצַוָּאר עָתָק׃ כִּי לֹא	ĩ ceruice veteri.Quia neq;	aduerſus Deũ iniquitatẽ.Quia(	κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν. Ὅτι, οὔτε
מִמּוֹצָא ום	ab oriente,	ab oriente (neq;	ἐξ ἐξόδων,
וּמִמַּעֲרָב ול	neq; ab occidente,	neq; ab occidente	οὔτε ἀπὸ δυσμῶν,
וְלֹא מִמִּדְבַּר	neq; a ſolitudine	neq; a deſertis	οὔτε ἀπὸ ἐρήμων
הָרִים׃ כִּי־אֱלֹהִים	montium.Quoniam Deus	montibus quoniam Deus	ὀρέων, ὅτι ὁ θεὸς
שֹׁפֵט זֶה יַשְׁפִּיל	iudex,hunc humiliabit,	iudex eſt.Hunc humiliat	κριτής ἐστι. Τοῦτον ταπεινοῖ
וְזֶה יָרִים׃ כִּי כוֹס	& hũc exaltabit.Quia calix	& hunc exaltat,quia calix	καὶ τοῦτον ὑψοῖ, ὅτι ποτήριον
בְּיַד־יְהוָה	in manu DEI	in manu domini	ἐν χειρὶ κυρίου,
וְיַיִן חָמַר	& vino mero	vini meri	οἴνου ἀκράτου
מָלֵא מֶסֶךְ	vſq; ad plenum mixtus	plenus mixto.	πλῆρες κεράσματος.
וַיַּגֵּר מִזֶּה	& propinabit ex eo,	Et inclinauit ex hoc in hoc	Καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου, εἰς τοῦτο,
אַךְ־שְׁמָרֶיהָ	verumtamen feces eius	verumtamen fex eius	πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ
יִמְצוּ יִשְׁתּוּ כ	epotabunt,bibentes	non eſt exinanita bibent	οὐκ ἐξεκενώθη. Πίονται
כֹּל רִשְׁעֵי־אָרֶץ׃	omnes impii terre.	omnes peccatores terre.	πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς,
וַאֲנִי אַגִּיד לְעֹלָם	Ego aũt annũciabo ĩ ſeculũ,	Ego autẽ annunciabo i ſeculũ,	ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα,
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃	cantabo deo Iaacob.	cantabo Deo Iacob	ψαλῶ τῷ θεῷ ἰακώβ.

خـــازيا لا سقط يسبح	וחטופין: לא יתוב מסכן	& rapina.Non reuertatur miſer
المسكين والبايس ه قم	מכסף עניא וחשוכא	confuſus,pauper & egenus
يارب وانتقم من الظالمين	ישבחון שמך: קום	laudabunt nomen tuum.Surge
اذكر تعيير السفيه	אלהא נצי מצותך	Deus age cauſam tuam,
لك النهـــار كله	אידכר קלנא דעמך מן	memẽto improperii populi tui,
لا تغفل عـــن صوت	מלכא טפשא כל יומא:	a rege ingrato tota die.
الراغبين اليك كلا	לא תתנשי קל מעיקיך	Ne obliuiſcaris vocis moleſtantiũ te,
يرتفع تعاظم	אתרגישות דקימין	fremitus inſurgentium
شانيك كل حين	לקבלך דסלקא תדירא:	aduerſum te aſcendit iugiter.
	לשבחא בזמן דאמר דוד	LXXV. In laudẽ,ĩ tp̃e quo(
المزمور	לא תחבל ית תושבחתא על	nõ deſtruas, per (dixit Dauid
الرابع والسبعون	ידוי דאסף ושירתא:	manũ Aſaph laudatoria & cãticũ.
نشكرك يا الله	אודינא קדמך יי׳ או	Confeſſi ſumus te DEVM
ونعترف لك وندعوا	אודינו וקריב שכינתך	confeſſi ſumus,admoue diuinitatem
اسمك ونخبر بجميع	שמך אשתעיו פרישותך:	nois tui,& narrabimus mirabilia tua.
عجايبك واني اذا العيد	ארום אקבע זמן דקביע	Cum ſtatuero tempus
اجلا فسوف احكم بالعدل	תריצין אדין:	recta iudicabo.
تذل الارض وجـميع	מתמסמסין ארעא וכל	Liquefit terra & omnis
سكانها انا اثبتـــ	יתבהא אנא אתקינית	habitator eius,ego firmaui
عـــمدها	עמודהא לעלמין:	columnas eius in perpetuum.
قلت للجهـــال	אמרית למתלעבין	Dixi iniquis
لا تسفهوا وللخطاة	לא תתלעבון ולרשיעיא	nolite inique agere.& impiis
لا ترفعوا روو سكم	לא תרמון איקר	nolite extollere cornu.
لا يرتفع الى العلى	לא תרימון למרומא	Non extollatis in excelſum
قرونكم ولا تتكلموا	איקרכון אתון דממללין	gloriam veſtram vos loquentes
على الله ظلما فان	בתוקפא ובגידופא: ארום	ĩ fortitudine & in opprobrio.Q uoniã
خروجه لا من المشرق	לית בר מיני ממדינחא	non eſt alius preter me,ab oriente
ولا من المغرب	עד מערבא ומצפונא	vſq; ad occidentem,a ſeptentrione
ولا من الجبال	בית מדברא ומדרומא	domus deſerte,& ab auſtro
الخربه بل هــو الله	אתר טוריא: ארום אלהא	loca montoſa.Q uoniam Deus
الديان ه يضع من	דיין דקאי דין ימאיך	iudex iuſtus hunc humiliabit,
يشا ويرفع من شا لكاس	ודין זקיף: ארום כס	& hunc exaltabit,Q uoniam calix
بيد الرب	דלוט בידא דיי׳ וחמר	maledictionis in manu Dei,vino
مملوه خـــمرا	עשין מלא מזגת מרירות	puro pleno,tẽperamẽtoq; amaritudĩs,
صرفا يميلهــا	לטלטלא מרתא דרשיעיא	ad tollendam prauitatem impii,
من هـــذا الى هـــذا	מפת דשדי מניה קשין	quod vero proiecit ab illo,durius eſt
وعـــكرها	דין קדמאי פרם דורדיא	iudicio antiquo,feces autem
لا يهراق جـــميع	ומפקיד ... מיצין	& ſpumam ſugent,
خطاة الارض شاربوها	וישתון כל רשיעי ארעא:	& epotabunt omnes impii terre.
انا اجدل الى الابد	ואנא אחוי לעלם ניסיא	Ego autẽ narrabo in eternũ mirabilia,
وامجد اله يعقوب	אשבח לאלהא דיעקב:	laudabo Deum Iaacob.

וְכָל־קַרְנֵי	Et omnia cornua	Et omnia cornua	Καὶ πάντα τὰ κέρατα,
רְשָׁעִים אֲגַדֵּעַ	impiorum abſcindam,	peccatorum confringam,	τῶν ἁμαρτωλῶν συνθλάσω
תְּרוֹמַמְנָה קַרְנוֹת	& exaltabūt cornua iuſti. A	& exaltabuntur cornua iuſti.	καὶ ὑψωθήσεται τὸ κέρας τοῦ δικαίου.
צַדִּיק׃	LXXVI. Advictoriā.	LXXV. In finem	οε. Εἰς τὸ τέλος
עז לַמְנַצֵּחַ בִּנְגִינוֹת	In laudatoriis, Pſalmus,	in carminibus canticum	ἐν ὕμνοις, ψαλμὸς
מִזְמוֹר לְאָסָף שִׁיר	Aſaph, Canticum.	ad aſſyrios. pſ. Aſaph.	τῷ ἀσάφ, ᾠδὴ πρὸς τὸν ἀσσύριον.
נוֹדָע בִּיהוּדָה	Notus eſt in iudea	Notus in iudea	Γνωστὸς ἐν τῇ ἰουδαίᾳ
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל	Deus in iſrael,	Deus, in iſrael	ὁ θεός, ἐν τῷ ἰσραὴλ
גָּדוֹל שְׁמוֹ וַיְהִי	magnū nomen eius. Et fuit	magnū nomē eius. Et factus eſt	μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Καὶ ἐγενήθη
בְשָׁלֵם סֻכּוֹ	ī ſa'ē A. tabernaculū eius,	in pace locus eius,	ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ,
וּמְעוֹנָתוֹ בְצִיּוֹן׃	& habitatio eius in cion.	& habitatio eius in ſyon.	καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν σιών.
ש שָׁמָּה	Ibi	Ibi	Ἐκεῖ
רש שִׁבַּר	confregit	confregit	συνέτριψε
רִשְׁפֵי־קָשֶׁת	aculeos, arcus,	potentias, arcum	τὰ κράτη τῶν τόξων,
ור מָגֵן	ſcutum,	ſcutum	ὅπλον
ום וְחֶרֶב	& gladium,	gladium	καὶ ῥομφαίαν
וּמִלְחָמָה	& bellum,	& bellum.	καὶ πόλεμον.
סֶלָה׃ נָאוֹר	in perpetuum. Illuminatus	Illuminans	Φωτίζεις
אב אַתָּה	tu	tu	σὺ
פת אַדִּיר	& fortis,	mirabiliter	θαυμαστῶς
מֵהַרְרֵי־	pluſq̄ illi, qui ſunt a mōtibus	a montibus	ἀπὸ ὀρέων
נעש טָרֶף׃	rapine,	eternis,	αἰωνίων,
אֶשְׁתּוֹלְלוּ	deturbati ſunt	turbati ſunt	ἐταράχθησαν
אַבִּירֵי לֵב נָמוּ	ſuperbi corde. Errauerunt	oēs īſipiētes corde. Dormierūt	πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὕπνωσαν
שְׁנָתָם וְלֹא־	ſomnium ſuum, & non	ſomnum ſuum, & nihil	ὕπνον αὐτῶν, καὶ οὐχ
מָצְאוּ כָל־אַנְשֵׁי־	inuenerunt omnes viri	Inuenerunt omnes viri	εὗρον οὐδέν, πάντες οἱ ἄνδρες
חַיִל יְדֵיהֶם׃	ſtrenui manus ſuas.	diuitiarum in manibus ſuis.	τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
מִגַּעֲרָתְךָ אֱלֹהֵי	Ab increpatione tua Deus	Ab increpatione tua Deus	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου ὁ θεὸς
יַעֲקֹב נִרְדָּם וְרֶכֶב	Iaacob, ɔſopitus ē & currus	iacob, dormitauerūt q aſcēderūt	ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες
וָסוּס׃ אַתָּה נוֹרָא	& equus. Tu terribilis es,	equos. Tu terribilis es	τοῖς ἵπποις. Σὺ φοβερὸς εἶ,
אַתָּה וּמִי־יַעֲמֹד	& quis ſtabit	& quis reſiſtet	καὶ τίς ἀντιστήσεταί
לְפָנֶיךָ מֵאָז אַפֶּךָ׃	aduerſum te, ex tūc ira tua.	tibi ex tunc ira tua.	σοι, ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου,
מִשָּׁמַיִם הִשְׁמַעְתָּ	De celo annunciaſti	De celo auditum feciſti	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας
דִּין אֶרֶץ יָרְאָה	iudicium, terra timuit	iudicium, terra tremuit	κρίσιν. Γῆ ἐφοβήθη,
וְשָׁקָטָה׃ בְּקוּם	& quieuit. Cum ſurrexerit	& quieuit. Cum exurgeret	καὶ ἡσύχασεν, ἐν τῷ ἀναστῆναι
אל לַמִּשְׁפָּט	ad iudicandum	in iudicium	εἰς κρίσιν
אֱלֹהִים לְהוֹשִׁיעַ	Deus, vt ſaluos faciat	Deus, vt ſaluos faceret	τὸν θεόν, τοῦ σῶσαι
כָּל־עַנְוֵי־אֶרֶץ	omnes mites terre	omnes manſuetos terre.	πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς διάψαλμα.
סֶלָה׃ כִּי־חֲמַת	in perpetuum. Quia ira	Quoniam cogitatio	Ὅτι ἐνθύμιον
חמת אָדָם	hominis	hominis	ἀνθρώπου
ש תּוֹדֶךָּ	confitebitur tibi,	confitebitur tibi,	ἐξομολογήσεταί σοι,

Et oẽm fortitudinẽ celſitudĩs ĩpioꝝ(
euellá eos a fortitudine coꝝ, (ↄfringã,
& exaltabũt fortitudĩes excelſe iuſtoꝝ

LXXVI. In laudem, laudatoriis,
Laudatoria per manum Aſaph.
& canticum.

Notus eſt in domo iuda
Deus, in domo iſraelis
magnũ nomen eius. Et fuit in ieruſalẽ
domus ſanctuarii eius, & habitaculũ(
diuinitatis ſancte eius in cion. (domus
Quando fecit domus iſrael
volũtatẽ eius, habitauit diuinitas eius
inter eos, ibi confregit
ſagittas & arcus populo ſuo,
protector prelii ſcutum
& gladium, & ordines belli deſtruxit
in perpetuum. Timendus tu Deus,
laudatus in domo ſanctuarii tui,
contremiſcent ab aſpectu tuo reges,
habitantes in arcibus montium,
locus domus cõgregatõis ſpolioꝝ coꝝ.
Ablata ſunt ab eis
arma bellica, viri cordati
dormierunt in ſomnis ſuis,
non potuerunt cuncti viri robuſti
capere arma ſua manibus ſuis.
Ab increpatione tua Deus Iaacob
dormierunt, & currus & equites
ſubneruati ſunt. Tu timendus,
& quis ſurget contra te in tempore
ire furoris tui.
De celo audiri feciſti iudicium,
terra nationum timuit, terra
autem iſrael quieuit. Dicunt
iuſti exurget ad iudicium cum
impiis Deus, vt redimat
de manibus eorum, omnes mites
terre in perpetuum. Quare
roboratur furor tuus ſup populũ tuũ,
cõuertentur & cõfitebunt nomẽ tuũ,

A. Exaltabũtur cornua iuſti. Libro midras tehilim ... i. Decem ſunt cornua q̃ dedit Deus ſanctus & benedictus iſraeli. Cornu Abraham ſicut dictum eſt. Iſaie. v. Vinea fuit dilecto meo ĩ cornu filio olei. Cornu Iſaac de quo dictũ eſt. Geñ. xxii. Detentus ĩ denſitate p cornua, & cornu Moſſe de quo dictum eſt. Exo. xxxiiii, Quia cornuta erat cutis faciei eius. Et cornu Ioſeph de quo dictũ eſt. Deute. xxxiii. Et cornua rhinocerotis cornua eius. Cornu pphetie ſicut dictũ eſt. i. R. xx. Et orauit Anna & dixit Exaltatũ eſt cornu meũ. Cornu legis de quo dictũ eſt. Abacuc. xxx. Et cornua de mãu eius ei. Et cornu ſacerdotii de quo dictũ eſt. p̃s. cxi. Cornu eius exaltabitur in gloria. Cornu leuiticũ de quo dictum eſt. i. Para. xxv. Omnes iſti filii Heman ad extollendum cornu. Cornu Ieruſalem ſicut dictũ eſt. p̃s. xxi. A cornibus naricornium exaudiſti me. Et cornu regis Meſſie de quo dictum eſt. i. R. ii. Et exaltabit cornu Meſſie ſui & illud. p̃s. cxxxi. Ibi germinare faciã cor-

שְׁאֵרִית ח	reliquias	& reliquię	καὶ ἐγκατάλειμμα
חֵמֹת תח	irarum	cogitationis	ἐνθυμίου
תַּחְגֹּר : נִדְרוּ	cinges. Vouete	diem feſtum agent tibi. Vouete	ἑορτάσει σοι. Εὔξασθε
וְשַׁלְּמוּ לַיהוָה	& reddite DEO	& reddite domino	καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ
אֱלֹהֵיכֶם כָּל	Deo veſtro, omnes	Deo veſtro omnes	τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες
סְבִיבָיו יוֹבִילוּ	q̄ i circuitu eius ſunt, offerēt	qui in circuitu eius affertis	οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσι
שַׁי לַמּוֹרָא :	dona timendo.	munera. Terribili	δῶρα. Τῷ φοβερῷ
יִבְצֹר רוּחַ	Auferet ſpiritum	& ei qui aufert ſpiritum	καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα
נְגִידִים נוֹרָא	ducum, timendus	principum, terribili	ἀρχόντων, φοβερῷ
לְמַלְכֵי אָרֶץ :	regibus terre.	apud omnes reges terre.	παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.
לַמְנַצֵּחַ עו	LXXVII. Ad victoriā,	LXXVI. In finem	οϛ. Εἰς τὸ τέλος
עַל יְדִיתוּן לְאָסָף	ſup idutū.i.īſtrō muſices,(	per idytum.	ὑπὲρ Ἰδιθοὺμ
מִזְמוֹר : קו	Pſalmus. (Aſapi,	Pſalmus Aſaph.	ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.
קוֹלִי אֶל אֱלֹהִים	Voce mea ad Deum	Voce mea ad dominum	Φωνῇ μου πρὸς κύριον
וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל	clamaui, voce mea ad	clamaui, voce mea ad	ἐκέκραξα, φωνῇ μου πρὸς
אֱלֹהִים וְהַאֲזִין אֵלָי	Deum & intendit mihi.	Deum & intendit mihi.	τὸν θεόν, καὶ προσέσχε μοι.
בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי	In die tribulatiōis mee dñm	In die tribulationis mee Deum	Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν
דָּרָשְׁתִּי יָדִי לַ	exquiſiui. plaga mea	exquiſiui manibus meis	ἐξεζήτησα, ταῖς χερσί μου
לַיְלָה נִגְּרָה וְלֹא	nocte decurrit, & non	nocte contra eum, & non ſum	νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ
תָפוּג מֵאֲנָה	quieſcit, noluit	deceptus. Renuit	ἠπατήθην. Ἀπηνήνατο
הִנָּחֵם נַפְשִׁי :	conſolari anima mea.	conſolari anima mea,	παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου
אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים	Recordabor Dei	memor fui Dei	ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ,
וְאֶהֱמָיָה אָשִׂיחָה	& tumultuabor, loq̄r (ſemp.	& delectatus ſum, & exercitatuſ	καὶ εὐφράνθην. Ἠδολέσχησα (μου
וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה	& extaſim patie̅r ſpūs meus(	ſum & defecit ſpiritus meus.	καὶ ὠλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου, διάψαλ(
אָחַזְתָּ שְׁמֻרוֹת עֵינָי	Apphēdiſti cuſtodias oclor̄(	Anticipauerūt vigilias oclī mei,	Προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου
נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר	ſtupebā & nō loq̄bar (meor̄,	turbatus ſum & nō ſū locutus.	Ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα.
חִשַּׁבְתִּי יָמִים	Recogitabam dies	Cogitaui dies	Διελογισάμην ἡμέρας
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת	antiquos, annos	antiquos, & annos	ἀρχαίας, καὶ ἔτη
עוֹלָמִים : אֶזְכְּרָה	ſeculorum. Recordabar	eternos in mente habui.	αἰώνια ἐμνήσθην
נְגִינָתִי בַּלָּיְלָה	cantus mei in nocte,	Et meditatus ſum nocte	καὶ ἐμελέτησα. Νυκτὸς
עִם לְבָבִי א	cum corde meo	cum corde meo,	μετὰ τῆς καρδίας μου
אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ	loquebar, & ſcopebam	& exercitabar & ſcopebam	ἠδολέσχουν καὶ ἔσκαλλε τὸ
רוּחִי : הַלְעוֹלָמִים	ſpūm meū. Ergo ne i eternū	ſpiritū meū. Nunqd in eternū	πνεῦμά μου. Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας
יִזְנַח אֲדֹנָי וְלֹא	obliuiſcetur dominus, & nō	proiiciet Deus aut non (huc.	ἀπώσεται κύριος, καὶ οὐ
יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד :	apponet vt cōplaceat vltra.	apponet vt cōplacitior ſit ad(	προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι;
הֶאָפֵס לָנֶצַח חַסְדּוֹ	Ergo ne deſecit ppe. miſicio,	Aut in finē miſicordiā ſuā ab(	ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει
גָּמַר אֹמֶר לְדֹר	cōſumatū ē uerbū de gñatōe	a generatione (ſcidet,	Συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς
וָדֹר : הֲשָׁכַח	in gñationē. Nūqd oblitus ē	in generationē. Aut obliuiſcet̄	εἰς γενεάν. Μὴ ἐπιλήσεται
חַנּוֹת אֵל אִם	miſereri Deus, aut	miſereri Deus, aut	τοῦ οἰκτειρῆσαι ὁ θεός. Ἢ
קָפַץ בְּאַף רח	conſtringet in furore	continebit in ira	συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ
רַחֲמָיו סֶלָה :	miſicordias ſuas in ppetuū.	ſua miſericordias ſuas.	τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ. Διάψαλμα.

ويتعيد	ואנת תתוב מן חמתך ברם	& tu conuerteris a furore tuo,verum
لك	על שאר עממיא מאני חנך	aduerſus reliqas populoꝝ armis furor[
انذروا ... لله	תזרז: נדרו נדרין	accingeris. Vouete vota
واوفوا الرب	וישלמון קדם יי אלהכון	& reddite coram DEO Deo veſtro,
جميع ... الاهنا يا	כל דחזרין חזור חזור	omnes qui habitant in circuitu
الحاضرين	למקדשיה ייתון קורבנא	ſanctuarii offerent ſacrificia
قربوا ... امامه	לבית מקדשא בדחלא:	domui ſanctuarii in timore.
ونازع ... للخشي القرابين	יתבר גסות רוחהון	Humiliabit timiditatem ſpiritus
المرهوب ... ارواح السلاطين	דרברבניא אלהא דחילא	principum,Deus timendus
الارض ... عند جميع ملوك	על כל מלכי ארעא:	ſuper omnes reges terre.
	לשבחא	LXXVII. In laudē,Idutū(
المزمور	על ידותון לאסף	inſtrumento,Aſapi (.l.muſices
السادس والسبعون	תושבחתא:	laudatoria.
اعلنت ... بصوتي	קלי קדם אלהא אצלי	Vox mea coram Deo,
ورفعت الى ... الى الرب	ואקבל לותיה קלי קדם	& clamabo ad eum,vox mea coram
ونظر الي ... الله ابتهالي	אלהא ויצית למימרי:	Deo,& precipiet verbum meum.
يوم ... رغبت الى الله في	ביומא דעקתי אולפן מן	In die tribulationis mee eruditionē ab
... بسطت يدي	קדם יי תבעית שרת עלי	aſpectu DEI quiui,Q uieuit ſt ſup me
امامه فزال ... في الليل	רוח נבואת בליליא ילפת	ſpiritus prophetie in nocte ſtillauerūt
وحشيت ... جزعي	עיני דמעתא ולא הפוג	oculi mei lachrymas & non quieſcunt
لنفسي ... لم يكن	סריבת לאתנחמא נפשי:	reſpuit conſolationem anima mea.
الله ... فذكرت	איתדכר אלהא	Recordabor Dei
وعند همي ... فتعزيت	ואתנגיש קדם יי	& fugiam coram DEO
سبقت ... نفسي ... صفرت	ואשתלהי רוחי לעלמין:	laſſatus eſt ſpiritus meus in eternum.
فادركو ... اعدائي ... جميع	אחדתא תיפוקי	Apprehendiſti vigilias
ولم ... جزعت ... امدارسي	דעיני אשתרפית ולא	oculorum meorum,turbatus ſui & nō
الايام ... في ... انطق فكرت	אמליל: מנית יומין טבין	loquebar.Numeraui dies bonos
وتذكرت ... السالفة	דמלקדמין שניא טביא	a principio,annos felicitatis
ما مضى من السنين الازلية	דמן עלמין: איתדכר	a ſeculis.Recordabor
ونلوت في الليل	תושבחתי בליליא עם	laudis mee in nocte cum
بقلبي ... وتفكرت	הרהורי לבבי אמליל	cogitationibus cordis mei loquar,
وفحصت	ויבלוש נסיונא מדעא	& inquiret mirabilia ſcientia
فقلت ... بروحي	רוחי: האיפשר די	ſpiritus mei.Nūquid poſſibile eſt,quod
عسى الرب نسيني الى الابد	לעלמיא ירחק יי ולא	in eternum expellat DEVS,& non
علي ... ولا يعود بالرضى	יוסיף לאתרעאה תוב:	apponat vt complaceat vlterius.
او لعله الى الدهر قد صرف	האיפשר דפסק לעלמין	Nūqd poſſibile eſt,ꝙ amouerit ī ēnū,
جيل ... رحمته او تمم كلمته	טוביה שלים פתגם ביש	ſuā bēignitatē cōpleuerit verbū malū
حنني ... بعد جيل او يكو	על כל דר ודר האיפשר	ſup oēm gñationē & gñationē.Nūqd(
او يمنع ... فلا بر حمني	דאתנשי לחייסא אלהא	ꝙ oblitus ſit miſeri Deus, (poſſibile ē
بسخطه	ואין דסריק בחמתיה מן	& ſi ira percitus eſt,vt non
عني ... رحمته	למנסר רחמוי לעלמין:	incaleſcāt miſericordie eius ī eternū.

nu Dauid.Quādo ueto peccauerant ablata ſunt eis, & data ſunt nationibus ſeculi.Sicut dictū eſt,Dan.vii. Et cornua decem habebat. Aſſimulate ſut enim gentes ſeculi huiuſmodi feris.Et omni tēpore quo cornua nationum huius generis ſeculi ſtabunt, cornua iſrael abſciſſa erunt ſicut dictū eſt.Treno.ii.Confregit in ira furoris oē cornu iſrael.

A. Salem idem quod Ieruſalem,tum ex textu chaldeo,tum authoritate gallici dictionarii,Verum plura de re hac in annotamentis geneſeos,& euangelioꝝ, ubi lectoribus nō ſolū ſcripto ſed etiā pictura urbem ipſam monſtrauimus.

Libro midras tehilim בשעה שהקב״ה עושה חסד עם יהודה כאלו עושה חסד עם כל ישראל שכל ישראל נקראו על שם יהודה. In hora qua Deus ſanctus & benedictus facit miſericordiam cum Iuda, perinde eſt ac ſi miſereatur uniuerſo iſraeli.Omnis ſiquidē iſrael comprehenditur ſiue nominatur nomine tribus Iude.

B. Ex uocabulario galico. אשתורו פורייארש כמו פוריך

ואמר חלותי היא	Et dixi imbecillitas mea eſt,	Et dixi, nunc cepi,	Καὶ εἶπα, νῦν ἠρξάμην. (ὑψίστου,
שנות ימין עליון :	hec ꝯmutatio dexteꝛẽ excelſi	hec mutatio dextere excelſi,	Αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ (
אזכיר מעללי יה כי	Recordabor opatõnũ DEI,	memor ſui operum domini,	ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου.
אזכרה מקדם פלאך	reminiſcẽs ãtiqua mirabilia	qa memor ero ab initio (ĩ oĩbus	Ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς
והגיתי בכל פעלך	tua. Et meditabõ ĩ oĩ ope tuo	mirabiliũ tuoꝝ. Et meditabor(	τῶν θαυμασίων σου, καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι
ובעלילותיך אשיחה:	& ad inuẽtiões tuas loquar.	opibus tuis, & ĩ adiuẽtõibꝰ tuis	τοῖς ἔργοις σου. Καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου
אלהים בקדש	Deus in ſancto	exercebor. Deus in ſancto	ἀδολεσχήσω, ὁ θεὸς ἐν τῷ ἁγίῳ
דרכך מי אל גדול	via tua, qs Deus magnus A	via tua, quis Deus magnus	ἡ ὁδός σου. Τίς θεὸς μέγας
כאלהים אתה האל	vt Deus. Tu es Deus	ſicut Deus noſter tu es Deus	ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ θεὸς
עשה פלא הודעת	faciens mirabilia, oſtendiſti	qui facis mirabilia. Notã feciſti	ὁ ποιῶν θαυμάσια. Ἐγνώρισας
בעמים עזך: גאלת	ĩ pplĩs potẽtiã tuã. Redẽiſti	ĩ populis virtutẽ tuã, redemiſti	ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου, ἐλυτρώσω
בזרוע עמך	brachio populum tuum,	in brachio tuo populum tuum,	ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου,
בני יעקב ויוסף	filios Iaacob, & Ioceph	filios Iacob & Ioſep.	τοὺς υἱοὺς Ἰακὼβ καὶ Ἰωσήφ. διάψαλμα.
סלה : ראוך	in perpetuum. Videntes te	Viderunt te	Εἴδοσάν σε
מים אלהים	aque Deus,	aque Deus	ὕδατα ὁ θεός,
ראוך מים	videntes te aque	viderunt te aque	εἴδοσάν σε ὕδατα,
יחילו אף	timuerunt, &	& timuerunt,	καὶ ἐφοβήθησαν.
ירגזו תהמות :	commote ſunt abyſſi.	& turbate ſunt abyſſi.	Ἐταράχθησαν ἄβυσσοι,
זרמו מים עבות	Excuſſerunt aquas nubila,	Multitudo ſonitus aquarum,	πλῆθος ἤχους ὑδάτων,
קול נתנו שחקים	vocem dederunt celi,	vocem dederunt nubes.	φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι.
אף חצציך	& ſagitte tue (tui	Etenim ſagitte tue	Καὶ γὰρ τὰ βέλη σου
יתהלכו: קול רעמך	diſcurrebãt. Vox tonitrui(	tranſeunt, vox tonitrui tui	διαπορεύονται, φωνὴ τῆς βροντῆς σου
בגלגל האירו	in rota, apparuerunt	in rota. Illuxerunt (cõmota eſt	ἐν τῷ τροχῷ. Ἔφαναν
ברקים תבל רגזה	fulgura tua orbi. Cõcuſſa eſt	coruſcationes tue orbi terre,(	αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ, ἐσαλεύθη
ותרעש הארץ : בים	& cõtremuit terra. In mari	& contremuit terra. In mari	καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ. Ἐν τῇ θα(
דרכך ושביליך	via tua & ſemite tue,	via tua & ſemite tue	αἱ ὁδοί σου, καὶ αἱ τρίβοι σου, (λάσσῃ
במים רבים	in aquis multis	in aquis multis	ἐν ὕδασι πολλοῖς,
ועקבותיך לא	& veſtigia tua non (oues	& veſtigia tua non	καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ
נודעו: נחית כצאן	ſunt agnita. Deduxiſti q̃ſi(	cognoſcentur. Deduxiſti ſic oues	γνωσθήσονται. Ὡδήγησας ὡς πρόβατα
עמך ביד משה	populũ tuũ in manu Moſſe	populum tuum, in manu Moyſi	τὸν λαόν σου, ἐν χειρὶ μωυσῆ
ואהרן :	& Aharon.	& Aaron. (ſima carmĩa Dauid.	καὶ ἀαρών. (ᾄσματα Δαβίδ,
משכיל ע	LXXVIII. Intellectus.	Lxxvii. Harmonię ſacrę ſuauiſ(	οζ΄. Ἁρμονίας ἱερᾶς μελῳδίας(
לאסף ח	Aſaph.	Intellectus Aſaph.	Συνέσεως τῷ ἀσάφ.
האזינה עמי	Aſculta popule mi (ſtrã	Attendite popule meus	Προσέχετε λαός μου
תורתי הטו אזנכם	legẽ meã, iclinate aurẽ ve(	legẽ meã inclinate aurẽ veſtrã	τῷ νόμῳ μου, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν
לאמרי פי: אפתחה	ad verba oris mei. Aperiam	in verba oris mei. Aperiam	εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου. Ἀνοίξω
במשל פי אביעה	in parabola os meũ, loquar	in parabolis os meum, loquar	ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι
חידות מני קדם :	enigmata, q̃ fuerũt ab ãtiq°.	propoſitiones ab initio. (mus	προβλήματα ἀπ᾽ ἀρχῆς.
אשר שמענו ונדעם	Que audiuimus & cogno.	Quãta audiuimus & cognoui(	Ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν
ואבותינו ספרו	& patres noſtri narrauerũt	ea, & patres noſtri narrauerunt	αὐτά, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο
לנו: לא נכחד מבניהם	nob. Nõ abſcõde. a filiis eoꝝ,	nob. Nõ ſũt occltata a filiis eoꝝ	ἡμῖν. Οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν

Et dixi infirmitas mea hec
mutatio potentis dextere
excelſi. Recordabor operum DEI,
quapropter memor ero ab initio
mirabilium tuorum. Meditabor in oībus
operibus tuis optimis,
& in cauſis miraculorum tuorum loqr Deus
ſācte vie tue, Quis Deus magnus ſic(
iſrael. Tu Deus faciens (Deus
miranda, oſtendiſti in populis
fortitudinem tuam. Redemiſti
brachio, vi, inquam brachii tui
populū tuū filios quos genuit Iaacob
& enutriuit Ioseph in ſecula. Viderūt
diuinitatem tuam in mari Deus,
viderunt virtutem tuam in mari,
contremuit populus & inſuper
interturbate ſunt abyſſi.
Effuderunt aquas nubes celorum
vocem dederunt celi, ſed &
valide ſagitte tue diſcurrebant
& accendebantur. Vox tonitrui tui
in rota audita eſt, illuminabant
corruſcationes orbem, infremuit
& commota eſt terra. In mari
rubro vie tue
& ſemite tue in aquis multis,
& veſtigia greſſuum tuorum non
ſunt agnita. Deduxiſti, ſicut oues
populum tuum in manu Moſſe
& Aharon.

LXXVIII. Intellectus ſpūs ſancti
per manum Aſaph.

Auſculta popule mi
legem meam, inclinate aures veſtras
ad verba oris mei. Aperiam
in parabola os meum, loquar
propoſitiones que fuerūt a principio.
Que audiuimus & que cognouimus,
& patres noſtri nunciauerunt
nobis. Non abſcondemus a filiis eorū,

אלה יקדישין ארחתך
מן אלהא רבא כאלהא

A. Quis Deus magnus ut Deus, melius ſonat in hebreo, quod ipſi duabus diſtinctis uocibus. El. ſ. & elhoim hoc loco Deum exprimant, quibus nos caremus.

לדור אחרון	a generatione altera.	in generatione altera.	εἰς γενεὰν ἑτέραν,
מספרים תהלות	Narrantes laudes	Narrantes laudes	ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις
יהוה ועזוזו	DEI,& potentiam eius	domini & virtutes eius,	τοῦ κυρίου καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ.
ונפלאותיו אשר	& mirabilia eius que	& mirabilia eius que	Καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἃ
עשה: ויקם עדות	fecit.Statuit conteſtationē	fecit.Et ſuſcitauit teſtimonium	ἐποίησε, καὶ ἀνέστησε μαρτύριον
ביעקב ותורה שם	in Iaacob,& legem poſuit	in Jacob,& legem poſuit	ἐν Ἰακώβ, καὶ νόμον ἔθετο
בישראל אשר צוה	in iſrael,que mandauit	in iſrael.Q uanta mandauit	ἐν Ἰσραήλ. Ὅσα ἐνετείλατο
את אבותינו	patribus noſtris	patribus noſtris	τοῖς πατράσιν ἡμῶν,
להודיעם לבניהם:	vt docerent filios ſuos.	nota facere ea filiis ſuis	τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.
למען ידעו דור	Vt cognoſceret generatio	vt cognoſcat generatio	Ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ
אחרון בנים יולדו	vltima,filii naſcituri	altera.Filii qui naſcentur	ἑτέρα υἱοὶ τεχθησόμενοι,
יקמו ויספרו	ſurgent,& narrabunt	& exurgent,narrabunt	καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν
לבניהם: וישימו	filiis ſuis. Vt ponant	filiis ſuis.Vt ponant	αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν. Ἵνα θῶνται
באלהים כסלם ולא	in Deo ſpem ſuam,& non	in Deo ſpem ſuam,& non	ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν, καὶ μὴ
ישכחו מעללי אל	obliuiſcantur operum Dei,	obliuiſcantur operum Dei,	ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ.
ומצותיו ינצרו:	& mandata eius cuſtodiant.	& mandata eius exquirant.	Καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν,
ולא יהיו כאבותם	Et non ſint ſicut patres eorum	Ne fiant ſicut patres eorum,	ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν,
דור סורר ומורה	gñatio declinans & ꝓuocās,	generatio praua & exaſperans.	γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα.
דור לא הכין לבו	gñatio q̄ ñ ꝑparauit cor ſuū,	Generatio q̄ nō direxit cor ſuū,	Γενεὰ ἥτις οὐ κατηύθυνε τὴν καρδίαν (ἑαυτῆς,
ולא נאמנה את אל	& non eſt fidelis Deo	& non eſt creditus cum Deo	καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ
ב רוחו:	ſpiritus eius.	ſpiritus eius.	τὸ πνεῦμα αὐτῆς.
אפ בני	Filii	Filii	Υἱοὶ
גש אפרים	ephraim	effrem	ἐφραὶμ
רין נושקי	armati	intendentes	ἐντείνοντες
קי רומי	emittentes	& mittentes	καὶ βάλλοντες
הפ קשת	arcu	arcum,	τόξοις,
בי הפכו	terga verterunt	conuerſi ſunt	ἐστράφησαν
קר ביום	in die	in die	ἐν ἡμέρᾳ
ול קרב:	belli.	belli.	πολέμου.
ולא שמרו ברית	Non cuſtodierunt pactum	Non cuſtodierunt teſtamentū	Οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην
אלהים ובתורתו	Dei,& in lege eius	Dei,& in lege eius	τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ
מאנו ללכת:	noluerunt ambulare.	noluerunt ambulare.	οὐκ ἠβουλήθησαν πορεύεσθαι.
וישכחו עלילותיו	Et obliti ſunt opationū eius,	Et obliti ſunt benefactorū eius,	Καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ
ונפלאותיו אשר	& mirabilium eius que	& mirabilium eius que	καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ ὧν
הראם: נגד	oſtendit eis.Coram	oſtendit eis.Coram	ἔδειξεν αὐτοῖς. Ἐναντίον
אבותם עשה	patribus eorum fecit	patribus eorum fecit	τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησε
פלא בארץ	mirabilia,in terra	mirabilia in terra	θαυμάσια, ἐν γῇ
מצרים שדה	egypti,in regione	egypti in campo	Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ
צען: בקע	tanis .A .Diuiſit	taneos.Interrupit	Τάνεως. Διέρρηξε
ים ויעבירם	mare & induxit eos,	mare & perduxit eos	θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς,
כם ויצב מים	& ſtare fecit aquas	& ſtatuit aquas	παρέστησεν ὕδατα

ليعرفوا الجيل	לדרא בתראה	generationi vltime,
الاتي تسابيح	משתעין תושבחתא	narrantes laudes
الرب وقواته	דיי ועושניה ופר-	DEI & fortitudinem eius,
واياته التي صنعها	ופרישותיה די-	& mirabilia eius
اقام شهادة	דעבד: ואקים סהדותא	q̄ operatus eſt. Et firmauit teſtamentū
في يعقوب وجعل ناموس	בדבית יעקב ואוריתא	in domo Iaacob, & legem
في اسرائيل كالذي اوصى	גזר בדבית ישראל די	ordinauit in domo iſrael, que
اباءنا	פקיד ית אבהתנא	precepit patribus noſtris,
لكي يعلموه ابناءهم	להודעותהון לבניהון:	vt docerent filios ſuos.
لكيما يخبروا الجيل	מן בגלל די ינדעון דר	Vt cognoſceret generatio
الاخر البنين الذين	בתראה בנין דמתילדין	vltima, filii autem qui naſcituri ſunt
يولدون ويقومون ويعلمون	יקומון ויתנון ל-	ſurgent & narrabunt
بنيهم ان يجعلوا توكلهم	לבניהון: וישוון	filiis ſuis. Et ponent
على الله ولا	באלהא סברהון ולא	in Deo ſpem ſuam, & non
ينسوا اعمال الرب	יתנשון עובדי אלהא	obliuiſcentur operum Dei,
ويتبعوا وصاياه	ופיקודוי ינטרון: ול	& mandata eius cuſtodient.
لئلا يكونوا كاباءهم	ולא יהוון היך אבהתהון	Et non ſint ſicut patres eorum
الجيل المتمرد في المخالف	דר מסרבן ומרגזין	generatio rebelliſ & prouocans,
الخلف الذي لا يثق قلبه	דר דלא אתקין לביה	generatio que non direxit cor ſuum
ولا يومن بالله	לממריה ולא הות מהימנא	ad authorem ſuum, & non credidit
المفرج عنه	באלהא רוחיה:	in Deum ſpiritus eius.
بنو	כד הוון יתיבין במצרים	Cum habitarent in egypto,
افرام	אתרברבו	magnificati ſunt
الذين اوتروا	בני אפרים מני	filii ephraim, numerauerunt
ورموا	קיצא וטעו ונפ-	autem terminum & errauerunt,
عن قسيهم	ונפקו תלתין שנין	& egreſſi ſunt triginta annis
وانهزموا	עד קיצא בזיני קרבא	ante terminū eū armamētis bellicis,
في يوم	וגוברין נטלין קשתא	& cum hominibus geſtantibus arcum,
القتال	אפכו קדל ואתקטלו	verterunt ceruicē & interturbati ſunt
لانهم لم يحفظوا عهد	בסדרי קרבא מטול דלא	ordines belli, quoniam non
الرب ولم يسيروا	נטרו קיים אלהא	obſeruauerunt mandata Dei
في سبله	ובאורייתיה סריבו להלכא	& in lege eius ambulare renuerunt.
ونسوا حسن اعماله	ואתנשיו עובדוי עמא	Et obliti ſunt operationū eius populus
وعجايبه التي اظهرها	דבית ישראל ופרישותיה	domus iſrael, & mirabilium eius
العجايب الذي	דאחמי יתהון: לקבל	que oſtendit eis. Coram
صنعها قدام	אבהתהון אברהם יצחק	patribus eorum Abraham Iſaac
اباءهم في ارض	ויעקב ושבטיא עבד	& Iaacob, & coram tribubus fecit
مصر في مزارع	פרישן בארעא דמצרים	mirabilia in terra egypti
صاعان فلق	עדל טאנים: בזע ימא	in campo tanitico. Diuiſit mare
البحر واجازهم فيه	בחוטרא דמשה רבהון	virga Moſſe preceptoris eorum
واقام المياه	ואעבר יתהון ואקים	& tranſierunt, & ſtare fecit

A. Tanis ciuitas egypti de qua Ptolemeus, Strabo, Stephanus & reliqui. Cuius tanis & ager, taniticus dicitur ab authoribus. Chaldeus uero hic interpres & multi ē uulgus, tenea uocant.

כמו־נד : ויג	quaſi aceruum.	quaſi in vtre.	ὡσεὶ ἀσκόν.
וינחם בענן יומם	Et duxit eos in nube p diem,	Et deduxit eos in nube diei,	Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας,
וכל־הלילה באור	& tota nocte in lumine	& tota nocte in illuminatione	καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ
אש : יבקע	ignis. Scidit	ignis. Interrupit	πυρός. Διέῤῥηξε
צרים במדבר	rupes in deſerto,	petram in eremo,	πέτραν ἐν ἐρήμῳ,
וישק כתהמות	& potũ dedit quaſi de abyſſis	& adaquauit eos velut ĩ abyſſo	καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ
רבה : ויוצא	magnis. Et eduxit	multa. Et eduxit	πολλῇ. Καὶ ἐξήγαγεν
נוזלים מסלע	riuos de petra,	aquam de petra	ὕδωρ ἐκ πέτρας,
ויורד כנהרות מים :	& elicuit q̃ſi flumina aquas.	& eduxit tanq̃ flumina aquas.	καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα,
ויוסיפו עוד ל	Et addiderunt vltra	Et appoſuerunt adhuc	καὶ προσέθεντο ἔτι
לחטא־לו למרות	peccare ei, vt prouocarent	peccare ei, in irã cõcitauerunt	τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ. Παρεπίκραναν
עליון בציה :	excelſũ in deſerto. (bus ſuis,	excelſum in inaquoſo. (ſuis,	τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ, (αις αὐτῶν.
וינסו אל בלבבם	Et tẽtauerũt Deũ in cordi(	Et tẽtauerũt Deũ in cordibus(	καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδί(
לשאל אכל לנפשם	petentes cibum animę ſuę.	vt peterent eſcas aĩabus ſuis.	Τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν.
וידברו באלהים	Et loquentes contra Deum	Et male locuti ſunt de Deo,	Καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ
אמרו היוכל אל	dicebãt, nũq̃d poterit Deus	dixerunt nũquid poterit Deus	καὶ εἶπον. Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς
לערך שלחן במדבר	ponere mẽſam ĩ ſolitudine.	parare menſam in deſerto.	ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ.
הן הכה־צור ויזובו	Ecce pcuſſit petrã & fluxerũt	Q̃m pcuſſit petrã & fluxerunt	ἐπεὶ ἐπάταξε πέτραν, καὶ ἐῤῥύησαν
מים ונחלים	aquę, & torrentes	aquę, & torrentes	ὕδατα, καὶ χείμαῤῥοι
ישטפו הגם לחם	inundauerũt. Nũq̃d & panẽ	inundauerunt. Nunq̃d & panẽ	κατεκλύσθησαν. Μὴ καὶ ἄρτον
יוכל תת אם־יכין	poterit dare ſeu pręparare	poterit dare, aut parare	δύναται δοῦναι, ἢ ἑτοιμάσαι
שאר לעמו : לכן	carnes populo ſuo. Ideo	menſam populo ſuo. Ideo	τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο
שמע יהוה	audiuit DEVS	audiuit dominus,	ἤκουσε κύριος
ויתעבר ואש	& iratus eſt, & ignis	& diſtulit, & ignis	καὶ ἀνεβάλετο καὶ πῦρ
נשקה ביעקב וגם	accenſus eſt in Iaacob, &	accenſus eſt in Iacob &	ἀνήφθη ἐν Ἰακώβ, καὶ
אף עלה בישראל :	ira DEI aſcendit in iſrael	ira aſcendit in iſrael.	ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.
כי לא האמינו	Quia non crediderunt	Quia non crediderunt	Ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν
באלהים ולא בטחו	ĩ Deũ, nec habuerũt fiduciã	in Deo, nec ſperauerunt	ἐν τῷ θεῷ, οὐδὲ ἤλπισαν
בישועתו : ויצו	in ſalutari eius. Et pręcepit	in ſalutari eius. Et mandauit	ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Καὶ ἐνετείλατο
שחקים ממעל	nubibus deſuper,	nubibus deſuper,	νεφέλαις ὑπεράνωθεν,
ודלתי שמים פתח :	& portas celi aperuit.	& ianuas celi aperuit.	καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξε.
וימטר עליהם מן	Et pluit ſuper eos manna	Et pluit illis manna	Καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μάννα,
לאכל ודגן שמים	vt comederẽt, & frumẽtũ celi	ad manducandum, & panẽ celi	φαγεῖν, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
נתן למו : לחם	dedit eis. Panem	dedit eis. Panem	ἔδωκεν αὐτοῖς. Ἄρτον
אבירים אכל איש	fortium comedit vir,	angelorum manducauit homo	ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος, (μονήν.
צידה שלח להם לשבע	cibaria miſit eis ĩ ſaturitatẽ.	cibaria miſit eis in abundantia.	ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησ(
יסע קדים בשמים	Abſtulit eurum de celo,	Tranſtulit auſtrum de celo	Ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ,
וינהג בעזו תימן :	& iduxit in fortitudine ſua(	& induxit in virtute ſua africũ.	καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ λίβα.
וימטר עליהם	Et pluit ſup eos (aphricũ.	Et pluit ſuper eos ſicut	Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ
כעפר שאר וכחול	q̃ſi puluerẽ carnes, & q̃ſi a(	puluerẽ carnes, & ſicut arenam	χοῦν σάρκας. Καὶ ὡσεὶ ἄμμον
ימים עוף כנף :	maris volatilia pẽnata (renã	maris volatilia pennata.	θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά.

كالدهــــا في زقاقـ	מַיָא צְרִירִין הֵיךְ דִיקִיָא :	aquas coadunatas ſicut in vtribus,
وهداهم في النهار بالغمام	וּדְבַרְתִּנּוּן בַּעֲנָנָא בִּימָמָא	Et duxit eos in nube per diem,
وفي الليل اجمع بضيا	וְכָל לֵילְיָא בִּנְהוֹר	& tota nocte in illuminatione
النار ه شق	אִישָׁא : יְבַזַע טִינָרִין בְּמַדְבְּרָא	ignis. Rupit petras in deſerto
صخره في البر	בְּחוּטְרָא דְמֹשֶׁה רַבְּהוֹן	virga Moſſe preceptoris eorum,
وسقاهم منها كاللجج	וְאַשְׁקִי כַּד בְּתְהוֹמִין	& potũ dedit eis quaſi ibi eſſent abyſſi
العظيمه ه واخرج	רַבְרְבִין : וְאַפִּיק מַיָא	magne. Et eduxit aquarum
المياه من الصخره	נְגָדָא מִן כֵּיפָא וְאוֹחִית	fluenta de petra, & eduxit
فجرت المياه كجرى الانهار	הֵיךְ נַהֲרִין דְנָגְדִין מַיָא :	tanquam flumina currentia aquas.
ثم عاد الشعب ايضا في	וְאוֹסִיפוּ תוּב לְמִיחֱטֵי	Et addiderunt vltra peccare
الخطيه ه واسخطوا	קוּמוֹהִי לְמַרְגָזָא קֳדָם	coram eo, prouocauerunt ad iram
العلي حيث لم يكن ما	עִלָאָה בְּמַדְבְּרָא צַחְיָא :	altiſſimum in deſerto arido.
وجربوا الله في قلوبهم	וְנַסִיאוּ אֱלָהָא בְּמַדְבְּרָא	Et tentauerunt Deum in deſerto
عندما سالوا طعاما لنفوسهم	בְּלִבְּהוֹן לְמִשְׁאַל מֵיכְלָא	in cordibus ſuis, petentes cibaria
وتكلموا على الله	לְנַפְשְׁהוֹן : וְאִתְרְעִמוּ קֳדָם	animabus ſuis. Et infremuerunt corã
وقالوا هل يقدر الله	אֱלָהָא אָמְרוּ הַאִית יְכוֹלָא	Deo, dixerunt ergo poterit
ان يعد لنا مايده في البريه	אֱלָהָא לְסַדָרָא פְתוֹרָא בְּמַדְבְּרָא :	Deus inſtruere menſam in deſerto.
لانه ضرب الصخره مجرت	הָא כְבַר מְחָא כֵּיפָא	Ecce iam percuſſit petram
المياه ه وفاضت	וְדָיְבוּ מַיָא הַלְחוֹד	& fluxerunt aque, nunquid
الاوديه هل يستطيع	לַחְמָא יְכוּל לְמִיתַּן	& panem poterit dare
ان يعطينا خبزا او يعد	אִם יְתַקֵן	& parare
مايده لشعبه لاجل هذا	מְזוֹנָא לְעַמֵיהּ : בְּכֵן	nutrimentum populo ſuo. Ideo
سمع الرب	שְׁמִיעַ קֳדָם אֱלָהָא וּתְקֵיף	audiuit Deus & iratus eſt,
فردهم الى خلف واشتعلت	וְאִשָׁתָא אִיתְּסִיקַת בִּדְבֵית	& ignis accenſus eſt in domo
النار في يعقوب	יַעֲקֹב וּרְגַז תַּקִיף	Iaacob, & furor inſuper validus
وصعد الرجز على اسرايل	הֲוָה סָלִיק בְּיִשְׂרָאֵל :	graſſatus eſt in iſrael.
لانهم لم يومنوا	אֲרוּם לָא הֵימִינוּ	Quoniam non crediderunt
بالله ه ولا رجوا	בֵּאלָהָא וְלָא אִתְרְחִיצוּ	Deo & non ſperauerunt
خلاصه فامرا	בְּפוּרְקָנֵיהּ : וּפַקִיד	in redemptione eius. Et precepit
السحاب من فوق وفتح	שַׁחְקֵי מִלְעֵילָא	nubibus deſuper
ابواب السما وانزل المن	וְדָשֵׁי שְׁמַיָא פְתַח :	& ianuas celi aperuit.
لياكلوا واعطاهم خبز	וְאַחִית עֲלֵיהוֹן מַנָא	Et deſcendere fecit ſuper illos manna
السما ه خبز	לְמֵיכַל וְעִיבּוּר שְׁמַיָא	vt manducarent, & triticum celi
الملايكه اكله الانسان	יְהַב לְהוֹן : מָזוֹן דְנָחַת	dedit eis. Cibum qui deſcendit
ارسل اليهم صيد اليشبعوا	מִמְדוֹר מַלְאֲכַיָא אֲכָלוּ בְנֵי	de hitaculo ãgelorũ comederũt hoĩes,
واثار ريحا قبليه من السما	נָשָׁא זְוָדִין שַׁלַח לְהוֹן לְשׂוֹבַע	cibaria miſit eis ad ſaturitatem.
العاصف وانا بقوة	אַטֵיל רוּחַ קִידוּמָא בִּשְׁמַיָא	Abſtulit ventum notum de celo,
وانزل اليهم	וְדַבַּר בְּעוּשְׁנֵיהּ דָרוֹמָא :	& induxit virtute ſua aphricum.
اللحم مثل	וְאַחִית עֲלֵיהוֹן	Et pluit ſuper eos
التراب ه وكابر السما	הֵיךְ עַפְרָא בִּסְרָא וְהֵיךְ	ſicut puluerem carnes, & ſicut
دواجنة مثل رمل البحر	חָלָא דְיַמָא עוֹפָא דְפָרַח :	arenam maris volatilia allata.

Στίχοι εἰς τὸν θεῖον
Δαβίδ.
Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥῖψον
Ἑρμῆ τὴν λύραν.
Τρίπους ὁ Δελφοῖς,
δύνον εἰς λήθην ἔτι.
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν, πνεύ-
ματος κρούων λύραν,
Τρανοῖ τὰ κρυπτὰ
τῶν θεῖν μυστηρίων,
Πλὴν ὢν παλαιῶν, ἱστορ-
εῖ τι πρασιὰν.
Κινεῖ πρὸς ὕμνον τοῦ
κτίσαντος τὴν κτίσιν.
Σώζων ἄφθαρτος, μυ-
στοφανὶ ἡ γραφή.
Ἁμαρτάνοντας, εἰς
ἐπιστροφὴν φέρει.
Πολλοῖς σὺν ἄλλοις, ἡ
κρίσις δηλοῖ κρίσιν.
Σμήχειν διδάσκει, ψυ-
χικὰς ἁμαρτάδας.

Hec ſuprascripta carmina paſſim habent in cunctis graecis codicibus in principio huius pſalmi, que & ipſe in noſtro octaplo inſerere uolui. additis duabus latinis interpretationibus, quarum alteram ex tempore luſit Iacobus Furnius iure cõſultus inſignis, & ĩ graecis litteris etiam Hermolai teſtimonio nemini ſecundus, qui in caſtigatione graeca mihi maximo adiumento fuit. Alteram uero etiã extẽporanee cecinit Baptiſta Cigala orator & literarii ludi p̃ceptor doctiſſimus, quẽ in correctione latina adiutorem mihi aſciui.

Furnii.

Orpheu ſileto, abiicito
Mercurii lyram
Et tu tripus, obliteraſ-
re delphice.
Nam Dauid ad nos ſpi-
ritus pulſans lyram
Myſteriorũ operta pa-
tefacit Dei

O

ויפל בקרב מחנהו	Et ceci.ī medio caſtroꝝ eoꝝ,	Et ceciderũt in medio caſtroꝝ(	Καὶ ἐπέπεσον ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς(
סביב למשכנתיו :	ī circuitu tabernaculoꝝ eoꝝ	circa tabernacula coꝝ. (eorũ	κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν. (αὐτῶν,
ויאכלו וישבעו	Et comederũt & ſaturati ſũt	Et mãducauerũt & ſaturati ſũt	Καὶ ἔφαγον καὶ ἐνεπλήσθησαν
מאד ותאותם יבא	nimis, & deſideriũ eoꝝ attu(	nimis, & deſideriũ eorũ attulit	σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν
להם : לא זרו	eis. Non indiguerunt (lit	eis, non ſunt fraudati	αὐτοῖς, οὐκ ἐστερήθησαν (βρώσεως
מתאותם עוד אכלם	de cupidi. ſua, cũ adhuc cibuſ	a deſiderio ſuo. Adhuc eſce eoꝝ	ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. Ἔτι τῆς(
בפיהם : ואף אלהים	eẽt ī ore eoꝝ. Furor ergo dei	erant in ore ipſorum, & ira Dei	οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ
עלה בהם ויהרג	aſcendit ſuper eos, & occidit	aſcendit ſuper eos. Et occidit	ἀνέβη ἐπ' αὐτούς. Καὶ ἀπέκτεινεν
במשמניהם ובחורי	pingues eorum & electos	pingues eorum, & electos	ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς
ישראל הכריע :	iſraelis incuruauit.	iſrael impediuit.	τοῦ ἰσραὴλ συνεπόδισεν.
בכל זאת חטאו	In omnibus his peccauerũt	In omnibus his peccauerunt	Ἐν πᾶσι τούτοις ἥμαρτον
עוד ולא האמינו	vltra, & non crediderunt	adhuc, & non crediderunt	ἔτι, καὶ οὐκ ἐπίστευσαν
בנפלאותיו : ויכל	mirabilibus eius. Et cõſũpſit	ī mirabilibus eius. Et defecerũt	ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ. Καὶ ἐξέλιπον
בהבל ימיהם	in vanitate dies eorum,	in vanitate dies eorum,	ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν,
ושנותם בבהלה :	& annos eorum in pauore.	& anni eorum cũ feſtinatione.	καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
אם הרגם	Si occidebat eos (bantur,	Cum occideret eos	Ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτούς
ודרשוהו ושבו	tũc reqrebãt eũ & reuerte(	qrebant eum, & reuertebantur	τότε ἐξεζήτουν αὐτόν, καὶ ἐπέστρεφον
ושחרו אל :	& diluculo ɔſurgebãt ad deũ	& diluculo veniebant ad eum.	καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεόν.
ויזכרו כי אלהים	Et recordabãtur quia Deus	Et rememorati ſunt quia Deus	Καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς
צורם ואל עליון	fortitu. ſua ẽ, & Deo excelſɔ	adiutor ẽ eoꝝ, & Deus excelſus	βοηθὸς αὐτῶν ἐστι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος
גאלם : ויפתוהו	redemptor eoꝝ eſt. Et lacta(	redẽptor eoꝝ ẽ. Et dilexerũt eũ	λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι. Καὶ ἠγάπησαν αὐτὸν
בפיהם ובל	in ore ſuo, (uerunt eũ	in ore ſuo,	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
ובלשונם יכזבו	& in lingua ſua mentiti ſunt	& lingua ſua mentiti ſunt	καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο
לו : ולבם לא נכון	ei. Cor aũt eoꝝ nõ erat rectũ	ei. Cor autẽ eorũ nõ erat rectũ	αὐτῷ. Ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα
עמו ולא נאמנו	cum eo, nec fuerunt fideles	cum eo, nec fideles	μετ' αὐτοῦ, οὐδὲ ἐπιστώθησαν
בבריתו :	in pacto eius.	habiti ſunt in teſtamento eius,	ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
חצי	Dimidium. A.		
והוא רחום	Ipſe vero miſericors,	Ipſe autem eſt miſericors	Αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων
יכפר עון ולא	parcet iniquitati & non	& ꝓpitius fiet peccatis eoꝝ, & nõ	καὶ ἱλάσκεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν, καὶ οὐ
ישחית והרבה	diſperdet. Multumq;	diſperdet eos. Et abundauit	διαφθερεῖ. Καὶ πληθυνεῖ
להשיב אפו ולא	auertit iram ſuam, & non	vt auerteret iram ſuam, & non	τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ
יעיר כל חמתו :	ſuſcitauit totum furorẽ ſuũ.	accendit omnem iram ſuam.	ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ.
ויזכר כי בשר	Et recordatus ẽ qa caro B.	Et recordatus eſt quia caro	Καὶ ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσι,
המה רוח הולך	ipſi, ſpiritus vadens	ſunt ſpiritus vadens	πνεῦμα πορευόμενον
ולא ישוב : כמה	& non reuertens. Quoties	& non rediens. Quotiens	καὶ οὐκ ἐπιστρέφον. Ποσάκις
ימרוהו במדבר	ꝓuocauerunt eũ in deſerto,	exacerbauerũt eum in deſerto,	παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ
יעציבוהו בישימון :	ī obediẽtes fuerũt ei ī ſolitudīe	ī irã cõcitauerũt eũ ī inaquoſo.	παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ.
וישובו וינסו אל	Et ɔuerſi ſũt & tẽtauerũt Deũ,	Et ɔuerſi ſũt & tẽtauerũt Deũ	Καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεόν,
וקדוש ישראל התוו :	& ſanctũ iſraelis diffinierũt.	& ſanctũ iſrael exacerbauerũt.	καὶ τὸν ἅγιον τοῦ ἰσραὴλ παρώξυναν.
לא זכרו את ידו	Nõ ſũt recordati manus eiɔ,	Nõ ſunt recordati manus eius,	Καὶ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ
יום אשר פדם מני	diei qua redemit eos a	die qua redemit eos de	ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς

فسقطت في وسط محالهم	וְאַפִּין בְּמִיצַע מַשְׁרִיתְהוֹן	Et ceciderunt in medio caſtrorũ eorũ
حول خيامهم	חֲזוֹר חֲזוֹר לְמַשְׁכְּנֵיהוֹן׃	circũcirca tabernacula eorum.
فاكلوا وشبعوا	וַאֲכַלוּ וּשְׂבַעוּ לַחֲדָא	Et comederunt & ſaturati ſunt
جدا اعطاهم شهوتهم	וְרִיגְגֵיהוֹן יַיְתֵי	nimis, & deſiderium eorum expleuit
ولم يحرمهم	לְהוֹן׃ לָא רָחֲקוּ מֵרִיגוּגְהוֹן	eis. Nõ fuerunt alieni a cupiditate ſua
اذ كان طعامهم بعد	עַד כְּדוּן מֵיכַלְהוֹן	cum adhuc cibus eorum eſſet
في افواههم انزل	בְּפוּמְהוֹן׃ וְרוּגְזָא דַּאֲלָהָא	in ore ipſorum. Et furor Dei
عليهم غضب الرب فقتل	סְלִיק בְּהוֹן וְקַטֵּל	graſſatus eſt in eos, & occidit
مختاريهم واسر	בְּפַטִּימֵיהוֹן	robuſtos eorum
مختاري اسرائيل	וּשְׁלֵימֵי יִשְׂרָאֵל אַרְכִין׃	& perfectos iſrael proſtrauit.
ومع هذا كله اخطوا	בְּכָל דָּא חַבּוּ	In omnibus his peccauerunt
ولم يومنوا ايضا	תּוּב וְלָא הֵימִינוּ	adhuc, & non crediderunt
بعجائبه ففنيت	בִּפְרִישׁוּתֵיהּ׃ וְשֵׁיצִי	miraculis eius. Et defecerunt
ايامهم في الباطل	בְּהַבְלָא יוֹמֵיהוֹן	in vanitate dies eorum
وتصرمت عاجلا سنوهم	וּשְׁנֵיהוֹן בְּבִיהוּלְתָא׃	& anni eorum in obſtupefactione.
فحين قتلهم	בְּזִמְנָא דְקַטֵּיל יָתְהוֹן	In tempore quo interficiebat eos, ſi
رجعوا الى الله وعادوا	אִם תָּיְבִין וְתָבְעִין יָתֵיהּ	conuerſi fuiſſent exorare eum,
وبكروا اليه وذكروا ان	וְתָיְבִין וּמְצַלָּן קֳדָם אֱלָהָא׃	& reuerſi fuiſſent orare coram Deo.
الله هو معينهم وان	וְאִדְּכַרוּ אֲרוּם אֱלָהָא	Et recordati ſunt quod Deus
الله العلي هو	תַּקִּיפְהוֹן וֶאֱלָהָא עִילָּאָה	fortitudo ſua eſt, & qđ Deus excelſus
خلصهم فاحبوه	פָּרְקְהוֹן׃ וְשַׁדְלוּהִי	redemit eos. Et blandiebantur ei
بافواههم	בְּפוּמְהוֹן וּבְלִישָּׁנְהוֹן	ore ſuo atq; lingua,
وكذبوه بالسنتهم	מְכַדְּבִין לֵיהּ בְּעִדַּן דְּתָבְעִין	mentiebantur autem ei in tempore
ولم تكن له قلوبهم	צְלוֹתְהוֹן׃ מְטוּל דְּלִבְּהוֹן	orationis ſue. Quoniam cor eorum
ولم يومنوا	לָא מְכַוַּן עִמֵּיהּ וְלָא	non erat rectum cum eo, & non
بعهده	הֵימִינוּ בִּקְיָמֵיהּ׃	fuerunt fideles in pacto eius.
وهو رؤوف رحيم	וְהוּא רַחֲמָנָא מְכַפֵּר	Et ipſe eſt miſericors parcens
يغفر ذنوبهم ولا	עֲוָיָתְהוֹן וְלָא מְחַבֵּל	peccatis eorum & non exterminabit
يهلكهم ويرد كثيرة	יָתְהוֹן וּמַסְגֵּי לְמִתַּב	eos, ſed multiplicat vt reuertatur
غضبه عنهم ولا	מִן רוּגְזֵיהּ וְלָא יְעוּר	ab ira ſua, & non accelerat
يشعل كل رجزه	יַכְלֵי בְהוֹן כָּל חֲמָתֵיהּ׃	complere in eos omnem furorem ſuũ.
ذكر انهم لحم	וְדָכִיר אֲרוּם בְּנֵי בִסְרָא	Et recordatur quoniam filii carnis
وروح ذاهب	אִינוּן רוּחָא דְאָזְלָא	ipſi, ſpiritus vadens
غير راجع كم مرارا	וְלָא תָּיְבָא׃ כְּמָה	& non rediens. Quoties
كثيرا اسخطوه في مكان	יַסְרְבוּן לֵיהּ בְּמַדְבְּרָא	defecerunt ab illo in deſerto, (tionis.
عصوه في البر	יַרְגְּזוּן קֳדָמוֹי בַּאֲתַר צַדְיָא׃	& ad irã ꝓuocauerũt eũ ĩ loco deſola(
وعادوا وجربوا الله	וְתָבוּ וְנַסִּיאוּ אֱלָהָא	Et cõuerſi ſunt & tentauerunt Deum
واسخطوا قدوس اسرائيل	וְקַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל אַתְוִיאוּ	& ſanctum iſraelis conculcauerunt.
ولم يذكروا يده	לָא דְכִירוּ יָת אַתְוָתֵיהּ	Non ſunt recordati
في اليوم الذي نجاهم	יוֹמָא דְפַרְקִינוּן	diei quo redemit eos

Miraculorũ ſignat ueterum copiam
Creata eſt creantis in laudem ſui
Preferunt omnes, initians myſteriis
Labare non ſinit, & iã lapſos erigit
Inter futura, aperit iudicium iudicis
Anime reatum eluere ſordentis docet.

Cigale.

Orpheu iã reticeto, lyrã cõfrigito & Hermes
Tuq; tripus fortes delphice conde tuas
Nã citharã Dauid cœleſti pectine pulſans
Eterni nobis pandit operta Dei
Plurima & antiqui ſignat miracula ſæcli
Inq; Dei laudẽ cuncta creata canit
Imbutos omnes ſacris cuſtodit, & auget
Erigit & lapſos, atq; labare uetat
Iudicium referat uenturi iudicis idem
Sordentes animas elui ab igne docet.

A. Diligẽtiſſimi hebrei aut potius ſuperſticioſiſſimi quẽadmodum literas legis numerauerunt notaueruntq; que nam eſſet medietatis literam, parimodo numerauerũt uerſus pſalterii quos ipſi paſuchin uocant, notaueruntq; hoc loco haberi dimidiũ eorũ.

B. Libro midras tehilim ויזכור כי בשר המה רוח הולך ולא ישוב סברי דאמרי אינשי דרוח פתין חיין רוח הולך ולא ישוב אלא זה יצר הרע שהולך עמו בשעת מיתתו ואינו שב עמו בשעה שיחיו המתים .i. Et recordatus eſt quia caro ſunt ſpiritus uadens, & non rediens. Opinati ſunt aliqui propter hoc quod hic dictum eſt. Quod mortui non uiuent, dicitur enim ſpiritus uadens & nõ rediens. Sed hic eſt iecer ara .i. fomes prauus, qui uadit cum homine in hora mortis, & non reuertetur cum eo in hora qua reſurgent mortui.

צר׃ אשר שם במצרים	tribulãte. Qui poſuit ĩ egy(	mãu tribulãtiſ. Sic̃ poſuit ĩ egy(	ἐκ χειρὸς θλίβοντος. Ὡς ἔθετο ἐν αἰγύπτῳ
אתותיו ומופתיו	ſigna ſua, & oſtenta ſua (pto	ſigna ſua, & prodigia ſua (pto	τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ
בשדה צען׃ ויהפך	in regiõe tanis. Qui ɔuertit	in campo taneos. Et conuertit	ἐν πεδίῳ τάνεως. Καὶ μετέστρεψεν
לדם יאריהם	in ſanguinem fluuios eorū,	in ſanguinem flumina eorum,	εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν,
ונזליהם בל-	& riuos eorum, vt non	& imbres eorum ne	καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν
ישתיון׃ ישלח בהם	biberent. Miſit in eos	biberent. Miſit in eos	ὅπως μὴ πίωσιν. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς
ערב ויאכלם	mixtionē, vt comederet eos,	cynomiam & comedit eos,	κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς,
וצפרדע ותשחיתם׃	& ranas vt diſperderet eos	& ranam & diſperdidit eos.	καὶ βάτραχον καὶ διέφθειρεν αὐτούς.
ויתן לחסיל יבולם	Et dedit brucho germē eoꝝ	Et dedit erugini fructus eorū,	Καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν
ויגיעם לארבה׃	& laborem eorum locuſte.	& labores eorum locuſte.	καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι. (αὐτῶν,
יהרג בברד גפנם	Occidit ĩ grãdĩe vineas eoꝝ,	Et occidit ĩ grãdine vineas eoꝝ	Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον(
ושקמותם בחנמל׃	& ſyccomoros eoꝝ ĩ pruina.	& moros eorum in pruina.	καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν, ἐν τῇ πάχνῃ.
ויסגר לברד	Et tradidit grandini	Et tradidit grandini	Καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν
בעירם ומקניהם	armēta eoꝝ, & iumēta eorū	iumēta eoꝝ, & poſſeſſiones eorū	τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν
לרשפים׃ ישלח בם	demonibus. Miſit in eos	igni. Miſit in eos	τῷ πυρί. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς
חרון אפו	iram furoris ſui,	iram indignationis ſue,	ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ,
עברה וזעם	ĩdignationē & cõminationē	indignationem & iram	θυμὸν καὶ ὀργὴν
וצרה משלחת	& anguſtiam, immiſſionem	& tribulationem, immiſſiones	καὶ θλίψιν ἀποστολὴν
מלאכי	angelorum	per angelos	δι' ἀγγέλων
רעים׃ יפלס נתיב	malorum. Direxit ſemitam	malos. Viam fecit ſemite	πονηρῶν. Ὡδοποίησε τρίβον
לאפו לא חשך	furori ſuo, non pepercit	ire ſue, non pepercit	τῇ ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐφείσατο
ממות נפשם וחיתם	a morte aĩe eoꝝ, & vitã eoꝝ	a morte aĩaꝝ eoꝝ & iumēta eoꝝ	ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Καὶ (
לדבר הסגיר׃	peſtilentia concluſit.	in morte concluſit.	εἰς θάνατον συνέκλεισε. (τὰ κτήνη αὐτῶν
ויך כל בכור	Et percuſſit oē primogenitū	Et ꝑcuſſit omne primogenitū	Καὶ ἐπάταξε πᾶν πρωτότοκον
במצרים ראשית	in egypto, primitias	in terra egypti, primitias	ἐν γῇ αἰγύπτῳ ἀπαρχὴν (σι χάμ
אונים באהלי חם׃	partus, ĩ tabernaculiſ Cham.	oĩs laboris eoꝝ ĩ tabnaculiſ chã.	παντὸς πόνου αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμα(
ויסע כצאן עמו	Et tulit velut oues pplm̃ ſuū	Et abſtulit ſicut oues pplm̃ ſuū,	Καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ,
וינהגם כעדר	duxit eos ſicut gregem	& perduxit eos tanquã gregem	καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡσεὶ ποίμνιον
במדבר׃ וינחם	in deſerto. Et duxit eos	in deſerto. Et deduxit eos	ἐν ἐρήμῳ. Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
לבטח ולא פחדו	cū fiducia, & non timuerūt,	in ſpe & non timuerunt,	ἐπ' ἐλπίδι καὶ οὐκ ἐδειλίασαν,
ואת אויביהם כסה	inimicos autē eorū operuit	& inimicos eorum operuit	καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψε
הים׃ ויביאם אל	mare. Et adduxit eos ad	mare. Et induxit eos in	θάλασσα. Καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς
גבול קדשו הר זה	ẗminū ſcĩfica. ſuū, mõtē iſtū,	montē ſanctificatõis ſue, montē	ὄρος ἁγιάσματος αὐτοῦ, ὄρος
קנתה ימינו׃ ויגרש	quē poſſedit dextera eiꝰ. Et(	quē acqſiuit dextera eius. Et e(	τοῦτο ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ. Καὶ (
מפניהם גוים	a facie eorū gentes, (eiecit	a facie eorum gentes, (iecit	ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη, (ἐξέβαλεν
ויפילם בחבל	& poſſidere eos fec̃ ĩ funiculo	& ſorte diuiſit eis terram	καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς
נחלה וישכן	hereditatem. Et collocauit	ĩ funiculo diſtributõis. Et hĩtaĩ	ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας, καὶ κατεσκήνωσεν
באהליהם שבטי	in tabernaculis eorū tribus	fecit in tabernaculis eoꝝ tribus	ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς
ישראל׃ וינסו	iſraelis. Et tentauerunt	iſrael. Et tentauerunt	τοῦ ἰσραήλ. Καὶ ἐπείρασαν
וימרו את אלהים	& prouocauerunt Deum	& exacerbauerunt Deum	καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν
עליון ועדותיו לא	excelſū, & teſtimonia eius nõ	excelſum, & teſtimonia eius	τὸν ὕψιστον, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ

من يد مضطهديهم صنع	מן עיק: דשוי במצרים	ab infeſtatore. Qui poſuit in egypto
اياته بمصر وعجايبه في	אתותיה ותמהוהי	ſigna ſua, & portenta ſua
مزارع صاغان وجعل	בחקל טאניס: והפך	in agro tanis. Et conuertit
انهارهم دما ❁	לדמא אריתיהון	in ſanguinem flumina eorum,
وما صار يدهم	ונגליתהון לא ישתון	& ſtillationes eorum ne biberent
لكيلا يشربوا الما ارسل	מנהון: גרי בהון ערבובי	ex illis. Miſit in eos mixtiones
عليهم الهوام ودبابة الخليج	חיות ברא ואכלו יתהון	beſtiarum ſilueſtriũ & comederũt eos
فاكلهم والضفادع	ועורדעניא וחבל יתהון:	& ranas & diſſipauerunt eos.
فافسد نعم اكعر العمل	ומסר לחלא עיבוריהון	Et dedit brucho germina eorum,
ثمارهم والجراد كدهم	וליעותהון לגובאי:	& labores eorum locuſte.
قتل بالبرد كرومهم	וקליף בברדא גופניהון	Et decorticauit grandine vineas eoꝝ,
وبالجليد تينهم	ושקמיהון בכרובא:	& ficus eorum pruina.
اسلم للبرد موا شيهم	ומסר לברדא	Et tradidit grandini
للحريق اموالهم	בעיריהון וגיתיהון	beſtias eorum, & armenta eorum
ارسل عليهم	לרשפין דנור: גרי	carbonibus ignis. Immiſit
شدة رجزه	בהון מאתן וחמשין מחן	in eos ducentas & qnquaginta plagas,
سخطا وغضبا	בתקוף רוגזיה ברתחא	in valida ira ſua, in furore,
وضيقا ❁ ارسلها	ובתריכותא ובעקא	in comminatione, & in anguſtia,
مع ملايكة	דמשלחתא בידיהון	quas miſit per manum
الشر ❁ فتح طرق	דשגרין בישין ישיל בגבלי	demonum malorum. Direxit viam
سخطه ولم يخلص	תוקפיה לא מנע	fortitudini ſue, non prohibuit
من الموت نفوسهم اسلم	ממותא נפשיהון ובעיריהון	a morte animas eorũ & iumenta eorũ
للموت دوابهم	למותנא מסר:	morti penitus tradidit.
قتل جميع ابكار	וקטל כל בוכרא	Et occidit omne primogenitum
مصر واول	במצרים שירוי	in egypto, primitias
اولادهم في مساكن حام	עצריהון במשכניא דחם:	laboris eorum in tabernaculis Cham.
وساق شعبه مثل الغنم	ואטיל היך ענא עמיה	Et mouere iuſſit velut oues pplm ſuũ,
واصعدهم كالراعي	ודברינון היך עדרא	& perduxit eos ſicut gregem
في البرية ❁ وهداهم	במדברא: ואשרינון	in deſerto. Et habitare eos fecit
بالرجا فلم يجزعوا	לרוחצן ולא דחלו	ſecure & non timuerunt,
وغرق في	וית בעלי דבביהון חפא	& patronos inimicitie eorũ coperuit
البحر اعداهم وادخلهم في	ימא: ואעילינון לתחום	mare. Et adduxit eos ad fines
طور قدسه هذا الجبل	אתר בית מקדשיה טור	loci domus ſanc̃te ſue, montem
الذي ملكته يمينه واخرج	דין דקנת ימיניה: ותריך	quem acquiſiuit dextera eius. Et eiecit
الامم من بين ايديهم	מן קדמיהון עממיא	a facie eorum gentes,
وورثهم بمساحة الحبل	ואפיל יתהון	& ſorte diſtribuit eis
المواريث واسكن	בעדב אחסנתא	hereditatem. Et habitare
في مساكنهم قبايل	ואשרי במשכניהון	fecit in tabernaculis
اسرايل ❁ وعادوا	שבטיא דישראל: ונסיאו	eorum tribus iſrael. Et tentauerunt
ايضا وجربوا الله	וארגיזו קדם אלהא	& ad iracundiam cõcitauerunt Deum
العلي واسخطوه ❁ ولم	עילאה וסהידותיה לא	altiſſimum, & teſtimonia eius non

שָׁמָרוּ ׃ וַיִּסֹּגוּ
וַיִּבְגְּדוּ כַּאֲבוֹתָם
נֶהְפְּכוּ כְּקֶשֶׁת רְמִיָּה
וַיַּכְעִיסוּהוּ ב
בְּבָמוֹתָם וב
וּבִפְסִילֵיהֶם
יַקְנִיאוּהוּ ׃ שָׁמַע
אֱלֹהִים וַיִּתְעַבָּר
וַיִּמְאַס מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל ׃
וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכַּן שִׁלוֹ
אֹהֶל שִׁכֵּן
בָּאָדָם ׃ ח
וַיִּתֵּן לַשְּׁבִי עֻזּוֹ
וְתִפְאַרְתּוֹ בְיַד־צָר ׃
וַיַּסְגֵּר לַחֶרֶב עַמּוֹ
וּבְנַחֲלָתוֹ הִתְעַבָּר ׃
בַּחוּרָיו אָכְלָה אֵשׁ
וּבְתוּלֹתָיו לֹא
הוּלָּלוּ ׃ כֹּהֲנָיו בַּחֶרֶב
נָפָלוּ וְאַלְמְנֹתָיו
לֹא תִבְכֶּינָה ׃ וַיִּקַץ
כְּיָשֵׁן אֲדֹנָי כְּגִבּוֹר
מִתְרוֹנֵן מִיָּיִן ׃
וַיַּךְ צָרָיו אָחוֹר
חֶרְפַּת עוֹלָם נָתַן
לָמוֹ ׃ וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל
יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט א
אֶפְרַיִם לֹא בָחָר ׃
וַיִּבְחַר אֶת־שֵׁבֶט
יְהוּדָה אֶת־הַר צִיּוֹן
אֲשֶׁר אָהֵב ׃ וַיִּבֶן
כְּמוֹ רָמִים מִקְדָּשׁוֹ
כְּאֶרֶץ יְסָדָהּ לְעוֹלָם ׃
וַיִּבְחַר בְּדָוִד ע
עַבְדּוֹ וַיִּקָּחֵהוּ
מִמִּכְלְאֹת צֹאן ׃
מֵאַחַר עָלוֹת הֱבִיאוֹ
לִרְעוֹת בְּיַעֲקֹב עַמּוֹ
וּבְיִשְׂרָאֵל נַחֲלָתוֹ ׃
וַיִּרְעֵם כְּתֹם לְבָבוֹ
וּבִתְבוּנוֹת כַּפָּיו

cuſtodierunt. Et auerſi ſunt
& ꝓuaricati ſũt vt pr̃es eoꝝ,
reuerſi ſunt q̃ſi arcus dece(
Et ꝓuocauerũt eũ (ptorius.
in excelſis ſuis,
& in ſculptilibus ſuis (diuit
ad emulãdũ ɔcitauerũt. Au(
Deus & iratus eſt,
& ꝓiecit vehemẽter iſraelẽ.
Et reliq̃t tabernaculum ſilo,
tentorium habitationis
iter hoĩes. (fortitudinẽ eoꝝ,
Et tradidit in captiuitatẽ, (
& glĩa eoꝝ ĩ mãu moleſtato.
Et ɔcluſit ĩ gladio ppl'm ſuũ,
& ĩ hereditatẽ ſuã iratus eſt.
Iuuenes ei ɔ deuorauit ignis,
& ũgines eius ñ (eius gladio
fuerũt laudate. Sacerdotes(
ceciderunt, & viduæ eius
non fleuerunt. Et euigilauit
q̃ſi dormiẽs dñs, quaſi fortis
poſt crapulam vini. (ſum,
Et ꝑcuſſit hoſtes ſuos retror(
opprobriũ ſempiternũ dedit
eis. Et proiecit tabernaculũ
Ioceph, & tribum
ephraim non elegit.
Sed elegit tribum A .i. Ce
Iuda montem cion lorum.
quẽ dilexit. Et edificauit (ſuũ
ĩ ſiñ. excelſoꝝ A ſãctuariũ(
q̃ſi terrã fũdauit illud ĩ ſcl'm
Et elegit Dauidem
ſeruum ſuum, & tulit eum
de ſtabulis ouium,
ſequẽtẽ lactãtes, adduxit eũ,
vt paſceret iaacob ppl'm ei ɔ,
& iſraelem hereditatẽ eius.
& pauit eos ĩ ĩtegri. cõd ſui,
& in prudẽtia manuũ ſuarũ

nõ cuſtodierũt. Et auerterũt ſe
& nõ ſuaue. pactũ, quẽad. pr̃es(
cõuerſi ſunt ĩ arcũ prauũ. (eoꝝ
In iram concitauerunt eum
in collibus ſuis,
& in ſculptilibus ſuis (Audiuit
ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt. (
Deus & ſpreuit,
& ad nihilũ redegit valde iſrael
Et repulit tabernaculum ſylo
tabernaculum ſuum vbi
habitauit in hoibus. (tẽ eoꝝ,
Et tradidit ĩ captiuitatẽ virtu(
& pulchritu. eoꝝ ĩ man ɔ inimici
Et cõcluſit in gladio ppl'm ſuũ,
& hereditatem ſuam ſpreuit.
Iuuenes eorum comedit ignis,
& virgines eoꝝ non ſunt (dio
lamẽtate. Sacerdotes eoꝝ ĩ gla(
ceciderunt, & viduæ eorum
nõ plorabãtur. Et excitatus eſt
tanq̃ dormiẽs dñs, tanq̃ potens
crapulatus a vino. (ſteriora,
Et ꝑcuſſit inimicos ſuos in po(
opprobriũ ſempiternum dedit
illis. Et repulit tabernaculum
ioſeph, & tribum
effrem non elegit.
Sed elegit tribum
iuda, montem ſion
quem dilexit. Et edificauit
ſicut vnicorniũ ſanctificiũ ſuũ
in terra quã fundauit in ſecula.
Et elegit Dauid
ſeruum ſuum & ſuſtulit eum
de gregibus ouium
de poſt fetantes accepit eum.
Paſcere iacob ſeruum ſuum,
& iſrael hereditatem ſuam.
Et pauit eos ĩ inocẽtia cõd ſui,
& in intellectibus manuũ ſuarũ

οὐκ ἐφυλάξαντο. Καὶ ἀπέστρεψαν
καὶ ἠθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλόν.
Καὶ παρώργισαν αὐτὸν
ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν
καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν
παρεζήλωσαν αὐτόν. Ἤκουσεν
ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδε,
καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν ἰσραήλ.
Καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν σιλὼμ
σκήνωμα ὃ (αὐτοῦ,
κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις. (ἰσχὺν(
Καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν(
καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ.
Καὶ συνέκλεισεν ἐν ῥομφαίᾳ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε.
Τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγε πῦρ,
καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ
ἐπενθήθησαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ
ἔπεσον, καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν
οὐκ κλαυθήσονται. Καὶ ἐξηγέρθη
ὡς ὁ ὑπνῶν κύριος, ὡς δυνατὸς
καὶ κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου. (τὰ ὀπίσω,
Καὶ ἐπάταξε τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς(
ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν
αὐτοῖς. Καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα
ἰωσήφ, καὶ τὴν φυλὴν
ἐφραὶμ οὐκ ἐξελέξατο.
Καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν
ἰούδα, τὸ ὄρος τὸ σιὼν
ὃ ἠγάπησε. Καὶ ᾠκοδόμησεν
ὡς μονοκέρωτος τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ,
ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
Καὶ ἐξελέξατο Δαβὶδ
τὸν δοῦλον αὐτοῦ, καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν
ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων.
Ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν,
ποιμαίνειν ἰακὼβ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
καὶ ἰσραὴλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρ(
καὶ ἐν ταῖς συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ, (δίας αὐτοῦ

يحفظوا شهادته ورجعوا	נְטָרוּ ׃ וְזָחוּ וְאִשְׁתְּעוּ	ſuauerunt. Et auerſi ſunt & blaſphemi
فغدروا مثل ابايهم	הֵיךְ אֲבָהָתְהוֹן אִתְהַפִּיכוּ	ſuerunt ſicut patres eorũ remiſſi ſunt
وانقلبوا مثل اعوجاج	הֵיךְ קַשְׁתָּא דִרְמָיָא גִירִין ׃	ſicut arcus quo excutiuntur ſagitte.
القوس واسخطوه	וְאַרְגִּיזוּ קד	Et in iram concitauerunt
باصنامهم	קֳדָמוֹהִי בְּבָמָתְהוֹן	eum in collibus ſuis,
واغضبوه	וּבְצַלְמֵיהוֹן אם	& in idolis ſuis (tum eſt corã
باوثانهم ۞ سمع	אַקְנִיאוּהִי ׃ שְׁמִיעַ קֳדָם	ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt. Audi(
الله ذلك واهملهم	אֱלָהָא וּתְקֵף וְרַחֵיק	Deo & iratus eſt, & proiecit
ورذل اسرايل جدا	נַפְשֵׁיהּ לַחֲדָא בְּיִשְׂרָאֵל ׃	anima eius vehementer iſraelem.
ورفض مظلة سيلوم	וְשַׁבַק מַשְׁכְּנָא דְשִׁילֹה	Et reliquit tabernaculum ſilo,
مسكنه الذي	מַשְׁכַּן דְּשָׁרֵי שְׁכִינְתֵּיהּ	tabnaculũ vbi habitauit diuinitas eius
نصبه الناس	תַּמָּן בְּגוֹ בְנֵי נְשָׁא וּמְסַר	inter homines. Et tradidit
واسلم قوتهم للسبي	לְשִׁבְיְתָא אוֹרַיְתֵיהּ	captiuitati legem ſuam,
وجمالهم الى ايدي اعدايهم	וְשִׁבְהוֹרְתֵּיהּ בְּיַד מְעִיקָא ׃	& pulchritudinẽ ſuã ĩ manu moleſtãtis
واسلم شعبه للسيف	וּמְסַר לְקַטָּלֵי דְחַרְבָּא	Et tradidit occidentibus gladio
ونظر عن ميراثه	עַמֵּיהּ וּבְאַחְסַנְתֵּיהּ אִרְגֵּיז ׃	pplm ſuum, & hereditati ſue iratus eſt.
فاكلت النار شبانهم	עוּלֵימוֹי אֲכָלַת אִישָׁתָא	Iuuenes eorum deuorauit ignis,
واحزن عذاراهم	וּבְתוּלָתֵיהּ לָא	& virgines eorum non fuerunt
ووقع احبارهم تحت	אִשְׁתַּבְּחוּ ׃ כָּהֲנוֹי בְּחַרְבָּא	laudate. Sacerdotes eius gladio
السيف ۞ ولم تبك	נְפַלוּ וְאַרְמְלָתֵיהּ לָא	ceciderunt, & viduis eius non
اراملهم عليهم واستيقظ	סְפִיקָן דִּיבַכְיָן ׃ וְאִתְּעַר	licuit plangere eos. Et euigilauit
الرب كالنايم ومثل	הֵיךְ דְּמִדְּמִיךְ יְיָ הֵיךְ גִּבָּרָא	tãq̃ a ſomno DEVS, ſicut homo fortis
الجبار الثمل من الخمر	דְּמִתְפַּקַּח מִן חַמְרָא ׃	inebriatus a vino. (bus
وردّ اعداءه الى ورايهم	וּמְחָא מְעִיקוֹי בִּטְחוֹרִין	Et pcuſſit moleſtãtes eos emorroydi(
وجعلهم عارا الى	בַּאֲחוֹרֵיהוֹן קְלָנָא דְעָלְמָא	in poſteriora, opprobrium ſempiternũ
الدهر ورذل مسكن	יְהַב לְהוֹן וְרַחֵיק בְּמַשְׁכְּנָא	dedit eis. Et abiecit tabernaculum
يوسف ولم ينتخب	דִּפְרַס עַל תְּחוּמָא דְיוֹסֵף	quod tetenderat in finibus Ioceph
سبط افرام ۞	וּבְשִׁבְטָא אֶפְרַיִם לָא רְעָא	& in tribũ ephraim nõ cõplacuit ſibi,
وانتخب سبط	וְאִתְרְעֵי יָת שִׁבְטָא	ſed elegit tribum
يهودا جبل صهيون	יְהוּדָה יָת טוּרָא דְצִיּוֹן	Iude, montem cion
هو الذي احبه واسس	דִּרְחִים ׃ וּבְנָא הֵיךְ	quem dilexit. Et edificauit ſicut
على العلا قدسه	קַרְנָא דְרֵימָנָא מַקְדְּשֵׁיהּ	cornu naricornis ſanctuarium ſuum,
واتقنه على الارض الى الابد	מְצַתַּד הֵיךְ אַרְעָא דִּיסַּד	permanebit ſicut terra quam fundauit
واصطفى داود	לְעָלְמֵי עָלְמִין ׃ וְאִתְרְעֵי	in ſecula ſeculorum. Et cõplacuit ſibi
عبده واجتذبه	בְּדָוִד עַבְדֵּיהּ וְדַבְּרֵיהּ	in Dauide ſeruo ſuo, & tulit eum
من قطيع الغنم ۞	מִן עֲדָרֵי עָנָא ׃	de gregibus ouium
ومن خلف المرضعات اخذه	מִן בָּתַר מֵינְקָן אַיְתְּיֵהּ	a veſtigiis lactantium aſciuit eum
ليرعى يعقوب شعبه	לְמִשְׁלַט בְּיַעֲקֹב עַמֵּיהּ	vt dominaretur ĩ Iaacob populo ſuo,
واسرايل ميراثه ۞	וּבְיִשְׂרָאֵל אַחְסַנְתֵּיהּ ׃	& in iſrael hereditate ſua.
فرعاهم بدعة قلبه	וּמְלַךְ עֲלֵיהוֹן בִּשְׁלֵימוּת	Et regnauit ſuper eos in integritate
وبفهم يديه	לִבֵּיהּ וּבִסְכַלְתָּנוּת	cordis ſui & in prudentiis

ינחם :	duxeorum fuit.	deduxit eos.	ὡδήγησεν αὐτούς.
עט	LXXIX.	LXXVIII.	οη.
מזמור	Pſalmus	Pſalmus	Ψαλμὸς
ד לאסף	Aſapi.	Aſaph,	τῷ ἀσάφ.
אלהים באו גוים	Deus venerunt gentes A.	Deus venerunt gentes	Ο θεὸς ἦλθον ἔθνη
בנחלתך טמאו את	in hereditatẽ tuã,polluerũt	in hereditatem tuã polluerunt	εἰς τὴν κληρονομίαν σου, ἐμίαναν
היכל קדשך שמו	templũ ſanctũ tuũ poſuerũt	templũ ſanctũ tuũ,poſuerunt	τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου. Ἔθεντο
את ירושלם לעיים	ieruſalẽ i aceruũs lapidũ. B	hieruſalem in pomoꝝ cuſtodiã.	ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον,
נתנו את נבלת	Dederunt cadauera	Poſuerunt morticinia	ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα
עבדיך מאכל לעוף	ſeruoꝝ tuoꝝ eſcã volatilibꝰ	ſeruoꝝ tuorũ eſcas volatilibus	τῶν δούλων σου, βρώματα τοῖς πετεινοῖς
השמים בשר	celi,carnes	celi,carnes	τοῦ οὐρανοῦ. Τὰς σάρκας
חסידיך לחיתו ארץ	piorum tuorũ beſtiis terre.	ſanctorũ tuorum beſtiis terre.	τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς.
שפכו דמם כמים	Effuderũt ſãguinẽ eoꝝ q̃ſi aq̃	Effuderũt ſãguinẽ ipſoꝝ tã q̃ aq̃	Ἐξέχεον τὸ αἷμα αὐτῶν ὡσεὶ ὕδωρ,
סביבות ירושלם	in circuitu ieruſalẽ, (mus	in circuitu h'eruſalem,	κύκλῳ ἱερουσαλὴμ
ואין קובר : היינו	& ñ erat q ſepeliret. Facti ſu(	& ñ erat q ſepeliret. Facti ſumo	καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων. Ἐγενήθημεν
חרפה לשכנינו לעג	oppro.viciniſ nřis,ſubſãnatio	opprobriũ vicinis nřis,ſubſãnatio	ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸς
וקלס לסביבותינו :	& deriſio iis q̃ i circuitu nřo ſt	& illuſio his q̃ i circuitu nřo ſũt.	καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
עד מה יהוה תאנף	V ſquequo DEVS iraſceris	V ſquequo domine iraſceris	Ἕως πότε κύριε ὀργισθήσῃ
לנצח תבער כמו	in perpetuum,ardebit quaſi	in finem,accendetur velut	εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται ὡς
אש קנאתך : שפך	ignis zelus tuus.Effunde	ignis zelus tuus.Effunde	πῦρ ὁ ζῆλός σου. Ἔκχεον
חמתך אל הגוים	furorem tuũ ſuper gentes ,	iram tuam in gentes	τὴν ὀργήν σου ἐπὶ τὰ ἔθνη
אשר לא ידעוך	que non cognouerunt te,	que te non nouerunt,	τὰ μὴ γινώσκοντά σε
ועל ממלכות אשר	& ſuper regna que	& in regna que	καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἳ
בשמך לא קראו :	nomẽ tuũ nõ inuocauerunt.	nomẽ tuũ non inuocauerunt.	τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
כי אכל את יעקב	Quia comederunt Iaacob,	Quia comederunt Iacob,	Ὅτι κατέφαγον τὸν ἰακὼβ,
ואת נוהו השמו :	& decorẽ eius deſolauerunt.	& locum eius deſolauerunt.	καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.
אל תזכר לנו עונות	Ne recorderis iniquitatum	Ne memineris iniquitatum	Μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν
ראשנים מהר	noſtrarum primarum,cito	noſtrarum antiquarum,cito	ἀρχαίων. Ταχὺ
יקדמונו רחמיך	p̃ueniãt nos miſericordie tue,	anticipẽt nos miſericordie tue,	προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου
כי דלונו מאד :	quia attenuati ſumus nimis.	q̃a pauperes facti ſumus nimis.	κύριε. Ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.
עזרנו אלהי	Auxiliare nobis Deus	Adiuua nos Deus	Βοήθησον ἡμῖν ὁ θεὸς
ישענו על דבר	ſalus noſtra propter honorẽ	ſalutaris noſter,& propter	ὁ σωτὴρ ἡμῶν, ἕνεκεν
וה כבוד שמך	glorie nominis tui,	gloriam nominis tui	τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου
והצילנו וכפר	& libera nos,& propiciare	dñe libera nos,& p̃pitius eſto	κύριε ῥῦσαι ἡμᾶς. Καὶ ἱλάσθητι
על חטאתינו למען	peccatis noſtris propter	peccatis noſtris propter	ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκεν
שמך : למה יאמרו	nomen tuũ.Quare dicunt	nomen tuum,ne forte dicant	τοῦ ὀνόματός σου. Μήποτε εἴπωσι
הגוים איה אלהיהם	gentes vbi eſt Deus	in gentibus vbi eſt Deus	τὰ ἔθνη, ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς
לע יודע בגוים	eorum,nota fiat in gentibus	eorũ,& innoteſcat in natiõibus	αὐτῶν, καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν
לעינינו נקמת דם	añ oclos nřos,vltio ſãguinis	corã oculis nřis. Vltio ſãguinis	ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ἡ ἐκδίκησις τοῦ
עבדיך השפוך :	ſeruorũ tuorũ qui effuſus eſt.	ſeruorũ ſuorum qui effuſus eſt,	τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου (αἵματος
תבוא לפניך	Ingrediatur coram te	introeat in conſpectu tuo	Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου

ساسهم	אידיהון דברינון	manuum ſuarum dux eorum fuit.
	תושבחא על ידא דאסף על	LXXIX. Laus p manũ Aſaph. Pro
	חורבן בית מקדשא	deſtructione domus ſanctuarii,
المزمور الثامن والسبعون	אמר ברוח נבואה	dixit ſpiritu prophetico.
الله اتى الامم	אלהים עלין עממיא	Deus aſcenderunt populi
دخلت الى ميراثك ونجسوا	באחסנתך סאיבו ית	in hereditatem tuam polluerunt
هيكل قدسك جعلوا	היכל קודשך שויאו	templum ſanctum tuum, poſuerunt
اورشليم كالمحرس الخراب	ית ירושלם לעייא:	ieruſalem in deſolationem.
وصيروا جثث	יהבו ית גושמי	Dederunt cadauera
عبيدك طعاما لطير	עבדך למיכלא לעופא	ſeruorum tuorum eſcas volatilibus
السماء ولحوم	דשמיא בשר	celi, carnes
اصفيائك لوحوش الارض	חסידך לחיות ארעא:	ſanctorum tuorum beſtiis terre.
سفكوا دماهم كالما	שדו אדמהון היך	Effuderunt ſanguinem eorum ſicut
حول اورشليم	מיא חזרנות ירושלם	aquam in circuitu ieruſalem
ولم يكن لهم دافن	ולית דקביר: הוינן	& non erat qui ſepeliret. Facti ſumus
صرنا عارا لجيراننا	קלנא לשיבבנא תולעבא	opprobriũ vicinis noſtris, blaſphemia
هزوا وسخرا لمن حولنا	ותיחכא לחזרנותנא:	& irriſio his qui ĩ circuitu noſtro ſunt.
الى متى يا رب	עד אימתי יי תתקוף	Vſquequo DEVS iraſceris
دايما يشتعل مثل النار	לעלמין תבער היך	in perpetuum, accendetur ſicut
غضبك فاصب	כאישתא טנתך: שדי	ignis zelus tuus. Effunde
رجزك على الامم	חימתך ועל עממיא	iram tuam ſuper populos
الذين لا يعرفونك	דלא ידעונך	qui te non nouerunt,
وعلى الممالك الذين	ועל מלכוותא	& ſuper regna
لم يدعوا اسمك	דבשמך לא צליאו:	que nomen tuum non inuocauerunt.
لانهم قد اكلوا يعقوب	ארום גמרו ית בית יעקב	Quoniam diſſipauerũt domũ Iaacob,
واخربوا دياره	וית בית מוקדשה אצדיאו	& domum ſanctuarii deſolauerunt.
لا تذكر خطايانا	לא תדכר לנא עוין זמן	Ne cõmemores nobis iniquitates no(ſtras qbus
الاولى بل	שירויא בסרהוביא	cel quimus a principio
قد ركضا رافتك سريعا	יקדמון לך טבוותך	celeriter pueniant nos bonitates tue,
لاننا قد استمسكنا جدا	ארום איתמסכנא לחדא:	quoniã miſerabiles facti ſumus nimis.
فاعنا الاهنا	סעיד יתנא פור	Adiuua nos,
مخلصنا من اجل	פורקננא	redeme nos, propter
مجد اسمك	יקר שמך	gloriam nominis tui,
يا رب خلصنا واغفرلنا	ופרוק יתנא וכפר	& libera nos & propitiare
خطايانا لاجل	על חובנא בגלל	peccatis noſtris, propter
اسمك لئلا يقال	שמך: למה יימרון	nomen tuum. Quare dicent
في الامم اين الاههم	עממיא האן אלההון	populi, vbi eſt Deus eorum,
عند كل نظر الشعوب	יתגלי בעממיא	manifeſtetur in populis,
وتنظر عيوننا انتقام دما	למחמינא פורענות אדם	vt videamus ipſi, vltionem ſanguinis
عبيدك المسفوك	עבדך דאשתפיך:	ſeruorum tuorum qui effuſus eſt.
وليدخل اليك	תיעול קדמך אנקתא	Veniat coram te clamor

A. Iocephus qui machabeorum hyſtoriã cõſcripſit & eiuſdẽ tẽporis hebrei intellexerunt hũc pſalmum de illis cõcuſſionibus hebreorum que in hyſtoria illa leguntur.

B. In aceruis lapidũ. Sub Antiocho hoc factum eſt. Biẽnio ſiquidem poſt Antiochi ingreſſum princeps tributorum Antiochi, diripuit ieruſalem, & ſuccendit eam igni, & deſtruxit domos eius & muros eius in circuitu.

אֶנְקַת אָסִיר	clamor vincti, (ſolue	gemitus cõpeditorꝝ. (i,poſſide	ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων. (περιποίησαι
כְּגֹדֶל זְרוֹעֲךָ הוֹתֵר	in magnitudine brachii tui(	Scd̃m magnitudinẽ brachii tu(	Κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου (
בְּנֵי תְמוּתָה :	filios interitus.	filios mortificatorum.	τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.
וְהָשֵׁב לִשְׁכֵנֵינוּ	Et redde vicinis noſtris	Et redde vicinis noſtris	Ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν
שִׁבְעָתַיִם אֶל־חֵיקָם	ſeptuplũ C. in ſinu eorum	ſeptuplũ in ſinu eoꝝ, (rũt tibi	ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν,
חֶרְפָּתָם אֲשֶׁר חֵרְפוּךָ	opp̃briũ eoꝝ, q̃d exp̃braue(	ĩproperiũ ipſoꝝ q̃d exꝙbraue(	τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν ὃν ὠνείδισάν σε
אֲדֹנָי : וַאֲנַחְנוּ	Deus. Nos enim (rũt tibi	domine. Nos autem	κύριε. Ἡμεῖς δὲ
עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ	pp̃ls tuus, & oues paſcue tue,	pp̃lus tuus & oues paſcue tue,	λαός σου καὶ πρόβατα νομῆς σου. (αἰῶνα
נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם	cõfitebimur tibi ĩ ſempitnũ,	confitebimur tibi in ſeculum.	Ἀνθομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς εἰς τὸν (
לְדוֹר וָדֹר נְסַפֵּר	ĩ gñatõe & gñationẽ narra(	In gñatiõe & gñationẽ, ãnũcia(	εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν
תְּהִלָּתֶךָ :	laudem tuam. (bimus	laudem tuam. (bimus	τὴν αἴνεσίν σου.
פ לַמְנַצֵּחַ	LXXX. Ad victoriã.	LXXIX. In finẽ pro his	οθʹ. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν
אֶל־שֹׁשַׁנִּים ע	Liliis.i.muſices iſtrumẽto.	qui cõmutabuntur	ἀλλοιωθησομένων
עֵדוּת לְאָסָף	Decus Aſapi	pſalmus pro aſſyriis	μαρτύριον τῷ ἀσάφ,
מִזְמוֹר : רע	pſalmus.	teſtimonium aſaph.	ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ ἀσσυρίου.
רֹעֵה יִשְׂרָאֵל	Qui paſcis iſrael	Qui regis iſrael	Ὁ ποιμαίνων τὸν ἰσραὴλ
הַאֲזִינָה נֹהֵג כַּצֹּאן	auſculta, q deducis q̃ſi ouem	intẽde, qui deducis velut ouem	πρόσχες ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατον
יוֹסֵף יֹשֵׁב הכ	Ioseph, ſeſſor	ioſeph. Qui ſedes	τὸν ἰωσήφ. Ὁ καθήμενος
הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה :	cherubim oſtendere.	ſuper cherubin manifeſtare	ἐπὶ τῶν χερουβὶμ ἐμφάνηθι,
לִפְנֵי אֶפְרַיִם	Ante ephraim	coram effraim	ἐναντίον ἐφραὶμ
וּבִנְיָמִן וּמְנַשֶּׁה	& beniamin & manaſſe,	beniamin & manaſſe.	καὶ βενιαμὶν καὶ μανασσῆ.
עוֹרְרָה אֶת־גְּבוּרָתֶךָ	ſuſcita fortitudinem tuam	Excita potentiam tuam	Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου
וּלְכָה לִישֻׁעָתָה לָּנוּ :	& veni, ad ſaluandum nos.	& veni, vt ſaluos facias nos.	καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.
אֱלֹהִים הֲשִׁיבֵנוּ	Deus conuerte nos.	Deus conuerte nos,	Ὁ θεὸς ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
וְהָאֵר פָּנֶיךָ	& oſtende faciem tuam	& oſtende faciem tuam	καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου
וְנִוָּשֵׁעָה : יח	& ſalui erimus.	& ſalui erimus.	καὶ σωθησόμεθα.
יְהוָה אֱלֹהִים צְבָאוֹת	DEVS, Deus, exercitus,	Domine Deus virtutum,	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
עַד־מָתַי עָשַׁנְתָּ	vſquequo fumaſti	quouſꝙ iraſceris	ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ
בִּתְפִלַּת עַמֶּךָ :	ad orationem populi tui.	ſuper orationem ſerui tui.	τὴν προσευχὴν τῶν δούλων σου
הֶאֱכַלְתָּם לֶחֶם	Cibaſti eos pane	Cibabis nos pane	Ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον
דִּמְעָה וַתַּשְׁקֵמוֹ	flebili, & potaſti eos	lachrymaꝝ, & potũ dabis nobis	δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς
בִּדְמָעוֹת שָׁלִישׁ :	in lachrymis triplicitet.	in lachrymis in menſura.	ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ.
תְּשִׂימֵנוּ מָדוֹן ל	Poſuiſti nos contentionem	Poſuiſti nos in cõtradictionem	Ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν
לִשְׁכֵנֵינוּ וְאֹיְבֵינוּ	vicinis noſtris, & inimici nr̃i,	vicinis noſtris, & inimici noſtri	τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν
יִלְעֲגוּ לָמוֹ : אֱלֹהִים	ſubſannauerunt nos. Deus,	ſubſannauerunt nos. Deus	ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς. Κύριε
צְבָאוֹת הֲשִׁיבֵנוּ	exercituum conuerte nos,	virtutum conuerte nos,	ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον ἡμᾶς,
וְהָאֵר פָּנֶיךָ	& oſtende faciem tuam	& oſtende faciem tuam	καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου
וְנִוָּשֵׁעָה : ג	& ſalui erimus.	& ſalui erimus.	καὶ σωθησόμεθα.
גֶּפֶן מִמִּצְרַיִם	Vineam de egypto	Vineam de egypto	Ἄμπελον ἐξ αἰγύπτου
תַּסִּיעַ רת	tuliſti,	tranſtuliſti,	μετῆρας,
תְּגָרֵשׁ גּוֹיִם	eieciſti gentes	eieciſti gentes	ἐξέβαλες ἔθνη

vinctoꝝ,ſm multitudinē fortitudinis
brachii tui,ſolue reliquias filiorum
qui traditi ſunt in mortem.
Et redde vicinis noſtris pro ,vno
ſeptuplum, punitionem ſcelerum
federis eorum,& improperii quod
improperauerunt tibi DEVS.Et nos
populus tuus & oues paſcue tue
confitebimur coram te in ſeculum,
a generatione in generatiōe in eternū
annunciabimus laudem tuam.

LXXX. In laudē.Pro ſedētibus
iudicibus ordinariis qui incūbūt
teſtimoniis legis,per
manum Aſaph.Laudatoria.

Paſtor iſraelitarum intellige,
qui ducis velut ouem patrem noſtrum
Ioceph,cuius diuinitas quieſcit
inter cherubim manifeſtare
coram Ephraim & Biniamin
& Manaſſe,moue virtutem
fortitudinis tue,tuum
enim vt redimas nos a iudicio.
Deus conuerte nos
a captiuitate noſtra,& ſplēdeſcere fac,
ſplēdorē iocūditat(faciei tue ſup nos,(
DEVS,Deo,exercito, (& ſalui erimus.
vſquequo non recipies
orationem populi tui.
Pauiſti eos panibus
intinctis lachrymis & potū dediſti eis
vinum lachrymis affluens.
Poſuiſti nos contradictionem
vicinis noſtris,& pīoni inimicitie nr̄e
blaſphemauerunt nos,DEVS
exercituum conuerte nos (cūditatis
de captiuitate,illumina ſplendorē io(
faciei tue ſuper nos & ſalui erimus.
Domum iſraelis que aſſimulatur
vinee,de egypto tranſtuliſti,
expuliſti,populos de terra

C. Septupla punitio apud hebreos, perfecta & conſumata punitio intelligitur.

ותטעה : פ	& plantaſti eam.	& plantaſti eam.	καὶ κατεφύτευσας αὐτήν.
פנית לפניה	Preparaſti ante faciem eius,	Dux itineris fuiſti ĩ cõſpectu eiꝰ,	Ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς,
ותשרש שרשיה	& ſtabiliſti radices eius	& plantaſti radices eius	καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς,
ותמלא ארץ :	& repleuit terram.	& impleuit terram.	καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν,
כסו הרים צ	Operti ſunt montes	Operuit montes	ἐκάλυψεν ὄρη,
צלה גע	vmbra eius,	vmbra eius	ἡ σκιὰ αὐτῆς,
וענפיה אר	& ramis illius	& arbuſta eius	καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς
ארזי אל :	cedri Dei.	cedros Dei.	τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ. (αὐτῆς
תשלח קצירה עד	Expandit comas ſuas vſq;	Extẽdit palmites ſuos vſq; (eiꝰ	Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς, ἕως (θα(
ים ואל נהר יונקותיה :	ad mar̃,& vſq; ad flu.ger.ſua	ad mare,& vſq; ad flum̃ ꝑpagi.(	λάσσης, καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυά(
למה פרצת גדריה	Quare diſſipaſti ſepem eius,	Vt qd deſtruxiſti maceriã eius,	ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς
וארוה כל עברי	& carpũt eã oẽs q̃ tranſeunt	& vindemiãt eã oẽs q̃ ꝑtergre(	καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπο(
דרך : יכרסמנה	per viam. Vaſtauit eam	viã. Exterminauit eã (diũtur	τὴν ὁδόν. Ἐλυμήνατο αὐτὴν (ρευόμενοι
חזיר מיער וזיז	aper de ſilua,& fera A.	aper de ſylua,& ſingularis	ὗς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς
שדי ירענה : אלהים	agri depaſta eſt eam. Deus	ferus depaſtus eſt eam. Deus	ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν. Ὁ θεὸς
צבאות שובנא	exercituũ reuertere obſecro	virtutum conuertere	τῶν δυνάμεων ἐπίστρεψον δή,
הבט משמים וראה	reſpice de celo & vide	reſpice de celo & vide	καὶ ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε.
ופקד גפן זאת :	& viſita vineam hanc.	& viſita vineam iſtam.	Καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην,
וכנה אשר נטעה	Et habitationem q̃ plãtauit	Et perfice eam quã plantauit	καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν
ימינך ועל בן	dextera tua,& ſuper filium	dextera tua,& ſuper filium	ἡ δεξιά σου. Καὶ ἐπὶ υἱὸν (πεπυρισμένη
אמצתה לך : שרפה	quẽ cõfirmaſti tibi. Succẽſam	hoĩs quẽ cõfirmaſti tibi. Incẽſa	ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ. Ἐμ(
באש כסוחה מגערת	igni & cõciſam, ab ĩcrepatõe	igni & ſuffoſſa, ab increpatione	πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη, ἀπὸ ἐπιτιμήσεως
פניך יאבדו :	faciei tue pereant.	vultus tui peribunt.	τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
תהי ידך על	Fiat manus tua ſuper	Fiat manus tua ſuper	Γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ'
איש ימינך על בן	virum dextere tue,& ſuper	virum dextere tue,& ſuper	ἄνδρα δεξιᾶς σου, καὶ ἐπὶ
אדם אמצת	filium hoĩs quem cõfirmaſti	filium hominis quẽ confirmaſti	υἱὸν ἀνθρώπου ὃν ἐκραταίωσας σε(
לך : ולא נסוג	tibi. Et non recedimus	tibi. Et non diſcedimus	αυτῷ. Καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν
ממך תחיינו	a te viuificabis nos,	a te, viuificabis nos	ἀπὸ σοῦ, ζωώσεις
ובשמך נקרא :	& in noĩe tuo inuocabimus.	& nomen tuum inuocabimus.	ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.
יהוה אלהים צבאות	DEVS Deus exercitus,	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων
השיבנו האר	conuerte nos,& oſtende	conuerte nos & oſtende	ἐπίστρεψον ἡμᾶς, καὶ ἐπίφανον
פניך ונושעה :	faciem tuã & ſalui erimus.	faciem tuam & ſalui erimus.	τὸ πρόσωπόν σου καὶ σωθησόμεθα.
פא למנצח	LXXXI. Ad victoriã.	LXXX. In finẽ ꝑ torculari(	π΄. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν(
על הגתית לאסף :	Haghitina.i.cithara ab vr(	ipſi aſaph, qnta ſabbati (bus.pſ.	ᾠδὴ τῷ ἀσάφ. (ψαλμὸς
הרנינו לאלהים	Laudate Deũ (be gat,aſaph.	Exultate Deo	Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ
עוזנו הריעו ל	fortitudinẽ noſtrã,iubilate	adiutori noſtro iubilate	τῷ βοηθῷ ἡμῶν, ἀλαλάξατε
לאלהי יעקב : שאו	Deo Iaacob. Aſſumite	Deo Iacob. Sumite	τῷ θεῷ ἰακώβ. Λάβετε
זמרה ותנו	carmen & date	pſalmum & date	ψαλμὸν καὶ δότε
תף כנור נעים	tympanum, citharã ſuauem	tympanum, pſalteriũ iocundũ	τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν
עם נבל : תקעו	cum pſalterio. Clangite	cum cithara. Buccinate	μετὰ κιθάρας. Σαλπίσατε
בחדש שופר	in neomenia buccina,	in neomenia tuba	ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι,

Iſraclis & plantaſti eos.
Expuliſti a facie eius
cananeos, plantaſti
radices eius & impleſti terram.
Cooperuit montes ieruſalem
vmbra domus ſanctuarii & vmbra
domorum doctrine preceptorum eruditorum,
que aſſimulate ſunt cedris fortiſſimis.
Expandit ramos eius, miſiſti
diſcipulos eius vſque ad mare magnum,
& vſque ad flum̃ Euphratẽ germina eius.
Quare deſtruxiſti ſepem eius,
& vindemiant eam omnes trãſeuntes
viam. Vaſtauit eam
aper de ſilua & gallus
ſilueſter depaſcitur eam. Deus
vltionum conuertere obſecro aſpice
de celo & vide, & recordare
in miſericordia vinee huius.
Et operis quod plantauit dextera tua,
& regis MESSIE
quem confirmaſti tibi, incenſum
igni & conciſum
ab increpatione vultus tui
pereant. Sit manus tua ſuper
virum, quia iuraſti ei in manu
dextera, ſuper hominẽ quẽ confirmaſti
tibi. Et ñ diſcedemus a loco timoris tui,
fortes fac nos & ĩ noĩe tuo ĩuocabimus
Deus exercituũ ↄuerte nos (cũ ditat's
de captiuitate nr̃a, illuſtra ſplẽdorẽ ſu(
faciei tue ſuper nos, & ſalui erimus.

LXXXI. In laudẽ, cithara allata
ab vrbe Gat, per manum Aſaph.

Laudes dicite coram Deo
fortitudine noſtra, iubilate coram
Deo Iaacob. Erigite
vocem in laude & ordinate
tympanum citharam vocis
dulcis cum pſalteriis. Clangite
per lunam ſeptembris cornu,

A. Singularis ferus. Varii habentur doctores hebreorũ in interpretatiõe huius uocis זיז ziz, nã alii interpretantur motionem, alii pulchritudinem, alii auem ignotam, alii generale nomẽ ad omnes feras, alii gallum ſilueſtrem.

בַּכֶּסֶה לְיוֹם	in determinato die	in inſigni die	ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ
חַגֵּנוּ׃ כִּי חֹק	ſolēnitatꝭ vr̃e. Quia p̄ceptū	ſolēnitatꝭ veſtre. Quia p̄ceptū	ἑορτῆς ὑμῶν. Ὅτι πρόσταγμα
לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט	iſraeli eſt, & iudicium	in iſrael eſt, & iudicium	τῷ ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ κρίμα
לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב׃	Deo Iaacob.	Deo Iacob.	τῷ θεῷ ἰακώβ.
עֵדוּת בי	Teſtimonium	Teſtimonium	Μαρτύριον
בִּיהוֹסֵף	in Ioceph	in Ioſeph	ἐν τῷ ἰωσὴφ
שָׂמוֹ בְּצֵאתוֹ	poſuit, cum egrederetur	poſuit illud cum exiret	ἔθετο αὐτῷ, ἐν τῷ ἐξελθεῖν
עַל־אֶרֶץ ם	de terra	de terra	αὐτὸν ἐκ γῆς
מִצְרָיִם שְׂפַת	egypti, labium	egypti linguam	αἰγύπτου. Γλῶσσαν
לֹא־יָדַעְתִּי א	quod neſciebat	quam non nouerat	ἣν οὐκ ἔγνω
אֶשְׁמָע׃ הֲסִירוֹתִי	audiuit. Amouit (nus eius	audiuit. Diuertit (nus eius	ἤκουσεν, ἀπέστησεν (αὐτοῦ
מִסֵּבֶל שִׁכְמוֹ כַּפָּיו	ab onere humerum eius, ma(	ab oneribus dorſum eius, ma(	ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ. Αἱ χεῖρες(
מִדּוּד תַּעֲבֹרְנָה׃	a bolla receſſerunt.	in cophino ſeruierunt.	ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν,
בַּצָּרָה ק	In tribulatione	In tribulatione	ἐν θλίψει
קָרָאתָ וא	inuocaſti,	inuocaſti me	ἐπεκαλέσω με
וָאֲחַלְּצֶךָּ אֶעֶנְךָ	& erui te, reſpondi tibi	& liberaui te, exaudiui te	καὶ ἐρρυσάμην σε. Ἐπήκουσά σου
בְּסֵתֶר רַעַם	in abſcondito tonitrui,	in abſcondito tempeſtatis,	ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
אֶבְחָנְךָ עַל־מֵי	probaui te ſuper aquas	probaui te apud aquam	Ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος
מְרִיבָה ס	contradictionis	contradictionis.	ἀντιλογίας
סֶלָה׃ שְׁמַע עַמִּי	in p̄petuū. Audi popule mi	Audi populus meus	διάψαλμα. Ἄκουσον λαός μου
וְאָעִידָה בָּךְ יִשְׂרָאֵל	& conteſtabor te, iſrael	& conteſtabor te iſrael	καὶ διαμαρτύρομαί σοι. Ἰσραὴλ
אִם־תִּשְׁמַע־לִי׃ לֹא־	ſi audies me. Non	ſi audieris me non	ἐὰν ἀκούσῃς μου, οὐκ
יִהְיֶה בְךָ אֵל זָר	ſit in te Deus alienus,	erit in te Deus recens,	ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος
וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה	& non adores	neq̨ adorabis	οὐδὲ προσκυνήσεις
לְאֵל נֵכָר׃	Deum peregrinum.	Deum alienum.	θεῷ ἀλλοτρίῳ.
אָנֹכִי יְהוָה	Ego DEVS	Ego enim ſum dominus	Ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος
אֱלֹהֶיךָ הַמַּעַלְךָ	Deus tuus, qui eduxi te	Deus tuus, qui eduxi te	ὁ θεός σου, ὁ ἀναγαγών σε
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם	de terra egypti,	de terra egypti,	ἐκ γῆς αἰγύπτου.
הַרְחֶב־פִּיךָ	dilata os tuum	dilata os tuum	Πλάτυνον τὸ στόμα σου
וַאֲמַלְאֵהוּ׃	& implebo illud.	& implebo illud.	καὶ πληρώσω αὐτό.
וְלֹא־שָׁמַע עַמִּי	& nō audiuit populus meus	Et non audiuit populus meus	Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου
לְקוֹלִי וְיִשְׂרָאֵל	vocem meam, & iſrael	vocem meam, & iſrael	τῆς φωνῆς μου, καὶ ἰσραὴλ
לֹא־אָבָה לִי	noluit me.	non intendit mihi.	οὐ προσέσχε μοι. (τηδεύματα
וָאֲשַׁלְּחֵהוּ בִּשְׁרִירוּת	Et dimiſi eum in prauitate	Et dimiſi eos ſm̄ deſideria	Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπι(
לִבָּם יֵלְכוּ	cordis eius, ambulabunt	cordis eorum, ibunt	τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται
בְּמוֹעֲצוֹתֵיהֶם׃	in conſiliis ſuis.	in adinuentionibus ſuis.	ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי	Vtinā ppl's meꝰ audiſſet me,	Si populus meus audiſſet me,	Εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέ μου,
יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי	iſrael in viis meis	iſrael ſi in viis meis	ἰσραὴλ ταῖς ὁδοῖς μου
יְהַלֵּכוּ׃ כִּמְעַט	ambulaſſet. Quaſi nihilum	ambulaſſet. Pro nihilo	εἰ ἐπορεύθη, ἐν τῷ μηδενὶ
אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ	inimicos eius humiliaſſem,	forſitā inimicos eoꝝ humiliaſſē,	ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα
וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב	& ſup moleſtātes eos vertiſſē	& ſuper tribulātes eos miſiſſem	Καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον

في رووس الشهور بالبوق في	בְּיַרְחָא דְמִתְכַּסֵּי יוֹמֵי	in menſe qui coopertus eſt, die
الاعياد المعلومة فانها	חַגָּנָא דִילָנָא: אֲרֵי קְיָם	ſolẽnitatis noſtre, Quoniã preceptũ
سنة لاسرائيل	גְּזֵרַת לְיִשְׂרָאֵל הוּא וְהִלְכְתָא	ſtatutum iſrael eſt, & ſententia
وحكم لاله يعقوب	דִּינָא לֶאֱלָהָא דְיַעֲקֹב:	iudicii Deo Iaacob.
جعل	סַהֲדוּתָא עַל בֵּית יוֹסֵף	Teſtimonium ſuper domum Ioceph
في يوسف	שַׁוְיֵהּ וְלָא קְרֵב לְאִתַּת	poſuit, qui non appropinquauit vxori
حين خرج الى	רִבּוֹנֵיהּ בֵּיהּ בְּיוֹמָא	domini ſui, in illo die (natus eſt
ارض	נְפַק מִבֵּית אֲסִירֵי וְשַׁלִּיט	egreſſus eſt de domo carceris, & domi(
مصر سمع	עַל אַרְעָא דְמִצְרַיִם שִׂפְתָּא	ſuper regionem egypti labium
لسانا لم يكن	דְּלָא חַכִּימִית אֲלִיפִית	quod neſciebar didicit (eius,
يعرفه نزع	וּשְׁמָעִית: אַעְדִּית מִן טְעוּן כַּתְפוֹי	& audiuit. Amoui a fulture humeros(
عن ظهره الطف	אִידוֹהִי מִלְּמִרְמֵי טִינָא	manus eius a ferendo luto
وناق العبودية	לְקִידְרַיָּא אִסְתַּלָּקוּ:	ad ollas receſſerunt.
دعاني في	בְּעִדָּן עָקְתָא דְמִצְרָאֵי	In tempore tribulationis, egypti
الضر فنجيته	קְרֵיתָא וּפְצֵיתָךְ יְהַבְתְּ עֲנִית	inuocaſti, & liberaui te, reſpondi
وفي خفايا	יָתָךְ בְּאַתַר טְמִיר בֵּית	tibi in loco occulto domo
ابتهالة لاجبته	שְׁכִינְתִּי דַּהֲווֹ דָלְקִין	diuinitatis mee, vbi ardebant
المقا ومة	קֳדָמַי גַּלְגַּלֵּי דְנוּר	coram me rote ignis,
جبرته	בְּחַנְתָּךְ עַל מֵי מַצּוּתָא	probaui te apud aquas contradictionis
اسمع يا شعبي	לְעָלְמִין: שְׁמַע עַמִּי	in perpetuum. Audi popule mi
فاقول لك ويا اسرائيل	וְאַסְהֵיד בְּכוֹן יִשְׂרָאֵל	& teſtificabor in vos, iſrael
ان دروان اطعتني ولم	אִין תְּקַבֵּל בְּמֵימְרִי: לָא	ſi admiſeritis verbum meum. Non
يكن فيك اله غير	יְהוֹן בְּכוֹן פָּלְחִין	erunt in vobis qui ſeruiant
ولا تسجد	לְטַעֲוָתָא נוּכְרָאָה וְלָא	idolis alienigenarum, & non
لاله غريب	תִסְגְּדוּן לְטַעֲוַת חַלּוֹנָאֵי:	adorabitis idola peregrina.
انا	אֲנָא הוּא יְיָ אֱלָהֲכוֹן	Ego ipſe DEVS Deus veſter,
الذي	דְּאַסֵּיקִית יָתְכוֹן מֵאַרְעָא	qui eduxi vos de terra
من ارض مصر	דְמִצְרַיִם אַפְתַּי פוּמָךְ	egypti, aperite os veſtrum
اوسع فال	בְּפִתְגָּמֵי אוֹרַיְתָא וְאַמְלֵי	ad verba legis, & implebo
فاملاه	יָתֵיהּ מִכָּל טוּבָא:	illud omni bono.
فلم يسمع شعبي	וְלָא קַבִּיל עַמִּי	Et non recepit populus meus
صوتي	לְקָל מֵימְרִי וְיִשְׂרָאֵל	vocem meam, & iſrael
لم يصغ الى	לָא צְבוֹ לְמֵימְרִי:	non obediuit verbo meo.
فتركتهم	וְתָרֵכִית יָתְהוֹן בְּהִרְהוּרֵי	Et expuli eos in cogitationibus
قلوبهم	לִבְּהוֹן הֲלִיכוּ	cordis eorum ambulauerunt
في اعمالهم	בְּמַלְכַּת יִצְרֵיהוֹן:	in conſiliis impietatum ſuarum.
شعبي	הַלְוַאי עַמִּי שְׁמַע לִי	Vtinam populus meus audiſſet me,
واسرائيل	יִשְׂרָאֵל בְּאוֹרְחָתִי	iſrael in viis meis
سبلي اذا	יְהָכוּן: כִּזְעֵיר בְּעִדָּן	ambulaſſet. Quaſi in momento pſonos
في لاشوتهم الاعداهم	דְּבַעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אַמְאִיךְ וְעַל	inimicitie eorũ humiliaſſẽ, & aduerſus
واجعل يدي	בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן אָתִיב מָחָתִי	pſonos inimicitie eorũ ũtiſſẽ pcuſſionẽ

A. Hec que ſequunt̃ uerba arabica uſqꝫ ad finẽ pſalmi deſumpta ſunt ab interptatione egyptia, quod ea que in ſyra leguntur adeo deprauata & corrupta eſſent ut nullum peni tus redderẽt ſenſum, q̃ exprimere liburt ne ſermonis atq; iter pretationis uarietas ignarum turbaret lectorem.

ידי: משנאי יהוה	manũ meã.Qui oderit Deũ	manum meam,Inimici domini	ἂν τὴν χεῖρά μου. Οἱ ἐχθροὶ κυρίου
יכחשו לו ויהי	negabunt eum,& erit	mentiti ſunt ei,& erit	ἐψεύσαντο αὐτῷ, καὶ ἔσται
עתם לעולם:	tempus eorum in ſeculum.	tempus eorum in ſecula.	ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
ויאכילהו מחלב	Et cibaui eos adipe	Et cibauit illos ex adipe	Καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος
חטה ומצור דבש	frumenti,& ſaxatili melle	frumenti,& de petra melle	πυροῦ, καὶ ἐκ πέτρας μέλι
אשביעך:	ſaturaui te.	ſaturauit eos.	ἐχόρτασεν αὐτούς.
פב מזמור לאסף	LXXXII.Pſalmus Aſaph.	LXXXI. Pſalmus Aſaph.	πα΄. Ψαλμὸς τῷ ἀσάφ.
אלהים נצב	Deus ſtetit A.	Deus ſtetit	Ὁ θεὸς ἔστη,
בעדת אל	in cetu Dei	in ſynagoga Deorum,	ἐν συναγωγῇ θεῶν,
בקרב אלהים	in medio iudicum	in medio autem Deos	ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς
ישפט: עד מתי	diiudicat.Vſquequo	diiudicat.Vſquequo	διακρίνει. Ἕως πότε
תשפטו עול ופני	iudicatis iniquitatẽ,& facies	iudicatis iniquitatem & facies	κρίνετε ἀδικίαν, καὶ πρόσωπα
רשעים תשאו	impiorum ſuſcipitis	peccatorum ſumitis.	ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε
סלה: שפטו דל	in ꝑpetuũ.Iudicate pauperi	Iudicate egeno	διάψαλμα. Κρίνατε ὀρφανῷ
ויתום עני ורש	& pupillo,egeno & inopi	& pupillo,humilem & pauperẽ	καὶ πτωχῷ, ταπεινὸν καὶ πένητα
הצדיקו: פלטו דל	iuſte facite.Eruite inopem	iuſtificate.Eripite pauperem,	δικαιώσατε. Ἐξέλεσθε πένητα
ואביון מיד ר	& pauperem,de manu	& egenum de manu	καὶ πτωχόν, ἐκ χειρὸς
רשעים הצילו:	impiorum liberate.	peccatoris liberate.	ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε
לא ידעו	Non cognoſcunt,	Ne ſcierunt	αὐτόν. Οὐκ ἔγνωσαν
ולא יבינו ב	& non intelligunt	neq intellexerunt	οὐδὲ συνῆκαν
בחשכה יתהלכו	in tenebris ambulant,	in tenebris ambulant,	ἐν σκότει διαπορεύονται
ימוטו כל ם	mouebuntur omnia	mouebuntur omnia	σαλευθήσονται πάντα
מוסדי ארץ:	fundamenta terre.	fundamenta terre.	τὰ θεμέλια τῆς γῆς.
אני אמרתי	Ego dixi	Ego dixi	Ἐγὼ εἶπα
אלהים אתם ובני	Dii eſtis,& filii	Dii eſtis,& filii	θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ
עליון כלכם:	excelſi omnes vos.	excelſi omnes.Vos	ὑψίστου πάντες, ὑμεῖς
אכן כאדם תמותון	Ergo q̃ſi hoĩes moriemini,	autẽ ſicut homines moriemini,	δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε,
וכאחד השרים	& quaſi vnus de principibus	& ſicut vnus de principibus	καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων
תפלו: קומה אלהים	cadetis.Surge Deus	cadetis.Surge Deus	πίπτετε. Ἀνάστα ὁ θεὸς
שפטה הארץ כי אתה	iudica terram,quoniam tu	iudica terram,quoniam tu	κρίνων τὴν γῆν, ὅτι σὺ
תנחל בכל הגוים:	hereditabis omnes gentes.	hereditabis in oĩbus gentibus.	κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.
פג שיר	LXXXIII. Canticum.	LXXXII. Canticum	πβ΄. Ὠδὴ
מזמור לאסף:	Pſalmus Aſaph.	pſalmi Aſaph.	ψαλμοῦ τῷ ἀσάφ.
אלהים אל דמי לך	Deus ne taceas tibi,	Deus quis ſimilis erit tibi,	Ὁ θεὸς τίς ὁμοιωθήσεταί σοι,
אל תחרש ואל תשקט	ne ſileas,& non quieſcas	ne taceas neq compeſcaris	μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς
אל: כי הנה אויביך	Deus.Quia ecce inimici tui	Deus.Quoniã ecce inimici tui	ὁ θεός. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου
יהמיון ומשנאיך	tumultuati ſũt,& q oderũt te	ſonuerunt,& qui oderunt te	ἤχησαν, καὶ οἱ μισοῦντές σε
נשאו ראש: על עמך	eleua.caput.Cõtra pplm tuũ	extulerũt caput.Sup pplm tuũ	ἦραν κεφαλήν. Ἐπὶ τὸν λαόν σου
יערימו סוד	neqter tractauerũt ſecretũ,	malignauerunt conſilium,	κατεπανουργεύσαντο γνώμην,
ויתיעצו על	& inierũt cõſilium aduerſus	& cogitauerunt aduerſus	καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ
צפוניך:	eos qui a ſecretis tibi ſunt.	ſanctos tuos.	τῶν ἁγίων σου.

محربتهم الان اعدا الرب	גבורתי: סנאי יי	fortitudinis meę. Odientes DEVM
كذبوه في بكون	יכדבון ליה ויהי	negauiſſent eum, & fuiſſet
زمانهم الى الابد	תוקפהון לעלם:	fortitudo eorum in eternum.
وقد اطعمهم من الحنطة	ואוכלינון מטוב לחטים	Et cibauit eos de optimo pane tritici,
سمنا واشبعهم من	חטין ומטנרא דבשא	& de rupis melle
الصخرة عسلا	אשבעינך:	ſaturaui te.
المزمور الحادي والثمنون	תושבחתא על ידא דאסף	LXXXII. Laudatoria p manũ aſaph.
قام الله	אלהא שכינתיה שריא	Deus diuinitatem ſuam poſuit,
في مجمع الالهة	בכנשתא צדיקיא דתקיפין	in cõgregatione iuſtorũ q potētes ſunt
في مجمعهم يحكم	באוריתא במצע דיינין	in lege, in medio iudicum
عادلهم * حتى متى	דקושטא ידין: עד אימתי	veritatem iudicabit. Vſquequo
بالباطل تحكمون وبوجوه	רשיעיא תדונון שקרא	impii iudicabitis falſitatem,
الخطاة تاخذون	ואפי רשיעיא תסבון	& facies impiorum ſuſcipietis
احكموا لليتيم	לעלמין: דונו מסכינא	in eternum. Iudicate miſerabili
والفقير اكرموا المسكين	ויתמא עניא ומסכינא	& pupillo, egeno & miſero
والمتواضع استنقذوا	אצדיקו: שיזבו מסכן	iuſte facite. Saluate miſerum,
المساكين والضعفا من	וחשיכיא מן ידיהון	& egenos de manu
ايدي الظالمين خلصوهم	דרשיעיא פצו יתהון:	impiorum liberate.
لم يعلموا	לא חכימו לאוטבא ולא	Neſcierunt bonum operari, & non
ولم يفهموا	אתביינו באוריתא	intellexerunt legem,
انهم في الظلمة يسلكون	בחשוכא מהלכין מטול	in tenebris ambulant, propterea
اسا سات	היכדין מתמוטטין	ſic mouebuntur
الارض تزعزعت	רגליהון דבסיסי ארעא:	pedes fundamentorum terre.
انا قلت	אנא אמרית הי כמלאכיא	Ego dixi ecce veluti angeli
انكم الهه وبنو	אתון חשיבין והיך	reputati eſtis vos, & tanquam
العلي جميعكم	אנגלי מרומא כולכון:	angeli excelſi vos omnes.
تدعون فانتم مثل البشر	ברם בקושטא היך בני נשא	Attamen in veritate ſicut homines
تموتون ومثل احد العظما	תמותון והיך חד מן	moriemini, & tanquam vnus de
تسقطون قم يا الله	רברביא תתפלון: קום יי	principibus cadetis. Surge DEVS
واحكم بين اهل الارض	דין ית כל יתבי ארעא ארי	iudica oēs habitatores terre, quoniam
لانك انت وارث جميع الامم	את תחסין בכל עממיא:	tu hereditabis omnes populos.
المزمور	תושבחתא ורינא	LXXXIII. Hymnus & ſuauitas
الثاني والثمنون	ושבחתא על ידא דאסף:	& laudatoria, per manum Aſaph.
اللهم من يشبهك	אלהא לא תשתוק לך	Deus ne taceas tibi,
اللهم لا تمهل ولا تهمل	ולא תתרשל ולא תשדך	& ne graueris, neue quieſcas
فان اعداك	אלהא: ארום הא בעלי דבבך	Deus. Q̃m ecce pſoni inimicitię tue
قد عجوا وشانوك	מתרגשין וסנאך זקפו	infremuerunt, & odiētes te extulerũt
قد رفعوا روسهم ايتمروا	רישא: על עמך	caput. Super populum tuum
بالسو على	נכילו רזא	inique tractauerunt ſecretum,
شعبك وتشاوروا على	ומתמלכין על	& conſuluerunt ſuper
قديسيك	דמטמרין באוצרך:	abſconditam in theſauris ſuis.

A. Libro midras tehilim ראה ותתן לי מגן ישעך מדבר באברהם אבינו עליו שהיה אברהם יושב והשכינה עומדת לו ר׳ ברכיה בשם ר׳ לוי אמר בקש אברהם לעמוד אמר לו הקב״ה שב ואתה סימן לבניך שהן יושבין ואני עומד שנא׳ אלהים נצב בעדת אל ר׳ שמואל בר חייא ר׳ יודן בשם ר׳ חנינא .i. Sermo alius & dabis mihi clypeum ſalutem tuã, loquitur de patre noſtro Abraham, de quo ſcriptum eſt. Et erat Abraham ſedens & diuinitas aſtabat ei. R. barchia in nomine. R. Leui dixit Voluit ſiue queſiuit Abrahã pater noſter ſtare, dixit autẽ ei Deus ſanctus & benedictus ſede, optimum quippe hoc ſignũ erit filiis tuis. Nam ipſi ſedebunt & ego ſtabo ante eos. Sicut dictũ Deus ſtetit in concilio Deorũ. Quod autẽ legitur & Abraham ſtabat corã domino, nõ eſt ſm ſcripture ueritatẽ, imo a ſcribis & ſapientibus hebreorum correctum aut potius deprauatũ eſt uti teſtatur, liber midras tehilim ubi ſupra his uerbis אר׳ סימון תיקון סופרים הוא זה שהשכינה עומדת ומסתנת לו היו וענותך תרבני .i. Dixit. R. Cimon. Aptatio ſeu correctio ſcribarum eſt id quod legitur Abraham ſtabat coram domino. Nam diuinitas ſtabat & confortabat eũ iuxta illud. Et humilitas tua ſiue & mãſuetudo tua confortabit me. De correctione uerbo ſcribarum, in libris legis & prophetarum diffuſe egimus.

אָמְרוּ לְכוּ	Dixerunt venite	Dixerunt, venite	Εἶπαν δεῦτε
וְנַכְחִידֵם מִגּוֹי	& conteramus eos de gente,	& diſperdamus eos de gente,	καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους,
וְלֹא־יִזָּכֵר שֵׁם־יִשְׂרָאֵל	& nō ſit mēoria noīs iſraelis	& non memoretur nomē iſrael	καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα ἰσραὴλ
עוֹד׃ כִּי נוֹעֲצוּ לֵב	vltra. Q̄m tractauerit corde	vltra. Quoniam cogitauerūt	ἔτι. Ὅτι ἐβουλεύσαντο
יַחְדָּו עָלֶיךָ בְּרִית	vno, contra te fedus (mee	vnanimiter, ſimul aduerſum te	ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό, κατὰ σοῦ
יִכְרֹתוּ׃ אָהֳלֵי אֱדוֹם	pepigerūt. Tab̄nacula idu(	teſtm̄ diſpoſuerūt tabernacula(	διαθήκην διέθεντο. Τὰ σκηνώματα τῶν(
וְיִשְׁמְעֵאלִים מוֹאָב	& iſmaelitarum, moab	& hiſmaelite. Moab (idumeoꝝ	καὶ οἱ ἰσμαηλῖται. Μωὰβ (ἰδουμαίων
וְהַגְרִים׃ גְּבָל	& agareni. Gebal	& agareni gebal	καὶ οἱ ἀγαρηνοί. Γεβὰλ
וְעַמּוֹן וַעֲמָלֵק	& Amon & Amalec	& amon & amalech	καὶ ἀμμὼν καὶ ἀμαλήκ.
פְּלֶשֶׁת עִם־יֹשְׁבֵי	paleſtina cum habitatoribus	alienigene cum habitantibus	Ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων
צוֹר׃ גַּם־אַשּׁוּר	tyri. Sed & aſſur	tyrum. Etenim aſſur	τύρον. Καὶ γὰρ καὶ ἀσοὺρ
נִלְוָה עִמָּם הָיוּ	aſſociatus eſt eis,	venit cum illis,	συμπαρεγένετο μετ᾽ αὐτῶν,
זְרוֹעַ לִבְנֵי־לוֹט	facti ſunt brachiū filioꝝ Lot	facti ſunt ī adiutoriū filiis Loth.	ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τοῖς υἱοῖς λώτ
סֶלָה׃ עֲשֵׂה־לָהֶם	in perpetuum. Fac illis	Fac illis	διάψαλμα. Ποίησον αὐτοῖς
כְּמִדְיָן כְּסִיסְרָא	ſicut midian & cicera,	ſicut madian & ſyſare,	ὡς τῇ μαδιὰμ καὶ τῷ σισαρᾳ,
כְּיָבִין בְּנַחַל	ſicut Iabin in torrente	ſicut iabin in torrente	ὡς τῷ ἰαβὶμ ἐν τῷ χειμάρρῳ
קִישׁוֹן׃ נִשְׁמְדוּ	chiſon. Contriti ſunt	cyſon. Diſperierunt	κισσῶν. Ἐξωλοθρεύθησαν
בְּעֵין־דֹּאר הָיוּ	in, en, dor fuerunt	in endor, facti ſunt	ἐν ἀενδώρ, ἐγενήθησαν
דֹּמֶן לָאֲדָמָה׃	quaſi ſterquilinium terre.	vt ſtercus terre.	ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.
שִׁיתֵמוֹ נְדִיבֵמוֹ	Pone duces eorum,	Pone principes eorum,	Θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν
כְּעֹרֵב וְכִזְאֵב	ſicut Oreb & Zeb	ſicut oreb & zeb	ὡς τὸν ὠρὴβ καὶ ζὴβ
וּכְזֶבַח וּכְצַלְמֻנָּע	& Zebeah & Salmuna	& zebee & ſalmana.	καὶ ζεβεὲ καὶ σαλμανᾶ
כָּל־נְסִיכֵמוֹ׃ אֲשֶׁר	oēs principes eorum. Qui	Omnes principes eorum qui	πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν. Οἵτινες
אָמְרוּ נִירְשָׁה לָּנוּ	dixerunt poſſideamus nobis	dixerūt hereditate poſſideamus	εἶπον κληρονομήσωμεν
אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים	pulchritudinem Dei.	ſanctuarium Dei.	ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ.
אֱלֹהַי שִׁיתֵמוֹ	Deus meus pone eos	Deus meus pone illos	Ὁ θεός μου θοῦ αὐτοὺς
כַגַּלְגַּל כ	vt carduum,	vt rotam,	ὡς τροχόν,
כְּקַשׁ לִפְנֵי ח	quaſi ſtipulam ante faciem	& ſicut ſtipulam ante faciem	ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον
רוּחַ׃ כְּאֵשׁ	venti. Quomodo ignis	venti. Sicut ignis	ἀνέμου. Ὡσεὶ πῦρ
תִּבְעַר־יָעַר	comburit ſiluam,	qui comburit ſyluam,	ὃ διαφλέξει δρυμόν,
וּכְלֶהָבָה תְּלַהֵט	& ſicut flamma deuorat	ſicut flamma comburens	ὡσεὶ φλὸξ ἣ κατακαύσαι
הָרִים׃ כֵּן ת	montes. Sic	montes. Ita	ὄρη. Οὕτως
תִּרְדְּפֵם בְּסַעֲרֶךָ	pſequere eos ī tēpeſtate tua,	pſequeris illos in tēpeſtate tua,	καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου,
וּבְסוּפָתְךָ תְבַהֲלֵם׃	& ī turbine tuo cōturba eos.	& in ira tua turbabis eos.	καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου συνταράξεις αὐτούς.
מַלֵּא פְנֵיהֶם קָלוֹן	Imple facies eoꝝ ignominia,	Imple facies eorum ignominia,	Πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας,
וִיבַקְשׁוּ שִׁמְךָ יְהוָה׃	& querēt nomē tuū DEVS.	& querent nomen tuū domine.	καὶ ζητήσουσι τὸ ὄνομά σου κύριε.
יֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ	Cōfundantur & cōturbent,	Erubeſcant & conturbentur	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν
עֲדֵי־עַד וְיַחְפְּרוּ	vſq; in ſeculum, & erubeſcāt	in ſeculū ſeculi, & confundātur	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, καὶ ἐντραπήτωσαν
וְיֹאבֵדוּ׃ וְיֵדְעוּ	& pereant. Et ſciant	& pereant. Et cognoſcant,	καὶ ἀπολέσθωσαν. Καὶ γνώτωσαν
כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְהוָה	quia nomen tuū eſt DEVS,	quia nomen tibi dominus,	ὅτι ὄνομά σοι κύριος,
לְבַדֶּךָ עֶלְיוֹן עַל	ſolus tu excelſus ſuper	tu ſolus altiſſimus in	σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ

Dixerunt venite
& diſperdamus eos ne ſint populus,
& non cõmemoretur nomen iſrael
amplius. Quoniá cogitauerũt in toto
cõde adũſũ te pariter, & ppea adũſũ te
pactum pepigerunt. Tabernacula
idumeorum & arabum, moabite
& vngarinite. Gebalite
& amonite & amalechite,
& paleſtini cum habitantibus
tyrum. Sed & Senacherib
rex aſſyrie aſſociatus eſt
illis, fuerunt adiutorio filiis Lot
in perpetuum. Fac illis
ſicut feciſti madianit's, & ciſare,
& ſicut feciſti Iabin in valle
chiſon. Diſperſi fuerunt
ad fontem dor, facti ſunt ſicut
ſtercus conculcatum in terra.
Pone eos & principes eorum
ſicut Oreb, & ſicut Zeb,
& ſicut Zebah, & ſicut Zalmun,
& omnes reges eorum. Qui
dixerunt hereditabimus nobis
quicquid electum eſt Dei.
Deus meus pone eos ſicut
rotam que voluitur & mouetur
& non conſiſtit in decliui, & ſicut
paleam coram vento, & tanquá ignem
qui comburit ſiluam & tanquam
flammam que comburit
& vorat montes. Sic
perſequere eos intempeſtate tua,
& furor tuus interturbet eos.
Imple facies eorum ignominia,
& querent nomen tuum Deus.
Confundantur & interturbentur
in ſecu'a ſeculorum, & erubeſcant
& pereant. Et ſciant
quoniam tibi nomen eſt Deus,
ſolus tu altiſſimus pre

כל־הארץ :	omnem terram.	omni terra.	πάσαν τὴν γῆν.
פד למנצח	LXXXIIII. Ad victoriã.	LXXXIII. In finem	πγʹ. Εἰς τὸ τέλος
על־הגתית לבני־	Haghitina.i.cithara ab ur(	pro torcularibus filiis	ὑπὲρ τῶν ληνῶν τοῖς υἱοῖς
קרח מזמור	Quorah.pſ.(be gat,filioꝝ	chore. Pſalmus.	κορὲ ψαλμός.
מה־ידידות	Quam amabilia	Quam dilecta	Ὡς ἀγαπητὰ
משכנותיך יהוה	tabernacula tua DEVS	tabernacula tua domine	τὰ σκηνώματά σου κύριε
צבאות: נכספה	exercituum. Deſiderat	virtutum concupiſcit,	τῶν δυνάμεων. Ἐπιποθεῖ
וגם־כלתה נפשי	atq; deficit anima mea	& deficit anima mea	καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου
לחצרות יהוה לבי	in aulis DEI, cor meum	in atria domini. Cor meum	εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου. Ἡ καρδία μου
ובשרי ירננו אל־	& caro mea, laudabunt	& caro mea, exultauerunt	καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο
אל־חי: גם צפור	Deum viuentẽ. Siqdẽ paſſer	in Deum viuum. Etenim paſſer	ἐπὶ θεὸν ζῶντα. Καὶ γὰρ στρουθίον
מצאה בית ודרור	inuenit domum, & hirundo	inuenit ſibi domum, & turtur	εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν, καὶ τρυγὼν
קן לה אשר־שתה	nidum ſibi, vbi ponat	nidum vbi reponat	νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει
אפרחיה את־	pullos ſuos.	pullos ſuos.	τὰ νοσσία ἑαυτῆς.
מזבחותיך יהוה	Altaria tua DEVS	Altaria tua domine	Τὰ θυσιαστήριά σου κύριε (μου.
צבאות מלכי ואלהי:	exercituũ, rex meus & De(	virtutũ, rex meus & Deus meus.	τῶν δυνάμεων, ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός
אשרי יושבי	Beati q habitant (us meus.	Beati qui habitant	Μακάριοι οἱ κατοικοῦντες
ביתך עוד	in domo tua, perpetuo	in domo tua domine in ſecula	ἐν τῷ οἴκῳ σου, εἰς τοὺς αἰῶνας
יהללוך סלה :	laudabunt te in eternum.	ſeculorum laudabunt te.	τῶν αἰώνων, αἰνέσουσί σε. διάψαλμα.
אשרי אדם עוז־	Beatus hõ cuius fortitudo	Beatus vir cuius eſt auxilium	Μακάριος ἀνὴρ ᾧ ἐστιν ἀντίληψις
לו בך מסלות	in te eſt, laudationes	abs te, aſcenſiones	αὐτῷ παρὰ σοί, ἀναβάσεις
בלבבם: עברי	in corde eius. Tranſeuntes	in corde ſuo diſpoſuit	ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο.
בעמק הבכא	in valle fletus	in valle lachrymarum	Εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος,
מעין יש	fontem	in loco	εἰς τὸν τόπον
ישיתוהו גם־	ponent eam,	quem poſuit.	ὃν ἔθετο,
ברכות יע	benedictionibus quoq;	Etenim benedictionem	καὶ γὰρ εὐλογίας
יעטה מורה:	amicietur doctor.	dabit legiſlator,	δώσει ὁ νομοθετῶν.
ילכו מחיל	Ibunt de fortitudine	ibunt de virtute	Πορεύσονται ἐκ δυνάμεως
אל־חיל	in fortitudinem,	in virtutem,	εἰς δύναμιν,
יראה א	comparebunt	videbitur	ὀφθήσεται
אל־אלהים	apud Deum	Deus deorum	ὁ θεὸς τῶν θεῶν
בציון : יח	in cion.	in ſyon.	ἐν σιών.
יהוה אלהים צבאות	DEVS, Deus, exercitus	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
שמעה תפלתי	exaudi orationem meam	exaudi orationem meam,	εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
האזינה אלהי יעקב	auſculta Deus Iaacob,	auribus percipe Deus iacob.	ἐνώτισαι ὁ θεὸς ἰακώβ. διάψαλμα.
סלה: מגננו ראה	ĩ perpetuũ. Clypeus nr̃ vide	Protector noſter aſpice	Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε
אלהים והבט פני	Deus, & attende faciem	Deus, & reſpice in faciem	ὁ θεός, καὶ ἐπίβλεψον εἰς τὸ πρόσωπον
משיחך: כי טוב יום	meſſie tui. Q̃m melior ẽ dieſ	Chriſti tui. Quia melior ẽ dies	τοῦ χριστοῦ σου. Ὅτι κρείσσων ἡμέρα
בחצריך ם	in atriis tuis	vna in atriis tuis	μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου,
מאלף בחרתי	ſuper millia. Elegi A.	ſuper millia. Elegi	ὑπὲρ χιλιάδας. Ἐξελεξάμην
הסתופף בבית	abiectus eſſe in domo	abiectus eſſe in domo	παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ

جميع الارض	כָּל יָתְבֵי אַרְעָא׃	omnibus habitatoribus terre.
	לְשַׁבָּחָא עַל	LXXXIIII. In laudem,
	כִּינָרָא דְאִתְיְהִיב מִן גַּת עַל	cithara allata ab vrbe gat, per
المزمور	יְדֵיהוֹן דִּבְנֵי קֹרַח תּוּשְׁבַּחְתָּא׃	manũ filioꝝ Quorah laudatoria.
الدالة والثمنون	מָה הֵינוּן חֲבִיבִין	Quante nam ille dilectiones
مساكنك A	מַשְׁכְּנָךְ יְיָ צב	tabernaculorum tuorum DEVS
مستحبه يارب	צְבָאוֹת׃ רְגִינַת	exercituum. Languet
اله القوات لذلك	וּלְחוֹד מִתְאַבְּדַת נַפְשִׁי	atq; deſiderat anima mea
ناقت واشتهت	לְדָרְתָּא דַיְיָ לִבִּי	in aulis DEI. Cor meum
ديار الرب جسمي	וּבִסְרִי מְרַנְנִין לֶאֱלָהָא	& caro mea exultauerunt in Deo
وقلبي يفرحان	קַיָּם׃ לְחוֹד יוֹנְתָא	permanenti. Equidem columba
بالله الحي لان العصفور	אַשְׁכַּחַת בֵּיתָא וְשַׁפְנִינָא	inuenit domum & turtur
وجد له مسكنا واليمام	שַׁרְכְּפָא לַהּ דְּכַשְׁרִין	nidum ſibi, quod legitimi ſint
عشا حيث يفرخ	גוֹזָלְהָא לְאִתְקָרָבָא	pulli eorum vt offerantur
فراخه من	עַל מַדְבְּחָךְ יְיָ	ſuper altare tuum, DEVS
الى جانب مذبحك يارب اله	צְבָאוֹת מַלְכִּי וֶאֱלָהִי׃	virtutum rex meus & Deus meus.
القوات انت ملكي والهي	טוּבֵיהוֹן צַדִּיקִין ד	Beati iuſti
طوبا للذين يسكنون	דְּדָיְרִין בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ	qui habitant in domo ſanctuarii tui,
في محل قدسك	תּוֹב יְשַׁבְּחוּנָךְ לְעָלְמַיָּא׃	adhuc laudabunt te in eternum.
ليسبحوك الى الابد	טוּבֵיהוֹן דְּגַבְרָא דְעוּשְׁנָא	Beati viri quorum fortitudo
طوبى للانسان الذي نالت	לֵיהּ בְּמֵימְרָךְ רְחִיצוּתָא	eis in verbo tuo, fiducia
نصرته من عندك يارب	בְּלִבְּהוֹן׃ רַשִׁיעַיָּא דְעָבְרִין	ĩ corde eoꝝ. Peccatores aũt q̃ trãſibũt
ذلك الذي جعل في قلبه	עַל עוּמְקֵי גֵיהִנָּם בְּבִכְיָן	in profundum gehenne planctum
سبلك وحل في عمق	בְּכִיָּתָא הֵיךְ מַעְיָנָא	plangent, ſicut fontem
البكا في المكان	יְשַׁוְּיָנֵיהּ לְחוֹד בִּרְכָן	ponent illum, atqui benedictione
الذي اتخذه مسكنا	יַעְטְפוּן דְּלָעֲיָן	amicientur qui inſudant
لانه واضع	לְאַלָּפָא אוֹרַיְתָךְ׃	vt diſcant legem tuam.
الناموس يعطي البركات	אָזְלִין צַדִּיקַיָּא מִן בֵּית	Ibunt iuſti a domo
يسيرون من قوة	מַקְדְּשָׁא לְבֵית מִדְרְשָׁא	ſanctuarii ad domum ſtudiorum,
الى قوة اله الالهة	יִתְחַמֵּי לֵעוּת אוֹרַיְתְהוֹן	apparebunt labores de lege
يظهر	דִּילְהוֹן קֳדָם יְיָ ד	eorum coram DEO,
في صهيون	דִּשְׁכִינְתֵּיהּ שַׁרְיָא בְּצִיּוֹן׃	qui diuinitatem ſuam poſuit in ſion.
اللهم الاه القوات	אֲמַר דָּוִד יְיָ אֱלֹהִים צְבָאוֹת	Dixit Dauid DEVS Deus exercitus
استجب صلاتي	קַבֵּיל צְלוֹתִי אַצִּית אֱלָהָא	accipe orationem meã, auſculta Deus
وانصت يا اله يعقوب	דְּיַעֲקֹב לְעָלְמִין׃	Iaacob ſemper.
وانظر يا اله عوننا	זְכוּת אֲבָהָתָנָא חֲמֵי	Meritum patrum noſtrorum reſpice
اعطف الى وجه	אֱלֹהִים וְאִסְתַּכַּל אַנְפֵּי	Deus, & attende faciem
مسيحك فان يوما	מְשִׁיחָא׃ אֲרוּם טָב לְמִתַּב	MESSIE. Quoniã melior ẽ habitatio
واحدا في ديارك افضل	יוֹם חַד בְּדָרַת מַקְדְּשָׁךְ מִן	vnius diei in aulis ſanctuarii tui, quam
من الالف لذلك اخترت	אֲלַף בְּגָלוּתָא בְּחָרִית	mille in captiuitate, elegi
ان اوجد طريحا في	לְאִדַּקָּא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא	abiectus eſſe in domo ſanctuarii

A. Egyptia, arabica interpretatio ſic habet, conformiter magis latine & reliquis interpretationibus.
مساكنك محبوبة ايها الرب اله القوات نفسي تشتاق وتذوب الى ان ادخل الى ديار الرب قلبي وجسمي

A. .i. Mallem eſſe uilis portarius, mallem q̃ ſeruire i domo Dei mei, q̃ habitare in tabernaculis impietatis.

P iii

אלהי מדור באהלי	Dei mei,magis q̄ hĩtare ĩ tab.	Dei mei,magis q̄ hĩtarẽ ĩ tabna.	τοῦ θεοῦ μου, ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν
רשע כי שמש ומגן	ĩpietatis.Quia ſol & ſcutũ	pctõr.Quia miſicordiã & ve(	ἁμαρτωλῶν. Ὅτι ἔλεος καὶ ἀλήθειαν
יהוה אלהים חן	DEVS,Deus gratiam	diligit Deus,gratiam (ritatẽ	ἀγαπᾷ, κύριος, ὁ θεὸς χάριν
וכבוד יתן יהוה	& gloriam dabit,DEVS	& gloriam dabit dominus.	καὶ δόξαν δώσει. Κύριος
לא ימנע	non prohibebit (ctione.	Non priuabit	οὐ στερήσει
טוב להלכים בתמים	bonũ ab his q ambulãt ĩ pfe(	bonis eos q ambulãt ĩ ĩnocẽtia,	τὰ ἀγαθὰ τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ.
יהוה צבאות אשרי	DEVS exercituum, beatus	domine virtutum beatus	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, μακάριος
אדם בטח בך :	homo,qu confidit in te.	homo qui ſperat in te.	ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.
פה למנצח	LXXXV. Ad victoriã.	LXXXIIII. In finem	πδʹ. Εἰς τὸ τέλος τοῖς
לבני קרח מזמור :	Filiorum Quorah.Pſalmus	filiis chore.	υἱοῖς κορὲ ψαλμός.
רצית יהוה ארצך :	Volũtas tua Deus ad trã tuã,	Benedixiſti domine terrã tuã,	Εὐδόκησας κύριε τὴν γῆν σου,
שבת שבות יעקב :	A. reduxiſti captiui. Iaacob.	auertiſti captiuitatem Iacob.	ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰακώβ.
נשאת עון עמך	Dimiſiſti iniqtatẽ pplo tuo,	Remiſiſti iniqtatem plebis tue,	Ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου,
כסית כל חטאתם	operuiſti omnia peccata eorum	operuiſti omnia peccata eorũ.	ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
סלה : אספת כל	in ppetuũ. Cõtinuiſti omnẽ	Mitigaſti omnem	διάψαλμα. Κατέπαυσας πᾶσαν
עברתך השיבות	indignationẽ tuã,conuerſus	iram tuam,auertiſti	τὴν ὀργήν σου, ἀπέστρεψας
מחרון אפך : שובנו	es ab ira furoris tui.Cõuerte	ab ira indignatõis tue.Cõuerte	ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου. Ἐπίστρεψον
אלהי ישענו והפר	nos DEVS ſalus nr̃a,& auerte	nos Deus ſalutaris nr̃,& auerte	ἡμᾶς ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν, καὶ ἀπόστρεψον
כעסך עמנו :	iram tuam a nobis.	iram tuam a nobis.	τὸν θυμόν σου ἀφ᾽ ἡμῶν.
הלעולם תאנף בנו	Nũqd i etnũ iraſceris nobis,	Nunqd in etnũ iraſceris nobis,	Μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ὀργισθήσῃ ἡμῖν,
תמשך אפך לדר	extẽdẽs irã tuã ĩ gñationem	aut extẽdes irã tuã a gñatione	ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς
ודר : הלא אתה	& generationem.Nonne tu	in generationem.Deus tu	εἰς γενεάν. Ὁ θεός, σὺ
תשוב תחינו	reuertens viuificabis nos,	conuerſus viuificabis nos,	ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς,
ועמך ישמחו בך :	& populus tuus letabit̃ ĩ te.	& plebs tua letabitur in te.	καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί.
הראנו יהוה חסדך	Oñde nobis DEVS miſi.tuã,	Oñde nobis dñe miſicõdiã tuã,	Δεῖξον ἡμῖν κύριε τὸ ἔλεός σου,
וישעך תתן לנו :	& ſalutare tuum da nobis.	& ſalutare tuum da nobis.	καὶ τὸ σωτήριόν σου δὸς ἡμῖν.
אשמעה מה ידבר	Audiam quid loquatur	Audiam quid loquatur	Ἀκούσομαι τί λαλήσει
האל יהוה כי ידבר	Deus DEVS, loquet̃ enim	in me dñs Deus,qm̃ loquetur	ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός. Ὅτι λαλήσει
שלום אל עמו ואל	pacẽ ad populum ſuum,& ad	pacem in plebem ſuã.Et ſuper	εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
חסידיו ואל	pios ſuos vt non	ſanctos ſuos,& in eos qui	τοὺς ὁσίους αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοὺς
ישובו לכסלה :	conuertantur ad ſtulticiam.	conuertuntur ad cor.	ἐπιστρέφοντας καρδίαν ἐπ᾽ αὐτόν.
אך קרוב ליראיו	Verũtñ ppe ẽ hoſq timẽrẽũ	Verũtamẽ prope timẽtes eũ,	Πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν
ישעו לשכן כבוד	ſalutare eius,vt habitet glĩa	ſalutare ipſius,vt ĩhabitet glĩa	τὸ σωτήριον αὐτοῦ, τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν
בארצנו : חסד ואמת	in trã nr̃a.Miſicõdia & ũitas	ĩ terra nr̃a.Miſicõdia & veritas	ἐν τῇ γῇ ἡμῶν. Ἔλεος καὶ ἀλήθεια
נפגשו צדק ושלום	iuicẽ obuiauerũt,iuſti.& pax	obuiauerunt ſibi,iuſtitia & pax	συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη
נשקו : אמת מארץ	deoſculate ſt.Veritas de trã	oſculate ſunt.Veritas de terra	κατεφίλησαν. Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς
תצמח וצדק משמים	orietur,& iuſtitia de celo	orta eſt,& iuſtitia de celo	ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
נשקף : גם יהוה	manabit.Sed & DEVS	proſpexit.Etenim dominus	διέκυψε. Καὶ γὰρ ὁ κύριος
יתן הטוב וארצנו	dabit bonum,& terra noſtra	dabit benignitatẽ,& terra nr̃a	δώσει χρηστότητα, καὶ ἡ γῆ ἡμῶν
תתן יבולה : צדק	dabit germen ſuum.Iuſtitia	dabit fructum ſuum.Iuſtitia	δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς. Δικαιοσύνη
לפניו יהלך וישם	ante eũ ibit,& ponet	ante eum ambulabit,& ponet	ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ θήσει

الرب الهي افضل من المقام في	אלהא מן למיתר במשכני	Dei mei, magis ꝙ habitare ĩ tabernaculis
مساكن الخطاة الرب الاله	רשיעיא ארום היך שורא	impiorum. Quoniã ſicut arx excelſa
بعد الرحمة والعدل	ותריסא תקיף יי אלהים	& clypeus fortis DEVS Deus,
ويعطي النعمة والتسبحة	חינא ויקרא יתן יי לא	gratiã & gloriam dabit DEVS, non
للذين يسلكون بالدعة	ימנע טובא מן דמהלכין	priuabit beatitudine ambulantes
لا يعدمهم الرب الخيرات	בשלמותא :	in perfectione. DEVS
الاله القوات طوبى	צבאות טובא דגבר	exercituum beatitudo homini
الانسان المتوكل عليه	דמתרחיץ במימרך :	ſperanti in verbo tuo.
المزمور	לשבחא על ידוי	LXXXV. In laudẽ, ꝑ manũ
الرابع والثمانون	דבני קרח תושבחתא :	filiorum Quorah, Laudatoria.
رضيت يارب عن ارضك	רעיתא יי ארעך אהדרתא	Volũtas tua Deus ad terrã tuã, amo(
ورددت سبي يعقوب	שביתא דבית יעקב :	captiuitatem domus Iaacob. (uiſti
غفرت ذنوب شعبك	שבקתא חוביהון דעמך	Remiſiſti iniquitatem populo tuo
سترت جميع خطاياهم	כסיתא כל חטאיהון	operuiſti omnia peccata eorum
سكنت كل	לעלמין : כנשתא כל	in eternum. Temperaſti omnem
رجزك ورددت	רוגזך אתיבתא מן	iram tuam, conuerſus es a
شدة غضبك اقبل	תקוף רוגזך : תוב לותנא	fortitudine ire tue. Conuerte nos
بنا يا الله خلاصنا وارفع	אלהא פורקננא ובטיל	Deus redemptor noſter, & ceſſet
رجزك عنا	רוגזך מיננא :	ira tua a nobis.
ولا تسخط	האפשר דלעלמין	Nunquid poſſibile eſt quod in ꝑpetuũ
علينا الى	תתקף בנא תנגוד תוקפך	iraſcaris nobis, extendens furorẽ tuũ
الا يد انت الله	לדר ודר : הלא את תתוב	a gñatiõe ĩ gñatiõnẽ. Nõne tu cõuerſus
تعطف علينا واحييتنا	תחיננא ועמך	vitam preſtabis nobis, & populus tuus
ليسر شعبك	יחדון במימרך :	letabitur in verbo tuo,
اظهر لنا يارب رحمتك	אחמי יתנא יי טובך	oſtẽde nobis DEVS benignitatẽ tuã,
وهب لنا خلاصك	ופורקנך תתן לנא :	& redemptionem tuam da nobis.
لاسمع ما يقول	אשמע מה ימלל	Audiam quid loquatur
الله ربنا لانه يتكلم	אלהא ארום ממלל	Deus, quoniam loquetur
بالسلامة على شعبه	שלם לעמיה ולחסידוהי	pacem populo ſuo & piis ſuis
وابراره والمحرضين	ולא יתובון	& non conuertentur
اليه بقلوبهم	לשטיותא :	ad inſipientiam.
خلاصه قريب	ברם קריב לדחלין מניה	Siquidem prope eſt timentibus ab illo
من اتقيائه ليحل	פורקניה לאשראה יקרא	redemptio eius, vt habitet gloria
في ارضنا الرحمة والعدل	בארענא : טיבו וקושטא	in terra noſtra. Benignitas & veritas
تلاقيا والبر والسلامة	אזדמנו זכותא ושלמא	obuiauerunt inuicem, rectitudo & pax
تقاربا الحق من الارض	אתנשקו : קושטא מן ארעא	coniunctæ ſunt. Veritas de terra
اشرق والعدل من السما	תצמח וזכותא מן שמיא	pullulauit & iuſtitia de celo
اطلع لان الرب	אתחזי : אף יי יתן	manauit. Inſuper & DEVS
يعطي الخيرات والارض	טובא וארענא	dabit beatitudinem, & terra noſtra
تعطي ثمرتها العدل	תתן עללתה : זכותא	dabit germen ſuum. Iuſtitia
امامه يبتغي ويثبت	קדמוהי יהלך וישוי	ante eum ibit & ponet

A. Sunt qui putant, ex pmo huius pſalmi uerſiculo poſſe manifeſtum ualidũq; elici argumentũ ad demonſtrandũ beatiſſimã uirginẽ mariã nequaꝙ cõtraxiſſe maculã originalis peccati. Sȝ difficilior hec qſtio ꝙ ut poſſit breui ſermone determinari, ĩ qua tot ꝑclariſſimoꝝ uiroꝝ ingenia inſudarũt. Nec ſolius ſacti Hidelphõſi authoritas, ꝑferẽda eſt authoritati Auguſtini, Hieronymi, Ambroſii, Gregorii & ceteroꝝ omniũ ſanctorũ. Verũ hec obiter & in trãſcurſu. In nr̃is uero ſcholiis ſup Pauli epiſtolis, ex ꝓfeſſo de re hac egimus. Preſtat uero magis hoc loco nr̃is cõicare, ꝙ de uirginitate beãtiſſime uirginis, offendi in cõmentariis hebreoꝝ patrũ. Ex annotatiõibus. R. Moſſe hadarſſan אמת מארץ תצמח וגו׳ ...

i. Veritas đ terra germinabit ſiue creſcet, & iuſtitia de celis ꝓtendet. Dixit. R. Ioden. Hec ẽ ſalus noſtra, que de terra orietᷣ, mediante Deo, eritq; cõiunctæ ambo ſimul. Et cur dixit creſcet ſiue orietᷣ, ſiue pullulabit, & nõ dixit naſcetᷣ? Qm nimirũ generatio ſiue natiuitas eius, nõ erit ſimilis, gñatiõi ſiue natiuitati creaturaꝝ ꝙ ſunt in mundo immo diuerſa & diſtans, abſq; ſocio & cõiunctiõe. & hic erit ſaluator nr̃ & iuſtus nr̃, quẽ mittet Deus, & hoc ẽ ꝙ dicit Vtiq; Deus dabit bonũ, & terra noſtra dabit germen ſuũ. Con

P iiii

לדרך פעמיו׃	in via greſſus eius.	in via greſſus ſuos.	εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
פו תפלה לדוד	LXXXVI. Oĩo Dauidis.	LXXXV. Oratio Dauid.	πε. Προσευχὴ τῷ Δαβίδ.
הטה יהוה אזנך	Inclina DEVS aurem tuã,	Inclina domine aurem tuam	Κλῖνον κύριε τὸ οὖς σου
ענני כי־עני וא	reſponde mihi, quia egenus	& exaudi me, quoniam inops	καὶ ἐπάκουσόν μου, ὅτι πτωχὸς
ואביון אני׃ שמרה	& pauper ſum ego. Cuſtodi	& pauper ſum ego. Cuſtodi	καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ. Φύλαξον
נפשי כי־חסיד אני	aĩam meã, qa miſicors ſum,	aĩam meã quoniã ſanctus ſum,	τὴν ψυχήν μου ὅτι ὅσιός εἰμι, (ζοντα
הושע עבדך אתה אלהי	ſalua ſuũ tuũ, tu DEVS mꝰ	ſaluũ fac ſuũ tuũ Deꝰ meꝰ ſpe(	σῶσον τὸν δοῦλόν σου ὁ θεός μου, τὸν ἐλπί(
הבוטח אליך׃ חנני אדני	q ↄfidit ĩ te. Miſerẽ mei Deus,	ĩ te. Miſerere mei dñe (rantẽ	ἐπὶ σέ. Ἐλέησόν με κύριε
כי אליך אקרא כל	quoniam ad te clamabo tota	quoniam ad te clamaui tota	ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην
היום׃ שמח נפש	die, letifica animam	die, letifica animam	τὴν ἡμέραν. Εὔφρανον τὴν ψυχὴν
עבדך כי אליך	ſerui tui, quia ad te	ſerui tui, quoniam ad	τοῦ δούλου σου ὅτι πρὸς σὲ
אדני נפשי אשא׃	animam meam leuo.	te domine animam meã leuaui.	ἦρα τὴν ψυχήν μου.
כי־אתה אדני טוב	Tu enim domine es bonus	Quoniam tu domine ſuauis	Ὅτι σὺ κύριε χρηστὸς
וסלח	& propitiabilis	& mitis,	καὶ ἐπιεικής,
ורב	& multus	& multe	καὶ
חסד לכ	miſericordia,	miſericordie	πολυέλεος
לכל־קראיך׃	omnibus qui inuocant te.	omnibus inuocantibus te.	πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.
האזינה אדני	Auribus percipe domine	Auribus percipe domine	Ἐνώτισαι κύριε
תפלתי והקשיבה	orationem meã, & auſculta	orationem meam, & intende	τὴν προσευχήν μου, καὶ πρόσχες
בקול תחנונותי׃	vocẽ deprecationũ mearũ.	voci deprecationis mee.	τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
ביום צרתי	In die tribulationis mee	In die tribulationis mee	Ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου
אקראך כי תענני׃	inuocabo te, qa rñdebis mihi.	clamaui ad te qa exaudiſti me.	ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰσήκουσάς μου.
אין־כמוך באלהים	Non eſt ſimilis tibi, in Diis	Non eſt ſimilis tui in diis	Οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς
אדני ואין כמעשיך׃	Deus & nõ eſt iuxta opa tua.	domine, & nõ eſt ſm opera tua.	κύριε, καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὰ ἔργα σου.
כל־גוים אשר עשית	Omnes gentes, quas feciſti	Omnes gentes quaſcũq; feciſti	Πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας,
יבואו וישתחוו	venient & adorabunt	venient & adorabunt	ἥξουσι, καὶ προσκυνήσουσιν
לפניך אדני	coram te Deus,	coram te domine,	ἐνώπιόν σου κύριε.
ויכבדו לשמך׃	& glorificabunt nomen tuũ.	& glorificabunt nomen tuum.	Καὶ δοξάσουσι τὸ ὄνομά σου,
כי גדול אתה	Quia magnus es tu,	Quoniam magnus es tu	ὅτι μέγας εἶ σύ,
ועשה נפלאות	& faciens mirabilia	& faciens mirabilia,	καὶ ποιῶν θαυμάσια,
אתה אלהים לבדך׃	tu Deus ſolus.	tu es Deus ſolus.	σὺ εἶ θεὸς μόνος.
הורני יהוה דרכך	Doce me deus viam tuam	Deduc me domine in via tua,	Ὁδήγησόν με κύριε ἐν τῇ ὁδῷ σου, (θήτω
אהלך באמתך יחד	vt ambulẽ ĩ veritate tua, vni	& ĩgrediar ĩ veritate tua, leteẽ	καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Εὐφραν(
לבבי ליראה שמך׃	cor meũ vt timeat nomẽ tuũ.	cor meũ vt timeat nomen tuũ.	ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
אודך יהוה אלהי	Cõfitebõ tibi DEVS deꝰ mꝰ	Cõfitebor tibi dñe Deus meus	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ὁ θεός μου
בכל־לבבי ואכבדה	ĩ toto corde meo, & glĩficabo	ĩ toto corde meo, & glorificabo	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ δοξάσω
שמך לעולם׃ כי	nomẽ tuũ ĩ ſempitnũ. Quia	nomen tuum in eternũ. Quia	τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα. Ὅτι
חסדך גדול עלי	miſicordia tua magna ſr me,	miſicõdia tua magna ẽ ſup me,	τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμέ,
והצלת נפשי	& eruiſti animam meam	& eruiſti animam meam	καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου
משאול תחתיה׃	de inferno extremo.	ex inferno inferiori.	ἐξ ᾅδου κατωτάτου.
אלהים זדים קמו	DEVS ſuperbi ſurrexerunt	Deus iniqui inſurrexerunt	Ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν

في الارض خطواته	לאורח טב איסתורוהי:	in via bona greſſus ſuos.
المزمور الخامس والثمانون	צלותא דדוד	LXXXVI. Ofo qua orabat Dauid.
اقبل الي يارب بسمعك	ארכין יי אודנך	Inclina DEVS aurem tuam,
واستجب لي فاني انا	עני יתי ארום עניא	reſponde mihi, quoniam pauper
مسكين وضعيف احفظ	ומסכנא אנא: נטור	& egenus ego. Cuſtodi
نفسي لاجل صلاحك	נפשי ארום חסידא אנא	animam meam quoniā miſericors ſum
اللهم خلص عبدك الراجي	פרוק עבדך את אלהי	redime ſeruum tuum tu Deus meus
لك ارحمني يارب	דאנא מתרחיץ עלך: חוס	ſperantem in te. Miſerere
فاني دعوتك النهار	עלי יי ארום קדמך אצלי כל	mei DEVS qm̄ coram te orabo tota
كله فرح نفسي	יומא: אחדי נפשא	die. Letifica animam
عبدك فان	דעבדך ארום לותך	ſerui tui, quoniam ad te
نفسي ابتهلت	יי נפשי אזקוף בצלו:	DEVM animā meā leuabo in orone,
اليك يارب لانك انت يارب	ארום את הוא יי טב	Quoniam tu ipſe DEVS bonus es
بار عادل	לצדיקיא ושביק	iuſtis, & remittis
تغزر الرحمة	לדתייבין לאורייתא	iis qui conuertuntur ad legem,
على الذين يدعونك	ורב טיבו לכל	& multus bonitate omnibus
اللهم تقبل	דמצליין קדמך:	orantibus coram te.
صلاتي واسمع	אצית יי צלו	Exaudi DEVS
صوت تضرعي	צלותי ושמע	orationem meam & intende
لاني دعوتك	קל איתחננותי:	voci fletus mei.
في يوم شدتي	ביומא דעקתי איקרי	In die tribulationis mee clamabo
فاستجب لي	לוותך ארום את עני יתי:	ad te, quoniam tu reſpondebis mihi.
ليس مثلك ياربي	לית בר מינך באנגלי	Non eſt preter te in angelis
واله ولا مثل اعمالك	מרומא יי לית כעובדך:	altiſſimis, DEVS, & nō ē ſic opus tuū.
لان جميع الامم الذين	כל עממיא דעבדת	Omnes populi quos feciſti
خلقت ياتون ويسجدون	ייתון ויסגדון קדם	venient & adorabunt
امامك يارب	קדמך יי ויה	coram te DEVS,
ويسبحون لاسمك	ויתנון איקר לשמך:	& dabunt gloriam nomini tuo.
لانك عظيم صانع	ארום רבא את הוא	Quoniam magnus tu ipſe
الايات وانت	אלהנא ועביד פרישן	Deus noſter, & faciens mirabilia
الله العظيم وحدك	את אלהנא לבלחודך:	tu Deus ſolus.
اهدني يارب لطرقك	אליף יתן יי אורחתך	Doce nos DEVS vias tuas,
حتى اسلك في عدلك ليفرح	אתהלך בקושטך יחד	ambulabo in veritate tua, vni
قلبي حين يخشى اسمك	לבבי למדחל לך שמך:	cor meum vt timeat te nomen tuum.
اشكرك ياربي والهي	אודי לך יי אלהי	Confitebor tibi DEVS Deus
من كل قلبي واسبح اسمك	בכל לבבי ואיקר	in toto corde meo, & honorificabo
الى الابد لان	שמך לעלם: ארום	nomen tuum in eternum. Quoniam
رحمتك سابغة علي	טובך רב עלי	benignitas tua magna eſt ſuper me,
اذ خلصت نفسي	ופציתא נפשי	& liberaſti animam meam
من اسافل الجحيم	משיול ארעיתא:	de inferno terreno.
اللهم ان المخالفين قاموا	אלהא רשיעין קמו	Deus ſuperbi inſurrexerunt

ſtat aūt nō reperiri & nō eſſe qui enarret nomen patris eius, neq; qui illud ſciat. Verū hoc occultum eſt ab oculis uulgi, donec ueniat ipſe & manifeſtum faciat illud.

A. Libro midras teſhilim אמר ר׳ פנחס בשם ר׳ ראובן עתיד הקב״ה להביא לתבור ולכרמל וליתן ירושלים בראשן שנא׳ נכון יהיה הר בית ה׳ בראש ההרים .i. Dixit R. Pinchas in nomine rabi rauben. Futurum eſt ut Deus ſanctus & bn̄dictus, adducat tabor & carmellū, & dabit Ieruſalē in capite eorū iuxta illud q̄ dictū eſt. Iſaie. ii. & Michee. iiii. Paratus erit mons domus Dei i capite mōtium. Vulgus hebreorū innixus his q̄ ſupra dicunt̄ credidit in aduētu Meſſie ciuitatem Ieruſalē fore a loco ꝓprio mouendam ponēdāq; i uerticibus mōtis tabor & montis carmelli. Horū uero fatuū & reprobrū ſenſum reprehendit. R. Salomon, in cōmētariis Iſaie, dicens והיה באחרית הימים לפי שיבלו חדושים כמו שאמר למעלה נכון יהיה כל הענין עד לכו ונלכה באור ה׳ כי נטשת הנביא פסק הדיבור אל השכינה כי כל מה שנאמר את עמך ביניהם היה כי עד מלאו וכל הענין כל הדרשות פסוקו ועל זו עד אחרית בא לחבר באחרית הימים בשיכשלו פושעים לירושלים ולהם נבואותיהן בראש ההרים בזמן שהוא ראש לכל

עַל ־ וַעֲדַת עָרִיצִים	adūſus me,& cetus robuſtoꝝ	ſup me,& ſynagoga potentium	ἐπὶ ἐμέ, καὶ συναγωγὴ κραταιῶν
בִּקְשׁוּ נַפְשִׁי וְלֹא	queſierunt aīam meā,& non	queſierunt animā meā,& non	ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου, καὶ οὐ
שָׂמוּךָ לְנֶגְדָּם׃ וְאַתָּה	poſuerūt te ī ɔſpectu ſuo. Tu(	ꝓpoſuerūt te ī ɔſpectu ſuo. Et tu	προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν. Καὶ σὺ
יְהוָה אֵל ־ רַחוּם	DEVS Deus miſericors (aūt	domine Deus miſerator	κύριε ὁ θεός μου οἰκτίρμων
וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם	& clemens,diſtans ab ira,	& miſericors,patiens &	καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ
וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃	& multe miſīcordie,& ūitas.	multe miſericordie & verax.	πολυέλεος καὶ ἀληθινός.
פְּנֵה אֵלַי וְחָנֵּנִי	Reſpice ad me & miſerē mei,	Reſpice in me & miſerere mei,	Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
תְּנָה עֻזְּךָ לְעַבְדֶּךָ	da fortitudinē tuā ſuo tuo,	da imperium tuum puero tuo,	δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου,
וְהוֹשִׁיעָה ־ לְבֶן	& ſalua filium	& ſaluum fac filium	καὶ σῶσον τὸν υἱὸν
אֲמָתֶךָ׃ עֲשֵׂה ־ עִמִּי	ancille tue. Fac mecum	ancille tue. Fac mecum	τῆς παιδίσκης σου. Ποίησον μετ' ἐμοῦ
אוֹת ־ לְטוֹבָה ־	ſignum in bonitate,	ſignum in bonum	σημεῖον εἰς ἀγαθόν,
ש וְיִרְאוּ ־	vt videant	vt videant	καὶ ἰδέτωσαν
רב שֹׂנְאַי	qui oderunt me	qui oderunt me	οἱ μισοῦντές με
וְיֵבֹשׁוּ כִּי ־	& confundantur,quia	& confundantur,quoniam	καὶ αἰσχυνθήτωσαν. Ὅτι
אַתָּה ־ יְהוָה ־	tu DEVS	tu domine	σὺ κύριε
וג עֲזַרְתַּנִי	auxiliatus es mihi,	adiuuiſti me	ἐβοήθησάς με
וְנִחַמְתָּנִי׃	& conſolatus es me.	& conſolatus es me.	καὶ παρεκάλεσάς με.
פז לִבְנֵי קֹרַח	LXXXVII. Filioꝝ quorah	LXXXVI. Pſalmus cantici	πϛ΄. Τοῖς υἱοῖς κορὲ
מִזְמוֹר ־ שִׁיר ־	Pſalmus,Canticum.	filiis chore.	ψαλμὸς ᾠδῆς.
יְסוּדָתוֹ בְּהַרְרֵי ־	fundamētū eius ī mōtibus	Fundamenta eius in montibus	Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι
את קֹדֶשׁ׃	ſanctuarii.	ſanctis,	τοῖς ἁγίοις.
אֹהֵב יְהוָה שַׁעֲרֵי	Diligit DEVS portas	diligit dominus portas	Ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας
צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת	cion ſup omnia tabernacula	ſion ſuper omnia tabernacula	σιών, ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα
נב יַעֲקֹב׃	Iaacob. A.	Iacob.	ἰακώβ.
נִכְבָּדוֹת מְדֻבָּר בָּךְ	Glorioſa dicta ſunt in te	Glorioſa dicta ſunt de te,	Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ
עִיר הָאֱלֹהִים סֶלָה׃	ciuitas DEI ī ꝑpetuū (lonē	ciuitas Dei.	ἡ πόλις τοῦ θεοῦ. διάψαλμα.
אַזְכִּיר רַהַב וּבָבֶל	Cōmēorabo Rahab,& baby(	Memor ero raab & babylonis,	Μνησθήσομαι ῥαάβ, καὶ βαβυλῶνος
לְיֹדְעָי הִנֵּה פְלֶשֶׁת	his q ſciūt me. Ecce paleſtina	ſcientibus me. Ecce alienigene	τοῖς γινώσκουσί με. Καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι
וְצֹר עִם ־ כּוּשׁ זֶה	& tyrus cum ethiopia,iſte	& tyrus & populus ethyopū,hi	καὶ τύρος καὶ λαὸς τῶν αἰθιόπων, οὗτοι
ו יֻלַּד ־ שָׁם׃	natus eſt ibi.	fuerunt illic.	ἐγενήθησαν ἐκεῖ.
וּלְצִיּוֹן יֵאָמַר	Ad cion autem dicetur	Nunquid ſion dicet	Μήτηρ σιὼν ἐρεῖ
אִישׁ וְאִישׁ	vir,& vir	homo,& homo	ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρωπος
יֻלַּד ־ בָּהּ וְהוּא	natus eſt in ea,& ipſe	natus eſt in ea,& ipſe	ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς
יְכוֹנְנֶהָ עֶלְיוֹן׃	preparauit eam excelſus.	fundauit eam altiſſimus.	ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
יְהוָה יִסְפֹּר בִּכְתוֹב	DEVS numerabit dū ſcri(	Dominus narrabit in ſcripturis	Κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ
עַמִּים	populos (bet	populorum,	λαῶν, (γων ἐν αὐτῇ. διάψαλμα.
זֶה יֻלַּד ־ שָׁם סֶלָה׃	iſte natus eſt ibi in perpetuū.	& principū hoꝝ q fuerūt in ea.	καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημέ(
כח וְשָׁרִים	Et cantores	Sicut letantium	Ὡς εὐφραινομένων
כְּחֹלְלִים	ſicut choream ducentes,	omnium,	πάντων
כָּל ־ מַעְיָנַי	omnes aſpectus mei	habitatio	ἡ κατοικία
בָּךְ׃	in te.	eſt in te.	ἐν σοί.

على وجمع الاعداء	עלי וכנשת תקיפין תבעו	aduerſum me,& robuſti queſierunt
طلبوا نفسي ولم	נפשי ולא שויאו יתך	animam meam & non poſuerunt te
يجعلوك امامهم وانت	לקבליהון ׃ ואת הוא	inconſpectu ſuo. Et tu ipſe
يا رب رؤوف رحيم	יי אלהא רחמנא	DEVS Deus miſerator
عظيم الاناة	וחננא מרחיק רגז ומסגי	& miſericors, alienus ab ira, nimius
كثير الرحمة والعدل	למעבד טבון וקושטא ׃	vt facias benignitatem & veritatem.
تعطف علي وارحمني	אתפני לותי ורחים	Reſpice in me & miſerere
اعط عبدك قوة	עלי הב תושפך לעבדך	mei, da fortitudinem tuam ſeruo tuo,
وخلص ابن	ופרוק לבר	& redime filium
امتك اصنع معي	אמתך ׃ עביד עמי	ancille tue. Fac mecum
اية صالحة	אתא לטבתא בזמן דיעול	ſignum ad bonũ in tempore quo faciet
لبراها	שלמה ברי ית ארונא	Salomon filius meus ingredi archam
الذين يشنؤني	בבית מקדשא יתפתחון	in domum ſanctuarii, aperiantur
فيخزون لانك	תרעיא אמטולתי ויחמון	porte propter me & videant
يا رب	סנאי ארי שבקתא חובי	qui me oderũt, quod tu remiſiſti mihi,
نصرتني	ויבהתון ויודון ארום	& erubeſcãt & ɔfiteanť, qm̃ (tus es me.
وعزيتني	את יי סייעתני ונחמתני	tu DEVS auxiliatus es mihi & cõſola(
المزمور	על ידיהון דבני קרח	LXXXVII. Per manus filiorũ quorah
السادس والثمانون	איתאמר שבח שיר	dicta, Laudatoria cantilena,
اساساته في الجبال	דמתיסד על פום אבהתן	cuius fundamentum ſuper ore patrũ
المقدسة	דמן לקדמין ׃	qui fuerunt a principio.
احب الرب ابواب	רחים יי מתרעי	Diligit DEVS portas
صهيون افضل من جميع	מדרשיא דקביען בציון	ſtudioſorum ſtructas in cion (Iaacob.
مساكن يعقوب	מכל בתי כנישתא דבית יעקב	pluſq̃ oẽs domos, cõgregatõis domus(
تمجيدات قيلت من اجلك	מילין דיקר אתמלל עלך	Verba honorifica dicta ſunt de te
يا مدينة الله	קרתא דאלהא לעלמין ׃	ciuitas Dei in eternum.
اذكر رهاب وبابل	דכירין תושבחתא מצראי	Cõmemorabo laudationes egyptiorũ
اللذين يعرفونني هوذا	ובבלאי ליתעי יתך הא	& babyloniorum his qui ſciũt te. Ecce
القبايل الغربا وشعب	פלשתאי וצוראי עם	paleſtina & tyrus. cum
النجاشي هولا كانوا هناك	כושאי דין מלך איתרבא תמן	ethiopibus, hic rex vnctus fuit
الام صهيون تقول	ולציון יתאמר דוד	ibi. Et ad cion dicetur Dauid
ان انسانا وانسان	ומלכא ושלמה בריה	rex & Salomon filius eius,
ولد فيها وهو	אתרבא בגוה ואלהא	vnctus fuit in ea, & Deus
العلي اسسها الى الابد	הוא ישכללנה לעילא ׃	ipſe fundabit eam ad celſitudinem.
الرب يخبر في كتب	יי על ספרא דמכרבין	Deus in libro in quo ſcriptus eſt
الشعوب	בית חושבן כל עממיא דין	numerus omnium populorum, hic
والروساء اللذين ولدوا فيها	מלכא אתרבא תמן לעלמין ׃	rex vnctus fuit ibi, in eternum.
ليفرح بك	ואמרין שירין על חינגיא	Et dicent cantum cum choris,
جميع	כל מיני תושבחן על	omnes ſpecies laudis, ſuper
من يسكن وكل	קורבניא מתאמרין	ſacrificia dicent
من تواضع فيك	בגויך ׃	in medio tui.

הרים באחרית ונשא
ומגבעות יגדל ה' גם
שיעשה בו נסים כמו
בסיני ותבור וגו'
.i. Et erit in nouiſſimis diebus. Poſtq̃.ſ. deficiẽt peccatores quẽadmodũ ſupradictũ eſt. Preparatus erit, totũ eodẽ modo, uſq; ibi, ambulantes ambulabimus ĩ lumine Dei, qm̃ derelictum eſt. Hanc ſñiam ꝑphete ad diuinitatẽ referendã cenſeo. Nã ꝙ derelictus ſit ppl's, ĩ cauſa fuerunt peccata eoꝝ, uſq; ibi, cõpleti ſunt. Et oĩa q̃ ibi habẽť oĩaq; capitula in uicem cõiũgunť uſq; ibi Canã nunc. Itaq; ĩ nouiſſimis diebus, qñ ceſſitabunt pccõres, benigne cũ illis facies preparatus erit in capite mõtiũ, in mõte.ſ. q eſt caput oium montium, q̃cũ ad dignitatem ſiue q̃tũ ad ptiũ, & exiſtimationẽm. Et eleuabitur ſup colles. Qm̃.ſ. magnificabitur Deus ſigno ꝙ fiet ĩ eo maiore ſignis q̃ facta ſunt in mõte tabor, & in monte carmeli. R. quoq; Abrahã auenezra uir emunctę deſecateq; doctrinę in cõmẽtariis Michee ſpiritaliter iterptať. Et demũ ſubiũgit uerba hec
ויעבר מלכם לפניהם
בגלות בשביל שנסתלק
הקב"ה מראש משום
מעשיהם הרעים
Et paulo inferius
ופתר אחר
כדמפרשא לימות המשיח
.i. Et trãſiuit rex eoꝝ corã eis in captiuitate Qm̃ ſegregauit ſe ab eis Deus.ſ. &.b.a prĩcipio pp operationes eoꝝ malas. Et cõpleť poſtmodum reſiduum capituli pro diebus MESSIE.
Libro midras tehilim
אמר ר' יוסי בר
שמעון עתידין אמות
העולם להביא דורונות
למלך המשיח שנאמר
מראש אמנה
.i. Dixit R. Ioſi filius Simon, Futurũ eſt ut natiões ſeculi adducãt mũera regi Meſſie, ſicut dictũ eſt. Cant. iiii. Munera dabis de capite Amana.

פח שִׁיר מִזְמוֹר	LXXXVIII.Cãticũ.pſ.	LXXXVII. Cãticũ pſalmi	πζ΄. ᾨδὴ ψαλμοῦ
לִבְנֵי־קֹרַח לַמְנַצֵּחַ	filioꝝ Quorah,ad victoriã,	filiis chore in finem	τοῖς υἱοῖς κορὲ, εἰς τὸ τέλος
עַל מָחֲלַת לְעַנּוֹת	ꝑchorum,ad exultationem.	pro Amalech ad reſpõdẽdũ	ὑπὲρ μαελὲθ τοῦ ἀποκριθῆναι,
מַשְׂכִּיל לְהֵימָן	Intellectus,Heman	intellectus heman	συνέσεως αἰθὰμ
הָאֶזְרָחִי׃	Haezrachi.	ezraite.	τῷ ἰσραηλίτῃ.
יְהוָה אֱלֹהֵי יְשׁוּעָתִי	DEVS Deus ſalutis meę, A	Domine Deus ſalutis meę,	Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
יוֹם־צָעַקְתִּי בַלַּיְלָה	per diem clamaui,& nocte	in die clamaui & nocte	ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ
נֶגְדֶּךָ׃ תָּבוֹא לְפָנֶיךָ	corã te.Ingrediatur ante te	corã te.Intret in cõſpectu tuo	ἐναντίον σου. Εἰσελθέτω ἐνώπιόν σου
תְּפִלָּתִי הַטֵּה־אָזְנְךָ	oratio mea,inclina autẽ tuã	oratio mea,inclina autem tuã	ἡ προσευχή μου. Κλῖνον τὸ οὖς σου
לְרִנָּתִי׃ כִּי־שָׂבְעָה בְרָעוֹת	ad lauda. meã.Qr ſati.ẽ ma.	ad p̃cẽ mã.Quia ĩpleta ẽ malis	εἰς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐπλήσθη κακῶν
נַפְשִׁי וְחַיַּי לִשְׁאוֹל	aĩa mea,& vita mĩa ad ĩfernũ	anima mea,& vita mea inferno	ἡ ψυχή μου καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισε.
הִגִּיעוּ׃ נֶחְשַׁבְתִּי	applicuit.Reputatus ſum	ap ꝓpinquauit.Eſtimatus ſum	Προσελογίσθην μετὰ
עִם־יוֹרְדֵי בוֹר	cum deſcentibus in lacum.	cum deſcendentibus in lacum,	τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.
הָיִיתִי כְּגֶבֶר אֵין	Factus ſum quaſi homo	factus ſum ſicut homo	Ἐγενήθην ὡσεὶ ἄνθρωπος
אֱיָל׃ בַּמֵּתִים חָפְשִׁי	inualidus.Inter mortuos liƀ,	ſine adiutorio ĩter mõtuos liƀ.	ἀβοήθητος, ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος.
כְּמוֹ חֲלָלִים	ſicut interfecti	Sicut vulnerati	Ὡσεὶ τραυματίαι
שֹׁכְבֵי קב	& dormientes	dormientes	καθεύδοντες
קֶבֶר אֲשֶׁר	in ſepulchro,quorum	in ſepulchris quorum	ἐν τάφῳ ὧν
לֹא זְכַרְתָּם	non recordaris	non es memor	οὐκ ἐμνήσθης
עוֹד וְהֵמָּה מִיָּדְךָ	amplius,& ipſi a manu tua	amplius,& ipſi de manu tua	ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου
נִגְזָרוּ׃ ש	abſciſſi ſunt.	repulſi ſunt.	ἀπώσθησαν.
שַׁתַּנִי בְּבוֹר	Poſuiſti me in lacu	Poſuerunt me in lacu	Ἔθεντό με ἐν λάκκῳ
תַּחְתִּיּוֹת בְּמַחֲשַׁכִּים	nouiſſimo,in tenebroſis	inferiori,in tenebroſis	κατωτάτῳ, ἐν σκοτεινοῖς
בִּמְצֹלוֹת׃	& in profundis. (tuus,	& in vmbra mortis.	καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.
עָלַי סָמְכָה חֲמָתֶךָ	Sup me ↄfirmatus eſt furor(	Sup me ↄfirmatus ẽ furor tuus,	Ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου,
וְכָל מִשְׁבָּרֶיךָ	& cunctis fluctibus tuis	& omnes fluctus tuos	καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου
עִנִּיתָ סֶּלָה׃	afflixiſti me in perpetuum.	induxiſti ſuper me.	ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ. διάψαλμα.
הִרְחַקְתָּ מְיֻדָּעַי	Longe feciſti notos meos	Longe feciſti notos meos	Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου
מִמֶּנִּי שַׁתַּנִי ת	a me,poſuiſti me	a me,poſuerunt me	ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με
תוֹעֵבוֹת לָמוֹ כָּלֻא	abominationẽ eis,clauſum	abominationẽ ſibi.Traditus	βδέλυγμα ἑαυτοῖς. Παρεδόθην
וְלֹא אֵצֵא׃ עֵינִי	& nõ ꝓdeuntẽ.Oculus meus	ſum & nõ egrediebar,oculi mei	καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην, οἱ ὀφθαλμοί μου
דָאֲבָה מִנִּי עֹנִי	infirmatus eſt ab afflictione,	languerunt pre inopia.	ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας.
קְרָאתִיךָ יְהוָה	inuocaui te DEVS.	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε
בְּכָל־יוֹם שִׁטַּחְתִּי	tota die expandi (mortuis	tota die expandi	ὅλην τὴν ἡμέραν, διεπέτασα
אֵלֶיךָ כַפַּי הֲלַמֵּתִים	ad te palmas meas.Nunqd(	ad te manus meas.Nũqd mõtuis	πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου. Μὴ τοῖς νεκροῖς
תַּעֲשֶׂה־פֶּלֶא אִם־	facies mirabilia aut	facies mirabilia,aut	ποιήσεις θαυμάσια, ἢ
רְפָאִים יָקוּמוּ	mortui reſurgent	medici ſuſcitabunt	ἰατροὶ ἀναστήσουσι
יוֹדוּךָ סל	& confitebuntur tibi	& confitebuntur	καὶ ἐξομολογήσονταί
סֶּלָה׃ ח	ſemper.	tibi.	σοι, διάψαλμα.
הַיְסֻפַּר בַּקֶּבֶר	Nunqd narrabit ĩ ſepulchro	Nũqd narrabit aliqs ĩ ſepſchro	Μὴ διηγήσεταί τις ἐν τῷ τάφῳ
חַסְדֶּךָ אֱמוּנָתְךָ	miſericõdia tua,& veritas tua	miſericõdiã tuã,& veritatẽ tuã	τὸ ἔλεός σου, καὶ τὴν ἀλήθειάν σου

المزمور	שירא ותושבחא על	LXXXVIII. Cãticũ & laudatoria, ꝑ
السابع والثمنون	ידיהון דבני קרח לשבחא	manum filiorum Quorah in laudem
	על צלותא לשבחא שכלא	pro oratione, in laudem. Intellectus
	טבא על ידוי דהימן	bonus, per manus Heman
	יציבא׃	Iziuei.i.indigene.
يا رب اله خلاصي رغبت	יי אלהא פורקני יימם	DEVS Deus redemptionis mee, ꝑdiẽ
اليك في نهاري وقدامك	קבילית בליליא צלותי	clamaui, & in nocte oratio mea
في ليلي فلتدخل امامك	לקובלך׃ תיעול קדמך	coram te. Ingrediatur coram te
صلاتي اقبل بسمعك الى صوت	צלותי אצלי אודנך	oratio mea, declina aurem tuam
تضرعي يا رب فقد امتلات	לבעותי׃ ארום שבעת בבישן	ad precẽ meã. Q ñ ſatiata eſt malorũ
من الشرور نفسي ودنت	נפשי וחיי לשיול	anima mea, & vita mea in infernum
من الجحيم حياتي	מטו׃ אתחשיבית	applicuit. Reputatus ſum
وعددت مع	עם נחתי בית אסירי	cũ deſcẽdẽtibus ĩ domũ coꝝ q ĩ carce(
هابطي الجب	הויתי היך גבר נש דלית	fui ſicut hõ cui nõ eſt (ribus detinent,
صرت كالانسان الذي	ליה חיל׃ היך רשיעי דמיתו	adiutoriũ. Sicut impii q mortui ſunt,
لا ناصر له معدا في الاموات	ולא תבו ארום עבדו בני	& non ſunt conuerſi, facti ſunt
وكالجريحين	חורין מן פקודיא היך	liberi a mandatis. Sicut
الملقيين	קטילין דחרבא שכבי	interfecti gladio dormientes
بين القبور الذين	בית קבורתא דלית	in ſepulchris, quorum non
لم تذكرهم	דכרתנון תוב והינון	recordaberis amplius, & ipſi
ابدا وهم من يدك	מאפי שכינתך ירפלגון׃	qdẽ a facie diuinitatis tue ſeparati ſũt.
مبعدون	שוית יתי בגלותא	Poſuiſti me in captiuitatem
هبطوا بي الى اسافل	דמתילא בגובא ארעיא	que ſimilis eſt foſſe terr:ne,
الجب في ظلمات	בחשוכיא במטולתא׃	in tenebris & in vmbra mortis.
وظلال الموت	עלי סמכת חימתך וכל	Sup me cõfirmatus ẽ furor tuus, & oẽs
اشتد علي رجزك	גזירן בישן תברת	deſtinationes male attriuerunt
وغشيتني	יתי סגפת לעלמין׃	me, afflixiſti me in eternum.
كل امواج غضبك	ארחיקתא מידעי מיני	Elongaſti notos meos a me,
بعدت عني	שויתא יתי רחוקין	poſuiſti me elongationem
معارفي	להון כלא בבית אסירי	eis, clauſum in domo carceris
صرت لهم رذلا اسلمت	ולית אפוק׃ עיני	& non prodeuntem. Oculus meus
فلم انفك عيناي	דלפת דמעין מן עניא	ſtillauit lachrymas ob calamitatem
من المسكنة ذهبتا	קריתך יי בכל יומא	inuocaui te DEVM omnibus diebus
فصرخت اليك يا رب	פרסית לוותך	extendi ad te
النهار كله بسطت	בצלו ידי׃ האפשר	in oratione manus meas. Scilicet
يدي اليك هل في الموتى	דלמתיא תעביד פרישן	mortuis facies miracula,
تصنع عجايبك او	אין גושמיא דאתמסין	fortaſſis corpora que conſumpta ſunt
الاطبا يقومون	בעפרא יקומון ויודון	in puluere reſurgent & confitebuntur
ويعترفون لك	קדמך לעלמין׃	tibi in perpetuum.
او يخبر اهل القبور	האפשר דיתתני בבית	Scilicet narrabit quis in
برحمتك او في الهلكى	קבורתא טובך קושטך	ſepulchro bonitatẽ tuã, veritatẽ tuã

A. Libro midras tehilim אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה אין לי ישועה אלא בך ואין עיני מיחלות אלא לך אמר לה הקב"ה ואף אני מושיעך שנ' ישראל נושע בי"י תשועת עולמים .i. Dixit eccleſia iſrael coram Deo ſancto & bñdicto. Non eſt mihi ſalus niſi in te, & non excitat oculus meus niſi ĩ te. Dixit ei Deus ſanctus & benedictus. Quoniam res ita ſe habet, & ipſe ſaluabo te ſicut dictum eſt. Iſaie. xlv. Iſrael ſaluatus eſt in Deo ſalute eterna. Aduertẽdũ ĩ chaldea editione ſic hẽri Iſrael redẽptus in uerbo Dei redemptione eterna. Idẽqz interpreti chaldeo ſignificare Deum & uerbum Dei.

בָּאֲבַדּוֹן : הֲיִוָּדַע	ĩ iſterno. Nunq̃d cognoſcenť	ĩ pditione. Nunq̃d cognoſcenť	ἐν τῇ ἀπωλείᾳ; μὴ γνωσθήσεται
בַּחֹשֶׁךְ פִּלְאֶךָ	in tenebris mirabilia tua,	in tenebris mirabilia tua,	ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου,
וְצִדְקָתְךָ בא	& iuſtitia tua	& iuſtitia tua	καὶ ἡ δικαιοσύνη σου
בְּאֶרֶץ נְשִׁיָּה :	ĩ terra q̃ obliuioni tradita ẽ.	in terra obliuionis.	ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ.
וַאֲנִי אֵלֶיךָ יְהוָה	Ego autem ad te DEVS	Et ego ad te domine	Κἀγὼ πρὸς σὲ κύριε
שִׁוַּעְתִּי וּבַבֹּקֶר	clamaui & mane	clamaui, & mane	ἐκέκραξα, καὶ τὸ πρωῒ
תְּפִלָּתִי תְקַדְּמֶךָּ :	oratio mea preueniet te.	oratio mea preueniet te.	ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.
לָמָה יְהוָה תִּזְנַח	Quare DEVS abiicis	Vt quid domine repellis	Ἵνα τί κύριε ἀπωθῇ (πόν σου
נַפְשִׁי תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ	aĩam meã, abſcõdis faciẽ tuã	oratiõnẽ meã, auertis faciẽ tuã	τὴν ψυχήν μου, ἀποστρέφεις τὸ πρόσω(
מִמֶּנִּי : עָנִי אֲנִי	a me. Pauper ego (portaui	a me. Paup ſum ego (exaltatus	ἀπ' ἐμοῦ. Πτωχός εἰμι
וְגֹוֵעַ מִנֹּעַר נָשָׂאתִי	& ętũnoſus ab adoleſcẽtia, (	& ĩ laboribus a iuuẽtute mea, (	ἐγώ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου, ὑψωθεὶς
אֵמֶיךָ אָפוּנָה : עָלַי	furorẽ tuũ dubitabũdus. Su(	ãt hũiliat9 ſũ & 9turbat9. In me	δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην. Ἐπ' ἐμὲ
עָבְרוּ חֲרוֹנֶיךָ	tranſierunt ire tue, (p me	tranſierunt ire tue,	διῆλθον αἱ ὀργαί σου,
בִּעוּתֶיךָ צִמְּתוּתֻנִי :	terrores tui opp̃ſſerunt me.	& terrores tui 9turbauerũt me	οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με,
סַבּוּנִי כַמַּיִם כָּל	Circũdederũt me q̃ſi aq̃ tota	Circũdederũt me ſic aqua tota	ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ ὕδωρ. Ὅλην
הַיּוֹם הִקִּיפוּ עָלַי	die, vallauerunt me	die circundederunt me	τὴν ἡμέραν περιέσχον με
יָחַד : הִרְחַקְתָּ מִמֶּנִּי	pariter. Longe feciſti a me	ſimul. Elongaſti a me	ἅμα, ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ
אֹהֵב וָרֵעַ מְיֻדָּעַי	amicũ & ſodalẽ, notos meos	amicũ & p̃ximũ, & notos meos	φίλον καὶ πλησίον, καὶ τοὺς γνωστούς μου
מַחְשָׁךְ :	abſtuliſti.	a miſeria.	ἀπὸ ταλαιπωρίας.
פט מַשְׂכִּיל	LXXXIX. Intellectus,	LXXXVIII. Intellectus	πη. Συνέσεως
לְאֵיתָן ה	. Etan	ethan	Αἰθὰμ
הָאֶזְרָחִי :	Haezrachi.	ezraite.	τῷ Ἰσραηλίτῃ.
חַסְדֵי יְיָ עוֹלָם	Miſericordias DEI eternũ A.	Miſericordias domini, ĩ eternũ	Τὰ ἐλέη σου κύριε εἰς τὸν αἰῶνα
אָשִׁירָה לְדֹר וָדֹר	cantabo, gñationi & gñatiõi,	cãtabo. In gñatiõe & gñationẽ,	ᾄσομαι, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ	annunciabo veritatẽ tuam	annunciabo veritatem tuam	ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου
בְּפִי : כִּי אָמַרְתִּי	in ore meo. Quia dixi	in ore meo. Quoniam dixiſti	ἐν τῷ στόματί μου. Ὅτι εἶπας
עוֹלָם חֶסֶד יִבָּנֶה	mũdus miſeicõdia edificabiť,	in eternũ miſericordia edificabiť	εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται,
שָׁמַיִם תָּכִן אֱמוּנָתְךָ	celi, cõcinnab's veritatẽ tuã	in celis, preparabiť veritas tua	ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλή(
בָהֶם : כָּרַתִּי בְרִית	in eis. Pactus ſum pactum	in eis. Diſpoſui teſtamentum	Διεθέμην διαθήκην (θειά σου.
לִבְחִירִי נִשְׁבַּעְתִּי	cum electo meo, iuraui	electis meis, iuraui	τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὤμοσα
לְדָוִד עַבְדִּי : עַד	Dauid ſeruo meo. Vſq;	Dauid ſeruo meo vſq;	Δαβὶδ τῷ δούλῳ μου, ἕως
עוֹלָם אָכִין זַרְעֶךָ	ĩ eternũ firmabo ſemen tuũ,	in eternũ p̃parabo ſemen tuũ.	τοῦ αἰῶνος. Ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου,
וּבָנִיתִי לְדֹר וָדוֹר	& edificabo ĩ gñatõe & gña.	Et edificabo ĩ gñatõe & gñatõẽ	καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
כִּסְאֲךָ סֶלָה : וְיוֹדוּ	ſem tu. thro. tu. ĩ ſẽpl. Et 9fi.	ſedem tuam. Confitebuntur	τὸν θρόνον σου διάψαλμα. Ἐξομολογήσονται
שָׁמַיִם פִּלְאֲךָ יְהוָה	celi mirabilia tua DEVS,	celi mirabilia tua domine,	οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου κύριε,
אַף אֱמוּנָתְךָ בִּקְהַל	ĩſup veritatẽ tuã in eccleſia	etenim veritatẽ tuã in eccleſia	καὶ γὰρ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ
קְדֹשִׁים : כִּי מִי ב	ſanctorum. Quoniam quis	ſanctorum. Quoniam quis	ἁγίων. Ὅτι τίς
בַשַּׁחַק יַעֲרֹךְ לַיהוָה	in celo equabitur DEO,	in nubibus equabitur domino,	ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ,
יִדְמֶה לַיהוָה בִּבְנֵי	aſſimulabitur DEO de filiis	ſimilis erit Deo in filiis	ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς
אֵלִים : אֵל נַעֲרָץ	Dei. Deus inclytus	Dei. Deus qui glorificatur	θεοῦ. Ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος
בְּסוֹד ד	in archano	in conſilio	ἐν βουλῇ

in domo perditionis. Scilicet
cognoſcentur in tenebris gehenne
mirabilia tua & iuſtitia tua
in terra ſiccitatis & deſolationis.
Et ego in conſpectu tuo DEVS
oraui, & mane
oratio mea preueniat te.
Quare DEVS abiicies
animam meam, abſcondes faciem tuã
a me. Pauper ſum ego
& conſumptus ab adoleſcẽtia, ſuſtinui
timorem tuum oneroſum. Transierũt
ſuper me ire tue,
terrores tui interturbauerunt me.
Circundederunt me ſicut aque tota
die, vallauerunt me
ſimul. Elongaſti a me
amicum & ſocium, & ſui notis meis
obſcurus, ipſe in conſpectu eorum.

LXXXIX. Intellectus bonus,
dicta per manum
Abrahe qui venit de oriente.

Miſericordiam DEI in perpetuum
laudibus efferã generationi & gñatiõi
annunciabo veritatem tuam
in ore meo. Quoniam dixi
mundus miſericordia edificabitur,
celi, preparabis veritatem tuam
in eis. Diſpoſui fedus
Abraham electo meo, iuraui
Dauidi ſeruo meo. Vſq;
in eternum firmabo filios tuos,
& edificabo a gñatione ĩ gñationẽ ſedẽ
regni tui in eternum. Et confitebũtur
celi mirabilia tua DEVS,
inſuper veritatem tuam in eccleſia
ſanctorum. Quoniam quis ille
in celis qui equatur DEO,
quis ſimilis DEO inter choros
angelorum. Deus fortis
in ſecreto ſanctorum, ſedens

A. Libro midras tehilim אמר רחם אני אבותי עולם חסד יבנה אף שמים תכין ולא השמים בלבד אלא אפילו הכסא אינו עומד אלא בחסד שנ׳ והוכן בחסד כסא משל לדבר דומה לכסא שיש לו ארבע רגלים היתה האחת מהן מטלטלת עזרו וסמכו כך היה הכסא של מעלה בעולם שמתמוטט עד שהקב״ה סמכו ובמה סמכו ובמה סמכו בחסד הוי עולם חסד יבנה אף שמים וכן דוד אומר לעושה השמים בתבונה ועל מה הם עומדין על החסד שנ׳ כי לעולם חסדו לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדו. Dixit eis .s. Dauid Iſraeli. Quoniam dixi mũdus miſericordia edificabitur, inſup & celos concinnabis, ſuple tu Deus, miſericordia, & nõ tantum celi uerum & ipſe thronus non ſubſiſtit niſi miſericordia, ſicut dictum eſt. Iſaie. xvi. Et preparabitur in miſericordia thronus. Hoc autem ſimile eſt ac ſi haberetur thronus quatuor pedum, quorũ unus fractus eẽt, ſuppoſuit autem ei quiſpiam lapillum & firmauit illum. Sic & thronus ſupernus commotus eſt, firmauit autem illũ Deus ſanctus & benedictus, & qua re firmauit illum? nimirum miſericordia, ut dictum eſt. Mundus miſericordia edificabitur & inſup celi. Et ſic dixit Dauid. ps. cxxxvi. Faciens celos in intellectu, & cuius uirtute perſiſtunt. Miſericordie ſicut dictum eſt. Quoniam in ſeculum miſericordia eius. Extendit terram, per cuius manum, quoniam in ſeculum miſericordia eius.

קְדֹשִׁים רַבָּה	ſanctorum,magnus	ſanctorum,magnus	ἁγίων, μέγας
וְנוֹרָא עַל כָּל	& timendus pre cunctis	& terribilis ſuper omnes	καὶ φοβερὸς ἐστὶν ἐπὶ πάντας
סְבִיבָיו ׃ יח	qui circa eum ſunt.	que in circuitu eius ſunt.	τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.
יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת	DEVS,Deus,exercitus,	Domine Deus virtutum	Κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
מִי כָמוֹךָ חֲסִין יָהּ	quis ſicut tu fortiſſime Deus	quis ſimilis tibi,potens es dñe	τίς ὅμοιός σοι, δυνατὸς εἶ κύριε,
וֶאֱמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ	& veritas tua ĩ circuitu tuo.	& veritas tua in circuitu tuo.	καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.
אַתָּה מוֹשֵׁל בְּגֵאוּת	Tu dominaris ſuperbie	Tu dominaris poteſtati	Σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους (αὐτῆς,
הַיָּם בְּשׂוֹא גַלָּיו	maris,elatiões gurgitũ eius	maris,motum aut fluctuũ eius	τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτ(
אַתָּה תְשַׁבְּחֵם אַתָּה	tu comprimis.Tu	tu mitigas.Tu	σὺ καταπραΰνεις. Σὺ
דִכִּאתָ כ	confregiſti	humiliaſti	ἐταπείνωσας
כֶחָלָל רָהַב	quaſi vulneratũ ſuperbum,	ſicut vulneratum ſuperbum,	ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον, (κόρπισας
בִּזְרוֹעַ עֻזְּךָ פִּזַּרְתָּ	brachio fortitudinis tue diſ(	in brachio virtutis tue diſpſiſti	ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου, διεσ(
אוֹיְבֶיךָ ׃ ל	inimicos tuos. (perſiſti	inimicos tuos.	τοὺς ἐχθρούς σου.
לְךָ שָׁמַיִם אַף לְךָ	Tibi celi,& tibi	Tui ſunt celi & tua (dinẽ eius	Σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή (μα αὐτῆς
אָרֶץ תֵּבֵל וּמְלֹאָהּ	terra,orbẽ & pleĩtudinẽ eius	eſt terra,orbẽ terre & plenitu(	ἐστιν ἡ γῆ, τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρω(
אַתָּה יְסַדְתָּם ׃ צָפוֹן	tu fundaſti.Aquilonem	tu fundaſti,aquilonem	σὺ ἐθεμελίωσας, τὸν βορρᾶν
וְיָמִין אַתָּה	& dextrum tu.	& mare tu	καὶ τὴν θάλασσαν σὺ
בְרָאתָם ת	creaſti.	creaſti.	ἔκτισας.
תָּבוֹר וְחֶרְמוֹן	Tabor & hermon	Tabor & hermon	Θαβὼρ καὶ ἑρμὼν
בְּשִׁמְךָ יְרַנֵּנוּ ׃	in nomine tuo laudabunt.	in nomine tuo exultabunt,	ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται,
לְךָ זְרוֹעַ	Tibi brachium	tuum brachium	σὸς ὁ βραχίων
עִם גְּבוּרָה	cum fortitudine,	cum potentia.	μετὰ δυναστείας.
תָּעֹז יָדְךָ תָּרוּם	roboreť manus tua exalteť	Firmetur manus tua & exalteť	Κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω
יְמִינֶךָ ׃ צֶדֶק ום	dextera tua.Juſtitia	dextera tua,iuſtitia	ἡ δεξιά σου. Δικαιοσύνη
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כִּסְאֶךָ	& iudiciũ p̃paratio thrõi tui,	& iudiciũ preparatio ſedis tue.	καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου.
חֶסֶד וֶאֱמֶת יְקַדְּמוּ	miſicordia & veritas p̃cedẽt	Miſericordia & veritas p̃cedẽt	Ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσονται
פָנֶיךָ ׃ אַשְׁרֵי הָעָם	faciem tuã.Beatus populus	faciem tuam,beatus populus	πρὸ προσώπου σου. Μακάριος ὁ λαὸς
יוֹדְעֵי ת	qui ſcit	qui ſcit	ὁ γινώσκων
תְרוּעָה יְהוָה	iubilum,DEVS	iubilationem.Domine	ἀλαλαγμόν. Κύριε
בְּאוֹר פָּנֶיךָ	in lumine vultus tui	in lumine vultus tui	ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου
יְהַלֵּכוּן ׃ בְּשִׁמְךָ	ambulabunt.In nomine tuo	ambulabunt,& in nomine tuo	πορεύσονται, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου
יְגִילוּן כָּל הַיּוֹם	exultabunt tota die,	exultabunt tota die,	ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν,
וּבְצִדְקָתְךָ יָרוּמוּ ׃	& ĩ iuſtitia tua exaltabũtur.	& in iuſtitia tua exaltabuntur.	καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.
כִּי תִפְאֶרֶת עֻזָּמוֹ	Quia glĩa fortitudinis eorũ	Quoniã gloria virtutis eorum	Ὅτι καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν
אָתָּה וּבִרְצוֹנְךָ	tu es,& in voluntate tua	tu es,& in beneplacito tuo	σὺ εἶ, καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου
תָּרוּם קַרְנֵנוּ ׃	exaltabis imperium noſtrũ.	exaltabitur cornu noſtrum.	ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.
כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ	Quia DEI eſt ſcutũ noſtrũ,	Quia dñi eſt aſſumptio noſtra,	Ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίληψις,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל	& ſancti iſraelis	& ſancti iſrael	καὶ τοῦ ἁγίου ἰσραὴλ
מַלְכֵּנוּ ׃ אָז דִּבַּרְתָּ	regis noſtri.Tũc locutus es	regis noſtri.Tunc locutus es	βασιλέως ἡμῶν. Τότε ἐλάλησας
בְחָזוֹן לח	per viſionem	in viſione	ἐν ὁράσει
לַחֲסִידֶיךָ וַתֹּאמֶר	piis tuis,& dixiſti,	ſanctis tuis & dixiſti	τοῖς υἱοῖς σου, καὶ εἶπας

الفد بسين عظيم ذو	על כורסית יקרא רבא	ſuper thronum glorie, magnus
ومخوف عند كل	ודחיל על כל מלאכיא	& timendus pluſquã omnes angeli
من حوله	דקיימין חזור חזור ליה:	qui aſſiſtunt circa eum.
ايها الرب اله القوات	יי אלהא ממנא על חילי	DEVS Deus prĩceps ſup hierarchias
من يشبهك قوي انت يا رب	מרומא מאן כוותך תקיפא	excelſas, quis ſicut tu fortiſſime
وعدلك محيط بك	יי וקושטך חזור חזור לך:	DEVS & veritas tua circundat te.
لك السلطان في شدة	את שליט בגיוותנותא	Tu poteſtatem habes in elationibus
عز البحر انت تسكن	דימא כד מתנטלין גלוי	maris, quãdo intumeſcunt fluctus eius
حركات	אנת תמאיכינון: אנת	tu deprimis illos. Tu
امواجه انت	שפית היך קטיל דחרבא	humiliaſti veluti interfectum gladio,
تذل المستكبر كالجريح	דהבא הוא פרעה רשיעא	ſuperbum, hic eſt Pharao impius,
بذراعك العز بزه فرقت	בתקוף אדרע עושנך ב	in fortitudine brachiĩ roboris tui
اعداك لك	בדרתא בעלי דבבך:	deſpexiſti patronos inimicitie tue.
السموات ولك ايضا	דילך שמיא לחוד דילך	Tui ſunt celi & inſuper tua eſt
الارض انت اسست الدنيا	ארעא תבל ומליה	terra, orbem & plenitudinem eius
بكمالها انت	אנת יסדתנון: מדברא	tu fundaſti. Deſertum
خلقت البر	דבצפונא ויתיבא	aquilonis habitatoreſq;
والبحر ۞	דבדרומא אנת ברתנון	auſtri, tu creaſti,
تابور وحرمون	תבור דמערבא וחרמון	tabor ab occidente & hermon
لك بسبحان	דממדינחא בשמך משבחין	ab oriente, in noĩe tuo laudes dicunt.
لك القوة	דילך אדרע עם גבורתא	Quoniã tibi brachiũ cũ fortitudine,
والجبروت	תעשן ידך למפרק עמך	roborab; manũ tuã vt redimas pplm̃(
فلتعتز يدك ولتعل	תרים ימינך לשכללא	exaltabis dexterã tuã ꝑ edificãda(tuũ,
بالعدل يمينك ۞	בית מקדשך: צדקתא	domo ſanctuarii tui. Iuſtitia
والحكم اتقنت كرسيك	ודינא מדור כורסי יקרך	& iudicium habitatio ſedis glorie tue.
الرحمة والعدل ينطلقان	טיבו וקשוט מקדמין א	benignitas & veritas precedent
امامك ۞ طوبى للشعب	אפך: טוביהון דעמא	faciem tuam. Beatus populus
الذي يعرف	דידעי ... צווח ב	qui nouit complacere
تسبيحك ۞	בידידהון יי בנהור זיו	creatori ſuo, DEVS ĩ lumĩe ſplẽdoris
وفي نور وجهك	אפך יהלכון ויזכון	faciei tue ambulabunt, & liberabuntur
يا رب يسلكون ۞ وباسمك	בדינא: בשמך יר	in iudicio. In nomine tuo
في كل يوم	ירננון כל יומא	exultabunt tota die,
يبتهجون وبعدلك	ובצדקתך יתרוממון:	& in iuſtitia tua exaltabuntur.
يرتفعون لانك انت تاج	ארום שבחא עושניהון	Quoniam gloria fortitudinis eorum
عزهم وباسمك	את וברעותך	tu es, & in beneplacito tuo
ترتفع رووسنا	תרום מקרנא:	extolles honorem noſtrum.
وانت يا رب ناصرنا	ארום מיננא יי תריסנא	Quoniam ipſi Deo eſt ſcutũ noſtrum,
قدوس اسرائيل	ולקדישא דישראל	& ſancto iſraeli
هو ملكنا حينئذ بالوحي	מלכנא: האבכן מלילתא	regi noſtro. Tunc locutus es
كلمت	בחזונא	in viſione
نبيك وقلت	לחסידך ...	p.is tuis, & dixiſti

Q

שויתי עזר על־גבור	poſui fortitudinẽ ſr robuſtũ,	poſui adiutorium in potẽte,	ἔθεμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατὸν,
הרימותי בחור	exaltaui electum	& exaltaui electum	ὕψωσα ἐκλεκτὸν
מעם: מצאתי דוד	de populo. Inueni Dauid	de plebe mea. Inueni Dauid	ἐκ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαβὶδ
עבדי בשמן קדשי	ſeruũ meũ, oleo ſancto meo	ſeruum meum, oleo ſancto meo	τὸν δοῦλόν μου, ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου
משחתיו: אשר ידי	vnxi eum. Q̃m manus mea	vnxi eum. Manus enim mea	ἔχρισα αὐτόν. Ἡ γὰρ χείρ μου
תכון עמו אף־	firma erit cum eo, &	auxiliabitur ei, &	συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων
זרועי תאמצנו:	brachiũ meum roborabit eũ.	brachium meũ confirmabit eũ.	μου κατισχύσει αὐτόν.
לא־ישא אויב בו	Nõ felicitabit inimicus ĩ eũ,	Nihil proficiet inimicus in eo,	Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ,
ובן עולה לא	& filius iniquitatis non	& filius iniquitatis non	καὶ υἱὸς ἀνομίας, οὐ (συγκόψω
יעננו: וכתותי	affliget eum. Et concidam	apponet nocere ei. Et concidã	προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν. Καὶ (
מפניו צריו	ante faciẽ eius, q̃ angunt eũ,	a facie ipſius inimicos eius,	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
ומשנאיו אגוף:	& qui eum oderunt pcutiã.	& odiẽtes eum in fugã cõuertã.	καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι.
ואמונתי וחסדי	Et ũitas m̃a, & miſicõdia m̃a	Et veritas m̃a & miſicõdia mea	Καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου
עמו ובשמי תרום	cũ eo, & ĩ noĩe meo exaltabit	cũ ipſo, & in noĩe meo exaltabit	μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται
קרנו: ושמתי בים	imperiũ eius. Et ponã ĩ mari	cornu eius. Et ponam in mari	τὸ κέρας αὐτοῦ. Καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ
ידו ובנהרות	manũ eius, & in fluminibus	manum eius, & in fluminibus	χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐν ποταμοῖς
ימינו: הו	dexteram eius.	dexteram eius.	δεξιὰν αὐτοῦ.
הוא יקראני אבי	Ipſe inuocabit me pr̃ meus	Ipſe ĩuocabit me pater meus es	Αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με· πατήρ μου εἶ
אתה אלי וצור	es tu, DEVS mꝰ & fõtitudo	tu, Deus meus & ſuſceptor	σύ, θεός μου καὶ ἀντιλήπτωρ
ישועתי: אף־אני	ſalutis mee. Ego autem	ſalutis mee. Et ego	τῆς σωτηρίας μου. Κἀγὼ
בכור אתנהו	primogenitum ponam eum,	primogenitum ponam illum,	πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν,
עליון למלכי־ארץ:	ſupremum regibus terre.	excelſum pre regibus terre.	ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.
לעולם אשמור־לו	In eternum cuſtodiam ei	In eternum ſeruabo illi	Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ
חסדי ובריתי	miſicõdiã meã, & pactũ meũ	miſericordiã meã, & teſtm̃ meũ	τὸ ἔλεός μου, καὶ ἡ διαθήκη μου (αὐτοῦ
נאמנת לו: ושמתי	fidele erit ei. Et ponã (eius	fidele ipſi. Et ponam (eius	πιστὴ αὐτῷ. Καὶ θήσομαι (καὶ τὸν θρόνον(
לעד זרעו וכסאו	ppetuũ ſem̃ eius, & thronũ(	ĩ ſclm ſcli ſemẽ eius, & thronũ(	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ(
כימי שמים: אם־	ſicut dies celorum. Si	ſicut dies celi. Si	ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ. Ἐὰν
יעזבו בניו תו	autẽ dereliquerint filii eius,	autem dereliquerint filii eius	ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
תורתי ובמשפטי	legem meã & in iudiciis meis	legẽ meã, & in iudiciis meis nõ	τὸν νόμον μου, καὶ ἐν τοῖς κρίμασί μου μὴ
לא ילכון: אם חקתי	ñ ãbulauerint. Si p̃cepta mea	ambulauerint. Si iuſtitias meas	πορευθῶσιν. Ἐὰν τὰ δικαιώματά μου
יחללו ומצותי	pphanauerĩt, & mãdata m̃a	prophanauerint, & mãdata mea	βεβηλώσωσι, καὶ τὰς ἐντολάς μου
לא ישמרו: ופקדתי	non cuſtodierint. Viſitabo	non cuſtodierint. Viſitabo	μὴ φυλάξωσιν. Ἐπισκέψομαι
בשבט פש	in virga	in virga	ἐν ῥάβδῳ
פשעם ובנ	ſcelera eorum,	iniquitates eorum,	τὰς ἀνομίας αὐτῶν,
ובנגעים עו	& in plagis	in verberibus	καὶ ἐν μάστιξι
עונם: וח	iniquitates eorum.	peccata eorum.	τὰς ἀδικίας αὐτῶν.
וחסדי לא־אפיר	Miſicõdiã ãt meã nõ auferã	Miſericordiã aũt meã nõ diſp̃gã	Τὸ δὲ ἔλεός μου, οὐ μὴ διασκεδάσω
מעמו ולא אשקר	ab eo, nec mentiar	ab eo, neq̧ nocebo	ἀπ᾽ αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ἀδικήσω
באמונתי לא־אחלל	ĩ fide mea. Non violabo	ĩ veritate mea. Neq̧ pphanabo	ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου. Οὐδὲ μὴ βεβηλώσω
בריתי ומוצא	pactũ meũ, & q̃ egreſſum eſt	teſtamentũ meũ, & q̃ pcedunt	τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ ἐκπορευόμενα
שפתי לא אשנה:	de labiis meis non mutabo.	de labiis meis nõ faciam irrita.	διὰ τῶν χειλέων μου, οὐ μὴ ἀθετήσω.

ſhuit ſʻad lʻmi ʻl

poſui adiutoriũ pplo meo, pp manũ eis
qui valet in lege, ſecreui iuuenem de
populo. Inueni Dauidem
ſeruum meum, vnctione ſancta
mea vnxi eum. Q̃m & manus mee
parate ſunt in adiutorio eius, ſed &
brachium meum virtutem dabit ei.
Nõ fortunabit pſonus inimicitie i eo,
& filius impietatis non
affliget eum. Et conteram
a conſpectu eius qui angunt eum,
& qui oderunt eum perimam.
Et veritas mea & bonitas mea cũ ipſo,
& in nomine verbi mei exaltabitur
gloria eius. Et ſtatuam in regionibus
maris regnum eius, & in his q habitant
iuxta flumina robur dextere eius.
Ipſe inuocabit me pater meus es
tu, Deus meus & fortitudo
redemptionis mee. Etego
primogenitum regibus domus Iude
ponam eum, ſuper reges terre.
In eternum ſeruabo illi
benignitatem meá, & pactum meum
fidele ipſi erit. Et ponam
in perpetuum filios eius, & ſedem eius
ſicut dies firmitatis celorum.
Si autem dereliquerint filii eius
legem meam & in iudiciis meis
non ambulauerint. Si precepta mea
violauerint, & mandata mea
non cuſtod erint. Puniam
manu virge
impia ſcelera eorum,
& plagis, quibus vulnerabuntur
iniquitates eorum.
Bonitatem autem meam non auferam
ab eo, & non mentiar
in fide mea. Non violabo
pactum meum, & que emiſerunt
labia non mutabo.

שוית סעד לעמי על
ידיה דמתגבר
באוריתא אפרישית
עולימין

אחת נשבעתי	Semel iuraui	Semel iuraui	Ἅπαξ ὤμοσα
בקדשי אם לדוד	in ſancto meo, ne Dauid	in ſancto meo ſi Dauid	ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαβὶδ
אכזב : זרעו לעולם	mētiar. Semē eius ĩ ſẽpitnū	mentiar, ſemen eius in eternū	ψεύσομαι. Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
יהיה וכסאו	erit, & thronus eius	manebit. Et thronus eius	μενεῖ, καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ
כשמש נגדי :	ſicut ſol coram me.	ſicut ſol in conſpectu meo,	ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου. (αἰῶνα,
כירח יכון עולם	Sicut luna ꝑparabit ꝑpetuo	& ſicut luna perfecta in eternū,	Καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν(
ועד בשחק נאמן	& teſtis in celis fidelis	& teſtis in celo fidelis.	καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
סלה : ואתה זנחת	ſemper. Tu autem repuliſti	Tu vero repuliſti	διάψαλμα. Σὺ δὲ ἀπώσω
ותמאס התעברת	& proieciſti, ſuccenſuiſti	& deſpexiſti, diſtuliſti	καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου
עם משיחך :	in Meſſiam tuum.	chriſtum tuum.	τὸν χριστόν σου.
נארתה ברית עבדך	Attenuaſti pactum ſerui tui,	Auertiſti teſtamentū ſerui tui,	Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου,
חללת לארץ נזרו :	ꝓphanaſti ĩ tra diadema eiꝰ,	ꝓphanaſti ĩ tra ſanctuariū eius.	ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.
פרצת כל גדרתיו	Diſſipaſti omnes ſepes eius,	Deſtruxiſti omnes ſepes eius,	Καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ,
שמת מבצריו מחתה :	poſuiſti mūitões eiꝰ pauorē.	poſuiſti firmamētū eiꝰ formidinē	ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν. (ὁδόν,
שסהו כל עברי דרך	Diripuerūt eū oēs, q trā. ꝑ viā	Diripuerūt eū oēs trāſeūtes viā,	Διήρπαζον αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες(
היה חרפה לשכניו :	factus ē opꝓbriū vicinis ſuis	factus ē opprobriū vicinis ſuis.	ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.
הרימות ימין צריו	Eleuaſti dexterā āgētiū eū,	Exaltaſti dexterā deprimētiū eū,	Ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν θλιβόντων αὐτόν,
השמחת כל אויביו :	letificaſti oēs inimicos illius.	letificaſti omnes inimicos eius.	εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.
אף תשיב צור	Retudiſti aciem	Auertiſti adiutorium	Ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν
חרבו ולא הקימתו	gladii eius, & non ſubleuaſti	gladii eius, & non es auxiliatus	τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀντελάβου
במלחמה : השבת	eum in prelio. Ceſſare feciſti	ei in bello. Deſtruxiſti eum	αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ. Κατέλυσας
מטהרו וכ	mundiciam eius,	ab emundatione	ἀπὸ καθαρισμοῦ
וכסאו	& thronum illius	& ſedem eius	αὐτόν, τὸν θρόνον αὐτοῦ
לארץ מגרתה :	in terram detraxiſti.	in terra colliſiſti.	εἰς τὴν γῆν κατέρραξας.
הקצרת ימי	Abbreuiaſti dies	Minoraſti dies	Ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας
עלומיו העטית	adoleſcentie eius, operuiſti	temporis eius, perfudiſti	τοῦ χρόνου αὐτοῦ, κατέχεας
עליו בושה סלה :	eum ignominia perpetuo.	eum confuſione.	αὐτοῦ αἰσχύνην. διάψαλμα.
עד מה יהוה תסתר	Vſquequo DEVS abſcōderis	Vſquequo domine auertis	Ἕως πότε κύριε ἀποστρέφῃ
לנצח תבער	in perpetuum, ſuccendetur	in finem, exardeſcet	εἰς τέλος, ἐκκαυθήσεται
כמו אש חמתך :	quaſi ignis indignatio tua.	ſicut ignis ira tua.	ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου.
זכר אני מה חלד	Memēto ꝙ tparius A. ſū ego,	Memorare que mea ſubſtantia,	Μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις.
על מה שוא	alioqui quare fruſtra	nunquid enim vane	μὴ γὰρ ματαίως
בראת כל בני אדם	creaſti omnes filios hominū.	conſtituiſti omnes filios hoīum.	ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
מי גבר יחיה ולא	Quis eſt vir qui viuat & nō	Quis eſt homo qui viuet & nō	Τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ
יראה מות	videat mortem,	videbit mortem,	ὄψεται θάνατον,
ימלט נפשו מיד	liberans animā ſuā de manu	eruet animam ſuam de manu	ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς
שאול סל	inferi (tue	inferni.	ᾅδου.
סלה : איה חסדיך	ꝑpetuo. Vbi ſūt miſericordie(	Vbi ſunt miſericordie tue	διάψαλμα. Ποῦ ἐστι τὰ ἐλέη σου
הראשנים אדני	primordiales domine,	antique domine,	τὰ ἀρχαῖα κύριε,
נשבעת לדוד	quas iuraſti Dauidi	ſicut iuraſti Dauid	ἃ ὤμοσας τῷ Δαβὶδ
באמונתך : זכר	in veritate tua. Recordare	in veritate tua. Memor eſto	ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου. Μνήσθητι,

حلفت مرة بقدسي	חדא זמנא קיימית	Semel iuraui
اني لا اخلف داود	בשום קודשי אין לדוד	in nomine ſancto meo, nequaquã Dauidi
يكون زرعه الى ابد	אכדב: בנוי לעלם	mentiar. Filii eius in perpetuum
الابد ، ومثل الشمس	יהוון וכורסיה נהיר	erunt, & thronus eius lucidus
كرسيه امامي	היך שמשא לקבלי:	ſicut ſol in conſpectu meo.
ويثبت كالقمر الى الابد	היך סיהרא דמתקן לאת	Sicut luna firmata ad ſignum (tuũ.
الشاهد في السما صادق	לעלמא בשחקיא לעלם	eternũ, & teſtimoniũ i celo fidele i ppe(
وانت رفضت		A.
واقصيت		
مسيحك		
ونقضت عهد عبدك	אשני ית קיים ועם עבדך	Auertiſti pactũ qđ habebas cũ ſuo tuo,
وفي الارض دنست قدسه	אפיסתא לארעא כליליה:	prophanaſti ad terram coronam eius.
هدمت جميع سياجه	תקיפתא כל כרכוי	Deſtruxiſti omnia caſtra eius,
وكل حصونه اخفت	שוית פצחוי הברא:	poſuiſti arces eius deſtructionem.
اختطفه عابروا السبيل	רפסין יתיה כל עוברי	Cõculcauerunt eũ oẽs trãſeũtes viã,
صار عارا في جيرته	אורחא הוה קלנא לשיבבוי:	fuit opprobrio vicinis ſuis.
رفعت يمين اعدائه	ארימתא ימינא דמעיקוי	Exaltaſti dexteram moleſtantiũ eum,
فرحت جميع مبغضيه	אחדית כל בעלי דבבוי:	letificaſti omnes patronos odii eius.
ورددت نصرة	לחוד תתיב לאחורא חרף	Siquidẽ conuertiſti retrorſum aciem
سيفه لم تعنه	סייפיה ולא אוקימתא	gladii eius, & non ſubleuaſti
في الحرب ، ابطلت	יתיה בקרבא בטילתא	eum in prelio. Abſtuliſti (altari
سنا عته	כהניא דמדין על מדבחא	ſacerdotes q aſperſionẽ faciebant ſup(
طرحت	ומדכין עמיה וכורסיית	purificantes populum eius, & ſedem
في الارض كرسيه	מלכותיה לארעא מגרתא:	regni eius ad terram detraxiſti.
اقللت ايام	קצרתא יומי עול	Breuiaſti dies
سنيه ، صبت	עולימיה עטפתא	iuuentutis eius, amiciuiſti
عليه خزيا	עלוי בהתא וכיסופא:	eum verecundia & confuſione.
فحتى متى تسخط	עד אימתי יי תסתלק	Vſquequo DEVS auferes
يارب الى الابد ، ويتقد	שכינתך לעלמין תדלק	diuinitatem tuam in eternum, ardere
مثل النار رجزك	היך אשתא חימתך:	facies quaſi ignis iram tuam.
اذكر خلقي ،	אידכר דאנא אתבריתי	Recordare quod creatus ſum
فانك لم	מן עפרא מטול מה לבטלא	de puluere, alioqui quõ ad vanitatem
تخلق الانسان باطلا	בריתא לכל בני נשא:	creaſti omnes filios hominum.
من هو الانسان الذي	מאן הוא גברא דיחי ולא	Quis eſt ille vir qui viuet & non
يعيش ولا يعاين الموت	יחמי מלאכא דמותא	videbit angelum mortis,
او تنجو نفسه من	ישיזב נפשיה מן ידיה	liberans animam ſuam de manu eius,
الجحيم	ולא יחות לבית קבורתא	& non deſcendet in domum ſepulchri
اللهم اظهر رحمتك	לעלמין האן אינון טבוותך	in ppetuum. Vbi ille benignitates tue
القديمة	דמן שירויא ד	primordiales,
الذي حلفت بحقك لداود	דקיימתא לדוד	quas pactus es Dauidi
عليها ، اذكر	בהימנותך: אידכר	in veritate tua. Recordare

לעלם וסהיד בשחקא מהימן לעלמין:

A. Chaldei omnes codices quos dũtaxat uidere potui manci & defectiui habentur hoc loco, nec habent interpretationem uerſus q e regione conſcriptus eſt in cũctis hebraicis libris. Que uero huius defectus ſit rõ non ſatis coniectura aſſequi datur. Placuit proinde locum uacuum relinquere, ut ſi alicuius diligentia reperiri contingat huius uerſus Chaldeam interpretationem quam myſterio & ſacramento non carere arbitror, poſſit quiſqȝ illam, ſuo inſerere libro. Nã quod hebrei omnes conſpirauerint eamqȝ de cunctis uoluminibus toto orbe abraſerint, non ſatis noſtro facit ingenio.

אֲדֹנָי חֶרְפַּת עֲבָדֶיךָ	dñe opprobrii ſeruoꝝ tuorū	dñe opprobrii ſeruoꝝ tuorum,	κύριε τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου,
שְׂאֵתִי בְחֵיקִי כָּל	quia portaui in ſinu meo, oīa	quod continui in ſinu meo	οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου
רַבִּים עַמִּים :	multorum populorum,	multarum gentium. (tui	πολλῶν ἐθνῶν.
אֲשֶׁר חֵרְפוּ אוֹיְבֶיךָ	qbus exꝓbrauerīt inimici tui	Quod exprobrauerūt inimici(	Οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου
יְהוָה אֲשֶׁר חֵרְפוּ	DEVS, qbus exꝓbrauerūt	domine, quod exprobrauerunt	κύριε, οὗ ὠνείδισαν
עִקְּבוֹת מְשִׁיחֶךָ :	A. extrema Meſſie tui.	cōmutationem Chriſti tui.	τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου.
יח בָּרוּךְ	Benedictus	Benedictus	Εὐλογητὸς
יְהוָה	DEVS	dominus	κύριος
א לְעוֹלָם	in ſempiternum,	in eternum,	εἰς τὸν αἰῶνα,
אָמֵן וְאָמֵן :	amen & amen.	fiat fiat.	γένοιτο γένοιτο.
צ תְּפִלָּה	XC. Oratio	LXXXIX. Oratio	πθʹ. Προσευχὴ
א לְמֹשֶׁה	A. Moſſe	Moyſi	μωυσῆ
אִישׁ הָאֱלֹהִים	viri DEI.	hominis Dei.	ἀνθρώπου θεοῦ.
אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה	Domine habitaculum tu	Domine refugium	Κύριε καταφυγὴ
הָיִיתָ לָּנוּ	factus es nobis,	factus es nobis,	ἐγενήθης ἡμῖν
בְּדֹר וָדֹר :	in gñatione & generatione,	a generatione in generationē.	ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
רת בְּטֶרֶם	Anteꝗ̄	Priuſquam	Πρὸ τοῦ
הָרִים יֻלָּדוּ	montes naſcerentur	montes fierent	ὄρη γενηθῆναι
וַתְּחוֹלֵל	& crearetur	aut formaretur	καὶ πλασθῆναι
ות אֶרֶץ	terra	terra	τὴν γῆν
וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם	& orbis, a ſeculo	& orbis a ſeculo	καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
א וְעַד עוֹלָם	& vſq; in ſeculum,	& in ſeculum	καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
אַתָּה אֵל :	tu Deus. (tritionem,	tu es Deus.	σὺ εἶ. (σιν,
תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא	Cōuertēs hoīem vſq; ad cō(	Ne auertas hoīem ī humilitatē,	Μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνω(
וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי	& dicens reuertimini filii	& dixiſti conuertimini filii	καὶ εἶπας, ἐπιστρέψατε υἱοὶ
אָדָם כִּי אֶלֶף שָׁנִים	Adam. Quia mille anni	hominum. Quoniā mille anni	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι χίλια ἔτη
א בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם	in oculis tuis, ſicut dies	ante oculos tuos, tanꝗ̄ dies	ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε, ὡς ἡμέρα
אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר	heſterna que pertranſiit,	heſterna que preteriit.	ἡ ἐχθὲς ἥτις διῆλθε,
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה :	& vigilia nocturna.	Et cuſtodia in nocte,	καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
שי זְרַמְתָּם	Impetu irruiſti in eos,	que pro nihilo habentur	Τὰ ἐξουδενώματα
שֵׁנָה יִהְיוּ	B. ſomnia erunt,	eorum anni erunt.	αὐτῶν ἔτη ἔσονται,
ב בַּבֹּקֶר	mane	Mane	τὸ πρωῒ
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף :	quaſi herba pertranſiens.	ſicut herba tranſeat	ὡσεὶ χλόη παρέλθοι,
יצ בַּבֹּקֶר	Mane	mane	τὸ πρωῒ
יָצִיץ וְחָלָף	floruit & abiit,	floreat & tranſeat,	ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι.
ים לָעֶרֶב	ad veſperum	veſpere	Τὸ ἑσπέρας
יְמוֹלֵל וְיָבֵשׁ :	contereretur atq; ſiccabitur.	decidat induret & areſcat.	ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη.
כִּי כָלִינוּ בְאַפֶּךָ	Cōſūpti.n. ſumus furoř tuo,	Quia defecimus in ira tua,	Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου,
וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ :	& ī dignatiōe tua turbati ſu.	& in furore tuo turbati ſumus.	καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν.
שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ	Poſuiſti iniquitates noſtras	Poſuiſti iniquitates noſtras	Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν
לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ	coram te, occulta noſtra	in conſpectu tuo, ſeculū noſtrū	ἐνώπιόν σου, ὁ αἰὼν ἡμῶν

يا رب مغيرة عبيدك	יי חיסודא דעבדך	DEVS opprobrii ſerui tui,
الذي قبل فيه من حضن	סוברית על עיטפי כל	quoniam ſuſtinui in ſinu meo cuncta
الامم الكثيرة	נחיפיהון דסגיעין עממין	opprobria multoꝝ populoꝝ.(DEVS,
اللهم ان اعداك	דחסידו בעלי דבבך יי	Q̃m exꝓbrauerũt p̃oni inimicitie tue(
عيروا وغيروا	דחסידו איחור רשמית	exprobrauerũt tarditatem veſtigiorũ
اثار مسيحك	ריגלי משיחך	pedum MESSIE tui.
مبارك	בריך שמא דיי בעלמא	Benedictum nomen DEI in mundo
الرب	הדין אמן ואמן בריך	iſto amen & amen. Benedictum
الى الابد	שמא דיי לעלמא דאתי	nomen DEI in mundo qui vẽturus eſt
يكون يكون	אמן ואמן	amen & Amen.
	צלותא דצלי משה	XC. Oratio qua orauit Moſſe
المزمور	נביא דיי כד חבו בני	ꝓpheta DEI, qñ peccauerũt filii
التاسع والثمانون	ישראל במדברא עני וכן אמר	iſrael ĩ deſerto. R̃ndit & ſic dixit.
اللهم كنت	יי דמדור בית שכינתיה	DEVS cuius hĩtatio, & cuius diuini(
لنا ملجا	בשמיא את הויתא לנא	domus eſt in celis, tu fuiſti nobis (tatis
جيلا فجيل	סעיד בכל דר ודר	adiutorio ĩ oĩ generatione & g̃natiõe.
من قبل ان	כד אתגלי קדמך דעתיד	Q̃ñ mãifeſtũ fuit corã te ꝙ pp̃ls tuus
تكون الجبال	עתידין למיהב אתקינתא	eſſet peccaturus, diſpoſuiſti
وقبل ان تتقن	תתובא עד דלא טוריא	conuerſionem, priuſquam montes
الارض	איתנטלא ואיתבריאת	erigerentur, & creata eſſet
والبلاد وانت	ארעא ויתבי תבל ומן	terra, & habitatores orbis. a
الله مد الاول	עלמא הדין ועד עלמא	mundo hoc & vſq; ad mundum
والى الابد	דאתי את הוא אלהא	futurum, tu ipſe es Deus.
فلا ترد الانسان لى الذل	תתיב ברנש על חוביה עד	Cõuertens hoĩem de peccato eius vſq;
وقلت توبوا يا بني	מותא ואמרת תובו בני נשא	ad mõtẽ, & dixiſti ꝯuertimini filii hoĩs.
البشر فان الف سنة	ארום אלף שנין בעינך	Q̃uoniam mille anni in oculis tuis
امام عينيك يا رب مثل	מתחשבין קדמך היך יומא	reputantur apud te, ſicut dies
امس الذاهب	דאתמלי ארום יעבר	heſterna quando preteriit
او كهجعة من	והיך סטרת ליליא	& ſicut vigilia noctis.
الليل	ואין לא תיובין תיתי	Et ſi non conuertantur induces
سنوهم تكون	עליהון מותא היך דמכין	in eos mortem, tanquã dormientes
هم مزدولة	יהון ולעלמא דאתי היך	erunt, & ad mundum venturum ſicut
كنبات العشب	עיסבא דמתפרק יתחלפון	herba que ſiccatur tranſibunt.
الذي	דמיין עובדיהון היך	Similes ſunt operationes eorum,
نضر بالغداة	עיסבא די בצפרא יציץ	herbe que de mane floret
طريا بزهره	ויסגי ולרמשא מתמלל	& augetur, veſperi autem decidit
الفدوات وبرول	ומתייבש מן חורבא	& ſiccatur propter eſtum.
وبك بل عندنا	ארום אשתיצינא מן תוקפך	Q̃m defecimus propter furorẽ tuum,
المسا وبسره فنحن	ומן חימתך אתבהלנא	& ab idignatione tua cõturbati ſumus
الان بسخطك	שויתא חובנא לקובלך	Poſuiſti peccata noſtra ĩ cõſpectu tuo,
فانونه وهفواتنا	עוית טליותנא קבל	Iniquitates iuuentutis noſtre coram

A. Veſtigia ſiue extrema Chriſti tui. Tẽpus .i. ultimum & prefinitum aduentũ Meſſie. Quod magna obſtinatione inficiantur nõdum aduenisse noſtri tẽporis hebrei. Significatur etiã quod mortuo domino priuſquã ſurgeret a mortuis, im properatum fuiſſe apoſtolis diſcipulis & amicis eius. Quod ſecuti eum fuerant. Quod eum imitati, eiuſq; doctrinam audierãt & reliqua.

A. Vbicũq; apud hebreos legiẽ Moſſe uir Dei. intelligũt ſine cõtrouerſia Moſſem legis latorem.

B. Somnia erũt. Hominum uita poſt diluuium ſi conferatur uite hominum, qui diluuium anteceſſerunt, ſomnium iure dici poteſt.

לִמְאוֹר פָּנֶיךָ׃ כִּי	in luce vultus tui.Omnes	ĩ illũĩatõe vultꝰ tui.Q̃ m̃oẽs	εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου. Ὅτι
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ	enim dies noſtri tranſierũt,	dies noſtri defecerunt,	αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, (πᾶσαι
בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ	in furore tuo conſumpſimus	& in ira tua defecimus.	καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν.
שָׁנֵינוּ כְמוֹ ה	annos noſtros quaſi	Anni noſtri ſicut (noſtroꝝ	Τὰ ἔτη ἡμῶν ὡσεὶ (ἡμῶν
הֶגֶה׃ יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ	verba.Dies annoꝝ noſtrorũ	aranea meditabũt, dies ãnoꝝ(	ἀράχνη ἐμελέτων, αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν(
בָהֶם שִׁבְעִים	in ipſis ſeptuaginta	in ipſis ſeptuaginta	ἐν αὐτοῖς, ἑβδομήκοντα
שָׁנָה וְאִם	anni,& ſi	anni.Si autem	ἔτη, ἐὰν δὲ
בִּגְבוּרֹת שְׁמוֹנִים	in validiſſimis octoginta C.	in potentatibus octoginta	ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα
שָׁנָה וְרָהְבָּם	anni,& excellentia eorum	anni,& amplius eorum	ἔτη, καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν,
עָמָל וָאָוֶן כִּי־	labor & dolor,quoniam	labor & dolor.Quoniam	κόπος καὶ πόνος. Ὅτι (σόμεθα
גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה׃	tráſiuimꝰ cito & auolauimꝰ.	ſupuenit mãſuetudo, & corri(	ἐπῆλθε πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθη(
מִי־יוֹדֵעַ ע	Quis nouit	Quis nouit (piemur.	Τίς γινώσκει
עֹז אַפֶּךָ וּכ	vehementiam ire tue,	poteſtatem ire tue,	τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου,
וּכְיִרְאָתְךָ	& ſicut timor tuus	& pre timore tuo	καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου,
עֶבְרָתֶךָ׃	indignatio tua.	iram tuam	τὸν θυμόν σου
לִמְנוֹת יָמֵינוּ	Numerus dierũ noſtrorum	dinumerare.Dexteram tuam	ἐξαριθμήσασθαι. Τὴν δεξιάν σου
כֵּן הוֹדַע וְנָבִא	ſic fac ſcire nos,& ꝑducamuſ	ſic notam fac & eruditos	οὕτω γνώρισόν μοι, καὶ τοὺς πεπεδημένους
לְבַב חָכְמָה׃	cor ſapientie.	corde in ſapientia.	τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.
שׁוּבָה יְהוָה עַד־	Reuertere DEVS vſq; quo,	Cõuertere domine vſquequo,	Ἐπίστρεψον κύριε ἕως πότε,
מָתָי וְהִנָּחֵם	& conſolare	& deprecabilis eſto	καὶ παρακλήθητι
עַל־עֲבָדֶיךָ׃	ſup ſeruos tuos. (cõdia tua,	ſuper ſeruos tuos. (dia tua,	ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ	Satura nos matutina miſi(	Repleti ſumus mane miſicor(	Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωῒ τοῦ ἐλέους σου
וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה	& laudabimus & letabimur	exultauimus & delectati ſumus	κύριε, καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν.
בְּכָל־יָמֵינוּ׃	cunctis diebus noſtris.	in omnibus diebus noſtris.	Ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν
שַׂמְּחֵנוּ כִּימוֹת	Letifica nos pro diebus	Letati ſumus pro diebus	εὐφράνθημεν, ἀνθ' ὧν ἡμερῶν
עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת	quibus affliXiſti nos,& annis	quibus nos humiliaſti,annis	ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν
רָאִינוּ רָעָה׃	quibus vidimus mala.	quibus vidimus mala.	ὧν εἴδομεν κακά.
יֵרָאֶה אֶל־עֲבָדֶיךָ	Oſtendatur ſeruis tuis	Reſpice in ſeruos tuos	Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου
פָעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־	opus tuum,& gloria tua ſup	& in opera tua,& dirige	καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου, καὶ ὁδήγησον
בְּנֵיהֶם׃ וִיהִי נֹעַם	filios eoꝝ.Et ſit mãſuetudo	filios eorum.Et ſit ſplendor	τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης
אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ	domini Dei noſtri	domini dei noſtri	κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה	ſuper nos,& opus	ſuper nos,& opera	ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα
יָדֵינוּ כּוֹנְנָה	manuũ noſtrarum fac ſtabile	manuum noſtrarum dirige	τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον (παρ' Ἑβραίοις.
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה	ſuper nos,& opus	ſuper nos,& opus (Dauid.	ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὸ ἔργον (ἀνεπίγραφος(
יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ׃	manuũ noſtrarũ confirma.	manuũ nr̃aꝝ dirige. (tici ipſi(	τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον. (Δαβίδ(
צא יֹשֵׁב	XCI. A. Sedens	XC.Qui habitat Laus cã(	ϛ'. Ὁ κατοικῶν Αἶνος ᾠδῆς τῷ(
בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן בְּצֵל	ĩ abſcõdito excelſi,ĩ ũbraclo	ĩ adiutorio altiſſimi,ĩ ꝓtectione	ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου, ἐν σκέπῃ
שַׁדַּי יִתְלוֹנָן׃ אֹמַר	ſufficiẽtiſſimi ꝯmorabit.Dicã	dei celi cõmorabitur,Dicet	τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται. Ἐρεῖ
לַיי מַחְסִי וּמְצוּדָתִי	DEO ſpes mea,& forti.mea	dño ſuſceptõ m͠us es tu,& refu(	τῷ κυρίῳ ἀντιλήπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου,
אֱלֹהַי אֶבְטַח בּוֹ׃	Deus meus confidam in eo.	Deus meus ſpabo ĩ eũ. (giũ mũ	ὁ θεός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν.
כִּי הוּא יַצִּילְךָ מִפַּח	Quia ipſe libabit te,de laqͦo	Q̃m ipſe liberabit me de laqueo	Ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί με ἐκ παγίδος

نضر وجهك ايامنا بسبط	בזהור אפיך ׃ ארום	luce vultus tui.Q uoniam
كلها فانيه ۞ واعمارنا	כל יומנא אתפנו	omnes dies noſtri defecerunt
مثل نسج العنكبوت	ברוגזא שיצינא יומי	ira tua.conſumpti ſunt dies
ماضيه	חיינא היך הבל פומא	vite noſtre tanquam vapor oris
ايام حياتنا	דסיתוא ׃ יומי שנינא	in hyeme.Dies annorum noſtrorum
سبعون	בעלמא הדין שבעין שנין	in hoc mundo ſeptuaginta anni
سنه ۞ وان	מאלמין ואין בגבורתא	fortitudinis,& ſi in valitudine
زادت فثمنون	תמנן שנין וסגעיהון	octoginta anni,multiplicatio eorum,
وازيد منها عنا	ליעות ושקר לחייביא	labor & falſitas peccatoribus,
والام ۞ نحن	ארום עח בסרהובין	quoniam tranſeunt velociter
الان في دعتك	ובריסין לעפרא ׃	& volant in puluerem.
منا دبين ۞ لانا لا تقدر	מן הוא חכים לאיתבא	Q uis eſt ille qui ſciat conuertere
على شدة سخطك	עושנא דתוקפך אלהא	fortitudinem ire tue Deus,
وخشية رجزك	אילהין צדיקיא דדחלין	tantum iuſti qui timent
فاهدنا	מינך משדכין רוגזך ׃	te ſedant furorem tuum.
بميتك	למימני יומנא מאן	Ad numerandos dies noſtros quis
لنكن مع المودبين	יתכוון להודעא ברם נביא	cōputabit vt ſcire faciat,ſolus ꝓpheta
العلم بالحكمة	דלביה מבע חכמתא ׃	cuius cor abundat ſapientia.
حتى متى يا رب	תוב יי עד אימתי	Conuertere DEVS vſquequo
تعطف علينا	תסגפיננא ותוב מן בישתא	affliges nos,conuertere a malo
وعز عبيدك	דמלילתא למעבד לעמך	quod locutus es facere populo tuo,
وغدنا في الغدوات من	שבע יתנא לעלמא דמתיל	Satura nos in mundo,qui ſimilis eſt
رحمتك ۞ لنسبح ونسر	לצפרא טובך ונדנן	matutino benignitate tua,& letabimur
جميع ايام حياتنا	ונחדי בכולהון יומנא ׃	& exultabimus oībus diebus noſtris.
وامرحنا عوض الايام	שמחינא היך יומין	Letifica nos ſicut dies
التي اقصيتنا فيها والسنين	דסגיפתנא היך שניא	humiliationis noſtre,ſicut anni
التي راينا فيها الرزايا	דחמינא בישתא	quibus vidimus mala.
انظر الى عبيدك	יתחזון לעבדך עובדי	Manifeſte fiant ſeruo tuo operationes
وصنعك واهد	ניסך ושבחך על	ſignorum tuorum,& decor tuus ſuper
بنيهم وليكن بها	בניהון ׃ ויהי בסימותא	filios eorum.Et ſit dulcedo
الرب الهنا	דנגדין מן קדם יי אל	ottus delitiarum de conſpectu DEI,
علينا وبسهل	אלהנא עלנא ועובדי ידנא	Dei noſtri ſup nos,& opa manuū nr̄aꝝ
لنا اعمال	יצלחון אתקין פתגמי	proſpera ſint,prepara verba
ايدينا ۞	אורייתך עלנא ועובדי	legis tue ſuper nos,& opera
وسهل عمل ايدينا	ידנא מניה יתקנון ׃	manuum noſtratum a te prepatentur.
المزمور التسعون ۞ الساكن	דאשרי שכינתיה ברזא	xci.Q ui poſuit diuinitatē ſuā ī ſecreto
في عون العلي ممجد	עילאה בטלל ענני יקרא	altiſſimo,in vmbra nubiū glorie (dicā
في ظلال اله السما يقول	יי שדי יבית ׃ אמר דוד אימר	Dei ſufficiētis ōmorabiẽ. Dixit Dauid,(
للرب انت هو ناصري وملجي	ליהוה חסיני וכרך תוקפי	Deo fiducia mea & arx fortitudīs mee,
الهي الذي عليه توكلت	אלהי איכלי במימריה אתרחיץ	Deus meus ſperabo ī verbo eius.Q m̄
هو ينجيني من فخ ...	הוא ישיזבנך שלמה ברי	ipſe liberabit te Salomonē filiū meū,

C. Octoginta anni. Non eſt breuior noſtri temporis hominū uita ꝙ fuerit tempore Dauidis. Multi ſiquidem nunc attingunt octogeſimum annum. Nec Petrus apponēſis quē conciliatorē appellant huius rei quātum ego ſentio eſt ueritatem aſſecutus.

A. Hieronymus in cōmentariis prophetarum,& in expoſitione pſalterii,negare uidet hūc pſalmum dictum de Chriſto,cui ipſe nequaquam aſſentio.

Libro midras tehilim כן כשאמר הקב״ה צואת בני ישראל את קרבני לחמי אמר משה ולבנון אין די בער וחיתו אין די עולה מי יוכל לספק אילים לקרבנות אמר לו הקב״ה חייך לא כשאתה סבור *אני מבקש מרים אלא שני כבשים אחד תעשה בבקר .i. Et parimodo quādo dixit ei .ſ. Moſſe Deus ſanctus & benedictus. Precipe filiis iſrael. Sacrificiū meū caro mea. Dixit Moſſe. Iſaie. xl. Et libanus non erit ſufficiens ad incēdium, animaliaq; eius nō ſatis erunt ad holocauſtum. Quis ergo poterit ad ſufficientiam arietum ad ſacrificia. Dixit ei Deus .s. & benedictus. Viuus tu. Non quēadmodum tu opinaris ego requiro a te eis. Non enim requiro abeis niſi unum tantū arietem. Hec, quandoad literam uerificari nequeāt, notat Prochetus eſſe intelligēda myſtice, refertq; uerba Dei, ad unicum & uerum ſacrificium Ieſu Chriſti filii Dei, qui uerus eſt aries uetuſq; agnus īmaculatus, cuius ſanguis quotidie in altari inuiſibiliter immolatur, uideturq; a ſolo Deo, ut ēt habēt hebrei libro mechilta his uerbis ומה נקף תרשינו את הדם שאמר וראיתי את הדם מגראה לי ולא לאחרים דברי ר׳ ישמעאל וספיר לית וחית הדם לכם לאות לאות לכם ולא לאחרים .i. Et i ſanguine infantis impie egiſtis. Hoc eſt ꝙ dictum eſt, & uidebo ſanguinem,

יָקוּשׁ מִדֶּבֶר הַוּוֹת׃	venãtiũ & a peſtilẽtia deua(	venantium, & a verbo aſpero.	θηρευτῶν, καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους,
בְּאֶבְרָתוֹ יָסֶךְ לָךְ	Pẽn ſu obũbrabit tibi(ſtãte	Scapulis ſuis obumbrabit tibi,	ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι,
וְתַחַת כְּנָפָיו	& ſub alis eius	& ſub pennis eius	καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ
תֶּחְסֶה צִנָּה וְסֹחֵרָה	ſpetabis, lancea & parmula	ſpetabis. Scuto circundabit te	ἐλπιεῖς. Ὅπλῳ κυκλώσει σε
אֲמִתּוֹ׃ לֹא	veritas eius. Non	veritas eius, non	ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ, οὐ
תִירָא מִפַּחַד	timebis a timore	timebis a timore	φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου
לָיְלָה מֵחֵץ	nocturno, a ſagitta	nocturno. A ſagitta	νυκτερινοῦ. Ἀπὸ βέλους
יָעוּף יוֹמָם׃ ט	volante per diem.	volante in die	πετομένου ἡμέρας, (μένου,
מִדֶּבֶר בָּאֹפֶל יַהֲלֹךְ	A peſte in tenebris ãbulãte,	a negocio pambulãte ĩ tenebr(	ἀπὸ πράγματος, ἐν σκότει διαπορευο(
מִקֶּטֶב יָשׁוּד צָהֳרָיִם	ab extmĩatore q extmĩat me(	ab ĩcurſu & demonio meridiãno.	ἀπὸ συμπτώματος, καὶ δαιμονίου μεσημ(
יִפֹּל מִצִּדְּךָ א	Cadent a latere tuo (ridie.	Cadent a latere tuo	Πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου (βρινοῦ.
אֶלֶף וּ	mille	mille	χιλιάς,
וּרְבָבָה מִימִינֶךָ	& decẽ millia a dextris tuis,	& decem millia a dextris tuis,	καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου,
אֵלֶיךָ לֹא	ad te autem non (lis tuis	ad te autem non (lis tuis	πρὸς σὲ δὲ οὐκ
יִגָּשׁ׃ רַק בְּעֵינֶיךָ	appropinq̃bit. Verũtñ ocu(	appropinquabit. Verũtñ ocu(	ἐγγιεῖ. Πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου
תַבִּיט וְשִׁלֻּמַת	videbis & vltionem	conſiderabis, & retributionem	κατανοήσεις, καὶ ἀνταπόδοσιν
רְשָׁעִים תִּרְאֶה׃	impiorum cernes.	peccatorum videbis.	ἁμαρτωλῶν ὄψει.
כִּי אַתָּה יה	Tu enim es	Quoniam tu es	Ὅτι σὺ
יְהוָה מַחְסִי	DEVS ſpes mea,	domine ſpes mea,	κύριε ἡ ἐλπίς μου,
עֶלְיוֹן שַׂמְתָּ	excelſum poſuiſti	altiſſimum poſuiſti	τὸν ὕψιστον ἔθου
מְעוֹנֶךָ׃ לֹא תְאֻנֶּה	habitaculũ tuũ. Nõ eueniet	refugium tuum. Non accedet	καταφυγήν σου. Οὐ προσελεύσεται
אֵלֶיךָ רָעָה	ad te malum,	ad te malum,	πρὸς σὲ κακά,
וְנֶגַע לֹא	& plaga non	& flagellum non	καὶ μάστιξ οὐκ
יִקְרַב בְּאָהֳלֶךָ׃	appinq̃bit tabernac̃lo tuo.	appropinq̃bit tabernaculo tuo,	ἐγγιεῖ ἐν τῷ σκηνώματί σου.
כִּי מַלְאָכָיו יְצַוֶּה	Q̃m angelis ſuis mandauit	Quoniã angelis ſuis mandauit	Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται
לָּךְ לִשְׁמָרְךָ בְּכָל	de te vt cuſtodiãt te in oĩbus	de te, vt cuſtodiant te in oĩbus	περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις
דְּרָכֶיךָ׃ עַל כַּפַּיִם	viis tuis. In manibus	viis tuis. In manibus	ταῖς ὁδοῖς σου, ἐπὶ χειρῶν
יִשָּׂאוּנְךָ פֶּן	portabunt te, ne forte	portabunt te, ne forte	ἀροῦσί σε, μήποτε
תִּגֹּף בָּאֶבֶן	offendat ad lapidem	offendas ad lapidem	προσκόψῃς πρὸς λίθον
רַגְלֶךָ׃ עַל שַׁחַל	pes tuus. Aſpidem	pedem tuum. Super aſpidem	τὸν πόδα σου. Ἐπὶ ἀσπίδα
וָפֶתֶן תִּדְרֹךְ תִּרְמֹס	& baſiliſcũ calcabis, cõculcab(	& baſiliſcũ ãbulabis, & cõculcab(	καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις
כְּפִיר וְתַנִּין׃	leonem & draconem.	leonem & draconem.	λέοντα καὶ δράκοντα.
כִּי בִי חָשַׁק	Quoniam me intẽſe dilexit	Quoniam in me ſperauit	Ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισε,
וַאֲפַלְּטֵהוּ אֲשַׂגְּבֵהוּ	liberabo eum, exaltabo eũ,	liberabo eum, protegam eum	καὶ ῥύσομαι αὐτόν, σκεπάσω αὐτόν,
כִּי יָדַע שְׁמִי׃	quoniã cognouit nomẽ meũ	quoniam cognouit nomẽ meũ.	ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου. (αὐτοῦ,
יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֵהוּ	B. Inuocabit me & rñdebo ei	Clamauit ad me & ego exaudi(	Κεκράξεται πρός με, καὶ ἐπακούσομαι
עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה	cũ ipſo ego in tribulatione,	cũ ipſo ſum ĩ tribulatiõe, (am eũ	μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει.
אֲחַלְּצֵהוּ וַאֲכַבְּדֵהוּ׃	eruã eum & glorificabo eũ.	eripiã eum & glorificabo eum.	Ἐξελοῦμαι αὐτόν, καὶ δοξάσω αὐτόν,
אֹרֶךְ יָמִים אש	C. Longitudine dierum	Longitudine dierum	μακρότητα ἡμερῶν
אַשְׂבִּיעֵהוּ ו	ſaturabo eum,	replebo eum,	ἐμπλήσω αὐτόν,
וְאַרְאֵהוּ בִּישׁוּעָתִי׃	& oſtẽdã ei ſalutare meũ. D	& oſtendam illi ſalutare meum.	καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

de laqueo & de morte & de inſidiis.
Vmbra diuinitatis eius obumbrabit
tibi, & ſub vmbra glorie eius
ſecurus conſiſtes, clypeus & parmula
veritas eius. Non timebis a
timore nocentium qui ambulant
in nocte, a ſagitta angeli
mortis, volantis in die.
A morte ambulante in tenebris,
a caterua demonum qui nocent
meridie. Recordaberis nominis ſancti,
& cadent a latere ſiniſtro tuo
millia, & myriades a
dextera tua tibi autē nō appropinqbit
vt noceat. Verũtamen oculis tuis
conſiderabis, & quemadmodum
perturbentur impii cernes.
Rñdit Salomon & ſic locutus eſt, qm̃
tu ipſe DEVS fiducia mea
in habitaculo excelſo poſuiſti
domum diuinitatis tue. Rñdit author
mundi & ſic locutus eſt, non eueniet
tibi malum, & flagellum
non appropinquabit
tabernaculis tuis. Q m̃ angelis ſuis
p̃cipiet de te, vt cuſtodiant te in oībus
viis tuis. Fortitudine ſua
portabunt te ne forte impingant
cupiditate praua ſimili
lapidi pedes tui. Catulum
filium leonum & baſiliſcum calcabis,
conculcabiſq; leonem & draconem.
Q m̃ in verbo meo fuit voluntas mea
liberabo eum, & protegam eum
quoniam ſciuit nomen meum. Orabit
coram me & ego reſpondebo ei,
cum ipſo ego ſum in tribulatione,
eruam eum & glorificabo eum.
Longitudine dierum
ſatiabo eum,
& oſtendam illi redemptionem meam.

qui quidem uidebitur a me non aũt ab aliis. Verba. R. Iſmael, & huic annexũ eſt illud. Et erit ſanguis uobis in ſignũ. In ſignũ inq̃ uobis, non autem aliis erit in ſignum.

Libro midras tehilim [illegible Hebrew] .i. R. Rachmia dixit. Tres lapides accepit .s. Iaacob, & dixit ſi Deus unit nomẽ ſuper me quẽadmodũ uniuit ſup patres meos fiant oẽs unus, ſtetit & inuenit oẽs unus ſicut dictum eſt Geñ. xxviii. Et accepit lapidem. Hoc enim uerbo docet q̃ oẽs facti ſunt unus. Volunt nõnulli hinc argumentũ elici poſſe ad aſtruendum beatiſſime trinitatis myſterium.

B. Libro midras tehilim [illegible Hebrew] .i. Dixit R. Ieoſua filius leui in noie. R. Pinchas filii Iair. Quãobrem orationẽ fundũt Iſraelite i mũdo iſto & nequaq̃ exaudiunt. Propterea nimirũ q̃ neſciũt nomẽ hamephoras ſiue nomẽ q̃tuor lraru. Futurũ eſt aũt ut Deus .s. & .b. doceat eos illud ſic dictũ ẽ. Iſaie. lii. Sciet pp̃ls meus nomẽ meũ. Tũc uero orabũt & exaudientur, ſicut dictũ eſt. Inuocabit me & ego reſpondebo ei.

C. Libro midras tehilim [illegible Hebrew] .i. Lõgitudine dieũ ſaturabo eũ. Hec ẽ una de ſcripturis grauioribus q̃ .s. ſalus Iſrael ſit ſalus dei .s. & .b. ſicut dictũ ẽ & oñdã ei in ſalute mea.

צב מזמור	XCII. Pſalmus,	XCI. Pſalmus	ϟα´ Ψαλμὸς
שיר ליום השבת:	canticū, in die ſabbati.	cantici in die ſabbati.	ᾠδῆς εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.
טוב להדות ליהוה	Bonum eſt confiteri DEO,	Bonum eſt confiteri domino,	Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ,
ולזמר לשמך עליון:	& pſallere noī tuo altiſſime.	& pſallere nomini tuo altiſſime.	καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε.
להגיד בבקר חסדך	Ad ānūciādū māe miſicō.(	Ad ānūciādū mane miſicōdiā(	Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου,
ואמונתך בלילות:	& fidē tuā ī noctibus. (tuā,	& veritatē tuā p noctē. (tuā,	καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα.
עלי עשור ועלי	In decade, & in	In decachordo	Ἐν δεκαχόρδῳ
נבל עלי הגיון	pſalterio, in cantico	pſalterio, cum cantico	ψαλτηρίῳ μετ᾽ ᾠδῆς
בכנור: כי שמחתני	ī cithara. Q̄m letificaſti me	in cithara. Q uia delectaſti me	ἐν κιθάρᾳ. Ὅτι εὔφρανάς με
יהוה בפעלך	DEVS, in opere tuo,	domine in factura tua,	κύριε ἐν τῷ ποιήματί σου, (σομαι.
במעשי ידיך ארנן:	ī ope manuū tuaꝝ laudabo.	& ī opibꝰ manuū tuaꝝ exſtabo.	καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιά(
מה גדלו מעשיך	Q uā magnificata ſt opa tua	Q uā magnificata ſunt opa tua	Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου
יהוה מאד עמקו	DEVS, quā pfūde facte ſūt	dñe, nimis profunde facte ſunt	κύριε, σφόδρα ἐβαθύνθησαν
מחשבתיך: איש	cogitationes tue. Vir	cogitationes tue. Vir	οἱ διαλογισμοί σου. Ἀνὴρ
בער לא ידע וכסיל	īſipiēs ñ cognoſcet & ſtultus	inſipiēs nō cognoſcet, & ſtultus	ἄφρων οὐ γνώσεται, καὶ ἀσύνετος
לא יבין את זאת:	non intelliget iſtud.	non intelliget hec.	οὐ συνήσει ταῦτα.
בפרח רשעים כמו	Dū germinauerint impii q̄ſi	Cū exorti fuerit peccatores ſicͭ	Ἐν τῷ ἀνατεῖλαι ἁμαρτωλοὺς ὡσεὶ
עשב ויציצו כל	herba, & floruerint omnes	fenum, & apparuerint omnes	χόρτον, καὶ διέκυψαν πάντες
פעלי און	qui operantur iniquitatem,	qui operantur iniquitatem.	οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. (τοῦ αἰῶνος.
להשמדם עדי עד:	vt cōterant̄ vſq ī ſempiternū.	Vt intereant in ſeculū ſeculi,	Ὅπως ἂν ἐξολοθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα(
ואתה מרום לעלם	Tu autem excelſus ī eternū	tu autem altiſſimus in eternum	σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα
יהוה: כי הנה	DEVS. Q uoniam ecce	domine. Q uoniam ecce	κύριε. Ὅτι ἰδοὺ
איביך יהוה	inimici tui DEVS,	inimici tui domine,	οἱ ἐχθροί σου κύριε,
כי הנה	quoniam ecce	quoniam ecce	ὅτι ἰδοὺ
איביך יאבדו	inimici tui peribunt,	inimici tui peribunt,	οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται,
יתפרדו כל	diſſipabuntur omnes	& diſpergentur omnes	Καὶ διασκορπισθήσονται πάντες
פעלי און:	qui operantur iniquitatem.	qui operantur iniquitatem.	οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ותרם כראים	Et exaltabit̄ q̄ſi naricornis	Et exaltabitur ſicut vnicornis	καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος
קרני בלתי	cornu meum & ſenecta mea	cornu meum, & ſenectus mea	τὸ κέρας μου, καὶ τὸ γῆράς μου
בשמן רענן:	in oleo vberi. (q īſidiant̄	in miſericordia vberi. (cos	ἐν ἐλαίῳ πίονι. (ἐχθροῖς
ותבט עיני בשורי	Et īſpiciet oculus meus eos(	Et deſpexit oculus meus inimi(	Καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς(
בקמים עלי מרעים	mihi, de iis q ɔſur. adūſū me(	meos, & ab iſurgētibꝰ ī me ma(	μου, καὶ ἐν τοῖς ἐπανισταμένοις ἐπ᾽ ἐμὲ πο(
תשמענה אזני:	audiet auris mea. (malignis	audiet auris mea. (lignātibus	ἀκούσεται τὸ οὖς μου. (νηρευομένοις
צדיק כתמר	Iuſtus vt palma	Iuſtus vt palma	Δίκαιος ὡς φοῖνιξ
יפרח כארז	florebit, vt cedrus	florebit, ſicut cedrus	ἀνθήσει, ὡσεὶ κέδρος
בלבנון ישגה:	in libano multiplicabitur.	libani multiplicabitur.	ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.
שתולים בבית	Tranſplantati in domo	Plantati in domo	Πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ
יהוה בחצרות	DEI, in atriis	domini, in atriis	κυρίου, ἐν ταῖς αὐλαῖς
אלהינו יפריחו:	Dei noſtri germinabunt,	domus Dei noſtri florebunt.	τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν.
עוד ינובון בש	Adhuc fructificabunt	Adhuc multiplicabuntur	Ἔτι πληθυνθήσονται
בשיבה דשנים	in ſenectute, pingues	in ſenecta vberi,	ἐν γήρει πίονι,

المزمور
الحادي والتسعون
جيد هو الشكر للرب
والترتل لاسمك ايها المتعالي
لكي اخبر في الغدوات
برحمتك وفي الليالي بحقك
بمزامر ذي عشرة
اوتار مع التهليل
بالعيدان لانك افرحتني
باعمالك يا رب
وبصنع يديك استبشر
اللهم ما اعظم اعمالك
وافكارك غميقة
جدا الرجل
الجاهل لا يعلم والسفيه
لهذا لا يفهم
وعندما تزهر الخطاة
مثل العشب ويعلوا عاملي
الاثم هناك
يبيدون الى الابد
وانت الرب المتعالي
الى الابد انه ها
هو ذا اعداوك يا رب
ها هو ذا
اعداوك يبادون
وجميع عاملي
الاثم يبيدون
ويعلوا قرني
كوحيد القرن وعند
كبري دهنا طيبا
وتقر عيناي باعدائي
وتسمع اذناي بالاشرار
الذين ناصبوني
والبار يعلو مثل
النخلة وينشوا
مثل ارز لبنان
المغروس في بيت
الرب وفي ديار
الهنا يكثرون
وينمون بالشيخوخة
ويختبرون

שבחא ושירא דאמר אדם
קדמאי על יומא דשבתא:
טוב לאודאה קדם יי
ולשבחא שמך עילאה:
לתנאה בצפרא טובך
וקושטך בליליין:
עלפום כינרא דעשרתי
נימין על פום ניבלא עלי
רינת בכינרא: ארום חדיתני
יי בעובדך בעו
בעובדי אידך אבוע:
כמה רברבין הינון
עובדך יי לחדא עמיקין
הינון מחשבתך: בר נש
שטיא לא ידע וכסילא
לא יתבין ית דא:
כד אתלבלבן רשיעיא
היך עיסבא ואיצצן כל
עבדי שקרא ועתיד די
שיצינון אלהא עד עלמא:
ואנת רמא עילאה לעלם
דאתי יי: ארי הא בעלי
דבבך מצלחין בעלמא
הדין יי ארום הא בעלי
דבבך יהובדון לעלמא
דאתי ומתפרשין מן
סיעתהון דצדיקיא כל
עבדי שקר: ותקיפתא היך
רימנא תוקפי רביתא ית
במשח רטיבא דזית עפוף
ואסתכלת עיני בתברא
דמעיקי וקיימין עלי
לאבאשא שמען אודני קל
תברהון: צדיקא היך דיקלא
יתלבלב פורין היך ארזא
בליבנן יסגי ויעבד
שורשין: בנוי יהון
שתילין בבית מקדשא דיי
בדרת אלהנא ילבלבון:
תוב כאבהתהון יעבדון
בנין בסיבו דהינין

XCII. Laudatoria & cãticũ,q̃(primus pro die ſabbati. (dixit hõ
Bonum eſt confiteri coram DEO,
& laudare nomen tuum altiſſimum.
Ad annũciãdũ mane benignitatẽ tuã,
& veritatem tuam nocte.
In ore cithare decem
cordarum, In ore pſalterii inq
tenore cithare. Quoniã letificaſti me
Deus in opere tuo,
in operibus manuũ tuarum exultabo.
Quam magnifica illa
opera tua DEVS, multum profunde
ille cogitationes tue. Homo
inſipiens non ſcit, & ſtultus
non cognoſcet hec.
Quando germinabunt impii
ſicut herba & florebunt omnes
operarii falſitatis, & futurum eſt quod
deſtruat eos Deus vſq in eternum.
Et tu excelſus altiſſimus ad mundum
venturum DEVS. Q m̃ ecce patroni
inimicitie tue fortunantur in ſeculo
hoc DEVS, quoniam ecce patroni
inimicitie tue diſſipabuntur in ſeculo
futuro, ſeparabuntur a
congregatione iuſtorum omnes
qui operant̃ iniquitatẽ. Exaltaſti quaſi
naricornis fortitudinem meam
vnxiſti me oleo recenti oliue frondoſe,
vidit oculus meus interitum
moleſtãtiũ me q inſurgunt contra me
vt malignẽtur, audiẽt aures mee vocẽ
confractionum eoꝝ. Iuſtus tanq̃ palma
producet germina ſicut cedrus
libani, multiplicabitur & mittet
radices. Filii eius
plantati erũt in domo ſanctuarii DEI
in atriis domus Dei noſtri florebunt.
Adhuc veluti patres eoꝝ generabunt
filios in ſenectute, pingues

D. Ex libro tertio more haneuoc hin. R. Moſſe egyptii cap. li.
והתבונן בשיר שופגעים
תראת שהוא מספר
ההשגחה ההיא הגדולה
והחסות והשמירה מכל
הרעות הגופניות הכללות
והמיוחדות באיש אחד
זולתי שאר בני אדם לא
מה שהוא נמשך מהם
אשר טבע המציאות ולא
מה שהוא נמשך מהם
מצער בני אדם בי הוא
יצילך מפח יקוש מדבר
הוות באברתו יסך לך
ותחת כנפיו תחסה צנה
וסוחרה אמתו לא תירא
מפחד לילה מחץ יעוף
יומם מדבר באופל יהלך
מקטב ישוד צהרים יפל
מצדך אלף ורבבה מימינך
אליך לא יגש רק בעיניך
תביט והגיע מספור
השמירה מצערי בני אדם
שאמר שאתה אלו. יקרות
שתעבור במלחמת
חרב שלופה ואתה עם
ורכך עד שיהרגו אלף
הרוגים משמאליך ועשרות
אלפים מימינך לא יגע בך
רע באדם פנים אלא
שתראה ותביט משפט
השם ושלומו לרשעים
ההם שנהרגו ואתה
בשלום הוא אמרו יפל
מצדך אלף ורבבה מימינך
אליך לא יגש רק בעיניך
תביט ושלומת רשעים
תראה וספק לזה מה
שספקם; ההגנה והמחסה
ואחר כן נתן טעם ראות
השמירה הגדולה ואמר כי
סבת בזאת השמירה
הגדולה באיש הזה כי בי
חשק ואפלטהו אשגבהו
כי ידע שמי וכבר בארנו
בפרקים הקודמים שענין
ידיעת השם הוא השגתו
ובאמרו אמר זאת השמירה
באיש הזה הוא בעבור
שידעני וחשק בי אחרי
כן וכבר ידעת ההפרש
בין אוהב וחושק כי
הפלגת האהבה עד שלא
ישאר מחשבה בדבר
אחר א"א באהוב ההוא
הוא החשק וכבר בארו
הפילוסופים כי הכוחות
הגופניות בימי הבחרות
ימנעו רוב מעלות המדות
כל שכן מעלת המחשבה
הזכה המגעת ביד האדם
משלמות המושכלות
המביאות לחשק השם
כי מן החשק שתגיע ביד
האדם בשלמות הכוחות
הגופניות כי כל אשר
יחלשו הכחות הגופניות
אש התאות יהיה השכל
מרבה מזה ויתוק השגתו
ויסכם מפני שישיג עד
שיבא תשא ונשלם בימים

וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ	& frondentes erunt.	& benepatientes erunt	καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται
לְהַגִּיד כִּי־יָשָׁר	Vt annuncient quod rectus	vt annuncient. Quoniā rectus	τοῦ ἀναγγεῖλαι. Ὅτι εὐθὴς
יְהוָה צוּרִי	DEVS fortitudo mea	dominus Deus noſter,	κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
וְלֹא־עַוְלָתָה בּוֹ׃	& non eſt iniquitas in eo.	& non eſt iniquitas in eo.	καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.
צג	XCIII.	XCII. Laus cantici Dauid	ϟβʹ. Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ
		in die ante ſabbatum	προσαββάτου ὅτε κατῴκισται
		quando fundata eſt terra.	ἡ γῆ, αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה מָלָךְ	DEVS regnauit	Dominus regnauit	Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν,
גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ	celſitudinē īdutus ē, īdutꝰ ē	decorem īdutus eſt, indutus eſt	εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο. Ἐνεδύσατο
יְהוָה עֹז הִתְאַזָּר	DEVS fōtitu. & accīctus ē,	dn̄s fortitudinē & precinxit ſe.	κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.
אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל־	inſup direxit orbē qui non	Eteni firmauit orbē terre, q nō	καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ
תִּמּוֹט׃ נָכוֹן כִּסְאֲךָ	cōmouebit. Paratū ſoliū tuū	cōmouebitur. Parata ſedes tua	σαλευθήσεται. Ἕτοιμος ὁ θρόνος σου
מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה׃	ex tunc, ab eterno tu es.	ex tunc, a ſeculo tu es.	ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהוָה	Leuauerūt flumina DEVS,	Eleuauerunt flumina domine,	Ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ κύριε,
נָשְׂאוּ נְהָרוֹת	leuauerunt flumina	eleuauerunt flumina	ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ
קוֹלָם יִשְׂאוּ	voces ſuas, eleuauerunt	vocem ſuam. Eleuauerunt	φωνὰς αὐτῶν. Ἀροῦσιν
נְהָרוֹת דָּכְיָם׃	flumina gurgites ſuos.	flumina fluctus ſuos	οἱ ποταμοὶ ἐπιτρίψεις αὐτῶν,
מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים	A vocibus aquarū multarū	a vocibus aquarum multarum.	ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν.
אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי־יָם	validi fluctus maris	Mirabiles elationes maris,	Θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης,
אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהוָה	magnificus ī excelſo DEVS	mirabilis in altis dominus.	θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος.
עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ	Teſtimonia tua fidelia facta	Teſtimonia tua credibilia facta	Τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν
מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה־	ſunt nimis, domū tuā decet	ſunt nimis, domum tuam decet	σφόδρα, τῷ οἴκῳ σου πρέπει
קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים׃	ſcitas DEVS ī lōgitu. dieꝝ.	ſcitudo dn̄e, ī lōgitudinē dieꝝ.	ἁγίασμα κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.
צד	XCIIII.	XCIII. pſ. Dauid q̄rta ſabbati.	ϟγʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, τετράδι σαββάτων.
אֵל נְקָמוֹת יְהוָה	Deus vltionum DEVS	Deus vltionum dominus Deus	Θεὸς ἐκδικήσεων κύριος, θεὸς
אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ׃	Deus vltionum oſtendere.	vltionum libere egit.	ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο.
הִנָּשֵׂא שֹׁפֵט הָאָרֶץ	Eleuate qui iudicas terram,	Exaltare qui iudicas terram,	Ὑψώθητι ὁ κρίνων τὴν γῆν,
הָשֵׁב גְּמוּל עַל־גֵּאִים׃	redde viciſſitudinē ſupbis.	redde retributionem ſuperbis.	ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.
עַד־מָתַי רְשָׁעִים	Vſquequo impii	Vſquequo peccatores	Ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ
יְהוָה עַד־מָתַי	DEVS, vſquequo	domine, vſquequo	κύριε, ἕως πότε
רְשָׁעִים יַעֲלֹזוּ׃	impii exultabunt,	peccatores gloriabuntur.	ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται.
יַבִּיעוּ יְדַבְּרוּ	affluent loquentes	Effabuntur & loquentur	Φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν
עָתָק יִתְאַמְּרוּ	īueteratā maliciā, exaltabūt	iniquitatem, loquentur	ἀδικίαν, λαλήσουσι
כָּל־פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	oēs qui operantur iniq̄tatē.	omnes qui operātur iniuſtitiā.	πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.
עַמְּךָ יְהוָה יְדַכְּאוּ	Populū tuū DEVS cōterēt	Populū tuū dn̄e humiliauerūt,	Τὸν λαόν σου κύριε, ἐταπείνωσαν,
וְנַחֲלָתְךָ יְעַנּוּ׃	& hereditatē tuā affligent.	& hereditatem tuā vexauerūt.	καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν.
אַלְמָנָה וְגֵר יַהֲרֹגוּ	Viduā & aduenā īterficiēt,	Viduā & aduenā interfecerūt,	Χήραν καὶ ὀρφανὸν, ἀπέκτειναν,
וִיתוֹמִים יְרַצֵּחוּ׃	& pupillos occident.	& pupillos occiderunt.	καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν.
וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה־	Et dixerunt non videbit	Et dixerunt non videbit	Καὶ εἶπαν οὐκ ὄψεται
יָּהּ וְלֹא־יָבִין אֱלֹהֵי	DEVS & nō ītelliget Deus	dominus, nec intelliget Deus	κύριος, οὐδὲ συνήσει ὁ θεὸς
יַעֲקֹב׃ בִּינוּ בֹּעֲרִים	Iaacob. Intelligite ſtulti	Iacob. Intelligite inſipientes	τοῦ Ἰακώβ. Σύνετε δὴ ἄφρονες

٥ بما احسن	וְרַטִּיבִין יְהוֹן	& floridi erunt.
الرب لان اللهم	לְמִחְוֵי אֲרוּם תְּרִיץ יְיָ	Q̃m annunciabunt habitantes terrã,
عادل	אֲרוּם תְּרִיץ יְיָ תַּקִּיפִי	quod rectus eſt DEVS fortitudo mea,
لا ظلم عنده	וְלֵית עַוְלְתָא בֵיהּ׃	& non eſt iniquitas in eo.
المزمور الثاني والتسعون		XCIII.
ملك الرب	יְיָ מְלַךְ גֵּיוְתָנוּתָא	DEVS regnauit celſitudinem
واشتمل بنور البهاء	לְבַשׁ לְבַשׁ יְיָ עוּשְׁנָא	īdutus ē,īdutus ē DEVS fortitudinē
لبس القدرة وتمنطق بها	אִתְזָרַז אַף אַתְקֵין	& cinxit ſe,inſuper direxit
لكيلا	תֵּבֵל דְּלָא	orbem qui non
تزول ٥ كرسيك	תָּזוּעַ׃ מְתַקַּן כּוּרְסְיָךְ	commouebitur.Parata eſt ſedes tua
مستعد منذ الدهور	מִלְקַדְמִין מִן עָלְמָא אַתְּ הוּא׃	ab eterno,a ſeculo tu ipſe es
وانت باق منذ الدهور	אֱלָהָא זְקַפוּ נַהֲרַיָּא שְׁבָחָא	Deus.Leuauerunt flumina laudem
الانهار	קֳדָם יְיָ זְקַפוּ נַהֲרַיָּא	coram Deo,eleuauerunt flumina
رفعت ٥	קָלְהוֹן בְּשִׁירָתָא יְקַבְּלוּן	vocem ſuam in cantico,recipient
الانهار اصواتها وعلت	נַהֲרַיָּא אַגַר שְׁבָחֵיהוֹן׃	flumina premium laudum ſuarum.
امن دوي المياه الغزيرة	מִן קָלָן דְּמַיִּין סַגִּיאִין	A vocibus aquarum multarum,
عجيبة هي اهوال البحر	מִשְׁבְּחַיָּא תְּבָרֵי יַמָּא	a laudibus fluctuum maris magni
الرب معظم في العلا	רַבָּא מְשַׁבַּח בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא	laudata eſt in celis DEI celſitudo.
شهاداتك صادقة جدا	סָהֲדְוָתָךְ קְשִׁיטָן לַחֲדָא	Teſtimonia tua vera ſunt nimis,
اللهم لبيتك يحق	לְבֵית מַקְדְּשָׁךְ יָאִין קַדִּישַׁיָּא	domo ſãctuarii tui cõueniũt,& ſcã ſũt
التسبيح بدوام الايام	יְיָ לְאוֹרְכוּת יוֹמִין׃	DEVS in longitudine dierum.
المزمور الثالث والتسعون		XCIIII.
اله الانتقام الرب اله	אֱלָהּ מָרֵי פּוּרְעָנוּתָא יְיָ אֱלָהּ	Deus author vltionum,DEVS Deus
الانتقام ظهر ٥	מָרֵי פּוּרְעָנוּתָא הוֹפַע׃	author vltionum oſtendere.
ارتفع يا حاكم الارض	אִתְנַטַּל דַּיָּין אַרְעָא אֲתֵיב	Eleuare iudex terre,& redde
جاز والمستكبرين مجازاة	גּוּמְלָא בִּישָׁא עַל גֵּיוְתָנַיָּא׃	retributionem malam ſuperbis.
الى متى المذنبون	עַד אֵמָתַי רַשִׁיעַיָּא	Vſquequo impii
يارب الى متى	מְצַלְחִין יְיָ עַד אֵמָתַי	fortunabuntur DEVS,vſquequo
الخاطئون يفخرون	רַשִׁיעַיָּא יְבוּעוּן בְּשַׁלְוָתְהוֹן׃	impii conſiſtent in tranquillitate.
ويتكلمون ويتكلمون	יְבִיעוּן וּמְמַלְּלִין	Affluunt & loquuntur
بالكذب ٥ ويتكلم	גִּידוּפִין אֲמַרִין מִלִּין	iniqua,dicentes verba
جميع عاملي الاثم	דִּקְלָנָא כָּל עָבְדֵי שִׁקְרָא׃	opprobrii,oẽs qui operanť falſitatem.
ذلوا شعبك يارب	עַמָּךְ יְיָ שַׁעְבִּידוּ	Populum tuum DEVS humiliant
وافسدوا ميراثك ٥	וְאַחְסַנְתָּךְ יְסַגְּפוּן׃	& vexant hereditatem tuam.
هتكوا الارامل	אַרְמַלְתָּא וְגִיּוֹרָא	Viduam & aduenam
وقتلوا الغرباء واهلكوا	יִקְטְלוּן וְיַתְמֵי יִקְטְלוּן׃	interficiunt & pupillos occidunt.
الايتام وقالوا ان الرب	וַאֲמַרִין לָא חָמֵי	Et dicunt non videbit
لا يبصر ٥ واله يعقوب	יָהּ וְלָא יִתְבַּיַּן אֱלָהָא	DEVS,& non intelliget Deus
لا يعلم ٥ تفهموا يا سفها	דְּיַעֲקֹב׃ אִתְבַּיְינוּ שַׁטְיָין	Iaacob.Intelligite vos inſipientes

דקרב למות תוסיף והשגת תוספת עצמת ותרבת תשפחת בהשגת התיא והחשקו לפרט עד תדרש הנפש מן האנוף או בעת התנאה התיא ואל זה הענין רמזו החכמים במות משה ואהרן ומרים שלשתם מתו בנשיקה ואמרו שאמרו וימת שם משה עבד יי בארץ מואב על פי יי מלמד שמת בנשיקה וכן נאמ באהרן על פי יי וכן אמר במרים אף היא בנשיקה מתה אבל לא זכר בה על פי יי ותיותה אשה ואין טוב לזכור זה ומשל בה .i. Aduerte pſalmũ,cuius principium eſt.Qui habitat in adiutorio altiſſimi qm̃ in eo agitur,de prouidentia & de cura & de adiutorio atq; protectione Dei,in cunctis que eueniunt corpori, tum uniuerſalia tum particularia, que inueniuntur in uno indiuiduo & nõ in alio,in accidentibus etiam que eueniunt,a natura cõpoſite ſubſtantie, nec non in illis que perpetrant & comentantur homines praui moribus,& propterea dixit Ipſe liberabit te de laqueo uenantium,& a pernicie aduerſa. Et iterũ, ſcapulis ſuis obumbrabit tibi & ſub pennis eius ſperabis. Et rurſum,nõ timebis a timore nocturno,nec a ſagitta uolante per diem,& a pernicie ambulante in tenebris. Loquitur inſuper de cuſtodia ſua,ab his q̃ eueniũt ab hominibus & dicit,quod quamuis tranſires per medium acriter pugnantiũ ita quod uiri inter fecti caderent a dextris & a ſiniſtris tuis,& ad leuã quidẽ caderent mille, ad dexteram autẽ myriades ad te nihilominus pernicies non appropinquaret. Et ſuo intulit. Verũtamen oculis tuis cõſiderabis, & retributionem peccatorum inſpicies, & demum intulit q̃ iam allatum eſt, de gloria & de honore,poſuitq; rationẽ & cauſam huius cure & ꝓuidentie erga hominem hũc,&

בָּעָם וּכְסִילִים	in populo,& inſipientes	in populo,& ſtulti	ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροί,
מָתַי תַּשְׂכִּילוּ :	quando eritis intelligẽtes.	aliquando ſapite.	ποτὲ φρονήσατε.
הֲנֹטַע אֹזֶן	An qui plantauit aurem	Qui plantauit aurem	Ὁ φυτεύσας τὸ οὖς,
הֲלֹא יִשְׁמָע אִם־	non audiet,aut qui	non audiet,aut qui	οὐχὶ ἀκούει, ἢ ὁ
יֹצֵר עַיִן הֲלֹא	finxit oculum non	finxit oculum non	πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐχὶ
יַבִּיט : ט׳	videbit.	conſiderat.	κατανοεῖ.
הֲיֹסֵר גּוֹיִם	Qui erudit gentes	Qui corripit gentes	Ὁ παιδεύων ἔθνη,
הֲלֹא יוֹכִיחַ	non arguet,	non arguet,	οὐχὶ ἐλέγξει,
הַמְלַמֵּד א	qui docet	qui docet	ὁ διδάσκων
אָדָם דָּעַת :	hominem ſcientiam.	hominem ſcientiam.	ἄνθρωπον γνῶσιν.
יְהוָה יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת	DEVS nouit cogitationes	Dominus ſcit cogitationes	Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
אָדָם כִּי הֵמָּה הָבֶל :	hominum,quia vane ſunt,	hominum,quoniam vane ſunt.	τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰσὶ μάταιοι.
אַשְׁרֵי הַגֶּבֶר אֲשֶׁר־	Beatus vir quem	Beatus homo quem	Μακάριος ἄνθρωπος ὃν
תְּיַסְּרֶנּוּ יָּהּ	tu corripies DEVS,	tu erudieris domine,	ἂν παιδεύσῃς κύριε,
וּמִתּוֹרָתְךָ תְלַמְּדֶנּוּ :	& de lege tua docueris eum.	& de lege tua docueris eum.	καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτόν.
לְהַשְׁקִיט לוֹ מִימֵי	Vt quieſcat a diebus	Vt mitiges ei a diebus	Τοῦ πραΰναι αὐτὸν ἀφ᾿ ἡμερῶν
רָע עַד יִכָּרֶה לָרָשָׁע	afflictionis,donec fodiatur ĩpio	malis,donec fodiatur peccatori	πονηρῶν, ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ
שָׁחַת : כ	interitus. (populũ ſuũ,	fouea.	βόθρος. (αὐτοῦ,
כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְהוָה עַמּוֹ	Nõ.n. derelinquet DEVS(	Quia nõ repellet dñs plebẽ ſuã,	Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν(
וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב :	& hereditatẽ ſuã nõ deſeret.	& hẽditatẽ ſuã nõ derelinquet.	καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, οὐκ ἐγκαταλ(
כִּי עַד צֶדֶק יָשׁוּב	Quõ ad iuſtitiam reuertetur	Quoadusq; iuſtitia conuertatur	Ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψει (καὶ ἐ.
מִשְׁפָּט וְאַחֲרָיו	iudicium,& ſequentur illud	in iudicium,& qui iuxta illam	εἰς κρίσιν καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς
כָּל יִשְׁרֵי לֵב :	omnes recti corde.	omnes qui recto ſunt corde.	πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ. διάψαλμα.
מִי יָקוּם לִי עִם־	Quis ſurget p̃ me aduerſus	Quis conſurget mihi aduerſus	Τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ
מְרֵעִים מִי יִתְיַצֵּב־	ſceleſtos,quis ſtabit (tatis.	malignantes,aut quis ſtabit	πονηρευομένους, ἢ τίς συμπαραστήσεταί
לִי עִם־פֹּעֲלֵי אָוֶן :	p̃ me aduerſus oparios iniq(	mecũ adũſus operãtes iniq̃tatẽ	μοι ἐπὶ τοῖς ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν.
לוּלֵי יְהוָה עֶזְרָתָה	Niſi quia DEVS auxiliator	Niſi quia dominus adiuuit me,	Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέ μοι,
לִּי כִּמְעַט שָׁכְנָה	meus,paulominus habitaſſet	paulominus habitaſſet	παραβραχὺ παρῴκησε
דוּמָה נַפְשִׁי :	in interitu anima mea.	in inferno anima mea.	τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου.
אִם אָמַרְתִּי מָטָה	Si dicebã motus eſt (DEVS	Si dicebam motus eſt	Εἰ ἔλεγον σεσάλευται
רַגְלִי חַסְדְּךָ יְהוָה	pes meus,miſericordia tua(	pes meus,miſericordia tua dñe	ὁ πούς μου, τὸ ἔλεός σου κύριε
יִסְעָדֵנִי׃ בְּרֹב שַׂרְעַפַּי	ſuſtẽta.me.In mul.cogi.me.	adiuua.me.Scdm mul.do.mẽoꝝ	ἐβοήθει μοι, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου
בְּקִרְבִּי תַּנְחוּמֶיךָ	q̃ ſũt i me ĩtrĩſecus,ↄſolatões(	in corde meo,cõſolationes tue	ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἱ παρακλήσεις σου,
יְשַׁעַשְׁעוּ נַפְשִׁי :	delectabãt aĩam meã. (tue	letificauerunt animam meam.	εὔφραναν τὴν ψυχήν μου.
הַיְחָבְרְךָ כִּסֵּא	Nũqd p̃ticeps erit tui thro(	Nunquid adheret tibi ſedes	Μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος
הַוּוֹת יֹצֵר	inſidiarum,formator (nus	iniquitatis,qui fingis	ἀνομίας, ὁ πλάσσων
עָמָל עֲלֵי חֹק :	laboris in precepto.	laborem in precepto.	κόπον ἐπὶ πρόσταγμα.
יָגוֹדּוּ עַל נֶפֶשׁ	Copulabunt aduerſum aĩam	Captabunt in animam	Θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν
צַדִּיק וְדָם נק	iuſti,& ſanguinem	iuſti,& ſanguinem	δικαίου, καὶ αἷμα
נָקִי יַרְשִׁיעוּ :	innocentem condẽnabunt.	innocentem condẽnabunt.	ἀθῷον καταδικάσονται.
וַיְהִי יְהוָה לִי	Erit autem DEVS mihi	Et factus eſt mihi dominus	Καὶ ἐγένετό μοι κύριος,

الشعب وانتم ايها	בעמא וכסילי	in populo,& vos ſtulti
الجهال متى تعقلون	אימתי תסכלון:	quando etitis intelligentes.
افلا يسمع الذي	האיפשר דאיתנציבת	An poſſibile eſt quod plantauerit
خلق الاذن ۞	אודנא ולא שמעא אולפנא	aurem & non audiat diſciplinam,
ولا يبصر الذي	אין איפשר דברא עיינא	an poſſibile eſt quod creauerit oculum
كون العين ۞	ולא איסתכל באורייתא:	& non ſpeculetur in lege.
والذي ادب الامم	האיפשר דיהיב אורייתא	An poſſibile eſt quod qui dedit legem
افما يبكت	לעמיה וכד יחובון ליה	populo ſuo,cum peccauerint non
الذي فهم	יתוכחון הלא יי אליף	arguat eos.Nonne DEVS docuit
الانسان الحكمة	לאדם קדמאי מנדעא:	hominem primum ſcientiam.
الرب يعلم افكار	קדם יי ידיען מחשבת בני	Corã DEO note ſũt cogitatões filioꝝ
الانسان انها باطلة	נשא ארום הינון לפא:	hominis,quoniam vane ſunt.
طوبا للانسان الذي	טובה לגברא די	Bonum viro,quem
تهذبه يارب	תכסניניה יה ומן	corripies Deus,& de
ومن سننك تعلمه	אורייתך תאלפיניה:	lege tua docebis eum.
لتنجيه من الايام	לשדכא ליה מן יומא בישא	Vt des quietem illi in diebus malis,
السو ۞ حتى يحفر للخاطى	עד דיתחפר לרשיעא	donec fodiatur peccatori
حفرة	שוחתא: אר	fouea.
لان الرب لا يقصي شعبه	ארום לא ינטוש יי עמיה	Q m̃ non derelinquet Deus pplm̃ ſuũ,
ولا يرفض ميراثه	ואחסנתיה לא ישבוק	& hereditatem ſuam non deſeret.
حتى يعود العدل	ארום עד צדקתא יתוב	Q uoniam in iuſtitiam conuertetur
الى حقه ونتبعه	דינא ובתרוי יתפרקון	iudicium & poſt eum redimentur
جميع مستقيمي القلوب	כל תריצי ליבא:	omnes recti corde. (tionē belli
من يساعدني الان	מן יקום לי לאגחא קרבא	Q uis cõſurget pro me ad cortobora(
على الاشرار ومن يقوم	עם מבאשין מן יתעתד לי	aduerſum malignos.Q uis ſtabit ꝑ me
معي على فاعلي الاثم	למינצי עם עבדי שקר:	i certamine aduerſũ fuiẽtes mẽdacio.
فلولا ان الرب انقذني	אילולי יי סעיד	Niſi quia DEVS ſuſtentauit
لكادت نفسي عن	לי בזעיר שריית	me paulominus habitaſſet
قليل تحل في الجحيم	בשתיקותא נפשי:	in ſilentio anima mea.
وان قلت قد زلت	אין אמרית אתמוטטת	Si dicam motus eſt (iuuabit
قدماي فرحمتك يارب	רגלי טובך יי יסעוד	pes meus,miſicordia tua DEVS ad(
تعينني وكمثل كثرة	יתי: בסגעי מחשבתא	me.In multitudine cogitationũ meaꝝ
احزان قلبي يارب كان	בגוי נחמותך יפ	in corpore meo,conſolationes tue
عزاوك يفرح نفسي	יפנקון נפשי:	liberabunt animam meam.
لن يثبت معك كرسي	האיפשר דיתחבר עמך	An poſſibile eſt quod adhereat tibi
الاثمة الذين يختلقون	כורסי שקרא דברית	ſedes mendacii qui creaſti
على شريعتك	ליעות התעתד עלי קיים:	laborem in precepto.
ويقتنصون لصيد نفسي	יכנשון בישן על נפשא	Coaceruabũt mala aduerſus animam
الصديق ويستحلون	דצדיקא ואדמא זכאי	iuſti,& ſanguinem innocentem
دم الزكي	יחייבון דין קטול:	condẽnabunt iudicio interfectionis.
والرب صار لي	ויהי יי לי	Et erit DEVS mihi

dixit,quoniã me uehementer dilexit liberabo eũ,& protegam eũ qm̃ ſcit nomen meum. Nos uero iam monſtrauimus in precedentibus,rõnem ſcientie nominis cõprehẽſionem eẽ creatoris. Dicimus itaq̃,prouidentiam & curam diuinã ideo adherere & cõiũgi huic homini,qm̃ ſciuit Deum atq̃ dilexit eum. Differentia uero eſt inter אוהב oheb & חושק chosec. Nam qñ amor multum intenditur & oculi amantis & cor & cunctę cogitationes feruntur in rem q̃ amat adeo ꝙ nil aliud cogitat preter illam hic talis uocat חושק chosec Philoſophorum autẽ documentũ eſt,ꝙ paſſiones corporee tempore iuuentutis impedimento ſunt homini ne aſſequatur bonos mores,quãto ergo magis impedimento erũt ad aſſequendam hanc clariſſimam cognitiõem, quã aſſequitur homo perfectionibus intellectus que inducunt hominẽ ut ſit חושק choſec.i.diligens creatorem. Vanũ uero & fatuum eſt opinari quod ſpeculationes iſte limpide homini ineſſe poſſint dum feruent corporee paſſiones. Siquidem quantum remiſſe fuerint corporee paſſiones,& extinctus ignis cõcupiſcentie tãtũ uigebit intellectus,& lumẽ eius augebit,& comprehenſio illius clariſſima erit & lucida,adeo ꝙ cum homo peruenerit ad etatem maturam & morti propinquus fiet,intendet operatio intellectus in tentione maxima, & creſcet delectatio & leticia in aprehẽſione ſiue in operatiõe illa & incẽdetur amor rei aprehenſe,tantũ ꝙ ſeparabitur anima a corpore in hac delectatione. Propter hanc autẽ rationem dixerunt ſapientes,in morte Moſſe Aharon & Marie ꝙ de duobus illoꝝ dictũ ſit peculiari carmine, mortuus eſt ex ore do

R

לְמִשְׂגָּב וֵאלֹהַי	in refugium,& Deus meus	In refugium,& Deus meus	εἰς καταφυγήν, καὶ ὁ θεός μου
לְצוּר מַחְסִי׃ וַיָּשֶׁב	qſi petra ſpei mẽ. Et iſtituet	ĩ adiutoriũ ſpei mee. Et reddet	εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου. Καὶ ἀποδώσει
עֲלֵיהֶם אֶת־אוֹנָם	ſuper eos iniquitatem ſuam,	illis iniquitatem ipſorum,	αὐτοῖς κύριος τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
וּבְרָעָתָם יַצְמִיתֵם	& in malitia ſua perdet eos,	& in malicia eorũ diſperdet eos,	καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν, ἀφανιεῖ αὐτοὺς
יַצְמִיתֵם יְהוָה	perdet eos DEVS	diſperdet illos dominus	ἀφανιεῖ αὐτοὺς
אֱלֹהֵינוּ׃	Deus noſter.	Deus noſter.	κς ὁ θς ἡμῶν. (ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις.
צה	XCV.	XCIIII. Laus cãtici ipſi Dauid	ϟδʹ. Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ.
לְכוּ נְרַנְּנָה	Venite laudemus	Venite exultemus	Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα
לַיהוָה נָרִיעָה	DEVM, iubilemus	domino, iubilemus	τῷ κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν
לְצוּר יִשְׁעֵנוּ׃	forti, ſaluti noſtre.	Deo ſalutari noſtro.	τῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν.
נְקַדְּמָה פָנָיו	Preoccupemus faciem eius	Preoccupemus faciem eius	Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
בְּתוֹדָה בִּזְמִרוֹת	in confeſſione, in pſalmis	in confeſſione & in pſalmis	ἐν ἐξομολογήσει, καὶ ἐν ψαλμοῖς
נָרִיעַ לוֹ׃ כִּי אֵל	iubilemus ei, Quoniã Deus	iubilemus ei. Quoniam Deus	ἀλαλάξωμεν αὐτῷ. Ὅτι θεὸς
גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ	magnus DEVS, & rex	magnus dominus, & rex	μέγας κύριος, καὶ βασιλεὺς
גָּדוֹל עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃	magnus ſuper omnes Deos.	magnus ſup oẽs Deos, (ĩ manu	μέγας ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς. (τῇ. Ὅτι
אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מֶחְקְרֵי	In cuius manu penetralia	qm̃ ñ rpel. dñs plebẽ ſuã. Quia(	Ὅτι οὐκ ἀπώσεται κς τὸν λαὸν αὐ(
אֶרֶץ וְתוֹעֲפוֹת הָרִים	terre, & excelſa montium	eiꝰ ſũt oẽs fines t̃re, & alti. mõti.	αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων
לוֹ׃ אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם	ipſius ſunt. Cuius eſt mare	ipſius ſunt. Q̃m ipſius eſt mare	αὐτοῦ εἰσιν. Ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα
וְהוּא עָשָׂהוּ וְיַבֶּשֶׁת	& ipſe fecit illud, & ſiccam	& ipſe fecit illud, & ſiccam	καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν
יָדָיו יָצָרוּ׃ בֹּאוּ	manꝰ eiꝰ plaſmauerũt. Vẽite	manus eius formauerũt. Vẽite	αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν. Δεῦτε
נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה	adoremus curuemur,	adoremus & procidamus	προσκυνήσωμεν, καὶ προσπέσωμεν
נִבְרְכָה לִפְנֵי־יְהוָה	flectamus gẽua añ faciẽ DEI	& ploremus ante dominum	αὐτῷ, καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου
עֹשֵׂנוּ׃ כִּי הוּא	factoris noſtri. Quia ipſe eſt	qui fecit nos quia ipſe eſt	τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς. Ὅτι αὐτός ἐστιν
אֱלֹהֵינוּ וַאֲנַחְנוּ	Deus noſter, & nos	Deus noſter. Et nos	ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς
עַם מַרְעִיתוֹ וְצֹאן	populus paſcue eius, & oues	populus paſcue eius, & oues	λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα (τῆς
יָדוֹ הַיּוֹם אִם־בְּקֹלוֹ	manꝰ eiꝰ. Hodie ſi vocẽ eiꝰ	manus eius. Hodie ſi vocẽ eius	χειρὸς αὐτοῦ. Σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς
תִשְׁמָעוּ׃ אַל־תַּקְשׁוּ	audieritis, nolite indurare	audieritis nolite obdurare	ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε (κρασμῷ.
לְבַבְכֶם כִּמְרִיבָה	corda vr̃a ſicẽ ĩ cõtradictiõe,	corda veſtra, Sicut ĩ irritatiõe	τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπι(
כְּיוֹם מַסָּה בַּמִּדְבָּר	ſicẽ ĩ die tẽtationis ĩ deſerto.	ſm̃ diem tẽtationis in deſerto,	Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
אֲשֶׁר נִסּוּנִי	Vbi tentauerunt me	vbi tentauerunt me	οὗ ἐπείρασάν με
אֲבוֹתֵיכֶם בְּחָנוּנִי	pr̃es veſtri probauerunt me	patres veſtri, probauerunt	οἱ πατέρες ὑμῶν. Ἐδοκίμασάν με,
גַּם־רָאוּ פָעֳלִי׃	& viderũt opus meũ. (me	& viderunt opera mea.	καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου,
אַרְבָּעִים שָׁנָה אָקוּט	Quadragita ãnis faſtidiuit(	Quadraginta ãnis offenſus fui	τεσσαράκοντα ἔτη, προσώχθισα
בְּדוֹר וָאֹמַר עַם	gñatio illa, & dixi populus	generationi illi, & dixi ſemper	τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ. Καὶ εἶπα, ἀεὶ
תֹּעֵי לֵבָב הֵם וְהֵם	errans corde eſt, & ipſi	hi errant corde. Et iſti	πλανῶνται τῇ καρδίᾳ, αὐτοὶ δὲ
לֹא־יָדְעוּ דְרָכָי׃	nõ cognouerunt vias meas.	non cognouerunt vias meas	οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου.
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתִּי	Quibus iuraui	vt iuraui in	Ὡς ὤμοσα ἐν
בְאַפִּי אִם־יְבֹאוּן	in furore meo, non introibũt	ira mea ſi introibunt	τῇ ὀργῇ μου, εἰ εἰσελεύσονται (δόμηται
אֶל־מְנוּחָתִי׃	in requiem meam.	in requiem meã. (edificabatꝰ	εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. (ὁ οἶκος ᾠκο(
צו	XCVI.	XCV. pſ. Dauid qñ domus(	ϟεʹ. Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυίδ. ὅτε ὁ(
שִׁירוּ	Cantate	poſt captiuitatem. Cantate	μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ἄσατε

ملجا الهي لمعونتي ورجايه	לְסָעִיד [illegible]	in ſuſtentationem,& Deus meus
كافهم على اثامهم	לְתָקוֹף רוּחֲצָנִי׃ וְאָתִיב	in fortitudinẽ fiducie mee.Et reddet
الرب	עֲלֵיהוֹן יַת־שִׁקְרֵיהוֹן	illis mendacia eorum,
الهنا	וּבְבִישְׁתְּהוֹן יְצַמְּתִנּוּן	& in malignitate eorum perdet eos
يبيدهم	יְיָ יְצַמְּתִנּוּן יְיָ	DEVS,perdet eos DEVS
بسياتهم	אֱלָהַנָא׃	Deus noſter.
المزمور الرابع والتسعون		XCV.
اقبلوا نبتهج	אִיתוֹן וְנִשְׁבַּח	Venite & laudes dicamus
بالرب ولنهلل	קֳדָם יְיָ נְיַבֵּב קֳדָם ת	coram DEO,iubilemus coram
الله مخلصنا	תַּקִּיף פּוּרְקָנַנָא׃	fortiſſimo redemptori noſtro.
نقدم له الشكر	נְקַדֵּם אַפּוֹי בְּתוֹדְתָא	Preueniamus faciem eius in cõfeſſione
والتسبيح ولنهلل	בְּתוּשְׁבְּחָתָא נְיַבֵּב	in hymnis iubilabimus
بالترتيل لانه	קֳדָמוֹי׃ אֲרוּם אֱלָהָא	coram eo.Q uoniam Deus
اله عظيم يارب ملك	רַבָּא יְיָ וּמַלְכָּא	magnus,DEVS & rex
جبار على جميع الالهة	רַבָּא עַל־כָּל אֱלָהַיָּא׃	magnus ſuper omnes Deos.
لان الرب لا يقصي شعبه	דִּבִידֵיהּ מְחַלְּיָן מִשְׁפּוֹלֵי	Q m̃ in manu eius pẽdẽt (mor mõtiũ
لان بيده اقطار الارض له	דְּאַרְעָא וְתוּקְפֵי רוּמֵי טוּרַיָּא	penetralia terre,& fortitudies altiſſi(
اعالي الجبال ماله البحر	דִּילֵיהּ׃ דִּילֵיהּ יַמָּא	ipſius ſunt.Q uoniam ipſius eſt mare
وهو خلقه بيداه صنعتا	וְהוּא עֲבַד יָתֵיהּ וְיַבֶּשְׁתָּא	& ipſe fecit illud,& aridam
الارض هلموا	אִידוֹי בְּרִיאוּ׃ אִיתוֹן	manus eius creauerunt.Venite
نسجد ونركع	נִסְגּוּד וְנִגְחוֹן וְנִתְמְטוּ	inclinemus & adoremus & genu flecta(
له ونخضع امام الرب	קֳדָם־יְיָ דַּעֲבַד יָת	coram DEO qui fecit (mus
خالقنا لانه هو	נָא׃ אֲרוּם הוּא	nos.Q uoniam ipſe
الهنا ونحن	אֱלָהַנָא וַאֲנַחְנָא עַמֵּיהּ	Deus noſter,& nos populus eius,
شعب رعيته واغنام	וְעָאן רַעֲיָתֵיהּ אִידוֹהִי	& oues paſcue manuum eius,
يديه اليوم اذا سمعتم	יוֹמָא דֵּין אִין בְּמֵימְרֵיהּ	Die iſto ſi verbum eius
صوته فلا تقسوا قلوبكم	תְּקַבְּלוּן׃ לָא תַקְשׁוּן לִבְּכוֹן	receperitis.Ne iduretis corda veſtra,
مثل سخطه كمثل السخط	הֵיךְ בְּמַצּוּתָא הֵיךְ יוֹמָא	ſicut in prouocatione,ſicut die
يوم التجربة في البرية	דְּנַסִּיתוּן אֱלָהָא בְּמַדְבְּרָא	in qua tentaſtis Deum in deſerto.
حيث جربني	דְּנַסִּיאוּ יָתִי	Q uoniam tentauerunt me
اباوكم فحصوا	אֲבָהָתְכוֹן בְּחָנוּ יָתִי	patres veſtri,probauerunt me
اعمالي ونظروها	לְחוֹד חֲמוֹן עוֹבָדַי׃	inſuper & viderunt opera mea.
اربعين سنة مقت	אַרְבְּעִין שְׁנִין מְאַסִּית	Q uadraginta annis odioſa mihi fuit
ذلك الجيل وقلت انهم	בְּדָרָא דְּמַדְבְּרָא וַאֲמָרִית	generatio deſerti,& dixi
ضالون بقلوبهم ولم	עַם טָעֲוָתָא בְּלִבְּהוֹן הִינוּן	populus errans in corde eorum
يهتدوا السبلي	וְהִינוּן לָא־יְדַעוּ אוֹרְחַי׃	ipſi ſunt,& nõ cognouerunt vias meas
كما اقسمت في	דְּקַיֵּמִית בִּתְקוֹף	quibus iuraui in vehementia
غضبي انهم لا	רוּגְזִי אִין יֵעֲלוּן לְנַיְחַת	furoris mei,ſi introibunt in requiem
يدخلون موضع راحتي	בֵּית־מוּקְדְּשִׁי׃	domus ſanctuarii mei.
المزمور		XCVI.
الخامس والتسعون سبحوا	שַׁבְּחוּ קֳדָם־יְיָ תּוּשְׁבַּחְתָּא	Laudem dicite coram DEO laudem

mini.ideſt dicto domi ni.Verum ſapiẽtes ad heſerunt huic uerbo, quod dicitur ex ore do mini. Et dixerunt ꝙ mortui ſũt oſculo.Et de maria inſuper dixe rũt ꝙ mortua ſit oſcu lo nõ autem ex ore do mini quoniam mulier erat.&c.Oſculum ſa pientibus ſignificat a ctionẽ hominis inten ſo amore affecti erga creatorem ſm quod di ctũ eſt in canticis can ticorũ. Oſculetur me oſculo oris ſui &c.

לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ	DEO canticum nouum,	domino canticum nouum,	τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
שִׁירוּ לַיהוָה כָּל־	cantate DEO omnis	cantate domino omnis	ᾄσατε τῷ κυρίῳ πᾶσα
הָאָרֶץ׃ שִׁירוּ לַיהוָה	terra.Cantate DEO	tetta.Cantate domino	ἡ γῆ. Ἄσατε τῷ κυρίῳ, (εὐ
בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ	bñdicite noī eius,annūciate	& bñdicite noī eius,annūciate	λογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Εὐαγγελί(
מִיּוֹם לְיוֹם	in diem	de die in diem	ἡμέραν ἐξ ἡμέρας,
יְשׁוּעָתוֹ ׃ סַפְּרוּ	ſalutare eius.Narrate	ſalutare eius.Annunciate	τὸ σωτήριον αὐτοῦ. Ἀναγγείλατε
בַגּוֹיִם כְּבוֹדוֹ בְּכָל	ī gētibus glīá eius,ī vniūſis	iter gētes gloriā eius,in oībus	ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν δόξαν
הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו ׃	populis mirabilia eius.	populis mirabilia eius.	αὐτοῦ ἐν πᾶσι λαοῖς θαυμάσια αὐτοῦ.
כִּי גָדוֹל יְהוָה	Quia magnus DEVS	Quoniam magnus dominus	Ὅτι μέγας κύριος
וּמְהֻלָּל מְאֹד נוֹרָא	& laudabilis nimis,timēdus	& laudabilis nimis,terribilis	καὶ αἰνετὸς σφόδρα, φοβερός
הוּא עַל כָּל־אֱלֹהִים	ipſe ſuper omnes Deos.	eſt ſuper omnes Deos.	ἐστιν ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
כִּי כָּל־אֱלֹהֵי הָעַמִּים	Omnes enim DII populorū	Quoniam omnes dii gentium	Ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν,
אֱלִילִים וַיהוָה	ſculptilia,DEVS autem	demonia, dominus autem	δαιμόνια, ὁ δὲ κύριος
שָׁמַיִם עָשָׂה׃ הוֹד	celos fecit.Laus (tudo	celos fecit.Cōfeſſio (ſāctimonia	τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν. Ἐξομολόγησις
וְהָדָר לְפָנָיו עֹז	& decor añ vultū eius,forti(	& pulchritudo ī ɔſpectu eius,(	καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ, ἁγιωσύνη
וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ	& gloria in ſanctuario eius.	& magnificētia ī ſanctificatiōe(	καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
הָבוּ לַיהוָה	Afferte DEO	Afferte domino (eius	Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ
מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הָבוּ	familie populorum,afferte	patrie gentium,afferte	αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν, ἐνέγκατε
לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז ׃	DEO gloriā & fortitudinē,	domino gloriam & honorem,	τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν.
הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד	afferte DEO gloriam	afferte domino gloriam	Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν
שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה	nomini eius.Leuate mūeta,	nomini eius.Tollite hoſtias	ὀνόματι αὐτοῦ, ἄρατε θυσίας
וּבֹאוּ לְחַצְרוֹתָיו ׃	& introite in atria eius,	& introite in atria eius,	καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ.
הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה	adorate DEVM	adorate dominum	Προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ
בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ חִילוּ	in decore ſanctuarii,paueat	in atrio ſancto eius.Cōmoueat	ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ, σαλευθήτω
מִפָּנָיו כָּל־הָאָרֶץ ׃	a facie eius omnis terra.	a facie eius vniuerſa terra,	ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
אִמְרוּ בַגּוֹיִם יְהוָה	Dicite in gentibus DEVS	dicite in gētibus quia dominus	Εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅτι κύριος
מָלָךְ אַף־תִּכּוֹן תֵּבֵל	A.regnauit,iſt direxit orbē,	regnauit. Etenī correxit orbē	ἐβασίλευσε, καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰ(
בַּל־תִּמּוֹט יָדִין	non cōmouebitur,iudicabit	terre q ñ cōmouebit,iudicabit	ἥτις οὐ σαλευθήσεται, κρινεῖ (κουμένην,
עַמִּים בְּמֵישָׁרִים ׃	populos in equitatibus.	populos in equitate.	λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם	Letamini celi	Letentur celi	Εὐφρανθήτωσαν οἱ οὐρανοί
וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם	& exultet terra,tonet (deat	& exultet terra,cōmoueatur	καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, σαλευθήτω (σεται
הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃ יַעֲלֹז	mare & plenitudo eius.Gau(	mare & plēitudo eiꝰ,gaudebūt	ἡ θάλασσα, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Χαρή(
שָׂדַי וְכָל־אֲשֶׁר בּוֹ	ager & omnia que in eo ſunt,	campi & omnia que in eis ſunt.	τὰ πεδία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
אָז יְרַנְּנוּ כָּל־עֲצֵי־	tūc laudabūt vniuerſa ligna	Tunc exultabunt omnia ligna	τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα
יָעַר׃ לִפְנֵי יְהוָה	ſaltus.Ante faciem DEI	ſyluarum a facie domini	τοῦ δρυμοῦ. Ἀπὸ προσώπου κυρίου,
כִּי בָא כִּי בָא לִשְׁפֹּט	qm̄ venit,qm̄ venit iudicare	quia venit,qm̄ venit iudicare	ὅτι ἔρχεται, ὅτι ἔρχεται κρῖναι
הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט־תֵּבֵל	terram.Iudicabit orbem	terram.Iudicabit orbem	τὴν γῆν. Κρινεῖ τὴν οἰκουμένην
בְּצֶדֶק וְעַמִּים ב	terre in iuſtitia,& populos	terre in equitate,& populos	ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς
בֶּאֱמוּנָתוֹ ׃	in fide ſua,	in veritate ſua.	ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.
		XCVI. ps.ipſi Dauid qn̄ terra	ϟϛʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτι ἡ γῆ
צז	XCVII.	eius reſtituta eſt ei.	αὐτοῦ καθίσταται, ἀντίγραφος παρ' Ἑβραίοις.

الرب تسبيحا جديدا	חדתי אנגלי מרומא	nouam,angeli excelſi
الارض كلها تسبح	שבחו קדם יי כל צדיקי	laudare coram DEO omnes iuſti
الرب سبحوا الرب	ארעא: שבחו קדם יי	terre.Laudate coram DEO,
وباركوا اسمه بشروا	בריכו שמיה בשרו	benedicite nomen eius,annunciate
يوما فيوما	מן יומא ליומא	de die in diem
بخلاصه ۞ اخبروا	פורקניה: אשתעו	redemptionem eius.Narrate
في الامم بمجده وفي جميع	בעממיא איקריה בכל	in populis gloriam eius,in omnibus
الشعوب بعجايبه	עממיא פרישותיה:	populis mirabilia eius.
لان الرب عظيم	ארום רב יי	Quoniam magnus DEVS
هو ومسبح جدا مخوف	ומשבח לחדא ודחיל	& laudabilis nimis,& timendus
هو على جميع الالهة	הוא על כל אלהיא:	ſuper omnes deos.
اذ كل الهة الامم	ארום כל דחלת עממיא	Quoniam omnia que timent populi,
شياطين ۞ والرب	טעותא יי שם	idola ſunt,DEVS autem
هو خلق السموات الشكر	שמיא עבד: שבחתא	celos fecit.Laus
والبها امامه التقديس	ושבחתא קדמוי עושנא	& gloria coram eo,fortitudo
وعظم الجلال في قدسه	ושבחא בבית מקדשיה:	& laus in domo ſanctuarii eius.
قربوا الرب	הבו קדם יי יח	Afferte coram DEO
يا جميع قبايل الشعوب قربوا	ייחוסי עממיא הבו	familie populorum afferte
للرب تمجيدا ووقارا	קדם יי איקר ועושנא:	coram DEO honorem & fortitudinē.
اعطوا الرب تمجيدا	הבו קדם יי איקר	Afferte coram DEO gloriam
لاسمه احملوا القرابين	שמיה סובירו תקרובתא	nomini eius,afferte munera
وادخلوا ديارة	ועולו לדרתיה:	& intrate in atria eius.
اسجدوا للرب	סגידו קדם יי ב	Adorare coram DEO
في هيكل قدسه لان	בשבהורת קודשא רתיתו	in decore ſanctitatis,contremiſcite
سميع الارض تتزلزل بين	מקמיה כל יתבי ארעא:	a cōſpectu eius oēs habitatores terre.
يديه قولوا في الشعوب ان	אמרו בעממיא יי	Dicite in gentibus DEVS
الله قد ملك اتقن الدنيا	מלך לחוד תקין תבל	regnauit,inſuper ordinauit orbem
لكيلا تزول يقضي بين	דלא תתמוטט ידין	qui non mouebitur,iudicabit
الشعوب بالعدل	עממיא בתריצותא:	populos in equitate.
فلتفرح السموات	יחדון חילי שמיא	Letentur exercitus celorum
وتبتهج الارض وليتقلب	ויחוצון צדיקי ארעא	& exultent iuſti terre,
البحر في عمقه تتهلل	יכלי ימא ומליה: יבוע	tonet mare & plenitudo eius.Plaudāt
البقاع وما فيها	תושבחתא חקלי וכל דביה	laudibus,cāpi & omnia que in eis ſunt,
هناك تبتهج جميع شجر	הבכין ישבחון כל אילני	tunc laudabunt omnes arbores
الغياض قدام الرب	חורשיא: קדם יי	ſiluarum.Coram DEO
الاتي اذا جا ليحكم بين	ארום אתא ארום אתי	quoniam venit,quoniam venit
اهل الارض ويدين البلاد	למידן ארעא ידין תבל	iudicare terram,iudicabit orbem
بالعدل والشعوب	בצדקתא ועממיא	in iuſtitia & populos
بالحق	בהימנותיה	in veritate ſua.
المزمور ۞		
السادس ۞ والتسعون		

A. Deus regnauit. Quod legiť in Romana pſalmodia regnauit a ligno Deus, non eſt de hebraica ueritate ſed chriſtiā a deuotione ut arbitror additum. Secutus eſt uero hanc paraphraſticam additionē Theodulphus q nobile paſſionis carmen ac deuotum compoſuit ubi dixit. Impleta ſunt que concinit Dauid fideli carmine dicens in nationibus regnauit a ligno Deus. Ex Fabro.

יְהוָה מל	DEVS	Dominus	Ο θεὸς
מָלַךְ תָּגֵל הָאָרֶץ	regnauit exultet terra,	regnauit exultet terra,	ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
יִשְׂמְחוּ אִיִּים רַבִּים׃	letabuntur inſule multe.	letentur inſule multe.	εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
עָנָן וַעֲרָפֶל	Nubes & caligo	Nubes & caligo	Νεφέλη καὶ γνόφος
סְבִיבָיו צֶדֶק ומ	in circuitu eius, iuſtitia	in circuitu eius, iuſtitia	κύκλῳ αὐτοῦ, δικαιοσύνη
וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כ	& iudicium apparatus	& iudicium correctio	καὶ κρίμα, κατόρθωσις
כִּסְאוֹ׃ אֵשׁ	ſolii eius. Ignis	ſedis eius. Ignis	τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Πῦρ
לְפָנָיו תֵּלֵךְ וּתְלַהֵט	ante faciē eius ibit & exuret	ante ipſum p̄cedet, & ĩflāmabit	ἐνώπιον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ φλογιεῖ
סָבִיב צָרָיו׃ הֵאִירוּ	p circuitũ hoſtes eiꝰ. Illũina(	ĩcircuitu inimicos eius. Illuxerũt	κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἔφαναν
בְרָקָיו תֵּבֵל רָאֲתָה	fulgura eiꝰ orbē, vidit (uerũt	fulgura eius orbi terre, vidit	αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ. εἶδε
וַתָּחֵל הָאָרֶץ׃ הָרִים	& contremuit terra. Montes	& cõmota eſt terra. Montes	καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ. Τὰ ὄρη
כַּדּוֹנַג נָמַסּוּ מ	ſicut cera tabefacti ſunt	ſicut cera fluxerunt	ὡσεὶ κηρὸς ἐτάκησαν
מִלִּפְנֵי יְיָ מִלִּפְנֵי	a facie DEI, a facie	a facie domini, a facie	ἀπὸ προσώπου κυρίου, ἀπὸ προσώπου
אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ׃	dominatoris omnis terre.	domini omnis terra.	κυρίου πάσης τῆς γῆς.
הִגִּידוּ הַשָּׁמַיִם	Annunciauerunt celi	Annunciauerunt celi	Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ (πάντες
צִדְקוֹ וְרָאוּ כָל־	iuſtitiam eius, & viderũt oēs	iuſtitiam eius, & viderunt oēs	τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ εἶδον(
הָעַמִּים כְּבוֹדוֹ׃	populi gloriam eius.	populi gloriam eius.	οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ. (νοῦντες
יֵבֹשׁוּ כָּל־עֹבְדֵי	Cõfundanť vniuerſi q̃ ſuiũt	Confundantur oēs qui adorant	Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυ(
פֶסֶל הַמִּתְהַלְלִים	ſculptili, qui gloriantur	ſculptilia, & qui gloriantur	τοῖς γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι
בָּאֱלִילִים הִשְׁתַּחֲוּוּ־	in idolis, adorate eum	in ſimulachris ſuis. Adorate eũ	ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Προσκυνήσατε αὐτῷ
לוֹ כָּל־אֱלֹהִים׃	omnes DII.	omnes angeli eius,	πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ.
שָׁמְעָה וַתִּשְׂמַח צִיּוֹן	Audiuit & letata eſt cion,	audiuit & letata eſt ſion.	Ἤκουσε καὶ εὐφράνθη ἡ σιών,
וַתָּגֵלְנָה בְּנוֹת	& exultauerunt oppida	Et exultauerunt filie	καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες
יְהוּדָה לְמַעַן	iude propter	iude, propter	τῆς ἰουδαίας, ἕνεκεν
מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה׃	iudicia tua DEVS.	iudicia tua domine.	τῶν κριμάτων σου κύριε.
כִּי־אַתָּה יְהוָה עֶלְיוֹן	Tu enim DEVS excelſus	Quoniã tu dominus altiſſimus	Ὅτι σὺ κύριος ὕψιστος
עַל־כָּל־הָאָרֶץ מְאֹד	ſup omnē terrã, vehemēter	ſuper omnem terram, nimis	ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, σφόδρα
נַעֲלֵיתָ עַל־כָּל־אֱלֹהִים׃	eleuatus es ſup oēs DEOS.	exaltatus es ſuper omnes Deos,	ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
אֹהֲבֵי יְהוָה שִׂנְאוּ	Amatores DEI odio habete	Qui diligitis dominum odite	Οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε
רָע שֹׁמֵר נַפְשׁוֹת	malum, cuſtodit animas	malum, cuſtodit dominus aĩas	πονηρόν, φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς
חֲסִידָיו מִיַּד ר	miſicordiorꝫ ſuorꝫ, de manu	ſanctorum ſuorum de manu	τῶν ὁσίων αὐτοῦ, ἐκ χειρὸς
רְשָׁעִים יַצִּילֵם׃	impiorum eruet eos.	peccatoris liberabit eos.	ἁμαρτωλοῦ ῥύσεται αὐτούς.
אוֹר זָרֻעַ	Lux ſeminata eſt	Lux orta eſt	Φῶς ἀνέτειλε τῷ
לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי	iuſto, & rectis	iuſto, & rectis	δικαίῳ, καὶ τοῖς εὐθέσι
לֵב שִׂמְחָה׃	corde letitia.	corde letitia.	τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.
שִׂמְחוּ צַדִּיקִים	Letamini iuſti	Letamini iuſti	Εὐφράνθητε δίκαιοι
בַּיהוָה וְהוֹדוּ	in DEO, & confitemini	in domino, & confitemini	ἐν τῷ κυρίῳ, καὶ ἐξομολογεῖσθε
לְזֵכֶר קָדְשׁוֹ׃	memorie ſancte eius.	memorie ſanctificationis eius,	τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.
מִזְמוֹר צח	XCVIII. Pſalmus.	XCVII. Pſalmus Dauid.	ϟζ', Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
שִׁירוּ לַיהוָה שִׁיר	Cantate domino canticum	Cantate domino canticum	Ἄσατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα
חָדָשׁ כִּי־נִפְלָאוֹת	nouum, quia mirabilia fecit.	nouum, quia mirabilia fecit.	καινόν, ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν.

ملك	יי	DEVS
الرب فلتتهلل الارض	מלך תיחוץ ארעא	regnauit exultet terra,
وتبتهج جزائر كثيرة	יחדון נגוון סגיאין׃	letentur inſule multe.
السحاب والضباب	ענן יקרא ואמיטתא	Nubes glorie & tenebre
حوله ۞ بالعدل	חזור חזור דיליה	in circuitu eius
والحكم اتقن	צדקתא ודינא אתר	iuſtitia & iudicium locus
كرسيه ۞ النار	דמתקן כורסייה׃ אישתא	preparationis ſedis eius. Ignis
تتقدم امامه	קדמוהי מהלכא ומצלהבא	ante eum ambulat, & comburit
وكل اعدائه تحترق اضاءت	חזור חזור מעיקוהי׃ מנהרין	per circuitũ moleſtatores eius. Splen(
الدنيا بروقه نظر	ברקוהי תבל חמת	fulgura eius orbi, vidit (deſcunt
الى الارض فتزلزلت ذابت الجبال	ואתחלחלת ארעא׃ טוריא	& cõmota eſt terra. Montes
كالشمع من بين يدي	היך שעוא יתמסין	tanquam cera liquefacti ſunt,
الرب ۞ ومن قدام	מן קדם יי	a preſentia DEI
وجه رب الارض كلها	רבון כל ארעא׃	dominatoris omnis terre.
اخبرت السموات	יחוון אנגלי מרומא	Annunciabunt angeli altiſſimi
بعدله وشاهد سائر	צדקתיה ויחמון כל	iuſtitiam eius, & videbunt omnes
الشعوب مجده ۞	עממיא איקריה׃	populi gloriam eius.
تخزى جميع عابدي	יבהתון כל פלחי	Confundentur omnes qui ſeruiunt
الاوثان المفتخرون	פסלא דמשתבחין	ſculptili, qui gloriantur
باصنامهم اسجدوا له	בטעוותהון וסגדין קדמוהי	in idolis ſuis, & adorabunt coram eo
يا جميع ملائكته	כל עממיא פלחי טעוותא׃	omnes populi qui ſeruiunt idolis.
سمعت صهيون	שמעת וחדת כנשתא דציון	Audiuit & letata eſt eccleſia cion,
ففرحت وتهللت بنات	ידוצון בנתא	exultabunt filie
يهوذا لاجل	דבית יהודה מן בגלל	domus iude propter
احكامك يارب ۞	דינך יי׃	iudicia tua DEVS.
تعاليت جدا	ארום את הוא יי עילאה	Quoniam tu ipſe DEVS altiſſimus
على جميع	על כל יתבי ארעא לחדא	ſuper omnes habitatores terre nimis
الالهة	אתעליתא על כל אלהיא׃	exaltatus es ſuper omnes Deos.
احبا الرب يبغضون	רחמי יי סנו	Amatores DEI odio habete
الشر لان الرب يحفظ نفوس	ביש מטול דקיים נטיר	malum, quoniam dominus cuſtodit
اصفيائه ومن ايدي	נפשת חסידוי ומן	animas miſericordium ſuorum, & de
الظالمين ينجيهم	אידיהון דרשיעי	manu impiorum
النور اشرق	ישיזבינון׃ נהור דנח	eruet eos. Lux quieſcit
للصديقين ۞ والفرح	ומיטמר לצדיקיא	& conſeruata eſt iuſtis,
لمستقيمي القلوب	ולתריצי לבא חדותא׃	& rectis corde letitia.
افرحوا ايها الصديقون	חדון צדיקיא	Letamini iuſti
بالرب ۞ واشكروا	במימרא דיי ואודון	in verbo DEI, & confitemini
لذكر قدسه ۞	לדכרן שום קודשיה׃	memorie nominis ſanctitatis eius.
المزمور السابع والتسعون	תושבחתא	XCVIII, Laus
سبحوا الرب تسبيحا	נבואה שבחו קדם יי שבח	prophetica. Laudate corã Deo laude
جديدا لان الرب صنع عجايب	חדת ארום פרישן	noua quoniam mirabilia

עָשָׂה הוֹשִׁיעָה לּוֹ	Saluabit ſibi	Saluauit ſibi	ὁ κύριος. Ἔσωσεν αὐτῷ
יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ	dexteram eius & brachium	dextera eius,& brachium	ἡ δεξιὰ αὐτοῦ, καὶ ὁ βραχίων
קָדְשׁוֹ׃ הוֹדִיעַ יְהוָה	ſcm̃ eius.Notũ fecit DEVS	ſanctum eius.Notum fecit dñs	ὁ ἅγιος αὐτοῦ. Ἐγνώρισε κύριος
יְשׁוּעָתוֹ לְעֵינֵי	ſalutem ſuam,in oculis	ſalutare ſuum,in conſpectu	τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐνώπιον (αὐτοῦ
הַגּוֹיִם גִּלָּה צִדְקָתוֹ׃	gentiũ reuelauit iuſticiã ſuã.	gentium reuelauit iuſticiã ſuã.	τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψε τὴν δικαιοσύνην(
זָכַר חַסְדּוֹ	Recordatus ẽ miſicõdie ſue,	Recordatus eſt miſicordie ſue,	Ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
וֶאֱמוּנָתוֹ לְבֵית	& veritatis ſue domui	& veritatis ſue domui	τῷ Ἰακώβ, καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ
יִשְׂרָאֵל רָאוּ כָל	iſrael.Viderunt omnes	iſrael.Viderunt omnes	τῷ Ἰσραήλ. Εἴδοσαν πάντα
אַפְסֵי־אָרֶץ אֵת	fines terre,	termini terre,	τὰ πέρατα τῆς γῆς
יְשׁוּעַת אֱלֹהֵינוּ׃	ſalutare DEI noſtri.	ſalutare Dei noſtri.	τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
הָרִיעוּ לַיהוָה כָּל	Iubilate DEO omnis	Iubilate domino omnis	Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ πᾶσα
הָאָרֶץ פִּצְחוּ וְרַנְּנוּ	t̃ra,vociferamini & laudate	terra,cantate & exultate	ἡ γῆ, ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε
וְזַמֵּרוּ׃ זַמְּרוּ לַיהוָה	& canite.Cantate DEO	& pſallite.Pſallite domino	καὶ ψάλατε. Ψάλατε τῷ κυρίῳ
בְּכִנּוֹר בְּכִנּוֹר	in cithara,in cithara	in cithara in cithara	ἐν κιθάρᾳ, ἐν κιθάρᾳ
וְקוֹל זִמְרָה׃	& voce carminis.	& voce pſalmi,	καὶ φωνῇ ψαλμοῦ, (πιγγος
בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל	In tubis & clangore	in tubis ductilibus & voce tube	ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς, καὶ φωνῇ σάλ(
שׁוֹפָר הָרִיעוּ לִפְנֵי	buccine,iubilate coram	cornee.Iubilate in conſpectu	κερατίνης. Ἀλαλάξατε ἐνώπιον
הַמֶּלֶךְ יְהוָה׃ יִרְעַם	rege DEO.Tonet	regis domini moueatur	τοῦ βασιλέως κυρίου. Σαλευθήτω (μένη
הַיָּם וּמְלֹאוֹ תֵּבֵל	mare & plenitudo eius,orbis	mare & plenitudo eius,orbis	ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκου(
וְיֹשְׁבֵי בָהּ׃ נְהָרוֹת	& habitatores eius.Flumina	terraꝫ & q̃ habitãt ĩ eo.Flumĩa	καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. Ποταμοὶ
יִמְחֲאוּ־כָף יַחַד	plaudent manu ſimul,	plaudent manu ſimul	κροτήσουσι χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό,
הָרִים יְרַנֵּנוּ׃	montes laudabunt.	montes exultabunt	τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται
לִפְנֵי יְהוָה כִּי בָא	Ante DEVM,quia venit	a conſpectu domini, qm̃ venit	ἀπὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται,
לִשְׁפֹּט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט	iudicare terram, iudicabit	iudicare terram.Iudicabit	ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν. Κρινεῖ
תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים	orbem in iuſtitia,& populos	orbẽ terraꝫ in iuſtitia,& pp̃los	τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ λαοὺς
בְּמֵישָׁרִים׃	in equitatibus.	in equitate. (gnauit	ἐν εὐθύτητι. (ἐβασίλευσεν,
צט יְהוָה מָלָךְ	XCIX. DEVS regnauit	XCVIII.p̃s.Dauid. Dñs re(	ϟη. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ κύριος(
יִרְגְּזוּ עַמִּים יֹשֵׁב	contremiſcent populi, ſeſſor	iraſcantur populi, qui ſedes	ὀργιζέσθωσαν λαοί, ὁ καθήμενος
כְּרוּבִים תָּנוּט	cherubim,concutiatur	ſuper cherubin moueatur	ἐπὶ τῶν χερουβίμ, σαλευθήτω
הָאָרֶץ׃ יְהוָה בְּצִיּוֹן	terra.DEVS in cion	terra.Dominus in ſion	ἡ γῆ. Κύριος ἐν Σιὼν
גָּדוֹל וְרָם הוּא	magnus,& excelſus ipſe	magnus & excelſus	μέγας, καὶ ὑψηλὸς
עַל־כָּל־הָעַמִּים׃	ſuper omnes populos.	ſuper omnes populos.	ἐστὶν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς. (μεγάλῳ,
יוֹדוּ שִׁמְךָ גָּדוֹל	Cõfiteãt noĩ tuo magno A.	Confiteanť nomini tuo magno	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ(
וְנוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא׃	& timendo,ſanctũ enim eſt.	quoniã terribile & ſanctum eſt,	ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστι,
וְעֹז מֶלֶךְ מִשְׁפָּט	Et fortitudo regis iudicium	& honor regis iudicium	καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν
אָהֵב אַתָּה כּוֹנַנְתָּ	diligit,tu compoſuiſti	diligit.Tu paraſti	ἀγαπᾷ. Σὺ ἡτοίμασας
מֵישָׁרִים מִשְׁפָּט	equitates iudicium	directiones, iudicium	εὐθύτητας, κρίσιν
וּצְדָקָה בְּיַעֲקֹב	& iuſtitiam in Iaacob	& iuſtitiam in iacob	καὶ δικαιοσύνην ἐν Ἰακώβ,
אַתָּה עָשִׂיתָ׃ רוֹמְמוּ	tu feciſti.Exaltate	tu feciſti.Exaltate	σὺ ἐποίησας. Ὑψοῦτε
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	DEVM Deum noſtrum,	dominum Deum noſtrum,	κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם	& adorate ſcabellum	& adorate ſcabellum	καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ

fecit ſaluauit ſibi
dexteram eius,& brachium diuinitatis
ſancte eius.Manifeſtauit DEVS
redemptionem ſuam,proſpectui
populorum reuelauit iuſtitiam ſuam.
Recordatus eſt benignitatis ſue
& veritatis ſue domui
iſrael & viderunt omnes
fines terre
redemptionem Dei noſtri.
Iubilate coram DEO omnes
hitatores tre,plaudire & laudes dicite
& pſallite.Canite coram DEO
in citharis in citharis
& voce fiſtule.
In tubis & voce
cornu,iubilate coram
rege DEO.Tonet
mare & plenitudo eius,orbis
& omnes habitantes in eo.Flumina
percutient manuum palmas ſimul,
montes laudes dicent.
Coram DEO quoniam venit
iudicare terram,iudicabit
orbem in iuſtitia,& populos
in equitatibus.

XCIX. DEVS regnauit

contremiſcant populi,cuius maieſtas
habitat inter cherubim
concutiatur terra.DEVS in cion
magnus,& excelſus
ſuper omnes populos.
Confitebuntur nomini tuo magno
& timendo,ſanctū ſiquidem ipſum eſt.
Et fortitudo regis iudicium
diligit,tu preparaſti
directiones,iudicium
& iuſtitiam in Iaacob
tu feciſti.Laudate
coram DEO Deo noſtro,
& adorate domum

A. De magno Dei nomine יהוה quem & hebrei & graeci quatuor literarum nomen appellant,multa ſcripſimus tum in ſcholiis libri exodi tum in libello duorum & ſeptuaginta nominum(Quis libellus ipſe imperfectus & mancus circumferatur abſq; hebreo ſermone)quem dicauimus nominatim Stephano Saulo prothonotario apoſtolico,nobiſq; conſobrino iuueni magne ſpei qui breuiſſimo tempore & in grecis & in latinis literis mirum immodum profecit,adeo q̄ de ſe dicere poteſt(nec me fallit naturale affinitatis uinculū)illud apoſtoli Pauli profeci ultra multos coetaneos meos,in ſacris philoſophie ſtudiis.

רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא ׃	pedũ eius, quia ſanctus ipſe.	pedum eius, quoniã ſanctũ eſt.	τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן	Moſſe & Aharon	Moyſes & aaron	Μωυσῆς καὶ ἀαρὼν
וש בְּכֹהֲנָיו	in ſacerdotibus eius	in ſacerdotibus eius,	ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ,
ב וּשְׁמוּאֵל	& Semuel	& Samuel	καὶ σαμουὴλ
בְּקֹרְאֵי שְׁמוֹ	in iis qui inuocãt nomẽ eius.	iter eos qui inuocãt nomẽ eius.	ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
קֹרְאִים אֶל	Inuocabant	Inuocabant	Ἐπεκαλοῦντο
יְהוָה וְהוּא	DEVM & ipſe	dominum & ipſe	τὸν κύριον καὶ αὐτὸς
יַעֲנֵם ׃ בְּעַמּוּד	reſpondebat eis, in columna	exaudiebat eos, in columna	εἰσήκουεν αὐτῶν, ἐν στύλῳ (τάγματα
עָנָן יְדַבֵּר אֲלֵיהֶם	nubis loquebatur ad eos,	nubis loquebatur ad eos.	νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς. (τὰ προς
שָׁמְרוּ עֵדֹתָיו וְחֹק	Cuſtodierũt teſtimõia eiꝰ, &(	Cuſtodiebant teſtimonia eius, (	Ὅτι ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, καὶ (
נָתַן לָמוֹ ׃ יְהוָה	ꝙ dedit eiꝰ. DEVS (pceptũ	qđ dedit illis. Dñe (& pceptũ	αὐτοῦ ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς. Κύριε
אֱלֹהֵינוּ אַתָּה עֲנִיתָם	Deus noſter tu reſpõdiſti eis,	Deus noſter tu exaudiebas eos,	ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν,
אֵל נֹשֵׂא הָיִיתָ לָהֶם	Deus propitius fuiſti eis,	Deus tu propitius fuiſti eis,	ὁ θεὸς, σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς,
וְנֹקֵם עַל עֲלִילוֹתָם ׃	& vltor ſup adinuẽtões eoꝝ	& vlciſcẽs ĩ oẽs adinuẽtões eoꝝ	καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύ(
רוֹמְמוּ יְהוָה	Exaltate DEVM	Exaltate dominum	Ὑψοῦτε κύριον (ματα αὐτῶν.
אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ	Deum noſtrum, & adorate	Deum noſtrum, & adorate	τὸν θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε
לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ	ĩ mõte ſãcto eius qa ſanctus	in mõte ſancto eius, qm̃ ſanctus	εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ׃	DEVS Deus noſter.	dominus Deus noſter.	κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.
ק מִזְמוֹר	C. Pſalmus	XCIX. Pſalmus	ϙθʹ, Ψαλμὸς τῷ
לְתוֹדָה הָרִיעוּ	in cõfeſſione. A. Iubilate	in confeſſione. Iubilate	Δαβὶδ εἰς ἐξομολόγησιν. Ἀλαλάξατε
לַיהוָה כָּל הָאָרֶץ ׃	DEO omnis terra,	Deo omnis terra,	τῷ θεῷ πᾶσα ἡ γῆ,
עִבְדוּ אֶת יְהוָה	ſeruite DEO	ſeruite domino	δουλεύσατε τῷ κυρίῳ
בְּשִׂמְחָה בֹּאוּ לְפָנָיו	ĩ letitia, ĩgredimini corã eo	ĩ letitia. Introite ĩ ↄſpectu eius,	ἐν εὐφροσύνῃ. Εἰσέλθετε ἐνώπιον αὐτοῦ
בִּרְנָנָה ׃ דְּעוּ כִּי יְהוָה	ĩ cãtu. Scitote qm̃ q dat eſſe	in exultatione. Scitote qm̃ dñs	ἐν ἀγαλλιάσει, γνῶτε ὅτι κύριος (μᾶς,
הוּא אֱלֹהִים הוּא עָשָׂנוּ	ipſe eſt Deus, ipſe fecit nos,	ipſe eſt Deus, ipſe fecit nos	αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμ(ῶν). Αὐτὸς ἐποίησεν ἡ(
וְלֹא אֲנַחְנוּ עַמּוֹ	B. & non nos, populus eius	& non ipſi nos. Populus eius	καὶ οὐχ ἡμεῖς, ἡμεῖς δὲ λαὸς αὐτοῦ
וְצֹאן מַרְעִיתוֹ ׃	& oues paſcue eius. (feſſione	& oues paſcue eius	καὶ πρόβατα νομῆς αὐτοῦ. (λογήσει,
בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה	Ingredimini portas eiꝰ ĩ cõ(	ĩtroite portas eius ĩ cõfeſſione,	Εἰσέλθετε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομο(
חֲצֵרֹתָיו בִּתְהִלָּה	atria eius in laude,	atria eius in hymnis	εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις.
הוֹדוּ לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ	ↄfitemini & bñdicite noĩe eiꝰ	ↄfitemini illi. Laudate nom̃ eius	Ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα(
כִּי טוֹב יְהוָה	Quia bonus DEVS (vſqȝ	quoniam ſuauis eſt dominus	ὅτι χρηστὸς κύριος, (αὐτοῦ,
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ וְעַד	ĩ ſempiternũ miſericõdia eiꝰ, &(	ĩ eternũ miſericordia eius. & vſqȝ	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἕως
דֹּר וָדֹר אֱמוּנָתוֹ ׃	ad gña. & gñatiõẽ fides eius.	ĩ gñatõe & gñatõẽ veritas eius	γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.
קא לְדָוִד מִזְמוֹר	CI. Dauidis Pſalmus.	C. Pſalmus ipſi Dauid.	ρʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ.
חֶסֶד וּמִשְׁפָּט	Miſericordiam & iudicium	Miſericordiam & iudicium,	Ἔλεος καὶ κρίσιν
אָשִׁירָה לְךָ	cantabo tibi	cantabo tibi	ᾄσομαί σοι
יְהוָה אֲזַמֵּרָה ׃	DEVS, pſallam	domine. Pſallam	κύριε, ψαλῶ
אַשְׂכִּילָה בְּדֶרֶךְ	& erudiar in via	& intelligam in via	καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ
תָּמִים מָתַי תָּבוֹא	perfecta, quando venies	immaculata, quoniam venies	ἀμώμῳ, πότε ἥξεις
אֵלַי אֶתְהַלֵּךְ	ađ me. Ambulabo (dio	ad me. Perambulabam	πρός με. Διεπορευόμην
בְּתָם לְבָבִי בְּקֶרֶב ·	ĩ ĩtegritate cordis mei, ĩ me(	ĩ innocẽtia cordis mei ĩ medio	ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ

قدميه فانه قدوس	מוקדשיה קדיש הוא:	ſanctuarii eius, ſanctus ſiquidē ipſe eſt.
جعل موسى وهرون	משה ואהרן בכהנוי	Moſſe & Aharon in ſacerdotibus eius,
في كهنته	דמסרו נפשיהון מטול	qui tradiderunt animas ſuas propter
وصموئيل	עמיה דיי ושמואל	populum DEI. Et Samuel
في الذين يدعون باسمه	אמטולהון צלי קדם יי	propter illos orauit DEVM,
حين دعوا	היך אבהת עלמא דצלו	queādmodū patres ſeculi q orauerūt
الرب	בשמיה מצלין קדם יי	in nomine eius, orabant coram DEO
فاستجاب لهم وكلمهم	והוא עני יתהון: בעננא	& ipſe reſpondebat eis. In nubibus
من عمود الغمام	יקרא מללא עמהון ונטרו	glorie loquebat cū illis, obſeruauerūt
لانهم حفظوا شهاداته	סהידותיה וקיים דיהב	teſtimonia eius, & pacta que dedit
ومبدا فه الذي اعطاهم	להון: יי אלהנא את	eis. DEVS Deus noſter tu
اللهم انت المستجيب لهم	עניית יתהון אלהא שביק	reſpondebas eis, Deus tu propitius
اللهم انت الغافر لهم	הויתא לעמא אמטולהון	fuiſti populo propter eos
المنتقم في جميع اعمالهم	ומתפרע על עובדיהון:	& vltor operationum ipſorum.
عظموا الرب	שבחו קדם יי אלהנא	Laudes dicite corā DEO Deo noſtro,
الهنا واسجدوا	וסגידו לטור בית	& adorate montem domus
في جبل قدسه لان	מוקדשיה ארום קדיש	ſanctuarii eius, quoniam ſanctus
الرب الهنا قدوس	יי אלהנא:	DEVS Deus noſter.
المزمور	שבחא על קרבן	C. Laudatoria, pro ſacrificio
التاسع والتسعون الارض	תודתא יבבו קדם	confeſſionis. Iubilate coram
كلها تسبح الرب	יי כל יתבי ארעא:	DEO omnes habitatores terre.
اعبدوا للرب	פלחו קדם יי ב	Seruite coram DEO
بالفرح ادخلوا امامه	בחדותא אעולו קדמוהי	in letitia, venite coram eo
بالتهليل اعلموا ان الرب	בתושבחתא: אודעו ארום יי	in hymnis. Notum facite qm̄ q dat eſſe
هو الهنا هو خلقنا	הוא אלהים הוא עבד	ipſe eſt Deus, ipſe fecit
ولم نكن نحن شعبه	יתנא ודיליה אנחנא	nos, & ipſius ſumus,
وغنم رعيته	עמיה ועאן רעיתיה:	populus eius & oues paſcue eius.
ادخلوا ابوابه بالشكر	עולו בתרעוי באודיתא	Ingredimini portas eius in cōfeſſione,
وديارة بالتسبيح	דרתוי בתושבחתא אודון	porticus eius in laudibus, confitemini
اعترفوا له وباركوا لاسمه	קדמוהי בריכו שמיה:	coram eo, benedicite nomini eius.
فان الرب صالح	ארום טב יי	Q uoniam bonus DEVS,
والى الابد رحمته	לעלם טוביה ועד	in eternum benignitas eius & vſq
وحقه من جيل الى جيل	דר ודר הימנותיה:	in gñatione & genetationē fides eius.
المزمور المايه	על יד דוד תושבחתא	CI. Permanū Dauidis, Laudatoria.
اللهم اني بالرحمة	אין חסדא את גמיל עמי	Si miſericordiam tu reddis mihi
والعدل	אין דינא עביד עמי על כולא	ſi iudicium mecum facis, pro omnibus
امجدك ارتل لك	אשבח קדמך יי איזמר:	hymnos dicam corā te DEO & pſallā.
لانفهم طريقا	אמר אלהא אשכלינך באורח	Dixit Deus faciam te intelligere viam
لا عيب فيها فيلامني	שלים אימתי תיעול לותי	perfectam, quando venies ad me.
تاتي الي مشيت	אמר דוד אהלך	Dixit Dauid ambulabo
في يدي بتواضع قلبي	בשלימות לבי בגו בית	in pfectione cordis mei, ī medio domus

A. Pſalmus ad confeſſionem. Libro midras tehilim אר יעקב אר׳ אבהו בשם ר׳ אחא מזמור לתודה יודו בי כל האומות ואני מקבלן שנ׳ כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון ואני מקבלן i. Dixit. R. Iacob dictum eſt a. R. Abahu in nomine. R. aha pſalmus ad confeſſionem. Cōfitebuntur mihi omnes gentes, & ego recipiam eas, ſicut dictum eſt. Iſaie. xlv. Quoniam mihi flectetur omne genu, & iurabit omnis lingua & ego recipiam eos.

B. Et non nos, quāquā durior ſermo reſpondens nihilominus hebraice ueritati. Nam in hebreo & negatiua particula ponitur לא lo. i. non, & pronomen pluralis numeri prime perſone אנחנו anachnu. i. nos.

ביתי׃ לא אשית	domus mee.Non ponam	domus mee.Non proponebam	τοῦ οἴκου μου. Οὐ προετιθέμην
לנגד עיני דבר	coram oculis meis verbum	ante oculos meos rem	πρὸ ὀφθαλμῶν μου, πρᾶγμα
בליעל עשה־סטים	Belial,operantem deuia	iniuſtã,facientes p̃uaricationes	παράνομον, ποιοῦντας παραβάσεις
שנאתי לא ידבק בי׃	odio habui nec adheſit mihi.	odiui.Non adheſit mihi	ἐμίσησα. Οὐκ ἐκολλήθη μοι
לבב עקש יסור	Cor prauum recedet	cor prauum,declinantem	καρδία σκαμβή, ἐκκλίνοντος
ממני רע לא אדע׃	a me,malum neſciam,	a me malignum nõ cognoſcebã.	ἀπ' ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.
מלשני בסתר	inſimulantem in abſcondito	Detrahentem ſecreto	Τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ
רעהו אותו אצמית	proximum ſuum interficiã.	proximo ſuo,hunc perſequar.	τὸν πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον.
גבה עינים ורחב	Superbum oculis & altum	Superbo oculo & inſatiabili	Ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ
לבב אתו לא אוכל׃	corde non potero. A.Suple ferre,aut	corde,cum hoc non edebam.	καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.
עיני בנאמני	Oculi mei ad fideles ſuſtinere	Oculi mei ad fideles	Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς
ארץ לשבת עמדי	terre vt habitent mecum,	terre vt ſedeant mecum,	τῆς γῆς, τοῦ συγκαθῆσθαι αὐτοὺς μετ' ἐμοῦ.
הלך בדרך תמים	ambulãs in via perfectionis	ambulans in via immaculata,	Πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ,
הוא ישרתני׃ לא	ipſe miniſtrabit mihi.Non	hic mihi miniſtrabat.Non	οὗτός μοι ἐλειτούργει. Οὐ
ישב בקרב ביתי	habitabit ĩ medio domus mẽ	habitabit in medio domus mee	κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου,
עשה רמיה דבר	faciens dolum,loquens	qui facit ſuperbiam,qui loq̃tur	ποιῶν ὑπερηφανίαν. Λαλῶν
שקרים לא	mendacia non (meorũ.	iniqua non	ἄδικα, οὐ
יכון לנגד עיני׃	erit rectus ĩ cõſpectu oclorũ(	direxit ĩ ↄſpectu oculorũ meorũ.	κατεύθυνεν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου.
לבקרים אצמית	Mane perdam	In matutino interficiebam	Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτεινον
כל רשעי	omnes impios	omnes peccatores	πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς
ארץ להכרית	terre,vt interficiam	terre,vt diſperderem	τῆς γῆς. Τοῦ ἐξολοθρεῦσαι
מעיר יהוה	de ciuitate DEI,	de ciuitate domini	ἐκ πόλεως κυρίου,
כל פעלי און׃	vniuerſos q̃ opant̃ iniqtatẽ.	omnes operantes iniquitatem.	πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
קב תפלה	CII. Oratio	Cl. Oratio	ρα. Προσευχὴ
לעני כי יעטף	paupis cũ anxius fuerit,	pauperis cum anxiaretur,	τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ.
ולפני יהוה ישפך	& corã DEO effuderit	& coram domino effudit	καὶ ἐναντίον κυρίου ἐκχέῃ
שיחו׃ יהוה שמעה	eloqũ ſuũ.DEVS exaudi A.	precem ſuã. Domine exaudi	τὴν δέησιν αὐτοῦ. Κύριε εἰσάκουσον
תפלתי ושועתי	orõnẽ meã,& clamor meus	orationẽ meã,& clamor meus	τῆς προσευχῆς μου, καὶ ἡ κραυγή μου
אליך תבוא׃ אל תסתר	ad te veniat.Non abſcondas	ad te veniat.Non auertas	πρός σε ἐλθέτω. Μὴ ἀποστρέψῃς
פניך ממני ביום	faciem tuam a me,in die	faciem tuã a me,in quacũq; die	τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ
צר לי הטה אלי	tribulatõis mee ĩclina ad me	tribulor inclina ad me (ro te,	θλίβωμαι, κλῖνον πρός με
אזנך ביום אקרא	aurẽ tuã.In q̃cũq; die ĩuo.te	aurẽ tuã.In q̃cũq; die ĩuocaue(	τὸ οὖς σου, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε
מהר ענני׃ כי כלו	velo.rñde mihi.Q͞a cõſũ.ſt	velo.exau.me.Quia defecerũt	ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Ὅτι ἐξέλιπον
בעשן ימי ועצמתי	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa m̃a	ſic̃ fumus dies mei,& oſſa mea	ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου, καὶ τὰ ὀστᾶ μου
כמוקד נחרו׃	veluti focus arida ſunt. (ctũ	ſicut cremium aruerunt.	ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.
הוכה כעשב ויבש	Percuſſũ ẽ q̃ſi herba & areſa(	Percuſſus ſum vt fenũ & aruit	Ἐπλήγην ὡσεὶ χόρτος, καὶ ἐξηράνθη
לבי כי שכחתי	eſt cor meũ,q̃a oblitus ſum	cor meum,quia oblitus ſum	ἡ καρδία μου, ὅτι ἐπελαθόμην
מאכל לחמי׃ מקול	comederẽ panẽ meũ.A voce	comedere panẽ meum.A voce	τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου. Ἀπὸ φωνῆς
אנחתי דבקה	gemitus mei,adheſit	gemitus mei,adheſit	τοῦ στεναγμοῦ μου, ἐκολλήθη
עצמי לבשרי׃	os meum carni mee.	os meum carni mee.	τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.
דמיתי לקאת	Aſſimulatus ſum pelicano	Similis factus ſum pellicano	Ὡμοιώθην πελεκᾶνι

لم احول	אולפני: לא אשוי	doctrine mee.Non ponam
امام عيني شيا	בלבי מלתא דרשיעא	in corde meo verbum impietatis,
بخالف الناموس ابغضت	עבדי בישין וסטיין מן	operantes malum & pretergrediẽtes
عاملي الاثام لم يلصق بي	פקודיא סניתי לא ידבק	mãdata tua odio habui,nequaq̃ adhe(
قلب عاش عند	בי: לבא עקמא יעדי	mihi. Cor prauum receder (rebũt
ميل الشرير عني لم اعلم	מני יצרא בישא לא אידע:	a me,cõcupiſcẽtiã malã nõ cognoſcã.
المتكلم في صاحبه	דמשתעי תליתאי על	Loquentem tertio aduerſus
سرا كنت له طاردا	חבריה יתיה אסגר ולקי	proximum ſuum hunc concidã,cũ eo
مع المتعالي العين الرغيب	בסורעה אזיל בגסות	qui graditur in ſuperbia
القلب لم اواكل	עינין לא איתר בעלמא:	oculorum non habitabo in eternum.
كانت عيناي الى مومني	עיני בקשיטי ארעא	Oculi mei ad veraces terre
الارض ليجالسوني	למיתב בסחיטת צדיקי	vt inhabitem in ſorte iuſtorum,
السالك طريقا لا عيب	דאזיל באורח שלים הוא	ambulans in via perfecta hic
فيها هو يخدمني	יקום עם שמשי: לא	ſurger cum miniſtris meis.Non
المستكبر لا يستقر في بيتي	יתיותב במצע בית	habitabit in medio domus
المتكلم بالظلم	מקדשי עבד נכילו	ſanctuarii mei faciens iniquitatem,
لم يستقم	דמליל שיקרין לית ליה	qui loquitur mendacium non
امام عيني	רשות לארקבא לקבל עיני:	ꝓualebit vt ſit acceptus ĩ oculis meis.
في الغدوات اهلكت	לעלמא דאתי דמתיל	Mundo venturo qui aſſimulatur
جميع خطاة	לנהור צפרא אסגר כל	luci matutine perdam omnes
الارض لاستاصل	רשיעי ארעא לשיצאה	peccatores terre,vt diſperdam
من مدينة الرب	מן ירושלם קרתא דיי כל	de ieruſalem ciuitate DEI omnes
جميع عاملي الاثم	עבדי שקר:	operarios falſitatis.
	[illegible]	CII. Oratio pro
المزمور	ספסיגא ארום אשתלהי	miſero cum fuerit in afflictione,
الحادي والمايه	וקדם יי יימר צלו	& coram DEO dicet
اللهم استجب	צלותיה: יי קביל	orationẽ ſuã. DEVS accipe
صلاتي وليصعد	צלותי ופניתי	orationem meam,& clamor meus
امامك ابتهالي لا تصرف	קדמך תיעול: לא תסליק	coram te aſcendat.Ne auferas
وجهك عني في يوم	שכינתך מני ביום ע	diuinitatem tuam a me in die
حزني اقبل الي	עקתי אצלי לותי אודנך	tribulatõis mee ĩclina ad me aurẽ tuã,
بسمعك يوم ادعوك	ביומא דאיקרי סרהיב	in die inuocationis mee velociter
استجب لي عاجلا فان ايامي	עני יתי: ארום אשתיציו	reſponde mihi.Quoniam defecerunt
اضمحلت كالدخان	היך תננא יומי ואברי	ſicut fumus dies mei,& membra mea
جمدت عظامي كالمقلى	היך תפיא הורו:	ſicut focus aruerunt.
حصدت كالعشب وجف	לקי היך עיסבא ויתיבת	Percuſſum eſt ſicut fenum & arefactũ
قلبي وانسيت اكل خبزي	לבי ארום אתנשיתי	eſt cor meum,quoniam oblitus ſum
من صوت تنهدي لصق	אורית אולפני: מן קל	legem doctrine mee.A voce
عظمي بلحمي	תינחתי אדבק	ſuſpirii mei,adheſit
اشبهت القوق البري	גרמי לבסרי:	os meum carni mee.
صرت كعا ... في	אידמית לקיקאתא	Similis factus ſum pelicano

A. Hunc pſalmum non abre de filio Dei interpretatum intelligas.Nam & Paulus capite primo epiſtole ſue ad hebreos.xxvi.uerſum & obiter duos ſubſequẽtes,adduxit ad filium Dei dirigi.

מִדְבָּר הָיִיתִי כְּכוֹס	deſerti,factus ſum q̃ſi bubo	ſolitudis,factꝰ ſũ ſic̃ nicticorax	ἐρημικῷ, ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ
חֳרָבוֹת :	ſolitudinum.	in domicilio.	ἐν οἰκοπέδῳ.
שָׁקַדְתִּי וָאֶהְיֶה	Perſeueraui & fui	Vigilaui,& factus ſum,	Ἠγρύπνησα καὶ ἐγενόμην
כְּצִפּוֹר ― בו	ſicut paſſer	ſicut paſſer	ὡς στρουθίον
דֵד עַל־גָּג :	ſolitarius ſuper tectum.	ſolitarius in tecto.	μονάζον ἐπὶ δώματος.
כָּל־הַיּוֹם חֵרְפוּנִי	Tota die exprobrabãt mihi	Tota die exprobrabant mihi	Ὅλην τὴν ἡμέραν, ὠνείδιζόν με
אוֹיְבָי מְהוֹלָלַי בִּי	inimici mi,iſultã.mihi,adũ.	inimici mi,& q laudabãt me ad(	οἱ ἐχθροί μου, καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κα(
נִשְׁבָּעוּ : כִּי־אֵפֶר	me iurabant.Quia cinerem	me iurabãt.Quia cinerẽ (iũſũ	τ' ἐμοῦ ὤμνυον. Ὅτι σποδὸν (τ' ἐμοῦ
כַּלֶּחֶם אָכָלְתִּי וְשִׁקֻּוַי	ſic̃ panẽ comedi,& potũ mũ	tãq̃ panẽ mãducabã,& poculũ(	ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον, καὶ τὸ πόμα μου
בִּבְכִי מָסָכְתִּי :	cum fletu miſcui.	cũ fletu miſcebam. (meum	μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων.
מִפְּנֵי זַעַמְךָ וק	A facie indignationis	A facie ire	Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς
וְקִצְפֶּךָ כִּי נְשָׂאתַנִי	& ire tue,quia eleuaſti me	indignationis tue,quia eleuans	σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου, ὅτι ἐπάρας
וַתַּשְׁלִיכֵנִי : יָמַי	& alliſiſti me.Dies mei	alliſiſti me.Dies mei	κατέρραξάς με. Αἱ ἡμέραι μου
כְּצֵל נָטוּי וַאֲנִי	q̃ſi vmbra declinauet & ego	ſic̃ vmbra declinauerũt,& ego	ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν, κἀγὼ
כָּעֵשֶׂב אִיבָשׁ וְאַתָּה	quaſi herba arui.Tu autem	ſicut fenũ arui.Tu autem	ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην. Σὺ δὲ
יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב	DEVS in eternũ ꝑmanes,	domine in eternum permanes,	κύριε εἰς τὸν αἰῶνα μένεις,
וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר :	mẽoria tua ĩ gñatiõe & gña(	& memoriale tuũ ĩ gñatiõe &(	καὶ τὸ μνημόσυνόν σου, εἰς γενεάν, καὶ γενεάν.
אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם	Tu ſurgẽs miſeberis (tiõe.	Tu exurgẽs miſeberi[(gñatiõẽ.	Σὺ ἀναστὰς οἰκτιρήσεις
צִיּוֹן כִּי־עֵת לְחֶנְנָהּ	cion,q̃a tp̃s ẽ vt miſear[eis,	ſion,q̃a tẽpus miſerendi eius,	τὴν σιών, ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι αὐτῆς,
כִּי־בָא מוֹעֵד :	quoniam venit tempus.	quia venit tempus.	ὅτι ἥκει καιρός.
כִּי־רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־	Q m̃ placitos fecerũt ſui tui	Quoniã placuerũt ſeruis tuis	Ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου,
אֲבָנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ	lapides eius,& pulueri eius	lapides eius,& terre eius	τοὺς λίθους αὐτῆς, καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς
יְחֹנֵנוּ : וְיִירְאוּ	miſerebuntur.Et timebunt	miſerebuntur.Et timebunt	οἰκτειρήσουσι. Καὶ φοβηθήσονται
גוֹיִם אֶת־שֵׁם יְהוָה	gentes nomen DEI,	gentes nomen tuum domine,	τὰ ἔθνη τὸ ὄνομά σου κύριε,
וְכָל־מַלְכֵי הָאָרֶץ	& vniuerſi reges terre	& omnes reges terre	καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς
אֶת־כְּבוֹדֶךָ : כִּי־בָנָה	gloriã tuã.Quia edificauit	gloriam tuam.Quia edificauit	τὴν δόξαν σου. Ὅτι οἰκοδομήσει
יְהוָה צִיּוֹן נִרְאָה	DEVS cion viſus eſt	dominus ſion,& videbitur	κύριος τὴν σιών, καὶ ὀφθήσεται
בִּכְבוֹדוֹ : פָּנָה אֶל־	in gloria ſua.Vertit ſe ad	in gloria ſua.Reſpexit in	ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ. Ἐπέβλεψεν
תְּפִלַּת הָעַרְעָר וְלֹא	orationem excitantis,& non	orationem humilium,& non	ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν, καὶ οὐκ
בָזָה אֶת־תְּפִלָּתָם :	deſpexit orationem eius.	ſpreuit precem eorum.	ἐξουδένωσε τὴν δέησιν αὐτῶν.
תִּכָּתֶב זֹאת לְדוֹר	Scribaĩ hoc pro generatione	Scribantur hec in generatione	Γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν
אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא	nouiſſima,& ppl's q creabiĩ	altera,& populus qui creabitur	ἑτέραν, καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος
יְהַלֶּל־יָהּ :	laudabit DEVM.	laudabit dominum.	αἰνέσει τὸν κύριον.
כִּי־הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם	Quoniã ꝓſpexit de excelſo	Quia proſpexit de excelſo	Ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους
קָדְשׁוֹ יְיָ מִשָּׁמַיִם	ſãctuario ſuo DEVS de celo	ſancto ſuo,dominus de celo	ἁγίου αὐτοῦ, κύριος ἐξ οὐρανοῦ
אֶל אֶרֶץ הִבִּיט :	terrã contẽplatus eſt.	in terram aſpexit.	ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψε. (δημένων
לִשְׁמֹעַ אֶנְקַת אָסִיר	Vt audiret clamorẽ vincti,	Vt audiret gemitus ꝯpeditoꝝ,	Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπε-
לְפַתֵּחַ בְּנֵי תְמוּתָה	& ſolueret filios occiſionis.	vt ſolueret filios iteremptorũ.	τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων,
לְסַפֵּר ― בְּצִיּוֹן	Vt narretur in cion	Vt annuncient in ſion	Τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν σιὼν
שֵׁם יְהוָה וּתְהִלָּתוֹ	nomen DEI.& laudatio eius	nomen domini,& laudem eius	τὸ ὄνομα κυρίου, καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ
בִּירוּשָׁלָםִ : בְּהִקָּבֵץ	ĩ ieruſalẽ.Cũ ꝯgregati fuerit	in hieruſalem.In conueniendo	ἐν ἱερουσαλήμ. Ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι

خربة سهرت وكنت	דמדברא הוית היך	deſerti,factus ſum ſicut
في وحدتي	קיפופא דבאתרא נגובתא:	noctua in terra ſicca.
كالعصفور على	שקדית כל לילא והויתי	Vigilaui tota nocte & fui
السطح ✿ غيرني	היך ציפר צפרא ונייד	ſicut auis que volatu mouetur
اعدائي النهار كله	בלחודיה על איגרא:	ſolitaria in tecto.
المادحون لي	כל יומא יחסדון לי בעלי	Tota die exprobrabant mihi patroni
تحالفوا علي ✿	דבבי מתלעבי במימרי	inimicitie mee blaſphemantes verbis
لاني اكلت الرماد	קימו מגן: ארום איפרא	iurantesq́ in vanum.Quoniã cinerẽ
كالخبز وبدموعي	היך מיכלא סעדית	tanq̃ cibum comedi,
مزجت شرابي	ושקיותי בבכיתא מזגית:	& potum meum fletu temperabam.
من خوف رجزك	מן קדם יי רוגזך	Ab aſpectu DEI,indignatio tua
وسخطك لانك رفعتني	וקצפך ארום נטלתני	& ira tua,quoniam eleuaſti me
ثم طرحتني وكالفي	וטלקתני: יומי כט	& proieciſti me.Dies mei
زالت ايامي ✿ وانا	כטולא דעוף מצלי ואנא	ſicut vmbra auis inclinata & ego
فمثل العشب يبست وانت	כעיסבא אתיבש ואנת	ſicut fenum arui.Tu autem
يا رب دايم الى الابد	יי מדורך לעלם בשמיא	DEVS hitationẽ habes ĩ eternũ ĩ celo
وذكرك الى دهر الدهور	מתקיים ודכרנך לדר ודר:	pmanẽtẽ,& mẽoria tua a gñatõe ĩ ge(
وانت تقوم تتراءف على	את תקום תרחם	Tu exurgens miſereberis (nerationẽ.
صهيون لانه اوان الرافة	ציון ארום עידן למיחוס	cion,quoniã tempus eſt vt miſereatis
عليها وقد حضر الزمان ✿	עלה ארום אתא זמנא:	eius,quoniam venit tempus.
ان عبيدك سروا	ארום רעו עבדך ית	Quoniam placuerunt ſeruis tuis
بحجارتها وتحننوا	אבנהא וית עפרהא	lapides eius,& puluerieius
على ترابها ومن	יחוסון: וידחלון	miſerebuntur.Et timebunt
اسمك يا رب تخاف الامم	עממיא ית שמא דיי	populi nomen DEI,
وجميع ملوك الارض	וכל מלכי ארעא	& omnes reges terre
من مجدك والرب	ית יקרך: ארום יבנה	gloriam tuam.Quoniam edificauit
يبني صهيون ويطلع	יי ציון אתגלי	DEVS cion,manifeſtatus eſt
في مجده ويعطف	ביקריה: אתפני לות	in gloria ſua,Reſpexit ad
على صلاة المتواضعين ولم	צלותיה דמצטדאין ולא	orationem deſolatorum,& non
يرذل تضرعهم	בסר ית צלותהון:	ſpreuit precationem eorum.
هذا يكتب للجيل	תתכתב צלותהון דין בדר	Scribatur oratio eoꝝ hec,in gñatione
الاخر الشعب	בתראי ועמא דעתיד	vltimorũ,& populus qui in futurum
المخلوق يمجد الرب	לאתבראה ישבח ית יי:	creandus eſt laudabit Deum.
لانه اطلع من علو	ארום אדיק משמי מרומא	Quoniam proſpexit de celo excelſo,
قدسه نظر الرب من السما	דקודשיה יי מן שמיא	de ſanctuario ſuo,DEVS de celo
على الارض	לארעא אסתכל:	in terram aſpexit.
ليسمع تنهد الاسرى	למשמע אניקת אסירי	Vt audiret gemitus compeditorum,
ويطلق بني المقتولين	למשרי בניא דמסירין	& ſolueret filios,qui morti
ليخبر وباسم الرب في	למיתותא: למשתעי בציון	traditi ſunt.Vt nnncietur in cion
صهيون وتسبحته	שמא דיי ותושבחתיה	nomen Dei,& laus eius
في اورشليم عند اجتماع	בירושלם: באתכנשות	in ieruſalem.Dum congregabuntur

עַמִּים יַחְדָּו ו	popu'i ſimul,	populcs in vnum,	λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό,
וּמַמְלָכוֹת לַעֲבֹד	& regna vt ſeruiant	& reges vt ſeruiant	καὶ βασιλεῖς τοῦ δουλεύειν
אֶת־יְהוָה עִנָּה	DEO. Afflixit	domino. Reſpondit	τῷ κυρίῳ. Ἀπεκρίθη
בַדֶּרֶךְ כח	in via	ei in via	αὐτῷ ἐν ὁδῷ
כֹּחוֹ קִצַּר	fortitudinẽ meã, breuiauit	virtutis ſue, paucitatem	ἰσχύος αὐτοῦ, τὴν ὀλιγότητα
יָמָי׃ אֹמַר אֵלִי אַל־	dies meos. Dicam, DEVS (	dierum meorũ nuncia mihi. Ne	τῶν ἡμερῶν μου, ἀνάγγειλόν μοι. Μὴ
תַּעֲלֵנִי בח	deſtruas me, (meus ne	reuoces me	ἀναγάγῃς με
בַּחֲצִי יָמָי ב	in medio dierum meorum,	in dimidio dierum meorum	ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου,
בְּדוֹר דּוֹרִים	in generatione generationũ	in generatione & generationẽ	ἐν γενεᾷ γενεῶν
שְׁנוֹתֶיךָ׃ ל	anni tui.	anni tui.	τὰ ἔτη σου.
לְפָנִים הָאָרֶץ	A principio terram	Initio tu domine terram	Κατ' ἀρχὰς σὺ κύριε τὴν γῆν
יָסַדְתָּ וּמַעֲשֵׂה	fundaſti, & opus	fundaſti, & opera	ἐθεμελίωσας, καὶ ἔργα
יָדֶיךָ שָׁמָיִם׃ ה	manuum tuarum ſunt celi.	manuum tuarum ſunt celi.	τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρανοί.
הֵמָּה יֹאבֵדוּ וְאַתָּה	Ipſi peribunt tu autem	Ipſi peribunt tu autem	Αὐτοὶ ἀπολοῦνται σὺ δὲ
תַעֲמֹד וְכֻלָּם כַּבֶּגֶד	ſtabis & omnes quaſi pannus	pmanes, & oẽs ſicut veſtimẽtũ	διαμένεις. Καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον
יִבְלוּ כַּלְּבוּשׁ	veteraſcẽt, quaſi veſtimẽtũ	veteraſcent. Et ſicut opertoriũ	παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον
תַּחֲלִיפֵם וְיַחֲלֹפוּ׃	mutabis illos & mutabunt.	mutabis eos & mutabuntur,	ἀλλάξεις αὐτοὺς καὶ ἀλλαγήσονται.
וְאַתָּה הוּא	Tu autem idem,	tu autem idem	Σὺ δὲ ὁ αὐτὸς
וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ׃	& anni tui non deficient.	ipſe es, & anni tui non deficiẽt.	εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
בְּנֵי־עֲבָדֶיךָ יש	Filii ſeruorum tuorum	Filii ſeruorum tuorum	Οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου
יִשְׁכּוֹנוּ וְזַרְעָם	habitabunt, & ſemen eorum	habitabunt, & ſemen eorum	κατασκηνώσουσι, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν
לְפָנֶיךָ יִכּוֹן׃ ו	ante faciẽ tuã perſeuerabit.	in ſeculum dirigetur.	εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.
קג לְדָוִד	CIII. Dauidis.	CII. Pſalmus ipſi Dauid.	ρβʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת־	Benedic anima mea A.	Benedic anima mea	Εὐλόγει ἡ ψυχή μου
יְהוָה וְכָל־קְרָבַי	DEO, & omnia viſcera mea	domino, & oĩa que ĩtra me ſunt	τὸν κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου
אֶת־שֵׁם קָדְשׁוֹ׃ בָּרְכִי	nomini ſancto eius. Benedic	nomini ſancto eius. Benedic	τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ. Εὐλόγει
נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וְאַל	anima mea DEO, & noli	anima mea domino, & noli	ἡ ψυχή μου τὸν κύριον, καὶ μὴ (αὐτοῦ.
תִּשְׁכְּחִי כָּל־גְּמוּלָיו	obliuiſci oĩũ retributõũ eius.	obliuiſci oẽs retributiões eius.	ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις(
הַסֹּלֵחַ לְכָל־	Qui propitiatur cunctis	Qui propitiatur omnibus	Τὸν εὐιλατεύοντα πάσαις
עֲוֺנֵכִי הָרֹפֵא לְכָל־	iniqtatibus tuis, q ſanat oẽs	iniquitatibus tuis, qui ſanat oẽs	ταῖς ἀνομίαις σου, τὸν ἰώμενον πάσας
תַּחֲלֻאָיְכִי׃ הַגּוֹאֵל	ĩfirmitates tuaſ. Qui rdimit	infirmitates tuas. Qui redimit	τὰς νόσους σου. Τὸν λυτρούμενον
מִשַּׁחַת חַיָּיְכִי	de corruptione vitã tuam,	de interitu vitam tuam,	ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου,
הַמְעַטְּרֵכִי חֶסֶד	qui coronat te miſericordia	qui coronat te in miſericordia	τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει
וְרַחֲמִים׃ הַמַּשְׂבִּיעַ	& miſerationibus, qui replet	& miſerationibus. Qui replet	καὶ οἰκτιρμοῖς. Τὸν ἐμπιπλῶντα
בַּטּוֹב עֶדְיֵךְ ת	bonis buccam tuam,	in bonis deſiderium tuum,	ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου,
תִּתְחַדֵּשׁ כ	innouabitur	renouabitur	ἀνακαινισθήσεται
כַּנֶּשֶׁר נְעוּרָיְכִי׃	ſicut aquile iuuentus tua.	vt aquile iuuentus tua.	ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
עֹשֵׂה צְדָקוֹת יְהוָה	Faciens iuſtitias DEVS	Faciẽs miſericordias dominus,	Ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος
וּמִשְׁפָּטִים לְכָל־	& iudicia cunctis	& iudicium omnibus	καὶ κρίμα πᾶσι
עֲשׁוּקִים׃ יוֹדִיעַ	q calũnias ſuſtinẽt. Notas fecẽ	iniuriã patiẽtibus. Notas fecit	τοῖς ἀδικουμένοις. Ἐγνώρισε
דְּרָכָיו לְמֹשֶׁה לִבְנֵי	vias ſuas Moſſe, filiis	vias ſuas Moyſi, & filiis	τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωσῇ, τοῖς υἱοῖς

الشعوب جميعا	עממין כחדא ומלכוותא	populi in vnum, & reges
والملوك ليعبدوا	למפלחקדם יי׳ אסגיפת	vt ſeruiant cotam DEO. Aflicta eſt
الرب ۞ ويدعنوا	מן ארחא טורחא ואורח	a via laborioſa, ipſa eſt via
الى سدل	גלותא חילי אתקטרון	captiuitatis, virtus mea, breuiati ſunt
جبروته ۞ القهر	יומי אימר קדם אלהי לא	dies mei. Dicam coram Deo meo ne
اعضني قصرايامي ولا	תסלקינני מן עלמא	tollas me de mundo
تفضني	בפלגות יומי אחייני	in dimidio dierum meorũ viuiſica me
في نصف عمري ۞	לעלמא דאתי מטול	in mundo venturo, quoniam
فان سنيك	דבדרין דרין	de generatione in generatione
الى ابد الابد	שנתך:	anni tui.
انت يارب اسست	מן שירויא דאתברי כל	A principio cum crearetur omnis
الارض منذ البدء ۞	בריתא ארעא יסדתא	creatura terram fundaſti,
والسموات صنع يديك	ועובדי אידך שמיא:	& opera manuum tuarum ſunt celi.
هن يزلن	אנון יהובדון ואת תקים	Ipſi peribunt & tu permanebis
وانت دايم جميعهم مثل	וכולהון היך לבושא	& omnes ſicut veſtimentum
الثوب يبلون ومثل الرديد	אתבלין היך אצטלא	veteraſcent tanquam amictum
تطويهن فيتغيرون	תחלפינון ויתחלפון	mutabis eos & mutabuntur.
وانت كما انت	ואנת הוא דבריתנון	Et tu idem qui creaſti eos,
وسنوك لن تفنى	ושנך לא מיתמלן:	& anni tui non deficient.
بنو عبيدك	בני עבדך יש	Filii ſeruorum tuorum
يسكنون في هدو وزرعهم	ישרון ארעא וזרעיתהון	habitabunt terram, & ſemina eorum
الى الابد يستقيم	קדמך יתקנון:	coram te dirigentur.
المزمور الثاني والمايه	על יד דוד	CIII. Per manum Dauidis
	אתאמר בנבואה	dicta prophetice.
يا نفسي باركي	בריכי נפשי ית	Benedic anima mea
الرب وكل احشايد	שמא וקודשיה דיי׳ בריכי	nomen ſanctitatis DEI, benedic
علتسبح اسمه القدوس	נפשי ית שמא דיי׳ ולא	anima mea nomen Dei, & non
يا نفسي باركي الرب ولا	תתנשיאית כל חיסוליה:	obliuiſcaris oĩum retributionũ eius.
تنسى كل جزاء	דשביק לכל עו	Qui remiſit omnes
لانه غافر جميع	עויתיכי דמסי לכל	iniquitates tuas, qui ſanat omnes
اثامك ومشفي كل	מרעייכי: דפריק	infirmitates tuas. Qui redemit
اسقامك ومنقذ	מגיהנם חייכי	a gehenna vitam tuam,
من الفساد حياتك	דאכליל יתיכי חסדא	qui coronauit te miſericordia
يشملك بالرحمة	ורחמי: דמשבע בטובא	& pietate. Qui ſatiabit bonis,
والرافة يعطك	יומי סיבותייכי ול	dies ſenectutis tue,
شهوا انك من الخيرات	ולעלמא דאתי תתחדת היך	& mundo venturo renouabit ſicut
يتجدد	נשרא דבלאה טליותייכי:	aquila que ſenuit iuuentutem tuam.
شبابك مثل النسر	עבד צדקתא יי׳	Faciens iuſtitiam DEVS
الرب صانع الرحمة	ודינין לכל ט	& iudicium omnibus
والعدل لجميع	טלומין: גלי	iniuriam patientibus. Reuelauit
المظلومين عرف	אורחתיה למשה בני	B. vias ſuas Moſſe, filiis
موسى طرقه وبني		

A. Libro midras tehilim רבנן אמרי מה הנפש ממלאה את הגוף כך הקב״ה ממלא את עולמו מה הנפש סובלת את הגוף כך הקב״ה סובל את העולם מה הנפש יחידה בגוף כך הקב״ה יחיד בעולמו ומה הנפש אינה אוכלת ואינה שותה כך הקב״ה אינו אוכל ואינו שותה ומה הנפש טהורה בגוף כך הקב״ה טהור שהוא למעלה מעולמו ומה הנפש רואה ואינה נראית כך הקב״ה רואה ואינו נראה אמר דוד תבא הנפש שיש בה כל המדות הללו ותהלל למקום שיש בו כל המדות הללו .i. magiſtri dixerunt, ut anima īplet corpus, ſic Deus ſanctus & bñdictus implet mundũ eius, ut aĩa regit corpus, ſic Deus ſanctus & bñdictus regit mundum, ut anima eſt una in corpore, ſic Deus .s. & .b. eſt unus in mũdo eius, ut anima nõ manducat & non bibit ſic Deus .s. & .b. nec manducat nec bibit, ut aĩa habitat in corpore, ſic Deus .s. & .b. habitat in ſuperiori mũdo. Ve anima uidet & nõ uidetur ita Deus .s. & .b. uidet & non uidetur. Dixit Dauid. Accedat anima cui inſunt oẽs iſte proprietates. Laudetq; Deum .s. & b. cui etiã inſunt oẽs iſte proprietates.

B. Vie Dei quas ipſe docuit Moſſe ſunt uti ego ſentio. Dilectio Dei & proximi, quibus duabus uiis patet iter ad celeſtem patriam. Doctiſſimi uero hebreorum cabaliſte, numerant duas & triginta uias quas uocant uias ſcientie Dei q̃ſq; edoctos fuiſſe a Deo optimo maximo nõ ambigunt patrem Abraham Moſſe & reliquos patres qui fuerũt ante Chriſti aduentum. Cõprehẽduntur uero he due & triginta uie decem ſephiroc, ut ipſi uocant & duabus & uiginti alphabeti literis. De decem ſephiroc ſic habetur I libro formationis quẽ hebrei uocant cepher

S

ישראל עלילותיו :	iſrael operationes ſuas.	iſrael voluntates ſuas.	ἰσραὴλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.
רחום וחנון יהוה	Miſicors & clemẽs DEVS,	Miſerator & miſericors dñs,	Οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
ארך אפים ורב	diſtansa furore, & multe	longanimis & multum	μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
חסד : לא לנצח	miſationis. Nõ i ſempiternũ	miſericors. Non imperpetuum	Οὐκ εἰς τέλος
יריב ולא לעולם	litigabit, neq; in eternum	iraſcetur, neq; in eternum	ὀργισθήσεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα
יטור : לא כחטאינו	obſuabit. Nõ ſm peccata nr̃a	cõminabiť. Nõ ſm peccata nr̃a	μηνιεῖ, οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν
עשה לנו ולא	fecit nobis, neq;	fecit nobis, neq;	ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ (κα
כעונתינו גמל	ſm iniqtates nr̃as retribuit	ſm iniqtates noſtras retribuit	κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκε(
עלינו : כי כגבה	nobis. Quãto.n. excelſius ẽ	nobis. Qm̃ ſm altitudinem	ἡμῖν. Ὅτι κατὰ τὸ ὕψος
שמים על הארץ	celum terra, (eius ſup	celi a terra,	τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς,
גבר חסדו על	tm̃ cõfirmata eſt miſicordia(	corroborauit miſicõdiã ſuã ſup	ἐκραταίωσε κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ
יראיו : כרחק	timẽtes eũ. Quãtũ lõge eſt	timentes ſe. Quantum diſtat	τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Καθόσον ἀπέχουσιν
מזרח ממערב	oriens ab occidente,	ortus ab occidente,	ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
הרחיק ממנו את	tantum longe fecit a nobis	longe fecit a nobis	ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν (τὴν
פשעינו : כרחם אב	ſcelera nr̃a. Sicut miſeꝛ pr̃	iniqtates nr̃as. Quõ miſeꝛ pr̃	τὰς ἀνομίας ἡμῶν. Καθὼς οἰκτείρει πα(
על בנים רחם יהוה	filiorũ, miſertus eſt DEVS	filiorum miſertus eſt dominus	υἱούς, ᾠκτείρησε κύριος
על יראיו : כי הוא	timentibus ſe. Ipſe enim	timentibus ſe, quoniam ipſe	τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Ὅτι αὐτὸς
ידע יצרנו זכור	nouit ſomitẽ noſtrũ, recor(	cognouit figmẽtũ noſtrũ. Re(	ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν, ἐμνήσθη
כי עפר אנ	ꝙ puluis (datus eſt	quoniam puluis (cordatus eſt	ὅτι χοῦς
חנו :	ſumus.	ſumus	ἐσμεν.
אנוש כחציר ימיו	Homo quaſi herba, dies eius	homo ſicut fenum, dies eius	Ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
כציץ השדה כן	ſicut flos agri ſic	tanquam flos agri ſic	ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ
יציץ : כי רוח	efflorebit. Quia ſpiritus	efflorebit. Quoniam ſpiritus	οὕτως ἐξανθήσει. Ὅτι πνεῦμα
עברה בו ואיננו	ptrãſibit eum, & nõ ſubſiſtet	ptranſibit in illo & nõ ſubſiſtet,	διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει,
ולא יכירנו עוד	& non cognoſcet eum vltra	& non cognoſcet amplius	καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι
מקומו : וחסד יהוה	locus eius. Miſicõdia ãt DEI	locũ ſuũ. Miſericordia autẽ dñi	τὸν τόπον αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου
מעולם ועד עולם	ab eterno, & vſq; in eternũ,	ab eterno & vſq; in eternum,	ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος
על יראיו וצדקתו	ſup timẽtes eũ, & iuſtitia eiꝰ	ſup timẽtes eũ. Et iuſtitia illius	ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν. Καὶ ἡ(
לבני בנים :	in filiis filiorum.	in filios filiorum,	ἐπὶ υἱοῖς υἱῶν, (δικαιοσύνη αὐτοῦ
לשמרי בריתו	His qui cuſtodiũt pactũ eius,	his qui ſeruant teſtamẽtũ eius.	Τοῖς φυλάσσουσι τὴν διαθήκην αὐτοῦ,
ולזכרי פקדיו	& recordantur pceptoꝝ eius	Et memores ſũt mãdatoꝝ ipſius	καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ
לעשותם : יהוה	ad faciendum ea. DEVS	ad faciendum ea. Dominus	τοῦ ποιῆσαι αὐτάς. Κύριος
בשמים הכין	in celo preparauit	in celo parauit	ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασε
כסאו ומלכותו	thronũ ſuum, & regnũ illius	ſedem ſuam, & regnum ipſius	Τὸν θρόνον αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ
בכל משלה : ברכו	omniũ dominabiť. Bñdicite	omnibus dominabiť. Bñdicite	πάντων δεσπόζει. Εὐλογεῖτε
יהוה מלאכיו	DEO angeli eius	domino omnes angeli eius	τὸν κύριον πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ,
גברי כח עשי	potentes virtute, facientes	potentes virtute, facientes	δυνατοὶ ἰσχύι ποιοῦντες
דברו לשמע בקול	verbũ eius, obedientes voci	verbum illius ad audiẽdã vocẽ	τὸν λόγον αὐτοῦ, τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς
דברו : ברכו יהוה	ſmonis eius. Bñdicite DEO	ſermonũ eius. Benedicite dño	τῶν λόγων αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε τὸν κύριον
כל צבאיו משרתיו	oẽs exercitꝰ eiꝰ, miniſtri eiꝰ	oẽs virtutes eius, miniſtri eius	πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ, λειτουργοὶ αὐτοῦ
עשי רצונו : ברכו	q facitꝭ placitũ illiꝰ. Bñdicite	q facitis volũtatẽ eiꝰ. Bñdicite	ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ. Εὐλογεῖτε

اسرايل اراداته	ישראל עובדוהי :	iſrael opera ſua.
الرب رووف رحيم	רחמנא וחננא יי מרחיק	Miſericors & clemens Deus alienus
حكيم ه كثير الاناه	הוי מסגי למעבד טבון	ab ira, multus vt faciat benignitatem
والرحمه لايدوم	וקשוט : לא לעלמין	& veritatem. Non in perpetuum
غضبه ولايكون الى	יתנצי ולעלמא	concertabit neq̧ in eternū
الابد حقده لم يصنع الينا	תנטור : לא כחובנא עבד	obſeruabit. Non ſm peccata noſtra
كخطايانا ولا	עמנא ולא	fecit nobis, neq̧
مثل ذنوبنا جازانا	כעוויתנא שלם	ſm iniquitates noſtras fecit
بل كارتفاع	לנא : ארום היך גובהין	nobiſcum. Quoniam quanto eſt altius
السما على الارض	שמיא מעילוי ארעא	celum terra,
كذلك اعز الرب رحمته	הכדין גבר טוביה על	tantum firmauit benignitatē ſuā ſup
على كل خايفيه وكبعد	דחלוי : היך רחיק	timentes ſe. Quantum longe eſt
المشرق من المغرب	מדינחא ממערבא הכדין	oriens ab occidente, tantum
ابعد عنا اثامنا	ארחיק מיננא	longe fecit a nobis
وكما يتراف الاب على	סורחנותנא : היך דרחים אב	iniqtates noſtras. Sicut miſeret pater
بنيه كذلك يتراف الرب	על בניא הכדין רחים יי	filiorum ſic miſerebitur DEVS
على خايفيه لانه	על דחלוי : ארום הוא	timentibus ſe. Quoniam ipſe
عارف جبلتنا اذكر	ידע ית יצרנא בישא	nouit fomitem prauum
يارب انا تراب	דמחטי דכיר קומוי ארום	q peccatū ſuggerit, mēorat corā eo qđ
وان ايام	מן עפרא אנחנא :	ex puluere ſumus ipſi.
الانسان كالعشب	בר נש היך עיסבא יומוי	Filius hominis ſicut herba, dies eius
ومثل نوار الحقل هكذا	היך נצא דחקלא	ſicut flos agrorum
يجف فاذا هبت به الريح	הכדין יניץ : ארום זעפא	ſic efflorebit. Quoniam ventus
لايوجد ولايعرف	נשבת ביה ולית הוא	ſpirauit ī eū & nō ſubſtitit āplius, & nō
موضعه	ולא אשתמודע יתיה תוב	cognoſcet eum amplius
ايضا فاما رحمة الرب	אתריה : וחסדא דיי	locus eius. Miſericordia autem DEI
من الازل والى الابد	מן עלמא הדין ועד	a mundo hoc, & vſq̧ ad
على خايفيه وعدله	עלמא דאתי על דחלוי	mundū venturū ſuper timentes eum,
على بني البنين	וזכותיה לבני בנין :	& iuſtitia eius in filios filiorum.
الحافظين عهده	לנטרי קימיה	Seruantibus pactum eius,
الذاكرين وصاياه	ולדכרי פקודוי	& his qui recordantur mandatorꝫ eius
العاملين بها ه الرب	למעבד יתהון : יי	vt faciant ea. DEVS
اتقن كرسيه في	בשמי מרומא אתקין	in celo excelſo parauit
السما ملكه	כורסיה ומלכותיה	ſedem eius & regnum illius
يسود على الكل سبحوا	בכולא שליטא : בריכו	vbiq̧ poteſtatem habet. Benedicite
الرب يا جميع ملايكته	שמא דיי מלאכוי	nomen Dei angeli eius
ذوي القوه صانعي	דמתגברין בחילא עבדי	vigentes virtute facientes
وصيته وسامعي	מילוי למשמע קל	verba eius ad audiendam vocem
كلمته سبحوا الرب	מילוליה : בריכו שמא דיי	ſermonū eius. Benedicite nomē DEI
يا جميع جنوده خدمه	כל חילוי משמשוי	omnes exercitus eius, miniſtri eius
الذين يعملون بمسرته	עבדי רעותיה : בריכו	facientes voluntatem eius. Benedicite

עשר ספירות בלימה ſcira
א רוח אלהים חיים ברוך
ומבורך שמו של חי
העולמים קול ורוח ודבור
זה רוח הקדש ב רוח מרוח
חקק וחצב בה כב אותיות
יסוד ג אמות ז כפולות
ויב פשוטות ורוח אחת
מהם ג מים מרוח חקק
וחצב בהם תהו ובהו
רפש וטיט חקקן כמין
ערוגה הציבן כמין חומה
סבבן כמין מעזיבה ד
אש ממים חקק וחצב בה
כסא הכבוד ואופנים
ושרפים וחיות הקדש
ומלאכי השרת ומשלשתן
יסד מעונו שנא עושה
מלאכיו רוחות משרתיו
אש לוהט ה חתם רום
בירר שלש אותיות וקבען
בשמו הגדול יהו וחתם
בהם שש קצוות פנה
למעלה וחתמו ביהו
ו חתם תחת ופנה למטה
וחתמו ביוה ז חתם מזרח
ופנה לפניו וחתמו בהיו
ח חתם מערב ופנה
לאחריו וחתמו בהוי ט
חתם דרום ופנה לימינו
וחתמו בויה י חתם
צפון ופנה לשמאלו וחתמו
בוהי אלו עשר ספירות
בלימה רוח אלהים רוח
מרוח ומים מרוח ואש ממים
ומעלה ומטה מזרח ומערב צפון
ודרום

i. Decē ſephiroth .i. decē incorporei abſtractiq3 numeri ſeu potius decem incorporee ſecreteq3 unitates. Vna, ſpiritus Dei ſiue ſpiritus Deus, benedicens & benedictum nomen eius, qui eſt uita mūdi, uox, & ſpiritus, & uerbum, hic eſt ſpiritus ſāctus, cuius (ut habent aliq libri) principium perſcrutari nō pōt, & cuius finis nullus eſt terminus. Due, ſpiritus de ſpiritu, exculpſit inciditq3 in eis duas & uiginti literas pro fundamento, tres matres, ſeptem duplices, & duodecim ſimplices, & ſpiritus unus de eis. Tres, aqua de ſpiritu, ſculpſit inciditq3 in eis, inane & uacuum, cenum & lutum. Eas ad areole ſimilitudinē ſculpſit, utq3 murum ſtatuit, & eas pauimenti inſtar contexuit. Quatuor, ignis de aqua, ſculpſit inciditq3 in eis thronum glorie, & rotas, ſeraphim, & animalia ſanctuarii, & āgelos miniſterii & ex

יהוה כל־מעשיו	DEO vniuerſa opera eius,	domino omnia opera eius,	τὸν κύριον πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
בכל־מקמות	in omnibus locis	In omni loco	ἐν παντὶ τόπῳ (συστάσεως.
ממשלתו ברכי	poteſtatis eius, benedic	dominationis eius benedic	τῆς δεσποτείας αὐτοῦ. εὐλόγει (κόσμου
נפשי את־יהוה:	anima mea DEO.	anima mea domino. (mea	ἡ ψυχή μου τὸν κύριον. (υὶδ ὑπὲρ τῆς τοῦ
קד ברכי נפשי	CIIII. Benedic aīa mea	CIII. ṗs. ipſi Dauid. Bñdic aīa(	ργ΄. Ψαλμὸς τῷ Δα(Εὐλόγει ἡ ψυχή μου
את־יהוה יי אלהי	DEO, DEVS Deus meus,	domino, domine Deus meus	τὸν κύριον, κύριε ὁ θεός μου
גדלת מאד הוד	magnificatus es nimis, pul(	magnificatus es vehementer.(	ἐμεγαλύνθης σφόδρα. Ἐξομολόγησιν
והדר לבשת:	& decorẽ idutꝰ es. (chritudie	& decorẽ induiſti. (Cõfeſſionẽ	καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω.
עטה אור כשלמה	Induẽs lucẽ q̃ſi veſtimentũ,	amictus lumine ſicut veſtimẽto	Ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον,
נוטה שמים כ	extendens celos	Extendens celum	ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν
ביריעה: המקרה	vt cortinam. Qui cõtignat	ſicut pellem, qui tegis	ὡσεὶ δέρριν. Ὁ στεγάζων
במים עליותיו השם	in aq̃s cenaculũ ſuũ, q ponit	aq̃s ſuperiora eius. Qui ponis	ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς
עבים רכובו	nubem currum ſuum,	nubem aſcenſum tuum,	νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ.
המהלך על־כנפי־	qui ambulat ſuper pennas	qui ambulas ſuper pennas	Ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων
רוח: עשה מלאכיו	vẽti. Qui facit angelos ſuos	vẽtorũ. Qui facis angelos tuos	ἀνέμων, ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ
רוחות	ſpiritus,	ſpiritus,	πνεύματα,
משרתיו אש	miniſtros ſuos ignem	& miniſtros tuos ignem	καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς
לוהט: יסד ארץ על־	ſcintillãtẽ. Fundauit t̃rã ſup	vrentẽ. Qui fundaſti terrã ſup	φλόγα. Ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν
מכוניה בל־תמוט	ſubſtẽtacula eius ñ cõmouebit	ſtabilitatẽ ſuã, non inclinabitur	ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται
עולם ועד: תהום	in ſeculum ſeculi. Abyſſo	in ſeculum ſeculi. Abyſſus	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄβυσσος
כלבוש כסיתו על־	q̃ſi veſtimẽto operuiſti eã, ſup	ſicͭ veſtimentũ amictus eius, ſup	ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτῆς, ἐπὶ
הרים יעמדו מים:	montes ſtabunt aque.	montes ſtabunt aque.	τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα.
מן גערתך ינוסון	Ab increpatione tua fugiẽt,	Ab increpatione tua fugiet,	Ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται,
מן־קול רעמך	a voce tonitrui tui	a voce tonitrui tui	ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου
יחפזון: יעלו	properabunt. Aſcendunt	formidabunt. Aſcendunt	δειλιάσουσιν. Ἀναβαίνουσιν
הרים ירדו	montes & deſcendunt	montes & deſcendunt	ὄρη, καὶ καταβαίνουσι
בקעות אל־מקום	valles, ad locum	campi, in locum	πεδία εἰς τὸν τόπον
זה יסדת להם:	hunc quem fundaſti eis.	quem fundaſti eis.	ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς.
גבול שמת בל־	Terminũ poſuiſti quem non	Terminum poſuiſti quem non	Ὅριον ἔθου ὃ οὐ
יעברון בל ישובון	pertranſibũt, nec reuertent	tranſgredient, neq̧ cõuertent	παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι
לכסות הארץ:	vt operiant terram.	operire terram.	καλύψαι τὴν γῆν.
המשלח מעינים	Qui emittit fontes	Qui emittis fontes	Ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς
בנחלים בין	in conuallibus, inter medios	in conuallibus, inter medium	ἐν φάραγξιν, ἀνὰ μέσον
הרים יהלכון:	montes fluent.	montium pertranſibunt aque.	τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα.
ישקו כל־חיתו	Potũ dabunt oĩbus aĩalibus	Potabunt omnes beſtie	Ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία
שדי ישברו פראים	agri, ſuſtinebunt onagri	agri expectabunt onagri	τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι
צמאם עליהם עוף־	ſitim ſuã. Super ea volucres	in ſiti ſua. Super ea volucres	εἰς δίψαν αὐτῶν. Ἐπ᾿ αὐτὰ τὰ πετεινὰ
השמים ישכון	celi morabuntur,	celi habitabunt,	τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει,
מבין עפאים יתנו־	de medio nemorum dabunt	de medio petrarum dabunt	ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι
קול: משקה הרים	vocem. Qui irrigat montes	voces. Rigans montes	φωνήν. Ποτίζων ὄρη
מעליותיו מפרי	de cenaculis ſuis, de fructu	de ſuperioribus ſuis, de fructu	ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ

الرب يا جميع اعماله	שמא דיי בכל עובדוהי	nomẽ DEI in omnibus operibus eius,
وفي كل الارض	בכל אתר	in omni loco
قوته يا نفسي	שולטניה בריכי	poteſtatis eius benedic
باركي الرب	נפשי ית שמא דיי׃	anima mea nomen DEI.
المزمور الثالث والمايه بانفسي	בריכי נפשי ית שמא דיי	CIIII. Benedic aĩa mea nomẽ DEI,
باركي الرب ايها الرب	יי אלהי א	DEVS Deus meus
الاله تعظمت جدا لبست	אתרברבתא לחדא	magnificatus eſt nimis,
الشكر وعظيم الجها	שבחא ושבהורא לבשתא׃	laudem & pulchritudinẽ indutus eſt.
وتجللت بالنور كالردا	דמתעטף נהורא היך	Qui amicitur lumine ſicut
ومد السما	סדינא דפרס שמיא היך	linteo, qui extendit celos ſicut
كالخبا جعل	יריעתא׃ דטליל היך	cortinam, Qui ſtruit veluti
الماء اسها واستويد	בנייני דבשורי במיא	contignationem trabium, in aquis,
على السحاب	איברוהי דשרין על עננין	que ſite ſunt ſuper nubes,
ومشي على اجنحة	קלילין היך גדפי נשרין׃	leues tanquam ale aquilarum.
الرياح خلق ملايكته	דעבד אזגדוי סר	Qui facit nuncios ſuos
ارواحا	סריעין היך רוחא	veloces ſicut ſpiritus,
وخدمه نارا	משמשוי תקיפין היך אשא	miniſtros ſuos fortes ſicut ignis
تتوقد الذي اسس الارض	מצלהבא׃ דמייסד ארעא	ardens. Qui poſuit terram
على ثباتها لكيلا تزول	בסיסהא דלא תזוע	baſem, que non mouebitur
الى الابد والدهر تجللت	לעלמי עלמין׃	in ſeculum ſeculi (nes aquarum
بالغمر كالردا وعلى	תהום כלבושא ומבועין	Abyſſum ſicut veſtimentum, eruptio(
الجبال تقف المياه	על טוריא וקיימין מיא׃	ſuper montes, & permanent aque.
من زجرك يهربون	מן מזופיתך יעירקון	Ab increpatione tua fugient
ومن صوت رعدك	מן קל אכלוותך	vt currant, a voce tonitrui tui
يجزعون الجبال	יתבהלון למשפך׃ סלקין	conturbabunt vt reuertant. Aſcẽdũt
عاليه والبقاع	מן תהומיא לטוריא	de abyſſis ad montes,
منهبطه في الاماكن	ונחתין בבקעתא לאתר	& deſcendunt in valles ad locum
الذي اسست لها	דנן דסדרתא להון׃	hunc vbi fundaſti eas.
جعلت لها حدا لا	תחום שויתא לגללי ימא	Terminum poſuiſti fluctibus maris,
تتجاوزه ولا تعود	די לא יעברון די לא	quem non tranſgrediuntur, & non
تغطي الارض	יתובון למחפי ארעא׃	conuertentur cooperire terram.
ارسل الماء عيونا	די משלח מבועין	Tu emittis fontes
في الاودية وبين	בנחליא ביני	in vallibus, interq;
الجبال تجري المياه	טוריא מהלכין׃	montes incedunt.
تسقي حيوان	משקין כל חיות	Potum dabunt omnibus animalibus
البر وترود عطاش حمير	ברא יתברון ערדיא	deſerti, ſuſtinebunt onagri
الوحش تقع عليها طيور	צחותהון׃ עליהון	ſitim ſuam. Super ea
السما فترنم	צפרי שמיא ישכנון	volucres celi habitabunt,
صوتها بين	מן ביני אעיא יתנון	de medio ramuſculorum dabunt
الشجر ويسقي الجبال	קל זמר׃ דמשקי טוריא	vocem cantus. Qui irrigas montes
من معادنه وتشبع	מבית גנזי עילאי דיליה	de domo theſauri excelſi tui,

tribus his regiam ſuam fundauit ut dictũ eſt. Qui facit angelos ſuos ſpiritus & miniſtros ſuos ignem urentem. Quinq; ſigillum altitudinis in miſterio trium matrum, ex ſimplicibus cõſtitutisq; eas in magno ſuo nomine יהו, ex quibus ſex ſigillauit extrema, aſpexit ſuperius, & ſigillauit ipſum, cum יהו. Sex, aſpexit deorſum & ſigillauit ipſum cũ יהו. Septem, ſigillum orientis aſpexit, anterius, & ſigillauit ipſum cum יהו. Octo, ſigillũ occidentis, aſpexit poſterius & ſigillauit ipſum cum יהו. Nouem, ſigillũ ſepẽtrionis aſpexit dextrũ & ipſum ſigillauit cum יהו. Decem, ſigillum meridiei aſpexit ſiniſtrum & ipſum ſigillauit cum יהו. Hec ſunt decem abſtracte unitates. Spiritus Dei, ſpiritus de ſpiritu, ſpiritus aque, ignis, ſuperius, inferius, oriens, occidẽs, ſeptẽtrio, & meridies. Duas uero & uiginti literas trifariã partiuntur, pñes hebrei. Tres matres, Septem duplices, Duodecim ſimplices. Ex quarum uaria combinatione, conſtituunt fere innumerabiles portas innumerabileſq; ſcientie domos & hac alphabetaria reuolutione uolunt elici poſſe uerũ ſenſum uerumq; intellectum legis & prophetarum & has dicunt eſſe uias de quibus hoc loco loquitur diuinus uates. Sed de his alias & maiore ocio, & nõ in ſcholis. Sed iuſto cõmentario.

מַעֲשֶׂיךָ תִּשְׂבַּע	operum tuorum	operum tuorum	τῶν ἔργων σου
הָאָרֶץ׃ מַצְמִיחַ	ſatiabitur terra. Germinans	ſatiabitur terra.Producens	χορτασθήσεται ἡ γῆ. Ὁ ἐξανατέλλων
חָצִיר לַבְּהֵמָה	herbam iumentis,	ſenum iumentis,	χόρτον τοῖς κτήνεσι,
וְעֵשֶׂב לַעֲבֹדַת	& herbam ſeruituti	& herbam ſeruituti	καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ
הָאָדָם לְהוֹצִיא	hominum vt educat	hominum.Vt educas	τῶν ἀνθρώπων. Τοῦ ἐξαγαγεῖν
לֶחֶם מִן־הָאָרֶץ׃	panem de terra.	panem de terra,	ἄρτον ἐκ τῆς γῆς,
וְיַיִן יְשַׂמַּח לְבַב	Et vinum letificat cor	& vinum letificet cor	καὶ οἶνος εὐφραίνει
אֱנוֹשׁ לְהַצְהִיל	hominis,ad exhilarandam	hominis.Vt exhilaret	καρδίαν ἀνθρώπου. Τοῦ ἱλαρῦναι
פָּנִים מִשָּׁמֶן וְלֶחֶם	faciem oleo,panis autem	aciem in oleo,& panis	πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος
לְבַב אֱנוֹשׁ	cor hominis	cor hominis	καρδίαν ἀνθρώπου
יש יִסְעָד׃	roborat.	confirmet.	στηρίζει.
יִשְׂבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה	Saturabuntur ligna DEI,	Saturabuntur ligna campi	Χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου,
אַרְזֵי לְבָנוֹן אֲשֶׁר	cedri libani quas	& cedri libani quas	αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου ἃς
נָטָע׃ אֲשֶׁר שָׁם	plantauit.Ibi	plantauit,illic	ἐφύτευσας. Ἐκεῖ
צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ	aues nidificabunt,	paſſeres nidificabunt.	στρουθία ἐννοσσεύσουσι,
חֲסִידָה בְּרוֹשִׁים	ciconia abies	Herodii domus	τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ κατοικία
בֵּיתָהּ׃ הָרִים	domus eius.Montes	dux eſt eorum,montes	ἡγεῖται αὐτῶν. Ὄρη
הַגְּבֹהִים לַיְּעֵלִים	excelſi ibicibus,	excelſi ceruis	τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
סְלָעִים מַחְסֶה	petra refugium	petra refugium	πέτρα καταφυγὴ
לַשְׁפַנִּים׃ עָשָׂה יָרֵחַ	cuniculis.Fecit lunam	herinaciis.Fecit lunam	τοῖς λαγωοῖς. Ἐποίησε σελήνην
ש לְמוֹעֲדִים	per tempora,	in tempora,	εἰς καιρούς,
שֶׁמֶשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ׃	ſol cognouit occubitũ ſuum.	ſol cognouit occaſum ſuum.	ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.
תָּשֶׁת חֹשֶׁךְ וִיהִי	Poſuiſti tenebras & facta eſt	Poſuiſti tenebras & facta eſt	Ἔθου σκότος καὶ ἐγένετο
לָיְלָה בּוֹ תִרְמֹשׂ כָּל־	nox,in ipſa reptabunt oẽs	nox,in ipſa ptranſibunt omnes	νύξ, ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα
חַיְתוֹ־יָעַר׃	beſtie ſilue.	beſtie ſylue.	τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ.
הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים	Leonculi rugientes	Catuli leonum rugientes	Σκύμνοι ὠρυόμενοι
לַטָּרֶף וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל	ad predã, & querẽtes a Deo	vt rapiant,& querant a Deo	τοῦ ἁρπάσαι, καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ θεῷ
אָכְלָם׃ תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ	eſcam ſibi.Oriente ſole	eſcam ſibi.Ortus eſt ſol	βρῶσιν αὐτοῖς. Ἀνέτειλεν
יֵאָסֵפוּן וְאֶל־	recedent,& in	& congregati ſunt,& in	ὁ ἥλιος καὶ συνήχθησαν, καὶ εἰς
מְעוֹנֹתָם יִרְבָּצוּן׃	ſpeluncis ſuis accubabunt.	cubilibus ſuis collocabuntur.	τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται.
יֵצֵא אָדָם לְפָעֳלוֹ	Egredietur hõ ad opus ſuũ,	Exibit homo ad opus ſuum,	Ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
וְלַעֲבֹדָתוֹ עֲדֵי־עָרֶב׃	& ad ſuitu.ſuã vſq; ad veſpũ	& ad opatõnẽ ſuã vſq; ad veſpã.	καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.
מָה־רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ	Q̃m multa ſunt opera tua	Quã magnificata ſunt opa tua	Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου
יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה	DEVS,omnia in ſapientia	domine omnia in ſapientia	κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ
עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ	feciſti,impleta eſt terra	feciſti,impleta eſt terra	ἐποίησας. Ἐπληρώθη ἡ γῆ
קִנְיָנֶךָ׃ זֶה הַיָּם	lucris tuis.Hoc mare	poſſeſſione tua.Hoc mare	τῆς κτίσεώς σου, αὕτη ἡ θάλασσα
גָּדוֹל וּרְחַב יָדָיִם	magnum & ſpacioſum locis,	magnũ & ſpacioſum manibus,	ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος.
שָׁם־רֶמֶשׂ וְאֵין מִסְפָּר	ibi reptilia innumerabilia,	illic reptilia quoꝝ ñ ẽ numerꝰ.	Ἐκεῖ ἑρπετὰ ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם־	animalia parua cum	Animalia puſilla cum	ζῶα μικρὰ μετὰ
גְּדֹלוֹת׃ שָׁם אֳנִיּוֹת	grandibus.Ibi naues	magnis,illic naues	μεγάλων. Ἐκεῖ πλοῖα
יְהַלֵּכוּן לִוְיָתָן	pertranſeunt,leuiatan	pertranſibunt.Draco	διαπορεύονται, δράκων

الارض من ثمرات	מן פירי עובדך תשבע	de fructu operum tuorum ſaciabitur
اعمالك المنبت	ארעא : דמצמח	terra. Multiplicans
العشب للبهائم	עיסבי לבעירי וירוקי	fenum iumentis & herbas
والخضرة لاستعباد	לפולחנא דבר נשא	ſeruituti hominum,
البشر لتخرج	למיפק לחמא	ad producendum alimentum
خبزا من الارض	מן ארעא :	de terra.
والخمر يفرح قلب	וחמרא דמחדי לבא דבר	Et vinum quod letificat cor
الانسان ويشرق	נשא לאנהרא אפין מן	hominum, ad illuminandam faciem in
وجهه بالدهن الخبز	משחא ולחמא לבא דבר	oleo, & panis cor filiorum
يشد قلبه	נשא	hominum
وتشبع	יסעד : שב	ſuſtentat.
جميع اشجار الحقل	שבעין אילניא דברא	Saturabuntur arbores quas creauit
وارز لبنان الذي	יי ארזיא דליבנן	DEVS, cedri libani
غرسته هناك	דנציב : דתמן	quas plantauit. Illic
عششت العصافير	צפריא עבדין סרכפין	enim aues nidos faciunt,
في روسها مسكن	חוורוא ברושי ביתה	ciconie abies domus
الغام الجبال	מדורה : טוריא	habitationis eius. Montes
الشامخة الغزلان	רמיא ליעליא	excelſi ibicibus,
والكهوف ملجا	כיפי רוחצן ל	petra refugium
الارانب خلق القمر	לטפזא : עבד סיהרא	cuniculis. Fecit lunam
للمواقيت	למימני ביה זמניא	vt numerentur in ea tempora,
والشمس تعرف مغربها	שמשא ידע עידן טמועיה:	ſol nouit tempus occaſus ſui.
صنع ظلمة فصارت	תשוי חשוך ויהי	Poſuiſti tenebras & fuit
ليلا وفيه تسري جميع	ליליא ביה רחשין כל	nox, in ipſa mouebuntur omnes
وحوش الغياض	חיות חורשא :	beſtie ſilue.
تزبر الاسد لطلب	בני אריון אכלין למשכח	Filii leonum rugientes vt inueniant
فريستها تبتغي من عند	מזונא ולמבעא מן אלהא	nutrimentum, & vt inquirant a Deo
الله طعامها وعند طلوع	מיכלהון : תדנח שמשא	cibum ſuum. Oriente ſole
الشمس ينتشرون والى	מתכנשין ולבית	congregati ſunt, & in domo
مساكنهم يرجعون	מדוריהון רביעין :	habitationis ſue requieſcent.
يخرج الانسان الى كده	יפוק בר נש לעובדיה	Egredietur homo ad opus ſuum,
وعمله الى الليل	ולפולחניה עד רמשא	& ad operationem ſuā vſq; ad occaſum
ما اعظم اعمالك	שמשא מה סגיעין הינון	ſolis. Quam multa illa
يا رب خلقت كل شي	עובדך יי כולהון בחכמתא	opera tua DEVS omnia in ſapientia
بحكمة امتلت الارض	עבדתא מליא ארעא	feciſti impleta eſt terra
من خليقتك هذا البحر	קנינך : דין ימא רבא	acquiſitione tua. Hoc mare magnum
العظيم السعة فيه	ופתי תחומין תמן	& ſpacioſum terminis, illic
حيتان لا تحصى كبار	רחשא ולית מניין חיותא	reptilia innumerabilia, animalia
الحيوان وصغاره	זעירתא עם רברבתא :	parua cum magnis
فيه تسلك السفن هذا	תמן אילפייא אזלין לויתן	ibi naues pertranſeunt. Leuiatan
لتنين الذي خلقت	דין בריתא למגחך	hic quem creaſti ad ludendum

Quod in Deo ſit pluralitas. Ex libello .R. Abraham Pici, de ſignificatione taghin .i. apicumque ſuperſcribuntur literis legis, & hec quidem hebraice ſcientibus ſcribimus, nam qui hebrearum literarum rudes habent hec ſine commentario uix odorari ualebunt

והנה אני מגלה לך ענין
סוד זה הסימן הגדול
משבעה אותיות הצ"ן
בהם ותמצא עליהם כ"א
כתרים והוא סוד אהיה
והסימן זה בלול עם השם
הגדול ועולה רמ"ח ויאמר
אלהים אל משה אהיה
אשר אהיה וחותם הפסוק
אהיה שלחני אליכם רל
שלשה פעמים אהיה כנגד
שלשה כתרים על כל אות
ואות וכדי שתצטרף
בכל הסימן סוד חשבונו
דבר אחר שלשה כתרים
על כל אות כנגד שלשה
האבות אברהם יצחק
ויעקב הנזכרים פי' שם
ויאמר אלהים אל משה
אהיה אשר אהיה כה
תאמר לבני ישראל יי אלהי
אבותיכם אלהי יצחק
ואלהי יעקב שלחני אליכם
זה שמי לעולם וזה זכרי
לדור דור וצ"ן באותיות
שמות האבות ותבין סוד
י"ג מדות כמו שפירשנו
גם בשתדקדק תבין סוד
זה כי תמצא ט' כתרים
למעלה משמות האבות
והרי לך סוד י"ג מדות
וסוד אהיה וסוד שם
הגדול המפורש ואמנם
על כל שם ושם מן
האבות זכר האלהות
שאמר אלהי אברהם אלהי
יצחק אלהי יעקב
ובשתדקדק שם אלהי
תמצא השם רמוז בשני
פעמים והמבין יבין וזה
מה שאמר זה שמי לעלם
בתי"ו ול' וזה שמי לעולם
שאין ראוי לגלות אלא
לאדם צנוע ומבין בקבלה
וכל זה רמוז בנביאים
ויהוה בהיכל קדשו
הס מפניו כל הארץ
ונבאן רמז סוד יהוה
אותיות הס וסובב בשם
הגדול ואמנם כן תמצא
רמז שם הגדול בזה
הפסוק והוא רי"ם שמו
מה תראה על דרך
פסוקים אלו שעל שם
אהיה נאמר זה שמי
לעולם כמו אהיה שלחני
אליכם

.i. Ecce doceo te qd ſecreti contineat in ſigno magno ſeptem literarū ש ע ט נ ז ג צ Tu uero aduerte & re

זֶה־יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק־בּוֹ׃	iſtũ plaſmaſti ad deludẽdũ eũ	Iſte quẽ formaſti ad illudendum	οὗτος ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν
כֻּלָּם אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן	Omnia te expectant,	ei,omnia ad te expectant	αὐτῷ. Πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι,
לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃	vt des cibũ eis in tpe eorũ.	vt des illis eſcam in tempore.	δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον,
תִּתֵּן לָהֶם	Dante te illis	Dante te illis	δόντος σου αὐτοῖς,
יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח	colligent,aperiente te	colligent,aperiente te	συλλέξουσιν. Ἀνοίξαντος σου (χρηστότητος
יָדְךָ יִשְׂבְּעוּן טוֹב׃	manũ tuã ſaturabunt bono.	manũ tuã oĩa ĩplebũt bonitate.	τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται(
תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ	Abſcondes vultum tuum	Auertente autem te faciem	ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον,
יִבָּהֵלוּן תֹּסֵף	& turbabuntur auferes	turbabuntur,auferes	ταραχθήσονται. Ἀντανελεῖς
רוּחָם יִגְוָעוּן	ſpiritum eorum & deficient,	ſpiritum eorum & deficient,	τὸ πνεῦμα αὐτῶν καὶ ἐκλείψουσι
וְאֶל עֲפָרָם יְשׁוּבוּן׃	& in puluerẽ ſuũ reuertent.	& in puluerem ſuũ reuertent.	καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.
תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ	Emittes ſpiritum tuum	Emitte ſpiritum tuum	Ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου
יִבָּרֵאוּן וּתְחַדֵּשׁ	& creabuntur & renouabis	& creabuntur,& renouabis	καὶ κτισθήσονται, καὶ ἀνακαινιεῖς
פְּנֵי אֲדָמָה׃ יְהִי	faciem terre.Sit	faciem terre.Sit	τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. Ἤτω
כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם	gloria DEI in ſempiternũ,	gloria domini in ſeculum,	ἡ δόξα κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας,
יִשְׂמַח יְיָ בְּמַעֲשָׂיו׃	letabit DEVS ĩ opibus ſuis.	letabitur dñs in operibus ſuis.	εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
הַמַּבִּיט לָאָרֶץ	Qui reſpicit terram	Qui reſpicit terram	Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν
וַתִּרְעָד יִגַּע בֶּהָרִים	& tremet,tangit montes	& fac eã tremere,q tãgit mõtes	καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτόμενος(
וְיֶעֱשָׁנוּ׃ אָשִׁירָה	& fumabunt.Cantabo	& fumigant.Cantabo	καὶ καπνίζονται. Ἄσω (τῶν ὀρέων
לַיהוָה בְּחַיָּי	DEO in vita mea,	domino in vita mea,	τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי	pſallam Deo meo	pſallam Deo meo	ψαλῶ τῷ θεῷ μου
בְּעוֹדִי׃ יֶעֱרַב עָלָיו	quam diu ſum.Placeat ei	quãdiu ſum.Iocundum ſit ei	ἕως ὑπάρχω. Ἡδυνθείη αὐτῷ
שִׂיחִי אָנֹכִי אֶשְׂמַח	eloquiũ meũ,ego ãt letabor	eloqũ meũ,ego vero delectabõ	ἡ διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι
בַּיהוָה׃ יִתַּמּוּ	in DEO,Deficiant	in domino.Deficiant	ἐπὶ τῷ κυρίῳ. Ἐκλείποιεν
חַטָּאִים מִן־הָאָרֶץ	peccatores de terra,	peccatores a terra	ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς,
וּרְשָׁעִים עוֹד	& impii vltra	& iniqui ita vt	καὶ ἄνομοι ὥστε
אֵינָם בָּרְכִי נַפְשִׁי	non ſint.Benedic aĩa mea	non ſint,benedic anima mea	μὴ ὑπάρχειν αὐτούς, εὐλόγει ἡ ψυχή μου
אֶת־יְהוָה הַלְלוּיָהּ׃	DEO Aleluia.	domino.	τὸν κύριον.
קה הוֹדוּ לַיהוָה	CV. Confitemini DEO,	CIIII.Alľa. Cõfitemini dño	ρδ΄. Ἀλληλούια. Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ,
קִרְאוּ בִּשְׁמוֹ	inuocate nomen eius,	& inuocate nomen eius,	καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
הוֹדִיעוּ בָעַמִּים	notas facite in populis	annunciate inter gentes	Ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσι
עֲלִילוֹתָיו׃ שִׁירוּ	opera eius.Canite	opera eius.Cantate	τὰ ἔργα αὐτοῦ, ᾄσατε αὐτῷ
לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ	ei & pſallite ei,loquimini	ei & pſallite ei,narrate	καὶ ψάλατε αὐτῷ. Διηγήσασθε
בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו׃	ĩ vniuerſis mirabilibus eius.	omnia mirabilia eius.	πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ,
הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם	Laudate in nomine	Laudamini in nomine	ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι
קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב	ſancto eius,letetur cor	ſancto eius,letetur cor	τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Εὐφρανθήτω καρδία
מְבַקְשֵׁי יְהוָה׃	querentium DEVM. (eius,	querentium dominum.	ζητούντων τὸν κύριον,
דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ	Inqrite DEVM & virturẽ(	Querite dñm & cõfirmamini,	ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε.
בַּקְּשׁוּ פָנָיו תָּמִיד׃	querite faciem eius iugiter.	querite faciem eius ſemper.	Ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διαπαντός,
זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו	Recordamini mirabiliũ eius	Mementote mirabilium eius	μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ
אֲשֶׁר עָשָׂה מֹפְתָיו	que fecit,ſignorum eius	qui fecit,prodigia eius	ὧν ἐποίησε. Τὰ τέρατα αὐτοῦ,
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו׃ זֶרַע	& iudicioꝝ oris eiꝰ.Seminis	& iudicia oris eius.Semen	καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ. Σπέρμα

in conuiuio iuſtorum habitat
in eo. Omnia in te
ſperant vt des eſcam illis
in tempore ſuo. Dabis illis
& colligent, aperies
manus tuas & ſaturabuntur bonitate.
Auferes diuinitatem tuam
& turbabũtur, cõgregabis ſpiritũ eorũ
& deficient,
& in puluerem ſuum reuertentur.
Mittes ſpiritum ſanctum tuum
& creabuntur, & renouabis
faciem terre. Sit
gloria Dei in ſeculum
letabitur Deus in operibus ſuis
qui reſpicit terram & tremit,
tangit montes & fumigant.
Laudabo
coram Deo in vita mea
pſallam Deo meo quam
diu ſum. Iocundum ſit coram eo
eloquium meum. Ego vero delectabor
in verbo DEI, deficiant
peccatores a terra
& iniqui vltra
non ſint. Benedic anima mea.
nomen DEI Aleluia.

CV. Laudes dicite corã DEO,
inuocate in nomine eius
notas facite in populis
operationes eius. Laudes dicite
coram eo, pſalmos dicite coram eo,
narrate omnia mirabilia eius.
Laudate in nomine ſancto eius,
letetur cor illorum qui querunt
doctrinam a conſpectu DEI.
Querite doctrinam DEI
& legem eius, accipite faciem eius
ſemper. Recordamini miraculorũ eius
que fecit, portentorum eius
& iudiciorum oris eius. Semen

peries ſuper eas unam & uiginti coronam, & eſt ſecretum nominis אהיה cuius numerum literarum numerus conſurgit in unum & uiginti, & hoc quidem ſignum eſt comprehenſum cum nomine magno tetragrammaton. Et propterea aduerte q̃ dixerit Deus Moiſe אהיה אשר אהיה & terminatur uerſus ſcripture in uerbo אהיה miſit me ad uos. Ter autem dictum eſt אהיה e regione trium coronarum que inſunt ſingulis ſeptẽ ſupraſcriptis literis, & iam edoctus es rõnem numeri earũ. Et rurſum. Tres corone in ſingulis ſeptem literis, e regione trium patrũ Abraham Iſaac & Iacob, quemadmodum dictũ eſt & rurſum dixit Deus Moiſe ſic dices domui Iacob. Deus, Dĩ patrum ueſtrorum Dĩ Abrahã Dĩ Iſaac Dĩ Iacob miſit me ad uos hoc eſt nomẽ meũ ſempiternum, & hec nominatio mea in omni generatione. Et ſi conſideraueris literas nominum patrum percipies ſecretũ tredecim articulorum ſicut declarauimus. Percipies inſuper ſecretum nominis יה quoniam reperies coronas quindecim ſuper nominibus patrũ. Ecce habes ſacramentũ tredecim articulorum, ſacramentumq; אהיה & ſacramentum nõis magni hamephoras. In q̃bus quidem nominibus & in nominibus patrum fit mentio diuinitatis, quoniã dicit Dei Abrahã Dei Iſaac Dei Iacob. Et quando ſpeculatus fueris in nomine אהיה reperies diuinitatem pluraliter ſignatam, & intelligens intelligat, & hoc eſt q̃ dicit hoc eſt nomen meũ eternum, & ſcriptũ eſt ſic לעלם leholam quod occultũ ſignificat, nec licet hoc ſacramentũ patefacere niſi homini miti, & qui incumbat doctrine receptiue, & ſignat hoc in ꝓphetis quando dicitur Deus

אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי	Abraham ſerui eius, filiorū	Abraam ſerui eius, filii	ἀβραάμ, δοῦλοι αὐτοῦ, υἱοὶ
יַעֲקֹב בְּחִירָיו׃	Iaacob electorum eius.	Iacob electi eius.	ἰακὼβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ	Ipſum DEVS Deus noſter,	Ipſe dominus Deus noſter,	Αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
בְּכָל הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו	ī vniuerſa terra iudicia eius.	in vniuerſa terra iudicia eius.	ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ	Recordatꝰ ē ī etnū pacti ſui,	Memor fuit ī ſclm̄ teſtamēti ſui,	Ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ,
דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף	verbi quod precepit in mille	verbi quod mādauit in mille	λόγου οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας
דּוֹר׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־	gn̄atiōes. Quod pepigit cū	generationes. Quod diſpoſuit	γενεάς. Ὃν διέθετο
אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ	Abraham, & iuramenti ſui	ad Abraam & iuramenti ſui	τῷ ἀβραάμ, καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ
לְיִשְׂחָק׃ וַיַּעֲמִידֶהָ	ad Iſaac. Et firmauit illud	ad Iſaac. Et ſtatuit illud	τῷ ἰσαάκ. Καὶ ἔστησεν αὐτὸν
לְיַעֲקֹב לְחֹק	cum Iaacob in preceptum,	Iacob in preceptum,	τῷ ἰακὼβ εἰς πρόσταγμα,
לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם׃	cū iſrael in pactū ſempitnū.	& iſrael in teſtamentū eternū.	καὶ τῷ ἰσραὴλ εἰς διαθήκην αἰώνιον.
לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־	Dicens tibi dabo	Dicens tibi dabo	Λέγων, σοὶ δώσω
אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבֶל	terram chanaam funiculum	terram chanaan, funiculum	τὴν γῆν χανάαν, σχοίνισμα
נַחֲלַתְכֶם׃ בִּהְיוֹתָם	hereditatis veſtre. Cū eſſent	hereditatis veſtre. Cum eſſent	κληρονομίας ὑμῶν. Ἐν τῷ εἶναι
מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט	viri numerabiles A. modici	numero breui pauciſſimi	αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς, ὀλιγοστοὺς
וְגָרִים בָּהּ׃	& aduene in ea.	& incole eius.	καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ.
וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי	Et tranſierunt de gente	Et pertranſierunt de gente	Καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους
אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה	in gentem, & de regno	in gentem, & de regno	εἰς ἔθνος, καὶ ἐκ βασιλείας
אֶל עַם אַחֵר׃ לֹא־	ad populum alterum. Non	ad populum alterum. Non	εἰς λαὸν ἕτερον. Οὐκ
הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם	dimiſit hoīem vt noceret eis	reliquit hominem nocere eis,	ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτούς,
וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם	& corripuit pro eis	& corripuit pro eis	καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν
מְלָכִים׃ אַל־תִּגְּעוּ	reges. Nolite tāgere (meos	reges. Nolite tangere	βασιλεῖς. Μὴ ἅπτεσθε
בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי	chriſtos meos, & in pphetas(	chriſtos meos, & ī pphetis meis	τῶν χριστῶν μου, καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου
אַל־תָּרֵעוּ׃ וַיִּקְרָא	nolite maligni eē. Et vocauit	nolite malignari. Et vocauit	μὴ πονηρεύεσθε. Καὶ ἐκάλεσε
רָעָב עַל הָאָרֶץ כָּל־	famem ſuper terrā, omnem	famem ſuper terram, & omne	λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, πᾶν
מַטֵּה לֶחֶם שָׁבָר׃	virgam panis contriuit.	firmamentum panis contriuit.	στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν. (πον,
שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ	Miſit ante faciē eoꝝ virum,	Miſit ante eos virum,	Ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν, ἄνθρω(
לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף	ī ſuū venūdatus eſt Ioceph.	in ſeruū venundatus eſt ioſeph.	εἰς δοῦλον ἐπράθη ἰωσήφ. (αὐτοῦ,
עִנּוּ בַכֶּבֶל רַגְלוֹ	Afflixerūt cōpede pedes eiꝰ	Hūiliauit ī ɔpedibꝰ pedes eius	Ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας(
בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ׃	ī ferrū venit aīa eius. (eius,	ferrū pertranſiit animam eius,	σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.
עַד עֵת בֹּא דְבָרוֹ	Vſq; ad tp̄s dōec vēiret v̄bū(	donec veniret verbum eius.	Μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ,
אִמְרַת יְיָ צְרָפָתְהוּ׃	eloquiū DEI repurgauit eū.	Eloquium dn̄i inflāmauit eum	τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.
שָׁלַח מֶלֶךְ וַיַּתִּירֵהוּ	Miſit rex & ſoluit eum,	miſit rex & ſoluit eum,	Ἀπέστειλε βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν,
מֹשֵׁל עַמִּים	principem populorum	princeps populorum	ἄρχων λαοῦ
וַיְפַתְּחֵהוּ׃ שָׂמוֹ	& dimiſit illum. Poſuit eum	& dimiſit eum. Conſtituit eum	καὶ ἀφῆκεν αὐτόν. Κατέστησεν αὐτὸν
אָדוֹן לְבֵיתוֹ	dominum domus ſue,	dominum domus ſue,	κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ,
וּמֹשֵׁל בְּכָל קִנְיָנוֹ׃	& pricipē in oī acqſitiōe ſua.	& principē oīs poſſeſſionis ſue.	καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ.
לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ	Vt eru. pri. eiꝰ iuxta vo. ſuā,	Vt erudi. prici. eiꝰ ſicͭ ſemetip.	Τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑ(
וּזְקֵנָיו יְחַכֵּם׃	& ſenes eius ſapiētiā doceret	& ſenes eius prudentiā doceret.	καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι. (αυτὸν,
וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל	Et ingreſſus eſt iſrael	Et intrauit iſrael	Καὶ εἰσῆλθεν ἰσραὴλ
מִצְרָיִם וְיַעֲקֹב גָּר	egyptū, & Iaacob pegrīatꝰ ē	in egyptum, & Iacob accola fuit	εἰς αἴγυπτον, καὶ ἰακὼβ παρῴκησεν

Abraham ſerui eius, filii
Iaacob electi eius.
Ipſum DEVS Deus noſter,
in oī terra protenſa ſunt iudicia eius.
Recordatus eſt in eternum pacti ſui,
verbi quod precepit mille
generationibus. Quod pepigit cum
Abraham & iuſiurandum ſuum
ad Iſaac. Et ſtatuit illud
Iaacob in preceptum
& iſraeli in pactum eternum.
Dicens tibi dabo
terram Chanaam, ſortem
hereditatis veſtre. Cum eſſent
populus modicus numero pauciſſimi
& incole in ea.
Et tranſierunt de populo
in populum, de regno
ad populum alterum. Non
permiſit hominem vt violaret eos
& corripuit pro eis
reges. Nolite tangere
chriſtos meos, & prophetis meis
non ſitis infenſi. Et vocauit
famem ſuper terram, omne
ſubſtentamentum panis contriuit.
Miſit ante eos virum
ſapientē, in ſeruū venditus eſt Ioceph.
Cōtriuerunt compedibus pedes eius,
catena ferrea pertranſiuit aīam eius.
Quouſq; veniret tēpus ſmonis eius,
verbum DEI, repurgauit eum.
Miſit angelum & ſoluit eum,
principem populorum & dimiſit
eum. Conſtituit eum
dominum ſuper domum eius,
principem in omni acquiſitione eius.
Vt erudiret proceres eius ſicut
aīā ſuā, & ſeniores eiꝰ ſapiētiā doceret
Et iuit Iſrael
in egyptum & Iaacob peregrinatus eſt

in tabernaculo ſanctitatis eius, timeat ab eo omnis terra. Et hic ſignatur ſecretū יהוה & ſecretum אדני & cōprehenduntur in illo nomine. Et in hoc uerſiculo quem nunc tractamus inuenies declarationē nominis hamephoras, quoniā dixit מפרי ה׳ מה שמו מה Ecce quomodo in litera י dictionis ה׳ & in litera ה dictionis מה & in litera ו dictionis שמו & in litera ה dictionis מה detegitur magnum amen יהוה & ꝓpterea reſpōdit Deus hoc eſt nomen meū occultum. Sed dices filiis Iſrael אהיה miſit me ad uos. &c.

A .i. adeo pauci q; facile numerari poterāt.

בְּאֶרֶץ חָם׃ וַיֶּפֶר אֶת־	ĩ terra Cham.Et creſcere fec̃	in terra Cham.Et auxit (uit eũ	ἐν γῇ χάμ. Καὶ ηὔξησε (αὐτὸν
עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצִמֵהוּ	pp̃lm ſuũ nimis,& robora.eũ	pp̃lm ſuũ vehemẽter,& firma(	τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα, καὶ ἐκραταίωσεν(
מִצָּרָיו׃ הָפַךְ לִבָּם	ſr ãgẽtes eos.Cõuer.cõ eoꝝ	ſt inimicos eiꝰ.Cõuertit cõ eoꝝ	ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Μετέστρεψε τὴν καρ(
לִשְׂנֹא עַמּוֹ	vt odio haberẽt populũ eius,	vt odirent populum eius,	τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ, (δίαν αὐτῶν
לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו׃	vt doloſe agerẽt cõtra ſuos(	& dolũ facerent in ſeruos eius.	τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ	Miſit Moſſe ſuũ ſuũ, (illius.	Miſit Moyſen ſeruum ſuum,	Ἐξαπέστειλε μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ׃	Aharon quem elegit ſibi.	Aaron quem elegit ipſum.	ἀαρὼν ὃν ἐξελέξατο ἑαυτῷ.
שָׂמוּ־בָם דִּבְרֵי	Poſuit in eis verba	Poſuit in eis verba	Ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους
אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים	ſignoꝝ ſuorũ,& portentorũ	ſignorũ ſuorum,& prodigiorũ	τῶν σημείων αὐτοῦ, καὶ τῶν τεράτων αὐτοῦ
בְּאֶרֶץ חָם׃ שָׁלַח חֹשֶׁךְ	ĩ terrã Cham.Miſit tenebras	in terra Cham.Miſit tenebras	ἐν γῇ χάμ. Ἐξαπέστειλε σκότος
וַיַּחְשִׁךְ וְלֹא־מָרוּ	& ɔtenebrauit,& ñ fuerũt ĩ(	& obſcurauit,& nõ exacerbauit	καὶ ἐσκότωσεν, ὅτι παρεπίκραναν
אֶת־דְּבָרוֹ׃ הָפַךְ אֶת־	ũbis eiꝰ.Cõmutauit(creduli	ſermones ſuos.Conuertit	τοὺς λόγους αὐτοῦ. Μετέστρεψε
מֵימֵיהֶם לְדָם	aquas eorum in ſanguinem,	aquas eorum in ſanguinem,	τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα,
וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם׃	& occidit piſces eorum.	& occidit piſces eorum,	καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.
שָׁרַץ אַרְצָם	Ebuliuit terra eorum	Edidit terra eorum	Ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי	ranas,in cubilibus	ranas,in penetralibus	βατράχους, ἐν τοῖς ταμιείοις
מַלְכֵיהֶם׃ אָמַר וַיָּבֹא	regum eorũ.Dixit & venit	regum ipſorum.Dixit & venit	τῶν βασιλέων αὐτῶν. Εἶπε, καὶ ἦλθε
עָרֹב כִּנִּים בְּכָל־	mixtio,pediculi ĩ vniuerſos	cynomia & cyniſes in omnibus	κυνόμυια, καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι
גְּבוּלָם׃ נָתַן	terminos eorum.Dedit	finibus eorum.Poſuit	τοῖς ὁρίοις αὐτῶν, Ἔθετο
גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ	pluuias coꝝ grãdinem,ignẽ	pluuias eorum grãdinẽ, ignem	τὰς βροχὰς αὐτῶν, χάλαζαν, πῦρ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם׃	flãmaꝝ in terra coꝝ. (coꝝ,	cõburẽtẽ ĩ terra ipſoꝝ.(as eoꝝ,	καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν.(συκᾶς αὐτῶν,
וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם	Et ꝑcuſſit vineã coꝝ & ficũ(	Et ꝑcuſſit vineas coꝝ & ficulne(	Καὶ ἐπάταξε τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς(
וַיְשַׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם׃	& cõfregit lignũ finiũ eorũ.	& contriuit lignum finiũ eorũ.	καὶ συνέτριψε πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.
אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה	Dixit & vẽit locuſta(merus.	Dixit & venit locuſta (rus.	Εἶπε, καὶ ἦλθεν ἀκρίς,
וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר׃	& bruchus,cuius ñ erat nu(	& bruchus,cuius nõ erat nume(	καὶ βροῦχος οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός.
וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב	Et comedit omnem herbam	Et comedit omne fenum	Καὶ κατέφαγε πάντα χόρτον
בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל	terre eorum,& deuorauit	in terra coꝝ,& comedit (ſit oẽ	ἐν τῇ γῇ αὐτῶν, καὶ κατέφαγε
פְּרִי אַדְמָתָם׃ וַיַּךְ כָּל־	fructũ tre coꝝ.Et ꝑcuſſit oẽ	oẽm fructũ terre coꝝ.Et ꝑcuſ(	πάντα τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν. Καὶ ἐπά(
בְּכוֹר בְּאַרְצָם	primogenitum in terra coꝝ,	primogenitum in terra eorum,	πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,(ταξε πᾶν
רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם׃	primitias oĩs fortitudĩs coꝝ.	primitias omnis laboris eorũ.	ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν.
וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף	Et eduxit eos cum argento	Et eduxit eos cum argento	Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ
וְזָהָב וְאֵין בִּ	& auro,& non erat	& auro,& non erat	καὶ χρυσίῳ, καὶ οὐκ ἦν
בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל׃	in tribubus eorũ ceſpitans.	in tribubus eorum infirmus.	ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ὁ ἀσθενῶν.
שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם	Letata ẽ egy.cũ egrederentᷣ	Letata ẽ egyptus ĩ ꝓfectiõe coꝝ	Εὐφράνθη αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν,
כִּי־נָפַל פַּחְדָּם	qm̃ irruerat terror eorum	quia incubuit timor eorum	ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν
עֲלֵיהֶם׃ פָּרַשׂ עָנָן	ſuper eos.Expandit nubem	ſuper eos.Expãdit nubẽ (ceret	ἐπ᾽ αὐτούς. Διεπέτασε νεφέλην
לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר	in tẽtoriũ,& ignẽ vt luceret	ĩ ꝓtectionẽ eorũ & ignẽ vt lu(	εἰς σκέπην αὐτοῖς, καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι
לָיְלָה׃ שָׁאַל וַיָּבֵא	nocte.Petiuit & adduxit	eis ꝑ noctẽ.Petierunt & venit	αὐτοῖς τὴν νύκτα. Ἤτησαν, καὶ ἦλθεν
שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם	coturnicem,& pane celi A.	coturnix & pane celi	ὀρτυγομήτρα, καὶ ἄρτον οὐρανοῦ
יַשְׂבִּיעֵם׃ פָּתַח צוּר	ſaturauit eos.Aperuit petrã	ſaturauit eos.Dirupit petram	ἐνέπλησεν αὐτούς. Διέρρηξε πέτραν,
וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ	& fluxerũt aque,cucurrerũt	& fluxerunt aque,abierunt	καὶ ἐρρύησαν ὕδατα, ἐπορεύθησαν

in terra Cham. Et creſcere fecit
populũ ſuum nimis, & fortiorẽ eũ fecit
q̃ qui moleſtabant eos. Conuertit
cor eorꝫ ad habendũ odio populũ eius,
& ad cogitãda mala ſuper ſeruos eius.
Miſit Moſſe ſeruum ſuum
Aharon quoniã complacuit ei in illo.
Poſuit in eis verba
ſignorũ ſuorũ, & mirabilium ſuorum
in terra Cham. Miſit tenebras
& obtenebrauit eos, & non reſtiterunt
verbis eius. Conuertit
in ſanguinem aquas eorum,
& occidit omnes piſces eorum.
Ebulliuit terra eorum
ranas, in cubilibus
regum eorum. Dixit & venit
mixtio, pediculi in omnibus
finibus eorum. Conuertit
pluuias eorum in grandinem, ignem
vrentem in terra eorum.
Et percuſſit vineas eorum
& ficus eorum, & confregit arbores
finium eorum. Dixit & venit
locuſta & bruchus, & fi erãt nũerabiles
Et conſumpſit omnem herbam
in terra eorum, & comedit oẽs fructus
in terra eorum. Et occidit omne
primogenitum in terra eorum
primitias omnis fortitudinis eorum.
Et eduxit eos cum argento
& auro, & non adiudicati ſunt
eum egyptiis ad ſcandalum.
Letata eſt egyptus profectione eorum
quod irruiſſet timor eorum
ſuper eos. Expandit nubem
tanquã tentorium, & ignẽ vt luceret
in nocte. Petierunt carnes
& venire iuſſit coturnices, & pane
celeſti ſaturauit eos. Scidit
petrã & fluxerunt aque, ambulauerũt

A. Ex cõmentariis Haramban [illegible] .i. Proiecit in terram pulchritudinẽ Iſrael, ſignificare volẽs quod Deus deſcẽdere fecit de celis ſummã & ſupremam pulchritudinem in terram. Et notato ſecreta eius huiuſcemodi, nec diſcedas ab eis. Et ipſe ad ſe accipiet ſupremam pulchritudinem cum ſibi beneplacitum fuerit, quemadmodum intelliges ex benedictione ſacerdotum in qua dicitur. Aſcendere faciet Deus facies ſuas ad ſe, & ſi hoc bene intellexeris, etiam quod ſupradictum eſt intelliges. Aduerte ſummam pulchritudinem Chriſtum ſignificare, cuius celeſtis mãna celeſtiſqꝫ panis figura fuit.

בציות נהר : כי	in arida flumina. Quia	In ſicco flumina. Quoniam	ἐν ἀνύδροις ποταμοί. Ὅτι
זכר את־דבר קדשו	recordatus ē verbi ſcti ſui,	memor fuit verbi ſancti ſui,	ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ,
את אברהם עבדו :	cum Abraham ſeruo ſuo.	qđ habuit ad Abraā puerū ſuū.	τοῦ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
ויוצא עמו בששון	Et eduxit pplm ſuū ī letitia	Et eduxit pplm ſuū ī exultatōe,	Καὶ ἐξήγαγε τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει,
ברנה את־בחיריו :	in cantu, electos ſuos	& electos ſuos in letitia.	καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
ויתן להם ארצות	& dedit eis terras	Et dedit illis regiones	Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας
גוים ועמל לאמים	gētium, & laborem nationū	gentium, & labores populorum	ἐθνῶν, καὶ πόνους λαῶν
יירשו : בעבור	poſſederunt. Vt	poſſederunt. Vt	κατεκληρονόμησαν. Ὅπως
ישמרו חקיו	cuſtodirent precepta eius,	cuſtodiant iuſtificationes eius,	ἂν φυλάξωσι τὰ δικαιώματα αὐτοῦ,
ותורתיו ינצרו	& leges eius ſeruarent	& legem eius requirant.	καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.
הללו יה :	Haleluia.	Alleluia.	
קו הללו יה	CVI. Haleluia.	CV. Alleluia.	ρε´. Ἀλληλούϊα.
הודו ליהוה כי־	Confitemini DEO quoniā	Confitemini domino quoniam	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ὅτι
טוב כי לעולם	bonus, quoniam in eternum	bonus, quoniam in ſeculum	χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : מי ימלל	miſericordia eius. Quis loqť	miſericordia eius. Quis loqueť	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τίς λαλήσει
גבורות יהוה	fortitudines DEI,	potentias domini.	τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου,
ישמיע כל־תהלתו :	auditas faciet oēs laudes eiꝰ.	auditas faciet oēs laudes eius.	ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ.
אשרי שם	Beati qui	Beati qui	Μακάριοι οἱ
שמרי משפט עשה	cuſtodiūt iudiciū & faciunt	cuſtodiunt iudicium, & faciunt	φυλάσσοντες κρίσιν, καὶ ποιοῦντες
צדקה בכל־עת :	iuſtitiam in omni tempore.	iuſtitiam in omni tempore.	δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.
זכרני יהוה ברצון	Recordarē mei DEVS ī be(	Memēto noſtri dñe ī bñplacito	Μνήσθητι ἡμῶν κύριε ἐν τῇ εὐδοκίᾳ
עמך פקדני ב	ppli tui, viſita me (niuolētia	populi tui viſita nos	τοῦ λαοῦ σου, ἐπίσκεψαι ἡμᾶς
בישועתך : לראות	in ſalutari tuo. Vt videam	in ſalutari tuo. Ad videndum	ἐν τῷ σωτηρίῳ σου. Τοῦ ἰδεῖν
בטובת בחיריך	bona electorum tuorum	in bonitate electorum tuorum	ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου,
לשמח בשמחת	& leter in letitia	ad letandum in letitia	τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ
גויך להתהלל עם־	gentis tue, & exultem cum	gentis tue, vt lauderis cum	τοῦ ἔθνους σου, τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ
נחלתך : חטאנו עם	hīditate tua. Peccauimus cū	hereditate tua. Peccauimus cū	τῆς κληρονομίας σου. Ἡμάρτομεν μετὰ
אבותינו העוינו	A. prībus nřis, iniq̄ fecimus	patribus noſtris, iniuſte egimus	τῶν πατέρων ἡμῶν, ἠνομήσαμεν,
והרשענו : אבותינו	impie egimus. Patres noſtri	iniqtatē fecimus. Patres noſtri	ἠδικήσαμεν. Οἱ πατέρες ἡμῶν
במצרים לא	in egypto non	in egypto non	ἐν Αἰγύπτῳ οὐ
השכילו נפלאותיך	intellexerunt mirabilia tua,	intellexerunt mirabilia tua.	συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου,
לא זכרו את־רב	nō ſūt recordati multitudis	nō fuerūt memores multitudis	οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους (βαίνοντες
חסדיך וימרו	miſericordie tue. Et rebelles(	miſericordie tue. Et irritauerūt(	τοῦ ἐλέους σου. Καὶ παρεπίκραναν ἀνα(
על־ים בים־סוף :	ī mari, ī mari rubro. (fuerūt	ī mare, mare rubrū. (aſcēdētes	ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
ויושיעם למען	Saluauit autem eos propter	Et ſaluauit eos propter	καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν
שמו להודיע את־	nomen ſuum, vt oſtenderet	nomen ſuum, vt notam faceret	τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Τοῦ γνωρίσαι
גבורתו : ויגער	fortitudinē ſuā. Et cōmina(	potentiam ſuam. Et increpauit	τὴν δυναστείαν αὐτοῦ, καὶ ἐπετίμησε
בים סוף ויחרב	mari rubro, & aruit, (tus eſt	mare rubrum & exiccatum eſt,	τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη.
ויוליכם בתהמות	& traduxit eos per abyſſos	& deduxit eos in abyſſis	Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ,
במדבר : ויושיעם	q̄ſi ī deſerto. Et ſaluauit eos	ſicut in deſerto. Et ſaluauit eos	ὡς ἐν ἐρήμῳ, καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς
מיד שונא	de manu odientis,	de manu odientium,	ἐκ χειρὸς μισούντων.

per aridam ſicut flumina. Quoniam
memor fuit verbi ſancti ſui
quod habuit cum Abraham ſeruo ſuo.
Et duxit populum ſuum
in letitia, & in laude electos ſuos.
Et dedit eis terras
populorum, & labores populorum
poſſederunt. Vt
obſeruent precepta eius,
& legem eius cuſtodiant.
Aleluia,

CVI. Aleluia.

Confitemini coram Deo, quoniam
bonus, quoniam in eternum
benignitas eius. Quis poterit narrare
fortitudines DEI, valebit
notas facere omnes
laudes eius. Beati
cuſtodientes iudicium facienteſq;
iuſtitiam in omni tempore.
Recordare mei in voluntate
bona cum populo tuo, recordare mei
in redemptione tua. Vt videam
in bonitate electorum tuorum
& gaudeam in letitia populi tui,
& laudes dicam cum
hereditate tua. Peccauimus cum
patribus noſtris, inique fecimus
impie egimus. Patres noſtri
in egypto non fuerunt memores
mirabilium tuorũ & nõ ſunt recordati
multitudinis miſericordie tue, & prouocauerũt
verbũ tuũ in mari, in mari
rubro.
Et redemit eos propter
nomen ſuum vt ſciri faceret
potentiam ſuam. Et cõminatus eſt
mari rubro & ſiccatum eſt
& deduxit eos in abyſſis ſicut
in deſerto. Et redemit eos
de manu odientis & redemit

A De peccato hebreorum. Ex libro ciphre
ואין בהם תבונה אין בהם
אחד יסתכל ויאמר עכשיו
אחד ממנו ירדוף אלף
ושנים יניסו רבבה אם
לא כי עזים מכרום
.i. Et non eſt in eis intellectus nõ erit in eis qui intelligat & dicat, nunc ex noſtris unus, perſequetur mille & duo compellent fugere decẽ millia, quoniã uendiderunt creatorẽ ſuum ſiue fictorem ſuum, aut ſi mauis, eum qui formam dedit eis.

ויגאלם מיד אויב	& redemit A. eos de mãu ini.	& redemit eos de manu inimici.	Καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν
ויכסו מים צריהם	Et operuit aqua hoſtes eorũ,	Et operuit aqua tribulãtes eos,	Ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
אחד מהם לא נותר :	vnus de ipſis non ſuperfuit.	vnus ex eis nõ remanſit.	εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.
ויאמינו בדבריו	Et crediderunt verbis eius	Et crediderunt verbis eius,	Καὶ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ,
ישירו תהלתו	cecineruntq; laudem eius.	& laudauerunt laudem eius.	καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.
מהרו שכחו מעשיו	Cito obliti ſunt operũ illius,	Cito fecerũt obliti ſt opũ eius,	Ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,
לא חכו ל	nec expectauerunt	& non ſuſtinuerunt	οὐχ ὑπέμειναν
לעצתו : ח	voluntatem eius.	conſilium eius.	τὴν βουλὴν αὐτοῦ.
ויתאוו תאוה	Et deſiderauerũt deſideriũ	Et cõcupierunt cõcupiſcentiã	Καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν
במדבר וינסו	in deſerto, & tentauerunt	in deſerto, & tentauerunt	ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ ἐπείρασαν
אל בישימון :	Deum in ſolitudine,	Deum in inaquoſo.	τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.
ויתן להם שאלתם	Et dedit eis petitionẽ ipſorũ,	Et dedit eis petitionẽ ipſorũ,	Καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν,
וישלח רזון	& miſit tenuitatem	& miſit ſaturitatem	ἐξαπέστειλε πλησμονὴν
בנפשם ויקנאו	in aĩam eorũ. Et zelati ſunt	in animas eorũ. Et irritauerunt	εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Καὶ παρώργισαν
למשה במחנה	Moſſe in caſtris	Moyſen in caſtris,	τὸν μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ,
לאהרן קדוש יהוה	Aharon ſanctum DEI.	Aaron ſanctum domini.	τὸν ἀαρὼν τὸν ἅγιον κυρίου.
תפתח ארץ ותבלע	Apta eſt terra & deuorauit	Aperta eſt terra & deglutiuit	Ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιε
דתן ותכס על עדת	Datan, & operuit ſynagogã	Dathan, & opuit ſup ꝯgregatõẽ	δαθάν, καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν
אבירם ותבער אש	Abirã. Et ſuccẽſus eſt ignis	Abyron. Et exarſit ignis	ἀβειρών. Καὶ ἐξεκαύθη πῦρ
בעדתם להבה	in ſynagoga eorum, flamma	in ſynagoga eorum, flamma	ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν, φλὸξ
תלהט רשעים :	exuſſit impios.	combuſſit peccatores.	κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.
יעשו עגל בחרב	Fecerunt vitulũ in Choreb,	Et fecerunt vitulum in Oreb,	Καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν χωρήβ,
וישתחוו למסכה :	& adorauerunt conflatile.	& adorauerunt ſculptile.	καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ.
וימירו את כבודם	Et mutauerunt gloriã ſuam	Et mutauerunt gloriam ſuam	καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτοῦ,
בתבנית שור אכל	ĩ ſilitudinẽ bouis comedẽtis	ĩ ſimilitudinẽ vituli, comedẽtis	ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἐσθίοντος
עשב : שב	herbam.	fœnum.	χόρτον. (αὐτούς,
שכחו אל מושיעם	Obliti ſũt Dei ſaluatoris ſui,	Obliti ſunt Deũ q ſaluauit eos,	Καὶ ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος
עשה גדלות במצרים	q fecit magnalia in egypto.	qui fecit magnalia in egypto,	τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν αἰγύπτῳ.
נפלאות בארץ חם	Mirabilia in terra Cham. A	mirabilia in terra cham,	Θαυμάσια ἐν γῇ χάμ,
נוראות על ים סוף :	timenda ſuper mare rubrũ.	terribilia in mari rubro.	φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.
ויאמר להשמידם	Dixit ergo ꝙ cõtereret eos,	Et dixit vt diſperderet eos,	Καὶ εἶπε τοῦ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς,
לולי משה בחירו	niſi Moſſe electus eius (illius,	ſi non Moyſes electus eius	εἰ μὴ μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ,
עמד בפרץ לפניו	ſtetiſſet ꝑ flagello ꝯtra faciẽ(	ſtetiſſet ĩ ꝯfractõe ĩ ꝯſpectu eiꝯ.	ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ,
להשיב חמתו	vt ꝯuerteret ĩdignatõẽ eiꝯ,	Vt auerteret iram eius,	τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, (νωσαν
מהשחית : וימאסו	vt ñ interficeret. Et deſpexe(	ne diſperderet eos, & ꝑ nihilo(	τοῦ μὴ ἐξολοθρεῦσαι αὐτούς. Καὶ ἐξουδέ(
בארץ חמדה לא	terrã deſiderabilẽ, nec (rũt	terrã deſiderabilẽ. Nõ (habuerũt	γῆν ἐπιθυμητήν, οὐκ
האמינו לדברו :	crediderunt ſermoni eius.	crediderunt verbo eius,	ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ.
וירגנו באהליהם	Et murmurauerũt ĩ tabnacu(	& murmurauerũt ĩ tabernacu(	Καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
ולא שמעו בקול	ñ exaudierũt vocẽ (lis ſuis,	nõ exaudierũt vocẽ (lis ſuis.	οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς
יהוה : וישא ידו	DEI. Et eleuauit manũ ſuã	domini. Et eleuauit manũ ſuã	κυρίου. Καὶ ἐπῆρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ
להם להפיל אותם	ſuper eos, vt deiiceret eos	ſuper eos, vt proſterneret eos	ἐπ' αὐτούς, τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς

وانقذهم من ايدي	יַתְהוֹן מִן יַד בְּעֵיל דְבָבָא׃	eos de manu patroni inimicitie.
المبغضين فاغرق الما على	וַחֲפָן מַיָּא מְעִיקֵיהוֹן	Et operuit aqua tribulantes eos,
مضطهديهم فلم يبق واحد	חַד מִנְהוֹן לָא אִשְׁתְּאַר׃	vnus ex eis non ſuperfuit.
منهم فامنوا بكلامه	וְהֵימִינוּ בְּשׁוּם מֵימְרֵיהּ	Et crediderunt in nomine verbi eius
ومجدوا تسبيحه	שַׁבָּחוּ תוּשְׁבַּחְתֵּיהּ׃	hymnoſq; dixerunt laudantes eum.
ثم اسرعوا ونسوا اعماله	סַרְהִיבוּ אִתְנְשִׁיאוּ	Cito obliti ſunt
ولم ينتظروا	עוֹבָדוֹי וְלָא אִסְתַּכְּלוּ	operum eius,& non ſuſtinuerunt
ارادته	לְמִלְכְתֵיהּ׃	conſilium eius.
اشتهوا شهوة	וְאִתְרְגִיגוּ רְגִיגְתָא	Et concupiuerunt concupiſcentiam
في البرية وجربوا	בְּמַדְבְּרָא וְנַסִּיאוּ	in deſerto,& tentauerunt
الله حيث لاما	אֱלָהָא בְּאַתְרָא צָדְיָא׃	Deum in loco deſolato.
فاعطاهم الذي سالوه	וִיהַב לְהוֹן שְׁאֶלְתְּהוֹן	Et dedit eis petitionem eorum,
وارسل شبعا	וְשַׁלַּח פַּתְרוּתָא	& miſit maciem
لانفسهم اغضبوا	בְּנַפְשָׁתְהוֹן׃ וְקַנִּיאוּ	in animas eorum.Et emulati ſunt
موسى في المعسكر	לְמֹשֶׁה בְּמַשְׁרִיתָא	Moſſe in caſtris.
وهرون قديس الرب	לְאַהֲרֹן קַדִּישָׁא דַיְיָ׃	Aharon ſanctum DEI.
فانفتحت الارض وابتلعت	אִתְפְּתַחַת אַרְעָא וּבְלַעַת	Aperta eſt terra & deglutiuit
داثان واطبقت على	דָּתָן וַחֲפָא עַל סִיעַת	Datan,& operuit congregationem
جماعة ابيرون واشتعلت	אֲבִירָם׃ וּדְלֵיקַת אִשָּׁתָא	Abitam.Et ſucceenſus eſt ignis
نارا في جمعهم فاحرقت	בְּסִיעַתְהוֹן לַהֲבוֹרָא	in congregatione eorum flamma
اللهيب الخطاة	תְּשַׁלְהֵב בְּרַשִׁיעַיָא׃	vorauit impios.
وصنعوا عجلا في حوريب	עֲבַדוּ עִגְלָא בְּחוֹרֵב	Fecerũt vitulum in choreb,
وسجدوا لصانع	וּסְגִידוּ לְמַתַּכְתָּא׃	& adorauerunt conflatile.
اليد وبدلوا مجدهم	וּפְרַגוּ יַת אִיקָרָא	Et mutauerunt gloriam
بشبه عجل ياكل	רִיבּוֹנְהוֹן בִּדְמוּת תּוֹר	domini ſui,in ſimilitudinem vituli
حشيشا	דְּאָכִיל עִיסְבָּא וּמְדַדֵּם׃	comedentis herbam atq; mugientis.
ونسوا الله الذي خلصهم	אִתְנְשִׁיאוּ אֱלָהָא פָרִיקְהוֹן	Obliti ſunt Dei redemptoris eorum,
وصنع العظايم بمصر	דַּעֲבַד רַבְרְבָן בְּמִצְרָאִי׃	qui fecit magnalia in egypto.
والعجايب في ارض حام	פְּרִישָׁן בְּאַרְעָא דְחָם	Mirabilia in terra Cham
والمخوفات في البحر الاحمر	דְּחִילָן עַל יַמָּא דְסוּף׃	terribilia in mari rubro.
وقال انه يهلكهم	וַאֲמַר בְּמֵימְרֵיהּ לְשֵׁיצָאָהוֹן	Et dixit in verbo ſuo vt cõtereret eos,
فلولا موسى صفيه	אִלּוּלֵא מֹשֶׁה בְּחִירֵיהּ	niſi Moſſe electus eius (eius,
قام بين يديه في وقت	דְּקָם וְאִתְקַף בִּצְלוֹ קֳדָמוֹי	ſurrexiſſet & inſtitiſſet orare in cõſpe(
الانكسار ليصرف سخطه	לְאָתָבָא חֶמְתֵּיהּ מִלְּחַבָּלָא׃	vt conuerteret irã ſuã a deſtructione.
حتى لا يستاصلهم ورذلوا	וְאַרְתִּיבוּ	Et deſpexerunt
الارض اشتهيه ولم	נַפְשָׁתְהוֹן בְּאַרְעָא רִגְגָא	animę eorum terram deſiderabilem,
يومنوا بكلمته	לָא הֵימִינוּ בְּפִתְגָמֵיהּ׃	neq; crediderunt verbo eius.
ونقمقموا في مساكنهم	וְאִתְרְעִימוּ בְּמַשְׁכְּנֵיהוֹן	Et murmurauerũt i tabernaculis ſuis,
ولم يسمعوا قول	לָא קַבִּילוּ בְּמֵימְרָא	non admiſerunt verbum
الرب فرفع يده	דַיְיָ׃ וַאֲרֵים יְדֵיהּ בִּשְׁבוּעָה	DEI.Et leuauit manum ſuã & iurauit,
عليهم ليكر بجهم	לְמִטְלְהוֹן לְמִרְמֵיהוֹן	in illos,quod daret

A. Quod redemptor eſſet futurus. Deus & homo. Ex cõmẽtariis R. Abraham Pici, que inſcribuntur de ſignificatione apicũ qui ſuperſcribũtur literis libri legis quos hebrei taghin uocant

ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני אשר יעמוד תחתיו ואמנם דרך האדם בזמן שנולד הוא ילד ויולך ויגדל עד כי יגיע לגבור ועל זה אמר ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש עם הילד השני עד עם השני שהכוונה בענין השכל הילד השני אשר תחתיו משכל הראשון וזה בזה למשכיל ואין ראוי לגלותו אלא למבין מדעתו וזהו שאמר פעמים שלש עם גבר וסמיך ליה להשיב נפשו מני שחת ולחיות לו גוף אחר לאור באור החיים בהחיים בעולם הבא

i. Dictum eſt a Salomone. Sic pax ſuper eum. Vidi cunctos uiuẽtes qui proficiſcũtur ſub ſole,cũ adoleſcente ſecũdo q manebit loco eius. Eccle. iiii. Certum eſt homini proprium eſſe, naſci puerũ & adoleſcentem,& in dies proficere accipereq; incrementum,donec ueniat ad perfectionẽ,& hoc eſt quod dicit,oẽs uiuentes proficiſcentes.i.proficiſcentes ſub ſole,cũ adoleſcente ſecundo.Eſtq; huius uerbi ſẽſus,iuxta doctrinã meam,ſm quã iubeo te itellectu percipere hoc,quod adoleſcens ſecũdus,eſt intelligẽtia prima.i.Deus.Nec licet hec pandere & reuelare,niſi illi dũtaxat qui per ſe ipſum hec intelliget.Et hoc eſt quod h3 Iob.cap. xxxiii.Duabus uicibus.s.a Deo remiſſio facta eſt.Tertiã uero fecit homo.Et mox ſubiũgit,ut redimeret animas de iferno,daretq; eis corpus aliud lucidum,ut luceret i uita,& uita itelligitur uita eterna,hec ibi.

A. Egyptum nominat hebrei miſraim, ſumpta denominatioe a filio Cham qui miſ-

T

במדבר :	in deſerto.	in deſerto.	ἐν τῇ ἐρήμῳ.
ולהפיל זרעם	Et vt deiiceret ſemen eorũ	Et vt deiiceret ſemen eorum	Καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν
בגוים ולזרותם	in gentibus,& diſpderet eos	ĩ nationibus,& diſperderet eos	ἐν τοῖς ἔθνεσι, καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς
בארצות : ויצמדו	in terris. Et conſecrati ſunt	in regionibus. Et initiati ſunt	ἐν ταῖς χώραις. Καὶ ἐτελέσθησαν
לבעל פעור	Baalpehor, A.	beelphegor,	τῷ βεελφεγώρ,
ויאכלו זבחי	& comederunt victimas	& comederunt ſacrificia	καὶ ἔφαγον θυσίας
מתים : ויכעיסו	mõtuoꝝ. Et cõcitauerũt eũ	mortuoꝝ. Et irritauerunt eum	νεκρῶν. Καὶ παρώξυναν αὐτὸν
במעלליהם	in ſtudiis ſuis,	in adinuentionibus ſuis	ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
ותפרץ בם מגפה	& percuſſit eos plaga.	& multiplicata eſt in eis ruina.	καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις.
ויעמד פינחס	Stetit autem Pinchas	Et ſtetit phinees	Καὶ ἔστη φινεὲς
ויפלל ותעצר	& orauit,& eſt retenta	& placauit & ceſſauit	καὶ ἐξιλάσατο, καὶ ἐκόπασεν
המגפה ותחשב לו	ꝑcuſſio. Et reputatum eſt ei	quaſſatio. Et reputatum eſt ei	ἡ θραῦσις, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ
לצדקה לדר ודר	ĩ iuſtitiã ĩ gñatiõe & gñatiõe	ad iuſtitiã, ĩ gñatõe & gñationẽ	εἰς δικαιοσύνην, εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν
עד עולם : ויקציפו	vſq; in etnũ. Et ꝓuocauerũt	vſq; ĩ ſempitnũ. Et irritauerũt	ἕως τοῦ αἰῶνος. Καὶ παρώργισαν
על מי מריבה וירע	ſup aq̃s cõtradictiõis,& affli(	eũ ad aq̃s cõtradictiõis & vexa(	αὐτὸν ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας, καὶ ἐκακώθη
למשה בעבורם :	Moſſe propter eos. (ctus eſt	Moyſes ꝑpter eos, (xatus eſt	μωυσῆς δι᾽ αὐτούς.
כי המרו את רוחו	Quia ĩnitẽtes fuerũt ſpũi eius,	q̃a exacerbauerũt ſpiritũ eius.	Ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ,
ויבטא בשפתיו :	& diſtinxit labiis ſuis.	Et diſtinxit in labiis ſuis,	καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν
לא השמידו את	Non exterminauerunt	non diſperdiderunt	αὐτοῦ. Οὐκ ἐξωλόθρευσαν
העמים אשר	populos, quos	gentes quas	τὰ ἔθνη ἃ
אמר יהוה להם :	dixit DEVS eis.	dixit dominus Deus illis.	εἶπε κύριος αὐτοῖς,
ויתערבו בגוים	Et cõmixti ſunt gentibus,	Et cõmixti ſunt inter gentes,	καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσι
וילמדו מעשיהם :	& didicerunt opera eorum,	& didicerunt opera eorum	καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν.
ויעבדו את	& ſeruierunt	& ſeruierunt	Καὶ ἐδούλευσαν
עצביהם ויהיו	ſculpturis eoꝝ,& factum eſt	ſculptilibus eorum & factum eſt	τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν, καὶ ἐγενήθη
להם למוקש :	eis in ſcandalum.	illis in ſcandalum.	αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον.
ויזבחו את בניהם	Et imolauerunt filios ſuos	Et immolauerunt filios ſuos	Καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,
ואת בנותיהם	& filias ſuas,	& filias ſuas	καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
לשדים : וישפכו	demonibus. Et effuderunt	demoniis. Et effuderunt	τοῖς δαιμονίοις. Καὶ ἐξέχεον
דם נקי דם בניהם	ſãguinẽ ĩnocẽtẽ, ſãguinẽ fi(	ſanguinẽ ĩnocẽtẽ, ſãguinẽ filio(	αἷμα ἀθῷον, αἷμα υἱῶν αὐτῶν
ובנותיהם אשר	& filiaꝝ ſuaꝝ, quas (lioꝝ ſuoꝝ	& filiaꝝ ſuaꝝ, quas (rũ ſuorũ	καὶ θυγατέρων, ὧν
זבחו לעצבי כנען	imolauerunt idolis Chanaã.	ſacrificauerũt ſculptilibꝰ chanaã	ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς χαναάν.
ותחנף הארץ בדמים	Et polluta ẽ ẽra ĩ ſãguinibꝰ,	Et ĩfecta eſt terra ĩ ſãguinibꝰ,	Καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασι,
ויטמאו במעשיהם	& coinq̃nati ſũt ĩ opibꝰ ſuis,	& cõtaminata eſt ĩ opibus eoꝝ,	καὶ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν. (αὐτῶν.
ויזנו במעלליהם :	& fornicati ſũt ĩ ſtudiis ſuis.	& fornicati ſũt ĩ adiuẽtiõibꝰ ſuis	Καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι(
ויחר אף יהוה בעמו	Ira.ẽ ira ꝑfu. DEI ĩ pplm ſuũ	Et irato ẽ furore dñs ĩ pplm ſuũ,	Καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
ויתעב את נחלתו	& aboĩatus eſt hẽditatẽ ſuã.	& abominatus eſt hẽditatẽ ſuã.	καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.
ויתנם ביד גוים	Et dedit eos ĩ manũ gẽtiũ, B	Et tradidit eos ĩ manus gẽtiũ,	Καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν,
וימשלו בהם	& dominati ſunt eis, (eos	& dominati ſunt eorum (eos	καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν
שנאיהם : וילחצום	Hĩ q̃ oderũt eos. Et afflixerũt(	q̃ oderũt eos. Et tribulauerũt(	οἱ μισοῦντες αὐτούς. Καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς
איביהם ויכנעו	inimici eorũ,& humiliati ſũt	inimici eorũ,& humiliati ſunt	οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, καὶ ἐταπεινώθησαν.

eos internitioni in deſerto.
Et vt diſpergeret ſemen eorum
in populis, & diſperderet eos
in terra. Et coniunxerunt ſe
idolo peor,
& comederunt ſacrificia
mortuorum. Et prouocauerunt
eum in operibus ſuis,
& multiplicata eſt ſuper eos pernicies.
Et ſurrexit Pinchas
& orauit & ceſſauit
pernicies. Et reputatum eſt ei
ad meritũ a generatione in gñationẽ
vſq; i ſempiternũ. Et puocauerunt eũ
ſup aqs cõtradictiõis & iterturbatus ẽ
Moſſe propter eos.
Quoniam reſtiterunt ſpiritui
ſancto eius & ſeparationem fecit
labiis ſuis. Et non deſtruxerunt
populos,
de quibus dixerat DEVS illis.
Et commixti ſunt populis,
& didicerunt opera eorum.
Et ſeruierunt
idolis eorum
& fuit illis ad ſcandalum.
Et ſacrificauerunt filios ſuos
& filias ſuas
demoniis, Et effuderunt ſanguinem
innocentem, ſanguinem filiorũ ſuorũ
& filiarum ſuarum, quos ſacrificauerũt
idolis chanaan, & maculata eſt
terra iniquitate interfectorum.
Et polluti ſunt in operibus ſuis,
& fornicati ſunt ĩ adinuẽtionibus ſuis.
Et roboratus ẽ furor DEI ĩ pplm̃ ſuũ,
& abominatus eſt hereditatem ſuam.
Et tradidit eos in manus populorum
& dominati ſunt eis
hi qui oderunt eos. Et afflixerunt eos
patroni inimicitie eoꝝ, & humiliati ſũt

raim appellatus eſt, nominant inſuper, ic... Chã ſumpta ĩ nomẽclatura, ab alio filiorũ Nohe, qui ut ſatis conſtat Cham appellatus eſt. Chimchi nihilominus in expoſitiõe pſalmorum contendit terram Cham & egyptũ diſtingui tanquã totũ & pars & tanquã continens & contentum ut egyptus. ſ. contineatur ueluti pars a terra Cham.

A. Beelphegor, id idolum ignominie, & erat ut pleriq; arbitrantur, quem ſtulta gẽtilitas Deũ ortoꝝ colebat nũc Alcinoũ, nũc Vertumnum, nũc Ianũ, nũc Priapum appellans.

B. Ex libro ciphre.
פתחם בני יהודה את שפכו דם נקי בארצם באותה שעה יהודה לעולם תשב ונקיתי דמם לא נקיתי וכפר אדמתו עמו ...
.i. De ui filiorum Iuda qui fuderunt ſanguinem iuſti in terra eorũ in illa hora. Et Iudas ſemp manebit & parcam, ſãguini uero eius non parcam, parcet tamen terra eius. i. cadauer eius populo ſuo. Et unde nam habes q mors eorum ſit in manus gentiũ mundi huius, & remiſſio ſiue indulgentia eorum ſit futura mundo uenturo? Quia nimirum dictũ eſt Deus uenerunt gẽtes in hereditatem tuam. Aduerte quod dictum eſt cadauer parcet populo ſuo, quod de cadauere diuinitate preſtante tantum intelligi poteſt quale fuit cadauer Chriſti. Remittere ſiquidem peccata ſolius diuinitatis eſt.

תחת ידם פעמים	ſub manu eoꝝ.Sepenumero	ſub manibus eorum ſepe	ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.Πλεονάκις
רבות יצילם והמה	liberauit eos,Ipſi vero	liberauit eos.Ipſi autem	ἐρρύσατο αὐτούς,αὐτοὶ δὲ
ימרו בעצתם	diffiſi ſunt in conſiliis ſuis,	exacerbauerūt eū ĩ cōſilio ſuo,	παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν.
וימכו בעונם :	& hūiliati ſūt pp iniqtatē ſuā	& humiliati ſūt ĩ iniqtatibꝰ ſuis.	Καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.
וירא בצר להם	Et vidit tribulationē eorū,	Et vidit cum tribularentur,	Καὶ εἶδε κύριος ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
בשמעו את־רנתם :	cum audiret eos rogantes.	& audiuit orationem eorum,	ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν.
ויזכר להם בריתו	Et ĩcōdatꝰ ē pacti ſui cū eis,	Et memor fuit teſtamenti ſui,	Καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ,
וינחם כרב חסדו :	& pēituit eū ſm mltitudinē(	& penituit eū ſm multitudinē(	καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐ(
ויתן אותם	Et dedit eos (miſicō.ſuaꝝ.	Et dedit eos (miſicordie ſue.	Καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς (λέους αὐτοῦ.
לרחמים לפני כל־	miſerabiles,coram omnibus	ĩ miſicordias,in cōſpectu oīum	εἰς οἰκτιρμοὺς ἐναντίον πάντων
שוביהם : הושיענו	qui ceperant eos.Salua nos	qui ceperāt eos.Saluos fac nos	τῶν αἰχμαλωτευσάντων αὐτούς.Σῶ(
יהוה אלהינו	DEVS Deus noſter,	domine Deus noſter,	κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, (σον ἡμᾶς
וקבצנו מן־הגוים	& cōgrega nos de gentibus.	& congrega nos de nationibus.	καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν.
להודות לשם קדשך	Vt cōfiteamur noī ſcō tuo,	Vt cōfiteamur noī ſancto tuo,	Τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου τῷ(
להשתבח בתהלתך	& canamus laudantes te.	& glorìemur in laude tua.	τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου. (ἁγίῳ,
ברוך יהוה אלהי	Benedictus DEVS Deus	Benedictus dominus Deus	Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς
ישראל מן העולם	iſraelis ab eterno	iſrael a ſeculo	ἰσραήλ,ἀπὸ τοῦ αἰῶνος
ועד העולם ואמר	& vſq; in eternum,& dicat	& vſq; in ſeculum,& dicet	καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος,καὶ ἐρεῖ
כל־העם אמן	omnis populus Amen	omnis populus fiat fiat.	πᾶς ὁ λαός γένοιτο γένοιτο.
הללויה :	Aleluia.	Alleluia.Alleluia. CVI.	ρϛ´. Ἀλληλούια.
קז הדו ליהוה	CVII. Confitemini DEO	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
כי־טוב כי לעולם	qm̄ bonus,quoniā in eternū	qm̄ bonus,quoniam in ſeculum	ὅτι χρηστός,ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חסדו : יאמרו	miſericordia eius.Dicant	miſericordia eius.Dicant	τὸ ἔλεος αὐτοῦ.Εἰπάτωσαν
גאולי יהוה אשר	A. q redēpti ſt a DEO,quos	qui redēpti ſunt domino quos	οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου,οὓς
גאלם מיד־צר :	redemit de manu tribulātis.	redemit de manu inimici,	ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ,
ומארצות קבצם	Et de terris ↄgregauit eos,	de regionibus congregauit eos.	καὶ ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτούς.
ממזרח ומ	ab oriente :	A ſolis ortu	Ἀπὸ ἀνατολῶν,
וממערב מצפון	& occidente,ab aquilone	& occaſu ab aquilone	καὶ δυσμῶν,καὶ βορρᾶ,
ומים תעו במדבר	& mari.Errauerūt ĩ ſolitudīe	& mari.Errauerūt in ſolitudine	καὶ θαλάσσης,ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ
בישימון דר	& in deſerto	in inaquoſo,	ἐν ἀνύδρῳ.
דרך עיר	a via,ciuitatem	viam ciuitatis	Ὁδὸν πόλεως
מושב לא מ	que habitaretur non	habitaculi non	κατοικητηρίου
מצאו : רע	repererunt.	inuenerunt.	οὐχ εὗρον.
רעבים גם־צמאים	Eſurientes & ſitientes,	Eſurientes & ſitientes,	πεινῶντες καὶ διψῶντες,
נפשם בהם תתעטף	aīa eorū in ipſis deficiebat.	anima eorum in ipſis defecit.	ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπε.
ויצעקו אל־יהוה בצר	Et clamauē.ad DEVM ĩ tri(	Et clamauerūt ad dn̄m cū tri(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι
להם ממצוקותיהם	de afflictōe eoꝝ (bulatōe ſua,	& de neceſſitatibꝰ eoꝝ (bularēt,	αὐτούς,καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יצילם : וידריכם	eripuit eos.Et duxit illos	eripuit eos.Et deduxit eos	ἐρρύσατο αὐτούς.Καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς
בדרך ישרה ללכת	per viam rectā,vt venirent	in viam rectam,vt irent	εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν,τοῦ πορευθῆναι
אל־עיר מושב :	in ciuitatē habitabilē.(eius,	in ciuitatem habitationis.	εἰς πόλιν κατοικητηρίου. (λέη αὐτοῦ,
יודו ליהוה חסדו	Cōfiteanẽ DEO miſicōdiā(	Cōfiteanẽ dn̄o miſicordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐ(

تحت ايديهم مرارا كثيرة	תחות ידיהון זמנין סגיען	ſub manibus eorum. Sepiſſime
نجاهم وهم	ישיזיבינון והינון	liberauit eos, ſed ipſi
يسخطونه بافكارهم	יסרבון ליה במלכתהון	prouocabant eum in conſiliis ſuis,
وذلوا بسياتهم	ואתמככו בחוביהון	& humiliati ſunt in iniquitatibus ſuis.
راهم في اضطهادهم	וחמא בעקא להון	Et vidit tribulationem eorum,
فاستجاب طلبتهم	כד שמע ית צלותהון	dum audiret orationem eorum.
وذكر عهده	ודכיר להון קימיה	Ad memoriam adduxit eis pactũ ſuũ,
وندم بحسب كثرة رحمته	ותב מן חרגזיה בסגיעו	& cõuerſus ẽ ab ira ſua, ob multitudinẽ
واكنهم	חסדוי : ויהב יתהון	miſericordie ſue. Et dedit eos
براغته امام	לרחמין באנפי כל	miſerationem, in conſpectu omnium
الذين سبوهم خلصنا	דשביין יתהון פרוק יתנא	qui captiuos ceperãt eos. Redime nos
يا رب يا الهنا	יי אלהנא וכנוש יתנא	DEVS Deus noſter, & congrega nos
واجمعنا من الامم	מביני עממיא לאודאה	de medio populorum vt confiteamur
لنشكر اسمك القدوس	לשום קודשך	nomen ſanctum tuum,
ونفتخر بتسبيحك	ולאשתבחא בתושבחתך	& laudemus laude tua.
مبارك الرب اله	בריך שמא דיי אלהנא	Benedictum nomen DEI Dei
اسرايل من الان	דישראל מן עלמא הדין	iſrael a mundo hoc
والى الابد جميع	ועד עלמא דאתי ויימר	vſq; ad mundum venturum & dicet
الشعب يقول يكون يكون	כל עמא אמן	omnis populus Amen
اللولياه المزمور السادس	הללויה	Aleluia.
والمايه ه اشكروا الرب	שבחו קדם יי	CVII. Laudate DEVM
فانه صالح والى الابد	ארום טב ארום לעלם	quoniam bonus, quoniam in eternum
رحمته فليقل	טיבותיה : יימרון	miſericordia eius. Dicant
الذين خلصهم الرب	פריקיא דיי דפרקינון	q redempti ſunt a DEO, quos redemit
وانقذهم من ايدي	מיד מעיקא : ...	de manu moleſtantis.
مضطهديهم ومن البلدان	ומארעתא כנשינון	Et de terris congregauit eos,
جمعهم من المشرق	ממדינחא וממערבא ומן	ab oriente & ab occidente, & ab
والمغرب ومن البر	ציפונא ומן ימא סטר	aquilone & de mari regione
والبحر ضلوا في القفر	דרומא על עמא בית ישראל	auſtri. De populo domus iſrael
في مكان	אתנבי ואמר עמא בית	prophetauit & dixit, populus domus
عديم الما	ישראל טעו במדברא	iſrael, errauit in deſerto
لم يعرفوا	בדיאורחא קרתא	in deſolata via ciuitatem
طريقا الى مدينة	דמיתבא לא אשכחו	habitabilem non inuenerunt.
يسكنوها	כפינין לחמא צחיין	Efurientes ſimul & ſitientes,
جاعوا وعطشوا مغنيت	נפשתהון בהון תשתלהי	anima eorum in ipſis defecit.
نفوسهم فيهم فصرخوا	וצליקו קדם יי כד עיק להון	Et orauerũt DEVM in tribulatiõe ſua
الى الرب في ضرهم فنجاهم	ממעיקתהון פצינון	& a tribulatione eorum liberauit
من شدايدهم وهداهم	אנון : ודבירינון ב	eos. Et duxit eos
الى طريق مستقيمة	בארחא תריצתא למיזל	per viam rectam ducentem
ليأتوا الى المداين العامرة	לירושלם קרתא דמיתבא :	in ieruſalem ciuitatem habitabilem.
فليشكر الرب من احسانه	יהודון קדם יי טוב חסדיה	Cõfitebũtur corã Deo pp miſericordiã eius

A. Libro midras tehilim אמ׳ יהודה בר שלום יפה הוא א״ל לפי שאמרו של הבה מבשת אמר ר׳ הונא בשם ר׳ דוסתאי בשם ר׳ שמואל בר נחמן ממקום אחר למד שאמירו של הקב״ה מעשה הוא ומפי את למד מאברהם מה כתיב ביום ההוא כרת אברהם ברית לזרעך נתתי את וכו׳ אלא נתתי דבר עכשו לא הוליד בני אלא שאמרו של הבה מעשה אם הקבה אמרתי דבר נעשה מעשה אף כאן הוא אם גאולי שכבר גאלם. Dixit. R. Iuda filius Salom. Pulchre dictum eſt redemit & congregauit, quamuis futurum eſſet quoniam dictum Dei ſancti & benedicti tanquã factum eſt. Dixit. R. Huna in nomine. R. Duſtai, in nomine. R. Samuel filii Nachman Ex alio quoq; loco docemur, q̃d dictum Dei tanq̃ factum eſt, ubi .s. de Abraham ſcriptum eſt in illa die ſcidit Deus cum Abrahã pactum dicẽs. Semini tuo dedi terram hanc non autẽ ait dabo ſed dedi. Cũ enim adhuc non genuiſſet filios nõ potuit ſic dici, niſi qa dictum Dei tanquam factũ eſt, & illud. Ego dominus locutus ſum & feci, & quando fecerat illud? Sed ideo ſic dixit, quia dictum Dei factum reputatur. Bene ergo dictum eſt, redemit quãuis futurũ eſſet.

וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי	& mirabilia eius in filios	& mirabilia eius filiis	καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς
אָדָם׃ כִּי הִשְׂבִּיעַ	hominum. Quia ſaturauit	hominum. Quia ſatiauit	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι ἐχόρτασε
נֶפֶשׁ שֹׁקֵקָה וְנֶפֶשׁ	aĩam deſiderantem,& aĩam	animam inanem,& animam	ψυχὴν κενήν, καὶ ψυχὴν
רְעֵבָה מִלֵּא טוֹב׃	eſurientem impleuit bono.	eſurientem ſatiauit bonis.	πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν.
חש יֹשְׁבֵי	Habitantes	Sedentes	Καθημένους
ת חֹשֶׁךְ	in tenebris	in tenebris	ἐν σκότει
א וְצַלְמָוֶת	& vmbra mortis,	& in vmbra mortis,	καὶ σκιᾷ θανάτου,
ע אֲסִירֵי	alligatos	vinctos	πεπεδημένους
וב עֳנִי	in afflictione	in mendicitate	ἐν πτωχείᾳ
כ וּבַרְזֶל	& ferro.	& ferro.	καὶ σιδήρῳ.
כִּי הִמְרוּ אִמְרֵי אֵל	Quia repulerũt ſmões Dei,	Quia exacerbauerũt eloqa Dei,	Ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ,
וַעֲצַת עֶלְיוֹן	& conſilium excelſi	& conſilium altiſſimi	καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου
נָאָצוּ׃ וַיַּכְנַע	blaſphemauerũt. Et hũiliauit	irritauerunt. Et humiliatũ eſt	παρώξυναν. Καὶ ἐταπεινώθη
בֶּעָמָל לִבָּם כָּשְׁלוּ	in labore cor eorꝫ, ceciderũt	ĩ laboribꝰ cor eorꝫ,& ĩfirmati ſt	ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν, ἠσθένησαν
וְאֵין עֹזֵר׃	& non erat qui adiuuaret.	nec fuit qui adiuuaret.	καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν. (θαι
וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְיָ בַּצַּר	Et clamaue. ad DEVM ĩ tri(	Et clamauerũt ad dñm cũ tribu(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσ(
לָהֶם מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם	ſua,& de ãguſtijs eorꝫ (bulatõe	& de neceſſitatibus eorꝫ (larẽt,	αὐτούς, καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יוֹשִׁיעֵם׃ יוֹצִיאֵם	ſaluauit eos. Et eduxit eos	liberauit eos. Et eduxit eos	ἔσωσεν αὐτούς. Καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς
מֵחֹשֶׁךְ וְצַלְמָוֶת	de tenebris & vmbra mortis	de tenebris & vmbra mortis,	ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου,
וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יְנַתֵּק׃	& vincula eorum dirupit.	& vincula eorum dirupit.	καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν.
יוֹדוּ לַיְיָ חַסְדּוֹ	Cõfiteanť DEO miſicõdiã(	Cõfiteanť dño miſicordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη(
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי	& mirabilia eius ĩ filios (eius,	& mirabilia eius filiis	καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (αὐτοῦ
אָדָם׃ כִּי שִׁבַּר	hominum. Quia contriuit	hominum. Quia contriuit	τῶν ἀνθρώπων. Ὅτι συνέτριψε
דַּלְתוֹת נְחֹשֶׁת	portas ereas,	portas ereas,	πύλας χαλκᾶς,
וּבְרִיחֵי בַרְזֶל גִּדֵּעַ׃	& vectes ferreos confregit.	& vectes ferreos confregit.	καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέθλασεν.
ס אֱוִלִים	Stultos	Suſcepit	Ἀντελάβετο
פש מִדֶּרֶךְ	propter viam	eos de via	αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ
ום פִּשְׁעָם	ſceleris eorum,	iniquitatis eorum,	ἀνομίας αὐτῶν,
וּמֵעֲוֹנֹתֵיהֶם	& propter iniquitates	propter iniuſtitias	διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας
כ יִתְעַנּוּ׃	afflictos.	enim ſuas humiliati ſunt.	αὐτῶν ἐταπεινώθησαν.
כָּל־אֹכֶל תְּתַעֵב	Omnem cibũ abominata eſt	Omnem eſcam abominata eſt	Πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο
נַפְשָׁם וַיַּגִּיעוּ עַד	aĩa eorum,& acceſſerunt ad	aĩa eorꝫ,& appropinquerũt vſq	ἡ ψυχὴ αὐτῶν, καὶ ἤγγισαν ἕως
שַׁעֲרֵי מָוֶת׃	portas mortis.	ad portas mortis.	τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου.
וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְיָ	Et clamauerunt ad DEVM	Et clamauerunt ad dominum	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον
בַּצַּר לָהֶם	in tribulatione ſua,	cum tribularentur,	ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
מִמְּצֻקוֹתֵיהֶם	de anguſtiis eorum	& de neceſſitatibus eorum	καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν
יש יוֹשִׁיעֵם׃	ſaluauit eos.	liberauit eos.	ἔσωσεν αὐτούς.
יִשְׁלַח דְּבָרוֹ	A. Mittet verbum ſuum	Miſit verbum ſuum &	Ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ
וְיִרְפָּאֵם וִימַלֵּט	& ſanabit eos,& eripiet eos	ſanauit eos,& eripuit eos	ἰάσατο αὐτούς, καὶ ἐρρύσατο αὐτούς,

وعجايبه في بني	ומשתעיין פרישתיה	& narrabunt mirabilia eius filiis
البشر لانه اشبع	לבני נשא ארום אסבע	hominum. Quoniam saturauit
نفوسا خـاويه وملا	נפשא סריקא ונפשא	animam egentem, & animam
قلوبا جايعه من الخيرات	כפינא מלי טבתא׃	famescentem impleuit bono.
الذين كانوا يسلكون	על צדקיהו ורברבי ישראל	De Sedechia & de principibus iſrael,
في الظلمة	אתנבי ואמר צדקיהו	pphetauit & dixit, Sedechias (bylonia,
وظلال الموت	ורברבי ישראל גלו לבבל	& principes iſrael fuerũt captiui i ba(
موثقين	הוו יתבין בחשוכא ובטולא	& fuerunt in tenebris & in vmbra
بالمسكنة	דמותא והוו אסירין	mortis, & fuerunt in carceribus
والحديد من اجل	בסיגוף שירי פרזלא׃	in afflictione & vinculis ferreis.
انهم خالفوا كلام الله	ארום סריבו על מימר	Quia rebelles fuerunt verbo
واسخطوا امر الرب	אלהא ומלכת עילאה	Dei, & conſilium a'tiſſimi
العلي فذل	רחיקו׃ ואתבר	abiecerunt, Et depreſſit
بالنكد قلوبهم ضعفوا	בליעותא לבהון	in labore cor eorum
فلم يكن لهم معين	איתקילו ולית סעיד׃	impegerunt & non fuit qui adiuuaret.
صرخوا الى الرب في حزنهم	וצליאו קדם יי בעקא	Et orauerunt DEVM in tribulatione
خلصهم من	דלהון ממעיקתהון	ſua, & de tribulationibus eorum
شدائدهم واخرجهم	פרקינון׃ ואפקינון	redemit eos. Eduxit eos
من الظلمة وظلال الموت	מחשוכא וטולא דמותא	de tenebris & vmbra mortis,
وقطع اغلالهم	ושלשלתהון יפרק׃	& vincula eorum dirupit.
فلتشكر للرب مراحمه	יודון קדם יי טוביה	Confitebunt corã DEO pp ter (eius
وعجايبه في بني	חסדיה ומשתעיין פרישתיה	miſericõdiã eius, & narrabũt mirabilia(
البشر لانه كسر	לבני נשא׃ ארום תבר	filiis homioum. Quoniam confregit
ابواب النحاس	דשי נחשא	portas calibeas,
وقطع اغلاق الحديد	ועברי פרזלא קציץ׃	& peſſulos ferreos contriuir.
واخذهم	על חזקיה מלך שבטא דבית	De Ezechia rege tribuum domus
من [illegible] طريقتهم	יהודה אתנבי ואמר	Iuda prophetauit & dixit
اثامهم	חזקיהו מלך דבית	Ezechias rex domus
لانهم ذلوا	יהודה דסריב למסב	Iuda, qui renuit
من اجل اثامهم	אתתא אתמחי היכדין סטיין	coniugiũ afflictus fuit ſicut declinãtes
	למיהך בשאולה מרדיהון	ad ſuperbiam, qui propter viam
	ומעויתהון מסתגפין	iniquã ſuã, & pp peccata ſua afflicti fuẽr.
ومقتت نفوسهم	כל מיכלא מרחיק	Omnem cibum abomina'a eſt
كل طعام وبلغوا	נפשהון ומטון עד	anima eorum, & appropinquauerunt
الى ابواب الموت	מעלני מותא׃	ad portas mortis.
صرخوا الى الرب	וצליאו קדם יי	Et orauerunt coram DEO
في ضرهم	בדמעיק להון	in tribulatione eorum,
فنجاهم من	ממעיקתהון יפ	& de tribulationibus eorum
شدائدهم	פרקינון׃	redemit eos.
ارسل كلمته	ישדר פתגם אסותיה	Miſit verbum ſanationis ſue
فشفاهم ونجاهم	ואסי יתהון ושיזב	& ſanauit eos, & eripuit

A. Ex cõmentariis in librum numeri. R. Iſaac ſuper ea quibus titulus ẽ ſacrificiũ Iſaac
ישלח דברו וירפאם וכו' פירשתיהם ר' שמואל הלוי אמר דבר ה' הוא שלוחו דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה' והוא שאמר יבאו דבריך ונכבדך כי יבא דבר האלהים אשר הוא שלוחו ונכבדהו אמ' רב שאול הנה ראינו הנביאים והרגנום ושפכנו דמם איך נקבל עתה דברו או במה נאמין אמר להם שירפאם וימלטם משחיתותם ובזה אלו האותות נאמינהו ונכבדהו אמ' להם למה לא אמר ישלח דברו וירפאכם אלא וירפאם בעבור כי נראה לי כי זה מדבר פרטי עצת לואפת דכתיב והדיבור צאוגרם אבל לא קבלוהו
• כי אם התרפים אשר אין היותר גסי שכל מין הגלולית דגים עברים וזה הוא שאמר יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים המה ראו מעשה ה' אותם שכן הוא לא היה נכון לקבל שום דבר שכלי מצד גסיתם קבלו אמיתות הנבואה והמראה מצד שה אינו לדברו וזה הוא שאמר ויאמין בה' ותחשבה לו צדקה. d.
Mittet uerbum ſuum & ſanabit eos, & eripiet eos de plagis eorũ. Dixit. R. Semuel leuita. Verbũ Dei, eſt nũtius ſiue orator eius, de quo ſcriptum eſt. Profecto tale uerbum meũ, qualis eſt ignis, dixit Deus. Et hoc eſt quod dictum eſt. Veniet uerbum tuũ, & honorificabimus te. Vtiq; cum ueniet uerbũ Dei, quod eſt nuntius eius, tũc honorabimus eum. Dixit. R. Saul. Nõne uenerũt pphete & occidimus illos, fudimusq; ſanguinẽ eorũ, quõ ergo nunc accipiemus uerbũ eius, aut q̃ obrẽ credemus ei? Reſpõdit ei. R. Semuel. Quoniam ſanabit eos, & liberabit eos a plagis eorum, ppter hec inquã ſigna credemus ei, & honori eum habebimus. Dixit tunc illi, quare precor nõ dixit, mittet uerbum ſuũ & ſanabit uos ſed dixit,

מִשְּׁחִיתוֹתָם	a vulneribus eorum. (eius,	de interitionibus eorum.	ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν. (αὐτοῦ,
יוֹדוּ לַיהוָה חַסְדּוֹ	Cõfiteãt DEO miſ cordiã(	Cõfiteant dño miſicordie eius,	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη(
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי	& mirabilia eius in filios	& mirabilia eius filiis	ϗ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς (θυσίαν
אָדָם׃ וְיִזְבְּחוּ זִבְחֵי	hominũ. Et immolẽt hoſtias	hoĩum. Et ſacrificẽt ſacrificium	τῶν ἀνθρώπων. Καὶ θυσάτωσαν αὐτῷ(
תוֹדָה וִיסַפְּרוּ	confeſſionis, & narrent	laudis, & annuncient	αἰνέσεως, ϗ ἐξαγγειλάτωσαν
מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה׃	opera eius in laude.	opera eius in exultatione.	τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
יוֹרְדֵי הַיָּם	Qui conſcendunt mare	Qui deſcendunt mare	Οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν
בָּאֳנִיּוֹת עֹשֵׂי	in nauibus, facientes	in nauibus, facientes	ἐν πλοίοις, ποιοῦντες
מְלָאכָה	opus	operationem	ἐργασίαν
בְּמַיִם ר	in aquis	in aquis	ἐν ὕδασι
רַבִּים׃ הם	multis.	multis.	πολλοῖς.
הֵמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי	Ipſi viderunt opera	Ipſi viderunt opera	Αὐτοὶ εἶδον τὰ ἔργα
יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו	DEI, & mirabilia eius	domini, & mirabilia eius	κυρίου, ϗ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
בִּמְצוּלָה׃ וַיֹּאמֶר	in profundo. Dixit	in profundo. Dixit	ἐν τῷ βυθῷ. Εἶπε
וַיַּעֲמֵד רוּחַ סְעָרָה	& ſtetit ventus tempeſtatis,	& ſtetit ſpiritus procelle.	ϗ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος,
וַתְּרוֹמֵם גַּלָּיו׃	& eleuati ſũt gurgites eius.	& exaltati ſũt fluctus eius. (dũt	ϗ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς. (βαίνουσιν
יַעֲלוּ שָׁמַיִם יֵרְדוּ	Aſcẽdũt in celũ & deſcẽdũt	Aſcẽdũt vſq ad celos, & deſcẽ(	Ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν. ϗ κατα(
תְהוֹמוֹת נַפְשָׁם	in abyſſos, anima eorum	vſq ad abyſſos, anima eorum	ἕως τῶν ἀβύσσων. Ἡ ψυχὴ αὐτῶν
בְּרָעָה תִתְמוֹגָג׃	in aſflictione liquefiebat.	in malis tabeſcebat.	ἐν κακοῖς ἐτήκετο,
יָחוֹגּוּ וְיָנוּעוּ	Obſtupuerũt & intremuerũt	Turbati ſunt & moti ſunt	ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν
כַּשִּׁכּוֹר וְכָל־	quaſi ebrius, & vniuerſa	ſicut ebrius, & omnis	ὡς ὁ μεθύων, ϗ πᾶσα
חָכְמָתָם תִּתְבַּלָּע׃	ſapientia eorum abſorta eſt.	ſapientia eorum deuorata eſt.	ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη. (θλίβεσθαι αὐτοὺς,
וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְיָ בַּצַּר	Clamauerũt aũt ad DEVM i(	Et clamauerũt ad dñm cũ tribu(	Καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλί(
לָהֶם וּמִמְּצוּקֹתֵיהֶם	ſua, & de ãguſtiis eorũ (tribu(	& de neceſſitatibus eorũ (larẽt,	ϗ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν,
יוֹצִיאֵם׃ יָקֵם	educet eos. Statuet (latiõe	eduxit eos. Et ſtatuit	ἐξήγαγεν αὐτούς. Καὶ ἐπέταξε
סְעָרָה לִדְמָמָה	turbinem in tranquillitatẽ,	procellam eius in auram	τῇ καταιγίδι ϗ ἔστη εἰς αὔραν,
וַיֶּחֱשׁוּ גַּלֵּיהֶם׃	& ſilebunt fluctus eius.	& ſiluerunt fluctus eius.	ϗ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς.
וַיִּשְׂמְחוּ כִי	Letabuntur quoniam	Et letati ſunt quia	Καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι
יִשְׁתֹּקוּ וַיַּנְחֵם	quieuerunt, & deducet eos	ſiluerunt, & deduxit eos	ἡσύχασαν, ϗ ὡδήγησεν αὐτοὺς
אֶל־מְחוֹז חֶפְצָם׃	ad portum quem voluerũt.	in portum voluntatis eorum.	ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν.
יוֹדוּ לַיהוָה	Confiteantur DEO (eius	Confiteantur domino	Ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ
חַסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו	miſicõdiã eius, & mirabilia(	miſicõdie eius, & mirabilia eius	τὰ ἐλέη αὐτοῦ, ϗ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ
לִבְנֵי אָדָם׃	in filios hominum.	filiis hominum.	τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
וִירוֹמְמוּהוּ בִּקְהַל	Et exaltent eum in eccleſia	Et exaltent eum in eccleſia	Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ
עָם וּבְמוֹשַׁב זק	populi, & in cathedra	plebis, & in cathedra	λαοῦ, ϗ ἐν καθέδρᾳ
זְקֵנִים יְהַלְלוּהוּ׃	ſeniorum laudent eum.	ſeniorum laudent eum.	πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν.
יָשֵׂם . נה	B. Ponet B .i. Conuertet.	Poſuit	Ἔθετο
נְהָרוֹת	flumina	flumina	ποταμοὺς
לְמִדְבָּר ומ	in deſertum,	in deſertum,	εἰς ἔρημον,
וּמֹצָאֵי ם	& egreſſiones	& exitus	ϗ διεξόδους
מַיִם לצ	aquarum	aquarum	ὑδάτων

من الفساد	מחבלותהון:	eos a ruina eorum. (eius,
فلتشكر الرب مراحمه	יהודון קדם יי מטול חסדיה	Cófitebunt corã DEO pp miſericodiã(
وعجايبه في بني	ומשתעין פרישתיה לבני	& narrabunt mirabilia eius filiis
البشر A فليذبحو	נשא: ויכסון ניכסת	hominum. Et ſacrificabunt ſacrificia
اله ذبايح الشكر	תודתא וישתעין	confeſſionis, & narrabunt
وليذكروا افعاله بالتهليل	עובדוי בדיצתא:	opera eius in letitia.
الهابطون في البحر	על מלחיא דיונה בר	De nautis A. Ione filii
العاملون في السفن	אמתי איתנבי ואמר	Amitai prophetauit & dixit
الداخلون عملهم	מלחיא נחתי ימא	naute deſcendentes in mare
في مياه	בארלפיא עבדי פולחנא	cum nauibus facientes opus
كثيرة A	במיין סגיעין:	in aquis multis.
هولا عاينوا ايات	הינון חמון עובדיא	Ipſi viderunt opera
الرب وعجايبه	דיי ופרישתיה	DEI & mirabilia eius
في لجج البحر قال	במצולתא: ואמר במימריה	in profundo. Et dixit in verbo ſuo
فقامت ريح عاصفه	ואקים זעפא ועלעולא	& ſurrexit tempeſtas & nimbus,
وارتفعت امواج البحر	ואיתרוממו גליהון:	& exaltati ſunt fluctus eius. (ſcẽdũtq;
فكانوا يصعدون الى السما	סלקין צית שמיא נחתין	Aſcẽdũt vſq; ad ſummitatẽ celorum,de(
وينزلون الى القعر فذابت	עומקי תהומיא	vſq; ad profunditatem abyſſi,
نفوسهم من الشدايد	נפשתהון בבישתהון מתמסיא	animus eorum in malis deficit.
وخافوا وماد وا	ירתתון ומתזיעין	Tremuerunt & moti ſunt
مثل السكارى فلك A	היך רויא וכל	ſicut ebrius, & omnis
عدمتهم حكمتهم	חוכמתהון מסתלעמא:	ſapientia eorum deuorata eſt.
صرخوا الى الرب في كربهم	וצלו קדם יי כד עיק	Et orauerunt corã DEO in tribulatõe
فنجاهم من	להון ומעיקתהון יפיק	ſua & de tribulatõibus eorum liberauit
شدايدهم A زجر	יתהון: יקים ע	eos. Commutauit
العاصف	עלעולא לשתיקותא	tempeſtatem in tranquillitatem,
فسكن	ושתקין גליהון:	& ceſſauerunt fluctus eius.
واستقرت امواج البحر	וחדיו ארום	Et letati ſunt quia
ففرحوا	שתקין ודברינון	ceſſauerunt & duxit eos
لسكونها A هداهم	למחוז רעותהון:	ad portum voluntatis eorum.
الى المينا الذي شاوا	יהודון קדם יי מטול	Confitebuntur coram DEO propter
فلتشكر للرب	טיבותיה ומשתעין	benignitatem eius, & narrabunt
مراحمه وعجايبه	פרישתיה לבני נשא:	mirabilia eius filiis hominum.
في بني البشر	ורוממון יתיה בכנישת	Et exaltent eum in congregatione
سبحوه في مجمع	עמא בית ישראל בסנהדרין	populi filiorum iſrael, in ordine
الشعوب مجدوه	וחכימיא ישבחון יתיה:	ſapientum laudent eum.
في مجالس الشيوخ	על דרא דיואל בר פתואל	De generatione Ioel filii Petuel
لانه جعل	איתנבי ואמר כד חבו	prophetauit & dixit, quando peccauit
الانهار	בית ישראל ביומי יואל	domus iſrael in diebus Ioel
قفارا	נביא איתי בצורתא	prophete induxit caritatem annone •
المياه ومنابع	בעלמא שוי נהרותא	in orbem, poſuit flumina

& ſanabit illos. Reſpõdit hoc ideo eſt ut ego ſentio, quoniam loquebatur de parte deq; aliquibus dũtaxat non etiam de omnibus, q. deſignatur .ſ. ſm proprietatẽ hebrei ſermonis in dictione, illos. Dixit illi. Verum certe dicis. Nam uerbum uenit ſanare omnes in uniuerſum non tantum aliquos, & in parte. Verũ non fuit acceptus niſi ab aliquibus particularibus, qui cenſebantur inter omnes craſſioris ingenii, uiri piſcatores exercentesq; ſe in mari. Et hoc eſt quod dictum eſt. Conſcendentes in mare nauibus, facientes opera in aquis magnis ipſi uiderunt opus Dei. Illi profecto qui ſi recte conſideres, non uidebantur apti poſſe admittere quicquam intellectuũ ſiue q. ſ. ad intellectum pertinet, ob ruditatem ſenſus eorũ, illi inquã acceperunt ueritatem prophetie & uiſionis, quoniam crediderunt uerbo eius. Et hoc eſt quod dictum eſt. Credidit Deo & reputatũ eſt illi ad iuſticiam.

A Vt Ionas figura fuit Chriſti dñi noſtri ita naute eius figura fuerunt apoſtolorum Chriſti, qui & ipſi naute maritimiq; hoies fuerunt quos intellexiſſe inter omnes ſui tẽporis, opera Dei, incarnatiois .ſ. redẽptionis, mortiſq; & reſurrectionis, teſtati ſunt pres hebrei, quod maxime liquet ex his q̃ imediate premiſſimus Adque quid reſpõdere, aut potius quid mutire ualeant iuniores hebrei nõ ſatis cõſtat.

לצמאון ׃ ד	in ſitim.	in ſitim.	εἰς δίψαν
ארץ פ	Terram	Terram	Γῆν
פרי למלחה	fructiferam in deuaſtationē	fructiferam in ſalſuginem,	καρποφόρον εἰς ἅλμην,
מרעת י	propter malitiam	a malitia	ἀπὸ κακίας
ישבי בה ׃	habitatorum eius.	inhabitantium in ea.	τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.
ישם מדבר לאגם־	Ponet deſertum in paludes	Poſuit deſertum in ſtagna	Ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας
מים וארץ ציה	aquarum,& terram aridam	aquarum,& terram ſine aqua	ὑδάτων, καὶ γῆν ἄνυδρον
למצאי מים ׃	fontes aquarum.	in exitus aquarum.	εἰς διεξόδους ὑδάτων.
ויושב שם רעבים	Et collocauit ibi eſurientes,	Et collocauit illic eſurientes,	Καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας,
ויכוננו עיר	& formabunt vrbem	& cōſtituerūt ciuitatē hitatōis.	καὶ συνεστήσαντο πόλεις κατοικεσίας.
מושב ׃ ויזרעו	ad habitandum.Et ſerent	& ſeminauerunt	Καὶ ἔσπειραν
שדות ויטעו	agros & plantabunt	agros & plantauerunt	ἀγρούς, καὶ ἐφύτευσαν
כרמים ויעשו	vineas,& facient	vineas,& fecerunt	ἀμπελῶνας, καὶ ἐποίησαν
פרי תבואה ׃	fruges & germina. (bunt	fructum natiuitatis.	καρπὸν γεννήματος.
ויברכם וירבו	Et bn̄dicet eis & multiplica(	Et bn̄dixit eis & multiplicati ſt	Καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν
מאד ובהמתם לא	nimis.& pecora eorum non	nimis,& iumenta eorum	σφόδρα, καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν
ימעיט ׃ וימעטו	minuet.Imminuta ſunt aūt	nō minorauit.Et pauci facti ſt,	οὐκ ἐσμίκρυνε. Καὶ ὠλιγώθησαν
וישחו מעצר רעה	& afflicta, ꝑpter āguſtiā mali	& vexati ſt a tribulatōe maloꝝ	καὶ ἐκακώθησαν, ἀπὸ θλίψεως κακῶν
ויגון ׃ שפך בוז	& āxietat;.Effūdet deſpectōē	& dolore.Effuſa eſt contentio	καὶ ὀδύνης. Ἐξεχύθη ἐξουδένωσις
על־נדיבים ויתעם	ſ̄ pricipes & errare eos faciet	ſup principes,& errare fecit eos	ἐπ' ἄρχοντας αὐτῶν, καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς
בתהו לא־דרך ׃	in ſolitudine deuia.	in inuio & non in via.	ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.
וישגב אביון	Et ſubleuabit pauperem	Et adiuuit pauperem	Καὶ ἐβοήθησε πένητι
מעוני וישם כצאן	de inopia,& ponet q̄ſi gregē	de inopia,& poſuit ſicut oues	ἐκ πτωχείας, καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα
משפחות יראו ישרים	familias, Videbunt recti	familias. Videbunt recti	πατριάς. Ὄψονται εὐθεῖς
וישמחו וכל־	& letabuntur,& omnis	& letabuntur,& omnis	καὶ εὐφρανθήσονται, καὶ πᾶσα
עולה קפצה פיה ׃	iniquitas cōtrahet os ſuum.	iniquitas opilabit os ſuum.	ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.
מי־חכם וישמר־	Quis ſapiens & cuſtodit	Quis ſapiens & cuſtodiet	Τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα,
אלה ויתבוננו חסדי	hec,& ītelliget miſericordias	hec,& intelliget miſericordias	καὶ συνήσει τὰ ἐλέη
יהוה ׃	DEI.	domini.	τοῦ κυρίου.
קח שיר	CVIII. Canticū.	CVII. Allā. Canticū	ρζ. Ὠδὴ
מזמור לדוד ׃	Pſalmus Dauidis.	pſalmi ipſi Dauid.	ψαλμοῦ τῷ Δαβίδ.
נכון לבי אלהים	Paratum cor meum Deus,	Paratū cor meū Deus paratum	Ἑτοίμη ἡ καρδία μου ὁ θεὸς ἑτοίμη
אשירה ואזמרה	cantabo & pſallam,	cor meum,cantabo & pſallam	ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ
אף־כבודי ׃ עורה	ſed & gloria mea.Conſurge	in gloria mea.Exurge	ἐν τῇ δόξῃ μου. Ἐξεγέρθητι (δόξα μου
הנבל וכנור	pſalterium & cithara,	pſalterium & cithara,	ἡ δόξα μου, ἐξεγέρθητι ψαλτήριον καὶ κι(
אעירה שחר ׃ אודך	cōſurgā mane.Cōfitebor tibi	exurgā diluculo,Cōfitebor tibi	ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου. Ἐξομολογήσο(
בעמים יהוה	in populis DEVS,	in populis domine,	ἐν λαοῖς κύριε, (μαί σοι
ואזמרך בלאמים ׃	& cantabo te in nationibus.	& pſallam tibi in nationibus.	ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν.
כי־גדול מעל־שמים	Quoniam magna ſup celos	Quia magna eſt ſuper celos	Ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν
חסדך ועד־שחקים	miſicō.tua,& vſqȝ ad ethera	miſicordia tua,& vſqȝ ad nubes	τὸ ἔλεός σου, καὶ ἕως τῶν νεφελῶν
אמתך ׃ רומה על־	veritas tua.Exaltare ſuper	veritas tua.Exaltare ſuper	ἡ ἀλήθειά σου. Ὑψώθητι ἐπὶ

ſicut deſertum,& egreſſus
aquarum ſicut ſiccitatem. Terram
iſrael facientem fructus, deſolatam
ſicut ſodomam que ſubmerſa eſt
propter malitiam habitantium in ea.
Quando conuerſi ſunt ad legē poſuit
deſertum ſicut fluenta aquarum,
& terram aridam curſus
aquarum. Et habitare fecit ibi
eſurientes & cōſtituerūt ciuitatē (uerūt
ad hītādū. Et ſeminauerūt agroſ& plāta(
vineas & fecerūt fructū & germinauerūt.
Et benedixit eis & multiplicati ſunt
nimis,& iumenta eorum non
diminuit. Et cū peccauerūt iminuti ſūt,
& afflicti ab anguſtia
mali & doloris.
Miſit contentionem ſuper
principes & errare fecit eos
in inani vbi non erat via.
Et vbi cōuerſi ſunt ad legē, ſubleuauit
pauperem de miſeria,& poſuit
ſicut oues familias.
Videbunt recti & letabuntur,
& omnis author iniquitatis aperiet
os ſuum vt frenetur.
Quis ſapiens & cuſtodiet
hec,& intelliget miſericordias
DEI.

CVIII. Canticum
& laudatoria per manū Dauidis.

Paratum cor meum Deus
canam & pſallam
inſuper gloria mea que laudabit
pſalterio & cithara,
laudabo mane. Confitebor
coram te in populis,
& laudabo te in gentibus.
Quoniam magna eſt pluſq̄ altitudo celorū
benignitas tua,& vſq; ad nubes attingit
veritas tua. Exaltare ſuper

שָׁמַיִם אֱלֹהִים וְעַל	celos DEVS & ſuper	celos Deus, & ſuper	τοὺς οὐρανοὺς ὁ θεός, καὶ ἐπὶ
כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ׃	omnem terram gloria tua.	omnem terram gloria tua,	πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
לְמַעַן יֵחָלְצוּן	Vt liberentur	vt liberentur dilecti tui,	Ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί
יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה	dilecti tui, ſalua	Saluum fac dextera tua	σου, σῶσον τῇ δεξιᾷ σου
יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי׃	dexterā tuam, & rñde mihi.	& exaudi me,	καὶ ἐπάκουσόν μου.
אֱלֹהִים דִּבֶּר	Deus locutus eſt	Deus locutus eſt	Ὁ θεὸς ἐλάλησεν
בְּקָדְשׁוֹ אֶעְלֹזָה	in ſanctuario ſuo, gaudebo	in ſancto ſuo. Exultabo	ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ἀγαλλιάσομαι
אֲחַלְּקָה שְׁכֶם	diuidam ſichem	& diuidam ſichimam,	καὶ διαμεριῶ σίκιμα,
וְעֵמֶק סֻכּוֹת	& vallem ſochot	& conuallem tabernaculorum	καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν
אֲמַדֵּד׃ ל	demetiar. (naſſe,	dimetiar. (naſſes,	διαμετρήσω.
לִי גִלְעָד לִי מְנַשֶּׁה	Meus eſt gilad & meus ē ma(	Meus eſt galaad & meus eſt ma(	Ἐμός ἐστι Γαλαάδ, καὶ ἐμός ἐστι Μανασσῆς
וְאֶפְרַיִם מָעוֹז רֹאשִׁי	& ephraim fortitudo capit(	& effraim ſuſceptio capitis mei.	καὶ Ἐφραῒμ ἀντίληψις τῆς κεφαλῆς μου.
יְהוּדָה מְחֹקְקִי׃	Iuda dux meus. (mei,	Iuda rex meus,	Ἰούδας βασιλεύς μου,
מוֹאָב סִיר	Moab lebes	moab lebes	Μωὰβ λέβης
רַחְצִי עַל־אֱדוֹם	ablutionis mee, ſuper edom	ſpei mee. In idumeam	τῆς ἐλπίδος μου. Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν
אַשְׁלִיךְ נַעֲלִי	proiiciam calciamentū meū,	extendam calciamentū meum,	ἐπιβαλῶ τὸ ὑπόδημά μου,
עָלַי פְּלֶשֶׁת	cum paleſtinis	mihi alienigene	ἐμοὶ ἀλλόφυλοι
אֶתְרוֹעָע׃ מִי	percutiam fedus. Quis	amici facti ſunt. Quis	ὑπετάγησαν. Τίς
יֹבִלֵנִי עִיר	deducet me in ciuitatem	deducet me in ciuitatem	ἀπάξει με εἰς πόλιν
מִבְצָר מִי נָחַנִי	munitam, quis deducet me	munitam, quis deducet me	περιοχῆς, ἢ τίς ὁδηγήσει με
עַד־אֱדוֹם׃ ת	vſq; in edom.	vſq; in idumeam.	ἕως τῆς Ἰδουμαίας.
הֲלֹא־אֱלֹהִים	Nonne Deus	Nonne tu Deus	Οὐχὶ σὺ ὁ θεὸς
זְנַחְתָּנוּ וְלֹא־תֵצֵא	qui ꝓiecisti nos, & nō exibis	qui repuliſti nos & non exibis	ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ
אֱלֹהִים בְּצִבְאוֹתֵינוּ׃	Deus in exercitibus noſtris.	Deus in virtutibus noſtris.	ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
הָבָה־לָּנוּ עֶזְרָת	Da nobis auxilium	Da nobis auxilium	Δὸς ἡμῖν βοήθειαν
מִצָּר וְשָׁוְא תְּשׁוּעַת	ꝺ tribulatiōe, vana ē.n. ſalus	de tribulatione, quia vana ſalus	ἐκ θλίψεως, καὶ ματαία σωτηρία (μιν,
אָדָם בֵּאלֹהִים נַעֲשֶׂה	ab homine. In Deo faciemus	hoīs. In Deo faciemus virtutē,	ἀνθρώπου. Ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύνα(
חָיִל וְהוּא יָבוּס	virtutē, & ipſe conculcabit	& ipſe ad nihilum deducet	καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει
צָרֵינוּ׃	moleſtatores noſtros.	inimicos noſtros.	τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.
קט לַמְנַצֵּחַ	CIX. Ad victoriā.	CVIII. In finem	ρή. Εἰς τὸ τέλος
לְדָוִד מִזְמוֹר אֱלֹהֵי	Dauidis. Pſalmus. A. Deus	pſalmus Dauid. Deus	ψαλμὸς τῷ Δαβίδ. Ὁ θεὸς
תְהִלָּתִי אַל־תֶּחֱרַשׁ׃	laudis mee, ne taceas	laudem meam ne tacueris,	τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς,
כִּי פִי רָשָׁע וּפִי	quia os impii, & os	quia os peccatoris & os	ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα
מִרְמָה עָלַי פָּתָחוּ	doloſi contra me apta ſunt,	doloſi ſuper me apertum eſt.	δολίου ἐπ᾽ ἐμὲ ἠνοίχθη.
דִּבְּרוּ אִתִּי לְשׁוֹן	locuti ſunt de me lingua	Locuti ſunt aduerſū me lingua	Ἐλάλησαν κατ᾽ ἐμοῦ γλώσσῃ
שָׁקֶר׃ וְדִבְרֵי שִׂנְאָה	mendacii. Et verbis odii	doloſa, & ſmōibus odii (rūt me	δολίᾳ, καὶ λόγοις μίσους
סְבָבוּנִי וַיִּלָּחֲמוּנִי	circūde. me, & oppugna. me	circūdedeēt me, & expugnaue(	ἐκύκλωσάν με, καὶ ἐπολέμησάν με
חִנָּם׃ תַּחַת־אַהֲבָתִי	fruſtra. Pro dilectione mea	gratis. Pro eo vt me diligerent	δωρεάν. Ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με,
יִשְׂטְנוּנִי וַאֲנִי	aduerſabantur mihi, ego aūt	detrahebant mihi, ego autem	ἐνδιέβαλλόν με, ἐγὼ δὲ
תְפִלָּה׃ וַיָּשִׂימוּ	orabam. Et poſuerunt	orabam. Et poſuerunt	προσηυχόμην. Καὶ ἔθεντο
עָלַי רָעָה תַּחַת	contra me malum pro	aduerſum me mala pro	κατ᾽ ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ

الله على السموات وعلى	שמיא יי ועל	celos Deus,& ſuper
الارض كلها مجدك	כל יתבי ארעא איקרך:	omnes habitatores terre gloria tua.
لكيما تخلص احباوك	מן בגלל דישתזבון	Vt liberentur
نجني بيمينك	רחימיך פרוק	dilecti tui,redime
واستجب لي	ימינך ועני יתי:	dexteram tuam & reſponde mihi.
نطق الرب	אלהא מליל מאתר בית	Deus locutus eſt de loco domus
في قديسيه وقال	שכינת קודשיה איבוע	habitationis ſanctuarii ſui,letabor
ارتفع واقسم ساجيم	איפלג בזתא עם יתבי	diuidam predam cum habitatoribus
واقيس وادي	שכם ועם יתבי מישר	ſichem,& cum habitatoribus planiciei
المظال	סכות אמשח תחומא:	ſoccot,menſurabo terminum.
لي جلعاد ولي منسا	דילי גלעד דילי מנשה	Meus eſt gilahad meus eſt menaſſe,
افرام هو عز راسي	דבית אפרים עושנא	domus ephraim fortitudo
يهودا هو ملكي	דרישי ומדבית יהודה	capitis mei,& de domo iuda
مواب اينه	ספרי: וכשית מואבאי	ſcriba meus.Confregi moabitas
رجايد على ادوم	היך דודי שחוגי על	tanquã ollas lotionis mee,ſuper
ندوس حدابي	מלכות אדום אטליק	regnum edom proiiciam
لي خضعت	סנדלי על מלכי פלשתאי	calciamentũ meũ,ſup reges paleſtinos
اقبابل الغريبة من	אתיבב: וכון יהביה מן	iubilabo.Quis deducet
يبلغني الى مدينة	אוביל יתי עד רומי	me vſq romam
حصينة او من يرشدني	רשיעתא מאן דברתי עד	impiam,quis deducet me vſq
الى ادوم	קושטנטינא דאדום:	conſtantinam idumeorum.
اللهم انك	הלא את קדם יי	Nonne DEVS
اقصيتنا ولم تخرج معنا	שבקתנא ולא נפקא	qui abiecit nos,& nequaquã egreſſa eſt
في جيوشنا	שכינתיה בחילותנא:	diuinitas eius in exercitibus noſtris.
اعطنا معونة	הב לנא סעדא מן	Da nobis auxilium in
في الشدة فان خلاص	מעיקא דמגן פורקן דבר	infeſtatorem,qm̃ vana eſt redemptio
الانسان باطل بالهنا نصنع	נשא: במימר אלהא נעביד	hominis.In verbo Dei faciemus
القوة وهو يخذل	חילא והוא יתשש	virtutem & ipſe conteret qui
جميع شانئينا	מעיקנא:	moleſtant nos.
المزمور	לשבחא על	CIX. In laudem.Per
الثامن والمائة اللهم	ידא דדוד תושבחתא אלהא	manũ Dauidis.Laudatoria. Deus
لا تغفل عن تسبحتي	שבחתי ולא תשתוק:	laus mea & non tacebis.
فان فم الخاطي وافواه	ארום פומא דרשיעא	Quoniam os impium
الغادرين انفتحا علي	ופום נכילא עלי פתחו	& os doloſum ſuper me aperta ſunt,
ناجياني بلسان	מלילו עמי בלישן	locuti ſunt aduerſum me lingua
غاش واكتنفاني بقول	דשקר: ומלי סנאתא	mendaci.Et verbis odii (uerſum me
مبغض وجاهدوني	חזרו יתי ואגיחו עימי	circũdederũt me,& pugnauerunt ad(
بلا ابدال ان يحبوني	מגן: חלף דרחמית	ſine cauſa.Eo quod ego diligebam
غدروا بي وانا كنت	סטנין לי ואנא	aduerſabantur mihi,& ego
مصليا كافوني	אצלי: ושוון עלי	orabam.Poſuerunt ſuper me
بدل الخير شرا	בישתא חולף	malum pro

A. Sunt qui uano & ſupſticioſo aut potius magico deteſtabili ritu. Vel Faber ſcribit ſe nouiſſe, luminibus extinctis a ſacris altaribus uultibus auerſis, ſe rut piter pulueribo uolutãtes hũc pſalmũ execrandi deuouendiq; ſtudio immurmurat. Homines aliequi peſſimi & de medio tollendi.

טובה ושנאה תחת	bono,& odium pro	bonis,& odium pro	ἀγαθῶν, καὶ μῖσος ἀντὶ
אהבתי הפקד עליו	dilectiõe mea.Cõſtitue ſup eũ	dilectione mea.Cõſtitue ſup eũ	τῆς ἀγαπήσεώς μου. Κατάστησον ἐπ᾽ αὐτὸν
רשע ושטן יעמד	impiũ,& ſatan ſtet (dicatus	peccatorem,& dyabolus ſtet	ἁμαρτωλὸν, καὶ διάβολος στήτω
על ימינו בהשפטו	a dextris eius.Cũ fuerit iu(	a dextris eius.Cum iudicatur	ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. Ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν,
יצא רשע ותפלתו	exeat cõdẽnatus & oĩo eius	exeat cõdẽnatus,& oratio eius	ἐξέλθοι καταδεδικασμένος, καὶ ἡ προσευ(
תהיה לחטאה :	fiat in peccatum.	fiat in peccatum.	γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν. (χὴ αὐτοῦ
יהיו ימיו מעטים	Sint dies eius pauci, (ter.	Fiant dies eius pauci,	Γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι,
פקדתו יקח אחר :	& pricipatũ eius accipiat al(	& epiſcopatũ eius accipiat alter	καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος.
יהיו בניו יתומים	Sint filii eius pupilli,	Fiant filii eius orphani,	Γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ,
ואשתו אלמנה :	& vxor eius vidua. (filii eius	& vxor eius vidua.	καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα. (αὐτοῦ,
ונוע ינועו בניו	Et pegrinatiõe pegrinabũt(	Nutantes tranſferanť filii eius	Σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ (
ושאלו ודרשו	& mendicabunt,& inquirẽt	& mendicent eiiciantur	καὶ ἐπαιτησάτωσαν, ἐκβληθήτωσαν
מחרבותיהם : ינקש	de parietinis ſuis.Scrutetur	de habitationibus ſuis.Scruteť	ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. Ἐξερευνησάτω
נושה לכל אשר לו	exactor vniuerſa que habet,	fenerator omnẽ ſubſtantiã eius,	δανειστὴς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ,
ויבזו זרים	& diripiant alieni	& diripiant alieni	καὶ διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι
יגיעו : אל יהי לו	labores eius.Non ſit q̃ eius	labores eius.Non ſit illi	τοὺς πόνους αὐτοῦ. Μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ
משך חסד ואל יהי	miſereatur,nec q̃ clemẽs ſit	adiutor,nec ſit qui miſereatur	ἀντιλήπτωρ, μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων
חונן ליתומיו :	in pupillos eius.	pupillis eius.	τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ.
יהי אחריתו	Fiat nouiſſimum eius	Fiant nati eius in	Γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς
להכרית בדור	interitus,in generatione	interitum,in generatione	ἐξολόθρευσιν, ἐν γενεᾷ
אחר ימח שמם :	altera deleatur nomen eius.	vna deleatur nomẽ eius. (eius	μιᾷ ἐξαλειφθείη τὸ ὄνομα αὐτοῦ. (αὐτοῦ
יזכר עון אבתיו	Redeat ĩ mẽoriã iniq̃tas pa(	In mẽoriã redeat iniq̃tas patrũ(	Ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων (
אל יהוה וחטאת	apđ DEVM,& pcc̃m (trũ eiꝰ	in conſpectu domini,& peccatũ	ἔναντι κυρίου, καὶ ἡ ἁμαρτία
אמו אל תמח : יהיו	matris eius nõ deleať.Sint	matris eius nõ deleatur.Fiant	τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη. Γενηθή(
נגד יהוה תמיד	coram DEO ſemper,	contra dominum ſemper	ἐναντίον κυρίου διαπαντός, (τωσαν
ויכרת מארץ	& intereat de terra	& diſpereat de terra	καὶ ἐξολοθρευθείη ἐκ γῆς
זכרם : יען אשר לא	memoria eorũ.Eo quod non	memoria eorum,pro eo q̃ non	τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Ἀνθ᾽ ὧν οὐκ
זכר עשות חסד	ẽ recordatus faceř miſicõdiã,	ẽ recordatus facere miſicõdiã.	ἐμνήσθη, ποιῆσαι ἔλεος,
וירדף איש עני	& pſecutus eſt virũ inopem	Et perſecutus eſt hominem,	καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον
ואביון ונכאה	& pauperem,& humiliatum	inopẽ & mendicũ,& cõpunctũ	πένητα καὶ πτωχὸν, καὶ κατανενυγμένον
לבב למותת : ויאהב	cõde vt ĩterficeret.Et dile.	corde mortificare. Et dilexit	τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι. Καὶ ἠγάπησε
קללה ותבואהו	maledictionẽ que veniet ei,	maledictionem & veniet ei,	κατάραν καὶ ἥξει αὐτῷ,
ולא חפץ בברכה	& noluit benedictionẽ (ſuo,	& noluit benedictionem	καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν,
ותרחק ממנו :	& elõgabiť ab eo. (veſtimẽto(	& elongabitur ab eo. (mentũ,	καὶ μακρυνθήσεται ἀπ᾽ αὐτοῦ.
וילבש קללה כמדו	Et ĩdutus ẽ maledictiõe q̃ſi(	Et induit maledictionẽ ſic veſti(	Καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον,
ותבא כמים בקרבו	& ĩgrediet q̃ſi aq̃ ĩ viſce.eiꝰ,	& itrauit ſic aqua ĩ interiora eiꝰ,	καὶ εἰσῆλθεν ὡσεὶ ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ
וכשמן בעצמותיו :	& quaſi oleum in oſſa eius.	& ſicut oleum in oſſibus eius.	καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ.
תהי לו כבגד	Sit ei ſicut pallium (ſemp	Fiat ei ſicut veſtimentum	Γενηθήτω αὐτῷ, ὡς ἱμάτιον (διαπαντὸς
יעטה ולמזח תמיד	quo circũdať,& cĩgulũ quo(	quo operiť,& ſic zona qua ſemp	ὃ περιβάλλεται, καὶ ὡσεὶ ζώνη ἣν δια(
יחגרה : זאת פעלת	accingitur.Hoc opus	precingitur.Hoc opus	περιζώννυται. Τοῦτο τὸ ἔργον
שטני מאת יהוה	eorũ q̃ aduſant mihi a DEO,	eorũ q̃ detrahũt mihi apud dñm,	τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ κυρίου,

وشتوم	טָבָא וְסָנְיָא	bono, & odium
محبتي بغضا فاقم عليهم	חֲלַף רַחֲמָתִי: אַסְעֵלָה	pro dilectione, irruat ſuper
خاطيا الشيطان فليقف	רָשִׁיעָא וְסִטְנָא יְקוּם	eum peccator. & ſatanas ſtet
عن يمينه اذا حوكم	עַל יְמִינֵיהּ: בְּאִתְדִּינֵיהּ	ſuper dexteram eius. Cum iudicatur
يخرج مخصوما وصلاته	יִפּוֹק חַיָּיב וּצְלוֹתֵיהּ	exeat condẽnatus, & oratio eius
تصير الى خطية	תְּהֵי לְחוֹבָא:	ſit ad peccatum.
اياما تكون قصيرة	יְהוֹן יוֹמוֹי קְלִילִין	Sint dies eius pauci,
ورياسته تصير الى غيره	מִנְיַן שְׁנוֹי יֵרַת אוֹחֲרָן:	nũeꝝ ãnoꝝ eius hẽditate acqrat alius.
تكون بنوه ايتاما	יְהוֹן בְּנוֹי יַתְמִין	Sint filii eius pupilli
وامراته ارملة	וְאִתְּתֵיהּ אַרְמַלְתָּא:	& vxor eius vidua.
وتتزعزع اولاده	וּמִטַּלְטְלָא יְטַלְטְלוּן בְּנוֹי	Vagatione vagentur filii eius
ويتصدقون ويتعفون	וְיִשְׁאֲלוּן וְיִבְעוּן מָה הֲוַת	& petant & inquirant que fuerint
من مساكنهم يدوز	צְדִיוּתְהוֹן: יִגְבֵּי	deſolationes eorum. Colligat
مفروض كل شي له	מָרֵי חוֹבָא לְכָל דִּילֵיהּ	fiſcus omnia que ipſius ſunt,
تخطف الغربا	וְיִבְזוֹן נוּכְרָאִין	& conſumant extranei
جميع عناه ولا يكون له	לֵיעוּתֵיהּ: לָא יְהֵי לֵיהּ	labores eius. Non ſit illi
ناصر ولا من يتراف	נְגִיד חִסְדָּא וְלָא יְהֵי	adiutor miſericors, & non ſit
على ايتامه	חָיִיס עַל יַתְמוֹי:	qui miſereatur pupillis eius.
ودنيا حل دريته	יְהֵי סוֹפֵיהּ	Sit finis eius
وبمحا اسمه	לְאִשְׁתֵּיצָאָה בְּדָרָא	ad interitum in generatione
من جيل واحد	אוֹחֲרָן יִתְמְחֵי שְׁמֵיהּ:	altera deleatur nomen eius.
وتذكر اثام ابايه	יִדְכַּר עֲוָיַת אֲבָהָתוֹי	Cõmemoretur iniquitas patris eius
امام الرب ولا تمحى خطية	קֳדָם יְיָ וְחוֹבַת אִמֵּיהּ	ĩ cõſpectu DEI & iniqtas matris eius
امه وتكون	לָא תִתְמְחֵי: יְהוֹן	non deleatur. Sint
امام الرب في كل حين	לְקֳבֵל מֵימְרָא דַיְיָ תְּדִירָא	in conſpectu verbi DEI ſemper,
ويبيد من الارض	וִישֵׁיצֵי מֵאַרְעָא	& deleatur de terra
ذكره لانه لم	דּוּכְרָנְהוֹן: מְטוּל דְּלָא	memoria eorum. Q uoniam non
يذكران يعمل خيرا	אִדְכַּר לְמֶעְבַּד טִיבוּ	meminit facere benigne,
طرد المسكين والبايس	וּרְדַף גְּבַר עַנְיָא	& perſequitur hominem pauperem
والحزين القلب	וְחַשִּׁיכָא וּמְכִיךְ	& mendicum & compunctum
ليميته احب	לִבָּא לְאִתְקְטָלָא: וּרְחֵים	corde ad internitionem. Et dilexit
اللعنات فلتدركه	לְוָטָא וְאַתְיָא עֲלוֹי	maledictionem & veniet ſuper eum
ولم يشا البركات	וְלָא אִתְרְעֵי בְּבִרְכָתָא	& non voluit benedictionem
فلتبعد عنه لبس	וְתִתְרַחַק מִנֵּיהּ:	& elongabitur ab eo. (mentũ,
اللعنة كالرداء وحلت في	וּלְבֵשׁ לְוָטָא הֵיךְ לְבוּשִׁין	Et indutus eſt maledictiõe ſic veſti(
جوانحه مثل الما	וְעָלַת הֵיךְ מַיָּא בִּגְוִיֵּיהּ	& intrauit quaſi aqua in corpus eius,
وكالدهن في عظامه	וְהֵיךְ מִשְׁחָא בְּאֵבָרוֹי:	& ſicut oleum in membris eius.
تكون له مثل الرداء	תִּתְהֲוֵי לֵיהּ הֵיךְ לְבוּשָׁא	Sit ei ſicut veſtimentum
اذا اشتمل به ومثل المنطقة	דְּמִתְעַטֵּף וּלְקַמּוּר תְּדִיר	coopertionis, & cinctorium quo ſemp
التي يشد بها حقويه	יַחְזְרִנֵיהּ: דָּא אַחְסָנָא	cingitur. Hec eſt hereditas
في كل حين هذا اجر	דְּסַטְנַי מִן קֳדָם יְיָ	detrahentium mihi apud DEVM,

וְהַדֹּבְרִים רָע עַל־	& qui loquuntur malũ cõtra	& qui loquuntur mala aduerſus	καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ
נַפְשִׁי: וְאַתָּה יְהוִה	aiam meã.Tu autẽ DEVS	animam meam.Et tu domine	τῆς ψυχῆς μου. Καὶ σὺ κύριε
אֲדֹנָי עֲשֵׂה־אִתִּי	Deus ſac mecum	fac mecum	κύριε ποίησον μετ᾽ ἐμοῦ,
לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי טוֹב	ꝑꝑ nomen tuũ,qm̃ bona eſt	ꝑpter nomen tuũ,qa ſuauis eſt	ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου, ὅτι χρηστὸν
חַסְדְּךָ הַצִּילֵנִי	miſericordia tua libera me.	miſericordia tua.Libera me	τὸ ἔλεός σου. Ῥῦσαί με
כִּי עָנִי וְאֶבְיוֹן	Quoniam egenus & pauper	quia egenus & pauper	ὅτι πτωχὸς καὶ πένης
אָנֹכִי וְלִבִּי חָלַל	ego,& cor meũ vulneratũ ẽ	ſum ego,& cor meũ ↄturbatũ ẽ	εἰμὶ ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται
בְּקִרְבִּי: כְּצֵל	intrinſecus,Quaſi vmbra	intra me.Sicut vmbra	ἐν ἐμοί. Ὡσεὶ σκιὰ
כִּנְטוֹתוֹ נֶהֱלָכְתִּי	cũ inclinatur abductus ſum,	cum declinat ablatus ſum,	ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀντανῃρέθην
נִנְעַרְתִּי כָּאַרְבֶּה:	& excuſſus quaſi locuſta.	& excuſſus ſum ſicut locuſte.	ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.
בִּרְכַּי כָּשְׁלוּ מִצּוֹם	Ge.m.vacillauẽrt a ieiunio	Genua mea ĩfirmata ſũt a ieiunio	Τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας,
וּבְשָׂרִי כָּחַשׁ מִשָּׁמֶן:	& ca.m.macllẽ.abſq̃ pĩgue.	& caro mea ĩmutata ẽ ꝑp oleũ.	καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη δι᾽ ἔλαιον.
וַאֲנִי הָיִיתִי חֶרְפָּה	Ego aũt factus ſum oppbriũ	Et ego factus ſum opprobrium	Κἀγὼ ἐγενήθην ὄνειδος
לָהֶם יִרְאוּנִי	eis,videntes me	illis viderunt me	αὐτοῖς, εἴδοσάν με,
יְנִיעוּן רֹאשָׁם:	mouerunt caput ſuũ. (meus	& mouerunt capita ſua.	ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.
עָזְרֵנִי יְהוָה אֱלֹהָי	Adiuua me DEVS Deus(	Adiuua me domine Deus meus	Βοήθησόν μοι κύριε ὁ θεός μου,
הוֹשִׁיעֵנִי כְחַסְדֶּךָ:	ſalua me ſm miſicordiã tuã.	ſaluũ me fac ꝑp miſicõdiã tuã.	καὶ σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου.
וְיֵדְעוּ כִּי־יָדְךָ זֹּאת	Et ſciant qm̃ plaga tua hec,	Et ſcient quia manus tua hec,	Καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη,
אַתָּה יְהוָה עֲשִׂיתָהּ:	tu DEVS feciſti eam.	& tu domine feciſti eam.	καὶ σὺ κύριε ἐποίησας αὐτήν.
יְקַלְלוּ־הֵמָּה וְאַתָּה	Maledicent illi,& tu (dent,	Maledicent illi & tu	Καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ (χυνθήτωσαν
תְּבָרֵךְ קָמוּ וַיֵּבֹשׁוּ	bñdices,ĩſurrexẽt & cõfun(	bñdices,q ĩſurgũt ĩ me ↄfundãt	εὐλογήσεις. Οἱ ἐπανιστάμενοί μοι αἰσ(
וְעַבְדְּךָ יִשְׂמָח:	ſeruus autẽ tuus letabitur.	ſeruus autem tuus letabitur.	ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.
יִלְבְּשׁוּ שׂוֹטְנַי	Induantur aduerſarii mei	Induantur qui detrahunt mihi	Ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με
כְּלִמָּה וְיַעֲטוּ כַמְעִיל	ↄfuſione,op'ant (bor DEO	pudore,& opiant (fitebor dño	ἐντροπήν, καὶ περιβαλέσθωσαν (μαι τῷ κυ
בָּשְׁתָּם: אוֹדֶה יְהוָה	q̃ſi toga ↄfuſiõe ſua.Cõfite(	ſicut diploide ↄfuſione ſua.Cõ(	ὡς διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν. ἐξομολογήσο(
מְאֹד בְּפִי וּבְתוֹךְ	vehemẽt ĩ ore mõ,& ĩ medio	nimis in ore meo,& in medio	σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου, καὶ ἐν μέσῳ
רַבִּים אֲהַלְלֶנּוּ:	multorum laudabo eum.	multorum laudabo eum.	πολλῶν αἰνέσω αὐτόν.
כִּי־יַעֲמֹד לִימִין	Quoniam ſtabit a dextris	Quia aſtitit a dextris	Ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν
אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ	pauperis,vt ſaluet	pauperis.vt ſaluam faceret	πένητος, τοῦ σῶσαι
מִשֹּׁפְטֵי נַפְשִׁי:	a iudicibus animam meam.	a perſequentibus animam meã.	ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.
קי לְדָוִד	CX, A. Dauidis.	CIX. Pſalmus	ρθ᾽. Ψαλμὸς
נא מִזְמוֹר	Pſalmus.	ipſi Dauid.	τῷ Δαβίδ.
נְאֻם יְהוָה לַאדֹנִי	Dixit DEVS domino meo,	Dixit dominus domino meo,	Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου,
שֵׁב לִימִינִי	ſede ad dexteram meam.	ſede a dextris meis.	κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
עַד־אָשִׁית	Donec ponam	Donec ponam	ἕως ἂν θῶ
אֹיְבֶיךָ הֲדֹם	inimicos tuos,ſcabellum	inimicos tuos ſcabellum	τοὺς ἐχθρούς σου, ὑποπόδιον
לְרַגְלֶיךָ:	pedum tuorum. (mittet	pedum tuorum.	τῶν ποδῶν σου.
מַטֵּה־עֻזְּךָ יִשְׁלַח	Virgam fortitudinis tue e(	Virgam virtutis tue emittet	Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ
יְהוָה מִצִּיּוֹן רְדֵה	DEVS ex cion,dominare	dominus ex ſion,dominare	κύριος ἐκ Σιών, καὶ κατακυρίευε
בְּקֶרֶב אֹיְבֶיךָ:	in medio inimicorũ tuorũ.	in medio inimicorum tuorum.	ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.
עַמְּךָ נְדָבֹת	Populus tuus voluntarii	Tecum principium	Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ

والذين يتكلمون بالسيئة	וּמְמַלְלִין בִּישָׁן עַל	& loquentium malum aduerſus
على نفسي وانت يا ربي	נַפְשִׁי : וְאַתְּ יְיָ	animam meam. Et tu DEVS
والهي اصنع معي رحمة	אֱלֹהִים עֲבֵיד עִמִּי	Deus operare mihi
لاجل اسمك لان	מִן בִּגְלַל שְׁמָךְ הֵיךְ טוּבָךְ	pp nomẽ tuũ, iuxta benignitatẽ tuam,
رحمتك يارب هي سابغة	וְחִסְדָּךְ פְּצָא יָתִי :	& miſericordiam tuam libera me.
نجني فاني مسكين بائس	אֲרוּם עַנְיָא וְחַשִּׁיכָא	Quoniam egenus & pauper
وقد جزع قلبي	אֲנָא וְלִבִּי שְׁפִי	ego & cor meum conturbatum eſt
في باطني وانا مثل الفي	בְגַוִּי : הֵיךְ טוּלָא	in me. Sicut vmbra
في ميلانه اذهب	בְּצָלִיתָא אִתְנַסְּבִית	cum declinat ablatus ſum,
وكالجراد نفضت	אִטַּלְטְלִית הֵיךְ גּוֹבָא :	fugatus ſum ſicut locuſta.
ركبتاي ضعفتا من الصوم	רְכוּבַי אִתְקְלוּ מִצּוֹמָא	Genua mea infirmata ſunt a ieiunio
وتغير جسدي لعدم	וּבִשְׂרִי פְּתַח מִלְּמֶתַח	& caro macillenta abſq;
الدهن صرت انا معيرة	מִשְׁחָא : וַאֲנָא הֲוֵית קְלָנָא	pinguedine. Et ego fui opprobrium
نظروا الي	לְהוֹן חָזְיַן יָתִי	eis, & viderunt me
وهزوا رؤوسهم	יְטַלְטְלוּן רֵישֵׁיהוֹן :	& mouerunt capita ſua.
اعني يا ربي والهي	סְעִיד יָתִי יְיָ אֱלָהִי	Adiuua me DEVS Deus meus,
وخلصني بقدر رحمتك	פְּרוֹק יָתִי הֵיךְ חִסְדָּךְ :	ſalua me ſm miſericordiam tuam.
وليعلموا ان هذه هي يدك	וְיִדְּעוּן אֲרוּם מָחָתָךְ	Et ſciant quia percuſſio tua
وانت يا رب صنعتها هم	דָּא אַתְּ יְיָ עֲבַדְתָּהּ :	hec, tu DEVS feciſti eam.
يلعنون وانت	יְלוּטוּן הִינוּן וְאַתְּ	Maledicent illi & tu
تبارك القايمون علي	תְּבָרֵךְ קָמוּ וּבְהִיתוּן	benedices, inſurgent & confundẽtur,
فليخزوا واما عبدك فيفرح	וְעַבְדָּךְ יֶחְדֵּי :	ſeruus autem tuus letabitur.
المعيرون بي يلبسون هوانا	יִלְבְּשׁוּן סָטְנַי כִּיסוּפָא	Induantur detrahentes mihi pudore
يشتملون بالخزي	וְיִתְעַטְּפוּן הֵיךְ מְעִילָא	& cooperiantur ſicut clamide
كالرداء اشكر يا ربي	בַּהֲתְהוֹן : אוֹדֵי יְיָ	confuſione ſua. Confitebor DEO
جدا اسبحه بفمي	לַחֲדָא בְּפוּמִי וּבִמְצִיעוּת	multum in ore meo, in medio
في الملا	חַכִּימַיָּא אֲשַׁבְּחִנֵּיהּ :	ſapientum laudabo eum.
لانه قام عن يمين	אֲרוּם יְקוּם מִן יְמִינָא	Quoniam ſtabit ad dexteram
المسكين وخلصني	דְחַשִּׁיכָא לְמִפְרַק	pauperis vt redimat
من الذين يطلبون نفسي	מִדַּיָּנֵי נַפְשֵׁיהּ :	a iudicibus animam meam.
المزمور	עַל יְדָא דְדָוִד	CX. Per manum Dauidis.
التاسع والمايه	תּוּשְׁבַּחְתָּא אֲמַר יְיָ בְּמֵימְרֵיהּ	Laudatoria. Dixit DEVS ĩ verbo ſuo,
قال الرب لربي	לְמִתַּן לִי רַבּוּתָא חֲלַף	quod daret mihi dominationem eo
اجلس عن يميني	דְּתֵיבִית לְאוּלְפַן	quod ſederim ad diſcendam
حتى اضع	אוֹרָיְתָא יְמִינִי אוֹרִיךְ	legem, dextera mea expecta,
اعداك تحت موطي	עַד דַּאֲשַׁוֵּי בַּעֲלֵי דְ	donec ponam patronos
قدميك	דְבָבָךְ כְּבֵשׁ לְרִגְלָךְ :	inimicitie tue ſupedaneũ pedũ tuorũ.
يرسل لك الرب من	חוּטְרָא דְתוּקְפָךְ יִשְׁדַּר	Virgam fortitudinis tue mittet
صهيون قضيب قوة	יְיָ מִצִּיּוֹן וְתִתְרְדֵּי	DEVS ex cion, & dominaberis
وتسلط على اعدايك	בִּמְצִיעוּת בַּעֲלֵי דְבָבָךְ :	in medio patronorum inimicitie tue.
تكون معك الرياسة	עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל דְּמִתְנַדְּבִין	Populus tuus domus iſrael, q incũbũt

A. Ex commentariis R. Iſaac arama i librũ geneſeos, in expoſitõe capñ. xlvii. uel circa, ubi fit ſermo de loco q datus eſt Iaacob ĩ quo cõmode hitare poſſet.

פרוש משחר לך טלילותיך לא מצינו אדם ונביא שיתנבא ילידתו קודם לידת אביו ואמו כי אם משיח צדקנו ולזה רמז פרוש משחר לך קודם שיברא רחם ילידתך נתנבא ילידתך ולזה רמז לפני שמש ינון שמו כי אפילו קודם בריאת השמש היה חוק וקיים שמו שלמשיחנו והיה יושב בימין האל והוא שאמר שבלימיני ואמר נכ והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת

.i. De uulua bona annũciatio, ſiue ortus eſt, ſiue ex aurora, tibi ros, ſiue terminus adoleſcẽtie, ſiue natiuitatis tue. Non inuenimus hominem etiam prophetam cuius pphetata ſit natiuitas, ante natiuitatem prĩs & matris, niſi tãtũmõ MESSIAM iuſtum noſtrum, & propterea dicit a uulua euãgelizatus eſt tibi terminus natiuitatis tue, hoc eſt anteq̃ crearet uulua genitricis tue, pphetata fuit natiuitas tua. Et huic concinit illud, ante ſolem filius nomen eius, cuius ſenſus eſt, quod anteq̃ crearetur ſol ſubſiſtẽs ac firmum erat, nomen MESSIE noſtri, & ſedebat ad dexterã Dei. Et hoc eſt q̃ dicit ſede a dextris meis. Et alibi dicit, cõcinnabit miſericordia ſoliũ, & ſedebit ſuper illud ueritate.

Pſalmi .cxi.

A. Ex commentariis R. Iſaac ben ſchola.

ראשית חכמה יראת יי שכל טוב לכל עושיהם תהלתו עומדת לעד החכמה אשר רמז אליה בפסוק הזה כי היא החכמה אשר מאין תמצא וזאת הנקראת במלת בראשית רל באות אבית ואמרו אל תקרא בית אלא בית שני בחכמה יבנה בית והמדה הזאת מכונת הנעלמת נחותם ונעלמת נחתמת כענין שנ ונעלמת מעיני כל חי ומעוף השמים נסתרה ואמר אלהים הבין

ח׳ בְּיוֹם	in die	in die	ἐν ἡμέρᾳ
ב חֵילֶךָ	virtutis tue,	virtutis tue	τῆς δυνάμεώς σου,
בְּהַדְרֵי־קֹדֶשׁ	in decoribus ſanctuarii	in ſplendoribus ſanctorum,	ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου.
מ מֵרֶחֶם	ex matrice	ex vtero	Ἐκ γαστρὸς
מִשְׁחָר לְךָ	ab aurora, tibi	ante luciferum	πρὸ ἑωσφόρου
טַל יַלְדֻתֶיךָ׃	ros adoleſcentie tue.	genui te.	ἐγέννησά σε,
נִשְׁבַּע יְהוָה וְלֹא	Iurauit DEVS & non	Iurauit dominus & non	ὤμοσε κύριος καὶ οὐ
יִנָּחֵם אַתָּה־כֹהֵן	penitebit eũ, tu es ſacerdos	penitebit eum, tu es ſacerdos	μεταμεληθήσεται. Σὺ ἱερεὺς
לְעוֹלָם עַל־דִּבְרָתִי	in eternum propter verbũ	in eternum ſm ordinem	εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν
מַלְכִּי־צֶדֶק׃	Malchicedec.	Melchiſedech.	Μελχισεδέκ.
אֲדֹנָי עַל־יְמִינְךָ	Dominus a dextera tua.	Dominus a dextris tuis,	Κύριος ἐκ δεξιῶν σου
מָחַץ בְּיוֹם־אַפּוֹ	percuſſit in die furoris ſui	confregit in die ire ſue	συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ
מְלָכִים׃ יָדִין	reges. Iudicabit	reges. Iudicabit	βασιλεῖς. Κρινεῖ
מל בַּגּוֹיִם	in gentibus,	in nationibus	ἐν τοῖς ἔθνεσι,
מָלֵא גְוִיּוֹת	plena cadauera,	implebit ruinas,	πληρώσει πτώματα,
מָחַץ רֹאשׁ עַל־אֶרֶץ	percutiet capita in terra	conquaſſabit capita in terra	συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς
מג רַבָּה׃	multa.	multorum.	πολλῶν.
מִנַּחַל בַּדֶּרֶךְ	De torrente in via	De torrente in via	Ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ
ע יִשְׁתֶּה	bibet,	bibit,	πίεται,
עַל־כֵּן יָרִים רֹאשׁ׃	propterea exaltabit caput.	propterea exaltabit caput.	διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.
קיא הַלְלוּ־יָהּ	CXI. Aleluia.	CX. Alleluia. Aleph.	ρι. Ἀλληλούια.
אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל־	Confitebor DEO in toto	Cõfitebor tibi dñe. Beth, ĩ toto	Ἐξομολογήσομαί σοι κύριε ἐν ὅλῃ
לֵבָב בְּסוֹד יְשָׁרִים	corde, in ſecreto rectorum	corde meo in conſilio iuſtorum	καρδίᾳ μου, ἐν βουλῇ εὐθείων
וְעֵדָה׃ גְּדֹלִים	& congregatione. Magna	& cõgregatione. Gimel. Magna	καὶ συναγωγῇ. Μεγάλα
מַעֲשֵׂי יְיָ דְּרוּשִׁים	opera DEI, exquirenda	opera domini. Daleth, exquiſita	τὰ ἔργα κυρίου, ἐξεζητημένα
לְכָל־חֶפְצֵיהֶם׃	in cunctis volũtatibus eius.	in omnes voluntates eius.	εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ.
ות הוֹד	Confeſſio	He. Confeſſio	Ἐξομολόγησις
וְהָדָר פָּעֳלוֹ	& decor opus eius,	& magnificentia opus eius,	καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
וְצִדְקָתוֹ עֹמֶדֶת	& iuſtitia eius perſeuerans	Vau. & iuſtitia eius manet	καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει
לָעַד׃ זֵכֶר עָשָׂה	ſemper, Memoriam fecit	ĩ ſclm ſcli. Zain. Memoriã fecit	εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Μνείαν
לְנִפְלְאֹתָיו חַנּוּן	mirabilium ſuorum, clemẽs	mirabiliũ ſuoꝝ. Heth. miſericors	ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ. Ἐλεήμων
וְרַחוּם יְהוָה׃ טֶרֶף	& miſericors DEVS. Eſcã	& miſerator dñs. Teth. eſcam	καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος, τροφὴν
נָתַן לִירֵאָיו יִזְכֹּר	dedit timentibus ſe, memor	dedit timẽtibus ſe. Ioth. Memor	ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Μνησθήσεται
לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ׃ כֹּחַ	erit ĩ ſẽpitnũ pacti ſui. Fõti(	erit ĩ ſclm teſtĩ ſui. Caph. ũtutẽ	εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ, ἰσχὺν
מַעֲשָׂיו הִגִּיד	opeꝝ ſuoꝝ ãnũciabit (tudĩẽ	operum ſuorum annunciabit	ἔργων αὐτοῦ, ἀνήγγειλε
לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם	populo ſuo, vt det eis	populo ſuo. Lamed. Vt det illis	τῷ λαῷ αὐτοῦ. Τοῦ δοῦναι αὐτοῖς
נַחֲלַת גּוֹיִם׃ מַעֲשֵׂי	hereditatẽ gentium. Opus	hereditatẽ gẽtium. Mem. opera	κληρονομίαν ἐθνῶν, ἔργα
יָדָיו אֱמֶת וּמִשְׁפָּט	mãuũ eiꝰ veritas & iudiciũ,	manuũ eius veritas & iudiciũ.	χειρῶν αὐτοῦ, ἀλήθεια καὶ κρίσις.
נֶאֱמָנִים כָּל־פִּקּוּדָיו	fidelia omnia mandata eius.	Nun. Fidelia oĩa mandata eius.	Πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ,
סְמוּכִים לָעַד	Firmata vſq; in	Samech. confirmata in	ἐστηριγμέναι εἰς
לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם	ſempiternum, facta	ſeculum ſeculi. Ain. facta	τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πεποιημένα

A. Egyptia clarius

legi, in die concertationis
prelii tui adiuuabis eos
ſplendoribus ſancti, miſericordie
Dei preſto erunt tibi
tanquã deſcendens ros, ſedebunt
confidenter nati tui
Iurauit Deus & non penitebit eum, tu
conſtitueris dominus in orbe futuro,
propter iuſtitiam eo quod fueris
rex immaculatus.
Diuinitas Dei in dextera tua,
percuſſit in die ire ſue
reges. Conſtitutus eſt iudex
ſuper populos implebit terram
cadaueribus ipioꝝ, q̃ īterfecti fuerunt,
percuſſit capita regum ſuper terra,
multa nimis.
Ab ore prophete in via
doctrinam accipiet, propterea
exaltabit caput.

CXI. Alleluia.

Laudabo coram Deo, in toto
corde in ſecreto rectorum
& congregatione. Magna
opera DEI exquirenda
ab omnibus qui volunt illa.
Laus & pulchritudo
opus eius,
& meritum eius perſtat
in ſeculum. Memoriam bonam fecit
mirabilibus ſuis, clemens
& miſericors DEVS. Cibum
dedit timentibus ſe, memor erit
in eternum pacti ſui. Virtutem
operum ſuorum annunciabit
populo ſuo, vt det illis
hereditatem populorum. Opera
manuum eius veritas & iudicium,
fidelia omnia mandata eius.
Confirmata in ſeculum
ſeculi, facta

[illegible]

.i. Sapientia de qua hoc loco intelligit ſcriptura, eſt ſapientia quam continet ſiue que egreditur de מאין .i. de intellectu, ſupremo & ab

באמת וישר: פדות	ī ũitate & eq̃tate.Redēptõē	ī verita.&eq̃ta.Phe.Redēptõē	ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι. Λύτρωσιν
שלח לעמו צוה	miſit populo ſuo, mandauit	miſit dñs pplo ſuo.Zadie,man(	ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ. Ἐνετείλατο
לעולם בריתו	in eternum pactum ſuum.	in eternũ teſtamẽtũ ſuũ.(dauit	εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ,
קדוש ונורא שמו:	Sãctũ & timẽdũ nomẽ eius,	Coph.Sãctũ & terribile nom̃ eius,	ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
ראשית חכמה	A. principium ſapientie	Res,initium ſapientie	Ἀρχὴ σοφίας,
יראת יהוה שכל	timor DEI.Intellectus(illa.	timor dñi.Sin.Intellectus	φόβος κυρίου, σύνεσις
טוב לכל עשיהם	bonꝯ ieſt cũct'ſq̃ opanť ſm(	bonus oĩbus facientibus eum,	δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν.
תהלתו עמדת לעד:	Laus eius pſeuerat iugiter.	Thau,laudatio eius manet ī ſe(	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ(
קיב הללו יה	CXII. Aleluia.	CXI. Allĩa. culũ ſcli.	ρια΄. Ἀλληλούια. (αἰῶνος.
אשרי איש ירא את	Beatus vir qui timet	Aleph.Beatus vir qui timet	Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος
יהוה במצותיו	DEVM,in mandatis eius	dominũ, Beth.in mãdatis eius	τὸν κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ
חפץ מאד: גבור	volet nimis.Potens	volet nimis.Gimel.Potens	θελήσει σφόδρα. Δυνατὸν
בארץ יהיה זרעו	in terra erit ſemen eius,	in terra erit ſemen eius,	ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
דור ישרים יברך:	generatio rectoꝝ benediceť.	Daleth.gñatio rectoꝝ bñdiceť.	γενεὰ εὐθέων εὐλογηθήσεται.
הון ועשר בביתו	Subſtãtia & diui.ī domo eiꝯ,	He.Glĩa & diuitie ī domo eius,	Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
וצדקתו עמדת לעד:	& iuſtitia eius pſeuerãs ſẽp.	Vau.& iuſti.eiꝯ mãet ſclm ſcl'i	καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα(
זרח בחשך אור	Reſplẽduit in tenebris lumẽ	Zain.Exortũ eſt ī tenebris lum̃	Ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς (τοῦ αἰῶνος.
לישרים חנון	rectis,clemens	rectis,Heth.miſericors	τοῖς εὐθέσιν, ἐλεήμων
ורחום וצדיק:	& miſerator & iuſtus.	& miſerator & iuſtus.	καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.
טוב איש חונן	Bonus vir & clemens	Teth.Iocundus homo q̃ miſeť	Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτίρμων
ומלוה יכלכל	& cõmodans,diſpenſabit	& cõmodat,Ioth.diſponet	καὶ κιχρῶν, οἰκονομήσει
דבריו במשפט:	verba ſua in iudicio.	ſermones ſuos in iudicio,	τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει,
כי לעולם לא ימוט	Quia ī etnũ nõ cõmouebiť,	Caph.q̃a ī etnũ nõ cõmouebiť.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται.
לזכר עולם יהיה	in memoria ſempiterna erit	Lamed. In memoria etna erit	Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται
צדיק: משמועה	iuſtus,Ab auditu	iuſtus,Mem.ab auditione	δίκαιος, ἀπὸ ἀκοῆς
רעה לא יירא נכון	malo non timebit,paratum	mala non timebit,Nun.Paratũ	πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται. Ἑτοίμη
לבו בטח ביהוה:	cor eius confidens in DEO.	cor eius ſperare in domino,	ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον,
סמוך לבו לא	Firmum cor eius non	Samec.cõfirmatũ ē cor eius,ñ	ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ οὐ μὴ
יירא עד אשר	timebit,donec (perſit	cõmouebitur,Ain.donec (pſit	φοβηθῇ, ἕως (κόρπισεν
יראה בצריו: פזר	aſpiciat ī eos q̃ ãgũt eũ.Diſ(	deſpiciat inimic.ſuos.Phe.Diſ(	οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ. Ἐσ(
נתן לאביונים	dedit pauperibus	dedit paupibus (culũ ſeculi,	ἔδωκε τοῖς πένησιν, (τοῦ αἰῶνος.
צדקתו עמדת לעד	iuſtitia eius pmanet ī etnũ,	Zadic.iuſtitia eius manet in ſe(	ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα(
קרנו תרום בכבוד:	cornu eius exaltabiť in glĩa.	Coph.cornu eiꝯ exaltabiť ī glĩa	Τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.
רשע יראה וכעס	Impius videbit & iraſcetur,	Res.Peccator videbit & iraſceť	Ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται,
שניו יחרק ונמס	dẽtibꝯ ſuis frẽdet & tabeſcet	Sin.dẽtibꝯ ſuis fremet & tabe.	τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται.
תאות רשעים תאבד:	deſideriũ impiorum peribit.	Thau.deſideriũ pcõrũ peribit.	Ἐπιθυμία ἁμαρτωλοῦ ἀπολεῖται.
קיג הללויה	CXIII. Aleluia.	CXII. Alleluia.Alleluie.	ριβ΄. Ἀλληλούια.
הללו עבדי יהוה	Laudate ſerui DEI,	Laudate pueri dominum,	Αἰνεῖτε παῖδες κύριον,
הללו את שם יי:	laudate nomen DEI.	laudate nomen domini.	αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου.
יהי שם יהוה	Sit nomen DEI	Sit nomen domini	Εἴη τὸ ὄνομα κυρίου
מברך מעתה ועד	benedictum ex nunc & vſq;	benedictum,ex hoc nunc & vſq;	εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως

بالعدل والصدق ارسل	בקושטא ותריצותא: פורקנא	in veritate & equitate.Redemptionē
خلاصا لشعبه امر بعهده	שלח לעמיה פקיד	miſit populo ſuo,precepit
الى الابد	לעלמין קימיה	in eternum pactum ſuum,
اسمه قدوس ومخوف	קדישא ודחילא שמיה:	ſanctum & timendum nomen eius.
راس الحكمه	שירוי חכמתא	Principium ſapientie
هي مخافة الله والفهم	דחלתא דיי סוכלתנו	timor DEI,intellectus
نافع لمن عمل به تمجيده	טבא לכל עובדיהון	bonus omnibus qui ſe exercent in eis
دايم الى الابد الابد	תושבחתיה קימא לעלמין:	laus eius manet in eternum.
المزمور الحادي عشر والمايه	הללו יה	CXII, Aleluia.
طوبى للرجل الخايف من	טוביה דגברא דדחיל ית	Beatus vir qui timet
الرب المتمسط بوصاياه جدا	יי בפיקודוי:	DEVM,in mandatis eius
زرعه يكون	צבי לחדא גיבר	expetit multum.Fortes
جيل الابرار يبارك	באורייתא יהון בנוי	in lege erunt filii eius,
قويا على الارض	בדר תריציא יתברך:	in generatione rectorum benedicetur
ويكثر المال والغنى في	מולא ועותרא בביתיה	Felicitas & diuitie in domo eius,
بيته عدله يدوم الى الابد	וזכותיה קימא לעלמין:	& iuſtitia eius manet in eternum.
اشرق النور في الظلمة	דנח בחשוכא נהור	Orietur in tenebris lumen
للصديقين الله الرب	לתריציא חננא	rectis,clemens
رؤوف رحيم	ומרחמנא וזכאה:	& miſerator & iuſtus.
بار الرجل الرحيم الصالح	שבחא דגברא דחייס	Beatus vir qui miſeretur
هو الذي يرحم ويقرض	על עניי ומוזיף ס	pauperum & commodat eis,
ويميز كلامه بالحق	סבר מלוי בהלכתא:	diſponit verba ſua quaſi ſententiam.
لا يتحول الى الابد	ארום לעלם לא יזוע	Quoniam in eternum nō cōmouebit,
ذكر الصديق دايم	לדוכרן עלם יהי	ad memoriam perpetuam erit
الى الدهر من خبر	זכאה: משמועתא	iuſtus.Ab auditu
سوء لا يخشى قلبه	בישתא לא ידחל תקין	malo non timebit,paratum eſt
مستعد للتوكل على الرب	ליביה רחיץ במימרא דיי:	cor eius ſperans in verbo DEI.
قلبه ثابت لا	סמיך ליביה לא	Firmat cor ſuum non
يجزع حتى	ידחל עד די	timebit,donec (ſuis.Diſperſit
يكفر باعدايه ويفرق	יחמי פורקנא בעקתיה: בדר	videat redēptionē in tribulationibus(
عطاياه على اهل الفاقة	ממונא יהב לחשיכי	pecuniam dedit pauperibus,
وبره يدوم الى الابد	זכותיה קימא לעלמין	iuſtitia eius manet in ſecula,
ذكره يعلو بالمجد	תוקפיה תרום ביקרא:	fortitudo eius exaltabitur in gloria.
ينظر الخاطي ويغتاظ	רשיעא יחמי ויכעוס עלוי	Impius videbit & iraſcetur ſuper eū,
ويصر اسنانه ويذوب	שנוי יעקי ויתמסי	dentibus ſuis frendet & deficiet, A.
شهوة الخاطي تبيد	רגוג רשיעי תאבד:	deſiderium impiorum peribit.
المزمور الثاني عشر والمايه	הללויה	CXIII. Aleluia.
سبحوا الرب يا عبيد	שבחו עבדי דיי	Laudate ſerui DEI,
الرب سبحوا اسم الرب	שבחו ית שמא דיי:	laudate nomen DEI.
مباركا فليكن اسم	יהי שמא דיי	Sit nomen DEI
الرب من الان والى	מברך מן השתא ועד	benedictum,ex nunc & vſq;

ſtractiſſimi,hic eſt Deus,hec.n.oia preſefert dictio meain,& reperitur in dictiōe בראשית bereſit.ſ.in principio,hoc eſt in lr̄a bet,& ꝓpter ea dixerūt,ne uoces illā bet,ſed bait.i.domū,ſicut dictū eſt. Sapiētia edificabit domus,& ꝓprietas hec ē copta & occulta atq; ſigillata ſigillo ſecretorū,ſicut dictū eſt.Copta ē & occulta ab oculis oium uiuētiū,& ab auibus celoꝝ abſcōdita. Et dicit. Deus intelligit uias eius & ipſe ſcit locū eius,ac ſi dicat nullus ꝑter eū ſcit ſemitas q̄ ſculpte ſūt in ea. Et ubicūq; enumerauerūt ſapiētes ꝓprietates poſuerūt tā q̄ principē ſapientiā, q̄m extrahit̄ de fonte uite,& eſt pricipiū ois numeri. Et dixerūt illam eſſe ꝓprietatē interiorem,q̄ eſt exuberātiſſima eris uena q̄ uulgus minerā uocat,& fōs ſiue emanatio ī ea deprehēſa eſt,ſiqdē & argēti ꝓfluentes uene ſūt. Et dicit̄,ꝙ qualis umbra ſapientie,talis & umbra argenti. Et authores ſapiētie nominauerūt hanc interiorem ꝓprietatē multis noibus. Alii.n.nominauerūt eā coronā, ꝙ ſingule ꝓprietates coronent̄ ab illa,& illa a ſingulis. Et alii noiauerūt eā ain ꝙ nullus ſit q imaginatione deprehendere eā poſſit, eſt.n.ſolo intellectu atingibilis. Et huic alludit ꝙ dictū ē meain, .i. Vn̄ ueniet auxiliū meū,meain ſiqdē ſignificare uidet̄ qd incorporeum , abſtractum, ſecretū & itelligibile Et ſi fueris fortunatus in dictis meis ſcies ſecreta mōtiū altiſſimorū,q̄m hec ꝓprietas ē ueluti lux qua coronātur oēs alie ꝓprietates ī uia lucis. Itaq; ī hoc textu,aduerte ꝓprietatem hāc in dictione principiū,in qua cōtinetur ſapiētia. Dixerunt itaq; authores . Oēs ꝓphete ꝓphetizauerūt in uiſione nō lucida,Moſſe uero prophetauit uiſione luci

עולם ממזרח שמש	I eternũ. Ab ortu ſolis (nomẽ	in ſeculum. A ſolis ortu	τοῦ αἰῶνος. Ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου
עד מבואו מהלל שם	vſq; ad occaſũ ei9, laudabile (	vſq; ad occaſum, laudabile nomẽ	μέχρι δυσμῶν, αἰνετὸν τὸ ὄνομα
יהוה : רם על כל	DEI. Excelſus ſuper omnes	domini. Excelſus ſuper omnes	κυρίου. Ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα
גוים יהוה על	gentes DEVS, ſupra	gentes dominus, & ſuper	τὰ ἔθνη ὁ κύριος, ἐπὶ
השמים כבודו :	celum gloria eius.	celos gloria eius.	τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
מי כיהוה אלהינו	Quis vt DEVS Deus nr̃,	Quis ſicut dñs Deus noſter	Τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
המגביהי לשבת	qui alrus ad ſedendum	qui in altis habitat,	ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν
המשפילי לראות	qui humilis ad videndum	& humilia reſpicit	καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν.
בשמים ובארץ :	in celis & in terra.	in celo & in terra.	Ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,
מקימי מעפר דל	Erigens de terra inopem,	Suſcitans a terra inopem,	ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχόν,
מאשפות ירים	de ſtercore eleuat	& de ſtercore erigens	καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν
אביון : להושיבי	pauperẽ. Vt eũ ſedere faciat	pauperem. Vt collocet eum	πένητα. Τοῦ καθίσαι αὐτὸν
עם נדיבים עם	cum principibus, cum	cum principibus, cum	μετὰ ἀρχόντων, μετὰ
ס נדיבי עמו :	principibus populi ſui.	principibus populi ſui.	ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ.
עק מושיבי	Qui collocat	Qui habitare facit	Ὁ κατοικίζων
• ה עקרת	ſterilem	ſterilem	στεῖραν
הבית אם	in domo, matrem	in domo, matrem	ἐν οἴκῳ, μητέρα
הבנים שמחה	filiorum letantem.	filiorum letantem.	ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην.
הללו יה :	Alelu'a.	Alleluia. Alleluia.	Ἀλληλούϊα.
קיד בצאת	CXIIII. Cũ egrederetũ	CXIII. In exitu	ριγ. Ἐν ἐξόδῳ
ישראל ממצרים	iſrael de egypto,	iſrael de egypto,	ἰσραὴλ ἐξ αἰγύπτου,
בית יעקב מעם	domus Iaacob de populo	domus Iacob de populo	οἴκου ἰακὼβ ἐκ λαοῦ
לעז : היתה יהודה	barbaro. Fuit Iuda	barbaro. Facta eſt iudea	βαρβάρου. Ἐγενήθη ἰουδαία
לקדשו ישראל	in ſanctificatione eius, iſrael	ſanctificatio eius, iſrael	ἁγίασμα αὐτοῦ, ἰσραὴλ
ממשלותיו : הים	poteſtas eius. Mare	poteſtas eius. Mare	ἐξουσία αὐτοῦ. Ἡ θάλασσα
ראה וינס הירדן	vidit & fugit, iordanis	vidit & fugit, iordanis	εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ ἰορδάνης
יסב לאחור :	conuerſus eſt retrorſum.	conuerſus eſt retrorſum.	ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω.
ההרים רקדו	Montes ſubſilierunt	Montes exultauerunt	Τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν
כאילים גבעות	quaſi arietes, colles	vt arietes, & colles	ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ
כבני צאן : מה לך	quaſi filii ouiũ. Quid eſt tibi	ſicut agni ouium. Quid eſt tibi	ὡς ἀρνία προβάτων. Τί σοί ἐστι
הים כי תנוס	mare quod fugiſti, (trorſũ.	mare quod fugiſti, (trorſum.	θάλασσα ὅτι ἔφυγες,
הירדן תסב לאחור	iordanis qd̃ conuerſus es re(	& tu iordanis q̃ cõuerſus es re(	καὶ σὺ ἰορδάνη ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω
ההרים תרקדו	Montes ſubſultaſtis	Mõtes exultaſtis	Τὰ ὄρη ὅτι ἐσκιρτήσατε
כאילים גבעות	quaſi arietes, colles	ſicut arietes, & colles	ὡσεὶ κριοί, καὶ οἱ βουνοὶ
כבני צאן : מלפני	quaſi filii ouium. A facie	ſicut agni ouium. A facie	ὡς ἀρνία προβάτων. Ἀπὸ προσώπου
אדון חולי ארץ	domini contremiſcit terra,	domini mota eſt terra,	κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ,
מלפני אלוה יעקב	a facie Dei Iaacob.	a facie Dei Iacob.	ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἰακώβ.
• ההפכי הצור אגם	Qui ɔuertit petrã ĩ paludes	Qui conuertit petrã in ſtagna	Τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας
מים חלמיש	aquarum, ſilicem	aquarum, & rupem	ὑδάτων, καὶ τὴν ἀκρότομον
למעינו מים :	in fontes aquarum.	in fontes aquarum.	εἰς πηγὰς ὑδάτων.
קטו לא לנו	CXV. Nõ nobis DEVS	Non nobis domine	Μὴ ἡμῖν κύριε,

الابد من مشارق الشمس	עלמא: מדינח שמשא	in eternum. Ab ortu ſolis
الى مغاربها تبارك	ועד מטמעיה משבח שמא	& vſq; ad occaſum eius laudabile nomē
اسم الرب عالي	דיי: רמא על כל	DEI. Excelſus ſuper omnes
على جميع الامم وعلى	עממיא יי עילוי	populos DEVS, ſuper
السموات مجده	שמיא איקריה:	celos gloria eius.
من مثل الرب الهنا	מאן כותיה דיי אלהנא	Quis ſicut ipſe DEVS Deus noſter,
الساكن في العلا	דמגביה מחבית למיתב	qui exaltat habitationē ſuā ad ſedēdū
يعاين المتواضعين	ימכיך עינוהי לרע	demittit oculos ſuos
في السما والارض	למחמי בשמיא ובארעא:	vt videat in celis, & in terra.
ويقيم المسكين من التراب	מקים מעפרא מסכינא	Erigens de puluere miſerum,
يرفع الفقير من	ומקלקלתא ירים	& de ſtercore exaltans
الزبالة ليجلسه	חשוכא: לאותבותיה	egenum. Vt ſedere eum faciat
مع الروسا مع	עם רברבי עם	eum principibus, cum
روسا شعبه	רברבי עמיה:	principibus populi ſui.
يسكن	מייתיב כנשתא דישראל	Qui habitare facit eccleſiam iſraelis
العاقر	דמתילא לעקרא דיתבא	que ſimilis eſt ſterili degenti
في البيت ام	מתרכא מאינשי ביתיה	ſegregate ab hominibus domus ſue
الاولاد بفرح حسنا	מליא אוכלוסין היך אימא	plene exercitibus, ſicut mater
الليلويا المزمور الثالث عشر	ועל בניא חדיא הללויה:	que letatur cum filiis ſuis Alleluia.
والمايه عند خروج	במיפק	CXIIII. Dum exiret
اسرائيل من مصر	ישראל ממצרים	iſrael ex egypto,
وال يعقوب من شعب	בית יעקב מעמא	domus Iacob ex populo
البربر صار يهودا من	ברבראי: הות כנישתא דבי	barbaro. Fuit eccleſia domus Iude
قدسه واسرائيل	יהודאחיתא לקודשיה ישראל	vnita ſanctis, iſrael
هو سلطانه راه	לשולטניה: ימא	poteſtatibus eius. Mare
البحر فهرب ورجع	אסתכל ואפך יורדנא	vidit & fugit Iordanis
الاردن الى ورا	חזר לאחוריה:	conuerſus eſt retrorſum.
الجبال رقصت	טוריא טפזו	Montes reſilierunt
كالايايل والتلال	היך דיכרין גילמתא	ſicut arietes, colles
كاولاد الضان فما لك	היך בני ענא: מה לך	ſicut filii ouium. Quid tibi mare
ايها البحر هربت وانت ايها	ימא אתון טאפין יורדנא	quod fugiſti Iordanis cur
الاردن حتى رجعت الى	תחזור לאחורך:	conuerſus es retrorſum.
ورا والجبال ارقصت	טוריא תטפזו	Montes inſiliſtis
كالايايل والاكام	כדיכרי גילמתא היך	ſicut arietes, colles ſicut
كاولاد الضان تزلزلت	כבני ענא: מן קדם	filii ouium. Ab aſpectu
الارض من قدام وجه	קדם אתחלחלי ארעא	domini commota eſt terra,
الرب ومن امام وجه اله	מן קדם אלהא דיעקב:	a preſentia Dei Iacob.
يعقوب الذي حول الصخرة	דהפך טינרא לארתא	Qui conuertit petram in lacum
وجعلها بحيرات ما	דמיא שמיר	aquarum, rupem
والحجر الاصم ينابيع	לעינין דמיין:	in fontes aquarum.
ليس لنا يارب	לא מטולתנא יי	CXV. Non propter nos DEVS,

da & clara, ſicut dictū eſt, & inſum eſt princi piū ei. Et ſequitur timor Dei, & hoc inſup declaratiuū eſt princi pii ſicut dictum eſt, & Deus fecit q timerent a facie eius & ſūt iſte tres ꝓprietates uocate facies, e cōtinētur q; inuicem una ab alia. Et dictū eſt. Pricipiū, ſapiētia, timor Dei. Et dicit ſapiēs ꝑfecto timor Dei eſt ſapiētia, & dictū eſt, ecce ſapiētia, ecce ītellectꝰ. Ecce di diciſti q̄ tres iſte co rone ſunt una corona, unite unitate, admodū equali. Et ſunt qd ele ctiſſimū, treſq; firmitates qbus firmatꝰ mūdus, ſuntq; luminaria aſcēdentia, & ſupemi nentia, q reliquū eſt intantū q luce eoꝝ cū cta illuminant. Et ſūt uerba Dei uerba munda & ꝓcioſa, ſignificatio ſeptē ſpicaꝝ i canna una q plene ſunt & optime, & qm ſunt ligamen unū forte atq; iſeparabile oēs cōpre hendunt in unū, ſicut dictum eſt. Intellectus bonus oibus facientibꝰ ea, i. illis q intendūt in ea ſicut ēt alibi dicit. Certe Deus fecit hodie, & dixit laus eius pſeuerat iugiter, ꝑꝑ ꝓprietatē interiorē q̄ ſupra mēorauimus & etiā dicit. Timor Dei mundus pmanet iugiter, & dixit. Ipſa laus tua & ipſe Deus tuus, Et intelligas tu.

Pſalmi. cxii.

A. Ex commentariis R. Iſaac ben ſchola
רשע יראה וכעס שיניו יחרוק ונמסה. רשעים תאבד הפסוק הזה דומה לפירות הזין שלמטה כי הרשע בוטח ביסורין וחורק שיניו בכפי שכינה ומפני זה תאות רשעים תאבד ועל כיוצא בזה נאמר כי יי אלהיך אש אוכלה הוא האומר אש לפניו תאכל וכבי ביונה מפאר הדרותם בזמין פתשתח במוסר הראשון והודיע כי הבלאות והמדות האלהות הם שמו של תבה ושמו הוא ית ומפני זה הוא פועל בבי ראותיו במדות הערכות

לֹא לָנוּ כִּי־לְשִׁמְךָ	non nobis,ſed nomini tuo	Nō nobis dñe nō nobis,ſed no(	Μὴ, ἡμῖν κύριε, μὴ, ἡμῖν, ἀλλὰ τῷ ὀνό(
תֵּן כָּבוֹד עַל־	da gloriā,propter (tē tuā.	da gloriam, Super (mini tuo	δὸς δόξαν. Ἐπὶ (ματίσου
חַסְדְּךָ עַל־אֲמִתֶּךָ׃	miſicordiā tuā,& pp verita(.	miſicordia tua & veritate tua,	τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם	Quare dicunt gentes,	nequando dicant gentes	μήποτε εἴπωσι τὰ ἔθνη,
אַיֵּה־נָא אֱלֹהֵיהֶם׃	vbi nunc Deus eorum.	vbi eſt Deus eorum.	ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν.
וֵאלֹהֵינוּ בַשָּׁמָיִם	Deus autem noſter in celis,	Deus autem noſter in celo,	Ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ
כֹּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה׃	vniuerſa que voluit fecit.	oīa quecūq voluit fecit. (rū,	καὶ ἐν τῇ γῇ, πάντα ὅσα ἠθέλησεν ἐποίησε.
עֲצַבֵּיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב	Idola eorū argentū & aurū,	Simulachra gētiū argētū & au(	Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν, ἀργύριον καὶ χρυσίον,
מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם׃	opus manuum hominum.	opera manuum hominum.	ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων.
פֶּה־לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ	Os habent & nō loquentur,	Os habent & non loquentur,	Στόμα ἔχουσι, καὶ οὐ λαλήσουσιν,
עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא	oculos habent & non	oculos habent & non	ὀφθαλμοὺς ἔχουσι, καὶ οὐκ
יִרְאוּ׃ אָזְנַיִם לָהֶם	videbunt. Aures habent	videbunt. Aures habent	ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι,
וְלֹא יִשְׁמָעוּ אַף	& non audient,naſum	& non audient,nares	καὶ οὐκ ἀκούσονται, ῥῖνας
לָהֶם וְלֹא יְרִיחוּן׃	habent & non odorabunt.	habent & non odorabunt.	ἔχουσι, καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται.
יְדֵיהֶם וְלֹא	Manus habent & non	Manus habent & non	χεῖρας ἔχουσι καὶ οὐ
יְמִישׁוּן רַגְלֵיהֶם	palpabunt,pedes habent	palpabunt pedes habent	ψηλαφήσουσι, πόδας ἔχουσι
וְלֹא יְהַלֵּכוּ לֹא	& non ambulabunt,nec	& non ambulabunt,non	καὶ οὐ περιπατήσουσιν, οὐ
יֶהְגּוּ בִּגְרוֹנָם׃	diſſertabunt in gutture ſuo.	clamabunt in gutture ſuo.	φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.
כְּמוֹהֶם יִהְיוּ	Similes illis ſint,	Similes illis fiant	Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο
עֹשֵׂיהֶם כֹּל אֲשֶׁר־	qui faciunt ea,omnes qui	qui faciunt ea,& omnes qui	οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες οἱ
בֹּטֵחַ בָּהֶם׃ יִשְׂרָאֵל	confidunt in eis.Iſrael	confidunt in eis.Domus iſrael	πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς. Οἶκος ἰσραὴλ
בְּטַח בַּיהוָה עֶזְרָם	ↄfidit ī DEO,auxiliator eoꝝ	ſperauit ī domino,adiutor eorū	ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
בֵּית אַהֲרֹן בִּטְחוּ	Domus Aharon confidit	Domus Aaron ſperauit	Οἶκος ἀαρὼν ἤλπισεν
בַיהוָה עֶזְרָם	in DEO,auxiliator eorum	in domino,adiutor eorum	ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
יִרְאֵי יְהוָה בִּטְחוּ	Timentes DEVM cōfidunt	Qui timent dñm ſperauerunt	Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν
בַיהוָה עֶזְרָם	in DEO,auxiliator eorum	in domino,adiutor eorum	ἐπὶ κύριον, βοηθὸς καὶ
וּמָגִנָּם הוּא׃	& protector eorum eſt.	& protector eorum eſt.	ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
יְהוָה זְכָרָנוּ יְבָרֵךְ	DEVS memor nñi bñdicet,	Dñs memor fuit nñi,& bñdixit	Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν, εὐλόγησεν
יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית	benedicet domui	nobis.Benedixit domui	ἡμᾶς, εὐλόγησε τὸν οἶκον
יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־	iſrael,benedicet	iſrael benedixit	ἰσραήλ, εὐλόγησε
בֵּית אַהֲרֹן׃ יְבָרֵךְ	domui Aharon.Benedicet	domui Aaron.Benedixit	τὸν οἶκον ἀαρών. Εὐλόγησε
יִרְאֵי יְהוָה הַקְּטַנִּים	timentibus DEVM paruis	omnibus q timēt dñm, puſillis	τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον, τοὺς μικροὺς
עִם הַגְּדֹלִים׃ יֹסֵף	& magnis.Addat	cum maioribus.Adiiciat	μετὰ τῶν μεγάλων. Προσθείη
יְהוָה עֲלֵיכֶם	DEVS ſuper vos,	dominus ſuper vos,ſuper vos	κύριος ἐφ᾽ ὑμᾶς, ἐφ᾽ ὑμᾶς
עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם׃	ſup vos & ſup filios veſtros.	& ſuper filios veſtros.	καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν.
בְּרוּכִים אַתֶּם	Benedicti vos a	Benedicti vos a	Εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ
לַיהוָה עֹשֵׂה שָׁמַיִם	DEO,qui fecit celum	domino,qui fecit celum	κυρίῳ, τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν
וָאָרֶץ׃ הַשָּׁמַיִם	& terram.Celum	& terram.Celum	καὶ τὴν γῆν. Ὁ οὐρανὸς
שָׁמַיִם לַיהוָה וְהָאָרֶץ	celi DEO,terram autem	celi domino,terram autem	τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ, τὴν δὲ γῆν

non propter meritum noſtrum, verũ
nomini tuo da gloriam, propter
benignitatẽ tuã, & pp veritatem tuã.
Quare dicturi ſunt populi,
vbi nunc Deus eorum.
Dei autem noſtri habitatio in celis,
quicquid voluit fecit.
Idola eorum argentea
& aurea, opus manuum hominis.
Os ineſt eis, & non loquuntur
oculi inſunt eis & non
vident. Aures inſunt eis
& non audiunt, nares
inſunt eis & non odorant.
Manus habent & non
palpant, pedes habent
& non ambulant, & non
clamant in gutture ſuo.
Similes illis ſint
qui faciunt ea, omnes qui confidunt
in eis. Iſrael
confidit in verbo DEI,
adiutor eorum & ſcutum eorum
ipſe. Domus Aharon confidit
in verbo DEI, adiutor eorum
& ſcutum eorum ipſe.
Qui timent DEVM confidant
in verbo DEI, adiutor eorum
& ſcutum eorum ipſe.
Verbum DEI recordatum eſt noſtri.
& benedictionibus benedicet domui
iſrael, benedicet
domui Aharon. Benedicet
timentibus DEVM paruis
cum magnis. Apponat
verbum DEI ſuper vos
ſuper vos, & ſuper filios veſtros.
Benedicti vos a
preſentia DEI, qui fecit celum
& terram. Celi
celorum pro habitatione glorie DEI,

.i. Impius uidebit & iraſcet, dẽtes ſuos auellet & pdet, deſideriũ ipiorũ peribit. Verſus hic, ſignificatiuus eſt pprietatis infernalis ſententie, qm̃ impius pedibus calcitrabit, & mouebit dẽtes ſuos cõtra diuinitatẽ. Et pp hoc deſideriũ impiorũ peribit. Vnde dictũ eſt Qm̃ Deus Deus tuus ignis ardens eſt, & inſup. Ignis coram eo exardeſcet, & ea que ĩ circuitu eius ſunt cõburet penitus. Ecce expreſſit ſignificatũ eius quod habetur ꝑcedẽti pſalmo, quo doceret ꝙ omnes unum ſunt. Et proprietates iſte quas cõmemorauimus ſunt nomen Dei, & nomen eius eſt exaltatum. Et quoniã operatur circa creaturas ſuas ſm̃ proprietatem eis cõgruẽtem iuxta uirtutem earum, ideo ipſe continetur in iſtis proprietatibus & numeratur cum eis. Verum ſi cõſideres ipſum, qua ſubſtantia eſt, omnia tendunt ad locum unum & omnia ſunt unitas una, undequaq; equalis. Et proprietates iſte non ſunt definite nec ſeparate. Quod ſi quis, aut diffiniret, aut ſeparet, aut adderet, aut diminueret uel unam dictarũ proprietatum iure appellaretur, plante abſciſor. Et punitio eius magna eſſet ſicut Heliſei poſtremi. Ab iſtis uero proprietatibus infra cõſiſtit mundus rerumque definite & ſeparate ſunt, ꝗuis hunc

נָתַן לִבְנֵי אָדָם׃	dedit filiis hominum.	dedit filiis hominum.	δέδωκε τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
לֹא הַמֵּתִים יְהַלְלוּ־	Non mortui laudabunt	Non mortui laudabunt te	Οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσί σε
יָהּ וְלֹא כָּל־יֹרְדֵי	DEVM, nec oẽs q deſcẽdũt	dñe, neq; omnes qui deſcẽdunt	κύριε, οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες
דוּמָה׃ וַאֲנַחְנוּ	in ſilentium. Sed nos	in infernum. Sed nos	εἰς ᾅδου. Ἀλλ' ἡμεῖς
נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה	benedicemus DEO, amodo	q viuimus bñdicimo dño, ex hoc	οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον, ἀπὸ
וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּ־יָהּ׃	& vſq; in ſeculum Aleluia.	nunc & vſq; in ſeculum.	τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קיו אָהַבְתִּי כִּי־	CXVI, Dilexi qm̃	CXIIII. Allã. Dilexi qm̃	ριδ΄. Ἀλληλούια. Ἠγάπησα, ὅτι
יִשְׁמַע יְהוָה אֶת־	exaudiet DEVS,	exaudiet dominus,	εἰσακούσεται κύριος
קוֹלִי תַּחֲנוּנָי׃	vocem deprecationis mee.	vocem orationis mee.	τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ לִי	Quia ĩclinauit aurẽ ſuã mihi,	Quia inclinauit aurẽ ſuã mihi,	Ὅτι ἔκλινε τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί,
וּבְיָמַי אֶקְרָא׃	& in diebus meis inuocabo.	& in diebus meis inuocabo.	καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
אֲפָפוּנִי חֶבְלֵי־	Circũdederunt me dolores	Circundederunt me dolores	Περιέσχον με ὠδῖνες
מָוֶת וּמְצָרֵי שְׁאוֹל	mortis, & anguſtie inferni	mortis, & pericula inferni	θανάτου, κίνδυνοι ᾅδου
מְצָאוּנִי צָרָה	inuenerunt me, anguſtiam	inuenerũt me. Tribulationem	εὕροσάν με. Θλῖψιν
וְיָגוֹן אֶמְצָא׃	& dolorem reperi.	& dolorem inueni.	καὶ ὀδύνην εὗρον,
וּבְשֵׁם יְהוָה אֶקְרָא	Et in nomine DEI ĩuocabo,	& nomen domini inuocaui.	καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην,
אָנָּה יְהוָה מַלְּטָה	obſecro Deus libera	O domine libera	ὦ κύριε ῥῦσαι
נַפְשִׁי׃ חַנּוּן יְהוָה	animã meã. Clemẽs DEVS	aĩam meã miſericors dominus	τὴν ψυχήν μου. Ἐλεήμων ὁ κύριος
וְצַדִּיק וֵאלֹהֵינוּ	& iuſtus, & Deus noſter	& iuſtus & Deus noſter	καὶ δίκαιος, καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν
מְרַחֵם׃ שֹׁמֵר פְּתָאיִם	miſericors. Cuſtodit ĩſipiẽtes	miſeretur. Cuſtodiẽs paruulos	ἐλεεῖ, φυλάσσων τὰ νήπια
יְהוָה דַּלּוֹתִי וְלִי	DEVS, attenuatus ſum &	dominus, humiliatus ſum &	ὁ κύριος, ἐταπεινώθην καὶ
יְהוֹשִׁיעַ׃ שׁוּבִי	ſaluauit me. Reuertere	liberauit me. Conuertere	ἔσωσέ με. Ἐπίστρεψον
נַפְשִׁי לִמְנוּחָיְכִי	anima mea in requiem tuã,	anima mea in requiem tuam,	ψυχή μου εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
כִּי־יְהוָה גָּמַל עָלָיְכִי׃	quia DEVS reddet tibi.	quia dominus benefecit tibi.	ὅτι κύριος εὐηργέτησέ σε.
כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי	Quia eruiſti animam meam	Quia eripuit animam meam	Ὅτι ἐξείλετο τὴν ψυχήν μου
מִמָּוֶת אֶת־עֵינִי מִן־	de morte, oculos meos a	de morte, oculos meos a	ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ
דִּמְעָה אֶת־רַגְלִי	lachrymis, pedem meum	lachrymis, pedes meos	δακρύων, καὶ τοὺς πόδας μου
מִדֶּחִי׃ אֶתְהַלֵּךְ	ob offenſa. Deambulabo	a lapſu. Placebo	ἀπὸ ὀλισθήματος. Εὐαρεστήσω
לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת	coram DEO, in terris	domino, in regione	ἐνώπιον κυρίου ἐν χώρᾳ
הַחַיִּים׃ הֶאֱמַנְתִּי	viuentium. Credidi	viuoꝝ. Allã. CXV. Credidi	ζώντων. ριε΄. Ἐπίστευσα,
כִּי אֲדַבֵּר אֲנִי	ꝑp qđ locutus ſum, ego autẽ	ꝑpter qđ locutus ſum, ego aũt	διὸ ἐλάλησα, ἐγὼ δὲ
עָנִיתִי מְאֹד׃	afflictus ſum nimis.	humiliatus ſum nimis.	ἐταπεινώθην σφόδρα.
אֲנִי אָמַרְתִּי	Ego dixi	Ego dixi	Ἐγὼ δὲ εἶπα,
בְחָפְזִי כָּל־הָאָדָם	in feſtinatione mea, oĩs homo	in exceſſu meo omnis homo	ἐν τῇ ἐκστάσει μου, πᾶς ἄνθρωπος
כֹּזֵב׃ מָה־אָשִׁיב	mendax. Quid reddam	mendax. Quid retribuam	ψεύστης. Τί ἀνταποδώσω
לַיהוָה כָּל־תַּגְמוּלוֹהִי	DEO, p oĩbus que retribuit	dño, pro oĩbus que retribuit	τῷ κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ
עָלָי׃ כּוֹס יְשׁוּעוֹת	mihi. Calicem ſalutaris	mihi. Calicem ſalutaris	μοι. Ποτήριον σωτηρίου
אֶשָּׂא וּבְשֵׁם יְהוָה	accipiam, & in nomine DEI	accipiam, & nomen domini	λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα κυρίου
אֶקְרָא׃	inuocabo.	inuocabo.	ἐπικαλέσομαι.
נְדָרַי לַיהוָה אֲשַׁלֵּם	Vota mea DEO reddam	Vota mea domino reddam	Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω,
נֶגְדָה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ	coram omni populo eius,	coram omni populo eius,	ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

terram autem dedit filiis hominum.
Non mortui laudabunt nomen DEI,
neq; oẽs q deſcẽdũt in domũ ſepulture
terreſtris. Sed nos
benedicimus DEO, ex nunc
& vſq; in eternum. Aleluia.

CXVI. Dilexi quoniam

audiet DEVS
vocem orationis mee.
quoniã inclinauit aurem ſuam mihi,
& in diebus meis ego inuocabo.
Circundederunt me egritudines
mortis & moleſtie inferni
inuenerunt me, tribulationem
& dolorem inueni.
In nomine autem DEI inuocabo,
obſecro DEVS libera
animam meam. Clemens DEVS
& iuſtus & Deus noſter
miſericors. Cuſtodit neſcios
DEVS, humiliatus ſum & reſpexit me
ad redemptionem. Conuertere
anima mea in requiem tuam, quoniam
verbum DEI reddet bonum
tibi. Quoniam eripuit animam meam
ab interitu, oculos meos a
lachrymis, pedes meos
a lapſu. Incedam
coram DEO in terra
viuorum. Credidi propterea
locutus ſum, in congregatione iuſtorũ
ego laudaui nimis.
Ego dixi
inter fugiendũ, oẽs filii hoĩum (oĩbus
mẽdaces. Quid reddã corã DEO, p(
bonis retributõibus eius, q̃s retribuerit
ipſi mihi. Calicem redemptionis
leuabo mundo venturo
& in nomine DEI inuocabo.
Vota mea corã DEO reddã, narrabo
tunc ſigna eius omni populo ſuo.

rei authoritatem non habeamus niſi illã tantũmodo qua dicitur. Et fluuius egredit̃ de paradiſo ut irriget ortum, & inde diuiditur. Et ſi aduertes eade q̃bus te admonui fortunatus eris ad intelligẽdum ſacramentum huius uerſus.

A. Libro midras tehilim

.i. Dixit R. Iuda Funis illorũ qui inquirũt & nõ reperiunt. Sciſcitatus ſum quid nam hoc eẽt a R. Eleazar. Et nõ dixit mihi uerũ Sꝫ taliter dixit mihi, quid nam illud beia .i. in Deo .i. in ה · iod he nomẽ eius. Duabo iſtis lr̃is creauit Deus .s. & b. duos mũdos, ſicut dictũ eſt q̃m in ה · Deus formauit mundos. Et nos neſcimus ſi hic mũdus ſit creatus cũ ה & mũdus futurus ſit creatus cũ י. Et quid fecit nos neſcire hoc q̃m dictum eſt. He ſunt generatiões celi & terre, q̃n creata ſunt ubi ſm proprietatẽ ſcripture

יָקָר בְּעֵינֵי יְהוָה	pcecioſa in oculis DEI	precioſa in conſpectu domini	Τίμιος ἐνώπιον κυρίου
הַמָּוְתָה לַחֲסִידָיו׃	mors ſanctorum eius.	mors ſanctorum eius.	ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.
אָנָּה יְהוָה כִּי־אֲנִי	Obſecro DEVS quia ego	O domine quia ego	Ὦ κύριε ἐγὼ
עַבְדֶּךָ אֲנִי ע	ſeruus tuus,ego	ſeruus tuus,ego	δοῦλος σὸς, ἐγὼ
עַבְדְּךָ בֶּן־אֲמָתֶךָ	ſuus tuus filius ancille tue	ſeruus tuus & filius ancille tue.	δοῦλος σὸς, καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου,
פִּתַּחְתָּ לְמוֹסֵרָי׃	diſſoluiſti vincula mea.	Dirupiſti vincula mea,	διέῤῥηξας τοὺς δεσμούς μου.
לְךָ אֶזְבַּח זֶבַח	Tibi ſacrificabo ſacrificium	tibi ſacrificabo hoſtiam	Σοὶ θύσω θυσίαν
תּוֹדָה וּבְשֵׁם יְהוָה	confeſſionis,& in noīe DEI	laudis,& nomen domini	αἰνέσεως, καὶ ἐν ὀνόματι κυρίου
אֶקְרָא׃ נְדָרַי לַיהוָה	inuocabo. Vota mea DEO	inuocabo. Vota mea domino	ἐπικαλέσομαι. Τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ
אֲשַׁלֵּם נֶגְדָה־נָּא	reddam in conſpectu	reddam in conſpectu	ἀποδώσω, ἐνώπιον
לְכָל עַמּוֹ׃ בְּחַצְרוֹת	omnis populi eius,in atriis	omnis populi eius,in atriis	παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἐν αὐλαῖς
בֵּית יְהוָה בְּתוֹכֵכִי	domus DEI,in medio	domus domini in medio	οἴκου κυρίου ἐν μέσῳ
יְרוּשָׁלָם הַלְלוּ יָהּ׃	tui ieruſalem Aleluia.	tui hieruſalem.	σου ἱερουσαλήμ.
קיז הַלְלוּ אֶת־	CXVII, Laudate	CXVI. Allā.Allā. Laudate	ριϛ΄. Ἀλληλούϊα. Αἰνεῖτε
יְהוָה כָּל־גּוֹיִם	DEVM omnes gentes,	dominum omnes gentes,	τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη,
שַׁבְּחוּהוּ כָּל הָאֻמִּים׃	laudate eum omnes populi.	laudate eum omnes populi.	ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.
כִּי־גָבַר עָלֵינוּ	Quia roborata eſt ſup nos	Qm̄ confirmata eſt ſuper nos	Ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ
חַסְדּוֹ וֶאֱמֶת־יְהוָה	miſicōdia eius,& ūitas DEI	miſericordia eius,& veritas dn̄i	ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου
לְעוֹלָם הַלְלוּ יָהּ׃	in eternum Aleluia.	manet in eternum. Alleluia.	μένει εἰς τὸν αἰῶνα. (κυρίῳ ὅτι
קיח הוֹדוּ לַיהוָה	CXVIII. Cōfitemini DEO	CXVII. Allā. Cōfitemini do(	ριζ΄. Ἀλληλούϊα. Ἐξομολογεῖσθε τῷ(
כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם	qm̄ bonus,quoniā in eternū	bonus,qm̄ in ſeculū (mino qm̄	ἀγαθὸς ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ יֹאמַר־נָא	miſericordia eius.Dicat nūc	miſericordia eius.Dicat nunc	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ (αἰῶνα
יִשְׂרָאֵל כִּי לְעוֹלָם	iſrael,quoniam in eternum	iſrael qm̄ bonus,qm̄ in ſeculum	οἶκος ἰσραὴλ ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν(
חַסְדּוֹ׃ יֹאמְרוּ־נָא	miſicordia eius.Dicat nunc	miſericordia eius.Dicat nunc	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰπάτω δὴ
בֵית־אַהֲרֹן כִּי	domus Aharon quoniam	domus Aaron,quoniam	οἶκος ἀαρὼν, ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternū miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי	Dicat nunc qui timent	Dicant nunc qui timent	Εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι
יְיָ כִּי לְעוֹלָם	DEVM,quoniam in eternū	dominum,quoniam in ſeculum	τὸν κύριον ὅτι ἀγαθὸς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃	miſericordia eius.	miſericordia eius.	τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
מִן־הַמֵּצַר	Cum tribularer	De tribulatione	Ἐκ θλίψεως (σέ μου
קָרָאתִי יָּהּ עָנָנִי	īuocaui DEVM, rn̄dit mihi	inuocaui dn̄m,& exaudiuit me	ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον, καὶ ἐπήκου(
בַמֶּרְחָב יָהּ׃ יְהוָה	ī latitudine DEVS.DEVS	in latitudine dominus.Dn̄s	εἰς πλατυσμὸν ὁ κύριος. Κύριος
לִי לֹא אִירָא מַה־	pro me,non timebo quid	mihi adiutor,non timebo quid	ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί
יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם׃	faciat mihi homo.	faciat mihi homo.	ποιήσει μοι ἄνθρωπος.
יְהוָה לִי בְּעֹזְרָי	DEVS mihi auxiliator	Dominus mihi adiutor,	Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς
וַאֲנִי אֶרְאֶה בְשֹׂנְאָי׃	& ego deſpiciā odientes me.	& ego deſpiciā inimicos meos.	κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
טוֹב לַחֲסוֹת	Melius eſt ſperare	Bonum eſt confidere	Ἀγαθὸν πεποιθέναι
בַּיהוָה מִבְּטֹחַ	in DEO,quam ſperare	in domino,quam confidere	ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι
בָּאָדָם׃ ט	in homine.	in homine.	ἐπ᾽ ἄνθρωπον.
טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה	Melius eſt ſperare in DEO,	Bonum eſt ſperare in domino,	Ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον,
מִבְּטֹחַ בִּנְדִיבִים׃	quā ſperare in principibus.	quam ſperare in principibus.	ἢ ἐλπίζειν ἐπ᾽ ἄρχουσιν.

امام الرب كريم	יְקִיר קֳדָם יְיָ מִיתוּתָא	Honorifica coram DEO, mors
وفاة A اصفيايه	דְמִשְׁתַּלְחָא עַל חֲסִידוֹי	que infertur ſanctis eius.
اللهم اني	בְּבָעוּ יְיָ אֲרוּם אֲנָא	Obſecro DEVS quia ego
عبدك انا	עַבְדָךְ אֲנָא	ſeruus tuus, ego
عبدك وابن امتك	עַבְדָךְ בַּר אַמְתָךְ	ſeruus tuus filius ancille tue,
حللت وثاقي فلك	שְׁרֵיתָא לְשׁוֹשַׁלְוָתִי	dirupiſti vincula mea.
اذبح ذبائح	קֳדָמָךְ אֲדַבַּח דְּבַח	Coram te ſacrificabo ſacrificium
الشكر وادعوا اسم	תּוֹדְתָא וּבִשְׁמָא דַּיְיָ	confeſſionis, & in nomine DEI
الرب واوفي لله	אֶקְרֵי נִדְרַי קֳדָם יְיָ	inuocabo. Vota mea coram DEO
ندوري قدام	אֲשַׁלֵּם אִשְׁתָּעֵי כְּדוּן נִסּוֹהִי	reddam, narrabo tunc mirabilia eius
جميع شعبه في ديار	לְכָל עַמֵּיהּ בְּדָרְתָא דְּבֵית	omni populo ſuo. In atriis
بيت الرب فط	בֵּית מַקְדְּשָׁא אֱלָהָנָא בִּמְצִיעַ	domus ſanctuarii Dei noſtri, in medio
اورشليم الليلويا A المزمور	יְרוּשְׁלֵם הַלְלוּיָהּ	tui Ieruſalem Aleluia.
السادس عشر والمايه A سبحوا	שַׁבַּחוּ יָת	CXVII. Laudate
الرب يا جميع الامم	יְיָ כָּל עַמְמַיָּא	DEVM omnes populi,
مجدوه يا جميع الشعوب	שַׁבַּחוּהִי כָּל אוּמַיָּא	laudate eum omnes nationes.
فان رحمته سابعة	אֲרוּם תַּגְבַּר עֲלָנָא	Quoniam roborata eſt ſuper nos
علينا وحق الرب	טוּבֵיהּ וּקְשׁוֹטֵיהּ דַּיְיָ	benignitas eius & veritas DEI
يدوم الى الدهر الليلويا	לְעָלְמָא הַלְלוּיָהּ	in eternum. Aleluia.
المزمور السابع عشر والمايه	שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ	CXVIII. Laudate DEVM
اشكروا الرب فانه	אֲרוּם טָב אֲרוּם לְעָלְמָא	quoniam bonus, quoniam in eternum
صالح والى الابد	טוּבֵיהּ יֵימְרוּן כְּדוּן	benignitas eius. Dicant
رحمته فليقل بيت	יִשְׂרָאֵל אֲרוּם לְעָלְמָא	nunc iſrael, quoniam in eternum
اسرائيل انه صالح	טוּבֵיהּ יֵימְרוּן כְּדוּן	benignitas eius. Dicant nunc
والى الابد رحمته وليقل	בֵּית אַהֲרֹן אֲרוּם	domus Aharon, quoniam
ال هرون انه صالح	לְעָלְמָא טוּבֵיהּ	in eternum benignitas eius.
والى الابد رحمته	יֵימְרוּן כְּדוּן דַּחֲלֵי	Dicant nunc qui timent
وليقل خايفوا	יְיָ אֲרוּם לְעָלְמָא	DEVM, quoniam in eternum
الرب انه صالح والى	טוּבֵיהּ	benignitas eius.
الابد رحمته A	מִן עָקְתָא	De tribulatione
دعوت الرب عند	קְרֵית יָהּ קַבֵּיל צְלוֹתִי	inuocaui DEVM, exaudiuit oroné meá
حزني فاستجاب	בִּפְתָיוּתָא יָהּ מֵימְרָא דַּיְיָ	in latitudine DEVS. Verbum DEI
لي واخرجني الى السعة الرب	בְּסַעֲדִי לָא אֶדְחַל מַה	in adiutorium mihi, non timebo quid
عون فلا اخشى ما ذا	יַעֲבֵיד לִי בַּר נָשָׁא	faciat mihi homo.
بصنع بي الانسان	מֵימְרָא דַּיְיָ לְמִסְעֲדָנִי	Verbum DEI in adiutorium mihi
الرب ناصري وانا انظر	וַאֲנָא אֶחְמֵי פּוּרְעָנוּתָא	& ego videbo vltionem
التوكل على باعدائي	בְּסָנְאַי טָב לְמִתְרְחָצָא	inimicorú meorú. Melius eſt confidere
الرب خير من التوكل	בְּמֵימְרָא דַּיְיָ מִן	in verbo DEI quam
على الانسان	לְמִתְרְחָץ בְּבַר נָשָׁא	confidere in homine.
والرجا للرب	טָב לְמִתְרְחָץ בְּמֵימְרָא דַּיְיָ	Melius eſt ſperare in verbo DEI,
من الرجا للرؤسا	מִן לְמִתְרְחָץ בְּרַבְרְבַיָּא	quam ſperare in principibus.

hebraice, uidelʒ ꝙ cum ה uterqʒ mundus creatus ſit. Verum cum ה hic pſens módus creatus eſt, & qm̃ litera ה a parte inferiori apta eſt, & clauſa ab oibus lateribus, ſic oīs huius múdi creatura deſcendit ad infernũ. Et illud modicũ apicis, quo una partium ה alteri coniungit, denotat uiuificationẽ ſiue reſurrectionem mortuorũ. Mundus uero futurus creatus eſt cũ י. Quēadmodũ uero figura litere י curua eſt ſic facies impiorum mundo uenturo erunt pallide & propter erubeſcentiam recurue. Sermo alius, ſicut litera י parua undiqʒ eſt ſic & impii minimi uileſqʒ erunt in futurũ ſicut dictum eſt. Deprimens arrogantiam hominis Cernẽs autem Dauid duabus līis iſtis, creaſſe Deum ſanctũ & benedictum mundos duos cepit magnificare cũ eis & laudare Deũ dixitqʒ יה הללו aleluia. i. laudate Deũ cuius dictionis due ultime lr̃e ſunt יה iod he.

A. Interp̃tatõ arabica egyptia clarius ſic hʒ موت قد يسيه

A. Paulus epiſcopus burgenſis, refert ſex pſalmos hunc. ſ. & quinqʒ precedentes, apud hebreos magnũ & ſolennem hymnum appellari, quem in neomeniis & in tribus precipuis feſtis cum maiori celebritate quam ceteros hymnos canunt, & inſuper moris eorum fuiſſe, nocte paſche ſumpto paſchali agno hunc hymnum recumbentes in menſa ſolẽniter recitare. De quo uult & illud Matthei intelligi, & hymno dicto exierunt in montẽ oliueti.

כָּל גּוֹיִם סְבָבוּנִי	Oẽs gẽtes circũdedeꝛt me,	Cẽs gentes circũdederunt me,	Πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με,
בְּשֵׁם יְהוָה כִּי	in nomine DEI certe (me,&	& ĩ noĩe dñi qa (cũdederũt me,	καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου (σάν με,
אֲמִילַם סַבּוּנִי גַם־	excidã eas. Circũdederunt(	virus ſũ in eos. Circũdãtes cir(	ἠμυνάμην αὐτούς. Κυκλώσαντες ἐκύκλω(
סְבָבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה	circũdedeꝛt me, ĩ noĩe DEI	& in noĩe domini (cũt me	καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου
כִּי אֲמִילַם׃ סַבּוּנִי	vtiq; excidã eas. Circũdede(	qa virus ſum ĩ eos. Circũdede(	ἠμυνάμην αὐτούς. Ἐκύκλωσάν με
כִדְבֹרִים דֹּעֲכוּ	q̃ſi apes, extincti ſũt (rũt me	ſicut apes, & exarſerunt	ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον, καὶ ἐξεκαύθησαν
כְּאֵשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם	quaſi ignis ſpinaꝝ, ĩ nomine	ſicut ignis in ſpinis, & in noĩe	ὡς πῦρ ἐν ἀκάνθαις, καὶ τῷ ὀνόματι
יְהוָה כִּי אֲמִילַם׃	DEI profecto excidam eas.	domini qu'a virus ſum in eos.	κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.
דַּחֹה דְחִיתַנִי לִנְפֹּל	Impulſiõe ĩpuliſti me vt ca(	Impulſus euerſus ſũ vt caderẽ,	Ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν,
וַיהוָה עֲזָרָנִי׃	& Deus ſuſtẽtauit me. (derẽ,	& dominus ſuſcepit me.	καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου.
עָזִּי וְזִמְרָת	Fortitudo mea atq; hymnus	Fortitudo mea & laus mea	Ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου
יָהּ וַיְהִי־לִי	DEVS, & factus eſt mihi	dominus, & factus eſt mihi	ὁ κύριος, καὶ ἐγένετό μοι
לִישׁוּעָה׃	in ſalutem.	in ſalutem.	εἰς σωτηρίαν.
קוֹל רִנָּה וִישׁוּעָה	Vox laudis & ſalutis	Vox exultationis & ſalutis,	Φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας
בְּאָהֳלֵי צַדִּיקִים	in tabernaculis iuſtorum,	in tabernaculis iuſtorum.	ἐν σκηναῖς δικαίων.
יְמִין יְהוָה עֹשָׂה	dextera DEI operata eſt	Dextera domini fecit	Δεξιὰ κυρίου ἐποίησε
חָיִל׃ יְמִין יְהוָה	fortitudinem. Dextera DEI	virtutem dextera domini	δύναμιν, δεξιὰ κυρίου
רוֹמֵמָה יְמִין	excelſa, dextera	exaltauit me, dextera domini	ὕψωσέ με. Δεξιὰ κυρίου
יְהוָה עֹשָׂה חָיִל׃	DEI operata eſt fortitudinẽ.	fecit virtutem.	ἐποίησε δύναμιν,
לֹא אָמוּת כִּי־אֶחְיֶה	Non moriar ſed viuam,	Non moriar ſed viuam,	οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι,
וַאֲסַפֵּר מַעֲשֵׂי־יָהּ׃	& narrabo opa DEI. (VS,	& narrabo opera domini.	καὶ διηγήσομαι τὰ ἔργα κυρίου.
יַסֹּר יִסְּרַנִּי יָּהּ	Cõteptõe cõripuit me DE(	Caſtigans caſtigauit me dñs,	Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ κύριος,
וְלַמָּוֶת לֹא נְתָנָנִי׃	& morti non tradidit me.	& morti non tradidit me.	καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με.
פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי	Aperite mihi portas	Aperite mihi portas	Ἀνοίξατέ μοι πύλας (μολογήσομαι
צֶדֶק אָבֹא־בָם אוֹדֶה	iuſtitie, ĩgreſſus eas ꝯfitebor	iuſtitie ingreſſus ĩ eas cõfitebor	δικαιοσύνης, εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς, ἐξο(
יָהּ׃ זֶה הַשַּׁעַר	DEO, hec porta	domino, hec porta	τῷ κυρίῳ. Αὕτη ἡ πύλη
לַיהוָה צַדִּיקִים	DEI iuſti	domini iuſti	τοῦ κυρίου, δίκαιοι
יָבֹאוּ בוֹ׃ אוֹדְךָ	ĩtrabũt in eã. Cõfitebor tibi	intrabũt in eã. Confitebor tibi	εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ. Ἐξομολογήσομαί σοι
כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־	qm̃ rñdiſti mihi, & factus es	qm̃ exaudiſti me, & factus es	ὅτι ἐπήκουσάς μου καὶ ἐγένου
לִי לִישׁוּעָה׃	mihi in ſalutem. (dificãtes,	mihi in ſalutem. (ficantes,	μοι εἰς σωτηρίαν. (μοῦντες,
אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים	A. Lapis quẽ cõtẽpſerũt e(	Lapidẽ quẽ reprobauerũt edi(	Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο(
הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנָּה׃	factus eſt in caput anguli.	hic factus eſt in caput anguli.	οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.
מֵאֵת יְהוָה	A DEO	A domino	Παρὰ κυρίου
הָיְתָה זֹּאת הִיא	factum eſt illud, hoc eſt	factum eſt illud, & eſt	ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστι
נִפְלָאת בְּעֵינֵינוּ׃	mirabile in oculis noſtris.	mirabile in oculis noſtris.	θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
זֶה־הַיּוֹם עָשָׂה	Hec eſt dies quã fecit	Hec eſt dies quã fecit	Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν
יְהוָה נָגִילָה	DEVS, exultemus	dominus, exultemus	ὁ κύριος, ἀγαλλιασώμεθα
וְנִשְׂמְחָה בוֹ׃	& letemur in ea.	& letemur in ea.	καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.
אָנָּא יְהוָה	Obſecro DEVS	O domine	Ὦ κύριε
הוֹשִׁיעָה נָּא	B. ſalua obſecro,	ſaluum me fac, o	σῶσον δή, ὦ
אָנָּא יְהוָה	obſecro DEVS	domine	κύριε

Oēs populi circundederūt me, in noīe
verbi DEI confiſus ſum, propterea
abſcindā eos. Circundederunt me, &
circundederunt me in nomine DEI
vtiq; abſcindā eos. Circundederūt me
ſicut apes, ardent
ſicut ignis in ſpinis in nomine verbi
DEI ſperaui ideo abſcindam eos.
Impulſione, impulit me peccatū meū
vt caderem, & verbum DEI (mea,
ſuſtētauit me. Fortitudo mea & laus(
qui timēdus eſt ſup oīa ſecula DEVS,
dixit in verbo ſuo & fuit mihi
ad redemptionem. Vox laudis
& redemptionis in tabernaculis
iuſtorum, dextera DEI (eſt, dextera
fecit virtutē. Dextera DEI exaltata(
DEI fecit virtutem.
Non moriar ſed viuam
& narrabo opera Dei.
Correctione corripuit me DEVS,
& morti non tradidit me.
Aperite mihi portas ciuitatis
iuſtitie, ingrediar illas
& laudabo DEVM. Hec porta
ſanctuarii Dei iuſti
intrabunt in eam. Confitebor
coram te qm̄ accepiſti orationē meam,
& fuiſti mihi ad redemptionem.
Iuniorem deſpexerunt edificatores
inter filios Iſſai, meruit vero
vt conſtitueretur rex & dominatur.
A conſpectu Dei fuit hoc dixerunt
edificatores, hoc eſt mirabile
antiquum dixerunt filii Iſſai.
Hanc diem fecit DEVS dixerunt
edificatores, exultemus & letemur
in ea dixerunt filii Iſſai.
Impetremus a te DEVS red'me
nunc dixerunt edificatores,
īpetremus a te DEVS pſperare nūc

A. Lapis quē reprobauerūt &c. de Chriſto dictū eſt, tum ob eius in euangelio teſtimonium, tum ob teſtimoniū R. Salomonis. ſuper illud, q' ſcribitur Michee. v. Ex te mihi egredietur, ita dicentis [Hebrew] i. eſt Meſſias filius Dauidis, ſicut dictū eſt. Lapis quē reprobauerūt edificantes &c.

B. Salua obſecro ī hebreo rñdet [Hebrew] hoſiah na, hebreū uerbum, duabus comprehenſum dictionibus, quarum prima uerbū eſt ſaluationem ſignificans, ſecunda uero particula deprecatiua.

הַצְלִיחָה נָּא׃	proſperare obſecro.	bene proſperare,	εὐόδωσον δή.
בָּרוּךְ הַבָּא	Benedictus qui venit	benedictus qui venit	Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
בְּשֵׁם יְהוָה	in nomine DEI,	in nomine domini.	ἐν ὀνόματι κυρίου.
ס בֵּרַכְנוּכֶם	benediximus vobis	Benediximus vobis	Εὐλογήκαμεν ὑμᾶς
מִבֵּית יְהוָה׃	de domo DEI.	de domo domini,	ἐξ οἴκου κυρίου.
אֵל יְהוָה	Deus DEVS	Deus dominus	Θεὸς κύριος
וַיָּאֶר לָנוּ	& illuminabit nos,	& illuxit nobis.	καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν.
אִסְרוּ	ligate	Conſtituite	Συστήσασθε
בע חַג	oblationem	diem ſolẽnem	ἑορτὴν
ע בַּעֲבֹתִים	funibus,	incondenſis,	ἐν τοῖς πυκάζουσιν,
עַד קַרְנוֹת	vſq; ad cornua	vſq; ad cornu	ἕως τῶν κεράτων
הַמִּזְבֵּחַ׃	altaris. (bor tibi,	altaris.	τοῦ θυσιαστηρίου.
אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ	Deus meus es tu & confite(	Deus meꝰ es tu & ꝯfitebor tibi,	Θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι,
אֱלֹהַי אֲרוֹמְמֶךָּ׃	Deus meus exaltabo te. A.	Deus meus es tu & exaltabo te.	θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε.
הוֹדוּ לַיהוָה	Confitebor DEO	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
לע כִּי טוֹב כִּי	quoniam bonus, quoniam	quoniam bonus, quoniam	ὅτι ἀγαθός, ὅτι
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternũ miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
קיט אַשְׁרֵי תְמִימֵי	CXIX. B. Beati ꝑfecti	CXVIII. Allã. Aleph. Beati(	ιη΄. Ἀλληλούια. Μακάριοι οἱ ἄμωμοι
דָרֶךְ הַהֹלְכִים	in via, qui ambulant	in via, qui ambulãt (ĩmaculati	ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι
בְּתוֹרַת יְהוָה׃	in lege DEI.	in lege domini.	ἐν νόμῳ κυρίου.
אַשְׁרֵי נֹצְרֵי	Beati qui cuſtodiunt	Aleph. Beati qui ſcrutantur	Μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες
עֵדֹתָיו בְּכָל־	teſtimonia eius, in toto	teſtimonia eius, in toto	τὰ μαρτύρια αὐτοῦ, ἐν ὅλῃ
לֵב יִדְרְשׁוּהוּ׃	corde inquirent eum.	corde exquirunt eum.	καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.
אַף לֹא פָעֲלוּ	Nec enim qui operantur	Aleph. Non enim qui operãtur	Οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι (θησαν.
עַוְלָה בִּדְרָכָיו הָלָכוּ׃	iniqtatẽ, ĩ viis eius ãbulaue(	iniqtatẽ, ĩ viis eius ambulauerũt.	τὴν ἀνομίαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύ(
אַתָּה צִוִּיתָה	Tu mandaſti, (runt.	Aleph. Tu mandaſti,	Σὺ ἐνετείλω
פִקֻּדֶיךָ לִשְׁמֹר מְאֹד׃	mãdata tua cuſtodiri nimis.	mandata tua cuſtodiri nimis.	τὰς ἐντολάς σου τοῦ φυλάξασθαι σφόδρα.
אַחֲלַי יִכֹּנוּ	Vtinã dirigantur (ta tua.	Aleph. Vtinã dirigãt (tuas.	Ὄφελον κατευθυνθείησαν (ματά σου.
דְרָכַי לִשְׁמֹר חֻקֶּיךָ׃	vie mee, ad cuſtodiẽda ꝓcep(	vie m̃e, ad cuſtodiẽ. iuſtificatõ.(	αἱ ὁδοί μου, τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώ(
אָז לֹא אֵבוֹשׁ	Tunc non confundar	Aleph. Tunc non confundar,	Τότε οὐ μὴ αἰσχυνθῶ
בְּהַבִּיטִי אֶל־	cum perſpexero ad	cum perſpexero in	ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ
כָּל מִצְוֹתֶיךָ׃	omnia mandata tua.	omnibus mandatis tuis.	πάσας τὰς ἐντολάς σου.
אוֹדְךָ בְּיֹשֶׁר	Confitebor tibi in directione	Aleph. Cõfitebor tibi ĩ directõe	Ἐξομολογήσομαί σοι ἐν εὐθύτητι
לֵבָב בְּלָמְדִי	cordis, cum didicero	cordis, in eo ꝙ didici	καρδίας, ἐν τῷ μεμαθηκέναι με
מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ׃	iudicia iuſtitie tue.	iudicia iuſtitie tue.	τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
אֶת חֻקֶּיךָ	Precepta tua	Aleph. Iuſtificationes tuas	Τὰ δικαιώματά σου
אֶשְׁמֹר אַל־	cuſtodiam, ne	cuſtodiam, non	φυλάξω, μή
תַּעַזְבֵנִי עַד מְאֹד׃	derelinquas me nimis.	me derelinquas vſq; quaq;.	με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.
בַּמֶּה יְזַכֶּה	In quo mundabit	Beth. In quo corrigit	Ἐν τίνι κατορθώσει
נַּעַר אֶת אָרְחוֹ	ꝑuer ſemitam ſuam,	adoleſcentior viam ſuam,	νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ,
לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ׃	vt obſeruer ſm verba tua.	in cuſtodiendo ſermones tuos.	ἐν τῷ φυλάξασθαι τοὺς λόγους σου.

سهل طر بقنا	אמרו ישי ואנתתיה :	dixerunt Iſſai & vxor eius.
مبارك هو الاتى	בריך דאתי בשום מימרא	Benedictus qui venit in nomine verbi
باسم الرب · ·	דיי אמרו ארדיכליא	DEI dixerunt edificatores,
باركناكم	ברכנא יתכון מבית	benediximus vobis a domo
في بيت الرب	מקדשא דיי אמר דוד	ſancta Dei dixit Dauid.
الرب الهنا	אלהא יי אנהר לנא אמרו	Deus DEVS illuminabit nos dixerũt
ظهر لنا	שבטי דבית יהודה כפיתו	tribus domus iude, ligare
ووصل	טליא לניכסת חגא	iuniorem ad ſacrificium ſolẽnitatis
اعيادنا	בשושלון עד	catenis donec
بالاكا	דתקרבוניה ותדרקון	ſacrificemus illum, & effundite
لسبل الى	אדמיה בקרנת מדבחא	ſanguinem ipſius in cornibus altaris,
علو المذبح	אמר שמואל נביא	dixit Semuel propheta. (us meus
انت الهي فاشكرك	אלהי את ואודי קדמך אלהי	Deus meus tu & ↄfitebor corã te, De(
انت ربي فامجدك	אשבחינך אמר דוד :	laudabo te dixit Dauid.
اشكروا الرب	מתיב שמואל שבחו	Reſpondit Semuel, laudate
فانه صالح والى الابد	כנישתא דישראל אודו קדם יי	eccleſia iſtael confitemini corã (eius.
رحمته المزمور الثامن عشر	ארום טב ארום לעלם טוביה :	DEO qm̃ bonus, qm̃ ĩ etnũ bẽignitas(
والمايه طوباهم الذين	טוביהון דשלימין	CXIX. Beati qui perfecti ſunt
بلاعيب في السبيل السالكين	בארחא דמהלכין	in via, qui ambulant
في سنة الله	באורייתא דיי :	in lege DEI.
طوباهم الذين يحفظون	טוביהון דנטרין	Beati qui obſeruant
شهاداته	סהדותיה בכל	teſtimonia eius, in toto
ويبتغونه بكل قلوبهم	ליבא יתבעון אולפניה	corde querunt doctrinam eius.
لان عاملي الاثم	ברם לא עבדו שקרא	Et enim q̃ nõ operati ſunt mẽdaciter,
لا يسلكون في سبله	באורחתיה תקניא הליכו :	in viis rectis ambulauerunt.
انت امرت	את פקדתא	Tu mandaſti
ان تحفظ وصاياك جدا	פקודיך למנטר לחדא :	mandata tua cuſtodiri multum.
لذلك هو يتان تستقيم	טב ליה יתקנון ארחתי	Bonum mihi quod preparentur vie
سبلي لاحفظ عدلك	דיי למנטר גזירתך :	DEI, ad cuſtodienda precepta tua.
حينيذ لا اخزى	הידין לא איבהת	Tunc non confundar
اذا انا مقت	כד אסתכל לות	cum proſpiciam
جميع وصاياك	כל פקודך :	ad omnia mandata tua.
اشكرك يارب	אודי קדמך בתר	Confitebor coram te
بقلب صادق اذا	בתריצות ליבא	in directione cordis,
تعلمت احكامك العادله	כד אליף דיני צדקתך :	cum didicero iudicia iuſtitie tue.
سنتك	ית גזירתך	Precepta tua
حفظت فلا	איטור לא	cuſtodiam non
ترفضني ابدا	תשבוק יתי עד לחדא :	derelinquas me prorſus.
بما ذا يقوم	במה ידכי	In quo purificabit
الشاب سبله	טליא ית אורחתיה	iunior viam,
بحفظ وصاياك	למנטר היך דבירך :	vt obſeruet verba tua.

A. Cõfitebor tibi quoniam exaudiſti me, & factus es mihi in ſalutem.

Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι ἐπήκουσάς μου, καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.

اشكرك يارب لانك استجبت لي وكنت لي مخلصا

A. Hic ſupraſcriptus uerſus, habetur in cõmuni latina interpretatione, habeturq̃ in græca & in utraq̃ arabica, nihilominus eſt obelo confodiendus, quãdo nec hebrea nec chaldea, que archetypus cenſentur illũ minime habeant.

B. Hec que ſubiicimus octo carmina edita ſunt ad ſimilitudinẽ octo primorũ uerſuũ huius pſalmi, Beati immaculati, quorũ uti omniũ principiũ apud hebreos eſt א aleph. prima hebreorum litera, ita horum principium eſt. A prima latinorum litera.

Ambulat in dñi quicũq̃ eſt lege beatus.
Atq̃ eius ſequitur cõſtanti pectore iuſſa.
Auius a recto declinat tramite iniquus.
Arcta Deus nimiũ q̃ tu ſeruanda dediſti.
Ad mandata tũ tua ſit mea ꝓmpta uolũtas.
Alme in te genitor nũq̃ cõfundar amãdo.
Addictuſq̃ tuæ legi te corde fatebor.
At tu ſeruantẽ me ne tua uerba relinquas.

Fuere ex noſtris latinis tum antiquis tum iunioribus, qui obſeruarunt, nullũ eſſe uerſum in his duobus & uiginti ogdoadibus, uno dumtaxat excepto, in quo nõ ponatur aliq̃d horũ duodecim uerborum, uia, lex, teſtimonium, mandatum, iuſtiti

בכל לבי	In toto corde meo	Beth.In toto corde meo	Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
דרשתיך אל תשגני	exq̃ſiui te,ne erraſ me facias	exquiſiui te,ne repellas me	ἐξεζήτησά σε, μὴ ἀπώσῃ με
ממצותיך : כ	a mandatis tuis.	a mandatis tuis.	ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
בלבי צפנתי	In corde meo abſcondi	Beth.In corde meo abſcondi	Ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα
אמרתך למען	eloquia tua,vt	eloquia tua,vt	τὰ λόγιά σου, ὅπως ἂν
לא אחטא לך :	non peccem tibi.	non peccem tibi.	μὴ ἁμάρτω σοι.
ברוך אתה יהוה	Benedictus tu DEVS,	Beth.Benedictus es domine,	Εὐλογητὸς εἶ κύριε,
למדני חקיך :	doce me precepta tua.	doce me iuſtificationes tuas.	δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
בשפתי ספרתי	In labiis meis narraui	Beth.In labiis meis ꝓnunciaui	Ἐν τοῖς χείλεσί μου ἐξήγγειλα
כל משפטי פיך :	omnia iudicia oris tui.	omnia iudicia oris tui.	πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου,
בדרך עדותיך	In via teſtimoniorũ tuorum	Beth.In via teſtimonioꝝ tuorũ	ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου
ששתי כעל כל הון :	letatus ſũ,q̃ſi ĩ oĩbꝰ diuitiis.	delectatus ſũ,ſicĩ oĩbꝰ diuitiis.	ἐτέρφθην ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
בפקודיך אשיחה	In mãdatis tuis meditabor,	Beth.In mãdatiſ tuis exercebõ,	Ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω
ואביטה ארחתיך :	& contẽplabor ſemitas tuas.	& cõſiderabo vias tuas, (ditabor	καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου.
בחקתיך אשתעשע	In preceptis tuis delectabor	Beth.In iuſtificatõibꝰ tuis,me(	Ἐν τοῖς δικαιώμασί σου μελετήσω,
לא אשכח דברך :	non obliuiſcar verba tua.	nõ obliuiſcar ſmones tuos.(ſica	οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
גמל על עבדך אחיה	Retribue ſeruo tuo,viuam	Gimel.Retribue ſuo tuo viui(	Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου, ζῆσόν
ואשמרה דברך :	& cuſtodiam verba tua.	me,& cuſtodiã ſermones tuos.	με καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου. (τανοήσω
גל עיני ואביטה	Reuela oclos mẽos,& videbo	Gimel.Reuela oclos me.& cõſi(	Ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ κα(
נפלאות מתורתך :	mirabilia,de lege tua.	mirabilia de lege tua. (derabo	τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου.
גר אנכי בארץ	Aduena ego ſum in terra,	Gimel.Incola ego ſum ĩ terra,	Πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ,
אל תסתר	ne abſcondas	non abſcondas	μὴ ἀποκρύψῃς
ממני מצותיך :	a me mandata tua.	a me mandata tua.	ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.
גרסה נפשי	Attrita eſt anima mea,	Gimel.Concupiuit anima mea	Ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου
לתאבה אל	deſiderare	deſiderare	τοῦ ἐπιθυμῆσαι
משפטיך בכל עת :	iudicia tua ĩ omni tempore.	iuſtificatiões tuas,in oĩ tẽpore.	τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.
גערת זדים ארורים	Increpuiſti ſ̃bos maledictos,	Gimel.Increpa. ſup.maledicti	Ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις, ἐπικατάρατοι
השגים ממצותיך :	qui recedunt a mãdatis tuis.	qui declinant a mandatis tuis.	οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
גל מעלי	Aufer a me	Gimel.Aufer a me	Περίελε ἀπ' ἐμοῦ
חרפה ובוז	opprobrium & cõtemptum,	opprobrium & contemptum,	ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν
כי עדתיך נצרתי :	q̃m teſtimonia tua cuſtodiui.	quia teſtimonia tua exquiſiui.	ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
גם ישבו שרים	Etenim ſedentes principes	Gimel.Eteni ſederũt p̃cipes	Καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες
בי נדברו עבדך	adũſũ me loq̃bãt,ſuꝰ ãt tuus	& adũſũ me loq̃bãt,ſuꝰ ãt tuus	καὶ κατ' ἐμοῦ κατελάλουν, ὁ δὲ δοῦλός σου
ישיח בחקיך :	meditabatur precepta tua.	exercebat ĩ iuſtificatõibus tuis.	ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.
גם עדתיך שעשעי	Sed & teſtimõia tua ſolatiũ(	Gimel.Nã & te.tua medi.m.ẽ,	Καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μου ἐστί,
אנשי עצתי :	viri conſilii mei. (meũ,	& cõſiliũ meũ iuſtificatiões tue.	καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου.
דבקה לעפר	Adheſit pulueri (ũbũ tuũ.	Daleth.Adheſit pauimento	Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει
נפשי חיני כדברך :	aĩa mea,viuifica me iuxta(	aĩa m̃a viuifica me ſm ũbũ tuũ.	ἡ ψυχή μου, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
דרכי ספרתי	Vias meas expoſui	Daleth.Vias meas enunciaui	Τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα
ותענני למדני	& reſpondiſti mihi,doce me	& exaudiſti me,doce me	καὶ ἐπήκουσάς μου, δίδαξόν με
חקיך : דד	precepta tua.	iuſtificationes tuas.	τὰ δικαιώματά σου.

بكل قلبي	בְּכָל־לִבִּי	In toto corde meo
ابتغيت فلا تقصني	תְּבָעִית אוּלְפָנָךְ לָא	queſiui doctrinam tuam,ne
من كلامك	תַשְׁלִינַנִי מִפִּקּוּדָךְ׃	deficere me facias a mandatis tuis.
بقلبي احتفيت	בְּלִבִּי טְמָרִית	In corde meo abſcondi
قولك لكيلا	מֵימְרָךְ מִן בִּגְלַל	verbum tuum,propterea
اخطي اليك	דְּלָא אֵיחוֹב קֳדָמָךְ׃	non peccabo coram te.
مبارك انت يارب	בְּרִיךְ אַתְּ יְיָ	Benedictus tu DEVS
علمني عدلك	אַלְּפִינִי גְּזֵירָתָךְ׃	doce me precepta tua.
بشفتي اخبرت	בְּסִפְוָתִי אִשְׁתָּעִית	In labiis meis narraui
جميع احكام فيك	כָּל דִּינֵי פוּמָךְ׃	omnia iudicia oris tui.
اثرت سبل	בְּאוֹרַח סַהֲדוּתָךְ	In via teſtimoniorum tuorum
شهاداتك علي جميع المال	חֲדֵית כְּעִילָּוֵי כָּל מָמוֹנָא׃	gauiſus ſũ ſicẽ de ſupma oĩum fortuna.
بوصاياك اهتممت	בְּפִקּוּדָךְ אֶשְׁתַּעֵי	In preceptis tuis loquar
وانفهم في طرقك	וְאֶסְתַּכַּל אוֹרְחָתָךְ׃	& ſpeculabor vias tuas.
ادرس حقوقك	בִּגְזֵירָתָךְ אֶפְרַנֵּק	In preceptis tuis delectabor
ولا انسى كلامك	לָא אֶתְנְשֵׁי פִּתְגָמָךְ׃	non obliuiſcar verborum tuorum.
استجب لعبدك لاحيا	שְׁלִים טַב עַל עַבְדָּךְ	Perfice bonum ſeruo tuo
واحفظ قولك	אֶחֱיֵי וְאֶטַּר פִּתְגָמָךְ׃	& viuam & cuſtodiam verba tua.
نزع عيني لانظر العجايبت	גְּלֵי עַיְנַי וְאֶסְתַּכֵּל	Reuela oculis meis,& conſiderabo
التي في شرعك	פְּרִישָׁן מֵאוֹרָיְתָךְ׃	mirabilia de lege tua.
غريب انا في الارض	דַּיָּיר אֲנָא בְּאַרְעָא	Peregrinus ego ſum in terra,
فلا تخف	לָא תְסַלֵּק	non auferas
عني وصاياك	מִנִּי פִּקּוּדָךְ׃	a me mandata tua.
هويت نفسي	רְגִיגַת נַפְשִׁי	Deſiderauit anima mea
واشتهت احكامك	לְאִתְרַגָּגָא	deſiderare
في كل حين	לְפִקּוּדָךְ בְּכָל עִידָן׃	mandata tua in omni tempore.
انتهر المتعظمين ملعون	נְזַפְתָּ זֵידָנִין לִיטִין דִּי	Increpuiſti ſuperbos maledictos,qui
كل من يحيد عن وصاياك	אִטְעֲיוּ מִפִּקּוּדָךְ׃	declinant a mandatis tuis.
انزع عني	אַעְדִּי מִנִּי חִסוּדָא	Aufer a me opprobrium
العار والذله	וּבִזְיוֹנָא אֲרוּם	& vituperium,quoniam
فاني لشهاداتك ابتغيت	סַהֲדוּתָךְ נְטָרִית׃	cuſtodiui teſtimonia tua.
جلس الروسا	לְחוֹד אִתּוֹתְבוּ רַבְרְבַיָּא	Q uãuis ſedeant principes
ويقولوا علي وعبدك	מִנִּי מְמַלְּלִין עַבְדָּךְ	de me loquentes,ſeruus tamen tuus
يهذ في عدلك	עָסִיק בְּאוֹרַחַת גְּזֵירָתָךְ׃	intentus eſt vt annunciet ꝑcepta tua.
ويدرس شهاداتك	לְחוֹד סַהֲדוּתָךְ	Sed & teſtimonia tua
و يخبر حدودك	פִּרְנוּקֵי עֲצָתִי	delectatio mea, authores conſilii mei.
التصقت نفسي بالتراب	אִידַבְּקַת לְעַפְרָא	Adheſit pulueri
فاحيني ككلمتك	נַפְשִׁי אַסֵּי יָתִי בְּפִתְגָמָךְ׃	anima mea,ſana me verbis tuis.
فوضت اليك سبلي	אוֹרְחָתִי סַפְּרִית	Vias meas enarraui
فاستجيب	וְקַבֵּלְתָּא צְלוֹתִי	& accepiſti orationem meam,
لي وعلمني سننك	אַלְּפַנִי יָת גְּזֵירָתָךְ׃	doce me precepta tua.

catio,iudiciũ, iuſtitia, ſermo,eloquium,verbum,ueritas,& bonũ: dixeruntq; omnia hec in unum conſpirare,& pro lege diuina accipienda eſſe,ut res quidẽ eadem ſit,nomina plura, ſubſtantia una,rationes nominum diuerſe. Et ingenioſe quidẽ & docte. Sȝ & hoc idẽ etiã primitus obſeruatũ eſt a patribus hebreis,qui nihilominus nõ contenti pro dignitate legis ſue illam duodecim tantum nominibus coartari,afferũt ſeptuaginta legis nomina ſeptuagintaq; nomina ſynagoge, ac ſeptuaginta nomia Dei,voluntq; tria hec quantum ad nomen attinet paria eſſe. Que q̄dem noia operepretiũ recenſenda duxi omiſſis plurimis que,illi adducũt,de diuiſione huius pſalmi in duas & uiginti partes, iuxta numerũ hebraicarum literarum,& cur quelibet ſectionis pars octo contineat verſus,uendicetq; ſibi ſinguli,ꝑ ſtonarũ ſingularem literã ſm alphabeti hebraici ſeriem. Itaq; in caballiſticis fragmentis,hec legũtur. Noia Dei ſeptuaginta

אל אלהים אחד אתי
אזון אחד אה״ת
אמ״ץ אמתי ארך
אפים אחרון אשכול
תטפר ברוך בורא
גחל נאה גואל
גיבור תגול תיודע
ועד זוכר חי חסיד
חנון חוקר חסין חכם
טוב טהור ענ״ים ישר
יוש״ב בסתר כביר
כח מלך מסתתר
נורא נשגב נצח
נוצר חסד נושא עון
נושא פשע
נושא חטא נאמן
נותם נוטר סולח

דֶּרֶךְ פִּקּוּדֶיךָ	Viam mandatorum tuorū	Daleth.Viā iuſtificationū tuaꝝ	Ὁδὸν δικαιωμάτων σου
הֲבִינֵנִי וְאָשִׂיחָה	fac me intelligere,& loquar	inſtrue me,& exercebar	συνέτισόν με, καὶ ἀδολεσχήσω
בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ׃	in mirabilibus tuis.	in mirabilibus tuis.(pre tedio,	ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.
דָּלְפָה נַפְשִׁי מִתּוּגָה	Diſtillauit aīa mēa ob dolorē,	Daleth.Dormitauit aīa mea(	Ἐνύσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας,
קַיְּמֵנִי כִּדְבָרֶךָ׃	ſerua me iuxta eloquiū tuū.	ɔfirma me ī verbis tuis. (me,	βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.
דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי	Viam mendacii aufer a me,	Daleth.Viā iniqtatis amoue a(	Ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ,
וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי׃	& de lege tua miſerere mei.	& de lege tua miſerere mei.	καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.
דֶּרֶךְ אֱמוּנָה בָחָרְתִּי	Viam fidei elegi,	Daleth.Viam veritatis elegi,	Ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην,
מִשְׁפָּטֶיךָ שִׁוִּיתִי׃	iudicia tua propoſui.	iudicia tua non ſum oblitus.	καὶ τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
דָּבַקְתִּי בְעֵדְוֹתֶיךָ	Adheſi teſtimoniis tuis	Daleth.Adheſi teſtimoniis tuis	Ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου
יְהוָה אַל תְּבִישֵׁנִי׃	DEVS,ne confundas me.	dñe,noli me cōfundere. (curri,	κύριε μή με καταισχύνῃς.
דֶּרֶךְ מִצְוֹתֶיךָ אָרוּץ	Viā mandatoꝝ tuoꝝ currā,	Daleth.Viā mādatoꝝ tuoꝝ cu(	Ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον
כִּי תַרְחִיב לִבִּי׃	quoniā dilataſti cor meum.	cum dilataſti cor meum.	ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.
הוֹרֵנִי יְהוָה	Oſtende mihi DEVS	He,Legem pone mihi domine	Νομοθέτησόν με κύριε
דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ	viam preceptorum tuorum,	viam iuſtificationum tuarum,	τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου,
וְאֶצְּרֶנָּה עֵקֶב׃	& cuſtodiā ea vſq; in finem.	& exquiram eam ſemper. (bor	καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διαπαντός.
הֲבִינֵנִי וְאֶצְּרָה	Doce me & obſeruabo	He.Da mihi itellectū & ſcruta(	Συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω
תוֹרָתֶךָ וְאֶשְׁמְרֶנָּה	legem tuā,& cuſtodiam eam	legem tuam,& cuſtodiam illam	τὸν νόμον σου, καὶ φυλάξω αὐτὸν
בְכָל לֵב׃	in toto corde,	in toto corde meo.	ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.
הַדְרִיכֵנִי בִּנְתִיב	Deduc me in ſemitam	He.Deduc me in ſemitam	Ὁδήγησόν με ἐν τῇ τρίβῳ
מִצְוֹתֶיךָ כִּי	mandatorum tuorum,quia	mandatorum tuorum,quia	τῶν ἐντολῶν σου ὅτι
בוֹ חָפָצְתִּי׃	ipſam volui. (nia tua,	ipſam volui. (nia rua,	αὐτὴν ἠθέλησα. (ριά σου
הַט לִבִּי אֶל עֵדְוֹתֶיךָ	Inclina cor meū ad teſtimo(	He.Inclina cor meū in teſtimo(	Κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύ(
וְאַל אֶל בָּצַע׃	& non ad auaritiam.	& non in auariciam.	καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.
הַעֲבֵר עֵינַי	Auerte oculos meos	He.Auerte oculos meos	Ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου
מֵרְאוֹת שָׁוְא	ne videant vanitatem,	ne videant vanitatem,	τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα,
בִּדְרָכֶךָ חַיֵּנִי׃	in via tua viuifica me.	in via tua viuifica me.	ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.
הָקֵם לְעַבְדְּךָ	Firma ſeruo tuo	He.Statue ſeruo tuo	Στῆσον τῷ δούλῳ σου
אִמְרָתֶךָ אֲשֶׁר	eloquium tuum,in	eloquium tuum,in	τὸ λόγιόν σου εἰς
לְיִרְאָתֶךָ׃	timorem tuum.	timore tuo.	τὸν φόβον σου.
הַעֲבֵר חֶרְפָּתִי	Auerte opprobrium meum	He.Amputa opprobriū meum	Περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου
אֲשֶׁר יָגֹרְתִּי כִּי	quod reueritus ſum,quia	quod ſuſpicatus ſum,quia	ὃν ὑπώπτευσα ὅτι
מִשְׁפָּטֶיךָ טוֹבִים׃	iudicia tua bona.	iudicia tua iocunda.	τὰ κρίματά σου χρηστά.
הִנֵּה תָּאַבְתִּי	Ecce deſideraui	He.Ecce concupiui	Ἰδοὺ ἐπεθύμησα
לְפִקֻּדֶיךָ ב	mandata tua,	mandata tua,	τὰς ἐντολάς σου
בְּצִדְקָתְךָ חַיֵּנִי׃	in iuſtitia tua viuifica me.	in equitate tua viuifica me.	ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.
וִיבֹאֻנִי חֲסָדֶךָ	Et vēiāt mihi miſicōdie tue	Vau.Et vēiat ſup me miſicor(	Καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός σου,
יְהוָה תְּשׁוּעָתְךָ ב	DEVS,ſalus tua	dñe,ſalutare tuum (dia tua	κύριε τὸ σωτήριόν σου
כְּאִמְרָתֶךָ׃	iuxta eloquiū tuū. (ſmonē,	ſm eloquiū tuū. (mihi verbū,	κατὰ τὸν λόγον σου. (μοι λόγον,
וְאֶעֱנֶה חֹרְפִי דָבָר	Et rńd. bo exprobrāti mihi(	Vau.Et rīdebo e xpbrātibus(	Καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί(
כִּי בָטַחְתִּי בִּדְבָרֶךָ׃	quia ſperaui in ſermone tuo.	quia ſperaui ī ſermonibus tuis.	ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοῖς λόγοις σου.

Viam mandatorum tuorum
fac me intelligere,& loquar
in mirabilibus tuis.
In agonia fuit anima mea pre dolore,
viuifica me ſm verba tua.
Viam mendacii aufer a me
& lex tua miſereatur mei.
Viam fidei elegi
iudicia tua propoſui.
Adheſi teſtimoniis tuis
DEVS,non me confundas.
Viam mandatorum tuoꝝ percurram,
quoniam dilataſti cor meum.
Doce me DEVS
viam preceptorum tuorum,
& ſeruabo ea vſq; in finem.
Da mihi intellectum & ſeruabo
legem tuam,& cuſtodiam illam
in toto corde.
Dirige me in ſemitam
mandatorum tuorum,quoniam
in illis complacuit mihi.
Inclina cor meum in teſtimonia tua,
& non in pecuniam.
Auerte oculos meos
a videnda falſitate,
verbis tuis ſana me.
Confirma ſeruo tuo
verbum tuum,quod ſit
ad timorem tuum.
Amoue opprobrium meum
quod ſuſpicatus ſum,
quoniam iudicia tua bona.
Ecce deſideraui
precepta tua,
iuſtitia tua viuifica me.
Et veniant ſuper me
miſericordie tue DEVS,redẽptio tua
ſecundum verbum tuum.
Et reſpõdebo exprobrãti mihi verbũ,
quoniam ſperaui in verbis tuis.

עלין עפר עיזז
פארת צור צדיק צבי
צבאות-ישראל קדש
קנא קרב רחום רם
ראשון שלא-קבל-
מלכותו-מאחר
רב-חסד-שומר שופט
שלטון שדי שוכן עד
תמים תקיף הדר
כאן שבעים לגבורה

.i. Deus, Dii, Vnus, Dñi mei, Dominus, Terribilis, Futurus, Firmus, Verax, Diſtãs abira, Vltimus, Boetrus camphore .i. uit p omnibus ſatiſfaciens, Benedictus, Creator, Magnus, Sublimis, Redẽptor, Gigas, Cui antefertur uexillum, Sciẽs, Teſtis, Memor, Viuus, Pius, Miſericors, Scrutator, Suſtinens, Sapiens, Bonus, Mundus oculis, Rectus, Sedẽs in oculto, Multus, Preditus uirtute, Rex, Cellator, Qui timetur, Exaltatus, Eternus, Retributor mercedis, Remittens ſcelus, Remittẽs iniqtatem, Remittens peccatum, Fidelis, Ferox, Vltor, Parcens, Altus, Capreolus, Vigẽs, Pulchritudo, Fortis, Iuſtus, Politus, Exercitus iſraelis, Sãctus, Zelator, Propinquus, Cõpatiens, Excelſus, Primus, Qui non accepit regnũ ab alio, Multus bonitate, Cuſtos, Iudex, Poteſtas, Sufficiens, Habitator ineternũ, Perfectus, Fortitudo. Et hec quidem ſeptuaginta fortitudinis noĩa. Atqui iſrael, ſynagoga .ſ. & populus etiam ſeptuaginta amoris nominibus donatus eſt.

וישראל נקראו
בשבעים שמות של
אהבתו-אלהים אשת-
נעורים איש הצדק
אלופים אחים
אוהבים אום אם

וְאַל־תַּצֵּל מִפִּי דְבַר	Et ne auferas de ore mō ūbū	Vau.Et ne auferas de ore meo(	Καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον
אֱמֶת עַד־מְאֹד כִּי	ūitatis vſq; ad nimietatē,qm̄	veritatis vſquequaq;,qa (verbū	ἀληθείας ἕως σφόδρα, ὅτι
לְמִשְׁפָּטֶךָ יִחָלְתִּי׃	iudicia tua expectaui.	in iudiciis tuis ſuperſperaui.	ἐπὶ τοῖς κρίμασίσου ἐπήλπισα.
וְאֶשְׁמְרָה תוֹרָתְךָ	Et cuſtodiam legem tuam	Vau.Et cuſtodiam legem tuā	Καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου (τὸ αἰῶνος.
תָמִיד לְעוֹלָם וָעֶד׃	iugiter,in ſeculum & vltra.	ſemp,in ſeculū & in ſeculū ſcli.	διαπαντὸς, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα(
וְאֶתְהַלְּכָה בָרְחָבָה	Et ambulabo in ſpatioſo,	Vau.Et ambulabā i latitudine,	Καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
כִּי פִקֻּדֶיךָ דָרָשְׁתִּי׃	quia mandata tua queſiui.	quia mandata tua exquiſiui.	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
וַאֲדַבְּרָה בְעֵדֹתֶיךָ	Et loquar in teſtimoniis tuis	Vau.Et loqbar de teſtimōiis tui(	Καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου
נֶגֶד מְלָכִים	coram regibus,	in conſpectu regum	ἐναντίον βασιλέων
וְלֹא אֵבוֹשׁ׃	& non confundar.	& non confundebar.	καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.
וְאֶשְׁתַּעֲשַׁע ב	Et delectabor	Vau.Et meditabar	Καὶ ἐμελέτων
בְּמִצְוֹתֶיךָ א	in mandatis tuis,	in mandatis tuis,	ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου
אֲשֶׁר אָהָבְתִּי׃	que dilexi.	que dilexi.	ἃς ἠγάπησα σφόδρα.
וְאֶשָּׂא־כַפַּי אֶל־	Et leuabo manus meas ad	Vau.Et leuaui manus meas ad	Καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς
מִצְוֹתֶיךָ אֲשֶׁר	mandata tua que	mandata tua que	τὰς ἐντολάς σου ἃς
אָהָבְתִּי וְאָשִׂיחָה	dilexi,& loquar	dilexi,& exercebor	ἠγάπησα, καὶ ἠδολέσχουν
בְחֻקֶּיךָ׃	in preceptis tuis.	in iuſtificationibus tuis.	ἐν τοῖς δικαιώμασί σου.
זְכֹר־דָּבָר לְעַבְדֶּךָ	Memento ſmonis ſeruo tuo.	Zain.Memor eſto verbi tui	Μνήσθητι τῶν λόγων σου
עַל אֲשֶׁר יִחַלְתָּנִי׃	quē me ſperare feciſti. (mea,	ſuo tuo,in quo mihi ſpē dediſti.	τῷ δούλῳ σου ὧν ἐπήλπισάς με.
זֹאת נֶחָמָתִי בְעָנְיִי	Hec ē ɔſolatio mā i afflictōe(	Zain.Hec me ɔſolata ē i hu.mā,	Αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου,
כִּי אִמְרָתְךָ חִיָּתְנִי׃	qa eloqū tuū viuificauit me.	qa eloquiū tuū viuificauit me.	ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέ με.
זֵדִים הֱלִיצֻנִי	Superbi deridebant me	Zain.Superbi inique agebant	Ὑπερήφανοι παρηνόμουν
עַד־מְאֹד מִתּוֹרָתְךָ	nimis,a lege tua	vſquequaq;,a lege autem tua	ἕως σφόδρα, ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου
לֹא נָטִיתִי׃	non declinaui.	non declinaui.	οὐκ ἐξέκλινα.
זָכַרְתִּי מִשְׁפָּטֶיךָ	Recordatꝰ ſū iudicioꝝ tuoꝝ	Zain.Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ	Ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου
מֵעוֹלָם יי וָאֶתְנֶחָם׃	a ſclo DEVS,& cōſolatus ſū.	a ſeculo dñe,& conſolatus ſum.	ἀπ᾽ αἰῶνος κύριε, καὶ παρεκλήθην.
זַלְעָפָה אֲחָזַתְנִי	Horror obtinuit me	Zain.Defectio tenuit me	Ἀθυμία κατέσχε με (τῶν
מֵרְשָׁעִים עֹזְבֵי	ab impiis,qui dereliquerunt	ꝑ peccatoribus derelinquētibꝰ	ἀπὸ ἁμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων(
תּוֹרָתֶךָ׃	legem tuam.	legem tuam.	τὸν νόμον σου.
זְמִרוֹת הָיוּ־לִי	Carmīa erāt mihi (tiōis mē.	Zain.Cātabiles mihi (grīa.mē.	Ψαλτὰ ἦσάν μοι (μου.
חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרָי׃	ꝑcepta tua,i domo pegrina(	erāt iuſtificatōes tue,i loco pe(	τὰ δικαιώματά σου, ἐν τόπῳ παροικίας(
זָכַרְתִּי בַלַּיְלָה שִׁמְךָ	Recōdatꝰ ſū i nocte nōis tui	Za'n.Memor fui nocte nōis tui	Ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου
יי וָאֶשְׁמְרָה תּוֹרָתֶךָ׃	DEVS,& cuſtodiui legē tuā	domine,& cuſtodiui legem tuā.	κύριε, καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
זֹאת הָיְתָה־לִּי כִּי	Hoc fuit mihi,quia	Za'n.Hec facta eſt mihi,quia	Αὕτη ἐγενήθη μοι
פִקֻּדֶיךָ נָצָרְתִּי׃	mandata tua cuſtodiui.	iuſtificationes tuas exquiſiui.	ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
חֶלְקִי יי אָמַרְתִּי	Pars mea DEVS,dixi	Heth.Portio mea domine,dixi	Μερίς μου εἶ κύριε, εἶπα
לִשְׁמֹר דְּבָרֶיךָ׃	vt cuſtodiam verba tua,	cuſtodire legem tuam. (toto	τοῦ φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.
חִלִּיתִי פָנֶיךָ בְכָל־	Deꝑcatꝰ ſū vultū tuū i toto	Heth.Deꝑcatus ſū faciē tuā in(	Ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ
לֵב חָנֵּנִי כְּאִמְרָתֶךָ׃	cōde,miſerē mī ſm eloqū tuū	cōde mō,miſerē mī ſm elo.tuū.	καρδίᾳ μου, ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.
חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי	Recogitaui vias meas,	Heth.Cogitaui vias meas,	Διελογισάμην τὰς ὁδούς σου,
וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל־	& conuerti pedes meos ad	& conuerti pedes meos in	καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου

Et ne auferas de ore meo verbum
veritatis penitus, quoniam
in iudiciis tuis ſperaui.
Et ſeruabo legem tuam
ſemper in ſeculum ſeculi.
Et ambulabo in latitudine legis,
quoniam precepta tua queſiui.
Et loquar de teſtimoniis tuis
coram regibus,
& non confundar.
Et delectabor
in mandatis tuis
que dilexi.
Et leuabo manus meas ad
mandata tua que
dilexi, & loquar
in preceptis tuis.
Memento verbi tui ſeruo tuo,
quod me expectare feciſti.
Hoc cõſolatio mea in humilitate mea,
quoniã verbum tuum viuificauit me.
Superbi detrahebant mihi
nimis, de lege tua
non declinaui.
Recordatus ſum iudiciorum tuorũ a
ſeculo Deus & conſolatus ſum.
Tremor obtinuit me,
a peccatoribus qui dereliquerunt
legem tuam.
Hymni fuerunt mihi
pͨcepta tua ĩ domo peregrinatõis mee.
Recordatus ſum nocte nominis tui
DEVS & ſeruabo legem tuam.
Hec fuit mihi ad meritum,
quoniam mandata tua ſeruaui.
Pars mea eſt Deus, dixi
vt cuſtodiam verba tua.
Oraui coram te in toto
corde, miſerere mei ſicut verbum tuũ.
Cogitaui bonam facere viam meam,
& conuerti pedes meos

אגרים אשים אודים
אבלם אנו אגודת
איומה בנים בני אל
חי ברוכי בחך בתי
בירים בחא בעולה
גרי גדולגן געול גפן
העמוסים ונשואים
זרע קדש חכמים
טובים ידידים יהירים
יקרים ישראל ישורון
יעקב יוסף יהודים
ילד ידידים כלת
כנת כרם כהנים
משרתים מלכים
מעיין חתום נחלה
נדיבים נאוה נער
נטע סגולה עליונים
ענוים עמים עדה
עם עבדים פדויים
צאן צדיקים קדושים
קנויים רבים רבים
שבטי יה תמימים

.i. Vxor adoleſcentie, Vir, Iuſtus, Duces, Fratres, Amici, Gens, Mater, Ephraim, Proceres, Fortes, Liberati, Nuces, Vinculum, Exaltata, Filii, Filii Dei uiui, Benedicti, Benedictus, Filia, Electi, Clara, Cõiugata, Gẽs, Magna, Ortus clauſus, Vitis, Deſiderati, Sublimati, Semina ſãctitatis, Sapientes, Boni, Singulares, Lucidi, Pretioſi, Iſrael, Rectus, Iacob, Ioceph, Iudei, Adoleſcens, Dilecti, Spõſa, Poſſeſſio, Vinea, Sacerdotes, Serui, Reges, Fons ſignatus, Hereditas, Liberales, Gratioſi, Adoleſcens, Planta, Secretum, Alti, Modeſti, Populi, Societas, Populus, Serui, Redempti, Oues, Iuſti, Sãcti, Empti, Multi, Augmentati, Tribus dei, Perfecti. Sequuntur totidem nomina legis.

עדותיך : ח	teſtimonia tua.	teſtimonia tua.	εἰς τὰ μαρτύριά σου.
חשתי ולא	Feſtinaui & non	Heth. Paratus ſum & non	Ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ
התמהמהתי	neglexi,	ſum turbatus,	ἐταράχθην
לשמר מצותיך:	cuſtodire mãdata tua. (me,	vt cuſtodiã mãdata tua. (ſt me,	τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.
חבלי רשעים עודני	Caterue ipſoꝝ dep̄date ſũt(	Heth. Funes pctõꝝ circũplexi(	Σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι,
תורתך לא שכחתי:	legem tuã non ſum oblitus.	& legem tuam non ſum oblitus.	καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
חצות לילה אקום	Medio noctis ſurgam	Heth. Media nocte ſurgebam	Μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην
להודות לך על	ad confitendum tibi, ſuper	ad confitendum tibi, ſuper	τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι ἐπὶ
משפטי צדקך :	iudicia iuſtitie tue.	iudicia iuſtificationis tue.	τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
חבר אני לכל אשר	Particeps ego ſum omnium	Heth. Particeps ego ſum oĩum	Μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων
יראוך ולשמרי	timentium te, & cuſtodiẽtiũ	timentium te, & cuſtodientium	τῶν φοβουμένων σε, καὶ τῶν φυλασσόντων
פקודיך : חס	mandata tua. (uit	mandata tua.	τὰς ἐντολάς σου.
חסדך יהוה מלאה	Miſicordia tua DEVS iple(	Heth. Miſicordia tua dñe plena	Τοῦ ἐλέους σου κύριε πλήρης
הארץ חקיך למדני:	terrã, precepta tua doce me.	ẽ tra, iuſtificatões tuas doce me.	ἡ γῆ, τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
טוב עשית עם	Bonum feciſti cum	Teth. Bonitatem feciſti cum	Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ
עבדך יהוה כדברך:	ſuo tuo DEVS, ſm ũbũ tuũ	ſeruo tuo dñe, ſm verbũ tuum.	τοῦ δούλου σου, κύριε κατὰ τὸν λόγον σου.
טוב טעם ודעת	Bonũ, diſciplinã, & ſcientiã,	Teth. Bonitatẽ & diſciplinã &(	Χρηστότητα καὶ παιδείαν καὶ γνῶσιν
למדני כי ב	doce me, quia	doce me, quia (ſcientiam	δίδαξόν με, ὅτι
במצותיך האמנתי:	mandatis tuis credidi.	mandatis tuis credidi.	ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα. (λησα,
טרם אענה אני שגג	Anteq̃ rñderẽ ego erraui,	Teth. Priuſq̃ humiliaret ego(	Πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέ(
ועתה אמרתך	nunc autem eloquium tuum	propterea eloquiũ tuũ (delig,	διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου
שמרתי : ט	cuſtodiui.	cuſtodiui.	ἐφύλαξα. (τητί
טוב אתה ומטיב	Bonus tu & beneficus,	Teth. Bonus es tu & ĩ bonitate	Χρηστὸς εἶ σὺ κύριε καὶ ἐν τῇ χρηστό(
למדני חקיך :	doce me precepta tua.	tua doce me iuſtificatiões tuas.	σου δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
טפלו עלי שקר	Cõpoſuerũt adũſũ me falſũ	Teth. Multiplicata ẽ ſr̃ me ini(	Ἐπληθύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἀδικία
זדים אני בכל	ſuperbi, ego autem in toto	ſupboꝝ, ego aũt in toto (qtas	ὑπερηφάνων, ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ
לב אצר פקודיך	corde ſeruabã mandata tua.	cõde mõ ſcrutabor mãdata tua.	καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.
טפש כחלב לבם אני	Craſſũ ſcm̃ ẽ vt adeps cõ. e.(	Teth. Coagu. ẽ ſic lac cor eoꝝ,(	Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν, ἐγὼ
תורתך שעשעתי:	ĩ lege tua delectabar. (& ego	vero legẽ tuã meditatꝰ ſũ, (ego	δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
טוב לי כי עניתי	Bonũ mihi qa afflictus ſum,	Teth. Bonũ mihi qa hũiliaſti me	Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με,
למען אלמד חקיך :	vt diſcerem precepta tua.	vt diſcam iuſtificationes tuas.	ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
טוב לי תורת פיך	Melior eſt mihi lex oris tui,	Teth. Bonũ mihi lex oris tui,	Ἀγαθόν μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου
מאלפי זהב וכסף :	ſuper millia auri & argenti.	ſuper millia auri & argenti.	ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου.
ידיך עשוני	Manus tue fecerunt me,	Iod. Manus tue fecerunt me	Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με
ויכוננוני הבינני	& p̄parauerunt me, doce me	& plaſmauerũt me, da mihi in(	καὶ ἔπλασάν με, συνέτισόν με
ואלמדה מצותיך :	& diſcam mandata tua.	vt diſcã mãdata tua. (tellectũ	καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.
יראיך יראוני	Qui timẽt te videbunt me	Iod. Qui timẽt te videbũt me	Οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με
וישמחו כי ל	& letabuntur, quia	& letabuntur, quia	καὶ εὐφρανθήσονται, ὅτι
לדברך יחלתי:	ſermonem tuum expectaui.	in verba tua ſuper ſperaui.	εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
ידעתי יהוה כי	Sciui DEVS quia	Iod. Cognoui domine quia	Ἔγνων κύριε ὅτι
צדק משפטיך	iuſtitia ſunt iudicia tua,	equitas iudicia tua	δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου,

شهادتك	לסהדותך :	ad teſtimonia tua.
استعددت ولم	זריזית ולא	Feſtinaui & non
انقبض	איתעכבית למ	neglexi,
لحفظ وصاياك	למטר פקודיך :	obſeruare mandata tua.
عاقتني مصايد الخطاة	סיעת רשיעי איתכנשו עלי	Cohors ĩpioꝝ cõgregata eſt cõtra me,
ولم انس سنتك	אורייתך לא אתנשיתי :	legem tuam non ſum oblitus.
كنت استيقظ في	בפלגות ליליא אקום	In medio noctis ſurgebam
نصف الليل واسبحك	לשבחא קדמך מטול	vt laudes dicerem coram te, propter
على احكام عدلك	דיני צדקתך :	iudicia iuſtitie tue.
انا قرين اتقياك	חברא אנא לכל	Socius ego ſum omnium
وحافظي	דדחלין מנך ולנטרי	timentium te, & cuſtodientium
وصاياك	פקודיך : ט	mandata tua.
الارض مملوءة من رحمتك	טובך יי מליא כל	Benignitate tua DEVS plena eſt oĩs
يا رب فطني عدلك	ארעא גזירתך אליף יתי :	terra, precepta tua doce me.
اصنع بعبدك	טבא עבדת עם	Bonitatem feciſti cum
خيرا كقولك	עבדך יי היך דבורך :	ſeruo tuo DEVS, ſm verbum tuum.
افهمني صلاحا وادبا	שפיר טעם ומנדעא	Pulchritudinem, ordinem, & ſcientiã
ومعرفة لاني	אליף יתי ארום	doce me, quia
صدقت وصاياك	בפקודיך הימנית :	preceptis tuis credidi.
قبل ان اخضع	עד דלא אתמסכנית אנא	Donec affligerer fui ego
فلذلك حفظت	שלי וכדון מימרך	in errore, nunc autem verbum tuum
كلامك	נטרית :	obſeruaui.
انك انت صالح يارب	ד טב אנת ומטיב	Bonus es tu & beneficus,
فصلاحك علمني حقوقك	אליף יתי גזירתך :	doce me precepta tua.
كثر علي ظلم المتعظمين	תקפו עלי שיקרא	Cumulabant ſuper me mendacia
وانا بكل قلبي افحص	זידנין אנא בכל	ſuperbi, ego autem in toto
عن وصاياك	לבא אטור פקודיך :	corde ſeruabo mandata tua.
غلظت قلوبهم مثل اللبن	איטפש היך תריב יצרא	Craſſus factus eſt ſicut adeps fomes
وانا كنت اتلو سنتك	דלבהון אנא אורייתך פירנקית	cordis eoꝝ, ego vero in lege tua dele(
الصلاح لي ان تواضع	טב לי ארום איתעניית	Bonũ mihi qm̃ humiliaſti me, (ctabar.
لكي اتعلم وصاياك	מן בגלל דאליף גזירתך :	propterea didici mandata tua.
سنتك عندي افضل	טב לי אוריית פומך מן	Bonum mihi lex oris tui,
من الوف الذهب والفضة	אלף כיכרין דהב וסימא :	ſuper millia talentorum auri & argẽti.
يداك صنعاني	איידך עבדו יתי	Manus tue fecerunt me,
وحداتاني فافهمني	ואתקינו יתי תבינני	& cõcinnauerũt me, da mihi ĩtellectũ,
لاتعلم وصاياك	ואילף פיקודיך :	& diſcam mandata tua.
الذين يخافونك يرونني	דדחלין יחמון	Qui timent te videbunt me
ويسرون لاني	יתי ויחדון ארום	& letabuntur, quia
رجوت قولك	לפתגמך אוריכית :	verbum tuum expectaui.
علمت يارب ان	ידעית יי ארום	Scio DEVS quoniam
احكامك عادلة هي	וכן קשוט דינך	iuſta iudicia tua,

תחן הלת התורה
שנקראת בשבעים
שמות ואלותן אמת
אור-חיים אורחאילת-
אהבים אמרי-נעם
אמן בר ברית בינה
גבורת דעת דת דבש
הליכות-עולם ואוצרות
זהב וקקה חכמת
חק חלב חיים טהרה-
טוב יקרה יין יפי
יעלת-חן ירשת
ירשת יראה כבוד
כסף לקח-טוב לוית-
חן לחם מתוקת,
מעצרות מים
משיבת-נפש
משרים משפט מרמת
מחכימת-פתי מצוא
משל מליצא מאירת
עינים משמחי-לב
נאמנת נחמדים
נעם נפת נגידים
סוד ערמת עזות
ענקים עושר פקודים
פז פאר צדק קנין
ראשית שמן שלישים
תמימה תהלות
תושיעת תורה תעודת

.i. Veritas, Lux uitaꝝ, Semite, Certa amoris, Eloquia ſuauia, Fides, Clara, Pactum, Intellectus, Fortitudo, Scientia, Mel, Semite mundi, Theſauri, Aurum, Coniugata, Sapientia, Regula, Lac, Vite, Mũdities, Bonitas, Pretioſa, Vinum, Pulchritudo, Capreolla gratie, Hereditas, Heres, Timor, Honor, Argentum, Lex bona, Societas gratie, Panis, Purificata, Retinens, Aqua, Redemptio anime, Rectitudines, Iuſtitia, Cogitabunda, Dans ſapientiam per-

ואמונה עניתני׃	& vere affixiſti me.	& ĩ veritate tua humiliaſti me.	καὶ ἀληθείᾳ ἐταπίνωσάς με.
יהי נא חסדך	Sit obſecro miſericordia tua	Iod. Fiat miſericordia tua	Γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου
לנחמני כאמרתך	ĩ ɔſolatõe mea, ſicut locutus es	vt conſoletur me, ſm eloquium	τοῦ παρακαλέσαι με κατὰ τὸ λόγιόν
לעבדך׃	ſeruo tuo.	tuum ſeruo tuo.	σου τῷ δούλῳ σου.
יבאוני רחמיך	Veniãt mihi miſericordie tue	Iod. Veniãt mihi miſerationes tue	Ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου
ת ואחיה כי	& viuam, quia	& viuam, quia	καὶ ζήσομαι, ὅτι
תורתך שעשעי׃	lex tua delectatio mea.	lex tua meditatio mea eſt.	ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
יבשו זדים כי	Confundantur ſuperbi quoniam	Iod. Cõfundantur ſuperbi quia	Αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι
שקר עותוני אני	inique torſerunt me, ego	iniuſte iniquitatẽ fecerũt ĩ me, ego	ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, ἐγὼ
אשיח בפקודיך׃	autẽ loquar in mãdatis tuis.	autẽ exercebor ĩ mãdatis tuis.	δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.
ישובו לי יראיך	Reuertãtur ad me qui timẽt te,	Iod. Cõuertãtur mihi timẽtes te,	Ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε
וידעו עדותיך׃	& qui ſciũt teſtimoniũ tuum.	& qui nouerunt teſtimonia tua.	καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.
יהי לבי תמים	Fiat cor meum perfectum	Iod. Fiat cor meũ immaculatũ	Γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος
בחקיך למען	in preceptis tuis, vt	in iuſtificationibus tuis vt	ἐν τοῖς δικαιώμασί σου, ὅπως ἂν
לא אבוש׃	non confundar.	non confundar.	μὴ αἰσχυνθῶ.
כלתה לתשועתך	Defecit in ſalutare tuum	Caph. Defecit in ſalutare tuum	Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου
נפשי לדברך יחלתי׃	aĩa mea, ĩ vbũ tuũ expectaui.	aĩa mea, & ĩ verbũ tuũ ſupſperaui.	ἡ ψυχή μου, εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
כלו עיני לאמרתך	Cõſũpti ſũt ocu̅li mei ĩ vbũ tuũ,	Caph. Defecerũt oculi mei ĩ elo(	Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου
לאמר מתי תנחמני׃	dicentes quãdo cõſolaberis me.	dicẽtes quãdo ɔſolaberis me. (tuũ,	λέγοντες πότε παρακαλέσεις με.
כי הייתי כנאד	Et cum eſſem quaſi vter	Caph. Quia factus ſum ſicut vter	Ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς
בקיטור חקיך	in fumo, precepta tua	in pruina, iuſtificationes tuas	ἐν πάχνῃ, τὰ δικαιώματά σου
לא שכחתי׃	non ſum oblitus.	non ſum oblitus.	οὐκ ἐπελαθόμην.
כמה ימי עבדך מתי	Quot ſunt dies ſerui tui, quãdo	Caph. Quot ſũt dies ſerui tui, quãdo	Πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου, πότε
תעשה ברדפי משפט	facies ĩ pſequẽtibus me iudi(	facies de pſequẽtibus me iudiciũ	ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν
כרו לי זדים	Foderunt mihi ſuperbi(ciũ.	Caph. Narrauerũt mihi iniqui	Διηγήσαντό μοι παράνομοι
שיחות אשר לא	foueas, que non	fabulationes, ſed non	ἀδολεσχίας, ἀλλ᾽ οὐχ ὡς
כתורתך׃	erant iuxta legem tuam.	vt lex tua.	ὁ νόμος σου κύριε.
כל מצותיך אמונה	Omnia mandata tua vera,	Caph. Oĩa mãdata tua veritas,	Πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια,
שקר רדפוני עזרני׃	falſo pſe. ſũt me auxiliare mihi.	iniq pſecuti ſunt me adiuua me.	ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι.
כמעט כלוני בארץ	Paulominus ɔſũpſerũt me ĩ terra	Caph. Paulominus ɔſumauerũt(	Παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ.
ואני לא עזבתי	ego autem non dimiſi	ego aũt nõ dereliq (me ĩ terra,	Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον
פקודיך׃ כ	mandata tua. (fica me,	mandata tua. (viuifica me,	τὰς ἐντολάς σου.
כחסדך חיני	Secũdũ miſericordiã tuã viui(	Caph. Secũdũ miſericordiã tuã(	Κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με
ואשמרה עדות פיך׃	& cuſtodiã teſtimõiũ oris tui.	& cuſtodiã teſtimonia oris tui.	καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.
לעולם יהוה דברך	In eternũ DEUS, verbũ tuũ	Lamed. In eternũ dñe, verbũ tuũ	Εἰς τὸν αἰῶνα κύριε ὁ λόγος σου
נצב בשמים׃	perſtat in celis. (tua,	pmanet in celo. (veritas tua,	διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ,
לדר ודר אמונתך	In generatiõe & generatiõe fides(	Lamed. In generatiõe & generationẽ(	εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου.
כוננת ארץ ותעמד	cõpoſuiſti terrã & pmanet.	fundaſti terram & permanet.	Ἐθεμελίωσας τὴν γῆν καὶ διαμένει
למשפטיך עמדו	Iudiciis tuis permanſerunt	Lamed. Ordinatiõe tua pſeue(	τῇ διατάξει σου διαμένει
היום כי הכל	vſq hodie, quia omnes	dies, quoniam omnia (rant	ἡμέρα, ὅτι τὰ σύμπαντα
עבדיך׃ ל	ſerui tui.	ſeruiunt tibi.	δοῦλα σά.

ويحق اذللتني	ובקושטא ענית יתי׃	& in veritate afflixiſti me.
فلتكن رحمتك	יהא כדון חסדך	Sit nunc miſericordia tua
تعزيني كمثل قولك	לנחמותי היך מימרך	ad cõſolationem meã, ſicut verbũ tuũ
لعبدك	לעבדך׃	ſeruo tuo.
ولتغشني رافتك	ייתון עלי רחמיך	Veniãt mihi miſericordie tue
فاحيا لاني	ואיחי ארום	& viuam, quoniam
ادرس سنتك	אורייתך —	lex tua delectatio mea eſt.
ليخزا المتعظمون	יבהתון זידין ארום	Confundantur ſuperbi quoniam
لانهم اثموا في ظلما	על שקרא עוותיני אנא	iniuſte iniquitatem fecerunt, ego
وانا	אשתעי בפקודך׃	autem loquar in mandatis tuis.
اهتم بوصاياك	יתובון לאולפני דחליך	Reuertãt ad doctrinã meã timẽtes te,
فليقدلني احفياوك	וידעין סהדותך׃	& qui ſciunt teſtimonium tuum.
وصار فواشهاداتك	יהא לבי שלים	Fiat cor meum perfectum
ولدكن قلبي في حقوقك	בגזירתך מן בגלל	in preceptis tuis, vt
دلا عيب لكيلا اخزى	דלא איבהת׃	non confundar.
ناقت نفسي الى	תאיבת לפורקנך	Deſiderauit redemptionem tuam
خلاصك ورجوت قولك	נפשי לפתגמך אוריכית׃	anima mea, verbumq; tuũ expectaui.
فصبت عيناي لاجل	ספו עיני למימרך	Defecerunt oculi mei in verbum tuũ,
قولك قايلين متى تعزيني	למימר אימתי תנחמינני׃	dicentes quando conſolaberis me.
صرت مثل زق	ארום הויתי היך זיקא	Quoniam factus ſum ſicut vter
في جليد ولم	דתלי בקוטרא קיימך	ſuſpenſus ad fumum, precepta tua
انس حقوقك	לית אנא נשיתי׃	non ſum oblitus.
كم هي ايام عبدك متى	כמה יומי עבדך אימתי	Quot ſunt dies ſerui tui, quando
تنتقم بالحكم من الظالمين	תעביד ברדפי דינא׃	facies in perſecutoribus meis iudiciũ.
لي اخبرني المخالفون	כרו לי זידין	Foderunt mihi ſuperbi,
باحبار ليست	שיחין דלא	foueas, quas non
من سنتك	עקידתון באורייתך׃	precepiſti in lege tua.
جميع وصاياك صادقة	כל פקודך קושטא על	Omnia mandata tua veritas
عادوني ظلما فكن	שקרא רדפו יתי סעיד יתי׃	mẽdaciter ꝑſecuti ſunt me adiuua me.
لموتني كادوا ايهلكوني	בזעיר שיציאו יתי בארעא	Paulominus cõſumpſerũt me in terra,
من الارض وانا فلم	ואנא לית שבקית	ego autem non dimiſi
انس وصاياك	פקודך׃	precepta tua.
نظير رحمتك احييني	היך חסדך קיים יתי	Secundũ miſericordiã tuã viuifica me
لاحفظ شهادات فمك	ואיטר סהדות פומך׃	& cuſtodiam teſtimonia oris tui.
كلمتك يا رب	לעלמא יי פתגמך	In eternum Deus, verbum tuum
دايمة في السما الى الابد	קיים בשמיא׃	firmum eſt in celo.
وعدلك دايم من جيل الى	לדר ודר הימנותך	In generatiõe & generatiõe fides tua,
جيل اسست الارض فدامت	אתקינתא ארעא וקיימא׃	preparaſti terram & permanet.
وبامرك يكون	— דינך קיימין יום	Iudicio tuo permanent
النهار	יומא ארום כולהון	dies quoniam cuncta
لان الكل عبيدك	— עבדך׃	ſeruiunt tibi.

fidis, Preceptum, Exẽplum, Rethorica, Illuminans oculos, Letificans cor, Fidelis, Deſiderium, Dulcedo, Fauum melis, Nuntia, Secretum, Ingenium, Teſtamentum, Torques, Diuitie, Precepta, Obrizum, Gratia, Iuſticia, Emptio, Principium, Deus, Oleum, Trinitas, Perfecta, Ars, Subtilitas, Lex, Expectatio.

לולי תורתך	Niſi quod lex tua	Lamed.Niſi ꝙ lex tua	Εἰμὴ ὅτι ὁ νόμος σου
א שעשעי אז	delectatio mea,tunc	meditatio mea eſt,tunc	μελέτημά μου ἐστί, τότε
אבדתי בעניי :	periſſem in pteſſura mea.	forte periſſem in hũilitate mea.	ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
לעולם לא אשכח	In ſempiternũ nõ obliuiſcar	Lamed.In eternũ nõ obliuiſcar	Εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι
פקודיך כי בם	mãdatoꝝ tuorũ, quia ꝑ ipſa	iuſtificationes tuas, qa in ipſis	τῶν δικαιωμάτων σου ὅτι ἐν αὐτοῖς
חייתני :	viuificaſti me.	viuificaſti me. (fac,	ἔζησάς με.
לך אני הושיעני	Tuus ego ſum ſalua me,	Lamed.Tuus ſũ ego ſaluũ me(	Σός εἰμι ἐγὼ σῶσόν με,
כי פקודיך דרשתי :	quoniã mandata tua queſiui.	qm̃ iuſtificationes tuas exq̃ſiui.	ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
לי קוו רשעים	Me expectauerunt impii	Lamed.Me expectauerũt pcõres	Ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ
לאבדני עדתיך	vt ꝑderẽt me teſtimonia tua	vt ꝑderent me, teſtimonia tua	τοῦ ἀπολέσαι με, τὰ μαρτύριά σου
אתבונן : ל	conſiderabo.	intellexi.	συνῆκα.
לכל תכלה ראיתי	Omnis conſumationis vidi	Lamed.Oĩs cõſumationis vidi	Πάσης συντελείας εἶδον
קץ רחבה מצותך	finem, latũ mandatum tuum	finem, latum mandatum	πέρας, πλατεῖα ἡ ἐντολή σου
מאד :	nimis.	tuum nimis.	σφόδρα.
מה אהבתי תורתך	Quam dilexi legem tuam,	Mem.Quomõ dilexi legẽ tuã	Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου
• כל היום היא שיחתי	tota die hec meditatio mea.	dñe, tota die meditatio mea eſt.	κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μου ἐστί.
מאיבי תחכמני	Sup inimi.meos iſtruxiſti me	Mem.Sr̃ inimi.me.prudẽtẽ me(	Ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με
מצותך כי לעולם	mãdato tuo qa i ſempiternũ	mãdato tuo, qa in etñũ (feciſti	τὴν ἐντολήν σου, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
היא לי :	hoc eſt mihi.	mihi eſt.	ἐμή ἐστιν.
מכל מלמדי	Pre oĩbus qui docebant me	Mem.Sup omnes docentes me	Ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με
השכלתי כי	eruditus ſum, quia	intellexi, quia	συνῆκα, ὅτι
עדותיך שיחה לי :	teſtimõia tua meditatio mĩa.	teſtimonia tua meditatio mea ẽ.	τὰ μαρτύριά σου μελέτημά μου ἐστίν.
מזקנים אתבונן	Super ſenes intellexi,	Mem.Super ſenes intellexi,	Ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα,
כי פקודיך נצרתי :	quia mandata tua ſeruaui.	quia mandata tua queſiui,	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
מכל ארח רע כלאתי	Ab oĩ ſemita mala prohibui	Mem.Ab oĩ via mala prohibui	Ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα
רגלי למען אשמר	pedes meos, vt cuſtodirem	pedes meos, vt cuſtodiam	τοὺς πόδας μου, ὅπως ἂν φυλάξω
ם דברך :	verbum tuum.	verba tua.	τοὺς λόγους σου.
ממשפטיך לא סרתי	A iudiciis tuis non receſſi,	Mem.A iudiciis tuis ñ decliaui,	Ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα,
כי אתה הורתני :	quia tu docuiſti me.	quia tu legem poſuiſti mihi.	ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς με.
מה נמלצו לחכי	Quam dulce palato meo	Mem.Quã dulcia faucibꝰ meis	Ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου
אמרתך מדבש לפי :	eloquiũ tuũ, ſup mel ori mĩo.	eloquia tua, ſuper mel ori meo.	τὰ λόγιά σου ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου.
מפקודיך אתבונן	Precepta tua conſiderabam,	Mem.A mandatis tuis ĩtellexi	Ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα,
על כן שנאתי כל	propterea odio habui omnẽ	propterea odio habui omnem	διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν
ארח שקר :	ſemitam mendacii.	viam iniquitatis .(verbũ tuũ,	ὁδὸν ἀδικίας.
נר לרגלי דברך	Lucerna pedi meo ũbũ tuũ,	Nun.Lucerna pedibus meis (	Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ λόγος σου,
ואור לנתיבתי :	& lux ſemite mee.	& lumen ſemitis meis.	καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
נשבעתי ואקימה	Iuraui & pſeuerabo, (tue.	Nun.Iuraui & ſtatui,	Ὤμοσα καὶ ἔστησα (σύνης σου.
לשמר משפטי צדקך	vt cuſtodiã iudicia iuſtitie(	cuſtodire iudicia iuſtitie tue.	τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιο(
נעניתי עד מאד	Afflictus ſum nimis(bũ tuũ.	Nun.Humiliatus ſũ vſqꝫquaqꝫ	Ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
יהוה חיני כדברך :	DEVS, viuifica me ẽm ver(	dñe, viuifica me ẽm verbũ tuũ.	κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
נדבות פי רצה נא	Volũta.orꝭ mĩ ɔpla.tibi ob.	Nũ.Volũta.orꝭ mĩ bñplaci.fac	Τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου, εὐδόκησον

لولا درسي	אילולי אורייתך	Niſi quod lex tua
سنتك هلكت	פרנוקי הויין	delectatio mea eſt, iam
في تواضعي	הובדית בסיגופי:	periſſem in preſſura mea.
والى الابد لم انس	לעלם לא אתנשי	In eternum non obliuiſcar
وصاياك لان	פקודיך ארום בהון	preceptorum tuorum, quoniã in ipſis
بها احييتني يارب	קיימתני:	viuificaſti me.
انا لك يارب فنجني	דילך אנא ופרוק יתי	Tuus ego ſum ſalua me
لاني ابتغيت وصاياك	ארום פקודיך תבעית:	quoniam mandata tua queſiui.
الخطاه رصدوني	לותי אסתכיו רשיעיא	Me expectauerunt impii
ليهلكوني فتفهمت	להובדן יתי סהידותך	vt perderent me teſtimonia tua
شهاداتك	אסתכלית:	intellexi.
رايت لكل تمام	לכל מה דאשתכללי	Omnium que cepta ſunt
انقضى فاما وصاياك	ואשתכלל חמית סופא	& fundata vidi finem,
فواسعه جدا	פתיא תפקידתך לחדא:	latum mandarum tuum nimis.
اللهم اني احببت سنتك	כמה רחימית אורייתך	Quam dilexi legem tuam,
وكل يوم اتلوها	כל יומא היא שועי:	tota die hec locutio mea.
افهمني وصاياك	יתיר מבעלי דבבי	Abundantius quã dños inimicitie mee
افضل من اعدايه	מחכמא יתי פיקודך	doce me mandata tua,
لانها ثابته الى الابد	ארום לעלם היא דילי:	quoniam in eternum hec mihi ſunt.
علمتني اكثر من	מכל מלפי	Pluſquã omnes doctores meos
جميع المعلمين لاني	אסתכלית ארום	intellexi, quoniam
ادرس سنتك	סהידותך שותא דילי:	teſtimonia tua cogitationes mee ſunt.
فهمت اكثر من الشيوخ	מן חכימיא אתבוננית	Pluſquã ſapientes intellexi,
لاني ابتغيت وصاياك	ארום פקודיך נטרית:	quoniam precepta tua ſeruaui.
منعت قدمي من كل	מכל אורח בישא מנעית	Ab omni via mala prohibui
طريق سو لكيما	ריגלי מן בגלל דאטר	pedes meos, vt cuſtodiam
احفظ كلامك	דבירך:	verba tua.
لم احد عن احكامك	מן דינך לא סטית	A iudiciis tuis non declinaui,
لانك علمتني سننك	ארום את אלפתני:	quoniam tu docuiſti me.
كلامك داو في نطقي	מה חליין לטוריגיסי מימרך	Quam dulcia palato meo verba tua
افضل من الشهد في فمي	בסימן יתיר מן דובשא	dulciora quam mel.
فهمت وصاياك	לפומי מפקודיך אתבוננית	ori meo. A p̃ceptis tuis eruditus ſum,
لاجل ذلك شنيت	מטול היכנא סניתי כל	propterea odi omnem
جميع طرق الاثمه	בר נש די משקר:	virum mendacem.
قولك مصباح لقدمي	היך שרגא לרגלי דבירך	Sicut lucerna pedibus meis verba tua,
ونور في سبل	ונהורא לשבילי:	& lumen ſemitis meis.
قسمت وثبت	אשתבעית וקיימית	Iuraui & conſtitui,
لاحفظ احكام عدلك	למיטר פקודי זכוותך:	cuſtodire precepta iuſtitie tue.
عظم ذلي جدا	איסתגפית עד לחדא	Conturbatus ſum vehementer,
يارب فاحييني كقولك	יי אסי יתי היך דבירך:	DEVS ſana me ſm eloquia tua.
ارض عن قولي يارب	ניסבתא דפומי אתרעי	Voluntaria oris mei complaceant tibi

יְיָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ לַמְּדֵנִי	DEVS,& iudi.tua doce me.	dñe,& iudicia tua doce me.	δὲ κύριε, καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
נַפְשִׁי בְכַפִּי תָמִיד	Aĩa mea in manu mea ſemp,	Nun.Aĩa mea ĩ mãibꝰ mis ſẽp,	Ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί σου διαπαντός,
וְתוֹרָתְךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	& legis tue non ſum oblitus.	& legem tuã non ſum oblitus.	καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
נָתְנוּ רְשָׁעִים פַּח־	Poſuerunt impii laqueum	Nun.Poſuerunt pcõres laqueũ	Ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι,
לִי וּמִפִּקּוּדֶיךָ	mihi,& a mandatis tuis	mihi,& de mandatis tuis	καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου
לֹא תָעִיתִי׃	non aberraui.	non erraui.	οὐκ ἐπλανήθην.
נָחַלְתִּי עֵדְוֹתֶיךָ	Hereditaui teſtimonia tua	Nun.Hereditate acquiſiui	Ἐκληρονόμησα τὰ (λίαμα
לְעוֹלָם כִּי שְׂשׂוֹן	in ſempiternũ. quia gaudiũ	teſtimõia tua ĩ etnũ,qa exltatio	μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἀγαλ(
לִבִּי הֵמָּה׃	cordis mei ſunt.	cordis mei ſunt. (ciendas	τῆς καρδίας μου εἰσί.
נָטִיתִי לִבִּי לַעֲשׂוֹת	Inclinaui cor meũ vt facerẽ	Nun.Inclinaui cor meũ ad fa(	Ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι
חֻקֶּיךָ לְעוֹלָם עֵקֶב׃	precepta tua ad eternũ finẽ.	iuſtifica.tuas ĩ etnũ,pp retribu.	τὰ δικαιώματά σου εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀν(
סֵעֲפִים שָׂנֵאתִי	Praue cogitãtes odio habui,	Samech.Iniquos odio habui,	Παρανόμους ἐμίσησα, (τάμειψιν.
וְתוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי׃	& legem tuã dilexi. (tu es,	& legẽ tuã dilexi. (meus es tu,	τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
סִתְרִי וּמָגִנִּי אָתָּה	Protectio mea & ſcutũ meũ(	Samech.Adiutor & ſuſceptor(	Βοηθός μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου εἶ σύ,
לִדְבָרְךָ יִחָלְתִּי׃	verbum tuum expectaui.	& ĩ verbũ tuũ ſupſperaui.(gni,	εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
סוּרוּ מִמֶּנִּי מְרֵעִים	Recedite a me maligni,	Samech.Declinate a me mali(	Ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ πονηρευόμενοι,
וְאֶצְּרָה מִצְוֹת אֱלֹהָי׃	& cuſtodiã mãdata Dei mei.	& ſcrutabor mandata Dei mei.	καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου.
סָמְכֵנִי כְאִמְרָתְךָ	Confirma me ſm verbũ tuũ	Samech.Suſcipe me ſm eloqũ(	Ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου
וְאֶחְיֶה וְאַל־	& viuam,& noli me	& viuã,& nõ cõfundas (tuũ	καὶ ζήσομαι, καὶ μὴ καταισχύνῃς
תְּבִישֵׁנִי מִשִּׂבְרִי׃	ꝯfundere ab expectatõe mea.	me ab expectatione mea. (ero,	με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.
סְעָדֵנִי וְאִוָּשֵׁעָה	Auxiliare mihi & ſaluus ero,	Samech. Adiuua me & ſaluus(	Βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι,
וְאֶשְׁעָה בְחֻקֶּיךָ	& loquar in preceptis tuis	& meditabor ĩ iuſtificatõibꝰ tuis	καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασί σου
תָמִיד׃ סל	iugiter.	ſemper.	διαπαντός.
סָלִיתָ כָּל־שׁוֹגִים	Conculcaſti oẽs qui aberrãt	Samech.Spũiſti oẽs diſcedẽtes	Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας
מֵחֻקֶּיךָ כִּי־	a preceptis tuis,quia	a iudiciis tuis,quia	ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι
שֶׁקֶר תַּרְמִיתָם׃	mendax deceptio eorum.	iniuſta cogitatio eorũ. (ui oẽs	ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.
סִגִים הִשְׁבַּתָּ כָל־	Chalchimiã computaſti oẽs	Samech. Preuaricãtes reputa(	Παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας
רִשְׁעֵי־אָרֶץ לָכֵן	impios terre,propterea	peccatores terre,ideo	τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο
אָהַבְתִּי עֵדֹתֶיךָ׃	dilexi teſtimonia tua.	dilexi teſtimonia tua. (nes mãs,	ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου. (μου,
סָמַר מִפַּחְדְּךָ בְשָׂרִי	Exhorruit a timoř tuo caro(	Samech.Cõfige timoř tuo car(	Καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας(
וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יָרֵאתִי׃	& iudicia tua timui. (mea,	a iudiciis enim tuis timui.	ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.
עָשִׂיתִי מִשְׁפָּט וָצֶדֶק	Feci iudicium & iuſtitiam,	Ain.Feci iudicium & iuſtitiam,	Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην,
בַּל־תַּנִּיחֵנִי לְעֹשְׁקָי׃	ne dereliq̃s me iis q̃ ꝓdãt me	nõ tradas me calũniãtibus me.	μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσί με.
עֲרֹב עַבְדְּךָ לְטוֹב אַל־	Dulceſcat ſuꝯ tuꝯ ĩ bono,ne	Ain.Suſcipe ſuũ tuũ ĩ bonũ,nõ	Ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν, μὴ
יַעַשְׁקֻנִי זֵדִים׃ ע	calumnientur me ſuperbi.	calũnienť me ſupbi. (tare tuũ,	συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.
עֵינַי כָּלוּ לִישׁוּעָתֶךָ	Ocl̃i mĩ defecerũt ĩ ſalutař(	Ain.Oculi mei defecerũt ĩ ſalu(	Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου
וּלְאִמְרַת צִדְקֶךָ׃	& ĩ eloqũ iuſtitie tue. (tuũ,	& in eloquium iuſtitie tue.	καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.
עֲשֵׂה עִם־עַבְדְּךָ	Fac cum ſeruo tuo (tua	Ain.Fac cũ ſuo tuo (tões tuas	Ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου
כְחַסְדֶּךָ וְחֻקֶּיךָ	ſm miſicõdiã tuã,& p̃cepta(	ſm miſicordiã tuã,& iuſtifica(	κατὰ τὸ ἔλεός σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου
לַמְּדֵנִי׃ ע	doce me.	doce me. (hi intellectũ	δίδαξόν με.
עַבְדְּךָ אָנִי הֲבִינֵנִי	Seruus tuꝯ ſũ ego iſtrue me,	Ain.Seruus tuus ſũ ego,da mi(	Δοῦλός σού εἰμι ἐγώ, συνέτισόν με

وعلمني احكامك	ברעותך ודינך אליף יתי	obſecro DEVS,& iudicia tua doce me
نفسي بيدك في كل	מסתכנא נפשי בידעל	In periclitatõe fuit aïa mea,ac ſi fuiſſet
حين ولم انس سنتك	נב ידי היך ואורייתך לא	i extremitate manus ſp,& legẽ tuã nõ
نصبوا لي الخطاة	ארנשיתי: סדרו רשיעי	ſum oblitus.Tetenderunt impii
فخا ولم احد عن	פיתא לי ומפקודך	laqueum mihi,& a preceptis tuis
وصاياك	לא תעיתי:	non aberraui.
ورثت شهاداتك	אחסנית סהידותך	Heres fui teſtimoniorum tuorum
الى الابد لان	אחם לעלם חדות	in eternum,quoniam gaudium
بها بهجة نفسي	ליבי הינון: א	cordis mei ſunt
املت قلبي لاعمل بعدلك	אצליתי ליבי למעבד	Inclinaui cor meum vt faciat
لاجل المجازاة الموبدة	גזירתך לעלם עד סופא:	mandata tua,a ſeculo vſq; ad finem.
ابغضت الاثمة	דחשיבין מחשבן דסרקין	Cogitantes cogitationes vanas
وسنتك احببت	סניתי ואורייתך רחימית:	odio habui,& legem tuam dilexi.
انت معيني وعلجايد	טומרי ותריסי את	Abſconſio mea & ſcutum meum tu,
وعلى كلامك توكلت	לפתגמך אוריכית:	& in verbum tuum ſperaui.
حيدوا عني ايها الاشرار	זורו מיני מבאישין	Recedite a me maligni
لا حفظ دين وصايا الهي	ואטור פקודי אלהי:	& cuſtodiam mandata Dei mei.
اعضدني بكلمتك	סמוך יתי כמימרך	Coniunge me verbo tuo
فاحيا ولا تخيب	ואחי ולא תבהית	& viuam,& non confundar
رجائي	יתי מסברי יתי:	ab expectatione mea.
انصرني فاخلص	סעיד יתי ואתפרק	Adiuua me & ſaluus ero,
واتلو وصاياك	ואיגעגע באורייתך:	& meditabor in lege tua
في كل حين	תדירא: כב	ſemper.
رذلت جميع الضالين	כבשתא כל טעי	Conculcaſti omnes diſcedentes
عن وصاياك لان	מגזירתך ארום	a preceptis tuis.Quoniam
فكرهم الظلم	שקרא נכילותהון:	mendax deceptio eorum.
عددت جميع خطاة الارض	פסולא פסקתא קטלתא	Idola confregiſti,interfeciſti
كفرة فلذلك احببت	כל רשיעי ארעא מטול	omnes impios terre,propterea
شهاداتك في كل حين	היכנא רחימית סהידותך:	dilexi teſtimonia tua.
اقشعر جسمي من خشيتك	מצלהב מדלוחא בסרי	Exhorruit a timore tuo caro mea,
لاني خفت احكامك	ומדינך דחילית:	& a iudiciis tuis timui.
صنعت العدل والبر	עבדית דינא וצדקתא	Feci iudicium & iuſtitiam,
فلا تسلمني الظالمين لي	לא תשבקינני לטלומי:	non tradas me raptoribus meis.
انعم على عبدك بالخيرات	בסים עבדך לטבא לא	Facilis ſeruus tuus ad bonum,non
لئلا تبغي على المتعظمون	יטלומון יתי זידין:	vſurpent me ſuperbi.
نصبت بصري الى	עיני סכח לפורקנך	Oculi mei ſperauerũt ĩ redẽptõe tua,
خلاصك وقولك العدل	ולמימר צדקך:	& in verbo iuſtitie tue.
اصنع لعبدك	עביד עם עבדך	Fac cum ſeruo tuo
نحو رحمتك	היך חסדך וגזירתך	ſm miſericordiam tuã & precepta tua
وعلمني عدلك	אליף יתי: עו	doce me.
انا عبدك فافهمني	עבדך אנא אנת אבין	Seruus tuus ego ſum da mihi itellectũ,

וְאֵדְעָה עֵדֹתֶיךָ׃	& cognoſcā teſtimonia tua.	vt ſciam teſtimonia tua.	καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.
עֵת לַעֲשׂוֹת לַיהוָה	Tempus eſt vt facias DEO,	Ain. Tempus faciendi domine,	Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ,
הֵפֵרוּ תּוֹרָתֶךָ׃	preuaricati ſunt legem tuā.	diſſipauerunt legem tuam.	διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.
עַל־כֵּן אָהַבְתִּי	Propterea dilexi mādata tua	Ain. Ideo dilexi mandata tua,	Διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου
מִצְוֹתֶיךָ מִזָּהָב	ſuper aurum	ſuper aurum	ὑπὲρ χρυσίον
וּמִפָּז׃ ע	& obrizum. (ta tua	& topazion. (tua	καὶ τοπάζιον.
עַל־כֵּן כָּל־פִּקּוּדֵי	Propterea ī vniuerſa ꝓcep(	Ain. Propterea ad oīa mādata(	Διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου
כֹל יִשָּׁרְתִּי כָּל־אֹרַח	direxi me, omnem ſemitam	dirigebar, omnem viam	κατωρθούμην, πᾶσαν ὁδὸν
שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי׃	mendacii odio habui.	iniquam odio habui.	ἄδικον ἐμίσησα.
פְּלָאוֹת עֵדְוֹתֶיךָ עַל־	Mirabilia teſtimonia tua, idō	Phe. Mirabilia teſtimōia tua, idō	Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου, διὰ τοῦτο
כֵּן נְצָרָתַם נַפְשִׁי׃	cuſtodiuit ea anima mea.	ſcrutata ē ea aīa mea. (luminat	ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου.
פֵּתַח דְּבָרֶיךָ יָאִיר	Apertura ſermonis tui illu(	Phe. Declaratio ſmōū tuoꝝ il(	Ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ
מֵבִין פְּתָיִים׃	docēs neſcientes. (minabit	& intellectū dat paruulis.	καὶ συνετιεῖ νηπίους.
פִּי פָעַרְתִּי וָאֶשְׁאָפָה	Os meū aperui & reſpiraui,	Phe. Os meū aperui & attraxi(	Τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα,
כִּי לְמִצְוֹתֶיךָ	quia mandata tua	quia mandata tua (ſpūm,	ὅτι τὰς ἐντολάς σου
יָאָבְתִּי׃ פ	deſideraui.	deſiderabam.	ἐπεπόθουν.
פְּנֵה־אֵלַי וְחָנֵּנִי	Reſpice ad me & miſerere mei	Phe. Aſpice ī me & miſerē mei,	Ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
כְּמִשְׁפָּט לְאֹהֲבֵי שְׁמֶךָ	iuxta iudi. diligētiū nomē tuū	ſm iudiciū diligētiū nomē tuū.	κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.
פְּעָמַי הָכֵן בְּאִמְרָתֶךָ	Gre. mos firma ſm ſmo. tu.	Phe. Gre. me. dirige ſm eloqū(	Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου
וְאַל־תַּשְׁלֶט־בִּי כָל־אָוֶן	& ñ des ptāte ī me oī iniqtati	vt ñ dñeē mei oīs īiuſtitia. (tuū,	καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.
פְּדֵנִי מֵעֹשֶׁק אָדָם	Redime me a calūnia hoīum	Phe. Redime me a calūni; hoīū,	Λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων,
וְאֶשְׁמְרָה פִּקּוּדֶיךָ׃	& cuſtodiā mādata tua. (tuū,	vt cuſtodiā mādata tua. (tuū,	καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου. (δοῦλόν σου,
פָּנֶיךָ הָאֵר בְּעַבְדֶּךָ	Vultū tuū lucere fac ī ſuū(	Phe. Faciē tuā illūina ſup ſuū(	Τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν(
וְלַמְּדֵנִי אֶת־חֻקֶּיךָ׃	& doce me precepta tua.	& doce me iuſtificationes tuas.	καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
פַּלְגֵי־מַיִם יָרְדוּ	Riui aquarum fluebant	Phe. Exitus aquaꝝ deduxerunt	Διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν
עֵינָי עַל לֹא־	de oculis meis, quia non	oculi mei, quia non	οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐπεὶ οὐκ
שָׁמְרוּ תוֹרָתֶךָ׃	cuſtodierunt legem tuam.	cuſtodierunt legem tuam.	ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου.
צַדִּיק אַתָּה יְהוָה	Iuſtus tu DEVS,	Sadic, Iuſtus es domine	Δίκαιος εἶ κύριε,
וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ׃	& rectum iudicium tuum.	& rectū iudiciū tuū. (nia tua,	καὶ εὐθεῖς αἱ κρίσεις σου.
צִוִּיתָ צֶדֶק עֵדֹתֶיךָ	Precepiſti iuſtitiam teſtimo(	Sadic. Mādaſti iuſtitiā teſtimo(	Ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου,
וֶאֱמוּנָה מְאֹד׃	& veritatem nimis. (nii tui,	& veritatē tuā nimis. (meo, qa	καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.
צִמְּתַתְנִי קִנְאָתִי כִּי־	Cōſūpſit me zelus meus, qa	Sadic. Tabeſcere me fēc zelus(	Ἐξέτηξέ με ὁ ζῆλός μου, ὅτι
שָׁכְחוּ דְבָרֶיךָ צָרָי׃	obliti ſīt ūboꝝ tuoꝝ molc. mī	obli. ſt ūba tua inimici mī. (ter,	ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.
צְרוּפָה אִמְרָתְךָ מְאֹד	Repurgatus ſmo tuo nimis,	Sadic. Ignitū eloq. tuū vehem(	Πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα,
וְעַבְדְּךָ אֲהֵבָהּ׃	& ſeruus tuus dilexit illum.	& ſuus tuo dilexit illū. (ɔtēpto,	καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.
צָעִיר אָנֹכִי וְנִבְזֶה	Paruulo ego ſū & ɔtēptibil;,	Sadic. Adoleſcētulo ſū ego &(	Νεώτερος ἐγώ εἰμι καὶ ἐξουδενωμένος,
פִּקֻּדֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי׃	mādata tua nō ſum oblitus.	iuſtificatōēs tuas nō ſū oblitus.	τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם	Iuſtitia tua iuſtitia ſēpitna,	Sadic. Iuſtitia tua iuſtitia ī etnū	Ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν(
וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת׃	& lex tua veritas. (rūt me,	& lex tua veritas. (nerūt me,	καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια. (αἰῶνα,
צַר־וּמָצוֹק מְצָאוּנִי	Tribulatio & āguſtia īuene(	Sadic. Tribulatio & āguſtia īue(	Θλῖψις καὶ ἀνάγκη εὕροσάν με,
מִצְוֹתֶיךָ שַׁעֲשֻׁעָי׃	mādata tua delectatiōes mē.	mādata tua meditatio mea eſt.	αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.

لا عرف شهاداتك	יתי ואידע סהדוותך:	& ſciam teſtimonia tua.
هذا زمان يعمل فيه	עידן למעבד רעותא דיי	Tempus eſt faciendi volūtatem DEI,
للرب وقد عطلوا سنتك	אפישו תלמידיא אורייתך:	augete diſcipuli legem.
لذلك احببت وصاياك	על היכנא רחימית	Propterea dilexi
افضل من الذهب	פקודך מדהבא	mandata tua ſuper aurum
والجوهر	ומפיזא:	& obrizum.
لهذا ابتغيت جميع	על היכנא כל פקודיא	Propterea mandata tua
وصاياك وابغضت	כולהון תריצתון כל	omnia direxi, omnem
جميع طرق الاثم	אורח שקרא סניתי:	viam iniquam odio habui.
شهاداتك هي جليله	פרישן סהדוותך מטול	Mirabilia teſtimonia tua, propterea
لذلك حفظتها نفسي	היכנא נטרתינון נפשי:	cuſtodiuit ea anima mea.
اعلان كلامك بنير لي	גליא דפתגמך ינהר	Impreſſio ſermonū tuorū illuminabit,
وناموسك يفهم الاطفال	חכימא יתבין שברין:	& dabit intellectum neſcientibus.
فتحت فاي واستنشقت	פומי פתחית ואליפית	Os meum apetui & didici,
روحا لاني احببت	ארום לפקודך	quoniam mandata tua
وصاياك	צבית:	volui.
انظر الي وارحمني كمثل	אתפני לותי וחוס עלי	Reſpice me & miſerere mei
رحمة محبي اسمك يارب	כהלכתא לרחמי שמך:	ſm ſententiam diligentium nomē tuū.
قوم طرقي كمثل قولك ولا	אסתוורי אתקין במימרך	Greſſus meos dirige in verbum tuum,
تتسلط علي الاثام	ולא תשליט בי כל שקר:	& nō des poteſtatē in me omni iniquo.
انقذني من بغي	פרוק יתי מטלומיא אנש	Redime me a calumnia hominum,
البشر لاحفظ وصاياك	ואטור פקודך:	& cuſtodiam mandata tua.
اشرق وجهك علي	זיו אפך נהר	Splendorem faciei tue lucere fac
عبدك وعلمني عدلك	בעבדך ואלפני ית גזירתך:	in ſeruū tuū, & doce me precepta tua,
فاضت دموعي من	טופי מיא נחתון	Fluenta aquarum emiſerunt
عيني كجداول المياه	עייני מטול דלא	oculi mei, quoniam non
اذ لم احفظ سنتك	נטרו אורייתך:	cuſtodierunt legem tuam.
انت عادل يارب	זכאי את יי	Iuſtus es tu DEVS,
واحكامك مستقيمه	ותריצין דינך:	& recta iudicia tua.
اوصيت كثيرا بالبر	פקידתא זכותא סהדוותך	Precepiſti iuſtitiā teſtimoniorū tuorū,
والامانه في شهاداتك	והימנותא לחדא:	& veritatem nimis.
غيرة بيتك اذابتني	מגרת יתי טינותי ארום	Tabeſcere me fecit zelus meus, qm̄
لان اعدائي نسوا وصاياك	אתנשיאו דבירי מעיקי:	obliti ſūt verboꝝ tuoꝝ moleſtatores(
قولك مجرب جدا	בחירא מימרך לחדא	Purum verbum tuum nimis, (mei.
وعبدك احبه	ועבדך רחים יתה:	& ſeruus tuus dilexit illud.
انا صغير وحقير	זעיר אנא ובסיר	Paruulus ego & contemptus
ولم انس وصاياك	פקודך לא אתנשיתי:	mandata tua non ſum oblitus.
عدلك دايم الى الابد	צדקתך צדקא לעלמא	Iuſtitia tua, manifeſta in eternum,
وسنتك حق	ואורייתך קשוט:	& lex tua veritas.
احزان وشدايد لحقتني	עקא ומעיקא ערקוני	Moleſtator & moleſtatiōes īſecute ſūt
وكانت وصاياك قراتي	יתי פקודך פרקתי:	me, mādata tua fuerūt delectatio mea.

צֶדֶק עֵדְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם	Iuſtitia teſtimonia tua ī ſclm	Sadic. Eqtas teſtimo. tua ī etnū,	Δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
הֲבִינֵנִי וְאֶחְיֶה׃	doce me & viuam.	intellectum da mihi & viuam.	συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.
קָרָאתִי בְכָל־לֵב	Clamaui in toto corde	Coph. Clamaui in toto corde	Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
עֲנֵנִי יְהוָה חֻקֶּיךָ	rñde mihi, Deus ꝑcepta tua	exaudi me dñe, iuſtificatio. tuas	μου, ἐπάκουσόν μου κύριε, τὰ δικαιώματά σου
אֶצֹּרָה׃	cuſtodiam.	requiram. (me fac	ἐκζητήσω.
קְרָאתִיךָ הוֹשִׁיעֵנִי	Inuocaui te ſaluum me fac,	Coph. Clamaui ad te & ſaluum(	Ἐκέκραξά σοι σῶσόν με,
וְאֶשְׁמְרָה עֵדֹתֶיךָ׃	& cuſtodiam teſtimonia tua.	vt cuſtodiam mandata tua.	καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.
קִדַּמְתִּי בַנֶּשֶׁף	Preueni in mane	Coph. Preueni in maturitate	Προέφθασα ἐν ἀωρίᾳ
וָאֲשַׁוֵּעָה לִדְבָרְךָ	& clamabam verbum tuum	& clamaui, quia in verba tua	καὶ ἐκέκραξα, εἰς τοὺς λόγους σου
יִחָלְתִּי׃	expectans.	ſuperſperaui.	ἐπήλπισα.
קִדְּמוּ עֵינַי אש	Preueniebant oculi mei	Coph. Preuenerunt oculi mei	Προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου
אַשְׁמֻרוֹת	vigilias,	ad te diluculo,	πρὸς ὄρθρον τοῦ
לָשִׂיחַ בְּאִמְרָתֶךָ׃	vt loquerer ī ſmonibus tuis.	vt meditarer eloquia tua.	μελετᾶν τὰ λόγιά σου. (ἔλεός σου
קוֹלִי שִׁמְעָה כְחַסְדֶּךָ	Vocē mā audi iuxta miſ. tu.	Coph. Vo. meā au. ſm miſi. tu.	Τῆς φωνῆς μου ἄκουσον κύριε κατὰ τὸ(
יי כְּמִשְׁפָּטֶךָ חַיֵּנִי׃	DEVS, ſm iudi. tua viui. me	dñe & ſm iudi. tuū viuifica me.	κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με. (μίᾳ,
קָרְבוּ רֹדְפֵי זִמָּה	Appꝓinquet ꝑſecu. ſceleri,	Coph. Appro. ꝑſequēt. me iniq.	Προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνο(
מִתּוֹרָתְךָ רָחָקוּ׃	a lege tua procul facti ſunt.	a lege autē tua longe facti ſunt.	ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.
קָרוֹב אַתָּה יי וְכָל־	Prope tu DEVS, & omnia	Coph. Prope es tu dñe, & oēs	Ἐγγὺς εἶ κύριε, καὶ πᾶσαι
מִצְוֺתֶיךָ אֱמֶת׃	mandata tua veritas.	vie tue veritas.	αἱ ὁδοί σου ἀλήθεια.
קֶדֶם יָדַעְתִּי ם	A principio noui	Coph. Initio cognoui	Κατ᾽ ἀρχὰς ἔγνων
מֵעֵדֹתֶיךָ כִּי	de teſtimoniis tuis, quod	de teſtimoniis tuis, quia	ἐκ τῶν μαρτυρίων σου, ὅτι
לְעוֹלָם יְסַדְתָּם׃	in eternum fundaueris ea.	in eternum fundaſti ea. (pe me,	εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.
רְאֵה עָנְיִי וְחַלְּצֵנִי	Vide afflictionē meā & eri(	Res. Vide hūilitatē meā & eri(	Ἴδε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με,
כִּי תוֹרָתְךָ לֹא	quia legis tue, non (pe me,	quia legem tuam non	ὅτι τοῦ νόμου σου οὐκ
שָׁכָחְתִּי׃ ר	ſum oblitus.	ſum oblitus. (dime me,	ἐπελαθόμην.
רִיבָה רִיבִי וּגְאָלֵנִי	Iudica cām mā & redime me,	Res. Iudica iudiciū meū & re(	Κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με,
לְאִמְרָתְךָ חַיֵּנִי׃	in ſermone tuo viuifica me.	ꝑpter eloquiū tuū viuifica me.	διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
רָחוֹק מֵרְשָׁעִים	Longe ab impiis	Res. Longe a peccatoribus	Μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν
יְשׁוּעָה כִּי־חֻקֶּיךָ	ſalus, quia precepta tua	ſalus, quia iuſtificationes tuas	σωτηρία, ὅτι τὰ δικαιώματά σου
לֹא דָרָשׁוּ׃	non queſierunt.	non exquiſierunt.	οὐκ ἐξεζήτησαν.
רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה	Miſicōdie tue multe DEVS	Res. Miſicordie tue multe dñe,	Οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί κύριε,
כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיֵּנִי׃	iuxta iudicia tua viuifica me	ſm iudiciū tuum viuifica me.	κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
רַבִּים רֹדְפַי וְצָרָי	Mlti q ꝑſequūt me & affli. me	Res. Mlti q ꝑſe. me & tribu. me,	Πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ θλίβοντές με,
מֵעֵדְוֺתֶיךָ לֹא נָטִיתִי׃	a teſtimōiis tuis nō decliaui.	a teſtimoniis tuis nō declinaui.	ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
רָאִיתִי בֹגְדִים	Vidi preuaricatores	Res. Vidi preuaricantes	Εἶδον ἀσυνετοῦντας
וָאֶתְקוֹטָטָה אֲשֶׁר	& faſtidio affectus ſum, quia	& tabeſcebam, quia	καὶ ἐξετηκόμην
אִמְרָתְךָ לֹא שָׁמָרוּ׃	verbū tuū nō cuſtodierunt.	eloquia tua non cuſtodierunt.	ὅτι τὰ λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο.
רְאֵה כִּי־פִקּוּדֶיךָ	Vide quoniam precepta tua	Res. Vide quoniā mandata tua	Ἴδε ὅτι τὰς ἐντολάς σου
אָהָבְתִּי יְהוָה	di'exi domine, (ca me.	dilexi domine,	ἠγάπησα, κύριε
כְּחַסְדְּךָ חַיֵּנִי׃	Iuxta miſicordiā tuā viuifi(	in miſericordia tua viuifica me.	ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.
רֹאשׁ־דְּבָרְךָ אֱמֶת	Caput verboꝝ tuoꝝ veritas	Res. Pricipiū ũboꝝ tuoꝝ ũitas,	Ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια,

شهاداتك صادقة الى	צִדְקְתָא סָהֲדְוָתָךְ לְעָלַם	Iuſtitia teſtimonia tua in eternum,
الابد فافهمني لاحيا	תַּבִּינַנִי וְאֶתְקַיֵּים :	intellectum da mihi & viuam.
دعوتك يارب من	קְרֵיתִי בְּכָל לִבָּא	Clamaui in toto corde
كل قلبي فاستجب	עֲנֵי יָתִי יְיָ גְּזֵירָתָךְ	exaudi me DEVS precepta tua
لي لابتغي وصاياك	אֶנְטוֹר : קְרֵ	cuſtodiam.
دعوتك فخلصني	קְרֵיתָךְ פְּרוֹק יָתִי	Clamaui ad te redime me,
لاحفظ شهاداتك	וְאֶנְטוֹר סָהֲדְוָתָךְ :	& cuſtodiam teſtimonia tua.
ابتكرت في الغدوات	אַקְדֵּימִית בְּשַׁפְרְפָרָא	Preueni mane
ودعوت وعلى كلامك	וְצַלֵּיתִי לְפִתְגָּמָךְ	& oraui, & verba tua
توكلت	סַבְּרִית :	expectaui.
ابتكرت عيني	אַקְדִּימוּ עַיְינַי מט	Anticipauerunt oculi mei
في الاسحار	מַטְרָתָא דְצַפְרָא וְרַמְשָׁא	vigilias matutinas & veſpertinas,
لاتلو كلامك	לְמַלָּלָא בְּמֵימְרָךְ :	vt loquerer in verbo tuo.
اسمع صوتي يارب كرحمتك	קָלִי שְׁמַע הֵיךְ חִסְדָּךְ	Vocem meã audi ſm miſericordiã tuã
واحييني بعدلك	יְיָ הֵיךְ דִּינָךְ קַיְּימֵנִי :	DEVS, ſm iudicia tua viuifica me.
اقترب الى الذين	קְרִיבוּ רָדְפַי זְנוּ	Apppĩquerũt pſecutores mĩ adulterio,
يعرفونني بالسو وتباعدوا	מֵאוֹרַיְתָךְ אִתְרַחֲקוּ :	a lege autem tua longe facti ſunt.
من سنتك قريب انت يارب	קָרִיב אַתְּ יְיָ וְכָל	Prope es tu Deus & omnia
وكل وصاياك حق هي	פִּקּוּדָךְ קְשׁוֹט :	mandata tua veritas.
من البدء علمت	מִן קַדְמִין ר	A principio
شهاداتك انك	חַכִּימִית מִן סָהֲדְוָתָךְ	ſciui de teſtimoniis tuis,
اسستها الى الابد	אֲרוּם לְעָלַם יְסַדְתִּנוּן :	quod in eternum fundaueris ea.
انظر الى تواضعي	חֲמֵי סִגּוּפִי וּפַצֵּא יָתִי	Vide humilitatem meã & libera me,
وخلصني فاني	אֲרוּם אוֹרַיְתָךְ לָא	quia legem tuam non
لم انس سنتك	אִתְנְשֵׁיתִי :	ſum oblitus.
احكم في قضيتي وانقذني	דּוּן מַצּוּתִי וּפְרוֹק יָתִי	Age cauſam meam & redime me,
وبكلامك احييني	לְמֵימְרָךְ אַסֵּי יָתִי :	verbo tuo ſana me.
الخلاص بعيد من	רָחִיק מִן רַשִּׁיעֵי	Longe ab impiis
الخطاة لانهم لم	פּוּרְקָנָא אֲרוּם גְּזֵירָתָךְ	ſalus quoniam mandata tua
يطلبوا عدلك	לָא תְבָעוּ : ר	non exquiſierunt.
عظيمة هي رافتك	רַחֲמָךְ סַגִּיעִין יְיָ	Miſericordie tue multe DEVS,
يارب فاحييني بقضائك	הֵיךְ דִּינָךְ יְיָ אַסֵּי יָתִי :	ſm iudicia tua, Deus ſana me. (mei,
كثر الذين يطاردونني	סַגִּיעִין רָדְפַי וּמְעִיקַי	Multi pſecutores mei & moleſtatores(
ويحزنونني ولم اعدل عن	מִסָּהֲדְוָתָךְ לָא אַצְלֵיתִי :	a teſtimoniis tuis non declinaui.
سنتك رايت الجهال	חֲמֵיתִי בּוֹגְדֵי	Vidi preuaricatores
فذبت لانهم	וְאִתְנַצֵּית עִמְּהוֹן דִּי	& certaui cum illis, quoniam
لم يحفظوا اقوالك	מֵימְרָךְ לָא נְטָרוּ :	verbum tuum non obſeruauerunt.
انظر يارب فاني هويت	חֲמֵי אֲרוּם פִּקּוּדָךְ	Vide quoniam mandata tua
وصاياك احييني	רְחֵימִית יְיָ הֵיךְ	dilexi DEVS, ſm
يارب برحمتك	חִסְדָּךְ אַסֵּי יָתִי :	miſericordiam tuam ſana me.
بدو كلامك الحق ש	שֵׁירוּי פִּתְגָּמָךְ קְשׁוֹט	Principium verbi tui veritas,

וְלְעוֹלָם כָּל־מִשְׁפַּט	In eternum omnia iudicia	In eternum omnia iudicia	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα
צִדְקֶךָ ׃	iuſtitie tue. (cauſa,	iuſtitie tue. (gratis,	τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׂרִים רְדָפוּנִי חִנָּם	Pricipes pſecuti ſũt me ſine(	Sin.Pricipes pſecuti ſunt me(	Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν,
וּמִדְּבָרְךָ פָּחַד לִבִּי ׃	verba ãt tua timuit cor mũ.	& a ũbis tuis formidauit cor mũ.	καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
שָׂשׂ אָנֹכִי עַל־אִמְרָתֶךָ	Gaudẽs ego ſũ in elogo tuo,	Sin.Letabor ego ſup eloqa tua,	Ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου,
כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב ׃	ſicut q inuenit ſpolia multa.	ſicut qui inuenit ſpolia multa.	ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.
שֶׁקֶר שָׂנֵאתִי וָאֲתַעֵבָה	Mẽdaciũ odio habui & dete(	Sin.Iniqtatẽ odio habui & abo(	Ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην,
תּוֹרָתְךָ אָהָבְתִּי ׃	legẽ ãt tuã dilexi. (ſtatus ſũ,	ſũ,legẽ ãt tuã dilexi. (minatus	τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלַּלְתִּיךָ	Septies in die laudaui te,	Sin.Septies ĩ die laudẽ dixi tibi,	Ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σε,
עַל מִשְׁפְּטֵי צִדְקֶךָ ׃	ſuper iudiciis iuſtitie tue.	ſuper iudicia iuſtitie tue.	ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי	Pax multa diligentibus	Sin.Pax multa diligentibus	Εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσι
תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ	legem tuã,& non eſt in illis	legem tuam,& non eſt illis	τὸν νόμον σου, καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς
מִכְשׁוֹל ׃ ש	ſcandalum.	ſcandalum.	σκάνδαλον.
שִׂבַּרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Expectaui ſalutare tuum	Sin.Expectabam ſalutare tuũ	Προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου
יְהוָה וּמִצְוֹתֶיךָ	DEVS,& mandata tua	domine,& mandata tua	κύριε καὶ τὰς ἐντολάς σου
עָשִׂיתִי ׃	feci. (nia tua,	dilexi. (monia tua,	ἠγάπησα.
שָׁמְרָה נַפְשִׁי עֵדֹתֶיךָ	Cuſtodiuit aĩa mea teſtimo(	Sin.Cuſtodiuit aĩa mea teſti(	Ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου,
וָאֹהֲבֵם מְאֹד ׃	& dilexit ea nimis.	& dilexit ea vehementer.	καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα,
שָׁמַרְתִּי פִקּוּדֶיךָ	Cuſtodiui mandata tua	Sin.Seruaui mandata tua	Ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου
וְעֵדֹתֶיךָ כִּי כָל־	& teſtimonia tua,quia oẽs	& teſtimonia tua,quia omnes	καὶ τὰ μαρτύριά σου, ὅτι πᾶσαι
דְּרָכַי נֶגְדֶּךָ ׃	vie mee in conſpectu tuo.	vie mẽ ĩ ɔſpe,tuo. (ſpectu tuo	αἱ ὁδοί μου ἐνώπιόν σου κύριε.
תִּקְרַב רִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Apppinqt laus mea corã te	Tau.Appro.depcatio mã ĩ cõ(	Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου
יְיָ כִּדְבָרְךָ הֲבִינֵנִי ׃	DEVS ſm ũbũ tuũ doce me	dñe,iuxta elo.tu.da mihi ĩtelle.	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.
תָּבוֹא תְחִנָּתִי לְפָנֶיךָ	Vẽiat depca.mã añ vul.tuũ,	Tau.Intret poſtula.mã ĩ ɔſpec.	Εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου
כְּאִמְרָתְךָ הַצִּילֵנִי ׃	ſm eloquiũ tuũ libera me.	ſm eloqũ tuũ eripe me. (tuo,	κύριε, κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.
תַּבַּעְנָה שְׂפָתַי תְּהִלָּה	Fundẽt labia mea hymnum,	Tau.Eructabũt lab.mã hymnũ	Ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον,
כִּי תְלַמְּדֵנִי חֻקֶּיךָ ׃	docebis enĩ me pcepta tua.	cũ docueris me iuſtificatões tu.	ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
תַּעַן לְשׁוֹנִי אִמְרָתֶךָ	Loqt lingua mã ſmonẽ tuũ,	Tau.Pronũciabit li.mã eloqũ(	Φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὰ λόγιά σου,
כִּי כָל־מִצְוֹתֶיךָ צֶּדֶק ׃	quia oĩa mandata tua iuſta.	qa oĩa mãdata tua eqtas. (tuũ,	ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.
תְּהִי־יָדְךָ לְעָזְרֵנִי	Sit manꝰ tua auxiliatrix mã,	Tau.Fiat ma.tua vt ſaluet me,	Γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με,
כִּי פִקּוּדֶיךָ בָחָרְתִּי ׃	quia mandata tua elegi.	quoniam mandata tua elegi.	ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.
תָּאַבְתִּי לִישׁוּעָתְךָ	Deſideraui ſalutarẽ tuũ (mee.	Tau.Concupiui ſalutare tuum	Ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου
יְיָ וְתוֹרָתְךָ שַׁעֲשֻׁעָי ׃	DEVS,& lex tua delecta.(	dñe,& lex tua meditatio mea ẽ.	κύριε, καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστι.
תְּחִי־נַפְשִׁי וּתְהַלְלֶךָּ	Viuet aĩa mã & laudabit te,	Tau.Viuet aĩa mea & lauda.te,	Ζήσεται ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε,
וּמִשְׁפָּטֶךָ יַעְזְרֻנִי ׃	& iudicia tua auxiliabũt mi(	& iudicia tua adiuuabunt me.	καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει με.
תָּעִיתִי כְּשֶׂה אֹבֵד	Erraui q̃ſi ouis pdita, (hi.	Tau.Erraui ſicut ouis q̃ periit	Ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός,
בַּקֵּשׁ עַבְדֶּךָ כִּי	quete ſeruum tuum,quia	quere ſeruum tuum,quia	ζήτησον τὸν δοῦλόν σου ὅτι
מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכָחְתִּי ׃	mãdatoꝝ tuoꝝ nõ ſũ oblitus	mandata tua non ſum oblitus.	τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.
קכ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXX. Canticũ graduũ.	CXIX. Allã.Cãticũ graduũ.	ριθ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אֶל־יְהוָה בַּצָּרָתָה	Ad DEVM in tribulatione	Ad dominum cum tribularer	Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με
לִּי קָרָאתִי	mea clamaui,	clamaui	ἐκέκραξα,

وجميع احكام عدلك	ולעלם כל דיני	& in eternum omnia iudicia
دايمة الى الابد	צדקך׃	iuſtitie tue.
طاردني العظما باطلا	רברבין רדפו יתי מגן	Principes pſecuti ſunt me ſine cauſa,
ومن كلامك جزع قلبي	ומפתגמך דחיל לבי׃	verbum autem tuum timuit cor meũ.
فرحت بقولك كمثل	חדי אנא על מימרך	Letus ego in verbo tuo,
من وجد غنايم كثيرة	היך גבר דמשכח עדאין סגיאין׃	ſicut homo qui inuenit ſpolia multa.
ابغضت الظلم	שיקרא סניתי ורחקית	Falſitatẽ odio habui & abominatus ſũ,
وارذلته واحببت سنتك	אורייתך רחימית׃	& legem tuam dilexi.
سبع مرات كل يوم اسبحك	שבע זמנין ביומא שבחתך	Septem temporibus in die laudẽ dixi
على احكامك العادلة	על דיני צדקך׃	tibi, propter iudicia iuſtitie tue.
فليكن الامن الكثير	שלם סגי לרחמי אורייתך	Pax multa diligentibus legem tuam
لمحبي اسمك ولم يكن لهم	בעלמא הדין ולית להון	in mundo hoc, & non eſt illis
شك	תקלא לעלמא דאתי׃	ſcandalum in mundo venturo.
رجوت خلاصك	סברית לפורקנך	Expectaui redemptionem tuam
يارب واحببت	עב יי ופקודייך	DEVS & mandata tua
وصاياك	עבדית׃	feci.
وشهاداتك	נטרת נפשי סהידותך	Cuſtodiuit anima mea teſtimonia tua,
وهويتها جدا	ורחמתינון לחדא׃	& dilexit ea vehementer.
حفظت وصاياك	נטרית פקודך	Seruaui mandata tua
وشهاداتك لان جميع	וסהידותך ארום כל	& teſtimonia tua, quoniam omnes
طرقي بين يديك يارب	אורחתי לקבלך׃	vie mee in conſpectu tuo.
فليقترب دعاي منك	תתקרב צלותי קדמך	Appropinquet orõ mea cõſpectui tuo
يارب ومثل قولك افهمني	יי היך פתגמך ביונני׃	DEVS, ſm̃ ṽbũ tuũ da mihi ĩtellectũ.
ليدخل اليك تضرعي	תיעול צלותי קדמך	Veniat oratio mea in conſpectũ tuum
ككلامك خلصني	יי היך מימרך שיזבני׃	DEVS, ſm̃ verbum tuum libera me.
شفتاي تنطق بالتسبيح	תבעין ספוותי תושבחתא	Effundent labia mea hymnum,
اذا علمتني وصاياك	ארום תלפינני גזירתך׃	quoniam docebis me precepta tua.
لساني ينطق بقولك	תתיב לישני מימרך	Narrabit lingua mea verbum tuum,
لان جميع وصاياك	ארום כל דינך צדקא׃	quoniam omnia iudicia tua iuſta.
لتكن يدك	תהי ידך לסיועתי	Sit manus tua in auxilium meum,
لسلامتي فقد احببت سنتك	ארום פקודך אתרעית׃	quoniam mandata tua elegi.
تشوقت نفسي الى خلاصك	תאבית לפורקנך	Deſideraui redemptionem tuam
وهي سنتك درسي	יי ואורייתך פרנוקי׃	DEVS, & lex tua ſolatium meum.
فلتحيا نفسي وتسبحك	תחי נפשי ותשבחינך	Viuifica animam meam & laudabit te,
واحكامك تعينني	ודינך יסייעונני׃	& iudicia tua adiuuabunt me.
ضللت كالخروف الضال	טעית היך ענא דמתבד	Erraui ſicut ouis que periit,
فاطلب عبدك	בעי עבדך ארום	quere ſeruum tuum, quoniam
فاني لم انس وصاياك	פקודך לא אתנשיתי׃	mandata tua non ſum oblitus.
المزمور التاسع عشر والمايه	שירא דאתאמר על	CXX. Canticũ quod dictũ eſt pro
الى الرب صرخت	מסוקין דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
في ضيقي	קדם יי כד עיקא לי צליתי׃	Corã DEO in tribulatione mea oraui,

Furnii noſtri octonarii quadrati, græce & latine, ad imitationem prime, & ultime ogdoadis huius pſalmi, cuius principium eſt, Beati immaculati,

Ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ κ πρώτην στίχου μετὰ τὸ ὅσιον καὶ μελῳδικὸν τοῦ προφήτου. Ὑμνοῦντες ἐπαίξομεν οὕτως ἑλλάδι. Τῶν λατινικῶν φθεγμάτων τοὺς ἰάμβους ἐκεῖνα τοῦ πολυμαθεστάτου φαβρου ... μόνας ὅτι τὰ ... ξύμπαντα προσφθόγγους.

Ἀνόθη ... μακάριοι βαίνοντες ἐν νόμῳ θεοῦ.

Ἀπολοῦσι ... μαρτύρια ἰχνεύοντες, ὄλβιοι.

Ἄβατα ... παρὰ ... οἱ ... τρίβοις

Ἄγαν ... φυλάκτας ἐντολὰς τὰς σὰς ...

Αἱ βολαὶ ... τῶν σῶν ...

Ἀναίσχυντοι ... ὅταν ... προστάγματα.

Ἀεὶ μαθὼν ... κρίσεις τὰς ... λογίζομαι.

Ἀεὶ ... τολμᾶς ... πάντας.

Te dñe da precer corã
inſtruar eloquiis tuis.
Tibi uota precatio ſine
... uerba me ... tua
Tua me doce mãdata.
rumpar ... laudes tuis,

x iii

יק : וַיַּעֲנֵנִי	& reſpondit mihi	& exaudiuit me.	καὶ εἰσήκουσέ μου.
יְהוָה הַצִּילָה	DEVS libera	Domine libera	Κύριε ῥῦσαι
נַפְשִׁי מִשְּׂפַת שֶׁקֶר	aīam meā a labio mendacii,	animam meam a labiis iniquis,	τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων
מִלָּשׁוֹן רְמִיָּה :	a lingua doloſa. (ponet	& a lingua doloſa.	καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.
מַה יִּתֵּן לְךָ וּמַה יֹּסִיף	Q uid dabit tibi aut qd ap(	Q uid det tibi aut qd apponat	Τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι
לָךְ לָשׁוֹן רְמִיָּה :	tibi,lingua doloſa.	tibi,ad linguam doloſam.	πρὸς γλῶσσαν δολίαν.
חִצֵּי גִבּוֹר	Sagittas potentis	Sagitte potentis	Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ
ע שְׁנוּנִים	acutas	acute	ἠκονημένα,
עִם גַּחֲלֵי	cum carbonibus	cum carbonibus	σὺν τοῖς ἄνθραξι
רְתָמִים :	geniſtarum.	deſolatoriis.	τοῖς ἐρημικοῖς.
אוֹיָה לִי כִּי גַרְתִּי	Heu mihi qa peregrinatus ſū	Heu mihi,quia incolatus	Οἴμοι ὅτι ἡ παροικία μου
מֶשֶׁךְ שָׁכַנְתִּי עִם-	in cappadocia,habitaui cum	meus prolongatus eſt,habitaui	ἐμακρύνθη,κατεσκήνωσα,
אָהֳלֵי קֵדָר :	tabernaculis cedar.	cum habitantibus cedar	μετὰ τῶν σκηνωμάτων κηδάρ,
רַבַּת שָׁכְנָה לָּהּ נַפְשִׁי	Multū ſibi hītauit A.aīa mā,	multum incola fuit anima mea.	πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου.
עִם שׂוֹנֵא שָׁלוֹם :	cum oſore pacis. A.J.Depreſ ſa fuit.	Cum his qui oderunt pacem	Μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην
אֲנִי שָׁלוֹם וְכִי	Ego pax,& dum	eram pacificus,cum (gratis.	ἤμην εἰρηνικός. Ὅταν
אֲדַבֵּר הֵמָּה לַמִּלְחָמָה :	loquebar,illi ad bellum.	loquebar illis impugnabāt me(	ἐλάλουν αὐτοῖς ἐπολέμουν με δωρεάν.
קכא שִׁיר לַמַּעֲלוֹת	CXXI. Canticū graduū.	CXX. Canticū graduū.	ρκ´. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אֶשָּׂא עֵינַי אֶל-	Leuabo oculos meos in	Leuaui oculos meos in	Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς
הֶהָרִים מֵאַיִן	montes,vnde	montes,vnde	τὰ ὄρη,ὅθεν
יָבֹא עֶזְרִי :	veniet auxilium meum.	veniet auxilium mihi.	ἥξει ἡ βοήθειά μου.
עֶזְרִי מֵעִם יְהוָה	Auxilium meum a DEO.	Auxilium meum a domino,	Ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου
עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :	factore celi & terre.	qui fecit celum & terram.	τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
אַל יִתֵּן לַמּוֹט רַגְלֶךָ	Nō det ī cōmotiōē pedē tuū,	Nō det in cōmotionē pedē tuū,	Μὴ δώῃ εἰς σάλον τὸν πόδα σου,
יָנוּם שֹׁמְרֶךָ :	nec dormitet q cuſtodit te.	neq̄ dormitet qui cuſtodit te.	μὴ δὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא	Ecce non dormitabit neq̄	Ecce non dormitabit neq̄	Ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ
יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל :	dormiet qui cuſtodit iſrael.	dormiet qui cuſtodit iſrael.	ὑπνώσει ὁ φυλάσσων τὸν ἰσραήλ.
יְהוָה שֹׁמְרֶךָ	DEVS cuſtodit te	Dominus cuſtodit te,	Κύριος φυλάξει σε,
יְהוָה צִלְּךָ	DEVS vmbra tua,	dominus protectio tua	κύριος σκέπη σου
עַל יַד יְמִינֶךָ :	ſuper manum dexterā tuā.	ſuper manum dexteram tuam.	ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου.
יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ	Per diem ſol	Per diem ſol	Ἡμέρας ὁ ἥλιος
לֹא יַכֶּכָּה	non percutiet te,	non vret te,	οὐ συγκαύσει σε,
וְיָרֵחַ בַּלָּיְלָה	neq̄ luna per noctem.	neq̄ luna per noctem.	οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.
יְיָ יִשְׁמָרְךָ מִכָּל-	DEVS cuſtodit te ab omni	Dominus cuſtodit te ab omni	Κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς
רָע יִשְׁמֹר אֶת נַפְשֶׁךָ	malo,cuſtodiat animā tuam.	malo,cuſtodiat animam	κακοῦ,φυλάξει τὴν ψυχήν σου
יְהוָה יִשְׁמָר	DEVS cuſtodiat	tuam dominus.Dñs cuſtodiat	ὁ κύριος.Κύριος φυλάξει
צֵאתְךָ	exitum tuum	introitum tuum	τὴν εἴσοδόν σου
וּבוֹאֶךָ מֵעַתָּה	& introitum tuum,ex nunc	& exitum tuum,ex hoc	καὶ τὴν ἔξοδόν σου,ἀπὸ τοῦ
וְעַד עוֹלָם :	& vſq̄ in eternum.	nunc & vſq̄ in ſeculum.	νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קכב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	• CXXII. Canticū graduū.	CXXI. Canticū graduū,	ρκα´. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לְדָוִד שָׂמַחְתִּי	Dauidis. Letatus ſum	Letatus ſum	Εὐφράνθην

فاستجاب لي	וקביל צלותי׃	& accepit orationem meam
يا رب نج	יי פצא	DEVS libera
نفسي من الشفاه الفاشه	נפשי משיפותא דשקרא	animam meam a labiis mendacii,
والالسن الماكره	מן לישנא נכילא׃	& a lingua doloſa.
وماذا	מה יתן לך ומה יוסף	Quid dabit tibi aut quid adiiciet
يزيدك الالسن الفاشه	לך לישנא נכילא	tibi lingua doloſa.
مثل القوي	גירין תקיפין שנינן	Sagitte robuſti acute,
مسنونه	היך ברקא מלעיל עם	ſicut fulgura ſuperna, cum
مثل الجمر	גומרי רתמין דדלקין	carbonibus geniſtarum ardentibus
المحرقه	בגיהנם מלרע׃	in gehenna inferius.
الويل لي فان غربتي	וי לי ארום איתותבית	Hei mihi, quoniam peregrinatus ſum
قد طالت وحللت	עם אוכמי שריתי עם	cum aſiaticis, habitaui cum
في مساكن قيدار	משכניהון דערבאי׃	tabernaculis arabum.
طال سكون نفسي	יתיר מנהון שרת נפשי	Pluſquam illi peregrinata eſt aĩa mea,
مع باغضي السلامه	עם אחום סנאי שלם׃	cum oſoribus pacis.
وكنت اذا كلمتهم	אנא שלם ארום	Ego eram pax, quando
بالسلامه جاهدوني بلا	אמליל ואינון לקרבא׃	orabam & ipſi ad bellum.
المزمور العشرون والمايه	שירא דאתאמר על	CXXI. Canticũ q̄ dictũ eſt pro
رفعت عيني الى	מסקני דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
الجبال من	אזקוף עיני לטוריא	Leuabo oculos meos ad montes,
حيث ياتي معونتي	מן האן ייתי סעדי׃	vnde veniet auxilium meum.
معونتي من عند الرب	סעדי מן קדם יי	Auxilium meum a preſentia DEI
خالق السما والارض	דעבד שמיא וארעא׃	qui fecit celum & terram.
لا يدع الزلل رجلك	לא יתן לאתמוטטא	Non dabit vt cõmoueantur
ولا يغفو حافظك	רגלך לא ניים נטרך׃	pedes tui, nec dormitabit q̄ cuſtodit te.
حافظ اسرائيل	הא לא ניים ולא	Ecce non dormitabit neq̄
ولا ينام لا يغفو	ידמוך נטיר ישראל׃	dormiet, cuſtos iſrael. (bit tibi,
الرب حافظك	יי נטרך יי מטללך	DEVS cuſtodiet te DEVS obũbra(
الرب يظلل	מן בגלל מזוזתא דקביעא	propter chartulam preceptorum
على يدك اليمنى	על סטר ימינך במיעלך׃	q̄ ↄfirmata ẽ ad manũ dexterã tuã in(
لا تحرقك	יממא דשליטא שמשא לא	In die qñ dñatur ſol nõ (greſſu tuo.
الشمس نهارا	יתחבלך צפרין ולילייא	nocebunt tibi diurni, neq̄ nocturni
ولا القمر ليلا	בדשליטא סיהרא בליליא׃	quando dominatur luna in nocte.
من كل الرب يحفظك	מימרא דיי יטרנך מכל	Verbum DEI cuſtodiet te, ab omni
يحفظ سو الرب	ביש ינטר ית נפשך׃	malo, cuſtodiet animam tuam.
يحفظ حفظ الرب	יי ינטר מפקך לפתגמין	DEVS cuſtodiet exitum tuũ ad nego(
مدخلك	ומיעלך למעסק	& introitum tuũ ad ſtudia (ciationẽ,
ومخرجك	באוריתא מן השתא	legis, ex nunc
من الان والى الابد	ועד עלמא׃	& vſq̄ in eternum.
المزمور الحادي والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXII. Canticũ quod dictũ eſt pro
والمايه فرحت	מסקני דתהומא על	aſcenſionibus abyſſi per

Tua uerbo premet ca
meũ, aeq̄ nãq; lex tua.
Tua dextra fuet me,
mandara ſi elegi tua
Tu mihi ſalus, mihi u
nica cura, lex ſemp tua
Tibi uiuo, te laudabo
iudiciis nixus tuis
Trahe me oue abactã
ceu, haud tamẽ imme
morem legis tue.

Beati immaculati ĩ uia.
Ex libro תורת כהנים
Torat choanim
אמר רב אחא מאי דא
דאמר דוד תמימי דרך
היה לו לומר תמימי לב
אלא הא שמע דיקרי להו
תמימי דרך ...
[illegible]
.i. Dixit. R.
Acha, quid nam illud
eſt quod dixit Dauid.
Beati immaculati ſiue
beati perfecti in uia,
nõne magis conueniẽs
erat dicere, pfecti cor
de quã perfecti in uia.
Verum audi quãobrẽ
appellauerit eos pfe
ctos ĩ uia, q̄ & rõnabi
liter factũ ẽ. Iſti ſiq̄dẽ
fuere hoĩes q̄ diſcurre
bãt circũquaq; p oĩs
uias docẽtes legẽ Dei,
nec q̄ſcebãt ĩ loco ali
quo, uerũ ſine intermiſ
ſione diſcurrebãt pdi
cãtes legẽ & teſtimõia
Dei, & pp ſanctũ nom
Dei mortẽ libẽter am
plectebant, qm̃ deuoue
rãt ſe Deo ĩ toto corde
nec mori formidabant
pp eũ, & hoc eſt q̄ di
cit ĩ toto corde exq̄rũt
eũ. Et huic cõcinit q̄
ſeq̄tur. Etenĩ nõ ope
rãtes iniq̄tatẽ ĩ uiis ſu
is ãbulãt. Cuius dicti
ↄſenſus eſt, q̄ perfectio
hoꝝ nõ erat q̄ ẽ rece

באמרים לי	In iis qui dicebant mihi,	In his que dicta ſunt mihi,	ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι,
בית יהוה נלך ׃	In domum DEI ibimus.	in domum domini ibimus.	εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα.
עמדות היו רגלינו	Stantes erant pedes noſtri,	Stantes erant pedes noſtri,	Ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν
בשעריך ירושלם ׃	In portis tuis ieruſalem.	in atriis tuis hieruſalem.	ἐν ταῖς αὐλαῖς σου Ἱερουσαλήμ.
ירושלם הבנויה	Ieruſalem que edificata eſt	Hieruſalem que edificatur	Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομουμένη,
כעיר שחברה	vt ciuitas, in qua conueniant	vt ciuitas, cuius participatio	ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ
לה יחדו ׃	inſimul.	eius inidipſum.	αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.
ששם עלו	Quia eo aſcenderunt	Illuc enim aſcenderunt	Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν
שבטים שבטי	tribus, tribus	tribus, tribus	αἱ φυλαί, φυλαὶ
יה עדות	DEI teſtimonium	domini teſtimonium	κυρίου μαρτύριον
לישראל להודות	iſrael, ad confitendum	iſrael ad confitendum	τῷ Ἰσραήλ. Τοῦ ἐξομολογήσασθαι
לשם יהוה ׃	nomini DEI.	nomini domini.	τῷ ὀνόματι κυρίου.
כי שמה	Quia ibi	Quia illic	Ὅτι ἐκεῖ
ישבו כסאות	ſederunt ſedes	ſederunt ſedes	ἐκάθισαν θρόνοι
למשפט כסאות	in iudicio, ſedes	in iudicio, ſedes	εἰς κρίσιν, θρόνοι
לבית דוד ׃	domui Dauidis.	ſuper domum Dauid.	ἐπὶ οἶκον Δαβίδ.
שאלו שלום	Rogate pacem	Rogate que ad pacem ſunt	Ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην
ירושלם ישליו	ieruſalem, ſit pax	hieruſalem, & abundantiam	τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὐθηνία
אהביך יהי שלום	iis qui diligunt te. Sit pax	diligentibus te. Fiat pax	τοῖς ἀγαπῶσί σε. Γενέσθω δὴ εἰρήνη
בחילך שלוה	in exercitu tuo, ſitq; pax	in virtute tua, & abundantia	ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ εὐθηνία
בארמנותיך ׃ למען	in regiis tuis. Propter	in turribus tuis. Propter	ἐν ταῖς πυργοβάρεσί σου. Ἕνεκα
אחי ורעי אדברה	frẽs meos & ſocios meos, loq̄r	frẽs meos & ꝓximos meos, loq̄bar	τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου, ἐλάλουν
נא שלום	nunc pacem	pacem de te.	δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ.
בך ׃ למען בית יהוה	in te. Propter domum DEI	Propter domum domini	Ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου
אלהינו אבקשה	noſtri, queram	Dei noſtri queſiui	τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξεζήτησα
טוב לך ׃	bonum tibi.	bona tibi.	ἀγαθά σοι.
קכג שיר המעלות	CXXIII. Canticũ graduũ.	CXXII. Canticũ graduũ.	ρκβʹ. ᾨδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אליך נשאתי	Ad te leuaui	Ad te leuaui	Πρὸς σὲ ἦρα
את עיני	oculos meos,	oculos meos,	τοὺς ὀφθαλμούς μου
הישבי בשמים ׃	qui habitas in celis.	qui habitas in celis.	τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.
הנה כעיני עבדים	Ecce ſicut oculi ſeruorum	Ecce ſicut oculi ſeruorum,	Ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων
אל יד אדוניהם	ad manum dominoꝝ ſuorũ.	in manibus dominorum ſuorũ.	εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν,
כעיני שפחה אל יד	Sicut oculi ancille ad manũ	Sicut oculi ancille in manibus	ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας
גברתה כן עינינו	domine ſue, ſic oculi noſtri	domine ſue ita oculi noſtri	τῆς κυρίας αὐτῆς, οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ (
אל יהוה אלהינו	ad DEVM Deum noſtrum,	ad dominum Deum noſtrum,	πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν (ἡμῶν
עד שיחננו ׃	donec miſereat̃ noſtri. (qm̃	donec miſereatur noſtri.	ἕως οὗ οἰκτειρήσαι ἡμᾶς.
חננו יהוה חננו כי	Miſer̃ nr̃i DEVS miſer̃ nr̃i,(	Miſere nr̃i dñe miſerere nr̃i, quia	Ἐλέησον ἡμᾶς κύριε ἐλέησον ἡμᾶς, ὅτι
רב שבענו בוז ׃	mltũ ſatiati ſumꝰ deſpectõe.	multũ repleti ſumus deſpectiõe.	ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως.
רבת שבעה לה נפשנו	Multũ ſatiata eſt aĩa noſtra,	Quia multũ repleta ẽ aĩa nr̃a,	Ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν,
הלעג השאננים	ꝓpprobrio delicioſorum	opprobrium abundantibus	τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσι
הבוז לגאיונים ׃	& deſpectione ſuperborum.	& deſpectio ſuperbis.	καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

بالقايلين لي الى	יְדֵי דָוִד חָדֵיתִי בְּאָמְרִין	manũ Dauidis. Letatus ſũ ĩ his q̃ dicũt
بيت الرب ننطلق	לְבֵית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ נֵיזִיל:	mihi, in domũ ſanctuarii DEI ibimus.
كانت اقدامنا قايمة	קָיְמִין הֲוַאָה רִגְלָנָא	Stantes erant pedes noſtri
في ديار اورشليم	בְּתַרְעַיִךְ יְרוּשְׁלֵם:	in portis tuis ieruſalem.
اورشليم مبنية	יְרוּשְׁלֵם דְּמִתְבַּנְיָא	Ieruſalem que edificatur
كالمدينة	בִּרְקִיעָא הֵיךְ קַרְתָּא	in celis tanquam ciuitas.
المحيطة بها سور	דְּאִתְחַבָּרַת לָהּ כַּחֲדָא בְּאַרְעָא	in qua conueniant ſimul in terra,
هناك صعدت	דְּתַמָּן סְלִיקוּ שִׁבְטַיָּא	quoniam eo aſcenderunt tribus
القبايل قبايل	שִׁבְטִין דַיְיָ סָהֲדִין לְיִשְׂרָאֵל	tribus DEI teſtificantis iſrael,
الرب شهادة	דִּשְׁכִינְתֵּיהּ שַׁרְיָא	quod diuinitas eius habitauit
لاسرايل ليشكروا	בֵּינֵיהוֹן כַּד סָלְקִין	inter eos cum acceſſerunt
اسم الرب	לְאוֹדָאָה לִשְׁמָא דַיְיָ:	ad confitendum nomen DEI.
لان	אֲרוּם תַּמָּן מְתַתְקְנִין	Quia ibi preparabantur
فيها نصبت كراسي	כּוּרְסְוָן לְדִינָא	ſedes ad iudicium
الحكم كراسي	בִּירוּשְׁלֵם כּוּרְסְוָן בְּבֵית	in ieruſalem, ſedes in domo
ال داود	מַקְדְּשָׁא לְמַלְכֵי דְּבֵית דָּוִד	ſanctuarii, regibus domus Dauid.
سلوا السلام	שְׁאִילוּ בִּשְׁלָמָא	Rogate pro pace
لاورشليم والغنى	דִּירוּשְׁלֵם יִתְבוּן בִּשְׁלֵיוְתָא	ieruſalem, ſedeant in tranquillitate
لمحبيها فلتكن السلامة	רָחֲמָיִךְ: יְהֵא שְׁלָמָא	amatores tui. Sit pax
في جنودك الخصب	בְּחֵילִיךְ שַׁלְוְתָא	in exercitu tuo, tranquillitas
واليسار في ابرجة منازلك	בְּבִירְנְיָתִיךְ: מִן בִּגְלַל	in pretoriis tuis. Propter
لاجل اخوتي واقاربي	אֲחַי וְחַבְרַי	fratres meos & ſocios meos,
اتكلم فيك بالسلامة	אֲמַלֵּיל כְּדוּן שְׁלָם בִּיךְ:	loquar nunc pacem pro te.
ولاجل بيت الرب	מְטוּל בֵּית מַקְדְּשָׁא דַיְיָ	Propter domum ſanctuarii DEI
الهنا طلبت	אֱלָהָנָא אֶתְבַּע	Dei noſtri, queram
لك الخيرات	לְאוֹטָבָא לִיךְ:	vt bona adſint tibi.
المزمور الثالث والعشرون	שִׁירָא דְּאִתְאֲמַר עַל	CXXIII. Canticũ q̃ dictũ eſt pro
والماية رفعت عيني اليك	מְסוּקִין דִּתְהוֹמָא קֳדָמָךְ	aſcenſionibus abyſſi. Coram te
ايها الرب	זְקָפִית יַת עֵינַי דְּיָתֵיב	leuaui oculos meos qui habitas
الساكن في السما	עַל כּוּרְסֵי יְקָרָא בִּשְׁמַיָּא:	ſuper ſedem glorie in celis.
كاعين العبيد	הָא כְּמָא דְּסָכְיָן	Ecce ſicut reſpiciunt
الى ايدي مواليهم	עֵינֵי עַבְדִּין וְאַמְהָתָא	oculi ſeruorum & ancillarum
وكعيني الامة الى يدي	מִנְּגִיסַת מָרֵיהוֹן	de latere
سيدتها كذلك عيوننا	דְּרִבּוֹנְתְהוֹן הֵיכְדֵין סָכְיָן	dominorum ſuorum, ſic reſpiciunt
الى الرب الهنا	עֵינָנָא לְיְיָ אֱלָהָנָא עַד	oculi noſtri DEVM Deũ noſtrũ donec
حتى يتراف علينا	דִּיְרַחֵם עֲלָנָא:	miſereatur noſtri.
ارحمنا يا رب ارحمنا فقد	חוּס עֲלָן יְיָ חוּס עֲלָן אֲרוּם	Miſerere nři DEVS, miſerere noſtri, q̃m
امتلانا من الهوان كثيرا	סַגִּי שְׂבַעְנָא בְּסִירוּתָא:	multum ſaturati ſumus deſpectione.
وكثيرا امتلات نفوسنا	סַגִּיאַת סְבַעַת לָהּ נַפְשָׁנָא	Multum ſaturata eſt anima noſtra
اعطي عارا للموسرين	חִסּוּדָא דְּעַתִּירַיָּא	opprobrio opulentorum,
وهوانا للمتعظمين	בְּסִירוּתָא לְגֵיוְתָנַיָּא:	& deſpectione ſuperborum.

derent a malo tantum imo quod recedentes a malo operabunt bonũ, & ſuſtinerent que cunq; aduerſa mundi tam & ſi multa & mala, quo dirigerẽt mundũ ĩ uia legis, & in uia ueritatis. Et citra dubiũ hec eſt uera ꝓprietas pfectionis que perducit ad beatitudinẽ. Et ſatis ſit nunc tibi hac modica excitatione.

קכד שיר המעלות	CXXIIII. Canticũ graduũ	CXXIII. Canticũ graduũ.	ρκγʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד לולי	Dauidis. Niſi quod	Niſi quia	Εἰ μὴ ὅτι
יהוה שהיה	DEVS aderat	dominus erat	κύριος ἦν
לנו יאמר	nobis, dicat	in nobis dicat	ἐν ἡμῖν, εἰπάτω
נא ישראל :	nunc iſrael.	nunc iſrael,	δὴ ἰσραήλ.
לולי יהוה שהיה	Niſi quod DEVS aderat	niſi quia dominus erat	Εἰ μὴ ὅτι κύριος
לנו בקום עלינו	nobis, cũ exurgerẽt ſup nos	in nobis. Cum exurgerent	ἦν ἐν ἡμῖν, ἐν τῷ ἐπαναστῆναι
אדם : אזי חיים	homines. Tunc viuos	homines in nos forte viuos	ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς. Ἄρα ζῶντας
בלעונו בחרות	abſorbuiſſẽt nos, cũ iraſceret	deglutiſſent nos. Cũ iraſceret	ἂν κατέπιον ἡμᾶς, ἐν τῷ ὀργισθῆναι
אפם בנו : אזי	furor eorum ſup nos. Tunc	furor eorum in nos, forſitan	τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς. Ἄρα
המים שטפונו	aque circundediſſent nos,	aqua abſorbuiſſet nos.	τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς
נחלה עבר על נפשנו	torrẽs trãſiſſet ſup aĩã nſam.	Torrentẽ ptrãſiuit aĩa noſtra,	χείμαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
אזי עבר על	Tunc tranſiſſent ſuper	forſitan pertranſiſſet	Ἄρα διῆλθεν
נפשנו המים	animam noſtram aque	anima noſtra aquam	ἡ ψυχὴ ἡμῶν (κύριος,
הזידונים ברוך יהוה	ſupbie. Benedictus DEVS,	intolerabilem. Benedictus dñs	τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον. Εὐλογητὸς
שלא נתננו טרף	qui non dedit nos in predam	qui non dedit nos in captionem	ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν
לשניהם : נפשנו	dentibus eoꝝ. Anima noſtra	dentibus eorum. Anima noſtra	τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν
כצפור נמלטה	quaſi auis erepta eſt,	ſicut paſſer erepta eſt	ὡς στρουθίον ἐρρύσθη,
מפח יוקשים	de laqueo venantium.	de laqueo venantium.	ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων.
הפח נשבר	Laqueus contritus eſt	Laqueus contritus eſt,	Ἡ παγὶς συνετρίβη,
ואנחנו נמלטנו :	& nos liberati ſumus.	& nos liberati ſumus.	καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν.
עזרנו בשם יהוה	Auxiliũ noſtrũ in noĩe DEI	Adiutorium noſtrũ in noĩe dñi,	Ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου,
עשה שמים וארץ :	facientis celum & terram.	qui fecit celum & terram.	τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
קכה שיר המעלות	CXXV. Canticũ graduũ.	CXXIIII. Canticũ graduũ.	ρκδʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
הבטחים ביהוה	Qui confidunt in DEO	Qui confidunt in domino	Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον
כהר ציון	ſicut mons cion	ſicut mons ſyon,	ὡς ὄρος σιών,
לא ימוט	immobilis,	non cõmouebitur	οὐ σαλευθήσεται
לעולם ישב :	in eternum habitabilis.	in eternum qui habitat	εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν
ירושלם הרים	Ieruſalem habens montes	in hieruſalem. Montes	ἱερουσαλήμ. Ὄρη
סביב לה ויהוה	in circuitu ſuo, & DEVS	in circuitu eius & dominus	κύκλῳ αὐτῆς, καὶ ὁ κύριος
סביב לעמו מעתה	in circuitu populi ſui nunc	in circuitu populi ſui, ex hoc	κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ
ועד עולם :	& vſq; in eternum.	nunc & vſq; in ſeculum.	νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
כי לא ינוח שבט	Quia non requieſcet virga	Quia non relinquet dñs virgã	Ὅτι οὐκ ἀφήσει κύριος τὴν ῥάβδον
הרשע על גורל	impietatis ſuper ſortem	peccatorum ſuper ſortem	τῶν ἁμαρτωλῶν ἐπὶ τὸν κλῆρον
הצדיקים למען	iuſtorum, vt	iuſtorum, vt non	τῶν δικαίων. Ὅπως ἂν μὴ
לא ישלחו הצדיקים	non mittant iuſti	extendant iuſti	ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι
בעולתה ידיהם :	in iniquitates manus ſuas.	ad iniquitatem manus ſuas.	ἐν ἀνομίαις χεῖρας αὐτῶν.
היטיבה יהוה לטובים	Benefac DEVS, bonis	Benefac domine, bonis	Ἀγάθυνον κύριε τοῖς ἀγαθοῖς
ולישרים בלבותם :	& his q recti ſũt ĩ corde ſuo	& rectis corde.	καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ (λιάς,
והמטים עקלקלותם	Qui ãt decli. ad praui. ſuas,	Declinãtes aũt in obligationes	Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγα
יוליכם יהוה את	deducet eos DEVS, cum	adducet dominus cum	ἀπάξει κύριος μετὰ

المزمور الثالث والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXIIII. Canticũ quod dictũ eſt pro
والمايه ة لولا ان	מסוקין דתהומא על יד	aſcenſionibus abyſſi per manum
الرب كان	דוד אילולי יי דהוה	Dauidis. Niſi Deus fuiſſet
لنا يقول	בסעדנא כד קמו	in adiutoriũ noſtrũ, cum inſurrexiſſet
اسرايل	עלנא בר נש	aduerſum nos homo.
لولا ان الرب	אילולי מימרא דיי דהוה	Niſi verbum DEI fuiſſet
كان لنا عند قيام	בסעדנא כד קמו	in adiutoriũ noſtrum,cum inſurrexiſſet
الناس علينا اذن لابتلعونا	עלנא בר נש הכדין כד	aduerſum nos homo. Tunc
ونحن احيا وعند شدة	חיין בלעו יתנא כד תקיף	viuos deglutiſſent nos,cũ iraſcebatur
غضبهم علينا ارادوا	רוגזהון בנא הכדין	furor eorum aduerſum nos. Tunc
تغرقنا في الما	מיא שטפו יתנא מטריתא	aque abſorbuiſſent nos,
طارت نفوسنا كانها	עבר על נפשנא	torrens trãſiuit ſuper animam noſtrã.
في واد هالكه وقلوبنا	הכדין עבר על נפשנא	Tunc pertranſiſſet ſuper aĩam noſtrã
ذايبه كمثل الما الذي	מלכא דמתיל לימא דמיא	rex ſimilis voragini aquarum
لا يستقر تبارك الرب	זידניא בריך שמא דיי	elatatum.Benedictum nomen DEI
الذي لم يجعلنا اكلا لا	דלא מסרנא היך תבירא	qui non dedit nos tanquam predam
سنانهم نجت نفوسنا	לשיניהון נפשנא היך	dentibus eorum.Anima noſtra ſicut
مثل العصفور	ציפרא אשתיזבת	auis elapſa eſt,
من فخ الصياد	מפחא דקלעיא	de laqueo venantium,
انكسر الفخ	פחא אתבר	laqueus contritus eſt
ونحن نجونا	ואנחנא אשתיזבנא	& nos liberati ſumus.
لان عوننا اسم الرب الذي	סעדנא בשום מימר אלהנא	Adiutoriũ noſtrũ ĩ noĩe verbi Dei nĩi,
خلق السما والارض	דעבד שמיא וארעא	qui fecit celum & terram.
المزمور الرابع والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXV. Canticũ quod dictũ eſt pro
والمايه ة المتوكلون على	מסוקין דתהומא צדיקיא	aſcenſionibus abyſſi. Iuſti
الرب مثل جبل صهيون	דמתרחצין במימרא דיי	qui confidunt in verbo DEI
الذي باورسليم	היך טורא דציון דלא	ſicut mons cion,qui non
لا يزول	יזדעזע לעלם יתיתב	cõmouebitur & in eternum habitabit.
الى الابد الجبال	ירושלם טוריא	Ieroſolyme montes
حولها	סחור סחור	in circuitu
والرب يحيط بشعبه مد	לעמיה מן השתא	populi ſui,ex nunc
الان والى الابد	ועד עלם	& vſq; in eternum.
ان الرب لا يدع عصا	ארום לא ינוח שיבט	Quoniam non quieſcet virga
الخطاة على نصيب	רשיעא על פיתקא דצדיקי	impietatis ſuper ſortem iuſtorum,
الصديقين لئلا	מן בגלל דלא ישטון	ne extendant
يمد الصديقون	צדיקיא בשקרא	iuſti in iniquitatem
ايديهم الى السيات	ידיהון	manus ſuas.
اصنع يا رب الخير الى	אוטיב יי לטביא	Benigne fac DEVS,bonis
الصالحين ولمستقيمي القلوب	ולדתריצין בלבבהון	& rectis corde.
واما الذين يميلون الى	ודמטיין בתר	Sed declinantium poſt
سبل العوج الرب	עקמתהון יוליכינון יי	obliquitates ſuas,deducet DEVS

פֹּעֲלֵי הָאָוֶן שָׁלוֹם	his q̄ operanť iniquitatē, pax	operantibus iniquitatem pax	Τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν. Εἰρήνη
עַל יִשְׂרָאֵל׃	ſuper iſrael,	ſuper iſrael.	ἐπὶ τὸν ἰσραήλ.
קכו שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXVI. Canticū graduū.	CXXV. Canticū graduū.	ρκε. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־	Cum conuerteret DEVS	In conuertendo dominus	Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον
שִׁיבַת צִיּוֹן	captiuitatem cion	captiuitatem ſyon,	τὴν αἰχμαλωσίαν σιών,
הָיִינוּ כְּחֹלְמִים׃	facti ſumus quaſi ſomniātes.	facti ſumus ſicut conſolati.	ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι.
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק	Tunc implebitur riſu	Tunc repletum eſt gaudio	Τότε ἐπλήσθη χαρᾶς
פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ	os noſtrum, & lingua noſtra	os noſtrum, & lingua noſtra	τὸ στόμα ἡμῶν, καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν
רִנָּה אָז יֹאמְרוּ	laude. Tunc dicent (VS	exultatione. Tunc dicent	ἀγαλλιάσεως. Τότε ἐροῦσιν
בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָה	ĩ gētibus, magnificauit DE(	inter gentes, magnificauit dñs	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐμεγάλυνε κύριος
לַעֲשׂוֹת עִם־אֵלֶּה׃	facere cum iſtis.	facere cum eis	τοῦ ποιῆσαι μετ᾽ αὐτῶν,
הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת	Magnificauit DEVS facere	Magnificauit dominus facere	ἐμεγάλυνε κύριος τοῦ ποιῆσαι
עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים	nobiſcū, facti ſumus letātes.	nobiſcum, facti ſumus letantes.	μεθ᾽ ἡμῶν, ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
שׁוּבָה יְהוָה אֶת־	Conuerte DEVS (uuiſ,	Conuertere domine	Ἐπίστρεψον κύριε
שְׁבוּתֵנוּ כַּאֲפִיקִים	captiuitatē noſtrā, veluti ri(	captiuitatē noſtrā ſicut torrens	τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν ὡς χειμάρρους
בַּנֶּגֶב׃ הז	in arido.	in auſtro.	ἐν τῷ νότῳ.
הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה	Qui ſeminãt in lachrymis,	Qui ſeminant in lachrymis,	Οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν,
בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃	in exultatione metent.	in exultatione metent.	ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσι.
הָלוֹךְ יֵלֵךְ	Ambulans ambulabit	Euntes ibant	Πορευόμενοι ἐπορεύοντο,
וּבָכֹה נֹשֵׂא	& flebit, portans	& flebant mittentes	καὶ ἔκλαιον βάλλοντες
מֶשֶׁךְ הַזָּרַע	charum ſemen.	ſemina ſua. (tatione	τὰ σπέρματα αὐτῶν.
בֹּא יָבֹא בְרִנָּה	Veniēs veniet in exultatõe,	Venientes aūt venient cū exul(	Ἐρχόμενοι δὲ, ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃	portans manipulos ſuos.	portantes manipulos ſuos.	αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.
קכז שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXVII. Cãticū graduū.	CXXVI. Cāti. grad. ſalomonis	ρκς. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לִשְׁלֹמֹה אִם־יְהוָה	Salomonis. Si DEVS	Niſi dominus	Ἐὰν μὴ κύριος
לֹא־יִבְנֶה בַיִת	non edificauerit domum,	edificauerit domum,	οἰκοδομήσῃ οἶκον,
שָׁוְא עָמְלוּ	vane laborauerunt	in vanum laborauerunt	εἰς μάτην ἐκοπίασαν
בוֹנָיו בּוֹ אִם־יְהוָה	qui edificãt eam. Si DEVS	qui edificant eam. Niſi dominus	οἱ οἰκοδομοῦντες. Ἐὰν μὴ κύριος
לֹא־יִשְׁמָר־עִיר שָׁוְא	ſi cuſtodierit ciuitatē, fruſtra	cuſtodierit ciuitatem, fruſtra	φυλάξῃ πόλιν, εἰς μάτην
שָׁקַד שׁוֹמֵר׃	vigilat cuſtos.	vigilat qui cuſtodit eam.	ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.
שָׁוְא לָכֶם	Fruſtra vobis eſt	Vanum eſt vobis	Εἰς μάτην ὑμῖν ἐστι
מַשְׁכִּימֵי־קוּם ס	mane conſurgere,	ante lucem ſurgere,	τὸ ὀρθρίζειν.
מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת	detenti ſeſſione	ſurgite poſtq̄ ſederitis	Ἐγείρεσθε μετὰ τὸ καθῆσθαι,
אֹכְלֵי לֶחֶם	manducantes panem	qui manducatis panem	οἱ ἐσθίοντες ἄρτον
הָעֲצָבִים כֵּן	dolorum. Sic	doloris. Cum	ὀδύνης, ὅταν
יִתֵּן לִידִידוֹ ש	dabit dilecto ſuo	dederit dilectis ſuis	δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ
שֵׁנָא׃ ת	ſomnum,	ſomnum	ὕπνον.
הִנֵּה נַחֲלַת יְהוָה בָּנִים	ecce hereditas DEI, filii	ecce hereditas domini filii	Ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοί,
שָׂכָר פְּרִי הַבָּטֶן׃	mercedis, fructus ventris.	merces fructus ventris.	ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר	Sic̄ ſagitte in manu potētis,	Sicut ſagitte in manu potentis,	Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ,
כֵּן בְּנֵי הַנְּעוּרִים׃	ita filii iuuentutis.	ita filii excuſſorum.	οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.

يلقيهم مع عاملي الاثام	לגיהנם יהלכון עם	in gehennam partem eorum,cum
والسلام على اسرايل	עבדי שקר שלמא על ישראל	operantibus iniquitatẽ,pax ſup iſrael.
المزمور الخامس والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXVI. Cãticũ qđ dictũ eſt p
والمايه A لما رد الرب	מסוקין דתהומא כד	aſcenſionibus abyſſi.Q uando
سبي صهيون	יתיב יי גלות ציון	conuerteret DEVS captiuitatem cion,
صرنا كالمتعزبين	הוינן כמרעא דאתסיאו	erimus veluti infirmi qui cõualuerũt.
حينيذ تبتهج	הידין יתמלא חוכא	Tunc replebitur riſu
افواهنا وتسبح السنتنا	פומנא ולישננא	os noſtrum,& lingua noſtra
حينيذ يقال	תושבחתא הידין יימרון	laude.Tunc dicent
في الامم قد اكثر الرب	בעממיא אסגי יי למעבד	in populis magnificauit DEVS facere
الصنيع الى هولا	טבתא עם אלין	benigne cum iſtis.
اكثر الرب الصنيع	אסגי יי למעבד טבתא	Magnificauit DEVS facere benigne
الينا فصرنا فرحين	עמנא הוינא חדיין	nobiſcum,facti ſumus letantes.
يا رب اردد	אתיב יי ית גלותנא היך	Conuerte DEVS captiuitatem tuã,
سبينا كا ودية	דמתיבא ארעא כד נגבין	ſicut conuertitur terra,qſi abundant
التيمن	מבקעי מיא בגבורתא	fluenta aquarum,tempore ſiccitatis.
الذين يزرعون بالدموع	דזרעין בדמעתא	Q ui ſeminauerunt in lachrymis
ويحصدو بالفرح	בתושבחתא יחצדון	in exultatione metent.
كانوا ينطلقون	מהלך יהלך בבכיתא	Ambulans ambulabit in fletu,bos
يبذرون	חור דמסובר נגדא דבר	qui expectabat prouentum
زرعهم باكيين	זרעא מיתא ייתי בתושב	ſemẽtis.Veniẽs veniet cũ exultatiõe,
وياتون مقبلين بالتهليل	כד ישובר איסרוהי	quando cuſtodiet greſſus ſuos
حاملين غلاتهم	רעי חיין מן תלמיא	& paſcetur germine ſulci. (ſionibus.
المزمور السادس والعشرون	שיר דאתאמר על מסוקין	CXXVII.Cãticũ qđ dictũ eſt p aſcẽ(
والمايه A اذا لم يبن الرب	דתהומא על יד שלמה	abyſſi per manum Salomonis.
البيت فباطل تعب	אין מימרא דיי לא יבני	Si verbum DEI non edificauerit
البناوون وان	קרתא מגן לאין ארדיכלוהי	ciuitatem,fruſtra laborãt qui edificãt
لم يحفظ الرب المدينة	ביה אין מימרא דיי לא	eam,ſi verbum DEI non
فباطل سهر حراسها	נטר קרתא ירושלם	cuſtodierit ciuitatem ieruſalem
باطلا يكون	מגן אתער נטורא	fruſtra vigilat cuſtos.
بكوركم انهضوا	על מגן תדירין לכון	Propterea in vanum laboratis vos
بعد الجلوس	דתקדמון בצפרא למעבד	qui preueniẽtis mane perpetraturi
يا اكلي الخبز	חטוף דתוחרון ותיתבון	rapinam,& vos qui tardatis
بالهموم اذا	למעבד זין ואכלין	& cõcinnatis ꝑparatiões,& mãducatis
اعطا	מזוני דמסכנין דלעת	cibos miſerorum,qui laborauerunt
اصفياه	בהון על יאות ויהיב יי	in illis,conueniẽter aũt dabit DEVS
نوما	לרחמוהי שינתא	dilectis ſuis ſomnum.
البنين فميراث الرب	הא אחסנת יי בנין כשרין	Ecce hereditas DEI,filii recti, B
حبز اثمرة البطن	אגר עובדין טבין חולדי	premium bonorum operum fructus
مثل السهم في يد القوي	מעיא היך גירא בידא	ventris.Sicut ſagitte in manu
كذلك الاولاد في شبيبتهم	גיברא היכנא בני עולימיא	gigantis ita filii iuuentutis.

A. Ex libro Tanchuma תנחומא

תנא בשוב יי את שיבת ציון היינו כחולמים מאי בשוב יי מאי היינו כחולמים אמר ר׳ ית ואת היא כמלחמת משיח בן אפרים כי כשיסתלק מעזור את בני ישראל יהיו כולם כחולמים לא ישנים ולא פת ערים ובשישוב המשיח ליראות להם אז ימלא שחוק פיהם ושמחו ויאמרו שלישות הראשון בסבת הראותו שנית ויאמרו הגדיל יי לעשות עמנו׳

.i.Legimus.Dũ conuerteret Deus captiuitatem cion eramus ſicut ſomniãtes. Quid eſt eramus ſicut ſomniantes? Reſponſum eſt ei.Hoc erit in bello MESSIE filii ephraim,qui cũ ſubtrhaet ſe,ne ſit in auxilium filiorũ iſrael erimus omnes veluti ſomniantes,non dormientes,nec vigilantes,qñ uero reuertet̃ MESSIAS oſtẽdetq; ſe ipſum eis,tunc implebit̃ riſu os eorum eruntq; gaudentes & uerificabunt primum aduentum,ratione huius ſecunde oſtenſionis,& dicent,Magnificauit Deus facere pro nobis. Hec quãuis iuniores hebrei in alienum retorqueant ſenſum,cõmode tamen morti & reſurrectiõi Chriſti domini noſtri applicari poſſunt.

B. .i.Mundi puri & legitimi.

אשרי הגבר	Beatus vir	Beatus vir	Μακάριος
אשר מלא את	qui impleuit	qui impleuit	ὃς πληρώσει
אשפתו מהם	pharetram ſuam ex ipſis,	deſiderium ſuum ex ipſis	τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.
לא־יבשו כי־ידברו	nō confundeẽ cum loquetur	non confundetur cū loquetur	Οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι
את אויבים בשער :	inimicis ſuis in porta.	inimicis ſuis in porta.	τοῖς ἐχθροῖς αὐτοῦ ἐν πύλαις.
קכח שיר המעלות	CXXVIII.Cāticū graduū	CXXVII. Canticū graduū.	ρκζ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
אשרי כל	Beatus omnis	Beati omnes	Μακάριοι πάντες
ירא יהוה	qui timet DEVM,	qui timent dominum,	οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον,
ההלך בדרכיו :	qui ambulat in viis eius.	qui ambulant in viis eius.	οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
יגיע כפיך ב	Laborem manuum tuarum	Labores manuum tuarum	Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου
כי תאכל	cum comederis,	quia manducabis,	φάγεσαι.
אשריך וטוב לך :	beatus tu & bene tibi erit.	beatus es & bene tibi erit.	Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται,
אשתך כגפן פריה	Vxor tua ſic̃ vitis fructifera,	Vxor tua ſicut vitis abundans	ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα
בירכתי ביתך	in angulis domus tue.	in lateribus domus tue.	ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου.
בניך כשתלי	Filii tui ſicut germina	Filii tui ſicut nouelle	Οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα
זיתים סביב לשלחנך	oliuarꝫ, ĩ circuitu mēſe tue.	oliuarum, in circuitu mēſe tue.	ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.
הנה כי כן יברך	Ecce ſic benedicetur	Ecce ſic benedicetur	Ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται
גבר ירא יהוה :	viro qui timet DEVM.	homo, qui timet dominum.	ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον.
יברכך יהוה	Benedicat tibi DEVS	Benedicat tibi dominus	Εὐλογήσαι σε κύριος
מציון וראה בטוב	ex cion, & videas in bono	ex ſyon & videas bona	ἐκ σιών. Καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ
ירושלם כל	ieruſalem omnibus	hieruſalem omnibus	ἱερουσαλὴμ πάσας
ימי חייך : ו	diebus vite tue.	diebus vite tue.	τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.
וראה־בנים לבניך	Et videas filios filiorꝫ tuorū	Et videas filios filiorum tuorū	Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου,
שלום על־ישראל :	pacem ſuper iſrael.	pacem ſuper iſrael.	εἰρήνην ἐπὶ τὸν ἰσραήλ.
קכט שיר המעלות	CXXIX. Canticū graduū.	CXXVIII. Cāticū graduū.	ρκη΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
רבת צררוני	Sepe oppugnauerunt me	Sepe expugnauerunt me	Πλειστάκις ἐπολέμησάν με
מנעורי יא	ab adoleſcentia mea,	a iuuentute mea,	ἐκ νεότητός μου,
יאמר־נא ישראל	dicat nunc iſrael.	dicat nunc iſrael.	εἰπάτω δὴ ἰσραήλ.
רבת צררוני	Sepe oppugnauerunt me	Sepe expugnauerunt me	Πλειστάκις ἐπολέμησάν με
מנעורי גם	ab adoleſcentia mea, ſed	a iuuentute mea, etenim non	ἐκ νεότητός μου, καὶ γὰρ
לא־יכלו לי :	non potuerunt mihi. (tes,	potuerunt mihi. (peccatores,	οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. (τωλοί,
על־גבי חרשו חרשים	Supra dorſū mēū arabāt arā(	Supra dorſū meū fabricauerit(	ἐπὶ τὸν νῶτόν μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρ(
האריכו למעניתם :	prolongauerunt ſulcū ſuum	prolongauerūt iniquitatē ſuā.	ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.
יהוה צדיק קצץ	DEVS iuſtus incidet	Dominus iuſtus concidet	Κύριος δίκαιος συγκόψει
עבות רשעים :	funes impiorum, (trorſum,	ceruices peccatorum,	αὐχένας ἁμαρτωλῶν. (εἰς τὰ ὀπίσω
יבשו ויסגו אחור	Cōfundanẽ & reuertanẽ re(	cōfundāẽ & cōuertāẽ retrorſū	Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν(
כל שנאי ציון :	omnes qui oderunt cion.	omnes qui oderunt ſyon.	πάντες οἱ μισοῦντες σιών.
יהיו כחציר	Fiant ſicut fenum	Fiant ſicut fenum	Γενηθήτωσαν ὡσεὶ χόρτος
גגות שקדמת	tectorum, quod priuſquā	tectorum quod priuſquā	δωμάτων, ὃς πρὸ τοῦ
שלף יבש :	euellatur areſcit. (meſſor	euellatur exaruit. (metet,	ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη. (ρίζων
שלא מלא כפו קוצר	De quo ñ īplebit manū ſuā(	De quo nō īpleuit manū ſuā q(	Οὗ οὐκ ἐπλήρωσε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θε(

طوبا للرجل	טוביה לגברא דמלי	Beatus vir qui impleuit
الذي يتم	סקורתיה מנהון לא	ſcholas ſuas ex ipſis, non
شهوته منهم	יבהתון ארום ינצון	confundetur, quando contenderit
فانهم لا يخزون اذا	עם בעלי דבביהון	cum patronis inimicitie ſue
كلموا اعداهم في الابواب	בתרע בית דינא׃	in porta domus iudicii.
المزمور السابع والعشرون	שירא דאתאמר על	CXXVIII. Cãticũ quod dictũ eſt p
والمايه ه طوباهم جميع	מסוקין דתהומא	aſcenſionibus abyſſi.
الخايفين من الرب	טוביהון דכל דחלין דיי	Beati omnes qui timent DEVM,
السالكين في سبله	דאזלין באורחתיה׃	qui ambulant in viis eius.
تاكل من ثمرة	לעיסות אידך ארום	Laborem manuum tuarum cum
تعبك طوباك	תיכול טובך בעלמא	comederis beatus tu in mundo
والنعمه لك	הדין וטוב לך בעלמא דאתי	iſto, & beatus tu in mundo venturo.
امراتك تكون كالكرمة	אתתך היא גופנא דעבדא	Vxor tua erit ſic vitis que facit
الخصبه في جوانب بيتك	פירין על שפוי ביתך	fructum in lateribus domus tue,
بنوك كغروس	בנך היך שתילי זיתא	filii tui ſicut plantationes oliuarum
الزيتون حول مايدتك	חזור חזור לפתורך׃	in circuitu menſe tue.
هكذا يبارك في الرجل	הא ארי היכנא מתברך	Quoniam ecce ſic benedicetur
الخايف من الرب	גברא דחיל מן קדם יי׃	viro, qui timet a conſpectu DEI.
الرب يباركك	יברכנך מימרא	Benedicat tibi verbum
من صهيون وتنظر خيرات	דיי מן ציון ותחמי	DEI ex cion, & videas
اورشليم كل	בטובא דירושלם	bona ieruſalem
ايام حياتك	כל יומי חייך׃	omnibus diebus vite tue.
وترا البنين لبنيك	ותחמי בנין לבנך	Et videas filios filiorum tuorum,
والسلم على اسراييل	שלמא על ישראל׃	pax ſuper iſrael. (ſionibus
المزمور الثامن والعشرون	שירא דאתאמר על מסוק	CXXIX. Canticũ q dictũ eſt p aſcẽ(
والمايه ه مرارا كثيره	דתהומא סגיעין דאעיקו	abyſſi. Multi qui moleſtias intulerunt
حاربوني منذ صباي	לי מן טליותי יימר	mihi a iuuentute mea, dicat
يقول اسراييل	כדון ישראל׃	nunc iſrael.
مرارا كثيره	סגיעין דאעיקו לי מן	Multi qui moleſtias intulerunt mihi
حاربوني منذ صباي	טליותי ברם לא יכילו	a iuuentute mea, verum non potuerũt
ولم يطيقوا فوتي	לאבאשא לי׃	inferre malum mihi.
وعلى ظهري جلدني الخطاه	על גושמי רדו רדיא	Super corpus meum arauerũt arãtes,
واطالوا اثمهم	אוריכו למרדיתהון׃	prolongauerunt arationes ſuas.
الرب عادل قاطع اعناق	יי זכאה קציץ	Deus iuſtus concidit
الاثمه جميع ذا غضبي	שושלי רשיעיא׃	funes impiorum.
صهيون فليخزوا	יבהתון ויתהדרון	Confundantur & reuertantur
وليرتدوا على اعقابهم	לאחורא כל סנאי ציון׃	retrorſum omnes qui oderunt cion.
وليكونوا مثل عشب	יהון כחציר איגריא דמן	Fiant ſicut fenum tectorum quod
الاجار الذي من قبل	קדם דיציצאתי חקדום	anteq̃ floreſcat irruit ventus notus
ان ينزع يجف	נשב ביה ואתיבש׃	ſpiratq; in illud & ſiccatur.
ولا يملا حاصده منه يده	דלא מלי אידיה חציד	De quo nõ implebit manũ ſuã meſſor,

וְחִצְנוֹ מְעַמֵּר׃	& ſinũ ſuũ manipulos faciẽs.	& ſinũ ſuũ q manipulos colliget	καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα
וְלֹא אָמְרוּ	& non dixerunt	Et non dixerunt	Καὶ οὐκ εἶπον (συνάγων
הָעֹבְרִים בִּרְכַּת־יְיָ	tranſeuntes, bñdictio DEI	qui ꝑteribãt benedictio domini	οἱ παράγοντες, εὐλογία κυρίου
אֲלֵיכֶם בֵּרַכְנוּ	ſuper vos, benediximus	ſuper vos benediximus	ἐφ᾽ ὑμᾶς, εὐλογήκαμεν
אֶתְכֶם בְּשֵׁם יְהוָה	vobis in nomine DEI.	vobis in nomine domini.	ὑμᾶς ἐν ὀνόματι κυρίου.
קל שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXX. Cãticũ graduũ. A.	CXXIX. Canticũ graduũ	ρκθ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְיָ	De ꝓfũdis cla. ad te DEVS,	De ꝓfundis clamaui ad te dñe,	Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε κύριε,
אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי	Deus exaudi vocem meam.	domine exaudi vocem meam.	κύριε εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου.
תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ	Fiant aures tue	Fiant aures tue	Γενηθήτω τὰ ὦτά σου
קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל	intendentes ad vocem	intendentes in vocem	προσέχοντα εἰς τὴν φωνὴν
תַּחֲנוּנָי׃ אִם־עֲוֹנוֹת	deꝑcatiõis mee. Si iniqtates	deprecationis mee. Si iniqtates	τῆς δεήσεώς μου. Ἐὰν ἀνομίας
תִּשְׁמָר־יָהּ אֲדֹנָי	obſeruaueris DEVS, Deus	obſeruaueris domine, domine	παρατηρήσῃς κύριε, κύριε
מִי יַעֲמֹד׃ כִּי עִמְּךָ	quis ſuſtinebit. Quia tecum	quis ſuſtinebit. Quia apud te	τίς ὑποστήσεται, ὅτι παρὰ σοὶ
הַסְּלִיחָה לְמַעַן	eſt indulgentia, vt	propitiatio eſt, &	ὁ ἱλασμός ἐστιν. Ἕνεκεν
תִּוָּרֵא׃ קִוִּיתִי יְהוָה	timearis. Suſtinui DEVM	propter legem tuam ſuſtinui	τοῦ ὀνόματός σου ὑπέμεινά σε
קִוְּתָה נַפְשִׁי	ſuſtinuit anima mea,	te domĩe. Suſtinuit anima mea	κύριε, ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου
וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי׃	& verbum eius expectaui.	in verbo eius, ſperauit	εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν
נַפְשִׁי לַאדֹנָי	Anima mea ad dominum,	anima mea in domino.	ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον.
מִשֹּׁמְרִים לב	a cuſtodia	A cuſtodia	Ἀπὸ φυλακῆς
לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים	matutina vſq; ad cuſtodiam	matutina vſq; ad noctem	πρωΐας μέχρι νυκτός,
לַבֹּקֶר׃ יַחֵל יִשְׂרָאֵל	matutinam. Expectet iſrael	ſperet iſrael	ἀπὸ φυλακῆς πρωΐας ἐλπισάτω ἰσραὴλ
אֶל־יְהוָה כִּי־עִם־	DEVM, quia apud	in domino. Quia apud	ἐπὶ τὸν κύριον. Ὅτι παρὰ
יְהוָה הַחֶסֶד	DEVM miſericordia,	dominum miſericordia,	τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος
וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת׃	& multa apud eũ redẽptio.	& copioſa apud eum redẽptio.	καὶ πολλὴ παρ᾽ αὐτῷ λύτρωσις,
וְהוּא יִפְדֶּה אֶת־	Et ipſe redimet	Et ipſe redimet	καὶ αὐτὸς λυτρώσεται
יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו׃	iſrael ex oĩbꝰ iniqtatibꝰ eiꝰ.	iſrael ex oĩbus iniqtatibus eius.	τὸν ἰσραὴλ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.
קלא שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXXI. Cãticũ graduũ	CXXX. Canticũ graduũ.	ρλ΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν
לְדָוִד יְהוָה לֹא־גָבַהּ	Dauidi, DEVS ñ ẽ exaltatũ	Domine non eſt exaltatum	Κύριε οὐχ ὑψώθη (ὀφθαλμοί μου.
לִבִּי וְלֹא־רָמוּ עֵינַי	cor mũ, neq; elati ſt ocli mĩ.	cor meũ neq; elati ſũt ocli mei.	ἡ καρδία μου, οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ(
וְלֹא־הִלַּכְתִּי	Et non ambulaui	Neq; ambulaui	Οὐδὲ ἐπορεύθην
בִּגְדֹלוֹת	in magnis, A.	in magnis,	ἐν μεγάλοις,
וּבְנִפְלָאוֹת מִמֶּנִּי׃	& in mirabilibus ſuper me.	neq; in mirabilibus ſuper me.	οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.
אִם־לֹא שִׁוִּיתִי	Si non repoſui	Si non humiliter ſentiebam	Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν
וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי	& ſilere feci animam meam,	ſed exaltaui animam meam.	ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου. (τέρα αὐτῆς,
כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ	tanq̃ lactentẽ ſup matre ſua,	Sicͭ ablactatus ẽ ſup matrẽ ſuã,	Ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μη(
כַּגָּמֻל עָלַי נַפְשִׁי׃	tãq̃ lactẽtẽ ſup me aĩã meã.	ita retributio in animam meã.	ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου.
יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה	Expectabit iſrael DEVM	Speret iſrael in domino,	Ἐλπισάτω ἰσραὴλ ἐπὶ τὸν κύριον
מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם׃	ex nunc & vſq; in ſeculum.	ex hoc nunc & vſq; in ſeculum.	ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
קלב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת	CXXXII. Canticũ graduũ.	CXXXI. Cãticũ graduũ.	ρλα΄. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
זְכוֹר־יְהוָה לְדָוִד	Memento DEVS Dauidis	Memento domine Dauid,	Μνήσθητι κύριε τοῦ Δαυίδ,
אֵת כָּל־עֻנּוֹתוֹ׃	& omnis afflictionis eius,	& omnis manſuetudinis eius.	καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.

ولا الجامع له حضنه A	וְכִיתְפּוֹי מְעַמְּרָן ׃	&ſcapulas ſuas manipulos faciens.
ولا يقول	וְלָא אָמְרוּ עָבְרִין מִתַּמָּן	Et non dixerunt tranſeuntes inde,
المارة بركة الرب	בִּרְכְתָא דַיְיָ עֲלֵיכוֹן וְלָא	benedictio DEI ſuper vos,& non
عليكم باركناكم	אֲתִיבִין לְהוֹן בָּרֵיכְנָא	reſponderunt eis,benediximus
باسم الرب	יַתְכוֹן בִּשְׁמָא דַיְיָ	vobis in nomine DEI.
المزمور التاسع والعشرون	שִׁירָא דְאִיתְאַמַר עַל	CXXX. Canticũ qđ dictũ eſt pro
والمائة A من الاعماق	מַסּוֹקָא דִתְהוֹמָא מִן	aſcenſionibus abyſſi. De
صرخت اليك يا رب يا رب	עוּמְקָא קְרֵיתִי יָתָךְ יְיָ ׃	profundis inuocaui te DEVS. A.
اسمع صوتي واقبل	יְיָ קַבֵּיל צְלוֹתִי תְּהוֹיָין	DEVS exaudi orationem meam,ſint
بسمعك الى صوت	אוּדְנָךְ צַיְיתָן לְקָל	aures tue intendentes in vocem
تضرعي ان واخذت	צְלוֹתִי ׃ אִין עַוְיָין	orationis mee.Si iniquitates
بالخطايا يا رب فيا رب	תִּנְטוֹר יָהּ יְיָ	obſeruaueris DEVS,DEVS
من يستطيع ان يثبت لان	מָאן יְקוּם ׃ אֲרוּם גַּבָּךְ	quis ſuſtinebit.Quoniam tecum
المغفرة من	שְׁבִיקוּתָא מִן בְּגַלַל	indulgentia eſt vt
عندك ولاسمك	דְתִתְדְּחֵיל ׃ סַבְּרֵית יְיָ	videaris.Expectaui DEVM,
يا رب ترجت ولكلمتك	סַבְּרַת נַפְשִׁי	expectauit anima mea,
رجت نفسي A نفسي	וּלְמֵימְרֵיהּ אוֹרֵיכֵית ׃	& in gloria eius ſperaui.
توكلت على الرب	נַפְשִׁי אוֹרְכָא לַיְיָ מִן	Anima mea ſperauit in DEO,ab
مد حين	נָטוּרֵי מַטְּרַת צַפְרָא	obſeruatione cuſtodie matutine
الصباح الى المسا	דְנָטְרִין לְקָרְבָא קוּרְבָּן	que obſeruāt pro ſacrificādo ſacrificio
فليتوكل اسرائيل	צַפְרָא ׃ סוֹרִיךְ יִשְׂרָאֵל	matutino.Speret iſrael
على الرب من حين	לַיְיָ אֲרוּם גַּבֵּי	in DEO,quoniam apud
الصباح لان الرحمه	יְיָ חִסְדָּא	DEVM miſericordia
من عند الرب وكثرة الخلاص	וּסְגֵי עִמֵּיהּ פּוּרְקָן ׃	& copioſa eum illo redemptio.
منه وهو ينقذ	וְהוּא יִפְרוֹק יָת	Et ipſe redimet
اسرائيل من جميع اثامه	יִשְׂרָאֵל מִכָּל עֲוָיָתֵיהּ ׃	iſrael ex omnibus iniquitatibus eius.
المزمور الثلثون والمايه A	שִׁירָא דְאִיתְאַמַר עַל מַסּוֹק	CXXXI.Cāticũ q̃ dictũ eſt p aſcēſio(
يا رب لم يتعاظم	דִתְהוֹמָא יְיָ לָא	abyſſi. DEVS non eſt (nibus
قلبي ولم تتعالى عيناي	גְבַהּ לִבִּי וְלָא	exaltatum cor meum,& non
ولم امش	אִיתְרוֹמָמוּ עֵינַי	ſunt elati oculi mei,
متعظما ولا مع	וְלָא הַלִּיכֵית בְּרַבְרְבָן	& non ambulaui in magnis, A.
دوي عجب اعظم مني	וּבְפְרִישָׁן מִנִּי ׃	& in mirabilibus ſuper me.
لكني تواضعت	אִין לָא שַׁוֵּיתִי אִידָא לְפוּם	Si non poſui manum ad os,
ورفعت صوتي	וּשְׁתִּיקֵית נַפְשִׁי עַד	& tacere feci animam meam donec
مثل الفطيم من امه	דְמַצֵּית פִּתְגָמֵי אוֹרָיְתָא	audirer verba legis,
هكذا مجازاة نفسي	הֵיךְ חֲסִילָא נַפְשִׁי ׃	ſicut lactentem animam meam.
فليتوكل اسرائيل على	יוֹרִיךְ יִשְׂרָאֵל לַיְיָ מִן	Sperabit iſrael in DEO
الرب من الان والى الابد	הַשְׁתָּא וְעַד עָלְמָא ׃	ex nunc & vſq; in eternũ. (ſionibus
المزمور الحادي والثلثون	שִׁירָא דְאִיתְאַמַר עַל מַסּוֹק	CXXXII.Cāticũ q̃ dictũ eſt p aſcē(
والمايه A اذكر يا رب	דִתְהוֹמָא אִידְכַר יְיָ לְדָוִד	abyſſi. Memento DEVS Dauidis.
داود وكثرة دعته	יָת כָּל סִגּוּפֵיהּ ׃	& omnis afflictionis eius.

A.

Epos Maphæi Vegii.

Exaudi Deus intentis atq; auribus hauri
Fūdimus ex alto quas tibi corde preces.
Et quis ſubſtineat: ſi tu obſuaris iniqua:
Si tu obſeruaris ſi malefacta Deus.
Tu bōus atq; tuis mi ſerans queq; excipis ulnis.
Te propter legem ſuſtinuiq; tuam.
Cōfidant in te populi ſperentq; fideles.
Speraui in te equidē ſuſtinuiq; Deus.
Nāq; te apud pietas ē lōga redēptio lōga ē
Et redimes noſtris nos Deus ipſe malis.

A. Non ambulaui in magnis. In magnis ambulat,qui nicuntur ad ea,que ſuperant uirtutem eorum ut ſcriptit R.Moiſe egyptius libro more hanebochim capite.xxxi.q̃les ſunt qui poſt deliramenta magica commertiaq; demonum inſaniunt ſicut olim. Zoroaſter, Oſtanes, Apuſcorus, Zaratus, Marmaridius, Hippocus, Zarmocenides. Simon magus, Apollonius, Carpocrates, monſtroſa nomina, Chiromantici quoq; Genethliaci, Alchimici uel potius Chalchimici. Et qui noua ementiuntur miracula,oſtentantes ſtigmata manuū & pedū ac lateris, que non a Deo aut a beato angelo acceperunt, ſed ipſi met ſibi ipſis intulerunt,quo perſuadeant ſe frui Dei conſortio ac ſanctorum. cum tamen membra ſint diaboli.

אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לַיהוָה	qui iurauit DEO	Sicut iurauit domino,	Ὡς ὤμοσε τῷ κυρίῳ
נָדַר לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃	votũ vouit fortiſſimo Iaacob	votũ vouit Deo Iacob. (mee,	ηὔξατο τῷ θεῷ ἰακώβ,
אִם־אָבֹא בְּאֹהֶל בֵּיתִי	Si ĩtraue. ĩ tabña. domꝰ mẽ,	Si ĩtroiero ĩ tabñaculũ domus(	Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου,
אִם־אֶעֱלֶה עַל־עֶרֶשׂ	ſi aſcendero ſuper lectum	ſi aſcendero in lectum	εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης
יְצוּעָי׃ אִם־אֶתֵּן	ſtraminis mei. Si dedero	ſtrati mei. Si dedero	στρωμνῆς μου. Εἰ δώσω
שְׁנָת לְעֵינָי	ſomnũ oculis meis, (tionẽ.	ſomnum oculis meis,	ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου,
לְעַפְעַפַּי תְּנוּמָה׃	& palpebris meis dormita(	& palpebris meis dormitatõnẽ.	καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν,
עַד־אֶמְצָא מָקוֹם	Donec inueniam locum	Et requiẽ tẽpibus meis donec(	καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου. Ἕως(
לַיהוָה מִשְׁכָּנוֹת	DEO, tabernacula	dño, tabernaculũ (ĩueniã locũ	τῷ κυρίῳ, σκήνωμα (οὗ εὕρω τόπον
לַאֲבִיר יַעֲקֹב׃	fortiſſimo Iaacob.	Deo Iacob.	τῷ θεῷ ἰακώβ.
הִנֵּה־שְׁמַעֲנוּהָ	Ecce audiuimus eam	Ecce audiuimus eam	Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν
בְאֶפְרָתָה מְצָאנוּהָ	in ephrata, inuenimus eam	in effrata, inuenimus eam	ἐν ἐφραθᾷ, εὕρομεν αὐτὴν
בִּשְׂדֵי־יָעַר׃	in regione ſaltus.	in campis ſilue.	ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ.
נָבוֹאָה לְמִשְׁכְּנוֹתָיו	Intremus ĩ tabernacula eiꝰ,	Introibimus ĩ tabernaculũ eiꝰ,	Εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ.
נִשְׁתַּחֲוֶה לַהֲדֹם	adoremus ſcabellum	adorabimus in loco,	Προσκυνήσομεν εἰς τὸν τόπον
רַגְלָיו׃ קוּמָה יְהוָה	pedum eius. Surge DEVS	vbi ſteterũt pedes eiꝰ. Surge dñe	οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. Ἀνάστηθι κύριε
לִמְנוּחָתֶךָ אַתָּה	in requiẽ tuã, tu (cerdotes	in requiem tuam, tu (cerdotes	εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ
וַאֲרוֹן עֻזֶּךָ׃ כֹּהֲנֶיךָ	& archa fortitudinis tue. Sa(	& archa ſanctificatiõis tue, Sa(	καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου. Οἱ ἱερεῖς
יִלְבְּשׁוּ־צֶדֶק	tui induant iuſtitiam,	tui induantur iuſtitiam	σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην,
וַחֲסִידֶיךָ יְרַנֵּנוּ׃	& miſericordes tui laudent.	& ſancti tui exultent.	καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.
בַּעֲבוּר ח	Propter	Propter	Ἕνεκεν
דָּוִד עב	Dauid	Dauid	Δαβὶδ
עַבְדֶּךָ אַל־	ſeruum tuum ne	ſeruum tuum, non	τοῦ δούλου σου μὴ
תָּשֵׁב פְּנֵי ס	auertas faciem	auertas faciem	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον
מְשִׁיחֶךָ׃ נ	Meſſie tui.	chriſti tui.	τοῦ χριστοῦ σου.
נִשְׁבַּע־יְהוָה לְדָוִד	Iurauit DEVS Dauidi	Iurauit dominus Dauid	Ὤμοσε κύριος τῷ Δαβὶδ
אֱמֶת לֹא־יָשׁוּב	veritatem, non auertetur	veritatem & non fruſtrabitur	ἀλήθειαν, καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει
מִמֶּנָּה מִפְּרִי בִטְנְךָ	ab ea. De fructu ventris tui	eum, de fructu ventris tui	αὐτήν. Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου,
אָשִׁית לְכִסֵּא־לָךְ׃	ponam ſuper ſedem tuam.	ponam ſuper ſedem tuam.	θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον σου.
אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ	Si cuſtodierint filii tui (hãc,	Si cuſtodierint filii tui (hec	Ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου (ταῦτα
בְּרִיתִי וְעֵדֹתִי זוֹ	pactũ meũ, & teſtifica. meã(	teſtm̃ meũ, & teſtimonia mea(	τὴν διαθήκην μου, καὶ τὰ μαρτύριά μου(
אֲלַמְּדֵם גַּם־בְּנֵיהֶם	quã docuero eos. Et filii eoꝝ	que docebo eos. Et filii eorum	ἃ διδάξω αὐτούς. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν
עֲדֵי־עַד יֵשְׁבוּ לְכִסֵּא	vſq; ĩ etnũ, ſedebũt ſ͂ thronũ	vſq; in ſeculũ ſedebũt ſup ſedẽ	ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου
לָךְ׃ כִּי־בָחַר יְהוָה	tuũ. Quoniã elegit DEVS	tuam. Quoniã elegit dominus	σου. Ὅτι ἐξελέξατο κύριος
בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב	ciõ, deſiderauit eã ĩ hitaculũ	ſyon, elegit eam in habitationẽ	τὴν σιών, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν
לוֹ׃ זֹאת־מְנוּחָתִי	ſibi. Hec requies mea A.	ſibi. Hec requies mea	ἑαυτῷ. Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου
עֲדֵי־עַד פֹּה אֵשֵׁב כִּי	in ſempitnũ, hic habitabo qa	in ſeculũ ſeculi, hic habitabo qm̃	εἰς αἰῶνα αἰῶνος, ὧδε κατοικήσω ὅτι
אִוִּתִיהָ׃ צֵידָהּ בָּרֵךְ	deſiderauĩ eã. Viaticũ eius(	elegi eã. Viduã eius benedicẽs	ᾑρετισάμην αὐτήν. Τὴν χήραν αὐτῆς εὐ(
אֲבָרֵךְ אֶבְיוֹנֶיהָ	bñdicã, paupes eius (bñdicẽs	benedicam, pauperes eius	εὐλογήσω, τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς (λογῶν
אַשְׂבִּיעַ לָחֶם׃	ſaturabo pane.	ſaturabo panibus.	χορτάσω ἄρτων.
וְכֹהֲנֶיהָ אַלְבִּישׁ	Sacerdotes eius induam	Sacerdotes eius induam	Τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω

Arabic	Aramaic	Latin
[illegible]	[illegible]	Q ui iurauit DEO vouit
[illegible]	[illegible]	fortiſſimo Iaacob.
[illegible]	[illegible]	Si acceſſero ad vxorem meam,
[illegible]	[illegible]	ſi aſcendero ſuper lectum
[illegible]	[illegible]	ſtraminis mei. Si dedero
[illegible]	[illegible]	ſomnum oculis meis
[illegible]	[illegible]	& palpebris meis dormitationem.
[illegible]	[illegible]	Donec inueniam locum
[illegible]	[illegible]	pro edificanda domo ſancta DEI,
[illegible]	[illegible]	tabernaculum fortiſſimo Iaacob.
[illegible]	[illegible]	Ecce audiuimus eam in ephrata,
[illegible]	[illegible]	inuenimus eam in campis ſilue
[illegible]	[illegible]	libani loco vbi adorauerunt patres
[illegible]	[illegible]	mūdi. Intrabimus ī tabernaculis eius,
[illegible]	[illegible]	adorabimus ſcabellum
[illegible]	[illegible]	pedū eius. Surge DEVS pone ī domū
[illegible]	[illegible]	hoſpitij mei quietem tuam tu & archa
[illegible]	[illegible]	in qua eſt lex tua. Sacerdotes
[illegible]	[illegible]	tui induent veſtes iuſtitie,
[illegible]	[illegible]	& leuite ſacri tui laudes dicent
[illegible]	[illegible]	propter ſacrificia. Propter
[illegible]	[illegible]	meritum Dauidis ſeruitui,
[illegible]	[illegible]	dum ingredietur archa in medio
[illegible]	[illegible]	portarum non auertas faciem
[illegible]	[illegible]	ſalomonis Meſſie tui.
[illegible]	[illegible]	Iurauit DEVS Dauidi
[illegible]	[illegible]	in veritate, non auertetur ab ea,
[illegible]	[illegible]	de fructu ventris tui ponam
[illegible]	[illegible]	regem ſuper ſedem tuam.
[illegible]	[illegible]	Si cuſtodierint filii tui pactum meum,
[illegible]	[illegible]	& teſtificatões meas iſtas q̄s doceboeos
[illegible]	[illegible]	etiam filii eorum vſq; in ſeculum
[illegible]	[illegible]	ſedebunt ſuper ſedem
[illegible]	[illegible]	tuam. Quoniam elegit DEVS cion,
[illegible]	[illegible]	deſiderauit eam pro habitatione
[illegible]	[illegible]	ſua. Hec requies diuinitatis mee
[illegible]	[illegible]	vſq; in ſeculum hic habitabo quoniam
[illegible]	[illegible]	deſideraui eam. Viatica eius bn̄dicens
[illegible]	[illegible]	benedicam, & pauperes eius
[illegible]	[illegible]	ſaturabo panibus.
[illegible]	[illegible]	Sacerdotes eius induam veſtibus

A. Ex libro bereſit raba, ſup illud. Geñ. xxii. Die autem tertio eleuatis oculis uidit locum .i. Deum procul

[illegible]

.i. Dixit .R. Iſaac qd eſt uidit Deum pcul: ſiue manentē a lōge: Nimirum quoniam tenetur Deus elongari ab amicis ſuis. Erit ne hoc ſemper: Docemur reſponſionem ex eo q̄ ſcriptū eſt. Hec requies mea in eternū hic manebo quoniam expetij illam. Viaticū eius bn̄dictionibus benedicā, pauperes ſiue egenos eius, ſaturabo pane. Quando ueniet ille de quo ſcriptū eſt, pauper & equitans ſuper aſinum, reuertetur Deus ad amicos ſuos, ſequitur. Ego & puer ibimus uſq; illuc. Dixit. R. Ioſua filius Leui. Quare dictū eſt in fine hoc uerborum. ſ. Sic erit ſemen tuū. Et adorabimus & reuertemur ad uos. Quoniam reuellurum erat

ישע וחסידיה רנן	ſalute & miſicõdes eiꝰ laude	ſalutari, & ſancti eius exultatiõe	σωτήριον, καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς, ἀγαλλιάσει
ירננו : שם אצמיח	laudabunt. Ibi oriri faciam .	exultabunt. Illuc producam	ἀγαλλιάσονται. Ἐκεῖ ἐξανατελῶ
קרן לדוד ערכתי	cornu Dauid, paraui	cornu Dauid, paraui	κέρας τῷ Δαβίδ, ἡτοίμασα
נר למשיחי :	lucernam Meſſie meo.	lucernam chriſto meo.	λύχνον τῷ χριστῷ μου.
אויביו אלביש	Inimicos eius induam	Inimicos eius induam	Τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω
בשת ועליו	confuſione, ſuper ipſum aũt	confuſione, ſuper ipſum autem	αἰσχύνην, ἐπὶ δὲ αὐτὸν
יציץ נזרו :	effulgebit diadema eius.	efflorebit ſanctificatio mea.	ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.
קלג שיר המעלות	CXXXIII. Cãticũ geaduũ	CXXXII. Canticũ graduũ.	ρλβʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
לדוד הנה מה טוב	Dauidis. Ecce quã bonum	Ecce q̃ bonum &	Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν,
ומה נעים שבת	& quam ſuaue, habitare	q̃ iocundum, habitare	ἢ τί τερπνὸν, ἀλλ᾽ ἢ τὸ κατοικεῖν
אחים גם יחד :	fratres ſimul.	fratres in vnum.	ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό.
כשמן הטוב על	Sicut oleum optimum in	Sicut vnguentum in	Ὡς μύρον ἐπὶ
הראש ירד על הזקן	capite, qđ deſcẽdit in barbã,	capite, quod deſcendit in barbã	κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα,
זקן אהרן שירד	barbã Aharon, qđ deſcendit	barbã Aaron, Quod deſcendit	τὸν πώγωνα τὸν ἀαρών. Τὸ καταβαῖνον
על פי מדותיו :	ſup oram veſtimentoꝝ eius.	in oram veſtimenti eius,	ἐπὶ τὴν ᾤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.
כטל חרמון שירד	Sic̃ ros charmon, q deſcẽdit	ſicut ros hermon qui deſcendit	Ὡς δρόσος ἀερμὼν ἡ καταβαίνουσα
על הררי ציון כי	ſuper montana cion, quoniã	in montem ſyon. Quoniam	ἐπὶ τὰ ὄρη σιών. Ὅτι
שם צוה יי את הברכה	ibi mandauit DEVS bñdi(	illic mandauit dñs bñdictionẽ,	ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν
חיים עד העולם :	& vitã vſq; i etnũ. (ctionẽ,	& vitam vſq; in ſeculum.	καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.
קלד שיר המעלות	CXXXIIII. Cãticũ grad.	CXXXIII. Canticũ graduũ.	ρλγʹ. Ὠδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
הנה ברכו את יי כל	Ecce benedicite DEO, oẽs	Ecce nunc benedicite dño, oẽs	Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον πάντες
עבדי יי העמדים	ſerui DEI, qui ſtatis	ſui dñi. Qui ſtatis (In noctibus	οἱ δοῦλοι κυ. Οἱ ἑστῶτες (Ἐν ταῖς νυξὶν
בבית יי בלילות .	in domo DEI in noctibus.	ĩ do. dñi ĩ atriis domꝰ Dei nři. (	ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
שאו ידכם קדש	Leuate manus vřas ad ſãctũ	extollite manus veſtras ĩ ſancta	ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια,
וברכו את יהוה :	& benedicite DEO.	& benedicite domino.	καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
יברכך יהוה מציון	Bñdicat te DEVS ex cion,	Benedicat te dominus ex ſyon,	Εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ σιὼν,
עשה שמים וארץ :	factor celi & terre.	qui fecit celum & terram,	ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
קלה הללו יה הללו	CXXXV. Allã. Laudate	CXXXIIII. Allã. Laudate	ρλδʹ. Ἀλληλούια. Αἰνεῖτε
את שם יהוה	nomen DEI,	nomen domini,	τὸ ὄνομα κυρίου,
הללו עבדי יהוה :	laudate ſerui DEI.	laudate ſerui dominum.	αἰνεῖτε δοῦλοι κύριον.
שעמדים בבית יי	Qui ſtatis in domo DEI,	Qui ſtatis in domo domini	Οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
בחצרות בית	in atriis domus	in atriis domus	ἐν αὐλαῖς οἴκου
אלהינו : הללו יה	DEI nři. Laudate DEVM	Dei noſtri. Laudate dominum	θεοῦ ἡμῶν. Αἰνεῖτε τὸν κύριον
כי טוב יהוה זמרו	qm̃ bonus DEVS, cantate	quia bonus dominus, pſallite	ὅτι ἀγαθὸς κύριος, ψάλατε
לשמו כי נעים :	nomini eius qm̃ ſuaue eſt.	nomini eius quoniam ſuaue.	τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ὅτι καλόν.
כי יעקב בחר לו יה	Qm̃ Iaacob elegit ſibi DE(	Qm̃ Iacob elegit ſibi dominus	Ὅτι τὸν ἰακὼβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κς
ישראל לסגלתו :	iſrael in peculiũ ſuũ. (VS	iſrael in poſſeſſionem ſibi.	ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτῷ.
כי אני ידעתי כי	Quia ego ſcio quod	Quia ego cognoui quod	Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα, ὅτι
גדול יהוה ואדנינו	magnus DEVS, & dñs nř	magnus eſt dñs, & Deus noſter	μέγας ὁ κύριος, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν
מכל אלהים כל	pre omnibus DIIS. Omnia	pre omnibus diis. Omnia	παρὰ πάντας τοὺς θεούς. Πάντα
אשר חפץ יי עשה	que voluit DEVS fecit	quecunq; voluit dominus fecit	ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος ἐποίησεν

سرورا وابرارها خلاصا	פורקן וחסידהא משבח	redemptionis & pii eius laude
اشرف هناك ومجدا	ישבחון תמן אצמח מלך	laudabūt. Vbi germinare faciā regnū
واصى قرنا لداود	יקר לבית דוד סדרית	glorie domui Dauidis, ordinaui
نورا لمسيحى	שרגא למשיחי	lucernam Meſſie meo.
اعداءه واشمل	בעלי דבבוי אלביש	Partonos inimicitie eius
ويزهر خزيا	לבושין דבהתא ועלוי	induam veſtes cōfuſionis, & ſup ipſum
قدسى عليه	יציץ כלילה	florebit corona eius. (ſionibus abyſſi.
والثلثون المزمور الثاني	שיר דאיתאמר על מסוקין דתהום	CXXXIII. Cāticū q̄ dictū eſt p aſcē(
ما احسن والمايه ه	הא כמה טב וכמה	Ecce quam bonum & quam
الاخوه وابهج	בסים למיתב ציון וירושלם	iocundum habitare cion & ieruſalem
جميعا اذا سكنوا	כתרין גם לחדא	ſicut duo in vnum.
كمثل الطيب الكاين على	כמשח טב דמתריק	Sicut vnguentū bonū qđ effuſum eſt
الراس النازل على اللحيه	על רישא נחית	ſuper caput deſcenditq̄
لحيه هرون النازله	על דיקניה דאהרן דנחית	ſuper barbam Aharon, & deſcendit
على جيب قميصه	על אימרא דלבושוי	ſuper oram veſtimenti eius.
ومثل طل حرمون المنحدر	היך טלא דחרמון דנחית	Sicut ros hermon qui deſcendit
على جبل صهيون لان	על טורי ציון ארום	ſuper montes cion, queniam
هناك امر الرب بالبركه	תמן פקיד יי ית ברכתא	illic precepit Deus benedictionem
والحياه الى الابد	וחיי עד עלמא	& vitā vſq̄ in etnū. (ſionibus abyſſi.
المزمور الثالث والثلثون	שיר דאיתאמר על מסוקין דתהומא	CXXXIIII. Cārleū q̄ dictū ē p aſcē(
والمايه ه باركوا الرب	הא בריכו ית יי כל עבדי	Ecce benedicite Deo omnes ſerui
يا جميع عبيد الرب القايمين	דיי דקיימין על מטרת בית	DEI. Qui ſtatis ſuper cuſtodia domus
في بيت الرب في مواطن	מקדשא דיי ומשבחין בליליא	ſanctuarii DEI, & laudatis in nocte.
بيت الهنا ارفعوا ايديكم	טולו ידיכון כהניא על	Leuate manus veſtras ſacerdotes ſup
في الليالي الى القدس وباركوا	דוכן קודשא ובריכו ית יי	ambonem ſanctū & benedicite DEO.
الرب يباركك الرب من صهيون	יברכינך יי מציון	Benedicat tibi DEVS ex cion
خالق السما والارض المزمور	דעבד שמיא וארעא	qui fecit celum & terram.
الرابع والثلثون والمايه سبحوا	הללו ית שבחו	CXXXV. Aleluia. Laudate
الاسم الرب	ית שמא דיי שבחו	nomen DEI,
مجدوا يا عبيد الرب	שבחו עבדין דיי	laudare ſerui DEI.
القايمين في بيت الرب	דקיימין בבית מקדשא	Qui maneris in domo ſancta
في ديار بيت	דיי בדרת בית	DEI in atriis domus
الهنا سبحوا الرب	אלהנא שבחו קדם יי	Dei noſtri. Laudate coram DEO
فانه صالح رتلوا	ארום טב יי זמרו	quoniam bonus DEVS, pſallite
الاسمه العظيم ه	לשמיה ארום בסים	nomini eius quoniam ſuaue.
لان الرب اصطفى يعقوب له	ארום דבית יעקב בחר ליה	Quoniam domum Iaacob elegit ſibi
واسرايل ميراثا له	יי ישראל לחביביה	DEVS iſrael dilectum ſuum.
علمت ان الرب عظيم	ארום אנא ידעית ארום	Quoniam ego ſcio quod
هو والهنا	רב יי ורבוננא	magnus eſt DEVS, & dn̄ator noſter
من جميع الالهه وكلما	על כל אלהיא כל	pre omnibus Diis. Omnia
شا الرب صنعه	דאיתרעי יי עבד	que voluit DEVS fecit,

ille qđ reuerſurus eſt a monte morta in pace req̄ȝ bene peracta. Dixit. R. Iſaac cūcta hec propter meritum adorationis, Abraham pater noſter nō eſt reuerſus niſi propter meritum adorationis ſicut dictum eſt. Et adorabimus & reuertemur ad uos, Iſrael non fuit redemptus ex egypto niſi propter adorationis meritum ſicut dictum eſt. Et adorabitis a lōge, & prope accedet Moſſe. Lex data non fuit niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Et credidit populus & audiuit qđ redēptionem feciſſet Deus, & incuruate ſūt & adorauerunt. Anna non fuit exaudita niſi ꝑpter adorationis meritum ſicut dictu eſt. Et adorauit corā Deo & recordatus eſt eius. Tranſmigrationes ſiue captiuitates nō ſūt redempte niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Et erit in illo die clanget tuba magna & uenient qui diſperſi erant de regione Aſſur, & qui non erant in uia de terra egypti & adorabūt dominum in habitaculo ſanctuarii & in Ieruſalem Templū edificatum non fuit niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt Exaltate dominū Deum noſtrū & adorate in templo ſancto eius. Mortui non reſurgēt niſi propter meritum adorationis ſicut dictū eſt. Venite adoremus & genuflectamus & benedicamus corā te q fecisti nos. Et qđē de reſurrectiōe mortuoꝝ hec leguntur in libro Helle hadeuarim rabba

ר׳ סימאי אומר כל הבריות שנבראו מן השמים נפשן וגופן מן השמים וכל שנבראו מן הארץ נפשן וגופן מן הארץ לפיכך עשה אדם תורה ועשה רצון אביו שבשמים הריהוא כבריות של מעלה שנ׳ אני אמרתי אלהים אתם ואם לא עשה תורה ולא רצון אביו שבשמים הרי הוא כבריות של מטה שנ׳ אכן כאדם

Z iii

בשמים ובארץ	in celo & in terra	in celo & in terra,	ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ.
בימים ובכל	in mari & in omnibus	in mari & in omnibus	Ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις
תהומות : מעלה	abyſſis. Leuans	abyſſis. Educens	ταῖς ἀβύσσοις. Ἀνάγων
נשאים מקצה הארץ	nubes de ſummitatibus t̃re,	nubes ab extremo terre,	νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς,
ברקים למטר עשה	fulgura in pluuiam fecit.	fulgura in pluuiam fecit.	ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησε.
מוצא רוח	Educens ventos	Qui produxit ventos	Ὁ ἐξάγων ἀνέμους
מאוצרותיו : שהכה	de theſauris ſuis, qui p̃cuſſit	de theſauris ſuis, qui percuſſit	ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξε
בכורי מצרים	primogenita egypti	primogenita egypti	τὰ πρωτότοκα αἰγύπτου,
מאדם עד בהמה :	ab homine vſq; ad pecus.	ab homine vſq; ad pecus.	ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους.
שלח אתות ומפתים	Miſit ſigna & portenta	Et miſit ſigna & prodigia	Ἐξαπέστειλε σημεῖα καὶ τέρατα
בתוככי מצרים	in medio tui egypte	in medio tui egypte,	ἐν μέσῳ σου αἴγυπτε.
בפרעה ובכל עבדיו	in Parao & in cunctos ſeruos	in Pharaonem & in oẽs ſeruos	Ἐν φαραὼ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις
שהכה גוים רבים	eius. Qui p̃cuſſit gẽtes mul(	eius. Qui p̃cuſſit gẽtes multas,	αὐτοῦ. Ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλά,
והרג מלכים	& occidit reges (tas,	& occidit reges	καὶ ἀπέκτεινε βασιλεῖς
עצומים : לסיחון	fortes. Cichon	fortes. Seon	κραταιούς. Τὸν σηὼν
מלך האמרי ולעוג	regem amorreorum, & Og	regem ammorreorum & Og	βασιλέα τῶν ἀμορραίων καὶ τὸν ὢγ
מלך הבשן ולכל	regem Baſſan, & omnia	regem Baſan, & omnia	βασιλέα τῆς βασὰν, καὶ πάσας
ממלכות כנען :	regna chanaam.	regna chanaan.	τὰς βασιλείας χαναάν.
ונתן ארצם נחלה	Et dedit terrã eoꝝ h̃editatẽ,	Et dedit terram eoꝝ h̃editatẽ,	Καὶ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
נחלה לישראל עמו :	hereditatẽ iſrael populo ſuo.	hereditatem iſrael populo ſuo.	κληρονομίαν ἰσραὴλ λαῷ αὐτοῦ.
יהוה שמך לעולם	DEVS nomẽ tuũ ĩ eternũ,	Domine nomen tuũ in eternũ,	Κύριε τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
יהוה זכרך לדר ודר	DEVS mẽo. tua ĩ ge. & ge.	dñe mẽoriale tuũ ĩ gñatõnẽ & (	καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
כי ידין יהוה	Quia iudicabit DEVS	Quia iudicabit dñs (gñationẽ.	Ὅτι κρινεῖ κύριος
עמו ועל	populum ſuum, & in	populum ſuum, & in	τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ
עבדיו יתנחם :	ſeruis ſuis conſolabitur.	ſeruis ſuis deprecabitur.	τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.
עצבי הגוים כסף	Idola gentium argentum	Simulachra gentium argentũ	Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον
וזהב מעשה ידי	& aurum opera manuum	& aurum, opera manuum	καὶ χρυσίον ἔργα χειρῶν
אדם : פה להם ולא	hominum. Os habent & non	hominum. Os habent & non	ἀνθρώπων. Στόμα ἔχουσι καὶ οὐ
ידברו עינים להם	loquentur, oculos habent	loquentur, oculos habent	λαλήσουσιν, ὀφθαλμοὺς ἔχουσι
ולא יראו : אזנים	& nõ videbunt. Aures habẽt	& non videbunt. Aures habent	καὶ οὐκ ὄψονται. Ὦτα ἔχουσι
להם ולא יאזינו	& non audient,	& non audient,	καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται,
אף אין יש רוח	ſed nec eſt ſpiritus	neq; enim eſt ſpiritus	οὐδὲ γάρ ἐστι πνεῦμα
בפיהם : כמוהם	in ore eorum. Similes illis	in ore ipſorum. Similes illis	ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. Ὅμοιοι αὐτοῖς
יהיו עשיהם כל	ſint facientes ea, & omnis	fiant qui faciunt ea, & omnes	γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, καὶ πάντες
אשר בטח בהם :	qui confidit in eis.	qui confidunt in eis.	οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.
בית ישראל ברכו	Domus iſrael benedicite	Domus iſrael benedicite	Οἶκος ἰσραὴλ εὐλογήσατε
את יי בית אהרן	DEO, domus Aharon	domino, domus Aaron	τὸν κύριον. Οἶκος ἀαρὼν
ברכו את יהוה	benedicite DEO.	benedicite domino.	εὐλογήσατε τὸν κύριον.
בית הלוי ברכו	Domus Leui benedicite	Domus leui benedicite	Οἶκος λευὶ εὐλογήσατε
את יהוה יראי יהוה	DEO, timentes DEVM	domino, qui timetis dominum	τὸν κύριον. Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον
ברכו את יהוה :	benedicite DEO.	benedicite domino.	εὐλογήσατε τὸν κύριον.

in celis & in terra
in mari,& in omnibus
abyſſis.Eleuans
nubes ab extremis terre,
fulgura pro deſcenſu pluuie
fecit.Q ui produxit ventos de
theſauris ſuis.Q ui interfecit
primogenita egypti
ab homine vſq ad pecus.
Miſit ſigna & portenta
in medio tui egypte,
in Pharaonem & in omnes ſeruos eius.
Q ui percuſſit populos plurimos,
& interfecit reges fortes.
Sichon regem
amorreorum,& Og regem
Baſſan & omnes
reges cananeos.
Et dedit terras eorum hereditatem,
hereditatem iſrael populo ſuo.
DEVS nomen tuum in eternum,
DEVS mẽoria tuaĩ gñatõe & gñatõe
Q uoniam iudicabit verbum DEI
iudiciũ populi ſui,& ſuper ſeruos ſuos
iuſtos cõuertet ĩn miſerationibus ſuis.
Idola populorum argentea
& aurea,opera
hominis.Os habent & non
loquuntur,oculos habent
& non vident.Aures
habent & non audiunt,
naſum habent & non eſt ſpiritus
vite in ore ipſorum.Similes illis
fiant qui faciunt ea,& omnes
qui confidunt in eis.
Domus iſrael benedicite
DEVM,domus Aharon
benedicite DEVM
domus leui benedicite
DEVM,timentes DEVM
benedicite DEVM.

.i. Dixit . R . Cimai. Omnium creaturarũ que de celo create ſũt, anima & corpus ad celum pertinet. Creaturarũ uero que de terra create ſunt, aĩa & corpus ad terrã pertinet. Itaq́ſi obſeruat homo legem ac uoluntatem patris ſui qui in celis eſt, citra dubiũ efficit de numero creaturarũ ſupernarũ ſicut ſcriptũ eſt. Ego dixi Dii eſtis uos. Atqui ſi nõ obſeruat legẽ ac uoluntatẽ patris ſui qui in celis eſt efficitur de numero creaturarũ inferiorum ſicut ſcriptũ eſt. Profecto ſicut hoĩes moriemini. Quapropter ẽ dictum a. R. Cimai non extare aliquod ſcripture capitulũ in quo non fiat mentio de reſurrectione mortuorũ, tam & ſi uis noſtra non poſſit illud penetrare. Et hoc eſt ꝙ ſcriptum eſt. A quatuor partibꝰ ueniet ſpiritus quẽ nomen Dei uocabit. Repertum eſt aũt in cõmentariis iudicum ꝙ nõ protulit Moſſe nomen domini, niſi poſt unũ & uiginti uerba. Sꝫ a quo didicit hoc? Ab angelis miniſtrantibus. Quãdoquidem angeli ipſi miniſtrantes non proferunt Dei nomen, niſi poſt ternã ſanctitatem quẽadmodum dictum eſt. Vocabit hunc & illum & dicet ſanctus ſanctus ſanctus. &c.

בָּרוּךְ יְהוָה	Benedictus DEVS	Benedictus dominus	Εὐλογητὸς κύριος
מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן · יר	ex cion, qui habitat	ex ſyon, qui habitat	ἐκ σιὼν ὁ κατοικῶν
יְרוּשָׁלָם הַלְלוּ־יָהּ׃	in Ieruſalē Aleluia. (bonus,	ī hieru ſalē. Allā. (dño qm̄ bono	ἱερουσαλήμ. (κυρίῳ ὅτι ἀγαθός,
קלו הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב	cxxxvi. Cōfitemī DEO, qm̄(	CXXXV. Allā. Cōfitemī(	ρλέ. Ἀλληλούϊα. Ἐξομολογεῖσθε τῷ(
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in eťnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים	Confitemini Deo Deorum,	Confitemini Deo Deorum,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in eťnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הוֹדוּ לַאֲדֹנֵי	Confitemini domino	Confitemini domino	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ
הָאֲדֹנִים כִּי ל	dominorum, quoniam	dominorum.	τῶν κυρίων,
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternū miſericordia eius	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת	Qui fecit mirabilia	Qui facit mirabilia	Τῷ ποιήσαντι θαυμάσια
גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ	magna ſolus,	magna ſolus,	μεγάλα μόνῳ,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in eťnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְעֹשֵׂה הַשָּׁמַיִם	Qui fecit celos	Qui fecit celos	Τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς
בִּתְבוּנָה כִּי לְעוֹלָם	in intellectu, qm̄ in eternum	in intellectu, quoniā in ſeculum	ἐν συνέσει, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ לְרֹקַע הָאָרֶץ	miſicō. eiꝰ. Qui extēdit ťrā	miſi. eius. Qui firmauit terrā	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν
עַל הַמָּיִם כִּי לְעוֹלָם	ſuper aquas, qm̄ in eternum	ſuper aquas, quoniā in ſeculum	ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ לְעֹשֵׂה אוֹרִים	miſi. eius. Qui fec̄ luminaria	miſi. eius. Qui fecit luminaria	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ ποιήσαντι φῶτα
גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם	A. magna, quoniā in eternū	magna, quoniam in ſeculum	μεγάλα μόνῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ אֶת הַשֶּׁמֶשׁ	miſericordia eius. Solem	miſericordia eius. Solem	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν ἥλιον
לְמֶמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם כִּי	in poteſtate diei, quoniam	in poteſtatem diei, quoniam	εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternū miſericordia eius.	in ſeculum miſericordia eius.	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכוֹכָבִים	Lunam & ſtellas	Lunam & ſtellas	Τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας
לְמֶמְשְׁלוֹת בַּלָּיְלָה	in poteſtatibus noctis,	in poteſtatem noctis,	εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̄ in eťnū miſicordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְמַכֵּה מִצְרַיִם	Qui percuſſit egyptum	Qui percuſſit egyptum	Τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον
בִּבְכוֹרֵיהֶם כִּי	in primogenitis eoꝝ, quoniā	cum primogenitis eorum,	σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternū miſericordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל	Et eduxit Iſraelem	Qui eduxit iſrael	Καὶ ἐξαγαγόντι τὸν ἰσραὴλ
מִתּוֹכָם כִּי לְעוֹלָם	de medio eoꝝ qm̄ in eternū	de medio eorum, qm̄ in ſeculum	ἐκ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ בְּיָד חֲזָקָה	miſcordia eiꝰ. In manu ualida	miſicōdia eius. In manu potēti	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐν χειρὶ κραταιᾷ
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה כִּי	& brachio extento, quoniam	& brachio excelſo,	καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ,
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eternū miſericordia eius.	qm̄ in ſeculū miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְגֹזֵר יַם־סוּף	Qui diuiſit mare rubrum	Qui diuiſit mare rubrum	Τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν
לִגְזָרִים כִּי לְעוֹלָם	in diuiſiones, qm̄ in eternum	in diuiſiones, quoniā in ſeculū	εἰς διαιρέσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ וְהֶעֱבִיר	miſicor. eius. Et trāſire fecit	miſericordia eius. Et eduxit	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ διαγαγόντι
יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ כִּי	Iſrael ꝑ mediū eius, quoniā	iſrael per medium eius, quoniā	τὸν ἰσραὴλ διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι
לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	in eťnū miſi. eius. (citū eius	in ſeculū miſicor. eius. (tē eius	εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. (μιν αὐτοῦ
וְנִעֵר פַּרְעֹה וְחֵילוֹ	Et cōuoluit Parao B. & exer(	Et excuſſit Pharaonē & virtu(	Καὶ ἐκτινάξαντι φαραὼ καὶ τὴν δύνα(
בְיַם־סוּף כִּי לְעוֹלָם	in mari rubro, qm̄ in eternū	in mari rubro, quoniā in ſeculū	εἰς θάλασσαν ἐρυθράν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ לְמוֹלִיךְ עַמּוֹ	miſi. e. Qui duxit ppl'm ſuū	miſi. e. Qui traduxit ppl'm ſuū	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ

Benedictus DEVS
ex cion qui poſuit diuinitatem ſuam
in ieruſalem Aleluia. (qm̄ bonus,
CXXXVI. Laudes dicite corā DEO(
quoniam in eternum benignitas eius.
Laudes dicite Deo Deorum
quoniam in eternum benignitas eius.
Laudes dicite domino
dominorum, quoniam
in eternum benignitas eius.
Qui fecit mirabilia
magna ſolus,
quoniam in eternum benignitas eius.
Qui fecit celos
in intelligentia, quoniam in eternum
benignitas eius. Qui extendit terram
ſuper aquas, quoniam in eternum
benignitas eius. Qui fecit luminaria
magna, quoniam in eternum
benignitas eius. Solem
vt preeſſet in die, quoniam
in eternum benignitas eius.
Lunam & ſtellas
vt preeſſent in nocte,
quoniam in eternum benignitas eius.
Qui percuſſit egyptum
plagis, & occidit primogenita eorum,
quoniam in eternum benignitas eius.
Qui eduxit iſraelem
redimēs eos de medio eoꝝ, qm̄ ī eternū
benignitas eius. In manu forti
& brachio excelſo, quoniam
in eternum benignitas eius.
Qui diuiſit mare rubrum
in diuiſiones, quoniam in eternum
benignitas eius. Et tranſire fecit
iſrael per medium eius, quoniam
in eternum benignitas eius.
Et inuoluit Pharaonē & exercitū eius
in mari rubro, quoniam (pulū ſuū,
ī eťnū benignitas eius. Et eduxit po(

A. Ex fragmētis cabaliſticis ... i. De duobus luminaribus ſcriptū eſt. Sint luminaria in extenſione celorum. Et quidē ſapientes authores noſtri, declarauerunt nobis citra dubium quātum datum eſt eis itelligere de re hac, dixerūtq; Luminaria ſcriptum eſt, & alter eorū eſt ſol, alter uero luna, quorum occultus ſenſus denotat ſiue ſignificat, lineā praſina, & cor tenerum. Et demū iubeo te ueraciter ſcire, quod cauſa totius idolatrie fuit dualitas, & bene aduertito hoc. Id uero quod dixerunt ſapientes Luminaria ſcriptū ē, cōtinet myſterium ſiue ſecretum trinitatis, quam uocauerūt adornatum ſiue pulchritudinem cū cōiunctione ad ſuam propriam ſubſtantiā perſpicies autem tum ex ſole tum ex luna, quod operibus eius comprehendit mundū totum.

B. Parao. Sic.n. proferunt hebrei, nec reperitur ſcriptum Pharao in tota ſerie ſacre ſcripture niſi tantū ſemel.

בַּמִּדְבָּר כִּי לְעוֹלָם	per deſerrum, qm̃ in eternũ	p deſertũ, qm̃ in ſclm miſi.eius.	ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔ(
חַסְדּוֹ׃ לְמַכֵּה מְלָכִים	miſi.eius. Qui pcuſſit reges	Qui percuſſit	Τῷ πατάξαντι (λεος αὐτοῦ.
גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם	magnos, quoniam in eternũ	reges magnos. qm̃ in ſeculum	βασιλεῖς μεγάλους ὅτι εἰς τὸν
חַסְדּוֹ׃ וַיַּהֲרֹג	miſericordia eius. Er occidit	miſericordia eius. Et occidir	αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἀποκτείναντι
מְלָכִים אַדִּירִים	reges fortes,	reges fortes,	βασιλεῖς κραταιούς,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי	Cichon regem ammorreoꝝ,	Seon regem ammorreorum,	Τὸν Σηὼν βασιλέα τῶν ἀμορραίων,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן	Et Og regem Baſſan,	Et og regem baſan,	Καὶ τὸν Ὢγ βασιλέα τῆς Βασάν,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
וְנָתַן אַרְצָם לְנַחֲלָה	Et dedir terra eoꝝ hẽditatẽ,	Et dedit terram eoꝝ hẽditatẽ,	Καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל	Hereditatem iſrael	Hereditatem iſrael	Κληρονομίαν Ἰσραὴλ
עַבְדּוֹ כִּי לְעוֹלָם	ſeruo ſuo, quoniã in eternum	ſeruo ſuo, quoniam in ſeculum	δούλῳ αὐτοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα (μῶν
חַסְדּוֹ׃ שֶׁבְּשִׁפְלֵנוּ	miſi.e. Quia ĩ hũilitate nr̃a	miſi.eius. Quia ĩ hũilitate nr̃a,	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ(
זָכַר לָנוּ כִּי לְעוֹלָם	memor fuir noſtri, qm̃ ĩ etnũ	memor fuit noſtri, qm̃ in ſeculũ	ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα
חַסְדּוֹ׃ וַיִּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ	m.e. Et ĩdemir nos de mole(	m.e. Et ĩdemir nos ab inimicis(	τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ(
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ ĩ et.mi.e. (ſtatoribꝫ nr̃is,	qm̃ ĩ ſeculũ miſeri.eius. (nr̃is,	ὅτι εἰς τ. αἰ. τὸ ἔλε. αὐ. (τ) ἐχθρῶν ἡμῶν,
נֹתֵן לֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר	Qui dat eſcam omni carni,	Qui dat eſcam omni carni,	Ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמָיִם	Confitemini Deo celorum,	Confitemini Deo celi,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ׃	qm̃ in etnũ miſicordia eius.	qm̃ in ſeculũ miſericordia eius.	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
		Confitemini domino dominoꝝ,	Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
	(bylonis	qm̃ ĩ et.mi.eius. (na babylonis	ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
קלז עַל נַהֲרוֹת בָּבֶל	CXXXVII. Sup flumĩa ba(	cxxxvi. Al'a. ps. Dd. Sup flumi(	ρλς'. Τῷ Δαυίδ διὰ Ἱερεμίου. Ἐπὶ τῶν πο(
שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם בָּכִינוּ	ibi ſedimus & fleuimus,	illic ſedimus & fleuimus,	ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν (ταμῶν(
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן׃	cum recordaremur cion.	dum recordaremur tui ſyon.	ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών. (Βαβυ(
עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ	In ſalicibus in medio eius,	In ſalicibus in medio eius,	Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς (λῶνος,
תָּלִינוּ כִּנֹּרוֹתֵינוּ׃	ſuſpendimus cirharas nr̃as.	ſuſpendimus organa noſtra.	ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ	Qm̃ ibi iterrogauerũt nos,	Quia illic interrogauerũt nos	Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς,
דב שׁוֹבֵינוּ	qui captiuos duxerunt nos	qui captiuos duxerunt nos,	οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς,
דִּבְרֵי־שִׁיר	verba carminis.	verba cantionum.	λόγους ᾠδῶν,
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה	Er qui abduxerunt nos leti,	Er qui abduxerunt nos, hymnũ	καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον.
שִׁירוּ לָנוּ	canite nobis	cantate nobis	Ἄσατε ἡμῖν
מִשִּׁיר צִיּוֹן׃	de canticis cion.	de canticis ſyon.	ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιών,
אֵיךְ נָשִׁיר	Quomodo cantabimus	Quomodo cantabimus	πῶς ᾄσωμεν
אֶת־שִׁיר	canticum	canticum·	τὴν ᾠδὴν
יְהוָה עַל	DEI in	domini, in	κυρίου ἐπὶ
ג אַדְמַת	terra	terra	γῆς
א נֵכָר׃	aliena.	aliena.	ἀλλοτρίας.
אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ	Si oblitus fuero tui	Si oblitus fuero tui	Ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου

per deſertum,quoniam	במדברא ארום	في القفر والى الابد رحمته
in etnũ benigni.eius.Et pcuſſit regts	לעלם טוביה: למחי מלכין	الذي ضرب
magnos,quoniam	רברבין ארום	ملوكا عظيمة والى الابد
in eternũ benignitas eius.Et occidit	לעלם טוביה: וקטל	رحمته وقتل
reges ſuperbos,	מלכין גיותנין	ملوكا عجيبة
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
Sichon regem amorreorum,	לסיחן מלכא דאמוראי	سيحون ملك الامورانيين
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
Et Og regem Baſſan,	ולעוג מלכא דמתנן	وعوج ملك تبسان
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
Et dedit terram eorum hereditatem,	ויהב ארעתהון לאחסנתא	واعطى ارضهم ميراثا
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
Hereditatem iſrael	אחסנתא לישראל	ميراثا لاسرائيل
ſeruo ſuo,quoniam in eternum	עבדיה ארום לעלם	عبده والى الابد
benignitas eius. Et ĩ humilitate noſtra	טוביה: דבאתמככותנא	رحمته الرب ذكرنا في
cõmẽorauit nob̃ pactũ ſuũ,qm̃ ĩ etnũ	דכר לנא קימיה ארי לעל	تواضعنا والى الابد
be.e.Et redemit nos ab his q angebãt(	טוביה: ופרקנא ממעיקנא	رحمته وخلصنا من اعدائنا
qm̃ in eternũ benignitas eius. (nos,	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
Qui dat eſcam omni carni,	דיהיב מזוני לכל בסרא	الرازق قوتا لكل ذي
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	جسد والى الابد رحمته
Laudes dicite Deo celi,	שבחו לאלהא שמיא	اشكروا اله السما
quoniam in eternum benignitas eius.	ארום לעלם טוביה:	والى الابد رحمته
		اشكروا رب الارباب فانه
		صالح والى الابد رحمته

المزمور السادس والثلثون والمايه

CXXXVII, Sup flumina babylonis	על נהרותא דבבל	المز السابع والثلثون وعلى انهار بابل
ibi ſedimus & fleuimus	תמן יתבנא לחוד בכינא	جلسنا هناك وبكينا
eum recordaremur eion.	כד הוינא דכרין ית ציון:	حين ذكرنا صهيون
Super ſalices in medio eius	על ערבין במיצעה	وعلقنا قيثاراتنا على
ſuſpendimus citharas noſtras.	תלינן כינרתנא:	الصفصاف الذي في
Ibi aũt rogauerũt nos (vt diceremus	ארום תמן שאילו יתנא	وسطها لان الذين سبونا
babylonii,q captiuos abduxerũt nos,(	בבלאי דשבו יתנא [illegible]	سالونا هناك
verba cantilenarũ, & raptores noſtri	מילין דשירא ובזוזנא	قول التمجيد
affecti letitia dicebant,	על עיסק חדותא אמרין	والذين انطلقوا بنا
pſallite nobis cantica	שבחו לנא מן שירתא	قالوا اسبحوا لنا
que dicebatis in eion.	דהויתון אמרין בציון:	من تسابيح صهيون
Subito preciderunt ſibi leuite	מן יד קטעו ליואי	كيف نسبح
polices dentibus ſuis	אליונייהון בככיהון	تسابيح
& dixerunt,quomodo cantabimus	ואמרין היכדין נשבח	الرب في
hymnos DEI in	ית תושבחתא דיי על	ارض
terra aliena.	ארעא חילוניתא:	غريبة
Reſpondit vox ſpiritus ſancti	מתיב קל רוחא דקודשא	ان نسيتك

ירושלם	Ieruſalem,	hieruſalem	Ἱερουσαλήμ,
תשכח ימ	in obliuione ſit	obliuioni detur	ἐπιλησθείη
ימיני ׃ תדבק	dextera mea. Adhereat	dextera mea. Adhereat	ἡ δεξιά μου. Κολληθείη
לשוני לחכי אם	lingua mea gutturi meo, ſi	lingua mea faucibus meis, ſi	ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου ἐὰν μή
לא אזכרכי אם לא	nõ recordatus fuero tui. Si ſi	non meminero tui. Si non	σου μνησθῶ. Ἐὰν μή
אעלה את ירושלם	propoſuero Ieruſalem	propoſuero hieruſalem,	προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ
על ראש שמחתי ׃	in principio letitie mee.	in principio letitie mee.	ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
זכר יהוה לבני	Memento DEVS filiorum	Memor eſto domine filiorum	Μνήσθητι κύριε τῶν υἱῶν
אדום את יום	edom, in die	edom in die	Ἐδὼμ τὴν ἡμέραν
ירושלם האמרים	Ieruſalem dicentium	hieruſalem. Qui dicunt	Ἱερουσαλήμ. Τῶν λεγόντων
ערו ערו עד	ſubuertite ſubuertite, vſq;	exinanite exinanite, vſq;	ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε, ἕως
היסוד בה ׃	ad fundamentum eius.	ad fundamentum in ea.	τῶν θεμελίων αὐτῆς.
בת בבל השדודה	Filia babylonis vaſtata,	Filia babylonis miſera,	Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος.
אשרי שישלם	beatus quis retribuet	beatus qui retribuet	Μακάριος ὃς ἀνταποδώσει
לך את גמולך	tibi viciſſitudinem tuam,	tibi retributionem tuam	τὸ ἀνταπόδομά σου,
שגמלת לנו ׃	quam tu retribuiſti nobis.	quam retribuiſti nobis.	ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.
אשרי שיאחז ונפץ	Beatus q tenebit & allidet,	Beatus qui tenebit & allidet	Μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ
את עלליך אל הסלע	paruulos ſuos ad petram.	paruulos ſuos ad petram. (tibi	τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.
קלח לדוד אודך	Cxxxviii. Daui. Cõfitebõ tibi	Cxxxvii. pſ. ipſi Dd. Cõfitebor(	Ἐξομολογήσομαί σοι. ρλζ. Ψαλμὸς τῷ(
בכל לבי נגד	in toto corde meo, i cõſpectu	dñe ĩ to. cõ. m. qm̃ audi. oia ũba(	κε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου, καὶ ἐναντίον (Δα(
אלהים אזמרך ׃	Deorum cantabo tibi.	ãgelorum pſallã tibi, (oris mei. In(	ἀγγέλων ψαλῶ σοι. (βὶδ Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.
אשתחוה אל היכל	Adorabo in templo	adorabo ad templũ (cõſpectu	Ὅτι ἤκουσας πάντα τὰ τοῦ στόματός μου(
קדשך ואודה את	ſancto tuo, & cõfitebor (ſup	ſanctum tuum & confitebor	ἅγιόν σου, καὶ ἐξομολογήσομαι (Προσκυνή(
שמך על חסדך ועל	noi tuo. Sr miſicõdia tua, &(	nomini tuo. Sup miſericordia tua	τῷ ὀνόματί σου, ἐπὶ τῷ ἐλέει (σω πρὸς(
אמתך כי הגדלת	veritate tua, qa magnificaſti.	& veritate tua, qm̃ magnificaſti	καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου. Ὅτι ἐμεγάλυνας (ναὸν
על כל שמך אמרתך ׃	Sup oẽ nom̃ tuũ, ẽmonẽ tuũ.	ſup omne nomen ſanctũ tuum.	ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου,
ביום קראתי	In die inuocabo	In quacũq; die inuocauero	ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε,
ותענני תרהבני	& reſpondebis mihi, dilatabis	te exaudi me, multiplicabis	ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Πολυωρήσεις
בנפשי עז ׃	anime mee fortitudinem.	in anima mea virtutem.	με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει.
יודוך יהוה כל	Cõfiteantur tibi DEVS oẽs	Confiteantur tibi domine oẽs	Ἐξομολογησάσθωσάν σοι κύριε, πάντες
מלכי ארץ כי	reges terre, quoniam	reges terre, quia	οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, ὅτι (τός σου.
שמעו אמרי פיך ׃	audierunt eloquia oris tui.	audierunt oia verba oris tui.	ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόμα(
וישירו בדרכי	Et cantent in viis	Et cantent in viis	Καὶ ᾀσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς
יהוה כי גדול	DEI, quoniam magna	domini, quoniam magna	κυρίου, ὅτι μεγάλη
כבוד יהוה ׃	gloria DEI. (milia	eſt gloria domini.	ἡ δόξα κυρίου.
כי רם יהוה ושפל	Qm̃ excelſus DEVS & hu(	Qm̃ excelſus dñs & humilia	Ὅτι ὑψηλὸς κύριος, καὶ τὰ ταπεινὰ
יראה וגבה	reſpicit & excelſa	reſpicit, & alta	ἐφορᾷ, καὶ τὰ ὑψηλὰ
ממרחק ידע ׃	de longe cognoſcit. (latiõis	a longe cognoſcit. (tionis	ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.
אם אלך בקרב צרה	Si ãbulauero ĩ medio tribu(	Si ãbulauero ĩ medio tribula(	Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως,
תחיני על אף	viuificabis me, ſr furorẽ (tuas	viuificabis me, & ſup irã (tuã,	ζήσεις με. Ἐπ' ὀργὴν
איבי תשלח ידך	inimicorum mõrum mittes mãus(	inimicorum meorum extẽdiſti manũ(	ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου,

يا اورشلم	ואמר האין אנשינך	& dixit, ſi oblitus fuero
تنسى	ליך ירושלם אתנשי	tui ieruſalem, obliuioni tradatur
يمينى ويلصق	ימיני: תדבק	dextera mea. Adherear
لسانى بحنكى ان لم	לישני למורי אין לא	lingua mea palato meo, ſi non
اذكرك وان لم	אידכרינכי אין לא	recordatus fuero tui, & niſi
اسبق واصعد اورشلم	אסיק דוכרן ירושלם על	aſcendere faciã memoriam ieruſalẽ in
فى ابتدا افراحى	ריש חדותי בני שביתי:	caput letitie ſeruorum meorum.
اذكر يا رب بنى	אמר מיכאל רבה דירושלם	Dixit Michael princeps ieruſalem,
ادوم فى يوم	אידכר יי לעמא אדום	memoreſto DEVS populi edom,
اورشليم فى القايلين	ית יומא דחריבו ית	& diei qua deſtruxerunt
اهدموا اهدموا الى	ירושלם דאמרין צדו צדו	ieruſalẽ cũ dicerent deſtruite deſtruite
اساسها	עד די שתאסיא בה:	etiam vſq; ad fundamenta in ea.
يا ابنة بابل الشقية	אמר גבריאל רבה דציון	Dixit Gabriel princeps cion,
طوبى لمن يجازيك	לאומא בבלאה בזוזתא	gens babylonica rapax,
جزاك	טובי ליה דישלם לך ית	beatus qui reddet tibi (nobis.
الصنيع بنا	גומלך די גמלת לנא:	retributionẽ tuã malã q̃ retribuiſti (
طوبى لمن ياخذ	טובי ליה דאחיד ומרסס	Beatus qui capiet & conteret
اطفالك ويضرب بهم الصخرة	ית עולליך על כיפא:	paruulos tuos ſuper petram.
المزمور السابع والثلثون	לדוד אודה	CXXXVIII. Dauidis. Confitebor
وانا به فاشكرك يارب	אהודי יי בכל לבי	coram te DEO, in toto corde meo,
من كل قلبى وامجدك بين	קבל דיניא אזמרינך:	in conſpectu iudicum pſallam tibi.
يدى الملائكة لانك استجبت	אסגוד להיכלא דקודשך	Adorabo in templo ſancto tuo,
لكلام فمى واسجد امام	ונודי ית שמך מטול טובך	& ↄfitebor noĩ tuo pp benignitatẽ tuã
هيكل قدسك واعترف	ומטול קושטך ארום	& propter veritatem tuam, quoniam
لاسمك على رحمتك وعدلك	אסגיתא על כל שמך	magnificaſti ſuper omne nomen tuũ,
تعالى اسمك القدوس على	מימר תושבחתך:	verba laudis tue.
الكل اللهم قبل دعايه	ביומא דקריתי	In die qua inuocaui
يوم ادعوك فيه عاجلا	עניתא יתי אסגיתני	reſpondiſti mihi, multiplicaſti
واحفظ نفسى بقوة	בנפשי עושנא:	in anima mea fortitudinem.
كل ملوك الارض	יודון קדמך יי כל מלכי	Cõfiteantur corã te DEVS oẽs reges
فلتشكرك يا رب	ארעא ארום שמעו	terre, quoniam audierunt
لانهم سمعوا جميع اقوال	מימר תושבחתך:	verba laudis tue.
فمك ومجدوا مجيد الرب	וישבחון על	Et laudent propter
لان مجد الرب	באורחתא דיי ארום	vias DEI, quoniam
عظيم	רב יקרא דיי:	magna gloria DEI.
الرب متعالى ويرى	ארום רם יי ומכיך	Quoniã excelſus DEVS & humilem
ما فى الاعماق	יחמי לטב וגיותניא מן	reſpiciet ad bonum, & ſuperbos a
ويعرف	שמיא רחיק ימאיך:	celo longe propellet.
العاليات من البعد	אין אהך במציעות עקתא	Si ambulauero in medio tribulationis
وعند توسط حزنى تحييني	תקיימנני על נחירא דבעלי	viuificabis me, ſuper naſum patronorũ
اكنت اعداى وابسط يدك	דבבי תושיט ידך	inimicitie mee pones manum tuam

וְתוֹשִׁיעֵנִי יְמִינֶךָ׃	& ſaluabit me dextera tua.	& ſaluum me fecit dextera tua.	καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιά σου.
יְהוָה יִגְמֹר בַּעֲדִי	DEVS perficiet pro me,	Dominus retribuet pro me	Κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ.
יְהוָה חַסְדְּךָ	DEVS miſericordia tua	domine miſericordia tua	Κύριε τὸ ἔλεός σου
לְעוֹלָם מַעֲשֵׂי	in eternum, opera	in ſeculum, opera	εἰς τὸν αἰῶνα, τὰ ἔργα
יָדֶיךָ אַל־תֶּרֶף׃	manuũ tuarũ ne remittas.	manuum tuarum ne deſpicias.	τῶν χειρῶν σου μὴ παρίδῃς. (Ζαχαρίου
לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד קלט	CXXXIX. Ad victo. Daui.	CXXXVIII. In finẽ. pſ.	ρλη΄. Εἰς τὸ τέλος τῷ Δαβὶδ ψαλμὸς(
מִזְמוֹר יְהוָה	Pſalmus. DEVS	Dauid. Domine	ἐν τῇ διασπορᾷ. Κύριε
חֲקַרְתַּנִי וַתֵּדָע׃	veſtigaſti me, & cognouiſti.	probaſti me & cognouiſti me,	ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με.
אַתָּה יד	Tu	tu	Σὺ
יָדַעְתָּ שב	cognouiſti	cognouiſti	ἔγνως
שִׁבְתִּי וק	ſeſſionem meam	ſeſſionem meam	τὴν καθέδραν μου
וְקוּמִי בנ	& reſurrectionem meam,	& reſurrectionem meam.	καὶ τὴν ἔγερσίν μου.
בַּנְתָּה לְרֵעִי	intellexiſti cogitationẽ meã	Intellexiſti cogitationes meas	Σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου
מֵרָחוֹק׃	de longe.	de longe,	ἀπὸ μακρόθεν.
אָרְחִי וד	Semitam meam	ſemitam meam	Τὴν τρίβον μου
וְרִבְעִי וד	& accubitum meum	& funiculum meum	καὶ τὸν σχοῖνόν μου
זֵרִיתָ וְכָל	euentilaſti, & omnes	inueſtigaſti. Et omnes	σὺ ἐξιχνίασας. Καὶ πάσας
דְּרָכַי הִסְכַּנְתָּה׃	vias meas didiciſti.	vias meas preuidiſti,	τὰς ὁδούς μου προεῖδες,
כִּי אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי	Quia nõ ẽ eloquũ ĩ lĩgua mã,	quia nõ eſt ſermo ĩ lingua mea.	ὅτι οὐκ ἔστι δόλος ἐν γλώσσῃ μου.
הֵן יְהוָה יָדַעְתָּ כֻלָּהּ׃	ecce DEVS noſti omnia.	Ecce domine tu cognouiſti oĩa	Ἰδοὺ κύριε σὺ ἔγνως πάντα, (σάς με
אָחוֹר וָקֶדֶם צַרְתָּנִי	Retro &, añ formaſti me, A.	nouiſſima & ãtiq̃, tu formaſti me	τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα. Σὺ ἔπλα(
וַתָּשֶׁת עָלַי כַּפֶּכָה׃	& poſuiſti ſup me manũ tuã.	& poſuiſti ſuper me manũ tuã.	καὶ ἔθηκας ἐπ' ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.
פְּלִאָה דַעַת מִמֶּנִּי	Occulitur mihi ſcientia,	Mirabilis facta eſt ſcientia	Ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου (αὐτήν.
נִשְׂגְּבָה לֹא אוּכַל לָהּ׃	ardua eſt nõ potero ad eam.	tua ex me, ↄfortata ẽ & ñ pote(	ἐξ ἐμοῦ, ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς(
אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ	Quo ibo a ſpiritu tuo	Quo ibo a ſpũ tuo (ro ad eã.	Ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου,
וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח׃	& quo a facie tua fugiam.	& quo a facie tua fugiam.	καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω.
אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם	Si aſcendero in celum ibi	Si aſcendero in celum tu illic	Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ
אָתָּה וְאַצִּיעָה שְּׁאוֹל	es tu, ſi iacuero ĩ ĩferno (tĩas	es, ſi deſcẽdero ĩ ĩfernũ (luculo,	εἶ, ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, (κατ' ὄρθρον,
הִנֶּךָּ׃ אֶשָּׂא כַנְפֵי שָׁחַר	adeſ. Si portauero alas matu(	ades. Si ſũpſero pẽnas meas di(	πάρει. Ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου(
אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם	ſi habitauero ĩ extrẽo maris	& habitauero ĩ extremis maris.	καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θα(
גַּם שָׁם יָדְךָ תַנְחֵנִי	Etiã ibi manꝰ tua dedu. me,	Etenĩ illuc mãus tua deducet(	Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με, (λάσσης
וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ׃	& tenebit me dextera tua.	& tenebit me dextera tua. (me	καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου.
וָאֹמַר אַךְ חֹשֶׁךְ	Et dixi forte tenebre	Et dixi forſitan tenebre	Καὶ εἶπα ἄρα σκότος
יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה	obſcurabunt me, & nox	cõculcabunt me, & nox (Quia	καταπατήσει με, καὶ νὺξ
אוֹר בַּעֲדֵנִי׃ גַּם	lux erit circa me. Vtiꝗ	illumĩatio mea ĩ delitiis meis.(	φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου. Ὅτι
חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ	tenebre non obtenebrant	tenebre non obſcurabuntur	σκότος οὐ σκοτισθήσεται
מִמֶּךָּ וְלַיְלָה כַּיּוֹם	apud te, & nox ſicut dies B.	a te, & nox ſicut dies	ἀπὸ σοῦ, καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα
יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָה	lucet, tantum tenebre	illuminabitur, ſicut tenebre	φωτισθήσεται. Ὡς τὸ σκότος
כָּאוֹרָה׃ כִּי אַתָּה	quantum lux. Quoniam tu	eius ita & lumen eius. Quia tu	αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς. Ὅτι σὺ
קָנִיתָ כִלְיֹתָי	poſſediſti renes meos,	poſſediſti renes meos,	ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου,
תְּסֻכֵּנִי בְּבֶטֶן אִמִּי׃	opuiſti me ĩ vtero mr̃is mee.	ſuſcepiſti me de vtero mr̃is mee	ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.

يمينك تخلصني
الله يجازي عني
اللهم ان رحمتك
دايمه الى
الابد لا تطرح ما صنعت يداك
المزمور الثامن والثلثون
والماية ﻫ اللهم
انك بلوتني وعرفتني
انت
تعرف
جلوسي
وقيامي
وتعلم من علوك
سرايري
فحصت
سبلي
وتدبيرك وعرفت
قديما جميع مسالكي
وانه ليس في لساني
غش وانت يا رب عارف جميع
ما تقدم وما تاخر انت
خلقتني ووضعت يدك علي
وكان علمك عجب
مني تشدد فلم استطع
لها اين اذهب من روحك
واين اهرب من وجهك
ان صعدت الى السما فانت
فيها وان هبطت الى الجحيم
فانت هناك ايضا وان
ارتفعت يدا حين كالنسر
وسقطت فيما في البحر
فان يدك تهديني
ويمينك تضبطني
قلت ان الظلمة
تغشاني لوايل ينير لنعمتي
الظلمة لا تظلم عليك
والليل يضي
كالنهار مثل ظلمته
كذلك ايضا نوره وانت
يا رب حبلت كليتي
وقبلتني من بطن امي

לְחַבָּלוּתְהוֹן וְתִפְרְקִינַנִי
יְמִינָךְ: יְיָ יְשַׁלֵּם בִּישָׁא
עִילָוֵיהוֹן אַמְטוּלָתִי
יְיָ טוּבָךְ לְעָלַם עוֹבָדֵי
יְדָיךְ לָא תִשְׁבּוֹק:
לְשַׁבָּחָא עַל יַד דָּוִד
תּוּשְׁבַּחְתָּא יְיָ
פַּשְׁפַּשְׁתַּנִי וִידַעְתָּ:
אַתְּ קֳדָמָךְ גְּלֵי אוֹתְבוּתִי
לְמֵיעֲסַק בְּאוֹרַיְתָא
וְאוֹקְמוּתִי לְמֵיזַל
בִּקְרָבָא אִתְבַּיְּינְתִּי
לְחַבְרוּתִי בִּכְנִישְׁתָּךְ
מִן עַם רָחִיק:
וּבְזִמְנָא דְּהִלּוּכִי בְּאוֹרְחָא
וּבִרְבַעוּתִי לְמֵיעֲסַק בְּאוֹרַיְתָא
אִיתְעֲבַדִּית חִילוֹנַי וְכָל
אוֹרְחָתַי אַסְכַּנְתָּא:
וְכַד לֵית מַלַּל לִישָׁנִי הָא
יְיָ יְדַעְתָּ מַחְשְׁבַת לִבִּי כּוּלָהּ
מֵאֲחוֹרַי וּמֵאַפַּי אַעִיקְתָּ
יָתִי וְשַׁוִּיתָא עֲלַי מַחַת יְדָךְ
מְכַסְּיָא לְמִנְדַּע מִינִי
אִתּוֹקְפַת לָא אֵיכוּל לָהּ:
הָאן אֵיזֵל מִן קֳדָם זַעְפָּךְ
וְהָאן מִן קֳדָמָךְ אֵיפוּךְ:
אִין אֵיסַק לִשְׁמַיָּא תַּמָּן אַתְּ
וְאִין אֵיחוֹת לִשְׁאוֹל הָא תַמָּן
מֵימְרָךְ: אֵזְקוֹף צִיצִין דְּקַרְנָא
אֶשְׁרֵי בְּסוֹפֵי יַמָּא:
לְחוֹד תַּמָּן אִידָךְ תְּדַבַּר
יָתִי וְתַחֲדִינַנִי יְמִינָךְ:
וַאֲמָרִית בְּרַם חֲשׁוֹךְ
מְחַבְרַבַר עֲלַי וְלֵילְיָא
קֳבֵיל אַמְטוּלָתִי: לְחוֹד
חֲשׁוֹכָא לָא יַחְשִׁיךְ מֵימְרָךְ
וְלֵילְיָא הֵיךְ יוֹמָא יַנְהַר
הֵיךְ נְהוֹרָא הֵיךְ חֲשׁוֹכָא
שָׁוְיָן: אֲרוּם אַנְתְּ
קְנֵיתָא כּוּלְיָתַי אַשְׁתֵּית
... בִּכְרֵיסָא דְּאִמִּי:

quo deſtruas illos,& redimet me
dextera tua.DEVS reddet malum
illis propter me,
DEVS benignitas tua in eternũ,opa
manuum tuarum ne derelinquas.
CXXXIX.In laudẽ p manũ Dauidis,
Laudatoria. DEVS
perſcrutatus es me,& cognouiſti.
Coram te nota eſt ſeſſio mea
ad ſtudendum legi,
& reſurrectio mea ad eundum
in prelium. Veſtigatus ſum,
quo ſim in ſocietate eccleſie tue,
populi longinqui.
Sed & quando ambulauero in via.
aut quando accubuero ad ſtudẽdũ legi
feciſti me extraneum,& omnes
vias meas frequentaſti.
Et cũ nõ eſt eloqum i lingua mea,ecce
DEVS noſti cogitatões cõdis mei oẽs.
Poſterius & anterius moleſtaſti (tuaꝝ.
me,cõcitaſti ſup me pcuſſionẽ manuũ(
Occultata eſt ſcientia a me,
ardua facta eſt non potero ad eam.
Quo ibo a preſentia tempeſtatis tue,
& quo a conſpectu tuo me vertam.
Si aſcendero in celum illic tu es,
& ſi deſcẽdero ad ĩfernũ ecce ibi(culo,
ẽ ũbũ tuũ.Si leuauero pẽnas m̃as dilu(
& habitauero in extremis maris.
Etiam ibi manus tua deducet
me,& apprehendet me dextera tua.
Et dixi certe tenebre
obſcurabunt me,nox quoq; eſt
obſcuritas propter me.Verum
tenebre nõ obtenebrabũt verbũ tuũ,
& nox ſicut dies illuminabit,
& lux & tenebre
equales.Quoniam tu
poſſediſti renes meos, iecíſti fũdamẽtũ
mihi in ventre matris mee.

A. Ex fragmẽtis cabaliſticis שמע את כל
אשר אני דובר אליך
ידע כי הבורא ית' ברא
אנשים התחתונים בצלם
אנשים עליונים וברא
את האדם בשני פרצופין
פנים ואחור כמו שאמר
אחור וקדם צרתני וגו'
ונמצאים בו יצר טוב
ויצר רע והם שני מלאכי
אחד שהם שד ומלאך
שכל פי שיכפיאו האל
הנקרא מלאך ועל כן
אמרו זה מלאך טוב ומלאך
רע מלאך טוב הוא
המנהיג את האדם
לעשות טוב בחייו ואם
הוא בהפך מתהפך
בעצמו והוא גהינם ולכן
יקרא חצי כלו חצי עגלה
טוב וחציה רע והוא
סוד פנים ואחור ומפנו
ימצא הסוד הפתח
והסגית ומפנו הנוגע
הטוב או הפכו וכן אמר
האנוש כי המצלה
בתחתונים היא מן שכל
שני נסתר שהוא מנהיג
ברואים כאשר אמרתי
ומפני זה נשתצנו מפנו
שני יצרים וסוד השתי
והערב צבאות צבאות
כלו ימין ושמאל והשם
עבורו בשמו ית' ואמר לו
יקרא שפך שמי והוא
אפרו כי שמי בקרבו
ולפיכך קראוהו אישים
שהאפשט על האישים
ומפני שמצא חרע
בעצרו הטוב .i. Tu ue
ro aduertito omnia q̃ ipſe loquor tibi. Scire te uolo,ꝙ creator Deus,creauit homines inferiores,ad imaginem hominum ſuperiorum creauitq; hoiem,duos habentẽ uultus, anteriorẽ & poſteriorẽ ſicut dictũ eſt. Ante & retro formaſti me,& inuenitur in illo appetitus bonus & appetitus malus,& ſunt duo angeli ħ alter eoꝝ ſit ſatanas & alter angelus. Atqui intellectus q̃ dedit ei eſſe,eſt Deus,& uocaẽ angelus,& ꝑpterea dictũ eſt a ſapientibus,angelus bonus & angelus malus. Angelus bonus ille q̃ dirigit hoiem in bonũ in uita ſua. Et ſi homo operaẽ cõtrariũ uertit ſe in ipſum & eſt homini infernus & ꝑpterea uocatur mediũ,ſignificans ꝙ medietas ſ[illegible]ere eſt bona,& medietas mala,& hoc eſt

	אוֹדְךָ עַל כִּי	Confitebor tibi quoniam	Confitebor tibi quoniam	Ἐξομολογήσομαί σοι ὅτι
	נוֹרָאוֹת נִפְלֵיתִי	terribiliter mirificaſti me,	terribiliter magnificatus es,	φοβερῶς ἐθαυμαστώθης.
	נִפְלָאִים מַעֲשֶׂיךָ	mirabilia opera tua,	mirabilia opera tua	Θαυμάσια τὰ ἔργα σου
	וְנַפְשִׁי יֹדַעַת מְאֹד ׃	& aĩa mea cognouit nimis.	& anima mea cognoſcet nimis.	καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.
	לֹא נִכְחַד עָצְמִי מִמֶּךָּ	Nõ ẽ occulta.eẽntia mẽa a te,	Nõ eſt occultatũ os meum a te	Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ,
	אֲשֶׁר עֻשֵּׂיתִי בַסֵּתֶר	qua factus ſum in abſcõdito,	quod feciſti in occulto,	ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ,
	רֻקַּמְתִּי בְּתַחְתִּיּוֹת	acupictus in inferioribus	& ſubſtãtia mea in inferioribus	καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις
	אָרֶץ ׃ גָּלְמִי רָאוּ	terre.Informẽ adhuc me vi(	terre.Imperfectũ meũ viderũt	τῆς γῆς. Τὸ ἀκατέργαστόν μου, εἴδοσαν
	עֵינֶיךָ וְעַל	oculi tui,& in (derunt	oculi tui,& in	οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ἐπὶ
כ	סִפְרְךָ	libro tuo	libro tuo	τὸ βιβλίον σου
יב	כֻּלָּם	omnes	omnes	πάντες
	יִכָּתֵבוּ יָמִים	ſcribentur,dies	ſcribentur,dies	γραφήσονται. Ἡμέρας
	יֻצָּרוּ וְלֹא	formati ſunt & non eſt	formabuntur &	πλαθήσονται καὶ
	אֶחָד בָּהֶם ׃	vna in eis.	nemo in eis.	οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.
	וְלִי מַה יָּקְרוּ	Mihi autem,quã honorifice	Mihi aũt nimis honorificati ſũt	Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν
	רֵעֶיךָ אֵל מֶה עָצְמוּ	cogitationes tue Deus, q̃ (	amici tui Deus,nimis ↄfortatus	οἱ φίλοι σου ὁ θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν
א	רָאשֵׁיהֶם ׃	cõputatio earum. (difficilis	eſt principatus eorum.	αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν.
ס	אֶסְפְּרֵם	Dinumerabo eas	Dinumerabo eos	Ἐξαριθμήσομαι αὐτούς
	מֵחוֹל יִרְבּוּן	& harena plures erunt,	& ſuper arenã multiplicabunt	καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται.
	הֱקִיצֹתִי	euigilaui	exurrexi	Ἐξηγέρθην
	וְעוֹדִי עִמָּךְ ׃	& adhuc ſum tecum.	& adhuc ſum tecum.	καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ,
	אִם תִּקְטֹל אֱלוֹהַּ	Si occideris DEVS	Si occideris Deus	ἐὰν ἀποκτείνῃς
	רָשָׁע וְאַנְשֵׁי	impium,viri	peccatores viri	ἁμαρτωλοὺς ὁ θεός. Ἄνδρες
	דָמִים סוּרוּ מֶנִּי ׃	ſanguinum declinate a me.	ſanguinum declinate a me.	αἱμάτων ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ,
	אֲשֶׁר יֹמְרוּךָ לִמְזִמָּה	Q̃r ↄtradicẽt tibi ſcelerate,	Quia dicitis ĩ cogitatõe, acci(	ὅτι ἐρεῖτε εἰς διαλογισμούς. Λήψονται
	נָשׂוּא לַשָּׁוְא עָרֶיךָ ׃	eleuati ſũt fruſtra adũſarii tui	ĩ vanitate ciuitates ſuas. (piẽt	εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.
	הֲלוֹא מְשַׂנְאֶיךָ יְהוָה	Nonne odientes te DEVS	Nonne qui oderunt te domine	Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε κύριε
	אֶשְׂנָא וּבִתְקוֹמְמֶיךָ	odio habui,& ĩ adũſarios tuos	oderam,& ſuper inimicos tuos	ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου
ת	אֶתְקוֹטָט ׃	certabam.	tabeſcebam.	ἐξετηκόμην.
	תַּכְלִית שִׂנְאָה	Perfecto odio	Perfecto odio	Τέλειον μῖσος
	שְׂנֵאתִים לְאוֹיְבִים	oderam illos,inimici	oderam illos, & inimici	ἐμίσουν αὐτούς, εἰς ἐχθροὺς
	הָיוּ לִי ׃ חָקְרֵנִי אֵל	fci ſũt mihi.Scrutare me Deꝰ	facti ſunt mihi.Proba me Deus	ἐγένοντό μοι. Δοκίμασόν με ὁ θεός,
	וְדַע לְבָבִי בְּחָנֵנִי	& ſcito cor meum,proba me	& ſcito cor meũ interroga me	καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου. Ἔτασόν με
	וְדַע שַׂרְעַפָּי ׃	& ſcito cogitationes meas.	& cognoſce ſemitas meas.	καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου.
	וּרְאֵה אִם דֶּרֶךְ	Et vide ſi via	Et vide ſi via	Καὶ ἴδε εἰ ὁδὸς
	עֹצֶב בִּי וּנְחֵנִי	ĩobediẽtie ĩ me eſt,& deduc	iniqtatis in me eſt,& deduc me	ἀνομίας ἐν ἐμοί, καὶ ὁδήγησόν με
	בְּדֶרֶךְ עוֹלָם ׃	me in via eterna.	in via eterna.	ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.
	קמ לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר	CXL. Ad victoriã. pſ.	CXXXIX. Infinẽ. pſ.	ρλθ΄. Εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς
	לְדָוִד ׃ חַלְּצֵנִי יְהוָה	Dauidis. Erue me DEVS	Dauid. Eripe me domine,	τῷ Δαβίδ. Ἐξελοῦ με κύριε
	מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ	ab homine malo,a viris	ab homine malo,a viro	ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ, ἀπὸ ἀνδρὸς
	חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי ׃	iniquis ſerua me.	iniquo eripe me.	ἀδίκου ῥῦσαί με.

اشكرك لانك	אוֹדֵינָךְ מְטוּל דִּ	Confitebor tibi quoniam
بالرهبة اكثرت عجايبك	דְּחִילָן פְּרִישָׁן	terribiliter mirificaſti me,
اعمالك عجيبة هي	פְּרִישָׁן עוֹבָדָךְ	mira opera tua,
ونفسي موقنة بها	וְנַפְשִׁי חַכְּמָא לַחְדָא	& anima mea ſapiens nimis.
لم يخف عنك عظامي	לָא אִתְכַּסִּי גַרְמֵי מִינָךְ	Non ſunt abſcondita oſſa mea a te
التي صنعتها مخفيا	דְּאִתְעֲבִידַת בְּטוּמְרָא	que facta ſunt in ſecreto,
وقوامي في اسافل	אִצְטַיְּירַת בְּכַרְסָא	figuráq; adepta ſũt ĩ vtero ⁊ li tui,&in
الارض بدوا عمالي ابصرت	דְּאִמִּי גוּשְׁמִי חֲזְיָן עֵינָךְ וְעַל	mĩis mee.Corporeũ meũ viderũt ocu(
عيناك	סְפַר דּוּכְרָנָךְ כּוּלְהוֹן	libro memorie tue omnes
وفي مصحفك	יוֹמֵי מִיכְתְּבִין בְּיוֹמָא	dies mei ſcripti ſunt,in die
كتاب	דְּאִתְבְּרֵי עָלְמָא מִן שֵׁירוּיָא	qua creatus eſt mundus a principio
مكتوب انت	אִתְבְּרִיאוּ כּוּלְהוֹן	create ſunt omnes
خالق الايام	בִּרְיָיתָא וְלֵית בְּחַד	creature & non in vno
وليس	יוֹמָא חַד בֵּינֵיהוֹן	die vnico in illis
قدامها انسان	וְלִי כְּמָה יַקִּירִין רָחֲמָיךְ	Mihi autẽ q̃ honorabiles ſunt q amant
اللهم ان احبابك كرموا	צַדִּיקַיָּא אֱלָהָא וּכְמָה	te iuſti Deus & quam
على جدا وجدا عزت	אִתְחֲסִינוּ רַבְרְבֵיהוֹן	validi ſunt principes eorum.
رووسا هم	אִמְנִינוּן בְּעָלְמָא הָדֵין	Dinumerabo eos in mundo iſto,
ان احصيتهم فهم	יַתִּיר מִן חָלָא יִסְגוּן	exuberãtius q̃ arena multiplicabunt,
اكثر من الرمل	אִתְּעַר בְּעָלְמָא דְאָתֵי	reſurgam in mundo venturo
استيقظت	וְעַד כְּדוּן אִית אֲנָא עִמָּךְ	& adhuc ſum tecum.
وكنت معك	אִין תִּקְטוֹל אֱלָהָא לְרַשִׁיעֵי	Si occideris Deus impios,
اللهم ان اهلكت	וְגוּבְרִין דְּחַיָּיבִין דִּין	viri addicti iudicio
الخطاة وقلت للرجال	קְטוֹל יִתְרַחֲקוּן מִינִּי	mortis diſcedant a me.
السافكة الدما حيدوا عني	דְּיֵימוֹן בִּשְׁמָךְ עַל נִכְלָא	Qui iurant in noĩe tuo mendacium,
لانكم تماحكون في	מִשְׁתַּבְּעִין עַל מַגָּן בְּעֵלֵי	iurant in vanum patroni
الافكار باخذون بالباطل	דְּבָבָךְ הֲלָא סָנְאָךְ יְהוָה	inimicitie tue.Nõne odiẽtes te DEVS
مدايك اللهم اني ابغضت	אֲנָא סָנֵי וּבִדְקַיְמִין	odi,& in eos qui ſurgunt
مبغضيك وسخطت	לְקִבְלָךְ אֲנָא מִתְגָּרֵי	ad reſiſtendum tibi nõne ego certaui,
على مخالفيك	עַד שֵׁיצָאָה סִנְאָתָא דִּי	vſq; ad conſumatum odium
ابغضتهم بغضا كا	סְנֵיתִינוּן לְבַעֲלֵי דְבָבִין	odi illos,patroni inimicitie
ملا فصار	הֲווֹ לִי בְּחוּקְתִּי אֱלָהָא	facti ſunt mihi.Scrutare me Deus
والى اعدا اللهم اختبرني	וְדַע רַעְיוֹנַי בְּחוֹן יָתִי	& ſcito cogitationes meas,proba me
واعرف قلبي وامتحني	וְדַע הִרְהוּרָי	& cognoſce affectus meos,
واعرف سبلي وانظر ان	וַחֲמִי אִין אוֹרַח יַעֲוָן	& vide ſi via iniquitatis
كنت على طريق الزور	בִּי וּדְבַר יָתִי בְּאוֹרַח	in me eſt,& deduc me in via
اهدني الى سبل الابد	תְּרִיצֵי עָלְמָא	rectorum mundi.
المزمور التاسع والثلثون	לְשַׁבָּחָא תּוּשְׁבַּחְתָּא	CXL. In laudem.Laudatoria
والماية اللهم نجني	עַל יְדָא דְדָוִד פְּצָא יָתִי יְיָ	p manum Dauidis. Liberame DEVS
من الانسان السوء من الرجل	מִבַּר נָשׁ בִּישׁ מִגְּבַר	a hom ne malo,a viro
الظالم انقذني	חַטּוֹפִין תִּנְטוֹר יָתִי	peccanti cuſtodi me.

ſecretũ cõtentũ in eo q̃ dicitᷓ añ & retro &c. Ab eo ãt ꝓcedit eſſentia ꝑbens uitã ꝑbẽſq; mortẽ,& ab eo iſup ẽ natura bona & natura cõtraria.i.mala. Et dixerũt q̃ opus iferiorꝫ eſt itellectus ſecundi occulti,q ꝑpoſitus eſt toti uniuerſo & dirigit illã ſicĩ ãꝑduximꝰ & propterea ab illo facti ſumus hñtes duas cõcupiſcentias quarũ ſecretũ eſt crux,& innuit ceuaot ceuaot. (Cõputãtibꝰ.n. arithmetica ratione literas qbus ſignificãt crucẽ & literas quibus ſcribitur bis ceuaot,reſultat idẽ preciſe numerus ex utraq; ſupputatione ſignificãs dextrum & ſiniſtrũ. Et nomen.i. Deus donauit eam corona q̃ eſt nomẽ ſuum altiſſimũ & dixit ei uocetur nomen tuum noĩe meo,& hoc eſt quod dictum eſt nomen meũ eſt in ea,& ꝑpterea uocauit illã hominem,q̃m influit ſup oẽs hoĩes. Et inuentũ ẽ q̃ fomes prauus ſiue cõcupiſcẽtia corrupta eſt oppoſitũ eius,q̃m ipſa eſt ſummũ bonũ. Hec ibi Quo ãt itelligẽdũ ſit crucẽ eẽ ſummũ bonũ influereq; in oẽs hoĩes donatãq; coronã,eſſeq; in ea nomẽ Dei altiſſimi,callẽtibꝰ theologiã arbitror nõ difficile.

A. Et nox ſ̃ſi dies lucet. F. Oculis diuinis q nõ ex obiectis pẽdent, ſꝫ oĩa ĩ ueritate uidẽt, ubi oĩa coincidũt diſcrete & diſcernunẽ cõiũcte,nõ aliud & aliud lux & tenebre,neq; ibi tenebre priuatio,ſꝫ ſũma lux,neq; lux poſitio,ſꝫ eminẽs negatio, atq; idẽ lux & tenebre,& ut odorãs ĩ luce & tenebris eque cognoſcit,ſuntq; ei tenebre ad odorandum ut lux & lux ut tenebre,ita Deus eque in luce & in tenebris cognoſcit, & ſi ſurgis,ut lux & tenebre nihil faciunt ad odorãdũ,ita nulla creatura,nullũ iteruallũ, nulliuſq; creature poſitio aut priuatio Deo ad intelligendum.

&

אשר חשבו רעות	Quia cogitaueſt malitias A	Qui cogitauerunt iniquitates	Οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας
בלב כל יום יגורו	i corde, tota die verſati ſunt	in corde, tota die conſtituebant	ἐν καρδίᾳ, ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο
מלחמות : שננו	in preliis. Exacuerunt	prelia. Acuerunt	τοὺς πολέμους. Ἠκόνησαν
לשונם כמו נחש	linguam ſuam quaſi ſerpens,	linguas ſuas ſicut ſerpentes,	γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως,
חמת עכשוב תחת	venenum aſpidum ſub	venenum aſpidum ſub	ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ
שפתימו סלה :	labiis eorum ſemper.	labiis eorum.	τὰ χείλη αὐτῶν. διάψαλμα.
שמרני יהוה מידי	Cuſtodi me DEVS de manu	Cuſtodi me domine de manu	Φύλαξόν με κύριε ἐκ χειρὸς
רשע מאיש חמסים	impii, a viro iniquitatum	peccatoris & ab hoĩbus iniquis	ἁμαρτωλοῦ, ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων
תנצרני אשר חשבו	ſerua me. Qui cogitauerũt	eripe me. Qui cogitauerunt	ἐξελοῦ με. Οἵτινες διελογίσαντο
לדחות פעמי :	ſupplantare greſſus meos,	ſupplantare greſſus meos,	τοῦ ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου,
טמנו גאים פח לי	abſcõderũt ſupbi laqueũ mihi,	abſcõderunt ſupbi laqueũ mihi,	ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι. διάψαλμα
וחבלים פרשו רשת ליד	& funibus extenderunt rete,	Et funes extẽderũt in laqueũ,	Καὶ σχοινία διέτειναν παγίδα (μοι
מעגל סק	iuxta ſemitam (ſemper.	iuxta iter	τοῖς ποσί μου, ἐχόμενα τρίβου
מקשים שתו לי סלה :	offendicula poſuerunt mihi(	ſcandalum poſuerunt mihi.	σκάνδαλα ἔθεντό μοι.
אמרתי ליהוה	Dixi DEO	Dixi domino	Εἶπα τῷ κυρίῳ,
• אלי אתה האזינה	Deus meus es tu, exaudi	Deus meus es tu, exaudi	θεός μου εἶ σύ, ἐνώτισαι
יהוה קול תחנוני :	DEVS vocẽ depcatõis mee.	dñe vocem deprecationis mee.	κύριε τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
יהוה אדני עז	DEVS domine fortitudo	Domine domine virtus	Κύριε κύριε δύναμις
ישועתי סכותה	ſalutis mee, protexiſti	ſalutis mee, obumbraſti	τῆς σωτηρίας μου, ἐπεσκίασας
לראשי ביום נשק :	caput meum in die belli.	ſuper caput meum in die belli.	ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
אל תתן יהוה	Ne petficias DEVS	Non tradas me dñe (gitauerũt	Μὴ παραδῷς με κύριε (λογίσαντο
מאויי רשע זממו	deſideria ĩpii cogitatõẽ eius	a deſiderio meo peccatori, co(	ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ. Διε(
אל תפק ירומו	ne perficias ne eleuetur	ɔtra me ne dereliq̃s me ne forte	κατ᾽ ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μήποτε
סלה : ראש מסבי	ĩ ẽtnũ. Caput circũdãtiũ me,	exaltent. Caput circuitus eorũ,	ὑψωθῶσιν. διάψαλμα. Ἡ κεφαλὴ τοῦ (
עמל שפתימו	prauitas labiorum eorum	labor labiorum ipſorum	κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν, (κυκλώματος αὐτῶν
יכסמו : ים	operiet eos.	operiet eos.	καλύψει αὐτούς.
ימוטו עליהם	Cadent ſupet eos	Cadent ſuper eos	Πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς
גחלים באש	carbones, in ignem	carbones, in ignem	ἄνθρακες ἐν πυρί,
יפלם כם	deiiciet eos	deiicies eos,	καταβαλεῖς αὐτοὺς
במהמרות	in foueas,	in miſeriis	ἐν ταλαιπωρίαις,
בל יקומו :	non conſurgent.	non ſubſiſtent.	καὶ οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
איש לשון כ	Vir linguax	Vir linguoſus	Ἀνὴρ γλωσσώδης,
בל יכון כא	non ditigetur	non ditigetur	οὐ κατευθυνθήσεται
בארץ איש	in terra, virum	in tetta virum	ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄνδρα
חמס רע	iniquum mala	iniuſtum mala	ἄδικον κακὰ
יצודנו למדחפת :	capient in interitu.	capient in interitu.	θηρεύσει εἰς διαφθοράν.
ידעתי כי יעשה	Scio quod faciet	Cognoui quia faciet	Ἔγνων ὅτι ποιήσει
יהוה דין עני	DEVS cauſam inopis,	dominus iudicium inopis,	κύριος τὴν κρίσιν τῶν πτωχῶν,
משפט אביונים :	iudicia pauperum.	& vindictam pauperum.	τὴν δίκην τῶν πενήτων.
אך צדיקים יודו	Attamen iuſti confitebũtur	Verũtamen iuſti confitebũtur	Πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται
לשמך ישבו	nomini tuo, habitabunt	nomini tuo, & habitabunt	τῷ ὀνόματί σου, καὶ κατοικήσουσιν

الذين يفكرون السو	דְחַשִׁיבוּ בִּישָׁן ב	Qui cogitauerunt mala
في قلوبهم اعد والحروب	בְּלִבְּהוֹן כָּל יוֹמָא סִתְּכִין	in corde, tota die componunt
النهار اجمع وسنوا	קְרָבִין : סְרִינוּ	bella. Exacuerunt
السنتهم كالسنة الحيات	לִּישָׁנְהוֹן הֵיךְ חִוְיָא	linguas ſuas ſicut ſerpentes,
سم الافاعي تحت	אֶרְסָא עַכְשׁוּבִיתָא תְחוֹת	venenum aſpidis ſub
شفاههم	סִפְוָתְהוֹן לְעָלְמִין :	labiis eorum in eternum.
احفظني يارب من يد	נְטַר יָתִי יְיָ מִן יְדָא	Cuſtodi me DEVS de manu
الشرير ومن الرجال	דְרַשִׁיעָא מִן גְּבַר חֲטוֹפִין	impii, a viro peccati
الظالمين سلمني الذين هموا	תִּנְטוֹר יָתִי דְחַשִׁיבוּ	cuſtodi me, qui cogitauerunt
ان يعرقلوا خطواتي	לְסַנְקָא אִסְתְּוָרָתִי :	ſupplantare greſſus meos.
المتعظمون اخفوا لي فخا	טְמַרוּ גֵיוְתָנִין פַּחָא לִי	Abſconderunt ſuperbi laqueum mihi,
في سبل ، بسطوا القدمي	וְאַטְלֵיא פְרַסִין מְצִדְתָּא	& funibus extenderunt rete
جعلوا لي عثرة الى	לִסְטַר אוֹרְחָא תַּקְלִין	iuxta ſemitam ſcandala
عثرة قريبة من طريقي	שַׁוִּיוּ לִי תְּדִירָא :	poſuerunt mihi continenter.
قلت للرب	אֲמַרִית קֳדָם	Dixi coram
انت هو الهي استجب	יְיָ אֱלָהִי אַתְּ אַצִּית	DEO Deus meus es tu, exaudi
يارب صوت تضرعي	יְיָ קָל בָּעוּתִי :	DEVS vocem deprecationis mee.
اللهم يارب قوة	יְיָ אֱלֹהִים עוּשְׁנָא	DEVS Deus fortitudo
خلاصي وظلل	וּפוּרְקְנָא טַלֵּילְתָּא	& redemptio mea, obumbraſti
راسي في يوم القتال	עַל רֵישִׁי בְּיוֹם קְרָבָא :	caput meum in die belli.
يارب لا تستعطه	לָא תִתֵּין יְיָ רִגּוּגֵי	Non des DEVS deſideria
الفاجر شهوته وعند	וְאֵגַג רַשִׁיעָא מַחְשַׁבְתֵּיהּ	Doeg impii, cogitationes eius
فكرهم على لا تخطفني	לָא תַסְפֵּיק יִסְתַּלְקוּן	ne perficias, auferantur
لكيلا يتعظموا وعند حدثها	לְעָלְמִין אֲחִיתוֹפֶל רֵישׁ סַנְהֶ	in eternum Achitophel caput ſenatus
كلام وكلام شفاههم	חֲלָמִידוֹי לֵיצְנוּתָא מְלִילַת	& diſcipulorum doli, inſimulatio
اعظمهم	דְסִפְוָתְהוֹן תְּחַפֵּינוּן :	labiorum eorum cooperiet eos.
ينزل عليهم	יִמוֹטוּן עֲלֵיהוֹן	Cadent ſuper illos
جمر نار على	גּוּמְרִין מִן שְׁמַיָא בְנוּרָא	carbones de celo in ignem
الارض وفي الشقا	וְלַגֵּיהִנָּם יְפִילִינוּן	& in gehennam precipitabis eos,
القيهم فلا يستطيعون	בְּגוּבִין דְמִתְחַרְכִין דְּלָא	& in foueas illaqueationis cadēt vt nō
القيام من المسكنة	יְקוּמוּן לְחַיֵּי עָלְמָא :	reſurgant ad vitam eternam.
رجل ذو لسان	גְבַר דְּמִשְׁתְּעֵי לִישָׁן	Vir delator lingua
لا يستقيم	תְּלִיתָאי לָא אֶפְשָׁר דְּיִתְקַיַּים	tertia nequaq̄ habitare poterit
على الارض الرجل	בְּאַרְעָא דְחַיֵּי גְבַר חֲטוֹף	in terra viuentium, Virum prauum
الظالم يتقي	בִּישׁ יְצַדְּנֵיהּ מַלְאַךְ	& malignum venabitur angelus
اشرار للهلاكة	מוֹתָא וּיְקַפְּיֵיה בְּגֵיהִנָּם :	mortis & detrudet in gehennam.
علمت ان الرب يصنع	יְדַעְנָא גְלֵי קֳדָמַי אֲרוּם	Propterea conſtat mihi,
للمساكين جزا	יַעֲבֵיד יְיָ דִינָא	facturum DEVM iudicium
والفقرا حكما	דְעַנְיָא דִינָא דְחַשִׁיכַיָא :	pauperum, & iudicium egenorum.
الابرار يشكرون	בְּרַם צַדִּיקַיָּא יוֹדוּן	Profecto iuſti confitebuntur
اسمك والمستقيمون	לִשְׁמָךְ יְתִבוּן תְּרִיצַיָא	nomini tuo, reuertentur recti

A. Quia cogitauerūt malitias in corde. Malitias cogitāt impii q prouidentiam negant diuinam, quiq3 dicunt res hoium ſyderū poſiture fatoq3 & fortune ſubditas eē. Hi nō ſolū redargui poſſūt, ex his que legunt ap. theologos chriſtianos Sed & ex his que habent authores hebrei & in primis cōmentator libri geneſis quicū q3 is fuerit quem tamē conſtat Ieroſolyma lingua uſum cui ſuper illud. In principio. Creauit Deus celum & terram, que ſecuuntur cōtra impios iſtos ſcripta reliquit

קם ר׳ אלעזר ברית פתח ואמר הכלהו׳ בסזל ואפי׳ ספר תורה בהיכל פלא רא תוספתא ספרא דצניעותא והכי אמר הכי בסזל הכל תלי והגינן ספר תורה הוא קדש גרתיקו הוא קדש והיכל קדש וכתיב וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש תלתא אינון וספר תורה לקבליהון היכל קדוש גרתיקו קדוש הוא קדוש התורה ניתנת בשלש קדושות בשיש פצלות ביפים שלשה שכינה בשלש לוחות וארון שלש והכל ספר תורה תליא ואיהו תליא בסזל וכתיב ופאתות חשטים אל תחתוסאן ראיהו בקודשין תלין ליתר׳ תליא בסזלא אלא הכי אוקמיה ספרא דצניעותא הא הוטא יקירא קדישא דכל סער דיקנא תליין בית אתקרי סזל מאי טעמא משום דכל קדושי קודשין דקודשיא בהא סזלא תליין

.i. Surrexit. R. Eleazar orſus eſt & dixit. Cuncta ſubiecta ſunt fortune etiā uolumen legis quod in altari recōditū eſt. Hoc enim reperimus in ſemota de ciphra, hoc eſt in libro cellate pudicitie in quo ſic habeť. Eſt ne uerū omnia ſubiecta eſſe fortune? Nobis traditū eſt, uolumen legis eſſe ſanctitatem, archā quoq3 eius eſſe ſanctitatem, altare etiam eſſe ſanctitatem. Et ſcriptum eſt uocabit hunc & hunc & dicet ſanctus ſāctus ſanctus. Tres ſunt. Et

&c ii

יְשָׁרִים אֶת־פָּנֶיךָ׃	recti cum vultu tuo.	recti cum vultu tuo.	εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.
קמא מִזְמוֹר לְדָוִד	CXLI. Pſalmua Dauidis.	CXL. Pſalmus Dauid.	ρμʹ. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.
יְהוָה קְרָאתִיךָ	DEVS inuocaui te,	Domine clamaui ad te	Κύριε ἐκέκραξα πρὸς σέ
חוּשָׁה לִּי הַאֲזִינָה	feſtina mihi, exaudi	exaudi me, intende	εἰσάκουσόν μου, πρόσχες (γέναι με πρὸς σέ.
קוֹלִי בְּקָרְאִי־לָךְ׃	vocē meā clamantis ad te.	voci mee cum clamauero ad te.	τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῷ κεκρα(
תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי	Dirigatur oratio mea,	Dirigatur oratio mea	Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου
קְטֹרֶת לְפָנֶיךָ	ſic̄ fumigatio ī cōſpectu tuo,	ſicut incenſum in cōſpectu tuo,	ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου.
מַשְׂאַת כַּפַּי	eleuatio manuum mearum	eleuatio manuum mearum	Ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου,
מִנְחַת־עָרֶב׃	ſacrificium veſpertinum.	ſacrificium veſpertinum.	θυσία ἑσπερινή.
שִׁיתָה יְיָ שָׁמְרָה	Pone DEVS cuſtodiam	Pone domine cuſtodiam	Θοῦ κύριε φυλακὴν (καρδίαν μου
לְפִי נִצְּרָה עַל־דַּל	ori meo, ſerua hoſtiū (meū	ori meo, & hoſtiū (clines cō mū	τῷ στόματί μου, καὶ θύραν (κλίνῃς τὴν(
שְׂפָתָי׃ אַל־תַּט־לִבִּי	labiorū meorū. Ne declines cō(	circunſtātie labiis meis. Nō de(	περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου. Μὴ ἐκ(
לְדָבָר רָע לְהִתְעוֹלֵל	in verbum malum, voluere	in verba malitie, ad excuſandas	εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι
עֲלִלוֹת בְּרֶשַׁע אֶת	cogitationes impias, cum	excuſationes in peccatis. Cum	προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Σὺν
אִישִׁים פֹּעֲלֵי־אָוֶן	viris operantibus iniqtatē,	hoībus operantibus iniqtatem,	ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν,
וּבַל־אֶלְחַם בְּמַנְעַמֵּיהֶם׃	neq̧ comedere, ī delicatis ei(	& nō cōicabo cum electis eorū.	καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν
יֶהֶלְמֵנִי צַדִּיק	Percutiet me iuſtus (bis eorū	Corripiet me iuſtus	Παιδεύσει με δίκαιος
חֶסֶד וְיוֹכִיחֵנִי	in miſicordia, & arguet me,	ī miſericordia & īcrepabit me,	ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
שֶׁמֶן רֹאשׁ	oleum principatus	oleum autem peccatoris	ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ
אַל־יָנִי רֹאשִׁי	non deuitabit caput meum,	nō impinguet caput meum.	μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου.
כִּי־עוֹד וּתְפִלָּתִי	quia adhuc oratio mea	Quoniam adhuc & oratio mea	Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου
בְּרָעוֹתֵיהֶם׃ נִשְׁמְטוּ	ꝑ maliciis eorū. Declinauerīt	in beneplacitis eorū, abſorpti ſūt	ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν, κατεπόθησαν
בִידֵי־סֶלַע ש	iuxta petram	iuncti petre	ἐχόμενα πέτρας
שֹׁפְטֵיהֶם וש	iudices eorum,	iudices eorum.	οἱ κριταὶ αὐτῶν.
וְשָׁמְעוּ אֲמָרַי כִּי	& audient verba mea quoniā	Audient verba mea quoniam	Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι
נָעֵמוּ׃ כְּמוֹ פ	placentia ſunt. Sicut	potuerunt ſicut	ἡδύνθησαν, ὡσεὶ
פֹלֵחַ וּבֹקֵעַ	a partiente & ſcindente	craſſitudo terre, erupta eſt ſup	πάχος γῆς ἐρράγη ἐπὶ
בָּאָרֶץ נִפְזְרוּ	terram, diſſipata ſunt	terram. Diſſipata ſunt	τῆς γῆς, διεσκορπίσθη
עֲצָמֵינוּ לְפִי שְׁאוֹל׃	oſſa noſtra in ore inferni.	oſſa noſtra ſecus infernum,	τὰ ὀστᾶ αὐτῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
כִּי אֵלֶיךָ יְהוִה	Quia ad te DEVS	quia ad te domine	Ὅτι πρὸς σὲ κύριε
אֲדֹנָי עֵינָי בְּכָה	domine oculi mei,	domine oculi mei,	κύριε οἱ ὀφθαλμοί μου,
חָסִיתִי אַל־תְּעַר	in te ſperaui ne fruſtreris	in te ſperaui non auferas	ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς
נַפְשִׁי׃ שָׁמְרֵנִי	aīam meā. Cuſtodi me (mihi,	animam meam. Cuſtodi me	τὴν ψυχήν μου. Φύλαξόν με
מִידֵי פַח יָקְשׁוּ לִי	de māibus laqī quē poſuerīt(	a laqueo quē abſconderūt mihi,	ἀπὸ παγίδος ἧς συνεστήσαντό μοι,
וּמֹקְשׁוֹת פֹּעֲלֵי אָוֶן׃	& de offēdiculis opātiū iniq(	& a ſcādalis operantiū iniqtatē.	καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν(
יִפְּלוּ בְמַכְמֹרָיו	Incidēt in retia eius (tatē.	Cadent in retiaculo eius	Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν (ἀνομίαν.
רְשָׁעִים יַחַד	impii ſimul,	peccatores, ſingulariter	οἱ ἁμαρτωλοί, κατὰ μόνας
אָנֹכִי עַד־אֶעֱבוֹר׃	donec ego tranſeam.	ſum ego donec tranſeam.	εἰμὶ ἐγὼ ἕως ἂν παρέλθω.
קמב מַשְׂכִּיל לְדָוִד	CXLII. Intellectus, Dauidis	CXLI. Intellectus Dauid	ρμαʹ. Συνέσεως τῷ Δαβίδ
בִּהְיוֹתוֹ בַמְּעָרָה	Cum eſſet in ſpelunca.	cum eſſet in ſpelunca.	ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ
תְפִלָּה׃ קוֹלִי אֶל־	Oratio. Voce mea ad	Oratio. Voce mea ad	προσευχόμενον. Φωνῇ μου πρὸς

يجلون امام وجهك	לצלאה קדמך׃	vt orent coram te.
المزمور الاربعون والمايه	תושבחתא לדוד	CXLI. Laudatoria Dauidis.
صرخت اليك يا رب	יהוה קריתיך	DEVS clamaui ad te
فاستجب لي واسمع	חיש הלי אצית	feſtina ad me, intende
صوت تضرعي اذا دعوتك	קלי במקריי הלך׃	voci mee dum clamo ad te.
واقبل صلاتي	תתכוון צלותי היך קטרת	Dirigatur oratio mea, ſicut ſuffimentū
كالدخنة الطيبة قدامك	בוסמין קדמך זקיפות	aromaticum coram te, eleuatio
ليكن رفع يدي	אידי בצלותי היך דורון	manuū mearū in oratione, ſicut munus
كقربان المسا	בסים דמתקרב ברמשא׃	ſuaue quod offertur in veſpere.
اللهم اجعل	שוי יי נטירותא ל	Pone DEVS cuſtodiam
لفمي حافظا وعلى شفتي	לפומי נטרה על זקיף	ori meo, cuſtodi eleuationem
سترا حصينا لكيلا يحيد	סיפוותי׃ לא תצלי לבי	labiorum meoꝝ. Nō declines cor meū
قلبي كلاما رديا فيعتل	לפתגם ביש למחשל	in verbum malum, ad cogitandas
بعلل الخطايا مع	מחשבין דרשיען מן גבר	cogitationes impias hominis
عاملي الاثام	עבדי שקר ולא אסעוד	operantis falſitatem, & nō ſuſtentabor
ولا اسر بمختاريهم	בזמר בית משתייהון׃	cantilenis domus conuiuii eorum.
البار يعلمني	יפחינני צדיקא מטול	Verberabit me iuſtus propter
ويعظني	חסדא ויכסנני משח	miſericordiā, & corripiet me, oleū aūt
ولا يمسح دهن	רבות קודשא לא יבטל	vnctionis ſancte, non deponet
الخطاة راسي	מן רישי ארום עד כדון	de capite meo, quoniam adhuc
ولا صلاتي	צלותי מסדרא	oratio mea ordinata eſt
في مسرتهم ابتلع	בבישתהון׃ אישתמיטו	in malicias eorum. Declinauerunt
حكامهم	מבית מדרשא על תקוף	a domo ſcholarum propter duritiam
عند الصخرة	דיניהון ויתיבין	iudicum eorum, & reuertentur
اسمعوا قولي فانه	וישמעון מימרי ארום	& audient verba mea quoniam
نافع	בסימין׃ היכמא דגבר דפלח	iocunda ſunt. Sicut ab homine fodiēte
كحديدة الحرث التي تشق	ומבקע במרדיא בארעא	& ligone ſcindente terram,
الارض وفي	הכדין אתבדרו איברנא	ſic diſperſa ſunt membra noſtra
الجحيم تبددت عظامهم	על פום קבורתא׃	in ore fouee.
وانا اليك يا رب	מטול היכנא לוותך יי	Quoniam ſic ad te DEVS
رفعت نفسي يا رب عليك	אלהים עייני מודיקא	Deus meus oculi mei aſpiciunt,
توكلت فلا تقبض	במימרך סברית לא	in verbum tuum ſperaui ne
نفسي احفظني	תרוקן נפשי׃ נטר יתי	defraudes animam meam. Cuſtodi me
من الشرك الذي اعدوه لي	מן אידי פחא דתקלו	de manibus laquei quem poſuerunt
ومن شباك فاعلي الاثم	לי תקלין עבדי שקר׃	mihi, & de ſcandalis opantiū iniqtatē.
تسقط الخطاة	יפלון במצדתיה	Incident in retiacula eius
في شباكهم الى ان	רשיעי כחדא אנא	impii, ſingularis ſum ego
اجوز وحدي وانجوا منهم	עד זמן דאיעבר׃	donec tempus tranſeat.
المزمور الحادي	שכלא טבא על יד דוד	CXLII. Intellectus bonus p manū
والاربعون والمايه	במיהוה באספליתא	Dauidis, quando erat in ſpeleo.
اعلنت صوتي	צלותא׃ קלי קדם	Oratio. Voce mea ad

uolumen legis e regione eorum. Altare ſanctum & archa ſancta, & ipſum ſanctum. Sꝫ & lex data eſt in tribo ſanctitatibus, in tribo gradibus, in tribus diebus. Diuinitas quoqꝫ ĩ tribus. Tabule & archa tres. In cunctis autem continetur uolumen legis, qua ergo ratione eſt ſubiectū fortune? Adde quod ſcriptum eſt. A ſignis celi nō timeatis. Res itaqꝫ que cōſiſtunt in ſanctitate ſicut iſte non uidentur comprehendi ſub fortuna. Audi qd determinatum ſit in libro ceniota de ciphra ſupra memorato. Corpus illud honore dignum & ſanctum, in quo comprehendūtur omnes adornatus ipſū uocatum eſt Mazal. i. fortuna ſiue fatum, qm̄ omnis ſanctitas ſanctitatis ſanctitatum continetur & comprehendit in ipſo. Quod fortunam ſiue fatum dicimus.

יְהוָה אֶזְעָק קוֹלִי	DEVM clamabo, voce mea	dominum clamaui, voce mea	κύριον ἐκέκραξα, φωνῇ μου
אֶל־יְהוָה אֶתְחַנָּן׃	ad DEVM deprecabor.	ad dominum deprecatus ſum.	πρὸς κύριον ἐδεήθην.
אֶשְׁפֹּךְ לְפָנָיו שִׂיחִי	Effūdā ī ɔſpcū eiꝯ eloq̄ū m̄ū,	Effūdo ī ɔſpectu eiꝯ oſonē meā,	Ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου.
צָרָתִי לְפָנָיו אַגִּיד׃	tribula. meā corā illo ānūci.	& tribulatōē m̄ā añ ip̄m p̄nūcio	Τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
בְּהִתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Cū āxiꝰ ī me fuerit ſpūs m̄ꝰ,	In deficiēdo ex me ſpiritū meū,	Ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου,
וְאַתָּה יָדַעְתָּ נְתִיבָתִי	tu enim noſti ſemitā meam,	& tu cognouiſti ſemitas meas.	καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου.
בְּאֹרַח זוּ אֲהַלֵּךְ	in via hac qua ambulabo.	In via hac qua ambulabam	Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ᾗ ἐπορευόμην,
טָמְנוּ פַח לִי׃	abſconderunt laqueos mihi.	abſconderūt ſupbi laqueū mihi.	ἔκρυψαν οἱ ὑπερήφανοι παγίδα μοι.
הַבֵּיט יָמִין וּרְאֵה	Reſpice ad dexterā & vide,	Cōſiderabā ad dextā & videbā,	Κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
וְאֵין לִי מַכִּיר אָבַד	q̄a nō ſit q cognoſcat me, p̄iit	& n̄ erat q cognoſcēr me. Periit	καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με. Ἀπώλετο
מָנוֹס מִמֶּנִּי אֵין	fuga a me, & non eſt	fuga a me, & non eſt	φυγὴ ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ οὐκ ἔστιν
דּוֹרֵשׁ לְנַפְשִׁי׃	qui requirat animam meam.	qui requirat animam meam.	ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
זָעַקְתִּי אֵלֶיךָ יְהוָה	Clamaui ad te DEVS,	Clamaui ad te domine,	Ἐκέκραξα πρὸς σὲ κύριε,
אָמַרְתִּי אַתָּה מַחְסִי	dixi tu es ſpes mea,	dixi tu es ſpes mea,	εἶπα, σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
חֶלְקִי בְּאֶרֶץ הַחַיִּים׃	pars mea in terra viuētium.	portio mea in terra viuentium.	μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
הַקְשִׁיבָה אֶל־רִנָּתִי	Auſculta dep̄cationē meā,	Intēde ad deprecationē meam	Πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου
כִּי־דַלּוֹתִי מְאֹד	quia paup factus ſum nimis,	quia humiliatus ſum nimis.	ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.
הַצִּילֵנִי מֵרֹדְפַי	libera me a perſecutoribus	Libera me a perſequentibus	Ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
כִּי אָמְצוּ מִמֶּנִּי׃	q̄m cōfortati ſunt ſuper me.	me, quia confortati ſunt ſup me	ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
הוֹצִיאָה מִמַּסְגֵּר	Educ de carcere	Educ de cuſtodia	Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς
נַפְשִׁי לְהוֹדוֹת	animā meam, vt confiteatur	animā meam ad confitendum	τὴν ψυχήν μου, τοῦ ἐξομολογήσασθαι
אֶת־שְׁמֶךָ בִּי	nomini tuo, in me	nomini tuo me (ſalon.	τῷ ὀνόματί σου. Ἐμὲ (ὁ υἱὸς αὐτοῦ
יַכְתִּרוּ צַדִּיקִים	coronabuntur iuſti,	expectant iuſti (filius ſuus Ab(	ὑπομενοῦσι δίκαιοι (τὸν ἀβεσσαλὼμ(
כִּי תִגְמֹל עָלָי׃	cum retribueris mihi.	donec retribuas mihi. (baſeū(	ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι. (διώκει αὐτὸν(
מִזְמוֹר לְדָוִד קמג	CXLIII. Pſalmus Dauidis.	CXLII. p̄s. Dauid q̄n p̄ſeque(	ρμβ΄. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὁπότε κατε(
יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי	DEVS exaudi oſonē meam,	Domine exaudi orationē meā,	Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
הַאֲזִינָה אֶל־	auſculta	auribus percipe	ἐνώτισαι
תַּחֲנוּנַי בֶּאֱמֻנָתְךָ	dep̄catōes meas, ī ūitate tua	obſecratōnē meā, ī veritate tua	τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
עֲנֵנִי בְּצִדְקָתֶךָ׃	reſponde mihi in iuſtitia tua.	exaudi me in tua iuſtitia.	Εἰσάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
וְאַל־תָּבוֹא בְמִשְׁפָּט	Et non venias in iudicium	Et non intres in iudicium	καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν
אֶת־עַבְדֶּךָ כִּי לֹא־	cū ſeruo tuo, q̄a non (viuēs.	cum ſeruo tuo, quia non	μετὰ τοῦ δούλου σου. Ὅτι οὐ
יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל־חָי׃	iuſtificabit ī ɔſpectu tuo, oīs(	iuſtificabit ī ɔſpcū tuo oīs viuēs	δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
כִּי רָדַף אוֹיֵב נַפְשִׁי	Q̄m p̄ſecu. ē inimi. aīā meā,	Quia p̄ſecutꝰ ē inimicꝰ aīā m̄ā	Ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
דִּכָּא לָאָרֶץ חַיָּתִי	p̄ſtrauit ad terrā vitā meā,	humiliauit in terra vitā meam.	ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου.
הוֹשִׁיבַנִי בְמַחֲשַׁכִּים	poſuit me in tenebris	Collocauit me in obſcuris	Ἐκάθισέ με ἐν σκοτεινοῖς
כְּמֵתֵי עוֹלָם׃	quaſi mortuos ſeculi.	ſicut mortuos ſeculi,	ὡς νεκροὺς αἰῶνος,
וַתִּתְעַטֵּף עָלַי רוּחִי	Et āxius fuit ī me ſpūs m̄us,	& anxiatus eſt ſup me ſpūs meꝰ,	καὶ ἠκηδίασεν ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.
בְּתוֹכִי יִשְׁתּוֹמֵם לִבִּי	ī medio m̄i ſollici. fuit cō m̄ū.	in me turbatum eſt cor meum.	Ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
זָכַרְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם	Recordatꝰ ſui dieꝝ ātiquoꝝ.	Memor fui dierum antiquorū,	ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων.
הָגִיתִי בְכָל־פָּעֳלֶךָ	meditabar oīa opera tua,	meditatus ſū ī oībus op̄ibꝰ tuis,	Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ	facta manuum tuarum	in factis manuum tuarum	ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου

الرب تضرعت	יי אקביל קלי	DEVM clamabo, voce mea
الى الرب في ابتهالي	קדם יי אצלי:	ad DEVM deprecabor.
العبد بين يديه رغبتي	אישוד קדמך שועתי	Effundam coram eo eloquium meum,
شكوى امامه اخطها حين	עקתי קדמוהי אחוי:	& tribulatōnē meā corā illo ānūciabo
عند ذبول روحي	באשתלהיית עלי רוחי	Cū defeciſſet in me ſpiritus meus,
انت تعرف سبلي	ואנת ידעת שבילי	& tu cognouiſſes ſemitas meas,
في الطريق التي اسلكها	בביבשא דדן דאהלך	in gradibus iſtis quibus ambulabam
اخفوا الى فخا	טמנו פוחתא לי	abſconderunt laqueos mihi.
نظرت عن يميني وابصرت	אסתכלית על ימינא	Reſpexi ad dexteram
فلم اجد من يعرفني ضل	וחמית ולית לי	& vidi, & non erat qui
عني الخلاص وليس	משתמודע הובד שיזבו	cognoſceret me, periit refugium
لنفسي طالب	מני ולית תבע לנפשי	a me & nō eſt qui querat animā meam.
صرخت اليك يارب	קבילית לותך אמרית	Clamaui ad te, dixi
وقلت انت رجائي	אנת סברי חולקי	tues refugiū meū, portio mea
وحظي في ارض الحياة	בארעא דחייא:	in terra vite.
انصت الى تضرعي	אצית לצלותי ארום	Auſculta orationem meam, quoniam
فاني اتضعت جدا	אתמסכנית לחדא	pauper factus ſum multum
نجني من الطاردين لي	פצי יתי מן רדפי	libera me a perſecutoribus meis,
فانهم اعزمني	ארום איתחלון מני:	quoniam fortiores me facti ſunt.
اخرج نفسي من	הנפק מן מסגרא נפשי	Educ de cuſtodia animam meam
الحبس لاشكر	לאודאה ית שמך אמטולתי	vt confiteaſ nomini tuo, ob gratiā mei
اسمك يارب	יעבדון לך כלילא	facient tibi coronam
فلي ينتظر الابرار حتى	דשבח צדיקיא ארום	laudis, iuſti quoniam
تجازيني	תשלם גמלא טבא עלי:	reddes retributionem bonam mihi.
المزمور الثاني والاربعون	שבחא לדוד	CXLIII. Laudatoria Dauidis.
والمايه ة اسمع يارب صلاتي	יי שמע צלותי	Deus exaudi orationem meam,
واستجب طلبتي	אצית להרהורני	auſculta deprecationem meam,
بعدلك انصت	בקושטך עני	in veritate tua reſponde
لي بصدقك	יתי בצדקתך:	mihi in tua iuſtitia.
ولا تدخل حكم عبدك	ולא תיעול לבית דינא	Et non intres in iudicium,
انه ... فكل حي	עם עבדך ארום לא	cum ſeruo tuo, quoniam non
لا يتزكى امامك والعدو	יזכי קדמך כל חייא:	iuſtificabitur coram te omnis viuens.
قد اضطهد نفسي	ארום רדף בעיל דבבא	Q̄m pſecutus ē pſonus inimicitie mee
واذل في الارض حياتي	נפשי דכדך לארעא חיתי	aīam meā, humiliauit ad t̄rā vitā meā,
اجلسني في الظلام	אותבני בחשוכא היך	poſuit me in tenebris ſicut
كالهالكين من الابد	שכיבי עלמא דההוא:	iacentes ſeculi illius.
حزن روحي علي	באשתלהיית עלי רוחי	Anxius fuit ſuper me ſpiritus meus,
وجزع قلبي في داخلي	בגושמי ישתעמם לבי:	in corpore meo turbatū eſt cor meum.
تذكرت الايام السالفه	דכירית ית יומין	Recordatus ſum dierum
فكان ذكري في جميع	דמלקדמין הגית בכולהון	antiquorū, meditatus ſum in omnibus
اعمالك تلوت ما صنعت	עובדך בעובדי איד	operibus tuis, opera

אָשׂוֹחֵחַ פֵּרַשְׂתִּי יָדַי	loqbar.Expādi manus meas	meditabar.Expādi manus meaſ	ἐμελέτων. Διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς
אֵלֶיךָ נַפְשִׁי כְּאֶרֶץ	ad te,anima mea quaſi terra	ad te,anima mea ſicut terra	χεῖράς μου, ἡ ψυχή μου, ὡς γῆ
עֲיֵפָה לְךָ סֶלָה׃	ſitiens ad te ſemper.	ſine aqua tibi.	ἄνυδρός σοι. Διάψαλμα.
מַהֵר עֲנֵנִי יְהוָה	Cito reſponde mihi,DEVS,	Velociter exaudi me domine,	Ταχὺ εἰσάκουσόν με κύριε,
כָּלְתָה רוּחִי אַל	defecit ſpiritus meus ne	defecit ſpiritus meus.Non	ἐξέλιπε τὸ πνεῦμά μου. Μὴ
תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי	abſcōdas faciem tuam a me,	auertas faciem tuam a me,	ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ,
וְנִמְשַׁלְתִּי עִם־יֹרְדֵי	& cōparabor deſcēdētibus ī	& ſimilis ero deſcendentibus in	καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν
בוֹר׃ הַשְׁמִיעֵנִי	lacum.Fac me audire	lacum.Auditam fac mihi	εἰς λάκκον. Ἀκουστὸν ποίησόν μοι
בַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־בְךָ	mane miſicordiā tuā,qm̄ ī te	mane miſericordiā tuā,qa in te	τὸ πρωῒ τὸ ἔλεός σου, ὅτι ἐπὶ σοὶ
בָטָחְתִּי הוֹדִיעֵנִי	confido,notam fac mihi	ſperaui.Notam fac mihi	ἤλπισα. Γνώρισόν μοι κύριε ὁδὸν,
דֶּרֶךְ־זוּ אֵלֵךְ כִּי	viā in qua ambulem,quoniā	viam in qua ambulem,quia	ἐν ᾗ πορεύσομαι, ὅτι
אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי נַפְשִׁי׃	ad te leuaui animam meam.	ad te leuaui animam meam.	πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου.
הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבַי	Libera me de inimicis meis,	Eripe me de inimicis meis	Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, —
יְהוָה אֵלֶיךָ כִסִּתִי׃	DEVS ad te occulte cōfugi.	domine,quia ad te confugi,	κύριε πρὸς σὲ κατέφυγον,
לַמְּדֵנִי לַעֲשׂוֹת	Doce me,vt faciam	doce me facere	δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν
רְצוֹנֶךָ כִּי־אַתָּה	voluntatem tuam,quia tu	voluntatem tuam quia	τὸ θέλημά σου. Ὅτι (ἀγαθὸν
אֱלוֹהָי רוּחֲךָ טוֹבָה	DEVS meus,ſpūs A. tuus(	Deus meus es tu.Spūs tuus bonꝰ	σὺ εἶ ὁ θεός μου, τὸ πνεῦμά σου τὸ(
תַּנְחֵנִי בְּאֶרֶץ	deducet me in terrā (bonus	deducet me in terram	ὁδηγήσει με ἐν γῇ
מִישׁוֹר׃ לְמַעַן־שִׁמְךָ	rectā.Propter nomen tuum	rectam,propter nomen tuum	εὐθείᾳ. Ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου
יְהוָה תְּחַיֵּנִי	DEVS,viuificabis me	domine viuificabis me	κύριε ζήσεις με.
בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא	in iuſtitia tua,educes	in equitate tua.Educes	Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις
מִצָּרָה נַפְשִׁי׃	de anguſtia animam meam.	de tribulatione animam meam,	ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου.
וּבְחַסְדְּךָ תַּצְמִית	Et ī miſicordia tua diſſipabis	& in miſericordia tua diſperdes	Καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολοθρεύσεις
אֹיְבָי וְהַאֲבַדְתָּ	inimicos meos.Et perdes	omnes inimicos meos.Et p̄des	τοὺς ἐχθρούς μου. Καὶ ἀπολεῖς
כָּל־צֹרְרֵי נַפְשִׁי	oēs qui angunt animā meā,	oēs qui tribulant animam meā,	πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου,
כִּי אֲנִי עַבְדֶּךָ׃	ego enim ſum ſeruus tuus.	quoniam ego ſeruus tuus ſum.	ὅτι ἐγὼ δοῦλός σου εἰμί. (πρὸς τὸν) Γολιάθ.
קמד לְדָוִד בָּרוּךְ	CXLIIII.Dauidis.Bñdictus	Bñdictus CXLIII.p̄s.Dauid(	Εὐλογητὸς ρμγ. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ(
יְהוָה צוּרִי הַמְלַמֵּד	DEVS fortitudo m̄a,q̄ docet	dn̄s meus q̄ docet (aduerſus(	κύριος ὁ θεός μου. Ὁ διδάσκων
יָדַי לַקְרָב	manus meas ad prelium,	manus meas ad p̄liū, (Goliath.	τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν,
אֶצְבְּעוֹתַי לַמִּלְחָמָה׃	digitos meos ad bellū. (mea	& digitos meos ad bellum.	τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον.
חַסְדִּי וּמְצוּדָתִי	M ſicordia mea & fortitudo(	Miſicordia mea & refugiū meū	Ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου,
מִשְׂגַּבִּי וּמְפַלְטִי	auxiliator meus & liberator	ſuſceptor meus & liberator	ἀντιλήπτωρ μου καὶ ῥύστης
לִי מָגִנִּי וּבוֹ	meus.Scutū meum & in ipſo	meus.Protector meus & in ipſo	μου, ὑπερασπιστής μου καὶ ἐπ' αὐτῷ
חָסִיתִי הָרוֹדֵד	ſperaui,qui ſubiecit	ſperaui,qui ſubdit	ἤλπισα. Ὁ ὑποτάσσων
עַמִּי תַחְתָּי׃	populos ſub me.	populum meum ſub me.	τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ.
יְהוָה מָה־אָדָם	DEVS quid eſt homo,	Domine quid eſt homo,	Κύριε τί ἐστιν ἄνθρωπος
וַתֵּדָעֵהוּ בֶּן־אֱנוֹשׁ	quia agnoſcis eū, filius hoīs	quia innotuiſti ei,aut filius hoīs	ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ, ἢ υἱὸς ἀνθρώπου
וַתְּחַשְּׁבֵהוּ׃ אָדָם	quia reputas eum.Homo	quia reputas eum.Homo	ὅτι λογίζῃ αὐτόν. Ἄνθρωπος
לַהֶבֶל דָּמָה יָמָיו	vāitati aſſimulatꝰ ē,dies eius	vanitati ſilis factus eſt,dies eius	ματαιότητι ὡμοιώθη, αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
כְּצֵל עוֹבֵר׃ יְהוָה	q̄ſi vmbra ptrāſiens.DEVS	ſicut vmbra pretereunt.Dn̄e	ὡσεὶ σκιὰ παράγουσι. Κύριε
הַט־שָׁמֶיךָ וְתֵרֵד גַּע	iclia celos tu.& d̄ſcēde,tāge	iclia celos tuos & deſcēde,tāge	κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι, ἅψαι

ذاك بسطت اليك	אידיך אמליל: פרסית ידי	manuũ tuaꝝ loqr.Expãdi manus mãs
يدي كميت اليك	בצלו קדמך נפשי היך	in oratione coram te,anima mea ſicut
نفسي كالارض العطشانة	ארעא דצהיא למיא	terra que indiget aquis,
استجب لي يارب	סורקא לך לעלמין:	reſpicit te in eternum.
عاجلا فقد عنى روحي لا	סרהיבא עני יתי תגנת לך	Velociter reſpõde mihi,deſiderauit te
تصرف وجهك عني	חתי נשמתי לא תסלק	ſpũs meus & aĩa mea.Non ammoueas
فاصير قالها بطن في	שכינתך מני ואיתמתיל	diuinitatem tuã a me,ne ſimilis fiam
الجب ه اسمعني رحمتك في	עם נחתי גוב בקבורתא	his qui deſcendunt in puteũ ſepulchri.
الغدوات فاني عليك	אשמע יתי בצפר טובך	Fac me audire mane benignitatẽ tuã,
توكلت عرفني يارب	ארום במימרך סברית	quoniam in verbum tuum ſperaui,
الطريق الذي اسلكها	אודע יתי אורח דנן	notam mihi fac viam hanc
فاليك رفعت نفسي	דאהלך ארום לותך	in qua ambulem,quoniam ad te
نجني من اعدائي	זקפית נפשי בצלו:	animam meam leuaui in oratione.
يارب فاني لجات اليك	פצא יתי מבעלי דבבי יי	Libera me a pſonĳ inimicitie mẽe DEVS,
علمني العمل	מימרך סגיתי לפרק:	verbũ ſiqdẽ tuũ cõſtitui redẽptõẽ mã,
بمسرتك فانك	אליף יתי למעבד רעותך	Doce me facere voluntatem tuam
انت هو الهي فليهدني روح	ארום את אלהי רוחך	quoniam tu Deus meus es,ſpiritus
قدسك الى سبل	טובא תדבר יתי באורח	bonus ducet me in terram
الاستقامة احييني لاجل	תריץ: מן בגלל שמך	rectam.Propter nomen tuum
اسمك يارب بعدلك	יי תקיימינני בצי	DEVS viuifica me
انقذ من	בצדקתך תהפיק	in iuſtitia tua,educes
الشدائد نفسي	מן עקתא נפשי:	de tribulatione animam meam.
استاصل اعدائي برحمتك	וברחמך תשיצי	Et in miſericordia tua diſperdes
اهلك جميع الذين	בעלי דבבי ותהובד	patronos inimicitie mee & perdes
يحزنون نفسي فاني انا	כל מעיקי נפשי	omnes qui tribulant animam meam
هو عبدك ابدا ه المزمور	ארום אנא עבדך:	quoniam ego ſeruus tuus ſum.
الثالث والاربعون والمايه	על יד דוד בריך	CXLIIII. p manũ Dauidis. Bñdictus
مبارك هو الرب الهي الذي	יי תוקפי די מאלף	DEVS fortitudo mea,qui docet
علم يدي القتال في الحرب	אידי לסידרי קרבא	manus meas ad ordines belli,
واصابعي الاستعداد في	ואצבעתי לאגחא קרבא:	& digitos meos ad mouendum preliũ.
راحمي ومنجاي	עבד טובי וכרכי	Author benignitatis mee & arx
ناصري ومنقذي	תוקפי ומשזיבי	fortitudis mee,robur meũ & liberator
معيني وعليه	יתי תריסי ובמימרה	meus,ſcutum meum & in verbo eius
توكلي الذي اخضع	סברית דמרדד	ſperaui,qui ſubiicit
الشعوب تحتي	עממים תחותי:	populos ſub me.
اللهم من هو الانسان	יי מה הוא בר נש	DEVS quid eſt homo
الذي ذكرت له او ابن	דחכמתיה בני אינשא	quod ſapientem facis eum, filius hoĩs
الانسان حتى عددته	וחשבתיה: בר נש	quod reputas eum.Homo
ان الانسان كالهباء ايامه	להבלא אידמי יומוי היך	vanitati ſimilis eſt,dies eius ſicut
مثل الفي نعبر اللهم	טולא דעבר: יי ארכין	vmbra tranſiens.DEVS inclina
طأطئ السموات وانزل المس	שמיא ותתגלי קרב	celos & manifeſta te,tange

De ſpiritu ſancto.
A. Ex fragmẽtis cabaliſticis poſtq̃ author ingenioſe admodum, multa dixit de materia,de forma,de anima intellectiua, & de ſeparatis ſubſtantiis, exclamans ait
אלו הסודות כלם הם מרגליות ומגנים ומי שישתדל לדעתם יהיה השם עמו והוא עם השם והם פוסקים שלום בינו ובין העצמים בהוייתם לתהאמת יבכר הלבך תמצא עצם רוח הקדש ופרט נבדל איש ואשה ביניהם שלום ואמת והם ראשית וראשית
.i. Et myſteria hec oia ſunt margarite & gemme. Quicũq3 uero ſtudiũ adhibuerit quo ſciat illa erit Deus cũ eo & ipſe cũ Deo. Faciunt autẽ huiuſcemodi ſecreta pacem inter eũ & Deum quandoquidem uirtute illorũ nouit homo omnimodã ueritatem. Itaq3 reperies,ſpiritusſancti ſubſtantiam, eſſentiam ſeparatam,uirum,& mulierem,& inter illos pax eſt & ueritas, ſuntq3 principium de principio.

בהרים ויעשנו :	mõtes & fumigabũt.(pa eos,	mõtes & fumigabũt.(pabis eos,	τῶν ὀρέων καὶ καπνισθήσονται. (αὐτούς,
ברוק ברק ותפיצם	Fulminatiõe fulmĩa & diſſi(	Fulgura coruſcationẽ & diſſi(	Ἄστραψον ἀστραπήν, καὶ σκόρπισον εἰς(
שלח חציך ותהמם :	mitte ſagittas tuas & inter(	emitte ſagittas tuas & cõtur(	ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου, καὶ συνταράξεις αὐτούς
שלח ידיך ם	Mitte manũ tuã (turba illos.	Emitte manũ tuã (babis eos.	Ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου
ממרום פצני	de excelſo, libera me	de alto, eripe me	ἐξ ὕψους, ἐξελοῦ με,
והצילני ממים	& erue me de aquis	& libera me de aquis	καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων
רבים מיד ב	multis, de manu	multis, & de manu	πολλῶν, ἐκ χειρὸς
בני נכר :	filiorum alienorum.	filiorum alienorum.	υἱῶν ἀλλοτρίων.
אשר פיהם דבר	Quorum os locutum eſt	Quorum os locutum eſt	Ὧν τὸ στόμα ἐλάλησε
שוא וימינם ימין	vãitatẽ, & dextera eorũ dex(	vãitatẽ, & dextera eorũ dextera	ματαιότητα, καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν, δεξιὰ
שקר : אלהים שיר	mẽdacii. Deus cãticũ (tera	iniquitatis. Deus canticum	ἀδικίας. Ὁ θεὸς ᾠδὴν
חדש אשירה לך	nouum cantabo tibi,	nouum cantabo tibi	καινὴν ᾄσομαί σοι,
בנבל עשור אזמרה	in pſalterio decado pſallam	in pſalterio decachordo pſallã	ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι.
לך הנותן תשועה	tibi. Qui dat ſalutem	tibi. Qui das ſalutem	Τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν
למלכים הפוצה	regibus, qui eruit	regibus, qui redemiſti	τοῖς βασιλεῦσι, τῷ λυτρουμένῳ
את דוד עבדו	Dauid ſeruum ſuum	Dauid ſeruum tuum,	Δαβὶδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
מחרב רעה · פצני	de gladio malo. Libera me	de gladio maligno eripe me.	ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς. Ῥῦσαί με
והצילני מיד	& erue me de manu	Et erue me de manu	καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς
בני נכר אשר	filiorum alienorum, quorum	filiorum alienorum quorum	υἱῶν ἀλλοτρίων. Ὧν
פיהם דבר שוא	os locutum eſt vanitatem,	os locutum eſt vanitatem,	τὸ στόμα ἐλάλησε ματαιότητα,
וימינם ימין שקר :	& dexta eorũ dexta mẽdacii.	& dextera eorũ dextera iniq̃tatis.	καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
אשר בנינו	Vt ſint filii noſtri,	Quorum filii,	Ὧν οἱ υἱοὶ
כנטעים מגדלים	quaſi plantatio creſcens	ſicut nouelle plantationes	αὐτῶν ὡς νεόφυτα ἱδρυμένα
בנעוריהם :	in adoleſcentia ſua,	in iuuentute ſua.	ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν.
בנותינו כזוית	filie noſtre quaſi anguli	Filie eorum compoſite,	Αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι,
מחטבות תבנית	dolati ad ſimilitudinem	circũornate vt ſimilitudo	περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα
היכל :	templi.	templi.	ναοῦ.
מזוינו מלאים	Promptuaria noſtra plena,	Promptuaria eorum plena,	Τὰ ταμιεῖα αὐτῶν πλήρη,
מפיקים מזן אל	& ſupeffundẽtia, de alimẽto	eructantia ex hoc	ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου
זן צאננו מא	in alimentum, pecora noſtra	in illud. Oues eorum fetoſe	εἰς τοῦτο. Τὰ πρόβατα αὐτῶν πολύτοκα,
אליפות מרבבות	millia & myrias,	abundantes in	πληθύνοντα ἐν
בחוצותינו :	in plateis noſtris.	egreſſibus ſuis,	ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν.
אלופינו מסבלים	Tauri noſtri laborioſi,	boues eorum craſſe.	Οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς.
אין פרץ ואין	noneſt interruptio & nõ eſt	Non eſt ruina macerie neq;	Οὐκ ἔστι κατάπτωμα φραγμοῦ, οὐδὲ
יוצאת ואין	egreſſus, & non eſt	tranſitus neq;	διέξοδος, οὐδὲ κραυγὴ
צוחה ברחבתינו :	clamor in plateis noſtris.	clamor in plateis eorum.	ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν.
אשרי העם שככה	Beatus pplus cuius talia A.	Beatũ dixerunt populũ cui hec	Ἐμακάρισαν τὸν λαὸν ᾧ ταῦτα
לו אשרי העם	ſunt. Beatus populus	ſunt beatus populus	ἐστί, μακάριος ὁ λαὸς
שיהוה אלהיו :	cuius q dat eſſe, eſt Deus eio.	cuius dominus Deus eius.	οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.
קמה תהלה לדוד	CXLV. Hymnus Dauidis.	CXLIIII. Laudatio ipſi dauid.	ρμδ΄. Αἴνεσις τῷ Δαβίδ.
ארוממך אלוהי	Exaltabo te Deus meus	Aleph. Exaltabo te Deus meus	Ὑψώσω σε ὁ θεός μου

montes & emittent fumum.
Fulgura fulgurationes & diſſipa eos,
mitte ſagittas tuas & conturbabis eos.
Extende manũ tuam de celis excelſis,
eripe me & libera me de
exercitibus ſimilibus
aquis multis & de
manu filiorum alienorum.
Quorum os locutum eſt
iuramentũ vanum, & dextera eorum
dextera iniquitatis. Deus laude
noua lau labo corã te, in pſalterio, dño
decem cordarum pſallam
coram te. Qui das ſalutem
regibus, qui liberaſti
Dauid ſeruum ruum a gladio
prauo Golie. Libera me
& eripe me de manu
filiorum alienorum, quorũ os
locutum eſt iuramentũ vanitatis,
& dextera eorũ dextera mendacii.
Quod filii noſtri ſint ſicut planrationes
dactylorum in doctrina legis
nutriti a iuuentute ſua, filie noſtre
ſplendide & accepte
ſacerdotibus qui miniſtrant
in medio templi.
Cellaria noſtra plena
ſuper effundentia quotãnis,
oues noſtre pregnantes, forde noſtre
creſcentes in millenarium
in ſtabulis noſtris.
Tauri nři portãtes & onerarii, qm̃ nõ
eſt fortitudo nõ eſt extra ſtlo iniqtatis,
non eſt clamor luctuoſus
in plateis noſtris.
Beatus populus
cui hec ſunt, beatus
populus cuius q dat eſſe eſt Deus eius.

CXLV. Laudatoria Dauidis.

Exaltabo te Deus meus

A. Beatus populus cui hec ſunt. Ex ſepe memoratis cõmẽtariis libri geneſeos ierosolyma lingua perſcriptis ... .i. Stetit. R. loci, orſus eſt & dixit. Beatus pplus cui ſic eſt. Beatus populus cuius q dat eſſe eſt Deus eius. Beatus populus cui ſic eſt. Quid eſt cui ſic eſt, Hoc eſt q dictũ eſt. Ceſſauit furor regis .i. mutatus ẽ rex a furore quo perciſus erat. Alia expoſitio, cui ſic eſt .i. qui ſuffert ſuſtinetq; iram & furorem, ſicut dictum eſt. Etſi ſic mecum te habes, iterfice me nũc, hec eſt iuſtitia iuſtitiarum. Beatus populus cuius qui dat eſſe eſt Deus eius. Pietas pietatum. Alia expoſitio, cui ſic eſt, Hoc eſt nomen q comprehendit ſanctum & benedictũ .i. Deum cuius quidẽ ceſſat ira, & dat poteſtatem iuniori facierum & iubet tranſire omnes has poteſtates ad filium quẽadmodũ nobis traditũ eſt. Via adornatus ſanctitatis ſupreme eſt antiquus antiquorum, qui illam ponit concinne ſub feminino uultu. Et hec uia inferior tanti pretii eſt quãti omnes uie ſuperiores. Et q ſunt ſuperius, ſunt etiã inferius.

הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה	rex & benedicam	rex, & benedicam	ὁ βασιλεύς μου, ϗ εὐλογήσω (τοῦ αἰῶνος.
שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃	nomini tuo ĩ ſeculũ & vltra.	nomini tuo ĩ ſcl̃m & ĩ ſcl̃m ſcl̃i.	Τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα ϗ εἰς τὸν αἰῶνα(
בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָּ	In omni die benedicam tibi,	Beth. Per ſingulos dies bñdicã(	Καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε,
וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ	& laudabo nomen tuum	& laudabo nomen tuum (tibi	ϗ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου (νος. Μέγας
לְעוֹלָם וָעֶד׃ גָּדוֹל	in ſeculũ & vltra. Magnus	ĩ ſcl̃m & ĩ ſcl̃m ſcl̃i. Gimel. Ma(	εἰς τὸν αἰῶνα ϗ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ(
יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד	DEVS & laudabilis nimis,	dñs & laudabilis nimis, (gnus	κύριος ϗ αἰνετὸς σφόδρα,
וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר׃	& magnificẽtie eiꝰ ñ ẽ iuẽtõ.	& magnitudinis eius nõ ẽ finis.	ϗ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστι πέρας.
דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח	Gñatio ad gñationẽ laudabit	Daleth. Gñatio & gñatiõ lauda(	Γενεὰ ϗ γενεὰ ἐπαινέσει
מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ	opa tua, & fortitudines tuas	opa tua, & potentiã tuã (bũt	τὰ ἔργα σου, ϗ τὴν δύναμίν σου (δόξης
יַגִּידוּ׃ הֲדַר כְּבוֹד	annunciabunt. Decorẽ gl̃ie	ꝓnũciabũt. He. Magnificẽtiã(	ἀπαγγελοῦσι. Τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς(
הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי	laudis tue, & verba	ſanctitatis tue loquent̃, (gl̃ie	τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσι,
נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה׃	mirabilium tuorum loquar.	& mirabilia tua narrabunt.	ϗ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται.
וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ	Et fõtitudiẽ horribiliũ tuoꝝ	Vau. Et ũtutẽ terribiliũ tuoꝝ	Καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου
יֹאמֵרוּ וּגְדוּלּוֹתֶיךָ	loquent̃, & magnitudinẽ tuã	dicent, & magnitudinem tuam	ἐροῦσι, ϗ τὴν μεγαλωσύνην σου
אֲסַפְּרֶנָּה׃ זֵכֶר רַב־	narrabo. Memoriam multe	narrabũt. Zain. Mẽoriã abũdã(	διηγήσονται. Μνήμην τοῦ πλήθους
טוּבְךָ יַבִּיעוּ	bonitatis tue loquentur,	ſuauitatis tue eructabũt, (tie	τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται,
וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ׃	& iuſtitias tuas canent.	& iuſtitia tua exultabunt.	ϗ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה	Clemẽs & miſicors DEVS,	Heth. Miſator & miſicors dñs	Οἰκτίρμων ϗ ἐλεήμων ὁ κύριος,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל־	alienus ab ira & magne	patiens & multum (uerſis,	μακρόθυμος ϗ πολυέλεος.
חָסֶד׃ טוֹב־יְיָ לַכֹּל	miſatõis. Bonꝰ DEVS oĩbꝰ	miſicors. Teth. Suauis dñs vni(	Χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασι,
וְרַחֲמָיו עַל־כָּל־	& miſericordie eius, ſuper	& miſerationes eius ſuper	ϗ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ (θωσάν σοι κε
מַעֲשָׂיו׃ יוֹדוּךָ יְהוָה	vniuerſa opa eiꝰ. Cõfiteant̃(	oĩa opa eius. Ioth. Cõfiteãt̃ tibi(	πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἐξομολογησά(
כָּל־מַעֲשֶׂיךָ	oĩa opera tua, (tibi DEVS	omnia opera tua, (dñe	πάντα τὰ ἔργα σου,
וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה׃	& miſicõdes tui bñdicãt tibi.	& ſancti tui benedicant tibi.	ϗ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.
כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ	Gloriam regni tui	Caph. Gloriam regni tui	Δόξαν τῆς βασιλείας σου
יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ	dicent, & fortitudines tuas	dicent, & potentiam tuam	ἐροῦσι, ϗ τὴν δυναστείαν σου
יְדַבֵּרוּ׃ לְהוֹדִיעַ	loquentur. Vt oſtendant	loquent̃. Lamed. Vt notã faciãt	λαλήσουσι. Τοῦ γνωρίσαι
לִבְנֵי הָאָדָם	filiis hominum	filiis hominum	τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד	fortitudines eius, & gloriam	potentiam tuam, & gloriam	τὴν δυναστείαν σου, ϗ τὴν δόξαν
הֲדַר מַלְכוּתוֹ׃	decoris regni eius.	magnificentie regni tui.	τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת	Regnum tuum regnum	Mem. Regnum tuum regnum	Ἡ βασιλεία σου βασιλεία
כָּל־עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ	oĩum ſeculoꝝ, & poteſtas tua	oĩum ſeculoꝝ, & dominatio tua	πάντων τῶν αἰώνων, ϗ ἡ δεσποτεία σου
בְּכָל־דּוֹר וָדֹר׃	ĩ omni gñatiõe & gñatione.	ĩ oĩ gñatione & generationem.	ἐν πάσῃ γενεᾷ ϗ γενεᾷ.
סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל־	Suſtentat DEVS omnes	Nũ. Fidelis dñs ĩ oĩbꝰ ũbis ſuiſ,(	Πιστὸς κς ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, ϗ(
הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף	corruentes, & erigit	q corruũt, & erigit (& ſcũs ĩ oĩ(	τοὺς καταπίπτοντας, ϗ ἀνορθοῖ (ὅσιος ἐν(
לְכָל־הַכְּפוּפִים׃	omnes iacentes.	oẽs eliſos. (bꝰ opibꝰ ſuis. Sam.(	πάντας τοὺς κατερραγμένους. (πᾶσι τοῖς(
עֵינֵי־כֹל אֵלֶיךָ	Oculi omnium in te	Ain. Oculi oĩum ĩ te (Alleuat(	Οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ (ἔργοις αὐτοῦ(
יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן	ſperant, & tu das	ſperãt dñe, & tu das (dñs oẽs	ἐλπίζουσι, ϗ σὺ δίδως (Ὑποστηρίζει
לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ׃	eis eſcã A. coꝝ, in tpe ſuo.	eſcam illoꝝ in tpe opportuno.	τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ. (κς πάν(
פּוֹתֵחַ אֶת־יָדֶךָ	Aperis manus tuas,	Phe. Aperis tu manum tuam,	Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου, (τας
וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל־חַי	& facias cunctorum aĩalium	& imples omne animal	ϗ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῷον

وملكي وابارك	מלכא ואברך	rex,& benedicam
اسمك الى الابد والى ابد الابد	שמך לעלמי עלמין:	nomen tuum in ſecula ſeculorum.
كل يوم اباركك	בכל יומא אברכינך	Omni die benedicam tibi,
وابارك اسمك	ואשבח שמך	& laudabo nomen tuum
الى الابد والى ابد الابد	לעלמי עלמין: רב	in ſecula ſeculorum.Magnus
عظيم هو الرب وممجد جدا	יי ומשבח לחדא	DEVS & laudabilis multum,
لا منتهى لعظمته	ולרבותיה לית סוף:	& magnificentie eius non eſt finis.
جيل فجيل يمدحون	דרא לדרא ישבח	Generatio generationi laudabit
اعمالك ويخبرون	עובדך וגבורתא דילך	opera tua,& robur tuum
جبروتك ويتكلمون بعظيم	יחוון: שיבהור איקר	narrabunt.Decorem glorie
قدسك بها مجدك	זיוך ומילי פר	ſplendoris tui,& verba
ويقولون عجايبك	פרישתך יתמללון:	mirabilium tuorum loquentur.
وينطقون بخشية	ותוקפא דדחלתך	Et fortitudinem terribilium tuorum
عزتك • وبعظمتك	יימרון ורבותך	dicent,& magnificentiam tuam
يحدثون وبكثرة برك	ישתעון: דוכרן סוגעי	narrabunt. Memoriam multe
يستبشرون	טובך יבעון	bonitatis tue perſonabunt,
وبعدلك يتهللون	וצדקתך ישבחון:	& iuſtitiam tuam laudabunt.
الرب رووف رحيم	חננא ורחמנא יהוה	Clemens & miſericors DEVS
هو كثير الاناة	מרחיק רוגזא ומסגי	diſtans ab ira & multus (omnibus,
والرحمة صالح هو الرب	למעבד טבוון: טב יי לכולא	vt faciat benignitatẽ.Bonus DEVS(
في جميع اعماله رافته	ורחמוי על כולהון	& miſericordie eius ſuper omnia
على جميع خلقه فلتشكرك	עובדוי: יהודון לך יי	opera eius.Confiteantur tibi DEVS
يا رب جميع اعمالك	כולהון עובדך	omnia opera tua,
تسبحك اصفياوك	וחסידיך יברכונך:	& miſericordes tui benedicant tibi.
يخبرون بمجد	איקר מלכותך	Gloriam regni tui
ملكك ويحدثون بعزتك	יימרון וגבורתך	dicent,& fortitudinem tuam
لنعرف الناس	ימללון: להודעא	loquentur.Vt oſtendant
جبروتك وعظيم مجد	לבני נשא	filiis hominum
جلال ملكك	גבורתיה ואיקר	fortitudinem tuam,& gloriam
ملكك ملك	שיבהור מלכותיה:	decoris regni tui.
الابد وربوبيتك	מלכותך מלכותא	Regnum tuum regnum
الى دهر الداهرين	דכל עלמיא	omnium ſeculorum,
الرب صادق في كل قوله	ושולטנותך בכל דר ודר:	& poteſtas tua ĩ oĩ gñatiõe & gñatione.
بار في جميع اعماله الرب يسند	סעיד יי לכל	Suſtentat DEVS omnes
جميع الساقطين ويقوم	נפילים וזקיף	corruentes, & dirigit
جميع المنكسرين	לכולהון כפיפין:	omnes curuatos.
لان اعين الكل اليك	עיניהון דכולא לוותך	Oculi omnium in te
يترجون لتؤتيهم	סברין ואנת יהב להון	ſperant,& tu das illis,
طعامهم في حينه	ית מיכליהון בזמניה:	cibum illorum in tempore eorum.
تبسط يدك	פתח ית אידיך	Aperis tu manus tuas
فتشبع جميع نفوس	ומסבע לכולהון חייא	& ſatias omne animal

A. Et tu das eis eſcam. Inter cunctas eſcas, q̃bus Deus paſcit creaturas ſuas principatum tenet extra omnem controuerſiam, eſca illa, qua fideles ſuauiſſimo guſtu in ſpiritu nutriũtur, omnium ſacramentorum caput omniumq; miraculorum maximum. Cuius inſtitutionis ſacramenti q̃uis multe afferant cauſe, illa tamen quã adducit Robertus libro de uictoria uerbi Dei, his que ſubiunximus uerbis nõ eſt inter poſtremas computanda. Quod ſcilicet primi homines Deo increduli, diabolo nimis male creduli fuerunt: quia cum nõ uiderent niſi pomum, quantũlibet ſuaue redolens & uiſu pulchrum, crediderunt in illo eſſe diuinitatis effectum, crediderunt diabolo dicẽti, nequaquã ita erit ut Deus dixit, ſed erit ꝙ dico ego: uidelz eritis ut Dii. Contra cibum illum qui cibus fuit mortis, dictante ratiõe iuſtitie dari oportebat cibum alium, qui eſſet cibus uite: & ſimili ordine ut. s. ineſſe illi mens crederet: ꝙ oculus non uidit crederet eſſe cibum & potũ ueraciter cõmunicãde diuinitatis effectiuum: eſſe carnem & ſanguinem Chriſti ꝙ ſentire non poſſunt ſenſus carnis & ſanguinis, p hãc fidem ſibi Deus ab homine ſatiſfactum eſſe iudicat, dum non minus ſibi credit ab homine, q̃ diabolo creditum fuit.

רָצוֹן: צַדִּיק יְהוָה	voluntatem. Iuſtus DEVS	benedictione. Sadic. Iuſtus dñs	εὐδοκίας. Δίκαιος κύριος
בְּכָל־דְּרָכָיו וְחָסִיד	in oībus viis ſuis,& miſicors	in omnibus viis ſuis.& ſanctus	ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, καὶ ὅσιος
בְּכָל־מַעֲשָׂיו:	in omnibus operibus ſuis.	in omnibus operibus ſuis.	ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
קָרוֹב יְהוָה לְכָל־	Propinquus eſt DEVS oībꝰ	Coph. Prope eſt dñs omnibus	Ἐγγὺς κύριος πᾶσι
קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר	qui inuocant illū oībus qui	inuocantibus eum, omnibus	τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν πᾶσι
יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת:	inuocant illum in veritate.	inuocantibus eum in veritate.	τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה	Volūtatē timētiū A. ſe fa(	Res. Volūtatē timētiū ſe faciet	Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει,
וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע	& clamorē eoꝝ audiet,(ciet,	& deprecationē eoꝝ exaudiet,	καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται,
וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר	& ſaluabit eos. Cuſtodit	& ſaluos faciet eos. Sin. Cuſtodit	καὶ σώσει αὐτούς. Φυλάσσει
יי אֶת־כָּל־אֹהֲבָיו	DEVS omnes diligētes ſe,	dominus omnes diligentes ſe,	κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν,
וְאֵת כָּל־הָרְשָׁעִים	& vniuerſos impios	& omnes peccatores	καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς
יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהוָה	conteret. Laudem DEI	diſperdet. Tau. Laudationē dñi	ἐξολοθρεύσει. Αἴνεσιν κυρίου
יְדַבֶּר־פִּי וִיבָרֵךְ	loquetur os meū,& bñdicet	loquetur os meū,& benedicat	λαλήσει τὸ στόμα μου, καὶ εὐλογείτω
כָּל־בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ	oīs caro, nomini ſancto eius	omnis caro nomini ſancto eius,	πᾶσα σὰρξ, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ,
לְעוֹלָם וָעֶד:	in ſeculum & vltra.	in ſeculum & in ſeculum ſeculi.	εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
קמו הַלְלוּ־יָהּ	CXLVI. Halelula.	CXLV. Alleluia.	ρμε΄. Ἀλληλούϊα ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου.
הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת־יי	Lauda anima mea DEVM,	Lauda anima mea dominum	Αἴνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
אֲהַלְלָה יי בְּחַיָּי	laudabo DEVM ī vita mea,	laudabo dominum in vita mea,	αἰνέσω κύριον ἐν τῇ ζωῇ μου,
אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי	cantabo DEO meo	pſallam Deo meo	ψαλῶ τῷ θεῷ μου
בְּעוֹדִי: אַל־תִּבְטְחוּ	q̄ diu ſum. Nolite confidere	q̄diu fuero. Nolite confidere	ἕως ὑπάρχω. Μὴ πεποίθατε
בִנְדִיבִים בְּבֶן־אָדָם	in principibus, in filio hoīs	ī principibus, neq; ī filiis hoīum	ἐπ᾽ ἄρχοντας ἐπὶ υἱοὺς ἀνθρώπων
שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה:	qm̄ non eſt ī eo ſalus. (tetur	in quibus non eſt ſalus.	οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία.
תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב	Egredieť ſpūs eius,& reuer(	Exibit ſpiritus eius & reuerteť	Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει
לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא	in humum ſuam, in die illa	in terram ſuam in illa die	εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו:	peribunt cogitationes eius.	peribunt oēs cogitationes eoꝝ.	ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ.
אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב	Beatus cuius DEVS Iaacob	Beatus cuius Deus iacob	Μακάριος οὗ ὁ θεὸς ἰακὼβ
בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל־	auxiliator eius, ſpes eius in	adiutor eius ſpes eius in	βοηθὸς αὐτοῦ, ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ
יי אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה	DEO Deo eius. Qui fecit	domino Deo ipſius qui fecit	κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ. Τὸν ποιήσαντα
שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת־	celos & terram,	celum & terram,	τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
הַיָּם וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר	mare & omnia que (ritatē	mare & omnia que	τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ
בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת	in eis ſunt. Qui cuſtodit ve(	ī eis ſūt. Qui cuſtodit veritatē	ἐν αὐτοῖς. Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν
לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט	in ſeculū, qui facit iudicium,	in ſeculum, facit iudicium	εἰς τὸν αἰῶνα, ποιοῦντα κρίμα
לָעֲשׁוּקִים נֹתֵן	calūniā ſuſtinentibus & dat	iniuriam patientibus dat	τοῖς ἀδικουμένοις, διδόντα
לֶחֶם לָרְעֵבִים יְהוָה	panem eſurientibus. DEVS	eſcam eſurientibus. Dominus	τροφὴν τοῖς πεινῶσι. Κύριος
מַתִּיר אֲסוּרִים:	ſoluit vinctos,	ſoluit compeditos.	λύει πεπεδημένους,
יְהוָה פֹּקֵחַ	DEVS illuminat	dominus illuminat	κύριος φωτίζει
עִוְרִים	cecos,	cecos.	τυφλούς,
יְהוָה זֹקֵף כְּפוּפִים	DEVS dirigit recuruos,	Dominus erigit eliſos,	κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους,
יְהוָה אֹהֵב צַדִּיקִים	DEVS diligit iuſtos.	dominus diligit iuſtos.	κύριος ἀγαπᾷ δικαίους,
יי שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים	DEVS cuſtodit aduenas	Dominus cuſtodit aduenas	κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους
יָתוֹם וְאַלְמָנָה	pupillum & viduam	pupillum & viduam	ὀρφανὸν καὶ χήραν

لاحبائه الرب عادل	כרעותהון: וזכאי יי	Iuxta deſiderium eius.Iuſtus DEVS
في جميع سبله بار	בכל אורחתיה וחסידא	in omnibus uiis ſuis,& miſericors
في كل اعماله	בכל עובדוהי: ק	in omnibus operibus ſuis.
الرب قريب من الذين	קריב יהוה לכל	Proximus eſt DEVS omnibus
يدعونه ومن جميع	דקריין ליה לכולהון	qui inuocant eum,omnibus
الراغبين اليه بالحق	דקריין יתיה בקשוט:	qui inuocant eum in ueritate.
يفعل مسرة اتقيائه	רעות דחלוי יעביד	Voluntatem timentium ſe faciet,
ويستجيب تضرعهم	וית בעותהון ישמע	& preces eorum exaudiet
ويخلصهم الرب	ויפרקינון: נטיר	& ſanabit illos.Seruat
يحفظ جميع محبيه	יי ית כל רחימוי	DEVS omnes diligentes ſe,
ويبيد جميع الخطاة	וית כל רשיעי	& omnes impios
بتسابيح الرب	ישיצי: שבחתא דיי	diſperdet.Laudem DEI
يتكلم فمي فليبارك	ימליל פומי ויברכון	loquetur os meum,& benedicent
الرب جميع البشر واسمه	כל בני בסר שום קודשיה	cũcti filii carnis,nomẽ ſanctitatis eius
القدوس الى الابد	לעלמי עלמין:	in ſecula ſeculorum.
المزمور الخامس والاربعون	הללויה	CXLVI. Aleluia.
والمايه يا نفسي تبارك الرب	שבחי נפשי ית יי:	Lauda anima mea DEVM,
اسبح الرب في حياتي	אשבח ית יי בחיי	laudabo DEVM in uita mea,
وارتل لالهي	אזמר לאלהי בקיומי:	pſallam Deo meo quam diu ero.
ما دمت لا تتوكلوا على	לא תתרחצון	Nolite confidere
الروسا ولا على بني البشر	ברברבניא בבר נש	in principibus in filio hominis
الذين ليس عندهم خلاص	דלית ליה פורקנא:	in quo non eſt ſalus.
فان ارواحهم تفارقهم	תיפוק נשמתיה	Egredietur flatus eius
ويعودون الى تربتهم في	יתוב לעפריה ביומא	reuertetur in puluerem ſuum,in die
ذلك اليوم يبطل جميع	ההוא יהובדון דמיונוי:	illo peribunt cogitationes eorum.
امالهم طوبى لمن اله يعقوب	טוביה דאלהא יעקב	Beatus cuius Deus Iaacob
عونه وتوكله على	בסעדיה סברתיה	adiutor eius,ſpes eius
الرب الهه خالق	על יי אלהיה: דעבד	in DEO Deo eius.Qui fecit
السما والارض	שמיא וארעא ית	celos & terram,
البحار وجميع ما	ימא וית כל דבהון	maria & omnia que in eis ſunt,
فيها حافظ العدل	דנטיר קשוט לע	qui cuſtodit ueritatem
الى الابد صانع الحكم	לעלם: דעביד דינא	in perpetuum.Qui facit iudicium
للمظلومين يعطي	לטלומין יהיב	calumniam ſuſtinentibus,dat
الجياع طعاما الرب	מזוני לכפנין	cibum eſurientibus,
يطلق الاسرى	יי דשרי אסירים:	DEVS ſoluit uinctos.
الرب يقيم	יי דפקח אכסנין	DEVS illuminat alienigenas,
الساقطين	דמתילין לסמין	qui ſimiles ſunt cecis,
الرب يفهم العميان	יי זקיף כפיפין	DEVS rectos facit curuos,
الرب يحب الصديقين	יי רחים צדיקיא:	DEVS diligit iuſtos.
الرب يحفظ الغربا	יי נטיר ית גיוריא	DEVS ſeruat aduenas,
ويرزق الارامل	יתמים וארמלתא	pupillum & uiduam

A. Voluntatẽ timentium ſe faciet. Diligit .n. Deus timentes ſe. Eſt ſiquidẽ ſimilitudo ut conſtat dilectionis cauſa. Inter timentes uero Deum & Deũ ipſum, nõ ignobilis intercedit ſimilitudo, quando Deus ipſe, inter reliqua nomina etiam timoris nomie donatus eſt. Appellatur aũt reſte timor, ꝙ dignũ ſit ut ab oĩbus timeatur. Hic uero timor .i. Deus ille eſt qui gratia timẽtium ſe nõ horruit femine corpus uti legimus in cõmentariis libri geneſeos ieroſolyma lingua conſcriptis cuius author creditur R. Simeõ ben Iochai, ſuper illud Geñ. xvii. Ambula coram me & eſto perfectus. Verba eius ſunt hec

וכיון דאתפשט אפת דא אתפשט סטר גבורה פאינון גבוראן בשמאלא דנוקבא ואשתמע בנוקבא באתר חד ורשים בעיריא כסיתא דכל גופא דנוקבא וניתא אתר איתקרי ערות דכלא לאתגעת אתר דחתוא אפת דאיקרי חסד בגין לאתבסמא גבורא דא דכליל חמש גבוראן ואאי חסד כליל בחמש חסד חסדים יצא גבורת ספארא את דא בדא ואתקרי אדם כליל פתרין סטרין ובגין כך בכולהו כתרין עד לא זמן תקונא מלכא עתיקא דעתיקין ובגא עולמין ואתקין תקונין לאתקימא וחיא נוקבא לאתבסמא ולא אתקיימו עד דנחית חסד עלאה ואתקיימו ואתבסמו תקוני נוקבא בראי אפת ואיקרי חסד

.i. Et qñ declaracũ eſt qs nam eẽt timor iſte, declaracũ eſt rõne fortitudinis, illarũ .s. fortitudinũ que uenerũt in latus ſiniſtrum femine, & coniunctus eſt femine in loco uno. Signauit aũt ſiue potius reſedit primo, in membro illo occulto ꝙ eſt i cunctis feminarũ corporibus. Locus uero ille appellatus eſt matrix, eſtqꝫ apud omnes occultus. Eſt uero matrix hec fabrefcã quo incorporaret in ea timor hic qui etiã appellatus eſt miſericordia,

יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ	exalrabit,& viam	ſuſcipiet,& vias	ἀναλήψεται, καὶ ὁδὸν
רְשָׁעִים יְעַוֵּת :	impiorum obliquam facier.	peccatorum diſperdet.	ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.
יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם	Regnabit DEVS in ſeculũ,	Regnabit dominus in ſecula	Βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα,
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר	DEVS tuus cion,in gñatõe	Deus tuus ſyon,in generatione	ὁ θεός σου σιὼν εἰς γενεὰν
וָדֹר הַלְלוּ־יָהּ :	& generatione Haleluia.	& generationem. Alleluia.	καὶ γενεάν. Ἀλληλούϊα.
קמז הַלְלוּ־יָהּ	CXLVII.Laudate DEVM	CXLVI. Laudate dominum	ρμϛʹ. Αἰνεῖτε τὸν κύριον
כִּי־טוֹב זַמְּרָה	quoniam bonum eſt canere	quoniam bonus eſt pſalmus,	ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός,
אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים	Deum noſtrũ,qm̃ ſuauis eſt,	Deo noſtro ſit iocunda	τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη
נָאוָה תְהִלָּה :	pulchra laudatio.	decoraq; laudatio.	αἴνεσις,
בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַםִ יְהוָה	Edificãs ieruſalem DEVS,	Edificans hieruſalem dominus,	οἰκοδομῶν ἱερουσαλὴμ ὁ κύριος,
נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס:	electos iſrael congregabit.	diſperſiones iſraelis ꝯgregabit	τὰς διασπορὰς τοῦ ἰσραὴλ ἐπισυνάξει
הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב	Qui ſanat conrritos corde,	Qui ſanat contritos corde,	Ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρ(
וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם:	& alligat plagas eorum	& alligat contritiones eorum.	καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν. δίας
מוֹנֶה מִסְפָּר	Qui ſupputat numerum	Qui numerat multitudinem	Ὁ ἀριθμῶν πλήθη
לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם	ſtellarum,& omnibus	ſtellarum,& omnibus	ἄστρων, καὶ πᾶσιν
שֵׁמוֹת יִקְרָא : גָּדוֹל	nomina vocat.Magnus	eis nomina vocat.Magnus	αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. Μέγας
אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ	dñator nr̃,& multus virtute	dñs noſter & magna virtus eius,	ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ:
לִתְבוּנָתוֹ אֵין	& intelligentie eius non eſt	& ſapientie eius non eſt	καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
מִסְפָּר : מְעוֹדֵד	numerus.Exaltans	numerus.Suſcipiens	ἀριθμός. Ἀναλαμβάνων
עֲנָוִים יְהוָה מַשְׁפִּיל	mãſuctos,DEVS humiliãs	manſuetos dominus,humilians	πραεῖς ὁ κύριος, ταπεινῶν
רְשָׁעִים עֲדֵי־אָרֶץ :	impios vſq; ad terram.	autẽ peccatores vſq; ad terrã.	δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως γῆς.
עֱנוּ לַיהוָה בְּתוֹדָה	Canite DEO in confeſſione,	Precinite domino ĩ cõfeſſione,	Ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει,
זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ	canite DEO noſtro	pſallite Deo noſtro	ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν
בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה	in cirhata.Qui operit	in cithara.Qui operit	ἐν κιθάρᾳ. Τῷ περιβάλλοντι
שָׁמַיִם בְּעָבִים	celum nubibus,	celum nubibus,	τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις,
הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר	& parat terre pluuiam,	& parat terre pluuiam.	τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν. (δόντι
הַמַּצְמִיחַ הָרִים	& oriri facit in montibus	Qui pducit in mõtibus (dat	Τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι (Τῷ δι(
חָצִיר : נוֹתֵן	germen.Qui dat	fenũ & herbã,ſuit.hoĩũ.Qui(	χόρτον, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων(
לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי	iumentis cibum ſuum,filiis	iumentis eſcam ipſorũ,& pullis	τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν, καὶ τοῖς νεοσσοῖς
עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ :	corui qui clamant.	coruorum inuocantibus eum.	τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.
לֹא־בִגְבוּרַת הַסּוּס	Nõ eſt in fortitudine equi,	Non in fortitudine equi	Οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου
יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי	voluntas eius,neq; in tibiis	volũtatẽ habebit,neq; in tibiis	θελήσει, οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις
הָאִישׁ יִרְצֶה :	viri beneplacitum eſt ei.	viri beneplacitum erit ei.	τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ.
רוֹצֶה יְהוָה	Voluntas DEI	Beneplacitum eſt domino	Εὐδοκεῖ κύριος
אֶת־יְרֵאָיו אֶת	in his qui timent eum,	ſuper timentes eum, (eius.	ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν,
הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ :	& expectãt miſericordiã eius.	& ĩ eis q ſperãt ſup miſericordia(	καὶ ἐν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַםִ	Lauda ieruſalem	Lauda hieruſalẽ cxlvii. Allã.(	Ἐπαίνει ἱερουσαλήμ. ρμζʹ. Ἀλληλούϊα
אֶת־יְהוָה הַלְלִי	DEVM,lauda	dñm,lauda (Aggei & zacharie.	τὸν κύριον, αἴνει (ἀγγαίου καὶ ζαχαρίου
אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן :	Deum tuum cion,	Deum tuum ſyon.	τὸν θεόν σου σιών.
כִּי־חִזַּק בְּרִיחֵי	Quia confortauit ſeras	Quoniam confortauit ſeras	Ὅτι ἐνίσχυσε τοὺς μοχλοὺς
שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ	portaꝝ tuaꝝ,bñdixit filij tuis	portarũ tuarum benedixit filiis	τῶν πυλῶν σου, εὐλόγησε τοὺς υἱούς σου

والايتام ويهلك	יְסוֹבַר אַרְמַלְתָּא	ſuſcipiet & vias
سبل الاثمه	וְדִשִׁיעַיָּא יְעַלְעֵל :	impiorum diſperdet.
الرب يملك الى الابد	יִמְלוֹךְ יְיָ לְעָלְמָא	Regnabit Deus in eternum,
الهك يا صهيون الى دهر	אֱלָהַיִךְ צִיּוֹן לְדָר	Deus tuus ciona generatione
الداهرين الليلويا	וְדָר הַלְלוּ יָהּ :	& generatione Aleluia.
الماية السابعة واربعين سبحوا الرب	הַלְלוּ יָהּ	CXLVII. Laudate DEVM,
بالقول الصالح	אֲרוּם טָב לְזַמָּרָא קֳדָם	quoniam bonum eſt pſallere coram
ولالهنا يحسن	אֱלָהָנָא אֲרוּם בְּסִים	Deo noſtro,quoniam delectabilis
التسبيح الرب	וְיָאֶה תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ :	& pulchra laus eius.
يبني اورشليم	בָּנֵי יְרוּשְׁלֵם יְיָ	Edificans ieruſalem DEVS,
الرب يجمع متفرقى اسرايل	גָּלְוָות יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּשׁ :	captiuitatem iſrael congregabit.
الرب يشفي المنكسرة	דְּאַסֵּי לִתְבִירֵי לִבָּא	Qui ſanat contritos corde,
قلوبهم ويجبر كسرهم	וּמַסֵּי לְצַעֲרֵיהוֹן :	& alligat dolores eorum.
احصى الكواكب بكثرتها	מְנֵי סְכוּם	Supputat numerum
ولجميعها	לְכוֹכְבַיָּא לְכוּלְהוֹן	ſtellarum,& omnes
سماها باسماه عظيم	בִּשְׁמָא קָארֵי : רַב	nominatim vocat.Magnus
هو الرب وعظيمة هي	מָרָנָא וְסַגִּי חֵילֵיהּ	author noſter & multus virtute
قوته لا منتهى	וּלְסוּכְלְתָנוּתֵיהּ לֵית	& prudentie eius non eſt
لعلمه الرب يرفع	סְכוּם : מְסוֹבֵר	numerus.Suſcipiens
المتواضعين ويذل	עִנְוְתָנֵי יְיָ מַמִּיךְ	manſuetos DEVS,humilians
الخطاة في الارض	רַשִׁיעֵי עַד אַרְעָא :	impios uſq; ad terram.
سجدوا الرب بالشكر	שַׁבַּחוּ קֳדָם יְיָ בְּתוֹדְתָא	Laudes dicite corā DEO nſo i ɔfeſſiõe
رتلوا لالهنا	זַמַּרוּ קֳדָם אֱלָהָנָא	pſallite coram Deo noſtro
بالقيثارة الذي يجلل	בְּכִנָּרָא : דִּמְחַפֵּי	in cithara.Qui operit
السما بالغمام	שְׁמַיָּא בַּעֲנָנֵי דִּם	celum nubibus,
وينزل المطر على الارض	דִּמְתַקֵּן לְאַרְעָא	qui preparat terre
وينبت على الجبال	מִטְרָא דְּמַצְמַח טוּרַיָּא	pluuiam.Qui oriri facit in montibus
عشبا وخضرة لاستعباد	עִסְבָּא : יָהֵיב	herbam.Dat
البشر ويعطي البهايم طعاما	לִבְעִירָא מְזוֹנָא לִבְנֵי	iumentis cibum,pullis
ولفراخ الغربان الذين	עוֹרְבַיָּא דְּקָרְיָין :	corui qui clamant.
يصرخون اليه الرب لا يشاقه	לָא בִגְבוּרְתָּא דְרָכְבִין עַל	Non in fortitudine equitantium in
الفرس ولا يسر	סוּסְיָא יִצְבֵּי וְלָא בְשָׁקֵי	equis beneplacet ſibi,neq; in tibiis
بساقي الجبار	גַּבְרַיָּא דִּמְהַלְּכִין רְעוּתֵיהּ :	virorum currentium voluntas eius.
لكن يسر الرب	רַעֲוָא דַיְיָ עִם	Beneplacitum DEI,in
بخائفيه	דְּחָלוֹהִי וְעִם	his qui timent eum,& in
وبالذين يرجون رحمته	דִּמְסוֹבְרִין לְטוּבֵיהּ :	his qui expectant benignitatem eius.
المزمور السابع والاربعون	שַׁבַּחִי יְרוּשְׁלֵם	Lauda ieruſalem
والماية سبحي الرب يا يروشليم	יָת יְיָ שַׁבַּחִי	DEVM,lauda
مجدي الهك يا صهيون	אֱלָהַיִךְ צִיּוֹן :	Deum tuum cion.
لانه شدد عمد	אֲרוּם תַּקִּיף נַגְרֵי	Quoniam confortauit ſeras
ابوابك وبارك لبنيك	תַּרְעַיִךְ בָּרִיךְ בְּנַיִיכִי	portarum tuarum,Benedixit filiis tuis

coniungetur;eteq; forti tudini illi que comprehendit,quinq; fortitudines. Sed & miſericordia hec quinq; cōplectitur miſericordias. Miſericordia a dextris, fortitudo a ſiniſtris. Veniet hec i hāc & uocabitur homo qui complectitur ſingulas partes.i.attributa omnia,quapropter omnibus coronabitur in perpetuum donec permaneat rex antiquus antiquorum. Edificabit autem mundos & concinnabit adornatus,ut reſideat femina proin corporatione,nec perfecti erunt donec quieſcat in illa miſericordia altiſſima. Firmus uero erit & incorporabitur concinne in femina hic timor,qui etiam miſericordia uocatus eſt.

A. Beneplacitum eſt Deo in his qui timent eum. Ex fragmētis cabaliſticis דרוש כי ביר פטטרון תחת המתים וכן אמר לפנים ושפט בצדק דלים והוכיח במישור לענוי ארץ והכה ארץ בשבט פיו וברוח שפתיו ימית רשע והורה עליו תוגיא כי לא ילחם בידיו אלא בכח השם וכל אשר יברך יבורך וכל אשר יאר יאור כי אין ליהוה מעצור להושיע ברב או במעט וכו׳ שלא יצטרך לקבוץ פלחמה פתחותו גם לא כתוב ובתבנית יושיע יהוה ולא בגבורת הסום יחפץ ולא בשוקי האיש ירצה רוצה יהוה את יראיו את המיחלים לחסדו אחרי כלותי לו והנה אמרו בשבט פיו היא אות פי הגבורות פיו ורוח שפתיו הצי השם וה רוח חכמה תבונה דעת כמו שאמרו לו שלשים ותגו לשרף הפשיט בפתרון יבא ביתנו f. Conſtat uiuificationem mortuorū poſitam eſſe in manu Matraton.i. Meſſie, ſicut ſcriptum eſt,& iudicabit in iuſtitia pauperes & corripiet in equitate manſuetos terre & percutiet terram uirga oris ſui & ſpiritu labiorū ſuorum interficiet impium. Oſtē dit hoc loco propheta q nō ſit bellum geſtu

C

בְּקִרְבֵּךְ׃ הַשָּׂם	in medio tui. Qui poſuit	tuis in te. Qui poſuit	ἐν σοί. Ὁ τιθεὶς
גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב	fines, tuos pacem, adipe	fines tuos pacem, & adipe	τὰ ὅριά σου εἰρήνην, καὶ στέαρ
חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ׃	frumenti, ſaturauit te.	frumenti ſatiat te.	πυροῦ ἐμπιπλῶν σε.
הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ	Qui emittit eloqũ ſuũ t̃re,	Qui emittit eloquiũ ſuũ terre,	Ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ,
עַד מְהֵרָה יָרוּץ	velocitet currit	velociter currit	ἕως τάχους δραμεῖται
דְּבָרוֹ׃ הַנֹּתֵן שֶׁלֶג	verbũ eius. Qui dat niuem	ſermo eius. Qui dat niuem	ὁ λόγος αὐτοῦ. Διδόντος χιόνα
כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר	quaſi lanã, pruinas q̃ſi cinetẽ	ſicut lanam, nebulã ſicut cinetẽ	αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον, ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν
יְפַזֵּר׃ מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ	ſpatgit. Proiicit glaciẽ ſuam	ſpatgit, Mittit cryſtallum ſuum	πάσσοντος. Βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ
כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ	q̃ſi bucellas, añ fa. frigo. eius,	ſic̃ bucellas añ faciẽ frigoris eius	ὡσεὶ ψωμούς, κατὰ πρόσωπον ψύχους(
מִי יַעֲמֹד׃	quis ſtabit.	quis ſuſtinebit.	τίς ὑποστήσεται. αὐτοῦ,
יִשְׁלַח דְּבָרוֹ	A. Mittet verbum ſuum	Emittet verbum ſuum	Ἐξαποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ,
וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּ	& ſanabit illa, geſcere faciet	& liquefaciet ea, flauit	καὶ τήξει αὐτά, πνεύσει
חוֹ יִזְּלוּ	ſpiritum ſuum & fluent	ſpiritus eius & fluent	τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται
מָיִם׃ מַגִּיד דְּבָרָו	aque. Qui annũciat ũba ſua	aque. Qui annũciat verbũ ſuũ	ὕδατα. Ὁ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ
לְיַעֲקֹב חֻקָּיו	Iaacob, precepta ſua	Iacob, iuſtitias	τῷ Ἰακώβ, δικαιώματα
וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל׃	& iudicia ſua iſrael.	& iudicia ſua iſrael.	καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ἰσραήλ.
לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי	Nõ fecit ſimilitet omni gẽti,	Non fecit taliter omni nationi	Οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει,
וּמִשְׁפָּטִים בַּל	& iudicia non	& iudicia ſua non	καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ
יְדָעוּם הַלְלוּ יָהּ׃	fecit nota eis Haleluia.	manifeſtauit eis. (charie.	ἐδήλωσεν αὐτοῖς.
קמח הַלְלוּ יָהּ	CXLVIII. Haleluia.	CXLVIII. Allá. Aggei & za(	ρμή. Ἀλληλούϊα Ἀγγαίου καὶ Ζαχαρίου.
הַלְלוּ אֶת יְיָ מִן	Laudate DEVM de	Laudate dominum de	Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ
הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ	celis, laudate eum	celis, laudate eum	τῶν οὐρανῶν, αἰνεῖτε αὐτὸν
בַּמְּרוֹמִים׃ הַלְלוּהוּ	in excelſis. Laudate eum	in excelſis. Laudate eum	ἐν τοῖς ὑψίστοις. Αἰνεῖτε αὐτὸν
כָל מַלְאָכָיו	omnes angeli eius,	omnes angeli eius,	πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
הַלְלוּהוּ	laudate eum	laudate eum	αἰνεῖτε αὐτὸν
כָּל צְבָאָיו	omnes exercitus eius.	omnes virtutes eius.	πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ	Laudate eum ſol	Laudate eum ſol	Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος
וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל	& luna, laudate eum omnes	& luna, laudate eum omnes	καὶ σελήνη, αἰνεῖτε αὐτὸν πάντα
כּוֹכְבֵי אוֹר	ſtelle luminis.	ſtelle & lumen.	τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.
הַלְלוּהוּ שְׁמֵי	Laudate eum celi	Laudate eum celi	Αἰνεῖτε αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ
הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם	celorum, & aque	celorum, & aque	τῶν οὐρανῶν, καὶ τὸ ὕδωρ
אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם׃	que ſupet celos ſunt.	que ſupet celos ſunt	τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, (αἰνεσάτωσαν
יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ	Laudent nomen DEI,	laudent nomen domini.	αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου. (εἶπε
כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃	q̃m ipſe mãdauit & creata ſũt.	Quia ipſe dixit & facta ſunt,	Ὅτι αὐτὸς εἶπε καὶ ἐγενήθησαν, (αὐτὸς
וַיַּעֲמִידֵם לָעַד	Statuit ea in eternum,	ipſe mãda. & crea. ſũt. Sta. ea ĩ et.	αὐτὸς ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν. Ἔστησεν(
לְעוֹלָם חָק נָתַן וְלֹא	& ĩ ſcl̃m, p̃ceptũ dedit & nõ	& ĩ ſcl̃m & in ſcl̃m ſcl̃i, p̃ceptũ(	καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος, πρόσταγμα(
יַעֲבוֹר׃ הַלְלוּ אֶת	preteribit. Laudate	p̃teribit. Laudate (poſuit & nõ	παρελεύσεται. Αἰνεῖτε (ἔθετο καὶ οὐ
יְיָ מִן הָאָרֶץ	DEVM de terra,	dominum de terra	τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς,
תַּנִּינִים וְכָל תְּהוֹמוֹת	cete & omnes abyſſi.	dracones & omnes abyſſi.	δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι.
אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג	Ignis & grando, nix	Ignis grando nix	Πῦρ, χάλαζα, χιών,
וְקִיטוֹר רוּחַ	& vapor, ventus	glacies ſpiritus	κρύσταλλος, πνεῦμα

in medio tui.Qui poſuit	בְּמִיצְעִיךְ ׃ דְשַׁוִי	فيك الذي جعل
terminos tuos pacem,electo	תְחוּמַךְ שְׁלָם שְׁמַן	في حدودك السلامة
& optimo frumento ſaturauit te.	חֲטַב חִיטְיָא יַסְבְעִינָךְ ׃	ومن شحم الحنطة اشبعك
Qui mittit verbum ſuum in terram,	דִמְשַׁדַר מֵימְרֵיהּ לְאַרְעָא	يرسل كلمته الى الارض
feſtinanter curret	עַד סִרְהוֹבָא יִרְהַט	كلمته جاريه
ſermo eius.Qui dat niuem albam	מֵימְרֵיהּ ׃ דְיָהֵב תַּלְגָא חִיוַר	بسرعة يعطي الثلج
ſicut lanam,glaciem ſicut cinerem	הֵיךְ עֲמַר גְלִיד הֵיךְ קְטַם	كالصوف ويذري الضباب
ſpargit.Diſperget glaciem ſuam	יְבַדֵר ׃ מְטַלֵיק קוּרְחֵיהּ	كالدخان ويلقي الجليد
diuiſam tanquã bucellas,ante faciem	פְּלִיג הֵיךְ רִיסוּקִין קֳדָם	كلباب الخبز من يقف
frigoris eius quis poterit	קוּרֵית מָן אִיפְשַׁר לֵיהּ	القيام امام برده
permanere.Mittet vigorem	לְמֵיקָם ׃ יְשַׁדַר קִיהוּם	يرسل قوله
caliditatis ſue & ſanabit eos,	חוּמְרֵיהּ וְיַפְסִיגוּן	فيذيبه تهب
faciet ſedere ſpiritum ſuum & fluent	יְתֵיב רוּחֵיהּ וְיִזְלוּן	ريحه فتجري
aque.Qui annunciat verba	מַיָא ׃ דְחַוֵי פִתְגָמֵי	المياه ✿ اخبر كلمته
legis ſue Iaacob,	אוֹרַיְתֵיהּ לְיַעֲקֹב	في يعقوب وسننه
pacta ſua & iudicia ſua iſrael.	קְיָמוֹי וְדִינוֹי לְיִשְׂרָאֵל ׃	ووصاياه ✿ في اسرائيل
Non fecit ſimiliter omni populo.	לָא עֲבַד הֵיכְנָא לְכָל עַם	لم يفعل هذا لجميع الشعوب
& iudicia non	וְדִינַיָן לָא	ولا علمهم احكامه
docuit eos.Alelula.	הוֹדְעִינוּן הַלְלוּ יָהּ ׃	
CXLVIII. Laudate DEVM.	שַׁבְּחוּ יָהּ	المزمور الثامن والاربعون
laudate DEVM creature	שַׁבְּחוּ יָת יְיָ בִּרְיָתָא	والمياه ✿ يسبح الرب من
ſancte de celis,laudate eum	קַדִּישָׁא מִן שְׁמַיָא שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	في السموات سبحوه
angeli excelſi.Laudate	אַנְגְלֵי מְרוֹמָא ׃ שַׁבְּחוּ	في العلا سبحوه ✿
eum omnes angeli eius	יָתֵיהּ כָּל מַלְאָכוֹי	يا جميع ملائكته
qui miniſtratis coram eo,laudate eum	דִמְשַׁמְשִׁין קֳדָמוֹי שַׁבְּחוּ	سبحوه ✿
omnes exercitus eius.	יָתֵיהּ כָּל חֵילָוָתֵיהּ ׃	يا جميع قواته
Laudate eum ſol	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ שִׁמְשָׁא	الشمس والقمر
& luna,laudate eum omnes	וְסִיהֲרָא שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ כָּל	سبحانه جميع
ſtelle luminoſe.	כּוֹכְבֵי נְהוֹרָא ׃	الكواكب والنور
Laudate eum celi celorum,	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ שְׁמֵי שְׁמַיָא	سماوات سبحوه
& aque que ſuſtinentur in verbo eius	וּמַיָא דְתַלְיָין בְּמֵימְרָא	السموات والمياه ✿
ſuper celos celorum	דְעֵילָא שְׁמֵי שְׁמַיָא ׃	التي فوق السموات
laudabunt nomen DEI,	יְשַׁבְּחוּן יָת שְׁמָא דַיְיָ	فليسبح الجميع اسم الرب
quoniam ipſe mandauit & creata ſunt.	אֲרוּם הוּא פַקֵיד וְאִתְבְּרִיאוּ ׃	لانه قال فكانوا وامر
Firmauit ea in ſeculum	וְקַיְמִינוּן לְעָלְמֵי	فخلقوا واقامهم الى الابد
ſeculi preceptum dedit & non	עָלְמָא גְזֵירְתֵיהּ יְהַב וְלָא	والى ابد الابد وجعل لها
preteribit.Laudate	יִעְבַּר ׃ שַׁבְּחוּ יָת	مقدارا لا تتجاوزه ✿ يسبح
DEVM de terra,	יְיָ מִן אַרְעָא	الرب من في الارض
cete & omnes abyſſi.	תַּנִינַיָא וְכָל תְּהוֹמַיָא ׃	التنانين وجميع اللجاج
Ignis & grando nix	אִשָׁא וּבַרְדָא תַלְגָא	والنار والبرد والثلج
& vapor,ſpiritusq; tempeſtatis	קִיטְרָא רוּחַ עַלְעוֹלָא	والجليد والريح العاصفة

rus manibus ſuis proprijs,ſed uirtute diuina. Et q omniaque benedicet erunt benedicta,& omnia que maledicet erunt maledicta. Quoniã non mutabit Deus ſiue augẽdo ſiue diminuẽdo ſalutem q̃ ipſe operabitur. Intenditetiã ꝓpheta,q nõ erit neceſſariũ ei mouere bellum. Quoniã Deus ſalutem preſtat nõ enſe aut lãcea ſicut dictũ eſt. Non in uiribus equi beneplacitũ eſt Deo,nec in coxis uiri cõplacet ſibi. Beneplacitũ eſt Deo in his qui timent eum. Beati oẽs qui expectant eũ. Et repertum eſt in eo q dicit uirgã oris ſui, quod os eſt ſignũ oris intelligentie. In eo uero quod dicit os ſuum & ſpiritum oris ſui cõtinetur medietas nominis Dei. Et demum comprehendit ſcientiam,intellectum,& ſapientiam. Et ut dicũt ſapiẽtes,tria hec data erunt regi Meſſie nr̃o utinã cito ueniat diebus noſtris.

A. Libertatis(ſic.n. eſt uiro nomen) cõmineti hiſpani nuper a iudaiſmo ad fidẽ conuerſi,quatuordeci linguarum periti expoſitio non ſpernenda

ישלח דברו ופסם היה לו לומר ישלח דברו ולא ישלח דברו כי בדיבור הוא יותר נאות אמירת משליחות כמו שנ׳ ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ולא אמר וישלח אלהים דברו לעשות או לבראת את האור ולפי שאמנו לשון נופל שליחות בלתי שליחת כמו שאמר הנני שולח לכם את אליהו הנביא רל׳ כי האלהים היה שולח הנביאים להגיד דברו והוראת נפלאותיו ואמתנו ראוים זה נב מנחש הנחושת שצוה האלהים לעשותו על יד משה נבי או כדי לרפאות את ישראל בהנשכם אלין כי מן הראוי היה יותר ראוי באותם הזמנים שירפאם בדיבור לבד כדי שיראו העם נפלאותיו ויאמינוהו ולא עם אותו הנחש אשר היה מאיש בלג העם היותו מפסת כיסוף הנקראת העם

סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ	turbo que facit is verbũ eius.	ꝓcellarũ,q̃ faciũt verbũ eius.	καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ.
הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת	Montes & omnes colles,	Montes & omnes colles,	Τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί,
עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים:	lignũ fructiferũ & vniuerſe(	ligna fructifera & omnes cedri.	ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι.
הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה	Aialia & oẽs beſtie (cedri.	Beſtie & vniuerſa pecora,	Τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη,
רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף:	reptilia & aues alate.	ſerpentes & volucres pennate.	ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά.
מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־	Reges terre & omnes	Reges terre & omnes	Βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες
לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־	natiões,pricipes & vniuerſi	populi,principes & omnes	λαοί, ἄρχοντες καὶ πάντες
שֹׁפְטֵי אָרֶץ:	iudices terre.	iudices terre.	κριταὶ γῆς.
בַּחוּרִים וְגַם	Iuuenes &	Iuuenes &	Νεανίσκοι καὶ
בְּתוּלוֹת זְקֵנִים	virgines,ſenes	virgines ſenes	παρθένοι, πρεσβῦται
עִם־נְעָרִים: יְהַלְלוּ	cum pueris,laudent	cum iunioribus laudent	μετὰ νεωτέρων, αἰνεσάτωσαν
אֶת־שֵׁם יְיָ כִּי־נִשְׂגָּב	nomen DEI.Q̃m ſublime	nomen dñi, quia exaltatum eſt	τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψώθη (αὐτοῦ
שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ	nom̃ eius ſolius.Cõfeſſio eio	nomen eius ſolius.Cõfeſſio eius	τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου. Ἡ ἐξομολόγησις(
עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם:	ſuper terram & celum.	ſuper celum & terram,	ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ,
וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ	Et exaltauit cornu pp̃li ſui,	& exaltauit cornu populi ſui.	καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ.
תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו	laus omnibus piis eius,	Hymnus omnibus ſanctis eius,	Ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ,
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם־	filiis iſrael populo	filiis iſrael populo	τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, λαῷ
קְרֹבוֹ הַלְלוּ־יָהּ:	appropinquãti ſibi Haleluia	appropinquanti ſibi.	ἐγγίζοντι αὐτῷ.
קמט הַלְלוּ יָהּ שִׁירוּ	CXLIX.Haleluia. Cãtate	CXLIX. Alleluia. Cãtate	ρμθ΄. Ἀλληλούϊα. Ἄσατε
לַיהוָה שִׁיר חָדָשׁ	DEO canticum nouum,	dõmino canticum nouum,	τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל	laus eius in congregatione	laus eius in eccleſia	ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ
חֲסִידִים: יִשְׂמַח	piorum.Letetur	ſanctorum.Letetur	ὁσίων. Εὐφρανθήτω
יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי	iſrael in factore ſuo,filii	iſrael in eo qui fecit eum,& filie	Ἰσραὴλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, καὶ υἱοὶ
צִיּוֹן יָגִילוּ	cion exultent	ſyon exultent	Σιὼν ἀγαλλιάσθωσαν
בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ	in rege eoꝝ.Laudẽt (pano	in rege ſuo.Laudent	ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν. Αἰνεσάτωσαν
שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף	nomẽ eius ĩ A. choro,ĩ tym(	nomẽ eius in choro,ĩ tympano	τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ, ἐν τυμπάνῳ
וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ־לוֹ:	& in cithara cantent ei.	& pſalterio pſallant ei.	καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ.
כִּי־רוֹצֶה יְהוָה	Q uia cõplacet ſibi DEVS	Q uia beneplacitũ eſt domino	Ὅτι εὐδοκεῖ κύριος
בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים	in pp̃lo ſuo,pulchros faciet(	ĩ pp̃lo ſuo,& exaltauit mãſuetoſ	ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ, καὶ ὑψώσει πραεῖς
בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ	ĩ ſalutari.Exultabũt (mã(	in ſalutem.Exultabunt	ἐν σωτηρίᾳ. Καυχήσονται
חֲסִידִים בְּכָבוֹד	ſancti in gloria, (ſuetos	ſancti in gloria	ὅσιοι ἐν δόξῃ
יְרַנְּנוּ עַל־מִשְׁכְּבוֹתָם	laudabunt in cubilibus ſuis.	letabuntur in cubilibus ſuis.	καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν.
רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם	Exaltatões DEI ĩ gut.eoꝝ,	Exultatões Dei ĩ gutture eoꝝ,	Αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,
וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם:	& gladii ãcipites ĩ mãib eoꝝ	& gladii ãcipites ĩ mãibus eoꝝ.	καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
לַעֲשׂוֹת נְקָמָה	Ad faciendam vindictam	Ad faciendam vindictam	Τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν
בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת	in gentibus increpationes	in nationibus increpationes	ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἐλεγμοὺς
בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר	in nationibus.Ad alligandũ	in populis.Ad alligandos	ἐν τοῖς λαοῖς. Τοῦ δῆσαι
מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים	reges eorum catenis,	reges eorum in compedibus,	τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις
וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי	& inclytos eoꝝ compedibus	& nobiles eorum in manicis	καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις
בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם	ferreis.Vt faciant in eis	ferreis.Vt faciant in eis	σιδηραῖς. Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς
מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר	iudicium cõſcriptum,decor	iudicium conſcriptum gloria	κρίμα ἔγγραπτον, δόξα

المصنوعة بكلمته	עָבְדִין פִּתְגָמֵיהּ׃	facientes verbum eius.
الجبال العالية وكل الاكام	טוּרַיָּא וְכָל גִּלְמְתָאיָן	Montes & omnes colles arbores
والشجر المثمر وجميع الارز	אִילָנֵי פֵּירִין וְכָל אַרְזִין׃	fructifere, & vniuerſe cedri.
السباع وكل البهايم والوحوش	חֵיוְתָא וְכָל בְּעִירָא	Animalia & omnes beſtie,
والهوام وكل طاير	רִחְשָׁא וְצִפַּר דְּפָרַח׃	reptile & auis volatilis.
جميع ملوك الارض وسائر	מַלְכֵי אַרְעָא וְכָל	Reges terre & omnes
الامم عظما وجميع	אוּמַיָּא רַבְרְבַיָּא וְכָל	populi, principes & omnes
حكام الارض	דַּיָּנֵי אַרְעָא׃	iudices terre.
الشبان	עוּלֵימַיָּא וְאַף	Adoleſcentes ſimul
والعذارى والشيوخ	בְּתוּלָן סָבַיָּא	cum virginibus, ſenes
والاطفال فليسبحوا	עִם טַלְיָא׃ יְשַׁבְּחוּן יָת שְׁמָא	cum iunioribus. Laudabunt nomen
جميعا اسم الرب لان اسمه	דַּיְיָ אֲרוּם תַּקִּיף שְׁמֵיהּ	DEI, quoniam forte nomen eius
قد علا وحده مجده	בִּלְחוֹדוֹי תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ	ſolius laus eius
في السما والارض	עַל אַרְעָא וּשְׁמַיָּא׃	ſuper terram & celos.
هو رافع قرن شعبه	וְזַקִּיף אִיקָרָא לְעַמֵּיהּ	Et extulit gloriam populo ſuo,
ومجد جميع ابراره	שְׁבָחָא לְכָל חֲסִידוֹי	laus omnibus piis eius,
بنو اسرايل الشعب	לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַמָּא	filiis iſrael populo
القريب اليه هللويا المزمور التاسع	דְּקָרִיבִין לֵיהּ הַלְלוּ יָהּ	propinquo ei. Aleluia.
والاربعون والمائه سبحوا	הַלְלוּיָהּ שַׁבְּחוּ	CXLIX. Aleluia. Laudate
الرب تسبيحا جديدا	קֳדָם יְיָ שְׁבַח חַדְתָּא	coram DEO laude noua,
لان تسبيحه في مجامع	תּוּשְׁבַּחְתֵּיהּ בִּקְהַלָּא	laus eius in eccleſia
الابرار فليفرح	דַּחֲסִידִין׃ יֶחְדוּן דְּבֵית	piorum. Letentur qui ſunt de domo
اسرائيل بخالقه ولتبتهج	יִשְׂרָאֵל בְּעָבְדֵיהוֹן בְּנֵי	iſraelis in factore eorum, filii
بنو صهيون	צִיּוֹן יְדוּצוּן	cion exultent
بملكهم ليسبحوا	בְּמַלְכְּהוֹן׃ יְשַׁבְּחוּן	in rege ſuo. Laudent
اسمه في الجوامع	שְׁמֵיהּ בְּחִינְגִּין בְּתוּפִּין	nomen eius in choris, in tympanis
وليرتلوا له بالدفوف	וּבְכִנָּרִין יְזַמְּרוּן לֵיהּ׃	& citharis pſallant ei.
والمعازف لان الرب يسر	אֲרוּם רַעֲוָא דַּיְיָ	Quoniam voluntas DEI
بشعبه ويبشر اهل الدعة	בְּעַמֵּיהּ יְשַׁבַּח עִנְוְתָנֵי	in populo eius glorificabit humiles
بالخلاص اصفياوه	בְּפוּרְקָנָא׃ יְבוּעוּן	in redemptione. Exultabunt
بالتسبيح	חֲסִידֵי בִּיקָרָא יְדַנְּנוּן עַל	miſericordes in gloria, iubilabunt in
ويتهللون على مضاجعهم	מִשְׁכְּבֵיהוֹן׃	cubilibus ſuis.
يعظمون الله بحناجرهم	תּוּשְׁבְּחָן דֶּאֱלָהָא בְּגֻרְגְּרֵיהוֹן	Laudes DEI in gutture eorum
في ايديهم سيوف ذوحدين	וְהֵיךְ סַיְפָא דְּפִיפְיָתָא	& tanquam gladii ancipites
ليصنعوا النقمة	בִּידֵיהוֹן׃ לְמֶעֱבַד נִקְמְתָא	in manibus eoꝝ. Ad faciendã vindictã
في الشعوب والموعظة	בְּעַמְמַיָּא מַכְסְנוּתָא	in nationibus, increpationes
في الامم ليوثقوا	בְּאוּמַיָּא׃ לְמֵיסַר	in populis. Ad alligandos
ملوكهم بسلاسل	מַלְכֵיהוֹן בְּשֵׁירִין	reges eorum catenis,
من حديد	וְיַקִּירֵיהוֹן בְּכַבְלִין	& proceres eorum compedibus
لينفذوا فيهم	דְּפַרְזְלָא׃ לְמֶעֱבַד בְּהוֹן דִּינָא	ferreis. Ad faciendum in eis iudicium
الحكم المكتوب لهذا	דִּכְתִיב בְּאוֹרַיְתָא	quod ſcriptum eſt in lege

[illegible] .i. Mittet uerbũ ſuum & ſanabit eos. Videtur dicendũ fuiſſe loquetur uerbum ſuum, non autem mittet uerbũ ſuum. Verbo ſiquidem magis conuenit pronũciari & proferri, quam mitti quod uidetur ꝓpriũ eſſe oratoris. Et huic rei conſonat ſcriptura. Dixit Deus fiat lux & fuit lux. Nõ autem dixit miſit Deus uerbum ſuũ ad creandam lucem quoniã legatio ſine legato impleri nequit. Quapropter dictum eſt. Ecce mitto ad uos Heliam prophetam. Innuens Deum mittere prophe

היא לְכָל־חֲסִידָיו	hic eſt omnium ſanctorum eius.	hec eſt omnibus ſanctis eius.	αὕτη ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.
הַלְלוּיָהּ קנ הַלְלוּיָהּ	Haleluia. CL. Haleluia.	CL. Alleluia.	ρν΄. Ἀλληλούια.
הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ	Laudate Deũ in ſancto eius,	Laudate dominũ ĩ ſanctis eius,	Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,
הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ	laudate eum in extenſione	laudate eum in firmamento	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι
עֻזּוֹ : הַלְלוּהוּ	fortitudinis eius laudate eũ	virtutis eius. Laudate eum	δυνάμεως αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
ה בִגְבוּרֹתָיו	in fortitudinibus eius,	in virtutibus eius,	ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ,
הַלְלוּהוּ כְּרֹב	laudate eũ iuxta mltitudinẽ	laudate eum ſm multitudinem	αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος
גֻּדְלוֹ : הַלְלוּהוּ	magnificẽtie eius. Laudate eũ	magnitudinis eius. Laudate eũ	τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְּתֵקַע שׁוֹפָר	in clangore buccine,	in ſono tube,	ἐν ἤχῳ σάλπιγγος,
הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל	laudate eum in pſalterio	laudate eum in pſalterio	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ
וְכִנּוֹר : הַלְלוּהוּ	& cithara. Laudate eum	& cithara. Laudate eum	καὶ κιθάρᾳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְּתֹף וּמָחוֹל	in tympano & choro,	in tympano & choro,	ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ,
הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים	laudate eum in cordis	laudate eum in chordis	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς
וְעוּגָב : הַלְלוּהוּ	& organo. Laudate eum	& organo. Laudate eum	καὶ ὀργάνῳ. Αἰνεῖτε αὐτὸν
בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע	in cymbalis ſonantibus,	in cymbalis beneſonantibus	ἐν κυμβάλοις εὐήχοις,
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי	laudate eum in cymbalis	laudate eum in cymbalis	αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις
ב תְרוּעָה :	tinnientibus.	iubilationis,	ἀλαλαγμοῦ.
כֹּל הַנְּשָׁמָה	Omne quod ſpirat	omnis ſpiritus	Πᾶσα πνοὴ
תְּהַלֵּל יָהּ	laudet DEVM.	laudet dominum.	αἰνεσάτω τὸν κύριον.
הַלְלוּ־יָהּ :	Haleluia.	Alleluia.	Ἀλληλούια.

Dei, ſic & Meſſias nõ eſt penitus diſtinctus a diuina ſubſtantia, & hoc eſt q̄ ſcriptum eſt. Veniet uerbum tuũ & honorificabimus te. Quod ſi eſſe ab eo penitus diuiſum dixiſſet & honorificabimus illud, quibus uerbis aperte monſtratur, unum & idem eſſe Deum & uerbum Dei, quando pro eodem habetur honorare Deum & uerbum Dei, utpote nequaquã in eſſentia diſtinctos. Et hoc eſt uerbum de quo prophetatum fuit quod uenturum eſſet curare infirmos ſuſcitare mortuos & hec q̃dem omnia operatur uerbo cum nihilominus ipſum, etiam uerbum ſit. Que omnia cõpleta ſunt in Ieſu Meſſia iuſto noſtro cuius opera pene innumerabiles infirmi curati ſunt & Lazarus a mortuis ſuſcitatus etiam poſt quartum diem mortis ſue. Et hec ſoli Deo conueniunt Concinit noſtre expoſitioni quod immediate ſequitur Quieſcere faciet ſpiritum ſuum & fluent aque & ſi.n. nullam uideantur habere communionem ſanare infirmos. ſ. & fluere aquas. Eſt nihilominus ueriſſimus prophete ſenſus qui etiam non ſine myſterio dixit quieſcere faciet ſpiritum ſuum non autem reuerti faciet ſpiritũ ſuũ, demonſtrans q̄ Deus ſedere facere deberet ſpiritũ ſanctum ſuum apud ſe & ſubintulit & fluent aque ſignificans quod remanebunt aque ſancte ad ſaluandum populum ſuum, que quidem aque ſunt cauſa ſalutis noſtre. quemadmodum ſcriptũ eſt. Haurietis aquas de fonte ſalutis. Interuentu.n. aquarum ſanctarum Deus nobiſcum coniungitur ſicut ſcriptum eſt. Cum tranſieris per aquas ego tecum ſum, & non dixit, per aquas tantũ ſed per aquas illas demonſtrans ſe locutum non de quibuſcũq̃ aquis ſed de aquis ſanctis que ſunt aque baptiſmatis. &c.

A Laudent nomen eius in choro. Nomen ad cuius laudes propheta inuitat intelligas nomẽ diuinitatis quo nomine ſuper cuncta creata preſtat Ieſus Meſſias noſter uti patet ſepe memorato libro Commentariorum geneſeos Ieroſolyma lingua conſcriptorum authore ut creditur. R. Simeon ben Iochai dum tractatur illud He ſunt generationes Noha [illegible]

[illegible]

مجد ، جميع اصفيايه	שִׁבְחוֹר הוּא לְכָל חֲסִידוֹי	gloria ipſe eſt omnibus piis eius.
المزمور الخمسون والمايه	הַלְלוּיָהּ׃ הַלְלוּיָהּ	Alelula. CL. Alelula.
سبحوا الرب في جميع قديسيه	שַׁבְּחוּ אֱלָהָא בְּבֵית	Laudate Deum in domo
سبحوه في فلك	מַקְדְּשֵׁיהּ שַׁבְּחוּהִי	ſanctuarii eius, laudate eum in extenſa
قوته ، سبحوه	בִּרְקִיעַ עוּשְׁנֵיהּ׃ שַׁבְּחוּ	fortitudine eius. Laudate
على جبروته سبحوه ككثرة	יָתֵיהּ בִּגְבוּרָתֵיהּ שַׁבְּחוּ	eum in fortitudinibus eius, laudate
عظمته	יָתֵיהּ הֵיךְ סוֹגְעֵיהּ׃	eum ſm multitudinem
سبحوه	רְבוּתֵיהּ׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	magnificentie eius. Laudate eum
بصوت القرن	בִּתְקִיעָתָא דְשׁוֹפָרָא	ſono buccine,
سبحوه بالمزمار	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּנִבְלִין	laudate eum pſalteriis
والقيثار ، سبحوه	וְכִנָּרִין׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	& citharis. Laudate eum
بالمعازف والدفوف	בְּתוּפִין וּבְחִנְגִּין	tympanis & choris.
سبحوه بالاوتار	שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ בְּתִרְוּגְלִין	Laudate eum cordis
والارغن سبحوه	וּבְאַבּוּבִין׃ שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	& organis. Laudate eum
بصلاصل شجية	בְּצִלְצְלִין דְּמִשְׁתַּמְעִין	cymbalis reſonantibus
الصوت سبحوه بصوت	לְקַלְהוֹדָיַת שַׁבְּחוּ יָתֵיהּ	tantum illum, laudate eum
عالية	בְּצִלְצְלִין דְּמִשְׁתַּמְעִין וּבְיַבָּבָא	cymbalis ſonantibus in iubilo.
كل نسمة	כָּל נִשְׁמְתָא	Omne quod ſpirat
فلتسبح اسم الرب	תְּשַׁבַּח יָהּ	laudet Deum,
الليلويا	הַלְלוּיָהּ׃	Alelula.

tas ad annunciandum uerbũ ſuum, & ad manifeſtandum mirabilia ſua. Preterea auget dubium, eneus ſerpẽs, quem precepit Deus fieri p manũ Moſſe prophete ſui, quo ſanaret populus iſrael eum proſpexiſſent in eum. Rationabilius.n. apparet & conuenientius precipue illis temporibus debuiſſe Deũ uerbo curare populũ, quam ſerpentis aſpectu, que res iducere poterat in ſuſpitionẽ incãtatiõis & magice, & nihilominus tũc nõ ſanauit uerbo. Q̃ do ergo quadrat q̃ dicit ꝓpheta. Mittet uerbum ſuum & ſanabit eos. Sed ſoluitur. Nã quãtum ipſe ſentio Dauid hoc loco uaticinatus ẽ aduẽtum Ieſu Meſſie iuſti nr̃i. Qui recte dictus eſt uerbum eius, quoniã ueritas ẽ Ieſum eſſe uerbũ Dei, eſſeq; nuntium uerborum Dei, & ſicut Dei uerbum non eſt quid diſtinctum ab eſſentia

בשתא דליה דכר ואל נקבה אתאחדו בחדא אלוה אקרי ונשמתא קדישא פה אחר את אחוא ודלא תליא בראי ועל דא כתיב ומבשרי אחזה אלוה ודא שלימותא דכלא מבשרי ממש ועל דא וכאין אינון ישראל קדישין ואחרין בית זקבה וכאין בצלמא חדין ובעלמא דאתי עליהו כתיב ונטרית לית מיכאן אוליפנא מאן דנטיר להאי את קימא מלכו איתנטרית לית סגאין מבועה וכתיב חי יהוה שכבי עד הבקר דהות מקטרג בו יצרית עד דאפי אומאה ונטר להאי ברית בגיני כך זכה דנפקו מינה מבין שליטין על כל שאר מלכין ומלכא משיחא דאתחדי בשמיה דקבה .i. Et de carne mea uidebo Deum. Iob capite. xix. Quid nã ſibi uult de carne mea? Conueniens.n. magis erat dicere, de ſubſtantia mea, tamen dixit de carne mea propria. Hoc autem eſt quod ſcripeum eſt. Et caro ſanctitatis tranſibit ſuper te, & inſuper ſcriptum eſt, & erit fedus meum in carne ueſtra, quod ſignificat ſignum quod datum eſt nobis. Quotieſcũq; uero ſignatus erit homo hoc ſigno quod procedit ab illo uidebit Deum ipſum, & anima ipſius ſancta unum fiet cum illo, quoties uero nõ ſeruabit fedus hoc, in eum ſcriptum eſt. A flatu Dei peribunt. Siqdem ſignũ iſtud Dei eſt & nõ obſeruant illud. Quod ſi fueris de eo ſigno bñmeritus, & cuſtodies illud, diuinitas nequaq̃ a te recedet & in tempore illo colligaberis ſanctitati & aſcendes in preparatum locum. Sed que nam eſt ratio eius quod legimus ſupra de unione anime ſancte hoc eſt Dei, ad hominem? Non alia certe niſi quod mas unus & femina una iungentur in unũ quod uocabitur nomine uno, ueluti iuſtitia procedens a ſuperna miſericordia que requieſcet ſuper eos. In hoc uero loco eſt requies claritatis ſiue ſplendoris maſculi. Et que nam eſt miſericordia? Miſericordia inquam que ueniet a ſapientia altiſſima, & coronabitur a uerbo, & propterea incorporabitur femine. Sed & ſic nobis traditum eſt. Deus. Ecce Deus illuminator fortis, littera ד dalet maſculina. littera ה he feminina, iuncte ſunt in unum quod uocatur Deus. Et anima eius ſanctiſſima in hoc loco poſita eſt, non tamen alligata in eo. Et propterea ſcriptum eſt, & de carne mea uidebo Deum. Quandoquidem felicitas hec uniuerſalis cenſetur. Sequitur & de carne mea, ac ſi dicat de hac ipſa mea carne propria. Propter hoc autem benemeriti erunt illi de populo iſrael ſancti dũtaxat qui dicent hunc eſſe Deum. Bene meriti erunt tum in mundo hoc tum in mũdo uenturo. Et huius rei gratia ſcriptum eſt, qui cuſtodiet fedus hoc. Et hinc didicimus, quod qui cuſtodiet pactum iſtud Deus cuſtodiet illum. Sed que huius rei probatio? Liquet hoc in Boaz qui dixit moabitide mulieri. Viuus Deus. Iaceas uſq; mane, & cum eſſet pellectus a concupiſcentia, tamen cuſtodiuit fedus iſtud. Quapropter meruit ut de illo egrederentur reges potentiſſimi reliquos regum omnium & rex inſuper MESSIAS qui uocatur noie Dei ſancti & bñdicti.i.q eſt Deus.

Reuerendo Auguſtino Epiſcopo Nebień. Baptiſta Fliſcus. Iu. V. D. S. D.

Eſcio Auguſtine pater, quid potiſſimum mirer in tuo hoc pſalterio te ne unq̃ cogitaſſe, tam multifariam linguarum feriem, in te uniuerſis gentibus neceſſaria, an adgreſſum fuiſſe cogitatam. Perfeciſſe tam immanes auſus, an incepiſſe, ſecreta tot n linguarum indagaſſe, an indagata non pro te modo didiciſſe ſed uniuerſis diſcenda, eſſe impertitum, denicq̧ uoluiſſe an ua= luiſſe, rem tot ſeculis deſideratam, ſed a nullo uel tentatam uel preſtitam, & perficere & perfectam tanto labore & ſumptu, cunctis prebere inſpiciendã, & ad cuiuſq̧ uolentis uſum & ꝑfectum accõmodandã. Tot curis monaſticis addictum hominem, & ipſam paupertatem ac alienis nutibus obnoxiam uitam, ſolẽni uoto profeſſum, tum omnium linguarum una latina excepta ignarum, potuiſſe tam breui temporis ſpatio, & tot linguarum peritiam comparare, & comparatam omnibus percipiendam proponere & exarare mirũ fuit nedũ difficile & arduũ, ſʒ pene impoſſibile & uires humanas excedens. Adde ꝙ in tanta linguarum mixtura, & tam multiiuga cõ nexione uix credibile eſt non ſepiſſime fuiſſe erratum, non mendoſam creberrime impreſſionem euaſiſſe. Dum & miniſtri huiuſcemodi artis impreſſorie quam uocant, ignari ſunt bonarum literarum, & tu omnia unus corrigere & emendare non ſufficis & tamen ego quan= tum quidem ualui reuoluere & excutere quæ ad latinam pertinent linguam preter pauca admodum quæ ſubieci huic epiſtolæ, nihil fere offendi aliud in quo inſignis menda appareat, uideant reliqua qui ceteras linguas callent nam mihi uel earum linguarum ignoran tia uel moles ipſa curarum forenſium, adimit facultatem tot uarietates uocum, & literarum ſcrutandi. Tu uero perge diuinum com= plere negocium, & ꝙ pſalterio dauidico tribuiſti, confer cæteris quoq̧ ſacræ ſcripturæ partibus, ut ea tot nationũ auribus accõmoda= ta, inuitetur uniuerſus orbis, ad tantarum rerũ noticiam, neq̧ enim deerit ſpiritus domini bonus, qui difficilia & dura emolliat, & inuo= luta & clauſa referet, & aſpera & confragoſa complanet. Tum Leo ipſe pontifex maximus cui tu opus ipſum dicaſti, pro ſua erga om nes benignitate & munificentia non deerit tibi quoq̧ in cunctis operi neceſſarius preſertim adeo utiliter nauanti operam ei cuius uices gerit in terris. Ego uero quicquid ualeo, quicquid ſum, ero itidem paratus tibi in multo ſicut fui in modico. Vale.

Perperá .R.C.L.
הכלבכל ii.xxiii.
ותבוד ותבוז xi.viii
בשוב בשוב xi.xli.
כנכת xiii.xxii.
בגובת
אהב אוב xv.vi.
לבי לבי xvi.xvi.
ה׳ יהוה xxii.xii.
ומאורני xxiii.v.
המאורני
ה׳ יהוה xxix.xxii.
כג בג xxx.xiii.
כח כא xxxv.x.
נצב נצה li.xxxiii.
היון הי lii.xxv.
דבר רבר lxvi.vi.
חשבח ciii.xxxvii
השבח
עח עז ciiii.xxxii.
חלויך xiiii.xxiii.
נחלת xvii.xii.
נחלת
ומי מי xvii.xvi.
הט חט xix.x.
בחקיץ xix.xii.
בתקץ
אפיפוני xx.xxi.
כי אפופני

נחלי xx.xxiii.
ונחלי
ורועתי xxiii.xii.
זרועתי
עמי xxiiii.viii.
עמים
יהדו xlix.xxiiii.
יחדו
אחרית xlix.xxiiii.
אחרית
ותכבתי lxvii.xix
ותכבדני

Charta.	linea.	Perperá.	Recte.
xxxv	x	xxviii	xxvii
xlvi.	xxvii.	fons	fons
lxx.	xviii.	deeſt	Dei.
cxl.	xii.	ſupioria	ſupiora
clix.	xv.	dolorom	dolorẽ

Charta.	linea.	Perperá.	recte
xxvi.	iiii.	fottem	fortẽ
	viii.	erir	erit.
xl.	xi.	inficcitatis	inficcitates
xli.	viii.	eiue	eius.
lxv.	xix.	rectos	recti
lxxiii.	xv.	timeur	timẽt
lxxvii.	xxxvi.	fotte	forte
lxxxi.	xxx.	in via	inuia
xcvi.	xvi.	procidnet	procident
clix.	ix.	mec	mee
clxxxiiii.	xiiii.	quis	qui

Charta.	Linea.	Perperá.	Recte.
ii	ii	εἰσοίρω·	ἀκούσῃ.
		ἀρονίτω	ἀκούσῃ
	iii	ταῖς	τοῖς
	iiii	μνημόσυμάτι	μνημόσυνότι
	v	πλεονεκτιοφυτισι	πλεονεκτιοφυτις
	xvii	γνώμαι	γνῶμαι
	xxiiii.	εὑρίσκιται	εὑρίσκεται
	xxv	προυχεῖραι τι ἢ ἐπιτα μασμονος	προχεῖρι τι ἢ ἐπιταγματμένος
	xxvii	ἐκολάπταις	ἐγκολάπτεται
	xxxii	φιλοφοσύνη	φιλοφροσύνη
x	xxxiiii	ὑμῶν	ἡμῶν.
xiii	xx	ψυχῆς	ψυχῆι
xv	viii	τίκος	τέλος
xvii	xxix	σογλώπτη	συλλήπτη
xviii	xxxv	μου	σου
xxi	vi	deeſt	ἐπαγόδη
xxiiii	xviii	deeſt	αὐτοῦ
xxvi	xvi	νῦν	νῦν
xiii	xl	θὸν	τὸν
lxxviii	vii	deeſt	διάψαλμα

Perperã	Recte.	Charta.	linea.				
القمر	لقمر	xiii		ابارنا كم بار كانكم	clxii	iiii	
بِمبعهم	لابعهم	yii	xxix	نزول ترل	xcvii	xv	
يانقبا	يانقبار	clxxxi	xl				
لاتط	لجنط	yii	xxx	اليشتهاويشتملوا	xxxi B.		
التوكل على	باباحدابد	clx	A				
حضمنا	مطمنا مطبا	yii	xxxi	حضدن حدمن	c	xii	
اللبل	لوابل	clxxxy	xxxy				
خابا	حاعيا	yii	xli	اللهم صابعه	cliii	vi	
عظمى	عطامى	clxxxyi	y				
مجمبا	مجمبا	yii	xli	وتسوا وقسوا	cy	33	
الى		clxxxyiii	xii	deeſt			
فاىط	فلانط	yiii	ii	بدحرمد	cxxiii	xvi	
clvi xiii. & xiiii. linee tranſpoſite							
ما	ما	x	xxxiii	فحدن بحن	cxxyi	x	
clili deeſt ſequẽs linea ĩ vltio colũnelle							
اجبد	عجد	x	xxxiiii	لبحفطوط	cxxyii	xxyi	
الذين يعد رون بوعزد الرب							
ذكر بها	ذكريما	xii	xii	ليفحكوط			
رشلوا	رشكوا	xii	xxiii	وانتم وانتم	cxxx	i	
الثاني عشر	الثانوشر	xyi	i	خلقل خلقل	iiii		
الثالث	الثالث	xx		القلوب العلوب	xxii		
اكفر	اكفر	xyii	xxxyii	جميع سميع	cxxxiii	xxy	
الاتقضا	الاتقضا	xxiii	xyi	وبابواف	cxxxiiii	xyi	
لبس	هو	xxxii		بواف			
امامط	امامط	xxy	xxix		cxxxyii	xx'i	
شدنط	شدنل	xxyi	iiii	بحدار دها بحجتها			
قبابل	قابل	xxix	xii	وبطهر وبطه	xxyii		
مواثيقه	مواثيقه	xxxii	xxxi	علو دلو	xxxiiii		
حسبن	حتى	xxiii			cxxxyiii	xxxyi	
اجببت	اجبت	xxxiii	xxx	بتحدد بتحدد			
لحكن مع	الخطا	xxxy	xx	عهد عهد	cioix	30	
ſuperfluum				كبور	cxl	xxxyii	
اجزهم	اجزيم	xxv		كبد ر			
الابد	ابد	xxxvi	xxxvii	التين التين	cxli	xli	
للهط	لهط	lvi	xxx	يبت يبت	cxlvi	iii	
وانتقم	وانتقم	xxxvii			cxlviii	xxxyiii	
واخبرنا	واخبرنا	lvii	xxii	وهذا هو ولهذا			
غريب	غريب	lviii	xii	لحكمه لحكمه	clvi	v	
عن	عن	lxi	xxviii	والفهم اوالفهم		yi	
ان	ان	lxvii	vii				
اغسلني	اغسلني	lxviii	xxxiii				
السما	السما	lxxv	xi				
تفتلهم	تقتلهم	lxxvii	xxxiiii	مياه	deeſt	clyii	xl
هو	هو	lxxviii	vii	لان	لا	clix	xiii
ſuperfluum.	ال	lxxx	xi	بنوم يدفو	clxiii	xxy	
الهى			xii	بين بين	clxxxiii	xxxiii	
على		lxxxv	xiiii	يداط داط	cxc	i	
بحينى	نحينى	xciiii	xi	واليا والبط	xxxyii		
قبل	قبل	xcvi	v	الشر اشلو	clxxxyii	3yi	

Perperam	recte	charta	linea.
סנירא	סניתא	viii	x
הי	היך		xxxiiii
טבא	טבא		xxxv
עלמא ועלמא	עלמא	x	xxxviii
וכתבא	וכתבים	xi	iiii
תסעד	תסעד		vi
ותיתא	ותיתא	xiii	xiiii
דפורענותא	דפורענו	xv	ii
יתי			x
לחד	חד	xvii	xiiii
בתי	בתי	x'x	xxxiiii
בדהלתה	בדהלתה	xxii	xiii
אלי אלי	א א	xxvii	xli
זרעיא	זרעיא	xxix	xxii
ברברא	ברתא	xxxi	xvi

Charta.	Linea.	Perperam.	Recte.
xxii	xxxi	quod	quo
xvi	xviii	meum	mecum
xvii	v	mẽdaciũquẽ	quod
xx	xxv	peritotũ	peritorum
	xxx	oratioaem	orationem
xxvii	xxxiiii	xx	xxii
lxxi	xxxv	eoram	coram
lxxxi	xl	enim	in
lxxxviii	xx'x	domum	donum
cvi	xli	allata	alata
cxxxvi	x'x	miſeraris	miſeraris
clvi	xii	caro	caro mea
clxi	xxxii	dominatur	dominater
clxiii	xxx	vitupetiũ	vituperiũ

Charta.	Perpã.	Recte
xi	fuerit	fuerat
xiii	pſalmis	pſalmos
xiiii	qui	que
	ſibi	eis
xvii	ſecutus	ſecutis
yxiii	eis	ſibi
xxy.	hũanis	humanas
xxy	in	ut
	tamẽ	tantũ
	ultimũ	ultimus
xxyii	Dei	Deus
xxx	carai	cnari
lxxyi	Aſpis	Aſpidẽ
cyii	literam	litera
cxxyii	unus	unum
cxxxiiii.	quem	quod
cxxxyiii.	qbus edocti	qualiqʒ edoctos
cxli	que	qui
clyiii	hunc	huius
clix	cretus	creatus
clxii	illum minime habeant	illũ habeãt
clxii	لاطن	لانط
clxxx	ille	illi
	incuruare	incuruari

Perpã	Recte.	Charta
לצלמא	לצלסת	yiii
לעאת	לצאת	xyiii
שתיתת	מלכת	xiii
שתית	פירוך	
לרבים	ארבים	xy
פניו	הפניו	
פניסו	פניך	
אלכו	חפנו	xyii
דעתי	רעתי	
אתת	אנם	
עליך	עיוך	
לפיכר	לפיכך	xyiii
בארץ	בארן	
עצבונך	עצבונך	
אל	דאר	
ſuperfluũ.		

שאנו שארץ
שטתנו בארץ
נפנים כאנים
עצבונך עצבונך
הטוב השוב
וזם זום
בניך בנך
כסאו כסאו
נתתי נתתי
פרודי פרודי
לפיכך ופנך
חיה חיה
ולולות חרות
חמא חמא
ובטחנו ובטחנו
משחתות משפחות
מחיה מחיה
ומדליקין ימדליקין
בסבסים בסבסים
תשובה תשובת
גוזלין וגוזלין
החרים החרים
חכמים חרסים
הפיות הפירות
פנכים פנכים
ובניחם ונכחתם
ובן ובן
איש איש
שנתו שנתו
עליונים עליונים
עצור עבור

מחוקק בחשיאה נפלאה בעיר
ג׳נובא עליד פיטרוש פבלוש
פורוש בבית ניקולאו גושטיניין בן
פבלוש בהיות נגיד ומצות מצד
הדרת הגדולת מלך צרפת יה השר
אוטאביאנו פראגושו שנת ביאת
משיחנו אלף תק יו חודש כסליו

Impreſſit miro ingenio, Petrus Paulus Porrus, genuæ in ædibus Nicolai Iuſtiniani Pauli, præſidente reipub. genuenſi pro Sereniſſimo Francorum Rege, preſtanti viro Octauiano Fulgoſo, anno chriſtianæ ſalutis, milleſimo quingenteſimo ſextodecimo menſe. VIIIIbri.

Ἐκτύπωσε τῇ ἐννοίᾳ θαυμαστῇ πέτρος παῦλος ὁ πόῤῥος, ἐν μὲν τῇ πόλει τῇ γενούῃ, ἐν δὲ οἴκῳ τοῦ Νικολάου ἰουστινιανοῦ τοῦ παύλου, προεδρεύοντος δὲ ἐν τῇ τῶν γενουαίων πολιτείᾳ ἐπιφανοῦς ἀνδρὸς τοῦ ὀκταβιανοῦ φρεγοσίου τοῦ, τοῦ γαληνοτάτου τῶν κελτῶν ἤτοι τῶν φραγκῶν βασιλέως ὑπάρχου. Ἔτει μὲν τῆς τῶν χριστιανῶν σωτηρίας χιλιοστῷ πεντακοσιοστῷ δεκάτῳ ἕκτῳ μηνὸς δὲ τοῦ νοεμβρίου.

مصتبر جدا داكة عظيمة
في مدينة جنوا على يد
بطروس بولوس بوروش في
بيت نقولاو شريوشتنديانو
بن بولوس فان
كان امير من اشرف
حضرة السلطان من فرنسا
الامير اوطبيانوس فرغوشو
سنة الف وخمسومية
وستعشر شهر نوبمبر

סתייר בתדיקתא פרישאה במדינת ג׳ינובא
על ידית דפיטרוש פבלוש פורוש בבאית׳ת
ניקולאו נושטיניין בר פבלוש כד הות
שליט רבן אוטאביאנוש פר—גושוש מן
חולקית זסניאת וחססותא ומלכא דצרפת
ית שנתא אלף תק״ו לאתאת משיחנא
חודשא די כסלו

Petrus Paulus Porrus Mediolanenſis, Taurini degens.

Regiſtrum.

A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V X Y Z & ꝯ.

A Quinternus ꝯ Ternus. Reliqui omnes quaterni.

Digitized by Google

1-2-1
179